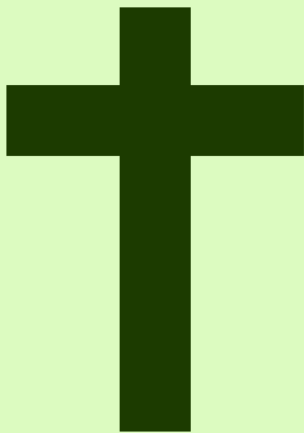

Tü nüchikimaajkat
Jesucristo

Wayuu: Tü nüchikimaajkat Jesucristo New Testament

Tü nüchikimaajatkat Jesucristo

Wayuu: Tü nüchikimaajatkat Jesucristo New Testament

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wayuu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
dcb0234-8491-58d2-b1da-acba92db0647

Contents

Mateo	1
Marcos	77
Lucas	124
Juan	202
Aluwataaushikana	261
Roma	335
1 Corinto	367
2 Corinto	397
Galacia	416
Éfeso	428
Filipos	438
Colosas	446
1 Tesalónica	453
2 Tesalónica	460
1 Timoteo	464
2 Timoteo	473
Tito	479
Filemón	483
Hebreokana	485
Santiago	510
1 Pedro	518
2 Pedro	528
1 Juan	534
2 Juan	542
3 Juan	543
Judas	545
Alateetkat Mapeena	548

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erüikai nütüma MATEO

Na koo'uliwo'ukana Jesús

¹ Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana Jesucristo chi nuu'uliwo'ukai David chi nuu'uliwo'ukai Abraham:

² Abraham, nüshi Isaac.

Isaac, nüshi Jacob.

Jacob, nashi Judá namaa na nuwalayuukana.

³ Judá, nashi Fares oo'ulaka Zara. Tamar sünülia tü neikat.

Fares, nüshi Esrom.

Esrom, nüshi Aram.

⁴ Aram, nüshi Aminadab.

Aminadab, nüshi Naasón.

Naasón, nüshi Salmón.

⁵ Salmón, nüshi Booz. Rahab sünülia tü niikat.

Booz, nüshi Obed. Rut sünülia tü niikat.

Obed, nüshi Isaí.

⁶ Isaí, nüshi David chi aluwataashikai.

David, nüshi Salomón. Je tü niikat, shia tü nu'wayuusekat paala Urías.

⁷ Salomón, nüshi Roboam.

Roboam, nüshi Abías.

Abías, nüshi Asa.

⁸ Asa, nüshi Josafat.

Josafat, nüshi Joram.

Joram, nüshi Uzías.

⁹ Uzías, nüshi Jotam.

Jotam, nüshi Acaz.

Acaz, nüshi Ezequías.

¹⁰ Ezequías, nüshi Manasés.

Manasés, nüshi Amón.

Amón, nüshi Josías.

¹¹ Josías, nashi Jeconías je na nuwalayuukana wanaa sūmaa no'uninnüin na wayuu Israelkana sulu'umüin tü mmakat Babilonia.

¹² Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana Jesucristo süchikijee no'uninnüin na wayuu Israelkana Babiloniamüin:

Jeconías, nüshi Salatiel.

Salatiel, nüshi Zorobabel.

¹³ Zorobabel, nüshi Abiud.

Abiud, nüshi Eliaquim.

Eliaquim, nüshi Azor.

¹⁴ Azor, nüshi Sadoc.

Sadoc, nüshi Aquim.

Aquim, nüshi Eliud.

¹⁵ Eliud, nüshi Eleazar.

Eleazar, nüshi Matán.

Matán, nüshi Jacob.

¹⁶ Jacob, nüshi José chi su'wayuusekai María tü niikat Jesús, chi Cristokai anülia.

¹⁷ Eesü poloo pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua Jesucristo nüchikijee Abraham nünainmüin David. Je eesü poloo pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua nüchikijee David sünainmüin tü o'uninnaakat Babiloniamüin. Je eesü poloo pienchimüin shi'ipapa'a nutuushiirua süchikijee tü o'uninnaakat Babiloniamüin nünainmüin Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.

Nüchiki Jesús sünain jemelinjachin

¹⁸ Otta nüchiki Jesucristo sünain jemelinjachin, müsü mayaa: María, tü niikat, achuntuushiirü shia nütüma wane wayuu José anüliai süpüla nu'wayuusee. Otta nnojoliwa'aya José sünainpünaain, ipootkalaka shia sütüma nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa. ¹⁹ Otta José chi sümüraajüinkai, saa'u lotüin nukuaippa nu'upala Maleiwa, je saa'u nnojolüin nücheküin süpüleerua saapülijününjatüin sütüma wayuu süpüshua, anasü nümüin nuu'ulaale shia sujuuna wayuu.

²⁰ Otta wanaa sümaa jülüjüin naa'in José tü naa'inrüinjatkat süka María, antüshi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nünainmüin nü'lapünru'u sünain maa nümüin: "José, nuu'uliwo'ukai David, nnojo mmolüin pia saa'u María, pu'wayuuse pümata. Ipootsü shia sütüma nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa. ²¹ Jemeyuleerü shia nümaa wane jo'uu toolo je pi'itaaajerü nünülia chi jo'uukai Jesúsüin süka niainjachin o'tte'erüin tü nüpüshikalüirua suulia saainjala", nümakalaka chi aapieekai nümüin José.

²² Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nünüikimaajachi, tü makat: ²³ "Wane majayülü, nnojotkat nünainpünaain wayuu toolo, ipooleerü shia, jemeyuleerü shia nümaa wane jo'uu toolo je ne'itaaajerü nünülia chi jo'uukai Emanuel". ("Eeshi Maleiwa wamaa", malu'ut tia.)

²⁴ Shiasa nüchijiraapa José, naa'inrüin tü nuluwataakat anain chi aapieekai sünain naapaain María süpüla nu'wayuusein. ²⁵ Otta nnojoiishi nia sünainpünaain wane'ere'eya jemeyutpa shia nümaa chi süchonkai. Je nujuittapa chi süchonkai, ni'itaakalaka nünülia Jesúsüin.

2

Antüshii wayuu wattaje'ewalii nünainmüin chi jo'uukai

¹ Wanaa sümaa jemelin Jesús sulu'u tü pueulokat Belén sulu'u tü mmakat Judea, nia aluwataaka Herodes sulu'u tü mmakat. Shiasa süchikijee jemelin nia, antüsü wane wayuuirua sulu'umüin tü pueulokat Jerusalén. Wattaje'ewalii naya, wüinpuje'ewalii. Atüjaashii naya saa'u sukuaiippa tü jolotsukat. ² Nasakirakalaka:

—¿Jalashi chi jo'uu jemeikai aluwataainjachikai saa'u tü wayuu judiokolüirua? We'rüitpa wane jolotsü eweetüsü wanaa sümaa chajanain waya wüinpümüin, watüjaakalaka saa'u sünain jemelichipain nia, wantüinakalaka joolu'u yaamüin süpüla wee'iyatünjatüin nujut nümüin —namakalaka.

³ Otta müshia Herodes chi aluwataashikai, oo'ulaka wainma tü kepi-asükalüirua sulu'u Jerusalén, ashapapajaasü ma'i naa'in naapapa süchiki

tü namakat nala wayuukana. ⁴ Neenajitkalaka Herodes napüshua na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana oo'ulaka na karalouktamaajanakana süpüla nüsakirüinjainain naya süna'in jalainjachin jemelin Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa. ⁵ Nasouktakalaka nümüin:

—Jemejееchi nia sulu'u tü pueulokat Belén sulu'u tü mmakat Judea, naashin wane nünüikimaajachi Maleiwa süna'in nüshajüin paala tü nünüikikat, süna'in maa:

⁶ “Tü pueulokat Belén sulu'u tü mmakat Judea, nnojotsü shiainjatüin ne'e wane pueulo me'nnaajuusat sa'aka tü pueulokalüirua cha'aya.

Süka jamüin, eweetechi yaa sulu'u wane aluwataai süpüla niainjachin süpü'üyain tü tapüshikalüirua, na wayuu Israelkana”.

⁷ Neenakakalaka Herodes na wayuu wüinpuje'ewaliikana süpüla naashajaainjachin namaa sujuuna wayuu soo'opünaa joujatüin ma'i shiweetüin tü jolotsü ne'rakat paala. Sükүjunakalaka nümüin natüma.

⁸ Nүjütakalaka naya Belénmüin süna'in nümüin namüin:

—Ju'una jumaala süpüla жүchajaainjachin nüchiki chi jo'uukai. Je жүntapa nünain, jaapiramaatechi taya nüchiki süpüla to'unüinjachin nünainmüin tayaka'iya süpüla tee'iyatüinjatüin nujut nümüin — nümakalaka Herodes namüin.

⁹ O'una müshi'iya naya süchikijee naapüin nünüiki Herodes. Je tü jolotsü ne'rapü'ukat wanaa sümaa chajanain naya wüinpүmüin, o'unüsü joolu'u napüleerua süna'in süsha'walaain iipünaa saa'u tü miichikat eere chi jo'uukai. ¹⁰ Talatashaanasü ma'i naa'in süka ne'rüin tü jolotsukat.

¹¹ Je nantapa eemüin tü miichikat, eeshi napüla chi jo'uukai sümaa tü niikat. No'nnuwaakalaka süka nasapain süpüla nee'iyatüin nujut nümüin. Naakatakalaka shirowe tü juraskeerü kalu'ukot tü nakoloinkat nepialu'ujee nümüin chi jo'uukai. Nasүlajakalaka kasa eekai kojutüin ma'i: ooro, wane wunu'u jemeta eejuut, je wane wunu'u kanүliasü “mirra”. ¹² Shiasa no'unapa süpüla nale'ejüinjanain noumainpa'amüin, eitaashii sulu'upünaa wane wopu naatajatü. Nnojoliishii alatapünaain Jerusalénpünaa süka naapinnüin na'lapüinru'u nnojoliinjanain nale'ejüin nünainmüin Herodes.

Aa'innajünüshi chi jo'uukai nütüma Maleiwa cha'aya Egipto

¹³ Shiasa süchikijee no'unapa na wayuu wüinpuje'ewaliikana, eweetüshi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin José nü'lapüinru'u süna'in nümüin nümüin: “Pүchijiraa maala süpüla pүmaainjachin chi jo'uukai sümaa tü niikat chamüin sulu'umüin tü mmakat Egipto süpüla jujuittüinjanain nuulia Herodes. Nүchajaweechi achiki chi jo'uukai süpüla nu'utüinjachin naa'in. Anakaja makatüle jia cha'aya wane'ere'eya jaapinna paala tатüma”, nümakalaka chi aapieekai nümüin José.

¹⁴ Nүchijiraakalaka José süna'in nujuittüin nümaa chi jo'uukai je tü niikat süse'eru'upünaa ai süna'in no'unüin Egiptomüin ¹⁵ eenjanale kepian naya wane'ere'eya ouktapa Herodes. Alatүsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai akүjunakat paala nütüma wane nünüikimaajachi, tü makat: “Teenaküin chi Tachonkai sulu'ujee tü mmakat Egipto”.

¹⁶ Je nütүjaapa saa'u Herodes süna'in neme'erainpalain nia na wayuu wüinpuje'ewaliikana, jashichishaatashi ma'i nia. Nu'utirakalaka naa'in na tepichi tooloyuuchonniikana eekai motsoyünnuuin suulia piana juya

sulu'u tü pueulokat Belén je pejepünaa süna'in. Tü sotokot naa'in, shia tü naashajalakat paala namaa na wayuu wüinpüje'ewaliikana soo'opünaa joujatüin ma'i eweetüin tü jolotsü ne'rakat paala. ¹⁷ Alatusü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma Jeremías chi nünüikimaajachikai, tü makat:

¹⁸ "Aapünüsü shi'ira wane wayuuirua süna'in shi'yalajüin ma'i yaa sulu'u tü pueulokat Ramá.

A'yalajüsü tü suu'uliwo'ukalüirua Raquel naa'u na süchooinkana. Nayoukta achikit amüliannaa süka ouktüin naya".

Amaanüshi Jesús Nazaretmüin

¹⁹ Shiasa süchikijee ouktapa Herodes, eweetüshi cha'aya Egipto wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nüümüin José nü'lapüinru'u ²⁰ süna'in nüümüin nüümüin: "Püchijiraa maala süpüla pümaainjachin chi jintüikakai sümaa tü niikat nachikua chamüin sulu'ümüin tü mmakat Israel. Na o'uteepü'ükana naa'in chi jintüikakai, ouktüinapa".

²¹ Nüchijiraakalaka José süna'in nujuittüin nümaa chi jintüikakai je tü niikat süpüla o'una sulu'ümüin tü mmakat Israel. ²² Mmotshi José seema ekerolaa sulu'ümüin tü mmakat Judea süka naapüin nüchiki chi nüchonkai Herodes kanüliakakai Arquelao süna'in nuluwataain cha'aya süchikijee ouktüin chi nüshikai. Je José, süka achiajaanüin nü'lapüinru'u suulia ekerolaa chamüin, o'una müshia chamüin sulu'ümüin tü mmakat Galilea. ²³ Je nüntapa cha'aya, o'unüshi sulu'ümüin wane pueulo kanüliasü Nazaret süpüla kepaiinjanain naya cha'aya. Alatusü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala natüma na nünüikimaajanakana, tü makat: "Nazaretje'ewai chii".

3

Süna'in ekerajaaja nüpüna chi Senyotkai

¹ Je so'u ka'ikalüirua tia, eweetüshi Juan chi owoutisaajüikakai süna'in aküjaa nüchiki Maleiwa süümüin wayuu cha'aya isashiipa'a sulu'u tü mmakat Judea. ² Mapü'üshi nia: "Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala süka sülü'ülüin nukalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'u".

³ Otta Juan, aküjüna achikichi nia paala sümaiwa nütüma Isaías chi nünüikimaajachikai Maleiwa süna'in maa:

"Owoottaweечи wane wayuu cha'aya isashiipa'a süna'in maa:

'Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai.

Juu'ulaa suulia jaainjala süpülapünaa nüntajachin ja'akamüin' ".

⁴ Otta Juan, kashe'inshi nia wane süta mürüt kanüliasü "camello", oo'ulaka nüsi'irain, paa'ata. Eküi kaashapü oo'ulaka mapa. ⁵ O'unüsü wayuu watta saalin nüna'inmüin sulu'ujee Jerusalén, sulu'ujee Judea, je sulu'ujee tü mma sotpünaakat tü süchikat Jordán. ⁶ Aküjashii naya süchiki naainjala nüümüin Maleiwa, je owoutisaajünüshii nütüma Juan cha'aya shiroku tü süchikat Jordán.

⁷ Otta süntapa wainma wayuu fariseo oo'ulaka wayuu saduceo nüna'inmüin Juan shii'iree nuwoutisaajaa, nümakalaka namüin: "Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülii wayümüin jia. Nnojoleerü kasalajanain jaainjala jümüin jaajüin sükajee ne'e juwoutisaajünüin, nnojoleena jia e'rüin müliaa jaajüin süsala. ⁸ Müleka shiimüinreje süna'in jükatalaain suulia jaainjala, atüjaaneerü aa'u tia süna'injee tü kasa anasü jaa'inrakat.

⁹ Je nnojotsü che'ojaain ju'waataain sulu'u nuu'uliwo'uin jia Abraham. Müleka nnojoliiree jaa'inrüin tü nuluwataakat anain jia Maleiwa,

süsaleena jia nütüma. Müleka nücheküle Maleiwa, eesü süpüla jaa'a sümeerüin tü ipakalüürua nütüma süpüla shiainjatüin nuu'uliwo'uin Abraham. ¹⁰ Müleka nnojorule jaa'inrüin tü anasükat nu'upala Maleiwa, aleejüneena jia nütüma, maa aka süshottününin sümaa sujutününin so'u siki wane wunu'u eekai nnojölün anain süchon.

¹¹ "Tayakai, wayuu ne'e. Nnojishi wanaapünaain nümaa Cristo, süka pülashin ma'i nia toulia. Na eekai nayaawajaain suulia naainjala, tawoutisaajüin ne'e naya süka wüin. Otta müshia Cristo, anteechi jünainmüin süpüla naapüinjachin jümüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla eenjachin nia waneepia jümaa. Akaajasa chi eekai ayatüin sünaain naainjala, süsaleechi nia nütüma. ¹² O'tte'enneechi chi eekai nünoujain nünain Cristo, maa aka sükatannünin süchon wane a'ttiee suulia tü suwasalakat süpüla sünaajaanünin. Otta chi eekai niyouktüin Cristo, amüloulechi waneepia, maa aka tü suwasalakat sünaain sa'ajününin", nümakalaka Juan namüin.

Owoutisaajünüshi Jesús

¹³ Nüntakalaka Jesús chajee Galileajee eemüin tü süchikat Jordán süpüla nuwoutisaajününin nütüma Juan. ¹⁴ Otta müshia Juan, ayouktajüshi nümüin sünaain maa nümüin:

—Taya tayakai che'ojaaka amüin owoutisaajünaa pütüma, piakalaka ne'e antüin tanainmüin süpüla tawoutisaajaa —nümakalaka nümüin Jesús.

¹⁵ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Anasü müleka paa'inrüle joo tü tachuntakat pümüin, süka kee'ireein taa'in tekeraajünin süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai tapüleerua —nümakalaka Jesús.

Je süka tü nümakat Jesús, naa'inrüin Juan tü nüchuntakat nümüin.

¹⁶ Kettaapa nuwoutisaajününin Jesús, asha'walaa müshia nia shirokujee tü wüinkat. Je wanaa ma'i sümaa tia, eerulaasü tü sirumakat chaa iipünaa. Ni'rakalaka Jesús chi Naa'inkai Maleiwa sünaain ashakataa nünainmüin sünaain müin aka saa'in wane mo'uwa. ¹⁷ Saapünakalaka joo wane pütchi chaa iipünaajee sünaain maa: "Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa".

4

Wanaa sümaa nuu'ulakününin aa'in Jesús

¹ O'uninnüshi Jesús nütüma chi Naa'inkai Maleiwa isashiipa'amüin süpüla nuu'ulakününin aa'in nütüma Satanás chi sülaülakai yolujaa. ² Otta Jesús, süchikijee maa aka pienchi shikii ka'i sünaain aamüjaa, ouktüshi nia jamü. ³ Nüntakalaka joo chi Yolujaakai nünainmüin sünaain nümüin:

—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, puluwataa türa ipakat shii'iranajaiwa pan —nümakalaka nümüin Jesús.

⁴ Asouktüshi Jesús ni'ipajee:

—Nnoj. Ashajünüsü paala wane pütchi sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü yaa: "Nnojotsü shiain sümüiwa tü pankat katüin atüma so'u wayuu, kateerü o'u shiaya sütüma süpüshua tü nünüikikat chi Maleiwakai" —nümakalaka Jesús nümüin.

⁵ Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin Jerusalénmüin eemüin tü a'wajüleekat Maleiwa, sünaain

nüsha'wale'erüin nia iipünaa süralo'u tü miichikat, ⁶ sünain nümüin nümüin:

—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, pumutta pümata yaahee mmolu'ümüin. Aneechi pia saashin tü ashajuushikat makat mayaa: “Nuluwataajeena Maleiwa na aapieekana süpüla naa'inmajüin pia. Najapulu'uinjachi pia suulia sheewa'alaain puu'ui sütüma ipa”, mataa sümakai tü ashajuushikat —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

⁷ Asouktüshi Jesús:

—Nnojo. Müsü tü ashajuushikat: “Nnojo juu'ulaküin naa'in chi Jümaleiwasekai” —nümakalaka Jesús nümüin.

⁸ Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin iipünaamüin saa'upünaa wane uuchi, sünain nü'iyatüin nümüin tü suumainkalüirua wayuu süpüshua'ale sünain anashaatain ma'i shia.

⁹ Nümakalaka nümüin Jesús:

—Müleka püsapainyo'ukale pia yaa tamülatu'u sünain pu'waajüin taya, taapeerü pümüin tü suumainkalüirua süpüshua'ale —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

¹⁰ Asouktüshi Jesús ni'ipajee:

—Pu'una pümata toulia Satanás süka ashajuushin paala: “Nia ju'waajüinjachika, chi Jümaleiwasekai nümüiwa, nia ji'yataainjachika amüin nümüiwa” —nümakalaka Jesús nümüin.

¹¹ O'unamaatüshi chi Yolujaakai nuulia Jesús. Anta müsia wane aapieeirua nüma'anajeejatü Maleiwa nünainmüin Jesús süpüla saa'inmajüinjachin nia.

O'ttüshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Maleiwa

¹² Naapapa Jesús nüchiki Juan sünain püreesain nütüma Herodes, ale'ejüshi Galileamüin sulu'ümüin tü pueulokat Nazaret. ¹³ O'una müshia nia yalajee sulu'ümüin tü pueulo kanüliakat Capernaum süpüla kepiainjachin nia cha'aya. Je Capernaum, sotpa'asü tü palaa kanüliakat Galilea. Shia tü mma kepiapü'ukat alu'u sümאיwa paala na wayuu judío nuu'uliwo'ukana Zabolón oo'ulaka Neftalí. ¹⁴ Antüshi Jesús chamüin Capernaum süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjunakat paala nütüma Isaías chi nünüikimaajachikai, tü makat:

¹⁵ “Na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Zabolón oo'ulaka tü mmakat Neftalí,

na kepiakana yaa sulu'u tü mmakat Galilea pejekat sünain tü palaakat, pejekat sünain tü süchikat Jordán, na wayuu judiokana oo'ulaka na eekana nnojölüin judiöin,

¹⁶ na eepü'ükana sümaa piyuushi sünain kaainjalain, naapeerü mapeena nüchiki chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin naya”.

¹⁷ Shiasa süchikijee so'u ka'ikat tia, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa sümüin wayuu sainküin mma sünain maa sümüin: “Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala süka sülü'ülüin nukalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'u”.

Nüneeküin Jesús na wayuu nümaainjanakana

¹⁸ Je wanaa sümaa waraittüin Jesús sotpa'apünaa tü palaa kanüliakat Galilea, ni'rakalaka piamashii wayuu, wane Simón chi kanüliakai Pedro, oo'ulaka Andrés chi nuwalakai. Ajuna'atshii tü nakusüinkat shiroku tü palaakat süka olojülin naya jime.

19 —Anashii tamaatalai jia. Maa aka olojüliin jia jime, okotchajüinjana jia wayuu tamüin süpüla saapüinjatüin tanüiki —nümakalaka Jesús namüin.

²⁰ Napüta namüsüja tü nakusüinkat süpüla o'unaa nümaa.

21 Nu'unaiwa'aya ne'e Jesús mamüin aka türa, ni'rüin joo piamashii wayuu pawalaawashii, na nüchooinkana Zebedeo. Jacobo nüünülia wane, otta Juan chi nuwalakai. Areweentaja'atshii naya tü nakusüinkat yaa sulu'u tü anuakat nümaa chi nashikai. Je neenakünapa nütüma Jesús,

²² napüta namüsüja tü na'anuainkat oo'ulaka chi nashikai süpüla o'unaa nümaa Jesús.

Anasü wayuu wainma nütüma Jesús

²³ Nu'unakalaka Jesús sainküinpünaa tü mmakat Galilea sünain niki-rajúin wayuu sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua wayuu judío cha'aya Galilea. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa, je anasü nütüma wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai een ne'e. ²⁴ Su'walakajaakalaka nüchiki Jesús sainküinpünaa Galilea je sainküinpünaa tü mmakat Siria. Je sükajee tia, antinnüsü nünaimüin wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai een. Antinnüshii na eekai müliain sütüma alin ne'iruku, na eekai kale'eru'uin yolujaa, na eekai ko'kchichijaaraliin, je na eekai ouktüin asa'a. Eiyajünüshii napüshua nütüma. ²⁵ Oushikajaasü wayuu watta saalin nüchiirua Jesús. Eejatü wayuu sulu'ujee Galilea, sulu'ujee tü poloosükot pueuloirua kanüliasü Decápolis, sulu'ujee Jerusalén oo'ulaka Judea, je sulu'ujee tü mma waneekat sa'ata tü süchikat Jordán.

5

Na anakuaippaliikana naashin Jesús

¹ Ni'rapa Jesús tü wattakat saalin wayuu antakat nünaimüin, o'unüshi nia saa'umüin wane namüna süpüla ekirajaa naya. Je nüikkalaapa, arütkaashii na nikirajüinkana nünaimüin. ² Nu'ttakalaka sünain ekirajaa tü wattakat saalin wayuu sünain maa namüin:

³ "Anata'aleeshiija'a ma'i jia e'arakana sünain che'ojaain chi Maleiwakai jümüin,

süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain.

⁴ Anata'aleeshiija'a ma'i jia a'yalajakana nüümüin Maleiwa saa'u jaainjala, süka jümülianneenain nütüma.

⁵ Anata'aleeshiija'a ma'i jia nnojoliikana pülain aa'in nuulia Maleiwa, süka saapüneerüin jümüin tü kasa anasü nüsulajeeekat.

⁶ Anata'aleeshiija'a ma'i jia kachiiruakana aa'in aa'inraa tü anasükat, süka nükaaliijain jia Maleiwa süpüla juuntüin jaa'inrüin.

⁷ Anata'aleeshiija'a ma'i jia amüliajüliikana wayuu, süka jümüliajüneenain.

⁸ Anata'aleeshiija'a ma'i jia ulekana aa'in, süka ji'reechin Maleiwa.

⁹ Anata'aleeshiija'a ma'i jia akaaliijakana na juwalayuukana süpüla anajiraainjanain naya,

süka ji'nnaajüneenain sünain nüchooin jia Maleiwa.

¹⁰ Anata'aleeshiija'a ma'i jia müliakana aa'in sütüma wayuu saaliijee jaa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain.

11 “Anata'aleeshiija'a ma'i jia müleka shi'rüle wayumüin wayuu jümüin saaliijee jünoujain tanain, müleka shime'erainparale jia je müleka jaasha-jaanüle sünaain mojuin pütchi jüchiki. 12 Meerü jukuaiippa aka nakuaiippa na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa sünaain ne'nnüin amüin natüma na jutuushikanairua. Otta jiakana so'u tü ka'i mülieenakat o'u jia sütüma wayuu, talata jia süka süpüshua jaa'in, süka jütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünaain nüsülajünjatüin kasa anashaatakat jümüin chaa iipünaa eere nia”, nümakalaka Jesús namüin.

Jaloulinjana naya sümüin wayuu

13 “Jiakana, müshii aka jia saa'in ichii jalouikat sümüin wayuu süpüshua. Maa aka nnojolüin sümojujaain asalaa sütüma ichii, akaain-jana jia sümüin tü wayuukolüirua süpüla nnojolüinjatüin koo'omüin ma'i saainjala. Otta müleka me'ejüle tü ichiikat, nnojoleerü kasain saamüin sümüin wayuu. Ojotünüsü ne'e anouipa'a süka nnojolüin anain süpüla ekünaa je süpüla shiküin müürüt. Akaajaa chi wayuu eekai nnojolüin noonoin sümaa tanüiki, nnojoleerü kasain naamüin tamüin.

14 “Müshii aka jia saa'in wane anakia, süka shiyaawatünjatüin saa'u tü shiimüinkat wayuu jütüma. Maa aka ja'yain wane pueulo iipünaa saa'u namüna, akaajaa jiakana sünaain jii'iyatüin tü shiimüinkat waneepia sümüin wayuu. 15 ¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipejaanüle? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpüle luusa süpüla sünakünjatüin kasa süpüshua. 16 Akaajaa jiakana, müleka jaa'inrüin waneepia tü anasükat su'upala wayuu. Je sükajee ne'rüin tü kasa anasü jaa'inrakat, nayaawateerü aa'u nukuaiippa Maleiwa je na'waajeedin nia.

Nnojoleerü aja'ttüin tü nünüikikat Maleiwa

17 “¿Antüshi taya jaajüin süpüla sümalajaainjatüin tatüma tü nuluwataakat anain Moisés oo'ulaka tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa? Nnojo. Shia tantaka apüla takaaliijain jia süpüla joonooi-janain sümaa tü nümakat Maleiwa. 18 Shiimüin tü tamakat jümüin: Tü mmakat je tü kasa chakat iipünaa, aja'lajaweerü so'uweena wane ka'i. Otta tü nünüikikat chi Maleiwakai ashajünakat paala nütüma Moisés, nnojoleerü aja'ttüin waneeshikaiyaaje no'u pütchi sünaainjee wane'ere'eya shikeraajapa süpüshua tü süküjakat achiki. 19 Chi wayuu eekai moonoin sümaa tü pütchi aluwataanakat anain nütüma Moisés, ja'itairü waneeshikaije ne'e pütchi shiyouktünüle nütüma, otta nikirajüle wayuu sünaain moonooloinjanain naya sümaa, mojuteechi nia cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. Akaajaa chi oonookai sümaa tü nuluwataakat anain, sümaa nikirajüin sünaain, kojuteechi nia cha'aya. 20 Tamüshii paala jia: Müleka nnojorule jülatüin sünaain anain jia noulia na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana sünaain jikeraajüin tü nüchekalakat chi Maleiwakai jüpüleerua, shiimüin sünaain nnojoleenain ekerolüin jia cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.

Nüchiajaain Jesús na wayuukana suulia jashiee

21 “Ji'raajüin tü nümapi'ukat Moisés namüin na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Je chi o'utakai saa'in wayuu, shiimüin sünaain kasalajaneerüin nümüin tü naa'inrakat'. 22 Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai naashichijaa'in nümüin wane nuwala, shiimüin sünaain kasalajaneerüin nümüin tia nütüma Maleiwa. Otta müshia chi eekai ni'rüin

wayumün süka nünüiki nümüin wane nuwala, shiimün sünain kasalajaneerün nümüin tia natüma na laülaayukana. Otta müshia chi eekai mojuin nünüiki nümüin wane nuwala sünain 'maa'in aa'inchi pia' sünain nümüin nümüin, eesü süpüla nujutüneechin so'umün tü sikikat eere süpülee tü ouktüsükalüirua.

²³ "Sükajee tüü, wanaa sümaa püsülajün kasa nümüin Maleiwa eere süpülee asülajaa, müleka sotüle paa'in sünain mojuin nünüiki pümüin wane puwala, ²⁴ anakaja müleka püpütüle tü püsülajüinjatkat yaala sü'ütpa'a tü süpüleekat asülajaa süpüla pu'unüinjachin nünainmün chi puwalakai süpüla pukumajiraa'in sukuaippa nümaa. Je süchikijee, ale'eja meechia pia süpüla asülajaa nümüin Maleiwa.

²⁵⁻²⁶ "Müleka kaainjarale pia nuulia wane puwala, acheküshi pütüjamaatün pünüiki nümüin süpülapünaa nuluwataain wane pütüchipü'u pünainmün suulia kojutajün püpüleerua.

Nüchiajaain Jesús na wayuukana suulia yarüttaa aa'in

²⁷ "Ji'raajün tü nümapü'ukat Moisés namün na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoiakai pu'wayuusein'. ²⁸ Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai niirakaain sümüin wane jierü sümaa kee'ireein naa'in ama'üjirawaa sümaa, shiimün sünain kaainjalain nia wanaa nümaa eekai nüma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein. ²⁹ Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje ne'e amüloulire puulia waneesia po'u suulia pikerolün chamün Hadesmün sümaa tü piamasükat po'u, chaa eemünjachire pujutünün eere süpülee tü ouktüsükalüirua. ³⁰ Jalia pia suulia kaainjalaa pia sükajee tü kasa paa'inrakat süka pajapü. Anasüje ne'e amüloulire puulia waneesia pajapü suulia pikerolün chamün Hadesmün sümaa tü piamasükat pajapü, chaa eemünjachire pujutünün eere süpülee tü ouktüsükalüirua.

Nüchiajaain Jesús suulia oo'ulawaa suulia a'wayuusee

³¹ "Ji'raajün tü nümapü'ukat Moisés namün na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Müleka nücheküle wane wayuu süpüleerua nuu'ulaain suulia tü nu'wayuusekat, che'ojaasü nüshajün wane karaloukta aapiria tü nu'wayuusekat sünain nuu'ulaainjatün shia'. ³² Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, sümaa nnojolün süma'üjiraasün nümaa wane wayuu naata nuulia, ni'rala wayumün sümüin. Süka jamün, müleka ka'wayuuseru tü jietkat süchikua, kaainjalasü. Je kasalajaneerü sümüin süma'üjaain nümaa chi jekechikai su'wayuusein. Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'ulaushitkat, kaainjalashi nia'aya, je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jierü oo'ulaushitkat.

Pansaainjatü nanüiki waneepia

³³ "Ji'raajün tü nümapü'ukat Moisés namün na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Müleka pümüle nümüin Maleiwa, "Pansaasü tanüiki pümüin", anasü müleka pikeraajüle shia'. ³⁴ Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Anakaja müleka lotüle pünüiki waneepia sümüin wayuu süpüshua sünain nnojolünjachin püküjain alawaa. Nnojo ne'e shiainjatün pansaakat o'u pünüiki o'upalaa, maa aka su'upala tü kasa chakat ipünaa eere Maleiwa, süka chain nuluwataain Maleiwa, ³⁵ maa aka su'upala tü kasa yaakat mmalu'u, süka shiain akumajuushin nütüma Maleiwa, maa aka su'upala tü kasa chakat sulu'u Jerusalén, süka shiain nepiain na wayuu aluwataaushikana nütüma

Maleiwa, ³⁶ je maa aka pükajiraa piakai saa'u laülaain pia pümüiwa. ³⁷ Müleka paa'inrüinjatüle wane kasa, 'Aa' meeshi ne'e pia. Je müleka nnojolünjatüle paa'inrüin shia, 'Nnojo' meeshi ne'e pia. Atüjaaneena aa'u jia sünaain pansaain jünüiki sükajee tia. Chi eekai nikirajün naata suulia tüü, nia chi Kama'uraikai.

Achiajaanüshii naya suulia pasalawaa

³⁸ "Ji'raajün tü nümapü'ukat Moisés namün na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Müleka saa'innüle wane kasa mojusü pümüin, anakaja müleka paa'inrüle shia sümüin tü aa'inrakat pümüin. Maa aka chi wayuu eekai niyu'lüin so'u wane wayuu, anasü shiyu'nnüle no'u. Je maa aka chi wayuu eekai niyuutün sai wane wayuu, anasü shiyuutünüle nai', makat. ³⁹ Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Nnojo kee'ireein paa'in pasalawaa. Müleka süshe'etünüle pu'upünaa sütüma wane wayuu e'rülü wayümüin, anasü müleka nnojorüle püchekajün shia. Shia anaka alu'u müleka pujununtaale süpüla süshe'etünün tü wane'e. ⁴⁰ Je müleka süchuntünüle pümüin wane püshe'in saa'u paainjala, anasü müleka paapaleere tü sutujunakat. ⁴¹ Je müleka püta'ünnüle süpüla e'ikaa wane chisoui waneemün kilometro, anasü müleka pi'ikal'e ere piama kilometro. ⁴² Je nüümüin eekai che'ojaain kasa nüümüin, püsülaja nüümüin. Nnojo je'ieyin pia nuulia.

Ekirajünüshii sünaain alinjanain na na'ünüükana napüla

⁴³ "Ji'raajün tü nümapü'ukat Moisés namün na jutuushinuukana sümaiwa paala, tü makat mayaa: 'Anashii aire jüpüla na jüpüshi judiokana. Otta na jü'ünüükana, anashii kanainre jaa'in naya'. ⁴⁴ Otta tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Anashii aire jüpüla na jü'ünüükana. Je anashii juchuntüle nüümüin Maleiwa naa'u na e'rülüikana wayümüin jümüin ⁴⁵ süpüla ji'nnaajününjanain sünaain nüchooin jia Maleiwa chakai iipünaa, süka nüntirün nuwarala chi ka'ikai je nü'itirün tü juyakat sünaainmün wayuu eekai kaainjaralin je eekai anamiain. ⁴⁶ Müleka aire ne'e jüpüla tü wayuu aikat apüla jia, shia ne'e saa'inraka wayuu süpüshua. Mayaashije kaainjaraliin naya, aisü napüla wayuu aikat apüla naya. ⁴⁷ Je müleka jüsaküle ne'e na juwalayuukana namüiwa, shia ne'e saa'inraka wayuu süpüshua. Aa'innüsü tia natüma na manou-jainsaliikana. ⁴⁸ Otta jiakana, anasü müleka aire wayuu süpüshua jüpüla maa aka naa'in chi Maleiwakai sünaain alin shia nüpüla süpüshua.

6

Tü nakuaippainjatkat sünaain asülajaa

¹ "Jalia jia suulia kee'ireejün jaa'in ji'nnünjanain sütüma wayuu wanaa sümaa jaa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Müleka jaa'inrüle ne'e shia su'upala wayuu süpüla ji'nnünjanain sütüma, mawalaajuujeena jia nütüma chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa.

² "Wanaa sümaa jüsülajün sümüin wayuu eekai müliain, nnojo müin aka jia naa'in na wayuukana aapitkana süka kaasha sulu'u tü ekirajüleekalürua je sulu'u tü wopukot süchiki tü kasa anasü naa'inrakat, süka wayuun piama o'upünaachii naya. Shiümüin tü tamakat jümüin: Mayaashije na'waajünün sütüma wayuu, nnojoleena a'waajünün naya nütüma Maleiwa. ³⁻⁴ Otta jiakana, wanaa sümaa jüsülajün sümüin wayuu eekai müliain, jaa'inra tia sujuuna wayuu süpüshua süpüla nnojolün sütüjaain saa'u. Nia Maleiwa chi Jüshikai atüjaaka saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat sujuuna wayuu. Nuwalaajeena jia sükajee tia.

E'iküshi Jesús sünain achuntaa nümüin Maleiwa

⁵ “Wanaa sümaa jüchuntüin nümüin Maleiwa, nnojo müin aka jia naa'in na wayuu alayaakana. Asha'walaashii naya su'upala wayuu sulu'u tü ekirajüleekalürua je sulu'u tü wopukot sünain achuntaa nümüin Maleiwa süka kee'ireein naa'in e'nnaa sütüma wayuu. Shiimüin tü tamakat jümüin: Mayaashiije na'waajünün sütüma wayuu maa'ulu yaa, nnojoleena a'waajünün naya nütüma Maleiwa mapeena.

⁶ “Otta jiakana, wanaa sümaa jaashajaain nümaa Maleiwa, jüsürülaa jipialu'umüin süpüla jüchuntünjanain nümüin sujuuna wayuu süpüshua. Chi Jüshikai Maleiwa, nütüjaajeerü aa'u tü jaa'inrakat sujuuna wayuu je nuwalaajeena jia sünainjee tia. ⁷ Je tü jukuaippainjatkat sünain achuntaa nümüin Maleiwa, nnojoleerü müin aka sukuaippa wayuu eekai süchuntüin sümüin tü sümaleiwaseyaasükalüirua. Kaashajaaralii ma'i naya. Aapüneerü, saa'in namüin, tü nachuntakat apüla sükajee kama'ain ma'i naya sünain achuntaa. ⁸ Otta jukuaippa jiakana, nnojoleerü müin aka nakuaippa. Süpülapünaa jüchuntüin, nütüjaa aa'ut chi Jüshikai Maleiwa süpüshua tü che'ojaakat jümüin.

⁹ “Meena jia jüchuntapa nümüin Maleiwa:
Taata Maleiwa chakai iipünaa,
kojutshaatashi pia watüma.

Kasataalejese kojutüin pia sütüma wayuu süpüshua.

¹⁰ Kasataalejese püntüin maalü wa'akamüin sünain aluwatawaa. Kee'ireesü waa'in soonooiin wayuu süpüshua yaa mmalu'u sümaa pünüiki, maa aka soonooiin tü aapieekalüirua chakat iipünaa.

¹¹ Anakaja müleka paapawaire wamüin weküin süpüla wane'ewai ka'i.

¹² Anakaja motüle paa'in tü waainjalakat,
maa aka wayakana sünain motüin waa'in süma'üla eekai
süma'ülalalain waya.

¹³ Je nnojo piyüülajüin waya süpüla oo'ulakünaa aa'in.

Anasüje müleka pu'tte'erüle waya nuulia chi Kama'üraikai.

Shia jüchuntaiinjatka tia nümüin. ¹⁴ Müleka motüle jaa'in tü saainjalakat wayuu eekai kaainjalain juulia, alatinneerü jaainjala juuliaya nütüma chi Jüshikai Maleiwa. ¹⁵ Otta müleka nnojorule motüin jaa'in tü saainjalakat, nnojoleeria alatinnün jaainjala juulia nütüma.

Nakuaippainjatü sünain naamajüin

¹⁶ “Wanaa sümaa jaamajüin, nnojotsü ja'yashinjatüin sünain ju'upünaa tü aamüjaakat süpüla sütüjaainjatüin jaa'u wayuu. Shia nakuaippaka'aya na wayuu piama o'upünaachiikana tia. Shiimüin tü tamakat jümüin: Mayaashiije na'waajünün sütüma wayuu saa'u naamajüin maa'ulu yaa, nnojoleena a'waajünün nütüma Maleiwa mapeena. ¹⁷ Otta müshi'iyaa jiakana, wanaa sümaa jaamajüin, anakaja müleka jüpeinajaale ju'wala sümaa ju'lojooiin ju'upünaa, ¹⁸ süpüla nnojölünjatüin shiyaawatüin wayuu saa'u sünain jaamajüin. Nia chi Jüshikai Maleiwa nümüiwa atüjaaka jaa'u je nuwalaajeena jia sünainjee tia.

Achiajaanüshii naya suulia anaajawaa kasa yaa mmalu'u

¹⁹ “Anakaja müleka nnojorule jünaajaain kasa anasü yaa mmalu'u eere she'e mma aja'ttirünjatkat shia je eere su'luwajünün. ²⁰ Müleka jaa'inrüle tü anasükat sümüin wayuu, naapeerü jümüin Maleiwa tü kasa anasü matüjainkat ke'ewaa, matüjainkat aja'ttaa, matüjainkat a'luwajünaa, süka nüma'anain shia Maleiwa chaa iipünaa. ²¹ Je sükajee

tia, acheküsü jülujain jaa'in tü kasa anasü chakat iipünaa aapünüinjatkat jümüin. Nnojo jülujain jaa'in waneepia tü kasa jünaajaakat yaa mmalu'u.

²² "Otta tü wo'ukot, müsü aka saa'in suwarala luusa, süka we'rüin tü kasa wapüleeruakat sütüma. Müleka anale tü wo'ukot, we'rüin tü kasakat süpüshua sütüma. ²³ Akaajasa mo'upa'ale waya, müsätüsü tü mmapa'akat wo'ulu'u. Akaweeria müleka ulere tü jaa'inkat, jüüjüüjeena jia sünain aa'inraa tü anaakat. Otta müleka yarüttüle jaa'in, shieerü jaa'inraka tü mojusukat, nnojoleerü jaa'inrüin tü anaakat. Otta müleka ayatüle ulein tü jaa'inkat sümaa jiyouktüin tü yarüttüsukat, jaa'inreerü tü anaakat waneepia sümüin wayuu.

²⁴ "Maa aka kojuta'atüle piamashii laama nütüma chi a'yataaikai sünain alin nüpüla wane je sünain maalin nüpüla chi wane'e, meechi aka Maleiwa jütüma müleka shiale kachiiruin jaa'in tü washirüukat nuuliale'eya.

Aa'inmajünüshii na anoujashüikana nütüma Maleiwa

²⁵ "Nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jiküinjatkat je tü jüsüinjatkat, katüinjatkat atüma jo'u, je saa'u tü kuluulu ja'atajatkat anainjatkat atüma jiyolojo. Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojotsü shiain ne'e tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u, nnojotsü shiain ne'e tü kuluulu anainjatkat atüma jiyolojo. ²⁶ Jülüja jaa'in sukuaippa tü wuchiikalüirua. Mapünajüinsat shia je manaajaalasat shia shiküin, nnojotpaja e'rüin jamü shia, süka shikinnüin nütüma chi Jüshikai Maleiwa chakai iipünaa. Jialeeka jiakana, aa'inmajünüshii waneepia nütüma Maleiwa, süka alana'aleein jia sünain kojütüin nütüma suuliale'eya tü wuchiikalüirua. ²⁷ Je tü shapawaakat aa'in, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla epijawaa.

²⁸ "¿Jamüsü jüshapajaaka'a saa'u tü jüshe'injatkat? Jülüja jaa'in sukuaippa tü süsiikat tü wütshiikat sünain anashantain ma'i tü süno'ukot. ²⁹ Mayaainje nnojolüin a'yataain je nnojolüin saainjüin süshe'in, ²⁹ alana'aleesia ma'i sünain anachonin shiyolojo suuliale'eya süno'u nüshe'in Salomón chi washitshaanakai sülaülashikai mma paala sümaiwa. ³⁰ ¿Jamüsü nnojotka'a jünoujain sünain jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa? Tü süsiikat, anashaatasü ma'i süno'u nütüma Maleiwa, mayaasüje julumaatüin shia sümaa sa'ajüntüin mapa. Müshi'iya jiakana, aa'inmajünüshii nütüma suuliale'eya tü süsiikalüirua wütshii.

³¹ "Je sükajee tia, nnojo jüshapajaain aa'in sünain müin jünüiki: '¿Kasa weküinjatka? ¿Kasa wasüinjatka? ¿Kasa wa'atüinjatka?'

³² Ashapataasü ma'i naa'in na manoujainsaliikana waneepia saa'u kasa eekai müin aka tia. Alu'ujasa jiakana, anakaja müleka nnojorule jüshapataain aa'in saa'u tia maa aka naa'in nayakana. Soto jaa'in sünain nütüjaain saa'u chi Jüshikai Maleiwa tü che'ojaakat jümüin je naa'inmajeena jia waneepia. ³³ Tamüshii jia wane'ewa'i jukua: Müleka keejiale jümüin niainjachin chi Maleiwakai aluwataain jaa'u sümaa kee'ireein jaa'in tü nüchekakat jüpüleerua, aapünerü jümüin süpüshua tü che'ojaakat jümüin. ³⁴ Je sükajee tia, nnojo jüshapajaain aa'in saa'u tü alateetkat mapeena, süka wainmeerüin tü kasa jülüjüinjatkat jaa'in mapeena. Nnojotsü anain jüshapataale aa'in saa'u kasa wainma maa'ulu yaa.

1 “ ‘Kaainjarai nia’ anakaja nnojorule jümüin sümüin wane wayuu. Müleka jaa’nrüle tia, ‘Kaainjarai pia’ meechi chi Maleiwakai jümüin. 2 Süka jamüin, müleka mamüliajule chi wayuukai jütüma, nnojoleena jia nümüliajüin Maleiwa. Je müleka jiyoujüle nia sünainjee wane wwatua ne’e naainjala, akaweenia jiakana nütüma Maleiwa ja’itasü wwatuaain ne’e jaainjala.

3-4 “Jia ayoojaakana waneepia na juwalayuukana, müshii aka jia naa’in wane wayuu eekai ni’rüin yarüttüsü sulu’u no’u chi nuwalakai sünain, ‘Tawalaa, anashi tayu’rule tü yarüttüsükat sulu’ujee po’u’, sünain nümüin nümüin. Otta nnojotsü nütüjaain aa’u sünain ein wane sa’ata wunu’u sulu’u tü no’ukalia ma’i. 5 Jiakana piamakana akuaippa, müleka juu’ulaale suulia kaainjalaa, juunteerü jii’iyatüin namüin na juwalayuukana sünain kaainjalain naya.

6 “Tü kasa anasü akatannakat süpüla saapünüinjatüin nümüin Maleiwa, nnojo jujutüin shia sümüin wane erü, süka yarüttüin tü mürütakat no’ulu’u Maleiwa. Müleka jaapüle shia sümüin, awataajeerü jünainmüin sünain sojottüin jia. Otta tü kasa anasükat, nnojo jojotüin shia’aya sümüin püülükü, süka nnojolüin shiyaawatüin saa’u sünain akataluushin nümüin Maleiwa. Sü’tküteerü aa’u ne’e.

Naapüin Maleiwa tü achuntünakat natüma na nüchooinkana

7-8 “Anakaja müleka juchuntüle nümüin Maleiwa waneepia süka süpüshua jaa’in. Maa aka wane wayuu nuchuntüle, aapüna amüinchi. Maa aka wane wayuu mekeerüle, nünata anainrü tü nüchajaakat achiki. Maa aka wane wayuu nütaletüle miicho’u, ajutanna apüleechi.

9 “¿Jamüsü jukuaiippa jiakana namüin jüchonni? Maa aka nüchuntüle pümüin wane pan chi püchonkai, ¿paapeerü wane ipa nümüin? Nnojo taa. 10 Jama müleka nüchuntüle wane jime, ¿paapeerü wane wüi nümüin? Nnojo taa. 11 Eereje’e ne’e wayuuin kaainjaraliin jia, atüjashii jia aapaa kasa anasü namüin na nüchooinkana. Nialeeka chi jüshikai Maleiwa chakai iipünaa, alana’aleeshia ma’i sünain anamiain jümüin. Naapeerü kasa anasü jümüin müleka juchuntüle nümüin. 12 Anasü müleka jaa’nrüle tü anasükat sümüin wayuu, maa aka jücheküin saa’inreein tü anasükat jümüin. Shia aluwataanaka anain wayuu nütüma Moisés oo’ulaka natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa.

Wainma na wayuu mekerotüinkana nünainmüin Maleiwa

13-14 “Chi eekai nnojolüin nünoujain tanain, nnojoleechi ountuin ekeroloo chamüin eere nuluwataanin Maleiwa. Wainmeerü wayuu mekerolüinkat süka nnojolüin nanoujain tanain. Müshii aka naya saa’in wayuu eekai süneeküin o’unaa sulu’u wopu eekai jerülüin saa’u mapüleein napüleerua. Otta na anoujashiikana tanain, nnojoleena wainmain. Müshii aka naya saa’in wayuu eekai süneeküin wopu eekai moulin ja’itasü kapüleein napüleerua. Anakaja müle aka jia naa’in na wayuu o’unakana sulu’u wopu mouisü.

Tü süchonkot wane wunu’u

15 “Jalia jia suulia jünoujain nanüiki na nünüikimaajanayaakana Maleiwa. Anamiayaashii naya sümaa kee’ireein naa’in namalajirüin tü jünoulakat. 16 Jütüjaajeena aa’u sünain naküjain alawaa sükajee tü kasa naa’nrakat ji’rüin. Jülüja jaa’in sukuaiippa wane wunu’u. Müleka shi’nnüle süchon tü wunu’ukot, atüjaaneerü aa’u kasain kachoin. Tü uuwakat, nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu’u eekai keimsein, je tü süchonkot ‘higuera’, nnojotsü atpajünüin sünainjee wunu’u eekai

eein ne'e. ¹⁷⁻¹⁸ Wane wunu'u eekai shikaajünüin achain, anasü tü süchonkot, nnojotsü kachoin eekai mekaajuuin. Otta wane wunu'u eekai mekaajuuin süchon, nnojotsü kachoin eekai shikaajünüin. ¹⁹ Süpüshua tü wunu'ukolüirua eekai nnojolün anain süchon, ashottüneerü sümaa sujütünüin so'u siki. ²⁰ Akaajaa na nünüikimaajanayaakana Maleiwa, jütüjaaeena aa'u sünain naküjün alawaa sükajee tü kasa naa'inrakat ji'rüin.

²¹ "Mayaasüje, 'Senyotkalee, kojutüshi pia watüma' jümüin tamüin, müleka nnojorule jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua chi Tashikai chakai iipünaa, nnojoleena ekerotün jia cha'aya eemüinre nuluwataain.

²² Je so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, meerü wayuu wainma tamüin: 'Senyotkalee, jnnojotsü shiimüin sünain laülaain waya pütüma sünain waküjapü'ün pünüiki, sünain wayu'lapü'ün yolujaa süle'eru'jee wayuu, je sünain waa'inrapü'ün tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa?'. ²³ Otta tayakai, meechi taya namüin: 'Jia kaainjaraliikana, jjoujanakai jia te'raajün? Ju'una yaajee toulia'.

Nukuaippa wane wayuu kekiishi ma'i

²⁴ "Chi wayuu eekai nüntün tanainmüin, sünain naapajün tü tekirajakat anain, sünain naa'inrüin waneepia tü taluwataakat anain nia, jkasa maka aka nia? Müshi aka nia naa'in wane wayuu eekai yalayalain süpüla aainjaa miichi. Nüpötün tü mmakat süpüleerua tü nipiakat süpüla nükumajünjatün shia saa'u ipa. ²⁵ Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat sümaa katsün tü jouktaikat, nnojotsü ojuttün shia, süka ichein ma'i sükumajia. ²⁶ Akaajasa chi wayuu eekai naapajün tü tekirajakat anain sünain nnojolin naa'inrüin tü taluwataakat anain, müshia aka nia naa'in wane wayuu eekai matüjain süpüleerua aainjaa miichi. Nükumajün tü miichikat saa'u mma ne'e sünain nnojolin nüpötün tü mmakat süpüleerua tü nipiakat. ²⁷ Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat sümaa katsün tü jouktaikat, ojüttüsü shia", nümakalaka Jesús namüin.

²⁸ Je kettaapa nünüiki Jesús sünain ekirajaa tü wayuukolüirua cha'aya saa'u tü namünakat, ponusu ma'i naa'in na wayuukana tü nünüikikat, ²⁹ süka shiyaawatün saa'inyaka naa'u sünain ni'itaashin nütüma Maleiwa süpüla ekirajaa nünüiki, süka nnojolün müin aka naa'in na karalouktamaajanakana.

8

Anashi nütüma Jesús wane wayuu aja'tta atachi

¹ Je nüshakatapa Jesús saa'ujee tü namünakat, o'unüsü wayuu watta saalin nümaa. ² Arütkaashi nünainmüin wane wayuu mayeinshi sütüma aja'ttaa ata. Asapainyo'ukashi nia nümülatu'u Jesús sünain nüchuntün nümüin:

—Senyotkalee, müinka pücheküle, piijaja taya —nümakalaka chi wayuukai.

³ Niyurulakalaka joo nütüna Jesús nünainmüin chi ayuuishikai sünain naapaain nia.

—Tachekün süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka nümüin.

Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüitpa aja'ttün tü nütakat.

⁴ Aashajaashi joo Jesús nümüin chi wayuukai nüchikua:

—Otta mūshia joolu'u, nnojo pūkūjain sūmūin wayuu pūchiki sūnain teiyajūin pia. Pu'una palajana eemūin chi sacerdotekai sūpūla pii'iyatūinjatūin nūmūin tū pūtakat sūpūla naapūinjatūin nūmūin Maleiwa tū mūrūt ouktajtkat saa'u anaichipain pia, maa aka tū nuluwataakat anain Moisés paala sūmaiwa. Je sūkajee tia, sūtūjaaeechi aa'u pia wayuu sūnain anaichipain pia sūpūla sa'akainjachin pia pūchikua —nūmakalaka Jesūs nūmūin.

Tū nūnoulakat wane wayuu sūlaūlashikai poloo shikii surulaat

⁵ Je nikerolapa Jesūs sulu'umūin tū pueulokat Capernaum, arūtkaashi wane sūlaūlashi surulaat nnojoikai judioin nūnainmūin. Nūchuntakalaka kaalinyū nūmūin Jesūs:

⁶ —Senyotkalee, ayuuishi chi tachepchikiaki tepialu'u. Mūliashi ma'i nia sūtūma ouktūin nūsa'a —nūmakalaka chi sūlaūlashikai surulaat.

⁷ Nūmakalaka Jesūs:

—O'oneechi joo taya pūmaa teiyajaiwa nia.

⁸ Otta chi sūlaūlashikai surulaat, nūsouktakalaka nūmūin Jesūs:

—Nnojoishi kasajachin taya pūmūin, saa'in tamūin. Otta mūleka pūkūjale ne'e wane pūtchi, tatūjaa aa'ut sūnain aneechin chi tachepchikiakai sūtūma tū pūmakat. ⁹ Tayakai, laūlaashi taya saa'u surulaat. Tatūjaain saa'u aluwataanaa maa aka tatūjaain saa'u aluwatawaa. Mūleka tajūtūle wane surulaat, o'unūshi. Mūleka teenakūle nia, antūshi. Mūleka taluwataale chi tachepchikiakai, naa'inramaatūin motso'o tū taluwataakat anain nia —nūmakalaka nūmūin Jesūs.

¹⁰ Oponojoosū ma'i naa'in Jesūs sūtūma tū nūmakat chi sūlaūlashikai surulaat. Ajununtaashi joo sūnain nūmūin sūmūin tū wayuukolūirua watakat saalin eekat nūmaa:

—Shiimūin tū tamakat jūmūin: Miyotaaleeja'a nūnoula chi sūlaūlashikai surulaat tanain. Nnojoishi een wane makai aka naa'in sūnain anoujaa tanain, ja'itakaja ne'e na'aka na wayuukana Israelkana. ¹¹ Tamūshii paala jia: Anteerū wayuu wainma eekai wūinpujeekualūin oo'ulaka eekai wopujeekualūin sūnain ekerolaa chamūin eere nuluwataain Maleiwa sūnainmūin wane ekawaa miyo'u nūmaa Abraham oo'ulaka Isaac oo'ulaka Jacob. ¹² Otta na wayuu aneekūnakana paala sūpūla nayainjanain na nūpūshikana Maleiwa, sūka nayouktūin nia, ayouktūneena naya nūtūma sūpūleerua nekerolūin cha'aya nūnainmūin. Ayalajeena ma'i naya sūka makatūinjanain anouipa'a sa'aka piyuushi —nūmakalaka Jesūs namūin na wayuukana.

¹³ Nūmakalaka Jesūs joo nūmūin chi sūlaūlashikai surulaat:

—Anakaja pu'unūle. Aneechi joo chi pūchepchikiakai nūtūma Maleiwa sūka pūnoujain sūnain anainjachin nia tatūma —nūmakalaka Jesūs nūmūin.

Je chi nūchepchikiakai, anaichipa nia wanaa ma'i sūmaa naashajaain Jesūs nūmaa chi sūlaūlashikai surulaat.

Wainma wayuu niyajiūin Jesūs

¹⁴ Shiasa mapa, antūshi Jesūs nipialu'umūin Pedro. Eejatkalaka nūpūla tū nimeshikat Pedro sūnain ayuulin sūtūma aapuwa. ¹⁵ Nūrūtkaakalaka joo sūnainmūin sūnain naapain sajapū. Naawale'erakalaka tū ayuuliikat suulia. Je sūka anaitpain shia, atamaamaatūsū sūnain shikirūin nia.

¹⁶ Je motsopa ka'i, antinnūsū wainma wayuu kale'eru'usū yolujaa nūnainmūin Jesūs. Nujuittirakalaka tū yolujaakalūirua sūka nūnūiki je niyajiūin tū ayuuisūkalūirua sūpūshua. ¹⁷ Alatūsū tū sūpūla keraainjatūin

tü nünüikikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküjünakat paala nütüma Isaías chi nünüikimaajachikai sünain maa:
 “Taashishii waya nütüma suulia süpüshua tü ayuulii eekat wanain”.

Naküjain wane wayuuirua sünain no'ünein nüchiirua Jesús

¹⁸ Ni'rapa Jesús tü wayuu wattakat saalin nü'ütpa'a, “Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat”, nümakalaka namüin na nikirajüinkana.

¹⁹ Je nnojoliwa'aya no'unüin sulu'u tü anuakat, arütkaashi wane karalouktamaajachi nünainmüin Jesús sünain nümüin nümüin:

—Ekirajüikalee, pümaajeечи taya eepünaale pia —nümakalaka nümüin.

²⁰ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Tü walitkalüirua, eesü ishi süpüla einjatüle sütunküin. Je tü wuchiikalüirua, kepiasü iipünaa eere sütunküle. Otta tayakai, chi Shipayakai Wayuu, mepiasai —nümakalaka Jesús.

²¹ Otta nünüiki wane nikirajüinkai Jesús, müsü mayaa:

—Senyotkalee, alü'ütsü nükalia chi tashikai süpüla ouktajachin. Anashi tojotüle nia palajana süpülapünaa to'unüin pümaa —nümakalaka nümüin Jesús.

²² Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Anakaja nayale ojoitüin, na püpüshi makana saa'in wayuu ouktüsü saa'u nnojolüin nanoujüin tanain. Otta piakai, anakaja pu'unüle tamaa —nümakalaka Jesús nümüin.

Niimale'erüin Jesús wane wawai

²³ No'otookoloko Jesús sulu'umüin tü anuakat namaa na nikirajüinkana.

²⁴ Je süma'inru'u waraittün tü anuakat shirokupünaa tü palaakat natüma na nikirajüinkana, anta müsia joo wane wawai nanainmüin sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat. Otta müshia Jesús, atunküshi.

²⁵ Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin.

—Senyotkalee, püchijiraa maala süpüla pu'tte'erüinjanain waya. Ouktüshii taa waya —namakalaka nümüin.

²⁶ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—¿Jamüshii mmotka'a jia? ¿Jamüshii nnojoliika'a jünoujüin paala sünain to'tte'erüinjanain jia suulia tü wawaikat? —nümakalaka namüin.

Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat sümaa tü palaa ko'ontakat nanainmüin. Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüiki.

²⁷ Otta na nikirajüinkana:

—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü palaakat? —namakalaka sünain ponüin naa'in tü ne'rakat.

Ajuittinnüsü watta saalii yolujairua nale'eru'ujee piama wayuu nütüma Jesús

²⁸ Je süntapa tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana waneemüin sa'ata palaakat eere kepiain wane wayuuirua kanüliajusü Gadareno, eeshii napüla piamashii wayuu kale'eru'ushii yolujaa. Nantakalaka nünainmüin Jesús sa'akajee tü amuyuukalüirua. Saa'u jashichipü'üin naya, mmotpü'üsü wayuu seema waraittaa chapünaa cha'aya eere kepiain naya. ²⁹ Emetutsü joo nanüiki na yolujaa nale'eru'ukana na wayuukana sünain namüin:

—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa, ¿jamüinjatü wakuaippa pütüma? ¿Antüshi pia süpüla müliainjanain waya pütüma süpülapünaa tü ka'i süsalainganakat o'u waya waainjala? —müshii naya.

³⁰ Eejatü wane püülüküirua wainma ekajaain maa aka tusa.
³¹ Nachuntüin na yolujaakana wainmatua nümüin Jesús sünain namüin nümüin:

—Müleka pujuittirüle waya, anakaja müleka püjütüle waya süle'eru'umüin tia püülükkalüirua —namakalaka nümüin Jesús.

³² —Ju'una jümaarüleen —nümakalaka Jesús namüin.

Ojuitta müsüja tü yolujaakalüirua nale'eru'ujee na wayuu piamašhikana sünain shikerolüin süle'eru'umüin tü püülükkalüirua. Apantajaayaa müsü tü püülükkalüirua saa'ujee tü namünakat shirokumüin tü palaakat. Oo'owo'utkalaka shia süpüshua. ³³ Na arüleejülüikana tü püülükkalüirua, apantajaashii naya sulu'umüin tü pueulokat sünain aküjaa süchiki tü püülükkalüirua je nachiki na piamašhii kale'eru'ushiikana yolujaa. ³⁴ Otta na wayuu aapakana nanüiki sulu'u tü pueulokat, o'unüshii naya nünainmüin Jesús süpüla nachuntüin nümüin süpüla nu'unüinjachin noulia sulu'ujee tü noumainkat.

9

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

¹ No'otookalaka Jesús nüchikua sünain o'unaa Capernaummüin eejeewa'ire nia. ² Je cha'aya, süntakalaka wane wayuuirua nünainmüin sünain nalü'ujiraain wane wayuu ayuuiishi süka süi shii'iree niyajejin nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümüin chi ayuuišhikai:

—Tawalachee, anakaja talatüle paa'in. Talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümüin.

³ Otta wane na karalouktamaajana yaakana sa'aka tü wayuukolüirua, müsü naa'in: “¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayumüin süpüleerua nünüiki nümüin Maleiwa?”. ⁴ Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in, asouktüshi nia namüin:

—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in? ⁵ Je wanaa sümaa tamüin nümüin, “Talatirüitpa paainjala puulia”, nnojoišhi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain laülaain süpüla alatiraa saainjala wayuu. ⁶ Otta müsia joolu'u, jütüjaweechi aa'u taya sünain laülaain süka tameechin nümüin: “Püsha'walaa, waraitaiwa pia”.

Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:

—Püsha'walaa. Pülü'üjaa pu'ula. Pu'una pipialu'umüin —nümakalaka nümüin.

⁷ Asha'walaashi joo chi wayuukai sünain nu'unüin nipialu'umüin.

⁸ Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat je na'waajüin Maleiwa saa'u laülaain Jesús nütüma süpüla eiyajaa wayuu.

Ounejaanüshi Mateo nütüma Jesús

⁹ Shiasa mapa süchikijee tia, sünain nu'unüin Jesús yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu kanülüishi Mateo joyotüin eere ni'yataale. Okotchajüi neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia —nümakalaka Jesús nümüin.

Nüsha'walaakalaka joo Mateo sünain o'unaa nümaa Jesús.

¹⁰ Shiasa süchikijee tia, neenakakalaka Mateo wainma wayuu nipialu'umüin sünainmüin wane ekawaa nüpüla Jesús namaa na niki-rajüinkana. Je na'aka na wayuu eküšhiikana, eeshii wainma na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajülüikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ¹¹ Otta na wayuukana fariseokana

ne'rapa tia, mojusü nanüiki namüin na nikirajüinkana Jesús sünain namüin namüin:

—¿Jamüshi cheje eera nikaaka'a chi ekirajüikai jia namaa na eekana kaainjaraliin maa aka na okotchajüliikana neerü? —namakalaka namüin.

¹² Naapapa Jesús tü namakat na fariseokana namüin na nikirajüinkana, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin. ¹³ Sükajee tüü, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaraliin shii'iree sükatalaain suulia saainjala. Nnojoiishi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain saa'in namüin. Jülüja jaa'in tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sümaiwa sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain maa: "Tacheküin süpüleerua kamaneein jia sümüin wayuu. Nnojotsü tacheküin mürüt o'ütünajatkat aa'in tamüin" — nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

¹⁴ Nantakalaka na nikirajüinkana Juan nünainmüin Jesús sünain nasakirüin nia sünain namüin nümüin:

—Aamüjapü'üshii waya wanaa sümaa aashajawaa nümaa Maleiwa, maa'aya aka na fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamajüin? —namakalaka nümüin Jesús.

¹⁵ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümaa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümaa ein chi ka'wayuusesheika namaa. Akaajaa tayakai joolu'u, süka ein taya namaa na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamajüin —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶ Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua: "Nnojotsü anain müleka shi'yotoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojuaajeerü süpüshua wanaa sümaa süshijaanüin süka süsüküijaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümaa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain. ¹⁷ Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajaain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü wiinokat oo'ulaka tü paa'atakat. Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin suulia amüloulin tü wiinokat oo'ulaka tü paa'atakat".

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

¹⁸ Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü wayuukolüirua, nüntakalaka wane wayuu laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat tü judiokolüirua sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin Jesús, sünain nümüin nümüin:

—Kaaln taya püpüla, ouktüsü tü tachonkot. Tatüjaa aa'ulu müleka pu'unüke sünainmüin sümaa pi'itainjatüin pajapü sünain, kateerü so'u süchikua —nümakalaka nümüin Jesús.

¹⁹ Nu'unakalaka Jesús je na nikirajüinkana nümaa chi wayuukai.

²⁰ Shiasa nükojolojiwa'aya Jesús, süntakalaka nünainmüin nüchiiruaajee wane jierü ayuuisü sünain shipettüin sot nüshe'in. Polooirü piammüin

juya amülain isha sümüin waneepia. ²¹ “Müleka tepettüle ne'e sot nüshe'in, aneerü taya”, mapü'üsü saa'in. ²² Ajununajaashi Jesús sünain ni'rüin tü wayuukot.

—Nii waa'iraa, anakaja talatüle paa'in. Anaitpa pia süka pünoujain tanain —nümakalaka Jesús sümüin.

Anasü shia wanaa ma'i sümaa naashajaain Jesús sümaa.

²³ Je süchikijee tia, ayatshia nia o'unüin nipialu'umüin chi laülaashikai. Shiasa nikerolapa, eesü nüpüla wainma wayuu sünain a'yalajaa oo'ulaka wane amaasijaalüirua.

²⁴ —Ju'una jümaala yaajee yaa. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e —nümakalaka namüin.

Otta tü wayuukolüirua, asirajüsü nüka Jesús sütüma tü nümakat.

²⁵ Nujuitirapa anooipa'amüin tü wayuu wattakat saalin, ekerotshi Jesús eemüin tü jintutkot. Naapaakalaka joo sajapü. Süsha'walaakalaka sünain katüin so'u. ²⁶ Su'walakajaakalaka joo sainküin mma süchiki tü naa'inrakat Jesús.

Eiyajünüsü wayuu mo'usat je wayuu manüisat

²⁷ Shiasa nu'unapa Jesús sulu'ujee shipia tü jintutkot, eeshii piamashii wayuu mo'usalii sünain o'unaa nüchiiruaajee sulu'u tü wopukot sünain na'waatüin nümüin:

—Jesúsuu, Nülüinkai David, anashi müleka pümüliajüle waya.

²⁸ Shiasa nikerolapa Jesús sulu'umüin wane miichi, arütkaashii na wayuu mo'usaliikana nünainmüin. Nüsakirakalaka Jesús naya:

—¿Anoujashii jia sünain tountüin teiyajün jia? —nümakalaka.

—Aa shiimüin, Ekirajüikalee —nasouktakalaka nümüin.

²⁹ Ni'itaakalaka Jesús najapü saa'u tü no'ukot wane'ewa'ire nakua sünain nümüin namüin:

—Anashii ko'ule jia joolu'u saa'u jünoujain tanain.

³⁰ Ko'u müshiija na wayuukana. Otta Jesús, nüchiajaakalaka naya sünain nümüin namüin:

—Nnojo jüküjain jüchiki sümüin wayuu sünain jiyajününainpain tatüma —nümakalaka.

³¹ Otta na wayuu mo'usaliikana paala, o'unüshii naya sünain na'walakajün sainküin mma süchiki tü naa'inrüitpakat Jesús naka.

³² Shiasa no'unapa na wayuukana nüma'anajee Jesús, antinnüshi wane wayuu nünainmüin. Manüisai nia süka kale'eru'uin yolu-jaa. ³³ Kanüikalaka nia shiyu'nnapa nuulia nütüma Jesús. Otta tü wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin:

—Nnojotsü we'rürüin kasa eekai müin aka tia yaa sulu'u tü mmakat Israel —sümakalaka.

³⁴ Otta nanüiki na fariseokana:

—Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yoluja, nia chi sülaülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua —namakalaka.

Palitchon na aküjakana nüchiki chi O'tte'erüikai

³⁵ Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua sünain niyajün wainma wayuu eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai ein ne'e je sünain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekalüirua tü judiokot. Aküjüshi nia tü pütchi anasukat sümüin wayuu, süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. ³⁶ Je ni'rapa Jesús tü wayuu wattakat saalin, nümüliajün naya süka müliain saa'in atümaa otta walakatüin shia

maa aka saa'in anneerü eekai marüleejuuin. ³⁷ Nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—Wainma wayuu eekai saapeein tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. Otta palitchon na yapakana süpüla o'unaa süna'inmüin tü wayuukolüirua süpüla naküjainjatüin tachiki sümüin. ³⁸ Je sükajee tia, juchunta jumaala nümüin chi Tashikai Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na wayuu aküjüinjanakana tachiki namüin.

10

Aapünüsü laülawaa namüin na polooshiikana piammüin

¹ Neenakakalaka Jesús na polookana piammüin nikirajüinkana nünainmüin süna'in nümüin namüin: "Taapüin laülawaa joolu'u jümüin süpüla ayu'laa yolujaa süle'eru'ujee wayuu je süpüla eiyajaa wayuu eekai ayuulin", nümakalaka.

² Ni'itaakalaka joo nanülia na polooshiikana piammüin "Aluwataaushi" münüin, süka nuluwataainjanain naya süna'in aküjaa nünüiki sümüin wayuu.

Anuu nanülia na Aluwataaushikana: Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. Andrés, chi nimüliakai Simón. Jacobo nümaa Juan nüchonni Zebedeo. ³ Felipe, Bartolomé, je Tomás. Mateo, chi okotchajüikai neerü nümüin chi sülaülashikai mma. Jacobo, chi nüchonkai Alfeo. Tadeo. ⁴ Simón, wane no'tku na wayuukana kanüliakana Zelote. Je Judas Iscariote, chi aapüinjachikai nikii Jesús.

Nakuaijpainjatü na polooshiikana piammüin wanaa sümaa no'unüin süna'in aküjaa

⁵ Nüjütakalaka Jesús na polookana piammüin süna'in nuluwataain naya süna'in nümüin namüin: "Nnojo ju'unüin sa'akamüin tü wayuukolüirua nnojotkat judío'in, tü 'gentile' münakat. Je nnojo ju'unüin sulu'umüin tü pueulokalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat Samaria. ⁶ Alu'ujasa, ju'una süna'inmüin tü wayuu Israelkalüirua sümüiwa, tü makat aka saa'in anneerü eekai amüloulin. ⁷ Ju'una süpüla jüküjainjatüin namüin süna'in maa namüin: 'Alü'ütsü nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwataawaa', meena jia namüin. ⁸ Jiiyaja wayuu eekai ayuulin. Jüso'ire'era saa'in wayuu eekai ouktüin. Jiiyaja wayuu eekai ayuulin sütüma aja'ttaa ata. Jiyu'la yolujaa süle'eru'ujee wayuu. Saa'u nnojölün juwalaajüshin tamüin süpüla juuntüin jaa'inrüinjatüin tü anasükat, anakaja müleka nnojorule jüchuntüin awalaajünaa saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat sümüin wayuu. ⁹ Je nnojo jülü'üjüin makat aka ooro, pülaata je 'cobre' sulu'u tü juwo'olüinkat. ¹⁰ Nnojo jüchisein jükatto'uisse je wunu'u jüshepü'üjia. Nnojo jülü'üjüin suwala'ata jüshe'in je suwala'ata jüsapaatse. Maa aka nuwalaajünün wane a'yataai, akaajaa jiakana. Anakaja saapajünüle tü che'ojaakat jümüin sütüma tü wayuu jikirajakat.

¹¹ "Je jüntapa sulu'umüin wane pueulo, jikerola sulu'umüin süna'in jüchajaain nüchiki wane wayuu eekai kamaneinjachin jümüin süpüla ni'iyoinjanain jia. Je nnojoleerü jii'iratüin tü miichi jüntakat alu'u palajana. Waneitpaleerü jüpüle süma'inru'u een jia sulu'u tü pueulokot.

¹² Je jikerolapa sulu'u tü miichikat, 'Eeshi Maleiwa jümaa', meena jia namüin na kepiakana sulu'u. ¹³ Je müleka kamaneere naya jümüin, anakaja jüchuntüle nümüin Maleiwa süpüla ni'iyatüinjatüin na'anasia namüin. Akaajasa müleka nnojorule kamaneein naya jümüin, nnojoleena jia achuntüin nümüin Maleiwa naa'u nala wayuukana. ¹⁴ Je müleka

nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo je shiyouktünüle tü pütchi jüküjünjatkat sümün, ju'unamaata suulia sünain jo'otojooiin tü mmakat sünainjee juu'ui jüma'ichiki shiyaawase jümün: 'Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujünyeein ale saa'in ne'e'.¹⁵ Shiimün tü tamakat jümün: So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümün saainja wayuu nütüma Maleiwa, na ayouktakana jünüiki, mülialeweena ma'i naya suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma oo'ulaka Gomorra.

Achiajaanüshii naya noulia na nü'ünüükana Jesús

¹⁶ "Jülüja jaa'in tü tamünjatkat jümün joolu'u: Tajütüin jia maa aka saa'in anneetchen sa'aka unaalü, süka een wainma na ta'ünüükana sa'aka tia wayuukolüirua. Ee jaa'in sünain tü wayuukolüirua, otta nnojo jütkaain namaa. ¹⁷ Jalia jia noulia, süka nata'ülireenain jia süpüla naapaa ekii namün na laülaayuukana je süka na'yaatireenain jia sulu'u tü ekirajüleekat naya. ¹⁸ Saaliijee jünoujain tanain, asha'wale'enneena jia namülatu'u na sülaülashiikana mma oo'ulaka namülatu'u na aluwataashiikana saa'u wayuu süpüla jüsouktünjanain namün saa'u tü jünoulakat. Je wanaa sümaa jüsha'wale'ennün namülatu'u, jüküjainjatü tachiki namün je sümün tü wayuu gentilekalüirua. ¹⁹ Je so'uweena tü ka'i jüta'ünneenakat o'u natüma, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktünjatkat aka namün. Aapümeerü jümün so'u ma'i ka'ikat tia tü pütchi jümünjatkat namün. ²⁰ Otta tü pütchi jüsouktünjatkat aka, nnojoleerü jüle'eru'ujejatün, aapümeerü shia jümün nütüma chi Naa'inkai chi Jüshikai Maleiwa.

²¹ "Je sükuaippainjatkat wayuu so'u ka'ikat tia, aapümeerü ekii süpüla ouktaa natüma na suwalaayuukana je nütüma chi süshikai. Eejeena wayuu eekai ne'nnün amün sütüma nachooiin sümaa no'utinnün aa'in natüma. ²² A'ürülaajeerü saa'in wayuu süpüshua jünain saaliijee jünoujain tanain. Otta jia, müleka jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, ayateena jia o'te'ennün tatüma. ²³ Müleka jashichire wayuu jümün sulu'ujeje wane pueulo, anakaja jujuittüle yalajee sünainmün wane'eya. Shiimün tü tamakat jümün: Nnojoleerü jikeraajün tü jaa'inrüinjatkat sulu'u tü pueulokalüirua süpüshua sulu'u tü mmakat Israel süpülapünaa tantün tayakai chi Shipayakai Wayuu.

²⁴⁻²⁵ "Maa aka een wayuu eekai shi'rüin wayumün tamün tayakai chi Jüsenyotsekai, akaweenia jia tekirajüinkana atüma'aya. Maa aka een wayuu eekai mojuin sünüiki tamün, sünain Beelzebú tamünün sütüma, alana'aleejeeria sünain mojuin nanüiki jümün. Wane ekirajaashi, nnojishi alanaain nuulia chi ekirajüikai, je wane achepchiee, nnojishi alanaain nuulia chi kachepchiakai

Achehennüsü naa'in suulia mmoluu

²⁶ "Nnojo mmolün jia seema wayuu e'rütakat wayumün jümün. Müleka sunujunnüle wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolün aküjünün paala sümün wayuu sainkün mmakat süpüshua, aküjümeerü joolu'u sümün. ²⁷ Sükajee tia, tü tekirajakat anain jia sujuuna wayuu, anakaja jikirajüle wayuu süpüshua sünain. ²⁸ Je nnojo mmolün jia seema wayuu eekai su'uteein jaa'in. Müleka ju'utünüle aa'in, tü aja'tteetkat, shia ne'e tü ji'rukukat. Nnojoleerü kasain saa'inrüin tü wayuukolüirua jüka süchikijee. Taküjeerü joo jümün jaralin chi mmolünjachin eema jia. Anakaja niale mmolün eema jia Maleiwa, nia kapülainka nümüiwa süpüla nu'unirün jia Hadesmün eemün süpülee tü ouktüsükalüirua.

Anakaja niale mmoluukain eema. ²⁹ Nnojo motüin jaa'in sünnain naa'inmajüin jia Maleiwa waneepia. Eesü süpüla sükkünün piamasü wuchii saa'u wane neerü kachueerachen ne'e, ¿aashi müin? Otta tü wuchiikalüirua süpüshua, nnojotsü juunasüin nütüma chi Jüshikai Maleiwa. ³⁰⁻³¹ Müshii aka jiakana sünnain nnojoliin oo'ulaanün jümüiwa nütüma, süka alana'aleein ma'i jujut nümüin suuliale'eya tü wuchiikalüirua süpüshua. Je sükajee jaa'inmajünün nütüma Maleiwa, nnojo mmolün jia seema wayuu e'rütakat wayumün jümüin.

³² "Müleka 'Anoujashii waya nünain Jesús', jümüle su'upala wayuu, 'Shiimün sünnain nanoujain tanain', meechi taya jüchiki nümüin chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa. ³³ Alu'usa müleka juunjulajüle tachiki su'upala wayuu, 'Nnojishii te'raajün naya', meechi taya jüchiki nümüin.

³⁴ "¿Aluwataaushi taya, saa'in jümüin, süpüla achiajawaa wayuu atkaasü yaa mmalu'u? Nnojoshi süpülaajachin taya tia. Süpülaajachi mojujiraainjatün wayuu tatüma saaliijee tü taa'inrakat je tü tekirajakat anain. ³⁵ A'ülüjeechi wane wayuu nümüin chi nüshikai. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü shiikat. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü sa'ütakat. ³⁶ Sulu'u wane miichi, a'ülüjiraweena na apüshiiikana maa aka natkaain wayuu eekai pa'ünüwajiraain.

³⁷ "Tamüshii paala jia: Nnojoleerü kasain jaamün tamün müleka aire jüpüla chi jüshikai je tü jükat je tü jüchooinkalüirua suuliale'eya alin taya jüpüla. ³⁸ Chi wayuu eekai niyouktalaa nümüin taya ni'rapa müliaa sümaa mmoluu sheema o'utinnaa aa'in tanainjee, nnojoshi wanaain sümaa niainjachin wane tekirajün. ³⁹ Chi eekai niyouktün taya süka naa'inmajiraweain nukuaippa suulia ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamün, mayaashije o'ütüneechin aa'in sünnainjee tia, ayatechi o'tte'ennün tatüma.

⁴⁰ "Chi wayuu kapülakai aa'in jia, kapülashi naa'in tayaka'iya wanaa jümaa. Je saa'u kapülain naa'in taya, kapülashi naa'in chi kajünalakai taya. ⁴¹ Chi wayuu kapülakai aa'in wane nünüikimaajachi Maleiwa sümaa kojütün nia nütüma sünnainjee tü naa'inrakat, wanaaweerü tü nümüinjatkat maa aka tü awalaajünakat nümüin chi nünüikimaajachikai. Je chi wayuu kapülakai aa'in wane wayuu eekai anain no'ulu'u Maleiwa sünnainjee naa'inrüin tü anasükat, wanaaweerü tü nümüinjatkat maa aka tü awalaajünakat nümüin chi wayuu anamiakai. ⁴² Shiimün tü tamakat jümüin: Chi eekai kamaneein nümüin wane wayuu anoujashi sünnainjee niain wane tekirajün maa aka jiakana, maa aka nüsülajün ne'e wüin nüsüin, shiimün sünnain nuwalaajüneechin sükajee tia", nümakalaka Jesús namün.

11

A'waajünüshi Juan nütüma Jesús

¹ Shiasa süchikijee nikirajün Jesús na polookana piammün nikirajün, o'unüshi yalaje yala namaa süpüla aküjaa nüchiki Maleiwa sümaa ekirajaa wayuu sulu'upünaa tü pueulokalüirua cha'aya Galilea.

² Otta müshia Juan chi owoutisaajüikai, wanaa sümaa püreesain nia, aapinnüshi süchiki süpüshua tü naa'inrakat Jesucristo. Nuluwataakalaka Juan na nikirajüinkana ³ süpüla nasakirüinjachin Jesús sünnain namün nümüin:

—¿Shiimü'inya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimün?

⁴ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—Ju'una jümata jüchikua jüküjaiwa nümüin Juan tü jaapakat achiki je tü ji'arakat. ⁵ Tü wayuu eekai mo'uin, ko'usü. Tü eekai masa'ain, kasa'asü. Tü eekai saja'ttüin süta, ashatüsü tü sütakat. Tü eekai mache'ein, kache'esü. Tü eekai ouktüin, oso'iraasü saa'in. Je tü eekai müliain, aküjüna amüinrü tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. ⁶ Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai nnojolüin nuu'ulaain suulia anoujaa tanain sütümajee tü alatakat nümüin —nümakalaka Jesús namüin.

⁷ Shiasa'a no'unapa na nikirajüinkana Juan, o'ttüshi Jesús sünnain aküjaa nüchiki Juan sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Soto jaa'in wanaa sümaa nuwoutisaajüin Juan chaa isashiipa'a. ¿Kasa ju'unaka ee'iree nünainmüin? ¿Shii'iree ji'rüinjachin wane wayuu eekai nünouja'ayata nümüin eekai ein ne'e maa aka wane türüiya liyantajakat sütüma joukta'i? Nnojo. ⁸ ¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu washirü eekai kashe'in kuluulu anasü? Nnojo. Na wayuu washinnuukana, na anakana ashe'in, kepiashii naya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, nnojoishii kepiain chaa eere maa'inyatuulin mma. ⁹ Shiimüin sünnain ju'unüin chamüin süpüla ji'rüinjachin wane nünüikimaajachi Maleiwa. Je alana'aleeshia ma'i nia sünnain kojutüin nütüma Maleiwa noulia na waneinnua, süka niain chi aapirakai wayuu sünnain tantajachin tayakai. ¹⁰ Nia chi ashajünakai achiki paala sünnain nümüin chi Maleiwakai nümüin chi Nüchonkai sünnain maa: 'Taluwataajeechi chi pünüliamaajachikai püpüleerua

süpüla naapirüinjatüin tü wayuukolüirua sünnain püntajachin sa'akamüin.

Yapainjatü nütüma tü wayuukolüirua süpüla saapajüin pünüiki', müsü tü ashajuushikat. ¹¹ Shiimüin tü tamakat jümüin: Yaa sa'aka wayuu maa'ulu yaa, alana'aleeshia ma'i Juan sünnain kojutüin nütüma Maleiwa suulia tü wayuukolüirua süpüshua. Otta na wayuu anoujashiikana tanain, mayaasüje nnojoliin kojutüin joolu'u sütüma wayuu, alana'aleejeeria tü nojutkat so'uweena wane ka'i suulia tü nujutkat Juan maa'ulu yaa. Shia süka laülaweenain naya cha'aya eere nuluwataain Maleiwa.

¹² “Sünnainje'ere'eya tü ka'i niweetakat o'u Juan chi owoutisaajüikai sünnainmüinre'eya maa'ulu, jashichishii na wayuu kama'üraliikana namüin na ekerolünjanakana chamüin eere nuluwataain Maleiwa.

¹³ Je sümaiwa paala, nnojoliwa'aya niweetüin Juan sünnain aküjaa tachiki sümüin wayuu, ekirajuushi na jutuushikana natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa oo'ulaka sütüma tü nüshajalakat Moisés.

¹⁴ Je joolu'u müleka kapürale jaa'in tanüiki, jütüjaajeechi aa'u Juan sünnain niain chi Elías antajachikai sa'akamüin wayuu naashin chi nünüikimaajachikai Maleiwa. ¹⁵ Chi eekai nüshatein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatünjatüin saa'u tü tekirajakat anain.

¹⁶ “¿Kasa maka aka naa'in na wayuu ka'akakana jia, na ayouktakana tanüiki? Nnojoishii naya talatüin tamaa, süka nnojolin taa'inrüin tü nachekakat. Müshii aka naya saa'in tepichi eekai namüin namüin na natünajutkana saaliijee nnojoliin nashaittein namaa:

¹⁷ 'Ja'itaina amaasijaayain waya,
nnojoliishii jia oyonnojoyain sütüma.

Je ja'itaina mojuyain waa'in sünnain ee'irajaa,
nnojoliishii jia a'yalajayain sütüma',

müshii na tepichikana. ¹⁸ Müshii aka naya saa'in tepichi, saa'u 'Kale'eru'ushi nia yolujaa', namüin nümüin Juan sünnain nayouktüin nünüiki, süka nnojolin ni'rajaain mi'iraa je süka nnojolin nüsüin wanaa

namaa. ¹⁹ Otta nanüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka te'rajaain mi'iraa sümaa wayuu: 'Wayuu kasa ale'echi nia, sütünajut tü okotchajütikalüürua neerü nümüin chi sülaülashikai mma, sütünajut tü kaainjaratkalüürua', müshii naya tamüin süain nayouktüin tanüiki. Shiimüin tü tamakat, müleka nnojorule taa'inrüin süpüshua tü nachekakat, nnojoleena naya talatüin tamaa. Otta chi wayuu eekai shiimüin süain nünojain nüain Maleiwa, nütüjaweerü aa'u süain shiimüin tü taküjakat nümüin", nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüürua.

Naapirüin Jesús tü wayuukolüürua nnojtkat ayaawajaweein

²⁰ O'ttushi joolu'u Jesús süain aküjaa süchiki tü wayuukolüürua kepiakat sulu'u tü pueulokalüürua eere naa'inrapü'üin wainmatua tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süain süsalainganain naya nütüma nnojolüin nayaawajaain: ²¹ "Jia kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat Corazín oo'ulaka Betsaida, alu'uleeka ma'i jia amülouinjanaka saaliijee jiyouktüin tanüiki süain jirüin ma'i taa'inrüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüürua sümaiwa paala sulujutkat tü pueulokalüürua Tiro oo'ulaka Sidón tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, mojusüinkaje saa'in saalii saainjala sümaa suu'ulaain suulia. ²² Tamüshii paala jia: So'u tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, mülialeweenia ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkalüürua chajtkat Tiro je Sidón.

²³ "Jia kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat Capernaum, ayouktakana tanüiki, süsaleena jakanaya. Awalaajüneena jia nütüma Maleiwa jaajüin. Otta nnojoleena awalaajünüin jia. Shieerü eeka süsaleenain ma'i jia nütüma. Otta müleka shialeinkaje e'rüin tü wayuu gentilekalüürua sümaiwa paala sulujutkat tü pueulokat Sodoma tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, nnojotsüje o'utünüin aa'in nütüma Maleiwa. ²⁴ Tamüshii paala jia: So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa, mülialeweenia ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkalüürua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma", nümakalaka Jesús.

Wane eemerawaa napüla na anoujashiikana

²⁵ Nümakalaka Jesús so'u ka'ikat tia: "Taataa, ta'waajüin pia, pia Aluwataashikai cha'aya iipünaa oo'ulaka ya'aya mmolu'u. Tü paa'inrüinjatkat, nnojotsü pii'iyatüin sümüin wayuu eekai kekiin saashin, pii'iyatütpa namüin na wayuu kamaneeekana pümüin. ²⁶ Talatüitpa ma'i paa'in sütüma tia", nümakalaka nümüin Maleiwa.

²⁷ Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuukolüürua süpüshua: "Chi Tashikai Maleiwa, nüneeküin taya süpüla atüjawaa saa'u kasa süpüshua nütüma. Chi e'raajakai taya, nia ne'e chi Tashikai nümüiwa. Je chi e'raajakai chi Tashikai, taya ne'e oo'ulaka tü wayuukolüürua eekai tee'iyatüin nia sümüin. ²⁸ Maa aka mapüsain wane wayuu süchiki a'yatawaa, aka'aya jakana sütüma süpümüin ma'i jaa'in tü nüshajakat Moisés. Anakaja müleka jüüjüüle jia tamüin taapaiwa jümüin eemerawaa. ²⁹⁻³⁰ Anakaja joonoole sümaa tanüiki süpüla jüshatüinjatüin tü shiimüin tekirajeeakat anain jia. Süka jamüin, mapüleeejerü jümüin aluwataanaa tatüma, mapüleeejerü jümüin tü tacheekakat jüpüleerua. Müleka jüüjüüle jia tamüin, taapeerü jümüin tü eemerawaakat süka anamiain ma'i taya", nümakalaka Jesús namüin.

12

Laülaashi Jesús saa'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana

¹ So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana, awaralijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa süna'in wane yüüja. Je na nikirajüinkana, süka ouktüin jamü naya, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanülüakat "trigo" süna'in nashalejüin shia. ² Otta na fariseokana ne'rapa tia, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka nümüin Jesús:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla naa'inrüin na pikirajüinkana tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka nümüin Jesús.

³ Asouktüshi Jesús joolu'u namüin na fariseokana saa'u nnojolüin kaainjalain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana. ⁴ Ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'in sümünjatüin wayuu eekai ein ne'e. Na sacerdoté judiokana, naya ekuünjanaka namüiwa. Otta David, naapaain tü pankat sümaa niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyuukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa.

⁵ "Soto jaa'in tü ashajünakat nütüma Moisés nachiki na sacerdoté judiokana süna'in nnojolüin mojuin nümüin Maleiwa na'yataain sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa so'u tü ka'i neemeraajatkat o'u. ⁶ Tamüshii joolu'u jia: Chi antüchikapakai ja'akamüin, alana'aleeshia ma'i süna'in anain nia suulia tü a'waajüleekat Maleiwa. ⁷ Soto jaa'in tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sümaiwa sulu'u tü nüchikimaajatkat, makat: 'Tacheküin süpüleerua kamaneein jia sümüin wayuu. Nnojotsü tacheküin mürüt o'utünajatkat aa'in tamüin', müsü tü ashajuushikat. Müleka shiimüinre süna'in jyaawatüin saa'u tü nümakat Maleiwa, nnojoiishiije jiy-oujain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat so'u tü ka'i eemeraanakat o'u. ⁸ Je joolu'u, soo'opünaa tü naa'inrakat na tekirajüinkana so'uka'i, nnojoliishii kaainjalain. Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat", nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

Eiyajüshi Jesús so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana

⁹ O'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala süna'in ekerolaa sulu'umüin tü ekirajüleekat na judiokana. ¹⁰ Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi. Je na fariseokana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree, "Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u süna'in niyajüin wane wayuu", namünjanain sümüin wayuu. Nasakirayaakalaka joo Jesús:

—¿Shiimüin süna'in anain müleka weiyajüle wane wayuu so'u sükalia eemerawaa naashin Moisés?

¹¹ Nümakalaka joo Jesús namüin:

—¿Jameerü müleka sujutuule wane ja'anneetse sulu'u wane ishi sükalio'u tü eemerawaakat? ¿Nnojoleerü jiyu'lamaatüin ja'itainje sükalio'uin eemerawaa? ¹² Je wane wayuu, alana'aleesia ma'i süna'in kojutüin watüma suuliale'eya wane anneerü, ¿aashi müin? Je sükajee tia,

anasü müleka waa'inrüle kasa anasü sümüin wayuu ja'itasü sükalio'uin eemerawaa —nümakalaka namüin.

¹³ Otta nümüin chi wayuu joso ajapüchikai, nümakalaka: —Puwasta tü pajapükat.

Je sünain naa'inrüin tü aluwataanakat anain nia, anale'eitpa tü najapükat maa aka saa'in tü suwala'atakak. ¹⁴ Otta na fariseokana, najuunnajaakalaka sünain namajiraain: “¿Kasa waa'inrüinjatka süpüla wo'utirüinjatüin naa'in?”, müshii naya.

Chi Nüneekajalakai Maleiwa

¹⁵ Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in na fariseokana, o'unüshi yalajee yala. Eesü wainma wayuu o'unakat nüchiirua je niyajüin eekai ayuulin sa'aka tü wayuukolüirua. ¹⁶ Otta nüchiajaain naya suulia na'walakajüin nüchiki. ¹⁷ Müsü nünüiki namüin na wayuukana süpüla keraainjatüin tü nünüikikak chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküjünakat paala nütüma Isaías chi nünüikimaajachikai, tü makat:

¹⁸ “Anii chi aneekuushikai tatüma süpüla ni'yataainjachin tamüin.

Nia aishika'a ma'i tapüla je talatüsü ma'i taa'in nümaa.

Taapeechi chi Taa'inkai nümüin süpüla eenjachin nia nümaa.

Aküjeechi nia tachiki sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua sünain su'tte'ennüinjatüin tatüma.

¹⁹ Nnojoleechi a'ülüjaajiraain, nnojoleechi a'waatüin, nnojoleechi woottüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua.

²⁰ Anamieechi nia waneepia sümüin wayuu eekai makaaliijuuin.

Nnojoleechi e'rülin wayumüin sümüin eekai matsüin.

Meechia nia waneepia, wane'ere'eya nuu'ulaain su'tte'ennapa wayuu nütüma.

²¹ Niecechi sa'atapaka anainjee tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua o'tte'ennaa”.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

²² O'uninnüshi nünainmüin Jesús wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa. Mo'usai je manüisai chi wayuukai sütüma tü yolujaakat. Otta nüntapa chi wayuukai nünainmüin Jesús, kanüikalaka nia, ko'ukalaka nia nütüma.

²³ Otta tü wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin. “¿Niataapa chi Nülüinkai David wa'atapakai?”, sümakalaka tü wayuukolüirua.

²⁴ Otta na fariseokana naapapa nüchiki chi wayuukai sünain niyajünüin, aashajaajiraashii naya sünain maa: “Chi kapülainka atüma chira süpüla ayu'laa yolujaa, nia ne'e Beelzebú, chi sülaülashikai tü yolujaakalüirua süpüshua”.

²⁵ Nütüjaapaja Jesús saa'u tü saashajaakat achiki naa'in na fariseokana, nümakalaka namüin: “Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweena naya. Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat, pa'ünüwaweerü. ²⁶ Akaajaa Satanás, müleka nujuitirüleje tü yolujaakalüirua sünain nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwatawaa. ²⁷ ¿Jalaje'ewat saa'in jümüin tü napülainkat na jikirajüinkana süpüla ayu'laa yolujaa? ¿Nütüma Beelzebú? Nnojo, ¿aashi müin? Nayeenaja nayakana ayaawataka saa'u jalaje'ewalüin tü tapülainkat. ²⁸ Saa'u tayu'lüin yolujaa sütüma nüpülain chi Naa'inkai Maleiwa, jütüjaaitpaja aa'u sünain nu'ttüin chi Maleiwakai sünain aluwatawaa wayuu yaa mmalu'u.

29 “Nnojotsü süpüla asaajaanüin nukorolo wane wayuu eekai katsüin. Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmüin eekai katsüinreein ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuukai nütüma, je alü'ujüneerü tü nukorolokot nüma'anajee. Akaajaa tayaka'iya. Süka niyamülüüchিপain tatüma chi sülaülashikai yolujaa, tountüin tayu'lüin yolujaa.

30 “Soto jaa'in wane kasa: Chi wayuu ayouktajaakai tamaa, te'ipoloshi.

31 Shiimain ma'i tü tamakat jümüin: Atüjasü alatinnaa saainjala wayuu suulia nütüma Maleiwa. Ja'itasü mojuin sünüiki nümüin Maleiwa, atüjasü alatinnaa suulia nütüma. Alu'ujasa müleka niale chi Naa'inkai Maleiwa mojuin amüin sünüiki, matüjüinsat alatinnaa shia suulia. 32 Ja'itairü mojuin jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, alatinneerü tia juulia nütüma Maleiwa. Akaajasa, müleka ji'rülüire wayumüin süka jünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, müiria nnojölüin alatinnaa juulia, maa aka maa'ulu otta mapeena.

33 “Müleka anale waneepia tü kasa taa'inrakat, ¿jamüsü 'Kapülainshi nütüma chi Yolujaakai' jümaka'a tamüin? Jülüja jaa'in sukuaiippa wane wunu'u. Müleka shi'nnüle süchon wane wunu'u, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Müleka kachonle eekai shikünaajuulin, atüjaaneerü aa'u sünain anain tü wunu'ukot. Otta müleka kachonle eekai mekünaajuuin, atüjaaneerü aa'u sünain mojuin tü wunu'ukot.

34 “Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülüi wayumüin jia. Müshii aka jia saa'in tü wunu'u eekai mojuin. Saa'u kaainjaraliin jia, nnojotsü juuntüin jiweetirüin pütchi eekai analu'ulüin. Soto jaa'in wane kasa: Tü saashajaakat wane wayuu, shia tü ajuitakat sulu'ujee saa'in. 35 Wane wayuu eekai nüküjüin waneepia kasa anasü, watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'uin naa'in tü anasükat, süka waapüin shia nüküjüin. Akaajasa wane wayuu eekai nüküjüin waneepia tü kasa mojusükat, watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'uin naa'in tü mojusükat. 36 Tamüshii paala jia: So'uweena tü ka'ikat kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma Maleiwa, asouktinneerü wayuu süpüshua saa'u tü pütchi moju'ut neweetitpü'ukat. 37 Müleka jiweetitpü'üle pütchi moju'ut, aapüneerü jikii nütüma Maleiwa so'uweena ka'ikat tia. Otta müleka jiweetitpü'üle pütchi anasü, 'Maainjalasalii jia' meechi Maleiwa jümüin”.

Aso'innüsü naa'in na wayuukana süka nüchiki Jonás

38 Otta no'utku na karalouktamaajanakana oo'ulaka no'utku na fariseokana, müshii naya nümüin Jesús:

—Anashi paa'inrüle wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla watüjaainjatüin paa'u sünain chaje'ewalin pia iipünaajee —namakalaka nümüin.

39 Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rülüikana ma'i wayumüin nümüin Maleiwa, jüchuntüin tamüin taa'inrüin wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u sünain cheje'ewalin taya iipünaajee. Nnojoleena toonoin amaa jia. Shieerü taso'iraka anain jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nünüikimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jütüjaainjatüin saa'u jralin taya.

40 “Maa aka Jonás sünain süle'eru'uin nia wane jime mülo'u apünüin ka'i je apünüin ai, akaweechia tayakai chi Shipayakai Wayuu sünain shiinalu'ujeechin taya tü mmakat apünüin ka'i je apünüin ai. 41 Je na wayuukana Níniveje'ewaliikana so'uweena nükalía chi Maleiwakai

wanaa sūmaa kasalajanainjatūin saainjala wayuu sūpūshua nūtūma, meena jūmūin: ‘Wayakana, oonooshiinka sūmaa tū nūmakat Jonás wamūin sūnain woo’ulaainjanain suulia waainjala. Otta mūshia Jesús, alana’aleesia ma’i nujut nuulia Jonás. ¿Jamūshii jia nnojoliika’a joonooiin sūmaa nūnūiki?’, meena naya jūmūin.

⁴² “Je soto jaa’in sūchiki tū aluwataasūkat paala sūmaiwa sulu’u wane mma wattajatū chaa uuchimūin. Antūsū nūnainmūin Salomón chi aluwataashikai sulu’u Israel wanaa sūmaa tia, sūpūla saapajūinjatūin nūnūiki sūka kekiin ma’i nia. Anuu tū tamakat jūmūin: So’uweena nūkalia chi Maleiwakai wanaa sūmaa kasalajanainjatūin saainjala wayuu sūpūshua nūtūma, meerū jūmūin tū wayuukot aluwataasūkat: ‘Alana’aleesia ma’i nujut Jesús nuulia Salomón. ¿Jamūshii jia nnojoliika’a jaapajeein nūnūiki?’, meerū shia”, nūmakalaka Jesús namūin.

⁴³ Aashajaashi Jesús joolu’u namūin nūchikua, sūnain nikirajūin naya soo’opūnaa nūchiki chi nnojokai ayouktajaain nūmaa Satanás: “Wane yolujaa, sūchikijee shiyu’nnūin nuulia wane wayuu, o’unūsū saainkūin mmakat sūpūla sūchajaainjatūin sūchiki eere maa’inyatuulin sūpūla sheemeraain. Je mūleka nnojorule sūntūin sūnain einjatūle sheemeraain, ⁴⁴ ‘Anasū tale’ejūle tachikua eejatūle paala taya tamaiwa’, meerū shia. Je sūntapa sūchikua nūnainmūin chi wayuukai ayu’nnakai oulia paala, sūnta anainchi nia sūnain taashin sūpūla sūka ayatūin manoujain nūnain Maleiwa. ⁴⁵ Sūkajee tia, sūsaajale’einya joo akaratshisū yolujairua soo’omūin, alana’aleekalia ma’i sūnain mojulaain suulia. Ekerolaa mūsia sūpūshua nūnain chi wayuukai. Mūle’oleejeeria ma’i tū nūmūliainkat suulia’eya paala. Meena’a jia kaainjaraliikana mapeena”, nūmakalaka Jesús namūin na karalouktamaajanakana oo’ulaka na fariseokana.

Tū niikat je na nuwalayuukana Jesús

⁴⁶ Wanaa sūmaa naashajaain Jesús sūmūin tū wattakat saalin wayuu, eesū tū niikat oo’ulaka na nūmūliayuukana sūnain a’atapajaa yala anooipa’a sūka naashajaweein nūmaa. ⁴⁷ Naapinnakalaka Jesús:

—Naa tū pūikat anooipa’a oo’ulaka na puwalayuukana. Aashajaweesii pūmaa —nūmūnakalaka.

⁴⁸ Asouktūshi Jesús:

—Takūjeerū jūmūin joolu’u jaralin tū teein oo’ulaka jaralin na tawalayuuin —nūmakalaka namūin.

⁴⁹⁻⁵⁰ Je nūmakalaka sūnain nii’iyatūin na nikirajūinkana:

—Tū wayuu “teikat” je na wayuu “tawalayuukana” tamūinjanakana amūin, naya na eekai naa’inrūin waneepia tū nuuwataakat anain chi Tashikai Maleiwa chakai iipūnaa maa aka naairua —nūmakalaka Jesús namūin.

13

Sūchiki wane mma apūnajūnakat alu’u

¹ Je so’u ka’ikat tia, o’unūshi Jesús sulu’ujee tū miichi eejechire nia sūnain ekirajaa. Nu’unakalaka sotpa’amūin tū palaakat eere joyotūin nia.

² Shiasa sūka wattain saalin tū wayuu okotchajaakalūirua nūnainmūin, o’otooshi nia sulu’u wane anua. Nūikkalaakalaka sūpūla ekirajaa yala sulu’u shirokujee tū palaakat. Otta tū wayuukolūirua, sha’washawatsū yaa sotpa’a.

³ Ekirajüşhi joolu'u nia sünain kasa wainma süka sukuaippa tü kasa e'naajünakat sainküin mma sünain nümün namün na wayuukana: "Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüşhi sulu'umün tü niyüüjasekat sünain nijinain tü nuwaüyekat. ⁴ Eesü wäyee ejituukat sulu'u wopu eere shiküin shia wuchii. ⁵ Eesü ejituukat sa'aka ipashira eere arülain mma. Osota müsia shia mayaainje arülain tü mmakat. ⁶ Shiasa susotapa, julumaatüsü sütüma tü ka'ikat süka arülain tü mmakat süpüla tü suurulakat. ⁷ Eesü ejituukat sa'aka mojuui keimsesü. Shiasa süsotapa, ouktüsü tü pünajütakat sütüma tü mojuuikat. ⁸ Alu'usa wane wäyeeekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emiyo'ulaasü sünain wattain saalin süchooin. Eesü eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eesü eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je eesü eekai sujuittirüin apünün shikii süchon sünainjee wane'eya", müshi joo Jesús sümün tü wayuukolürua. ⁹ Je kettaapa nünüiki Jesús, "Chi eekai nüshatein tanüiki, anasü jüljüle naa'in süpüla niyaawatünjatün saa'u tü tekirajakat anain", nümakalaka namün.

Asakinnüşhi Jesús soo'opünaa tü nikirajiakat

¹⁰ Arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmün sünain namün nümün: "¿Jamüsü pikirajaka'a tü wayuukolürua süka sukuaippa tü kasa e'naajünakat sainküin mma?", namakalaka nümün.

¹¹ Nüsouktakalaka Jesús namün: "Nnojotsü atüjaanün aa'u paala süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müshia joolu'u, o'ttüichipa nia sünain nii'iyatün shia jümün jiakana tekirajüinkana. Otta na wane wayuukanairua, nnojotsü nii'iyatün shia namün. ¹² Chi wayuu eekai jüljüin naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, ekirajüneechi nia soo'omün süpüla niyaawatün saa'u. Akaajasa chi eekai nnojolün kasajatün nümün tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia paala. ¹³ Tekirajün tü wayuukolürua waneepia süka sukuaippa tü kasa e'naajünakat sainküin mma.

'Süka jamün, neirakaain sümün tü kasa anasü taa'inrakat,
otta nnojoliishii ne'raajün taya.

Je naapün tü kasa anasü taküjakat achiki,

otta nnojotsü nayaawatein aa'u tü tekirajeeekat anain naya'.

¹⁴ Manoulakat tü wayuukolürua, süpülaajatü shikeraajün tü nünüikikat chi Maleiwakai aküünakat paala nütüma Isafas chi nünüikimaajachikai sünain maa:

'Ja'itatataairü ma'i jaapün otta ji'rün,
nnojottataaleerü jiyaawatün aa'u.

¹⁵ Tü wayuukolürua, süsülajaain süche'eirua otta so'uirua toulia.

Süchechajaain saa'inrua

suulia nayaawatün saa'u tü shiimainkat.

Nnojoiishii naya anoujeein tanain.

Müleka nanoujüleje,

anasüje tatüma nakuaiippa tamaa',

müsü nünüiki Maleiwa", nümakalaka Jesús namün na nikirajüinkana.

¹⁶ Ayatshi Jesús sünain nümün namün: "Anata'aleeshiija'a ma'i jia süka ji'rün je süka jaapün tü tekirajakat anain. ¹⁷ Tamüsü paala jümün tü shiimainkat: Wainma na nünüikimaajanakana Maleiwa je na wayuu anakana no'ulu'u Maleiwa paala sümaiwa eekai ne'reein ma'i tü kasa ji'rakat, eekai naapeein ma'i tü kasa jaapakat joolu'u, nnojotsü ne'rün je nnojotsü naapün.

Tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi apünajüikai

18 “Jaapa jumaala tanüiki jütüjaaiwa saa'u tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi apünajüikai taküjaitpakat sümün tü wayuukolüirua sünain ekirajaa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainkün mma: 19 Tü waüyee ejituukat eepünaale süliikatünün aa'u sütüma wayuu, shia nakuaiippa na wayuu eekai naapün ne'e süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa sümaa nnojolün nayaawatün saa'u. Asütünamaatusü tü pütchikat noulia nütüma Satanás suulia nanouja'alüin sünain. 20-21 Je tü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa, shia nakuaiippa wayuu eekai naapün sümaa talataa aa'in nünüiki Maleiwa aküjünakat namün. Müshii aka naya saa'in tü pünajüt ajulujaakat. Anoujashii naya motso'o ne'e. Otta ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müshii suulia anoujaa. 22 Je tü ejituukat sa'aka mojuu eekai keimsein, shia nakuaiippa wayuu eekai naapün nünüiki Maleiwa. Akatsa malaüle'erün naa'in naya sünain anoujaa sükajee kachiiruain ma'i naa'in shii'iree washirüü, tü nnojotkat kalu'uin talataa. 23 Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaiippa na wayuu aapakana nünüiki Maleiwa sümaa noonoin sümaa. Koo'omüinsü ma'i namün na wayuukana aa'inraa kasa anasü, maa aka tü pünajütkat saa'ukat mma anasü, maa aka eekai sujuittirün poloo shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eekai sujuittirün aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je eekai sujuittirün apünün shikii süchon sünainjee wane'eya”, nümakalaka Jesús namün na nikirajüinkana.

Süchiki wane mojuu sa'aka tü pünajütkat

24 Ekirajüshi joolu'u Jesús nüchikua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainkün mma sünain nümün sümün tü wattakat saalin wayuu: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa wane yüüja eere nüpünajün wane wayuu waüyee anasü kanüliasü 'trigo'. 25 Shiasa aipa'apa wanaa sümaa natunkün na wayuukana, süntakalaka wane na'ünü sulu'umün tü yüüjakat sünain shijinain sa'aka tü trigokat wane sü'ü mojuu keimsesü. 26 Mayaainje wanaawain ma'i jo'uuiwa'aya tü mojuuikat sümaa tü trigokat, süsotapa tü trigokat sümaa kachoin, atüjaana aa'ulu sünain ein tü mojuuikat sa'aka.

27 “Nantakalaka na nüchepchiakana chi ka'ttiashikai sünain namün nümün: 'Walaamainkalee, ¿aashi apünajayaan pia “trigo” sulu'u tü pa'apainsekat? ¿Jamakalaka shiweetaka'a joolu'u mojuu keimsesü yaa sulu'u?', namakalaka nümüin. 28 'Saainjala saa'in tamün tü ta'ünükalüirua', nümakalaka namün. '¿Püchekün süpüleerua wayuunaain shia?', müshii na nüchepchiakana. 29 'Nnojo. Müleka jiyuunaale shia, eesü süpüla shiyuunaain tü trigokalia. 30 Shia anaka alu'u müleka juu'ulaale süpüla süntapa sükalia tü trigokat süpüla shiyuunoojünün. Je so'uweena ka'ikat tia, taluwataweena na a'yataaliikana süpüla nejinajün palajana tü mojuu keimsesükat süpüla na'ajaa. Otta süchikijee, nakotchajeerü tü trigokat sümaa ne'itaainjatün shia sulu'u tü anaa-jaaleekat ta'ttia', müshi nia namün”, nümakalaka Jesús.

Süchiki tü sü'ukat “mostaza”

31 Ekirajüshi joolu'u Jesús nüchikua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainkün mma sünain nümün sümün tü wattakat saalin wayuu: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa

sü'ü tü 'mostaza' münakat. ³² Mayaainje jo'uuchechoin ma'i shia wanaa sümaa süpünajünün, osotüsü sütüma wane suu'ulia miyo'u. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i", nümakalaka Jesús namüin.

³³ Ekirajataalashi joo nia süka wane'eya: "¿Jamüsü, saa'in jümün, nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa tü oolojiakat pan ejitünakat sütüma wane wayuu sa'aka jaliina. Mayaainje wainmain tü jaliinakat, oolojoosü süpüshua sütüma tü ejitünakat sa'aka. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴ Ekirajüshi joolu'u Jesús tü wattakat saalin wayuu waneepia süka sukuaippa tü kasa e'naajünakat sainküin mma. ³⁵ Alatusü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nünüikimaajachikai sünain maa:

"Shiasa süchikijee nükumajün Maleiwa tü mmakat sümaiwa paala, eesü kasa eekai nnojoliyülün nüküjün achiki sümün wayuu. Shia tekirajeetka achiki maa'ulu yaa

süka sukuaippa tü kasa e'naajünakat sainküin mma".

Tü shikirajakat anain tü süchikikat tü mojuuikat

³⁶ O'unüshi joolu'u Jesús yalajee yala sa'akajee tü wattakat saalin wayuu sünain nikerolün nüchikua sulu'umün tü miichikat eejachire paala nikirajün. Arütkaashii na nikirajüinkana nünainmün sünain namün nümüin:

—Pikirajüinapa waya sünain wane kasa süka sukuaippa tü kasa e'naajünakat sainküin mma. ¿Jamalu'ut tü püküjakat wamün süchiki tü mojuu sa'akakat tü trigokat? —namakalaka nümüin.

³⁷ Nüsouktakalaka Jesús namün:

—Chi apünajakai tü so'ukat trigo, taya tayakai chi Shipayakai Wayuu.

³⁸ Je tü yüüjakat, shia tü wayuukolüirua süpüshua sainküin mmakat süpüshua. Je tü so'ukot "trigo", shia tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa. Je tü sü'ukat mojuu keimsesü, shia tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma chi nünüükai Maleiwa, chi Yolujaakai. ³⁹ Chi ejinakai sü'ü mojuu sa'aka tü trigokat, nia chi Yolujaakai. Je tü sükaliakat "trigo" süpüla shi'yonoojünün, shia tü ka'i saja'lajaweetkat o'u kasa süpüshua. Je na wayuu a'yataakana sünain akotchajaa tü trigokat, naya na aapiee numa'anajeejanakana Maleiwa.

⁴⁰ "Je maa aka shiyuunnün tü mojuuikat süpüla a'ajünaa, akaweeria tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma chi Yolujaakai so'u tü ka'i saja'tteetkat o'u kasa süpüshua. ⁴¹ Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tajüteena na aapiee tama'anajeejanakana süpüla nayu'lün na kaain-jaraliikana oo'ulaka na kaainjalapü'ükana atüma wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa. ⁴² Ajutüneena naya natüma na aapieekana sa'akamün tü sikikat, tü kanüliakat Hades süpüleekat tü ouktüsükalüirua, eere na'yalajeenain ma'i sütüma tü müliaa ne'reetkat. ⁴³ Otta tü wayuukolüirua aluwataaushikat nütüma Maleiwa, saa'u lotün ma'i nakuaiippa nu'upala, ejeena naya nümaa chi Nashikai Maleiwa sünain kojutün ma'i naya nütüma chaa eere nuluwataain. Otta joolu'u, chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatünjatün saa'u tü tekirajakat anain.

Süchiki tü jula'akat oo'ulaka tü kaa'ürülakat

44 “¿Jamüsü, saa'in jümün, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in wane korolo kojutusü ojoitúnakat paala sulu'u wane jula'a sulu'u wane yüüja. Nüntakalaka wane wayuu sünain tü korolokot. Nojoitakalaka shia süchikua sünain nu'unüin sümaa talatüin ma'i naa'in. Nüikkakalaka süpüshua tü kasa eejatkat nüma'ana nipialu'u süpüla niyalajüin tü yüüjakat eere tü korolo nüntakat anain.

45 “Tü nuluwataayakat Maleiwa, müshi aka naa'in wane wayuu acha-jaakai süchiki kaa'ürülairua eekai anasüin. 46 Je nüntakalaka sünain tü kaa'ürüla anasükat ma'i sünain kojutuün ma'i shia, nüikkakalaka süpüshua tü kasa eejatkat nüma'ana nipialu'u süpüla niyalajüin shia.

Süchiki wane kusu

47 “Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa wane kusu ajutúnakat shiroku tü palaakat, kasitkat jime eekai shikaajünün oo'ulaka eekai mekaajuuin. 48 Je wotopa tü kusukot, najaraittüin na olojüshiikana jime sotpa'amüin tü palaakat süpüla nakatajüin tü jime ekaajuushikat suulia tü mekaajuusatkat süpüla ne'itaainjatüin tü ekaajuushikat sulu'u wane katto'ui. Oo'ulaka tü mekaajuusatkat, ojetünüsü ne'e natüma. 49 Akaweeria tü wayuukolüirua so'u tü ka'i saja'ttajatkat o'u kasakat süpüshua. Anteena na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa sünain nakatajüin wayuu eekai kaainjaralün suulia tü wayuu eekai lotüin sukuaippa nu'upala Maleiwa. 50 Je na kaainjaraliikana, ajutüneena natüma na aapieekana sa'akamüin tü sikikat, tü kanülüikat Hades, süpüleekat tü ouktüsükalüirua, eere na'yalajeenain ma'i sütüma tü müliaa ne'reetkat”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

51 Nüsakirakalaka Jesús naya:

—¿Jiyaawata aa'u süpüshua tü taküjaitpakat jümün?

—Aa —namakalaka na nikirajüinkana.

52 Nümakalaka Jesús:

—Saa'u jiyaawatüin shia, tamüshii paala jia: Chi eekai nikirajüin sünain tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, müleka niyaawatüle saa'u tü nuluwataayakat Maleiwa, müshi aka naa'in chi wayuu washirü ayu'tkai korolo kojutshaatasü eekai sünaajuushin sulu'u wane juraskeerü, kasa eekai jeketüin je kasa eekai laülaain.

Ayoutünüshi Jesús cha'aya Nazaret

53 Shiasa Jesús süchikijee ekirajaa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma, o'unüshi yalajee yala. 54 Je nüntapa sulu'umüin tü pueulo eejachire nia tepichiiwa'aya, o'ttüshi nia sünain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekat.

—¿Jarai cheje kekiika atüma chii? ¿Jarai cheje pülashika atüma süpüla aa'inraa tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa? —müsü tü wayuukolüirua süka ponüin ma'i saa'in tü nümakat Jesús.

Otta waneerua, asakiiirawa'ain müshii:

55 —Watüjaa aa'uchi nia sünain niain wane nüchon chi a'yataaikai sümaa taapüla. Je we'raajüin María tü niikat oo'ulaka Jacobo, José, Simón je Judas na nimüliayuukana. 56 Otta na nüshunuukana, kepiashii yaaya sulu'u tü pueulokat wanaa wamaa. ¿Jarai cheje eera laülaaka atüma nia süpüla aa'inraa tü naa'inrakat? —namakalaka.

57 Müshi Jesús joolu'u süka nnojlichipain kasajachin nia namüin:

—Müinka nüntüle wane nüüchikimaajachi Maleiwa nuumainpa'amüin, mojuteechi nia sütüma tü wayuukolüirua je sütüma tü nüpüshikalüirua,

maa aka tayakai sūnain mojutūichipain jūtūma joolu'u —nūmakalaka namūin.

⁵⁸ Je sūka nnojolūin nanoujain nūnain, nnojoiishi aa'inrūin cha'aya wainmatua tū kasa anasū nūtūjakat apūleerua Maleiwa nūmūiwa.

14

Nūchiki Juan sūnain nu'utinnūin aa'in paala nūtūma Herodes

¹ Otta mūshia Herodes, chi sūlaūlashikai mma, naapa achikichi Jesús sūmaa sūpūshua tū kasa naa'inrakat sainkūin mmakat. ² Nūmakalaka Herodes namūin na a'yataaliikana nūmūin: “Chi Jesúskaī anūlia, nia ne'e naa'in tamūin Juan chi owoutisaajūikai, oso'iraasū eera naa'in sūchikijee ouktaa. Mūshijese pūlashin nia sūpūla aa'inraa tū nūtūjakat apūleerua Maleiwa nūmūiwa”, nūmakalaka Herodes.

³⁻⁴ Je nūchiki Juan sūnain nu'utinnūin aa'in paala, mūsū mayaa: Herodías tū nu'wayuusekat Herodes, nu'wayuusesū paala Felipe chi nimūliakai Herodes. Otta mūshia Juan, mapū'ūshi nūmūin Herodes: “Nnojotsū anain no'ulu'u Maleiwa sūnain pu'wayuusein tū jierū nu'wayuusekat paala chi pimūliakai”. Je sūkajee tia, ata'ūlinnūshi Juan nūtūma sūmaa nūpūreesajūin nia. ⁵ Otta mūshia Herodes, o'utūnee aa'inchi ma'i Juan nūtūma. Akaisa mmolūin nia sheema tū wayuu judiokolūirua, sūka nūnūikimaajachin Maleiwa Juan saajūin.

⁶ Otta so'u wane mi'iraa nūtūma Herodes saa'u nikeraajūin juya, oyonnajūsū tū sūchonkot Herodías su'upala tū wayuu antakat sūnainmūin tū mi'iraakat. Sūka talatūin ma'i naa'in Herodes sūmaa tū sūchonkot Herodías, ⁷ mūshi nia sūmūin su'upala tū wayuukolūirua: “Tamūsū paala pūmūin joolu'u su'upala tū kasa chakat iipūnaa: Taapeerū pūmūin tū kasa pūchunteekat tamūin”, nūmakalaka sūmūin. ⁸ Je saa'u shi'ikūnūin aa'in sūtūma tū shiikat soo'opūnaa tū kasa sūchuntajatkāt, sūmakalaka nūmūin:

—Pūntira tamūin yaamūin sulu'u wane pūlaata tū nikiikat Juan chi owoutisaajūikai —sūmakalaka nūmūin.

⁹⁻¹⁰ Mojukalaka ma'i naa'in Herodes sūtūma tū sūchuntakat. Shiasa saa'u pansaaipain nūnūiki sūmūin su'upala tū wayuukolūirua, nūmakalaka namūin na nūsurulaatsekana:

—Ju'una nūnainmūin Juan chi pūreesashikai jūshottoiwa nūnutpūnaa.

¹¹ Nantikalaka tū nikiikat chi mūliashiikai sulu'u wane pūlaata sūnain naapūin shia sūmūin tū sūchonkot Herodías. Shi'ikajaakalaka shia sūmūin tū shiikat. ¹² Otta mūshi'iya na nikirajūinkana Juan natūjaapa saa'u sūnain ouktūin nia, antūshii naya sūnain naapaain chi mūliashii sūpūla ne'ikūin amouyuupa'amūin. Sūchikijee tia, o'unūshii naya nūnainmūin Jesús sūpūla akūjaa nūchiki nūmūin.

Ekitshi watta saalin wayuu Jesús

¹³ Naapapa Jesús nūchiki Juan sūnain nu'utinnūin aa'in, o'otooshi nia namaa na nikirajūinkana sulu'u wane anua sūnain no'unūin sujuuna tū wayuukolūirua chamūin eemūinre yūtūūlin mmakat. Otta tū wattakat saalin wayuu sūtūloajapa naa'u Jesús, o'unūsū nūchiirua sūka suu'ui sulu'ujee tū pueulokalūirua. ¹⁴ Nūntaiwa'aya Jesús, ni'rūin tū wattakat saalin wayuu. Nūmūliajakalaka naya sūnain niyajūin eekai ayuulin.

¹⁵ Shiasa motsopa ka'ikat, narūtkaakalaka na nikirajūinkana nūnainmūin sūnain namūin nūmūin:

—Ekirajüikalkee, yüü'üyütüüisü ma'i tü mmakat yaaya, je alü'ütsü süpüla shipiyyu'ujaain. Anasü müleka püjütüleirua su'unaiwa sulu'umüin tü pueulokalüirua nayalajaaiwa tü neküinjatkat —namakalaka nümüin.

¹⁶ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Anashii makatüle naya yaaya. Jaapa jiakana neküin —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷ Namakalaka nümüin:

—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana.

¹⁸ —Iche'era tamüin. ¹⁹ Anakaja müleka süikkalaale tü wayuukolüirua saa'u tü alamakat —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisukat pan je tü piamasukat jime. Niirakaakalaka iipünaamüin sünaïn naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojünjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. ²⁰ Eküshii napüshuale'eya je emirashii sünaïnjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakak natüma na nikirajüinkana, maa aka poloo piammüin katto'ui. ²¹ Eejana maa aka 5.000 toooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua sünaïn mayaaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana.

Waraittushi Jesús soo'opünaa tü palaakat

²² Shiasa mapa süchikijee tia, nüjütüin Jesús na nikirajüinkana süpüla no'unüinjanain nüpüleerua. No'otookalaka sulu'u tü anuakat sünaïn no'unüin namüiwa nüpüleerua waneemüin sa'ata tü palaakat süma'inru'u nüpütaain Jesús süpüla tü wayuukolüirua. ²³ Shiasa süchikijee nüpütaain süpüla, o'unüshi Jesús nümüiwa saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa. Je motsapa ka'i, eeshi nia nümüiwa saa'u tü namünakat. ²⁴ Otta müsia tü anua kalu'ukot na nikirajüinkana, wattasü shia suulia tü mmakat. Je yala pasanain sünaïn tü palaakat, napanapajakalaka joo wane jouktaï. Katsüinsü ma'i joo tü palaakat sütüma.

²⁵ Shiasa maa aka eeiwa'aya aikat, o'unüshi Jesús nanainmüin na nikirajüinkana sünaïn waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat. ²⁶ Shiasa ne'rapa Jesús sünaïn waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat,

—Epeinjaasü kasa wapüla ne'e —namakalaka sünaïn na'waatüin sümaa mmoluu sheema tü ne'rakat.

²⁷ Nüsouktamaatakalaka Jesús namüin:

—Nnojoo mmolüin jia, jüchechera jaa'in. Taya tayakalin —nümakalaka namüin.

²⁸ Nümakalaka Pedro nümüin:

—Senyotkalee, müleka shiimainreje piain we'rüin, anakaja peenaküle taya süpüla tantajachin pünainmüin soo'opünaa tü palaakat.

²⁹ —Anakaja, jalaichi pümaala —nümakalaka Jesús nümüin.

Nüshakatalaka joo Pedro sulu'ujee tü anuakat sünaïn waraittüin soo'opünaa tü palaakat nünainmüin Jesús. ³⁰ Otta mmotkalaka Pedro sotopa naa'in tü wawaikat. Nu'ttakalaka sünaïn nimerolo nimerolo nümüin shirokumüin tü palaakat.

—Jalia taya Senyotkalee —nümakalaka nümüin Jesús sünaïn nu'waatüin.

³¹ Otta Jesús, niyurulamaatüin nütüna sünaïn naapaain Pedro.

—Pia matsüinkai anoula, çjamüsü nnojotka'a püchecherüin paa'in sünaïn anoujaa tanain? —nümakalaka Jesús nümüin.

³² Je no'otoopa sulu'umüin tü anuakat, ejimalaa müsia tü jouktaikat.
³³ Otta na nikirajüinkana yaakana sulu'u tü anuakat, na'waajüin Jesús sünain namüin nümüin:

—Shiimünja sünain piain chi Nüchonkai Maleiwa —namakalaka nümüin.

³⁴ Je nantapa waneemüin sa'ata tü palaakat, antüshii naya sulu'umüin wane mma kanüliasü Genesaret. ³⁵ Je niyaawatünapa Jesús sütüma tü wayuuirua kepiakat cha'aya, su'walakajaakalaka nüchiki sainküin süpüshua tü mma pejekat sünain Genesaret. Süntinnakalaka wayuu eekai ayuulin nünainmüin Jesús. ³⁶ Nachuntakalaka na wayuukana nümüin Jesús shii'iree shiain nepettüin ne'e na ayuushiikana sot nüshe'in. Anakalaka nütüma napüshua'aya na eekai nepettüin nüshe'in.

15

Tü nekirajakat anain na fariseokana

¹ Anteshii no'ulukua na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana chajee Jerusalénjee eemüin Jesús sünain namüin nümüin:

² —¿Jamüshii na pikirajüinkana moonooinka'a sümaa tü ekirajünapü'ukat anain waya judiökana natüma na watuushinuukana? Nnojoliikalaka no'lojüin najapü wanaa wamaa süpüla ekaa süpüla wuleinjatüin wakuaippa no'ulu'u Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.

³ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—¿Jamakalaka shiaka'a ne'e jaa'inrüin tü nekirajapü'ukat anain jia na jutuushikana, sümaa moonoin jia sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa?

⁴ “Soto jaa'in sünain juluwataanüin nütüma Maleiwa sünain kojutünjachin jütüma jüshi oo'ulaka jii, je chi eekai e'rülin wayumüin nümüin nüshi oo'ulaka sümüin nü, o'utinnejachi aa'in nia. Shia nuluwataakat anain Maleiwa tüü. ⁵⁻⁶ Otta saashin tü nekirajapü'ukat anain na jutuushikana, eeshii süpüla namüin na wayuukana namüin na kachooinkana naya: 'Nnojoleena jia tasülajüin amüin joolu'u süka taapüitpain süpüshua nümüin Maleiwa'. Je sükajee tia, ju'wanajaaipä tü nuluwataakat anain Maleiwa sütümajee ju'unüin süchiirua tü nekirajapü'ukat anain na jutuushikana. ⁷ Jia alaayuukana, lotüsü ma'i nünüiki Isaias jüchiki, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, sünain nümüin mayaa:

⁸ 'Kojutuyaashi taya natüma na wayuukana süka nanüiki ne'e, nnojottaapa'a kojutüin taya natüma süka süpüshua naa'in.

⁹ Tü namapü'ukat sünain na'waajüin taya naashin, nojotsü kasain saamüin tamüin.

Je nekirajüin wayuu sünain pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e, nojotsü nekirajüin anain tü taluwataakat anain', müsü nünüiki Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin.

Tü yarüttakat atüma saa'in wayuu no'ulu'u Maleiwa

¹⁰ Nuuneküin Jesús nachikua na wattakana naalin wayuu nünainmüin sünain nümüin namüin:

—Jaapa jumaala tanüiki jüpüshua jiyaawataiwa saa'u tü tekirajeekat anain jia. ¹¹ Nnojotsü shiain yarüttüin atüma saa'in wane wayuu nu'upala Maleiwa tü kasa ekerotkat saanükülü'upünaa. Shia yarüttaka atüma saa'in tü pütchi ajuitakat saanükülü'ujee —nümakalaka namüin.

¹² Arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünain namüin nümüin sujuuna tü wayuukolüirua:

—¿Pütüjaa aa'ut sünain mojushiin namüin na fariseokana tü püküjüitpakat namüin? —namakalaka nümüin.

¹³ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—Nala fariseokana, müshii aka saa'in wane a'ttiee naatajatü nnojotkat nüpünajalain chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa sünain nusuje'ereerüin shia mapeena. ¹⁴ Anakaja joolu'u müleka nnojoliire kasajanain naya jümüin. Mayaashiije mo'u'in naya, e'itaanüshii naya naashin süpüla nee'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin wayuu eekai mo'u'in. Soto jaa'in wane kasa: Müleka nu'uninnüle wane wayuu eekai mo'u'in nütüma wane eekai mo'uinya, eeshii süpüla nojnuujiraa'in sulu'u ishi —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹⁵ Nümakalaka Pedro nümüin Jesús:

—¿Jamalu'ut tü püküjüitpakat sümüin tü wayuukolüirua süchiki tü yarüttakat atüma saa'in no'ulu'u Maleiwa? —nümakalaka nümüin.

¹⁶ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—¿Nnojolyüta'aya jiyaawatüin aa'u jikanaya tü tekirajakat anain?

¹⁷ Tamüshii paala jia jüchikua: Tü ekerotokot sulu'upünaa jaanüku, jüle'eru'umüinjatü ne'e sünain shiyu'laain süchikua juulia. ¹⁸ Otta tü pütchi ojuittakat sulu'upünaa jaanüku, jüle'eru'ujeekatü. Mojulu'urüle shia, shia yarüttaka atüma jaa'in nu'upala Maleiwa. ¹⁹ Je müleka yarüttüle naa'in wane wayuu, kachiiruasü naa'in waneepia kasa mojusü, maa aka o'utaa saa'in wayuu, maa aka ama'üjawaa sümää wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojokai su'wayuusein, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümää wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane tooo, maa aka a'luwajaa, maa aka aküjaa alawaa süchiki wane wayuu, je maa aka mojuu anüiki sümüin wayuu. ²⁰ Shia yarüttaka'a atüma naa'in wane wayuu nu'upala Maleiwa. Otta nnojotsü yarüttüsüin naa'in sütüma mo'lojoo'in najapü süpüla ekaa —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü sünoulakat wane wayuu nnojotkat judío'in

²¹ Shiasa mapa tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala Genesaretjee sulu'umüin tü mmakat kalu'ukot tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón. ²² Eekalaka wane jierü kepiasü cha'aya, wane jierü Canaanje'ewat, suu'uliwo'u tü wayuukolüirua nnojotkot judío'in, kepiapü'ukat paala sulu'u tü mmakat Canaan. Antüsü tü wayuukot nünainmüin Jesús sünain su'waatüin nümüin:

—Ekirajüikalee, mayeinsü ma'i tachon sütüma kale'eru'uwaa yolujaa. Pia Nülüinkai David, anakaja pümüliajüle taya —sümakalaka nümüin.

²³ Otta Jesús, ko'utakalaka nia suulia. Narütkaakalaka joo na nikirajüinkana sünain nachuntüin ma'i nümüin:

—Mojushiisü wamüin tüü. Masütaajusat shia sünain a'waataa wachiirua. Anakaja püjütüle shia woulia —namakalaka nümüin.

²⁴ Nūsouktakalaka Jesús:

—Nnojoiishi ajütüüshin taya nütüma Maleiwa sünainmüin wayuu nnojotkat judío'in, ajütüüshi taya süpüla to'tte'erüinjatüin tü wayuu Israelkalüirua sümüiwa, tü makat aka saa'in anneerü eekai amüloulin —nümakalaka.

²⁵ Je joolu'u tü jietkat, süsapainyo'ukakalaka shia nümülatu'u Jesús.

—Ekirajüikalee, pükaaliija taya —sümakalaka nümüin.

²⁶ Nūsouktakalaka sümüin:

—Tamüsü paala pia: Nnojotsü anain müleka saapünüle tü shiküinjatkat süchooin wane wayuu sümüin tü etkalüirua —nümakalaka.

²⁷ Sümakalaka nümüin:

—Aa, shiimüin, Ekirajüikalee, ayatapaja'aya ne'e a'lumujüin chi etkai tü ojutuusukat saa'ujee nemeesain na ekaashiikana —sümakalaka.

²⁸ Nümakalaka Jesús sümüin:

—Maachee, te'rüin pia sünain shiimüin pünoujain tanain süka süpüshua paa'in. Anakaja müleka naapüle joolu'u Maleiwa tü püchuntakat —nümakalaka sümüin.

Anakalaka tü süchonkot wanaa ma'i sümaa tia.

Ekitsi watta saalin wayuu Jesús nüchikua

²⁹ Shiasa mapa tia, ale'ejüshi Jesús nüchikua sotpünaa tü palaakat Galilea. Je yalajee, o'unüshi nia saa'umüin wane namüna. Nüikkalaakalaka cha'aya. ³⁰ Je antüsü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús ayuuisümaajatü. Eesü wayuu eekai masa'ain, eekai mo'uin, eekai matünain, eekai manülin, je wainma eekai ayuulin sütüma ayuulii eekai ein ne'e. Antinnüsü tü ayuuisükalüirua nümülatu'umüin Jesús je niijajüin shia. ³¹ Je tü wattakat saalin wayuu, ponosü ma'i saa'in tü shi'rakat: Chi manüisaikai paala, kanülichipa, chi matünasaikai paala, katünaichipa, chi masa'asaikai paala, kasa'aichipa, je chi mo'usaikai paala, ko'uichipa. Je tü wayuukolüirua süpüshua, su'waajakalaka joo Maleiwa, chi Namaleiwasekai nayakana na Israelkana.

³² Nuunejakalaka joo Jesús na nikirajüinkana nünainmüin sünain nümüin namüin:

—Tamülüajee amüinrü tü wattakat saalin wayuu süka apünüinrüin ka'i tü kettakat naa'u sünain tamaain naya. Je aja'lajaaipä tü nemiakat. Tacheküin süpüleerua neküinjanain nama'ichiki. Müleka tajütüle naya sünain ouktün jamü, eeshii süpüla nawalejünüin wopulu'u —nümakalaka namüin.

³³ Namakalaka na nikirajüinkana:

—Nnojotsü kasain ein yaaya. ¿Jalajeekualüinjatkai wapüla tü eküülü shikajatkat watüma tü wattakat saalin wayuu?

³⁴ —¿Jera pan eekat jüma'ana? —nümakalaka Jesús.

—Akaratshisü ne'e pan eekat yaaya sümaa palitthen ne'e jimechen asijuushi —namakalaka ni'ipajee.

³⁵ Nuluwataakalaka Jesús tü wattakat saalin wayuu sünain süikkalaainjatüin mmalu'u. ³⁶ Naapaakalaka joo Jesús tü akaratshisukat pan je tü jimechenkat sünain naapün analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojüinjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. ³⁷ Eküshii naya napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka akaratshi katto'ui. ³⁸ Eejana maa aka 4.000 toloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua sünain mayaawajuin na jiejuu oo'ulaka na tepichi eejanakana. ³⁹ Je kettaapa shiküin tü wayuukolüirua, nümakalaka Jesús namüin: “Anashii ju'unüle jipialu'umüin”. Je Jesús, o'otooshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane ana sünain o'unaa eemüin tü mmakat kalu'ukot tü pueulokot Magdala.

16

Achuntünüsü nümüin Jesús naa'inrüin kasa anasü

¹ Je nantapa chamüin cha'aya, eeshii napüla wane wayuuirua fariseo oo'ulaka waneerua saduceo. Antüshii naya süpüla nasakirayaainjachin

Jesús shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanajtkat natüma nümüin. Nachuntayaain nümüin naa'inrüinjatüin no'upala wane kasa eekai anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsüjtkat nukaappa sünaïn nүjünalain nia Maleiwa.

² Nüsouktakalaka Jesús namüin: "Müleka ishohle tü sirumakat mot-sapa ka'i, 'Nnojoleerü a'itüin juya', müshii jia. ³ Otta müleka ishohle shia watta'a maalü sümaa sirumain, 'Juyapeerü so'uka'i tüü', müshii jia. Jia kayaawasekana sümüin tü sirumakat, ¿jamüsü nnojotka'a jiyaawatüin saa'u kasain tü taa'inrakat maa'ulu yaa? ⁴ Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rüliikana ma'i wayumüin nümüin Maleiwa, ¿jamüsü taa'inreeka'a jütüma wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsüjtkat takuaippa sünaïn nүjünalain taya Maleiwa? Shiimüin tü tamakat jümüin: Nnojoleerü taa'inrüin tü juchuntakat tamüin. Shia soto jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nünüikimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u mapeena sünaïnjee sünaïn nүjünalain taya Maleiwa", nümakalaka Jesús namüin. Kettaappa nünüiki, o'unüshi nia nama'anajee.

Achiajaanüshii na nikirajüinkana suulia tü nekirajakat anain na fariseokana

⁵ Otta na nikirajüinkana Jesús, sotüitpa naa'in joolu'u sünaïn malü'üjüin naya tü pan nakotchirakat paala nanainjee na wayuukana.

⁶ Nüchiajaataalalalaka naya sünaïn maa namüin:

—Jalia jia suulia tü oolojiakat pan nama'anajeejtkat na fariseokana oo'ulaka tü nama'anajeejtkat na saduceokana —nümakalaka namüin na nikirajüinkana.

⁷ Namajiraakalaka sütüma tü nümakat Jesús:

—Shiakajasa'a nümüin süka motüin waa'in tü pankat —namakalaka.

⁸ Süka nütüjaain saa'u Jesús tü naashajaajiraakat achiki, müshi nia namüin:

—Jiirakaa jiakana motsokana anoula, ¿jamüshii jaashajaajiraaka'a süchiki sünaïn nnojolüin pan jüma'ana? ⁹ ¿Nnojoliyüttaaja'a jiyaawatüin aa'u tü tekirajeeakat anain jia? Soto jaa'in wanaa sümaa tekirüin 5.000 tooloyuu oo'ulaka jiyuu je tepichiya süka tü ja'raisukat pan je sünaïn süpütaain wainma süchikijee. ¹⁰ Je soto jaa'inya wanaa sümaa tekirüin 4.000 tooloyuu oo'ulaka jiyuu je tepichiya süka tü akaratshisukat pan je sünaïn süpütaainja'a wainma süchiki. ¹¹ Otta wanaa sümaa tachiajaain jia, nnojoiishi taya aashajaashin süchiki pan. Shia tachiajaaka oulia tü oolojiakat pan nama'anakat na fariseokana oo'ulaka na saduceokana —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹² Nayaawatüitpa aa'u joolu'u na nikirajüinkana sünaïn shiaïn nüchiaain oulia tü nekirajakat anain na fariseokana oo'ulaka na saduceokana, tü a'walakajaakat sa'akamüin wayuu, nnojoloja'a shiaïn tü oolojiakat pan.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

¹³ O'unüshi joolu'u Jesús namaa na nikirajüinkana sü'ütpa'amüin tü pueulokat Cesarea de Filipo münakat. Nümakalaka Jesús namüin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ¿jarai taya saashin tü wayuukolüirua?

¹⁴ Nasouktakalaka ni'ipajee:

—“Niataa Juan chi owoutisaajüikai”, müsü waneerua. “Niataa Elías”, eesü makat. “Niataa Jeremías, niataa no’uluku na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa”, eesü makat ne’e —namakalaka nümüin.

¹⁵ —Jama jiakana, ¿jarai taya jaajüin? —nümakalaka namüin.

¹⁶ Nüsouktakalaka joo Pedro nümüin:

—Pia Cristoka’aya, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o’tte’eraa wayuu. Pia chi Nüchonkai chi Maleiwa matüjüinkai ouktaa —nümakalaka Pedro.

¹⁷ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Simón, nüchonkai Jonás, anata’aleeshija’a ma’i pia. Nnojotsü piyaawatalain aa’u shiimüinkat tüü sükajee ne’e pikirajünüin sünnain sütüma wayuu. Nia chi Tashikai chakai iipünaa ee’iyataka shia pümüin.

¹⁸ Tamüshi paala pia: Watüjaa aa’ut sünnain “Ipa” malu’ulüin tü anüliee Pedro makat te’itaakat paala pünain. Je joolu’u, maa aka ichein ma’i süsa’a wane miichi müleka shi’itaanüle saa’u ipa, akaweeria sünnain ichein ma’i tü pünoulakat. Je meeria nanoula na anoujashiikana tanain sainküin mmakat. Je nnojoleena shiyamülüin naya tü ouktaakat. ¹⁹ Meechi aka pia wane wayuu kajapulu’ukai atümaa shiyaawein wane miichi, süka laülaweechin pia wanaa tamaa chaa eere nuluwataain chi Tashikai Maleiwa. Tü kasa kapükat pütüma yaa saa’u mmakat, kapeerü chaa iipünaa eere Maleiwa. Je tü kasa taashikat pütüma yaa saa’u mmakat, taasheerü chaa iipünaa eere Maleiwa —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁰ Ni’ikalakala joo Jesús naa’in na nikirajüinkana sünnain nümüin namüin:

—Nnojo jüküjüin tachiki sümüin wayuu sünnain tayain chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa —müshi nia namüin.

Aküjüshi Jesús nüchiki sünnain ouktajachin

²¹ Shiasa süchikijee ka’ikat tia, o’ttüshi Jesús sünnain aküjaa namüin na nikirajüinkana süchiki süpüshua tü aa’inneetkat nüka mapeena sünnain nümüin namüin: “Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua to’unüin Jerusalénmüin süpüla müliainjachin ma’i taya natüma na laülaayuushiikana naa’u na judiökana, oo’ulaka natüma na laülaayuushiikana na’akajee na sacerdote judiökana, oo’ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O’utinneechi aa’in taya natüma. Je so’u apünüin ka’i süchikijee tia, oso’ire’enneechi aa’in taya”, nümakalaka namüin.

²² Najattünakalaka Jesús nütüma Pedro mamüin aka türa sünnain nüchiaainjachin nia:

—Senyotkalee, jalia pia suulia sülanüin pümüin tüü —nümakalaka.

²³ Nujununujaakalaka Jesús nuulia Pedro sünnain nümüin nümüin:

—Nünüikimaajachi pia Satanás, ko’uta ne’e pia toulia. Nnojo pa’aljiirüin taya suulia tekeraajüin tü nüchekakat tapüleerua Maleiwa. Tü jülüjakat paa’in, püle’eru’ujeejatü ne’e shia, nnojotsü shiain tü ni’inaajalakat paala chi Maleiwakai tapüleerua —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁴ Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: “Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa’inrüin tü nüchekakat ne’e nümüiwa. Shia anaka alu’u müleka naa’inrüle waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolin mmolüin sheema o’utinnaa aa’in saa’u noonoin sümaa tanüiki. ²⁵ Chi eekai niyouktüin taya süka naa’inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni’yataainjachin tamüin, mayaashije o’ütüneechin aa’in sünnainjee tia, ayateechi o’tte’ennüin tatüma. ²⁶ Maja’a aka chi eekai niyouktüin taya

süka washireein nia, amülouijeerü tü nukuaippakat süpüshua, süka nnojolüin suuntuin tü nuwashirüinkat süpüla nu'tte'ennüin sükajee. ²⁷ Tayakai chi Shipayakai Wayuu, anteechi tachikua eejee chi Tashikai saa'u e'itaashin taya nütüma süpüla aluwatawaa wanaa nümaa je eejena na aapieekana nüma'anajeejanakana tamaa. Anteechi taya süpüla tawalaajeerüin wane'ewai sükua tü wayuukolüirua saa'u süpüshua tü kasa saa'inrapü'ukat, maa aka na aa'inrakana kasa anasü, otta na aa'inrakana kasa mojusü. ²⁸ Shiimüin tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu yaa nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ne'rüin tayakai chi Shipayakai Wayuu sünnain o'ttaa sünnain aluwatawaa".

17

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

¹ Je mapa aippirua ka'i süchikijee tia, neenajaakalaka Jesús apünüinshii na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo oo'ulaka Juan, chi nimüliakai Jacobo, süpüla no'unajanain nümaa namüiwa eemüin wane uuchi. ² Je chamüin cha'aya, ee'iranajaasü nukuaippa Jesús no'upala. Chuwatsü ma'i nu'upünaa maa aka naa'in chi ka'ikai. Otta nüshe'in, jorojorotsü ma'i. ³ Eweenaa müshi'iyia no'upala wane piamashii wayuu sünnain naashajaain nümaa Jesús: nia Moisés oo'ulaka Elías, na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa.

⁴ Nümakalaka Pedro:

—Senyotkalee, anasü ma'i süka we'rüitpain tü kasa alatakak wo'upala. Müleka pücheküle, anasü müleka takumajüle apünüinsü luma: wane püpüla, wane nüpüla Moisés, je wane nüpüla Elías —nümakalaka.

⁵ Wanaa sümaa naashajaain Pedro, eweetalaa müsü wane siruma kasuutalü ma'i nanainmüin. Süsouktakalaka wane pütchi sa'akajee tü sirumakat: "Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa. Jüjüü jümata sümüin nünüiki", sümakalaka tü pütchikat namüin.

⁶ Je na apünüinshiikana nikirajüin, naapapa tü pütchikat, a'wachiraashii mmalu'u süka mmolüin ma'i naya. ⁷ Nürütkaakalaka Jesús nanainmüin sünnain ni'itain najapü nanain sünnain nümüin namüin:

—Jüsha'walaa, nnojo mmolüin jia —nümakalaka namüin.

⁸ Otta nayaletpa nekii, ne'rüin Jesús sünnain nümüiwain.

⁹ Je wanaa sümaa nashakatüin saa'ujee tü uuchikat, ni'ikakalaka joo Jesús naa'in sünnain nümüin namüin:

—Nnojo jüküjüin süchiki tü kasa ji'rüitpakat wane'ere'eya jüküjüin taso'iraapa aa'in süchikijee ouktaa, taya chi Shipayakai Wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰ Nasakirakalaka nia:

—¿Jamüshii naküjaka'a na karalouktamaajanakana nüchiki Elías sünnain niainjachin antüin palajana nüpüleerua chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa? —namakalaka.

¹¹ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin sünnain niainjachin Elías antüin palajana süpüla yapainjatüin nütüma süpüshua tü nüpüshikalüirua Maleiwa. ¹² Tamüshii paala jia: Antüichipa Elías, akaisa nnojolin shiyaawatüin nia wayuu. E'rüliishii wayumüin nümüin. Akaweechia tayakai chi Shipayakai Wayuu, ne'reechi amüin tayaka'iya —nümakalaka namüin.

13 Je na apününshiikana nikirajüin, nayaawatüitpa joolu'u saa'u sünain niain Juan chi owoutisaajüikai naashajaain achiki Jesús.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi paala yolujaa

14 Nantapa sa'akamüin tü wattakat saalin wayuu, arütkaashi wane wayuu nünainmüin Jesús sünain nüsapainyo'ukain nümülatsu'u sünain nümün nümün:

15 —Ekirajüikalee, anii tachon ayuuishi, anakaja pümüliajüle nia. Müliasü ma'i naa'in wanaa sümaa nu'kchichijaain. Ojutu'uwaishi nia sütüma sa'aka tü sikikat je shiroku wüin. 16 To'unirüin paala chi tachonkai nanainmüin na pikirajüinkana shii'iree neiyajeein nia. Isasü nachiki — nümakalaka nümün Jesús.

17 Nümakalaka Jesús sümün tü wayuukolüirua süpüshua:

—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rülüikana wayumüin tamüin, wattairü süma'a ta'atapajüin jia shii'iree jünoujeein tanain —nümakalaka namüin.

—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nümün nüshi chi jintüikai.

18 Otta müshia Jesús, nuu'ule'erakalaka tü yolujaakat suulia tü saa'inrakat nüka chi jintüikai. Sujuittakalaka nüle'eru'ujee. Anakalaka chi jintüikai wanaa sümaa tia.

19 Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin sujuuna tü wattakat saalin wayuu sünain nasakirüin nia:

—¿Jamüsü nnojotka'a wountün wayu'lüin tü yolujaakat nuulia? — namakalaka nümün.

20 Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Isasü jüchiki süka nnojölün jünoujain tanain. Shiimüin tü tamakat jümün: Müleka jünoujüle tanain, ja'tairü nnojölün katsün joolu'u tü jünoulakat, jaa'inreerü tü kasa isakat süchiki wayuu. Maa aka jümataarüle paala sümün wane uuchi, “Anakaja pu'unüle yaajee ka'yatamün”, sünoujeerü jünüiki. Nnojoleerü kasain isain jüchiki.

21 Otta yolujaa eekai mün aka tü ojuittinnakat nuulia chi jintüikai, nnojoleerü ojuittün müleka nnojorule jüchuntün nümün Maleiwa sümaa jaamajüin —nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünain ouktajachin

22 Shiasa mapa tia, wanaa sümaa jutkatün Jesús namaa na nikirajüinkana cha'aya Galilea, müshi nia namüin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya sa-japulu'ümüin wane wayuuirua. 23 O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünün ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya —nümakalaka namüin.

Je na nikirajüinkana, mojukalaka ma'i naa'in sütüma tü nümüitpakat namüin.

Tü neerü okotchajünakat süpüla tü a'waajüleekat

24 Nüntakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ümüin tü pueulokat Capernaum. Eeshii wane okotchajülii neerü süpülatü tü a'waajüleekat Maleiwa. Nantakalaka nünainmüin Pedro sünain nasakirüin nia:

—¿Naapiin chi ekirajüikai pia tü neerü süpülatkat tü a'waajüleekat Maleiwa? —namakalaka nümün.

25 —Aa —nümakalaka Pedro namüin.

Shiasa nikerolapa Pedro sulu'ümüin wane miichi, arütkaa müshia Jesús nünainmüin sünain nümün nümün:

—Simón, tasakirüin paala pia sünnain wane kasa: ¿Jaralii na wayuu awalajüinjanaka nümüin chi sülaülashikai mma? ¿Naya na nüchooinkana? ¿Nayataapa na wayuu nnojoliikana nüchooin, na wayuu nuluwataakana ne'e aa'u? —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

²⁶ —Naya na wayuu nnojoliikana nüchooin —nümakalaka Pedro ni'ipajee.

Nümakalaka Jesús nümüin:

—Nnojoluja mata awalajüinjanain na nüchooinkana. ²⁷ Otta müsia suulia mojujain naa'in na wayuu aashajaayülikana pümaa, anakaja müleka pu'unüle joolu'u sotpa'amüin tü palaakat süpüla pujutüin tü kuli'rakat shiroku. Je tü palajateetkat jime piyu'lüin, pujutala saanükü, je eejeerü püpüla wane neerü kachueera. Paapa tia namüin na okotchajülikana süpüla wawalajüin wayakana piamale süka, piakai oo'ulaka tayakai —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

18

Kee'ireesü naa'in laülwaa na nikirajüinkana Jesús

¹ Shiasa mapa tia, arütkaashii na nikirajüinkana Jesús nünainmüin sünnain namüin nümüin:

—¿Jaraleechi miyo'uka so'uweena wane ka'i eere nuluwataain Maleiwa? —müshii naya.

² Neenajakalaka Jesús wane jintüi nünainmüin pasanain nanain na nikirajüinkana. ³ Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Müleka nnojorule shii'iranajaain jukuaiippa maa aka nukuaiippa chi jintüikai, müinaya jia mekerolüin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. ⁴ Maa aka jintüikai chii sünnain nnojolüin yaletayaain naa'in, akaainjachia chi wayuu eekai miyo'uweenin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa. ⁵ Je chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu, maa aka naa'in jintüikai chii, saa'u nünoujain tanain, kamaneeshi nia tamü'inya wanaa sümaa.

Chi eekai kaainjalain atüma wane anoujashi

⁶ “Na anoujashiikana tanain, na makana saa'in tepichi, müleka naka'injaale suulia anoujaa nütüma wane wayuu, anashi müleka nujutinnüle chia wayuukai shirokümüin tü palaakat sünnain kanutpünaain nia wane ipa miyo'u süpüla wattainjachin nia shiinalu'ümüin.

⁷ “Kapüleesü saa'innüin tü anasukat sütüma wayuu yaa saa'u mmakat, süka wainmain tü kasa kaainjalakat atüma wayuu. Je süka tia, ayateerü wayuu wainma sünnain kaainjalaa. Otta chi eekai naainjireein tü wayuukolüirua kasa mojustü, 'aisha'ajaa' meechi nia, süka kasalajaneerüin shia nümüin. ⁸ Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat süka pajapü je sükajee tü kasa paa'inrakat eepünaale su'unirüin pia tü puu'ukat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia pajapü je puu'ui shiale sünnain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolüin Hadesmüin sümaa tü piamasukat pajapü je puu'ui, chaa eemüinjachire pujutünün sa'akamüin tü ouktüsükalüirua.

⁹ Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'rakat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia po'u sünnain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolüin Hadesmüin sümaa tü piamasukat po'u, chaa eemüinjachire pujutünün sa'akamüin tü ouktüsükalüirua.

Süchiki wane anneerü machikisat

10 “Jalia jia suulia pūlajūin jaa'in noulia na anoujashiikana tanain, na makana saa'in tepichi. Tamūshii paala jia: Na aapiee e'itaaushikana sūpūla aa'inmajaa naya, jutatūsū napūla ekerolaa nūnainmūin chi Tashikai Maleiwa chaa iipūnaa.

11 “Antūshi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sūpūla to'tte'erūinjatūin wayuu eekai maa'awain nuulia Maleiwa. 12 Wane wayuu ja'aka, mūleka kamū'ūnūinre nia poloo shikii anneerū je machikitaarūle waneesia sūnainjee, nūpūteerū tū sūpūshikat, tū mekietsatkat shikii mekietsalūmūin, chaa saa'u tū namūnakat sūpūla o'unaa sūnain achajawaa sūchiki tū machikisatkat. 13 Shiimūin tū tamakat jūmūin: Nūntapa chi wayuukai sūnain, talataleejeeria ma'i naa'in sūmaa suuliale sūmaa tū mekietsatkat shikii mekietsalūmūin nnojotkat machikisalūin. 14 Mūsia nukuaippa chi Jūshikai Maleiwa chakai iipūnaa, nnojotsū nūchekūin sūpūleerua maa'awain nuulia waneesūkaije'e tū anoujasūkalūirua tanain, na makana saa'in tepichi.

Mūleka kaainjarale wane juwala juulia

15 “Mūleka kaainjarale wane puwala puulia, anakaja pu'unūle nūnainmūin sūpūla paashajaa'in nūmaa nūmūiwa sūchiki tū kasa mojusū naa'inrakat pūmūin. Je mūleka kapūrāle naa'in tū pūkūjakat nūmūin, puunteerū anajiraain pia nūmaa. 16 Akaajasa mūleka niyouktūle pūnūiki, anakaja pūle'ejūle nūnainmūin mapeena sūnain pūmaain waneesia je piama puwalayuu shiale atūjaakana saa'u sūnain pansaa'in tū pūmakat nūmūin, maa aka tū suluwataakat anain tū nūchikimaajatkat Maleiwa. 17 Je mūleka ayatūle nnojolūin kapūlain naa'in tū pūmakat nūmūin, anakaja pūkūjale sūchiki tū naainjalakat namūin na anoujashiikana wanaa sūmaa jutkatūin. Je mūleka niyouktūle tū namakat na anoujashiikana napūshua nūmūin, piirakaa pūmata nūmūin maa aka naa'in eekai matjūin ayaawajawaa suulia aainjalaa.

18 “Shiimūin tū tamakat jūmūin: Tū kasa kapūkat jūtūma yaa saa'u mmakat, kapeerū chaa iipūnaa eere Maleiwa. Je tū kasa taashikat jūtūma yaa saa'u mmakat, taasheerū chaa iipūnaa eere Maleiwa.

19 “Tamūsū paala jūmūin wane kasaya: Mūleka paa'inwale piamashii wayuu ja'akajee sūnain achuntaa soo'opūnaa wane kasa nūmūin chi Tashikai Maleiwa chakai iipūnaa, aapūneerū shia namūin nūtūma. 20 Sūka jamūin, eejechi taya jūmaa jiakana anoujashiikana tanain wanaa sūmaa jutkatūin jia sūpūla achuntaa nūmūin Maleiwa, ja'itaina piamashiin je apūnūinshiin ne'e jia”, nūmakalaka Jesús namūin na nikirajūinkana.

Nūchiki wane achepchiee mamūliajūinsai

21 Arūtkaashi joolu'u Pedro nūnainmūin Jesús sūnain nūmūin nūmūin: —Senyotkalee, mūleka masūtaajule wane tawala sūnain kaainjalain nia toulia, ¿jeratuaainjatū motoka amaa taa'in tū kasa mojusū naa'inrakat? ¿Kojuyatua? —nūmakalaka nūmūin.

22 Nūsouktakalaka Jesús nūmūin:

—Tamūshi paala pia: Nnojotsū kojuyatuain ne'e. Motowalinjatū paa'in waneepia kaainjalakat o'u puulia —nūmakalaka nūmūin.

23 Nūkūjakalaka Jesús nūchiki Maleiwa sūnain nuluwataain sūpūla natūjaainjatūin saa'u sūnain jamūinjatūin sukuaippa sūpūla motūinjatūin naa'in naainjala wane nawala noulia: “Tū nuluwataayakat Maleiwa, mūsū aka saa'in nukuaippa wane wayuu aluwataashi sulu'u wane mma. So'u wane ka'i, neenajirūin na nūchepchiakana nūnainmūin sūpūla nūtūjaain saa'u jerain neerū najuyaaajūin nuulia wane'ewai

nakua süpüla nawalaajüinjatüin shia nümüin süchikua. ²⁴ Nüntakalaka nünainmüin wane chi nüchepchiakai kajuyaalakakai watta saalin neerü nuulia. ²⁵ Otta nnojotkalaka nuuntüin nuwalaajüin süchikua tü nujuyaalakat. Nüsoutakalaka chi laamakai: 'Jüikka jümaala chi wayuukai sümaa nu'wayuuse sümaa nüchooin oo'ulaka süpüshua tü kasa eekat nüma'ana süpüla walaainjatüin tü nujuyaalakat toulia süka tü naliakat', nümakalaka.

²⁶ "Nüsapainyo'ukakalaka chi nüchepchiakai nümülatu'u chi nulaamainkai sünain nüchuntashaatain nümüin nümüliälüin nia sünain nümüin nümüin: 'Anakaja paawarüle paala taya, tawalaajeerü pümüin süpüshua tü tajuyaalakat', nümakalaka nümüin. ²⁷ Je chi laamakai, nümüliajakalaka naa'inyaka chi nüchepchiakai sümaa nuu'ulaaleein tü nünnestekat nüpüla sümaa taashin nia nütüma.

²⁸ "Otta chi achepchieekai, nu'unakalaka nünainmüin wane achepchiee wanaa nümaa. Nujuyaajirüin paala wane palitchon neerü. Naa-paa nümüshia chi nüpüshikai nümülapünaa sünain nümüin nümüin: 'Puwalaaja pümaala tü pujuyaalakat toulia', nümakalaka nümüin.

²⁹ "Niasa chi nüpüshikai, nüsapainyo'ukakalaka nia nümülatu'u sünain nüchuntashaatain nümüin nümüliälüin nia sünain nümüin nümüin: 'Anakaja paawarüle taya, tawalaajamaateerü pümüin süpüshua tü tajuyaalakat', nümakalaka nümüin.

³⁰ "Nüsoutakalaka nümüin: 'Nnojoruleja'a süpüla taawalüin pia', nümakalaka nümüin. Nüpüreesajitkalaka joo chi nüpüshikai wane'ere'eya nujuittüin nuwalaajapa tü nujuyaalakat. ³¹ Nayasa na waneerua achepchieekanairua, mojukalaka ma'i naa'in naapapa süchiki tü alatakat. Nu'unakalaka nünainmüin chi nalaamainkai sünain aküjaa süchiki süpüshua tü alatakat nümüin chi napüshikai.

³² "Je joolu'u chi laamakai, neenajakalaka joo chia nüchepchiakai nünainmüin sünain nümüin nümüin: 'Erüikaiche aa'in wayumüin pia. Aashin too'ulaayaainkain tü tanneestekat püpüla süka püchuntüin tamüin taawalüin pia. ³³ Mojshüisü tamüin nnojolüin pümüliajüin chi püpüshikai maa aka tamüliajüin pia', nümakalaka nümüin. ³⁴ Je sünain jashichin ma'i chi laamakai, nujutitkalaka joo chi nüchepchiakai sulu'umüin tü kaatsetkat süpüla ni'yaajünüin wane'ere'eya nujuittüin nuwalaajapa süpüshua tü nujuyaalakat.

³⁵ "Tamüshii paala jia: Akaweenia jia wane'ewaire jukua nütüma chi Tashikai Maleiwa chakai ipünaa müleka nnojorule motoleeinya jaa'in naainjala na juwalayuukana juulia", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

19

Ekirajüshi Jesús soo'opünaa akatalawaa suulia a'wayuusee

¹ Shiasa nüküjapa Jesús tüü namüin na nikirajüinkana, o'unüshi nia chajee Galileajee sulu'umüin tü mmakat Judea. Je yalajee yala, o'unüshi waneemüin sa'ata tü süchikat Jordán. ² Suushikajaakalaka watta saalin wayuu nüchiirua. Je nüntapa chamüin, niyajüin wayuu eekai ayuulin sa'aka tü wayuukolüirua.

³ Narütkaakalaka wane wayuu fariseoirua nünainmüin Jesús süpüla nasakirayaainjachin nia shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajana-jatkat nümüin natüma sünain maa:

—¿Anasü müleka nuu'ulaale nu'wayuuse wane wayuu saaliijee kasa eekai ein ne'e? —namakalaka na fariseokana nümüin Jesús.

⁴ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—Jütüjaa aa'ut tü ashajünakat paala süchiki jamüin sukuaippa wayuu wanaa sümaa sükmajünüin paala sümaiwa nütüma Maleiwa. Nükumajüin wayuu toolo oo'ulaka wayuu jierü. ⁵ Je nümakalaka chi Maleiwakai: “Sükajee takumajüin wayuu toolo oo'ulaka wayuu jierü, anashi nujuittüle chi wayuukai nuulia chi nüshikai je suulia tü niikat süpüla ka'wayuusein nia je süpüla kepiainjachin nia sümaa tü nu'wayuusekat saa'u sa'aniraitpain nukuaippa sümaa”, müshi Maleiwakai paala sümaiwa. ⁶ Waneinapa wayuu naya, nnojolinapa katata'awain. Tamüshii paala jia: Sa'aniraapa nukuaippa wane wayuu toolo sümaa wane jierü nütüma Maleiwa, nnojotsü anain süpüla sükatajiraanüin sütüma wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

⁷ Namakalaka na fariseokana ni'ipajee:

—¿Jamaka'a sümaka'a tü nüshajakat Moisés tü makat: “Müleka nücheküle wane wayuu süpüleerua nuu'ulaain suulia tü nu'wayuusekat, che'ojaasü nüshajüin ne'e wane karaloukta aapiria tü nu'wayuusekat sünaain nuu'ulaainjatüin shia. Süchikijee naapüin tü karalouktakat sümüin, eesü süpüla nüjütüin shia nüma'anajee”, makat? —namakalaka nümüin Jesús.

⁸ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—“Ma jütüma sukuaippa ju'wayuuse müleka juu'ulaweere suulia”, müshija Moisés namüin na jutuushinuukana süka nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua. Eekaja'a su'ttaiwa'aya, nnojotsü majatüin. ⁹ Je tanüiki tayakai joolu'u jümüin, müsü mayaa: Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, sümaa nnojotsüin süma'ujiraasüin nümaa wane wayuu naata nuulia, müleka ka'wayuusere nia nüchikua, kaaïnjalashi. Je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jeketkat nu'wayuusein. Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekat tü jierü oo'ulaushitkat, kaaïnjalashi nia'aya, je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jierü oo'ulaushitkat —nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

¹⁰ Namakalaka joolu'u na nikirajüinkana nümüin Jesús:

—Müleka shialeje nukuaippain wane wayuu sümaa tü nu'wayuusekat tia pümakat, anasüja ayatüle wane wayuu ma'wayuusein —namakalaka nümüin.

¹¹ Nümakalaka Jesús namüin:

—Nnojotsü kapülain saa'in wayuu süpüshua tü jümüitpakat. Naya kapülaka aa'in ne'e na süpülanjanaanaja'aya nütüma Maleiwa. ¹² Eeshii wayuu eekai ma'wayuusein süka aleinjanain naya. Eeshii wayuu eekai ma'wayuusein süka nakapajünüin. Je eeshii eekai ma'wayuusein süka na'yataween nümüin Maleiwa chakai iipünaa süka süpüshua naa'in. Je joolu'u, chi eekai nuuntüin ma'wayuusee, anakaja kapüräle naa'in —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

¹³ Je so'u wane ka'i, antinnüshii wane tepichiirua nünainmüin Jesús süpüla ni'itaainjatüin najapü naa'uirua sümaa nüchuntüin nümüin Maleiwa naa'u. Otta na nikirajüinkana ne'rapa tia, nachiajaakalaka tü wayuukolüirua.

¹⁴ Otta müshia Jesús, müshi namüin na nikirajüinkana:

—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmüin. Maa aka nakuaippa na tepichikana sünaain nnojolüin kaa'in toulia, müinjatia nakuaippa tamüin na ekeroteekana chaa eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka namüin.

¹⁵ Shiasa süchikijee ni'itain najapü saa'u tü tepichikalüirua, o'unüshi nia yalajee yala.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

¹⁶ Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu jima'ai sünain nüsakirüin nia:

—Ekirajüikalee, ¿jarat anasü taa'inrüinjatka süpüla eenjachin taya nümaa Maleiwa waneepia?

¹⁷ Asouktüshi Jesús:

—¿Jamüshi püsakiraka'a taya sünain kasa anasü? Waneeshia Maleiwa niain anashin. Müleka pücheküle süpüleerua eenjachin pia nümaa waneepia, poonoo pümaala sümaa tü nuluwataakat anain —nümakalaka Jesús nümüin.

¹⁸ —¿Tü jaratkat? —nümakalaka nümüin Jesús.

Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Tü nuluwataakat anain, müsü mayaa: “Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein. Nnojo pu'luwajüin sükorolo wayuu. Nnojo püküjüin alawaa süchiki wane wayuu. ¹⁹ Kojutüinjatü pütüma püi je püshi. Oo'ulaka na wayuukana napüshua, anashii aire püpüla maa aka alin pia püpülaajiraa”, makat —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁰ —Taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya. ¿Kasa che'ojaaka tapüleerua? —nümakalaka nümüin Jesús.

²¹ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Müleka pikeraajeere süpüshua tü nüchekakat püpüleerua Maleiwa, anashi müleka puikküle tü pukorolokot süpüshua süpüla püsülajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai mojuin. Kee'irakeerü pümüin shia ipünaamüin cha'aya eere Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejechi pia püchikua tanainmüin süpüla tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüin.

²² Je chi jima'aikai sütümajee tü nümakat Jesús nümüin, o'unüshi nüma'anajee sünain mojuin ma'i naa'in süka washirüin ma'i nia.

²³ Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai ataralaain sümaa tü nuwashirüinkat, kapüleeejeerü ma'i nümüin ekerotoo cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa. ²⁴ Müshi tachikua: Mapüleesat süpüleerua shikerotüin wane “camello” so'ulu'upünaa wane wütia suuliale'eya shikerotüin wane wayuu washirü cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka namüin.

²⁵ Patatsü ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús.

—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu —namajiraakalaka.

²⁶ Eirakaashi joo Jesús namüin sünain maa namüin:

—Tü kasa isakat süchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.

²⁷ Müshi joo Pedro nümüin Jesús:

—Wapütüin süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain waya pümaa. ¿Kasakalaka nuwalaajeenain aka waya Maleiwa? —nümakalaka.

²⁸ Nüsouktakalaka Jesús:

—Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaushi tayakai chi Shipayakai Wayuu nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa so'uweena wane ka'i. Otta jia polookana piammüin tekirajüin, saa'u tamaain jia waneepia, aluwataweena jia so'uweena ka'ikat tia naa'u na wayuu Israelkana, na

polooshiikana piammüin e'irukuu, sulu'u tü mma jeketkat. ²⁹ Je chi wayuu eekai nüpütüin nipia, nuwalayuu, nüshi, nii, nüchonnii, je na'apainse shiale süpüleerua aktüjaa tachiki, alana'aleejeeria tü aapüneetkat nümüin maa aka polootua shikii suulia tü kasa nüpütakat. Je eejeechi nia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaaushin naa'in. ³⁰ Tamüshii paala jia: Ja'itaina mojutüin na anoujashiikana sütüma wayuu maa'ulu yaa, ekeroleenapaja'a naya nüma'anamüin Maleiwa so'u wane ka'i. Akaajasa na manoujainsaliikana, ja'itayaashiije kojutüin sütüma wayuu maa'utpünaa yaa, nnojoleena kasajanain nüümüin Maleiwa so'u ka'ikat tia —nümakalaka Jesús namüin.

20

Nachiki wane a'yataalii sulu'u wane apain

¹ Nümakalaka Jesús namüin: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaipakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaippa wane wayuu ka'apainseshi. O'unüshi watta'a maalü pülaasapa'amüin sünain nüchajaain süchiki wayuu süpüla shi'yataainjatüin so'u ka'ikat tia sulu'u tü na'apainsekat. ² Nüküjain namüin na wayuukana sünain nuwalaajüinjachin namüin wane'ewai nakua waneesia neerü kanüliasü 'denario' süpüla wane ka'i saa'u na'yataain nüümüin sulu'u tü na'apainsekat. Nüjütakalaka naya sulu'ümüin tü na'apainsekat.

³ “Shiasa mapa tia, maa aka ja'ipa ka'i, o'unüshi nia nüchikua pülaasapa'amüin. Eekalaka nüpüla wane wayuuirua sha'washawalüin sünain ma'yataain. ⁴ Nümakalaka namüin: 'Anakaja ju'unüle ji'yataaiwa jiakanaya sulu'u tü ta'apainsekat. Tawalaajeerü jümüin ji'yataain', nümakalaka namüin. ⁵ No'unakalaka.

“Je maa aka kale'o oo'ulaka maa aka aliika, o'unüshi nia pülaasapa'amüin nüchikua süka che'ojaayülüin nüümüin wayuu a'yataainjtkat. ⁶ Shiasa mapa, maa aka motsapa ka'i, o'unüshi pülaasapa'amüin nüchikua'aya. Eekalaka waneeirua sha'washawalüin sünain ma'yataain. Nümakalaka namüin: '¿Jamüsü kettatka'a ka'ikat jaa'u sünain ma'yataain jia?', nümakalaka namüin. ⁷ Nasouktakalaka nüümüin: 'Nnojoliishii waya a'yataain süka nnojolin jaralin eenajaain süpüla a'yatawaa', namakalaka. Nümakalaka namüin: 'Anakaja müleka ju'unüle sulu'ümüin tü ta'apainsekat süpüla ji'yataain chamüin'.

⁸ “Shiasa mapa aipa'a, nümakalaka chi ka'apainseshikai nüümüin chi ni'ipajachikai: 'Peenaka na a'yataaliikana süpüla puwalaajüin namüin tü na'yataainkat. Puwalaaja palajana na chiiruajanakana o'ttüin sünain a'yatawaa. Je süchikjee, puwalaajeena na palajanakana o'ttüin', nümakalaka.

⁹ “Narütkaakalaka nünainmüin na o'ttüshiikana sünain a'yatawaa motsapa ka'i. Nawalaajünakalaka wane'ewaie nakua süka wane 'denario'. ¹⁰ Otta narütkaapa na o'ttüshiikana palajana sünain a'yatawaa, alatüinjatüyaa naashin namüin suulia tü waneekat 'denario'. Otta nawalaajünakalaka wane'ewaie nakuaya süka wane 'denario'. ¹¹ Je nawalaajünapa, o'ttüshii naya sünain noyoojoooin noo'omüin chi ka'apainseshikai sünain namüin nüümüin: ¹² “Nala o'ttüshiikana mot-sapa ka'i sünain a'yatawaa, wanaawasü puwalaajüin namüin wanaa wamaa waya o'ttüshiikana watta'ajee maalü, ka'isitshiikana so'uka'ipa', namakalaka nüümüin.

13 “Nümakalaka joo chi ka'apainseshikai nümüin wane: ‘Waa'iraa, nnojoishi e'rüşhin wayümüin taya pümüin. Soto paa'in sünain taasha-jaalatüjülin tüü pümaa sünain tawalaajüinjatüin pümüin tü waneekat “denario” süpüla wane ka'i. 14 Pu'una pümata pipialu'ümüin sümaa tü taapütpakat pümüin. Tacheküin taa'inyaka wanaaweein taapakat nümüin chi antüshikai chiirua sümaa tü taapakat pümüin. 15 Taashishi taya süpüla taa'inrüin tü tachekakat süka tü tanneetsekat. ¿Mojushiisü pümüin nnojolin ji'iyein taya saa'u suulia wayuu?', nümakalaka chi ka'apainseshikai nümüin.

16 “Akaweechia chi eekai jekechin sünain anoujaa tanain, maa aka chi eekai kama'aichin sünain anoujaa tanain, ekeroleena naya chamüin eere nuluwataain Maleiwa sünain wanaawain nakuaippa no'ulu'u Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünain nu'utinnajachin aa'in

17 So'u wane ka'i, wanaa sümaa nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, neenajakalaka namüiwa na nikirajüinkana polooshiikana piammüin sünain maa namüin:

18 —O'unajana joolu'u waya Jerusalénmüin, je tayakai chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya najapulu'ümüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiókana oo'ulaka na karalouktamaajanakana. “Anashi nu'utinnüle aa'in süka kaainjaralin ma'i nia”, meena naya tachiki 19 sünain naapüin taya najapulu'ümüin na gentilekana. Je naairua, neme'erainpaléechi taya sümaa na'yaateechin taya. Je süchikijee tia, nakachereechi taya süpüla ouktaa. Otta nu'unnaa chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Jacobo oo'ulaka Juan, achuntüshii wane kasa nümüin Jesús

20 Sürütkaakalaka joolu'u tü niikat Jacobo je Juan, na nüchonniikana Zebedeo, nünainmüin Jesús namaa nayakana. Süsapainyo'ukakalaka shia nümülatu'ümüin süpüla süchuntüinjatüin nümüin wane kasa.

21 Nümakalaka Jesús sümüin:

—¿Kasa kee'ireeka paa'in taa'inrüin pümüin?

Süsouktakalaka nümüin:

—Tacheküin süpüleerua püikkale'erüin na tachonniikana pa'ato'u cha'aya ejeechire puluwataain, wane pikialu'ujee oo'ulaka wane pipe'eru'ujee —sümakalaka nümüin Jesús.

22 Nümakalaka joolu'u Jesús namüin Jacobo oo'ulaka Juan:

—Nnojotsü jütüjaa'in aa'u tü juchuntakat. ¿Juunteerüjasa'aya jülatirüin tü müliaa te'reetkat? —müshi nia namüin.

—Aa, wounteerü —namakalaka nümüin Jesús.

23 Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin sünain ji'rünjatüin müliaa maa aka tayakai. Otta na aikkalaa'injanakana tekialu'ujee oo'ulaka tepe'eru'ujee, nnojoishi laülaain taya süpüla, nieechi e'itaaka chi Tashikai Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin.

24 Shiasa na polooshiikana nikirajüin, natüjaapa saa'u tü nachuntakat, aashichijaashii naya namüin Jacobo je Juan süsala tia. 25 Neenajakalaka Jesús napüshua na nikirajüinkana nünainmüin sünain nümüin namüin:

—Na laülaaashiikana naa'u na gentilekana, naluwataain naya pejeewa.

26 Otta jukuaippa jiakana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülaweekai ja'aka, acheküshi jüüjüinjachin jümüin jüpüshua. 27 Akaajaa chi wayuu

eekai nücheküin süpüleerua miyo'uweein ja'aka, acheküshi niainjachin jüüjüün jümün jüpüşhua. ²⁸ Maa aka tayakai chi Shipayakai Wayuu, nnojoiishi antüshin taya süpüla shi'yataainjatüin wayuu tamüin, alu'ujasa süpüla ta'yataainjachin sümün wayuu, je süpüla taashinjatüin wayuu wainma suulia saainjala süainjee ouktüin taya saa'u —nümakalaka Jesús namün na nikirajüinkana.

Anashii piamashii mo'usalii nütüma Jesús

²⁹ Ajuittüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ujee tü pueulo kanüliakat Jericó sümaa wayuu watta saalin. ³⁰ Eekalaka napüla piamashii wayuu mo'usalii joyojoyolüin sotpa'a tü wopukot. Je natüjaapa saa'u na mo'usaliikana süain nülätüin Jesús na'ütpünaa, nowooru-laakalaka joo süain namün:

—Senyotkalee, Nülüinkai David, pümüliaja waya.

³¹ Shiasa tü wayuu wattakat saalin,

—Kaseesün jikiisa —müsü namün na mo'usaliikana.

Otta nayakana, masütaajusalii süain a'waataa:

—Senyotkalee, Nülüinkai David, pümüliaja waya —namakalaka.

³² Nüsha'walaakalaka Jesús süain nüsaajirüin na mo'usaliikana nünainmüin.

—¿Kasa jüchekaka taa'inrüin jümün? —nümakalaka Jesús namün.

³³ —Senyotkalee, anashii müleka ko'ule waya —namakalaka nümün.

³⁴ Nümüliajüin Jesús na mo'usaliikana sümaa ni'itain najapü süain no'u. Ko'u müshija na wayuukana. Je süka anaitpain no'u, no'unakalaka joo nümaa Jesús.

21

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

¹ Je nülü'ülapa Jesús namaa na nikirajüinkana süainmüin Jerusalén, antüshii naya sü'ütpa'a tü pueulokat Betfagé, peje süain tü wutai kanüliakat Olivos. Nüjütakalaka piamashii na nikirajüinkana nüpüleerua, ² süain nümün namün:

—Ju'una samüin eemün tüsa pueulokat. Jikerolapa sulu'umün, ji'reerü kapün wane püliikü oo'ulaka chi süchonkai sü'ütpa'a. Jüsiwateerü tü süpukat süpüla jajattüin naya tamün yaamün. ³ Je müleka “¿Jamünjatü jüsiwataka'a tü süpukat?”, sümüle wayuu jümün, “Che'ojaashii nümün chi Senyotkai je nüjütiramaateechi yaamün nüchikua”, meena jia sümün —nümakalaka Jesús namün.

⁴ Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala nütüma wane nünüikimaajachi süain maa:

⁵ “Jüküja namün na wayuu Jerusalénje'ewaliikana süain maa namün: 'Iseeichi jünainmüin naa'u wane püliikü puutut chi Aluwataainjachikai jaa'u.

Shiimün süain anamiain ma'i nia' ”.

⁶ No'unakalaka na nikirajüinkana süain nekeraajüin tü aluwataanakat anain nütüma Jesús. ⁷ Najattakalaka tü püliikükot oo'ulaka chi püliiküchonkai eemün Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpalajanakat naa'u na püliikükana. Je no'otookalaka Jesús naa'u chi püliiküchonkai.

⁸ Awayalayaa müsü süshe'inpalajana tü wayuukolüirua wattakat saalin nüpüleerua sulu'upünaa tü wopukot. Oo'ulaka waneirua, ashottüshii alanatüna süpüla ne'itainjatüin shia nüpüla eepünaainjachire nülätüin.

Naa'inrüin tüü süpüla nee'iyatüin nujutu nümüin. ⁹ Je tü wayuuirua wattakat saalin nüpüleerua oo'ulaka nüchiiruajee Jesús, namayaa namakalaka emetut sünain nasaküin:

“Aleluya,

wa'waajüin chi Nülüinkai David”.

“Wa'waajüin chi Maleiwakai süka nujütüin nia wamüin.

Anata'aleeshija'a ma'i chi antakai wanainmüin”.

“Aleluya,

wa'waajüin ma'i Maleiwa”.

¹⁰ Je nikerolapa Jesús sulu'umüin Jerusalén, patatsü saa'in tü wayuukolüirua süpüshua sümaa naashajaajiraain sünain maa:

—¿Jaraikai nian? —namakalaka.

¹¹ Namakalaka na wayuukana eekai naküjeein:

—Nia Jesús chi nünüikimaajachikai Maleiwa chaje'ewaikai Nazaret cha'aya Galilea —namakalaka.

Nujüttirüin Jesús tü oikkaatkalüirua

¹² Shiasa süchikijee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu oikkaasüirua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnajatkat aa'in nümüin Maleiwa, je na ayalajüshiikana. Nujüttirakalaka na wayuukana sümaa tü mürütikalüirua anooipa'amüin. Nujunnaajakalaka nemeesain na a'wanajaaliikana neerü oo'ulaka neinase na oikkaaliikana wuchii toomasü. ¹³ Müshi Jesús sümüin tü wayuukolüirua:

—Tü nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sümaiwa, müsü mayaa: “Tü tepiakat, nachuntiajatü na tapüshikana tamüin”, müshi. Otta jiakana, saa'u nnojolüin lotüin jukuaiippa sünain jüikküin tü mürütakat, müsü aka saa'in shipia ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁴ Je wanaa sümaa ein Jesús sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, antüsü nünainmüin wayuu eekai mo'uin oo'ulaka eekai masa'ain. Ni-iyajakalaka naya. ¹⁵ Otta na laülaayuushiikana na'akajee na sacer-dote judiokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, jashichishii naya nümüin Jesús saaliijee tü kasa anasü naa'inrakat ne'rüin, je saaliijee tü sümakat tü tepichikalüirua sünain su'waajüin nia sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain namüin: “Aleluya, wa'waajüin chi Nülüinkai David”.

¹⁶ Nasakirakalaka Jesús:

—¿Paapüin tü sümakat tü tepichikalüirua? —müshii nümüin.

—Aa —nümakalaka Jesús namüin. —Nnojottaale sotüin jaa'in tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat mayaa:

“Pi'itaain na tepichikana oo'ulaka na atujaayüliikana

süpüla na'waajüin pia süka süpüshua naa'in”,

makat —nümakalaka namüin.

¹⁷ Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús nama'anajee sünain nu'unüin sulu'ujee Jerusalén sulu'umüin tü pueulokat Betania süpüla nülätirüinjatüin aikat cha'aya.

Ajujujaasü tü wunu'u higerakat nütüma Jesús

¹⁸ Shiasa mapa watta'a maalü, sünain nüle'ejüin Jesús nüchikua namaa na nikirajüinkana Jerusalénmüin, ouktakalaka nia jamü wopulu'u. ¹⁹ Ni'rapa wane wunu'u kanüliasü “higuera” sotpa'a tü wopukot, nürütkaakalaka sünainmüin. Machonkalaka shiera nüpüla, ee'eraaka ne'e süpana.

—Maleeirüma'alee pia machoin —nümakalaka sümüin tü wunu'ukot. Ajuluja müsia tü wunu'ukot sütüma nünüiki Jesús. ²⁰ Je na nikirajüinkana, patatsü ma'i naa'in ne'rapa tü alatakak. Nasakirakalaka Jesús: —¿Kasa sujulujaamaataka atüma tü wunu'ukat?

²¹ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Müleka kanourale jia sümaa nojolüin wainmajüin jaa'in sünain anoujaa, juunteerü jaa'inrüin tü taa'inrakat sümüin tü wunu'ukot. Oo'ulaka müleka jümataarüle sümüin wane uuchi, “Anakaja pu'unüle yaajee shirokümüin tü palaakat”, sünoujeerü jünüiki.

²² Tamüshii paala jia: Wanaa sümaa juchuntüin nümüin Maleiwa, müleka jünoujüle sünain naa'inrüinjatüin tü juchuntakat, shiimüin sünain naa'inreerüin —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¿Jara koonoloka Jesús?

²³ Nikerotakalaka Jesús sulu'ümüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Je wanaa sümaa nikirajüin tü wayuukolüirua yala, arütkaashii nünainmüin na laülaayushiiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na laülaashiiikana naa'u na judiokana, sünain namüin nümüin:

—¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anoopa'amüin tü wayuu oikkaatkalüirua? ¿Jarai ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin shia? — namakalaka nümüin.

²⁴ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Tasakirüin paala jia'aya. Müleka jüsouktüle tamüin, taküjeerü jümüin kasain ootüin taya süpüla tojuittirüinjatüin anoopa'amüin tü wayuu oikkaatkalüirua. ²⁵ ¿Jara ke'inaajalaka Juan sünain owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu, niataapa Maleiwa? —nümakalaka Jesús namüin.

Naashajaajiraakalaka namüiwa: “Müleka 'Nia Maleiwa' wamüle, 'Jamakalaka nojoliika'a jünoujain nünüiki?', meechi nia wamüin.

²⁶ Oo'ulaka nojushiiisü süpüla 'Wayuu' wamüinjanain süka nünüikimaajachin nia Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua. Mojushiijeerü namüin”, majiraashii naya nujuuna Jesús.

²⁷ Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:

—Nojoishi watüjaain aa'u jaralin ke'inaajalain.

Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Nojoluja'a süpüla taküjüin jümüin jaralin ke'inaajalain taya — nümakalaka namüin.

Nüküjüin Jesús nachiki piamashii achonlu

²⁸ Ayatüshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judiokana cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat. Müshi nia namüin: “Jülüja jaa'in tü taküjainjatkat joolu'u jümüin. Etaashi wane wayuu, kachonshi piamashii tooloyuu. Arütkaashi nia nünainmüin chi emülieekai sünain nümüin nümüin: ‘Tachee, anakaja müleka pu'unüle pi'yataaiwa so'uka'i sulu'u tü ta'apainsekat', nümakalaka nümüin. ²⁹ 'Nnojo, nojoleechi taya a'yataain sulu'u tü pa'apainsekat' nümakalaka chi emülieekai nümüin chi nüshikai. Otta müshia süchikijee, ee'iranaajaasü naa'in je nu'unakalaka ni'yataain. ³⁰ Arütkaashi chi nashikai nünainmüin chi epayaakai sünain nümüin nümüin: ‘Tachee, anakaja müleka pu'unüle pi'yataaiwa so'uka'i sulu'u tü ta'apainsekat', nümakalaka nümü'inya. ‘Meerüja'a', nümakalaka chi epayaakai nümüin chi nüshikai. Otta mo'unüinkalaka nia, nojotsü nikeraajüin tü nümakat paala”, nümakalaka Jesús namüin.

³¹ Nüsakirakalaka joolu'u Jesús na laülaayuu judiokana sünain nümüin namüin:

—Nanainjee na piamashiikana achonlu, ¿jarai oonooka sümaa nünüiki chi nashikai?

—Chi emülieekai —namakalaka nümüin Jesús.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Na okotchajülikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma oo'ulaka tü wayuuirua maa'insatkat, nayeena ekerolaka cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa. Otta jiakana, iseerü jüchiki ekerotaa. ³² Süka jamüin, antüshi paala Juan chi owoutisaajüikai jünainmüin süna'in nii'iyatüin jümüin jamüinjatüin jukuaippa süpüla jaa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. Otta jiakana, nnojotsü jünoujain tü nümakat jümüin. Akaajasa na okotchajülikana neerü oo'ulaka tü wayuuirua maa'insatkat, nanoujüin tü nümakat. Je mayaa'inje ji'rüin naya süna'in anoujaa, nnojotsü jiyaawaje'erüin jaa'in, shia eeka ne'e masütaajüin jia süna'in jiyouktüin tü nümakat Juan —nümakalaka Jesús namüin.

Nachiki na aa'inmajülikana wane apain

³³ Ayatshi Jesús süna'in naashajaain namaa na laülaayuu judiökana süna'in nümüin namüin: "Jaapa tanüiki süpüla tekirajüinjanain jia süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: Eetaalashi wane wayuu kama'anashi wane mma. Nükulaalajakalaka shia süpüla apünajünaa tü wunu'u kachonkat uuwa sulu'u. Je yaa sulu'u tü na'apainsekat, nükumajakalaka wane ishi süpüla ocho'ulajia süchon tü nüpünajüinkat süpüla wiinoinjatüin shia. Otta nükumajüin wane türoojo süpüla e'rajia saa'u tü na'apainsekat.

"Saa'u nu'unajachin wattamüin, naa'inmajirakalaka wane wayuuirua tü nüpünajüinkat. ³⁴ Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nüjütüin na nüchepchia nanainmüin na aa'inmajülikana süna'in maa namüin: 'Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükotchajalakat, tü tamüinjatkat jütüma saa'u takoroloin shia'.

³⁵ "Otta na nüchepchiakana, ata'ünnüshii natüma na aa'inmajülikana. Nashe'ejüin wane. No'uta aa'inchi wane. Je chi wane, na'ina'alüin süka ipa. ³⁶ Shiasa süchikijee tia, nüjütakalaka joo wane nüchepchiairuaya kojuya noulia na palajanakana nanainmüin na aa'inmajülikana. Mataaja'a naa atüma'aya. ³⁷ Shiasa mapa ma'i, nüjütüinja'a chi nüchonkai nanainmüin na aa'inmajülikana süna'in nümüin, 'Nieechi kojutka chi tachonkai natüma', nümakalaka.

³⁸ "Nayasa na aa'inmajülikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai nüpanapa, aashajaajiraashii naya: 'Iseeichi chi apaaneechikai amüin tü apainkat. Joo'uya wo'utaiwa naa'in süpüla wayainjanain makatüin apüla shia', müshii naya. ³⁹ Nayu'tkalaka joo nia anoopa'amüin je no'utakalaka naa'in.

⁴⁰ "Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na aa'inmajülikana?", nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judiökana.

⁴¹ Nasouktakalaka nümüin:

—Nnojoleena nümüliajüin na aa'inmajüli e'rülikana wayumüin. Nu'uteena aa'in naya. Je naa'inmajireerü tü nüpünajüinkat wayuu naata aapawalinjatkat nümüin waneepia tü süpüshikat süchon tü a'ttieekat sükotchajünajatkat o'u —namakalaka nümüin Jesús.

⁴² Nümakalaka Jesús namüin:

—Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa: "Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajülikana miichi,

ekeraajüitpa sünain anain ma'i shia süpüla akumajia miichi. Chi e'itaakai tü ipakat, nia Maleiwa.

Je patatsü ma'i waa'in süka we'rüin tü naa'inrakat", makat.

⁴³ "Tamüshii paala jia: Mayaashiije e'itaaushin jia paala sümaiwa süpüla eenjanain jia nümaa Maleiwa eere nuluwataain, nuu'ule'ereena jia suulia tia. Nayeena e'itaanaka nütüma na eekai naa'inreerüin tü nuluwataakat anain. ⁴⁴ Otta tayakai, taya'aya chi ipa jiyouktakai. Je sükajee tia, soto jaa'in wane kasa. Taya'aya chi Nüneekajalakai Maleiwa, je chi eekai niyouktüin taya, amülouijeechi", nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁵ Otta müshi'iya na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana je na fariseokana, naapapa tü nüküjaitpakat Jesús, nayaawata aa'u sünain nayain müin aka naa'in na aa'inmajülü e'rülüikana wayumüin sulu'u tü nüküjaitpakat achiki Jesús. ⁴⁶ Kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús, otta nnojoshi nata'ülün süka mmolün naya seema tü wayuu kamalainkat amüin nünüiki Jesús süka niain wane nünüikimaajachi Maleiwa saajün tü wayuukolüirua.

22

Süchiki wane ekawaa

¹ Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa na laülaayuu judiökana sünain nikirajün naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: ² "¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in nukuaippa wane aluwataashi ekeraajakai wane ekawaa miyo'u shikiira ka'wayuusee nütüma wane nüchon. ³ Nüjütakalaka na nüchepchiakana süpüla neenajünjatün wane wayuuirua sünainmüin tü mi'iraakat. Nayasa'a na eenajiruushikana napüshua, oo'ulaayaa müshii naya suulia antaa sünainmüin tü mi'iraakat.

⁴ "Niasa chi aluwataashikai, nüjütakalaka nüchikua wane nüchepchiairuaya nanainmüin na eenajiruushikana süpüla namünjatün namüin: 'Joo'uya jümaala, kettaaitpa tü eküütakat jüpüla. Shia o'utinnaka aa'in tü paa'a kaüsüsukat ma'i süpüla tü mi'iraakat. Anakaja müleka ju'unamaatüle chamüin nipialu'umüin chi aluwataashikai sünainmüin tü ekawaakat shikiirakat tü ka'wayuuseekat nütüma chi nüchonkai'.

⁵ "Otta na eenajiruushikana napüshua, nnojotsü kapülain naa'in shia. No'unayaa namakalaka sünain na'yataain. Eeshii o'unakai sünain apünajaa, sünain ayalajaa je sünain oikkawaa. ⁶ Otta na waneerua eenajiruushikana, ne'ra'ala amüinchi na achedchiee ajütüüshikana nanainmüin. Nata'ülakalaka naya süpüla no'utaa aa'in.

⁷ Niasa chi aluwataashikai, naashichijaakalaka ma'i. Nüjütakalaka na nüsurlaatsekana süpüla no'una'alün naa'in na uwomuyuushiikana je süpüla na'ajünjatün tü miichikalüirua sulu'u tü pueulo kepiakat alu'u naya.

⁸ "Nümakalaka chi aluwataashikai namüin na nüchepchiakana: 'Kettaaitpa tü ekawaakat. Otta na eenajiruushikana tatüma, nnojoliija'a wayuun anashii süpüla antaa sünainmüin tü mi'iraakat. ⁹ Anakaja müleka ju'unüle joolu'u chaa metkaaralu'upünaa süpüla shiain jeenajün wayuu eekai ein ne'e sünainmüin tü ekawaakat', nümakalaka namüin.

¹⁰ No'unakalaka na nüchepchiakana chaa metkaaralu'upünaa sünain nantirün süpüshua wayuu eekat napüla sünainmüin tü mi'iraakat,

wayuu eekai anamiain je eekai mojulaain. Wotokalaka nipia chi aluwataashikai süka süntüün wayuu watta saalin sünaimüün tü ekawaakat shikiirakat ka'wayuusee nütüma chi nüchonkai.

¹¹ “Wanaa sümaa nekaain na wayuukana, antüshi chi aluwataashikai na'akamüün. Ni'arakalaka wane wayuu sulu'u ne'e wane nüshe'in nnojotsü süpülaajatüün wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee. ¹² Nümakalaka chi aluwataashikai nümüün: ‘Waa'iraa, ¿jamüshi yaaka'a pia sulu'u wane püshe'in nnojotkat süpülaajatüün wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee?', nümakalaka. Otta chi wayuukai, ko'utüshi nia nuulia.

¹³ “Nümakalaka joo chi aluwataashikai namüün na nüchepchiakana: ‘Jüttaa jümaala nütüna oo'ulaka nüsa'a chira wayuukai. Jujuittira nia anooipa'amüün sa'akamüün tü piyuushikat eere shi'yalajüün ma'i wayuu waneepia sütüma tü müliaa shi'rakat', nümakalaka.

¹⁴ “Tamüshii paala jia: Eenakünüsü wayuu wainma nütüma Maleiwa chaa eemüünre nuluwataain. Otta na'aka na eenakünakana, eeshii wainma eekai nayouktüün antaa”, nümakalaka Jesús namüün.

Asakinnayaashi Jesús soo'opünaa tü neerü nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

¹⁵ Shiasa mapa tia, no'unakalaka na fariseokana nüma'anajee Jesús süpüla naashajaajiraain süchiki tü naa'inrüinjatkat nüka. Kee'ireesü naa'in nantein sünaim wane pütchi sa'aka tü nümakat Jesús süpüla süsalainjachin nia natüma. ¹⁶ Najütakalaka na fariseokana wane na nekirajüinkana nünainmüün Jesús oo'ulaka wane nümaajanakana Herodes chi sülaülashikai mma, sünaim namüün nümüün Jesús:

—Ekirajüükalee, watüjaa aa'uchi pia sünaim shiimüün tü pümakat sünaim ekirajaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, je sünaim matüjüün pia kachekalaa su'utku wayuu. ¹⁷ Wasakiree amüinchi pia sünaim wane kasa: ¿Anashiisü saa'in pümüün wawalaajüle tü neerü nümüinjatkat César chi joyotokai cha'aya Roma sünaim aluwatawaa saa'u mmakat, nnojottaapa anain?

¹⁸ Otta nüshia Jesús, süka niyaawatüün saa'u sünaim naa'inreein kasa mojusü nümüün, nümakalaka namüün:

—Jia piamakana o'upünaa, ¿jamüsü juu'ulakeeka'a taa'in süka pütchi shii'iree süsalainjachin taya jütüma? ¹⁹ Iche'era tamüün wane neerü kachueera awalaajiapü'ukat nümüün chi sülaülashikai mma, te'raiwa shia —nümakalaka Jesús namüün.

Nasaajakalaka tü neetkat nümüün. ²⁰ Nüsakirakalaka naya Jesús:

—¿Jara kayaakuaka tü sünaimkat? ¿Jara kanüliamaajachika shian? —nümakalaka namüün.

²¹ —Shia niyaakua oo'ulaka nünülia César tü sünaimkat —namakalaka nümüün.

Asouktüshi Jesús:

—Tamüshii paala jia: Anakaja müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat anain César otta jaa'inrüinjatü tü nuluwataakat anain Maleiwaya —nümakalaka namüün.

²² Ponokalaka ma'i naa'in nayakana tü nüsouktiakat Jesús. No'unakalaka nüma'anajee sükajee tia.

Shiimüün ma'i naajüün Jesús tü oso'irawaakat aa'in

²³ Antüsü so'u ka'ikat tia nünainmüün Jesús süpüla süsagirayaaainjachin nia wane wayuuirua judío kanüliasü “saduceo” münüün. Nnojoleerü

oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa müsü tü shikirajapü'ukat anain tü wayuukolüirua. ²⁴ Namakalaka joo nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, müsü nünüiki Moisés wamüin sulu'u tü ashajünakat paala: “Müleka ouktüle wane wayuu sümaa machoin nia, anashi müleka niisarüle chi nimüliakai nüchukumüin süpüla kachooinjatüin tü jietkat nütüma”, müsü. ²⁵ Eetaashüija'a akaratshishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi epayaakai sümaa ouktüin nia machoinwa'aya sümüin tü nu'wayuusekat. Niisatkalaka chi nimüliakai sümüin tü jietkat.

²⁶ Ouktataashija chii'iya nnojoiwa'aya kachoin sümüin tü jietkat. Eisat-taaja'a joo wane'eya nüchukumüin. Mataaja'a aka nakuaippa napüshua na akaratshishiikana awalayuwaa. Ouktüshii naya süna'in machoin sümüin tü jietkat natüma. ²⁷ Je oo'uwo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia nachii ruajee. ²⁸ Su'wayuuseshii napüshua na akaratshishiikana kataiwa'aya so'u. Wasakiree amüinchi joo pia soo'opünaa tia: So'u tü ka'ikat suso'iraainjateetkat o'u saa'in wayuu paajuin, ¿jaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu ouktama'akat? — namakalaka na saduceokana nümüin Jesús.

²⁹ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Nnojotsü jiyawatüin saa'u tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Je nnojotsü jütüjaain naa'u Maleiwa süna'in pülashaatain ma'i nia. “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa”, jümakalaka ne'e. Sükajee tia, nnojotsü lotüin tü jünoujakat. ³⁰ Suso'iraapa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojoleerü pa'wayuusewain, süka meenain aka naya saa'in nakuaippa na aapieekana chakana nüma'ana Maleiwa sümaa ma'wayuusein naya. ³¹ Jia manoujainsaliikana süna'in suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai namüin na jutuushinuukana ashajünakat paala süna'in maa: ³² “Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaak, Nümaleiwasekai Jacob”, müshi. Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojotsü Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin so'u —nümakalaka Jesús namüin.

³³ Je kettaapa nünüiki Jesús, ponusü ma'i saa'in tü wayuu wattakat saalin tü nikirajakat anain.

Tü che'ojaaleekat ma'i süpüla saa'inrüin wayuu

³⁴ Otta na fariseokana, naapapa süchiki tü saduceokalüirua süna'in yütüin shia nütüma Jesús, nakotchajaakalaka nünainmüin Jesús. ³⁵ Je na'aka na fariseokana, eeshi wane wayuu karalouktamaajachi. Süka kee'ireein ma'i naa'in nünteenin süna'in wane pütchi sa'aka tü nümakat Jesús süpüla süsalainjachin nia natüma, nusakirayaa'in Jesús süna'in wane kasa süna'in nümüin nümüin:

³⁶ —Ekirajüikalee, ¿jarat alana'aleeka süna'in anain sa'akajee süpüshua tü nuluwataakat anain waya Moisés? —nümakalaka nümüin.

³⁷ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Maleiwa, chi Pümaleiwasekai, anashi aire püpüla waneepia süka süpüshua paa'in. Anashi jülüjüle paa'in Maleiwa waneepia. ³⁸ Alana'aleesia ma'i tüü sa'akajee süpüshua tü nuluwataakat anain jia Moisés. ³⁹ Je eesü wane'eya alana'aleesia ma'i süna'in anain, müsü mayaa: Anasü aire püpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpüla'iraa. ⁴⁰ Tü piamasükat, shia saa'inka süpüshuale'eya tü nuluwataakat anain Moisés je süpüshuale'eya tü nekirajapü'ukat anain na nünüikimaajanakana Maleiwa.

Asakinnüshii na fariseokana nütüma Jesús

⁴¹ Sünain een na fariseokana jutkatüin nü'ütpa'a Jesús, nusakirakalaka naya:

⁴² —¿Jarai chi Cristokai anülia saa'in jümüin? ¿Jarai koo'uliwo'uka nia? —nümakalaka namüin.

—Nia koo'uliwo'uka David —namakalaka nümüin.

⁴³⁻⁴⁵ Nümakalaka Jesús namüin:

—Soto jaa'in nünüiki David, tü nümakat paala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünain maa:

“Müshi chi Maleiwakai nümüin chi Tasenyotsekai:

‘Kojutshaatashi pia tatüma.

Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüükalüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla' ”.

“Tasenyotsekai” nümüleje'e David nümüin Cristo, ¿jamakuaippalinjachi nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia? —nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁶ Otta na fariseokana, isasü nachiki asouktaa ni'ipajee Jesús. Je süchikijeere'eya ka'ikat tia, noo'ulaaichipa suulia nasakirayaan.

23

Nüchiaain Jesús na nikirajüinkana noulia na laülaayuu judiokana

¹ Shiasa süchikijee tia, nümakalaka Jesús sümüin tü wayuu wattakat saalin oo'ulaka namüin na nikirajüinkana: ² “Na karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana, naya laülaashiika süpüla ekirajaa wayuu sünain tü nüshajakat Moisés. ³ Je sükajee tia, anakaja müleka jonoole sümaa süpüshua tü naluwataakat anain. Akatsa nnojolüin jüshateein nakuaippa, süka wayuüin ne'e naya piama o'upünaachii saa'u nnojolüin naa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés. ⁴ Naluwataain tü wayuukolüirua sünain aa'inraa kasa kapüleesü sümaa nnojoliin eeyain nakaalinjüin shia.

⁵ “Tü kasa naa'inrakat, naa'inrüin ne'e süpüla ne'nnüin sütüma wayuu je süpüla ne'nnaajüntüin sünain keisalain nakuaippa nu'upala Maleiwa. Miyo'u ma'i sot nashe'in je miyo'u ma'i tü kasa e'itaanakat natüma ne'ipolu'u je sünain natüna kalu'ukot wane pütchi nüchikimaajatkat Maleiwa. ⁶ Yaletayaasü naa'in su'upala wayuu. Keejiasü namüin joyotoo sulu'u neinase na jülaülayuukana sünain wane ekawaa je sulu'u tü ekirajüleekat, ⁷ je kojuteeshi naya sütüma wayuu chaa metkaaralu'u sümaa 'Ekirajüikalee' namüneein nasakünapa.

⁸ “Otta jiakana, süka waneeshin ne'e chi Jüsenyotsekai, anakaja müleka nnojorule kee'ireein jaa'in 'Laülaashikalee' jümüneein. Pawalaawashii jia jüpüshua, nnojotsü jaralüin alata'atalüin ajut. ⁹ Je anakaja müleka nnojorule 'Taataa' jümüin sümüin wayuu yaa saa'u mmakat, süka jamüin, waneeshin ne'e chi Jüshikai chakai iipünaa. ¹⁰ Je anakaja müleka nnojorule jücheküin 'Ekirajüikalee' jümünüin, süka jamüin, waneeshin ne'e chi Ekirajüikai jia, tayakai chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa. ¹¹ Chi wayuu eekai nücheküin süpüleerua laülaain ja'aka, acheküshi ni'yataain jümaa jüpüshua. ¹² Chi eekai yaletayaain nukuaippa su'upala wayuu, nnojoleechi kasajachin nümüin Maleiwa. Alu'usa chi eekai nnojolüin yaletayaain naa'in, kojutechi nütüma.

Kasalajanasü nütüma Jesús tü piamaakat o'upünaa

13 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka na fariseokana, jia piamakana o'upūnaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sūnain junujulūin suulia wayuu tü nikirajakat anain Maleiwa sūpūla shikerolūin nūnainmūin eere nuluwataain. Nnojotsü joonoonin amaa nūnūiki Maleiwa je jutuunajūin nakuaippa na eekana naa'inreein tü nuluwataakat anain.

14 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upūnaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sūnain ji'ike'erüin wayuu eekai ouktūin su'wayuuse shii'iree jaapaweein sükorolo. Je süchikijee, kama'ashii jia sūnain jūchuntayaain nūmūin Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein jia sūtūma. Alana'aleejeeria ma'i sūnain sūsalaan jia nūtūma Maleiwa saaliijee tia.

15 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upūnaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat. O'unūshii jia sainkūinpūnaa mmakat sūpūshua sūpūla jime'ejūin saa'in wayuu wainma shii'iree sūshatūin sukuaiippa tü jūnoulakat. Je chi eekai nūshatūin jukuaippa, alana'aleeshia sūnain sūsaleechin nia juulia chamūin Hadesmūin sūpūleekat tü ouktūsūkalūirua.

16 “Jia e'itaaushikana jaashin sūpūla jii'iyatūinjatūin tü wopukot sūmūin wayuu eekai mo'uoin sūnain mo'uinya ne'e jia, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat, makana sūnain ekirajaa: 'Müleka pansaale jūnūiki sulu'u sūnūlia tü a'waajūleekat Maleiwa sūnain jaa'inrūinjatūin wane kasa, nnojoleerü anoujūnūin jümüin. Otta müleka pansaale jūnūiki sulu'u sūnūlia tü ooro sulu'ukot tü a'waajūleekat Maleiwa, anoujūneerü jümüin', mūshii jia. 17 Jia maa'inkana aa'in, jia mo'usaliikana, çjamūshii nnojoliika'a jiyaawatūin saa'u sūnain shiain alana'aleein ma'i tü a'waajūleekat Maleiwa suulia tü ooro sulu'ukot? Tü oorokot, kojutsü nūmūin Maleiwa süka sulu'uin ne'e shia tü a'waajūleekat.

18 “Otta mataatshii joo jia'aya: 'Müleka pansaale jūnūiki sulu'u sūnūlia tü a'ajūleekat sulu'ukot tü a'waajūleekat Maleiwa sūnain jaa'inrūinjatūin wane kasa, nnojoleerü anoujūnūin jümüin. Otta müleka pansaale jūnūiki sulu'u sūnūlia tü kasa aapūnakat saa'u, anoujūneerü jümüin', mapū'ūshii jia. 19 Jia mo'usaliikana, çjamūshii nnojoliika'a jiyaawatūin saa'u sūnain shiain alana'aleein ma'i tü a'ajūleekat suulia tü aapūnakat? Tü aapūnakat, kojutsü nūmūin Maleiwa süka saa'uin ne'e tü a'ajūleekat.

20 Je sūkajee tia, chi eekai pansaain nūnūiki sulu'u sūnūlia tü a'ajūleekat sūnain naa'inrūinjatūin wane kasa, sulu'usia ne'e sūnūlia tü asūlajūnakat saa'u. 21 Aka'aya chi eekai pansaain nūnūiki sulu'u sūnūlia tü a'waajūleekat Maleiwa, sulu'usia ne'e nūnūlia chi kepiakai sulu'u. 22 Je chi eekai pansaain nūnūiki sulu'u sūnūlia tü kasa chakat iipūnaa, sulu'usia ne'e sūnūlia nūnase Maleiwa oo'ulaka niakai chi joyotakai saa'u. Niainjachi kojutka jūtūma nūmūiwa.

23 “Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upūnaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sūkajee kachekala'atain jia sūmūin wayuu sūmaa nnojolūin jūmūliajūin eekai müliain, je sūkajee nnojolūin jaa'inrūin tü jūmakat nūmūin Maleiwa. Nnojoiishi jia ta'ülūjūin amūin saaliijee jūsūlajūin sūpūshi ji'yataain nūmūin Maleiwa, süka shiain tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojoiishi jia ta'ülūjūin amūin saaliijee jūsūlajūin sūpūshi sūpana wunu'u eekai ekūnaajuulin. Shia sūnainjee nnojolūin jaa'inrūin

süka süpüshua jaa'in tü alana'aleekat sü'nain anain, maa aka alin Maleiwa jüpüla je jaa'inrüin tü anakat sümüin wayuu süpüshua. ²⁴ E'itaaushi jia jaashin süpüla jii'iyatüinjatüin tü wopukot sümüin wayuu eekai mo'uin sü'nain mo'uinu ne'e jia. Shiakalajasa kamaain ma'i jaa'in tü nnojtkat che'ojaain suuliale'eya tü che'ojaakat ma'i süpüla jaa'inrüin.

²⁵ "Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat. Jiakana keisalakana ma'i ne'e sümüin jii'tain je jüpülaatse süpüla uleinjatüin shia, nnojtkalajasa jiisalakajün jaa'in süpüla uleinjatüin shia. Yarüttüsü ma'i, süka jülüjain jaa'in kasa moju'ut waneepia, maa aka kachiiruaa aa'in washirüü. ²⁶ Jia fariseo mo'usaliikana, juu'ulaa suulia yarüttüin jaa'in süpüla juuntüinjatüin jaa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.

²⁷ "Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat. Maa aka tü amouyuukolüirua sü'nain anasüin ma'i shiyolojo süka kasuun ma'i sütüma tü kaatkat, sü'nain wotüin ma'i shiimse wayuu je süpüshua kasa yarüttüsü, ²⁸ aka'aya jiakana piamakana o'upünaa: E'nnüshii jia sütüma wayuu sü'nain anamiain süka jaa'inrüin su'upala tü nüchekakat Maleiwa jaashin. Otta yaa sulu'u jaa'in, kee'ireesü jaa'in tü mojusükot.

Kasalajaneerü naainjala na laülaayuu judiokana nütüma Maleiwa

²⁹ "Jiakana karalouktamaajanakana oo'ulaka fariseokana, jia piamakana o'upünaa, 'Aisha'ajaa' meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sü'nain kojutyaaain jütüma na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa je na wayuukana eekai lotüin nakuaippa nu'upala Maleiwa. Jaainjirayaa atachii naya shii'ree 'kojutuleeka ma'i naya natüma' sümeein wayuu jümüin. ³⁰ Je jaajün jiakana, jiyouktüin tü naa'inrakat paala na jutuushinuukana sü'nain no'utirüin naa'in na nünüikimaajanakana Maleiwa. ³¹ Jiyaawata aa'ulu sü'nain noo'uliwo'uin jia na wayuu o'utakana naa'in na nünüikimaajanakana Maleiwa. Shiimüin sü'nain müinya aka jia naa'in na jutuushikanairua. ³² Acheküsü jaa'inrüinjatüin joolu'u taka tü kasa mojusü sulu'ukat jaa'in süpüla shikeraajün jütüma tü kasa mojusü no'ttakat anain na jutuushikanairua.

³³ "Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülüi wayumüin jia. Shiimüin sü'nain süsaleenain jia nütüma Maleiwa. Nüjüteena jia sa'akamüin tü sikikat kanülüakat Hades eere süpülee tü ouktüsükalüirua. ³⁴ Ajüteechi taya jünainmüin wayuu jaapiainjatkat nünüiki Maleiwa, wayuu eekai kekiin, oo'ulaka wayuu ekirajülin. Eejeena eekai jükachereenain süpüla ouktaa. Eejeena eekai ji'yaateenain sulu'u tü ekirajüleekat. Eejeena eekai jülüjün nachiirua sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua. ³⁵ Otta tü kasa jaa'inreetkat naka na wayuukana tajütajanakana jünainmüin, kasalajaneerü jümüin maa'aya aka kasalajaneerüin namüin na jutuushinuukana tü kasa mojusü naa'inrakat namüin napüshuale'eya na wayuu lotokana akuaippa nu'upala Maleiwa o'utinnakana aa'in süchikijee sükumajünün tü mmakat. O'ttüsü nüka Abel nünainmüinre'eya Zacarias chi nüchonkai Berequias, chi o'utünakai aa'in pasanain sü'nain tü a'ajüleekat sümää tü a'waajüleekat. ³⁶ Jia wayuu katakana o'u maa'ulu yaa, shiimüin ma'i tü taküjaitpakat jümüin sü'nain kasalajaneerüin jümüin jaainjala, tü shikeraajikat tü kasa mojusü no'ttakat anain na jutuushikanairua", nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

Mojusü naa'in Jesús saalii Jerusalén

³⁷ Jülüjakalaka naa'in Jesús tü wayuukolüürua eekat sulu'u Jerusalén sünain nümüin mayaa: "Aituala ma'i jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana, jia o'utakana naa'in süka ipa na nünüikimaajanakana Maleiwa aluwataaushikana jünainmüin. Kee'ireepü'üsü ma'i taa'in taa'inmajüin jia, maa aka saa'inmajüin süchon wane kaliina. Otta jiakana, jiyouktajaa amaalü tia. ³⁸ Sükajee tia, nnojoliinapa kasajanain jia nümüin Maleiwa. ³⁹ Müshi taya joolu'u jümüin jia manoujainsaliikana tanain: Nnojoleechi taya ji'rüin tachikua wane'ere'eya jumaleepa tamüin, 'Anata'aleeshija' a ma'i chi Njünalakai Maleiwa' ", nümakalaka Jesús.

24

Tü kasa ee'yataainjatkat süpülapünaa niitain Cristo

¹ Nujittakalaka Jesús sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa. Wanaa sümaa nu'unajachin yalajee, arütkaashii na nikirajüinkana nünainmüin sünain namüin nümüin:

—Piirakaa sümüin tü miichikalüürua yaaya sulu'u süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa. Anasü ma'i shiyolojo —namakalaka nümüin.

² Nümakalaka Jesús namüin:

—¿Ponosü ma'i jaa'in tü a'waajüleekat? Shiimain tü tamakat jümüin: Süpüshua türa ipa ji'rakat joo müinma'a yaa, ojuttinneerü shia mmolu'umüin sünain süsолоjüneerüin so'uweena wane ka'i — nümakalaka namüin.

³ Shiasa nantapa sünainmüin tü wutai kanüliakat Olivos, wanaa sümaa joyotüin Jesús cha'aya, arütkaashii na nikirajüinkana namüiwa nünainmüin süpüla nasakirüin nia:

—¿Joujaleerü sujuttinnaka tü a'waajüleekat Maleiwa? —namakalaka nümüin.

Nasakirakalaka nia nachikua:

—¿Kasa shiyaawaseetka wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain sülü'ültüin pükalia süpüla piweetüinjachin, tü sükaliajatkat saja'lajaain kasakat süpüshua? —namakalaka nümüin.

⁴⁻⁵ Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana sümaa tü wayuukolüürua: "Anteerü wayuu wainma sünain maa: 'Taya'aya Cristokai', meena. Pülashii naya nütüma Maleiwa naashin. Jalia jia suulia anouja'alaa na'alain naya wayuukana maa aka sünoujeerüin wayuu wainma nanain. ⁶ Ja'itaina jia aapüin süchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua, nnojo jainkuuin aa'in sütüma. Ja'itakaje tiarua, nnojotsü shia'in shiyaawasein sünain süntüitpain tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat tia. ⁷ Atkaajiraaeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua. Mülieerü ma'i saa'in wayuu sütüma jamü je sütüma ayuulii sainküin mma. Je akutkujaweerü tü mmakat sainküin mma. ⁸ Je süpüshua tü müliaa shi'reetkat wayuu süpülapünaa teweetüin tayakai, meerü aka su'ttakai saalin jo'ou sümüin jiejyuu.

⁹ "Ata'ünneena jia sütüma wayuu süpüla müliaainjatüin ma'i jaa'in sütüma sümaa su'utireerüin jaa'in. Je saaliijee jünoujain tanain, maalinjeena jia süpüla wayuu sainküin mmakat süpüshua. ¹⁰ Otta wayuu wainma, oo'ülaajeena suulia anoujaa tanain so'uweena ka'ikat tia. Ataüjiraweerü wayuu nanainmüin na laülaayuwakana saa'u kanainjiraain saa'in.

11 “Je so’uweena ka’ikat tia, eejeena wainma na nünükimaajanayaakana Maleiwa ja’aka. Je anoujüneerü na’alain sütüma wayuu wainma. 12 Koo’omüinjēerü wayuu kaainjarat sainküin mmakat. Je sükajee tia, oo’ulaajeerü wayuu wainma suulia aijirawaa. 13 Otta chi eekai nüchecherüin naa’in su’unnaa tü müliaa ni’rakat, ayateechi o’tte’ennüin tatüma. 14 Süpülapünaa süntüin tü ka’i saja’lajaainjatkat o’u kasakat süpüshua, aküjüneerü sümüin wayuu tü pütchi anasukat, tü süchikikat nukuaiippa Maleiwa süna’in aluwatawaa. Aküjüneerü sainküin mmakat süpüshua süpüla saapünüinjatüin sütüma wayuu süpüshua. Je kettaapa shia, anteerü sükalia saja’lajaainjatkat o’u tü kasakat süpüshua.

15 “Ji’reerü sha’watüin yaa sulu’u tü a’waajüleekat Maleiwa tü kasa kashüülasü nülerajüinjatkat anainjee Maleiwa tü a’waajüleekat, tü ashajünakat achiki paala nütüma Daniel chi nünükimaajachikai Maleiwa. (Jia aashaje’erakana tü tashajakat, anakaja jiyaawatüle saa’u.)

16 Je so’uweena ka’ikat tia, na wayuu kepiakana sulu’u tü mmakat Judea, anakaja müleka na’luwataale sa’akamüin tü uuchikat süpüla nanujulaain-janain cha’aya. 17 Chi wayuu joyotokoi sheemioushi tü nipiakat so’u ka’ikat tia, nnojoi nikerolüin paülü’ümüin süpüla nukotchajaain nukorolo.

18 Otta chi wayuu eekai ni’yataain sulu’u niyüüjase, anakaja nnojore nüle’ejüin nipialu’ümüin süpüla a’wanajawaa nüshe’in. 19 ‘Aisha’ajaa’ meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülüinya süchon so’u ka’ikat tia, süka kapülejeerüin ma’i süpüleerua awatawaa. 20 Jüchunta nümüin Maleiwa süpüla nnojolüinjatüin sülatüin jümüin tüü juyapü je so’u sükalia eemerawaa.

21 So’uweena ka’ikat tia, alana’aleejeeria ma’i tü müliaa shi’reetkat wayuu suulia tü shi’rakat wayuu paala sümaiwa süchikijee sükemajünüin tü mmakat je suulia tü shi’rakat wayuu maa’ulu yaa. Nnojoleerü wane müliaa eekai müin aka saa’in tia mapena.

22 Müleka nnojoruleje saawalaain tü müliaakat, aja’lajaweerü wayuu süpüshua sütüma. Akatsa naawale’ereerüin shia Maleiwa naa’ujee na aneekuushikana nütüma.

23 “Je so’uweena ka’ikat tia, müleka jümünüle ‘Jiirakaa, ichaa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa cha’aya’ je ‘Jiirakaa, anii nia yaaya’, müleka jümünüle, nnojoo joonooin sümaa tia. 24 Je so’uweena ka’ikalüirua tia, eweetechi wayuu eekai ‘Taya Cristoka’ nümeechin, je eekai ‘Taya wane nünükimaajachikai Maleiwa’ nümeechin. Alaaayuu ne’e nayairua.

Pülashijeeena naya süna’in naa’irreerüin tü kasa eekai müin aka saa’in tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa shii’iree nanoujüneein anain sütüma wayuu süpüshua, ja’itashii nnojoliin anoujünüin anain natüma na nüneekajalakana Maleiwa. 25 Taküjüin jümüin süchiki tü alateetkat nnojolüiwa’aya sülatüin süpüla yapainjanain jia süpüla.

26 “Müleka jümünüle ‘Iraa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, ichaa cha’aya isashiipa’a’, nnojoo ju’unüin shi’ipajee tia süna’in jüchajaain tachiki. Je müleka jümünüle ‘Iraa paülü’ü’, nnojoo jünoujain tia. 27 Süka jamüin, maa aka tü shiyaakat juya shi’rakat wayuu süpüshua amachetaain chaa sirumatu’upünaa, akaweedia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tale’ejapa, shi’reechi wayuu süpüshua. 28 Müleka ji’rüle wane samulüirua, jütüjaa aa’ut süna’in ein wane mürüt ouktüsü.

29 “So’uweena ka’ikat tia, süchikijee sükalia tü müliaakat, ‘Epiyuushijaaeechi chi ka’ikai,

je oyokujaweechi chi kashikai,

je ojunuwaajeerü tü jolotsükolüirua iipünaajee.

Alanaajaweerü süpüshua’aya tü kasa chakat iipünaa’.

³⁰ “Je wanaa ma'i sūmaa tia, e'nneerū chaa sirumatu'u wane kasa atūjaaneetkat atūma saa'u sūnain tantamaateechin tayakai chi Shipayakai Wayuu. Je tū wayuukolūirua sainkūin mmakat sūpūshua eekai nnojolūin sa'atapajūin taya, a'waateena naya sūka mmolūin naya teema. Je shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sūnain antaa sa'aka tū sirumakat. Anashaateerū ma'i tū tanti-akat, sūka tanteechin sūnain pūlashin je sūnain e'itaaushin nūtūma Maleiwa sūpūla aluwatawaa wanaa nūmaa. ³¹ Eweeteerū wane shipijana jontoroyoi emetuluinjatū ma'i. Je ajūtūneena na aapiee nūma'anajeejanakana Maleiwa sūpūla nakotchajūinjatūin tū wayuu aneequushikalūirua nūtūma sainkūinjee tū mmakat sūpūshua'ale.

³² “Soto jaa'in sukuaippa tū wunu'u 'higuera' mūnakat. Wanaa sūmaa iyotūin sūpana tū wunu'ukot, jūtūjaa aa'ulu sūnain sūlū'ūlūin sūpūla sū'itūin iwa. ³³ Aka'aya ji'rapeena tū takūjaitpakat achiki jūmūin, jūtūjaweerū aa'u sūnain sūlū'ūlūin ma'i takalia sūpūla antaa. ³⁴ Shiimūin ma'i tū tamakat jūmūin, alateerū tū sūpūlapūnaa shi'rūin ouktaa tū wayuu eekat maa'ulu yaa. ³⁵ Taso'iree aa'inchi jia joolu'u sūnain wane kasa: Mayaainje saja'tteerūin tū kasakat cha'aya iipūnaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena wane ka'i, tū pūtchi tekirajapū'ukat anain jia, ayateerū sūpūla ka'ikat sūpūshua.

Matūjaaju aa'ulu joujaleechin nūle'ejūin Cristo

³⁶ “Nnojotsū sūtūjaain aa'u wayuu joujaleerūin sūlatūin tū takūjaitpakat achiki jūmūin. Ja'itakaje na aapiee chakana iipūnaa, nnojotsū natūjaain aa'u. Nia ne'e chi Tashikai Maleiwa atūjaaka saa'u nūmūiwa. ³⁷⁻³⁹ Soto jaa'in nūchiki Noé. Tū wayuukolūirua nnojoliwa'aya no'otooin Noé sulu'umūin tū anuakat, ee'eraashii ne'e naya sūnain nnojolūin jūlūjain naa'in tū naainjalakat. Nnojotsū natūjaain aa'u tū kasa alatajatkat namūin. Je mapa no'otoopa Noé sulu'umūin tū anuakat, a'itūsū tū juyakat sūnain miyo'uin ma'i shia sūpūla ouktajatūin tū wayuukolūirua sūpūshua'ale eekai nnojolūin nūmaain Noé sulu'u tū anuakat. Akaweeria takaliō'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, wanaa sūmaa tanteechin tachikua. ⁴⁰ Ejeena piamashii wayuu sūnain a'yatawaa sulu'u nayūjase. Tamaweechi wane. Oo'ulaka wane, tapūteechi. ⁴¹ Ejeena piamashii jeyuu sūnain amoliinajaa. Tamaweerū wane. Oo'ulaka wane, tapūteerū.

⁴² “Je sūkajee tia, anakaja mūleka eere jaa'in tapūla tayakai, chi Jūsenyotseka, sūka tale'ejūinjachin tachikua jūnainmūin so'uweena wane ka'i matūjaajuukat aa'u jūtūma. ⁴³ Soto jaa'in wane kasa. Wane wayuu nipiajachi, mūleka nūtūjaaleje saa'u tū ka'i nūntajaikai o'u wane ka'ruwarai, nnojoiereeja sūpūla nutunkūinjachin suulia nikerolūin chi ka'ruwarikai. ⁴⁴ Mūinjanaya jiakana, anashii mūleka keraajūle jia sūmaa een jaa'in tapūla tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sūka tale'ejūinjachin tachikua jūnainmūin so'uweena wane ka'i matūjaajuukat aa'u jūtūma”, nūmakalaka Jesús namūin.

Nūchiki chi achepchiee moonookinkai sūmaa nūnūiki chi laamakai

⁴⁵ Nikirajakalaka Jesús joolu'u sūka sukuaippa tū kasa e'nnakat sainkūin mma sūnain jamūinjatūin nukuaippa nūntapeena sūnain nūmūin: “¿Jameechi wane achepchiee eekai kekiin ma'i sūnain tūtūin ma'i sūnain tū aluwataanakat anain nia? E'itaaneechi nia sūnain nekiipū'uin na waneerua sūpūla ekiraa naya. ⁴⁶ Je nūle'ejapa chi nūlaamainkai, talateerū ma'i naa'in nūmaa mūleka ayatūle naa'inrūin sūpūshua tū

ni'itaakat nüpüleerua. ⁴⁷ Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaneechi nia nütüma chi nūlaamainkai sūpūla laūlaain saa'u sūpūshua'ale tü kasa eekat nūma'ana.

⁴⁸ “Jama mūleka nnojorule jūūjūūin nia sūmūin nūnūiki chi nūlaamainkai, mūleka 'Nnojoleechi antamaatūin chi talaamainkai nūchikua' nūmataarūle ne'e ⁴⁹ sūnain emi'ijawaa oo'ulaka sūnain eperuwawaa je sūnain ni'yaajūin na achepchieekana wanaa nūmaa? ⁵⁰ Antalaa meechia chi nūlaamainkai so'u wane ka'i nnojotkat na'atapūin o'u nia. ⁵¹ Sūsala meechia nia nütüma. Ni'ikajaaeechi nia na'akamūin na anoujayaashikana nūnūiki Maleiwa eere ne'rūin mūliaa napūshua”, nūmakalaka namūin na nikirajūinkana.

25

Nachiki na polooshiikana majayūnnūū

¹ Ayatshi Jesús aashajaain namaa na nikirajūinkana je tü wayuukolūirua sūnain nūmūin namūin: “Jameerū wayuu so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u tachikua sūpūla taluwataain saa'u? Meerū aka saa'in nakuaippa wane polooshii majayūnnūū e'rajaashii wane mi'iraa shikiira ka'wayuuse. No'unakalaka shipialu'umūin tü wayuu jeketūjatkak ka'wayuusein sūpūla na'atapajūinjachin chi wayuu su'wayuuseinjachikai. Alū'ūjashii naya naramparase wane'ewai nakua. ²⁻⁴ Kekiishii ma'i ja'raishii nanainjee na majayūnnūūkana, nnojotsū motūin naa'in nalū'ūjūin wane'ewai nakua seite sūpūla shii'irakainjatū sulu'u tü naramparasekat mūleka saja'lajaale. Otta na wane ja'raishiikana majayūnnūū, sūka maa'in naa'in, motūsū naa'in nalū'ūjūin seite sūpūla shii'irakainjatū sulu'u tü naramparasekat. ⁵ Niasa chi jekechijachikai ka'wayuusein, koulainkalaka nia sūnain antaa. Je sūka nnojolūin nūntamaatūin, natunkeekalaka na majayūnnūūkana napūshua. Atunka mūshi'iya naya.

⁶ “Je sūse'eru'upūnaa aikat, su'waatalakala wane wayuu sūnain maa: 'Anii antūin chi ka'wayuuseinjachikai. Jalaina nūpanapa'. ⁷ Achijiraa mūshi'iya napūshua na majayūnnūū polooshiikana sūnain yapain-jatūin natūma tü naramparasekat sūpūla napanapūin nia anooipa'a. ⁸ Otta na majayūnnūū motokana aa'in seita, namakalaka namūin na eekana ama'ana: 'Ayokujawematūirū tü waramparasekalūirua sūka yootchoin seita sulu'u. Anasū jūsūlajūle wamūin sūpūshi tü seita jūma'anakat'. ⁹ Nasouktakalaka na majayūnnūū kama'anakana seita sūnain namūin namūin: 'Nnojo. Mūleka wasūlajūle seita jūmūin, eesū sūpūla nnojoleerūin wama'ana sūpūla tü waramparasekalūirua mūleka saja'lajamaatūle sulu'u. Shia anaka alu'u mūleka ju'unūle sūma'anamūin wane wayuu eekai suikkūin'.

¹⁰ “Shiasa nachikiru'u sūnain achajawaa seita, antūshi chi ka'wayuuseinjachikai miichipa'amūin. Na majayūnnūū anapanakana nia, ekerotshii joolu'u nūmaa sulu'umūin tü miichikat sūnainmūin tü ekawaakat. Je nekerolapa, sūsūrūnnakalaka so'u tü miichikat.

¹¹ “Shiasa sūchikijee tia, nantakalaka na wane majayūnnūūkana so'ulu'umūin tü miichikat sūnain namūin nūmūin chi jekechikai ka'wayuusein: 'Tepayachee, pujutala wapūleerua', namakalaka. ¹² Otta nūmakalaka namūin: 'Shiimūin tü tamakat jūmūin sūnain nnojolinapain jamajanain jia tamūin', nūmakalaka chi jekechikai ka'wayuusein yaa paūlū'ūjee.”

¹³ Müshi joo Jesús: “Tamüshii jia jüchikua: Anakaja müleka yapale jia sünain ein jaa'in tapüla tayakai, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma”.

Nachiki na achepchiee e'itaanakana ajapulu'u neerü

¹⁴ Nümakalaka joo Jesús nüchikua namüin: “¿Jameerü wayuu so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u tachikua süpüla aluwatawaa saa'u? Meerü aka saa'in nakuaippa wane achepchiee a'yataashii nümüin wane wayuu washirü. O'unajachi nia süpüla kakaliaa sulu'umüin wane mma watasü. Otta nüma'ichiki, neenajakalaka na nüchepchiakana nünainmüin süpüla ni'itaainjatüin najapulu'u tü nuwashirüinkat süma'inru'u nüle'ejüin, sünain nümüin namüin: 'Süma'inru'u nnojolin taya jümaa, anuu taapüin jümüin tüü süpüla jiyalajüin kasa süka, jüikkaiwa shia, kachoinwa tü neetkat jütüma', nümakalaka namüin. ¹⁵ Ni'itaain najapulu'u wane, ja'rai wo'ot neerü. Je najapulu'u wane, ni'itaain piama wo'ot. Oo'ulaka chi wane'e, wane wo'ot. O'unüsü nütüma süchiirua tü nountakat na nüchepchiakana. Je süchikijee tia, nu'unakalaka chamüin ee'ewaie nia. ¹⁶ Shiasa nüchikiru'u, chi nüchepchia ni'itaakai ajapulu'u jarai wo'ot neerü, o'ttüshi yaawalaja'a sünain ayalajaa kasa süpüla nuikkaain. Kachonkalaka tü neetkat nütüma, ja'rai wo'ot, maa'aya aka tü aapünakat paala nümüin. ¹⁷ Akaajaa chi naapakai amüin piama wo'ot, kachonsü nütüma piama wo'ot. ¹⁸ Otta müshia chi naapakai amüin wane wo'ot paala, nüpotüin wane ishi süpüla nunujulüinjatüin tü neetkat sulu'u.

¹⁹ “Shiasa mapa kakalia süchikijee, nüle'ejakalaka chi washitshikai nipialu'umüin süpüla nütüjaainjatüin saa'u sukuaiippa tü neerü ni'itaakat paala najapulu'u na nüchepchiakana. ²⁰ Chi nüchepchia kajapulu'ukai ja'rai wo'ot neerü, müshi nümüin: 'Aluwataashikalee, anu'uya ja'rai wo'ot neerü süchon tü ja'raikat wo'ot neerü paapakat paala tamüin. Anuukalaka tü polookot wo'ot', nümakalaka. ²¹ Nümakalaka joo chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, wayuuja'a eera anashi pia, anasü ma'i tü paa'inrakat. Saa'u pikeraajüin sümaa tü te'itaakat püpüleerua, mayaasüje palitchon shia, te'itaainjachi pia joolu'u süpüla laulawaa saa'u kasa wainma. Anakaja müleka talatüle ma'i paa'in wanaa tamaa', nümakalaka chi washitshikai nümüin. ²² Chi nüchepchia kajapulu'ukai piama wo'ot neerü, müshi nümüin: 'Aluwataashikalee, anu'uya piama wo'ot neerü süchon tü piamakat wo'ot neerü paapakat paala tamüin. Anuukalaka tü pienchikat wo'ot', nümakalaka. ²³ Nümakalaka chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, wayuuja'a eera anashi pia, anasü ma'i tü paa'inrakat. Saa'u pikeraajüin sümaa tü te'itaakat püpüleerua mayaasüje palitchon shia, te'itaainjachi pia joolu'u süpüla laulawaa saa'u kasa wainma. Anakaja müleka talatüle ma'i paa'in wanaa tamaa', nümakalaka chi washitshikai nümüin.

²⁴⁻²⁵ “Otta chi nüchepchia kajapulu'ukai wane wo'ot neerü, müshi nümüin: 'Aluwataashikalee, anuu tü waneekat wo'ot neerü paapakat tamüin paala. Sajatü ne'e shia tanujulüin sulu'u wane ishi süka mmolüin taya peema, süka wayuuin iche ajapüchi pia süpüla awalaajaa shi'yataain wayuu', nümakalaka ne'e nümüin. ²⁶ Nümakalaka chi washitshikai nümüin: 'Tachepchiee, pia ku'lajaakaa aa'in, pi'rala ne'e wayumüin tamüin tü paa'inrakat. Süka pütüjaainje taa'u sünain wayuuin iche ajapüchi taya, ²⁷ ¿jamaka'a nnojotka'a paapüin tü neetkat sümüin wane wayuu süpüla shi'yate'erüin shia süpüla kachoinjatüin shia tapüla?', nümakalaka nümüin.

28 “Nümakalaka joo chi washitshikai namüin wane nüchepchiakana: ‘Jüsüta jümata nuulia türa neerü nüma’anakat saapünaiwa nümüin chi kama’anakai poloo wo’ot. 29 Tamüshii paala jia: Chi wayuu eekai koo’omüin nütüma tü aapünakat nümüin, aapüneerü soo’omüin nümüin. Akaajasa chi eekai nnojölüin koo’omüin nütüma tü aapünakat nümüin, asütüneerü nuulia. 30 Je joolu’u, jujuittira chira achepchiee e’rüikai wayümüin anooipa’amüin sa’akamüin tü piyuushikat eere shi’yalajüin ma’i wayuu waneepia sütüma tü müliaa shi’rakat’.

Sükotchajünapa tü wayuukolüirua süpüshua nümülatu’umüin Cristo

31 “Je so’uweena tü ka’i tanteetkat o’u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sümaa eenjanain napüshua na aapieekana tamaa, je sünain e’itaashin taya nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa sümaa, o’teechi taya sünain aluwatawaa. 32 Je so’uweena ka’ikat tia, okotchojüneerü tamülatu’umüin wayuu süpüshua sainküinjee mmakat süpüshua. Takatajena na wayuukana maa aka nütüma wane anneetpü’ü sünain nükatajüin tü anneetkalüirua suulia tü kaa’ulakalüirua. 33 Na wayuu eekai naa’inrapü’üin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, takataleena naya yaa tekialu’ujee. Otta müshi’iya na eekai nayouk-tapü’üin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, takataleena naya yaa tepe’eru’ujee.

34 “Otta tayakai, chi Aluwataashikai, meechi taya namüin na wayuu yaakana tekialu’ujee: ‘Anata’aleeshiija’ a ma’i jia nütüma chi Tashikai Maleiwa. Anakaja joolu’u jürütkaale tanainmüin süpüla eenjanain jia waneepia wamaa chaa eere waluwataain, maa aka tü ni’itaatüjütkaalia sümaiwa paala nükumajaiwa’aya tü mmakat je tü kasakat süpüshua.

35 Teenaküin jia süka jiainkain ekirüin taya wanaa sümaa ouktüinkain taya jamü, je süka jiain asirüinkain taya wüin wanaa sümaa münyaasüin taya, je süka jiain ekerotirüinkain taya jipialu’umüin wanaa sümaa waraitta’ain tamüin sainküinpünaa mma, 36 je süka jiain kashe’inkain atüma taya wanaa sümaa mashe’inkain taya, je süka jiain aa’inmajüin taya wanaa sümaa ayuulin taya, je süka jiain antüinkain tanainmüin wanaa sümaa püreesainkain taya’, meechi taya namüin na wayuu yaakana tekialu’ujee. 37 Meenakalaka te’ipajee na yaakana tekialu’ujee, na aa’inrapü’ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua: ‘Senyotkalee, ¿Joujachi pia we’rüin sümaa münyaasüü je wasirataalain pia wüin? ¿Joujachi pia we’rüin sümaa münyaasüü je wasirataalain pia wüin?’

38 ¿Joujachi pia we’rüin sünain waraitta’ain maa je wekerotittaalain pia wepialu’u? ¿Joujachi pia we’rüin sünain mashe’inyüü je kashe’intaalain pia watüma? 39 ¿Joujachi pia we’rüin sünain ayuulii je sünain püreesaa je wanattaalain pia?’, meena naya tamüin. 40 Otta tayakai, chi Aluwataashikai, meechi taya namüin: ‘Tamüsü paala tü shiimüinkat jümüin: Saa’u kamaneepü’üin jia sümüin wayuu eekai müliain, na aishiikana tapüla, na nnojoliikana jamajanain sümüin wayuu, kamaneeshii jia tamü’inya sükajee tia’, meechi taya namüin.

41 “Otta namüin na wayuu takatalakana yaa tepe’eru’ujee, na ayouktapü’ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, meechi taya namüin: ‘Jiakana ayouktününapakana nütüma Maleiwa, ju’una jümata yaajee Hadesmüin eere süpülee tü ouktüsükalüirua, eere tü siki matüjüinsatkat ayokujawaa, tü siki e’itaashikat nüpüla chi Yolu-jaakai oo’ulaka na a’yataashiikana nümüin. 42 Tayouktüin jia süka nnojolinkain jikirüin taya wanaa sümaa jamüsirüin taya, je süka nnojolinkain jüsirüin taya wüin wanaa sümaa münyaasüin taya, 43 je süka

nnojolinkain jikerotirüin taya jipialu'u wanaa sümaa waraitta'ain tamüin sainküinpünaa mma, je süka nnojolinkain kashe'in taya jütüma wanaa sümaa mashe'in taya, je süka nnojoliinkain jünalaain tamüin wanaa sümaa ayuulin je püreesain taya', meechi taya namüin. ⁴⁴ Meenakalaka te'ipajee na yaakana tepe'eru'ujee, na ayouktapu'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua: 'Senyotkalee, ¿joujachi pia we'rüin sünaain jamüsirüü je nnojolin wakaaliijain pia? ¿Joujachi pia we'rüin sünaain sünyaasüü, sünaain waraitta'ain maa sainküin mma, sünaain mashe'inyüü, sünaain ayuulii, je sünaain püreesaa, je nnojoiishi wakaaliijain pia paaüün?', meena naya tamüin. ⁴⁵ Otta tameechikalaka ne'ipajee: 'Tamüsü paala tü shiimüinkat jümüin: Saa'u nnojotpu'üin kamaneein jia sümüin wayuu eekai müliain, na nnojoliikana jamajanain sümüin wayuu, nnojoliishiü jia kamaneein tamü'inya sükajee tia', meechi taya namüin.

⁴⁶ "Najütüneenakalaka süsala naainjala so'umüin tü sikikat süpüla ka'ikat süpüshua. Otta müshi'iya na wayuu aa'inrapü'ükana tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua, eejeena naya nümaa Maleiwa waneepia", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana sümaa tü wayuukolüirua chaa saa'u tü wutai kanüliakat Olivos.

26

No'utee aa'inchi Jesús na laülaayuu judiökana

¹ Niasa Jesús süchikijee tüü, nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

² "Che'ojaasü piama ka'i ne'e süpüla su'ttüin tü 'Pascuakat', tü mi'iraa süpülaajatkat sotüin waa'in wanaa sümaa nojuittinnüin na watuushin-uukana sulu'ujee Egipto. Je so'u tia, ata'unneechi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, maa aka tü tamapu'ukat jümüin, süpüla takachennünjachin süpüla ouktaa," nümakalaka namüin.

³ Chakanaja'a akotchajaain Jerusalén na laülaashiikana na'akajee na sacerdoté judiökana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judiökana. Akotchajaashii naya sulu'u nipia Caifás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, ⁴ süpüla aashajaajirawaa süchiki tü naa'inrüinjatkat nüka Jesús. "Anakaja wata'ürüle nia sujuuna wayuu süpüla wo'utirüinjatüin naa'in. ⁵ Otta anasü müleka waa'inrüle tia süchikijee kettaain tü mi'iraakat suulia saashichija'alaain naalin woo'omüin tü wayuukolüirua", müshii naya.

O'yotünüsü wane "perfume" saa'u nikii Jesús

⁶ Antüshi Jesús sulu'u tü pueulo kanüliakat Betania nipialu'umüin wane wayuu Simón anüliai, chi ayuushikai paala sütüma aja'ttaa ata.

⁷ Je wanaa sümaa nikaain Jesús, sürütkaakalaka nünainmüin wane jierü alü'üjasü wane pachiishichon akumajuushi süka ipa kanüliashi "alabastro" kalu'ushi wane "perfume" kojutüsü ma'i. Shi'yotokalaka tü perfumekat saa'u nikii.

⁸ Otta na nikirajüinkana ne'rapa tü saa'inrakat tü jietkat, mojushiisü namüin sünaain naashajaajiraain mayaa:

—¿Jamüsü sa'amülaajaaka'a tü perfumekat? ⁹ Kojutpaja'a ma'i shia. Anasüje müleka suikkünüle süpüla sükaaliijia wayuu eekai müliain — namajiraakalaka sünaain nachiajaain shia.

¹⁰ Je naapapa Jesús tü naashajaajiraakat achiki, nümakalaka namüin:

—Juu'ulaa suulia jiyoujüin tü jietkat. Anashaatasü ma'i tü saa'inrakat taka. ¹¹ Na wayuu müliakana, eejeena jümaa waneepia süpüla jüsülaajüinjanain namüin. Otta tayakai, süpülaajachire joo yaawaa

jümaa. ¹² Sükajee tüü, shii'iyatüin tamüin tojut süpülapünaa tojoitünüin. ¹³ Tamüshii paala jia: Sainküin mma eepünaale süküjüneerüin tachiki tayakai chi O'tte'erükikai, ja'yeerü süchiki tü jietkat süpüla sotüinjatüin saa'in wayuu tü saa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin na niki-rajúinkana.

Judas, aapeeshi nikii Jesús

¹⁴ Niasa Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana piammüin Aluwataaushikana, nu'unakalaka nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana süna'in nümüin namüin:

¹⁵ —Jereerü juwalaajüin tamüin müleka taapüle nikii Jesús jümüin —nümakalaka namüin.

Otta nayakana, naküjakalaka süchiki nawalaajüin nia süka apünüin shiki neerü pülaata saa'u naapüinjachin nikii Jesús namüin. ¹⁶ Shiasa süchikijee tia, nüchajaain Judas sukuaippa naapüin nikii Jesús namüin.

Tü nümakat Jesús süna'in tü ekawaakat shikiira "Pascua"

¹⁷ Shiasa süntapa sükalia tü mi'iraa Pascua münakat, tü ekünapü'ukat anain tü pan ma'akasatkat soolöjia, narütkaakalaka na nikirajúinkana nünainmüin Jesús süna'in namüin nümüin:

—¿Jalasü pücheküin süpüleerua weküinjatüin tü Pascuakat, wekeraa-jaiwa shia püpüla? —namakalaka nümüin.

¹⁸ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Ju'una yalamüin sulu'umüin tü pueulokat nünainmüin wane wayuu. Meenakalaka jia nümüin jüntapa nünainmüin: "Müshi chi Ekirajúikakai: 'Antüitpa tü takalia e'itaaushikat nütüma chi Tashikai. Ekaainjachi taya tü Pascuakat namaa na tekirajúinkana pipialu'u', meena jia nümüin" —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁹ No'unakalaka na nikirajúinkana nünainmüin chi wayuukai. Je nekeraajakalaka tü Pascuakat.

²⁰ Shiasa joo aipa'a, aikkalaashi Jesús süna'in ekawaa namaa na nikirajúinkana na polooshiikana piammüin. ²¹ Je wanaa sümaa nekaain, nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin, aapüneeche ekii taya nütüma wane ja'akajee —nümakalaka.

²² Mojukalaka ma'i naa'in na nikirajúinkana sütüma tü nümakat Jesús namüin. Namakalaka nümüin wane'ewa'aire nakua:

—Senyotkalee, kasataalejese nnojolin tayain chia.

²³ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Chi aapüinjachikai teki, nieechi chi acholotitkai tü pankat shiroku tü shirakat asalaa wanaa tamaa. ²⁴ Shiimüin süna'in to'utinneechee aa'in maa aka tü ashajúinakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi aapüinjachikai teki, alu'uleekaija'a ma'i nia. Anashije nnojolinkale jemelin nia —nümakalaka Jesús namüin.

²⁵ Otta müshia Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, nümakalaka nümüin:

—Ekirajúikalee, kasataalejese nnojolin tayain paashajaain achiki —nümakalaka.

—Pia taashajaaka achiki piakai —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁶ Wanaa sümaa nekaain, naapaakalaka Jesús wane pan süna'in naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajúinkana, süna'in nümüin namüin:

—Jaapaa jikaiwa tü pankat. Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya sünnain aapajiraain tekii jaa'u jiakana —nümakalaka Jesús namüin.

²⁷ Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünnain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Naapakalaka shia namüin na nikirajüinkana sünnain nümüin namüin:

—Anakaja müleka jüsüle jüpüshua wane'ewai jukua süpüshi tü asüüshikat. ²⁸ Asüüshikat tüü, müsü aka sukuaippa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatjütükalia nütüma je süpüla sülatinnejatüin saainjala wayuu süpüshua. ²⁹ Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü jümaa tachikua wane'ere'eya tasüin jümaa so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Tashikai Maleiwa chaa eere nuluwataain —nümakalaka Jesús namüin.

³⁰ Shiasa süchikijee nee'irajüin wane jayeechi na'waajakat aka Maleiwa, o'unüshii naya jalajee saa'umüin tü wutai kanüliakat Olivos.

Aattajaweichi Pedro naashin Jesús

³¹ Je nantapa sünnainmüin tü wutaikat, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—O'uneena jia jüpüshua tama'anajee so'u aikat tüü, otta jüpüteechi taya tamüüwa süka mmoleenain jia sheema tü kasa mojusü alateetkat tamüin, maa aka tü sümakat paala, tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaaajatkat Maleiwa makat:

“To'uteechi aa'in chi anneetpü'ukai
je su'walakajaweetkalaka tü na'anneetsekalüürua”.

³² Otta shiasa süchikijee suso'iraapa taa'in süchikijee ouktaa, o'uneechi taya jüpüleerua Galileamüin —nümakalaka Jesús namüin.

³³ Otta müshia Pedro, nümakalaka joo nümüin Jesús:

—Mayaashiije napüteechin pia na waneerua sütüma tü kasa mojusü alateetkat pümüin, nnojoreeja'a tapütüinjachin pia pümüüwa.

³⁴ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Shiimüin tü tamakat pümüin: Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina so'u aikat tüü, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünnain pi'raajüin taya —nümakalaka nümüin.

³⁵ Nümakalaka joo Pedro ni'ipajee:

—Ja'itakaje'e ouktajachin taya pümaa, nnojoreeja'a süpüla taattajaain-jachin paa'u —nümakalaka.

Je mayaa müsü joo nanüiki na waneeruya nikirajüinkana.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

³⁶ Nikerolokalaka Jesús namaa na nikirajüinkana süpümüin wane una'apü kanüliasü Getsemani. Nümakalaka Jesús namüin:

—Anakaja müleka jüikkalaale yaaya süma'inru'u sajein paala taya sünnain aashajawaa nümaa Maleiwa.

³⁷ Neenajaakalaka Pedro oo'ulaka Jacobo je Juan, na nüchooinkana Zebedeo, süpüla nümaain. Nu'ttakalaka Jesús sünnain mojuin ma'i naa'in

³⁸ sünnain nümüin namüin:

—Süpüleeruasü ma'i taa'in tü mojuukat aa'in süpülainshi tü müliaa te'reetkat. Anakaja müleka yaale jia sümaa een jaa'in —nümakalaka namüin.

³⁹ Nükatalaakalaka joo Jesús noulia mamüin aka tüsa sünnain nu'wachiraain mmalu'u sünnain aashajawaa nümaa Maleiwa:

—Taata Maleiwa, müleka pücheküle, anasüje puu'ule'erüle toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojoliün shiainjatüin paa'inrüin tü tachekekak ne'e tamüiwa, shia paa'inrüinjatka tü püchekakat tapüleerua —nümakalaka.

⁴⁰ Shiasa süchikijee naashajaain nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka sünnain nürütkaain nanainmüin na apünüinshiiikana nikirajüin eere natunkaja'attaain nüpüla. Nümakalaka Jesús nümüin Pedro:

—¿Jamüshii jia nnojoliika'a juuntuin ein jaa'in wanaa tamaa motso'oyaakaije ne'e? ⁴¹ Anakaja müleka eere jaa'in süpüla jüchuntuin nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajüin jaa'in Satanás. Mayaainje kee'ireein jaa'in tü tachekekak jüpüleerua, isasü jüchiki —nümakalaka.

⁴² Nükatalaakalaka joo Jesús nüchikua noulia süpüla naashajaain nüchikua nümaa Maleiwa:

—Taata Maleiwa, müleka nnojorule pücheküin suu'ulaain toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u, anakaja shiale paa'inrüin tü püchekakat tapüleerua —nümakalaka.

⁴³ Je nüle'ejapa nüchikua'aya nanainmüin na nikirajüinkana, atunküshii naya nüpüla, maa aka paala, süka müle'oin ma'i lapü naa'u.

⁴⁴ Nükatalaakalaka joo Jesús noulia nüchikua süpüla naashajaain nümaa Maleiwa maja'a aka nünüiki paala. Apünüintuaichi joo aashajaain nümaa Maleiwa süka tüü.

⁴⁵ Je nüle'ejapa nanainmüin na nikirajüinkana, nümakalaka namüin:

—¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a ein jaa'in wanaa tamaa? Antüitpa takalia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla taapünüinjachin ekii sajapulu'umüin wayuu kaainjarat. ⁴⁶ Jütamaajaa jumaala, joo'uya wo'unaiwa. Alü'ütshi chi aapüinjachikai tekii —nümakalaka namüin.

Ata'ünnüshi Jesús

⁴⁷ Wanaa sümaa naashajaain Jesús namaa na nikirajüinkana, anta müshia Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Je antapaatasü nümaa Judas, wane wayuuirua wainma sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta sajapulu'u. Ajütüüshi naya natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judiökana.

⁴⁸ Je Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, müshi paala wopulu'u sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Chi wayuu tachu'tkai awalapa'a, nia ata'ünnajachika jütüma”, müshi nia namüin paala. ⁴⁹ Nürütkaakalaka joolu'u Judas nünainmüin Jesús sünnain nümüin nümüin:

—Ekirajüikalee, anii taya antüin —nümakalaka nümüin sünnain nüchu'lüin nuwalapa'a.

⁵⁰ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Waa'iraa, anakaja müleka paa'inrüle joolu'u tü püntakat apüla.

Arütkaashijase joo na wayuukana nünainmüin Jesús sünnain nata'ülüin nia. ⁵¹ Otta wane nikirajüinkai Jesús, naapaakalaka tü nüchajaruutsekat. Nuwatalakala noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiökana süpüla nüshottajachin nia. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'ekat.

⁵² Nümakalaka Jesús nümüin chi nikirajüinkai:

—Pi'itaa püchajaruutse süchikua sulu'u süta. Chi eekai nütkawein süka chajaruuta, shiimüin sünnain oukteechin nia sütüma tü atkawaakat. ⁵³ Nnojo motüin jaa'in sünnain tountüin tachuntuin nümüin chi Tashikai süpüla nükaaliijainjachin taya. Je nüjütamaateerü tanainmüin watta saalin aapiee nüma'anajee. ⁵⁴ Otta müleka nu'tte'ettaarüle joolu'u

taya Maleiwa suulia tü wayuukolüirua, nnojoluja süpüla shikeraajüin tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat soo'opünaa tü alateetkat tamüin —nümakalaka Jesús nümüin.

⁵⁵ Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na antakana nünainmüin:

—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülünjachin taya? ¿Jamüshi nnojoi'ka'a jüta'ülün taya paala cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa eere tekirajapü'üin ju'upala? ⁵⁶ Otta müsia tüü, alatüsü süpüla shikeraajünjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai tachiki aküjünakat paala natüma na nünüikimaajanakana —nümakalaka Jesús namüin.

Je joolu'u na nikirajüinkana, na'luwataakalaka nüma'anajee sünaïn napütüin nia nümüiwa napüla na wayuukana.

Asakijünüshi Jesús natüma na laülaayuu judíokana

⁵⁷ Na ata'ülakana Jesús, no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin Caifás chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, eere jutkatüin na karaloukta-maajanakana oo'ulaka na laülaayuuushiikana naa'u na judíokana. ⁵⁸ Otta müsia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee. Nüntakalaka so'ulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai. Nikerolakalaka sulu'umüin. Nükkalaaikalaka sa'aka tü suwaariasekat tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla nütüjaainjatüin saa'u tü aa'inneetkat nüka Jesús.

⁵⁹ Je yaa paülü'ü sulu'u nipia Caifás, eeshii jutkatüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdoté judíokana oo'ulaka napüshua na waneerua laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Süka no'uteein ma'i naa'in Jesús, nachajaa achikit wayuu süpüla süküjünjatüin sa'alain nüchiki Jesús. ⁶⁰ Mayaainje süntüin wayuu wainma nanainmüin sünaïn aküjaa alawaa noo'opünaa Jesús, nnojotsü nantüin anain kasain no'utirajatüin anainjee naa'in.

Shiasa mapa yaaulerü, süntakalaka piamasü wayuu nanainmüin

⁶¹ sünaïn namüin namüin:

—Naashin chira, nuuntüin nujuttirüin tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa nütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünüin ka'isan —namakalaka.

⁶² Otta müsia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüsha'walaakalaka joolu'u sünaïn nümüin nümüin Jesús:

—¿Jamüinjatü joo pünüiki shi'ipajee türa namakat nala wayuukana püchiki? —nümakalaka.

⁶³ Otta müsia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia.

Ayatakalaka nia sünaïn asakiraa:

—Tachuntüin joolu'u pümüin sünaïn püküjainjatüin wamüin tü shimüinkat nu'upala chi Maleiwa matüjüinkai ouktaa. Tasakirüin paala pia: ¿Shiimüinjasa sünaïn piain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa? ¿Shiimüinjasa sünaïn piain chi Nüchonkai Maleiwa? —nümakalaka nümüin Jesús.

⁶⁴ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Aa, shiimüin sünaïn tayain maa aka tü pümakat. Tamüshii paala jia jüpüshua: So'uweena wane ka'i, ji'reechi taya, chi Shipayakai Wayuu, sünaïn joyotüin taya nikialu'ujee Maleiwa chi Pülashikai ma'i saa'u kojotüin taya nütüma. Je ji'reechi taya sünaïn tantüin mmalu'umüin chajee nüma'anajee Maleiwa sa'aka tü sirumakat —nümakalaka Jesús namüin.

⁶⁵ Otta müshia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüsüküljakkalaka tü nüshe'inkat sütüma tü jashieekat sünain nümüin namüin na laülaayuu judiokana napüshua:

—E'rütkatche ma'i aa'in wayümüin süka sünüiki nümüin Maleiwa. Nnojölütpa che'ojaain wayuu wamüin aküjünjatkat nüchiki. Jaapüitpa nünüiki sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa naashin. ⁶⁶ ¿Kasa anaka süpüla aa'innaa nüka? —nümakalaka namüin.

Nasouktakalaka nümüin:

—Anakaja su'utinnüle aa'in —müshii naya.

⁶⁷ Je joolu'u waneeirua na'aka, nejenaakalaka nu'uatajee Jesús sümaa nashe'etüin nia. Otta waneeirua, na'yaatüin nuwalapünaa ⁶⁸ sünain namüin nümüin:

—Müleka pialeje chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka nümüin sünain neme'erainpalain nia.

Aattajaashi Pedro naa'u Jesús

⁶⁹ Wanaa sümaa yaain Jesús sulu'u nipia chi laülaashikai, chashi Pedro joyotüin anoopä'a sulu'u tü paatiakat. Sürütkaakalaka wane majayüt achepchiee nünainmüin sünain sümüin nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai Jesús chi Galileaje'ewaikai —sümakalaka nümüin.

⁷⁰ Otta Pedro, naattajaakalaka su'upala süpüshua tü wayuu eejatkat yala sulu'u tü paatiakat sünain nümüin sümüin:

—Nnojoiishi te'raajün chi pümakai tamüin.

⁷¹ Nüsünülaakalaka Pedro eemüin tü so'ukot paatia. Shi'rakalaka joo nia wane majayülia. Sümakalaka namüin na wayuu eejanakana sulu'u tü paatiakat:

—Alu'usa chia, nümaapü'üshi Jesús chi Nazaretje'ewaikai —sümakalaka namüin.

⁷² Naattajaakalaka Pedro nüchikua sünain nümüin namüin:

—Taküjaleenja jümüin tü shiimüinkat nu'upala Maleiwa sünain nnojolin te'raajün chira wayuukai —nümakalaka namüin.

⁷³ Shiasa mapa yaaulerü, sürütkaakalaka wane wayuuirua eekana sulu'u tü paatiakat nünainmüin Pedro sünain namüin nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai chira wayuukai. Wayaawatüin pia sünainjee tü pünüikikat, süka saashajaayain wayuu Galileajeekatü tia —namakalaka nümüin.

⁷⁴ Nümakalaka Pedro namüin:

—Taküjün tachikua jümüin nu'upala Maleiwa sünain nnojolin te'raajün chira wayuukai —nümakalaka namüin.

Akootole'erajaa müshia wane kaliina. ⁷⁵ Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesús paala nümüin: "Süpülapünaa ni'yalajün wane kaliina, apünüintueechi taya punujulajün achiki sünain pi'raajün taya", nümakat. Nujuittaakalaka Pedro yalajee yala sünain mojuin ma'i naa'in sünain ni'yalajashaanain.

27

Aülaashi Judas

¹ Shiasa mapa ja'yuupa, outkajaashii nachikua na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana namaa na waneeirua laülaayuu judiokana. Naashajaajiraain süchiki tü naa'inrünjatkat süpüla no'utirünjatüin naa'in Jesús. ² No'unitkalaka Jesús sünain kapün nia

natüma nünainmüin Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia.

³ Niasa Judas, chi aapüichipakai nikii Jesús, nütüjaapa naa'u Jesús süinain nu'uninnüichipain natüma na laülaayuu judiokana süpüla o'utinnünjatüin naa'in, mojukalaka ma'i naa'in saalin naapüin nikii. Nu'unakalaka nüchikua nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na waneerua laülaayuu judiokana süinain niite'erüin süchikua namüin tü apünüinkat shikii neerü pülaata ⁴ süinain nümüin namüin:

—Shiimüin süinain kaainjalain taya saa'u taapüin jümüin nikii wane wayuu maainjalasai süpüla o'utinnaa aa'in —nümakalaka namüin.

—¿Jamajatka'a joo shia wamüin? Naaja pukuaippajiraa sümaa —namakalaka nümüin.

⁵ Nijinaakalaka Judas tü neetkat yala sulu'umüin tü a'waajüleekat. Nu'unakalaka yalajee. Nüülaakalaka.

⁶ Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana, nakotcha-jaakalaka tü neetkat süinain maa:

—Saa'u süliain ouktaa tü neetkat, nnojotsü anain süpüla we'itain shia sa'aka tü neerü sümüinjatkat tü a'waajüleekat Maleiwa, maa aka sümakat tü nuluwataakat anain Moisés —namakalaka.

⁷ Je süka tü neetkat mapa, nayalajakalaka wane mma süpüla amouyuuinjatüin shia napüla na wayuu nnojoliikana judioin. Je tü mmakat paala, wane atükülee amüchi. ⁸ Otta müsia maa'ulu yaa, sünülia tü amouyuukot, Ishama'ana. ⁹ Alatüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nünüikikat chi Maleiwakai nüchiki Cristo aküünakat paala nütüma Jeremías chi nünüikimaajachikai süinain maa: “Tü apünüinkat shikii neerü pülaata aapünakat paala natüma na wayuu Israelkana süpüla saapünüinjatüin nikii, naapaain shia süchikua ¹⁰ süpüla shiyalajünüinjatüin tü mmakat atüküleekat amüchi, maa aka tü aluwataanakat anain taya nütüma Maleiwa”, makat.

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

¹¹ Je süchikijee nüntinnüin Jesús nünainmüin Pilato chi sülaülashikai mma, eeshi nia sha'watüin nümülatu'u süinain nüsakinnüin nütüma:

—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío? —nümakalaka Pilato nümüin.

Nümakalaka Jesús ni'ipajee:

—Shia'aya tia pümakat.

¹² Shiasa shi'ipajee tü alawaa naküjakat joo na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na waneerua laülaayuu judiokana süinain naa'inrüin wainma kasa mojusü naajüin, nnojoiishi asouktüin Jesús. ¹³ Nümakalaka Pilato nümüin:

—Paa'inrüin wainma kasa mojusü naajüin nala wayuukana. ¿Jamüshi nnojoiika'a püsouktüin shi'ipajee tü namakat? —müshi.

¹⁴ Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Je süka nnojolüin nüsouktüin Jesús wwatuayaakajee ne'e ne'ipajee, tanataa müsü naa'in chi sülaülashikai mma sükajee tia.

¹⁵ Waneepia su'unna'awai tü Pascuakat, natüjainsü na judiokana taashiwalinjachin wane püreesashi nütüma chi sülaülashikai mma, chi naneekakai na wayuukana süpüla taashii. ¹⁶ Je wanaa sümaa tia, eeshi wane püreesashi kanülüashi Barrabás e'nnaajuushi sükajee mojulaain

ma'i nia. ¹⁷ Je suutkajaapa tü wattakat saalin wayuu, nümakalaka Pilato sümün:

—¿Jücheküin süpüleerua niainjachin tajütüin joolu'u Barrabás? ¿Niainjachitaapa Jesús chi Cristokai anülia? —nümakalaka Pilato sümün.

¹⁸ Anasü nümüin Pilato müleka taashire Jesús, süka nütüjaain naa'u na laülaayuu judiokana sünain naapuushin Jesús sükajee ne'e na'ürülaain nünain.

¹⁹ Wanaa sümaa nükkalaain Pilato süpüla kasalajanainjatüin saainjala wayuu nütüma, ajütünüsü wane pütchi nümüin sütüma tü nu'wayuusekat sünain maa: "Maainjalasai chira wayuukai saa'in tamün. Mojushaatasü ma'i taa'in sükajee keemain ma'i tü ta'lapüinkat nüchiki sa'waipa. Anakaja müleka puu'ulaale suulia süsalain nia pütüma", müsü.

²⁰ Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na waneerua laülaayuu judiokana, najütüin wane wayuuirua sa'akamün tü wattakat saalin wayuu süpüla nashüküjainjatüin shia süpüla süchuntün nümüin Pilato niainjachin taashin Barrabás je nu'utirüinjatün naa'in Jesús.

²¹ Nümakalaka Pilato sümün tü wattakat saalin wayuu:

—¿Jarai na'aka na piamashii püreesashiikana tajuittirüinjachika jümüin? —nüsakirakalaka.

—Nia pujuittira wamün Barrabás —müsü sünüikiirua nümüin.

²² Nüsakirakalaka Pilato naya:

—¿Kasa taa'inrüinjatka joo nüka Jesús chi Cristokai anülia?

Süsouktakalaka tü wayuukolüirua süpüshua nümüin:

—Püchitira saa'u kuruusa.

²³ Nümakalaka Pilato sümün:

—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka?

Otta müshi'iyaa na wayuukanairua, masütaajusalii sümaa nekiisa:

—Püchitira saa'u kuruusa —namakalaka nümüin nachikua sünain emetuluin ma'i nanüiki.

²⁴ Otta Pilato, ni'rapa tü wattakat saalin wayuu sünain a'waataa, niyaawata aa'ut sünain nnojolüin soonoonün amaa tü nümakat. Nu'lojojookalaka najapü süka wün su'upala tü wayuukolüirua sünain nümüin sümün:

—Nnojot tasirün nukuaippa chi wayuukai sünain ouktaa. Shieerü taa'inraka ne'e tü jüchekakat nüpüleerua —nümakalaka sümün.

²⁵ Asonnuwaasü süpüshua tü wayuukolüirua ni'ipajee:

—Wayeenaja kasitka nukuaippa sünain ouktaa je na woo'uliwo'ukana —sümakalaka nümüin.

²⁶ Otta Pilato, nujuittirakalaka joo Barrabás nanainmün. Naapakalaka joo Jesús sümün tü nusurulaatsekalüirua süpüla na'yaajünjachin nia je süpüla nakacherüinjachin nia sünain kuruusa süpüla ouktaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wane surulaalüirua

²⁷ Nu'uninnakalaka Jesús sütüma tü nusurulaatsekalüirua Pilato sulu'umün tü laülaapiakat. Seenajakalaka tü waneerua surulaatkalüirua süpüla shi'rajünjatün nukua Jesús. ²⁸ Saakatalaka nüshe'in Jesús sümaa sa'atün wane ashe'inyüü anasü nünain, jepisiyaa o'ulu, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma, süpüla shime'erainpalain nia.

²⁹ Shi'itaakalaka wane kotse keimsesü saa'u nikii oo'ulaka wane waraaratchon sulu'u tü najapü nikialujutkat sümaa süsapainyo'ukain nümülatu'u sünain shime'erainpalain nia sünain sümün nümüin:

—Pia chi aluwataashikai saa'u wayuu judío —müshii naya nümüin.

³⁰ Sejetakalaka suluula naa'u sümaa shi'yaajüin nia kojuyatua nüralo'upünaa süka tü waraaratkat. ³¹ Shiasa süchikijee shime'erainpalain nia, saakatüin tü ashe'inyüü anasukat sa'atakak paala nünain. Sa'atüin tü nüshe'inkat nünain süchikua süpüla su'unirüinjachin nia yalajee yala süpüla sükacherüinjachin nia süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünnain kuruusa süpüla ouktaa

³² Wanaa sümaa nu'uninnüin Jesús natüma na surulaatkana eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nülü'üjainjatüin tü wunu'u akachennüinjachikat anain Jesús. ³³ No'unirakalaka Jesús eemüin wane wutai kanüliasü Gólgota. "Eküyüukat" malu'ut tia. ³⁴ Je chamüin cha'aya, naapüin na surulaatkana nümüin Jesús wane wiino ka'akasu ishisü süpüla nüsüinjatüin. Otta nuu'ulakapa tü asüüshikat, niyouktüin shia.

³⁵ Nayasa na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús sünnain tü kuruusakat, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewai nakua. ³⁶ Je süchikijee tia, ojoyolooshii naya sü'ütpa'a tü kuruusakat sünnain anajaa naa'u Jesús sünnain ouktaa. ³⁷ Eesü ashajünüin tü kasalajanakat anainjee nia sünnain wane taapüla akachennüsü iipünaa sünnain tü kuruusa kanainkat nia. Müsü mayaa: ANII JESÚS CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.

³⁸ Je nümaa Jesús, akachennüshii piamashii wayuu ka'ruwarannuu o'utünüinjanakana aa'in wanaa nümaa. Akachennüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee.

³⁹ Tü wayuu eekai sülatüin nü'ünnaa Jesús, eirakaasü nümüin sümaa mojuin sünüiki nümüin mayaa:

⁴⁰ —Aisha'ajaa pia. Pujuttirüinjatü tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa pütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünnüin ka'isan. Müleka shiimüinre Nüchoin pia Maleiwa, ¿jamaka'a nnojoika'a püshakatüin saa'ujee tü kuruusakat süpüla nnojolinjachin ouktüin pia? —sümakalaka tü wayuukolüirua nümüin Jesús.

⁴¹ Akaata'aya nanüiki na laülaashiikana na'akajee na sacerdoté judiökana, je na karalouktamaajanakana, je na waneerua laülaayuu judiökana sünnain neme'erainpalain nia. Namajiraakalaka:

⁴² —¿Jamüshisa nnojoika'a nu'tte'erajiraain nümüiwa maa aka nu'tte'erapü'ün wayuu naashin? Nia chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu Israelkalüirua naajüin. Müleka nüshakatüle joolu'u saa'ujee tü kuruusakat, anoujeena waya nünain. ⁴³ "Taya Nüchonka Maleiwa" mapü'üshi nia. Je aa'inmajüneechi nia nütüma Maleiwa naajüin. Je joolu'u, müleka nücheküle chi Maleiwakai süpüleerua nu'tte'erüin nia, anakaja müleka nu'tte'eramaatüle nia —namakalaka.

⁴⁴ Otta müshi'iya na wayuu ka'ruwarannuu ouktajanakana wanaa nümaa Jesús, müshii aka naya sünnain mojuin nanüiki nümüin.

Ouktüshi Jesús

⁴⁵ Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua, awasaja'aleesia maa aka aliika. ⁴⁶ Shiasa aliuukapa ka'ikat,

nu'waatakalaka Jesús sünain emetuluin nünüiki sünain nümüin: “*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*”. (Je tüü, malu'ut: “Tamaleiwasee, Tamaleiwasee, ¿jamüshi pia püpütaka'a taya tamüiwa?”), müsü.)

⁴⁷ Je saapapa nünüiki Jesús wane wayuuirua sha'washawatsü nü'ütpa'a, müsü shia:

—Nuunejüin Elías chi nünüikimaajachikai Maleiwa —sümakalaka.

⁴⁸ Awataa müshia wane wayuu sünain asaajaa wane maawüi ocholotinnüsü shiroku wane asüüshi jashü'üsü shi'iru'usü wane lumia süpüla shi'itaanünjatüin sünain niimata Jesús. ⁴⁹ Müsü tü waneerua wayuukolüirua:

—Anakaja müleka wa'atapajüle watüjaaiwa saa'u müleka nünteechire Elías süpüla nüshakatirüinjachin nia —sümakalaka.

⁵⁰ Nu'waatakalaka emetut Jesús nüchikua nümüin Maleiwa. Ouk-takalaka nia süchikijee.

⁵¹ Je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa ma'i sümaa ouktüin Jesús, asüküijaasü pasanainpünaa sünain tü kuluulu so'ulujunakat tü paü shiinalu'usukat. Je akutkujaasü tü mmakat nütüma Maleiwa sümaa suwajaain tü ipakalüirua ⁵² je sümaa sujutajaain tü woowirakalüirua. Nüso'ire'etkalaka naa'in Maleiwa wainma na anoujashii ouktüshiikana paala. ⁵³ Najuittaakalaka sulu'ujee tü woowirakalüirua. (Je süchikijee nüso'iraa'in aa'in Jesús, ekerotshii na wayuukana sulu'ümüin Jerusalén eere ne'nnüin sütüma wayuu wainma.)

⁵⁴ Je chi sülaülashikai surulaat je na surulaatkana eejanakana nümaa sünain nanajüin naa'u Jesús sünain ouktaa, ne'rapa tü mmakat sünain sükutkujaain je tü alatakat nümüin Jesús, sainkuukalaka ma'i naa'in sünain maa:

—Shiimüinyala ma'i nia sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa —namakalaka.

⁵⁵ Je wanaa sümaa yaain Jesús sünain tü kuruusakat, eesü wane jeyuuirua wainma sünain ananajaa maa aka türa. Naya na antüshiikana nümaa Jesús Jerusalénmüin, na aa'inmajapü'ükana nia namaa na niki-rajúinkana paala wanaa sümaa waraittapü'üin naya Galileapünaa. ⁵⁶ Je na'aka na jeyuukana eesü María Magdalena, oo'ulaka María tü niikat Jacobo je José, oo'ulaka tü neikat na nüchooinkana Zebedeo.

E'itaanüshi Jesús

⁵⁷⁻⁵⁸ Je motsapa ka'i, antüshi wane wayuu washirü nünaainmüin Pilato kanüliasü José chaje'ewai Arimatea, wane nikirajüin Jesús. O'unamaatüshi nia eemüin Pilato süpüla achuntaa müliashii süpüla ni'itaainjachin nia sulu'u woowira. Niasa'a Pilato, naapakalaka nümüin José süpüla nüshakatirüinjachin müliashii saa'ujee kuruusakat. ⁵⁹ Niasa José, nüshakatirakalaka müliashii sünain nüko'oloin nia süka wane kuluulu wulesü kanüliasü “lino”. ⁶⁰ Eejatüja'a wane woowira akumajiruushi paala nütüma José sulu'u wane ipa müle'o süpüla nüpüshi. Akumajuushi tü shirousekat süka wane ipa müle'o. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u. Ni'itaakalaka müliashii sulu'u tü woowirakat sünain nüsürülüin tü woowirakat süka tü ipakat. O'unaa müshia nia süchikijee. ⁶¹ Otta María Magdalena sümaa María tü niikat Jacobo je José, makatüshii naya joyotüin yala peje sünain tü woowirakat.

Shi'raja aa'ulu surulaat tü woowirakat

⁶² Shiasa mapa waneemüin ka'i, so'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu judío, o'unüshii na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana je na fariseokana nünainmüin Pilato ⁶³ sünain namüin nümüin:

—Laülaashikalee, sotüsü waa'in tü nümakat paala chira alaakai kataiwa'aya no'u sünain maa: “So'u apünüin ka'i süchikijee ouktüin taya, oso'iraajeerü taa'in”, müshi nia. ⁶⁴ Anakaja joolu'u müleka püjütüle wane surulaalüirua süpüla shi'rajüinjatüin so'u tia apünüinkat ka'i saa'u tü woowirakat eere ni'itaanüin müliashii. Anakaja paa'inrüle tia suulia süntajüin tü nikirajüinkalüirua sünain su'luwajüin müliashii süpüla süküjainjatüin sümüin wayuu sünain süso'iraaitpain naa'in süchikijee ouktaa saajüin. Je tü alawaa süküjainjatkat sümüin wayuu, alana'aleejeeria ma'i sünain mojuin suulia tü alawaa nüküjapü'ukat paala Jesús —namakalaka nümüin Pilato.

⁶⁵ Nümakalaka Pilato namüin:

—Te'itaajeerü joolu'u wane surulaalüirua süpüla tia. Anakaja joolu'u müleka jümaale shia süpüla shi'rajüinjatüin saa'u tü woowirakat.

⁶⁶ No'unakalaka napüshua eemüin tü woowirakat. Nayasa na laülaayuu judiökana, ne'itaakalaka wane shiyaawase sünain tü shirousekat süpüla natüjaainjatüin saa'u müleka süsunne'ennüle mapeena. No'unakalaka yalajee sünain napütüin tü surulaatkalüirua süpüla shi'rajüinjatüin saa'u tü woowirakat.

28

Oso'iraasü naa'in Jesús

¹ Je suwasajaapa aikat süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judiökana, o'unüsü María Magdalena oo'ulaka María tü niikat Jacobo je José eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüin Jesús.

² Akutkujaasü tü mmakat sükajee nüntüin chajee iipünaajee wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa sünainmüin tü woowira e'itaanakat alu'u paala müliashii. Je nüntapa, nüsünne'erüin tü shirousekat waneemüin sa'ata sümaa nüikkalaain saa'u. ³ Kamacherasü ma'i nu'upünaa. Kasusü ma'i nüshe'in. ⁴ Otta na surulaatkana, ainkausü ma'i naa'in süka mmolüin neema chi aapieekai. Müinapa aka naya saa'in wane ouktüsü sütüma tü ne'rakat.

⁵ Je nantapa na jieyuukana, nümakalaka chi aapieekai namüin:

—Nnojoo jainkuuin aa'in. Tatüjaa aa'ut sünain jüchajaain nüchiki Jesús chi akachennakai paala süpüla ouktaa. ⁶ Nnojooishi nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua, maa aka tü nümapü'ukat paala sünain naa'inrüinjatüin. Jürütkaa jümaala ji'rajaaiwa tü nüchikanainkat eejachire nia süpütüin wayuu. ⁷ Anakaja joolu'u müleka ju'unamaatüle süpüla jüküjainjatüin nüchiki namüin na nikirajüinkana sünain jümüinjatüin namüin: “Oso'iraasü naa'in süchikijee ouktaa je o'uneechi joolu'u nia jüpüleerua Galileamüin. Ji'reechi nia cha'aya”, meena jia namüin. Soto jaa'in tü tamüitpakat jümüin —nümakalaka chi aapieekai namüin.

⁸ Napantajaakalaka na jieyuukana eejee tü woowirakat. Ja'itairü ayo'ujaain naa'in, talataleesia ma'i naa'in sütüma tü ne'rakat. Nawataakalaka eemüin na nikirajüinkana Jesús süpüla naküjainjatüin namüin süchiki tü aküjünakat. ⁹ Shiasa sulu'u tü wopukot, napanapajiraakalaka nümaa Jesús. “Eeshi Maleiwa jümaa”, nümakalaka namüin. Narütkaakalaka na jieyuukana nünainmüin sünain

nasapainyo'ukain naya nümölatu'umüin sünnain na'waajüin nia sümaa najapulujain nuu'ui. ¹⁰ Nümakalaka Jesús namüin:

—Nnojo mmöliin jia. Shia anaka alu'u müleka ju'unüle nanainmüin na tawalayuukana jaapiraiwa naya süchiki no'unünjanain Galileamüin. Ne'reechi taya cha'aya —nümakalaka namüin.

Tü naküjakat achiki na surulaatkana

¹¹ Wanaa sümaa no'unüin na jieyuukana eemüin na nikirajüinkana Jesús, o'unüsü pueulopa'amüin waneerua tü surulaat e'rajüsükalüirua saa'u tü woowirakat. Naküjakalaka namüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiókana süchiki süpüshua tü alatüitpakat.

¹² Naashajaajiraakalaka na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana namaa na waneerua laülaayuu judiókana soo'öpünaa tü naa'inrüinjatkat. Naapakalaka wainma neerü namüin na surulaatkana

¹³ sünnain namüin namüin:

—Jüküjainjatü sümüin wayuu sünnain süntüin tü nikirajüinkalüirua sa'waipa wanaa sümaa jutunküin sünnain su'luwajüin müliashii. ¹⁴ Je müleka naapinnüle Pilato sünnain nnojolichipain müliashii, aashajawena waya nümaa süpüla nnojoliinjanain süsalain jia nütüma saaliijee tia —namakalaka na laülaayuukana namüin na surulaatkana.

¹⁵ Naapaakalaka joo na surulaatkana tü neetkat sünnain naa'inrüin tü namakat namüin. Je mapa, tü nachikikat na nikirajüinkana Jesús sünnain na'luwajüin müliashii, su'walakajaakalaka sa'aka tü wayuu judiókolüirua. Ayatsia joulüin maa'ulu yaa.

Aluwataanüshii na nikirajüinkana nütüma Jesús

¹⁶ No'unakalaka na polookana waneemüin nikirajüinkana Jesús Galileamüin saa'umüin tü namünakat aküjünakat achiki paala nütüma.

¹⁷ Shiasa nantapa chamüin sünnain ne'rüin nia, na'waajüin nia. Otta wane no'utku, naashajaan sulu'u naa'in sünnain maa:

—¿Niayaa cheje ma'i eera Jesús chii? —müshii.

¹⁸ Nürütkaakalaka joo Jesús nanainmüin sünnain nümüin namüin:

—Laülaashi taya nütüma chi Tashikai Maleiwa saa'u wayuu süpüshua yaa mmalu'u oo'ulaka saa'u tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa.

¹⁹ Je sükajee tia, ju'una jumaala sainküin mmakat süpüshua süpüla jüküjainjatüin tachiki sümüin wayuu süpüla sünnoujainjatüin tanain. Jikirajeena naya süpüla nayainjanain na tekirajüinkana maa aka jiakana. Je juwoutisaajeena naya saa'u nünülia chi Tashikai, saa'u tanülia tayakai chi Nüchonkai, je saa'u nünülia chi Naa'inkai Maleiwa. ²⁰ Jikirajeena naya sünnain tü taluwataapü'ukat anain jia süpüla noonoinjatüin sümaa. Shiimüin sünnain jümaainjachin taya waneepia wane'ere'eya süntapa tü ka'i saja'lajawetkat o'u kasa süpüshua. Shiimüin sünnain jümaainjachin taya süpüla ka'ikat süpüshua.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erüikai nütüma MARCOS

Yapasü nütüma Juan nüpüna chi Senyotkai

¹ Anuu su'ttia tü anasükat pütchi, tü nüchikikat Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa:

² Tü sulu'ukot tü karaloukta nüshajalakat Isaías chi nünuikimaajachikai Maleiwa, müsü yaa:

“Taluwataajeichi chi pünüliamaajachikai püpüleerua süpüla naapirünjatüin tü wayuukolüirua sünnain püntajachin sa'akamüin.

Yapainjatü nütüma tü wayuukolüirua süpüla saapajün pünüiki.

³ Owoottaweichi wane wayuu cha'aya isashiipa'a sünnain maa:

'Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai.

Juu'ulaa suulia jaainjala süpülapünaa nüntajachin ja'akamüin' ”.

⁴ Süpüla shikeraajünjatüin tü nüshajakat achiki paala Isaías, niweet-akalaka Juan chi owoutisaajüikai sünnain aküjaa nüchiki Maleiwa sümün wayuu cha'aya isashiipa'a. Nu'ttakalaka sünnain nime'ejün naa'in na wayuukana shii'iree nayaawajaain suulia naainjala sümaa nakatalaain suulia süpüla sülatinnünjatüin noulia. Je nuluwataain na onookana sümaa nünüiki sünnain nawoutisaajünün. ⁵ O'unüsü wayuu watta saalin nünainmün sulu'ujee süpüshua tü mmakat Judea je sulu'ujee tü pueulokat Jerusalén. Naküjün tü naainjalakat nümün Maleiwa, je owoutisaajünüshii nütüma Juan cha'aya shiroku tü süchikat Jordán.

⁶ Otta Juan, kashe'inshi nia wane süta tü mürüt kanüliakat “canello”, otta kasi'rainshi paa'ata. Ekapü'üshi nia kaashapü oo'ulaka mapa. ⁷ Anuu tü nümapü'ükat Juan sümün wayuu: “Anteechi tachiirua wane wayuu alana'aleeshia toulia. Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoishi wanaapünaain taya nümaa, süka pülashin ma'i nia toulia. ⁸ Tawoutisaajün ne'e jia süka wün. Otta müshia niakai, anteechi jünainmün süpüla naapünjachin jümün chi Naa'inkai Maleiwa süpüla einjachin nia waneepia jümaa”, mapü'üshi Juan.

Owoutisaajünüshi Jesús

⁹ Je wanaa sümaa tia, nüntakalaka Jesús chajee Galileajee sulu'ujee tü pueulokat Nazaret eemün tü süchikat Jordán süpüla nuwoutisaajününjachin nütüma Juan shiroku tü süchikat. ¹⁰ Je wanaa sümaa nüsha'walaain Jesús süchikijee emetaa shirokujee tü wüinkat, eirakaashi nia iipünaamün. Je wanaa ma'i sümaa tia, eerulaasü tü sirumakat chaa iipünaa. Ni'rakalaka chi Naa'inkai Maleiwa maa aka saa'in wane mo'uwa sünnain ashakataa nünainmün. ¹¹ Saapünakalaka joo wane pütchi chaa iipünaajee sünnain maa: “Pia chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya pümaa”.

Wanaa sümaa nuu'ulakünün aa'in Jesús

¹² O'uninna müshia Jesús nütüma chi Naa'inkai Maleiwa isashiipa'amün. ¹³ Chajachi nia maa aka pienchi shikii ka'i sünnain nuu'ulakünün aa'in nütüma Satanás chi sülaülakai yolujaa. Je chaa

eejachire Jesús, eesü tü kasa jashichi kepiakat wuna'ainküin. Oo'ulaka aa'inmajünushi nia natüma wane aapieeirua nüma'anajeejana Maleiwa.

O'ttüshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Maleiwa

¹⁴ Shiasa wanaa sümaa nüpüreesajünün Juan nütüma Herodes, ale'ejüshi Jesús Galileamün süpüla aküjaa tü anasukat pütchi, tü nünüikikat chi Maleiwakai, sünain maa: ¹⁵ "Antüitpa nükalia chi Maleiwakai süpüla nikeraajün tü namapü'ukat na nünükimaaajanakana. Jiyaawajaa jumaala suulia jaainjala sümaa jünoujain tü anasukat pütchi, süka sülü'ülün nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa jaa'u", mapü'ushi nia.

Nüneeküin Jesús na wayuu nümaainjanakana

¹⁶ Je wanaa sümaa waraittün Jesús sotpa'apünaa tü palaa kanüliakat Galilea, ni'rakalaka Simón oo'ulaka Andrés chi nuwalakai. Ajuna'atshii tü naküsüinkat shiroku tü palaakat süka olojülin naya jime.

¹⁷ —Anashii tamaatalai jia. Maa aka olojülin jia jime, okotchajünjana jia wayuu tamüin süpüla saapünjatün tanüiki —nümakalaka Jesús namün.

¹⁸ Napüta namüsüja'a tü naküsüinkat süpüla o'unaa nümaa.

¹⁹ Nu'unaiwa'aya Jesús mamün aka türa, ni'rün joo Jacobo, chi nüchonkai Zebedeo, oo'ulaka Juan chi nuwalakai. Aweeentaja'atshii tü naküsüinkat yaa sulu'u tü anuakat nümaa chi nashikai. ²⁰ Eenaküna müshi'iyaa naya nütüma Jesús. Napütakalaka chi nashikai namaa na nüchepchiakana sulu'u tü anuakat süpüla o'unaa nümaa.

Ayu'nnüsü wane yolujaa nütüma Jesús

²¹ Nüntakalaka Jesús namaa na nüneekajalakana sulu'umün tü pueulo kanüliakat Capernaum. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana, ekerotshi nia sulu'umün tü ekirajüleekat sünain nu'ttün sünain ekirajaa tü wayuukolüirua cha'aya. ²² Je ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü nünüikikat, süka shiyaawatün saa'inyaka naa'u sünain ni'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla ekirajaa nünüiki, nnojishi müin aka naa'in na karalouktamaajanakana. ²³ Asha'walaa müshia wane wayuu sulu'u tü ekirajüleekat, kale'eru'ushi yolujaa. Su'waatakalaka joo tü yolujaakalüirua nüle'eru'ukat chi wayuukai nümün Jesús:

²⁴ —Alu'uleekaija'aya waya pütüma Jesús, piakai chi Nazaretje'ewaikai. Aashin we'raajün pia. Je watüjaa aa'uchi pia sünain piain aneekuushin nütüma Maleiwa. ¿Jamünjatü wakuaiippa pütüma? ¿Pjütajanataaka waya yaajee? —sümakalaka.

²⁵ Nüchiajaakalaka joolu'u Jesús tü yolujaakat:

—Ko'uta pia. Pujuitta yalajee nuulia chi wayuukai —nümakalaka sümün.

²⁶ Sujuittakalaka joo tü yolujaakat nuulia chi wayuukai sünain nu'kchichijain sütüma sümaa nu'waatün.

²⁷ Otta na wayuukana napüshua, ponusü ma'i naa'in tü ne'rakat sünain naashajaajiraain:

—¿Kasashikai wayuu chi Jesúska? Jeket sukuaippa tü nikirakat anain, je laülaain nia suulia tü yolujaakalüirua. Kojutkalaka nünüiki sütüma wanaa sümaa nütjütün shia süle'eru'ujee wayuu —namakalaka.

²⁸ Yootoo müsüja'a nüchiki Jesús sainküin tü mmakat Galilea.

Wainma wayuu niyajün Jesús

²⁹ Nujuittaakalaka Jesús sulu'ujee tü ekirajüleekat namaa Jacobo oo'ulaka Juan sünain no'unüin nipialu'umüin Simón oo'ulaka Andrés. ³⁰ Eejatkalaka nüpüla tü nimeshikat Simón sünain ayuulin sütüma oushuwaa. Je achuntünüsü nümüin Jesús natüma na wayuukana niyajünjatüin shia namüin. ³¹ Nürütkaakalaka joo sünainmüin sünain naapaain sajapü süpüla nüikkale'erüin. Naawale'erakalaka tü ayuulikikat suulia. Je süka anaitpain shia, o'ttüsü shia sünain shikirüin na shi'iyookana.

³² Je motsopa ka'i, antinnüsü wainma wayuu eekai ayuulin je eekai kale'eru'uin yolujaa nünainmüin Jesús. ³³ Okotchajaa sü tü wayuu kepiasükalüürua sulu'u tü pueulokat sü'ütpa'a tü so'ukot tü miichikat. ³⁴ Niyajakalaka wainma wayuu eekai ayuulin, tü ayuuisükat sütüma ayuuli eekai ein ne'e sünain. Je nujuittirakalaka yolujaa süle'eru'ujee wainma wayuu. Otta nüchiajaain tü yolujakalüürua suulia saashajaain nüchiki, süka sütüjaain naa'u sünain jaralin nia.

Tü naa'inreekat Jesús sulu'upünaa Galilea

³⁵ Je eeiwa'aya aikat, achijiraashi Jesús sünain o'unaa chamüin cha'aya eere yüütüülin mmakat süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa. ³⁶ Otta müshia Simón je na eekana nümaa, o'unüshii naya sünain achajawaa nüchiki Jesús. ³⁷ Je nantapa nünainmüin,

—Asukaasü wayuu wainma püpüla —namakalaka nümüin.

³⁸ Nüsouktakalaka Jesús:

—Anakaja wo'unüle yaajee yaa. O'uneeshi taya chamüin cha'aya eemüin tü pueuloirua chakat wapüleerua taküjaiwa nüchiki Maleiwa sümüin tia wayuukolüürua, süka shiain ajütünüin apüla taya —nümakalaka namüin.

³⁹ Nu'unakalaka Jesús sainküinpünaa tü mmakat Galilea sünain nükjain nüchiki Maleiwa sulu'upünaa tü ekirajüleekalüürua wayuu judío cha'aya je sünain nujuittirüin yolujaa süle'eru'ujee wayuu.

Eiyajünüshi wane wayuu aja'tta atachi

⁴⁰ Arütkaashi nünainmüin Jesús wane wayuu mayeinshi sütüma aja'ttaa ata. Nüsapainyo'ukashi nia nümülatu'u Jesús sünain nüchüntüin nümüin:

—Müinka pücheküle, piijaya taya —nümakalaka chi wayuukai.

⁴¹ Nümüliajakalaka naa'in Jesús chi ayuuishikai sünain niyurulain nütüna nünainmüin sünain naapaain nia:

—Tacheküin süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka.

⁴² Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüitpa aja'ttüin tü nütakat.

⁴³ Nüjüta nümüshia Jesús chi wayuukai sünain nüchiajaain nia sünain maa nümüin:

⁴⁴ —Nnoj püküjain sümüin wayuu püchiki sünain teiyajün pia. Pu'una palajana eemüin chi sacerdotekai süpüla pii'iyatünjatüin nümüin tü pütakat süpüla naapüinjatüin nümüin Maleiwa tü pümü'ünüin ouktajakat saa'u anaichipain pia, maa aka tü nuluwataakat anain Moisés paala sümäiwa. Je sükajee tia, sütüjaaajeechi aa'u pia wayuu sünain anaichipain pia süpüla sa'akainjachin pia püchikua —nümakalaka Jesús nümüin.

⁴⁵ Otta chi wayuukai, nnojoihi ko'utüin. Nu'unakalaka sümäa aküjaa süchiki tü kasa anasü alatakat nüka. Je süka sütüjaaichipain naa'u Jesús tü wayuukolüürua, nnojoihi ekeroteein sulu'umüin tü pueulokalüürua.

Makatüshi nia anooipa'a eere yüütüülin mmakat. Otta tü wayuukolüirua, antüsü nünainmüin sulu'ujee mmakat süpüshua.

2

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

¹ Je nüle'ejapa Jesús Capernaummüin süchikijee kojuya ka'i, aapüna achikichi nia süna'in nüntüchিপain nipialu'umüin. ² Je süka süntüin wayuu watta saalin nünainmüin, wotüsü tü miichikat sütüma. Cho'ujaasü tü miichikat süpüleerua. Otta müshia Jesús, aküjüshi nünüiki chi Maleiwakai sümüin. ³ Nantakalaka wane pienchishii wayuu tooloyuu nünainmüin Jesús süna'in nalü'ujiraain wane wayuu ayuuishi shii'iree niyajeen nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. ⁴ Je süka wainmain tü wayuukolüirua so'ulu'u tü miichi, isasü nachiki ekeroloo nünainmüin Jesús. Naliikajaakalaka nümaa chi wayuukai chaa süralo'umüin tü miichikat, süpüla naakatünjatüin süralo'ujee iipünaa naa'u Jesús. Je jutatapa shia, nashakatirüin tü süi kalu'ukot chi wayuu oukta asa'achikai. ⁵ Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümüin chi ayuuishikai:

—Tawalachee, talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümüin.

⁶ Je wane na wayuukana karalouktamaajana eejanakana sa'aka tü wayuukolüirua, müsü naa'in: ⁷ “¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayümüin süpüleerua nünüiki nümüin Maleiwa? Nnojoshi jerain Maleiwa süna'in niain ainküin nümüiwa alatiraa saainjala wayuu”.

⁸ Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in na karalouktamaajanakana, asouktüshi nia namüin:

—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in? ⁹ Je wanaa sümaa tamüin nümüin chi oukta asa'achikai, “Talatirüitpa paainjala puulia”, nnojoshi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süna'in laülaain süpüla alatiraa saainjala wayuu. ¹⁰ Otta müsia joolu'u, jütüjaweечи aa'u taya süna'in laülaain süka tameechin nümüin, “Püsha'walaa, pülü'üjaa pu'ula, waraittaiwa pia”.

Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:

¹¹ —Tamüshi paala pia: Püsha'walaa, pülü'üjaa pu'ula, pu'una pipialu'umüin —nümakalaka nümüin.

¹² Asha'walaamaatüshi joo chi wayuukai süna'in naapaain tü nu'ulakat süna'in nu'unüin su'upala tü wayuukolüirua süpüshua. Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'rakat süna'in maa:

—Anashaataleesia ma'i tü kasa we'rakat so'uka'i tüü, tü nnojotkat we'rapü'üin paalainka —namakalaka süna'in na'wajüin Maleiwa.

Eenakünüshi Leví nütüma Jesús

¹³ O'unüshi Jesús nüchikua sotpa'amüin tü palaakat. Je süntapa wane wayuuirua watta saalin nünainmüin, o'ttüshi nia süna'in nikirajüin naya.

¹⁴ Je süna'in nu'unüin yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu kanülüashi Leví, chi nüchonkai Alfeo, joyotüin eere ni'yataale. Okotchajüi neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia —nümakalaka Jesús nümüin.

Nüsha'walaakalaka joo Leví süna'in o'unaa nümaa Jesús.

¹⁵ Shiasa süchikijee tia, neenakalaka Leví wainma wayuu nipialu'umüin süna'inmüin wane ekawaa nüpüla Jesús namaa na nikirajüinkana, süka wainmain wayuu oushikajaakat nüchiirua. Je na'aka

na wayuu eküşhiikana, eeshii wainma na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ¹⁶ Otta na karalouktamaajanakana na'aka na wayuu fariseokana ne'rapa Jesús sünnain nikaain namaa na kaainjaraliikana oo'ulaka na okotchajüliikana neerü, mojusü nanüiki namüin na nikirajüinkana sünnain namüin namüin:

—Jamüshi cheje eera nikaaka'a chi ekirajüikai jia namaa na eekana kaainjaraliin maa aka na okotchajüliikana neerü —namakalaka namüin.

¹⁷ Naapapa Jesús tü namakat na fariseokana namüin na nikirajüinkana, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojölüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin. Sükajee tüü, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaain suulia saainjala. Nnojoshi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain saa'in namüin —nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

¹⁸ So'u wane ka'i, aamüjüshii na nikirajüinkana Juan. Müshii aka na fariseokana sünnain aamüjaa. Süntakalaka wane wayuuirua nünainmüin Jesús sünnain nasakirüin nia sünnain maa nümüin:

—Aamüjapü'üshii na nikirajüinkana Juan wanaa sümaa aashajawaa nümaa Maleiwa, maa'aya aka na nekirajüinkana na fariseokana. ¿Jamaaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamüjüin? —namakalaka nümüin Jesús.

¹⁹ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünnain nikirajüin naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünnain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünnain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümaa nnojölüin mojuin saa'in wanaa sümaa ein chi ka'wayuusesheikai namaa. Nnojoleena aamüjüin wanaa sümaa ein nia namaa. ²⁰ Akaajaa tayakai joolu'u, süka ein taya namaa na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamüjüin.

²¹ “Nnojotsü anain müleka shi'yotoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojujaajeerü süpüshua wanaa sümaa süshijaanüin süka süsüküijaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünnain tü jünoujakat paala wanaa sümaa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain.

²² Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü winokot oo'ulaka tü paa'atakat. Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin”.

Laülaashi Jesús saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu

²³ So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana, awaraliijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünnain wane yüüja. Je sünnain waraittüin na nikirajüinkana, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanüliasü “trigo”. ²⁴ Otta na fariseokana, süka müin aka saa'in wane a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka nümüin Jesús:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla naa'inrüin na pikirajüinkana tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka nümüin Jesús.

²⁵ Asouktüshi Jesús joolu'u namüin na fariseokana saa'u nnojolüin kaainjalaain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa müliain süka alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana. ²⁶ So'u tü ka'i nuluwataakat o'u Abiatar chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana, ekerotshi David sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa shi'itaanüin tü pan aapünajatkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümünjatüin wayuu eekai eein ne'e. Naya eküinjanaka namüiwa, na sacerdote judiokana. Otta David, naapaain tü pankat sümaa nikiin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyuukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

²⁷ Aashajaashi Jesús nüchikua:

—Je wayuu süpüshua, nnojotsü akumajuushin nütüma Maleiwa süpüla apüleeruainjatüin saa'in so'u sükalia eemerawaa. E'itaaushi tü ka'ikat süpüla jaloulinjatüin sümün wayuu. ²⁸ Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin.

3

Üttüsü naa'in na fariseokana nümüin Jesús

¹ So'u wane ka'i, ekerotshi Jesús nüchikua sulu'umüin tü ekirajüleekat. Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi. ² Je na fariseokana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niijajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree "Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u sünain niijajüin wane wayuu", namünjanain sümün wayuu. ³ Otta Jesús,

—Püsha'walaa yala pasanainmüin sünain tü wayuukolüirua —nümakalaka nümüin chi wayuu joso ajapüchikai.

⁴ Nümakalaka joo Jesús namüin na fariseokana:

—Saajüin tü nüshajakat Moisés, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin so'u tü ka'i eemeraanakat o'u? ¿Anasü müleka waa'inrüle tü kasa eekai anain? ¿Shiataapa eekai mojuin? ¿Anasü müleka waa'inmajüle wayuu suulia ouktaa? ¿Shiataapa anain wo'utüle saa'in? —nümakalaka namüin.

Ko'utüshii ne'e naya nuulia. ⁵ Niirakaalaka Jesús namüin na wayuukanairua napüshua sünain jashichin nia namüin. Mojusü naa'in Jesús süka manoujüinyeein naya nünüiki. Nümakalaka joolu'u nümüin chi joso ajapüchikai:

—Puwasta tü pajapükat.

Je süka naa'inrüitpain tü nümakat nümüin, anale'eitpa tü najapükat.

⁶ Otta na fariseokana, noju'innajaakalaka nanainmüin na nümaajanakana Herodes sünain namajiraain namaa:

—¿Kasa waa'inrüinjatka süpüla wo'utirüinjatüin naa'in? —müshii naya.

Antüsü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús

⁷ Nu'unakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana suulia tü wayuukolüirua sotp'a'müin tü palaakat. Otta wayuu watta saalin sulu'ujee tü mmakat Galilea, oushikajaasü nüchiirua. ⁸ Je süka saapüitpain wayuu wainma nüchiki Jesús sünain naa'inrüin kasa anasü, antüsü joolu'u nünainmüin sulu'ujee tü mmakat Judea, sulu'ujee tü pueulokat Jerusalén, oo'ulaka

sulu'ujee tü mmakat Idumea. Antüshii na chaje'ewaliikana wüinpümüin saa'ujee tü süchikat Jordán oo'ulaka sulu'ujee tü mmakat pejekat süna'in tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón. ⁹ Süka wainmain tü wayuukolüirua, nuluwataain Jesús na nikirajüinkana süpüla yapainjatüin wane anua nüpüla suulia sülainjirain nia. ¹⁰ Süka saapüin nüchiki Jesús süna'in niyajiün wayuu wainma, arütkaasü joolu'u tü wayuukolüirua eekai ayuulin süna'in chentaawain süpüla shipettüin nia shii'iree anain shia nütüma. ¹¹ Otta tü wayuu kale'eru'usükalüirua yolujaa, shi'rapa Jesús, su'wachiraaakalaka nümülatu'umüin süna'in su'waatinnüin sütüma tü yolujaakalüirua:

—Pia Nüchonkai chi Maleiwakai —sümakalaka.

¹² Otta nüchiajaain shairua suulia su'walakajiün nüchiki sainküin wayuu.

Aneekünüshii na polookana piämmüin Aluwataaushikana

¹³ Je süchikijee tia, o'unüshi Jesús saa'upünaa wane namüna süna'in neenaküin na wayuu nüchekakana süpüleerua nümaain. Je narütkaapa nünainmüin, ¹⁴ nüneeküin poloo piämmüin na'akajee. Ni'itaakalaka joo nanülia "Aluwataaushi" münüin, süka nuluwataainjanain naya süna'in aküjaa nünüiki sümüin wayuu. ¹⁵ "Taapüin laülawaa joolu'u jümüin süpüla ayu'laa yolujaa süle'eru'ujee wayuu", nümakalaka namüin.

¹⁶ Anuu nanülia na polookana piämmüin wayuu aneekuushikana nütüma: Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. ¹⁷ Jacobo nümaa Juan nüchonni Zebedeo, na ni'itaakana anülia Boanerges. (Je tü nanüliakat, "Sütürüla Juya", malu't.) ¹⁸ Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, je Tomás. Jacobo chi nüchonkai Alfeo. Tadeo. Simón, wane no'utku na wayuukana kanüliakana Zelote. ¹⁹ Je Judas Iscariote chi aapüinjachikai nikii Jesús.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

²⁰ Shiasa süchikijee tia, ekerotshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin wane miichi. Sükotchajaakalaka süchikua wane wayuu watta saalin nünainmüin. Kapüleekalaka namüin nekaain saa'ujee tü wayuukolüirua. ²¹ Shiasa natüjaapa naa'u Jesús na nüpüshikana süna'in chenta'ain sümüin tü wayuukolüirua nünain, nasaajaweein nia yalajee. "Maa'inkai cheje aa'in nia", namajiraakalaka.

²² Otta na karalouktamaajanakana antakana Jerusalénjee, aashajaajiraashii naya süna'in maa: "Süka niain Beelzebü chi sülaülakai yolujaa een nümaa, pülakalaka nia süpüla ayu'laa yolujaa", müshii naya.

²³ Neenajakalaka Jesús tü wayuukolüirua nünainmüin süpüla nikirajüinjanain naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "¿Jamakuai ppät süpüla nüjütajaajiraainjachin ne'e Satanás nümüiwa, chi sülaülakai yolujaa?" ²⁴ Müleka sütkaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweena naya. ²⁵ Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa tü süpüshikat, pa'ünüüwaweerü. ²⁶ Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua süna'in nütkaain sümaa, oo'ulaajeechi nia suulia aluwatawaa. ²⁷ Nnojotsü süpüla asaajaanüin nükorolo wane wayuu eekai katsüin. Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmüin eekai katsüinreein ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuukai nütüma, je alü'üjüneerü tü nükorolokot nüma'anajee. Akaajaa tayaka'iya. Süka niyamülüichipain tatüma chi sülaülashikai yolujaa, tountüin tayülüin yolujaa. ²⁸ Shiimain ma'i tü tamakat joolu'u jümüin: Eesü süpüla

sülatinnüin saainjala wayuu suulia nütüma Maleiwa. Ja'itakaje mojuin sünnüiki nümüin Maleiwa, eesü süpüla sülatinnüin suulia tia'aya. ²⁹ Akaajasa müleka niale chi Naa'inkai Maleiwa mojuin amüin pütchi, müiria nnojolüin alatinnüin suulia tü makat, nnojotsü joolu'u je nnojoleerü mapeena", nümakalaka Jesús namüin. ³⁰ Müsü nünüiki Jesús sümüin tü wayuukolüirua süka "Yolujaa ne'e" namüin na karalouktamaajanakana nümüin chi Naa'inkai Maleiwa chi niyu'lakai aka yolujaa.

Tü niikat je na nuwalayuukana Jesús

³¹ Süntataalakalaka joolu'u tü niikat Jesús namaa na nimüliayuukana. A'atapajüshii naya yala anooipa'a sünnain neenakirüin nia süka naasha-jaweein nümaa. ³² Naapinnakalaka Jesús sütüma tü wattakat saalin wayuu joyotokana nü'ütpa'a:

—Naa tü püikat anooipa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweesü pümaa —nümünakalaka.

³³ Asouktüshi Jesús:

—Taküjeerü joolu'u jümüin jaralüin tü tein oo'ulaka jaraliin na tawalayuuin —nümakalaka namüin.

³⁴⁻³⁵ Je nümakalaka namüin na wayuukana napüshua sünnain niirakaain namüin na wayuu joyotokana nü'ütpa'a:

—Tü wayuu "teikat" je na wayuu "tawalayuukana" tamüinjanakana amüin, naya na eekai naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai maa aka naairua —nümakalaka Jesús namüin.

4

Süchiki wane mma apünajünakat alu'u

¹ O'ttushi Jesús sünnain ekirajaa nüchikua sotpa'a tü palaakat. Shiasa süka wattain saalii tü wayuu okotchajaakalüirua nünainmüin, no'otookalaka sulu'u wane anua sünnain nüikkalaa'in süpüla ekirajaa yalajee shirokujee tü palaakat. ² Ekirajüshi nia sünnain kasa wainma süka sukuaippa tü kasa e'nnajünakat sainküin mma sünnain nümüin namüin na wayuukana: "Jaapa tanüiki. ³ Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat sünnain nijinain tü nuwaüyekat. ⁴ Eesü waüyee ejituukat sulu'u wopu eere shiküin shia wuchii. ⁵ Eesü ejituukat sa'aka ipashira eere arülain mma. Osota müsüja'a shia mayaainje arülain tü mmakat. ⁶ Shiasa susotapa, julumaatüsü sütüma tü ka'ikat süka arülain tü mmakat süpüla tü suuralakat. ⁷ Eesü ejituukat sa'aka eejatüle paala mojuui keimsesü. Shiasa süsotapa tü mojuuikat süchikua, eweeniraasü sümaa tü pünajütakat. Je ouka müsia tü pünajütakat sütüma tü mojuuikat sümaa machoin sütüma. ⁸ Alu'usa wane waüyeeekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emiyo'ulaasü sünnain wattain saalii süchoin. Eesü eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon sünnainjee waneesia so'u, eesü eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sünnainjee wane'eya, je eesü eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sünnainjee wane'eya", müshi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

⁹ Shiasa kettaapa nünüiki Jesús, nümakalaka namüin: "Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatünjatüin saa'u tü tekirajakat anain".

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü nikirajiakat

¹⁰ Je wanaa sümaa nümüiwain Jesús, asakinnüshi natüma na polookana piammüin nikirajün je wane wayuuirua nümaajana sünnain jamalu'ulüin

tü nikirajüitpakat anain süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ¹¹ Nūsouktakalaka Jesús namüin: “Nnojotsü atüjaanüin aa'u paala süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Otta müshia joolu'u, o'ttüichipa nia sünain nii'iyatüin shia jümüin jakana tekirajüinkana. Otta na wane wayuukanairua, e'ikünüshii naya ne'e süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma, ¹² süpülatjü shikeraajüin tü nünüikikat chi Maleiwakai aküjünakat paala sünain maa: 'Ja'itatataairü ma'i naapüin otta ne'ruin, nnojottataaleerü nayaawatüin aa'u. Nnojishii naya anoujeein tanain süpüla talatirüinjatüin naainjala noulia', müsü nünüiki Maleiwa”.

Süchiki sünain jamalu'ulüin tü mma apünajünakat alu'u

¹³ Nümakalaka Jesús namüin: “Tekirajüinapa jia sünain wane kasa süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Saa'u nnojölüin jiyaawatayaa'in aa'u tü taküjaitpakat jümüin, ¿jamakuaippaleerü jiyaawatüin aa'u müleka shiale takuaippain tü sünain ekirajaa jia tachikua'aya? ¹⁴ Chi apünajüikai, nia niyaawaseka'aya chi aküjaikai nünüiki Maleiwa sainküin mma. ¹⁵ Tü waüyee ejituukat sulu'u wopu, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin ne'e nünüiki Maleiwa. Akatsa asütünamaatüin tü pütchikat noulia nütüma Satanás suulia nanoujajüin sünain. ¹⁶ Je tü ejituukat sa'aka ipashira, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin sümaa talataa aa'in tü nünüikikat Maleiwa aküjünakat namüin. ¹⁷ Müshii aka naya saa'in tü pünajüt julumaatakat, süka nanoujain ne'e mots'o'o. Shiasa ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müshi'iya naya suulia anoujaa. ¹⁸ Je tü ejituukat sa'aka eejatüle paala mojuui keimesü, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa. ¹⁹ Akatsa malaüle'erüin naa'in naya sünain anoujaa sükajee shapaain naa'in saa'u tü katüinjatkat atüma no'u, saa'u tü alateetkat mapeena, je sükajee kachiiruain ma'i naa'in washirüü, tü nnojotkat kalu'uin talataa. ²⁰ Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaippa na wayuu aapakana nünüiki Maleiwa sümaa noonoin sümaa. Koo'omüinsü ma'i namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, maa aka tü pünajütkat saa'ukat mma anasü, maa aka eekai sujuittirüin apünüin shikii süchon sünainjee waneesia so'u, eekai sujuittirüin aippirua shikii süchon sünainjee wane'eya, je eekai sujuittirüin poloo shikii süchon sünainjee wane'eya”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Süchiki wane luusa chuwatsü iipünaa

²¹ Nümakalaka Jesús namüin: “¿Jalasü e'itaanüin wane luusa shipejaanüle? ¿E'itaanüsü cheje suupünaa wushu? Nnojo. E'itaanüsü eere süpülee luusa süpüla sünaküinjatüin kasa süpüshua. ²² Müleka sunujunnüle wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojölüin aküjünüin paala sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua, aküjüneerü joolu'u sümüin. ²³ Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain”, nümakalaka namüin.

²⁴ Ayatüshi aashajaain Jesús namaa sünain namüin namüin: “Anashii müleka eere jaa'in sünain tü pütchi jaapakat. Müleka jülüjüle jaa'in tü shiimüinkat tekirajakat anain jia, jiyaawateerü aa'u tü tamüinjatkat jümüin mapeena. ²⁵ Chi wayuu eekai jülüjüin naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, ekirajüneechi nia soo'omüin. Akaajasa chi

eekai nnojolüin kasajatüin nümüin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia paala”, nümakalaka Jesús namüin.

Sukuaippa tü pünajütakat

²⁶ Aashajaashi joolu'u sümüin tü wattakat saalii wayuu: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa wane yüüja eere nüpünajüin wane wayuu sulu'u. ²⁷ Je chi apünajüikai, wanaa sümaa na'atapajüin, ja'itaichi atunküin, maa'aya aka katüle no'u, osotüsia ne'e nujuuna tü nüpünajüinkat je müle'osü shia'aya sünain nnojolüin nütüjaain saa'u jamakuaippalüin. ²⁸ Eweetüsü shia sümüiwa süle'eru'ujee mma. Osotüsü palajana tü süpanakat. Eweeta müsia tü süsiikat süchikijee. Je süchiki tü süsiikat, kachon müsia. ²⁹ Oo'ulaka jakütapa tü pünajütakat, ashannüsü süka kettaaitpain sükalia süpüla okotchajünaa”, nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki tü sü'ukat “mostaza”

³⁰ Nümakalaka Jesús namüin: “¿Jamüsü, saa'in jümüin, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? ¿Jameerü tanüiki jümüin müleka tekirajüle jia sünain süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma? ³¹ Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa sü'ü tü 'mostaza' münakat. Mayaainje jo'uuchechoin ma'i shia wanaa sümaa süpünajüin, ³² osotüsü sütüma wane suu'ulia miyo'u. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namüin.

³³ Müsü nünüiki Jesús sümüin tü wayuukolüirua sünain ekirajaa. Müleka shiyaawatüle saa'u tü nümakat sümüin, ayatshia nia ekirajüin soo'omüin. ³⁴ Tü nikirajakat aka tü wayuukolüirua, shia süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Otta nümüiwa namaa na nikirajüinkana, nüküjain kasain kayaawasein tü naashajaakat achiki.

Niimale'erüin Jesús wane wawai

³⁵ Je motsapa ka'i so'u ka'ikat tia sünain ein Jesús yaa sulu'u tü anuakat, —Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

³⁶ O'otooshii na nikirajüinkana Jesús sulu'u tü anuakat eere nia joyotüin napüla süpüla o'unaa sulu'u tü anuakat suulia tü wattakat saalin wayuu. O'unüsü wane anuirua nüchiirua. ³⁷ Je süma'inru'u waraittüin tü anuakat shirokupünaa tü palaakat natüma na nikirajüinkana, anta müsia joo wane wawai nanainmüin sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat. ³⁸ Otta müshia Jesús, atunküshi shiinalu'u tü anuakat saa'u wane ekiipalaa. Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin:

—Ekirajüikalee, püchijiraa maala. Ouktüshii taa waya. ¿Jamüshi nnojoka'a pükaaliijayaain waya suulia wüinsirajüin? —namakalaka nümüin.

³⁹ Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat:

—Jimata pia —nümakalaka sümüin.

Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüiki.

⁴⁰ Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—¿Jamüshii mmotka'a jia? ¿Jamüshii nnojoliika'a jünoujüin paala sünain to'tte'erüinjanain jia suulia tü wawaikat? —nümakalaka namüin.

⁴¹ Ponokalaka ma'i naa'in na nikirajüinkana sünain namüin:

—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü palaakat?

5

Ajuittinnüsü watta saalii yolujaairua nüle'eru'ujee wane wayuu nütüma Jesús

¹ Antüsü joolu'u tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana waneemüin sa'ata palaakat eere kepiain wane wayuuirua kanüliajüsü Gadareno. ² Nüshakatapa Jesús sulu'ujee tü anuakat, eejachi nüpüla wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa. Antüshi nünainmüin sa'akajee tü amouyuukalüirua. ³⁻⁴ Kepiashi nia sa'aka tü amouyuukat. Ja'itaichi kapün atümaa nia süka kaleena sünnain nütüna oo'ulaka sünnain nüsa'a, nüpülaajaapü'üin. Isashi nia achikii shii'iree nütü'ünnün süpüla kapün nia atümaa. ⁵ Warai mapü'üshi nia sa'wai je so'uka'i sa'akapünaa amouyuu je soo'opünaa uuchi sünnain nu'waatün je sünnain nükkashalün tü nütakat süka ipa.

⁶ Shiasa ni'raiwa'aya Jesús ka'yatajee, awataashi nia nüpanapa sünnain nu'wachiraain yaa nümlatu'umün. ⁷⁻⁸ Otta müshia Jesús, —Pujuittaa nuulia —nümaja amüinrü tü yolujaakat.

Emetutsü joo süntüiki tü yolujaakat nüle'eru'ukat chi wayuukai:

—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, ¿jamüinjatü takuaippa pütüma? Anakaja pansaale pünüiki nu'upala Maleiwa süpüla nnojolünjatün te'rün tamüliala pütüma —süchuntakalaka ma'i nümün.

⁹ —¿Kasaichi pünülia? —nümakalaka Jesús sümün.

—Watta saalii, münüshii waya —sümakalaka nümün Jesús.

¹⁰ Achuntüsü ma'i joo tü yolujaakalüirua:

—Nnojo püjütün waya yaajee wattamün —sümakalaka nümün Jesús.

¹¹ Eejatü wane püülüküirua wainma ekajaain maa aka tüsa saa'u wane namüna. ¹² Nachuntün ma'i na yolujaakana nümün Jesús:

—Anakaja müleka püjütüle waya süle'eru'umün tia püülükkalüirua —namakalaka.

¹³ —Ju'una jümaarüleen —nümakalaka Jesús namün.

Ojuitta müsüja tü yolujaakalüirua nüle'eru'ujee chi wayuukai süpüla shikerolün süle'eru'umün tü püülükkalüirua. Eejatüja'a maa aka 2.000 püülükü. Apantajaayaa müsü saa'ujee tü namünakat shirokumün tü palaakat. Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua.

¹⁴ Na arüleejülüikana tü püülükkalüirua, apantajaashii naya sulu'umün tü pueulokat je sainküin mma sünnain aküjaa süchiki tü alatak. ¹⁵ Otta na wayuu aapakana nanüiki sulu'u tü pueulokat, o'unüshii naya nünainmün Jesús. Je nantapa nünainmün, ne'rün chi wayuukai ojuittinna ouliachikai yolujaa, sünnain kashe'inchipain nia otta nnojolichipain maiminnain, sünnain joyotün nü'ütpa'a Jesús. Eimolojooshii naya ne'rapa nia. ¹⁶ Otta na wayuu eejanakana wanaa sümaa niyajünün chi wayuukai, naküja achikichi nia sümün tü antüsükalüirua je süchiki tü püülükkalüirua. ¹⁷ Je na wayuu Gadarenokana, nachuntün ma'i nümün Jesús süpüla nu'unünjachin sulu'ujee tia mmakat.

¹⁸ Je wanaa sümaa no'otooin Jesús sulu'umün tü anuakat süpüla ale'ejaa Galileamün, arütkaashi joo chi ojuittinna ouliachikai yolujaa nünainmün shii'iree nu'uneein nümaa. ¹⁹ Otta müshia Jesús, niyouktün süchiki nümaainjachin nia, sünnain nümün nümün:

—Anashi püle'ejüle püchikua pipialu'umüin sünainmüin tü püpüshikalüürua sünain püküjain süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat chi Maleiwakai pümüin sünain nümüliajüin pia —nümakalaka Jesús nümüin. ²⁰ O'unüshi joo chi wayuukai sulu'upünaa tü mma kanüliakat Decápolis sünain aküjaa sümüin wayuu süpüshua süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat Jesús nümüin. Je ponosü ma'i saa'in tü wayuukolüürua tü nüküjakat namüin.

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

²¹ Shiasa mapa, ale'ejüshi Jesús nüchikua waneemüin sa'ata tü palaakat. Je chamüin cha'aya, outkajaasü wayuu watta saalin nünainmüin sotp'a palaa. ²² Nüntakalaka wane wayuu kanüliashi Jairo, wane laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat tü judiokolüürua. Je ni'rapa Jesús, nüsapainyo'ukashi nia nümülatu'umüin sünain ²³ nüchuntüin nümüin süka süpüshua naa'in sünain nümüin nümüin:

—Kaalín taya püpüla, amotsojünüsü saa'in tü tachonkot sütüma wane ayuulii. Tatüjaa aa'ulu müleka pu'unüle sünainmüin sümaa pi'itainjatüin papapü sünain, kateerü o'u süchikua —nümakalaka nümüin Jesús.

²⁴ Nu'unakalaka Jesús nümaa. Wanaa sümaa waraittüin Jesús nipi-alu'umüin Jairo, chentaawasü wayuu watta saalii nünain. ²⁵ Je sa'aka tü wayuukolüürua, eejatü wane jierü ayuuisü. Polooirü piammüin juya amülain isha sümüin. ²⁶ Müliasü ma'i saa'in sütüma tü ayuuliikat. Aja'lajaasü tü sünnheetsekat so'uinnain tottoolu. Nnojotsü anayaain natüma. Ja'itairü e'rajaanüin sütüma tottoolu wainma, isasia ne'e nachiki tü ayuuliikat. ²⁷ Sütüma sütüjaain naa'u Jesús sünain nütüjain eiyajaa wayuu, amülü'iraasü shia sa'akajee tü wayuukolüürua nünainmüin süpüla shipettüin nüshe'in. ²⁸ “Müleka tepettüle ne'e sot nüshe'in, aneerü taya”, mapü'üsü saa'in süle'eru'u. ²⁹ Je shipettapa shia, anaitpa, nnojolüitpa amülain isha sümüin. Je sütüjaaitpa aa'ut sümaa anaitpain shia süka saawalaain saa'in süle'eru'u.

³⁰ Nütüjaamaata aa'ulu Jesús sünain niijajüitpain wane wayuu. Ajununajaashi nia sünain,

—¿Jara epettaka tashe'in? —sünain nümüin sümüin tü wayuukolüürua wattakat saalii.

³¹ —¿Jamüshi “¿Jara epettaka tashe'in?”, pümaka'a? Watta'asa saalii wayuu chentaawakat pünain —namakalaka na nikirajüinkana nümüin.

³² Masütaajusai joo Jesús sünain eirakawaa sümüin tü wayuukolüürua shii'iree ni'reein tü wayuu epettakat nüshe'in. ³³ Sütüjaapa saa'u tü jietkat tü kasa anasü alatüitpakat sümüin, sürütkaakalaka nünainmüin Jesús sümaa momoluu sünain süsapainyo'ukain shia nümülatu'umüin. Süküjakalaka nümüin sünain shia'in epettüin tü nüshe'inkat je sünain anaitpain shia nütüma. ³⁴ Nümakalaka Jesús sümüin:

—Nii waa'iraa, anaitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü pu'unüle sünain anain paa'in. Müiria nnojolüin mülain pia sütüma tü ayuuliikat.

³⁵ Wanaa sümaa naashajaan Jesús sümaa tü jietkat, süntakalaka joo wane wayuuirua nipialu'ujeejatü Jairo chi laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat, sünain nümüin nümüin:

—Ouktüitpa tü püchonkot. Puu'ulaa suulia peenajaan chi Ekirajüikai.

³⁶ Otta Jesús, nnojotsü jamajatüin nümüin tü aküjünakat natüma na wayuukana. Nümakalaka nümüin Jairo:

—Nnojo piyo'ujaain aa'in. Pünouja ne'e tanain süpüla anainjatüin tü püchonkot.

³⁷ Niyouktakalaka Jesús süpüleerua su'unüinjatüin tü wayuukolüirua nümaa. Na o'unakana nümaa, naya ne'e na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo oo'ulaka Juan chi nuwalakai Jacobo. ³⁸ Shiasa nüntapa Jesús nipialu'umüin Jairo, eesü wane wayuuirua a'waatüin ma'i shi'iralu'u saalii tü jintutkot. ³⁹ Je nikerolopa sulu'umüin tü miichikat,

—Nnojo ji'yalajüin. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e — nümakalaka Jesús sümüin.

⁴⁰ Otta tü wayuukolüirua, süsirajakalaka nüka Jesús sütüma tü nümakat.

Nujuittirakalaka Jesús anoopa'amüin süpüshua tü wayuukolüirua. Naya ne'e ekerotoko nütüma eemüin tü müliashiikat chi süshikai oo'ulaka tü shiikat je na nikirajüinkana eejanakana nümaa. ⁴¹ Naapaakalaka tü jintutkot süka sajpü sünain nümüin sümüin:

—*Talita, kumi.*

(Je tü pütchikat, “Tachee, püchijiraa maala, müshi taya pümüin”, malu'ut.)

⁴² Asha'walaa müsia tü jintutkot sümaa suwara'iraain. (Müitka poloo piammüin juya suuyase.) Ponusü ma'i saa'in tü wayuukolüirua tü shi'arakat. ⁴³ Otta Jesús, nüchuntale'einya saapünüinjatüin eküülü sümüin tü jintutkot je ni'ita'aleein napüleerua na wayuukana sünain nnojolüinjatüin na'walakajüin süchiki sainküin wayuu.

6

Nnojoishi kachipünaain aa'inyüü Jesús cha'aya Nazaret

¹ Nu'unakalaka Jesús yalajee yala namaa na nikirajüinkana eemüin tü pueulo eejachire nia tepichiiwa'aya. ² Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiökana, o'ttushi nia sünain ekirajaa sulu'u tü ekirajüleekat.

—¿Jarai cheje kekiika atüma chii? ¿Jarai cheje pülashika atüma süpüla aa'inraa tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa? —müsü wayuu wainna süka ponüin ma'i saa'in tü nümakat Jesús.

³ Otta waneerua, nnojoishi kasajachin nia namüin. Asakijirawa'ain müshii:

—Watüjaa aa'uchi nia sünain niain chi a'yataaikai sümaa taapüla. Je we'raajüin María tü niikat oo'ulaka Jacobo, José, Judas je Simón na nimüliayuukana. Otta na nüshunuukana, kepiashii yaaya sulu'u tü pueulokat wanaa wamaa —namakalaka.

⁴ Nümakalaka Jesús namüin:

—Tamüshii paala jia: Müinka nüntüle wane nü nüüikimaajachi Maleiwa nuumainpa'amüin, mojuteechi nia sütüma tü wayuukolüirua je sütüma tü nüpüshikalüirua —müshi namüin süka mojutüin nia natüma.

⁵ Je tü manoulaa eekat nanain na wayuukana cha'aya, süta'ülüin tü kasa anasü naa'inreekat Jesús, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Waneesia ne'e ni'itain najapü sünain wayuu palitchon süpüla anainjatüin nütüma. ⁶ Je ainuusü ma'i naa'in Jesús süka manoulain na wayuukana cha'aya.

Aapünüsü laülawaa namüin na polooshiikana piammüin

Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua sünain ekirajaa. ⁷ Neenakalaka na Aluwataaushikana polooshiikana piammüin sünain nüjütüin naya piawawalin süpüla aküjaa

tü nüchikikat. Naapüin laülawaa namüin süpüla ajuittiraa yolujaa suulia wayuu.

⁸ Nümakalaka Jesús namüin:

—Nnojo jülü'üjüin jüshe'in, jimia, jükapateetse, je jünneetse. Waneesia ne'e jülü'üjeerüin wunu'u jüshepü'üjia. ⁹ Nnojo jülü'üjüin suwala'ata jüsapaatse je suwala'ata jüshe'in. ¹⁰ Shiasa wanaa sümaa jüntüin sulu'umüin wane pueulo, nnojölünjatü jii'iratüin tü miichi jüntakat alu'u palajana. ¹¹ Je müleka nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo je shiyouktünüle tü pütchi jüküjünjatkat sümüin, ju'unamaata suulia sünain jo'otojooin tü mmakat sünainjee juu'ui jüma'ichikü shiyaawase jümüin: “Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e”.

¹² No'unakalaka joo na polooshiikana piammüin sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua sünain naküjain nüchiki Cristo sümüin wayuu shii'iree shiyaawajaainjatüin suulia saainjala. ¹³ Nojuittirüin wainma yolujaa suulia wayuu je anasü suulia ayuulli tü wayuu o'yotünakat aa'u seita natüma.

Süchiki nu'utia naa'in Juan chi owoutisaajüikai

¹⁴ Otta müshia Herodes, chi sülaülashikai mma, naapa achikichi Jesús süka wattaitpain nüchiki sainküin mma. Müsü sünüiki wane wayuu nüchiki:

—Chi Jesúska anülia, nia'aya ne'e naa'in wamüin Juan chi owoutisaajüikai, oso'iraataasü eera naa'in süchikjee ouktaa. Müshijese'e pülashin nia süpüla aa'inraa tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

¹⁵ Shiasa süküjala waneerua:

—Niataa Elías.

Otta sünüiki wane'eya:

—Niataa wane nünüikimaajachi Maleiwa maa aka na nünüikimaajana namaiwanakana.

¹⁶ Shiasa naapapa Herodes tia, majataasü naa'in: “¿Nia cheje eera Juan chi tashottirakalinka anulu? ¿Oso'iraasü cheje naa'in eera?”

¹⁷⁻¹⁸ Je nüchiki Juan wanaa sümaa nu'utinnüin aa'in paala, müsü mayaa: Eejattaa wane jierü kanüliasü Herodías, tü nu'wayuusekat Herodes. Nu'wayuuse paala Felipe chi nimüliakai. Shiasa nümapä'ükalaka Juan nümüin Herodes: “Nnojotsü anain nu'upala Maleiwa pu'wayuusein tü jierü nu'wayuusekat paala chi pimüliakai”. Je saa'ujee tia, ata'ülinnüshi Juan nütüma sümaa nüpüreesajüin. ¹⁹ Shiasa Herodías, su'utiree aa'inchi ma'i Juan, süka üttüin saa'in nünain. Akaisa isain süchiki ²⁰ süka niyouktajüin sümüin Herodes. Kojutshi ma'i Juan nütüma süka nütüjaain saa'u sünain naa'inrüin tü nuluwataakat anain Maleiwa je sünain nukatannüin nütüma süpüla ni'yataain nümüin. Keejiapü'üsü nümüin nünüiki mayaainje müin aka kapüleekai shia nümüin.

²¹ Süntakalaka joo wane ka'i ananuwasü saa'in sümüin Herodías süpüla su'utirünjatüin naa'in Juan. Eejattaaaja wane mi'iraa nütüma Herodes su'utpünaa nikeraajüin juya. Neenajirakalaka sünain tü mi'iraakat na laülaayuushiikana oo'ulaka na sülaülashiikana surulaat oo'ulaka na sülaülashiikana tü mmakat Galilea. ²²⁻²³ Je shikerolapa tü süchonkot Herodías sünain oyonnajaa su'upala tü wayuukolüirua, talatüsü ma'i naa'in Herodes je napüshua na wayuukana.

Nümakalaka joo Herodes sümüin tü majayütkat:

—Tamüsü paala pia no'upala naairua: Püchunta kee'ireekat paa'in. Müleka pücheküle süse'eru'upünaa tü mma taluwataakat alu'u, mümünjeerü.

²⁴ Sujuittaakalaka tü majayütkat sünaimüin tü shiikat sünaim asakiraa: —¿Kasa cheje paala tachuntaka nümün? —sümakalaka sümün.

Süsouktakalaka tü shiikat sümün:

—Puchunta nümün tü nikiikat Juan chi owoutisaajüshikai — sümakalaka.

²⁵ Ale'ejaa müsia tü majayütkat nünainmüin Herodes sünaim sümün nümün:

—Püntira pümata tamün sulu'u wane pülaata tü nikiikat Juan chi owoutisaajüikai.

²⁶ Mojukalaka ma'i naa'in Herodes sütüma tü süchuntakat. Shiasa saa'u pansaaitpain nünüiki sümün su'upala tü wayuukolüirua, naa'inrüinjatü tü süchuntakat nümün. ²⁷ Nümakalaka nümün wane surulaat:

—Pu'una nünainmüin Juan chi püreesashikai püshottaiwa nunulu.

O'una müshia chi surulaatkai eemün tü kaatsetkat süpüla naa'inrüinjatüin tü aluwataanakat anain nia. ²⁸ Nüntitkalaka tü nikiikat chi müliashiikai sulu'u wane pülaata sünaim naapün shia sümün tü süchonkot Herodías. Shi'ikajaakalaka shia sümün tü shiikat. ²⁹ Otta müshi'iyia na nikirajüinkana Juan natüjaapa saa'u nu'utünün aa'in, antüshii naya sünaim asaajaa chi müliashiikai süpüla ne'itaain sulu'umün wane woowira.

Ekitshi Jesús watta saalii wayuu

³⁰ Ale'ejüshii joo na Aluwataaushikana polooshiikana piammün nünainmüin Jesús sünaim naküjain nümün süchiki tü kasa naa'inrakat je süchiki tü nekirajakat anain sainküin mma.

³¹ Je süka süntapaayaa sümün wayuu wainma nünainmüin Jesús namaa na nikirajüinkana, je süka mojunuain namün eemerawaa otta ekawaa, müshi Jesús namün:

—Joo'uya tamaaiwa jia chamün eere yüütüülin mmakat süpüla jeemerainjanain —nümakalaka namün.

³² No'otookoloko namüiwa sulu'u wane anua sünaim no'unün chamün eemünre yüütüülin mmakat. ³³ Shiasa tü wattakat ma'i saalii wayuu sütüjaapa naa'u Jesús je na nikirajüinkana sünaim no'unün, o'unüsü sulu'ujeje tü pueulokalüirua süpüshua. Awanaajüshii sümaa nantün nüpüleerua Jesús. ³⁴ Wanaa sümaa nüshakatün Jesús sulu'ujeje tü anuakat, ni'rün tü wayuu wattakat saalii. Nümüliajakalaka shia süka walakatün maa aka saa'in aneerü eekai memekeetsein. Nu'ttakalaka sünaim ekirajaa shia sünaim kasa wainma.

³⁵ Shiasa motsopa ka'ikat, narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin sünaim namün nümün:

—Ekirajüikalae, yüü'üyütüüisü ma'i tü mmakat, je alü'ütsü süpüla shipiü'u'ujain. ³⁶ Anasü müleka püjütüleirua su'unaiwa sulu'umün tü pueulokalüirua je sainküin shipia wayuu nayalajaiwa tü neküinjatkat — namakalaka nümün.

³⁷ Nüsouktakalaka Jesús namün:

—Jaapa jiakana neküin.

Namakalaka nümün:

—¿Püchekün süpüleerua wayalajün tü wattakat saalii eküülü napüla? Ja'itayaakaje palirawalin neküin, nnojoleerü asetaain naka sujut shi'yataain wayuu so'u mekiisat kashi —namakalaka.

38 —¿Jera pan eekat jüma'ana? Ji'rajaapa jütüjaaiwa saa'u — nümakalaka Jesús.

—Ja'raisü pan je piamasü ne'e jime asijuushi eekat wama'ana — namakalaka natüjaapa saa'u.

39 —Anakaja jükkale'erüle tü wayuukolüirua saa'u tü alamakat sünain katatawalin naya — nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

40 Naikkalaakalaka na wayuukana sünain ja'raiwalin je polo'owalin shikii. 41 Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisukat pan je tü piamasukat jime. Niirakaakalaka iipünaamüin sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo tü pankat süpüla nottonojünjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. Akaataaja joo sukuaippa tü piamasukat jime nütümayä. 42 Eküshii napüshuale'eya je emirashii sünainjee. 43 Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka poloo piammüin katto'ui. 44 Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüshua.

Waraittushi Jesús soo'opünaa tü palaakat

45 Shiasa mapa süchikijee tia, nütüin Jesús na nikirajüinkana süpüla no'unüinjanain nüpüleerua. No'otookoloko sulu'u tü anuakat sünain no'unüin namüiwa nüpüleerua waneemüin sa'ata tü palaakat, eemüin tü pueulo kanüliakat Betsaida, süma'inru'u nüpütaain Jesús süpüla tü wayuukolüirua. 46 Shiasa süchikijee nüpütaain süpüla, o'unüshi Jesús nümüiwa saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.

47 Je motsapa ka'i, eeshi nia nümüiwa saa'u tü namünakat. Otta müsia tü anua kalu'ukot na nikirajüinkana, wattasü shia suulia tü mmakat.

48 Ni'ralakala na nikirajüinkana cha'aya pasanain sünain tü palaakat sünain müliain naya sünain apalainkajaa süka katsüin tü jouktaikat napanapa. Shiasa maa aka eeiwa'aya aikat, o'unüshi Jesús nanainmüin na nikirajüinkana sünain waraittün nia soo'opünaa tü palaakat. Alatüshi Jesús sü'ütünaa tü anuakat. 49-50 Shiasa ne'rapa Jesús sünain waraittün nia soo'opünaa tü palaakat,

—Epeinjaasü kasa wapüla ne'e —namakalaka sünain na'waatüin sümaa mmoluu sheema tü ne'rakat.

Nüsouktaamaatalakala Jesús namüin:

—Nnojo mmolüin jia, jüchechera jaa'in. Taya tayakalin —nümakalaka namüin.

51 No'otookoloko sulu'umüin tü anuakat nanainmüin na nikirajüinkana je ejimalaa müsia tü jouktaikat. Ponokoloko ma'i naa'in na nikirajüinkana tü kasa ne'rakat. 52 Otta nnojoliyülia nayaawatüin aa'u tü nikirajeeekat anain Jesús wanaa sümaa nikirüin tü wayuukalüirua pan, sükajee nnojolüin jülüjüin naa'in jamalu'ulüin tia.

53 Je nantapa waneemüin sa'ata tü palaakat, antüshii naya sulu'umüin wane mma kanüliasü Genesaret. Nasha'wale'etkalaka tü anuakat sotpa'amüin tü palaakat cha'aya. 54 Shiasa nashakatapa sulu'ujee tü anuakat, ayaawatünüshi Jesús sütüma tü wayuukolüirua kepiakat cha'aya. 55 Suwataakalaka sainküinpünaa tü mmakat sünain süntirüin wayuu eekai ayuulin saa'u suju'lejä nünainmüin Jesús eepünaale nia.

56 Je ne'itaain tü ayuuisükalüirua eepünaale nu'unüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua je sainküinpünaa tü mmakat. Je nachuntün nümüin Jesús shii'iree shiain nepettün ne'e na ayuushiikana sotch nüshe'in. Anakalaka nütüma napüshua'aya na eekai nepettün nüshe'in.

7

Tü nekirajakat anain na fariseokana

¹ Antüshii no'utku na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana chajee Jerusalénjee eemüin Jesús. Akotchajaashii naya süpüla arütkawaa nünainmüin, ² süka ne'nnapü'üin na nikirajüinkana Jesús natüma sünnain ekawaa sümaa mo'lojooiin najapü, süka shiain wuleinjatüin atüma sukuaippa wayuu nu'upala Maleiwa naashin. ³ (Oo'ulaka nakuaippa na fariseokana je na wayuu judiokana napüshua, müleka nnojorule no'lojooiin najapü süpüla wuleinjatüin nakuaippa nu'upala Maleiwa, nnojoliishii naya eküin. Shia'aya nakuaippa na natuushikanairua napüleerua. ⁴ Tü eküülü nayalajakat metkaaralu'u, müleka nnojorule no'lojooiin shia, nnojotsü neküin. Je naa'inrüin wainma nakuaippa na natuushinuukana napüleerua, maa aka no'lojooiin iita, amüchi, wushu, oo'ulaka neinasepala.)

⁵ Namakalaka joo na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana nümüin Jesús:

—¿Jamüshii na pikirajüinkana moonooinka'a naya sümaa tü eki-rajünapü'ukat anain waya natüma na watuushinuukana? Nnojoliikalaka no'lojooiin najapü süpüla ekaa, maa aka wayakana, süpüla wuleinjatüin nakuaippa nu'upala Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.

⁶ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Alaayuuwana cheje ma'i jia. Lotüsü ma'i nünüiki Isaiás jüchiki, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, sünnain nümüin mayaa:

“Kojutuyaashi taya natüma na wayuukana süka nanüiki ne'e, nnojottaapa'a kojutüin taya natüma süka süpüshua naa'in.”

⁷ Tü namapü'ukat sünnain na'waajüin taya naashin,

nnojotsü kasain saamüin tamüin.

Je nekirajüin wayuu sünnain pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e,

nnojotsü nekirajüin anain tü taluwataakat anain”,

müsü nünüiki Maleiwa. ⁸ Jiyouktüin tü nuluwataakat anain Maleiwa süpüla joonoinjatüin sümaa tü shikirajapü'ukat anain wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

⁹ Müshi Jesús namüin:

—¿Jamakalaka shiaka'a ne'e jaa'inrüin tü nekirajapü'ukat anain jia na jutuushikana, nnojottaapa'a shiain joonoin amaa tü nuluwataakat anain Maleiwa? ¹⁰ Soto jaa'in sünnain juluwataanüin nütüma Moisés sünnain kojutüinjachin jütüma jüshi oo'ulaka jii, je chi eekai e'rüin wayumüin

nümüin nüshi oo'ulaka sümüin nii, o'utinnajachi aa'in nia. ¹¹⁻¹² Otta saashin tü nekirajapü'ukat anain na jutuushikana, eeshii süpüla namüin na wayuukana namüin na kachooinkana naya: “Nnojoleena jia tasülajüin amüin joolu'u süka taapüitpain shia nümüin Maleiwa”. ¹³ Je sükajee tia, ju'wanajaaitpa tü nuluwataakat anain Maleiwa sütümajee ju'unüin süchiirua tü nekirajapü'ukat anain na jutuushikana. Je wainma kasa jaa'inrüin eekai müin aka tia —nümakalaka Jesús namüin.

Tü yarüttakat atüma sukuaippa wayuu no'ulu'u Maleiwa

¹⁴ Nuuneküin Jesús nachikua na wattakana naalii wayuu nünainmüin sünnain nümüin namüin:

—Jaapaja jumaala tanüiki jüpüshua jiyaawataiwa saa'u tü tekirajeeakat anain jia. ¹⁵ Nnojotsü shiain yarüttüin atüma sukuaippa wane wayuu nu'upala Maleiwa tü kasa ekerotkat saanükülü'upünaa. Shia yarüttaka atüma sukuaippa nu'upala Maleiwa tü pütchi mojulu'ut

ojuittakat saanükülu'ujee je tü kasa mojusü saa'inrakat. ¹⁶ Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jül'ujüle naa'in süpüla niyaawatüinjatüin saa'u tü tekirajakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷ Shiasa nu'unapa Jesús suulia tü wattakat saalin wayuu, ekerotshi nia sulu'umüin wane miichi. Nasakirakalaka nia na nikirajüinkana sünain jamalu'ulüin tü nüküjaitpakat achiki sümüin tü wayuukolüirua.

¹⁸⁻¹⁹ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—¿Nnojoliyütta'aya jiyaawatüin aa'u tü tekirajakat anain jiakanaya? Tamüshii paala jia jüchikua: Tü ekerotkot sulu'upünaa saanükü wane wayuu, süle'eru'umüinjatü ne'e sünain shiyu'laain süchikua suulia. Nnojotsü yarüttüin nukuaippa nu'upala Maleiwa sütüma süka nnojolüin shikerolüin sulu'umüin tü naa'inkat —nümakalaka namüin.

(Sütüma tü nümakat Jesús, sütüjaaitpa aa'u wayuu sünain anain no'ulu'u Maleiwa tü eküütakat süpüshua süpüla ekünaa.) ²⁰ Ayatshi Jesús aashajaain namüin:

—Tü pütchi moju'ut ojuittakat sulu'upünaa jaanükü, je tü kasa mojusü jaa'inrakat, shia yarüttaka atüma jükuaippa nu'upala Maleiwa. ²¹ Je müleka yarüttüle naa'in wane wayuu, kachiiruasü naa'in waneepia kasa mojusü, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka a'luwajaa, maa aka o'utaa saa'in wayuu, maa aka ama'ujawaa sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoiakai su'wayuusein, ²² maa aka kachiiruaa aa'inyüü washirüü, maa aka kanain aa'inyüü wayuu, maa aka aküjaa alawaa, maa aka yarüttaa aa'inyüü sümaa jiejyuu, maa aka kachumulaa sükorolo wayuu, maa aka mojaa anüiki sümüin wayuu, maa aka pülaa aa'inyüü suulia wayuu, je maa aka maa'inyuwaa aa'in. ²³ Süpüshua tü aainjalaa eekai müin aka tüü, naa'inrüin na wayuukana süka yarüttüin naa'in. Shia yarüttaka'aya atüma nukuaippa wane wayuu nu'upala Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü sünoulakat wane wayuu nnojotkat judioin

²⁴ Shiasa mapa süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala Genesaretjee sulu'umüin tü mmakat kalu'ukot tü pueu-lokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón. Je cha'aya, nikerotakalaka sulu'umüin wane miichi. Niyouktakalaka süchiki sütüjaainjatüin wayuu naa'u. Otta isasü nüchiki nunujulaain suulia wayuu nüntapa cha'aya sa'akamüin.

²⁵⁻²⁶ Eekalaka wane jierü kepiasü cha'aya aashajaasü pütchi griego. Sirofeniciaje'ewat shia. Kale'eru'usü yolujaa süchon tü wayuukot. Je sütüjaapa naa'u Jesús sünain nüntüin, antüsü shia nünaimüin sünain süsapainyo'ukain nümülatu'u sünain süchuntüin süka süpüshua saa'in shii'iree nujuittirüinjatüin tü yolujaakat suulia tü süchonkot.

²⁷ Nümakalaka Jesús sümüin tü jietkat:

—Emirainjana palajana süchooin wane wayuu. Nnojotsü anain müleka saapünüle tü shiküinjatkat sümüin tü etkalüirua —nümakalaka.

²⁸ Sümakalaka nümüin:

—Aa, shiimüin Ekirajüikalee, ayatapaja'aya ne'e a'lumujüin chi etkai tü ojutuusukat saa'ujee nemeesain na ekaashiikana —sümakalaka.

²⁹ Nümakalaka Jesús sümüin:

—Tamüsü paala pia: Anakaja müleka püle'ejüle pipialu'umüin. Anaitpa tü püchonkot saa'ujee tü pümakat tamüin, ojuittüitpa tü yolujaakat suulia.

³⁰ Su'unakalaka joo tü jietkat shipialu'umüin sünain ein süpüla tü süchonkot sulu'u su'ula sünain anaitpain shia. Nnojolüitpa tü yolujaakat sünain.

Anashi nütüma Jesús wane wayuu manüisai sümaa mache'ain

³¹ Shiasa süchikijee tia, nu'unakalaka Jesús sulu'ujee tü mmakat kalu'ukot tü pueulokat Tiro. Alatüshi nia sulu'upünaa tü pueulokat Sidón süpüla nüntünjachin eemüin tü palaakat Galilea. Je chajee cha'aya, o'unüshi nia eemüin tü mma kanüliakat Decápolis. ³² Nüntinnakalaka nünainmüin Jesús wane wayuu mache'esai. Kapüleesü nümüin aashajawaa. Nachuntakalaka na wayuu antitshiikana nümüin Jesús shii'iree ni'itaain najapü nünain süpüla anainjachin nia nütüma.

³³ Najattakalaka Jesús chi wayuukai sa'akajee tü wayuukolüirua. Ni'itaakalaka nejepira sulu'u nüche'e chi wayuukai. Nejetakalaka saa'u nejepira sünain nushulerüin sünain niyee chi wayuukai.

³⁴ Niirakaakalaka Jesús iipünaamüin nümüin Maleiwa sünain süsanalüin naa'in. Nümakalaka nümüin chi wayuukai: "Efata". ("Jutata mata püche'e", malu'ut tia.) ³⁵ Je wanaa ma'i sümaa tia, aapatüjü'iya je analesia naashajaaya.

³⁶ Otta müshia Jesús, nüchiajaakalaka na wayuukana suulia na'walakajüin süchiki tü ne'rakat. Mayaainje achiajaanüin naya suulia aashajawaa, yooto'oin müshii süchiki ³⁷ süka ponoin ma'i naa'in tü ne'rakat. "Anashaatasü ma'i süpüshua tü naa'inrakat Jesús. Chi eekai mache'ain, kache'eshi nütüma. Chi eekai manülin, kanüishi nütüma", müshii naya sünain yooto'oin namüin sainküin mma.

8

Ekitshi watta saalii wayuu Jesús nüchikua

¹ Sürütkaakalaka wane wayuuirua watta saalii nünainmüin Jesús. Je saa'u nnojolüin eküülü nama'ana, nuunejakalaka joo Jesús na nikirajüinkana nünainmüin sünain nümüin namüin:

² —Tamüliajee amüinrü tü wattakat saalii wayuu süka apününrüin ka'i tü kettakat naa'u sünain tamaain naya. Je aja'lajaaitpa tü nemiakat.

³ Tacheküin süpüleerua neküinjanain nama'ichiki. Müleka tajütüle naya sünain ouktüin jamü, eeshii süpüla nawalejünüin wopulu'u, süka ein na'aka wayuu eekai wattajeejatüin —nümakalaka namüin.

⁴ Namakalaka na nikirajüinkana:

—Nnojotsü kasain ein yaaya. ¿Jalajeekualünjatkai wapüla tü eküülü shikajatkat watüma tü wattakat saalii wayuu?

⁵ —¿Jera pan eekat jüma'ana? —nümakalaka Jesús.

—Akaratshisü ne'e pan eekat yaaya —namakalaka ni'ipajee.

⁶ Nuluwataakalaka Jesús tü wattakat saalii wayuu sünain süikkalaainjatüin mmalu'u. Naapaakalaka joo Jesús tü akaratshisukat pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshanaajakalaka joo shia süpüla nottonojünjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. ⁷ Eejatüja'a nama'ana palitchon ne'e jime asijuushiya. Naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u tü jimekalia sünain nüshanaajain shia süpüla nottonojünjatüin na nikirajüinkana süka tü wayuukolüirua. ⁸ Eküshii naya napüshuale'eya je emirashii sünainjee. Je süchikijee, okotchajünüsü tü napütaalakat natüma na nikirajüinkana, maa aka akaratshi katto'ui. ⁹ Eejana maa aka 4.000 tooloyuu sa'aka tü

wayuukolüürua süpüshua sünain mayaawajuin na jiejuu oo'ulaka na tepichi eejanakana. Je kettaapa shiküin tü wayuukolüürua, nümakalaka Jesús namüin:

—Anashii ju'unüle jipialu'umüin.

¹⁰ Je Jesús, o'tooshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane anua sünain o'unaa eemüin wane mma kanüliasü Dalmanuta.

Achuntünayaasü nümüin Jesús naa'inrüin kasa anasü

¹¹ Nantakalaka na fariseokana nünainmüin Jesús süpüla nasaki-rayaainjachin nia shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanajtkat nümüin natüma. Nachuntayaain nümüin naa'inrüinjatüin no'upala wane kasa eekai anashaatain nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsüjtkat nukuaippa sünain nütüjalain nia Maleiwa.

¹² Nümakalaka namüin sünain süsanalüin naa'in:

—Aisha'ajaa wayuu naaja'a maa'utpünaa yaa. ¿Jamüsü taa'inreeka'a jütüma wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ee'iyatüsüjtkat takuaippa sünain nütüjalain taya Maleiwa? Shiimüin tü tamakat jümüin: Nnojoleerü taa'inrüin tü juchuntakat tamüin — nümakalaka namüin.

¹³ Shiasa süchikijee tia, nu'unakalaka noulia sünain no'otooin nüchikua sulu'u tü anuakat sünain o'unaa waneemüin sa'ata tü palaakat.

Achiajaanüshii na nikirajüinkana suulia tü nekirajakat anain na fariseokana

¹⁴ Otta na nikirajüinkana Jesús, sotüitpa naa'in joolu'u sünain malü'ujain naya pan. Waneesia ne'e eejtkat nama'ana yaa sulu'u tü anuakat. ¹⁵ Nüchiajaataalalakalaka naya sünain maa namüin:

—Jalia jia suulia tü oolojiakat pan nama'anajeejtkat na fariseokana oo'ulaka tü nüma'anajeejtkat Herodes —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹⁶ Namajiraakalaka sütüma tü nümakat Jesús:

—Shiakajasa'a nümüin süka motüin waa'in tü pankat —namakalaka.

¹⁷ Je sükajee nütüjaain saa'u Jesús tü naashajaajiraakat achiki, müshi nia namüin:

—¿Jamüshii jaashajaajiraaka'a süchiki sünain nnojolüin pan jüma'ana? ¿Nnojoliyüttaaja'a jijaawatüin aa'u tü tekirajeeekat anain jia? ¿Nnojoliyüttaaja'a jülüjüin jaa'in jamalu'ulüin tü taa'inrakat paala sünain tekirüin wayuu süka tü pankat? ¹⁸ Ja'itaina ko'uin jia, nnojoliishii jia e'rüin. Ja'itaina kache'ein, nnojoliishii jia aapüin. Soto jaa'in wanaa sümaa ¹⁹ tekirüin 5.000 wayuu süka tü ja'raisükat pan. ¿Jera katto'ui tü süpütaalakat? —nümakalaka namüin.

—Poloo piammüin —namakalaka.

²⁰ —Je soto jaa'in wanaa sümaa tekirüin 4.000 wayuu süka tü akaratshisükat pan. ¿Jera katto'ui tü süpütaalakat? —nümakalaka namüin.

—Akaratshisü —namakalaka.

²¹ —¿Nnojoliyüttaaja'a jijaawatüin aa'u tü tekirajeeekat anain jia? — nümakalaka Jesús namüin.

Anashi wane wayuu mo'usai nütüma Jesús

²² Antüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Betsaida. Süntirakalaka wane wayuuirua wane wayuu mo'usai nünainmüin sünain süchuntüin nümüin shii'iree ni'itain najapü nünain süpüla anainjachin nia nütüma. ²³ Najattakalaka Jesús chi mo'usaikai süka najapü anoopa'a suulia tü pueulokot. Shiasa süchikijee

ni'itaain nuwaa sünain no'u chi mo'usaikai sūmaa ni'itaain najapü nünain, nūsakiralakala nia:

—¿Kasa pi'raka, waa'iraa?

²⁴ Eirakawa'ain müshi chi wayuukai:

—E'tshi taya wayuu maa aka saa'in wunu'u eekai waralimuuin — nümakalaka nümüin Jesús.

²⁵ Ni'itaakalaka Jesús najapü nüchikua sünain no'u chi wayuukai. Ko'uichipa joolu'u chi mo'usaipü'ükai. Eirakawa'ain müshi nia sünain ja'yain süpüshua nüpüleerua. ²⁶ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Anashi pu'unüle pipialu'umüin sünain nnojolüin püküjainjatüin joolu'u püchiki yaa sulu'u tü pueulokat Betsaida —nümakalaka.

Aküjüshi Pedro jaralin Jesús

²⁷ Nu'unakalaka joolu'u Jesús namaa na nikirajüinkana eemüin tü pueulokalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat sü'ütupa'a Cesarea de Filipo. Je wopulu'u, nümakalaka Jesús namüin:

—¿Jarai taya saashin tü wayuukolüirua?

²⁸ Nasouktakalaka ni'ipajee:

—“Niataa Juan chi owoutisaajüikai”, müsü waneeirua. “Niataa Elías”, eesü makat. “Niataa no'uluku na nünüikimaaajanakana Maleiwa paala sūmaiwa”, eesü makat ne'e —namakalaka nümüin.

²⁹ —Jama jiakana, ¿jarai taya jaajüin? —nümakalaka namüin.

Nūsouktakalaka joo Pedro nümüin:

—Pia Cristoka'aya, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla o'tte'eraa wayuu —nümakalaka Pedro.

³⁰ Ni'ika aa'inchi joo Jesús na nikirajüinkana sünain nümüin namüin:

—Nnojo jüküjüin tachiki sümüin wayuu sünain tayain Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa —müshi nia namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikijiraa sünain ouktajachin

³¹ Nu'ttakalaka Jesús sünain ekirajaa na nikirajüinkana süchiki süpüshua tü aa'inneetkat nüka mapeena sünain nümüin namüin: “Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua müliainjachin ma'i tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Ayouktüneechi taya natüma na laülaayuushiikana naa'u na judiökana, oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana, oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya”, nümakalaka namüin. ³² Ja'yashitpa joo tü nünüikikat namüin, nnojolüitpa nunujülüin achiki noulia. Najattünakalaka Jesús nütüma Pedro mamüin aka türa süpüla nüchiaainjachin nia.

³³ Nujununujaakalaka Jesús nuulia Pedro sünain niirakaain namüin na nikirajüinkana. Nüchiajaakalaka Pedro sünain nümüin nümüin:

—Nünüikimaaajachi pia Satanás, ko'uta ne'e pia toulia. Tü jülüjakat paa'in, püle'eru'ujeejatü ne'e, nnojotsü shiain tü ni'inaajalakat paala chi Maleiwakai tapüleerua —nümakalaka Jesús nümüin Pedro.

³⁴ Neenakalakala tü wattakat saalin wayuu oo'ulaka na nikirajüinkana nünainmüin sünain maa namüin:

—Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümüiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sūmaa nnojolüin mmolüin sheema o'utinnaa aa'in saa'u noonooin sūmaa tanüiki. ³⁵ Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa,

amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin sünnain aküjaa tachiki, mayaashije o'utüneechnin aa'in sünnainjee tia, ayateechi o'tte'ennüin tatüma. ³⁶⁻³⁷ Maja'a aka chi eekai niyouktüin taya süka washireein nia, amülouijeerü tü nukuaippakat süpüshua, süka nnojölüin suuntuün tü nuwashirüinkat süpüla su'tte'erüin nia. ³⁸ Je maa'ulu yaa, shiimüin sünnain kaainjalain wayuu süpüshua je sünnain shiyouktüin Maleiwa. Alu'ujasa so'u chi ka'i tale'ejeechikai o'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, chajee eejee chi Tashikai Maleiwa, warattuuleerü tü mmakat, süka eenjanain na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa tamaa. Je chi eekai nnojolin jamajachin taya nüümüin maa'ulu yaa, chi eekai japülin süka tanüiki, nnojoleechi jamajachin tamü'inya so'u ka'ikat tia —nümakalaka Jesús namüin.

9

¹ Ayatshia aashajaain Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu yaa nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ji'rüin nu'ttüin Maleiwa sünnain aluwatawaa sünnain pülashaatain ma'i nia —nümakalaka.

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

² Je mapa aippirua ka'i süchikijee tia, neenajaakalaka Jesús apünüinshii na nikirajüinkana: Pedro, Jacobo oo'ulaka Juan, süpüla no'unajanain nümaa namüiwa eemüin wane uuchi. Je chamüin cha'aya, ee'iranajaasü nukuaippa Jesús no'upala. ³ Jorottokalaka ma'i nüshe'in sünnain alana'alein sünnain kasuun ma'i maa aka saa'in kuluulu eekai anain ma'i süshijaaya. ⁴ Eweenaa müshi'iya no'upala wane piamashii wayuu sünnain naashajaain nümaa Jesús: nia Elías oo'ulaka Moisés, na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa.

⁵ Nümakalaka joo Pedro nüümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, anasü ma'i süka we'rüitpain tü kasa alatakat wo'upala. Anasü müleka wakumajüle apünüinsü luma: wane püpüla, wane nüpüla Moisés, je wane nüpüla Elías —müshi nüümüin Jesús ⁶ sünnain nnojölüin nütüjaain saa'u tü nümajatkat süka sainkuuin ma'i naa'in sütüma tü ne'rakat.

⁷ Wanaa sümaa naashajaain Pedro, eweetalaa müsü wane siruma nanainmüin. Süsouktakalaka wane pütchi sa'akajee tü sirumakat: “Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Jüüjüü jümata sümüin nünüiki”, sümakalaka tü pütchikat namüin.

⁸ Eirakaa müshi'iya joo naya sünnain nnojoliinapain ne'rüin na piamashii nünüikimaajanakana Maleiwa. Nia'ala Jesús nüümüiwa ne'raka.

⁹ Je wanaa sümaa nashakatüin saa'ujee tü uuchikat, ni'ika aa'inchii Jesús na apünüinshiiikana nikirajüin sünnain nüümüin namüin:

—Nnojo jüküjüin süchiki tü kasa ji'rüitpakat wane'ere'eya jüküjüin taso'iraapa aa'in süchikijee ouktüin taya, chi Shipayakai Wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰ Noonoo amaant joolu'u tü nuluwataaitpakat anain Jesús naya. Otta asakiraajiraashii naya soo'opünaa jamalu'ulüin tü nümakat Jesús sünnain “süso'iraainjatüin taa'in” makat.

¹¹ Nasakirakalaka nia:

—¿Jamüshii naküjaka'a na karalouktamaajanakana nüchiki Elías sünnain niainjachin antüin palajana nüpüleerua chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa? —namakalaka nüümüin.

12 Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin sünain niain Elías antüin palajana nüpüleerua Cristo sünain anouktaa sukuaippa wayuu süpüla kapülainjachin nia naa'in. Otta joolu'u, tasakirüin paala jia: ¿Jamüsü süshajúnaka'a paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain müliainjachin taya sümaa tayouktünün sütüma wayuu? 13 Tamüshii paala jia: Antüichipa Elías, je e'rüliishii wayumüin na wayuukana nümüin, maa aka tü sümakat tü ashajuushikat nüchiki paala —nümakalaka Jesús namüin.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi yolujaa

14 Nantapa nanainmüin na waneerua nikirajüinkana, ne'rüin wane wayuu karalouktamaajanakana sünain na'ülüjaajiraain namaa pasanain sünain watta saalii wayuu. 15 Talatakalaka ma'i saa'in tü wayuukolüirua süpüshua'aya shi'rapa Jesús je awataashii naya nünainmüin sünain asakaa.

16 —¿Kasa jü'ülüjaajiraaka achiki namaa? —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

17 Nūsouktakalaka wane wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua sünain maa:

—Ekirajüikalée, anii tachon tasaajüin pümüin. Manüisai nia sütüma wane yolujaa nüle'eru'ukot. 18 Müliasü ma'i naa'in wanaa sümaa nu'kchichijaa'in sünain nujutuupü'üin mmolu'u sütüma. Komokoinshi naanükülü'u oo'ulaka kepishanasü nai sümaa ichein ma'i nia sütüma. Tachuntayaainje'e namüin na pikirajüinkana shii'iree nayu'leein tü yolujaakat nuulia. Isasü nachiki —nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús.

19 Nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:

—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rüliikana wayumüin tamüin, wattairü süma'a ta'atapajüin jia shii'iree jünoujeein tanain. ¿Joujeena jülaüle'etka aa'in sünain anoujaa? —nümakalaka namüin.

—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nümüin nüshi chi jintüikai.

20 No'unirakalaka chi jintüikai nünainmüin Jesús. Shiasa shi'raiwa'aya Jesús tü yolujaakat, o'kchichijawa'ain müshi chi jintüikai sütüma. Oo'ulaka yalapa nia mmalu'u, apalasisaashi je komokoinshi nia sütüma.

21 Nümakalaka Jesús nümüin nüshi chi jintüikai:

—¿Jerairü sükalia sünain een nünain tüü?

Nümakalaka chi nüshikai:

—Jo'uuiwajachia müin nia sütüma. 22 Ojutu'uwaishi nia sütüma so'u siki je shiroku wüin shii'iree su'uteein naa'in. Tachuntüin paala pümüin, müleka painküle pükaalijain waya, pükaalija waya —müshi nia nümüin Jesús.

23 Nümakalaka Jesús nümüin:

—¿Jamüsü kai pünüiki tamüin “müleka painküle”, pümakalaka? Chi eekai anoujain nünain Maleiwa, nnojotsü kasain isain nüchiki —nümakalaka nümüin.

24 Nümakalaka nümüin Jesús:

—Anoujaichipa taya pünain, anakaja pükaalijüle taya süpüla katsüin tanoula pünain waneepia —müshi.

25 Shiasa ni'rapa Jesús tü watakat saalin wayuu arütkaain nanainmüin, naa'ayajaakalaka saa'in tü yolujaakat suulia tü saa'inrakat nüka chi jintüikai sünain maa:

—Yolujawaa, pia manüikat atüma wayuu, pia mache'ekat atüma wayuu, pujuitta nuulia chi jintüikai. Nnojo piitaain piantua püchikua — nümakalaka Jesús sümün.

²⁶ Sujuittakalaka tü yolujaakat süna'in su'waatüin. O'kchichijaashaatashi ma'i chi jintüikai sütüma sujuittapa.

—Ouktüichipa nia —sümakalaka wainma tü e'rajüsükalüirua süka müin aka nia nukuaippa wane eekai ouktüin.

²⁷ Naapaakalaka Jesús najapü chi jintüikai süpüla nüsha'wale'erüin nia süka anaichipain joolu'u.

²⁸ Shiasa süchikijee nikerolüin Jesús sulu'u wane miichi, narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin namüiwa süna'in nasakirüin nia:

—¿Jamüsü nnojotka'a wountüin wayu'lüin tü yolujaakat nuulia? — namakalaka nümün.

²⁹ —Otta yolujaa eekai müin aka tü tojuittirüitpakat nuulia chi jintüikai, nnojoleerü ojuittüin müleka nnojorule jüchuntüin nümün Maleiwa sümaa jaamüjüin —nümakalaka Jesús namün.

Aküjüshi Jesús nüchiki süchikua süna'in ouktajachin

³⁰ O'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana yalajee yala sulu'upünaa tü mmakat Galilea. Nnojotsü nücheküin süpüleerua sütüjaain wayuu naa'u süna'in chain nia, ³¹ süka nümüiwa'ajeein süna'in ekirajaa na nikirajüinkana. Nümakalaka namün:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya sa-japulü'ümüin wane wayuuirua. O'utinneechi aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechi aa'in taya —nümakalaka namün.

³² Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nümakat namün. Je eimolojooshii ne'e naya seema nasakirüin nia süna'in.

Kee'ireesü naa'in laülawaa na nikirajüinkana Jesús

³³ Antüshi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ümüin tü pueulokot Capernaum. Je nekerolopa sulu'ümüin tü müchikat, nümakalaka namün: —¿Kasa jü'ülüjaaka aalii sulu'u tü wopukot? —müshi.

³⁴ Otta na nikirajüinkana, ko'utüshii naya süka shiimain na'ülüjaain wopulu'u soo'opünaa jaralin miyo'ujachin na'aka süna'in aluwatawaa.

³⁵ Nüikkalaakalaka Jesús süna'in nuuneküin nünainmüin na polookana piammün nikirajüin süna'in nümün namün:

—Chi wayuu eekai nücheküin laülawe'in sa'aka wayuu, acheküshi müinjachin aka wane achepchiee süna'in jüüjüwaa sümün wayuu — nümakalaka namün.

³⁶ Neenajakalaka Jesús wane jintüi nünainmüin pasanain nanain na nikirajüinkana. Naapaakalaka nia nütünalü'ümüin süna'in maa namün na nikirajüinkana:

³⁷ —Chi wayuu eekai kamane'in sümün wane wayuu saa'u nünoujain tanain, maa aka kamane'in taya nümün jintüikai chii, kamaneeshi nia tamü'inya wanaa sümaa. Je saa'u kamane'in nia tamün, kamaneeshi nia nümün chi kajünalakai taya'aya —nümakalaka.

Na wane anoujashiikana

³⁸ Nümakalaka Juan:

—Ekirajüikalakee, eeshi we'rüin wane wayuu ayujashi yolujaa süle'eru'ujee wayuu süka pülashin nia naajün pütüma.

Woo'ule'erakalaka nia suulia süka nnojolin wamaajachin nia —müshi nia nümüin Jesús.

³⁹ —Juu'ulaapa ne'e —nümakalaka Jesús. —Chi eekai naa'inrüin wane kasa anasü, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süka pülashin nia naajüin tatüma, nnojoleerü mojuin nünüiki tamüin mapeena. ⁴⁰ Eekai nnojolin wa'nüüin, wapüshi. ⁴¹ Tamüshii paala jia: Chi eekai kamaaneein jümüin sünainjee jain tapüshin, taya Cristokai anülia, maa aka nüsülajüle ne'e wüin jüsüin, shiimüin sünain nuwalaajüneechin nütüma Maleiwa sükajee tia —nümakalaka Jesús namüin.

Chi eekai kaainjalain atüma wane anoujashi

⁴² Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: “Müleka kaainjarale sütüma wayuu wane anoujashi, maa aka jiakana, anashi müleka nujutinnüle chia wayuukai shirokumüin tü palaakat sünain kanutpünaainjachin nia wane ipa miyo'u süpüla wattainjachin nia shiinalu'umüin. ⁴³ Jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat süka pajapü. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia pajapü sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat pajapü, chaa eemüinjachire pujütünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua. ⁴⁴ Oo'ulaka chamüin cha'aya, mülieerü ma'i wayuu süpüla ka'ikat süpüshua, süka matüjüin ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je matüjüin ayokujawaa tü sikikat.

⁴⁵ “Je jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa paa'inrakat eepünaale su'unirüin pia tü puu'uikat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia puu'ui sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat puu'ui, chaa eemüinjachire pujütünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua. ⁴⁶ Mülieerü ma'i wayuu cha'aya süpüla ka'ikat süpüshua, süka matüjain ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je matüjüin ayokujawaa tü sikikat.

⁴⁷ “Je jalia pia suulia kaainjalaa sükajee tü kasa pi'arakat. Anasüje ne'e shiale amüloulin puulia waneesia po'u sünain pikerolüin nüma'anamüin Maleiwa suulia pikerolojüin Hadesmüin sümaa tü piamasükat po'u, chaa eemüinjachire pujütünüin sa'akamüin tü ouktüsükalüirua. ⁴⁸ Mülieerü ma'i wayuu cha'aya süpüla ka'ikat süpüshua, süka matüjain ouktaa tü jokomakalüirua sünainkat, je matüjüin ayokujawaa tü sikikat.

⁴⁹ “Tamüshii paala jia: Maa aka anain asalaa eekai e'ichiijaushin, aka'aya wayuu süpüshua, aneerü sukuaippa müleka shi'rüle müliaa palajana. ⁵⁰ Anasü ma'i tü ichiikat süpüla e'ichiijaayaa. Otta müleka me'ejüle, nnojoleerü kasain saamüin sümüin wayuu. Akaajaa jiakana, müleka kamaaneejiraale jia, akaaliijiraajeena suulia mojujirawaa”, nümakalaka Jesús namüin.

10

Ekirajüshi Jesús soo'opünaa akatalawaa suulia a'wayuusee

¹ O'unüshi Jesús chajee sulu'umüin tü mmakat Judea. Je yalajee yala, o'unüshi waneemüin sa'ata tü süchikat Jordán. Süntakalaka watta saalii wayuu nünainmüin je nikirajüin naya, maa aka nikirajapü'üin paala wayuu.

² Narütkaakalaka waneerua wayuu fariseo nünainmüin Jesús süpüla nasakirayaainjachin nia shii'ree niweetirüin wane pütchi kasalajana-jatkat nümüin natüma sünain maa:

—¿Anasü müleka nuu'ulaale nu'wayuuse wane wayuu?

³ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—¿Kasa nuluwataaka anain jia Moisés?

⁴ Namakalaka nümüin:

—Naashin Moisés, müleka nücheküle wane wayuu süpüleerua nuu'ulaain suulia tü nu'wayuusekat, kettaasü ne'e süka naapüin wane karaloukta saapiria süpüla nuu'ulaainjatüin shia. Süchikijee naapüin tü karalouktakat sümüin, eesü süpüla nüjütüin shia nüma'anajee — namakalaka nümüin Jesús.

⁵ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—Müsüja'a tü nümakat Moisés namüin na jutuushinuukana saa'ujee nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua. ⁶ Otta paala sümaiwa nükumajaiwa'aya Maleiwa chi wayuukai, nükumajüin wayuu toolo oo'ulaka wayuu jierü. ⁷ Saa'ujee tia, anashi nujuittüle chi wayuukai nuulia chi nüshikai je suulia tü niikat süpüla ka'wayuusein nia je süpüla kepiainjachin nia sümaa tü nu'wayuusekat saa'u sa'aniraaipain nukuaippa sümaa. ⁸ Waneeinapa wayuu naya, nnojoliinapa katata'awain. ⁹ Tamüshii paala jia: Sa'aniraapa nukuaippa wane wayuu toolo sümaa wane jierü nütüma Maleiwa, nnojotsü anain süpüla sükatajiraanüin sütüma wayuu — nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰ Shiasa süchikijee nikerolüin Jesús sulu'u wane miichi, nasakirüin nia na nikirajüinkana soo'opünaa tüü. ¹¹ Nūsouktakalaka namüin:

—Chi eekai nuu'ulaain suulia nu'wayuuse, müleka ka'wayuuserere nia nüchikua, kaainjalashi suulia tü palajatkat nu'wayuuse. Je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jeketkat nu'wayuusein. ¹² Akaaja'a wane jierüya eekai suu'ulaain nuulia su'wayuuse, müleka ka'wayuuserere shia süchikua, kaainjalasü. Je kasalajaneerü sümüin süma'üjaain nümaa chi jekechikai su'wayuusein.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

¹³ Je so'u wane ka'i, antinnüsü wane tepichiirua nünaainmüin Jesús süpüla ni'itaainjatüin najapü naa'uirua. Otta na nikirajüinkana ne'rapa tia, nachiajaakalaka tü wayuukolüirua. ¹⁴ Niasa Jesús ni'rapa tia, jashichishi namüin sünaain nümüin:

—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmüin. Maa aka nakuaippa na tepichikana sünaain nnojolüin kaa'in toulia, müinjatia nakuaippa tamüin na ekeroteekana chaa eere nuluwataain Maleiwa. ¹⁵ Tamüshii paala jia: Chi wayuu eekai nnojolin müin aka naa'in na tepichikana sünaain nanoujain tanain, müichia nnojolin ekerotüin eere nuluwataain Maleiwa — nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶ Naapaakalaka na tepichikana nütünalu'umüin sünaain ni'itaain najapü naa'u je sünaain nüchuntüin nümüin Maleiwa süpüla ni'iyatüinjatüin na'anasia namüin.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

¹⁷ Shiasa nu'unalaaaiwa'aya ne'e Jesús mamüin aka türa, nuwataakalaka wane wayuu nünaainmüin sünaain nüsapainyo'ukain nia nümülatu'u sünaain nümüin nümüin:

—Ekirajüikalee, pia anamiakai, ¿kasa taa'inrüinjatka süpüla eeinjachin taya nümaa Maleiwa waneepia? — nümakalaka nümüin Jesús.

¹⁸ Asouktüshi Jesús,

—¿Jamüshi "Pia anamiakai" pümakalaka tamüin? Waneeshia Maleiwa niain anamiain. ¹⁹ Aashin pütüjaayaaain aa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa makat mayaa: "Nnojo pu'utüin saa'in wayuu. Nnojo püma'üjaain

sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoikai pu'wayuusein. Nnojo pu'luwajüin sükorolo wayuu. Nnojo püküjüin alawaa süchiki wane wayuu. Nnojo pi'ike'erüin wayuu. Kojutuünjatü pütüma püi je püshi", müsü tü pütchikat —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁰ —Ekirajüikalee, taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya tepichi-iwa'aya taya ja'itakaje maa'utpünaa yaa —nümakalaka nümüin Jesús.

²¹ Niirakaakalaka Jesús nümüin. Süka nümüliälüin nia naa'inyaka, nümakalaka nümüin:

—Che'ojaayülia wane kasa paa'inrajatkat. Anakaja puikküle tü pukorolokot süpüshua süpüla püsülajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai mojuin. Kee'irakeerü pümüin shia iipünaamüin cha'aya eere Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejeechi pia püchikua tanainmüin süpüla tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüin.

²² Je chi wayuukai sütümajee tü nümakat Jesús nümüin, o'unüshi nüma'anajee sünnain mojuin ma'i naa'in süka washirüin ma'i nia.

²³ Eirakaashi joolu'u Jesús namüin na nikirajüinkana sünnain maa namüin:

—Kapüleesü ma'i ekerotoo sümüin wayuu washirü cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa —nümakalaka.

²⁴ Je na nikirajüinkana, patatsü ma'i naa'in sütüma tü nümakat namüin. Otta müshia Jesús, müshi nia nüchikua:

—Tawalayuua, chi wayuu eekai ataralaain sümaa tü nuwashirüinkat, kapüleeejerü ma'i nümüin ekerotoo cha'aya eemüinre nuluwataain Maleiwa. ²⁵ Mapüleesat süpüleerua shikerotüin wane "camello" so'ulu'upünaa wane wutia suuliale'eya shikerotüin wane wayuu washirü cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka namüin.

²⁶ Patatsü ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús.

—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu —namajiraakalaka.

²⁷ Eirakaashi joo Jesús namüin sünnain maa namüin:

—Tü kasa isakat süchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.

²⁸ Müshi joo Pedro nümüin Jesús:

—Wapütüin süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain waya pümaa.

²⁹ Nüsouktakalaka Jesús:

—Shiimüin tü tamakat jümüin, chi wayuu eekai nüpütüin nipia, nuwalayuu, nüshi, nii, nüchonnii, je na'apainse shiale saa'u nünoujain tanain je süpüleerua aküjaa tachiki, ³⁰ alana'aleejeeria tü aapüneetkat nümüin, maa aka poloouta shikii suulia tü kasa nüpütakat. Akaweeria jümüin jiakana, aapüneerü jümüin miichi, juwalayuu, jii, jüchonnii, je ja'apainseirua, mayaainje'e müliainjanain jia sütüma wayuu saa'ujee tü jünoulakat. Je eejeena jia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaaushin jaa'in. ³¹ Tamüshii paala jia: Ja'itaina mojutüin na anoujashiikana sütüma wayuu maa'ulu yaa, ekeroleenapaja'a naya nüma'anamüin Maleiwa so'u wane ka'i. Akaajasa na manoujainsaliikana, ja'itayaashiije kojutüin sütüma wayuu maa'utpünaa yaa, nnojoleena kasajanain nümüin Maleiwa so'u ka'ikat tia —nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús nüchikua nüchiki sünnain nu'utinnajachin aa'in

³² O'unüshija'a joolu'u Jesús Jerusalénmüin namaa na nikirajüinkana oo'ulaka sümaa wane wayuurua. Napüleeruashi nia. Ayo'ujaasü naa'in nayakana süka masütaajuin Jesús sünnain o'unaa Jerusalénmüin. Nuunejakalaka Jesús na nikirajüinkana nünainmüin, na polookana

piammüin namüiwa, süpüla nüküjainjatüin süchikua namüin süchiki tü aa'innajatkat nüka. ³³ Müshi nia namüin: "O'unajana joolu'u waya Jerusalénmüin, je tayakai chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüichi ekii taya najapulu'umüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana. 'Anashi nu'utinnüle aa'in süka kaainjaralin ma'i nia', meena naya tachiki sünnain naapüin taya najapulu'umüin na gentilekana. ³⁴ Je naairua, neme'erainpaleechi taya sünnain nejeetenain taa'u sümaa na'yaateechin taya. Je süchikijee tia, no'utireechi aa'in taya. Otta nu'unnaa chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'irraajeerü taa'in", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Jacobo oo'ulaka Juan, achuntüshii wane kasa nümüin Jesús

³⁵ Je Jacobo oo'ulaka Juan, na nüchonniikana Zebedeo, arütkaashii naya joolu'u nünainmüin Jesús sünnain maa nümüin:
—Ekirajüikalee, anashi paa'inrüle wamüin tü wachunteekat pümüin — namakalaka nümüin Jesús.

³⁶ Nüsakirakalaka Jesús naya:

—¿Kasa kee'ireeka jaa'in taa'inrüin jümüin?

³⁷ Nasouktakalaka nümüin:

—Wacheküin süpüleerua pükkale'erüin waya pa'ato'u cha'aya ein-jachire puluwataain, wane pikialu'ujee oo'ulaka wane pipe'eru'ujee — namakalaka nümüin Jesús.

³⁸ Nümakalaka joolu'u Jesús namüin:

—Nnojotsü jütüjjaain aa'u tü juchuntakat. ¿Juunteerüjasa'aya jülatirüin tü müliaa te'reetkat? ¿Yapeenajasa'aya jia süpüla ju'utinnüin aa'in maa aka tayakai? —müshi nia namüin.

³⁹ —Aa, wounteerü —namakalaka nümüin Jesús.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin sünnain jirüinjatüin müliaa maa aka tayakai je sünnain ju'utinnajanain aa'in maa aka tayakai. ⁴⁰ Otta nnojoiishi laülaain taya süpüla taikkale'erüinjain jia tekialu'ujee oo'ulaka tepe'eru'ujee. Napülatjatü na kamüinjanakana tia —nümakalaka Jesús namüin.

⁴¹ Shiasa na polooshiikana nikirajüin, natüjaapa saa'u tü nachuntakat, aashichijaashii naya namüin Jacobo je Juan süsalajee tia. ⁴² Neenajakalaka Jesús napüshua na nikirajüinkana nünainmüin sünnain nümüin namüin:

—Na laülaashiikana naa'u na gentilekana, naluwataain naya pejeewa.

⁴³ Otta jukuaippa jiakana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülaweekai ja'aka, acheküshi jüüjüinjachin jümüin jüpüshua. ⁴⁴ Akaajaa chi wayuu eekai nücheküin süpüleerua miyo'uweein ja'aka, acheküshi niainjachin jüüjüin jümüin jüpüshua. ⁴⁵ Maa aka tayakai, chi Shipayakai Wayuu, nnojoiishi antüshin taya süpüla shi'yataainjatüin wayuu tamüin, alu'ujasa süpüla ta'yataainjachin sümüin wayuu, je süpüla taashinjatüin wayuu wainma suulia saainjala sünnainjee ouktüin taya saa'u —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Anashi wane mo'usai nütüma Jesús

⁴⁶ Nüntapünaakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u tü pueulo kanülüakat Jericó. Je nujuittapa sulu'ujee sümaa wayuu watta saalin, eejachi joyotiün wane wayuu mo'usai sotpa'a tü wopukot sünnain ajulija'ala, Bartimeo nünülia, nüchon Timeo. ⁴⁷ Shiasa nütüjaapa saa'u sünnain niain Jesús Nazaretje'ewaikai alatüin, o'ttushi sünnain a'waataa:

—Jesúsuu, Nülüinkai David, pümüliaja taya.

⁴⁸ Shiasa wainma wayuu,
—Kaseesü pikisa —müsü nümüin.

Otta niakai, masütaajusai sünain a'waataa:
—Nülüinkai David, pümüliaja taya —müshi.

⁴⁹ Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nümüin sümüin tü wayuukolüirua:
—Juuneja tamüin nia —müshi.

⁵⁰ Nounejakalaka chi mo'usaikai sünain maa:

—Talata paa'in, püsha'walaa, nuunejüin pia Jesús —namakalaka nümüin.

Nüpütapünaain tü nüshe'inpalaajanakat sünain nüsha'walaain nünainmüin Jesús. ⁵¹ Nümakalaka Jesús nümüin:

—¿Kasa püchekaka taa'inrüin pümüin?

—Senyotkalee, anashi müleka ko'ule taya —nümakalaka chi mo'usaikai nümüin Jesús.

⁵² Asouktüshi Jesús:

—Ko'uichipa pia joolu'u saa'u pünoula —nümakalaka nümüin.

Ko'u müshija nia. Je süchikijee tia, o'unüshi nümaa Jesús.

11

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

¹ Je nülü'ülapa Jesús namaa na nikirajüinkana sünainmüin Jerusalén, antüshii naya sü'ütpa'a tü pueulokat Betfagé oo'ulaka Betania, peje sünain tü wutai kanüliakat Olivos. Nüjütakalaka piamashii na nikirajüinkana nüpüleerua, ² sünain nümüin namüin:

—Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat. Jikerolapa sulu'umüin, ji'reechi kapüin wane püliiküchon sareerü. Jüsiwateerü tü nüpukat süpüla jajattüin nia tamüin yaamüin. ³ Je müleka “¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpukat?”, sümüle wayuu jümüin, “Che'ojaashi nümüin chi Senyotkai je nüjütiramaateechi yaamüin nüchikua”, meena jia sümüin —nümakalaka Jesús namüin.

⁴ No'unakalaka na nikirajüinkana sünain ein napüla wane püliiküchon kapüin sulu'u tü wopukot so'ulu'u wane müichi. Je wanaa sümaa nasiwatüin nüpü chi püliiküchonkai, ⁵ namünakalaka natüma wane wayuuirua sha'washawatshii:

—¿Jamüinjatü jüsiwataka'a tü nüpukat?

⁶ Nasouktakalaka namüin süka tü nümakat paala Jesús namüin.

—Anakaja —namünakalaka.

⁷ Najattakalaka chi püliiküchonkai eemüin Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpalaajanakat naa'u chi püliiküchonkai. Je no'otookalaka Jesús naa'u. ⁸ Awayalayaa müsü süshe'inpalaajana tü wayuukolüirua watakat saalin nüpüleerua sulu'upünaa tü wopukot. Oo'ulaka waneeirua, ashottüshii alanatüna sulu'ujee yüüja süpüla ne'itaainjatüin shia nüpüla eepünaainjachire nülatüin. Naa'inrüin tüü süpüla nee'iyatüin nujutu nümüin. ⁹ Je tü wayuukolüirua watakat saalii nüpüleeruajee oo'ulaka nüchiiruajee Jesús, namayaa namakalaka emetut sünain nasaküin: “Aleluya”.

“Wa'waajüin chi Maleiwakai

süka nüjütüin wamüin chi antakai wanainmüin”.

¹⁰ “Anata'aleeshija'a ma'i chii.

Meechi aka nia naa'in chi watuushikai David sünain aluwatawaa”.

“Aleluya,
wa'waajüin ma'i Maleiwa”.

¹¹ Je nikerolapa Jesús sulu'umüin Jerusalén, o'unüshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Niirakaakalaka sümüin kasa süpüshua yaa sulu'u. Otta süka motsoin ka'i, nu'unakalaka chaa sulu'umüin tü pueulokat Betania namaa na nikirajüinkana, na polooshiikana piammüin.

Nujittirüin Jesús tü oikkaatkalüürua

¹² Shiasa mapa watta'a maalü, sünain nu'unüin Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'ujee Betania, ouktakalaka nia jamü wopulu'u.

¹³ Ni'rapa wane wunu'u kapanasü kanüliasü “higuera”, nürütkaakalaka sünainmüin nütüjaaiwa saa'u müleka kachonle. Je nüntapa sünain tü wunu'ukot, machonkalaka shia nüpüla, ee'eraaka ne'e süpana. Nnojyülia antüin sükalia süpüla kachonwaa. ¹⁴ Nümakalaka sümüin tü wunu'ukot:

—Müirüja'a pümata mekujuin tü püchonkot —müshi nia no'upala na nikirajüinkana.

¹⁵ Shiasa süchikijee nüntüin Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu oikkaasüürua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnajakat aa'in nümüin Maleiwa, je na ayalajüshiikana. Nujittirakalaka naya anooipa'amüin. Nujunnajakalaka nemeesain na a'wanajaaliikana neerü oo'ulaka neinase na oikkaaliikana wuchii toomasü. ¹⁶ Je nuu'ule'erüin tü wayuukolüürua suulia sülü'üjüin tü sükorolokot sulu'upünaa süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa. ¹⁷ Nümakalaka sümüin:

—Tü nü nüüiki Maleiwa ashajuushikat paala sümäiwa, müsü mayaa: “Tü tepiakat, nachuntiajatü na tapüshikana tamüin sainküinjee mmakat süpüshua”, müshi. Otta jyakana, saa'u nnojolüin lotüin jukuaiippa sünain jüikküin tü mürütakat, müsü aka saa'in shipia ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁸ Otta na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, naapapa süchiki tü naa'inrüitpakat Jesús yala sulu'u tü a'waajüleekat, naashajaajiraakalaka süchiki kasain naa'inrüinjatüin süpüla no'utirüin naa'in. Otta kapüleesü namüin süka mmolüin naya neema süka ponoin saa'in tü wattakat saalii wayuu oushikajaasükat nüchiirua tü nikirajakat anain.

¹⁹ Je aipa'a, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana anooipa'a suulia Jerusalén.

Ajulujaasü tü wunu'ukot nütüma Jesús.

²⁰ Shiasa mapa watta'a, sünain nu'unüin Jesús namaa na nikirajüinkana, ne'rapünaakalaka tü wunu'u higueraakat nü'ülüjakat amüin Jesús paala. Ajulujaasü tü wunu'ukat süpüshua suurulanainje'ere'eya. ²¹ Otta müshia Pedro, sotüsü naa'in tü nümakat paala Jesús sümüin tü wunu'ukot. Nümakalaka nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, piirakaa, ajulujaaitpa tü wunu'u pü'ülüjakat amüin.

²² Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Anakaja jünoujüle nünaain chi Maleiwakai. ²³ Shiimain ma'i tü tamakat jümüin: Müleka jümataarüle sümüin wane uuchi “Pülataa yaajee yaa shirokumüin tü palaakat”, oonoojeerü sümaa jünüiki müleka jünoujüle sümaa nnojolüin wainmajüin jaa'in. ²⁴ Tamüshii paala jia: Wanaa sümaa juchuntüin nümüin Maleiwa, müleka jünoujüle sünain naa'inrüinjatüin tü jüchuntakat, shiimüin sünain naa'inreerüin. ²⁵ Je

wanaa sümaa jaashajaain nümaa chi Maleiwakai, anasü motüle jaa'in tü saainjalakat wayuu eekai kaainjalain juulia. Müleka motüle jaa'in tü saainjalakat, alatinneerü jaainjala juuliaya nütüma chi Jüshikai Maleiwa. ²⁶ Otta müleka nnojorule motüin jaa'in tü saainjalakat, nnojoleeria alatinnüin jaainjala juulia nütüma Maleiwa.

¿Jara laülaaka atüma Jesús?

²⁷ Ale'ejüshi Jesús namaa na nikirajüinkana Jerusalénmüin. Je wanaa sümaa nawaralijaain yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, arütkaashii nünaainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiókana oo'ulaka na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judiókana sünaain namüin nümüin:

²⁸ —¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkalüirua? ¿Jara ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin shia? — namakalaka nümüin.

²⁹ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Tasakirüin paala jia'aya. Müleka jüsouktüle tamüin, taküjeerü jümüin jaralin e'itaain taya süpüla tojuittirüinjatüin anooipa'amüin tü wayuu oikkaatkalüirua. ³⁰ ¿Jara ke'inaajalaka Juan sünaain owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu, niataapa Maleiwa? Jüküjaa tamüin —nümakalaka Jesús namüin.

³¹ Naashajaajiraakalaka namüiwa: “Müleka ‘Nia Maleiwa’ wamüle, ¿Jamakalaka nnojoliika'a jünoujain nünüiki?', meechi nia wamüin. ³² Oo'ulaka mojushiisü süpüla ‘Wayuu’ wamüinjanain süka nünüikimaajachin nia Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua. Mojushiijeerü namüin”, majiraashii naya nujuuna Jesús. ³³ Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:

—Nnojishi watüjaain aa'u jaralin ke'inaajalain.

Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Nnojoluja'a süpüla taküjüin jümüin jaralin ke'inaajalain taya — nümakalaka namüin.

12

Nachiki na aa'inmajülüikana wane apain

¹ O'ttüshi Jesús sünaain ekirajaa tü wayuukolüirua süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia: “Eetaalashi wane wayuu kama'anashi wane mma. Nükulaalajakalaka shia süpüla apünajünaa tü wunu'u kachonkot uuwa sulu'u. Je yaa sulu'u tü na'apainsekat, nükumajakalaka wane ishi süpüla ocho'ulajia süchon tü nüpünajüinkat süpüla wiinoinjatüin shia. Otta nükumajüin wane türooja süpüla e'rajia saa'u tü na'apainsekat.

“Saa'u nu'unajachin wattamüin, naa'inmajirakalaka wane wayuuirua tü nüpünajüinkat. ² Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nüjütüin wane nüchepchia nanainmüin na aa'inmajülüikana sünaain maa namüin: ‘Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükotchajalakat, tü tamüinjatkat jütüma saa'u takoroloin shia’. ³ Otta chi nüchepchiakai, ata'ünnüshi natüma na aa'inmajülüikana sümaa nashe'ejüin ma'i nia. Ajütajaanüshi nia sümaa nnojolüin kasain najapüpain natüma. ⁴ Otta chi ka'apainseshikai süchikijee tia, nüjütakalaka joo wane nüchepchiaaya nü'iraka chi wane. A'yaajünataa joo chii natümaya sünaain sheewaain nikii natüma. E'rülü ma'i wayumüin naya nümüin. ⁵ Je joolu'u chi ka'apainseshikai, nüjütüin wane'eya.

O'utünataala aa'in chii natümaya na aa'inmajülikana. Maleisia süpüshua tü aluwataaushikalüirua. Eesü eekai sheewaain natüma. Eesü eekai no'utüin saa'in.

⁶ "Traayü'iya wane wayuukai apütaain nüma'ana chi ka'apainseshikai. Nia chi nüchonkai, chi aishikai nüpüla. Nüjütünja'a nia nachüirua na nüjütakana paala nanainmüin na aa'inmajülikana sünaain nümüin, 'Nieechi kojutka chi tachonkai natüma', nümakalaka.

⁷ "Nayasa'a na aa'inmajülikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai nüpanapa, aashajaajiraashii naya: 'Iseeichi chi aapüneechikai amüin tü apainkat. Joo'uya wo'utaiwa naa'in süpüla wayainjanain makatüin apüla shia', müshii naya. ⁸ Nayu'lakalaka joo nia anooipa'amüin je no'utakalaka naa'in.

⁹ "Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na aa'inmajülikana? Shii müin sünaain nüle'ejeechin süpüla nu'utüinjatüin saa'in. Je naa'inmajireerü tü na'apainsekat wayuu naata-jatü.

¹⁰ "Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa:

'Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajülikana miichi,
ekeraajüitpa sünaain anain ma'i shia süpüla akumajia miichi.

¹¹ Chi e'itaakai tü ipakat, nia Maleiwa.

Je patatsü ma'i waa'in süka we'rüin tü naa'inrakat',
makat'.

¹² Otta müshi'iya na laülaayuushii judiökana, naapapa tü nüküjüitpakat Jesús, nayaawata aa'ulu sünaain nayain müin aka naa'in na aa'inmajülii e'rülüikana wayumüin sulu'u tü nüküjaitpakat achiki Jesús. Je sükajee tia, kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús, otta nnojoshi nata'ülüin süka mmolüin naya seema tü wayuu kamalainkat amüin nünüiki Jesús. No'unakalaka ne'e nuulia.

Asakinnayaashi Jesús soo'opünaa tü neerü nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

¹³ Shiasa mapa tia, najütünakalaka nünainmüin Jesús wane fariseokana oo'ulaka wane nümaajanakana Herodes chi sülaülashikai mma, süpüla nasakirayaainjachin nia shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanain-jatkat anainjee nia natüma. ¹⁴ Je nantapa nünainmüin Jesús, namakalaka nümüin:

—Ekirajüikalee, watüjaa aa'uchi pia sünaain shii müin tü pümakat sünaain ekirajaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, je sünaain matüjüin pia kachekalaa su'utku wayuu. Wasakiree amüinchi pia sünaain wane kasa: ¿Anashiisü saa'in pümüin wawalaajüle tü neerü nümüinjatkat César chi joyotokai cha'aya Roma sünaain aluwatawaa saa'u mmakat, ¹⁵ nnojottaapa anain? —namakalaka nümüin.

Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u sünaain naa'inreein kasa mojusü nümüin, nümakalaka namüin:

—Jia piamakana o'upünaa, ¿jamüsü juu'ulakeeka'a taa'in süka pütchi shii'iree süsalainjachin taya jütüma? Iche'era tamüin wane neerü kachueera awalaajiapü'ukat nümüin chi sülaülashikai mma, te'raiwa shia —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶ Nasaajakalaka tü neetkat nümüin. Nüsakirakalaka naya Jesús:

—¿Jara kayaakuaka tü sünaainkat? ¿Jara kanülüamaajachika shian? —nümakalaka namüin.

—Shia niyaakua oo'ulaka nünülia César tü sünainkat —namakalaka nümüin.

¹⁷ Nūsouktakalaka Jesús:

—Tamüshii paala jia: Anakaja müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat anain César otta jaa'inrüinjatü tü nuluwataakat anain Maleiwaya —nümakalaka namüin.

Ponokalaka ma'i naa'in nayakana tü nūsouktiakat Jesús.

Shiimüin ma'i naajüin Jesús tü oso'irawaakat aa'in

¹⁸ Süntakalaka wane wayuuirua judío kanüliasü saduceo nünainmüin Jesús süpüla süsakitrayaainjachin nia. Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa müsü tü shikirajapü'ukat anain tü wayuukolüirua.

¹⁹ Namakalaka joo nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, müsü nünüiki Moisés wamüin sulu'u tü ashajünakat paala: “Müleka ouktüle wane wayuu sümaa machoin nia, anashi müleka niasarüle chi nimüliakai nüchukumüin süpüla kachoinjatüin tü jietkat nütüma”, müsü. ²⁰ Eetaashijja'a akaratshishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi epayaakai sümaa ouktüin nia machoinwa'aya sümüin tü nu'wayuusekat. Niisatkalaka chi nimüliakai sümüin tü jietkat.

²¹ Ouktataashija chii'yya nnojoiwa'aya kachoin sümüin tü jietkat. Eisat-taaja'a joo wane'eya nüchukumüin. ²² Mataaja'a aka nakuaiippa napüshua na akaratshishiikana awalayuwaa. Ouktüshii naya sünain machoin sümüin tü jietkat natüma. Je oo'uwo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia nachiiruajee. ²³ Su'wayuuseshi napüshua na akaratshishiikana kataiwa'aya so'u. Wasakiree amüinchi joo pia soo'opünaa tia: So'u tü ka'ikat suso'iraainjateetkat o'u saa'in wayuu paajüin, ¿jaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu ouktama'akat? —namakalaka na saduceokana nümüin Jesús.

²⁴ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—Nnojotsü jiyaawatüin saa'u tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaaajtkat Maleiwa. Je nnojotsü jütüjaain naa'u Maleiwa sünain pülashaatain ma'i nia. “Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa”, jümakalaka ne'e. Sükajee tia, nnojotsü lotüin tü jünoujakat. ²⁵ Suso'iraapa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojoleerü pa'wayuusewain, süka meenain aka naya saa'in nakuaiippa na aapieekana chakana nüma'ana Maleiwa sümaa ma'wayuusein naya. ²⁶ Jia manoujainsaliikana sünain suso'iraainjatüin saa'in wayuu, soto jaa'in tü nüshajakat achiki paala Moisés soo'opünaa tü nümakat chi Maleiwakai nümüin pasanainjee sünain suwarala tü wunu'u jotüsükat: “Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac, Nümaleiwasekai Jacob”, müshi. ²⁷ Tamüshii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojoiishi Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin so'u. Shiimüin sünain nnojolüin lotüin tü jünoujakat —nümakalaka Jesús namüin.

Tü che'ojaaleekat ma'i süpüla saa'inrüin wayuu

²⁸ Antüshi wane wayuu karalouktamaajachi sünain aapajaa nanüiki na wayuu a'üljashiikana nümaa Jesús. Saa'u niyaawatüin saa'u sünain anain ma'i tü nūsouktiakat Jesús, nūsakitrayaakalaka nia:

—¿Jarat alana'aleeka sünain anain sa'akajee süpüshua tü nuluwataakat anain waya Moisés? —nümakalaka nümüin Jesús.

²⁹ Nūsouktakalaka Jesús nümüin:

—Tü alana'aleekat sünain anain, müsü mayaa: “Jaapa jiakana Israelkana tüü: Chi Wamaleiwase Aluwataakai, nia nümüüwa sünain Maleiwain. ³⁰ Anashi aire nia püpüla waneepia süka súpüshua paa'in. Anashi jülüjüle paa'in Maleiwa waneepia”. ³¹ Je eesü wane'eya alana'aleesia ma'i sünain anain, müsü mayaa: “Anasü aire püpüla wayuu súpüshua maa aka alin pia püpülaajiraa”. Nnojotsü een eekai alana'aleein ma'i sünain anain suulia tüü sa'akajee súpüshua tü nuluwataakat anain waya Moisés —nümakalaka Jesús nümüin.

³² Nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, shiimüin tü pümüitpakat sünain “Chi Wamaleiwase, nia nümüüwa sünain Maleiwain”, sünain pümüin. ³³ Je shiimüin tü pünüikikat sünain niainjachin alin wapüla chi Maleiwakai süka súpüshua waa'in, je sünain jülüjüin waa'in Maleiwa waneepia. Je shiimüin tü pümakat sünain alinjatüin wapüla wayuu súpüshua maa aka alin waya wapülaajiraa. Alana'aleesia ma'i tüüirua suuliale'eya waapüin müüt nümüin Maleiwa, tü o'utünakat aa'in watüma —nümakalaka nümüin Jesús.

³⁴ Nütüjaaichipa aa'u Jesús chi wayuukai sünain lotüin nünüiki, nümakalaka nümüin:

—Yapashi pia súpüla pu'ttüin sünain anoujaa tanain súpüla pikerolüinjachin eemüinre nuluwataain Maleiwa —nümakalaka nümüin.

Je süchikijee tia, mmotsü wayuu sheema asakiraa Jesús sünain wane kasa.

Asakinnüshii na wayuukana nütüma Jesús

³⁵ Wanaa sümaa nikirajüin Jesús sulu'u paatia tü a'waajüleekat Maleiwa, nüsakirakalaka na wayuu akotchajaakana nünainmüin:

—Naashin na karalouktamaajanakana, chi Cristokai anülia, nuu'uliwo'ulaa ne'e David. ¿Jamüsü namaka'a tia? ³⁶ Soto jaa'in nünüiki David, tü nümakat paala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünain maa: “Müshi chi Maleiwakai nümüin chi Tasenyotsekai:

Kojutshaatashi pia tatüma.
Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüukalüirua súpüla malainjatüin shiairua püpüla' ”.

³⁷ “Tasenyotsekai” nümüleje'e David nümüin Cristo, ¿jamakuaippalinjachi nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia? —nümakalaka Jesús namüin.

Shiasa tü wattakat saalii wayuu, talatüsü ma'i saa'in sütüma nünüiki.

Nüchiajaain Jesús na nikirajüinkana noulia na laülaayuu judtokana

³⁸ Mapü'ushi Jesús sünain ekirajaa: “Jalia jia suulia ashataa nakuaippa na karalouktamaajanakana waraitteekana ma'i aa'in cha'aya metkaar-alu'upünaa sünain kashe'iin naya kuluulu anasü shii'iree nasaküneein sütüma wayuu. ³⁹ Je sulu'u tü ekirajüleekat je sünain wane mi'iraa, ojyolooshi naya na'aka na laülaayuuakana súpüla kojutüinjain naya sütüma wayuu. ⁴⁰ Otta e'ike'etshii wayuu eekai ouktüin su'wayuuse shii'iree naapaweein sükorolo. Je süchikijee, kama'ashii naya sünain nachuntayaan nümüin Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein naya sütüma. Alana'aleejeeria ma'i sünain süsalain naya nütüma Maleiwa saaliijee tia”.

Tü asülaajuushikat sütüma wane wayuu oukta a'wayuuset

⁴¹ Nüikkalaakalaka Jesús yala peje sünain tü kojon ejitünakat alu'u tü neerü asülaajününjatkat nümüin Maleiwa. Ni'rakalaka tü wayuukolüirua

sünain ejitaa sünnetse sulu'u. Ni'rüin wayuu wainma eekai nejitüin wainma neerü yaa sulu'u süka washinnuun naya. ⁴² Süntakalaka wane wayuu müliasü oukta a'wayuuset. Shijitakalaka piamasü neerü kachueerachen ne'e.

⁴³ Neenajaakalaka Jesús na nikirajüinkana nünainmüin sünain maa namüin:

—Tamüshii paala jia: Alana'alesia ma'i nümüin Maleiwa tü shijitakat tü wayuukot oukta a'wayuusetkat suuliale'eya tü shijitakat tü wayuukolüirua süpüshua. ⁴⁴ Na washinnuukana, nejitüin tü süpütaalakat nanneetse. Alu'usa shiakat, mayaainje müliain ma'i, shijitüin süpüshua tü sünnetse süma'anajatkat —nümakalaka Jesús namüin.

13

Tü kasa ee'iyataainjatkat süpülapünaa niitaain Cristo

¹ Shiasa nujuittaapa Jesús sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa, wanaa sümaa ein naya anooipa'a, nümakalaka wane chi nikirajüinkai nümüin: —Ekirajüikalake, piirakaa sümüin tü a'waajüleekat Maleiwa, anashaatasü ma'i shia, je miyo'u ma'i tü ipakalüirua akumajuushikat aka shia.

² Nümakalaka Jesús nümüin,

—¿Ponosü ma'i jaa'in tü a'waajüleekat? Süpüshua türa ipa ji'rakat joo müinma'a yaa, ajuttinneerü shia mmolu'ümüin sünain süsolojüneerüin so'uweena wane ka'i —nümakalaka namüin.

³ Shiasa nantapa sünainmüin tü wutai kanüliakat Olivos ka'yatajeekat suulia tü a'waajüleekat, wanaa sümaa joyotüin Jesús cha'aya, arütkaashi Pedro, Jacobo, Juan oo'ulaka Andrés namüiwa nünainmüin süpüla nasakirüin nia: ⁴ “¿Joujaleerü sujuttinnaka tü a'waajüleekat Maleiwa? ¿Je kasa shiyaawaseetka wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain sülü'ülüin sükalia süpüla shikeraajünjatüin süpüshua tü püküjakat wamüin?”, namakalaka nümüin.

⁵⁻⁶ Nümakalaka Jesús namüin: “Anteerü wayuu wainma sünain maa: ‘Taya'aya Cristokai’, meena. Pülashii naya nütüma Maleiwa naashin. Jalia jia suulia anouja'alaa na'alain na wayuukana maa aka sünoujeerüin wayuu wainma nanain. ⁷ Ja'itaina jia aapüin süchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua, nnojo jainkuuin aa'in sütüma. Ja'itakaje tiirua, nnojsü shiain shiyaawasein sünain süntüitpain tü ka'i saja'lajaa'injatkat o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat tia. ⁸ Atkaajiraa'jeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua. Mülieerü ma'i saa'in wayuu sütüma jamü je sütüma ayuulii sainküin mma. Je akutkujaweerü tü mmakat sainküin mma. Je süpüshua tü müliaa shi'reetkat wayuu süpülapünaa tewetüin tayakai, meerü aka su'ttakai saalin jo'uu sümüin jiejyuu.

⁹ “Jalia jia, süka jüta'ülinneenain süpüla aapünaa ekii namüin na laülaayukana je süka ji'yaatinneenain sulu'u tü ekirajüleekat tü judiokolüirua. Saaliijee jünoujain tanain, asha'wale'enneena jia namülatu'u na sülaülashiikana mma oo'ulaka namülatu'u na aluwataashiikana saa'u wayuu süpüla jüsouktünjanain namüin saa'u tü jünoulakat. Je wanaa sümaa jüsha'wale'ennüin namülatu'u, jüküjainjatü tachiki namüin. ¹⁰ Süpülapünaa süntüin tü ka'i saja'lajaa'injatkat o'u kasakat süpüshua, aküüneerü tachiki tayakai, chi O'tte'erüikai, sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua. ¹¹ Je so'uweena tü ka'i jüta'unneenakat o'u süpüla jüsha'wale'ennüin

namūlatu'u na laūlaashiikana, nnojo jūshapataain aa'in saa'u tü jūsouktūinjatkat aka namūin. Aapūneerū jūmūin so'u ma'i ka'ikat tia tü pūtchi jūmūinjatkat namūin. Otta tü pūtchi jūsouktūinjatkat aka, nnojoleerū jūle'eru'ujeejatūin, aapūneerū shia jūmūin nütūma chi Naa'inkai Maleiwa.

¹² "Je sukuaippainjatkat wayuu so'u ka'ikat tia, aapūneerū ekii sūpūla ouktaa natūma na suwalayookana je nütūma chi sūshikai. Eejeena wayuu eekai ne'nnūin amūin sūtūma nachooin sūmaa no'utinnūin aa'in natūma.

¹³ A'ūrūlaajeerū saa'in wayuu sūpūshua jūnain saaliije jūnoujain tanain. Otta jia, mūleka jūchecherūle jaa'in su'unnaa tü mūliaa jī'rakat, ayateena jia o'tte'ennūin tatūma.

¹⁴ "Ji'reerū sha'watūin yaa sulu'u tü a'waajūleekat Maleiwa tü kasa kashūūlasū nūlerajūinjatkat anainjee Maleiwa tü a'waajūleekat, tü ashajūnakat achiki paala nütūma Daniel chi nūnūikimaajachikai Maleiwa. (Jia aashaje'erakana tü tashajakat, anakaja jiyaawatūle saa'u.) Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea, anakaja mūleka na'luwataale sa'akamūin tü uuchikat sūpūla nanujulaain-janain cha'aya. ¹⁵ Chi wayuu joyotokoi sheemioushi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, nnojoi nikerolūin paūlū'ūmūin sūpūla nūkotchajaain nūkorolo.

¹⁶ Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyūūjase, anakaja nnojore nūle'ejūin nipialu'umūin sūpūla a'wanajawaa nūshe'in. ¹⁷ 'Aisha'ajaa' meerū tü wayuu eekai ipoolūin je eekai sūtulayūlūinya sūchon so'u ka'ikat tia, sūka kapūlejeerūin ma'i sūpūleerua awatawaa. ¹⁸ Jūchunta nūmūin Maleiwa sūpūla nnojolūinjatūin sūlatūin tūū juyapū.

¹⁹ "So'uweena ka'ikat tia, alana'aleejeeria ma'i tü mūliaa shi'reetkat wayuu suulia tü shi'rakat wayuu paala sūmaiwa sūchikijee sūkamajūnūin tü mmakat je suulia tü shi'rakat wayuu maa'ulu yaa. Nnojoleerū wane mūliaa eekai mūin aka saa'in tia mapeena. ²⁰ Mūleka nnojoruleje saawalaain tü mūliaakat, aja'lajaweerū wayuu sūpūshua sūtūma. Akatsa naawale'ereerūin shia Maleiwa naa'ujee na aneekuushikana nütūma.

²¹ "Je so'uweena ka'ikat tia, mūleka jūmūnūle 'Jiirakaa, ichaa Cristo chi Nūneekajalakai Maleiwa cha'aya' je 'Jiirakaa, anii nia yaaya', mūleka jūmūnūle, nnojo joonooin sūmaa tia. ²² Je so'uweena ka'ikalūirua tia, eweetechi wayuu eekai 'Taya Cristoka' nūmeechin, je eekai 'Taya wane nūnūikimaajachikai Maleiwa' nūmeechin. Alaayuu ne'e nayairua. Pūlashiijeena naya sūnain naa'inreerūin tü kasa eekai mūin aka saa'in tü nūtūjakat apūleerua Maleiwa nūmūiwa shii'iree nanoujūneein anain sūtūma wayuu sūpūshua, ja'itashii nnojolūin anoujūnūin anain natūma na nūneekajalakana Maleiwa. ²³ Takūjūin jūmūin sūchiki tü alateetkat nnojolūiwa'aya sūlatūin sūpūla yapainjanain jia sūpūla.

²⁴ "So'uweena ka'ikat tia, sūchikijee tü mūliaakat, 'Epiyushijaajeechi chi ka'ikai, je oyokujaweechi chi kashikai,

²⁵ je ojunuwaajeerū tü jolotsūkolūirua iipūnaajee. Alanaajaweerū sūpūshua'aya tü kasa chakat iipūnaa'.

²⁶ "Je shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sūnain antaa sa'aka tü sirumakat. Anashaateerū ma'i tü tantiakat, sūka tanteechin sūnain pūlashin je sūnain e'itaashin nütūma Maleiwa sūpūla aluwatawaa wanaa nūmaa. ²⁷ Je ajūtūneena na aapiee nūma'anajeejanakana Maleiwa sūpūla nakotchajūinjatūin tü wayuu aneekuushikalūirua nütūma sainkūinjee tü mmakat sūpūshua'ale.

²⁸ "Soto jaa'in sukuaippa tü wunu'u 'higuera' mūnakat. Wanaa sūmaa iyotūin sūpana tü wunu'ukot, jūtūjaa aa'ulu sūnain sūlū'ulūin sūpūla

sü'itüin iiva. ²⁹ Aka'aya j'rapeena tü taküjaitpakat achiki jümüin, jütüjaweerü aa'u süna'in sü'lü'ülüin ma'i takalia süpüla antaa. ³⁰ Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin, alateerü tüü süpülapünaa shi'rüin ouktaa tü wayuu eekat maa'ulu yaa. ³¹ Taso'iree aa'inchi jia joolu'u süna'in wane kasa: Mayaainje saja'tteerüin tü kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena wane ka'i, tü pütchi tekirajapü'ukat anain jia, ayateerü süpüla ka'ikat süpüshua.

Matüjaaju aa'ulu joujaleechin nüle'ejüin Cristo

³² "Nnojotsü sütüjaain aa'u wayuu joujaleerüin sülatüin tü taküjaitpakat achiki jümüin. Ja'itakaje na aapiee chakana iipünaa, nnojotsü natüjaain aa'u. Nia ne'e chi Tashikai Maleiwa atüjaaka saa'u nümüiwa. ³³ Je sükajee tia, anakaja müleka eere jaa'in tapüla tayakai, chi Jüsenyotsekai, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma. ³⁴ Meena aka jia saa'in nüchepchiairua wane wayuu naa'inmajirüin tü nükorolokot nüchikuru'u. E'itaanüshii naya süpüla tü a'yatawaakat wane'ewai nakua. Eeshi wane e'itaanüin süpüla eenjatüin naa'in so'ulu'u tü miichikat süma'inru'u nüle'ejüin chi kepiashikai.

³⁵ "Je sükajee tia, anakaja müleka eere jaa'in tapüla tayakai chi kepiashikai, süka nnojolüin jütüjaain aa'u müleka tale'ejeechire ka'apü aikat, süse'eru'upünaa ai, maalia, je watta'achon maalü shiale. ³⁶ Antalaa meechi taya. Anasü eere jaa'in waneepia süma'inru'u ja'atapajüin taya suulia tantajüin jaa'u süna'in atunkaa. ³⁷ Tü tamüitpakat jümüin, süpülatatü wayuu süpüshua'aya: 'Ee jumata jaa'in tapüla'".

14

O'yotünüsü wane "perfume" saa'u nikii Jesús

¹ Che'ojaasü piama ka'i ne'e süpüla su'ttüin tü "Pascuakat", tü mi'iraa süpülatatkat sotüin saa'in wayuu judío wanaa sümaa nojuittinnüin na natuushinuukana sulu'ujee Egipto. (Mi'iraakat tüü, shia tü ekaanapü'ukat anain tü pan ma'akatsat soolojia.) Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana, aashajaajiraashii naya süchiki tü naa'inrüinjatkat nüka Jesús:

—Anakaja wata'ürüle nia sujuuna wayuu süpüla wo'utirüinjatüin naa'in. ² Otta anasü müleka waa'inrüle tia süchikijee kettaain tü mi'iraakat suulia saashichija'alaain naalin woo'omüin tü wayuukolüirua —müshii naya.

³ Antüshi Jesús sulu'u tü pueulo kanüliakat Betania nipialu'umüin wane wayuu Simón anüliai, chi ayuuishikai paala sütüma aja'ttaa ata. Je wanaa sümaa nikaain Jesús, sürütkaakalaka nünainmüin wane jjerü alü'üjasü wane pachiihichon akumajuushi süka ipa kanüliashi "alabastro" kalu'ushi wane "perfume" kojutsü ma'i. Susottakalaka tü shirousekat süpüla shi'yotoinjatüin shia saa'u nikii.

⁴ Otta waneerua ekaashiikana nümaa, ne'rapa tü saa'inrakat tü jietkat, mojushiisü namüin süna'in naashajaajiraain mayaa:

—¿Jamüsü sa'amülajaaka'a tü "perfumekat"? ⁵ Kojutpaja'a ma'i shia. Tü sujutkot, müsü aka shi'yataainjut wane wayuu so'u wane juya. Anasüje müleka suikkünüle süpüla sükaaliijia wayuu eekai müliain —namajiraakalaka süna'in nachiajaain shia.

⁶ Nümakalaka Jesús namüin:

—Juu'ulaa suulia jiyoujün tü jietkat. Anashaatasü ma'i tü saa'inrakat taka. ⁷ Na wayuu müliakana, eejeena jümaa waneepia süpüla jüsülajünjanain namüin. Otta tayakai, süpülaajachire joo taya yaawaa jümaa. ⁸ Sükajee tüü, shii'iyatün tamüin tojut süpülapünaa tojoitünün. ⁹ Tamüshii paala jia: Sainkün mma eepünaale süküjüneerün tachiki tayakai chi O'tte'erüikai, ja'yeerü süchiki tü jietkat süpüla sotünjatün saa'in wayuu tü saa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰ Otta müshia Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana pi-ammün Aluwataaushikana, nu'unakalaka nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana süpüla aapaa nikii Jesús. ¹¹ Je na laülaashiikana, talatakalaka ma'i naa'in sütüma tü nümakat Judas namüin.

—Wawalaajeечи pia müleka pükaaliijüle waya sünain ata'ulaa Jesús —müshii nümün.

Nu'ttakalaka Judas sünain achajawaa sukuaippa aapaa nikii Jesús.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shikiira "Pascua"

¹² Je sünain tü mi'iraakat Pascuakat anülia, tü ekünapü'ukat anain tü pan ma'akatskat sooloojia, antüsü joolu'u tü ka'ikat o'utünakat o'u naa'in wane anneetchon süpüla ekaanaa. Nasakirakalaka na nikirajüinkana:

—¿Jalasu püheküin süpüleerua wekaainjatün tü Pascuakat, wekeraajaiwa shia püpüla? —namakalaka nümün Jesús.

¹³ Nüjütakalaka Jesús piamashii nikirajüinkana sünain maa namüin:

—Ju'una yalamün sulu'umün tü pueulokat. Eejeечи jüpüla wane wayuu alü'ujushi amüchi sümaa wüin. Ju'una nüchiirua chi wayuukai.

¹⁴ Je eemünre nikerolün, meena jia nümün chi nipiajachikai: "Aluwataashi nünüiki chi Ekirajüikai süpüla wasakirün sünain jaralün tü paü nikaainjatkat alu'u tü Pascuakat namaa na nikirajüinkana".

¹⁵ Nii'iyateerü jümüin wane paü miyo'u saa'ujeesü tia miichikat kalu'usü korolo. Anakaja jikettaajüle tü paükat wapüla —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶ O'una müshiija joo naya sulu'umün tü pueulokat. Ayatsia tü nüküjakat achiki Jesús namüin. Nekeraajakalaka tü paükat süpüla nekünjatün tü Pascuakat yala sulu'u.

¹⁷ Shiasa joo aipa'a, nüntakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana na polooshiikana piammün eemün tü miichikat. ¹⁸ Je wanaa sümaa naikkalaain sünain ekawaa, nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimün tü tamakat jümüin jia ekaashiikana tamaa joolu'u, aapüneechi ekii taya nütüma wane ja'akajee —nümakalaka.

¹⁹ Mojukalaka ma'i naa'in na nikirajüinkana sütüma tü nümakat Jesús namüin.

—Kasataalejese nnojolin tayain chia —namakalaka nümün wane'ewaire nakua.

²⁰ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Chi aapünjachikai tekii, nieechi waneeshia ja'aka jiakana polooshiikana piammün, chi acholotitka tü pankat shiroku tü shirakat asalaa wanaa tamaa. ²¹ Shiimün sünain to'utinneechn aa'in maa aka tü ashajünakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi aapünjachikai tekii, alu'uleekaija'a ma'i nia. Anashije nnojolinkale jemelin nia —nümakalaka Jesús namüin.

²² Wanaa sümaa nekaain, naapaakalaka Jesús wane pan sünain naapün analu'ut nümün Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajüinkana, sünain nümün namüin:

—Jaapaa jikaiwa tü pankat. Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana —nümakalaka Jesús namüin.

²³ Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Naapakalaka shia namüin na nikirajüinkana süpüla nasüin shia napüshua wane'ewai nakua.

²⁴ Nümakalaka namüin:

—Asüüshikat tüü, müsü aka sukuaippa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajünjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatüjütkaalia nütüma. ²⁵ Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü tachikua wane'ere'eya tasüin so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa eere nuluwataain —nümakalaka Jesús namüin.

²⁶ Shiasa süchikijee nee'irajüin wane jayeechi na'waajakat aka Maleiwa, o'unüshii naya yalajee saa'umüin tü wutai kanüliakat Olivos.

Aattajaweechi Pedro naashin Jesús

²⁷ Je nantapa sünainmüin tü wutaikat, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—O'uneena jia jüpüshua tama'anajee sünain jüpütüin taya tamüiwa maa aka tü sümakat paala, tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaaajatkat Maleiwa makat:

“To'uteechi aa'in chi anneetpü'ukai

je su'walakajaweeikalaka tü na'anneetsekalüirua”.

²⁸ Otta shiasa süchikijee suso'iraapa taa'in süchikijee ouktaa, o'uneechi taya jüpüleerua Galileamüin —nümakalaka Jesús namüin.

²⁹ Otta müshia Pedro, nümakalaka joo nümüin Jesús:

—Mayaashiije napüteechin pia na waneerua, nnojoireeja'a tapütüinjachin pia pümüiwa.

³⁰ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Shimüin tü tamakat pümüin: Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina piantua so'u aikat tüü, apününtueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya —nümakalaka nümüin.

³¹ Nümakalaka joo Pedro ni'ipajee:

—Ja'itakaje'e ouktajachin taya pümaa, nnojoireeja'a süpüla taattajaain-jachin paa'u —nümakalaka.

Je mayaa müsü joo nanüiki na waneeruya nikirajüinkana.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

³² Nikerolokalaka Jesús namaa na nikirajüinkana süpümüin wane una'apü kanüliasü Getsemaní. Nümakalaka Jesús namüin:

—Anakaja müleka jüikkalaale yaaya süma'inru'u taashajaain nümaa Maleiwa.

³³ Neenajaakalaka Pedro oo'ulaka Jacobo je Juan süpüla nümaain. Nu'ttakalaka Jesús sünain mojuin ma'i naa'in ³⁴ sünain nümüin namüin:

—Süpüleeruasü ma'i taa'in tü mojuukat aa'in süpülainshi tü müliaa te'reetkat. Anakaja müleka yaale jia sümaa een jaa'in —nümakalaka namüin.

³⁵ Nükatalaakalaka joo Jesús noulia mamüin aka tüsa sünain nu'wachiraain mmalu'u sünain nüchüntüin nümüin chi Maleiwakai shii'iree naakatein tü müliaakat nuulia:

³⁶ —Taata Maleiwa, müleka pücheküle, anasüje puu'ule'erüle toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojolüin shiainjatüin paa'inrüin tü

tachekakat ne'e tamüüwa, shia paa'inrüinjatka tü püchekakat tapüleerua —nümakalaka.

³⁷ Shiasa süchikijee naashajaain nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka sünaïn nürütkaain nanainmüïn na apünüinshiiikana nikirajüïn eere natunkaja'attaain nüpüla. Nümakalaka Jesús nüümüïn Pedro:

—¿Tunkatataashi pia, Simón? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a juuntüïn ein jaa'in wanaa tamaa motso'oyaakajie'e ne'e? ³⁸ Anakaja müleka eere jaa'in süpüla jüchuntüïn nüümüïn Maleiwa suulia nuu'ulakajüïn jaa'in Satanás. Mayaainje kee'ireein jaa'in tü tachekakat jüpüleerua, isasü jüchiki —nümakalaka.

³⁹ Nükatalaakalaka joo Jesús nüchikua noulia süpüla naashajaain nüchikua nümaa Maleiwa. Nüchuntüïn tü nümakat paala nüümüïn. ⁴⁰ Je nüle'ejapa nüchikua'aya nanainmüïn na nikirajüinkana, atunküshii naya nüpüla maa aka paala, süka sütunkeen ma'i naa'in. Je nüchijirapa naya, isakalaka nachiki asoktaa nüümüïn.

⁴¹ Nükatalaakalaka joo Jesús noulia nüchikua süpüla naashajaain nümaa Maleiwa maja'a aka nünuiki paala. Apünüintuaichi joo aashajaain nümaa Maleiwa süka tüü. Je nüle'ejapa nanainmüïn na nikirajüinkana, nümakalaka namüïn:

—¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? ¿Jamüshii jia nnojoliika'a ein jaa'in wanaa tamaa? Antüitpa takalia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla taapünüinjachin ekii sajapulu'ümüïn wayuu kaainjarat. ⁴² Jütamaajaa jumaala, joo'uya wo'unaiwa. Alü'ütshi chi aapüinjachikai tekii —nümakalaka namüïn.

Ata'ünnüshi Jesús

⁴³ Wanaa sümaa naashajaain Jesús namaa na nikirajüinkana, anta müshia Judas chi napüshikai na polookana piämmüïn. Je antapaatasü nümaa Judas wane wayuuirua wainma sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta sajapulu'u. Ajütüüshi naya natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaayuushiikana naa'u na judiokana.

⁴⁴ Je Judas, chi aapüinjachikai nikii Jesús, müshi paala wopulu'u sümüïn tü wattakat saalin wayuu: “Chi wayuu tachu'tkai awalapa'a, nia ata'ünnajachika jütüma”, müshi nia namüïn paala. ⁴⁵ Nürütkaakalaka joolu'u Judas nünaïnümüïn Jesús sünaïn nüümüïn nüümüïn:

—Ekirajüikalee, anii taya antüïn —nümakalaka nüümüïn sünaïn nüchu'lüïn nuwalapa'a.

⁴⁶ Arütkaashijase joo na wayuukana nünaïnümüïn Jesús sünaïn nata'ülüïn nia. ⁴⁷ Otta wane nikirajüinkai Jesús, naapaakalaka tü nüchajaruutsekat. Nuwatakalaka noo'ümüïn wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana süpüla nüshottajachin nia. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'ekat. ⁴⁸ Nümakalaka Jesús namüïn na antakana nünaïnümüïn:

—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainümüïn sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülüinjachin taya?

⁴⁹ ¿Jamüshi nnojoiika'a jüta'ülüïn taya paala cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa eere tekirajapü'üïn ju'upala? Otta müsia tüü, alatüsü süpüla shikeraajüinjatüïn tü nünuükikat chi Maleiwakai tachiki aküjünakat paala natüma na nünuükimaajanakana —nümakalaka Jesús namüïn.

⁵⁰ Je joolu'u na nikirajüinkana, na'luwataakalaka nüma'anajee sünaïn napütüïn nia nüümüüwa nüpüla na wayuukana. ⁵¹⁻⁵² Nata'ülakalaka wane

jima'ai o'unapü'ükai nüchiirua Jesús. Otta isashi nia najapulu'ujee sünain nüpütüin tü naanalakat sünain o'unaa mashe'inyüin nama'anajee.

Asakijünüshi Jesús natüma na laülaayuu judíokana

⁵³ Na ata'ülakana Jesús, no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin Caifás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana, eere jutkatüin na laülaayushiiikana na'akajee na sacerdote judíokana, na laülaayushiiikana naa'u na judíokana, oo'ulaka na karaloukta-maajanakana. ⁵⁴ Otta müshia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee. Nüntakalaka so'ulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai. Nikerolalakaka sulu'umüin. Nüikkalaakalaka sa'aka tü suwaariasekat tü a'waajüleekat Maleiwa sünain aatulajaa.

⁵⁵⁻⁵⁶ Je yaa paülü'ü sulu'u nipia Caifás, eeshii jutkatüin na laülaashiiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka napüshua na waneerua laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Süka no'uteein ma'i naa'in Jesús, nachajaa achikit wayuu süpüla süküjünjatüin sa'alain nüchiki Jesús. Mayaainje süntüin wayuu wainma nanainmüin sünain aküjaa alawaa noo'opünaa Jesús, nnojotsü nantüin anain kasain no'utirajatüin anainjee naa'in süka nnojolüin wanaawain tü namakat nüchiki Jesús. ⁵⁷ Müsü nanüiki waneerua sünain nüküjayaain nüchiki:

⁵⁸ —Naashin chira, nuuntüin nujuttirüin tü a'waajüleekat Maleiwa, tü akumajünakat paala sütüma wayuu, sümaa nütame'erüinjatüin wane suwala'ata so'u apünüin ka'isan, tü wane nnojoleetkat sükumajeerüin wayuusan —namakalaka.

⁵⁹ Otta nnojotsü wanaawajiraain tü namakat.

⁶⁰ Otta müshia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüsha'walaakalaka joolu'u pasanain nanain na laülaayukana napüshua sünain nüsakirüin Jesús:

—¿Jamüinjatü joo pünüiki shi'ipajee türa namakat nala wayuukana püchiki? —nümakalaka.

⁶¹ Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Ayatakalaka nia sünain asakiraa:

—Tasakirüin paala pia: ¿Shiimüinjasa sünain piain Cristoin Nüneekajalakakai Maleiwa? ¿Shiimüinjasa sünain piain chi Nüchonkai Maleiwa? —nümakalaka nümüin Jesús.

⁶² Nüsouktakalaka Jesús:

—Aa, shiimüin sünain tayain maa aka tü pümakat. Tamüshii paala jia jüpüshua: So'uweena wane ka'i, ji'reechi taya, chi Shipayakai Wayuu, sünain joyotüin taya nikialu'ujee Maleiwa chi Pülashikai ma'i saa'u kojutüin taya nütüma. Je ji'reechi taya sünain tantüin mmolu'umüin chajee nüma'anajee Maleiwa sa'aka tü sirumakat —nümakalaka Jesús namüin.

⁶³ Otta müshia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüsüküljakalaka tü nüshe'inkat sütüma tü jashieekat sünain nümüin namüin na laülaayuu judíokana napüshua:

—E'rütkathe ma'i aa'in wayumüin süka sünüiki nümüin Maleiwa. Nnojolüitpa che'ojaain wayuu wamüin aküjünjatkat nüchiki.

⁶⁴ Jaapüitpa nünüiki sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa naashin. ¿Kasa anaka süpüla aa'innaa nüka? —nümakalaka namüin.

Nasouktakalaka nümüin:

—Anakaja su'utinnüle aa'in —müshii naya.

⁶⁵ Je joolu'u waneerua na'aka, nejenaakalaka nu'uutajee Jesús. Nako'oyojooin tü no'ukot süka kuluulu sümaa nashe'etüin nia sünain namüin nümüin:

—Müleka pialeje chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka nümüin sünain neme'erainpalain nia.

Nayasa'a na susurulaatsekana tü a'waajüleekat, na'yaatayaa namüshi nia.

Aattajaashi Pedro naa'u Jesús

⁶⁶ Wanaa sümaa yaain Jesús sulu'u nipia chi laülaashikai, chashi Pedro joyotüin anoopa'a sulu'u tü paatiakat. Sürütkaakalaka wane majayüt nünainmüin, tü nüchepchiakat chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. ⁶⁷ Shiirakaakalaka nümüin wanaa sümaa naatuluja'alüin. Sümakalaka nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai Jesús chi Nazaretje'ewaikai —sümakalaka nümüin.

⁶⁸ Otta Pedro, nunujulajakalaka sünain nümüin sümüin:

—Nnojoshi te'raajüin chi pümakai tamüin, nnojotsü tatüjaain aa'u tü paashajaakat achiki —nümakalaka sümüin sünain nüsünülaain eemüin tü so'ukot paatia. Akootole'erajaa müshia wane kaliina.

⁶⁹ Shi'rapa nia süchikua tü achepchieekat, sümakalaka namüin na wayuu eejanakana sulu'u tü paatiakat:

—Alu'usa chia, nümaapü'üshi Jesús —sümakalaka namüin.

⁷⁰ Naattajaakalaka Pedro nüchikua. Shiasa mapa yaaulerü, sürütkaakalaka wane wayuuirua eekana sulu'u tü paatiakat nünainmüin Pedro sünain namüin nümüin:

—Pia'aya'asa wane nümaapü'ükai chira wayuukai, süka Galileaje'ewalin pia wanaa nümaa —namakalaka nümüin.

⁷¹ Nümakalaka Pedro namüin:

—Taküjüin tachikua jümüin nu'upala Maleiwa sünain nnojolin te'raajüin chira wayuukai —nümakalaka namüin.

⁷² Akootole'erajaa müshia wane kaliina nüchikua. Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesús paala nümüin: “Süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina piantua so'u aikaf tüü, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya”, nümakat. Nujuittaakalaka Pedro yalajee yala sünain mojuin ma'i naa'in sünain ni'yalajashaanain.

15

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

¹ Shiasa mapa ja'yuupa, outkajaashii nachikua na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana, na laülaayuushiiikana naa'u na judiokana, na karalouktamaajanakana, oo'ulaka napüshua na waneerua laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. Naashajaajiraain süchiki tü naa'inrüinjatkat süpüla no'utirüinjatüin naa'in Jesús. No'unitkalaka Jesús sünain kapüin nia natüma nünainmüin Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia.

² —¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío? —nümakalaka Pilato nümüin.

Nümakalaka Jesús ni'ipajee:

—Shia'aya tia pümakat.

³ Naküjakalaka na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana nümüin Pilato sünain naa'inrüin Jesús wainma kasa mojusü naajüin.

⁴ Nümakalaka Pilato nümüin Jesús:

—Paa'inrüin wainma kasa mojusü naashin nala wayuukana. ¿Jamüshi nnojoika'a püsouktüin shi'ipajee tü namakat?

⁵ Otta müshia Jesús, ko'utüshi ne'e nuulia. Tanataakalaka naa'in chi sülaülashikai mma sükajee tia.

⁶ Waneepia su'unna'awai tü Pascuakat, natüjainsü na judiökana taashi-walinjachin wane püreesashi nütüma chi sülaülashikai mma, chi naneekakai na wayuukana süpüla taashii. ⁷ Je wanaa sümaa tia, eeshi wane wayuu kanüliashi Barrabás, püreesashi nia namaa na nüpüshikana, na o'utüshiikana saa'in wayuu sünain ashutaa saa'u tü sülaülakat mma.

⁸ Süntakalaka joo tü wattakat saalii wayuu nünainmüin Pilato süpüla achuntaa süpüleerua naa'inrüinjatüin tü naa'inrapü'ukat namüin.

⁹ —¿Jücheküin süpüleerua niainjachin tajütüin joolu'u chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío? —nümakalaka Pilato sümüin.

¹⁰ Anasü nümüin Pilato müleka taashire Jesús, süka nütüjaain naa'u na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana sünain naapuushin Jesús sükajee ne'e na'ürülaain nünain. ¹¹ Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana, najütüin wane wayuuirua sa'akamüin tü wattakat saalin wayuu süpüla nashüküjainjatüin shia süpüla süchuntüin nümüin Pilato niainjachin taashin Barrabás.

¹² Nüsakirakalaka Pilato naya:

—¿Kasa taa'inrüinjatka joo nüka chi “Aluwataashikai saa'u wayuu judío” jümakai?

¹³ Süsouktakalaka tü wayuukolüirua süpüshua nümüin:

—Püchitira saa'u kuruusa.

¹⁴ Nümakalaka Pilato sümüin:

—¿Jamüshi takacherirüinjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka?

Otta müshi'iya na wayuukanairua, masütaajusalii sümaa neekiisa:

—Püchitira saa'u kuruusa —namakalaka nümüin nachikua sünain emetuluin ma'i nanüiki.

¹⁵ Otta Pilato, süka nücheküin süpüleerua talatüinjatüin saa'in tü wayuukolüirua nüka, nüjütirakalaka joo Barrabás nanainmüin. Naapakalaka joo Jesús sümüin tü nusurulaatsekalüirua süpüla na'yaajüinjachin nia je süpüla nakacherüinjachin nia sünain kuruusa süpüla ouktaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wane surulaalüirua

¹⁶ Nu'uninnakalaka Jesús sütüma tü nusurulaatsekalüirua Pilato sulu'umüin tü laülaapiakat. Seenajakalaka tü waneerua surulaatkalüirua süpüla shi'rajüinjatüin nukua Jesús. ¹⁷ Sa'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, jepisiyaa, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataa saa'u mma, süpüla shime'erainpalain nia. Shi'itaakalaka wane kotse keimsesü saa'u nikii. ¹⁸ O'ttüsü tü surulaatkalüirua sünain maa:

—Pia chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío —sünain maa nümüin sünain shime'erainpalain nia.

¹⁹ Shi'yaajakalaka nia kojuyatua nüralo'upünaa süka wane waraaratchon. Süsapainyo'ukayaakalaka nümülatu'u sünain na'waajayain nia. ²⁰ Shiasa süchikijee shime'erainpalain nia, saakatüin tü ashe'inyüü anasükat sa'atakat paala nünain. Sa'atüin tü nüshe'inkat

nünain süchikua süpüla su'unirüinjachin nia yalajee yala süpüla sükacherüinjachin nia süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

²¹ Wanaa sümaa nu'uninnüin Jesús natüma na surulaatkana eemüinjachire nükachennüinjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón, chi nüshikai Alejandro oo'ulaka Rufo. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nülü'ujainjatüin tü wunu'u akachennüinjachikat anain Jesús. ²² No'unirakalaka Jesús eemüin wane wutai kanüliasü Gólgota, "Ekiyüukat" malu'ut tia. ²³ Je chamüin cha'aya, naapüin na surulaatkana nümüin Jesús wane wiino ka'akasü "mirra" süpüla nüsüinjatüin. Otta niyouktüin shia. ²⁴ Nayasa'a na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús sünain tü kuruusakat, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewai nakua.

²⁵ Akachennüshi Jesús maa aka yaamüin ka'ikat. ²⁶ Eesü ashajünüin tü kasalajanakat anainjee nia sünain wane taapüla akachennüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat nia. Müsü mayaa: ANII CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U WAYUU JUDÍO.

²⁷ Je nümaa Jesús, akachennüshii piamashii wayuu ka'ruwarannuu oo'utününjanakana aa'in wanaa nümaa. Akachennüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee. ²⁸ Je sükajee tia, shikeraajün tü ashajünakat paala nüchiki Jesús sünain maa: "Nia'aya wane kaainjaraiya saashin wayuu", makat.

²⁹ Tü wayuu eekai sülatüin nü'ünnaa Jesús, eirakaasü nümüin sümaa mojuin sünüiki nümüin mayaa:

—Aisha'ajaa pia. Pujuttirüinjatü tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa pütame'erüinjatüin shia süchikua so'u apünün ka'isan. ³⁰ ¿Jamaka'a nnojoka'a püshakatüin saa'ujee tü kuruusakat süpüla nnojolinjachin ouktüin pia? —sümakalaka tü wayuukolüuria nümüin Jesús.

³¹ Akaata'aya nanüiki na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana je na karalouktamaajanakana sünain neme'erainpalain nia. Namajiraakalaka:

—¿Jamüshisa nnojoka'a nu'tte'erajiraain nümüiwa maa aka nu'tte'erapü'üin wayuu naashin? ³² Nia Cristo chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu Israelkalüuria naajün. Müleka nüshakatüle joolu'u saa'ujee tü kuruusakat, anoujeena waya nünain —namakalaka.

Otta müshi'iya na ouktajanakana wanaa nümaa Jesús, müshii aka naya sünain mojuin nanüiki nümüin.

Ouktüshi Jesús

³³ Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua, awasaja'alesia maa aka aliika. ³⁴ Shiasa aliukupa ka'ikat, nu'waatakalaka Jesús sünain emetuluin nünüiki sünain nümüin: "Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?". (Je tüü, malu'ut: "Tamaleiwasee, Tamaleiwasee, ¿jamüshi pia püpütaka'a taya tamüiwa?", müsü.)

³⁵ Je saapapa nünüiki Jesús wane wayuuirua sha'washawatsü nü'ütpa'a, müsü shia:

—Nuunejün Elías chi nünüikimaajachikai Maleiwa —sümakalaka.

³⁶ Awataa mūshia wane wayuu sūnain asaajaa wane maawūi ocholotinnūsū shiroku wane asūūshi jashū'ūsū shi'iru'usū wane lumia sūpūla shi'itaanūinjatūin sūnain niimata Jesús. Nūmakalaka chi wayuukai:

—Anakaja mūleka wa'atapajūle watūjaaiwa saa'u mūleka nūnteechire Elías sūpūla nūshakatirūinjachin nia —nūmakalaka.

³⁷ Nu'waatalakaka emetut Jesús nūchikua nūmūin Maleiwa. Ouktakalaka nia sūchikijee.

³⁸ Je sulu'u tū a'waajūleekat Maleiwa wanaa ma'i sūmaa ouktūin Jesús, asūkūijaasū pasanainpūnaa sūnain tū kuluulu so'ulujunakat tū paū shiinalu'usūkat. ³⁹ Je chi sūlaūlashikai surulaat sha'wataakai nūmūlatu'u Jesús, naapapa nikiise Jesús je ni'rapa nia sūnain ouktaa, nūmakalaka:

—Shiimūnyala ma'i sūnain niain chi Nūchonkai Maleiwa —nūmakalaka.

⁴⁰⁻⁴¹ Je wanaa sūmaa yaain Jesús sūnain tū kuruusakat, eesū wane jeyuuirua wainma sūnain ananajaa maa aka tūra. Naya na antūshiikana nūmaa Jesús Jerusalénmūin, na aa'inmajapū'ūkana nia namaa na niki-rajūinkana paala wanaa sūmaa waraitapū'ūin naya Galileapūnaa. Je na'aka na jeyuukana, eesū María Magdalena, oo'ulaka María tū niikat Jacobo chi emūlieekai je José, oo'ulaka Salomé, oo'ulaka waneerua wainma antūsūkālūirua nūmaa Jesús Jerusalénmūin.

E'itaanūshi Jesús

⁴²⁻⁴³ Je tū ka'i ouktakat o'u Jesús, shia tū ka'i sū'lakajaakat o'u shikūin tū wayuukolūirua sūpūla tū ka'i sheemeraainjatkat o'u. Eejachi wane wayuu kanūliashi José, chaje'ewai Arimatea, no'uluku na laūlaashii sulujunakana tū kanūliakat Sanedrín, eekai kojutūin natūma. A'atapajūshi nia nūkalia Maleiwa sūpūla aluwatawaa. Je motsapa ka'i, o'unamaatūshi nia eemūin Pilato sūnain nnojolin mmolūin sūpūla achuntaa mūliashii sūpūla ni'itaanjachin nia sulu'u woowira. ⁴⁴ Niasa'a Pilato, sūka nnojolūin niyaawatūin naa'u Jesús sūnain ouktūichipain, nūsakirūin wane sūlaūlashi surulaat soo'opūnaa tia. ⁴⁵ Shiasa nūtūjaapa saa'u sūnain ouktūichipain Jesús, naapūin nūmūin José sūpūla nūshakatirūinjachin mūliashii saa'ujee kuruusakat.

⁴⁶ Je José, nikeraajatūjūlia wane kuluulu kanūliasū "linoi". Nūshakatirakalaka mūliashii sūnain nūko'oloin nia sūka tū kuluutkot. Eejatūja'a wane woowira akumajiruushi paala nūtūma José sulu'u wane ipa mūle'o sūpūla nūpūshi. Akumajuushi tū shirousekat sūka wane ipa mūle'o. Ni'itaakalaka mūliashii sulu'u tū woowirakat sūnain nūsūrūlūin tū woowirakat sūka tū ipakat. ⁴⁷ E'nnūsū sūtūma María Magdalena oo'ulaka María tū niikat José eejachire ni'itaanūin mūliashii.

16

Oso'iraasū naa'in Jesús

¹⁻² Je suwasajaapa aikat sūchikijee tū ka'i neemeraakat o'u na judiokana, o'unūsū María Magdalena oo'ulaka María tū niikat Jacobo oo'ulaka Salomé eemūin tū woowirakat eejachire ni'itaanūin Jesús. Nalū'ūjūin wane wunu'u jemeta eejuut ayalajuushi paala natūma sūpūla ne'itaanjātūin shia naa'u mūliashii. ³ Aashajaajiraashii naya wopulu'u sūnain maa:

—¿Jarai cheje aakatūinjachika wamūin tū shirousekat so'ulu'ujee tū woowirakat?

⁴ Shiasa nantapa chamüin, nanta anainrü süsunne'eruushin tü ipa müle'o shirousesukat tü woowirakat. ⁵ Je nekerolapa sulu'umüin tü woowirakat, ne'arakalaka wane jima'ai joyotüin nekialu'ujee süna'in kasu'in ma'i nüshe'in. Sainkuukalaka ma'i naa'in na jieyuukana sütüma tü ne'rakat. ⁶ Nümakalaka chi jima'aikai namüin:

—Nnojo jainkuuin aa'in. Tatüjaa aa'ut süna'in jüchajaain nüchiki Jesús chi Nazaretje'ewaikai, chi akachennakai paala süpüla ouktaa. Nnojoishi nia yaaya. Oso'iraaitpa naa'in nüchikua. Jürütkaa jümaala ji'rajaaiwa tü nüchikanainkat eejachire nia süpütüin wayuu. ⁷ Anakaja joolu'u müleka ju'unüle süpüla jüküjainjatüin nüchiki nümüin Pedro je namüin na waneerua nikirajüinkana. Meena jia namüin: "O'uneechi joolu'u nia jüpüleerua Galileamüin. Ji'reechi nia cha'aya maa aka tü nümakat paala jümüin", meena jia —nümakalaka namüin.

⁸ Nakutkujaakalaka na jieyuukana je ponosü ma'i naa'in tü ne'rakat. Nantajaakalaka yalajee sulu'ujee tü woowirakat. Nnojoliishii aküjayaain süchiki tü ne'rakat sümüin wayuu süka mmolüin ma'i naya.

Ee'iyataashi Jesús sümüin María Magdalena

⁹ Oso'iraasü naa'in Jesús so'u tü palajatkat ka'i su'ttiakat semaana. Ee'iyataashi nia sümüin María Magdalena watta'a maalü nnojoliwa'aya shi'rüin nia wayuu. Tü Mariakat anülia, shia tü ayu'nnakat oulia akaratshisü yolujaa paala nütüma Jesús. ¹⁰ Süchikijee shi'rüin Jesús, o'unüsü María süna'in aküjaa nüchiki namüin na wayuu nümaajanakana paala. Eejana naya süpüla süna'in a'yalaja'alüin süka mojuin ma'i naa'in. ¹¹ Shiasa'a süküjapa namüin süna'in shi'rüichipain Jesús süna'in kataa o'u, nnojotsü noonoin amaa tü sünüikikat.

Ee'iyataashi Jesús namüin piamashii na nümaajanakana paala

¹² Je süchikijee tia, ee'iyataashi Jesús namüin wane piamashii no'ulukü süna'in waraittüin naya sulu'u wopu. Mayaainje waraittüin nia namaa, nnojoshi nayaawatüin. ¹³ O'unüshii naya süchikijee nayaawatapa Jesús süna'in aküjaa nüchiki namüin na napüshikana. Otta müshi'iya naairua, nnojoliishii onoo'in sümaa tü nanüikikat.

Tü nuluwataakat anain Jesús na nikirajüinkana

¹⁴ Je süchikijee mapa, ee'iyataashi Jesús namüin na nikirajüin polookana waneemüin. Ekaashii naya nüpüla. Nüchiajaain naya süka matsüin nanoula je süka manoujüinyeein naya, süka nnojolin noonoin sümaa nanüiki na wayuu e'rüshikana nia süchikijee suso'iraain naa'in.

¹⁵ Je shiasa mapa, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: "Ju'una jumata sainküin mmakat süpüshua süpüla aküjaa tachiki tayakai, chi O'tte'erüikai, sümüin wayuu süpüshua'ale'eya. ¹⁶ Chi wayuu eekai nünojain tanain süna'in nuwoutisaajünüin, o'ttaajeechi tatüma. Alu'usa chi eekai nnojolin nünojain tanain, kasalajaneerü nümüin naainjala.

¹⁷ "Chi wayuu eekai nünojain tanain, naa'inreerü tatüma kasa eekai isain süchiki wayuu, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Ounteechi ayu'laa yolujaa je aashajawaa süka pütchi waneejatü. ¹⁸ Müleka naapaale wane wüi ouktasiro'ut, je müleka nüsüle wane emeneenajia, nnojoleechi ouktüin sütüma. Je ni'itaapa najapü saa'u wayuu eekai ayuulin, aneerü", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

O'uninnüshi Jesús iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai

¹⁹ Shiasa süchikijee naashajaan chi Senyotkai Jesús namüin, nu'uninnakalaka chaa iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai sümaa nüikkalaain nikialu'ujee. ²⁰ Nayasa'a na nikirajuinkana, no'unakalaka sainküin mmakat süpüshua sünaain aküjaa nüchiki sümüin wayuu. Je sütüjaanakalaka aa'ut sütüma wayuu sünaain pansaain nanüiki, süka nakaaliijünün nütüma chi Senyotkai süpüla aa'inraa tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erükai nütüma LUCAS

Alo'iraa nüchiki Cristo

¹⁻⁴ Teófilo, pia kojutkai sütüma wayuu, tashajeerü joolu'u pümüin nüchiki Jesucristo, tü aküjünakat wamüin natüma na e'rapü'ükana tü naa'inrakat kataiwa'aya no'u, na aneekajuushikana süpüla ekirajaa tü shiimainkat. Je wainma wayuu, maa aka wayakana, eekai naapajüin tü nüchikikat Cristo, nashajüin nüchiki sümüin wayuu, süka nayaawatüin saa'u sünain shikeraajüitpain wainma tü pütchi nüküjakat chi Maleiwakai paala. Otta tayakai, süchikijee taapüin nüchiki Cristo, tasakirapü'üin anainrü. Je joolu'u süka tatüjaain saa'u sünain shiimüin tü taapakat achiki, talo'irüin sukuaippa süpüla tashajünjatüin pümüin, süpüla lotüin pikiiru'u sünain shiimüin süpüshua tü ekirajünakat anain pia.

Nüchiki Juan sünain jemeinjachin

⁵ Je paala sümäiwa, wanaa sümäa nuluwataain Herodes sulu'u tü mmakat Judea, eeshi wane wayuu sacerdote judío kanüliashi Zacarías, oo'ulaka tü nu'wayuusekat kanüliasü Elisabet. Nu'u'uliwo'u naya Aarón, chi palajachikai sacerdote na'akajee na judiökana. A'yataashi Zacarías nümüin Maleiwa namaa na waneerua sacerdote aluwataaushikana nütüma Abías. ⁶ Otta Zacarías sümäa tü nu'wayuusekat, anashii naya no'ulu'u Maleiwa sümäa lotüin nakuaippa nu'upala süka naa'inrüin waneepia süpüshua tü nuluwataakat anain. ⁷ Otta machooinalii naya sünain laülaain süka maralüin Elisabet.

⁸⁻⁹ Alü'ütsü nakalia na sacerdote aluwataaushikana nütüma Abías süpüla na'yataainjanain nümüin Maleiwa. Wanaa sümäa na'yataain sünain sacerdotein, aneekünüshi Zacarías na'akajee süpüla nikerolüin sulu'umüin tü a'waajüleekat chi Maleiwakai süpüla na'ajüin wane wunu'u jemeta eejuut sünain a'waajaa Maleiwa. ¹⁰ Je wanaa sümäa na'ajüin tü wunu'ukot, eesü jutkatüin süpüshua tü a'waajüsükalüirua yaa anoopa'a sünain aashajawaa nümaa Maleiwa.

¹¹ Antalaa müshi wane aapiee chajee eejee Maleiwa nünainmüin Zacarías. Sha'watüshi chi aapieekai yaa nikialu'ujee sü'ütüpa'a tü a'ajüleekat tü wunu'ukot. ¹² Otta ni'rapa chi aapieekai, ayo'ujaasü naa'in sümäa mmolüin ma'i nia neema. ¹³ Nümakalaka joo chi aapieekai nümüin:

—Zacarías, nnojo mmolüin pia teema. Naapünjatü chi Maleiwakai joolu'u pümüin tü kasa püchuntakat nümüin. Kachonweerü pümüin tü pu'wayuusekat wane jo'uu toolo. Anakaja pi'itaale nünülia Juain. ¹⁴ Talateerü ma'i saa'in wayuu wainma saapapa nüchiki sünain niweetüin, je talateerü ma'i paa'in nümaa weinshi. ¹⁵ Kojuteechi nia nütüma Maleiwa sümäa einjachin chi Naa'inkai sulu'u naa'in waneepia, süpülapünaa jemelin nia je süpüla ka'ikat süpüshua. Je süpüla sütüjaain naa'u wayuu sünain aneekuushin nütüma Maleiwa, anashi müleka nnojoire nümüin wane asüüshi eekai jashü'ün. ¹⁶ Nükaalijeerü chi püchonkai wainma tü wayuu Israelkalüirua süpüla sünoujainjatüin nünain chi Maleiwakai. ¹⁷ O'üneechi nia nüpüleerua Maleiwa sünain katsüin naa'in nütüma chi

Naa'inkai, maa aka naa'in Elías chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala sūmaiwa. Je sūtūma nünüiki chi pūchonkai, aijiraweerū wayuu wainma sūmaa sūchooin sūchikua. Je na wayuukana ayouktaapū'ūkana nünüiki Maleiwa, nayaawateerū aa'u sūnain kekiin na nūchooinkana Maleiwa je o'tteena naya sūnain naapūin nanūiki. Shiimū'inya sūnain yapajeerūin saa'in wayuu wainma nūpūla Maleiwa sūtūma nünüiki chi pūchonkai, je kamaneejeena naya nūmūin nūntapa nanainmūin —nūmakalaka chi aapieekai nūmūin Zacarías.

¹⁸ Nūsakirakalaka Zacarías chi aapieekai:

—Laūlaaichi ma'i taya, je ta'wayuuse, laūlaairū. ¿Kaseerū tatūjaaka atūma saa'u sūnain shiimūin tū pūkūjaitpakat tamūin sūchiki sūnain kachonweerūin tū ta'wayuusekat?

¹⁹ Nūsouktakalaka chi aapieekai:

—Taya Gabrielkai anūlia, nūma'anajeejachikai Maleiwa. Aluwataaushi taya nūtūma pūnainmūin sūpūla takūjainjatūin pūmūin sūchiki tū kasa anasū alateetkat jūmūin. ²⁰ Je sūka nnojolin pūnoujūin joo tanūiki, manūleechi pia. Je wane'ere'eya paashajaain shiketajaapa sūka'iya tū takūjakat achiki pūmūin —nūmakalaka nūmūin Zacarías.

²¹ Wanaa sūmaa naashajaain, asukaasū tū wayuukolūirua yala anoopa'a nūpūla sūka kama'ain ma'i nia yala sulu'u tū a'waajūleekat. ²² Je nujuittaapa, isasū nūchiki naashajaain namaa na wayuukana sūka manūlin nia. Otta saa'u naashajaain namūin sūka najapū, nayaawata aa'u sūnain shii'yataain nūmūin wane kasa yala sulu'u tū a'waajūleekat.

²³ Shiasa kettaapa sūkalia ni'yataain Zacarías sūnain sacerdotēin nia, o'unūshi nipialu'umūin. ²⁴ Shiasa sūchikijee tia, ipootsū joo Elisabet tū nu'wayuusekat. Sūsūrūlaakalaka maa aka ja'rai kashi. ²⁵ A'waajūsū Maleiwa sūnain: “Nūmūliajūin taya chi Maleiwakai saa'u anamian ma'i nia tamūin. Nnojoleerū joo taya shime'erainpalain wayuu saa'u maralūin taya”, sūnain sūmūin nūmūin.

Nūchiki Jesús sūnain jemeinjachin

²⁶⁻²⁷ Shiasa maa aka aippirua kashi sūnain ipoolūin Elisabet, aluwataanūshi chi aapieekai Gabriel nūtūma Maleiwa sūnainmūin wane majayūlū kepiasū sulu'u wane pueulo kanūliasū Nazaret sulu'u tū mmakat Galilea. Otta sūnūlia tū majayūtkat, María. Nnojyūlia shia nūnainpūnaain wayuu toolo. Achuntuushirū shia nūtūma wane wayuu José anūliai sūpūla nu'wayuuse. Otta José, nuu'uliwo'u David chi sūlaūlakai mma paala sūmaiwa. ²⁸ Nūntakalaka joo chi aapieekai sūnainmūin María sūnain nūmūin sūmūin:

—¿Jamayaa pia? Eeshi chi Maleiwakai pūmaa sūka kojutūin ma'i pia nūtūma.

²⁹ “¿Jamalu'ut cheje nünüiki tamūin makalaka joolu'u nūsakūin taya?”, majataasū saa'in María sūka sainkuuin saa'in sūtūma tū nūmakat chi aapieekai sūmūin. ³⁰ Ayatshi chi aapieekai aashajaain sūmūin:

—María, Nnojo mmolūin pia neema Maleiwa, sūka nūneekūin pia sūpūla wane kasa anasū. ³¹ Ipooleerū joo pia. Jemeyuleerū pia nūmaa wane jo'uu toolo je pi'itaajeerū nūnūlia chi jo'uukai Jesúsūin. ³²⁻³³ Kojutshaateechi chi jo'uukai nūtūma chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i sūmaa: “Pia Tachonka”, nūmeechin nūmūin. Aneekuushi chi jo'uukai nūtūma Maleiwa sūpūla nuluwataainjatūin tū wayuu judiokalūirua, tū nuu'uliwo'ukalūirua Jacob, maa aka nuluwataapū'ūin paala sūmaiwa chi

putuushikai David. Müichia nnojolin oo'ulaain suulia aluwatawaa — nümakalaka chi aapieekai sümüin María.

³⁴ Otta sünüiki María nümüin:

—¿Jamakuaipatkai taya kachoinjatüin sünain nnojolüin nünainpünaain taya wayuu toolo? —sümakalaka.

³⁵ Asouktüshi joo chi aapieekai:

—Chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, nuluwataainjachi chi Naa'inkai pünainmüin. Ni'itaweetkalaka pümüin kachonwaa, süpüla "Pia Tachon Maainjalasaikai", süpüla nümününjachin chi jo'uukai nütüma Maleiwa. ³⁶⁻³⁷ Soto paa'in sünain nnojolüin kasain isain nüchiki Maleiwa. Je wane kasaya: tü püü'itkat Elisabet, tü maratkat paala, aippiruairü kashi sünain ipoolüin shia. Mayaasüje laülaain, kachonsü. Shiimüin sünain nnojolüin kasain isain nüchiki Maleiwa —nümakalaka chi aapieekai sümüin María.

³⁸ Sümakalaka joo María ni'ipajee:

—Anuuitpaja joo taya nümüin Maleiwa. Anashi müleka naa'inrüle taka tü püküjakat achiki tamüin.

Shiasa süchikijee tia, o'unüshi chi aapieekai süma'anajee.

María ayaatüsü saa'u Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Je süchikijee maa aka palitchon ka'i, o'unüsü María sünain suwa'ülaain chaa eemüin Elisabet eere kepiain shia nümaa Zacarías chi su'wayuusekai sulu'u wane pueulo pasanain sünain uuchi sulu'u tü mmakat Judea. Je süntaiwa'aya María nepialu'umüin, süsaküin Elizabet.

⁴¹ Je saapaiwa'aya Elisabet sünüiki María, akutulaashi chi süchonkai yaa süle'erü'u. Je Elisabet, wanaa sümaa tia, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa saa'u süpüla sümüin ⁴² sümüin María, sünain emetuluin sünüiki:

—Anata'aleesüja'a ma'i pia nütüma Maleiwa suulia jeyuu maleekalia. Je anata'aleeshija'a ma'i chi jo'uu jemeyuleetka amaa pia. ⁴³ Atak, anasüja müin te'iyouin pia, pia niikat chi Tasenyotsekai. ⁴⁴ Taapaiwa'aya pünüiki sünain püsaküin taya, akutulaashi chi tachonkai tale'erü'u süka talatüin naa'in. ⁴⁵ Anata'aleesüja'a ma'i pia, süka pünoujain sünain shikettaajününjatüin süpüshua tü nüküjakat achiki Maleiwa pümüin — sümakalaka Elisabet sümüin María.

Shii'rain María

⁴⁶⁻⁴⁷ Ee'irajüsü joo María sünain su'waajüin chi Maleiwakai:

"Kojutüshi ma'i chi Tamaleiwasekai tatüma süka süpüshua taa'in.

Talatashaatasü ma'i taa'in nümaa,
süka niain o'tte'erüinjachin taya

⁴⁸ je süka nükaaliijain taya nüchepchiakat sa'akajee tamüiala.

'Anata'aleesüja'a ma'i shia nütüma Maleiwa', meerü tamüin wayuu joolu'u je watta ka'i,

⁴⁹ süka naa'inrüin kasa anashaatasü ma'i tamüin.

Ta'waajüin chi Maleiwakai süka pülashin nia je süka maainjalain.

⁵⁰ Nümülijajüin paala chi eekai kojutüin nia nütüma,

je ayatechi nia amülijajüin na eekana kojutüin nia natüma.

⁵¹⁻⁵² Je süka pülashin ma'i nia, naa'inrüin tü kasa ponokot saa'in wayuu.

Na eekana pülain naa'in nuulia, maa aka na sülaülashiikana mma, mapülainsalii nütüma.

Otta tü wayuu mapülainsatkalüirua, kojutshii naya nütüma.

⁵³ Chi eekai alin jamü nümüin, emirashi kasa anasü nütüma,

otta chi washitshikai, ajütünüshi nüma'anajee nütüma sünain ma-japulu'ujanain.

54 Je waya nüchepchiakana Maleiwa, na nuu'uliwo'ukana Israel, aa'inmajünüşii waya nütüma,

55 süka pansaain nünüiki namüin na watuushikana sünain nümüin namüin, "Tamüliajeena waneepia Abraham oo'ulaka na nuu'uliwo'ukana".

Shia tü sümakat María sünain su'waajüin chi Maleiwakai.

56 Je süchikijee maa aka apünüin kashi sünain chain María süma'ana Elisabet, ale'ejüsü shipialu'umüin süchikua.

Jemeishi Juan

57 Shiasa kettaapa joo tü sükaliakat Elisabet jemeyulajtkat o'u shia, jemeyuttaalakalaka shia nümaa wane jo'uu toolo. 58 Je na süpüshikana oo'ulaka na wayuu kepiakana pejepünaa sünain, naapaiwa'aya süchiki, wanaawajiraasü naa'in sümaa Elisabet sünain talatüin ma'i naa'in. Nayaawata aa'uchi chi Maleiwakai sünain nümüliajüin Elisabet, tü maratkat paala, sünain naapüin kachonwaa sümüin.

59 Je nakuaiippa na judíokana nümüin wane jo'uu toolo, o'yotoona atachi, süka shiain niyaawasein wane nüpüshikai Maleiwa. Je süntapa mekiisat ka'i nükalia chi süchonkai Elisabet, antüshii na süpüshikana oo'ulaka na kepiakana pejepünaa sünain süpüla e'rajaa sukua tü o'yotoonookat ata.

—Anasü Zacaríasüi nünülia wanaawaiwa nünülia nümaa chi nüshikai —müsü naashajiraala na wayuukana.

60 Otta sünüiki tü niikat:

—Nnojjo. E'itaaneerü Juain nünülia —sümakalaka.

61 Nasouktakalaka joo na wayuukana:

—Nnojjoishi wayuu eekai Juain nünülia sa'aka tü jüpüshikalüirua.

62 Aashajaashii joo na wayuukana süka najapü nümüin nüshi chi jo'uukai sünain nasakirüin nia sünain tü nünüliainjtkat chi nüchonkai.

63 Nüsaajtkalaka joo Zacarías wane taapüla süpüla nüshajüinjatüin sünain. Otta tü wayuukolüirua, ainkuusü ma'i saa'in sütüma tü nüshajakat: "E'itaanüitpa Juainjatüin nünülia", müsü tü nüshajakat.

64 Je wanaa sümaa yaain nüshajüin, kanü'iraa müshi. Nu'waajakalaka joo chi Maleiwakai. 65 Ponusü ma'i saa'in tü wayuu e'rajaasükalüirua nukua chi jo'uukai tü ne'rakat. Otta tü wayuu kepiasükalüirua sa'akapünaa tü uuchikat yala sulu'upünaa tü mmakat Judea, yootüshii ma'i naya süchiki süpüshua tü alatakat. 66 "¿Wanewee cheje wayuu anashi chi jo'uukai miyo'upa nia?", müshii naya, süka nayaawatüin naa'u sünain naa'inmajünüin nütüma Maleiwa.

Nüchiki chi O'tte'erüikai nütüma Zacarías

67 Otta Zacarías, chi nüshikai chi jo'uukai, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa naa'u süpüla nuuntuinjatüin nüküjain süchiki tü naa'inrüinjtkat chi jo'uukai. Müshi nia namüin na wayuukana:

68 "Waya nuu'uliwo'ukana Israel, anashii wa'waajüle chi Wamaleiwasekai. Sotüshii waya naa'in süpüla taashinjanain waya suulia waainjala

69-70 nütüma chi O'tte'erüikai Pülashikai ma'i, chi nuu'uliwo'ukai David nüchepchiakai Maleiwa. Nia chi aküjünapü'ukai achiki natüma na nünükimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa, na akatannakana suulia kaainjalaa.

71-72 Nikeraajüin chi Maleiwakai tü nümakat namüin na watuushikana sünain nümüliajünjanain naya, tü pütchi e'itaanakat nütüma.

Je joolu'u, watüjaa aa'ulu sünain nu'tte'ereenain waya

noulia na wa'ünüükana je noulia na eekai kanain waya naa'in.

⁷³ Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai paala nümüin chi watuushikai Abraham sünain nümüin nümüin:

⁷⁴⁻⁷⁵ 'Piakai, namaa na püchooinkana, anajiraajeena jia tamaa je akatalaajeena jia suulia jaainjala. Takaaliijeena jia süpüla ji'yataainjanain tamüin waneepia sümaa nnojolüin mmolüin jaa'in neema na jü'ünüükana, süka tajuitireenain jia nama'anajee', müshi chi Maleiwakai nümüin”.

⁷⁶ Aashajaashi joo Zacarías nümüin chi jo'uukai:

“Tachee, pieechi nünüikimaajachika chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, süka pu'unajachin nüpüleerua chi Senyotkai süpüla pikeraajüin tü nüpünakat nüpüleerua.

⁷⁷⁻⁷⁸ Paapireena na nüpüshikana Maleiwa sünain nümüiajüinapain naya.

Je joolu'u, nülatureein naainjala noulia süpüla nu'tte'erüinjanain naya. Shiimüin sünain nüjütüinjachin chi O'tte'erüikai wanainmüin chajee iipünaajee

⁷⁹ süpüla nükaaliijainjanain waya mmotkana seema ouktaa saaliijee waainjala,

je süpüla naapüinjatüin wane anaa wamüin”, müshi Zacarías nümüin chi nüchonkai.

⁸⁰ Otta müshia chi jo'uukai, ataralaashi joo nia sünain yalayalain ma'i. Kepiashi nümüiwa cha'aya isashiipa'a kojuya juya süpülapünaa niweetüin sümüin tü wayuu Israelkalüirua.

2

Jemeishi Jesús

¹⁻² Je tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua, aluwataanüshii naya nütüma chi sülaülashikai mma, Augusto Césarkai anülia, kepiakai Roma. Je chi sülaülashikai tü mmakat Siria eere kepiain María, nia Cirenio. Je so'u tü juya ipootkat o'u María, aapinnüsü wayuu süpüshua süpüla ayaawajünaa. Nnojotsü ayaawajünaajüin tü wayuukolüirua paalainka maa aka shiyaawajünüin joolu'u. ³ Ajütünüsü tü wayuukolüirua süpüshua sulu'umüin suumain süpüla yaawaa cha'aya.

⁴⁻⁵ Otta müshia José, o'unüshi nuumainpa'amüin süpüla ayaawajünaa. O'unüshi sulu'ujee tü pueulokat Nazaret eejachire kepiain sulu'u tü mmakat Galilea chamüin sulu'umüin tü mmakat Judea eemüin wane pueulo kanüliasü Belén, tü nuumainkat David sümaiwa chi nutuushikai. Shia nuumainka José maa'ulu yaa süka niain nülüin David. Otta María, tü nüchuntalakat paala, o'unüsü nümaa sümaa jakütüin ma'i shia. ⁶⁻⁷ Otta nantapa chamüin Belénmüin, wotüsü tü atunküleekat noulia. Kettaataalakalaka sükalia María süpüla jemeyülüinjatüin shia. Jemeyuttaalakalaka María nümaa chi shi'irumakai sulu'u shipia mürüt. Süko'oyotkalaka chi jo'uukai süka wane kuluulu. Je sutunkirakalaka nia sulu'u wane shiitain mürüt.

Na aapieekana je müshi'iya na arüleejülüikana

⁸ Je so'u aikat tia, eeshii wane wayuuirua arüleejülüü sünain aa'inmajaa na'anneetse süpa'a wane anooshi cha'aya sü'ütpa'a Belén.

9 Nii'yalaakalaka wane aapiee chajee iipünaajee namüin sümaa warat-tuuin tü mmakat nütüma süka nüma'anajeejachin nia Maleiwa. Mmot-shaatashii ma'i na arüleejülüikana sütüma tia. ¹⁰ "Nnojoo mmoölün jia teema", nümakalaka chi aapieekai namüin. "Taküjainjatü joolu'u jümüin süchiki wane kasa anasü talatüinjatkat amaa saa'in wayuu süpüshua. ¹¹ So'u ka'ikat tüü, jemelichipa jümüin wane jo'uu toolo yaa sulu'u Belén, tü nuumainkat David. Nia chi Senyotkai, Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa süpüla nu'tte'erüinjatüin wayuu. ¹² Jünteechi anain chi jo'uukai ko'oyooiin süka kuluulu süna'in ju'letachoin sulu'u wane shiitain mürüt. Je sükajee tia, jütüjaweerü aa'u süna'in shiimüin tü tamakat jümüin", nümakalaka chi aapieekai namüin.

¹³ Je nümaa chi aapieekai, eweenuwaasü yaawala wane aapieeirua watta saalin iipünaajee süna'in na'waajüin Maleiwa nee'irainru'u süna'in maa:

¹⁴ "Wa'waajüin chi Maleiwakai chaa iipünaa saa'u ni'iyatüin na'anasia sümüin wayuu yaa mmolu'u shii'iree anajiraainjanain naya nümaa".

¹⁵ Shiasa no'unapa na aapieekana nachikua iipünaamüin eemüin Maleiwa, aashajaajiraashii na arüleejülüikana nachikiru'u:

—Joo'uya wo'unaiwa Belénmüin we'rajaaiwa tü kasa alatakat, tü nüküjirakat achiki wamüin chi Maleiwakai —müshii naya.

¹⁶ No'unakalaka joo na arüleejülüikana süna'in nawa'ülaain pue-lopaa'müin eere nantüin süna'in María je José oo'ulaka chi jo'uukai ju'letachoin sulu'u tü shiitainkat mürüt. ¹⁷ Je na arüleejülüikana süchikijee ne'rüin chi jo'uukai, naküja achikit sümüin wayuu süpüshua süna'in kaapiain paala naya nüchiki chi jo'uukai nütüma Maleiwa. ¹⁸ Je na aapakana nanüiki, ponusü ma'i naa'in tü naküjalakat. ¹⁹ Otta María, jülüjasü saa'in waneepia tü shi'rakat paala oo'ulaka tü saapakat achiki joolu'u, sümaa talatüin ma'i saa'in sütüma. ²⁰ No'unakalaka joo na arüleejülüikana nepialu'müin süna'in na'waajüin Maleiwa saa'u süpüshua tü ne'rakat je süpüshua tü naapakat achiki, süna'in wanaawain ma'i shia sümaa tü aküjünakat achiki paala namüin.

Wanaa sümaa ni'itaanüin Jesús najapulu'u Maleiwa

²¹ Shiasa so'u tü mekiisatkat ka'i nukalia chi süchonkai María, keraasü joo nukalia süpüla shi'yotoonüin nüta, süka shiain niyaawasein wane nüpüshikai Maleiwa. Je so'u ka'ikat tia, e'itaanüsü nünülia Jesúsüin, süka shiain e'itaanatüjülüin tia anülieekat nünain nütüma chi aapieekai paala süpülapünaa ipoolüin María.

²² Je saashin tü nüshajakat Moisés, wane wayuu judío süchikijee jemeyulaa, nnojotsü anain shikerolüin sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa so'u maa aka wane kashi, süka nnojölüin wulein shia nu'upala Maleiwa. Otta müshi'iya José sümaa María, keraapa nakalia süna'in wuleinjanain naya, nalü'üjakalaka chi nachonkai Jerusalénmüin süpüla ne'itaanjachin nia najapulu'u Maleiwa chaa sulu'u tü a'waajüleekat, süka ²³ shiain sotüin naa'in tü nuluwataakat anain Maleiwa sümaiwa paala: "Chi jo'uu e'irumaakai, e'itaanajachi tajapulu'u". ²⁴ Eesü nama'ana wuchii o'utünajatkat aa'in nümüin Maleiwa maa aka sümakat tü nüshajakat Moisés: "Pima wawaachi, pima toomas shiale eekai motsoyünnuuchen".

²⁵ Je nantapa eemüin tü a'waajüleekat, eekalaka napüla wane wayuu kanülüashi Simeón, kepiashi Jerusalén. Nia wayuuka anashi no'ulu'u

Maleiwa süka jüüjüün waneepia nümün. Na'atapüin Simeón tü ka'i akaaliijününjatkat o'u tü wayuu Israelkalüirua nütüma Maleiwa. Eeshi chi Naa'inkai Maleiwa nümaa, ²⁶ je nii'yatatüjülia nümün Simeón sünain nnojolinjachin ouktüin nia süpülapünaa ni'rün Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa. ²⁷ Eejachi Simeón napüla, süka neenakünün chamüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Shiasa nantapa José oo'ulaka María je Jesús chi nachonkai süpüla ne'itainjachin nia najapulu'u Maleiwa maa aka tü nümakat Moisés, ²⁸ naapaakalaka Simeón chi jo'uukai sümaa nu'waajün Maleiwa sünain maa:

²⁹ "Maleiwakalee, Aluwataakai waa'u, keraatainja joo taya chi püchepchiakai süpüla ouktaa sünain anain taa'in, süka paa'inrütüpain tü püküjakat tamüin paala.

³⁰⁻³¹ Te'rüichipa joo chi anekünakai pütüma su'upala wayuu süpüshua süpüla nu'te'erüinjachin wayuu.

³² Nütüma chi jo'uukai, na gentilekana, na nnojoliikana püpüshin, nountün ne'raajün pia.

Je na püpüshikana Israelkana, na'waajeechi pia naa'u chi jo'uukai, süka pansaain pünüiki namün", nümakalaka Simeón.

³³ Otta nüshi chi jo'uukai sümaa tü niikat, ponüsü ma'i naa'in tü aküjünakat nüchiki chi nachonkai. ³⁴⁻³⁵ Nümakalaka joo Simeón namün: —Anata'aleeshiija'a ma'i jia.

Otta sümün tü niikat:

—María, anekuushi chi jo'uukai nütüma Maleiwa süpüla sütüjaainjatün saa'u tü wayuu Israelkalüirua sünain su'ttainjatün nünainjee müleka sünoujale nünain. Akaajasa eekai nayouktün, amülouijeena naya. Ja'yeetkalaka sünain niyouktünün chi Maleiwakai süka niyouktünün chi jo'uukai. Je mojerü ma'i paa'in pi'rapa tü e'ralaakat wayumün nümün chi püchonkai —nümakalaka Simeón.

³⁶ Je cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat, eesü wane wayuu laülaa, oukta a'wayuuset, nünükimaaajatü Maleiwa kanüliasü Ana, nüchon Fanuel, nuu'uliwo'u Aser. Akaratshi ne'e juya eejatün shia nümaa chi su'wayuusekai süpülapünaa ouktün nia. ³⁷ Mekiisalüirü shikii juya pienchimün sünain sümüiwain. Nnojotsü ojüittün shia sulu'ujee tü a'waajüleekat. Ayatsü so'uka'i, sa'wai sünain su'waajün Maleiwa, sünain saashajaain nümaa je sünain saamajün. ³⁸ Wanaa sümaa najapulu'uin chi jo'uukai Simeón, sürütkaakalaka joo Ana nanainmün, sünain saapün analu'ut nümün Maleiwa. Shiasa süchikijee tia, aküjasü waneepia nüchiki chi jo'uukai namün na wayuu a'atapajakana süpüla taashinjanain na wayuukana Israelkana suulia müliaa.

³⁹ Otta müshia José sümaa María, süchiki naa'inrapa süpüshua tü aluwataanakat anain nütüma Moisés, ale'ejüshii naya nümaa chi nachonkai noumainpa'amün sulu'umün tü pueulokat Nazaret cha'aya Galilea. ⁴⁰ Otta müshia chi jo'uukai, jintüishi joo nia. Yalayalashi sümaa kekiin ma'i nia, je nii'yatün Maleiwa waneepia na'anasia nümün.

Jesús jintüliiwa'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa

⁴¹ Je nakuaippa chi nüshikai Jesús sümaa tü niikat, o'unapü'üshii naya wwatua süpüla juyakat chamün Jerusalénmün sünainmün tü mi'iraakat kanüliasü "Pascua" münün. ⁴² Je so'u tü polookot piammün juya nuuyase chi nachonkai, o'unüshi nia namaa sünainmün tü mi'iraakat

maa aka no'unapü'üin paala. ⁴³ Shiasa keraapa tü mi'iraakat, o'unüshii naya nachikua nepialu'umüin. Otta müshia chi nachonkai, nnojoiishi o'unüin namaa. Saa'u wainmain wayuu sünnain o'unaa namaa, nnojoliishii nayaawatüin saa'u sünnain makatüin nia noulia. ⁴⁴ Nnojoiishi nia nasukajüin so'u tü waneekat ka'i waraittün naya, süka yaayaain nia naashin sa'aka tü wayuukolüirua. Otta natüjaapa naa'u sünnain nnojolin nia namaa, nachajaakalaka nüchiki sa'akapünaa tü napüshikalüirua je sa'akapünaa tü ne'raajüinkalüirua. ⁴⁵ Je süka nnojolüin nantüin nünnain, nale'ejaakalaka nachikua yaawala Jerusalénmüin sünnain nachajaan nüchiki cha'aya.

⁴⁶ Je so'u tü apünüinkat ka'i, nantakalaka nünnain sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Eekalaka nia joyotüin napüla na'aka na ekirajülüikana sünnain aapajaa nanüiki je sünnain asaküjaa naya. ⁴⁷ Otta tü wayuu aapajüsükalüirua, ponüsü ma'i saa'in tü nümakat chi jintüikai namüin na laülaayukana, süka nütüjüin ma'i asouktaa ne'ipajee. ⁴⁸ Otta tü niikat nümaa chi nüshikai, ponüshi ma'i naa'in chi nachonkai ne'rapa tü naa'inrakat. Je mapa, sümakalaka tü niikat nümmüin:

—Tachonchee, ¿jamüshii nnojoliika'a paapirüin waya sünnain makatajachin pia? Achajaashii waya püchiki sünnain shapaain ma'i waya paa'u —sümakalaka tü niikat nümmüin.

⁴⁹ Nüsouktakalaka joo chi jintüikai namüin:

—¿Jamüshii jia jüchajaaka'a tachiki? Yaaweeyülia paala taya yaa sulu'u nipiä chi Tashikai —nümakalaka namüin.

⁵⁰ Otta tü niikat oo'ulaka chi nüshikai, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nümakat chi nachonkai namüin.

⁵¹ Je shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa nepialu'umüin, chaa palaamüin Nazaretmüin, sünnain jüüjüün waneepia namüin cha'aya. Je tü niikat süchikijee, jülüjüsü saa'in waneepia tü shi'rakat je tü saapakat joolu'u nüchiki chi süchonkai. ⁵² Je mapa, ataralaashi joo Jesús sümaa kekiin ma'i je sümaa yalalayain. Kojutshi nia sütüma wayuu süpüshua, je talatüsü ma'i naa'in Maleiwa nümaa.

3

Sünnain ekerajaa nüpüna chi Senyotkai

¹ Je so'u tü polookot ja'ralimüin juya nuuyase chi Tiberio Césarkai anülia sünnain aluwatawaa sulu'u tü mmakat süpüshua, eeshii na pienchishii sülaülashiikana noumain na wayuu judiökana. Eeshi Poncio Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea. Eeshi Herodes chi sülaülashikai Galilea. Eeshi Felipe, nimülia Herodes, sülaülashi Iturea je Traconite. Otta eeshi Lisania sülaülashi Abilinia. ² Je so'u juyakat tia, eeshii piamashii laülaashiikana napüleerua na sacerdoté judiökana, kanülüashi Anás, je nünnülia wane, Caifás. Je so'u juyakat tia, naashajaakalaka chi Maleiwakai nümaa Juan chi nüchonkai Zacarías wanaa sümaa chajachin nia kepiaain cha'aya isashiipa'a. ³ Nu'unakalaka Juan sütüma tü nümakat Maleiwa nümmüin sa'akamüin wayuu sainküin mmakat eepünaa tü süchikat Jordán. Nu'ttakalaka sünnain nime'ejüin naa'in na wayuukana shii'iree nayaawajaain suulia naainjala sümaa nakatalaain suulia süpüla sülatinnüinjatüin noulia. Je nuluwataain na oonookana sümaa nünnüiki sünnain nawoutisaajünüin. ⁴ Tü naa'inrakat Juan, shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa nütüma Isafas chi nünnüikimaajachikai Maleiwa sünnain maa:

“Owoottaweечи wane wayuu cha'aya isashiipa'a sünnain maa:

'Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai.

Juu'ulaa suulia jaainjala süpüla nüntajachin ja'akamüin.

⁵ Wanaaweesü tü wopukat jütüma.

Aakatüneesü tü namünakalüirua.

Ase'ejüneesü eekai japatshin.

Alo'inneesü eekai shokotüin.

⁶ Yapa jütüma nüpüna chi Senyotkai

süpüla sütüjaainjatüin wayuu süpüshua naa'u sünain niain chi O'tte'erüikai' ”.

⁷ Nümakalaka Juan namüin na wayuu outkajaakana nünainmüin shii'iree nuwoutisaaaja: “Jiakana wüi ouktasiro'ut, e'rülüi wayumüin jia. Nnojoleerü kasalajanain jaainjala jümüin jaajüin sükajee ne'e juwoutisaaajünüin, nnojoleena jia e'rüin müliaa jaajüin süsala. ⁸ Müleka shiimüinreje sünain jükatalaain suulia jaainjala, atüjaaneerü aa'u tia sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat. Je nnojotsü che'ojaain ju'waataain sulu'u nuu'uliwo'uin jia Abraham. Müleka nnojoliire jaa'inrüin tü nuluwataakat anain jia Maleiwa, süsaleena jia nütüma. Müleka nücheküle Maleiwa, eesü süpüla jaa'a sümeerüin tü ipakalüirua nütüma süpüla shiainjatüin nuu'uliwo'uin Abraham. ⁹ Müleka nnojorule jaa'inrüin tü anasükat nu'upala Maleiwa, aleejüneena jia nütüma, maa aka süshottünüin sümaa sujütünüin so'u siki wane wunu'u eekai nnojolüin anain süchon”.

¹⁰ Nasakirakalaka joo na wayuukana sütümajee tü nümakat namüin:

—¿Kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümüin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala?

¹¹ Asouktüshi Juan namüin:

—Chi wayuu eekai piamaain nüshe'in, anasü müleka nüsülajüle waneesia nümüin wayuu eekai mashe'in. Je chi eekai keküin, anashi müleka nüsülajüle süpüshi tü niküinkat nümüin eekai meküin —nümakalaka.

¹² Je na'aka na wayuu antakana nünainmüin Juan shii'iree nuwoutisaaaja, eeshii wane okotchajülii neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Ekirajüikalee, saa'u pümüichipain wamüin, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümüin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala? —namakalaka nümüin.

¹³ —Nnojo sülatüin jütüma süpüleerua wayuu tü suwalaajüinjatkat nümüin chi sülaülashikai mma —nümakalaka namüin.

¹⁴ Nasakirakalaka joo wane surulaalüirua:

—Jama wayakana, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüin süpüla wee'iyatüin pümüin sünain wakatalaaitpain suulia waainjala?

Asouktüshi nia namüin:

—Nnojo ji'ike'erüin wayuu süka ja'alain saa'u sükorolo. Nnojo jüta'ülüin wayuu müleka nnojorule mojulaaain. Je talata ne'e jia sümaa tü ji'yataainjutkat —nümakalaka namüin.

¹⁵ Je na wayuukana napüshua sütüma tü nüküjakat Juan namüin, “Niataakaja Cristo, chi wa'atapakai süka süpüshua waa'in”, müsü naa'in.

¹⁶ Nüküjakalaka joo Juan namüin na wayuukana napüshua: “Tayakai, wayuu ne'e. Nnojoshi wanaapünaain nümaa Cristo, süka pülashin ma'i nia toulia. Tawoutisaaajüin ne'e jia süka wüin. Otta müshia Cristo, anteechi jünainmüin süpüla naapüinjachin jümüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla einjachin nia waneepia jümaa. Akaajasa chi eekai ayatüin sünain naainjala, süsaleechi nia nütüma. ¹⁷ O'tte'ennechi chi eekai nünoujain nünain Cristo, maa aka sükatannüin süchon wane a'ttiee suulia tü suwasalakat süpüla sünaajaanüin. Otta chi eekai niyouktüin Cristo,

amülouleechi waneepia, maa aka tü suwasalakat sünnain sa'ajünün", nümakalaka namün. ¹⁸ Ayatshi Juan aküjain nüchiki chi O'tte'erüikai namün, sümaa nime'ejün naa'in süka pütchi wainma.

¹⁹⁻²⁰ Je süchikijee tia, naashichijaakalaka Herodes chi sülaülashikai mma nümün Juan sünnainjee nüchiaain nia saalin naapaain tü nu'wayuusekat chi nimüliakai süpüla nu'wayuusein, tü Herodíaskat anülia, otta saaliijee wainma kasa mojusü naa'inrakat. Nüpüreesajitkalaka Juan.

Owoutisaajünüshi Jesús

²¹ Je chaa eejatüle suwoutisaajünün tü wayuukolüirua nütüma Juan, owoutisaajünüshi Jesús nütümaya. Je wanaa sümaa naasha-jaain Jesús nümaa Maleiwa, ajutalaasü chaa iipünaa eere Maleiwa. ²² Nüshakatakakalaka joo chi Naa'inkai Maleiwa nünainmün Jesús, sünnain mün aka saa'in wane mo'uwa. Saapünakalaka joo wane pütchi chaa iipünaajee sünnain maa:

—Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüshi ma'i taya nümaa.

²³ Je kettaapa maa aka apünün shikii juya nuuyase Jesús, o'ttüshi nia sünnain ekirajaa wayuu. Otta Jesús, saashin wayuu süpüshua, nüchon José. Anuu nanülia na koo'uliwo'ukana José nüchon Elí:

²⁴ Elí, nüchon Matat.

Matat, nüchon Leví.

Leví, nüchon Melqui.

Melqui, nüchon Jana.

Jana, nüchon José.

²⁵ José, nüchon Matatías.

Matatías, nüchon Amós.

Amós, nüchon Nahum.

Nahum, nüchon Esli.

Esli, nüchon Nagai.

²⁶ Nagai, nüchon Maat.

Maat, nüchon Matatías.

Matatías, nüchon Semei.

Semei, nüchon José.

José, nüchon Judá.

²⁷ Judá, nüchon Joana.

Joana, nüchon Resa.

Resa, nüchon Zorobabel.

Zorobabel, nüchon Salatiel.

Salatiel, nüchon Neri.

²⁸ Neri, nüchon Melqui.

Melqui, nüchon Adi.

Adi, nüchon Cosam.

Cosam, nüchon Elmodam.

Elmodam, nüchon Er.

²⁹ Er, nüchon Josué.

Josué, nüchon Eliezer.

Eliezer, nüchon Jorim.

Jorim, nüchon Matat.

Matat, nüchon Leví.

³⁰ Leví, nüchon Simeón.

Simeón, nüchon Judá.

Judá, nüchon José.
 José, nüchon Jonán.
 Jonán, nüchon Eliaquim.
³¹ Eliaquim, nüchon Melea.
 Melea, nüchon Mainán.
 Mainán, nüchon Matata.
 Matata, nüchon Natán.
 Natán, nüchon David.
³² David, nüchon Isaí.
 Isaí, nüchon Obed.
 Obed, nüchon Booz.
 Booz, nüchon Salmón.
 Salmón, nüchon Naasón.
³³ Naasón, nüchon Aminadab.
 Aminadab, nüchon Aram.
 Aram, nüchon Esrom.
 Esrom, nüchon Fares.
 Fares, nüchon Judá.
³⁴ Judá, nüchon Jacob.
 Jacob, nüchon Isaac.
 Isaac, nüchon Abraham.
 Abraham, nüchon Taré.
 Taré, nüchon Nacor.
³⁵ Nacor, nüchon Serug.
 Serug, nüchon Ragau.
 Ragau, nüchon Peleg.
 Peleg, nüchon Heber.
 Heber, nüchon Sala.
³⁶ Sala, nüchon Cainán.
 Cainán, nüchon Arfaxad.
 Arfaxad, nüchon Sem.
 Sem, nüchon Noé.
 Noé, nüchon Lamec.
³⁷ Lamec, nüchon Matusalén.
 Matusalén, nüchon Enoc.
 Enoc, nüchon Jared.
 Jared, nüchon Mahalaleel.
 Mahalaleel, nüchon Cainán.
³⁸ Cainán, nüchon Enós.
 Enós, nüchon Set.
 Set, nüchon Adán.
 Otta Adán, nükumala Maleiwa.

4

Wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in Jesús

¹ Ale'ejüshi Jesús chejee ejee tü süchikat Jordán, sünain een chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. O'uninnüshi nia nütüma isashiipa'amüin
² süpüla chainjachin nia cha'aya maa aka pienchi shikii ka'i sünain meküin. Je keraapa tü ka'ikat nütüma cha'aya sünain ouktüin nia jamü, antüshi Satanás chi sülaülakai yolujaa nünainmüin süpüla nuu'ulaküin naa'in.

³ —Müleka Nüchonle pia Maleiwa, puluwataa türa ipakat shii'iranajaiwa pan —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

⁴ Asouktüshi Jesús ni'ipajee:

—Nnojo. Ashajünüsü paala wane pütchi sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü yaa: "Nnojotsü shiain sümüiwa tü pankat katüin atüma so'u wayuu, kateerü o'u shiaya sütüma süpüshua tü nümakat chi Maleiwakai" —nümakalaka Jesús nümüin.

⁵ Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin iipünaamüin saa'upünaa wane uuchi, sünain nii'iyatüin nümüin tü süumainkalüirua wayuu süpüshua'ale wwatuo'ushi, sünain nümüin nümüin:

⁶⁻⁷ —Tü mmakat süpüshua, aapünüsü tamüin süpüla tasülajünjatüin shia nümüin chi wayuu eekai tacheküin süpüleerua. Je joolu'u, müleka püsapainyo'ukale pia yaa tamülatu'u sünain pu'waajün taya, taapeerü pümüin süpüla puluwataainjatüin tü wayuukolüirua sulu'ukat je süpüla kojütüinjachin pia sütüma —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

⁸ Asouktüshi Jesús ni'ipajee:

—Nnojo. Ashajünüsü paala: "Nia ju'waajünjachika, chi jümaleiwasekai nümüiwa, nia ji'yataainjachika amüin nümüiwa" —nümakalaka Jesús nümüin.

⁹ Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma chi Yolujaakai chamüin Jerusalénmüin eemüin tü a'waajüleekat Maleiwa, sünain nüsha'wale'erüin nia iipünaa süralo'u tü miichikat, sünain nümüin nümüin:

—Müleka Nüchonle pia Maleiwa, pumutta pümata yaajee mmolu'umüin. ¹⁰⁻¹¹ Aneechi pia saashin tü ashajuushikat, makat mayaa: "Nuluwataajeena Maleiwa na aapieekana süpüla naa'inmajün pia. Najapul'uinjachi pia suulia sheewa'alaain puu'ui sütüma ipa", mataa sümakai tü ashajuushikat —nümakalaka chi Yolujaakai nümüin Jesús.

¹² Asouktüshi Jesús:

—Nnojo. Müsü tü ashajuushikat: "Nnojo juu'ulaküin naa'in chi jümaleiwasekai" —nümakalaka Jesús nümüin.

¹³ Shiasa kettaapa chi Yolujaakai sünain nuu'ulaküin naa'in Jesús, o'unüshi nia nüma'anajee süpüla nüle'ejünjachin nüchikua so'uweena wane kai nüchekakat o'u.

Aleejünüshi Jesús Nazaretjee

¹⁴ Ale'ejüshi joo Jesús Galileamüin, sünain pülashin ma'i nia nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je aküjünüsü nüchiki sütüma tü wayuukolüirua sainküin mma sünain nüle'ejüchipain nüchikua. ¹⁵ O'ttüshi Jesús sünain ekirajaa wayuu sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua na judiökana. Otta na aapakana nünüiki, na'waajün nia.

¹⁶ Nüntakalaka joo Jesús sulu'umüin tü pueulokat Nazaret eejachire kepian paala nia jima'aliüwa'aya. Je so'u tü kai neemeraakat o'u na judiökana, ekerotshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat, maa akaapü'ü nütüma sainküin mma. Nüsha'walaakalaka süpüla naashaje'erüinjatüin tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. ¹⁷ Saapünakalaka joo tü karalouktakat nümüin, tü nüshajalakat Isaías chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa. Nuwastakalaka joo shia saa'u tü pütchi makat mayaa:

¹⁸⁻¹⁹ "Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa taa'u,
süka taneekünüin nütüma
süpüla taküjainjatüin süchiki ana sümüin wayuu eekai müliain.

Nuluwataain taya süpüla taküjainjatüin sümüin wayuu süpüshua süchiki tü juya o'te'ennüinjanakat o'u naya nütüma Maleiwa.

Nücheküin süpüleerua taapirüin na püreesashiikana sünain taashiinapain naya,

na mo'usaliikana sünain ko'uinapain naya,

je na se'eenashiikana naainjala sünain suu'ule'ennüitpain noulia”.

²⁰ Shiasa kettaapa tü naashaje'erakat Jesús, nüko'olaa nümüsia tü karalouktakat süchikua sünain naapüin nümüin chi aa'inmajüikai. Je wanaa sümaa nükkalaaain Jesús süpüla ekirajaa, eesü naa'in na wayuukana napüshua süpüla tü nüküjainjatkat namüin, ²¹⁻²² süka natüjaain saa'u sünain kamalain ma'i nünüiki Jesús sümüin wayuu sainküin mma je keme'eriain shia namüin. Otta ne'raajüin nia sümaa niain kachoin José. Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Je so'u ka'ikat tüü, ekerajüsü ju'upala tü ashajuushikat taashaje'erüitpakat jümüin, süka tayain saashajaain achiki.

²³ Aashajaashi joolu'u Jesús namüin nüchikua sünain nüchiajaain naya:

—Meena jia tamüin sünain jiyouktüin tanüiki: “Müleka ayuuire wane tottoolu, eiyajaashi nümüiwa süpüla nütüjaanajachin aa'u sünain tottoolüin nia. Akaweechia pia, müleka paa'inrüle wo'upala ya'ayaa puumainpa'a tü kasa anasü paa'inrakat cha'aya Capernaum, wanoujeerü tü pümakat wamüin”, meenain jia tamüin. ²⁴ Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin: Müinka nüntüle wane nünüikimaajachi Maleiwa sa'akamüin nüpüshi, mojuteechi nia sütüma, maa aka tayakai sünain mojutüitpain jütüma joolu'u —nümakalaka Jesús namüin.

²⁵⁻²⁶ Nüso'irüin naa'in na wayuukana sünain nüchiki Maleiwa sünain nuu'ulaain suulia nükaaliijain na wayuu judiokana saaliijee noo'ulaain suulia oonowaa sümaa nünüiki. Müshi nia namüin:

—Soto jaa'in nüchiki Elías, chi nünüikimaajachikai Maleiwa sümaiwa, wanaa sümaa alin jamü sümüin wayuu süpüshua sütümajee nnojölüin sü'itüin juya apünüin juya shiatapünaamüin. Ajütünüshi Elías nütüma Maleiwa sulu'umüin tü mmakat Sidón eemüin wane wayuu oukta a'wayuuset cha'aya sulu'u tü pueulokat Sarepta süpüla nükaaliijainjatüin shia. Nnojoishi aluwataanüin nia namüin na eekai ouktüin na'wayuuse sulu'u tü mmakat Israel. ²⁷ Je soto jaa'in nüchiki Eliseo chi nünüikimaajachikai Maleiwa sümaiwa, wanaa sümaa ayuulin wainma na wayuukana sulu'u tü mmakat Israel sütüma aja'ttaa ata. Ajütünüshi Eliseo nütüma Maleiwa nünainmüin wane wayuu Siriaje'ewai kanülüashi Naamán. Nnojoishi aluwataanüin namüin na ayuushiikana sulu'u Israel.

²⁸ Otta na wayuukana yaa sulu'u tü ekirajüleekat, üttajaasü ma'i naa'in sütüma tü nümakat Jesús namüin. ²⁹ Natamaajaakalaka sünain najütüin Jesús sulu'ujee tü pueulokat solumüin wane namüna, süpüla na'ttüinjachin nüchiki mmolu'umüin. ³⁰ Otta müshia Jesús, nülatakalaka pasanainpünaa nanain na wayuukana sünain nu'unüin nama'anajee.

Ajuittinnüsü wane yolujaa nütüma Jesús

³¹ O'unüshi joo Jesús Nazaretjee chamüin sulu'umüin tü pueulokat Capernaum cha'aya sulu'u tü mmakat Galilea. Je so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana, o'ttüshi nia sünain ekirajaa tü wayuukolüirua cha'aya.

³² Süka aluwataaushin nia nütüma Maleiwa süpüla ekirajaa, ponosü ma'i naa'in na wayuukana tü nüküjakat namüin.

³³ Eetaalakalaka wane wayuu sulu'u tü ekirajüleeekat, kale'eru'ushi yolu-jaa. Su'waatalakalaka joo tü yolujaakalüirua nüle'eru'ukat chi wayuukai süñain emetuluin süñüiki nümüin Jesús:

³⁴ —Alu'uleekaija'a taya pütüma Jesús, piakai chi Nazaretje'ewaikai. Tatüjaa aa'uchi pia süñain piain aneekuushin nütüma Maleiwa. ¿Jamüinjatü wakuai pütüma? ¿Pjütajanataaka waya yaajee? —sümakalaka.

³⁵ Nüchiajaakalaka joolu'u Jesús tü yolujaakat:

—Ko'uta pia. Pujuitta yalajee nuulia chi wayuukai —nümakalaka sümüin.

Sujuittakalaka joo tü yolujaakat nuulia chi wayuukai süñain sujutüin nia mmolu'u pasanainmüin süñain tü wayuukolüirua, sümaa nnojolin neewaa'in nia sütüma. ³⁶ Otta na wayuukana napüshua, ponusü ma'i naa'in tü ne'rakat süñain naashajaajiraain:

—¿Kasashikai wayuu chi Jesús-kai? Laülaashi nia suulia tü yolujaakalüirua je kojutüsü nünüiki sütüma wanaa sümaa nujuittirüin shia süle'eru'ujee wayuu —namakalaka.

³⁷ Shiasa süchikijee tia, yootüsü nüchiki Jesús sainküin tü pueulokalüirua sü'ütpünaa Capernaum.

Wainma wayuu niyajiin Jesús

³⁸ O'unüshi joo Jesús sulu'ujee tü ekirajüleeekat eemüin nipia Simón, eejatkalaka tü nimeshikat Simón süñain ayuulin sütüma aapuwa. Mayeinsü ma'i. Je achuntünüsü nümüin Jesús natüma na wayuukana niyajiinjatüin shia namüin. ³⁹ Nürütkaakalaka joo süñainmüin tü ayuuisukat. Naawale'erakalaka tü ayuuliikat suulia süka nünüiki. Saamatüitpa joo tü sütakat. Je süka anaitpain shia, atamaamaatüsü süñain shikirüin na shi'youkana.

⁴⁰ Je motsopa ka'i, alü'üjünüsü wainma wayuu eekai ayuulin nünainmüin Jesús, sümaa ayuulii eekai een ne'e. Otta Jesús, ni'itaain najapü naa'u wane'ewaare nakua. Anakalaka napüshua. ⁴¹ Je ojuittinnüsü yolujaa süle'eru'ujee wayuu wainma nütüma süñain su'waatüin ma'i:

—Pia chi Nüchonkai Maleiwa.

Otta Jesús, nüchiajaain tü yolujaakalüirua suulia saashajaain nüchiki, süka sütüjaain naa'u süñain niain Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa.

⁴² Je mapa ja'yuumüin, o'unüshi Jesús sulu'ujee tü pueulokat chaa eere yütüülin. Otta tü wayuukolüirua, nachajaa achikichi nia. Je shiasa nantapa nünain, neme'ejüin naa'in shii'iree makatein nia namaa.

⁴³ Asouktüshi Jesús:

—Aheküshi taküjüinjachin tü pütchi anasukat sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua, süchiki nukuai ppa Maleiwa süñain aluwatawaa, süka shiain ajütünüin apüla taya —nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁴ Shiasa süchikijee tia, ayatshi Jesús süñain aküjaa nüchiki Maleiwa sulu'upünaa tü ekirajüleeekalüirua cha'aya Galilea.

5

O'ttushi Jesús süñain aneekaa na wayuu o'unajanakana nümaa

¹ Je so'u wane ka'i, eeshi Jesús sha'watüin sotpa'a tü palaakat Genesaret sümaa wayuu wainma yentaawain shii'iree saapein nünüiki Maleiwa.

² Ni'rüin piamasü anua malu'usot sotpa'a tü wüinkat, tü apütünakat yala natüma na olojüshiikana jime süñain ashijawaa nakusüin. ³ O'otooshi joo Jesús sulu'u waneesia tü anuakat, tü na'anuaikat Simón Pedro.

“Anashi pujutule süchiki tü pe'ejenakat tamaa yala pejechon shirokumün tü palaakat”, müshi nia nümün. Ojoyolooshi joo Jesús sünain nikirajün tü wayuukalüürua yaakat sotpa'a tü palaakat sünain yaain nia sulu'u tü anuakat. ⁴ Shiasa keraapa Jesús süchikijee nikirajün na wayuukana, naashajaakalaka nümaa Simón:

—Anashii müleka wo'unule cha'aya eere o'ttün tü palaakat süpüla jujutünjatün tü jukusüinkat chamün süpüla olojoo jime —nümakalaka Jesús nümün.

⁵ Nüsouktakalaka Simón:

—Ekirajüikalee, olojüshii waya waneepia sa'waipa. Masitsalii waya sünain jime. Otta saa'u piaichipain mün tamün, wajuteerü tü wakusüinkat süchikua —nümakalaka Simón.

⁶ Shiasa najutakalaka tü nakusüinkat shirokumün tü palaakat, kasitkalaka naya jime watta saalin. Je süka pejechoin süpüla süchatajaain tü nakusüinkat süpüleerua tü jimekat, ⁷ neenakajaakalaka na wane natünajutkana sulu'ukana tü wane anuakat süpüla nakaaliijainjanain naya. Je süntapa tü anuakat sümaa nepirajün shia jime, emero-teematusü joo tü anua piamasükalüürua shirokumün tü palaakat sütüma saawain tü jimekat. ⁸ Otta müshia Simón Pedro, ni'rapa tü jimekat, nu'wachiraakalaka nümülatu'umün Jesús sünain nümün nümün:

—Senyotkalee, wayuu kaanjarai taya. Anashi püpütüle taya tamüwa —nümakalaka nümün.

⁹ Müshi tüü, süka ponün ma'i naa'in tü nasitkat sünain wattain saalii, aka'aya naa'in na eejanakana nümaa sulu'u tü ne'ejenakat, ¹⁰ aka'aya naa'in Jacobo oo'ulaka Juan, na nüchooinkana Zebedeo, na nütünajutkana Simón sulujunakana tü wane anuakat. Nümakalaka joolu'u Jesús nümün Simón:

—Nnojo mmolün pia tema saa'u kaanjaralin pia. Maa aka olojün pia jime, okotchajeechi joo pia wayuu tamün süpüla saapajünjatün tanüki.

¹¹ Shiasa süchikijee nantirün tü piamasükat ne'ejena sotpa'amün tü palaakat, napütün süpüshua tü nakorolokot süpüla o'unaa nümaa Jesús.

Eiyajünushi wane wayuu aja'tta atachi

¹² Je so'u wane ka'i, antüshi Jesús sulu'umün wane pueulo eere wane wayuu mayeinshi sütüma aja'ttaa ata. Je ni'rapa Jesús, arütkaashi nia nünainmün sünain palastaleein nia yaa nümülatu'u sünain nüchüntün nümün:

—Senyotkalee, müinka pücheküle, piiyaja taya —nümakalaka chi wayuukai.

¹³ Niyurulakalaka joo nütüna Jesús nünainmün chi ayuushikai sünain naapaain nia:

—Tachekün süpüleerua anainjachin pia —nümakalaka nümün.

Anaichipa joo chi wayuukai. Nnojolüitpa aja'ttün tü nütakat.

¹⁴ Aashajaashi joo Jesús nümün chi wayuukai nüchikua:

—Otta müshia joolu'u, nnojo püküjain sümün wayuu püchiki sünain teiyajün pia. Pu'una palajana eemün chi sacerdotekai süpüla pi'iyatünjatün nümün tü pütakat süpüla naapiünjatün nümün Maleiwa tü mürüt ouktajakat saa'u anaichipain pia, maa aka tü nu-luwataakat anain Moisés paala sümaiwa. Je sükajee tia, sütüjaajeechi aa'u pia wayuu sünain anaichipain pia süpüla sa'akanjachin pia püchikua —nümakalaka Jesús nümün.

¹⁵ A'walakajaasü ma'i nüchiki Jesús sainküin mmakat, mayaasüje ko'utuün chi wayuukai. Ayatsü antapaatüin wayuu wainma nünainmüin shii'iree aapajaa tü nikirajakat anain je shii'iree shiiyajünüin nütüma. ¹⁶ Otta Jesús, o'unawaishi nümüüwa sa'akajee tü wayuukolüürüa chaa eere yütüüin süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa.

Eiyajünüshi wane wayuu oukta asa'achi

¹⁷ Je so'u wane ka'i, wanaa sümaa nikirajün Jesús tü wayuukolüürüa, eeshii wane wayuürüa fariseo oo'ulaka na karalouktamaajanakana joyojoyolüin sa'aka tü wayuukolüürüa. Antüshii naya süna'in e'rajaa naa'u Jesús sulu'ujee tü pueulokalüürüa sulu'u tü mmakat Galilea je Judea oo'ulaka chajee Jerusalénjee. Otta müshia Jesús, pülaichipa nia nütüma Maleiwa süpüla eiyajaa wayuu. ¹⁸ Nantakalaka wane wayuürüa süna'in nalü'üjira'in wane wayuu ayuushii süka süi shii'iree ne'ita'in nia nümülatu'umüin Jesús shii'iree niijajeein nia. Oukta asa'achi, oukta atünachi. Otta süna'in nekerotirüin nia so'ulu'upünaa tü miichikat, ¹⁹ isasü nachiki süka wainmain tü wayuukolüürüa so'ulu'u. Naliikajaakalaka nümaa chi wayuukai chaa süralo'umüin tü michikat, süpüla naakatünjatüin süralo'ujee süpüla nashakatirünjachin nia pasanainpünaa süna'in tü wayuukolüürüa nümülatu'umüin Jesús. ²⁰ Nütüjaapa Jesús saa'u nanoula na wayuukana, aashajaashi nia nümüin chi ayuushikai:

—Tawalachee, talatirüitpa paainjala puulia —nümakalaka nümüin.

²¹ Otta na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, müsü naa'in: “¿Jaraikai wayuu chi e'rüiyaaka aa'in wayumüin süpüleerua nünüiki nümüin Maleiwa? Nnojoishi jerain Maleiwa süna'in niain ainküin nümüüwa alatiraa saainjala wayuu”.

²² Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u tü sulu'ukat naa'in, asouktüshi nia namüin:

—¿Jamüshii jia mojuka'a jünüiki tamüin sulu'u jaa'in? ²³⁻²⁴ Je wanaa sümaa tamüin nümüin, “Talatirüitpa paainjala puulia”, nnojoishi jütüjaain aa'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süna'in laülaain süpüla alatiraa saainjala wayuu. Otta müsia joolu'u, jütüjeweeci aa'u taya süna'in laülaain süka tameechin nümüin, “Püsha'walaa waraittaiwa pia”.

Aashajaashi joo Jesús nümüin chi oukta asa'achikai:

—Püsha'walaa, pülü'üjaa pu'ula, pu'una pipialu'umüin —nümakalaka nümüin.

²⁵ Asha'walaamaatüshi joo chi wayuukai su'upala tü wayuukolüürüa süpüshua. Naapa'in tü nu'ulakat palastakat aa'u paala nia süna'in nu'unün nipialu'umüin süna'in nu'waajün chi Maleiwakai. ²⁶ Ponokalaka ma'i saa'in tü wayuukolüürüa tü shi'rakat süna'in maa:

—Anashaatalesia ma'i tü kasa we'rakat so'uka'i tüü, tü nnojotkat we'rapü'ün paalainka —namakalaka süna'in na'waajün Maleiwa.

Ounejaanüshi Leví nütüma Jesús

²⁷ Shiasa mapa süchikijee tia, süna'in nu'unün Jesús yalajee, eeshi nüpüla wane wayuu joyotüin eere ni'yataale kanülüashi Leví. Okotchajüi neerü nümüin chi sülaülashikai mma.

—Anashi tamaatalai pia —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁸ Nüsha'walaakalaka joo Leví süna'in nüpütüin ni'yataain süpüshua süpüla o'unaa nümaa Jesús.

²⁹ Shiasa süchikijee tia, neenakakalaka Leví wainma wayuu nipi-
alu'umüin süna'inmüin wane ekawaa nütüma nüpüla Jesús. Je na'aka na

wainma wayuu eküshiikana, eeshii wainma na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ³⁰ Otta na wayuukana fariseokana je na karalouktamaajanakana eekai fariseoin, ejejeraashii naya nojuuna na nikirajüinkana Jesús sünain mojuin nanüiki namüin:

—¿Jamüshii cheje eera nekaaka'a namaa na eekana kaainjaraliin, maa aka na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma? —namakalaka namüin.

³¹ Nüsouktakalaka joo Jesús ne'ipajee:

—Wane wayuu eekai nnojolüin ayuulin, nnojotsü che'ojaain tottoolu sümüin. Shia che'ojaaka amüin eekai ayuulin. ³² Otta müshia tayakai, antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla achajawaa süchiki eekai kaainjaralüin shii'iree sükatalaain suulia saainjala. Nnojoshi taya antüshin süpüla achajawaa süchiki eekai maainjalain saa'in namüin —nümakalaka Jesús namüin.

Asakinnüshi Jesús soo'opünaa tü aamüjaakat

³³ Naashajaakalaka joo na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana nachikua nümüin Jesús:

—Na nikirajüinkana Juan, aamüjapü'üshii naya wanaa sümaa nachuntüin nümüin Maleiwa, maa'aya aka na wekirajüinkana wayakana fariseokana. ¿Jamaka'a joo na pikirajüinkana nnojoliika'a naamüjüin? Ayatshii naya sünain ekaa —namakalaka nümüin Jesús.

³⁴⁻³⁵ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee sünain nikirajüin naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma sünain nümüin namüin:

—Tü wayuu antakat sünain shikiira wane ka'wayuusee, anasü talatüle saa'in sümaa nnojolüin mojuin saa'in wanaa sümaa ein chi ka'wayuuseeshikai namaa. Je joolu'u, süka ein taya namaa na tekirajüinkana, anasü talatüle naa'in. Alu'ujasa mapa takatalaapa noulia, eeshii süpüla naamüjüin —nümakalaka Jesús namüin.

³⁶ Nümakalaka namüin:

—Nnojotsü anain müleka shi'yotoonüle wane shi'ipa kuluulu eekai jeketüin süpüla ekeittiajünaa süka wane ashe'in eekai laülaain. Amojujaajeerü süpüshua wanaa sümaa süshijaanüin süka süsüküjaweerüin. Akaajaa jiakana, nnojotsü anain masütaajule jia sünain tü jünoujakat paala wanaa sümaa jünoujain tü pütchi jeket tekirajakat anain.

³⁷ Maa'aya aka wane wiino. Müleka süla'annüle wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai laülaain, eesü süpüla süchatajaain tü paa'atakat sütüma jashü'üpa. Amülouleerü tü winokot oo'ulaka tü paa'atakat. ³⁸ Shi'itaaneekalaka wane wiino eekai saashü'üjünajatüin sulu'u wane paa'ata eekai jeketüin. ³⁹ Chi eekai nüsülin wane asüushi eekai jashü'üin, nnojotsü naa'in sünain eekai nnojolüin jashü'üin, süka ki'rain nümüin asaa tü jashü'üsukat. Akaajaa jiakana fariseokana, ki'rairü jaa'in sünain tü ekirajünakat anain jia natüma na jutuushikana otta jiyouktüin tü tekirajakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

6

Eiyajüshi Jesús so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana

¹ So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana, awaraliijaashi Jesús namaa na nikirajüinkana sulu'u wane wopu pasanainpünaa sünain wane yüüja. Je na nikirajüinkana, nasürüttapünaain wane a'ttiee kanüliakat "trigo" sünain nashalejüin shia. ² Otta na fariseokana, süka müin aka saa'in wane

a'yatawaa tü naa'inrakat na nikirajüinkana Jesús naashin, namakalaka namüin:

—Saashin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü anain süpüla jaa'inrüin tia so'u tü ka'i weemeraakat o'u —namajaakalaka namüin na nikirajüinkana Jesús.

³ Asouktüshi Jesús joolu'u namüin saa'u nnojolüin kaainjalain tü naa'inrakat na nikirajüinkana naajüin:

—Soto jaa'in tü naa'inrakat David paala sümaiwa wanaa sümaa alin jamü nümüin je namüin na nütünajutkana. ⁴ Ekerotshi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa wanaa sümaa shi'itaanüin tü pan aapünajtkat nümüin Maleiwa. Tü pankat naashin Moisés, nnojotsü shika'ain sümünjatüin wayuu eekai ein ne'e. Naya ekünjanaka namüiwa, na sacerdote judiokana. Otta David, naapaain tü pankat sümaa niküin, je naapüin süpüshi namüin na nütünajutumuyukana. Je nnojoliishii süsalain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa. ⁵ Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, taya laülaashika saa'u tü ka'i sheemeraakat o'u wayuu. Je sükajee tia, nnojoliishii kaainjalain na tekirajüinkana saaliijee tü naa'inrakat —nümakalaka Jesús namüin.

⁶ Je so'u wane'eya sükalia eemerawaa, ekerotshi Jesús süpüla ekirajaa sulu'umüin tü ekirajüleekat tü judiokalüirua. Eejachikalaka nüpüla wane wayuu joso ajapüchi, tü najapü nikiakat. ⁷ Je na fariseokana namaa na karalouktamaajanakana, süka naapeein nikii Jesús, eekalaka ma'i naa'in nüpüla müleka niyajüle so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, shii'iree "Kaainjarai nia süka ni'yataain so'u tü ka'i eemeraanakat o'u sünnain niyajüin wane wayuu" namüinjanain sümün wayuu. ⁸ Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in,

—Püsha'wala yala pasanainmüin sünnain tü wayuukolüirua —nümakalaka nümüin chi wayuu joso ajapüchikai.

Nüsha'walaakalaka joo chi wayuukai yala yalaala. ⁹ Nümakalaka joo Jesús namüin na wayuukana sünnain nüchiajaain naya:

—Saajüin tü nüshajakat Moisés, ¿kasa anaka süpüla waa'inrüinjatüin so'u tü ka'i eemeraanakat o'u? ¿Anasü müleka waa'inrüle tü kasa eekai anain? ¿Shiataapa eekai mojuin? ¿Anasü müleka waa'inmajüle wayuu suulia ouktaa? ¿Shiataapa anain wo'utüle saa'in?

¹⁰ Niirakaakalaka Jesús namüin na wayuukanairua napüshua sünnain nümüin nümüin chi ayuuishikai:

—Puwasta tü pajapukat.

Je sünnain naa'inrüin tü aluwataanakat anain nia, anale'aitpa tü najapukat. ¹¹ Otta na fariseokana je na karalouktamaajanakana, aashichi-jaashii ma'i naya nümüin Jesús sütüma tia. "¿Kasa waa'inrüinjatka nüka?", müshii naya sünnain aashajaajirawaa.

Aneekünüshii na polookana piämmüin Aluwataaushikana

¹² O'unüshi Jesús so'u wane ka'i saa'umüin wane namüna süpüla aashajawaa nümää Maleiwa. Eeshi nia sünnain nüsira'irüin aikat tia sünnain achuntaa nümüin. ¹³ Shiasa ja'yuupa, neenaküin na nikirajüinkana nünainmüin süpüla nüneekünjanain poloo piämmüin na'akajee. Ni'itaakalaka joo nanülia "Aluwataaushi" münüin, süka nuluwataainjanain naya sünnain aküjaa nünüiki sümüin wayuu.

Anuu nanülia na Aluwataaushikana: ¹⁴ Simón, chi e'itaanakai anülia Pedroin nütüma Jesús. Andrés, chi nimüliakai Simón. Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, je Tomás. Jacobo chi nüchonkai Alfeo. Simón,

wane no'utku na wayuukana kanüliakana Zelote. ¹⁶ Judas nüchonkai Jacobo. Je Judas Iscariote chi aapüinjachikai nikii Jesús.

Na anakuaiippaliikana naashin Jesús

¹⁷ Süchikijee tia, ashakatüshi Jesús saa'ujee tü namünakat namaa na polooshiikana piammüin eemüin wane anoui eere wainmain na niki-rajúinkana otta wayuu watta saalin sulu'ujee süpüshua tü mmakat Judea, oo'ulaka Jerusalén, oo'ulaka sotpa'ajee palaa sulu'ujee tü pueulokat Tiro oo'ulaka Sidón. ¹⁸ Antüsü tü wayuukolüirua nünainmüin Jesús shii'iree saapajeein nünüiki je shii'iree shiiyajününin tü ayuuliikat suulia nütüma. Na wayuu eekana müliain sütüma kale'eruwaa yolujaa, eiyajünüshii naya nütüma. ¹⁹ Arütkaashii na wayuukana napüshua nünainmüin Jesús shii'iree nepetteein nia süpüla anainjanain naya nütüma, süka natüjaain naa'u sünain pülashin nia je sünain niijajünin wayuu wainma.

²⁰ Eirakaashi joo Jesús namüin na nikirajüinkana sünain nikirajünin naya no'upala na wayuukana napüshua:

“Anata'aleeshiija'a ma'i jia müliakana joolu'u,
süka jikeroteenain chamüin eere nuluwataain Maleiwa.

²¹ Anata'aleeshiija'a ma'i jia aikana amüin joolu'u jamü,
süka emireenain jia so'u ka'ikat tia,

je jiakana a'yalajakana joolu'u,
süka jüsirajeenain so'u tia.

²² Anata'aleeshiija'a ma'i jia shi'rakana amüin wayuu joolu'u
saaliijee anoujaa tanain tayakai, chi Shipayakai Wayuu,
mayaasüje kanain jia saa'in wayuu,
mayaasüje süjünajaain jia wayuu sünain mojuin sünüiki jümün,
otta müleka shiyouktüle jia saa'u mojulaain jia saajün.

²³ “Meerü jukuaiippa aka nakuaiippa na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa sünain ne'nnün amüin natüma na jutuushikanairua. Otta jiakana so'u tü ka'i mülieenakat o'u jia sütüma wayuu, talata jia süka süpüshua jaa'in, süka jütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain nüsülajünjatünin kasa anashaatakat jümün chaa iipünaa eere nia”, nümakalaka Jesús namüin.

²⁴ Aashajaashi joo Jesús namüin na wayuukana napüshua:

“Na wayuu eekana washirünin ja'aka,
'Aisha'ajaa', meena naya, süka kasalajaneerünin namüin tü mojusü
naa'inrakat.

Mayaasüje talatünin naa'in joolu'u sümaa washirüü ne'e,
mojeerü naa'in so'uweena wane ka'i.

²⁵ Je na wayuukana eekana emirain ja'aka maa'ulu yaa,
mojeerü ma'i naa'in, süka aiijeerünin jamü namüin.

Otta na asirajakana,

'Aisha'ajaa', meena naya, süka na'yalajeenain saalii mojuu aa'in.

²⁶ Je jia kojutkana sütüma wayuu süpüshua, jalia jia talataja aa'in sütüma
tia.

Anakaja sotüle jaa'in nachiki na nünüikimaajanayaakana Maleiwa sümaiwa paala kojutkana sütüma tü jutuushikalüirua soo'opünaa naküjain alawaa. Otta no'ulu'u Maleiwa, mojujsalii naya”.

Ekirajünüshii sünain alinjanain na nü'ünüükana napüla

²⁷ Aashajaashi Jesús nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana napüshua: “Jia aapaakana tü tamakat, anashii aire jüpüla na jü'ünüükana, sümaa jükaaliijain naya, mayaashiije kanain jia naa'in.

28 Je anashii jücheküle tü anasukat napüleerua na mojukana anüiki jümüin, sümaa jüchuntüin nümüin Maleiwa naa'u, mayaashiije e'rüliin wayümüin jümüin. 29 Müleka süshe'etünüle ju'upünaa sütüma wayuu, anasü müleka nnojorule jüchekajüin shia. Shia anaka alu'u müleka jujununtaale süpüla süshe'etünüin tü wane. Je müleka süsütünüle tü jüshe'inkat, anasü müleka juu'ulaale tü wane'eya süpülaya. 30 Je nümüin chi eekai che'ojaain kasa nümüin, jüsülaja nümüin. Je nümüin chi asütakai jükorolo juulia, nnojo jüsütüin süchikua nuulia. 31 Anasü müleka jaa'inrüle tü anasukat sümüin wayuu, maa aka jücheküin saa'inreein tü anasukat jümüin.

32 "Müleka aire ne'e jüpüla tü wayuu aikat apüla jia, ¿kasa anaka alu'u tia nu'upala Maleiwa? Na wayuukana napüshua, mayaashiije kaainjaraliin naya, aisü napüla wayuu aikat apüla naya. 33 Je müleka jükaaliijale ne'e tü wayuu akaaliijakat jia, ¿kasa anaka alu'u nu'upala Maleiwa tia? Na wayuukana napüshua, mayaashiije kaainjaraliin naya, naa'inrüin tia. 34 Je müleka jujuyaajirüle ne'e wayuu eekai sütüjain awalaajaa, ¿kasa anaka alu'u nu'upala Maleiwa tia? Shia saa'inraka ne'e wayuu süpüshua, mayaasüje kaainjaralüin. Najuyaajirüin süpüla suwalaajünüinjatüin süchikua. 35 Alu'usa jiakana, anashii aire jüpüla na jü'unüükana, maa aka naa'in chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i chakai iipünaa sünaain kamaneein sümüin wayuu eekai kaainjalain, eekai nnojölüin saaptüin analu'ut nümüin. Je müleka jükaaliijüle na jü'unüükana sümaa jujuyaajirüin naya sünaain nnojoliin jüchekajüin namüin süpüla nawalaajünüinjatüin süchikua, nayaawateena aa'u jia sünaain nüchooin jia Maleiwa. Je asülajüneena amüin jia wainma kasa anasü nütüma so'u wane ka'i. 36 Anashii müleka jümüliajüle wayuu süpüshua, maa aka naa'in chi Jüshikai Maleiwakai sünaain nümüliajüin shia", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Nnojotsü anain tü ayoojawaakat tü awalayuukalüirua

37 Aashajaashi Jesús nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana: "Anakaja müleka nnojorule jiyoujüin wane wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, meeria jukuaiippa nütüma Maleiwa. Anakaja müleka nnojorule jaapüin shikii wane wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, meeria jukuaiippa nütüma Maleiwa. Shia anaka alu'u müleka motüle jaa'in saainjala wayuu eekai kaainjalain juulia, süpüla motüinjatüin naa'in Maleiwa tü jaainjalakat nuulia. 38 Anashii müleka jüsülajüle sümüin wayuu eekai che'ojaain kasa sümüin. Je tü che'ojaakat jümüin, asülajüneerü nütüma chi Maleiwakai sünaain wainmashaateerüin shia. Akaajaa müleka matüjüinre asülajaa jia sümüin wayuu, meeria jukuaiippa nütüma Maleiwa. Masülajuujeena amüin jia", nümakalaka Jesús namüin.

39 Ekirajüshi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Müleka nu'uninnüle wane wayuu eekai mo'uin nütüma wane eekai mo'uinya, eeshii süpüla nojunuujiraain sulu'u ishi. 40 Wane wayuu, nüshatapa tü ekirajünakat anain nütüma chi ekirajüikai, shieerü nikirajaka anain tü ekirajünakat anain nia paala", nümakalaka Jesús na nikirajüinkana.

41-42 "Jia ayoojaakana waneepia na juwalayuukana, müshii aka jia naa'in wane wayuu eekai ni'rüin yarüttüsü sulu'u no'u chi nuwalakai sünaain 'Tawalaa, anashii tayu'rule tü yarüttüsükat sulu'ujee po'u' sünaain nümüin nümüin. Otta nnojotsü nütüjaain aa'u sünaain eein wane sa'ata wunu'u sulu'u tü no'ukalia ma'i. Jiakana piamakana akuaippa, müleka juu'ulaale

suulia kaainjalaa, juunteerü jii'iyatüin namüin na juwalayuukana sünain kaainjalain naya", nümakalaka Jesús.

Tü süchonkot wane wunu'u

⁴³ Aashajaashi Jesús joolu'u nüchikua namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana: "Wane wunu'u eekai shikaajünün achain, nnojotsü kachoin eekai mekaajüin. Otta wane wunu'u eekai mekaajüin süchon, nnojotsü kachoin eekai shikaajünün. ⁴⁴ Müleka shi'nnüle süchon wane wunu'u, atüjaaneerü aa'u kasain kachoin. Tü süchonkot tü higuerakat, nnojotsü atpajünün sünainjee wunu'u eekai keimsein, je tü uuwakat, nnojotsü atpajünün sünainjee wunu'u eekai een ne'e. ⁴⁵ Akaajaa naa'in wane wayuu eekai nüküjün waneepia kasa anasü, watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'u'in naa'in tü anasukat, süka waapün shia nüküjün. Akaajasa wane wayuu eekai nüküjün waneepia tü kasa mojusukat, watüjaa aa'ut sünain shiain sulu'u'in naa'in tü mojusukat. Tü saashajaakat wane wayuu, shia tü ojuittakat sulu'ujee saa'in", nümakalaka Jesús namüin.

Nukuaiippa wane wayuu kekiishi ma'i

⁴⁶ Aashajaashi Jesús nüchikua namüin sünain nüchiaajaan naya: " 'Senyotkalee, kojutshi pia watüma', ¿jamüshii jümaka'aka tamüin sünain nnojolün jaa'inrüin tü taluwataakat anain jia? ⁴⁷ Chi wayuu eekai nüntün tanainmüin, sünain naapajün tü tekirajakat anain, sünain naa'inrüin waneepia tü taluwataakat anain nia, ¿kasa maka aka nia? ⁴⁸ Müshi aka nia naa'in wane wayuu eekai yalalayain süpüla aainjaa miichi. Nüpötün tü mmakat süpüleerua tü nipiakat süpüla nükumajünjatün shia saa'u ipa. Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat, nnojotsü ojuttün shia, süka ichein ma'i sükumajia. ⁴⁹ Akaajasa chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin tü taluwataakat anain, müshia aka nia naa'in wane wayuu eekai matüjain süpüleerua aainjaa miichi. Nükumajün tü miichikat saa'u mma ne'e sünain nnojolin nüpötün tü mmakat süpüleerua tü nipiakat. Je süntapa wane juya miyo'ushaata sünainmüin tü miichikat, ojuttüsü shia", nümakalaka Jesús namüin.

7

Tü nünoulakat wane wayuu sülaülashikai poloo shikii surulaat

¹ Je keraapa nünüiki Jesús namüin na nikirajüinkana no'upala na wayuukana napüshua, o'unüshi sulu'umüin tü pueulokat Capernaum. ² Eeshi wane sülaülashi surulaat nnojoiishi judío'in. Je chi nüchepchia kojutkai nütüma, ayuushi, mayeinshi ma'i. ³ Niasa'a chi sülaülashikai surulaat, naapün nüchiki Jesús sünain niain atüjain eiyajaa wayuu. Nuluwataakalaka wane laülaayuushiikana naa'u na judiokana süpüla naashajaanjanain nümaa shii'iree niijajeein chi nüchepchiakai. ⁴ Shiasa nantapa na laülaayuushiikana nünainmüin Jesús, nachuntün nümün süka süpüshua naa'in sünain namüin nümüin:

—Kojutshi ma'i chi sülaülashikai surulaat watüma. Anakaja müleka piijajüle chi nüchepchiakai ⁵ süka alin ma'i waya judiokana nüpüla je süka naainjirün wamüin tü ekirajüleekat —namakalaka nümüin Jesús.

⁶⁻⁷ O'una müshija Jesús namaa.

Otta yaa pejemün sünain nipia chi sülaülashikai surulaat, nüpanapajakalaka Jesús wane nütünajutüirua chi laülaashikai ajütünakat nünainmüin süpüla naküjainjatün nünüiki nümüin:

“Ekirajüikalee, nnojoishi taya o'unüin pünainmüin, süka nnojolin kasajachin taya pümüin, saa'in tamüin. ¿Jamakuaippalinjachika joo süpüla tantajachin pünainmüin? Süka jamüin, laülaain pia saa'u ayuulii. Müleka püküjale ne'e wane pütchi, tatüjaa aa'ut süna in aneechin chi tachepchikai sütüma tia ⁸ süka tatüjaain saa'u aluwataanaa maa aka tatüjaain saa'u aluwatawaa. Müleka tajütüle wane surulaat, o'unüshi. Müleka teenaküle nia, antüshi. Müleka taluwataale chi tachepchikai, naa'inramaatüin motso'o tü taluwataakat anain nia”, müshii naya nümüin Jesús süna in naküjain nünüiki chi sülaülashikai surulaat.

⁹ Oponojosü ma'i naa'in Jesús sütüma tü nümakat chi sülaülashikai surulaat. Ajununtaashi joo süna in nümüin sümüin tü wayuukolüirua watakat saalin eekat nümaa:

—Miyo'utaaleeja'n nünoula chi sülaülashikai surulaat tanain. Nnojoshi ein wane makai aka naa'in süna in anoujaa tanain, ja'itakaja ne'e na'aka na wayuukana Israelkana —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰ Nale'ejaakalaka joo na ajütünakana nipialu'ümüin chi sülaülashikai surulaat süna in ein chi nüchepchiakai napüla. Anaichipa joo nia.

Kato'uchi nütüma Jesús wane ouktüshi

¹¹ Süchikijee tia, o'unüshi Jesús chamüin cha'aya eemüin wane pueulo kanüliasü Nain namaa na nikirajüinkana oo'ulaka watta saalin wayuu.

¹² Je nüntapa so'ulu'ümüin tü pueulokat, eesü nüpüla wane wayuu oukta a'wayuset sümaa wainma wayuu shipiajannuu. Ouktüichipa joo chi süchonkai waneeshika'iya sümüin. Alü'üjünüshi nia amuyuuapa'amüin.

¹³ Shiasa ni'rapa chi Senyotkai tü wayuukat, nüümüliajakalaka shia.

—Nnojo pi'yalajüin, maachee —nümakalaka sümüin.

¹⁴ Nürütkaakalaka joo Jesús nünainmüin chi ouktüshikai. Je ni'itaapa najapü süna in tü alü'üjiasukat, asha'walaashii joo na wayuukana alü'üjashiikana.

—“Püsha'wala, waa'iraa”, müshi taya müin —nümakalaka nümüin chi ouktüshikai.

¹⁵ Otta müshia chi wayuukai, nojoyoolookalaka süna in naashajaain. Otta Jesús, nümakalaka sümüin tü nüikat:

—Anii chi püchonkai.

¹⁶ Ponusü ma'i naa'in na wayuukana tü ne'rakat. Je na'waaajüin Maleiwa: —Anashikaiche ma'i chi nüntükimaajachikai Maleiwa antakai wa'akamüin —müshii waneirua.

Otta wane:

—Antüichipa Maleiwa süpüla nükaalijainjanain waya nüpüshikana —müshii.

¹⁷ Je tü naa'inrakat Jesús nüka chi ouktüshikai, a'walakajaasü süchiki sütüma wayuu cha'aya sulu'u tü mmakat Judea je cha'aya sü'ütpünaa.

A'waaajünüshi Juan nütüma Jesús

¹⁸ So'u wane ka'i, wanaa sümaa püreesain Juan chi owoutisaajüikai, aküjünüsü nümüin natüma na nikirajüinkana süchiki süpüshua tü naa'inrakat Jesús. Neenakalaka Juan piamashii na nikirajüinkana

¹⁹ süna in nuluwataain naya chamüin nünainmüin chi Senyotkai süpüla namüinjanain nümüin: “¿Shiimü'inya piain chi aluwataashikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimüin?”.

²⁰ Shiasa nantapa na nikirajüinkana Juan nünainmüin Jesús, müshii naya nümüin:

—Aluwataaushi waya pünainmüin nütüma Juan chi owoutisaajüikai süpüla wasakirüinjachin pia: “¿Shiimü'inya piain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla pu'tte'erüinjachin wayuu? ¿Nnojottaapa shiimüin?” —namakalaka.

²¹ Je so'u ka'ikalüirua tia, eiyajünüsü wayuu watta saalin nütüma, wayuu eekai müliain sütüma ayuulli je eekai kale'eru'uin yoluja. Je wayuu wainma eekai mo'uin, ko'usü nütüma. ²² Je sükajee tia, asouktüshi joo Jesús namüin na nüjünalakana Juan:

—Aa, shiimüin tayain chi aluwataaushikai nütüma Maleiwa süpüla to'tte'erüinjachin wayuu. Ju'una jümata jüchikua jüküjaiwa nümüin Juan tü ji'rakat je tü jaapakat achiki. Tü wayuu eekai mo'uin, ko'usü. Tü eekai masa'ain, kasa'asü. Tü eekai saja'ttüin süta, ashatüsü tü sütakat. Tü eekai mache'in, kache'esü. Tü eekai ouktüin, oso'iraasü sa'in. Je tü eekai müliain, aküjuna amüinrü tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. ²³ Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai nnojolüin nuu'ulaain suulia anoujaa tanain sütümajee tü alatakat nümüin —nümakalaka Jesús namüin.

²⁴ Shiasa'a no'unapa na nüjünalakana Juan, o'ttüshi Jesús sünain aküjaa nüchiki Juan sümüin tü wattakat saalin wayuu: “Soto jaa'in wanaa sümaa nuwoutisaajüin Juan chaa isashiipa'a. ¿Kasa ju'unaka ee'iree eemüin nia? ¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu eekai nnojolin lotüin sünain anoujaa? Nnojo. ²⁵ ¿Süpüla ji'rüinjachin wane wayuu washirü eekai kashe'in kuluulu anasü? Nnojo. Na wayuu washinnuukana, na anakana ashe'in, kepiashii naya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, nnojoiishii kepiain chaa eere maa'inyatuulin mma. ²⁶ Shiimüin sünain ju'unüin chamüin süpüla ji'rüinjachin wane nüniükimaajachi Maleiwa. Je alana'aleeshia ma'i nia sünain kojütüin nütüma Maleiwa noulia na waneinnua süka niain chi aapirakai wayuu sünain tantajachin tayakai. ²⁷ Nia chi ashajünakai achiki paala sünain nümüin chi Maleiwakai nümüin chi Nüchonkai sünain maa: 'Taluwataajeechi chi pünüliamaajachikai püpüleerua süpüla naapirünjatüin tü wayuukolüirua sünain püntajachin sa'akamüin.

Yapainjatü nütüma tü wayuukolüirua süpüla saapajüin pünüiki', müsü tü ashajuushikat. ²⁸ Shiimüin tü tamakat jümüin, yaa sa'aka wayuu maa'ulu yaa, alana'aleeshia ma'i Juan sünain kojütüin nütüma Maleiwa suulia tü wayuukolüirua süpüshua. Otta na wayuu anoujashiikana tanain, mayaasüje nnojoliin kojütüin joolu'u sütüma wayuu, alana'aleejeeria tü nojutkat so'uweena wane ka'i suulia tü nujutkat Juan maa'ulu yaa. Shia süka laülaweenain naya cha'aya eere nuluwataain Maleiwa”, nümakalaka Jesús.

²⁹ Napüshua na wayuu aapakana tü nümakat Jesús, je na okotchajüliikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma, süka owoutisaajuushin naya nütüma Juan, müshii naya: “Anasü ma'i tü nuluwataakat anain waya Maleiwa”. ³⁰ Akaajasa na fariseokana namaa na karalouktamaajanakana, na nnojoliikana owoutisaajünüin nütüma Juan, nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua.

³¹ Nümakalaka Jesús namüin na ayouktakana nüniiki: “¿Kasa maka aka naa'in na wayuu ka'akakana jia, na ayouktakana tanüiki? ³² Nnojoiishii jia talatüin tamaa, süka nnojolin taa'inrüin tü jüchekakat tapüleerua. Müshii aka jia saa'in tepichi eekai namüin namüin na natünajutkana saaliijee nnojoliin nashaittein namaa:

'Ja'itaina amaasijaayain waya,
nnojoliishii jia oyonnojoyain sütüma.

Je ja'itaina mojuyaain waa'in sünain ee'irajaa,
nnojoliishii jia a'yalajayaain sütüma',

müshii na tepichikana. ³³ Müshii aka jia saa'in tepichi, saa'u 'Kale'eru'ushi nia yolujaa' jümüin nümüin Juan chi owoutisaajüikai sünain jiyouktüin nümüiki, süka nnojolin ni'rajaain mi'raa je süka nnojolin nüsüin wanaa jümaa. ³⁴ Otta jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka te'rajaain mi'raa sümaa wayuu: 'Wayuu kasa ale'echi nia, sütünajut tü okotchajütikalüirua neerü nümüin chi sülaülashikai mma, sütünajut tü kaainjaratkalüirua', müshii jia tamüin sünain jiyouktüin tanüiki. Shiimüin tü tamakat, müleka nnojorule taa'inrüin süpüshua tü jüchekakat, nnojoleena jia talatüin tamaa. ³⁵ Otta chi wayuu eekai shiimüin sünain nünoujain nünain Maleiwa, nütüjaweerü aa'u sünain shiimüin tü taküjakat nümüin", nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

Nülatirüin Jesús saainjala wane wayuu kaainjalasü

³⁶ Eenajinnüshi Jesús sünain wane ekawaa nipialu'u wane wayuu fariseo kanülüashi Simón. Nu'unakalaka. Shiasa nüntapa chamüin cha'aya, nükkalaakalaka sünain tü ekawaakat. ³⁷ Je wane jierü kaainjarat shipiajatü cha'aya, sütüjaapa naa'u Jesús sünain nikaain nipialu'u chi fariseokai, süntakalaka nünainmüin süpüla shi'rüinjachin nia. Alü'üjasü wane maraaja akumajuushi süka ipa kanülüasü "alabastro", kalu'usü "perfume". ³⁸ Asha'walaasü shia nüchiiruajee Jesús sü'ütüpa'a nuu'ui sünain shi'yalajüin sünain süshorottirüin tü su'wüirakat saa'u. Süla'ajaakalaka shia süka su'wala. Shipesutkalaka shia sünain shi'yotüin tü perfumekat saa'u.

³⁹ Otta chi fariseokai eenajitkai Jesús, müsü naa'in nüle'eru'u: "Je chira, müleka niale wane chi nünüikimaajachikai Maleiwa, niyaawatünje tü jierü epettakat nia, nütüjaa aa'uluje sukuaippa sünain kaainjaralüin shia, je niyouktünje sümüin tü saa'inrakat nüka".

⁴⁰ Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in, müshi nia nümüin:

—Simón, anashi taküjale pümüin süchiki wane kasa.

—Anakaja, Ekirajüikalee. Püküja maala tamüin —nümakalaka nümüin.

⁴¹ Nümakalaka Jesús:

—Eeshi wane wayuu a'anapitshi nünneetse. Nujuyaajirüin piamashii wayuu. Wainma neerü tü najuyaalakat: 500 "denario" tü nujuyaalakat wane. O'ulaka chi wane, ajuyaa'jüshi ja'rai shiki "denario". ⁴² Otta na nujuyaajitkana, naja'ttirüin tü neerü najuyaalakat. Isasü nachiki nawalaajüin süchikua nümüin chi a'anapitshikai naya. Otta niakai, nuu'ulaain tü nünneetsekat napüla —nümakalaka Jesús.

Nüsakinnakalaka joo Simón nütüma:

—¿Jaraleechi, saa'in pümüin, aika ma'i apüla chi a'anapitshikai neerü?

⁴³ Asouktüshi Simón:

—Niataa chi wayuu oo'ulaanakai wainma ojuyaala —müshi.

—Pütchi lotüsü tü püsouktakat aka —nümakalaka Jesús nümüin.

⁴⁴ Niirakaakalaka Jesús sünainmüin tü jietkat sünain ayatüin naasha-jaain nümüin Simón:

—Piakai, nnojoiishi kamaneein tamüin sümaa aapüin wüin su'lojia too'ui tantaiwa'aya pipialu'ümüin. Alu'usa shiakat, süshorottirüin su'wüira saa'u too'ui sünain süla'ajaain shia süka su'wala. ⁴⁵ Piakai, nnojoiishi püpesujüin taya wanaa sümaa püsaküin taya tantaiwa'aya. Alu'usa

shiakat, moo'ulaainyulia suulia epesujaa too'ui. ⁴⁶ Piakai, nnojoishi kamaneein tamüin sümaa o'yotoo seita saa'u tekii. Alu'usa shiakat, shi'yotüin "perfume" saa'u too'ui süpüla shii'iyatüin süna'in kojutüin taya sütüma. ⁴⁷ Ja'itairü wainmain paala tü saainjalakat, saa'u aliichipain taya süpüla süka süpüshua saa'in, atüjaana aa'ulu süna'in motüitpain taa'in saainjala. Akaajasa piakai, nnojoishi alin taya püpüla süka süpüshua paa'in, maa aka alin taya süpüla tü jietkat, süka nnojolin che'ojaain motüin taa'in paainjala paajüin —nümakalaka Jesús nümüin Simón.

⁴⁸ Nümakalaka joo Jesús sümüin tü jietkat:

—Motüitpa taa'in paainjala.

⁴⁹ Otta na wayuukana ekaashiikana wanaajiraa nümaa, aashajaaji-raashii naya:

—Atak. Motüsü naa'in saainjala wayuu naajüin. ¿Jarai wayuu atüjaka süpüleerua tia? —müshii naya süna'in nayoujüin Jesús.

⁵⁰ Otta nüüiki Jesús sümüin tü jietkat:

—O'tte'ennüitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü müleka pu'unüle süna'in anain paa'in —nümakalaka sümüin.

8

Süchiki wane mma apünajünakat alu'u

¹ Shiasa süchikijee tia, o'unüshi Jesús sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua. Aküjüshi nia tü pütchi anasükat sümüin wayuu, süchiki nukuaippa Maleiwa süna'in aluwatawaa. Je na Aluwataaushikana, na polooshiikana piammüin, o'unüshii naya nümaa. ² Otta namaa nayakana, o'unüshii wane jeyuu eiyajünakana nütüma Jesús oo'ulaka na ayu'nnakana oulia yolujaa. Eesü María Magdalena, tü ayu'nnakat ale'eru'ujee akaratshisü yolujaa. ³ Eesü Juana, nu'wayuuse Chuza chi laamakai sulu'u nipia Herodes chi sülaülashikai mma. Je eesü Susana oo'ulaka wane jeyuu wainma. Nakaaliijain na jeyuukana Jesús je na nikirajüinkana süka tü nawashirüinkat.

⁴ So'u wane ka'i, antapaatasü wayuu watta saalin nünainmüin Jesús sulu'ujee tü pueulokat süpüshua. Ekirajüshi joolu'u nia süna'in wane kasa süka sukuaiippa tü kasa e'nnajünakat sainküin mma. ⁵ Müshi nia namüin: "Eetaashi wane wayuu apünajüi. O'unüshi sulu'umüin tü niyüüjasekat süna'in nijinain tü nuwaüyekat. Eesü waiüee ejituukat sulu'u wopu eepünaale süliikatünüin aa'u sütüma wayuu, eere shiküin shia wuchii. ⁶ Eesü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa. Shiasa susotapa, ajulujaasü süka joso'in tü mmakat. ⁷ Eesü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein. Shiasa süsotapa, ouktüsü tü pünajütakat sütüma tü mojuuikat.

⁸ Alu'usa wane waiüyekat, ejituushi saa'u mma anasü. Asotüsü, emiyo'ulaasü süna'in wattain saalii süchon, maa aka poloo shikii süchon süna'injee waneesia so'u", müshi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua. Je kettaapa nüüiki Jesús, "Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü jülüjüle naa'in süpüla niyaawatünjatüin saa'u tü tekirajakat anain", nümakalaka süna'in emetuluin nüüiki namüin.

⁹ Otta na nikirajüinkana Jesús: "Pikirajünapa waya süna'in wane kasa süka sukuaiippa tü kasa e'nnajünakat sainküin mma. ¿Jamalu'ut tü püküjakat wamüin?", namakalaka nümüin. ¹⁰ Asouktüshi Jesús: "Nnojotsü atüjaanüin aa'u paala süchiki nukuaippa Maleiwa süna'in aluwatawaa. Otta müshia joolu'u, o'ttüichipa taya süna'in tee'iyatüin shia jümüin jiakana tekirajüinkana. Otta na wane wayuukanairua, tekirajün

naya waneepia süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma, süpüla keraainjatüin tü ashajünakat paala, tü münakat wamüin: 'Ja'itaka'a neirakaain sümüin tü kasa anasü taa'inrakat, je ja'itaka'a naapüin tü kasa anasü taküjakat achiki, nnojoleerü nayaawatüin aa'u tü tekirajeekat anain naya' ", nümakalaka Jesús namüin.

¹¹ Nii'iyatakalaka joo Jesús namüin sünain jamalu'ulüin tü nüküjaitpakat sümüin tü wayuukolüirua süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Müshi nia namüin: "Tü waüyeekat, shia nünüiki Maleiwa. ¹² Je tü waüyee ejituukat epünaale süliikatünüin aa'u sütüma wayuu, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin ne'e nünüiki Maleiwa sünain süsütünamaatüin tü pütchikat noulia nütüma Satanás suulia nanouja'alüin sünain süpüla no'tte'ennünjanain nütüma Maleiwa. ¹³ Je tü ejituukat eere arülain mma saa'u ipa, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin sümaa talataa aa'in nünüiki Maleiwa aküjünakat namüin. Müshii aka naya saa'in tü pünajüt ajulujaakat. Anoujashii naya motso'o ne'e. Otta ne'rapa müliaa sünainjee tü nanoulakat, oo'ulaa müshiija suulia anoujaa. ¹⁴ Je tü ejituukat sa'aka mojuui eekai keimsein, shia nakuaippa wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa sünain malaüle'erüin naa'in sünain anoujaa, sükajee ayatüin naya shapaain naa'in naa'ujiraa shii'iree washirüü je shii'iree emi'ijaa. ¹⁵ Otta tü waüyee ejituukat saa'u mma anasü, shia nakuaippa na wayuu eekai naapüin nünüiki Maleiwa sümaa naapaain shia süka süpüshua naa'in. Lotüshii ma'i naya sünain anoujaa waneepia sütüma. Je maa aka tü pünajütakat saa'u mma anasü sünain wainmain süchon, koo'omüinsü namüin na wayuukana aa'inraa kasa anasü, süka nachecherüin naa'in sünain anoujaa", nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki wane rampara chuwaatsü iipünaa

¹⁶ Aashajaashi joolu'u Jesús namüin nüchikua: "¿Jalasü e'itaanüin wane rampara chuwaatüle? ¿E'itaanüsü suupünaa wayeeta? ¿E'itaanüsü suupünaa türoojo? Nnojotsü anain tia. Anasü shi'itaanüle iipünaa eere süpülee luusa, süpüla shi'nnüninatüin tü suwaralakat sütüma wayuu eekai shikerolüin. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Nnojotsü anain müleka sunujunnule suulia wayuu. Shia anaka alu'u müleka süküjünüle sümüin wayuu süpüshua sünain shikirajününinatüin sünain. ¹⁷ Müleka sunujunnule wane kasa, eweeteerü süchikua. Müsüya aka tü nüchikikat chi Maleiwakai. Ja'itairü nnojolüin aküjününin paala sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua, aküjüneerü joolu'u sümüin. ¹⁸ Je sükajee tia, anashii müleka eere jaa'in sünain tü pütchi jaapakat. Chi wayuu eekai jülüjain naa'in tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, ekirajüneechi nia soo'omüin. Akaajasa chi eekai nnojolüin kasajatüin nümüin tü shiimainkat, asütüneerü nuulia tü ekirajünakat anain nia paala", nümakalaka Jesús namüin.

Antüsü nii je nuwalayuu Jesús nünainmüin

¹⁹ Je joolu'u, antüsü tü niikat Jesús oo'ulaka na nimüliayuukana süpüla naashajaainjanain nümaa. Otta isasü nachiki arütkawaa nünainmüin, süka wainmain wayuu yaa nü'ütpa'a. ²⁰ Naapinnakalaka Jesús: —Naa tü püikat anoopa'a oo'ulaka na puwalayuukana. Aashajaweeshii pümaa —nümünakalaka.

²¹ Asouktüshi Jesús:

—Tü wayuu “teikat” je na wayuu “tawalayuukana” tamüinjanakana amüin, naya na eekai naapüin tü nünükikat Maleiwa sünain naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain —nümakalaka Jesús namüin.

Niimale'erüin Jesús wane wawai

²² So'u wane ka'i, müshi Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Anashii wo'unüle waneemüin sa'ata tü palaakat.

O'otoo müshii'a joo naya sulu'u tü anuakat sünain no'unüin.

²³ Je süma'inru'u waraittün tü anuakat shirokupünaa tü palaakat natüma na nikirajüinkana, atunküshi Jesús. Anta müsia joo wane wawai nanainmüin sünain shi'yotüin palaa sulu'umüin tü anuakat. Pejeirü süpüla shimeroojoo tü anuakat shiinalu'umüin tü palaakat.

²⁴ Narütkaakalaka na nikirajüinkana nünainmüin,

—Ekirajüikalee, püchijiraa maala. Ouktüshii taa waya —namakalaka nümüin.

Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüchiajaain tü wawaikat sümaa tü palaa ko'ontakat nanainmüin. Ejimalaa müsia joo tia sütüma nünüiki.

²⁵ Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—¿Nnojotsü jünoujüin paala sünain to'tte'erüinjanain jia suulia tü wawaikat? —müshi nia namüin.

Eimolojooshii ma'i naya sümaa naashajajirain sünain namüin:

—¿Jaraikai wayuukai chii, kache'ekai amüin wawai oo'ulaka tü palaakat? —müshii naya, süka ponüin ma'i naa'in tü ne'rakat.

Ajuittinnüsü watta saalii yolujaairua nüle'eru'ujee wane wayuu nütüma Jesús

²⁶ Antüsü joolu'u tü anua kalu'ukot Jesús namaa na nikirajüinkana waneemüin sa'ata palaakat chejee Galileajee. Je cha'aya, kepiasü wane wayuuirua kanüliajüsü Gadareno. ²⁷ Nüshakatapa Jesús sulu'ujee tü anuakat, eejachi nüpüla wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa. Kepiashi chi wayuukai paala sulu'u tü pueulokat. Akaajasa joolu'u nia, kepiashi amuyyuupa'a sünain mashe'inkuu nümüin. Kakaliaichi sünain nnojolin kepiain nia sulu'u miichi. ²⁸⁻²⁹ Je süntaiwa'aya tü yolujaakalüirua nünain, ako'ojinnüshi nia sütüma wayuu. Otta ja'itaichi ako'ojünün nia süka kaleena, nü'tsouktün tia sünain nu'uninnün sütüma tü yolujaakat eemüinre isashiipa'a. Arütkaashi joolu'u chi wayuukai nünainmüin Jesús sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin. Otta müshia Jesús, nüмага amünrü tü yolujaakat süpüla sujuittünjatün nüle'eru'ujee chi wayuukai. Emetutsü joo sünüiki tü yolujaakat nüle'eru'ukat chi wayuukai sünain sümüin:

—Jesúsuu, Nüchonka'iya Maleiwa Miyo'ushikai ma'i, ¿jamünjatü takuaippa pütüma? Nnojo e'rülin wayumüin pia tamüin —sümakalaka wainmatua nümüin.

³⁰ —¿Kasaichi pünülia? —nümakalaka Jesús sümüin.

—Watta saalii, münüshii waya —sümakalaka nümüin Jesús.

³¹ Namakalaka joolu'u na yolujaakana yaakana nüle'eru'u chi wayuukai:

—Nnojo püjütün waya wattamüin shiinalu'umüin mmakat eere müliain weinshi tü wapüshikalüirua —müshii naya wainmatua nümüin Jesús.

³² Eejatü wane püülüküirua ekajaain cha'aya saa'u wane namüna. Nachüntün na yolujaakana wainmatua nümüin Jesús shii'iree najütünün süle'eru'umüin tü püülükkalüirua.

—Ju'una jümaarüleen —nümakalaka Jesús namüin.

³³ Ojuitta müsüja tü yolujaakalüürua nüle'eru'ujee chi wayuukai sünain shikerolüin süle'eru'umüin tü püülükkalüürua. Apantajaayaa müsü tü püülükkalüürua saa'ujee tü namünakat shirokumüin tü palaakat. Oo'uwo'utkalaka shia süpüshua.

³⁴ Na arüleejülüikana tü püülükkalüürua ne'rapa tü alatakat sümüin, apantajaashii naya sulu'umüin tü pueulokat je sainküin mma sünain aküjaa süchiki. ³⁵ Otta na wayuu aapakana nanüiki, o'unüshii naya sünain e'rajawaa tü aküünakat achiki namüin. Je nantapa nünainmüin Jesús, ne'rüin chi wayuukai ojuittinna ouliachikai yolujaa, sünain kashe'inchipain nia, otta nnojlichipain mamainnain, sünain joyotüin nü'ütpa'a Jesús. Eimolojooshii naya ne'rapa nia. ³⁶ Otta na wayuu eejanakana wanaa sümaa niyajünüin chi wayuukai, naküja achikichi nia sümüin tü antüsükalüürua. ³⁷ Je napüshua na wayuu Gadarenokana, süka mmolüin ma'i naya, nachuntüin ma'i nümüin Jesús süpüla nu'unüinjachin noulia. Je wanaa sümaa no'otooin Jesús sulu'umüin tü anuakat süpüla ale'ejaa Galileamüin, ³⁸ arütkaashi joo chi ojuittinna ouliachikai yolujaa nünainmüin shii'iree nu'uneein nümaa. Otta müshia Jesús, niyouktüin süchiki nümaainjachin nia, sünain nümüin nümüin:

³⁹ —Anashi püle'ejüle püchikua pipialu'umüin sünain püküjain süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat chi Maleiwakai pümüin.

Ale'ejaaashi joo chi wayuukai pueulopa'amüin sünain aküjaa sümüin wayuu süpüshua süchiki tü kasa anasü naa'inrüitpakat Jesús nümüin.

Wane jintut kato'ulu nütüma Jesús oo'ulaka wane jierü ayuuisü anasü nütüma

⁴⁰ Shiasa nüle'ejapa Jesús Galileamüin, eesü wayuu wainma a'atapajüsü nia. Je talatüsü saa'in nüntapa. ⁴¹⁻⁴² Je na'aka na wayuukana, eeshi wane wayuu kanüliashi Jáiro, wane laülaashikai sulu'u tü eki-rajüleekat tü judiokolüürua. Ayuuisü nüchon, waneesüchon shia nümüin, polooirü piammüin juya suuyase. Amotsojünüsü saa'in sütüma tü ayuulüi sünainkat. Anta müshija'a nia sünain nüsapainyo'ukain nümülatu'umüin Jesús, sünain nüchuntüin wainmatua nümüin süpüla nu'unajachin nipialu'umüin süpüla niyajünjatüin tü nüchonkot.

Je sünain nu'unüin Jesús nipialu'umüin Jáiro, eesü wayuu watta saalin sünain yentaawain shia nümaa. ⁴³ Je sa'aka tü wayuukolüürua, eesü wane wayuu ayuuisü. Polooirü piammüin juya amülain isha sümüin waneepia. Mepiirü shia, ja'itairü saapüin sünnheetse süpüshua sümüin tottoolu. ⁴⁴ Sülü'ülaakalaka tü wayuukot nüchiirua Jesús shii'iree shipetteein sot nüshe'in. Je shipettapa shia, anaitpa, nnojölüitpa amülain isha sümüin.

⁴⁵ —¿Jarar epettaka tashe'in? —nümakalaka joo Jesús.

Otta tü wayuukolüürua süpüshua, ko'utüsü ne'e nuulia. Nümakalaka joo Pedro:

—Senyotkalee, ¿jamüshikai pia? Wainma wayuu chentaawain pümaa.

⁴⁶ Nümakalaka Jesús:

—Nnojo. Eesü wane epettakat tashe'in, süka tayaawatüin saa'u anaitpain tatüma wane wayuu —müshi nia.

⁴⁷ Je sütüjaapa saa'u tü jietkat sünain nüliiratüin naa'in shia, arütkaasü shia nünainmüin sünain süsapainyo'ukain nümülatu'umüin sünain shapashapatüin saa'in. Je su'upala tü wayuukolüürua süpüshua, aküjüsü shia nümüin Jesús sünain shiain epettüin tü nüshe'inkat je sünain anaitpain shia nütüma. ⁴⁸ Nümakalaka Jesús sümüin:

—Nii waa'iraa, anaitpa pia süka pünoujain tanain. Anasü pu'unüle sünain anain paa'in.

⁴⁹ Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü jietkat, nüntakalaka joo wane wayuu nipialu'ujeejachi Jairo chi laülaashikai sulu'u tü eki-rajúleekat, sünain nümün nümün:

—Ouktüitpa tü püchonkot. Puu'ulaa suulia peenajaain chi Ekirajüikai.

⁵⁰ Naapapa Jesús nünüiki chi wayuukai, nümakalaka nümün Jairo:

—Nnojo piyo'ujaain aa'in. Pünouja ne'e tanain süpüla anainjatüin tü püchonkot.

⁵¹⁻⁵³ Shiasa nüntapa Jesús nipialu'umün Jairo, eesü wane wayuuirua a'waatüin ma'i shi'iralu'u saalii tü jintutkot.

—Nnojo ji'yalajüin. Tü jintutkot, nnojotsü ouktüin, atunküsü ne'e — nümakalaka Jesús sümün.

Süsirajakalaka tü wayuukolüirua nüka Jesús, süka natüjaain saa'u sünain ouktüin shia. Nikerotitkalaka joo Jesús palitchon wayuu ne'e sulu'umün tü miichikat: Pedro, Jacobo, Juan, oo'ulaka chi süshikai tü jintutkot je tü shiikat. ⁵⁴ Naapaakalaka joo Jesús sajavü tü jintutkot sünain nümün sümün:

—Püchijiraa maala, Tachee.

⁵⁵ Suso'iraakalaka aa'in tü jintutkot sünain süsha'walaamaatüin. Shiasa süchikijee tia,

—Anasü müleka shikinnüle —müshi Jesús.

⁵⁶ Ponusü ma'i joo naa'in chi süshikai je tü shiikat. Otta Jesús,

—Nnojo jüküjüin sümün wayuu süchiki tü taa'inrakat süka tü jüchonkot —müshi nia namün.

9

Aapünüsü laülawaa namün na polooshiikana piammün

¹ Shiasa süchikijee tia, nükotchajaakalaka Jesús na Aluwataaushikana polooshiikana piammün sünain nümün namün:

—Taapün laülawaa joolu'u jümün süpüla ayu'laa yolujaa süle'eru'ujee wayuu je süpüla eiyajaa wayuu eekai ayuulin. ² Ju'una jümata jiijai-jaiwa wayuu eekai ayuulin, je ju'una jüküjaiwa sümün wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. ³ Nnojo jül'üjüin jüchise: wunu'u jüshepü'ujia, jükatto'uisse, jimia, jünneetse, je suwala'ata jüshe'in. ⁴ Je jüntapa sulu'umün wane pueulo, nnojoleerü jii'iratüin tü miichi jüntakat alu'u palajana. Waneeitpaleerü jüpüle sümá'inru'u eein jia sulu'u tü pueulokot. ⁵ Je müleka nnojoliire kapülain aa'inyüü jia sulu'u wane pueulo, ju'namaata suulia sünain jo'otojooin tü mmakat sünainjee juu'ui jüma'ichikü shiyaawase jümün: “Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujüinyeein ale saa'in ne'e” —nümakalaka Jesús namün.

⁶ No'unakalaka joo na polooshiikana piammün sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua, sünain naküjain tü nüchikikat chi O'tte'erüikai sümün wayuu je sünain neiyajüin wainma wayuu.

⁷ Otta müshia Herodes, chi sülaülashikai mma, naapa achikichi Jesús sümaa süpüshua tü kasa naa'inrakat sainküin mmakat. “¿Jarai cheje eera nia?”, müsü naa'in nüle'eru'u süka nnojolün wanaawain süküjala tü wayuukolüirua nüchiki. “Niataa Juan owoutisaajüikai oso'iraain aa'in”, müsü waneirua. ⁸ “Niataa Elías chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa, eweetüin maa'ulu yaa”, müsü süküjala waneirua. “Oso'iraataasü naa'in wane eekai nünüikimaajachin Maleiwa paala

sūmaiwa”, eesū makat. ⁹ Otta Herodes sūtūma tü naapakat achiki, ni'reekalaka ma'i Jesús. “¿Jarai cheje eera chi taapakai achiki? Nnojijasa niain Juan nia. Tashottira anutpūnaachinkasa chia”, majataasū naa'in.

Ekitsi watta saalii wayuu Jesús

¹⁰ Ale'ejūshii joo na Aluwataaushikana polooshiikana piammūin nūnainmūin Jesús sūnain nakūjain nūmūin sūchiki tü kasa naa'inrakat sainkūin mma. Nūmaakalaka joo naya sa'akajee tü wayuukolūirua eemūinre yūütūilin, peje sūnain wane pueulo kanūliasū Betsaida. ¹¹ Otta tü wattakat saalin wayuu, su'unakalaka nūchiirua Jesús sūtūjaapa naa'u sūnain nu'unūin. Nūrūtkaalaka joo shia sūntapa nūnainmūin, sūnain niyajuin eekai ayuulin. Je nūkūjain namūin sūchiki nukuaippa Maleiwa sūnain aluwatawaa.

¹² Shiasa motsopa ka'ikat, na polooshiikana piammūin, sūka mo'unūinyulia ne'rūin tü wattakat saalii wayuu, narūtkaalaka nūnainmūin Jesús sūnain maa:

—Ekirajūikalee, yūū'üyütūisū ma'i tü mmakat yaa. Anasū mūleka pūjūtūleirua su'unaiwa sulu'umūin tü pueulokalūirua je sainkūin shipia wayuu nachajaiwa tü nekūinjatkat je sūpūla eenjatūle sutunkūin — namakalaka nūmūin Jesús.

¹³ —Jaapa jiakana nekūin —nūmakalaka Jesús namūin.

Nasouktakalaka nūmūin:

—Ja'raisū pan je piasasū ne'e jime asijuushi eekat wama'ana. Ja'itakaje ne'e wo'unūin wayalajaain shikūin, isasia ne'e wachiki. Watta ma'i saalii tü wayuukolūirua —mūshii naya.

¹⁴ Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolūirua sūpūshua sūnain mayaawajuin na jieyuu oo'ulaka na tepichi eejanakana.

—Anakaja mūleka sūikkalaale tü wayuukolūirua sūnain ja'raiwalin shikii —nūmakalaka Jesús namūin na nikirajūinkana.

¹⁵ Naa'inrūin joo tü nuluwataakat anain naya. Aikkalaashii joo napūshua na wayuukana. ¹⁶ Naapaakalaka joo Jesús tü ja'raisukat pan je tü piasasukat jime. Niirakaakalaka iipūnaamūin sūnain naapūin analu'ut nūmūin Maleiwa saa'u. Nūshanaajakalaka joo shia sūpūla nottonojūinjatūin na nikirajūinkana sūka tü wayuukolūirua. ¹⁷ Ekūshii napūshuale'eya je emirashii sūnainjee. Je sūchikijee, okotchajūnūsū tü napūtaalakat, maa aka poloo piammūin katto'ui.

Akūjūshi Pedro jaralin Jesús

¹⁸ Shiasa so'u wane ka'i, aashajaashi Jesús nūmaa Maleiwa najuuna na nikirajūinkana. Je sūchikijee, nūsakitkalaka joo naya:

—¿Jarai taya saashin tü wattakat saalin wayuu?

¹⁹ Nasouktakalaka:

—“Niataa Juan chi owoutisaajūikai”, mūsū waneerua. “Niataa Elías”, eesū makat. “Oso'iraataasū naa'in wane eekai nūnūikimaajachin Maleiwa paala sūmaiwa”, eesū makat ne'e —namakalaka nūmūin.

²⁰ —Jama jiakana, ¿jarai taya jaajūin? —nūmakalaka namūin.

Nūsouktakalaka joo Pedro nūmūin:

—Pia Cristo, chi Nūneekajalakai Maleiwa sūpūla o'tte'eraa wayuu.

²¹ Nūchiajaakalaka joo Jesús naya suulia nakūja'alūin nūchiki sūmūin wayuu sūnain niain Cristoin. ²² Nūkūjakalaka joo namūin sūchiki tü alateekat nūmūin:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ja'iijaasū mūliainjachin taya sūnain tayouktūnūinjachin natūma na laūlaayuushiikana naa'u na judiokana,

oo'ulaka natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judíokana, oo'ulaka natüma na karalouktamaajanakana. O'utinneechee aa'in taya natüma. Je so'u apünüin ka'i süchikijee tia, oso'ire'enneechee aa'in taya —nümakalaka namüin.

²³ Aashajaashi joo Jesús namüin na nikirajüinkana je sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:

—Chi wayuu eekai tamaweein, anakaja müleka nnojorule naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümüiwa. Shia anaka alu'u müleka naa'inrüle waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, sümaa nnojolüin mmolüin sheema o'utinnaa aa'in saa'u noonoin sümaa tanüiki. ²⁴ Chi eekai niyouktüin taya süka naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, amülouijeerü nukuaippa süpüshua. Otta chi wayuu eekai naapajiraa'in nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, mayaashije o'utüneechin aa'in süainjee tia, ayateechi o'tte'ennüin tatüma. ²⁵ Maja'a aka chi eekai niyouktüin taya süka washireein nia, nnojoleerü shiain amülouleerüin ne'e tü nuwashirüinkat sümüiwa, amülouijeerü tü nukuaippakat süpüshua.

²⁶ Chi wayuu eekai nnojolin kasajachin tayakai chi Shipayakai Wayuu nümüin süain nnojolin nüküjüin tachiki sümüin wayuu süka japülin nia taka, nnojoleechi kasajachin nia tamü'inya tale'ejapa chajee eejee chi Tashikai Maleiwa. Je tantapa, shiimain süain warattuuleerüin tü mmakat süka eenjanain na aapiee nüma'anajeejanakana tamaa. ²⁷ Shiimüin tü tamakat jümüin: Ana'aya ju'utku jia yaakana maa'ulu nnojoleenakana ouktüin süpülapünaa ne'rüin süain su'ttüin tü aluwatawaakat nütüma Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin.

Ee'iranajaasü nukuaippa Jesús

²⁸ Je mapa süchikijee tia maa aka wane semaana, neenajaakalaka Jesús apünüinshii na nikirajüinkana: Pedro, Juan oo'ulaka Jacobo, süpüla no'unajanain nümaa namüiwa eemüin wane uuchi, süpüla naashajaainjachin nümaa Maleiwa cha'aya. ²⁹ Je chamüin cha'aya, wanaa sümaa nüchuntüin Jesús nümüin Maleiwa, ee'iranajaasü nu'upünaa. Otta nüshe'in, jorojorotsü ma'i maa aka shiyaa juya. ³⁰⁻³¹ Eweenaa müshi'iya wane piamashii wayuu nünainmüin Jesús, nia Moisés oo'ulaka Elías, na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa. Kamacherajüsü ma'i nashe'in sümaa anashaatain ma'i shia süka nantüshiin nüma'anajee Maleiwa. Yootüshii naya nümaa Jesús süchiki tü ouktajachin nia cha'aya Jerusalen süpüla keraainjatüin nütüma tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua. ³² Otta müshia Pedro namaa na nütünajutkana, yaashii naya sümaa natunkeein ma'i. Shiasa'a neerutpa no'u, ne'rüin Jesús süain kamacherain ma'i nüshe'in sümaa kasuüin je süain warattuüin tü mmakat nü'ütpa'a. Je ne'rüin na piamashiikana wayuu sha'watiraain nümaa. ³³ Je wanaa sümaa nu'unüin Moisés nümaa Elías nüma'anajee Jesús, nümakalaka Pedro:

—Ekirajüikalee, anasü ma'i süka we'rüitpain tü kasa alatakat wo'upala. Anasü müleka wakumajüle apünüinsü luma: wane püpüla, wane nüpüla Moisés, je wane nüpüla Elías —müshi nümüin Jesús süain nnojolüin jülüjain naa'in tü nümakat.

³⁴ Wanaa sümaa naashajaain Pedro, eweetalaa müsü wane siruma nanainmüin. Neimolojookalaka sütüma süka süntüin na'akamüin.

³⁵ Süsouktakalaka wane pütchi sa'akajee tü sirumakat: "Anii chi Tachonkai, chi Taneekajalakai. Jüüjüü mata jia sümüin nünüiki", sümakalaka tü pütchikat namüin. ³⁶ Je kettaapa tü pütchikat, eeshi Jesús

nümüiwa namaa na apünüinshiikana nikirajüin. Je nnojoliishii naküjain süchiki tü kasa ne'rakat sümüin wayuu.

Anashi nütüma Jesús wane jintüi kale'eru'ushi paala yolujaa

³⁷ Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, ashakatüshi Jesús saa'ujee tü uuchikat namaa na apünüinshiikana nikirajüin. Napanapajakalaka wayuu watta saalin. Otta na nikirajüinkana, nnojotsü naküjain sümüin tü wayuukolüirua tü ne'rakat. ³⁸⁻³⁹ Je sa'akajee tü wayuukolüirua, nu'waatalakala wane wayuu nümüin Jesús:

—Ekirajüikalée, anii tachon ayuüshi. Kale'eru'ushi yolujaa. Je wanaa sümaa saapaain nia, a'waatüshi sütüma. O'kchichijaashi sümaa komokoin sütüma, süka nüle'eru'uin shia waneepia. Pükaalijapan, süka waneeshichan chi tachonkai tamüin. ⁴⁰ Tachuntayaainje'e namüin na pikirajüinkana shii'iree nayu'leein tü yolujaakat nuulia. Isasü nachiki —nümakalaka nümüin Jesús.

⁴¹ Nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua:

—Jiakana manoujüinyeekana tanain, jia e'rülikana wayumüin tamüin, wattairü süma'a ta'atapajüin jia shii'iree jünoujeein tanain —nümakalaka namüin.

—Püche'era chira püchonkai —nümakalaka nümüin nüshi chi jintüikai.

⁴² Je sünain nürütkaain chi jintüikai nünainmüin Jesús, apalasüjawa'ain müshi, o'kchichijawa'ain müshi sütüma tü yolujaakat. Otta müshia Jesús, nuu'ule'erakalaka tü yolujaakat suulia tü saa'inrakat nüka chi jintüikai. Niiyajakalaka joo nia je naapüin nia nümüin chi nüshikai. ⁴³ Otta tü wayuukolüirua, oponojoosü ma'i saa'in süka shi'rüin tü naa'inrüitpakat Jesús. “Anashaataleeshia ma'i chi Maleiwa Pülashikai ma'i”, müshii naya.

Naashajaakalaka joo Jesús namaa na nikirajüinkana:

⁴⁴ —Jülüja jümata jaa'in tü tamüinjatkat jümüin joolu'u. Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneematüchi ekii taya sajabulu'umüin wane wayuuirua —nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁵ Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nümakat namüin. Nnojotsü ja'yain sulu'u, süka nnojolüin shii'iyatünüin namüin nütüma. Je eimolojooshii ne'e naya seema nasakirüin nia sünain.

Kee'iresü naa'in laülwaa na nikirajüinkana Jesús

⁴⁶ A'ülüjaajiraashii joo na nikirajüinkana Jesús nujuuna sünain jaraleechin miyo'uin na'akajee so'uweena wane ka'i. ⁴⁷ Shiasa Jesús, süka nütüjaain saa'u tü sulu'ukat naa'in nayakana, neenakalaka wane jintüi no'upala nü'ütpa'amüin. ⁴⁸ Naashajaakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Chi wayuu eekai kamaneein sümüin wane wayuu saa'u nünoujain tanain, maa aka kamaneein taya nümüin jintüikai chii, kamaneeshi nia tamü'inya wanaa sümaa. Je saa'u kamaneein nia tamüin, kamaneeshi nia nümüin chi kajünalakai taya'aya. Chi wayuu eekai kamaneein sümüin wayuu süpüshua, nieechi laülaashika'aya ja'akajee —müshi nia namüin.

⁴⁹ Nümakalaka Juan:

—Ekirajüikalée, eeshi we'rüin wane wayuu ayujashi yolujaa süle'eru'ujee wayuu. Naa'inrüin tia süka shiain kojutüin pünülia nütüma naajüin. Woo'ule'erakalaka nia suulia süka nnojolin wamaajachin nia —müshi nia nümüin Jesús.

50 —Kettiichian. Chi wayuu eekai nnojolin jü'ünüün, jüpüshi — nümakalaka namüin.

Nnojoishi kojutüin Jesús natüma na wayuukana cha'aya Samaria

51 Shiasa joolu'u, süka pejein tü nükaliakat Jesús süpüla ouktajachin otta süpüla niyaleraainjachin iipünaamüin eemüin Maleiwa, o'ttushi sünain o'unaa Jerusalénmüin, süka shiain tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua. 52 Aluwataanüshii wane anülieerua palajana nütüma süpüla nachajaain atunkülee nüpüla Jesús namaa na nikirajüinkana. Nantakalaka joo na anülieekana eemüin wane pueulo sulu'u tü mmakat Samaria. 53 Je na wayuukana cha'aya natüjaapa naa'u Jesús sünain cha'walin Jerusalénmüin, mamaneesalii naya nuulia. 54 Otta Jacobo nümaa Juan natüjaapa saa'u sünain mamaneein tü wayuukolüirua noulia, müshii naya:

—Senyotkalee, ¿pücheküin wachuntüin wane siki nümüin Maleiwa süpüla a'ajia tü wayuukolüirua, maa aka nütüma Elías paala sümäiwa?

55-56 Nujununtaakalaka joo Jesús nanainmüin sünain nüchiajaain naya:

—Nnojo jütüjaain saa'u tü jümakat. Taya, chi Shipayakai Wayuu, nnojoishi tantüin süpüla to'utirüin saa'in wayuu, alu'ujasa süpüla to'tte'erüinjatüin shia —nümakalaka namüin.

O'unüshii joo naya eemüin wane pueulo naata.

Naküjain wane wayuuirua sünain no'uneein nüchiirua Jesús

57 Shiasa sünain wopulu'u'in Jesús namaa na nikirajüinkana, nümakalaka wane wayuu nümüin:

—Pümaajeechi taya eepünaale pia.

58 Asouktüshi Jesús nümüin:

—Tü walitkalüirua, eesü ishi süpüla einjatüle sütunküin. Je tü wuchiikalüirua, kepiasü iipünaa eere sütunküle. Otta tayakai, chi Shipayakai Wayuu, mepiasai —nümakalaka Jesús nümüin.

59 Aashajaashi joo Jesús nümüin wane'eya:

—Joo'uya tamaaiwa pia —nümakalaka nümüin.

Je nünüiki chi wayuukai ni'ipajee:

—Senyotkalee, alü'ütsü nükalia chi tashikai süpüla ouktajachin. Anashi tojoitüle nia palajana süpülapünaa to'unün pümaa.

60 Asouktüshi Jesús nümüin:

—Anakaja nayale ojoitüin na püpüshi makana saa'in wayuu ouktüsü saa'u nnojolüin nanoujüin tanain. Otta piakai, anashi müleka pu'unüle tamaa püküjaiwa sümüin wayuu süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa —nümakalaka Jesús nümüin.

61 Otta wane'eya, müshi nümüin Jesús:

—Senyotkalee, pümaajeechi taya. Otta palajana, anashi tapütaale süpüla tü tapüshikalüirua cha'aya tepialu'u —nümakalaka nümüin.

62 Asouktüshi Jesús:

—Müinka naapaale wane wayuu tü aküjaakat süchiki nukuaippa Maleiwakai sünain aluwatawaa, nnojoleerü nuuntüin naa'inrüin müleka shiale jülüjain naa'in tü naa'inrapü'ukat paala süpülapünaa naapaain —nümakalaka Jesús nümüin.

¹ Shiasa süchikijee tia, nüneekajakalaka chi Senyotkai noo'omüin na nikirajüinkana maa aka akaratshishii nekii noo'omüin na polookana piämmüin. Nüjütüin naya nüpüleerua sünnain piamaawalin naya nütüma sulu'upünaa tü pueulokat süpüshua je sainküin mmakat süpüshua chaa eemüinjachire nia. ² Aashajaashi Jesús namaa nama'ichiki: "Wainma wayuu eekai saapeein tachiki tayakai chi O'tte'erüikai. Otta palitchon na yapakana süpüla o'unaa sünnainmüin tü wayuukolüirua süpüla naküjainjatüin tachiki sümüin. Je sükajee tia, jüchunta jumaala nümüin chi Tashikai Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na wayuu aküjünjanakana tachiki namüin. ³ Ju'una jumata. Meena aka jia saa'in anneetchen sa'aka unaalü, süka taluwataain jia sa'akamüin tü ta'ünüükalüirua. ⁴ Nnojo jülü'üjüin jünneetse oo'ulaka jükapateetse oo'ulaka shii'iratia jüsapaatse. Je nnojo jüsha'walaain sulu'u wopu sünnain yootoo sümaa wayuu.

⁵ "Je jüntapa nama'anamüin wane wayuu: 'Kasataalejese saapünüin wane anaa jümüin nütüma Maleiwa', meena jia namüin. ⁶ Je na kepiahiikana sulu'u tü miichikat, müleka nacheküle süpüleerua anainjanain naya nütüma Maleiwa, aapüneerü wane anaa namüin. Akaajasa nnojolele nacheküin, nnojoleerü aapünüin shia namüin. ⁷ Anakaja müleka jutunküle süma'ana tü wayuu jüntakat anainmüin palajana. Nnojoleerü jii'iratüin shia süma'inru'u chain jia sulu'u tü pueulokat. Maa aka nuwalaajünüin wane a'yataai, akaajaa jiakana. Anakaja saapajünüle tü che'ojaakat jümüin sütüma tü wayuu jikirajakat.

⁸ "Je jikerolapa sulu'u wane pueulo, müleka kamaneere tü wayuukolüirua jümüin, anashii makatüle jia sümaa jiküin tü aapünakat jümüin. ⁹ Jiijaja tü wayuu eekai ayuulin cha'aya. Je jüma namüin na wayuukana napüshua: 'Nücheküin Maleiwa süpüleerua juu'ulaain suulia jaainjala süpüla nuluwataainjanain jia'. ¹⁰ Je müleka mamaneere tü wayuukolüirua juulia, ju'una nama'anajee sünnain jümüin namüin emetet süpa'apünaa tü pueulokat: ¹¹ 'Saa'u nnojoliin kasajanain waya jümüin, nia nnojoiika kasajachin jümüin Maleiwa. Anashii joolu'u wo'unüle juulia. Otta soto jaa'in sünnain sülü'ülüin nükalia chi Maleiwakai süpüla aluwatawaa', meena jia namüin. ¹² So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa, na ayouktakana jünüiki, mülialeweena ma'i naya suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua sulujutkat paala tü pueulokat Sodoma", nümakalaka Jesús namüin.

¹³ Ayatshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana: "Tü tamüinjatkat sümüin tü wayuu judiokalüirua cha'aya sulu'u tü pueulokat Corazín oo'ulaka Betsaida, müsü mayaa: 'Alu'uleeka ma'i jia amülouinjanaka'a saaliijee jiyouktüin tanüiki sünnain jirüin ma'i taa'inrüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta müleka shialeinkaje e'riin tü wayuu gentilekalüirua sümaiwa paala sulujutkat tü pueulokalüirua Tiro oo'ulaka Sidón tü kasa anasü taa'inrakat joolu'u ju'upala, mojusüinkaje saa'in saalii saainjala sümaa suu'ulaain suulia. ¹⁴ Je so'u tü ka'i süsaleetkat o'u wayuu saainjala nütüma Maleiwa, mülialeweena ma'i jia suuliale'eya tü kaainjaratkalüirua chajatkat Tiro je Sidón'. ¹⁵ Je tü tamüinjatkat sümüin tü wayuu judiokalüirua cha'aya sulu'u tü pueulokat Capernaum, müsü mayaa: 'Süsaleena jiakanaya ayouktakana tanüiki. Awalaajüneena jia nütüma Maleiwa jaajüin. Otta nnojoleena awalaajünüin jia. Shieerü eeka süsaleenain ma'i jia nütüma'.

¹⁶ "Otta jiakana tekirajüinkana, chi wayuu eekai naapaain jünüiki, naapaain tanüikiya. Je chi eekai niyouktüin jia, niyouktüin tayakai

wanaa jümaa. Je sünain nnojolin kasajachin taya nümüin, nia nnojoika kasajachin nümüin Maleiwa chi kajünalakai taya”, nümakalaka Jesús namüin.

¹⁷ Shiasa mapa süchikijee no'unüin na nikirajüinkana Jesús nüma'anajee, na akarats'hishiikana nekii, süchikijee naa'inrüin süpüshua tü aluwataanakat anain, ale'ejüshii naya nünainmüin sümaa talatüin ma'in.

—Senyotkalee, saa'u puluwataalain waya, jüüjüüsü wamüin yolu-jaayaakaije ne'e —namakalaka nümüin.

¹⁸ Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Jüüjüüsü shia jümüin süka tayamülüichipain Satanás chi sülaülashikai. Te'rüin nia nujutuuiwa'aya paala, maa aka saa'in shiyaa juya chajee iipünaajee eejachire nuluwataain paala. ¹⁹ Laülaainapa jia tatüma naa'u chi we'ipolokai. Jüyamüleechi nia. Ja'itaichi pülashin ma'in nia juulia, nnojoleenä jia atuunajünüin nütüma. Meena aka jia naa'in wane wayuu eekai meimolüin sünain waraittaa sa'akapünaa maa'ala je ja'yulu. ²⁰ Nnojo talatüin ne'e jaa'in saa'u jüüjüüin tü yolujaakalüirua jümüin. Talata jia saa'u ayateenain jia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua süchikijee ouktaa —nümakalaka Jesús namüin.

²¹ Talatalesia ma'in naa'in joolu'u Jesús süka ein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. “Taataa, ta'waajüin pia, pia Aluwataashikai cha'aya iipünaa oo'ulaka ya'aya mmolu'u. Tü paa'inrüinjatkat, nnojotsü pii'iyatüin sümüin wayuu eekai kekiin saashin, pii'iyatüitpa namüin na wayuu kamaneekana pümüin. Talatüitpa ma'in paa'in sütüma tia”, nümakalaka.

²² Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua süpüshua: “Chi Tashikai Maleiwa, nüneeküin taya süpüla atüjawaa saa'u kasa süpüshua nütüma. Chi e'raajakai taya, nia ne'e chi Tashikai nümüiwa. Je chi e'raajakai chi Tashikai, taya ne'e oo'ulaka tü wayuukolüirua eekai tee'iyatüin nia sümüin”, nümakalaka Jesús namüin.

²³ Njununtaakalaka joo Jesús sünain naashajaain ne'e namüin na nikirajüinkana: “Anata'alesüja'a ma'i tü wayuu eekai shi'rüin tü ji'rakat joo maa'ulu yaa. ²⁴ Soto jaa'in wane kasa. Wainma na nünüikimaajanakana Maleiwa je na sülaülashiikana mma paala sümaiwa eekai ne'reein ma'i tü kasa ji'rakat, eekai naapein ma'i tü kasa jaapakat joolu'u, nnojotsü ne'rüin je nnojotsü naapüin”, nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu kamaneeshi Samarijaje'ewai

²⁵ Je so'u wane ka'i, antüshi wane wayuu no'utku na karalouk-tamaajanakana nünainmüin Jesús süpüla asakirayawaa nia shii'iree naapülüjüinjachin nia nüsouktapa:

—Ekirajüükalee, ¿kasa taa'inrüinjatka süpüla einjachin taya nümaa Maleiwa waneepia süchikijee ouktaa? —nümakalaka nümüin Jesús.

²⁶ Asouktüshi Jesús:

—Pi'raajüin ma'i tü nüshajalakat Moisés. ¿Kasa paa'inrüinjatka saashin? —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁷ Nüsouktakalaka chi wayuukai:

—Tü taashaje'erakat, müsü mayaa: “Maleiwa, chi Pümaleiwasekai, anashi aire püpüla waneepia süka süpüshua paa'in. Anashi jülüjüle paa'in Maleiwa waneepia”. Je eesü wane'eya: “Anasü aire püpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpüla'jiraa”, müsü sünüiki tü karalouktakat —nümakalaka chi wayuukai nümüin Jesús.

28 —Shia'aya ma'i tia. Lotüsü pünüiki. Anasü müleka paa'inrüle tia süpüshua süpüla eenjachin pia nümaa Maleiwa waneepia süchikijee ouktaa —nümakalaka Jesús nümüin.

29 Otta müshia chi wayuukai, sütüma isain nüchiki asouktaa ni'ipajee Jesús, nusakirakalaka nüchikua:

—Je sa'akajee tü wayuukolüirua süpüshua, ¿jaralii na aijanakana tapüla paa'jüin?

30 Nüküjain joolu'u Jesús nüchiki wane wayuu nümüin süpüla niki-rajúinjachin nia sünain alinjatüin wayuu süpüshua nüpüla: “Eeshi wane wayuu o'unüshi chajee Jerusalénjee chamüin cha'aya Jericómüin. Wanaakalaka nümaa wane wayuuirua ka'ruwarannuu sulu'u wopukot. Saakajúin nükorolo süpüshua sünain süshe'ejüin ma'i nia sünain su'una'alüin naa'in. Süpütüin nia ouktapünaain. 31 Shiasa süchikijee tia, nülatagalaka wane sacerdote judío sulu'upünaa tü wopukot eejachire chi wayuukai palastüin. Je ni'raiwa'aya nia, ayakalaashi waneepünaa sa'ata wopukot. 32 Nülatagalaka joo wane wayu'uya nuu'uliwo'u Leví. Akaataaja chi'ja'a, ni'raiwa'aya wayuukai palastüin, ayakalaashi waneepünaa sa'ata wopukot. 33 Niweetaakalaka joo wane wayuu Samariaje'ewai, nno-joishi judío. Alu'ujasa chii, ni'raiwa'aya wayuukai palastüin sulu'u wopukot, nümüliajüin nia naa'inyaka. 34 Nürütkaakalaka nünainmüin sümaa nüshorotirüin seita oo'ulaka wiino saa'u tü nülio'ukot, sünain nüko'oyolüin shia süka kuluulu. No'otokalaka chi mayeinshikai saa'u ne'ejena sünain nüntirüin nia sulu'umüin wane atunkülee süpüla naa'inmajüinjachin nia cha'aya. 35 Je mapa watta'amüin süpülapünaa nu'unüin, naapakalaka wane neerü piamasü kanüliasü 'denario' nümüin chi aa'inmajüikai tü atunküleekat, sünain nümüin nümüin: 'Anuu tüü, taapüin pümüin. Jalia tapüla chi wayuukai. Jamale'in müleka che'ojaale pümüin soo'omüin, pi'itaajeerü ne'e. Tawalaajeerü pümüin tale'ejapa', nümakalaka nümüin”.

36 Asakinnüshi joo chi karalouktamaajachikai nütüma Jesús:

—Na'akajee na apünüinshiikana wayuu, ¿jarai saa'in pümüin aika apüla chi wayuukai a'yaajünshikai? —nümakalaka.

37 —Nia chi amüliajakai chi wayuukai —nümakalaka nümüin Jesús.

—Pu'una paa'inraiwa eekai müin aka tia —nümakalaka Jesús nümüin.

Jesús, wanaa sümaa shi'iyuin Marta je María

38-39 Shiasa mapa nu'unapa Jesús namaa na nikirajúinkana, nojun-tapünaakalaka sulu'u wane pueulo eere kepian wane wayuu kanüliasü Marta je wane shimiirua kanüliasü María süpüla ne'iyuin nia nepialu'u. Nikerotpa Jesús nepialu'umüin, ojoyolaasü María nümülatu'u sünain saapajüin tü nümakat sümüin. 40 Oo'ulaka Marta, yalasü sünain shapaain saa'in sünain aa'inraa wane kasa nüpüla chi ne'iyukai. Sürütkaakalaka joo Marta nünainmüin Jesús sünain sümüin nümüin:

—Senyotkalee, ¿nnojot cheje pi'rüin taya sünain a'yatawaa tamüiwa, nnojotkalaka püjütayaain tü temiiruakat sünain akaaliijaa taya?

41 Asouktüshi joo Jesús:

—Tawala Marta, nnojo püshapataain aa'in saa'u tü pi'yataainkat.

42 Tü kasa anakat süpüla paa'inraa, shia tü saa'inrakat María sünain jülüjain saa'in tü kasa anasü tekirajakat anain. Nnojotsü wanaain sümaa too'ule'eraa shia suulia saa'inrüin tüü —nümakalaka Jesús sümüin.

11

E'iküshi Jesús sünain achuntaa nümüin Maleiwa

¹ Shiasa so'u wane ka'i, aashajaashi Jesús nümaa Maleiwa. Shiasa kettaapa tü nünüikikat, nümakalaka wane chi nikirajüinkai nümüin:

—Senyotkalee, anashii pikirajüle waya sünain aashajawaa nümaa Maleiwa maa aka nikirajüin Juan na nikirajüinkana —nümakalaka nümüin Jesús.

² Nümakalaka Jesús namüin:

—Meena jia jüchuntapa nümüin Maleiwa:

“Taata Maleiwa,
kojtshaatashi pia watüma.

Kasataalejese kojutüin pia sütüma wayuu süpüshua.

Kasataalejese püntüin maalü wa'akamüin sünain aluwatawaa.

³ Anakaja müleka paapawaire wamüin weküin süpüla wane'ewai ka'i.

⁴ Anakaja motüle paa'in tü waainjalakat,
maa aka wayakana sünain motüin waa'in süma'üla eekai
süma'ülapalain waya.

Je nnojo piyüülajüin waya süpüla oo'ulakünaa aa'in”.
Shia jüchuntaiinjatka nümüin.

⁵ Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua'a: “¿Kaseerü alataka müleka pu'unüle eemüin wane wayuu pa'aleewain sünain achuntaa naa'u süse'eru'upünaa ai pümataalai nümüin yaa: ‘Tawa'irüin, anashi müleka pujuyaaajirüle taya wane apününsü pan niküinjatü ⁶ wane tapüshi nii'iwawa'aya antaa wattajee, akatsa nnojolüin ein wane kasa tasaljaain niyaalu'u’?”

⁷ “Eeshi süpüla nüsouktüin yala paülü'üjee sümaa nümüin: ‘Nnojo pike'ejüin taa'in. Eisalaaichipa taya je atunküshii na tachooinkana. Akulajaasü taa'in atamawaa süpüla taapüin pümüin wane kasa', meechi nia pümüin. ⁸ Ja'itaichi pütünajutüin nia, nnojoleerü naapiin saa'ujee pa'aleewain nia. Naapeerü tü che'ojaakat pümüin saa'ujee pike'ejüin ma' naa'in süchiirua.

⁹⁻¹⁰ “Anuu tü tamakat joolu'u jümüin: Anakaja müleka jüchuntüle nümüin Maleiwa waneepia süka süpüshua jaa'in. Maa aka wane wayuu nüchuntüle, aapüna amüinchi. Maa aka wane wayuu mekeerüle, nünta anainrütü tü nüchajaakat achiki. Maa aka wane wayuu nütaletüle miicho'u, ajutanna apüleechi.

¹¹ “¿Jamüsü jukuaippa jiakana namüin jüchonni? Maa aka nüchuntüle pümüin wane jime chi püchonkai, ¿paapeerü wane wüi nümüin? Nnojotta. ¹² Jama müleka nüchuntüle wane kaliinashuku, ¿paapeerü wane je'yulu nümüin? Nnojotta. ¹³ Eereje'e ne'e wayuuin kaainjaraliin jia, atüjashii jia asülajaa kasa anasü namüin na jüchooinkana. Nialeeka chi jüshikai Maleiwakai chakai iipünaa, alana'aleeshia ma'i sünain anamiain jümüin. Naapeechi chi Naa'inkai jümüin müleka jüchuntüle nümüin”, nümakalaka Jesús namüin.

Nia Maleiwa kapülainka atüma Jesús

¹⁴ Shiasa so'u wane ka'i niyu'lüin Jesús wane yolujaa nuulia wane wayuu. Manüisai chi wayuukai paala sütüma tü yolujaakat. Kanüikalaka nia shiyu'nnapa nuulia. Otta tü wayuukolüirua eejatkat jutkatüin, awatüsü ma'i saa'in süka anaichipain nia shi'rüin. ¹⁵ Eekalaka wane wayuuirua na'aka, müshii naya: “Chi kapülainkai atüma chira süpüla ayu'laa yolujaa, nia ne'e Beelzebú, chi sülaülashikai tü yolujaakalüirua

süpüşhua”, namakalaka. ¹⁶ Otta sünüiki waneerua süpüla noo'ulaküin naa'in Jesús: “Anashi paa'inrüle wane kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla watüjaainjatüin paa'u sünain chaje'ewalin pia iipünaajee”, namakalaka nümüin.

¹⁷ Nütüjaapaja Jesús saa'u tü saashaajaakat achiki naa'in na wayuukana, nümakalaka namüin: “Müleka sütkaaajiraale wane wayuuirua, aja'lajaajiraweena naya. Je müleka sü'ülüjaale wane wayuu sümaa tü süpüşhikat, pa'inüuwaweerü. ¹⁸ Pülashi taya nütüma Beelzebú chi sülaülashikai yolujaa jaashin. Akaajaa Satanás, müleka nujuittirüleje tü yolujaakalüirua sünain nütkaain sümaa, oo'ulaajeichi nia suulia aluwatawaa. ¹⁹ ¿Jalaje'ewat saa'in jümüin tü napülainkat na jikirajüinkana süpüla ayu'laa yolujaa? ¿Nütüma Beelzebú? Nnojo, ¿aashi müin? Nayeenaja nayakana ayaawataka saa'u jalaje'ewalüin tü tapülainkat. ²⁰ Saa'u tayu'lüin yolujaa sütüma nüpülain Maleiwa, jütüjaaitpaja aa'u sünain nu'ttüin chi Maleiwakai sünain aluwatawaa wayuu yaa mmalu'u.

²¹ “Nnojotsü süpüla su'luwajünüin nukorolo wane wayuu eekai katsüin, kachajaruutsera, oo'ulaka ein naa'in saa'u tü nukorolokot. ²² Alu'ujasa müleka nüntüle wane ka'ruwarai nünainmüin katsüinreein ma'i nuulia, ayamülüneechi chi wayuukai nütüma. Asünaaneerü tü nüchajaruutsekat najapulu'ujee. Je tü nukorolokot, alü'üjüneerü nüma'anajee sünain amüloulin nuulia. Akaajaa tayaka'iya. Süka tayamülüin chi Yolujaakai, tountüin tayu'lüin yolujaa. ²³ Je chi wayuu ayouktajaakai tamaa, te'ipoloshi”, nümakalaka Jesús namüin.

²⁴ Aashajaashi Jesús joolu'u namüin nüchikua, sünain nikirajüin naya soo'opünaa nüchiki chi nnojokai ayouktajaain nümaa Satanás: “Wane yolujaa, süchikijee shiyu'nnüin nuulia wane wayuu, o'unüsü saainküin mmakat süpüla süchajaainjatüin süchiki eere maa'inyatuulin süpüla sheemeraain. Je müleka nnojorule süntüin sünain einjatüle sheemeraain, 'Anasü tale'ejüle tachikua eejatüle paala taya', meerü shia. ²⁵ Je süntapa süchikua nünainmüin chi wayuukai ayu'nnakai oulia paala, sünta anainchi nia sünain nnojolüin ein Maleiwa sulu'u naa'in. ²⁶ Sükajee tia, süsaajale'einya joo akaratshisü yolujaairua soo'omüin, alana'aleekalia ma'i sünain mojulaa'in suulia. Ekerolaa müsia süpüşhua nünain chi wayuukai. Müle'oleejeeria ma'i tü nümüliainkat suuliale'eya paala”, nümakalaka Jesús namüin.

²⁷ Otta wanaa sümaa naashajaain Jesús namüin na wayuukana, a'waatüsü wane jierü yaa sa'akajee tü wayuukolüirua:

—Anata'aleesüja'a ma'i tü wayuu kachonkat pia, tü epijakat pia — sümakalaka nümüin Jesús.

²⁸ Asouktüshi Jesús:

—Naya müle'oka anaa amüin na aapakana nünüiki Maleiwa sünain noonoin sümaa —nümakalaka sümüin.

Aso'innüsü naa'in na wayuukana süka nüchiki Jonás

²⁹ Sünain wattain ma'i saalin wayuu nünainmüin Jesús, müshi nia namüin: “Jia wayuu eekana maa'ulu yaa, jia kaainjaralii e'rülüikana ma'i wayumüin nümüin Maleiwa, achuntüshii jia taa'inrüin wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla jütüjaainjatüin taa'u sünain cheje'ewalin taya iipünaajee. Nnojoleena toonoin amaa jia. Shia soto jaa'in tü nüchikikat Jonás chi nünüikimaajachikai Maleiwa nümaiwa süpüla jütüjaainjatüin

taa'u mapeena sünainjee sünain nūjūnalain taya Maleiwa. ³⁰ Tū wayuukolūirua Níniveje'ewatkalūirua, sūtūma tū alatakat nūmūin Jonás, nayaawata aa'ulu sünain aluwataaushin nia nūtūma Maleiwa. Mūshi aka tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sūtūma tū alateetkat tamūin, jiyaawateerū aa'ulu sünain aluwataaushin taya nūtūma Maleiwa. ³¹ Je soto jaa'in sūchiki tū aluwataasūkat paala sūmaiwa sulu'u wane mma wattajatū chaa uuchimūin. Antūsū nūnainmūin Salomón chi aluwataashikai sulu'u Israel wanaa sūmaa tia, sūpūla saapajūinjatūin nūnūiki sūka kekiin ma'i nia. Anuu tū tamakat jūmūin: So'uweena nūkalia chi Maleiwakai wanaa sūmaa kasalajanainjatūin saainjala wayuu sūpūshua nūtūma, meerū jūmūin tū wayuukot aluwataasūkat: 'Alana'aleesia ma'i nujut Jesús nuulia Salomón. ¿Jamūshii jia nnojolika'a jaapajein nūnūiki?'. ³² Akaweenia na wayuukana Níniveje'ewaliikana so'uweena nūkalia chi Maleiwakai wanaa sūmaa kasalajanainjatūin saainjala wayuu sūpūshua nūtūma, meena jūmūin: 'Wayakana oonooshiinka sūmaa tū nūmakat Jonás wamūin sünain woo'ulaainjanain suulia waainjala. Otta mūshia Jesús, alana'aleesia ma'i nujut nuulia Jonás. ¿Jamūshii jia nnojolika'a joonooin sūmaa nūnūiki?', meena naya jūmūin", nūmakalaka Jesús namūin.

Tū wuleekat aa'in sūpūla aa'inraa ana

³³ Aashajaashi joo Jesús nūchikua namūin na wayuukana: "¿Jalasū e'itaanūin wane luusa shipejaanūle? ¿E'itaanūsū cheje suupūnaa wushu? Nnojoo. E'itaanūsū eere sūpūlee luusa sūpūla sūnakūinjatūin kasa sūpūshua. ³⁴ Otta tū wo'ukot, mūsū aka saa'in suwarala luusa, sūka we'rūin tū kasa wapūleeruakat sūtūma. Mūleka anale tū wo'ukot, we'rūin tū kasakat sūpūshua sūtūma. Akaajasa mo'upa'ale waya, mūsatsūsū tū mmpapa'akat wo'ulu'u. Akaweeria mūleka wulere tū jaa'inkat, jūjūjūjeena jia sünain aa'inraa tū anaakat. Otta mūleka yarūtūle jaa'in, shieerū jaa'inraka tū mojusūkat. ³⁵ Jalia jia suulia yarūtūta aa'in, suulia nnojolujayaa jaa'inrūin tū anaakat waneepia. ³⁶ Mūleka ayatūle wulein tū jaa'inkat sūmaa jiyouktūin tū yarūtūsūkat, jaa'inreerū tū anaakat waneepia sūmūin wayuu", nūmakalaka Jesús namūin.

A'ulūjashi Jesús namūin na fariseokana je na karalouktamaajanakana

³⁷ Shiasa sūchikijee naashajaain Jesús, eenajaanūshi nia nūtūma wane fariseo sūpūla ekaa nipialu'u. Nu'unakalaka Jesús sünainmūin tū ekawaakat. ³⁸ Nūponojoo amaati chi fariseokai, sūka nnojolin nu'lojooin najapū Jesús sūpūlapūnaa ekawaa, sūka nakuaippain na judiokana tū o'lojowaakat ajapū sūpūleerua ekaa sūpūla anainjanain naya nu'upala Maleiwa naashin.

³⁹ Aashajaashi joolu'u chi Senyotkai nūmūin: "Jiakana keisalakana ma'i ne'e sūmūin jiatin je jūpūlaatse sūpūla wuleinjatūin shia, nnojotkalajasa jiisalajūin jaa'in sūpūla wuleinjatūin shia. Yarūtūsū ma'i, sūka jūlūjain jaa'in kasa mojulu'ut waneepia, maa aka kachiirua aa'in washirū. ⁴⁰ Maa'insalii jia, motokoloko jaa'in chi Maleiwakai sünain nūkumalain kasakat sūpūshua. Mūleka ju'lojoole jajapū, anasū tia. Otta tū nūchekakat Maleiwa sūpūleerua wulein waneepia, shia tū jaa'inkat. ⁴¹ Mūleka kamaneeere jia sünain jūsūlajūin sūmūin wayuu eekai mūliain, atūjaaneena aa'ulu jia sünain wulein jaa'in.

⁴² " 'Aisha'ajaa' meena jia, sūka kasalajaneerūin jūmūin tū mojusū jaa'inrakat sūkajee kachekala'atain jia sūmūin wayuu sūmaa maalin

Maleiwa jüpüla. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saaliijee jüsülaajüin süpüshi j'yataain nümüin Maleiwa, süka shiain tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojoishii jia ta'ülüjüin amüin saaliijee jüsülaajüin süpüshi süpana wunu'u eekai ekünaajuulin. Shia sünainjee nnojolüin jaa'inrüin süka süpüshua jaa'in tü alana'aleekat sünain anain, maa aka alin Maleiwa jüpüla je jaa'inrüin tü anakat sümüin wayuu süpüshua.

43 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain yaletayaain jaa'in su'upala wayuu. Keejasü jümüin joyotoo na'ato'u na jüla'ulayuukana sulu'u tü ekirajüleekat, je kojuteeshii jia sütüma wayuu eepünaale jia.

44 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain ja'alainpalain tü jikirajakat anain na wayuukana. Na aapakana jünüiki, naa'inrüin tü juu'ulakakat napüleerua, amüloui müshi'iyia naya jütüma”, nümakalaka Jesús namüin na fariseokana.

45 Nümakalaka joo wane karalouktamaajachi:

—Ekirajüikalee, tü pümakat namüin na fariseokana, aisü wamüin wayakanaya.

46 Asouktüshi Jesús namüin:

—Jiakana karalouktamaajanakana, “Aisha'ajaa” meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain juluwataain tü wayuukolüuria sünain aa'inraa kasa kapüleesü sümaa nnojoliin eeyaain jükaaliijeein naya.

47-48 “ ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain kojutuyaain jütüma na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa. Jaainjirayaa atachii naya shii'iree 'kojutuleeka ma'i naya natüma' sümeein wayuu jümüin. Mayaaainje jütüjaain naa'u na jutuushinuukana sünain nayain na o'utirakana naa'in na nünüikimaajanakana Maleiwa, nnojyülia jiyouktajaan amaa tü naa'inrakat naka. 49 Müshi paala chi Maleiwakai kekiishikai ma'i: 'Tajüteena wane tanüikimaajana oo'ulaka na Aluwataaushikana sa'akamüin tü tapüshikalüuria. O'ütüneena aa'in waneerua natüma, je wane, e'nneena amüin natüma saaliijee naküjain tanüiki', müshi nia. 50 Otta tü kasa jaa'inreetkat naka na wayuukana tajütajanakana jünainmüin, kasalajaneerü jümüin maa'aya aka kasalajaneerüin namüin na jutuushinuukana tü kasa mojusü naa'inrakat namüin napüshuale'eya na wayuu lotokana akuaippa nu'upala Maleiwa o'utinnakana aa'in süchikijee sükumajünüin tü mmakat. 51 O'ttühii nüka Abel nünainmüinre'eya Zacarias, chi o'ütünakai aa'in pasanain sünain tü a'ajüleekat sümaa tü a'waajüleekat. Jia wayuu katakana o'u maa'ulu yaa, shimüin ma'i tü taküjaitpakat jümüin sünain kasalajaneerüin jümüin jaainjala, tü shikeraajiakat tü kasa mojusü no'ttakat anain na jutuushikanairua.

52 “Jiakana karalouktamaajanakana, ‘Aisha'ajaa’ meena jia, süka kasalajaneerüin jümüin tü mojusü jaa'inrakat sünain junujulüin suulia wayuu süpüshuale'eya tü nikirajakat anain jia Maleiwa. Nnojotsü joonooin amaa nünüiki Maleiwa je jütüunajüin nakuaippa na eekana aa'inreein tü nuluwataakat anain”, nümakalaka Jesús namüin.

53-54 Je nu'unapa Jesús süma'anajee tü wattakat saalii wayuu, a'ürülaashii ma'i na fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana nümüin. Nasakirayaaain nia shii'iree nantüin sünain wane kasa aapünüinjatkat anainjee nikii.

12

Nünüiki Jesús süpüla achecheraa aa'in sünain anoujaa

¹ Shiasa mapa, outkajaasü wayuu watta ma'i saalin sünain yentaajiraain. Süpülapünaa naashajaain Jesús namaa na wayuukana, aashajaashi nia palajana namaa na nikirajüinkana süpüla nachecherüinjatüin naa'in sünain tü nanoulakat: "Jalia jia majayaa aka naa'in na fariseokana piamakana akuaippa saa'u nnojoliin ayatüin natüma tü nekirajakat anain. Na wayuu ashatakana tü nakuaippakat, amüloushii naya sütüma. ² Je maa'ulu yaa, saa'in namüin na wayuukana oonookana sümaa nanüiki na fariseokana, lotüsü saa'in namüin. Otta so'uweena wane ka'i, shiyaawateerü aa'u wayuu wainma sünain nnojoliin pansaain nanüiki. ³ Tamüshii joo jia: Anakaja lotüle jünüiki waneepia. Ja'itairü jüküjüin sümüin wayuu palitchon, kanülieerü sütüma wayuu wainma müleka pansaale tü jünüikikat. Je müleka nnojorule pansaain jünüiki, ayaawatüneena jia sütüma wayuu sünain piamaain jukuaippa, maa aka naa'in na fariseokana.

⁴ "Tatünajutumuyuwaa: Nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai su'utein jaa'in. Müleka ju'tutünüle aa'in, tü aja'tteekat, shia ne'e tü ji'rukukat. Nnojoleerü kasain saa'inrüin tü wayuukolüirua jüka süchikijee. ⁵ Taküjeerü joo jümüin jaralin chi mmolüinjachin eema jia. Anakaja niale mmolüin eema jia Maleiwa, nia kapülainka nümüiwa süpüla nu'unirüin jia Hadesmüin eemüin süpülee tü ouktüsükalüirua. Anakaja niale mmoluukain eema. ⁶ Nnojo motüin jaa'in sünain naa'inmajüin jia Maleiwa waneepia. Eesü süpüla süikkünüin ja'raisü wuchii saa'u piama neerü kachueerachen ne'e, ¿aashi müin? Otta tü wuchiikalüirua süpüshua, nnojotsü juunasüin nütüma Maleiwa. ⁷ Müshii aka jiakana sünain nnojoliin oo'ulaanüin jümüiwa nütüma, süka alana'aleein ma'i jujut nümüin suuliale'eya tü wuchiikalüirua süpüshua. Je sükajee jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa, nnojo mmolüin jia seema wayuu eekai su'utein jaa'in.

⁸ "Müshi taya, chi Shipayakai Wayuu, jümüin: Müleka 'Anoujashii waya nünain Jesús' jümüle su'upala wayuu, 'Shiimüin sünain nanoujain tanain', meechi taya jüchiki nümüin chi Tashikai Maleiwa chakai iipünaa. 'Naya tapüshika'aya', meechi taya jüchiki no'upala na aapieekana nümaajanakana Maleiwa. ⁹ Alu'usa müleka juunjulajüle tachiki su'upala wayuu, 'Nnojoishii te'raajüin naya', meechi taya jüchiki no'upala na aapieekana. ¹⁰ Ja'itairü mojuin jünüiki tamüin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, alatinneerü tia juulia nütüma Maleiwa. Akaajasa, müleka jirüliire wayumüin süka jünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoleerü alatinnüin tia juulia.

¹¹ "Müleka ju'uninnüle eemüin na sülaülakana judío je chi sülaülashikai mma saalinjee jünoujain tanain, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin. ¹² Naapeerü jümüin chi Naa'inkai Maleiwa tü püchi jüsouktüinjatkat aka wanaa sümaa tia", nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu kachiirua aa'inchi washirüü

¹³ Je wane wayuu sa'akajee tü wayuukolüirua, müshi nümüin Jesús: —Ekirajüikalee, anashi müleka puluwataale nümüin chi tepayakai süpüla naapüinjatüin tamüin süpüshi tü ni'ipünaakat chi washikai wapüla ouktaiwa'aya nia —nümakalaka nümüin.

¹⁴ Nüsouktakalaka Jesús:

—Nnojishi e'itaanüin taya sünnain pütchipü'üin süpüla pümünjachin taya süchiirua tia —nümakalaka nümüin.

¹⁵ Nümakalaka joolu'u Jesús namüin na wayuukana napüshua:

—Jalia jia suulia kachiiruaa aa'in tü washirüukat. Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojolünjatü shiain sükajee koo'omüin jümüin tü jükorolokot —nümakalaka namüin.

¹⁶ O'ttushi joo Jesús sünnain ekirajaa naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Eetaashi wane wayuu washirü. Wainma ma'i süchon tü nüpünajüinkat sulu'u niyüüjase. ¹⁷ ¿Jalayaai paala tanaajaain tü tapünajüinkat che'ojaapaja wane süpüla jana einjatüle shia tanaajaain?", ma müsü naa'in.

¹⁸ "Nümakalaka joo chi wayuukai: 'Aa, tatüjaaitpa aa'u tü taa'inrüinjatkat. Tawasaje'ereerü miichikat tüü süpüla takumajirüin wane miichiirua eekai miyo'uin suulia, süpüla tanaajaainjatüin süpüshua takorolo je tü tapünajüinkat yaa sulu'u. ¹⁹ Je kettaapa tü miichikat, talateerü taa'in sünnain maa: "Watta saalin korolo tama'ana joolu'u, tü tepijaajeetkat atüma süpüla wainma juya. Anakaja joolu'u teemeraale, sümaa tekaain, sümaa tasaain sümaa talataa aa'in", meechi taya', müshi chi wayuukai.

²⁰ "Otta chi Maleiwakai, meechi nümüin: 'Maa'inkaiche aa'in pia. So'u aikat tüü, anteerü ouktaa pümüin. ¿Jaraleerü saa'in pümüin makataka apüla tü pünaajaakat ma'i püpüla?'

²¹ "Anuu tü tamakat joo jümüin: Chi eekai kachiiruain aa'in tü washirüukat sümaa nnojolin nüchajaain nüchiki Maleiwa, nnojoleerü kasain anain apüla nümüin tü nuwashirüinkat ouktaa nia", nümakalaka Jesús namüin.

Aa'inmajünüshii na anoujashiikana nütüma Maleiwa

²² Naashajaakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana: "Nnoj jüshapataain aa'in saa'u tü jiküinjatkat katüinjatkat atüma jo'u, je saa'u tü kuluulu ja'atajatkat anainjatkat atüma jiyolojo. ²³ Tü talateetkat atüma jaa'in, nnojotsü shiain ne'e tü ekuülü katüinjatkat atüma jo'u, nnojotsü shiain ne'e tü kuluulu anainjatkat atüma jiyolojo.

²⁴ Jülüja jaa'in sukuaippa tü wawaachikalüirua. Mapünajüinsat shia je manaajaalasat shia shiküin, nnojotpaja e'rüin jamü shia süka shikinnüin nütüma Maleiwa. Jialeeka jiakana, aa'inmajünüshii waneepia nütüma Maleiwa, süka alana'aleein jia sünnain kojutüin nütüma suuliale'eya tü wuchiikalüirua. ²⁵ Je tü shapawaakat aa'in, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla epijawaa. ²⁶ Nnojoleerü aapünüin jümüin tü jiküinjatkat oo'ulaka tü jüshe'injatkat sükajee.

²⁷ "Jülüja jaa'in sukuaippa tü süsiikat wüitüshii sünnain anashantain ma'i tü süno'ukot. Mayaainje nnojolün a'yataain je nnojolün saainjün süshe'in, alana'aleesia ma'i sünnain anachonin shiyolojo suuliale'eya süno'u nüshe'in Salomón chi washitshaanakai sülaülashikai mma paala sümaiwa. ²⁸ ¿Jamüsü nnojotka'a jünoujain sünnain jaa'inmajünüin nütüma Maleiwa? Tü süsiikat, anashaatasü ma'i süno'u nütüma Maleiwa, mayaasüje julumaatüin shia sümaa sa'ajünün mapa. Müshi'iya jiakana, aa'inmajünüshii nütüma suuliale'eya tü süsiikalüirua wüitüshii.

²⁹⁻³⁰ Ashapataasü ma'i naa'in na manoujainsaliikana waneepia saa'u tü nekünjatkat oo'ulaka tü nasünjatkat. Alu'ujasa jiakana, nnoj jüshapataain aa'in saa'u tia maa aka naa'in nayakana. Soto jaa'in sünnain nütüjaain saa'u chi jüshikai Maleiwa tü che'ojaakat jümüin je naa'inmajeena jia waneepia. ³¹ Müleka keejiale jümüin niainjachin chi

Maleiwakai aluwataain jaa'u, aapüneerü jümüin süpüshua tü che'ojaakat jümüin", nümakalaka Jesús namüin.

³² "Jiakana aa'inmajuushikana tatüma, mmolujayaa jia sheema ayüülajünaa tatüma. Soto jaa'in sünaain nücheküin chi Jüshikai Maleiwa süpüleerua juluwataainjanain wanaa nümaa so'uweena wane ka'i.

³³ Anakaja müleka jükküle süpüshi tü jükorolokot je tü jümü'unüinkat süpüla jüsülajüinjatüin tü süliakat sümüin wayuu eekai che'ojaain sümüin. Müleka jükaalijüle wayuu, naapeerü jümüin Maleiwa tü kasa anasü matüjainkat aja'ttaa, matüjainkat a'luwajünaa, matüjainkat ke'ewaa, süka nüma'anain shia Maleiwa chaa iipünaa. ³⁴ Je sükajee tia, acheküsü jülüjain jaa'in tü kasa anasü chakat iipünaa aapünüinjatkat jümüin", nümakalaka Jesús namüin.

Eewaa aa'in süpüla nüle'ejüinjachin Jesús nüchikua

³⁵⁻³⁶ Ekirajüshi joo Jesús süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: "Eeshi wane wayuu o'unüshi sünaain wane mi'iraa, shikiira ka'wayuusee. Nüpütüin na nüchepchiakana nipialu'u süpüla een-jatüin naa'in nüpüla nüle'ejapa. Pejesü nashe'in na'utpa'a süpüla na'anaamaatüinjatüin. Chuwatüsü natüma naramparase waneepia. Eesü ma'i naa'inrua nüpüla chi nalaamainkai süpüla neerulamaatüinjatüin tü so'ukot miichi nüpüleerua nüntapa. Anakaja müle aka jia naa'in na achepchiaakana sünaain ja'atapüin taya so'u tü ka'i tale'ejüinjatkat o'u jünainmüin. ³⁷⁻³⁸ Eeshi süpüla tale'ejeechin süse'eru'upünaa ai je watta'achon maalü. Anakaja müleka keraajüle jia tapüla. Chi laamakai taküjakai achiki jümüin, süka een naa'in na nüchepchiakana nüpüla, talatalesia ma'i naa'in namaa. Na'atalakala süshe'in achepchiee nünain. Nüikkaajire'etkalaka na nüchepchiakana süpüla ekaa je nüitajakalaka neküin. ³⁹ Soto jaa'in wane kasa. Wane wayuu nipiajachi, müleka nütüjaaleje saa'u tü ka'i nüntajachikat o'u wane ka'ruwarai, nnojoiereeja süpüla nutunküinjachin suulia nikerolüin chi ka'ruwaraikai. ⁴⁰ Müinjanaya jiakana, anashii müleka keraajüle jia sümaa een jaa'in tapüla tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süka tale'ejüinjachin tachikua jünainmüin so'uweena wane ka'i matüjaajuukat aa'u jütüma", nümakalaka Jesús namüin.

41 Nüsakirakalaka Pedro:

—Senyotkalee, tü püküjaitpakat achiki wamüin, ¿püküjüin joo wamüin wamüüwa je sümüinjattaapa wayuu süpüshua?

⁴² Asouktüshi chi Senyotkai: "Na'akajee na achepchieekana taküjakana achiki, aneekünüshi wane aa'inmajüi, chi eekai kekiin ma'i, chi tütüakai sünaain tü aluwataanakat anain nia. Nia nekiipü'üinjachikai na waneein-nua süpüla ekiraa naya. ⁴³ Je nüle'ejapa chi nülaamainkai, talateerü ma'i naa'in nümaa müleka ayatüle naa'inrüin süpüshua tü ni'itaakat nüpüleerua. ⁴⁴ Shiimüin tü tamakat jümüin, e'itaaneechi nia nütüma chi nülaamainkai süpüla laülaain saa'u süpüshua'ale tü kasa eekat nüma'ana.

⁴⁵ "¿Jama müleka nnojorule jüüjüüin nia sümüin nünüiki chi nülaamainkai, müleka 'Nnojoleechi antamaatüin chi talaamaainkai nüchikua' nümataarüle ne'e sünaain emi'ijawaa oo'ulaka sünaain eperuwawaa je sünaain ni'yaajüin na achepchieekana wanaa nümaa, na tooloyuukana otta na jiyeyuukana? ⁴⁶ Antalaa meechia chi nülaamainkai so'u wane ka'i nnojotkat na'atapüin o'u nia. Süsala meechia nia nütüma. Ni'ikajaaeechi nia na'akamüin na eekai ne'rüliin wayümüin namüin nalaamain eere ne'rüin müliaa napüshua.

47-48 “Chi wayuu eekai nütüjaain saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua, anakaja müleka naa'inrüle waneepia tia. Je chi aapünakai amüin kasa wainma süpüla ni'yataainjachin nümüin Maleiwa, achekushi naa'inrüin süpüshua tü e'itaanakat nüpüla. Jiakana judiokana nüchepchiakana Maleiwa, atüjaakana saa'u tü nuluwataakat anain, müleka nnojorule jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua je nnojorule een jaa'in süinain tü ka'i tale'ejuinjatkat o'u, mülieena ma'i jia nütüma Maleiwa süsalajee tia. Akaajasa wane wayuu eekai nnojolin nütüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa, müleka kaainjarale nia, jiyatteerü tü nümüliainkat süsalajee tia”, nümakalaka Jesús.

Akatajiraasü wayuu naa'ujee Jesús

49-50 Nüküjakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana süchiki tü alatüinjatkat namüin na eekai nanoujain nünain: “Yapashi taya süpüla ouktaa süinainjee tayouktününin sütüma wayuu wainma. Te'rüin tamüliala wanaa sümaa ta'atapüin tü takaliakat süpüla ouktaa wane'ere'eya su'ulaain toulia kettaapa takalia. Kasataalejese su'ttüin maalü tü takaliakat. Je jiakana anoujashiikana tanain, ayouktüneena jikananaya wanaa tamaa. ⁵¹ ¿Aluwataaushi taya, saa'in jümüin, süpüla achiajawaa wayuu atkaasü yaa mmalu'u? Nnojoiishi süpülaajachin taya tia. Süpülaajachi mojujiraainjatüin wayuu tatüma saaliijee tü taa'inrakat je tü tekirajakat anain. ⁵² Süchikijee ka'ikat tüü, ne'ipoleena na anoujashiikana tanain na manoujainsaliikana. Sulu'u wane miichi eere een wayuu maa aka ja'rai, a'ülüjeena na apününshiikana namüin na piamashiikana, je na piamashiikana namüin na apününshiikana. ⁵³ A'ülüjeechi wane wayuu nümüin chi nüchonka je chi nüchonka nümüin chi nüshikai. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü süchonkot je tü süchonkot sümüin tü shiikat. A'ülüjeerü wane wayuu sümüin tü sa'ütakat je tü sa'ütakat sümüin tü niikat chi su'wayuusekai”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Mayaawasesat wayuu süinain tü nüchekakat Maleiwa

⁵⁴ Nümakalaka joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua wattakat saalin süinain nüchiaajaan naya: “Jiakana, müleka ji'rüle sükojoojoo in tü sirumakat wopujeekana, 'Jalia, a'iteesü juya', mamaatüshii jia. Shiimüin süinain sü'iteerüin. ⁵⁵ Otta müleka ji'rüle tü jouktaikat süinain suwataain, 'Jouktale'olujana waya', müshii jia. Shiimüin süinain saja'lajaan juya sütümajee tia. ⁵⁶ Jiakana piamakana o'upünaa, kayaawaseshii jia sümüin tü jouktaikat oo'ulaka tü sirumakat, ¿jamüsü nnojotka'a jiyawatüin saa'u kasain tü taa'inrakat maa'ulu yaa?

⁵⁷⁻⁵⁹ “Jaapa tü tamüinjatkat joolu'u: Müleka kaainjarale pia nuulia wane puwala, achekushi pütüjamaatüin pünüiki nümüin süpülapünaa nuluwataain wane pütchipü'ü pünainmüin suulia kojutajüin püpüleerua. Akaajaa jiakana, jiyaaawata jumaala saa'u süinain che'ajaan jümüin anajiraain jia joolu'u nümaa Maleiwa”, nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

13

Nkuaijainjatkat chi makatalaainkai suulia naainjala

¹ Arütkaasü joolu'u wane wayuuirua nünainmüin Jesús süpüla naküjain nümüin süchiki wane wayuuirua judío Galileaje'ewalii na o'utünakana aa'in. Wanaa sümaa naapüin tü namü'ününkat nümüin Maleiwa süpüla ouktaa saa'u naainjala, o'utüna aa'inchii naya nütüma Pilato, chi sülaülashikai mma. ² Nümakalaka Jesús: “Saa'in jümüin, ¿ouktüshii

naya süka alana'aleein naainjala noulia na waneeirua? ³ Nnojotsü sükajeein tia. Kaainjalasü wayuu süpüshua. Tamüshii paala jia: Müleka nnojorule jiyaawajaain suulia jaainjala, amülouleenia ne'e jia waneepia maa aka amüloulin na wayuukana. ⁴ Je soto jaa'in na wayuu polookana mekiisalümün sujuttakana aa'u tü 'torre' kanüliakat Siloé. Saa'in jümüin, ¿ouktüshii naya süka alana'aleein naainjala noulia na waneeirua chakana Jerusalén? ⁵ Nnojotsü sükajeein tia. Kaainjalasü wayuu süpüshua. Tamüshii paala jia tachikua: Müleka nnojorule jükatalaain suulia jaainjala, amülouleenia ne'e jia waneepia maa aka amüloulin na wayuukana", nümakalaka Jesús namüin.

⁶ Ekirajüshi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Nümüsü pütchikat tüü sümüin tü wayuu nnojoyütkaalia akatalaain suulia saainjala: "Eesü wane wunu'u kanüliasü 'higuera' apünajuushi sulu'u niyüüjase wane wayuu. Je so'u wane ka'i, antüshi chi wayuu kayüüjaseshikai süpüla asü'ütaa süchon tü wunu'ukot. Machonkalaka shia nüpüla. ⁷ Nümakalaka joo nümüin chi aa'inmajüikai tü niyüüjasekat: 'Apününchi taya juya sünaain tantawalin yaamüin shii'iree asü'ütaa süchon tü wunu'ukot. Machonsot shia waneepia. Anakaja müleka püshottüle shia süpüla püpünajüin wane wunu'u jeket shii'iraka', nümakalaka nümüin. ⁸ Nüsouktakalaka joolu'u chi aa'inmajüikai saa'u: 'Waa'iraa, anasü müleka woo'ulaale paala shia süpüla wane juya. Tapoteerü ekiiru'upünaa süpüla tejitüin kaa'ulacha'a kama'a aneerüle sütüma. ⁹ Müleka kachonle shia, woo'ulaajeerü. Akaajasa nnojorule, washotterü', nümakalaka chi aa'inmajüikai".

Anasü wane wayuu nütüma Jesús so'u sükalia emerawaa

¹⁰ Ekirajüshi Jesús sulu'u wane ekirajülee so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana. ¹¹ Shiasa'a sulu'u tü ekirajüleekat, eejatü wane wayuu ayuuisü poloo mekiisalümün juya. Jokotüsü shia sünaain waraittaa süka yolujaasirüin shia. ¹²⁻¹³ Shiasa ni'rapa Jesús tü wayuukot, neenajakalaka shia nünainmüin sünaain nümüin sümüin:

—Maachee, anaitpa joo pia suulia tü ayuuliikat.

Ni'itaakalaka najapü saa'u. Lotoloo müsüja tü wayuukot sünaain waraittaa sümaa su'waajüin ma'i Maleiwa. ¹⁴ Otta chi laülaashikai sulu'u tü ekirajüleekat, jashichishi ma'i nia nümüin Jesús süka anain nütüma wane wayuu so'u tü nakaliakat sünaain emerawaa. Nümakalaka chi laülaashikai sümüin tü wayuu eejatkalüirua:

—Eesü aippirua ka'i w'yataainjatkat o'u. Acheküsü antaa wayuu süpüla eiyajünaa so'u ka'ikalüirua tia. Nnojotsü anain jüntüle so'u tü ka'i weemeraakat o'u, süka shiain a'yatawaa tü eiyajünaakat.

¹⁵ Nüsouktakalaka chi Senyotkai nümüin:

—Piakai, piamakai o'upünaa, ¿kasa paa'inraka so'u tü ka'i weemeraakat o'u? ¿Nnojotsüjasa ji'yataain sünaain taashin pütüma püpüliise sümaa püsachirat süpüla asaa wüin so'u sükalia tü emerawaakat?

¹⁶ Shialeeka tü nuu'uliwo'ukot Abraham polooitkat mekiisalümün juya sünaain kapüü nütüma Satanós süka wane ayuulii, ¿anasüche waapüle taashii sümüin suulia tü ayuuliikat mayaa'inje sükaliain tü emerawaakat? —nümakalaka Jesús nümüin.

¹⁷ Japüisü tü nü'ünükalüirua Jesús sütüma tü nümakat nümüin chi laülaashikai. Otta tü wayuu eejatkalüirua, talatüsü ma'i saa'in sütüma tü kasa naa'inrakat, süka anashaatain ma'i shia.

Sukuaippa tü nuluwataayakat Maleiwa

18 Nüsakirakalaka Jesús na wayuukana: “¿Jamüsü, saa'in jümün, tü nukuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa? 19 Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa sü'ü tü 'mostaza' münakat. Mayaainje jo'uuchoin ma'i shia wanaa sümaa süpünajünün, miyo'u tü suu'uliakat süsotapa. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namün.

20 Nüsakirakalaka joo naya nachikua: “¿Jamüsü, saa'in jümün, nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa? 21 Tü nuluwataayakat Maleiwa, müsü aka saa'in sukuaippa tü oolojiakat pan ejitünakat sütüma wane wayuu sa'aka jaliina. Mayaainje wainmain tü jaliinakat, oolojoosü süpüshua sütüma tü ejitünakat sa'aka. Müsia nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Mayaainje palitchoin wayuu anoujasü joolu'u, wainmeerü so'uweena wane ka'i”, nümakalaka Jesús namün.

Na ekeroleenakana nünainmüin Maleiwa eere nuluwataain

22 Sünain nu'unüin Jesús Jerusalénmüin, ajuntawaishi sulu'upünaa tü pueulokalüirua wopulu'ukot süpüla nikirajünjatün tü wayuukolüirua.

23 Nüsakinnakalaka nütüma wane wayuu:

—Senyotkalee, ¿palitchon ne'e tü o'ttaasüjatkalüirua?

Asouktüshi Jesús nümün:

24-25 —Chi eekai nnojolün nünoujain tanain, nnojoleechi ountuin ekeroloo chamün eere nuluwataain Maleiwa. Wainmeerü wayuu mekerolüinkat, mayaainje nekeroleein, süka nnojolün shiimün tü nənoulakat. Chi shiimüinkai sünain anoujaa, müshi aka saa'in wane wayuu eekai shikerolün sulu'upünaa wane so'u miichi eekai moulin. Je jiakana, jalia jia suulia mekerotünja. Nala wayuu eekai nnojolün shiimün sünain nanoujain, müshii aka naa'in wane wayuuirua antakana sa'wai süchukumün süsürünnün wane miichi, ja'itaina neenakün chi nipiajachikai anoopa'ajee süka süpüshua naa'in: “Waa'iraa, peerula wapüleerua miicho'ukot”. Asoukta meechia nia namün: “Nnojoliishii jia te'raajün. Nnojoiishi tatüjaain aa'u jalaje'ewaliin jia”. 26 “Soto paa'in. Ekaapü'üshii waya pümaa, asaapü'üshii waya pümaa, je waapapü'ün tü pikirajakat anain waya sainküin mma”, meena naya nümün. 27 “Jiakana kaainjaraliikana, ju'una yaajee toulia. Nnojoliishii jia te'raajün. Nnojoiishi tatüjaain aa'u jaleje'ewaliin jia”, meechi nia namün.

28 “Meena na manoujainsaliikana so'uweena wane ka'i sünain nayalajün ma'i saaliije mekerotirujün chamün eere nuluwataain Maleiwa. Ne'reena ne'e wattajee Abraham nümaa Maleiwa chaa eere nuluwataain, oo'ulaka Isaac, je Jacobo, oo'ulaka na nünüikimaajanakana Maleiwa napüshua. Mojeerü ma'i naa'in, süka nnojoliin nountün nekerotün süpüla einjanain naya cha'aya namaa. 29 ¿Jaralii na ekeroleenakana nünainmüin Maleiwa eere nuluwataain? Nayeena na shiimüinkana sünain anoujaa, na chaje'ewaliikana wiinnaajee, waapünaajee, palaapünaajee, oo'ulaka uuchijee. Ekeroleena napüshua chamün süpüla einjanain naya nümaa Maleiwa sünainmüin wane ekawaa miyo'u eenakünakat apüla naya. 30 Ja'itaina joolu'u maa'ulu yaa mojutün na anoujashiikana sütüma wayuu, ekeroleena naya nüma'anamün Maleiwa so'u ka'ikat tia. Akaajasa na manoujainsaliikana, mayaashiije kojutün naya sütüma wayuu maa'ulu yaa, nnojoleena kasajanain nümün Maleiwa so'u ka'ikat tia”, nümakalaka Jesús namün.

Mojusü naa'in Jesús saalii Jerusalén

³¹ Wanaa sümaa tia, antüshii joo wane na fariseokana nünainmüin Jesús süpüla maa nümüin:

—Nu'utee aa'inchi pia Herodes, chi sülaülakai mma. Acheküshi pu'unamaatüin yaajee yaa nuulia —namakalaka nümüin Jesús.

³²⁻³³ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Ju'una jümaiwa nümüin chi e'rüliyaakai aa'in wayumüin sünnain isayüliain apünüin ka'i ne'e süpüla taa'inrüin süpüshua tü aneekünakat apüla taya. Ayateechi taya joolu'u sünnain tojuittirüin yolujaa je sünnain teiyajüin wayuu. Nnojishi taya oo'ulaainjachin suulia wane'ere'eya keraain süpüshua tü aluwataanakat anain taya. Tatüjaa aa'ut sünnain tanteechin Jerusalénmüin, süka nnojolin süpüla ouktajachin wane nünüikimaajachi Maleiwa, maa aka taya, sa'atalu'u Jerusalén —nümakalaka Jesús namüin.

³⁴ Jülüjakalaka naa'in Jesús tü wayuukolüürua eekat sulu'u Jerusalén sünnain nümüin mayaa: “Aituala ma'i jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana, jia o'utakana naa'in süka ipa na nünüikimaajanakana Maleiwa aluwataaushikana jünainmüin. Kee'ireepü'üsü ma'i taa'in taa'inmajüin jia, maa aka saa'inmajüin süchon wane kaliina. Otta jiakana, jiyouktajaa amaalu tia. ³⁵ Sükajee tia, nnojoliinapa kasajanain jia nümüin Maleiwa. Müshi taya joolu'u jümüin jia manoujainsaliikana tanain: Nnojoleechi taya ji'rüin tachikua wane'ere'eya jümaleepa tamüin: 'Anata'aleeshija'a ma'i chi Njünalakai Maleiwa' ”, nümakalaka Jesús.

14

Jesús sünnain wane ekawaa nipialu'u wane fariseo

¹ So'u tü ka'i neemeraakat o'u na judíokana, eenajinnüshi Jesús sünnain wane ekawaa nipialu'umüin wane wayuu fariseo kojutkai sütüma wayuu. Je cha'aya, eeshii na nü'nüükana Jesús nüpüla süpüla natüjaain naa'u müleka niyajüle so'u tü ka'i emeraanakat o'u. ² Shiasa eekalaka wane wayuu ayuushi nüpüla Jesús. Shütüsü ma'i nütüna otta nüsa'a. ³ Nüsakirakalaka joo Jesús na fariseokana je na karalouktamaajanakana ekaakana nümaa:

—Naashin Moisés, ¿anasü eiyajaa wayuu so'u süka'iya tü emerawaakat, nnojottaapa anain shia? —nümakalaka namüin.

⁴ Nayasa na wayuukana, ko'utakalaka naya. Neenakalaka joolu'u Jesús chi ayuushikai nünainmüin süpüla niyajüinjachin nia. Njütakalaka nia süchikijee. ⁵ Nüsakirakalaka joo Jesús na wayuukana:

—¿Jameerü müleka sujutuule wane jüpüliise sulu'u wane ishi sükalio'u tü emerawaakat? ¿Je müleka shiale ojutuun jüsachiratse? ¿Nnojoleerü jyyulamaatüin ja'itainje sükalio'uin emerawaa? —nümakalaka Jesús namüin.

⁶ Otta na wayuukana, ko'uko'utshii naya, süka isain nachiki nasouktia-jatkat.

⁷ Ni'rapa Jesús na wayuukana antakana sünnain tü ekawaakat sünnain naikkaajaain peje nünain chi eenajitkai naya shii'iree kojuteein naya sütüma wayuu, nikirajakalaka naya süka sukuaiippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: ⁸ “Müleka peenajinnüle sünnain shikiira wane ka'wayuusee, nnojo püikkalaain yaa peje nünain chi ka'wayuusehikai shii'iree kojuteein pia sütüma wayuu. ¿Jameechi müleka nüntüle wane wayuu püchiiruajee eekai kojutüin ma'i sütüma wayuu puulia? ⁹ ‘Anakaja müleka püsünnaale nüpüleerua’, müneechi

pia nütüma chi eenajitkai pia. Japüi meechia pia süka asha'wale'ennaa sa'aka wayuu eekai yaain shi'rajüsün ne'e tü ekawaakat. ¹⁰ Shia anaka alu'u, püikkalaale palajana sa'aka tü e'rajaasükalüürua ne'e. Arütkaa meechia pünainmün chi eenajitkai pia süna'in nümün pümün: 'Wa'lee, jalaichi püikkalaaiwa yaa nü 'ütpa'a chi ka'wayuusehikai'. Kojuteechikalaka pia sütüma süpüshua tü ekaasükalüürua sükajee tia. ¹¹ Soto jaa'in wane kasa. Chi eekai kee'ireein naa'in kojuteein sütüma wayuu, nnojoleechi kojutün. Japüleechi ne'e. Alu'usa chi eekai nnojolin müliain naa'in shii'iree kojutaa, nieechi kojutka'aya", nümakalaka Jesús.

¹² Naashajaakalaka joolu'u Jesús nümün chi wayuukai eenajitshikai: "Müleka peenajirüle wayuu süpüla ekawaa pipialu'u, nnojo peenajirün na püpüshikana ne'e namüiwa, na pütünajutumuyuukana ne'e oo'ulaka na wayuu washinnuukana kepiakana pü'ütpa'a ne'e, süka ke'icheerün pümün natüma tü ekawaakat paala pipialu'u. ¹³ Naya peenajira na mojuushiikana, na matünasaliikana, na eekai masa'ain, je na eekai mo'uin. ¹⁴ Anata'aleejeechija'a ma'i pia sükajee tia, ja'itaina nnojolün ke'ichin pümün natüma. Nia Maleiwa awalaajüneecheika atüma pia so'uweena tü ka'i naso'iraweeekat o'u aa'in na wayuu anashiikana no'ulu'u", nümakalaka Jesús nümün.

Süchiki wane ekawaa

¹⁵ Je shiasa sütüma tü nümakat Jesús, nüsouktakalaka waneeshia chi ekaashikai nümaa:

—Anata'aleejeechija'a ma'i chi wayuu eekai neenajinneechin süna'in tü ekawaakat chamün eere nuluwataain Maleiwa.

¹⁶ Nikirajakalaka joolu'u Jesús na wayuukana süka sukuaiippa tü kasa e'nakat sainküin mma, süpüla nii'iyatünjatün namün jaralünjatün nümaain Maleiwa chamün eere nuluwataain. Müshi nia namün: "Eetaashi wane wayuu. Neenajitkalaka wainma wayuu nipialu'umün süpüla wane ekawaa miyo'u so'u wane ka'i. ¹⁷ Je kettaapa tü eküütakat, nüjütakalaka waneeshia chi nipiunasekai nanainmün na eenajiruushikana paala: 'Jalaina jümaala, kettaaitpa tü eküütakat jüpüla', nümakalaka namün. ¹⁸ Nayasa'a na eenajiruushikana napüshua, oo'ulaayaa müshii naya suulia o'unaa. 'Ayalajüichipa taya wane yüüja. Chawaika'a taya analaain sümün, makatajachikalaka taya suulia o'unaa süna'inmün tia ekawaakat', müshi wane. ¹⁹ Je nünüiki wane: 'Ayalajüichipa taya wane paa'a poloosü. Chawaika'a taya eki'rajün shia. Mo'uinüyeechi taya süna'inmün tia ekawaakat', müshi nia. ²⁰ Je nünüiki chi wane: 'Isaitpa tachiki o'unaa süka ka'wayuuseichipain ne'e taya'.

²¹ "Nüle'ejakalaka chi nipiunasekai süpüla nüküjain nümün chi nülaamainkai süchiki tü wayuukolüürua süna'in mantünjanain naya. Naashichijaakalaka ma'i joo chi nipiajachikai sütüma tia. 'Pu'una pümata sainküin miichi je chaa metkaaralu'upünaa süpüla shia'in peenajün tü mojusükalüürua. Peenaja wayuu eekai matünain, eekai mo'uin je eekai masa'ain', nümakalaka nümün chi nipiunasekai.

²² "Je nüle'ejapa chi nipiunasekai, 'Aluwataashikalee, taa'inrütpa tü puluwataakat anain taya. Otta tü pipiakat, nnojolüyülia shia wotün', nümakalaka nümün. ²³ Asouktüshi joolu'u chi nülaamainkai: 'Pu'una pümata joolu'u sulu'upünaa tü wopokot süpüshua, sainküin mmakat süpüshua, süpüla pükotchajün wayuu eekai ein ne'e süpüla wotünjatün tü tepiakat sütüma. ²⁴ Akaajaa tü wayuu eenajinnakalüürua

paala tatüma, nnojoleerü pikerotirüin shia sünain tü ekawaakat yaa tepi-
alu'u saa'u mantüinyeein paala naya', müshi nümüin chi nipiunasekai".
Kettaasü nünüiki Jesús sünain nikirajüin na wayuukana.

Na anoujashii eekai alin ma'i Cristo napüla

²⁵ Nu'unakalaka joo Jesús sünain ein wayuu watta saalin nümaa. Nu-
jununtaakalaka joo süpüla aashajawaa sümaa tü wayuukolürüa sünain
maa namüin: ²⁶ "Wane wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa
tanain, müleka niyouktüle müliaa je ouktaa taa'ujee, mojushiisü süpüla
tekirajüüin nia. Süka jamüin, wane tekirajüin, alinjachi taya nüpüla süka
süpüshua naa'in noufiale'eya nüshi, nü, nu'wayuuse, nüchooin oo'ulaka
na nuwalayuukana. Meena aka maalinkai naya nüpüla saa'u tayain alin
ma'i nüpüla. ²⁷ Chi wayuu eekai niyouktalaa nümüin taya ni'rapa müliaa
sümaa mmoluu sheema o'utinnaa aa'in tanainjee, nnojoiishi wanaain
sümaa niainjachin wane tekirajüin.

²⁸ "¿Jameechi pia müleka pükumajeere wane miichi eekai anashaatain
ma'i? Acheküsü jülüjain paa'in palajana sünain jerainjatüin sujittakat
aa'u tü miichikat, suulia saja'laja'alaain pünneetse süpülapünaa kettaain
shia, ²⁹⁻³⁰ suulia shiajüin ein ne'e tü süpülanakat miichi sümüiwa.
'Isasü nüchiki keraainjatüin nütüma tü miichikat o'ttakat paala', ma
meeria tü wayuukolürüa pümüin sünain shime'erainpalain pia.

³¹ "Saa'in pümüin, wane sülaülashikai mma kama'anakai ne'e 10.000
surulaat, ¿eeshi süpüla nujuittüin sünain atkawaa nümaa chi nü'ünüü
kama'anakai 20.000 surulaat? Acheküsü jülüjain naa'in palajana
müleka nükanajeeshire chi nü'ünüükai. ³² Müleka niyaawatüle saa'u
sünain nnojoleechin nükanajüin, acheküshi nuluwataainjachin wane
wayuu anüleein süpüla achuntaa anaawaa nnojoliwa'aya nüntüin chi
nü'ünüükai nüainmüin süpüla atkawaa. ³³ Aka'aya jukuaiippa jiakana
wane'ewaare jukua: Acheküsü jülüjain jaa'in palajana tü nüchekakat
jüpüleerua Maleiwa. Müleka nnojoliire yapain jia süpüla jaawalüin
süpüshua tü juwashirüinkat süpüleerua a'yatawaa tamüin, je müleka
nnojoliire yapain jia süpüla müliaa je süpüla ouktaa taa'ujee, mojushiisü
süpüla tekirajüüin jia", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴ Nikirajakalaka joo Jesús nüchikua süka sukuaippa tü kasa e'nnakat
sainküin mma: "Anasü ma'i tü ichiikat süpüla e'ichiijaayaa. Otta müleka
me'ejüle, nnojoleerü kasain saamüin sümüin wayuu. ³⁵ Ojotünüsü ne'e
anoupa'a süka nnojolüin anain süpüla ekünaa je süpüla shiküin mürüt.
Akaajaa chi wayuu eekai nnojolüin noonoin sümaa tanüiki, nnojoleerü
kasain naamüin tamüin. Chi eekai nüshateein tanüiki, anasü müleka
jülüjüle naa'in", nümakalaka Jesús namüin.

15

Süchiki wane anneeerü machikisat

¹ Je so'u wane ka'i, arütkaashii wane wayuuirua nüainmüin Jesús
süpüla apajaa nünüiki, na kaainjaraliikana naashin na fariseokana, maa
aka na okotchajülüikana neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ² Otta na
fariseokana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, ejejeraashii naya sünain
namüin:

—Atak, mojusü naa'inrakat chira wayuukai. Kamaneeshi namüin na
kaainjaraliikana otta ekaashi joo nia nama'aya —müshii naya.

³ Otta Jesús, süka nütüjaain saa'u tü jülüjakat naa'in, nikirajakalaka
na wayuukana süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi

nia namüin: ⁴ “Jarai wayuu yaa ja'akajee, müleka kamü'ününre nia poloo shikii anneerü je machikitaarüle waneesia sünainjee, nüpüteerü tü süpüshikat, tü mekietsatkat shikii mekietsalümüin, chaa süpa'a tü anoikat süpüla o'unaa sünain achajawaa süchiki tü machikisatkat, je wane'ereein nuu'ulaain suulia achajawaa nüntapa sünain? ⁵ Je nüntapa sünain, ni'itaain shia nünulo'upünaa sünain talatüin ma'i naa'in. ⁶ Je nüntapa nipialu'ümüin, neenakeerü tü nütünajutumuyukalüirua oo'ulaka tü wayuukolüirua kepiasükat nü'ütpünaa, sünain maa namüin: ‘Talata jaa'in wanaa tamaa, süka ja'yaitpain wane ta'anneetse machikisat paala’. ⁷ Tamüshii paala jia: Aka'aya na aapieekana chaa iipünaa, talatüshii ma'i naya nümaa wane wayuu kaainjarai, maa aka na yaakana tamaa, müleka nukatalaale suulia naainjala. Talatüshii ma'i naya nümaa suuliale'eya sümaa mekietsatkat shikii mekietsalümüin wayuu eekai müin aka jiakana fariseokana, jia nnojoliikana mojuin aa'in saalin jaainjala saa'u anashiin jia no'ulu'u Maleiwa jaajüin”, nümakalaka Jesús namüin.

Süchiki wane neerü machikisat

⁸ Ayatshi Jesús sünain ekirajaa sünain maa namüin: “Müinka eere wane jierü yaa ja'aka, müleka kanneetsere shia poloo 'dracma', machikitaarüle suulia wane 'dracma', nnojotsü süpüla suu'ulaainjatüin shia. Acheküsü süpüla süchuwajaainjatüin süramparase süpüla süchajaamaatüin süchiki süka wane awareejia süpa'apünaa tü shipiakat süpüräle'e suu'ulaain süntapa sünain. ⁹ Je süntapa sünain, seenakeerü tü sütünajutumuyukalüirua oo'ulaka tü wayuukolüirua kepiasükat sü'ütpünaa sünain maa namüin: ‘Talata jaa'in wanaa tamaa süka ja'yaitpain wane tanneetse machikisat paala’. ¹⁰ Tamüshii paala jia: Aka'aya na aapieekana chaa iipünaa, talatüshii ma'i naya nümaa wane wayuu kaainjarai müleka nuu'ulaale suulia naainjala”, nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane emüliee maa'insai

¹¹ Ayatshi Jesús sünain ekirajaa sünain maa namüin: “Eetaashi wane wayuu oo'ulaka piamashii nüchooin tooloyuu nümaa. ¹² So'u wane ka'i, naashajaataalakalaka chi emülieekai nümaa chi nüshikai: 'Taataa, paapa pümata tamüin joolu'u tü tapatseinjatkat pütüma', nümakalaka nümüin. Otta chi nüshikai, naapa nümüsüja tü nukorolokot namüin na nüchooinkana wane'ewai nakua.

¹³ “Shiasa mapa tia, nu'unakalaka chi emülieekai sulu'ümüin wane mma wattamüin sümaa süliapala tü kasa nüsülajakat chi nüshikai nümüin. Je nüntapa chamüin cha'aya, naja'ttirüin tü nünneetsekat süpüshua sünain tü kasa eekai nücheküin naa'inreein. Müshi aka maa'inkai naa'in sümaa. ¹⁴ Shiasa mapa wanaa sümaa saja'lajaain tü nünneetsekat nuulia, aisü ma'i jamü sümüin tü wayuukolüirua chakat kepiain cha'aya süka nnojolüin sü'itüin juya. Je chi jima'aikai, o'ttüşhi nia sünain müliaa sütüma jamü. ¹⁵ Nuchuntakalaka a'yatawaa nümüin wane wayuu chaje'ewai cha'aya sulu'u tia mmakat. Nuluwataanakalaka nütüma sünain ekajiraa tü nüpüülüksekalüirua. ¹⁶ Aisü ma'i jamü nümüin süka nnojolüin saapünüin eküülü nümüin. Nikeetaa amüinrü joo tü su'lojooyakat, tü shikakat tü püülükkalüirua nütüma.

¹⁷ “Niyaawajaakalaka joo aa'in chi jima'aikai mapa saalin ouktüin ma'i nia jamü. Müsü joolu'u naa'in: 'Ouktajai cheje ne'e taya sütüma jamü, otta nipiunaseirua tashi, emirashii ma'i naya waneepia. ¹⁸ Anainja tojuittüle yaajee tale'ejaiwa nünainmüin tashi tamaiwa nümüin: “Taataa, kaainjalashi taya nuulia chi Maleiwakai je puuliaya. ¹⁹ Nnojoi mata müin

aka taya wane püchon. Anakaja müleka pipiuunasere ne'e taya", meechi'.

²⁰ Nu'unakalaka joo chaje'eya nünainmüin chi nüshikai.

"Ni'rakalaka joo chi nüshikai nia nüpanapa seeiwa'aya ka'yatajee. Nuwataakalaka nüpanapa. Nuko'ojooiin nünain je nüpesujüin nia süka nümüliajüin nia naa'inyaka. ²¹ Nümakalaka chi jima'aikai: 'Taataa, kaainjalashi taya nuulia chi Maleiwakai je puuliaya. Nnojoi mata müin aka taya wane püchon'.

²² "Nümakalaka joo chi nüshikai namüin na nüchepchiakanairua: 'Jüsaaja jümata tü tashe'in anashaatasukat ma'i süpüla ja'atüinjatüin nünain. Oo'ulaka wane tasütüijase, ji'itaa sünain najapü. Oo'ulaka wane asapaatsee, ja'ata sünain nuu'ui. ²³ Je jüsaaja jümata wane paa'achon eekai käüsüin ju'utaiwa naa'in, wekaaiwa, wemi'ijaiwa naa'u chi tachonkai. ²⁴ Paala nia, maa'awashi toulia, je joolu'u, ja'yaichipa', nümakalaka. No'ttakalaka joo sünain emi'ijaa.

²⁵ "Otta chi nipayakai wanaa sümaa tü mi'iraakat, chashi nia a'yataain sulu'u tü niyüüjasekat. Je nüntapa miichipa'amüin, naapüin kaasha'ira saa'u tü yonnakat. ²⁶ '¿Kasaajutü tü mi'iraakat?', nümakalaka nümüin wane nüchepchia chi nüshikai. ²⁷ Asouktüshi chi achepchiaakai nümüin: 'Niaichi yalaka ale'ejüin chi pimüliakai chajee wattajee sünain katüin no'u. Otta chi püshikai, nu'utirüin naa'in wane paa'achon käüsüshi süpüla nimi'ijirünjachin naa'u'.

²⁸ "Naashichijaakalaka joo chi epayaakai sütüma tia. Niyoukta achikit ekeroloo sünainmüin tü mi'iraakat. Otta chi nüshikai, nujuittaakalaka joo nünainmüin süpüla nüchuntüin nümüin shii'iree nimi'ijirawein namaa. ²⁹ Nüsouktakalaka joolu'u chi nüchonkai: 'Pipiuunase aa'inchi ma'i taya sünain taa'nrüin waneepia süpüshua tü puluwataakat anain taya. Je nnojishi aapüichin pia tamüin wane kaa'ulachonyaakaije'e ne'e süpüla temi'ijia namaa tatünajunnuu. ³⁰ Shiasa joo naa'u chi püchonkai, aja'laje'etkai tü puwashirüinkat puulia sünain jiejyuu maa'insat, pu'utirüin naa'in wane paa'achon käüsüshi saa'u nüle'ejüin pünainmüin'. ³¹ Asouktüshi joo chi nüshikai: 'Tachee, tamaashi pia waneepia. Je süpüshua'ale tü kasa tama'anakat, pükorolo piakai. ³² Otta joolu'u, emi'ijireeshii waya süka talatüin waa'in saa'u nüle'ejüichipain chi pimüliakai. Paala nia, maa'awashi toulia, je joolu'u, ja'yaichipa', nümakalaka chi nüshikai nümüin". Kettaasü nünüiki Jesús sünain nikirajüin na wayukana.

16

Nüchiki wane aa'inmajüi

¹ Ekirajüshi joo Jesús na nikirajüinkana süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia namüin: "Eejachi paala wane wayuu washirü oo'ulaka wane aa'inmajüi tü nuwashirüinkat. Je so'u wane ka'i, niyoöjunakalaka achiki chi aa'inmajüikai sütüma wayuu nümüin chi nülaamainkai: 'Aluwajütüsü tü puwashirüinkat nütüma', müshii naya. ² Neenakakalaka chi nülaamainkai chi aa'inmajüikai sümaa maa nümüin: '¿Jamüsü tü taapakat püchiki? Püküja pümata tamüin süchiki tü paa'irakat süka tü tawashirüinkat. Too'ule'ereechi pia joolu'u suulia a'yatawaa tamüin'.

³ "Shiasa mapa tia, naashaje'etkalaka naa'in chi aa'inmajüikai: '¿Kaseerü ta'yataaka anain süchikijee nuu'ule'erüin taya chi talaamainkai suulia a'yatawaa nümüin? Müleka ta'yataale sulu'u wane yüüja, aja'tteerü

taa'in. Je müleka tojulijale, wane japülii tia. ⁴ Ajüüsa'a paajün, tatüjaaitpa aa'u tü taa'inrajatkat joolu'u süpüla takaaliijününjachin sütüma wayuu süchikijee too'ule'ennün suulia tü ta'yataainkat'.

⁵ "Neenakalakala joo nünainmüin na wayuu kojuyaalakana nuulia chi nülaamainkai wane'ewai nauka. Nüsakirakalaka chi palajachikai: '¿Jera pujuyaala nuulia chi talaamainkai?'. ⁶ Asouktüshi nia: 'Kojuyaalashi taya seita, maa aka poloo shikii laata nuulia'. Nümakalaka joo chi aa'inmajüikai nümün: 'Anuu tü karaloukta pujuyaalamaajatkat. Pii'irata pümata shia süpüla puwalaajün ne'e ja'rai shikii laata nümün'. ⁷ Nüsakirakalaka chi wane'eya: '¿Jera pujuyaala piakai nuulia chi talaamainkai?'. Asouktüshi nia: 'Kojuyaalashi taya maikki, maa aka poloo shikii toleeka nuulia'. Nümakalaka joo chi aa'inmajüikai nümün: 'Anuu tü karaloukta pujuyaalamaajatkat. Pii'irata pümata shia süpüla puwalaajün ne'e mekiisat shikii toleeka nümün'.

⁸ "Je niasa'a chi nülaamainkai sütüma ni'rüin nia süna'in tütüin ma'i süna'in tü nukuaippakat, kaa'ushi naa'in mayaasüje'e nu'luwajün tü nuwashirüinkat", nümakalaka Jesús namün.

Nikirajakalaka joo Jesús na nikirajüinkana sulu'uje'ere'eya tü naashajaitpakat achiki namün. Müshi nia namün: "Tü manoujainsatkalüirua maa'ulu yaa, alana'aleeshijja'a süna'in tütüin suuliale'eya tü anoujasükalüirua. ⁹ Tamüshii paala joo jia: Anakaja müleka tütüle jiakanaya süna'in jaa'inrüin tü anasükat sümün wayuu süka jünneetse, süpüla alinjanain jia süpüla wayuu wainma. Je ja'itaka'a saja'lajaajerün tü jünneetsekat so'uweena wane ka'i, na akaaliijuushikana jütüma, nayeena eeka jümaa chaa iipünaa nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua", nümakalaka Jesús namün.

¹⁰ Ayatüshi Jesús süna'in nikirajün na nikirajüinkana: "Müleka jaa'inrüle tü aluwataanakat anain jia, mayaainje malaachein shia, aneeküneena jia süpüla jaa'inrüinjatün kasa anashaatasü. Maa'aya aka müleka nnojorule mojuin jaa'in saaliijee jaainjala müleka ju'luwajüle wane kasa eekai jayain, nnojoleerü mojuin jaa'in saaliijee ju'luwajün wane kasa eekai kojutün. ¹¹ Je jiakana tekirajüinkana, müleka nnojoliire jaa'inrüin tü aluwataanakat anain jia nütüma chi wayuu ji'yataakai amün, nnojoleena aneekünün jia nütüma Maleiwa süpüla ji'yataainjanain nümün. ¹² Je müleka matjünre jia süpüleerua jaa'inmajün tü nuwashirüinkat chi jülaamainkai maa'ulu yaa, nnojoleerü aapünün kasa anasü jümün nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i.

¹³ "Maa aka kojuta'atüle piamashii laama nütüma chi a'yataaikai süna'in alin nüpüla wane je süna'in maalin nüpüla chi wane'e, mechi aka Maleiwa jütüma müleka shiale kachiirua'in jaa'in tü washirüikat nuuliale'eya", nümakalaka Jesús namün.

¹⁴ Otta na fariseokana naapapa tü nüküjakat Jesús namün na nikirajüinkana, neme'erainpalashi nia, süka nayain kee'ireein aa'in washirüü waneepia. ¹⁵ Naashajaakalaka joo Jesús namün: "Nnojotsü mojuin jaa'in saaliijee jaainjala, süka shia'in ne'e anain o'ulu'u jia wayuu. Otta chi Maleiwakai, nütüjaa aa'ut tü jukuaippakat süpüshua. Mayaashijee kojutün jia sütüma wayuu, nüleejeena jia Maleiwa", nümakalaka.

Nnojoleerü aja'ttün tü nünüikikat Maleiwa

¹⁶ Ayatüshi Jesús asouktün namün na fariseokana süka nayouktün tü nikirajakat anain. Müshi nia namün: "Je sümawia paala, nnojoli- iwa'aya niweetün Juan süna'in aküjaa tachiki sümün wayuu, ekirajuushi na jutuushikana sütüma tü nüshajakat Moisés oo'ulaka natüma na

nünüikimaajanakana Maleiwa. Otta joolu'u süchikijee niweetüin Juan, aküjünüsü sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa. Ja'itaina manoujain jia tanain, eesü wayuu wainma eekai kee'ireein saa'in ekeroloo chamüin eere nuluwataain Maleiwa. ¹⁷ Juu'ulaa suulia jiyouktüin tü tekirajakat anain. Soto jaa'in wane kasa. Tü mmakat je tü kasa chakat iipünaa, aja'lajaweerü so'u wane ka'i. Otta tü nünüikikat chi Maleiwakai ashajünakat paala nütüma Moisés, nnojoleerü aja'ttüin. Nnojoleerü aja'ttüin waneeshikaiyaa je no'u pütchi sünainjee, ¹⁸ maa aka tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai sünain müin mayaa: 'Chi eekai nuu'ulaa'in suulia nu'wayuuse, müleka ka'wayuuse nia nüchikua, kaainjalashi suulia tü palajatkat nu'wayuuse. Je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jeketkat nu'wayuusein. Akaajaa chi wayuu ka'wayuusekai tü jierü oo'oolaushitkat, kaainjalashi nia'aya, je kasalajaneerü nümüin nüma'üjaain sümaa tü jierü oo'ulaushitkat' ", nümakalaka Jesús namüin.

Nüchiki wane wayuu washirü

¹⁹ Süka na'waataain na fariseokana sulu'u anashiin no'ulu'u na wayuukana, aküjüshi joo Jesús süchiki wane wayuuirua piamasü. Müshi nia: "Eetaashi wane wayuu washirü. Kashe'inshi nia wane kuluulu anashaatasü kanüliasü 'lino'. Anashaatasü ma'i niyolojo sulu'u. Je süka washirüin ma'i nia, emi'ijashi waneepia. ²⁰⁻²¹ Je so'ulu'u tü nipiakat, e'ikünapü'ushi wane wayuu mojushi kanüliashi Lázaro süpüla nujulijainjachin nüpütaain chi washitkai süka müliain nia jamü. Yaaka atachi nia. Je antüsü erüirua nünainmüin süpüla she'erujaain tü nütoutakat yaakasukat.

²² "Shiasa mapa, ouktüshi chi ajulijapü'ukai. Sükajee nüchoin Maleiwa, nüsaaünakalaka nü'ütpa'amüin Abraham sütüma wane aapieerua nüma'anajeejatü Maleiwa. Otta müshia chi washitkai, ouktüshi nüchiiruaajee. Nojoitünakalaka. Sükajee nnojolin nüchoin Maleiwa, nüsaaünakalaka sulu'umüin süpülee tü ouktüsükalüirua kanüliakat Hades. ²³ Müliakalaka ma'i joo chi washitkai cha'aya. Niirakaakalaka cha watta sünain ni'rüin Abraham otta müshia Lázaro nü'ütpa'a.

²⁴ 'Taata Abraham', müshi joo chi washitkai nümüin, 'anashi müleka pümüliajüle taya. Müliashi ma'i taya sütüma tü sikikat. Püjüta tamüin Lázaro yalajee nücholotiraiwa najapü shiroku wüin nüchüttaiwa süpa'a tayee', nümakalaka. ²⁵ Asouktüshi Abraham: 'Tachee, soto paa'in anapü'üin ma'i pia sulu'u puwashirüin kataiwa'aya po'u. Otta müshia Lázaro, müliapü'ushi, nnojotpü'üsü kasa'in een nüma'ana. Otta joolu'u, talatüitpa naa'in ya'aya. Otta müshia piakai, pi'rüin joolu'u müliaa. ²⁶ Je mojushiisü süpüla sülatüin wayuu chajee yaamüin yaa, maa aka mojushiin alataa yaajee chamüin cha'aya, süka een wane ishi jerutshaatain ma'i yaa pasanain wanain'.

²⁷⁻²⁸ "Nümakalaka joo chi washitkai nümüin Abraham: 'Taataa, tachuntüin pümüin süka süpüshua taa'in, puluwataa pümata Lázaro cha nipi'alu'ümüin chi tashikai, eere een ja'raisüirua tawalayuu, süpüla nüchiaain naya suulia nantajüin yaamüin sa'akamüin watta saalin müliaa', nümakalaka. ²⁹ Asouktüshi Abraham: 'Eesü nama'ana tü ashajuushikat nütüma Moisés je natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa. Anasü jülüjale naa'in tü naashajaakat achiki', nümakalaka. ³⁰ 'Taata Abraham, nnojotsü nanoujain tü naküjakat achiki. Akaajasa müleka su'unüle nanainmüin wane wayuu eekai süso'iraain aa'in süchikijee ouktaa, ayaawajaweena naya süpüla noo'ulaa'injatüin

suulia naainjala'. ³¹ Nūsouktakalaka Abraham: 'Müleka moonoinre naya sūmaa nūnūiki Moisés je nanūiki na nūnūikimaajanakana Maleiwa, meenaja'a ne'e moonoin sūmaa sūnūiki wane wayuu eekai suso'iraasūin saa'in sūchikijee ouktaa', nūmakalaka nūmūin chi washitkai". Kettaasū joolu'u nūnūiki Jesús namūin na fariseokana.

17

Chi nūchepchiakai Maleiwa

¹ Aashajaashi joo Jesús namaa na nikirajūinkana sūnain nikirajūin naya. Mūshi nia: "Eejeerū waneepia wayuu eekai naainjireein jia kasa mojusū. Otta naya, kasalajaneerū namūin tū naa'inrakat. ² Anashii mūleka nojtinnūle shirokumūin tū palaakat sūnain kanutpūnaain wane ipa miyo'u, suulia naainjirūin jia kasa mojusū. ³ Anakaja eere jaa'in sūnain aa'inmajirawaa wane'ewai jukua. Mūleka naa'inrūle chi puwalakai kasa mojusū pūmūin, anashi mūleka pūchiajaale nia. Je mūleka nuu'ulaale suulia, anasū mūleka motūle paa'in shia. ⁴ Ja'itaichi kaainjalain nia puulia wainmatua, maa aka akaratshitua sūpūla wane ka'i, mūleka nūntūle akaratshitua pūnainmūin sūnain mojuin ma'i naa'in saaliijee tū naa'inrakat pūmūin, anasū mūleka motūle paa'in shia", nūmakalaka Jesús.

⁵ Namakalaka joo na Aluwataaushikana nūmūin chi Senyotkai:

—Anakaja mūleka pūkaaliijūle waya sūpūla koo'omūinjatūin sūtsūin tū wanoulakat.

⁶ Asouktūshi Jesús:

—Mūleka jūnoujūle tanain, ja'itairū nnojolūin katsūin joolu'u tū jūnoulakat, jaa'inreerū tū kasa isakat sūchiki wayuu. Maa aka jūmataarūle paala sūmūin wane wunu'u eekai laktain: "Anakaja piyu'laale yaajee shirokumūin palaakat", ayu'laajeerū shia sūtūma jūnūiki —nūmakalaka Jesús namūin.

⁷ Ayatshi Jesús sūnain ekirajaa na nikirajūinkana sūnain nūmūin namūin: "Mūleka kachepchiale jia, ŷeeshii sūpūla jūmūin nūmūin chi jūchepchiakai nūle'ejapa sulu'ujee tū jiyūūjasekat oo'ulaka sūchikijee arūleejaa shiale: 'Pikeroloo, pūikkalaa pikaaiwa'? Nnojo. ⁸ Shieerū eeka ne'e jūmūin nūmūin: 'Pū'iranaja pūmata pūshe'in pū'lakajaa'iwa tekūin tekaamaataiwa. Otta ekechi pia tachukumūin kettaapa sūchiki tekūin. ⁹ Je sūchikijee tia, nnojotsū sūpūla jaapūinjatūin analu'ut nūmūin saa'u naa'inrūin tū juluwataakat anain nia. ¹⁰ Aka'aya jiakana jūpūshua, sūchikijee jaa'inrūin tū aluwataanakat anain jia nūtūma Maleiwa, anakaja jūmūle: 'Wayā nūchepchiakana Maleiwa. Nnojotsū jaralūinjatūin aapūin analu'ut wamūin, sūka shiain waa'inrūin ne'e tū nūlwataakat anain waya' ". Kettaasū joo tū nūmakat Jesús namūin na nikirajūinkana.

Na wayuu aja'tta atachiikana

¹¹ Sūnain nu'unūin Jesús Jerusalēnmūin, ojuittūshi nia sulu'ujee tū mmakat Galilea, ekerotshi sulu'umūin Samaria. ¹²⁻¹³ Je nūntapa so'ulu'umūin wane pueulo, eejana nūpūla wane wayuuirua polooshii aja'tta atachii. Sha'washawatshii ka'yata nuulia. Nowoorulaakalaka emetut:

—Jesūsuu, Ekirajūikalee, anashi mūleka pūmūliajūle waya, piyaja waya —namakalaka.

¹⁴ Shiasa ni'rapa Jesús naya,

—Ju'una jii'yataiwa nümüin chi sacerdotekai sünain suu'ulaaitpain tü ayyuuliikat juulia —nümakalaka namüin.

Je sünain no'unüin, ashatüsü tü natakak. ¹⁵⁻¹⁶ Otta müshia waneeshia, wane wayuu Samariaje'ewai, nnojoishi judíoin, saa'u ni'rúitpain sünain anain tü nütakat, ale'ejüshi nia nünainmüin Jesús. Nu'waajüin chi Maleiwakai sünain emetuluin nünüiki je nüsapainyo'ukashi nia nümülatu'umüin Jesús sünain naapüin wane miyo'ushaata analu'ut nümüin. ¹⁷ Nümakalaka joo Jesús namüin na wayuukana nümaajanakana:

—Mataashii polooshiikai naya sünain neiyajünüin. ¿Jalasü tü meki-etsatsükalüirua nüpüshi? ¹⁸ Je chi ale'ejakai tanainmüin sünain nu'waajüin chi Maleiwakai, nnojoishi judíoin. Wayuu naatajai.

¹⁹ Otta nümüin chi wayuukai, müshi Jesús:

—Püsha'walaa pu'unaiwa. Anaichipa pia saa'u pünoujain tanain.

Na kaainjaraliikana nüntapeena Cristo

²⁰⁻²¹ So'u wane ka'i, nasakirüin Jesús na fariseokana sünain joujaleechin o'ttüin Maleiwa sünain aluwatawaa. Asouktüshi Jesús:

—Tü naa'inrakat chi Maleiwakai, naa'inrüin süka naa'in, nnojotsü sükajatüin jüsakirüin sünain. Je “Anii nia sünain aluwatawaa” oo'ulaka “Ichaa nia sünain aluwatawaa”, nnojoleechi münüin. Jütüjaa nümata naa'u chi Maleiwakai sünain nu'ttüichipain sünain aluwatawaa maa'ulu yaa, süka tantüichipain ja'akamüin —nümakalaka.

²² O'ttüshi joo Jesús nüchikua sünain ekirajaa na nikirajüinkana sünain nümüin namüin: “Meena jia so'uweena wane ka'i: 'Kasataalejese we'rüin chi Shipayakai Wayuu sünain nüle'ejüin'. Otta tamüshii paala jia: Nnojoleechi ji'rüin taya sünain ale'ejaa so'u tia. ²³ Je tü wayuukolüirua, meerü shia jümüin: 'Jüirakaa, ichaa chi Shipayakai Wayuu cha'aya' oo'ulaka 'Jüirakaa, anii nia yaaya'. Nnojo ju'unüin shi'ipajee tia sünain jüchajaain tachiki. ²⁴ Süka jamüin, maa aka tü shiyaakat juya shi'rakak wayuu süpüshua amachetaain chaa sirumatu'upünaa, akaweechia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, tale'ejapa, shi'reechi wayuu süpüshua. ²⁵ Otta palajana, e'itaanüshi taya süpüla müliainjachin ma'i sütüma tü wayuu judiokalüirua eekai sülerajüin taya maa'ulu yaa.

²⁶⁻²⁷ “Soto jaa'in nüchiki Noé. Tü wayuukolüirua nnojoliwa'aya no'otooin Noé sulu'umüin tü anuakat, ee'eraashii ne'e naya sünain nnojolüin jülüjain naa'in tü naainjalakat. Je mapa no'otoopa Noé sulu'umüin tü anuakat, a'itüsü tü juyakat sünain miyo'uin ma'i shia süpüla ouktajatüin tü wayuukolüirua süpüshua'ale eekai nnojolüin nümaain Noé sulu'u tü anuakat. Akaweeria takalio'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu, wanaa sümaa tanteechin tachikua.

²⁸ “Maa'aya aka nükalio'u chi wayuu kanüliakai Lot paala sümaiwa, chi kepiapü'ukai sulu'u tü pueulokot kanüliakat Sodoma. Eeshii na wayuukana sünain emi'ijaa, sünain ayalajawaa kasa, sünain oikkawaa, sünain apünajaa, oo'ulaka sünain aainjaa miichi. Nnojotsü jülüjain naa'in tü naainjalakat. ²⁹ Je süchikijee nujuittüin Lot sulu'ujee tü pueulokot, ajunuujasü iipünaajee wane siki maa aka saa'in ipalira chuwachuwatsü süpüla su'utajatüin saa'in süpüshua tü wayuu kepiasükalüirua sulu'u tia pueulokot.

³⁰ “Maa aka tü wayuukolüirua sümaiwa paala sünain nnojolüin jülüjüin naa'in tü naainjalakat, meeria tü wayuukolüirua so'uweena tü ka'i tewee-teechikat o'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu. ³¹ Chi wayuu eekai joyotüin

sheemioushi tü nipiakat so'u ka'ikat tia, anakaja nnojoire nikerolüin päülü'ümüin süpüla nukotchajaain nukorolo. Otta chi wayuu eekai ni'yataain sulu'u niyüüjase, anakaja nnojoire nüle'ejüin nipialu'ümüin süpüla asaajaa nukorolo. ³² Soto jaa'in süchiki tü nu'wayuusekat Lot. Najuiitapa sulu'ujee Sodoma, o'utinna aa'inrü shia nütüma Maleiwa saaliijee shiirakaain süchikua sümüin tü sükorolo süpütakat sulu'u tü pueulokot. ³³ Chi wayuu eekai jülüjüin naa'in waneepia tü nukorolokot süpüla naa'inmajüin je süpüla najapulu'uin shia, amülouleerü süpüshua. Alu'usa chi eekai naapüin nukuaippa süpüla ni'yataainjachin tamüin, ja'itasü amüloulin süpüshua tü nukorolokot sünainjee tia, aapüneerü nümüin kasa anasü tatüma nnojotkat amülouleerüin. ³⁴ Je so'uweena tü ka'i teweeteekikat o'u, eejeena piamashii wayuu atunküin sulu'u wane miichi. Tamaweeci wane. Oo'ulaka wane, tapüteechi. ³⁵ Eejeena piamashii jiyuu sünain amoliinajaa. Tamaweerü wane. Oo'ulaka wane, tapüteerü. ³⁶ Eejeena piamashii wayuu sünain a'yatawaa sulu'u nayüüjase. Tamaweeci wane. Oo'ulaka wane, tapüteechi", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

³⁷ —Senyotkalee, ¿jameenaka na makatakana? —müshii naya nümüin.

Asouktüshi Jesús:

—Müleka sükotchajaale wane samulüirua, atüjaana aa'ut sünain ouktüin wane kasa.

18

Wane wayuu masütaajusat sünain achuntaa

¹ Ekirajüshi joolu'u Jesús na nikirajüinkana süka sukuaippa tü kasa e'nnaak sainküin mma shii'iree nachecherüinjatüin naa'in sünain achuntaa nümüin Maleiwa waneepia. ² Müshi nia namüin: "Eetaashi wane wayuu pütchipü'ü kepiashi sulu'u wane pueulo. Manoujainsai nia nünain Maleiwa, je püla aa'inchi ma'i nia suulia wayuu. ³ Oo'ulaka sulu'u tü pueulokat, eesü wane wayuu oukta a'wayuuset. Antawaisü nünainmüin chi pütchipü'ükai sünain, 'Anasü pükaaliijüle taya sünain amainajaa nümüin chi ta'ünüüka', sümüin nümüin. ⁴⁻⁵ Niyouktajakalaka joo shia. Masütaajukalaka joo shia sünain achuntaa nümüin. Shiasa so'u wane ka'i, saa'u wainmatuairüin süka tü jietkat nüma'anajee, müsü naa'in: 'Aisha'ajaa, shike'ejakatche ma'i taa'in meinshi tü wayuukot, müirüinj'a shia sümaa shike'era. Anainja taa'inrüle sümüin tü süchuntakat tamüin, mayaashije'e manoujain taya nünain Maleiwa je mamanein taya suulia wayuu', müsü naa'in chi pütchipü'ükai.

⁶ "Soto jaa'in nüchiki chi pütchipü'ü pülakai aa'in suulia wayuu. Mayaasüje niyouktajüin paala tü wayuukot, nükaaliijain shia mapa süka shike'ejüin ma'i naa'in waneepia. ⁷ Otta müshia chi Maleiwakai, ¿nnojoleena nükaaliijüin waya aneekuushikana achuntakana nümüin waneepia so'uka'i, sa'wai? Shiümüin sünain nükaaliijeenain waya noulia na wa'ünüükana. ⁸ Jiakana müliakana natüma na jü'ünüükana, shiümüin tanüiki jümüin: Yapashi chi Maleiwakai süpüla nükaaliijain jia waneepia. Otta müshi'iyaa jiakana, müleka ayatüle jia sünain jaa'inrüin tü nuluwataakat anain, katsüinjeerü jaa'in sünain anoujaa so'uweena tü ka'i tale'ejeekikat o'u, taya chi Shipayakai Wayuu", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Nüchiki chi fariseokai otta chi okotchajüikai neerü

⁹ Aashajaashi joo Jesús sümün tü wayuu eekai pülain saa'in suulia wayuu, na wayuu anakana saa'in namün no'ulu'u Maleiwa. Nikirajün joo naya süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma: ¹⁰ "Ekerotshii piamashii wayuu sulu'umün tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla achuntaa nümüin: wane fariseo oo'ulaka wane okotchajüi neerü nümüin chi sülaülashikai mma. ¹¹ Asha'walaashi chi fariseokai sünain naasha-jain nümaa Maleiwa sünain nu'waataain sulu'u nukuaippa. Müshi nia: 'Maleiwakalee, taapün pümün analu't saa'u nnojolin müin aka taya saa'in wayuu wainma sünain ka'ruwaralün, sünain mojuiaain, je sünain ama'ujawaa sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojokai su'wayuusein. Je anayaawatshija taa'u sünain nnojolin müin aka taya naa'in chi okotchajüikai neerü. ¹² Aamajüshi taya pümün waneepia piantua süpüla semaanakat shii'iree talatein pia tamaa. Je tasülajün pümün polo'owai sünainjee tü polokot shikii süpüshi tü ta'yataainkat'.

¹³ "Otta chi okotchajüikai neerü, yalashi nia sha'watüin ka'yatalu'u nuulia chi fariseokai. Jepitüshi nia sünain nüshe'ejün naa'into'u süka mojuin ma'i naa'in saaliijee naainjala. 'Maleiwakalee, wayuu kaainjarai taya. Anakaja müleka pümüliajüle taya', nümakalaka.

¹⁴ "Saa'u nümüin joo chi wayuukai, anajiraaichipa nümaa Maleiwa. Akaajasa chi fariseokai, ale'ejüshi nipialu'umün sünain nnojolin anajiraain. Chi eekai yaletayaain nukuaippa su'upala wayuu, nnojoleechi kasajachin nümüin Maleiwa. Alu'usa chi eekai nnojolün yaletayaain naa'in, kojuteechi nütüma", nümakalaka Jesús namün.

Nümanee Jesús namaa na tepichikana

¹⁵ Je so'u wane ka'i, antinnüsü wane tepichiirua nünainmün Jesús süpüla ni'itaainjatün najapü naa'uirua sümaa nuchuntün nümüin Maleiwa naa'u. Otta na nikirajüinkana ne'rapa tia, nachiajaakalaka tü wayuukolüirua. ¹⁶ Otta müshia Jesús, nuchuntakalaka namün na wayuukana nantirün na tepichikana nünainmün nachikua. Nümakalaka joo namün na nikirajüinkana:

—Kettshi'iya na tepichikana nantaiwa tanainmün. Maa aka nakuaippa na tepichikana sünain nnojolün kaa'in toulia, münjatia nakuaippa tamün na ekeroteekana chaa eere nuluwataain Maleiwa. ¹⁷ Tamüshii paala jia: Chi wayuu eekai nnojolin müin aka naa'in na tepichikana sünain nanoujain tanain, müichia nnojolin ekerotün eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka Jesús namün.

Chi ekeroteechikai eere nuluwataain Maleiwa

¹⁸ Nürütkaakalaka nünainmün Jesús wane wayuu aluwataashi sünain nüsakirün nia:

—Ekirajüikalee, pia anamiakai, ¿kasa taa'inrüinjatka süpüla einjachin taya nümaa Maleiwa waneepia?

¹⁹ Asouktüshi Jesús:

—¿Jamüshi "pia anamiakai" pümakalaka tamün? Waneeshia Maleiwa nia in anamiain. ²⁰ Aashin pütüjaayaain aa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa, makat mayaa: "Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojokai pu'wayuusein. Nnojo pu'utün saa'in wayuu. Nnojo pu'luwajün sükorolo wayuu. Nnojo püküjün alawaa süchiki wane wayuu. Kojutünjatü pütüma püi je püshi", müsü tü pütchikat —nümakalaka Jesús nümüin.

²¹ —Taa'inratüjütsa'aya tia süpüshuale'eya tepichiwa'aya taya ja'itakaje maa'utpünaa yaa —nümakalaka nümüin Jesús.

²² Sütüma tü nümakat chi wayuukai, asouktüshi Jesús:

—Che'ojaayülia wane kasa paa'inrajatkat. Anakaja puikküle tü pukorolokot süpüshua süpüla püsülajünjatün tü süliakat sümün wayuu eere ekoi mojuin. Kee'irakeerü pümüin shia iipünaamün cha'aya eere Maleiwakai. Je paa'inrapa tia, ale'ejechi pia püchikua tanainmün süpüla tamaain pia —nümakalaka Jesús nümüin.

²³ Je chi wayuukai sütümajee tü nümakat Jesús nümüin, mojusü ma'inaa'in, süka washirüin ma'ina. ²⁴ Eirakaashi Jesús nümüin chi wayuukai sünain maa nümüin:

—Chi wayuu eekai ataralaain sümaa tü nuwashirüinkat, kapüleeejerü ma'i nümüin ekerotoo cha'aya eemünre nuluwataain Maleiwa.

²⁵ Mapüleesat süpüleerua shikerotün wane “canello” so'ulu'upünaa wane wutia suuliale'eya shikerotün wane wayuu washirü cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka nümüin.

²⁶ Je na wayuukana eekai naapajün nünüiki Jesús, namakalaka nümüin:

—Isasüja'a sümata nüchiki nu'ttaainjachin wane wayuu.

²⁷ Asouktüshi Jesús:

—Tü kasa isakat süchiki wayuu, nnojotsü kapüleein nümüin Maleiwa.

²⁸ Müshi joo Pedro nümüin Jesús:

—Wapütün süpüshua tü kasa eejatkat wama'ana süpüla yaainjanain waya pümaa.

²⁹⁻³⁰ Asouktüshi Jesús:

—Jiakana apütakana kasa süpüshua eejatkat jüma'ana süpüleerua aküjaa süchiki nukuaippa Maleiwa sünain aluwatawaa, shiimün tü tamakat jümüin sünain saapüneerün jümüin kasa anasü. Mayaasüje jüpütün jipia, ju'wayuuse, juwalayuu, mayaasüje jüpütün jii, jüshi oo'ulaka jüchonnii shiale, alana'aleejeeria tü aapüneetkat jümüin suulia tü kasa jüpütakat. Je eejeena jia nümaa Maleiwa waneepia saa'u shii'iranajaashin jaa'in —nümakalaka Jesús namün na nikirajüinkana.

Aküjüshi Jesús nüchiki sünain nu'utinnajachin aa'in

³¹ Otta müshi'iyaa na Aluwataaushikana polooshiikana piammün, neenajakalaka naya Jesús nünainmün sujuuna tü wayuukolürüa süpüla naashajaan namaa. Müshi nia namün: “O'unajana joolu'ü waya Jerusalénmün. Je tü ashajünakat tachiki paala natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa, tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu, ekerajeerü süpüshua. ³² Aapüneematüichi ekii taya najapulu'umün na gentilekana. Neme'erainpaleechi taya. Naa'ayataajechi aa'in taya sünain nejeetenain ta'u je sünain na'yaatechin taya. Je süchikijee tia, no'utirechi aa'in taya. ³³ Otta nu'unnaa chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in”, nümakalaka Jesús namün.

³⁴ Otta na nikirajüinkana, nnojotsü nayaawatün saa'u tü nükjajitpakat namün. Isasü nachiki nayaawatün saa'u sünain ouktajachin Jesús.

Anashi wane mo'usai nütüma Jesús

³⁵ Je nüntapa Jesús so'ulu'umün tü pueulokat kanüliakat Jericó, eejachi joyotün wane wayuu mo'usai sotpa'a tü wopukot sünain ajulija'ala.

³⁶ Je naapapa chi wayuukai tü suu'üipsana'irakat wayuu sünain sülatün nü'ütpünaa,

—¿Jamüsü sülataka'a wayuu wainma yaapünaa? —nümakalaka.

³⁷ —Nia alataka Jesús chi Nazaretje'ewaikai —sümakalaka tü wayuukolürüa nümüin.

38 Nuwoorulaakalaka joo sünain nümün:

—Jesúsuu, Nülüinkai David, pümüliaja taya.

39 Shiasa tü wayuu nüpüleerusukat Jesús sulu'u tü wopukot,

—Kaseesü piküsa —müsü nümün chi mo'usaikai.

Otta chi mo'usaikai, masütaajusai nia sünain a'waataa:

—Nülüinkai David, pümüliaja taya —nümakalaka.

40 Nüsha'walaakalaka Jesús sünain nüsaajirün chi mo'usaikai nünainmün. Je nüntapa nünainmün, nümakalaka Jesús nümün:

41 —¿Kasa pühekaka taa'inrün pümün?

—Senyotkalee, anashi müleka ko'ule taya —nümakalaka nümün Jesús.

42 Asouktüshi Jesús:

—Ko'uichipa pia joolu'u saa'u pünoula —nümakalaka nümün.

43 Ko'u müshija nia. Je süka anaichipain nia, nu'unakalaka joo nümaa Jesús sünain nu'waajün Maleiwa. Je na wayuukanaya, na'waajün chi Maleiwakai süka ne'rüichipain chi wayuukai sünain ko'uin.

19

O'tte'ennüshi Zaqueo nütüma Cristo

1 Je nikerolopa Jesús sulu'umün Jericó, waraittakalaka nia süpa'apünaa. 2 Otta müsia cha'aya eeshi wane wayuu washirü kanülüashi Zaqueo, nia laülaaka naa'u na okotchajüliikana neerü nümün chi sülaülashikai mma. 3 Ni'reein ma'i Jesús. Otta süka wainmain wayuu je süka motsachoin nia, isashi nüchiki ni'rün. 4 Nuwataakalaka nüpulamün Jesús eepünaainjachire nulatün. Nülüikajaakalaka naa'u wane wunu'u miyo'u shii'iree ni'reein nia. 5 Shiasa nüntapa Jesús eere nülüikajaain Zaqueo, niirakaakalaka iipünaamün sünain nümün nümün:

—Püshakata pümata yalajee, waa'iraa. Acheküshi pi'iyouin taya so'uka'i chaa pipialu'umün.

6 Ashakata müshija Zaqueo naa'ujee chi wunu'ukai. Nüntirakalaka Jesús nipialu'umün sümaa talatün ma'i naa'in nümaa. 7 Mojukalaka sünüiki tü wayuu waraittakalüirua nümaa Jesús sünain sümün nujuuna: “¿Jamakuaippaikai makalaka nia ni'iyouin chi kaainjaraikai?”.

8 Nüsha'walaakalaka Zaqueo no'upala na wayuukana sümaa naashajaain nümaa Jesús:

—Senyotkalee, tasülajeerü joolu'u shiatapünaa tü tawashirüinkat sümün wayuu eekai müliain. Je müleka te'ike'erüle paala wane wayuu süka ta'alain saa'u sükorolo, tawalaajeerü sümün süchikua pienchitua —nümakalaka.

9-10 Asouktüshi Jesús:

—Antüshi tayakai, chi Shipayakai Wayuu, süpüla achajawaa süchiki wayuu eekai maa'awain nuulia Maleiwa, shii'iree su'tte'enneein tatüma, maa aka piakai. Je süka pünoujain tanain, maa aka chi watuushikai Abraham sünain nünoujain nünain Maleiwa, shiimün sünain pu'tte'ennün tatüma sümaa tü wayuukalüirua kepiakat yaa sulu'u tü pipiakat —nümakalaka Jesús nümün Zaqueo.

Nachiki na achepchiee e'itaanakana ajapulu'u neerü

11 Saa'in namün na wayuukana waraittakana nümaa Jesús, alü'ülüyaasü nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa, süka pejein Jesús sünain Jerusalén. Nu'ttakalaka joo Jesús sünain ekirajaa naya süka

sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma süpüla sütüjaainjatüin saa'u tü alateetkat ¹² sünain nümüin namüin: "Eetaashi wane wayuu nülüin chi sülaülapü'ukai mma. O'unajachi nia sulu'umüin wane mma wattasü süpüla ni'itaanajachin sünain aluwatawaa. Ale'ejünjachi nia süchikijee tia süpüla nuluwataainjachin naa'u na wayuukana. ¹³ Je nüma'ichiki, neenajakalaka wane nüchepchiairua nünainmüin, maa aka poloosüi, süpüla naapünjatüin wane neerü kanüliasü 'mina' namüin wane'ewai nakua. 'Süma'inru'u nnojolin taya jümaa, anakaja müleka jiyalajüle kasa süka tü taapakat jümüin jükkaiwa shia kachoinwa tü neefkat jütüma', müshi nia namüin.

¹⁴ "Otta wainma na wayuu nuluwataainjaneenakana aa'u, süka na'ürülaain nia, najütüin wane aapieeirua nüchiirua süpüla maa: 'Nnojotsü wacheküin süpüleerua nuluwataainjachin chi wayuukai waa'u'. ¹⁵ Mayaainje niyoktünüin chi wayuukai sütüma wainma wayuu, ayatshia e'itaanüin nia sünain aluwatawaa.

"Je shiasa mapa nüle'ejapa nuumainpa'amüin, neenajakalaka na nüchepchiakana nünainmüin, na naapakana amüin neerü paala. '¿Jera süchon tü neerü taapakat jümüin?', nümakalaka namüin.

¹⁶ "Asouktüshi wane palajana: 'Aluwataashikalee, anu'uya poloosü neerü sükanain tü waneesia paapakat paala tamüin', nümakalaka. ¹⁷ 'Tachepchiee, tütüshi pia. Analeesia ma'i tü paa'inrakat. Süka paa'inrüin tü aluwataanakat anain pia, mayaainje malaachein shia, te'itaan pia joolu'u süpüla laülaainjachin saa'u wayuu sulu'u pueulo poloosü', nümakalaka chi aluwataashikai nümüin. ¹⁸ Asouktüshi wane'eya: 'Aluwataashikalee, anu'uya ja'raisü neerü sükanain tü waneesia paapakat paala tamüin', nümakalaka. ¹⁹ 'Tachepchiee, te'itaan pia joolu'u süpüla laülaainjachin saa'u wayuu sulu'u pueulo ja'raisü', nümakalaka nümüin.

²⁰⁻²¹ "Asouktüshi wane'eya: 'Aluwataashikalee, anuu tü waneesiakat neerü paapakat tamüin paala. Sajatü ne'e shia tanaajaain sulu'u susukot süka mmolüin taya peema, süka wayuüin iche ajapüchi pia süpüla awalaajaa shi'yataain wayuu', nümakalaka. ²² 'Tachepchiee, pia ku'lajaakai aa'in, pi'rala ne'e wayümüin tamüin tü paa'inrakat. Süka pütüjaainje taa'u sünain wayuüin iche ajapüchi taya, ²³ ¿jamaka'a nnojotka'a paapün tü neetkat sümüin wane wayuu süpüla shi'yate'erüin shia süpüla kachoinjatüin shia tapüla?', nümakalaka nümüin.

²⁴ "Nümakalaka joo chi aluwataaikai sümüin tü wayuu eejatkat nümaa: 'Jüsüta jümata nuulia türa neerü nüma'anakat saapünaiwa nümüin chi akanajakai poloosü'. ²⁵ 'Aluwataashikalee, naa'aya poloosü neerü nüma'ana', namakalaka nümüin süka nnojolüin nayaawatüin saa'u tü nümakat namüin.

²⁶ " 'Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai koo'omüin nütüma tü aapünakat nümüin, aapüneerü soo'omüin nümüin. Akaajasa chi eekai nnojolüin koo'omüin nütüma tü aapünakat nümüin, asütüneerü nuulia. ²⁷ Otta müshi'iyaa na ta'ünüükana ayouktakana taya süpüleerua taluwataainjachin yaa toumainpa'a, anakaja su'utinnüle saa'in joolu'u yaa to'upala', nümakalaka chi aluwataaikai namüin".

Kantiashi talataa Jesús Jerusalénmüin

²⁸ Shiasa kettaapa nünüiki Jesús sünain nikirajüin na wayuukana, o'unüshi nia napüleerua sulu'u tü wopukot Jerusalénmüinjatkat. ²⁹ Je

nülü'ülapa sünainmüin tü pueulokat Betfagé oo'ulaka Betania, tü pejekalüirua sünain tü wutai kanüliakat Olivos, nujütakalaka piamashii na nikirajüinkana nüpüleerua sünain nümüin namüin:

³⁰ —Ju'una samüin eemüin tüsa pueulokat jüpüleeruakat. Je jikerolapa sulu'umüin, ji'reechi kapüin wane püliikchon sareerü. Jüsüwateerü tü nüpukat süpüla jajattüin nia tamüin yaamüin. ³¹ Je müleka “¿Jamüinjatü jüsüwataka'a tü nüpukat?” sümüle wayuu jümüin, “Che'ojaashi nümüin chi Senyotkai”, meena jia sümüin —nümakalaka Jesús namüin.

³² Na ajütüüshikana, ayatsia napüla maa aka tü nümakat Jesús namüin.

³³ Je wanaa sümaa nasiwatüin nüpü chi püliikchonkai,

—¿Jamüinjatü jüsüwataka'a tü nüpukat? —nasakirakalaka na kapülüisekana namüin.

³⁴ Nasouktakalaka namüin:

—Che'ojaashi nümüin chi Senyotkai.

³⁵ Najattakalaka chi püliikchonkai eemüin Jesús. Ne'itaakalaka tü nashe'inpalajanakat naa'u chi püliikchonkai. Je no'otokalaka Jesús naa'u.

³⁶ Je sünain nu'unüin Jesús naa'u chi püliikchonkai, awayalayaa müsü süshe'inpalajana tü wayuukolüirua nüpüleerua sulu'upünaa tü wopukot süpüla shii'iyatüin nujutu nümüin.

³⁷ Je nülü'ülapa Jesús sünainmüin eere süshakatüin tü wopukot saa'ujee tü wutai kanüliakat Olivos, talatüsü ma'i naa'in na wainmakana nikirajüin napüshua, süka ne'rapü'üin tü kasa anasü naa'inrakat Jesús, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Na'waajakalaka joo Maleiwa sünain emetuluin nanüiki mayaa:

³⁸ “Anata'aleeshija'a ma'i chi Njünalakai Maleiwa, chi aluwataashikai waya”.

“A'waajünüshi nia maa'ulu yaa chaa iipünaa, süka anajiraainapain na nüpüshikana nümaa Maleiwa”, müsü nanüiki nüchiki Jesús.

³⁹ Otta nanüiki wane na fariseokana sa'akajee tü wattakat saalin wayuu:

—Ekirajüikalee, anakaja püchiajaale na pikirajüinkana —namakalaka nümüin Jesús.

⁴⁰ —Müshi taya jümüin: Müleka ko'utüle na tekirajüinkana, shieerü a'waataka tü ipakalüirua sünain su'waajüin taya —nümakalaka Jesús namüin.

⁴¹ Alü'ütshi joolu'u Jesús sünainmüin Jerusalén. Shiasa ni'rapa tü pueulokat, müshi nia sünain a'yalajaa saalin tü wayuu kepiasükalüirua sulu'u: ⁴² “Alu'uleeka ma'i jia süka nnojoliüyüliain jiyaawatüin saa'u tü ekirajünakat anain jia. Je saa'ujee nnojoi'pü'ün jamajachin jümüin taya, müina nnojoliin anajiraain jia nümaa Maleiwa. ⁴³⁻⁴⁴ Je süka nnojoliipü'ün jünoujain tanain, sünain aluwataaushin taya nütüma Maleiwa, anteena na jü'ünüükana jünainmüin so'uweena wane ka'i süpüla atkawaa jümaa. Noukaajeena achiki jia suulia ojuittaa sulu'ujee tü pueulokat. Je nekero-lapa jünainmüin, o'utüneena aa'in jia sümaa jüchonni je ojunnajinneerü tü jipiakat”.

Nujüttirüin Jesús tü oikkaatkalüirua

⁴⁵ Shiasa süchikijee nüntün Jesús Jerusalénmüin, nikerotokalaka sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa. Eesü nüpüla wane wayuu oikkaasüirua sünain süikkaain tü mürüt o'utinnejatkat aa'in nümüin Maleiwa. Nujüttirakalaka naya anooipa'amüin. ⁴⁶ Nümakalaka sümüin:

—Tü nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sümaiwa, müsü mayaa: “Tü tepiakat, nachuntiajatü na tapüshikana tamüin sainküinjee mmakat süpüshua”, müshi. Otta jiakana, saa'u nnojolüin lotüin jukuaippa süna'in jüikküin tü mürtkat, müsü aka saa'in shipia ka'ruwarannuu jütüma tü nipiakat —nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁷ Nu'ttakalaka Jesús süna'in ekirajaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, no'utee aa'inchi Jesús. Müshi'iya aka naa'in na kojutkana sa'akajee tü wayuukolüirua. ⁴⁸ Akatsa süka een wayuu wainma nümaa waneepia süna'in aapajaa nünüiki, mojushiikalaka shia namüin.

20

¿Jara laülaaka atüma Jesús?

¹ So'u wane ka'i süna'in yaain nikirajüin Jesús tü wayuukolüirua yala sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa je süna'in nüküjain nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, namüin, narütkaakalaka nünainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana, oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judiökana süna'in namüin nümüin:

² —¿Jara koonoloka pia süpüla pujuittirüin anoopa'amüin tü wayuu oikkaatkalüirua? ¿Jara ke'inaajalaka pia süpüla paa'inrüin shia? — namakalaka nümüin.

³⁻⁴ Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Tasakirüin paala jia'aya: ¿Jara ke'inaajalaka Juan süna'in owoutisaajaa? ¿Shi'inaajala wayuu, niataapa Maleiwa? Jüküjaa tamüin — nümakalaka Jesús namüin.

⁵ Naashajaajiraakalaka namüiwa: “Müleka 'Nia Maleiwa' wamüle, '¿Jamakalaka nnojoliika'a jünoujain nünüiki?', meechi nia wamüin. ⁶ Oo'ulaka mojushiisü süpüla 'Wayuu' wamüinjanain, süka nünüikimaajachin nia Maleiwa saajüin tü wayuukolüirua. Eesü süpüla shi'ina'aleenain waya”, majiraashii naya nujuuna Jesús. ⁷ Nasouktakalaka joo nümüin Jesús:

—Nnojoshi watüjaain aa'u jaralin ke'inaajalain.

⁸ Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Nnojoluja'a süpüla taküjüin jümüin jaralin ke'inaajalain taya — nümakalaka namüin.

Nachiki na aa'inmajülüikana wane apain

⁹ Ayatshi Jesús süna'in ekirajaa tü wayuukolüirua süka sukuaippa tü kasa e'nnakat sainküin mma. Müshi nia: “Eetaalashi wane wayuu ka'apainseshi. Nüpünajüin tü wunu'u kachonkot uuwa sulu'u. Naa'inmajirüin wane wayuuirua tü nüpünajüinkat süka nu'unüin süpüla kakaliaa sulu'ümüin wane mma wattasü. ¹⁰ Je kettaapa süka'iya tü a'ttieekat süpüla sütpajünüin, nütütüin wane nüchepchia nanainmüin na aa'inmajülüikana süna'in maa namüin: 'Anakaja juluwataale tamüin süpüshi süchon tü ta'ttia jükotchajalakat, tü tamüinjatkat jütüma saa'u takoroloin shia'. Otta chi nüchepchiakai, ashe'ejünüshi natüma na aa'inmajülüikana. Ajütajaanüshi sümaa nnojolüin kasain najapüipain natüma. ¹¹ Otta chi ka'apainseshikai süchikijee tia, nütütakalaka joo wane nüchepchiaya ni'iraka chi wane. Ashe'ejünataaja joo chii natümayá. Ajütajaanüshi nia sümaa nnojolüin kasain nülu'üjaain natüma, süka e'rülüin ma'i wayümüin naya. ¹² Nütütataaja'a joo wane'eya,

apünüinsüürü joo wayuu nūjütüin nūka chii. Eewaataaja'a joo chii natūmaya sūmaa nojunaa'in nia anooipa'amüin.

¹³ "Je chi ka'apainseshikai sūchikijee tia, ¿Kaseerü cheje taa'inraka?', ma müsü naa'in. 'Anashi tajütüle chi tachonkai aishikai ma'i tapūla. Kojuttaajeechipa eera nia natūma', mūshi.

¹⁴ "Nayasa'a na aa'inmajülüikana ne'raiwa'aya chi nüchonkai chi ka'apainseshikai nüpanapa seeiwa'aya nia, aashajaajiraashii naya: 'Anii chi ka'apainseinjachikai ouktapa chi nüshikai. Joo'uya wo'utaiwa naa'in süpūla wayainjanain makatüin apūla shia', mūshii naya. ¹⁵ Naya'lakalaka joo nia anooipa'amüin je no'utakalaka naa'in.

"Tasakirüin paala jia: ¿Kaseerü naa'inraka chi ka'apainseshikai naka na aa'inmajülü e'rülüikana ma'i wayumüin? ¹⁶ Shiimüin sünain nüle'ejüin süpūla nu'ütüinjatüin saa'in. Je naa'inmajireerü tü na'apainsekat wayuu naatajatü", nūmakalaka Jesús namüin.

Otta tü wayuukolüirua saapapa nünüiki Jesús, mūshii naya:

—Kasataalejese nnojolüin alatüin wamüin tü alatakak namüin na aa'inmajülü e'rülüikana wayumüin.

¹⁷ Niirakaakalaka joo Jesús namüin na laülaayuushiikana sünain nümüin namüin:

—Mūshi'iya aka jia saa'in na aa'inmajülüikana. Soto jaa'in tü ashaju-ushikat paala jūchiki:

"Tü ipa ayouktünakat natūma na akumajülüikana miichi, ekerajüitpa sünain anain ma'i shia süpūla akumajia miichi".

Otta tayakai, taya'aya chi ipa jiyouktakai. ¹⁸ Je sūkajee tia, soto jaa'in wane kasa. Taya'aya chi Nūneekajalakai Maleiwa, je chi eekai niyouktüin taya, amūlouijeechi —nūmakalaka Jesús namüin.

Asakinnayaashi Jesús soo'opūnaa tü neerü nümüinjatkat chi sülaülashikai mma

¹⁹ Otta na karalouktamaajanakana oo'ulaka na laülaashiikana na'akajee na sacerdoté judiokana, kee'ireesü ma'i naa'in nata'üleein Jesús so'u ka'ikat tia, süka nayaawatüitpain saa'u sünain nayain müin aka naa'in na aa'inmajülü e'rülüikana wayumüin sulu'u tü nüküjaitpakat achiki Jesús. Otta nnojishi nata'ülüin süka mmolüin naya seema tü wayuu kamalainkat amüin nünüiki Jesús. ²⁰ Najütakalaka wane wayuu ajayajüsüirua eekai anamiyaain nünainmüin Jesús süpūla nasaki-rayaainjachin nia shi'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanainjatkat anainjee nia natūma nu'upala chi sülaülashikai mma. ²¹ Namayaakalaka nümüin:

—Ekirajüikalee, watüjaa aa'uchi pia sünain shiimüin tü pūmakat sünain ekirajaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, je sünain matüjüin pia kachekalaa su'utku wayuu. ²² Wasakiree amüinchi pia sünain wane kasa: ¿Anashiisü saa'in pümüin wawalaajüle tü neerü nümüinjatkat César chi joyotokai cha'aya Roma sünain aluwatawaa saa'u mmakat, nnojottaapa anain? —namakalaka nümüin.

²³ Otta mūshia Jesús, süka niyaawatüin saa'u sünain naa'inreein kasa mojusü nümüin, nūmakalaka namüin:

²⁴ —Iche'era tamüin wane neerü kachueera awalaajiapü'ukat nümüin chi sülaülashikai mma, te'raiwa shia. ¿Jara kayaakuaka tü sünainkat? ¿Jara kanülüamaajachika shian? —nūmakalaka namüin.

²⁵ —Shia niyaakua oo'ulaka nünülia César tü sünainkat —namakalaka nümüin.

Nūsouktakalaka Jesús:

—Tamüşhii paala jia: Anakaja müleka jaa'inrüle tü nuluwataakat anain César otta jaa'inrünjatü tü nuluwataakat anain Maleiwaya —nümakalaka namüin.

²⁶ Na ajayajüşhiikana, nnojotsü nountüin nantüin süinain wane pütchi kasalajanainjatkat anainjee Jesús natüma. Ko'uko'utshii naya, süka pinoin ma'i naa'in tü nüsouktiakat Jesús namüin.

Shiimüin ma'i naajüin Jesús tü oso'irawaakat aa'in

²⁷ Süntakalaka wane wayuuirua judío kanüliasü saduceo nünainmüin Jesús süpüla süsakirayaainjachin nia. "Nnojoleerü oso'irawaa aa'inyüü süchikijee ouktaa", müsü tü shikirajapü'ukat anain tü wayuukolüirua.

²⁸ Namakalaka joo nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, müsü nünüiki Moisés wamüin sulu'u tü ashajünakat paala: "Müleka ouktüle wane wayuu sümaa machoin nia, anashi müleka niisarüle chi nimüliakai nüchukumüin süpüla kachooijnatüin tü jietkat nütüma", müsü. ²⁹ Eetaashiija'a akaratskishii wayuu pawalaawashii. Ka'wayuuseshi chi epayaakai sümaa ouktüin nia machoinwa'aya sümüin tü nu'wayuusekat. ³⁰ Niisatkalaka chi nimüliakai sümüin tü jietkat. Ouktataashija chii'iya nnojoiwa'aya kachooijn sümüin tü jietkat. ³¹ Eisattaaaja'a joo wane'eya nüchukumüin. Mataaja'a aka nakuaippa napüshua na akaratskishiiikana awalayuwaa. Ouktüşhii naya süinain machoin sümüin tü jietkat natüma. ³² Je oo'uwo'utpa na su'wayuusekana napüshua, ouktüsü mapa shia nachii ruajee. ³³ Su'wayuuseshii napüshua na akaratskishiiikana kataiwa'aya so'u. Wasakiree amüinchi joo pia soo'opünaa tia: So'u tü ka'ikat suso'irainjateetkat o'u saa'in wayuu paajüin, ¿jaraleechi ka'wayuuseka tü wayuu ouktama'akat? —namakalaka na saduceokana nümüin Jesús.

³⁴ Nüsouktakalaka Jesús:

—Sukuaippa tü wayuukolüirua maa'ulu yaa, ka'wayuusejiraasü. ³⁵ Alu'ujasa tü wayuukolüirua eekai aneekünüin nütüma Maleiwa süpüla eeninatüin nümaa süpüla ka'ikat süpüshua, oso'iraweerü aa'in süchikijee ouktaa. Je cha'aya nüma'ana Maleiwa, nnojoleerü pa'wayuusewain. ³⁶ Saa'u meenain aka naya saa'in nakuaippa na aapieekanairua chakana nüma'ana Maleiwa sümaa nnojoliin ouktüin naya, nnojoleena ka'wayuusein, nnojoleena kachooijn. Nüchooin Maleiwa naya saa'u naso'irainapain aa'in süchikijee ouktaa.

³⁷ "Jia manoujainsaliikana süinain suso'irainjatüin saa'in wayuu, soto jaa'in tü nüshajakat achiki paala Moisés soo'opünaa tü nümakat chi Maleiwakai nümüin pasanainjee süinain suwarala tü wunu'u jotüsükat: 'Tayakai, Nümaleiwasekai Abraham, Nümaleiwasekai Isaac, Nümaleiwasekai Jacob', müshi. ³⁸ Tamüşhii paala jia: Chi Maleiwakai, nnojoiishi Sümaleiwasein wayuu ouktüsü. Sümaleiwase eekai katüin so'u, süka katüin no'u naya wayuukana nümüin Maleiwa", nümakalaka Jesús namüin.

³⁹ Müshii joolu'u wane na karalouktamaajanakana:

—Ekirajüikalee, lotüsü ma'i tü püküjaitpakat namüin na saduceokana —namakalaka nümüin.

⁴⁰ Mmolüinapa joo na saduceokana je na wayuukana napüshua seema asakiraa Jesús nachikua süinain wane kasa.

Asakinnüşhii na wayuukana nütüma Jesús

⁴¹ Aashajaashi joo Jesús sümüin tü wayuukolüirua:

—Naashin wane wayuuirua: Chi Cristokai anülia, nuu'uliwo'ulaa ne'e David. ¿Jamüsü sümaka'a tia? ⁴²⁻⁴³ Soto jaa'in nünüiki David, tü nümakat paala sulu'u tü karaloukta kanüliakat Salmos:

“Müshi chi Maleiwakai nümüin chi Tasenyotsekai:

Kojutshaatashi pia tatüma.

Püikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

So'u wane ka'i, tayamüleerü tü pü'ünüükalüirua süpüla malainjatüin shiairua püpüla' ”.

⁴⁴ “Tasenyotsekai” nümüleje'e David nümüin Cristo, ¿jamakuaippalin-jachi nuu'uliwo'ulaaka'a ne'e nia? —nümakalaka Jesús namüin.

⁴⁵ Aashajaashi joolu'u Jesús namaa na nikirajüinkana süna'in saapajüin nünüiki tü wayuukolüirua süpüshua: ⁴⁶ “Jalia jia suulia ashataa nakuappa na karalouktaamaajanakana waraitteekana ma'i aa'in cha'aya metkaaralu'upünaa süna'in kashe'iin naya kuluulu anasü shii'iree nasaküneein sütüma wayuu. Je sulu'u tü ekirajüleekat je süna'in wane mi'iraa, ojoyolooshii naya na'aka na laülaayuukana süpüla kojütüinjanain naya sütüma wayuu. ⁴⁷ Otta e'ike'etshii wayuu eekai ouktüin su'wayuuse shii'iree naapaweein sükorolo. Je süchikijee, kama'ashii naya süna'in nachuntayaain nümüin Maleiwa su'upala wayuu shii'iree kojuteein naya sütüma. Alana'aleejeeria ma'i süna'in süsalain naya nütüma Maleiwa saaliijee tia”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

21

Tü asülaajuushikat sütüma wane wayuu oukta a'wayuuset

¹ Nüikkalaakalaka Jesús yala peje süna'in tü kojon ejitünakat alu'u tü neerü asülaajününjatkat nümüin Maleiwa. Ni'rakalaka tü wayuukolüirua washinnuukana süna'in ejitaa sünnheetse sulu'u. ² Süntakalaka wane wayuu müliasü oukta a'wayuuset. Shijitakalaka piamasü neerü kachueer-achen ne'e. ³ Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Tamüshii paala jia: Alana'aleesia ma'i nümüin Maleiwa tü shijitakat tü wayuukot oukta a'wayuusetkat suuliale'eya tü shijitakat tü wayuukolüirua süpüshua. ⁴ Na washinnuukana, nejitüin tü süpütaalakat nanheetse. Alu'usa shiakat, mayaainje mülia'in ma'i, shijitüin süpüshua tü sünnheetse süma'anajatkat —nümakalaka Jesús namüin.

Tü kasa ee'yataainjatkat süpülapünaa niitaain Cristo

⁵ Yootüshii waneerua na nikirajüinkana Jesús süna'in namüin:

—Anashaatasü ma'i tü a'waajüleekat Maleiwa. Anasü ma'i shipitüin tü ipakat je tü kasa aapuushikat nümüin Maleiwa süpüla anainjatüin shiyolojo yaa sulu'upünaa —müshii naya.

Nümakalaka Jesús namüin:

⁶ —Süpüshua türa ipa ji'rakat joo müinma'a yaa, ojuttinneerü shia mmolu'ümüin süna'in süsolojüneerüin so'uweena wane ka'i.

⁷ Nasakirakalaka na nikirajüinkana:

—Ekirajüikalee, ¿joujaleerü sujuttinnaka tü a'waajüleekat Maleiwa? ¿Je kasa shiyaawaseetka wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u süna'in sülü'ülüin ka'ikat tia?

⁸ Nüsouktakalaka Jesús: “Anteerü wayuu wainma süna'in maa: 'Taya'aya Cristokai', meena. Pülashii naya nütüma Maleiwa naashin. 'Alü'ütsü sükalia süpüla saja'lajaainjatüin tü kasakat süpüshua', meena naya. Jalia jia suulia anouja'alaa na'alain na wayuukana, suulia jüüjü'ülaajün jia sümüin tü nekirajakat anain. ⁹ Ja'itaina jia

aapüin süchiki kasachiki sainküin mmakat süpüshua, nnojo jainkuuin aa'in sütüma. Ja'itakaje tiairua, nnojotsü shiain shiyaawasein süna'in süntüitpain tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasakat süpüshua. Alatüinjatia ne'e kasa eekai müin aka tüü süpülapünaa süntüin ka'ikat tia", nümakalaka Jesús namüin.

¹⁰ Ayatshi Jesús ekirajüin na nikirajüinkana: "Atkaajiraaeerü wayuu sainküin mmakat süpüshua. ¹¹ Mülieerü ma'i saa'in wayuu sütüma jamü je sütüma ayuulii sainküin mma. Je akutkujaweerü tü mmakat sainküin mma. Je ainkuujeerü ma'i saa'in tü wayuukolüirua sütüma tü kasa ee'iyataajeetkat chaa iipünaa sirumatu'u.

¹² "Otta süpülapünaa sülatüin tü taküjaitpakat achiki jümüin, ata'ünneena jia sütüma wayuu süna'in mülia'in ma'i jaa'in sütüma saaliijee kojutüin tanülia jütüma. Asha'wale'enneena jia sulu'u tü ekirajüleekat namülatu'u na laülaayukana judiokana süpüla jüsouktüinjanain namüin saa'u tü jünoulakat. Je o'uninneena jia natüma nanainmüin na sülaülashiikana mma süpüla jikerotinneenain natüma sulu'ümüin tü kaatsetkat. ¹³ Je sükajee jüsoukteenain saa'u tü jünoulakat, atüjaaneechi aa'u taya natüma na sülaülashiikana mma. ¹⁴ Je so'u ka'ikat tia, nnojo jüshapataain aa'in saa'u tü jüsouktüinjatkat aka namüin. ¹⁵ Kekiijeeena jia tatüma je taapeerü jümüin tü pütchi jüsouktüinjatkat aka namüin na ji'ipolokana. Je iseerü nachiki na'ülüjaain jümaa, süka pansaajeerüin ma'i tü jüsouktiakat ne'ipajee. ¹⁶ Aapüneerü jikii nütüma jüshi otta jii je juwalayuu je nütüma chi eekai ja'aleewain. Nnojolii ne'e nayain namüiwa katümasireenain na ji'ipolokana. Je eeshii ja'aka eekai nnojoleenain o'ttooin suulia o'utinnaa aa'in natüma na sülaülashiikana mma. ¹⁷ Je saaliijee jünoujain tanain, maalinjeena jia süpüla wayuu süpüshua. ¹⁸ Akaajasa jiakana, nnojo mmolüin jia seema tü na'ürülakat, süka shiimüin süna'in taa'inmajeenain jia noulia. Jünouja jümaala tü tamakat joolu'u jümüin: Nnojoleena jia ayüülajünüin tatüma. ¹⁹ Je müleka jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, ayateena jia o'tte'ennüin tatüma.

²⁰ "Je wanaa sümaa nashutüin Jerusalénmüin na jü'ünüü gentilekana sümaa suukaajüneerüin tü pueulokot natüma suulia sujuinnajüin wayuu, jütüjaajeerü aa'u süna'in sülü'ülüin tia ka'i sujuttinnüinjatkat o'u tü a'waajüleekat Maleiwa. ²¹ Je so'uweena ka'ikat tia, na wayuu kepiakana sulu'u tü mmakat Judea, anakaja müleka na'luwataale sa'akamüin tü uuchikat süpüla nanujulaainjanain cha'aya. Je tü wayuuirua yaasukat sulu'u Jerusalén, anasü müleka sujuittüle sulu'ujee. Je tü waraittäskalüirua anooipa'a, anasü müleka nnojorule shikerolüin yala sulu'ümüin süpüla asaajaa sükorolo. ²²⁻²³ 'Aisha'ajaa' meerü tü wayuu eekai ipoolüin je eekai sütulayülüinya süchon so'u ka'ikat tia, süka kapülejeerüin ma'i süpüleerua awatawaa. Tüü, shieerü sükaliaka süsalainjatüin saainjala wayuu süpüla shikeraajünjatüin süpüshua tü ashajünakat achiki paala. Miyo'u ma'i tü müliaa shi'reetkat tü wayuukolüirua sainküin mmakat tüü sütüma nü'ürüla Maleiwa saaliijee saainjala. ²⁴ O'utüneerü aa'in wainma wayuu natüma na gentilekana süna'in tia atkawaakat. Je eekai apütaain süna'in katüin so'u, ata'ünneerü süpüla e'ikajünaa chaa watta sulu'ümüin wainma mma naatawai. Je na gentilekana, o'tteena naya süna'in laülaain saa'u Jerusalén. Nnojoleena o'ulaain naya suulia aluwatawaa süma'inru'u ayatüin tü ka'i aapünakat namüin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²⁵⁻²⁶ Ayatshi Jesús sünain aküjaa namüin na nikirajüinkana süchiki tü alateetkat so'uweena wane ka'i. Müshi nia namüin: "Akaweeria takalia tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Ee'iyataajeerü tü shiypawasekalüürüa eejee chi ka'ikai, chi kashikai, je tü jolotsükalüürüa süpüshua, süpüla sütüjaainjatüin saa'u wayuu sünain teitaain. Ojunuwaajeerü tü jolotsükolüürüa iipünaajee. Otta yaa mmolu'u, ko'lotüinjeerü ma'i tü palaakat sümaa ko'ontüin shia. Ayo'ujaajeerü saa'in wayuu süpüshua sütüma, süka nnojolüin sütüjaain saa'u tü o'otainjatkat yaa saa'u mmakat. ²⁷ Otta so'uweena ka'ikat tia, shi'reechi taya wayuu, tayakai, chi Shipayakai Wayuu, sünain antaa sa'aka wane siruma. Anashaateerü ma'i tü tantiakat, süka tanteechin sünain pülashin je sünain e'itaushin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa wanaa nümaa. Je sütüjaajeechi aa'u taya sünain ajütüüshin nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa. ²⁸ Je su'ttapa sünain sükutkujaa'in tü kasakat cha'a iipünaa, anakaja eejeerüle jaa'in sünain tale'e'jüinjachin. Nnojolumaateerü mojuin jaa'in, süka taashimaateenain jia suulia kaainjalaa", nümakalaka Jesús namüin.

²⁹ Nikirajakalaka joo naya süka sukuaippa tü kasa e'naajünakat sainküin mma. Müshi Jesús namüin: "Soto jaa'in sukuaippa tü wunu'u 'higuera' münakat. ³⁰ Wanaa sümaa iyotüin süpana tü wunu'ukot, jütüjaa aa'ulu sünain sülü'ülüin süpüla sütüin iwa. ³¹ Aka'aya ji'rapena tü taküjaitpakat achiki jümüin, jütüjaweerü aa'u sünain sülü'ülüin nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa.

³² "Shiimüin ma'i tü tamakat jümüin, tü wayuu eejeetkat wanaa sümaa ka'ikat tia, nnojoleerü ouktüin süpülapünaa sülatüin süpüshua tü kasa taküjaitpakat achiki jümüin. ³³ Taso'iree aa'inchi jia joolu'u sünain wane kasa: Mayaainje saja'tteerüin tü kasakat cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa mmolu'u so'uweena wane ka'i, tü pütchi tekirajapü'ukat anain jia, ayateerü süpüla ka'ikat süpüshua", nümakalaka Jesús namüin.

³⁴⁻³⁵ Nüso'irakalaka Jesús naa'in na nikirajüinkana süpüla einjatüin naa'in sünain nükalia chi Shipayakai Wayuu. Müshi nia namüin: "Shiimüin sünain taluwataajeechin tayakai, chi Shipayakai Wayuu, saa'u tü wayuukolüürüa ütämünre'eya so'uweena wane ka'i. Müleka jülüjüle jaa'in ne'e emi'ijaa, eperuwaa oo'ulaka ekawaa, je müleka jüshapataale aa'in saa'u tü jiküinjatkat, nnojoliishijja'yapain jia sünain a'atapaa taya sükajee tia. ³⁶ Anakaja müleka jülüjüle jaa'in tü takaliakat waneepia, sümaa jüchuntüin nümüin Maleiwa süpüla süchehennajatüin jaa'in sünain tü jünoulakat su'unnaa tü kasa mojusü alateetkat, suulia japüjain jia tamülatu'u tayakai, chi Shipayakai Wayuu", nümakalaka Jesús namüin.

³⁷ Eepü'üshi Jesús so'uka'i sünain ekirajaa wayuu yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa sa'wai, eepü'üshi nia saa'u tü wutaikat kanüliasü Olivos. ³⁸ Je wainma wayuu antapü'ukat watta'a maalü sulu'ümüin tü a'waajüleekat süpüla saapajüin nünüiki.

22

Judas, aapeeshi nikii Jesús

¹ Alü'ülaasü joo sükalia tü mi'iraakat "Pascua" münakat, ekaanapü'ukat anain tü pan ma'akatskat soolojia. ² Je na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiókana, oo'ulaka na karalouktamaajanakana, nachajaain sukuaippa nu'utia naa'in Jesús. Saa'ujee mmolüin naya neema na wayuu nümaajanakana Jesús, mojusheelakaka shia namüin.

3-4 Otta müshia Judas Iscariote, napüshi na polooshiikana piammüin Aluwataaushikana, jüüjüüsü naa'in sümüin nünüiki Satanás chi sülaülashikai yolujaa. Nu'unakalaka Judas nanainmüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na sülaülashiikana suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla naashajaain namaa süchiki aapaa nikii Jesús. 5-6 Talatakalaka ma'i naa'in nayakana. "Wawalaajeечи pia müleka pükaalijüle waya sünain ata'ülaa Jesús sujuuna tü wayuukolüirua nümaakat", namakalaka nümüin Judas. "Meerüja", müshi nia sünain nüchajaain sukuaiippa aapaa nikii Jesús sujuuna tü nümaajatkat.

Tü nümakat Jesús sünain tü ekawaakat shikiira "Pascua"

7 Je sünain tü mi'iraakat Pascuakat anülia, antüsü joolu'u tü ka'ikat o'utünakat o'u naa'in wane anneetchon süpüla ekünaa. 8 Nüjütakalaka Jesús Pedro je Juan sünain maa namüin:

—Ju'una jumata pueulopa'amüin yapaiwa jütüma tü weküinjatkat sünain tü mi'iraakat —nümakalaka namüin.

9 —¿Jalasü pücheküin süpüleerua wekeraajüin shia? —namakalaka nümüin.

10 Nüsouktakalaka joo Jesús namüin:

—Cha'aya sulu'u tü pueulokot, ejeечи jüpüla wane wayuu alü'üjüshi amüchi sümaa wüin. Ju'una nüchiirua eemüinre nikerolüin sulu'umüin wane miichi. 11 Meenakalaka jia nümüin chi nipiajachikai: "Aluwataashi nünüiki chi Ekirajüikai süpüla wasakirüin sünain jaralüin tü paü nikaain-jatkat alu'u tü Pascuakat namaa na nikirajüinkana". 12 Nii'yateerü jümüin wane paü miyo'u saa'ujeesü tia miichikat kalu'usü korolo. Anakaja jiketjaajüle tü paükat wapüla —nümakalaka Jesús namüin.

13 O'una müshiija joo naya sulu'umüin tü pueulokat. Ayatsia tü nüküjajakat achiki Jesús namüin. Nekeraajakalaka tü paükat süpüla neküinjatüin tü Pascuakat yala sulu'u.

14 Shiasa joo aipa'a keraapa tü paükat natüma, nüntakalaka Jesús namaa na Aluwataaushikana sünainmüin tü ekawaakat. 15 O'ttüshi joolu'u Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Süchuntatüjülia taa'in shii'iree tekeein jümaa tü Pascuakat süpülapünaa te'rüin tamüliala. 16 Shiimüin sünain nnojoleechin eküin taya tachikua tüü wane'ere'eya süntapa nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa shikeraajapa tü ashajünakat tachiki —nümakalaka Jesús namüin.

17 Naapaakalaka joo Jesús wane iita kalu'usü wiino sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—Na. Jüsa jümaala wane'ewa'ire jukua. 18 Tamüshii paala jia: Je joolu'u yaajee yaa, nnojoleechi taya asüin tüü tachikua wane'ere'eya tasüin so'uweena wane ka'i cha'aya nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa eere nuluwataain.

19 Naapaakalaka wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shi'ipawalin shia namüin na nikirajüinkana sünain nümüin namüin:

—Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya sünain aapajiraain tekii jaa'u jiakana. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülaajatü jaa'inrüin waneepia süpüla sotüinjachin jaa'in taya —nümakalaka Jesús namüin.

20 Akaajaa tü naa'inrakat süka tü iitakat kalu'ukot wiino. Süchikijee nekaain, naapaakalaka shia sünain nümüin namüin:

—Asüüshikat tüü, anuu jüsüitpain joolu'u, müsü aka sukuaippa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajünjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatüjütkaalia nütüma je süpüla sülatinnajatüin saainjala wayuu jüpüshua.

²¹⁻²² Ayatüshi Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Shiimüin sünain to'utinneechin aa'in maa aka tü ashajünakat paala tachiki tayakai, chi Shipayakai Wayuu. Otta chi wayuu aapüinjachikai tekii, alu'uleekajja'a ma'i nia, süsaleechika'a —nümakalaka namüin.

²³ Otta na nikirajüinkana, nasakirajiraakalaka sünain jaralin na'akajee chi aapüinjachikai nikii.

²⁴ Je süchikijee, o'ttühii naya sünain a'ülüjaajirawaa saa'u jaralin chii miyo'uin na'akajee. ²⁵ Anuu tü nümakat Jesús soo'opünaa tia: “Na laülaashiikana naa'u na gentilekana, naluwataain naya pejeewa. ²⁶ Otta jukuaippa jia kana, nnojotsü müinjatüin. Chi wayuu laülaweekai ja'aka, acheküshi jüüjüinjachin jümüin jüpüshua. ²⁷ Sa'aka wayuu maa'ulu yaa, ¿jarai chi kojutkai atümaa? Aashin niain chi aikkalaakai süpüla ekawaa, nnojoshi niain chi e'ikajüikai eküülü amüinyüü. Alu'ujasa tayakai ja'aka, müshi aka taya saa'in wane e'ikajüi eküülü, süka jüüjüin jümüin waneepia.

²⁸ “Süka nnojolin jüyüülajüin taya su'unnaa tü müliaa te'rapü'ukat, ²⁹⁻³⁰ taneeküin jia süpüla tamaainjanain jia cha'aya nümaa Maleiwa. Je süka te'itaanüin nütüma chi Tashikai süpüla aluwatawaa, te'itaweena jia so'uweena ka'ikat tia süpüla aluwatawaa naa'u na wayuu Israelkana, na polooshiikana piammüin e'irukuu, je ekeena jia tamaa cha'aya saa'u sa'aniraaitpain jukuaippa tamaa”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Pedro, ounjulajeechi nüchiki Jesús

³¹ Aashajaashi joo Jesús nümaa Pedro:

—Tawala Simón, paapa tü taküjainjatkat pümüin. Achuntünühii jia nütüma Satanás süpüla nuu'ulaküinjatüin jaa'in. ³² Otta paa'u piakai, achuntüshi taya nüümüin Maleiwa süpüla püchecherüinjatüin paa'in sünain tü pünoulakat. Mayaainje püyüülajüinjachin taya, ayaawajaweechi pia paa'in püchikua. Shiasa piyaawajaapa paa'in, anashi müleka pükaalijüle na puwalayuukana süpüla nanoujainjanain waneepia —nümakalaka Jesús nüümüin.

³³ Nüsouktakalaka Pedro:

—Senyotkalee, nnojoiereja ma'i tayüülajüinjachin pia, ja'itaichi ata'ünnüin taya sulu'ümüin tü kaatsetkat, ja'itaichi to'utüneein aa'in saaliijee tanoujain pünain —nümakalaka nüümüin.

³⁴ —Pedro, tamüshi paala pia: So'ule'eya aikat tüü, süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina, aattajiraweechi pia paa'u apüntüintua sünain pi'raajüin taya —nümakalaka Jesús nüümüin.

³⁵ Müshi joo Jesús namüin napüshua na nikirajüinkana:

—Soto jaa'in tü ka'i taluwataaka'inika o'u paala jia, wanaa sümaa nnojolin jülü'üjün jünneetse oo'ulaka jükapateetse oo'ulaka shii'iratia tü jüsapaatsekat. ¿Eesüsa'aya kasa che'ojaaka jümüin jukualu'u? —nümakalaka namüin.

—Nnojotsü kasain che'ojaain wamüin —namakalaka nüümüin.

³⁶⁻³⁷ Asouktüshi Jesús:

—Alu'ujasa müinma'a yaa, müleka kanneetsere jia, acheküsü jülü'üjüin. Je müleka kama'anale jia kapateerü, anasü müleka jülü'üjüle. Müleka che'ojaale jümüin chajaruuta süpüla eejirawaa, anashii müleka juikküle

tü jüshe'inpalajanakat süpüleerua. Soto jaa'in tü ashajünakat paala tachiki: “Kaainjarai nia saa'in namüin na wayuukana”, müsü. Anashii jütüjaale saa'u tü pütchikat sünain sülü'ülaain shikeraajün ju'upala — nümakalaka Jesús namüin.

³⁸ —Senyotkalee, anuu piamasü chajaruuta wama'ana —müshii naya nümüin.

Nümakalaka Jesús namüin:

—Anasü woo'ulaale joolu'u suulia waashajaain süchiki eejirawaa.

Aashajaashi Jesús nümaa chi Nüshikai

³⁹ Nu'unakalaka joo Jesús namaa na nikirajüinkana eemüin tü wutaikat “Olivos” münakat eepü'üle noutkajaapü'üin. ⁴⁰ Je nantapa chamüin, nümakalaka Jesús namüin:

—Anashii müleka jüchuntüle joolu'u nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajün jaa'in Satanás —nümakalaka namüin.

⁴¹ Nükatalaakalaka joo Jesús noulia na nikirajüinkana mamüin aka tüsa sünain nüsapainkain nia süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa: ⁴² “Taata Maleiwa, müleka pücheküle, anasüje puu'ule'erüle toulia tü müliaa te'reetkat joolu'u. Akatsa nnojolün shiainjatüin paa'inrüin tü tachekekak ne'e tamüiwa, shia paa'inrüinjatka tü püchekakat tapüleerua”, nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa.

⁴³⁻⁴⁴ Nüntakalaka joo wane aapiee nüma'anajee Maleiwa süpüla nüchecherüinjatüin naa'in Jesús, süka mojuin ma'i naa'in sünain achunataa nümüin Maleiwa. Keraawataashi Jesús, mataasü aka saa'in isha tü nirakat sünain shipittüin mmolu'umüin.

⁴⁵ Shiasa süchikijee naashajaain nümaa Maleiwa, nüsha'walaakalaka sünain nürütkaain nanainmüin na nikirajüinkana eere natunkaja'attaain nüpüla saa'ujee mojuin ma'i naa'in nayakana.

⁴⁶ —¿Jamüshii jia jutunkajaka'a ma'i? Jütamaajaa jumaala. Anashii müleka jüchuntüle joolu'u nümüin Maleiwa suulia nuu'ulakajün jaa'in Satanás —nümakalaka namüin.

Ata'ünnüshi Jesús

⁴⁷ Wanaa sümaa naashajaain Jesús namaa na nikirajüinkanairua, nantapaatalakalaka wane wayuuirua wainma nüchiirujee Judas chi napüshikai na polookana piammüin. Nürütkaakalaka nünainmüin Jesús sünain nuusajün nia. ⁴⁸ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Judas, ¿paapüinra ma'i tekii süka wane achu'nnaa, tayakai, chi Shipayakai Wayuu?

⁴⁹ Na nümaajanakana Jesús, nayaawatapa aa'u tü alatajatkat nümüin, müshii joolu'u:

—Senyotkalee, ¿acheküsü wayuutüin wachajaruutse noo'omüin? — namakalaka nümüin.

⁵⁰ Nuwatalakalaka wane chi nikirajüinkai Jesús noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judíokana. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'e nikialu'ujeejatkat.

⁵¹ —Juu'ulaa jümata suulia tü jashieekat —nümakalaka Jesús namüin sünain ni'itaain najapü saa'u nüche'e chi wayuukai süpüla anain süchikua.

⁵² Je nünüiki Jesús namüin na antakana nünainmüin, na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judíokana oo'ulaka na sülaülashiikana suwaariase tü a'waajüleekat oo'ulaka na laülaashiikana naa'u na judíokana:

—¿Ka'ruwaraiyaa taya jaa'inru'u jüntakalaka tanainmüin sümaa wunu'u oo'ulaka chajaruuta jajapulu'u süpüla jüta'ülünjachin taya? ⁵³ ¿Jamüshi nnojoi'ka'a jüta'ülün taya paala cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa eere fekirajapü'ün ju'upala? Antüshii jia tanainmüin joolu'u süse'eru'upünaa ai, süka jüüjüün jia sümün nümüki Satanás chi sülaülashikai piyuushi —nümakalaka namüin.

Aattajaashi Pedro

⁵⁴ Nata'ülakalaka Jesús sünain no'unirüin nia yalajee nipialu'umüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiökana. Otta müshia Pedro, nünanajakalaka nüchiirua ka'yatalu'ujee. ⁵⁵ Shiasa nantapa chamüin cha'aya sulu'umüin nüpaatiase chi laülaashikai, achuwajaashii siki pasanain sünain tü paatiakat eere joyojoyolün naya sü'ütpa'a. Otta müshia Pedro, ojoyolooshi na'aka. ⁵⁶ Je wane nüchepchia chi laülaashikai, shi'rüin Pedro so'u suwarala tü sikikat. Shiirakaakalaka ma'ia.

—Nia'asa chi nümaapü'ükai chi ata'ünnakai chii —sümakalaka namüin na wayuukana.

⁵⁷ Otta müshia Pedro, naattajaakalaka suulia tü wayuukot:

—Nii waa'iraa, nnojoiishi te'raajüin chi pümakai tamüin —nümakalaka sümün.

⁵⁸ Shiasa mapa, niirakaakalaka joo wane wayuu nümün Pedro sünain nümün nümün:

—Aashin piyaain wane nütünajut chi wayuukai ata'ünnakai.

Nüsouktakalaka Pedro nümün:

—Nnojo, nnojoiishi tayain —nümakalaka.

⁵⁹ Shiasa mapa, maa aka wane oora süchikijee, nümakalaka emetut wane wayuu:

—Shiimüin sünain nümaapü'ün chira wayuukai, süka Galileaje'ewalin nia wanaa nümaa.

⁶⁰ Nüsouktakalaka Pedro:

—¿Kasakai wayuu tia? Nnojoruleeja tatüjaain aa'u tü paashajaakat achiki —nümakalaka.

Shiasa wanaa ma'ia sümaa naashajaain Pedro, akootole'erajaashi chi kaliinakai. ⁶¹ Otta müshia chi Senyotkai yaa ka'yatalu'u nünain Pedro, nujununtaakalaka sünain niirakaain ma'ia nümün Pedro. Sotokalaka naa'in Pedro tü nümakat Jesús paala nümün: “So'ule'eya aikat tüü, süpülapünaa ni'yalajüin wane kaliina, apünüintueechi taya punujulajüin achiki sünain pi'raajüin taya”. ⁶² Nujuittaakalaka Pedro yalajee yala sünain mojin ma'ia naa'in. Mियो'u ma'ia ni'ira sünain a'yalajaa.

Mee'erapalashi Jesús sütüma wayuu

⁶³ Je na wayuukana ata'ütkana Jesús, o'ttühii sünain neme'erainpalain nia je sünain nashe'ejün nia. ⁶⁴ Ne'itaain wane kuluulu nu'upa'apünaa sümaa namüin:

—Müleka chajeejachire pia eejee Maleiwa, püshantaja saa'u jaralin ashe'etüin pia —namakalaka.

⁶⁵ E'rühii ma'ia wayumüin sulu'u nanüki nümün.

Asakinnayaashi Jesús natüma na laülaayuukana

⁶⁶ Shiasa mapa ja'yuuapa, outkajaashii napüshua na laülaayuukana. Eeshii na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana oo'ulaka na karalouktamaajanakana. O'uninnüshi Jesús nanainmüin süpüla nüsakijününjachin natüma.

67 —¿Shiimüinjasa sünain piain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa? Pükaja wamüin —namakalaka na laülaayuukana nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús ne'ipajee:

—Müleka “taya'aya” tamüle jümüin, nnojoleerü jünoujain tanüiki. 68 Je müleka jiale asakinnüin tatüma sünain wane kasa, nnojoleena asouktüin jia te'ipajee. 69 Je joolu'u mapeena, eejeechi taya, chi Shipayakai Wayuu, nümaa Maleiwa Pülashikai sünain joyotüin nikialu'ujee, saa'u kojutüin taya nütüma —nümakalaka Jesús namüin.

70 Nasakirayaakalaka nia nüchikua:

—¿Pia chi Nüchonkai Maleiwa paajüin? —namakalaka nümüin.

—Aa, shiimüin sünain tayain chi jümüichipakai achiki —nümakalaka Jesús namüin.

71 —Wapüitpa'asa nünüiki sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa naajüin, chi Nüchonkai Maleiwa naajüin. Nnojolüitpa che'ojaain wayuu wamüin aküjüinjatkat nüchiki süpüla kasalajanainjatüin tü nümakat watüma —namakalaka joo na laülaayuukana.

23

Asakinnüshi Jesús nütüma Pilato

1 Nasha'walaakalaka joo na laülaayuukana napüshua süpüla namaainjachin Jesús eemüin Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia. 2 O'ttühii joo naya sünain aküjaa na'alain nümüin Pilato sünain kaainjaralin Jesús naajüin. Anuu tü namakat:

—Nikirajüin tü wayuukolüirua süpüla kanainjachin saa'in chi Césarkai je süpüla nnojolüinjatüin saapüin tü neerü nüchuntakat wamüin. Müle'o ma'i tü e'raakat wayumüin nüma'ana. Nia Cristokai naashin, wane aluwataai, süka chajeejachin nia eejee Maleiwa naashin.

3 Nüsakinnakalaka Jesús nütüma Pilato:

—¿Pia'aya chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío?

Nüsouktakalaka Jesús:

—Shia'aya tia pümakat.

4 Nüküjakalaka joo Pilato namüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdoté judíokana oo'ulaka sümüin tü wayuukolüirua eejatkalüirua: —Nnojotsü tantüin anain wane ainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma saa'ujee —nümakalaka.

5 Masütaajusalii joo naya sünain mojuin nanüiki nümüin Jesús:

—O'ttühii nia sünain ekirajaa wayuu cha'aya Galilea, je antüichipa yaamüin yaa Jerusalénmüin süpüla sütkaaajiraainjatüin tü wayuukolüirua süpüshua yaa sulu'u tü mmakat Judea sütüma tü nikirajakat anain sümüin —namakalaka nümüin Pilato.

Asakinnayaashi Jesús nütüma Herodes

6 Je Pilato, sütüma tü namakat nümüin, nüsakirüin naya sünain müleka cheje'ewaie Jesús Galileajee. 7 Mayaashi nütüjaain saa'u sünain Galileaje'ewalin nia, nüjütakalaka nia nünainmüin Herodes chi sülaülashikai Galilea, süka yalajachin nia Jerusalén wanaa sümaa tia.

8 Talatüsü ma'i na'in Herodes nüntinnapa Jesús nünainmüin. Saa'u naapapü'üin nüchiki, ni'reepü'üin ma'i nia. Ni'reein süpüla naa'inrüinjatüin Jesús nu'upala wane kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. 9 Kama'a ma'i Herodes sünain nüsakirayaain Jesús. Otta müshia Jesús, nnojoiishi asouktüin. Ko'uu müshi nuulia. 10 Otta

na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana oo'ulaka na karalouktamaajanakana, sha'washawatshii nü'ütp'a Herodes sünain emetuluin nanüiki, "Wayuu kaainjarai nia", sünain namüin nümüin Jesús. ¹¹ Püla aa'inchii Herodes oo'ulaka tü nüsurulaatsekalüürua nuulia Jesús. Na'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma, süpüla neme'erainpalain nia. Nüjütakalaka nia nüchikua nünainmüin Pilato. ¹² Je paala, mojaawapü'üshi Herodes nümaa Pilato. Anaawaleeshii naya so'u ka'ikat tia.

Oonooshi Pilato sümaa tü wayuukolüürua

¹³ Nükotchajaakalaka joolu'u Pilato na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana je na laülaayuukana je tü wayuukolüürua ¹⁴ sünain nümüin namüin:

—Aashin jüntirüin chi wayuukai tamüin, sünain nikirajüin tü wayuukolüürua süpüla kanainjachin saa'in César jaajüin. Saa'in tamüin, süchikijee tasakirüin nia ju'upala, nnojotsü tantüin anain tü naainjala jüküjakat achiki tamüin. ¹⁵ Akaajaa Herodes, nüle'ejirüin chi wayuukai wanainmüin nüchikua, süka nnojolin nüntüin sünain wane kaainjalaa nünain. Akaajaa jiakanaya, jütüjaa aa'uchi sünain nnojolüin wane aainjalaa süpüla waapünjatüin nikii sünain ouktaa. ¹⁶ Anashi tajütirüle nia süchikijee ta'yaajirüin —nümakalaka Pilato namüin na wayuukana.

¹⁷ (Eesü wane kasa naa'inrapü'üin Pilato su'unna'awai tia mi'iraakat. Nujuittirapü'üin wane püreesashi namüin na judiökana. ¹⁸⁻¹⁹ Eejachikalaka wane püreesashi kanüliashi Barrabás. Ata'ünnüshi nia saaliijee nütke'erüin wayuu nümaa chi sülaülashikai mma cha'aya Jerusalén je saaliijee o'utaa saa'in wayuu.)

Namakalaka joo na wayuukana süka nekiisa nümüin Pilato:

—Pu'uta naa'in Jesús. Püjüta nüchiki Barrabás.

²⁰ Naashajaakalaka joo Pilato namaa na wayuukana nüchikua shii'iree nüjütireein Jesús. ²¹ Otta na wayuukanairua, nayouktüin nüjütününjachin.

—Püchitira saa'u kuruusa —namakalaka sünain a'waataa.

²² Naashajaakalaka Pilato namaa nüchikua, apünüintuairü süka tüü. Nümakalaka namüin:

—¿Jamüshi takacherirünjachika'a nia? ¿Kasa naainjalaka? Nnojotsü tantüin anain wane naainjala süpüla taapünjatüin nikii süpüla ouktaa. Anashi tajütirüle nia süchikijee ta'yaajirüin.

²³ Otta müshi'iya na wayuukanairua, masütaajusalii sümaa nekiisa:

—Püchitira saa'u kuruusa.

Nountakalaka noonooiin Pilato sümaa tü nachuntakat.

²⁴ —Taa'inreerü tü jüchuntakat tamüin —nümakalaka namüin.

²⁵ Naapünakalaka Jesús süpüla aa'innünjatüin nüka tü kee'ireekat naa'in näyakana. Otta chi wayuukai püreesashikai saa'u nütke'erüin paala wayuu je saa'u nu'utüin saa'in wayuu, chi "anashi nüjütünüle" namakai paala na wayuukana, nujuittinnakalaka chi wayuukai nütüma Pilato.

Akachennüshi Jesús sünain kuruusa süpüla ouktaa

²⁶ Wanaa sümaa nu'uninnün Jesús sütüma wane surulaalüürua eemünjachire nükachennünjachin natüma, antüshi Jerusalénmüin wane wayuu Cireneje'ewai kanüliashi Simón. Nüta'ünnakalaka joo natüma na surulaatkana süpüla nülu'üjainjatüin tü wunu'ukot nüchiirua Jesús, tü akachennünjachikat anain nia. ²⁷ Je sa'aka tü wayuu wattakat

saalii o'unakat nüchiirua Jesús, eesü wane jieyuurua sünain shi'yalajüin emetut ma'i naalii. ²⁸ Nujununtaakalaka Jesús nanainmüin na jieyuukana süpüla nümüinjatüin namüin:

—Jia jieyuukana Jerusalénje'ewaliikana, nnojo j'i'yalajüin taalin. Ji'yalajaa jaa'u jiakana je saa'u jüchonni. ²⁹ E'reena jia müliaa so'uweena wane ka'i. Je so'u ka'ikat tia, “Alana'aleekatche anaa sümüin tü machonsatkalüirua”, meena jia süka nnojoleerüin shi'rüin o'utinnüin aa'in süchon. ³⁰ Je sünüiki wayuu süpüshua so'uweena tia: “Anasüje sujuttüle tü uuchikalüirua waa'u”, meerü süka mülo'ujeerüin ma'i tü müliaakat namüin. ³¹ Shiimüin sünain ein tü müliaakat jüma'ana maa'ulu yaa, mayaa'inje ein taya ja'aka. Otta süchikijee to'unapa juulia, alana'aleejeena ma'i jia sünain müliaa —nümakalaka Jesús namüin.

³² Je nümaa Jesús, o'uninnüshii piamashii wayuu kaainjaralii o'utünüinjanakana aa'in wanaa nümaa. ³³ Je nantapa cha eemüin wane wutai kanüliasü “Ekiyüukat”, nükachennakalaka Jesús oo'ulaka na piamashii kaainjaralii. E'itaanüshi wane nikialu'ujee oo'ulaka wane nüpe'eru'ujee. ³⁴ Nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa:

—Taataa, anashi müleka pülatirüle naainjala noulia na aa'inrakana tamüin tüü, süka nnojoliin natüjaain saa'u tü naa'inrakat taka —nümakalaka.

Je na surulaatkana, nashantanajiraakalaka saa'u tü nüshe'inkat süpüla natüjaainjatüin saa'u jaralin makatüinjachin apüla süpüshi tü nüshe'inkat wane'ewai nakua. ³⁵ Ananajüsü tü wayuukolüirua naa'u Jesús wanaa sümaa nükachennüin sünain kuruusa. Otta na sülaülakana judío, neme'erainpalashi nia sünain namüin nümüin:

—Müleka piale chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa, ¿jamüshisa nnojoika'a pu'tte'erajiraain pümüiwa maa aka pu'tte'erapü'üin wayuu paashin? —namakalaka nümüin Jesús.

³⁶ Akaajaa tü surulaatkalüirua, naapüin wane asüüshi jashü'üsü nümüin sünain neme'erainpalain nia.

³⁷ —Müleka piale chi Aluwataashikai saa'u tü judiokolüirua, ¿jamüshisa nnojoika'a pu'tte'erajiraain pümüiwa? —namakalaka nümüin.

³⁸ Eesü wane ashajuushi kachetüsü iipünaa sünain tü kuruusa kanainkat Jesús. Müsü mayaa: ANII CHI ALUWATAASHIKAI SAAU WAYUU JUDÍO.

³⁹ Niasa wane chi kaainjaraikai kachetüshikai wanaa nümaa Jesús, mojukalaka nünüiki nümüin:

—Pu'tte'erajiraa pümüiwa, süka piain Cristoin anülia paashin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Oo'ulaka pu'tte'erale'eya waya wanaa pümaa —nümakalaka.

⁴⁰ Otta müshia chi nuwala'ataakai chi kaainjaraikai, nüchiajaakalaka nia sünain nümüin nümüin:

—¿Jamüshikai pia nnojoikalaka kojutüin pütüma Maleiwa sümaa ouktajanain waya wanaa nümaa chii? ⁴¹ Wayakana, maa aka müliain waya yaaya, süsalashii waainjala. Otta niakai, nnojotsü kasain naainjalain —nümakalaka.

⁴² Je nünüiki nümüin Jesús:

—Jesúsuu, motojoyoo taya paa'in pu'ttapa sünain aluwatawaa chamüin.

⁴³ Nümakalaka Jesús:

—Shiimüin tü tamakat pümüin: Joolu'u, cheechi pia tamaa cha'aya “paraíso” —nümakalaka Jesús nümüin chi kaainjaraikai.

Ouktüshi Jesús

⁴⁴⁻⁴⁵ Shiasa maa aka kale'o, epiyuushijaasü mmapa'akat süpüshua awasaja'aleesia maa aka aliika. Je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, asüküjjaasü pasanainpünaa süna'in tü kuluulu so'ulujunakat tü paü shiinalu'usukat. ⁴⁶ Nu'waatakalaka emetut Jesús nümüin Maleiwa:

—Taataa, taapüin pümüin chi taa'inkai süpüla paa'inmajünjachin — nümakalaka.

Je keraapa tü nünüikikat, ouktalaa müshi.

⁴⁷ Je chi sülaülashikai surulaat, saa'u ni'rüin tü alatakat nümüin Jesús, nu'waajün Maleiwa:

—Shiimüinyala ma'i nia süna'in maainjalaa — nümakalaka.

⁴⁸ Je tü antüsükalüirua süna'in e'rajaa naa'u Jesús, o'unüshii naya jalajee süna'in mojuin ma'i naa'in saa'ujee tü ne'rakat. ⁴⁹ Otta na wayuukana e'raajakana Jesús oo'ulaka na jieyuukana nümaajanakana Galileajee, makatüshii naya sha'washawalün ka'yata süna'in ananajaa naa'u.

E'itaanüshi Jesús

⁵⁰⁻⁵¹ Je na'aka na laülaashii sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, eeshi wane wayuu kanüliashi José, cheje'ewai Arimatea yaa sulu'u tü mmakat Judea. Wayuu anamia nu'upala Maleiwa sümaa na'atapajün nükalia Maleiwa süpüla aluwatawaa. Nnojotsü wanaawain naa'in José sümaa tü aa'innakat nüka Jesús sütümairua tü sülaülakat judío wanaa nümaa. ⁵² O'unamaatüshi José eemüin Pilato süpüla achuntaa e'ikaa müliashii. ⁵³ Nüshakতিরাকalaka müliashii süna'injee tü kuruusakat. Nüko'olokalaka nia süka wane kuluulu kojutsü kanüliasü "lino". Ee-jatüja'a wane woowira akumajiruushi paala nütüma José sulu'u wane ipa miyo'u. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u. Ni'itaakalaka müliashii sulu'u tü woowirakat.

⁵⁴ Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia tü ka'i sü'lakajaakat o'u shiküin tü wayuukolüirua süpüla tü ka'i sheemeraainjatkat o'u. E'itaanüshi Jesús motsapa ka'ikat. Alü'ütchonsü süpüla su'ttüin tü eemeraaakat.

⁵⁵ Je na jieyuukana nümaajanakana Jesús chajee Galileajee, o'unüshii nüchiirua José, süna'in ne'rüin tü woowirakat oo'ulaka chi müliashiikai wanaa sümaa e'itaanüin sulu'u. ⁵⁶ Nale'ejakalaka Jerusalénmüin süna'in nekeraajün wane wunu'u jemeta eejuat nüpüla chi müliashiikai. Je so'u tü ka'i eemeraanakat o'u, eemeraashii naya, süka shiain tü nuluwataakat anain Maleiwa paala sümaiwa.

24

Oso'iraasü naa'in Jesús

¹ Shiasa ja'yuumün süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judiökana, no'unakalaka na jieyuukana eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanün Jesús. Nalü'üjün tü wunu'u jemetakat eejuat nekeraajakat paala.

² Shiasa nantapa chamüin, nanta anainrü süsunne'eruushin tü ipa shirousekat. ³ Shiasa nekerolapa sulu'umün tü woowirakat, nnojoiakalaka nantün nünain chi müliashiikai, chi Senyotkai Jesucristo.

⁴ Nnojotsü natüjaain aa'u nekii sütüma tü ne'rakat. Eeraa namakalaka wane piamashii tooloyuu na'ütpa'amün. Jorojorotsü ma'i tü nashe'inkat. ⁵ Sainkuukalaka ma'i naa'in na jieyuukana süna'in

nomoroloooin napüleerua na wayuukana. Nasouktakalaka na wayuukana namüin:

—¿Kasa jaainjaka jüchajaaka'a wane wayuu kato'uchi sa'aka ouktüsü? ⁶ Nnojishi nia yaaya. Oso'iraaipna naa'in nüchikua. Soto jaa'in tü nümakat paala jümüin chaiwa'aya nia jümaa cha'aya Galilea: ⁷ “Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, aapüneeche ekii taya sümüin wayuu kaainjarat süpüla nakacherüinjachin taya süpüla ouktaa. Je nulu'u chi apünüinkai ka'i süchikijee tia, oso'iraajeerü taa'in”, tü nümakat paala jümüin. Shiiria nanüiki na wayuukana tüü namüin na jieyuukana.

⁸ Shiasa na jieyuukana, sotoloo müsü naa'in tü nümakat Jesús paala namüin.

⁹⁻¹⁰ Je nale'ejapa na jieyuukana chajee eejee tü woowirakat, naküjakalaka süchiki tü ne'rakat namüin na Aluwataaushikana polooshiikana waneemüin je namüin na nikirajüinkana Jesús napüshua. Eejatü María Magdalena, eejatü Juana, eejatü María tü niikat Jacobo oo'ulaka natünajutüirua namaa. ¹¹ Otta naapapa nanüiki na jieyuukana, nnojotsü nanoujain tü naküjakat namüin süka nnojolüin shiimüin saa'in namüin. ¹² Otta müshia Pedro, nüsha'walaakalaka sünain nuwataain sünainmüin tü woowirakat. Je nüntapa chamüin cha'aya, nejepülaakalaka süpüla niirakaain sulu'upünaa. Ni'rakalaka tü kuluulu oko'ojünakat aka müliashii yaa jachitüin sümüiwa. Nüle'ejakalaka nüchikua nipialu'umüin sünain müin jalapa'akai naa'in sütüma tü ni'rakat.

Ee'iyataashi Jesús namüin piamashii na nikirajüinkana

¹³ Shiasa süchikijee naküjain na jieyuukana süchiki tü ne'rakat, ojuittüshii piamashii na nikirajüinkana Jesús chaa eemüin wane puelo kanüliasü Emaús, maa aka poloo “kilómetro” su'unia yalajee Jerusalénjee. ¹⁴ Je nakuo'u sümaa waraittün sulu'u wopu, aashajaa-jiraashii süchiki tü kasa alatakat nüka Jesús. ¹⁵ Je wanaa sümaa yoonatüin naya, nürütkaakalaka Jesús nanainmüin süpüla waraittün namaa. ¹⁶ Mayaainje waraittün nia namaa, nnojishi nayaawatün. ¹⁷ Nüsakirakalaka naya Jesús:

—¿Kasa jaashajiraaka achiki sulu'u wopu? —nümakalaka namüin.

Otta nayakana, nasha'walaakalaka sünain mojuin ma'i naa'in.

¹⁸ Nüsouktakalaka chi wane kanüliashikai Cleofas:

—¿Piaja neje chi waneeshikai wayuu sulu'u Jerusalén sünain matüjaain saa'u tü kasachikikat? —nümakalaka nümüin Jesús.

¹⁹ —¿Kasa kasachiki alataka? —nümakalaka Jesús namüin.

—Shia tü alatakat nümüin Jesús chi Nazaretje'ewaikai, nüniikimaajachikai Maleiwa. Pülashi ma'i nia nütüma Maleiwa süpüla naa'inrüinjatüin kasa anasü su'upala wayuu wainma je süpüla nükjainjatüin tü anasukat namüin. ²⁰ Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na walaülayuukana, naapa ekiichi süpüla nu'utinüinjachin aa'in. Shiimüin sünain we'rüin nia nükachennün süpüla ouktaa. ²¹ Otta wayakana Israelkana anülia, wa'atapajüin sünain niain taashinjanain atüma waya noulia na wayuu Romaje'ewaliikana. Je apünüinrü joo ka'i süchikijee ouktüin nia. ²²⁻²³ Eesüyaaje wane jieyuurua wa'akajee, o'unüshii naya watta'a maalü eemüin tü woowirakat, nnojoliikalaka nantüin nünain chi müliashikai. Ainkuusü ma'i waa'in sütüma nanüiki nale'ejapa wanainmüin. Ne'rüin naashin wane aapieeirua nüma'anajeejatü Maleiwa, na aküjakana

namüin nüchiki Jesús sünain katüin no'u. ²⁴ Je süchikijee tia, o'unüshii wane watünajutüirua eemüin tü woowirakat. Ayatsia ne'rüin maa aka naküjain na jeyuukana wamüin. Ja'itakaja nayakana, nnojoiishi nantüin anain —namakalaka nümüin.

²⁵⁻²⁶ Nüsouktakalaka Jesús:

—Maa'inkanache aa'in jia, nnojoliikalaka jünoujain tü naküjapü'ukat paala na nünüikimaajanakana Maleiwa sünain mülieechin Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa, süpülapünaa nu'unüin nüma'anamüin Maleiwa sümaa kojutüinjachin nia nütüma —nümakalaka Jesús namüin.

²⁷ Nüküjakalaka namüin tü ashajünakat nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, o'ttüin sünainjee tü ashajuushikat nütüma Moisés je sulu'upünaa tü ashajuushikat natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa.

²⁸ Je nalu'ütüpa sünainmüin tü pueulokat ee'ewaliire naya, nnojoihiyaaje ajuntawein Jesús namaa. ²⁹ Neme'ejakalaka naa'in süpüla makatüinjachin nia namaa:

—Anakaja müleka we'iyoule pia süka motsoirüin ka'ikat —namakalaka nümüin.

Je süka nounejain nia nepialu'umüin, nujuntaakalaka Jesús sulu'umüin tü pueulokat namaa.

³⁰ Je sünain joyotüin nia namaa sünain ekawaa, naapaakalaka wane pan sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Nüshaletakalaka shia shi'ipawai namüin na nikirajüinkana. ³¹ Nayaawatalaa namakalaka nia. Shiasa wanaa sümaa niyaawatüin Jesús natüma, motu'ulaa müshi noulia. ³² Naashajaajiraakalaka na nikirajüin piamashiikana:

—Keenairüje talatashaanain ma'i waa'in wanaa sümaa naashajaain wamaa sulu'u tü wopokot sünain nikirajüin waya sünain tü pütchi nüchikimaajatkat Maleiwa —namakalaka.

³³ O'una müshi'iya naya nachikua Jerusalénmüin. Eekalaka napüla na polooshiikana waneemüin Aluwataaushikana sünain jutkataa namaa waneerua na nikirajüinkana Jesús. ³⁴ Sümünakalaka namüin natüma na polooshiikana waneemüin:

—Shiima'inya sünain nüso'iraain aa'in chi Senyotkai, je ee'iyataaichipa nümüin Simón —müshii namüin.

³⁵ Otta na nikirajüinkana piamashiikana, naküjakalaka joolu'u nüchiki Jesús sünain wanaain namaa sulu'u wopu: “Müshi aka wane eekai mochoojüin wo'u. Shiasa wanaa sümaa wekaain nümaa, wayaawatalaa müshi”, namakalaka namüin.

Ee'iyataashi Jesús na'akamüin na nikirajüinkana

³⁶ Shiasa nnojolüiwa'aya kettaain nanüiki, ee'iyata'alaa müshi Jesús yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin.

³⁷ Shiyo'ujaakalaka ma'i naa'in nayakana. Epeinjaayaashi naashin.

³⁸ Nümakalaka Jesús namüin:

—¿Jamüshii jia jiyu'ujaaka'a aa'in? ¿Jamüshii jia wainmaka'a saasha-jaala jaa'in? ³⁹ Jirakaa tamüin, müsia sümüin tajapü je too'ui. Ke'irukushi taya. Keimsheshi taya. Jipetta taya jütüjaaiwa taa'u sünain shiimüin sünain tayain. Nnojoiishi epeinjaashin taya —nümakalaka namüin.

⁴⁰ Je süchikijee naashajaain Jesús, nii'iyatüin najapü, nii'iyatüin nuu'ui namüin. ⁴¹ Patatshii ma'i naya sümaa talatüin naa'in sütüma tü ne'rakat. Isasü nachiki nanoujain sünain nüso'iraain aa'in. Müshi joo Jesús namüin:

—¿Eesü eküülü jüma'ana?

⁴² Saapünakalaka wane jime asijuushi nümüin. ⁴³ Naapaakalaka shia sünain niküin no'upala. ⁴⁴ Ayatshi Jesús sünain aashajawaa namaa:

—Ekettaajüitpa joo tü ashajünakat tachiki paala nütüma Moisés je natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa je sulu'u tü jayeekikalüirua ashajünakat nütüma David. Tü ji'rakat, shia tü taküjapü'ukat achiki jümüin jümaaiwa'aya taya —nümakalaka namüin.

⁴⁵ Süpüla nükaaliijünjatüin na nikirajüinkana sünain ayaawataa saa'u tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, ⁴⁶ nümakalaka Jesús namüin:

—Taya'aya chi ashajünakai achiki paala sünain müin yaa: “Müliainjachi Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa. O'utinneechi aa'in. Oso'iraajeerü naa'in so'u apünüin ka'i süchikijee ouktaa. ⁴⁷ Je aküjüneerü nüchiki sümüin wayuu süpüshua shii'iree shiyaawajaainjatüin suulia saainjala süpüla sülatinnüinjatüin tü saainjalakat suulia nütüma Maleiwa. Je o'tteerü tü aküjaakat nüchiki sulu'ujee Jerusalén”. Shia'aya ashaju-ushikat tüü. ⁴⁸ Je joolu'u jiakana tekirajüinkana, jüküjeerü sümüin wayuu süpüshuale'eya tü ji'rapü'ukat. ⁴⁹ Süpüla takaaliijünjanain jia sünain tüü, taluwataajechi maalü chi Naa'inkai Maleiwa jümüin. Nia chi nümakai achiki chi Tashikai sünain pansaain nünüiki sünain naapüinjachin nia jümüin. Anashi müleka ja'atapajüle nia ya'aya Jerusalén. Mülo'ujeerü pülaa jaa'u nütüma nüntapa jünainmüin —nümakalaka Jesús namüin.

Ayalennüshi Jesús nüma'anamüin Maleiwa

⁵⁰ Eenajaanüshii joo naya nütüma Jesús yalajee Jerusalénjee chamüin sü'üt'pa'amüin Betania. Je nantapaapa chamüin, achuntüshi nia na'anasia Maleiwa naa'u na nikirajüinkana. ⁵¹ Wanaa sümaa nüchuntüin nümüin Maleiwa, ayalennüshi na'akajee nüma'anamüin Maleiwa. ⁵² Otta na wayuukana, na'waajashaatain nia kama'alu'u. Yalejee yala, nale'ejakalaka nachikua Jerusalénmüin sünain mülo'uin ma'i talataa sulu'u naa'in. ⁵³ Je süchikijee tia, ayatshi'iya naya outkajaain waneepia sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain na'waajün nia.

Tü Nüchikikat Jesucristo chi O'tte'erükai nütüma JUAN

Wayuulaa müshi Cristo

¹ Jesucristo, kanüliashi "Pütchi" münüin. Eetüjü'iyä nia paala sümaiwa nnojolüwa'aya kasain ein so'opünaa tü mmakat. Nümaatüjü'iyä Maleiwa süna'in wanaawain nia nümaa. ² Nümaashi Maleiwa waneepia paala sümaiwa je mayülinja'a nia süna'in nümaawa.

³ E'itaanüshi nia nütüma Maleiwa sümaiwa paala süna'in nükumajünjatüin tü kasakalüirua süpüshua. Nnojotsü kasain ein eekai nnojolün akumajuushin nütüma. ⁴ Nia ee'iranajaaka atüma saa'in wayuu. Je müshi aka nia saa'in wane anakia. Maa aka ja'yain süpüna wayuu sütüma nuwarala chi ka'ikai, akaajaa chi wayuu ee'iranajaachipakai aa'in nütüma, niyaawateerü aa'u tü shiimüinkat. ⁵ Maa aka ja'yain süpüna wayuu watta'a maalü ja'itairü kojain paala tü piyuushikat, akaweeria tü shiimüinkat ayaawatüneerü aa'u ja'itasü joulün tü aainjalaakat.

⁶ Shiasa so'u wane ka'i, nüntakalaka joo wane wayuu kanüliashi Juain sa'akamüin wayuu. Ajütünüshi nia nütüma Maleiwa ⁷ süpüla niainjachin aapirün wayuu süpüshua süna'in niweetajachin Cristo, chi anakünjachikai süpüna wayuu. Otta Juan, nime'ejakalaka saa'in wayuu süpüla sünojainjatüin nünain Cristo, chi nüküjakai achiki namün. ⁸ Nnojoihi niain Juan anakünjachin süpüna wayuu. Nüchikimaaajachi ne'e ⁹ süpüla naapirünjatüin wayuu nüpüla Cristo süna'in niainjachin anakün süpüna wayuu je süna'in nüntajachin maalü sa'akamüin wayuu süpüla ni'iyatünjatüin tü shiimüinkat sümün wayuu süpüshua.

¹⁰ Cristo, chi kanüliakai "Pütchi" münüin, antüshi yaa mmolu'umün süpüla kepiainjachin sa'aka wayuu. Mayaa'inje akumajuushin nütüma tü wayuukolüirua je tü kasakalüirua süpüshua yaa saa'u mmakat, wainma wayuu mochoojokot o'u nia süna'in niain ee'iyatünjachin tü shiimüinkat sümün. ¹¹ Antüshi nia noumainpa'amün na nüpüshikana süpüla kepiainjachin nia namaa. Otta mamaneesalii naya nuulia. ¹² Eesü wayuu eekai kamane'in nümün sümaa ne'itaan naa'in süna'in anoujaa nünain. Je sükajee nanoujain nünain, e'itaanüshii naya nütüma süpüla nayainjanain nüchooin Maleiwa. ¹³ Nnojoihsii nüchooinshii naya maa aka jemelin sütüma nei oo'ulaka nashi, sükajeejana jeketün nakuaippa nütüma Maleiwa.

¹⁴ Cristo, chi kanüliakai "Pütchi" münüin, wayuulaa müshi süpüla kepiainjachin wa'aka je süpüla ni'iyatünjatüin nukuaippa Maleiwa wamün. Je süka we'rapü'ün Jesucristo, chi waneeshikai Nüchon Maleiwa, süna'in anashaatain ma'i nia, watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai süna'in anashaatain ma'i nia'aya, süna'in anamiashaatain ma'i nia, je süna'in pansaain tü nümakat sümün wayuu.

¹⁵ Otta müshia Juan, so'u wane ka'i, naapirün na wayuukana eekana nümaa süchiki süna'in nüntüichipain na'akamüin chi kanüliakai "Pütchi" münüin. Owotooshi süna'in nüküjain nüchiki Cristo namün. Müsü nünüiki: "Nia taküjaka achiki jümün joolu'u chi tamapü'üka jümün süna'in nia: 'Antechi tachiirua'jee sümaa kojuteechin nia toulia sükajee eetüjün nia tapüleerua' ".

16 Saa'u anamiashaatain ma'i Cristo wamüin waya anoujashiikana nünain, ayatshi nia sünain aa'inraa kasa anasü wamüin. 17 Tü nu-luwataakat anain chi Maleiwakai na wayuu judiókana, atüjaana aa'ulu sütüma tü nüshajakat Moisés paala sümáiwa. Akaajasa maa'ulu yaa, tü nukuaippakat chi Maleiwakai sünain anamiashaatain ma'i nia, atüjaana aa'ulu nünainjee Cristo, süka anamiashaatain ma'i nia. Maja'a aka tü nukuaippakat sünain pansaain nünüiki, atüjaana aa'ulu nünainjee Cristo, süka pansaain nünüiki. 18 Nnojotsü wayuu eekai shi'rüichin Maleiwa. Otta chi Nüchonkai Maleiwa, chi waneeshikai nüchoin, chi wanaawajiraakai aa'in nümaa, nia ee'iyataka nukuaippa Maleiwa wamüin, süka shiimüin sünain niain Maleiwain maa aka naa'in chi Nüshikai.

Asakinnüshi Juan sünain jaralin nia

19 So'u wane ka'i, nantakalaka wane sacerdote judíoírúa oo'ulaka wane nuu'uliwo'uirua Leví nünainmüin Juan súpüla nasakirüinjachin nia sünain jaralin nia. Ajütüüshi naya natüma na laülaayuu judiókana chakana Jerusalén. 20 Nnojoi'a ayouktüin Juan asouktaa ne'ipajee.

—Nnojoiishi tayain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa —nümakalaka namüin.

21 Nasakirakalaka sünain müleka niale Elías.

—Nnojo, nnojoiishi tayain Elías —nümakalaka Juan namüin.

Nasakirakalaka joo nia sünain müleka niale chi Nünüikimaajachikai Maleiwa ajütünajachikai so'uweena wane ka'i sa'akamüin wayuu.

—Nnojo, nnojoiishi tayain chi wayuukai —müshija'a joo nia namüin.

22 —Püküja pümaala wamüin sünain jaralin pia, watüjaaiwa paa'u, waküjaiwa namüin na kaluwanaajalakana waya pünainmüin —namakalaka nümüin Juan.

23 —Taya chi owoorolooshikai yaaya isashiipa'a súpüla yapainjatüin tü wayuukolüirua súpüla anoujaa nünain chi Senyotkai —nümakalaka Juan namüin.

Je tü pütchi nüsouktakat aka Juan, shia tü münakat sümáiwa paala nütüma Isaías wane nünüikimaajachikai Maleiwa.

24 Eesü wane wayuuirua fariseo na'aka na ajütünakana nünainmüin Juan. Naya na judío a'waataakana sulu'u nekeraajüin súpüshua saa'in namüin tü nuluwataakat anain Moisés. 25 Nasakirakalaka nia:

—¿Jamaka'a puwoutisaajaka'a wayuu sünain nnojolin piain Cristoin, sünain nnojolin piain Elías, je sünain nnojolin piain chi Nünüikimaajachikai Maleiwa? —namakalaka nümüin Juan.

26 —Tawoutisaajüin ne'e jia süka wüin. Otta eeshi yaa ja'aka wane wayuu mochoojokai so'u wayuu sünain niainjachin ee'iyatüin tü shiimüinkat sümüin. 27 Nia taküjaka achiki jümüin, chi antechikai tachiirujee. Nnojoiishi wanaapünaain taya nümaa, süka pülashin ma'i nia toulia —nümakalaka Juan namüin.

28 Eejechire nüsakinnüin Juan chajachi sulu'u tü pueulo kanüliakat Betania cha'aya wane sa'ata tü süchikat Jordán chaa wüinpümüin saa'ujee eere nuwoutisaajüin wayuu.

Aküjüshi Juan nüchiki Jesús sünain niain Nüchoin Maleiwa

29 Shiasa mapa watta'amüin, ni'rakalaka Juan Jesús sünain nürütkaain nünainmüin. Nümakalaka Juan namüin na wayuu eejanakana nümaa: "Jiirakaa, iseeichi chi wayuu aneekünakai nütüma Maleiwa súpüla nu'utünajachin aa'in súpüla nüla'ajaainjatüin saainjala wayuu súpüshua sainküin mmakat, maa akaapü'ü tü anneerü o'utünapü'ukat aa'in watüma

wayakana judiokana shii'iree süla'ajaanüin waainjala. ³⁰ Nia taküjaka achiki jümüin chi tamapü'ükai jümüin: 'Anteechi tachiiruajee sümaa kojuteechin nia toulia sükajee eetüjülin nia tapüleerua'. ³¹ Otta mayaainje nnojolin tatüjaain aa'u paala sümaa jaralin chi taküjakai achiki, antüshija'a ne'e taya süpüla owoutisaajaa jia süpüla ni'nnaajünjachin sütüma tü wayuu Israelkalüirua", nümakalaka Juan namüin.

³² Ayatshi joolu'u Juan sünaain aküjaa süchiki süpüshua tü kasa ni'rakat, sümaa nümüin namüin: "Te'rüin chi Naa'inkai Maleiwa sünaain ashakataa iipünaajee eejee Maleiwa maa aka saa'in wane mo'uwa. Antüshi nia nünainmüin Jesús sünaain makatale'einya nia nümaa. ³³ Mayaainje nnojolüin tatüjaain aa'u paala sümaa jaralin chi taküjakai achiki, tatüjaachipa aa'u nia so'u tü ka'i nüshakatakak o'u chi Naa'inkai Maleiwa naa'u süka tamünüin paala nütüma chi kajunalakai taya süpüla owoutisaajaa. Müshi nia tamüin: 'Chi wayuu pi'reechikai sünaain nüshakatüin chi Naa'inkai Maleiwa nünain sümaa makatüin nia nümaa, nia aapajachika chi Naa'inkai Maleiwa namüin na eekai nanoujain nünain', müshi. ³⁴ Otta tayakai, sünaainjee tü kasa te'rakat, tountüin joolu'u taküjain jümüin nüchiki Jesús sünaain shiimüin sünaain niain chi Nüchonkai Maleiwa", nümakalaka Juan namüin na wayuukana.

Na piamashiikana nikirajüin Juan, o'unüshii nümaa Jesús

³⁵ Shiasa mapa watta'amüin, ale'ejüshi Juan namaa piamashii na nikirajüinkana eejachire paala naashajaain namaa na wayuukana. ³⁶ Shiasa ni'rapa Jesús nülätüin na'ütpünaa, nümakalaka namüin na nikirajüinkana:

—Jiirakaa, ichaachichi chi wayuu aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla nu'utünajachin aa'in maa akaapü'ü tü anneerü o'utünapü'ukat aa'in watüma wayakana judiokana shii'iree süla'ajaanüin waainjala — nümakalaka.

³⁷ Otta na piamashiikana nikirajüin, sünaainjee tü nümakat namüin, no'unakalaka nüchiirua Jesús. ³⁸ Nujununtaakalaka Jesús nanainmüin. Je ni'rapa na piamashiikana wayuu nüchiirua,

—¿Kasa kee'ireeka jaa'in? —nümakalaka namüin.

—Rabí, ¿jalashi pia katunkülein? —namakalaka nayakana nümüin. (Otta tü pütchikat "Rabí" makat, "Ekirajüi" malu'ut.)

³⁹ —Joo'uya ji'raajaiwa eere tatunkule —nümakalaka Jesús namüin.

No'unakalaka nümaa süpüla ne'raajünjatüin eere nia kepiain. Je saa'u nantüin aliuukapa ka'ikat chamüin, natunkaakalaka nüma'ana.

⁴⁰ Waneeshia chi aapüshikai paala nünüiki Juan sümaa no'unüin nümaa Jesús, kanüliashi Andrés, nimülia wane wayuu kanüliashi Simón Pedro.

⁴¹ Je mapa nu'unapa Andrés nipialu'ujee Jesús, o'unüshi yaawalaja'a nünainmüin chi nipayakai sünaain maa nümüin:

—Wantüichipa anain chi Mesíasikai. (Otta tü pütchi "Mesías" makat, "Cristo Nüneekajalakai Maleiwa" malu'ut.)

⁴² Naanejaakalaka joo Andrés chi nipayakai nünainmüin Jesús. Ni-irakaataalalakalaka Jesús nümüin Simón sünaain nümüin nümüin:

—Simón, pia nüchonkai Jonás, te'itainjatü joolu'u wane anüliee pünain, Cefas müsü. (Tü anüliee "Cefas" süka pütchi griego, "Pedro" malu'ut.)

Eenakünüshii Felipe oo'ulaka Natanael nütüma Jesús

⁴³ Shiasa mapa watta'amüin: "Anashi to'unüle sulu'umüin tü mmakat Galilea", müsü naa'in Jesús. Je süpülapünaa nu'unüin chamüin,

nüntakalaka nünainmüin wane wayuu kanüliashi Felipe. Nümakalaka nümüin:

—Joo'uya tamaaiwa pia.

⁴⁴ Chi Felipekai anülia, chaje'ewai nia sulu'u tü pueulokat Betsaida wanaa namaa Andrés oo'ulaka Pedro. ⁴⁵ Je mapa, nüntakalaka Felipe nünainmüin wane nütünajut kanüliashi Natanael. Nümakalaka nümüin:

—Wantüichipa anain chi nüshajapü'ükai achiki Moisés, chi nashajapü'ükai achiki na nünüikimaajanäkana Maleiwa. Nia chi Jesúskaí anülia, chaje'ewaikai sulu'ujee tü pueulokat Nazaret, chi nüchonkai José —nümakalaka.

⁴⁶ —¿Jeratuairü ajuittüin kasa anasü sünainjee wayuu eekai müin aka saa'in tü wayuuirua kepiakat Nazaret eekai nnojolüin kasain anain apüla? —nümakalaka Natanael.

—Joo'uya pi'raajaiwa Jesús —nümakalaka Felipe nümüin.

⁴⁷ Otta müshia Jesús, wanaa sümaa ni'rüin Natanael nüpanapa, nümakalaka namüin na eekana nümaa:

—Iseeichi wane wayuu loto akuaippachi, napüshi na wayuu Israelkana, nuu'uliwo'u chi Israelkai anülia —nümakalaka.

⁴⁸ —¿Jamüshi pütüjaaka'a taa'u? —nümakalaka Natanael nümüin Jesús.

Asouktüshi Jesús:

—Te'rüin pia joyotüin sheemioushi tü wunu'u “higuera” münakat, nnojoliüwa'aya peenaküntüin nütüma Felipe —nümakalaka nümüin.

⁴⁹ —Ekirajüikalee, tatüjaaichipa aa'ut pia joolu'u sünain pia'inya chi Nüchonkai Maleiwa, je sünain pia'inya chi Aluwataashijaikai waa'u wayakana na wayuu Israelkana —nümakalaka Natanael nümüin Jesús.

⁵⁰ Nüsouktakalaka Jesús:

—Anoujaichipa ne'e pia tanain sükajee taküjüin püchiki sünain te'rüin pia joyotüin sheemioushi tü wunu'u “higuera” münakat. Je joolu'u, e'reechi pia kasa eekai sükana'aleein sünain anain suulia tüü —nümakalaka nümüin Natanael.

⁵¹ Aashajaashi joolu'u Jesús namüin na wayuukana napüshua:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Ji'reena na aapieekana sünain nashakatüin chajee iipünaajee eejee Maleiwa yaa tanainmüin tayakai chi Shipayakai Wayuu je sünain naliikajaain nachikua chamüin —müshi nia namüin.

2

Nu'wanajaain Jesús tü wüinkat sünain wiinoín

¹⁻² Piama ka'i süchikijee naashajaain Jesús nümaa Natanael, antüshi nia namaa na nikirajüinkana Galileamüin. Neenajinnakalaka namaa na nikirajüinkana oo'ulaka tü niikat sünainmüin wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee sulu'u tü pueulo kanüliakat Caná. ³ Shiasa shi'rapa tü niikat Jesús sünain saja'ttalaa sümüin tü wiinokat, sümakalaka nümüin:

—Aja'ttüsü tü asüushikat.

⁴ Asouktüshijese'e Jesús sümüin:

—Maachee, nnojo pikerotirüin taya sünainpünaa tüü. Nnojyülia antüin takalia —nümataalalalaka sümüin tü niikat.

⁵ Sümakalaka joo tü niikat namüin na nüchepchiakana chi emi'ijitshikai:

—Anakaja jaa'inrüle tü nümeetkat jümüin chi tachonkai.

⁶ Je yala eejatü aippiruasu tünaasha malu'usat, sütapü'ukat tü wüin süpülatkat naa'inrüin tü kasa wuleinjatkat akajee nakuaippa nu'upala Maleiwa. Je tü tünaashakat, kettatsü maa aka aippirua pasaana wüin sulu'u waneesia. ⁷ Nümataalalakaka joo Jesús namüin na achepchieekana:

—Jipiraja wüin tüü.

Nepirajakalaja'aka shia sünain piratashaatain ma'i natüma.

⁸ Nümakalaka Jesús namüin:

—Je joolu'u, jaja'ita süpüshi türa asüushikat ji'ikajaiwa nümüin chi emi'ijitshikai.

Ne'ikajaakalaja'aka shia nümüin. ⁹ Nuu'ulakakalaka se'ejü tü asüushikat. Süka wiinoitpain shia, nnojotsü nütüjaain aa'u sünain wüin ne'e paala shia, je nnojotsü nütüjaain aa'u jalajeejatüin shia. Naya atüjaaka ne'e saa'u na achepchiee epirajakana paala tü tünaashakat süka wüin. Chi emi'ijitshikai, neenakalaka nünainmüin chi ka'wayuushikai, ¹⁰ sünain nümüin nümüin:

—Sukuaippa sütüma wayuu süpüshua sünain wane mi'iraa, shia asülatjünaka palajana tü wiino jemetüsükat. Je mapa süchikijee payutpa tü antüsükalürüa, asülatjünüsü tü wiino meje'ejütsükat namüin. Otta pütüma piakai, pünaajüin tü jemetüsükat süpüla asülatjünaa chiirua — müshi.

¹¹ Tü naa'inrakat Jesús sulu'u tü pueulokat Caná sulu'u tü mmakat Galilea, shiimüin sünain shiain tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Nnojotsü naa'inrüin paala su'upala wayuu wane kasa eekai müin aka tia. Naa'inrüin shia süpüla ni'iyatüinjatüin nukuaippa namüin na nikirajüinkana süpüla natüjaainjachin naa'u sünain wanaawain nia nümaa Maleiwa sünain anashaatain ma'i. Je na nikirajüinkana, ne'itaain naa'in sünain nanoujain nünain süka ne'rüin tü naa'inrakat.

Njuittirüin Jesús na oikkaaliikana sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa

¹² Shiasa mapa süchikijee tü mi'iraakat sulu'u tü pueulokat Caná, o'unüshi Jesús sümaa tü niikat je namaa na nuwalayuukana je na nikirajüinkana chamüin sulu'umüin tü pueulo kanüliakat Capernaum süpüla chainjanain naya cha'aya kojuya ka'i.

¹³ Je sülü'ülapa sükalia tü mi'iraa kanüliakat "Pascua" münüin, tü nemi'irakat na judiokana, o'unüshi Jesús chamüin cha'aya Jerusalénmüin süpüla e'rajaa sukua tü mi'iraakat. (Otta tia mi'iraakat, shia süpülatjü sotüinjatüin naa'in na judiokana wanaa sümaa nojuittinnüin paala sümaiwa na natuushinuukana nütüma Maleiwa sulu'ujee tü mmakat Egipto.)

¹⁴ Je nüntapa Jesús Jerusalénmüin, nikerolokoloko sulu'umüin süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa eere nüntüin sünain wane wayuuirua oikkaannuu paa'a, anneerü, oo'ulaka wuchii toomasü süpüla su'utinnajatüin aa'in sütüma tü wayuukolürüa nümüin Maleiwa. Je eesü nüpülaya wane a'wanajaalürüa neerü yaa joyotüin sü'ütpa'a tü nemeesainkat. ¹⁵ Nükumajataalalakaka Jesús wane jiiku lakta süpüla niipijüinjatüin na wayuukana napüshua oo'ulaka tü mürrütikalürüa, paa'a je anneerü, sulu'ujee süpaatiase tü a'waajüleekat. Nu'walakajakalaka nanneetse na a'wanajüliikana neerü sümaa nujunaain tü nemeesainkat. ¹⁶ Nümakalaka Jesús namüin na oikkaashiikana wuchii toomasü: "Jujuittira tü wuchiikalürüa yaajee yaa. Nnojotsü oikkaaleein nipia chi Tashikai jüpüla".

¹⁷ Je ne'rapa na nikirajüinkana tü naa'inrakat Jesús, sotüsü naa'in tü ashajünakat paala nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, sü'nain müin mayaa: "Kee'ireesü ma'i taa'in shii'iree kojuteein tü pipiakat sütüma tü wayuukalüirua", müsü.

¹⁸ Otta na laülaayuu judiökana, sütümajee tü naa'inrakat Jesús sulu'u süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa, nasouktakalaka nümüin:

—Süpüla watüjaainjachin paa'u sü'nain shiimüin e'itaashin pia nütüma Maleiwa süpüla tü paa'inrüitpakat yaaya, anakaja müleka paa'inrüle joolu'u wo'upala wane kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa —namakalaka nümüin Jesús.

¹⁹ Asouktüshi Jesús namüin:

—Müinka jujuttirüle joolu'u a'waajüleekat tüü, tatame'ereerü shia süchikua so'u apünüin ka'i —nümakalaka namüin.

²⁰ Namakalaka nümüin Jesús:

—Atak, pienchi ma'i shikii juya aippiruamüin na'yataain na watuushin-uukana sü'nain akumajaa tü a'waajüleekat Maleiwa. Je piakaiche ma'i, kaalapeechin pütamate'erüinjatka'a shia so'u apünüin ka'i paajüin —namakalaka nümüin.

²¹⁻²² (Je mapa süchikijee süso'iraain naa'in Jesús, sotüsü naa'in na nikirajüinkana tü pütchi nümakat paala namüin na judiökana sü'nain nayaawatüin saa'u sü'nain shiain tü ni'irukukat naashajaain achiki Jesús wanaa sümaa naashajaain süchiki tü a'waajüleekat Maleiwa. Je sükajee tia, nanoujain süpüshua tü ashajuushikat nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa je süpüshua tü nümapü'ukat Jesús namüin.)

²³ Otta müshia Jesús, wanaa sümaa ni'rajüin sükua tü mi'iraakat kanüliakat Pascuain cha'aya Jerusalén, naa'inrüin su'upala tü wayuukolüirua kasairua nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa süpüla nii'iyatüinjatüin sümüin sü'nain nüjünalain nia Maleiwa. Je wainma tü wayuukolüirua, sü'nainjee ne'e tü shi'rakat, anoujaitpa nünain. ²⁴ Otta müshia Jesús, nnojoiishi ma'i ataralaain namaa na wayuukana, süka nütüjaain saa'u nanoujain ne'e sü'nainjee naa'inrüitpain kasa anasü no'upala. ²⁵ Nnojotsü che'ojaa'in sükütjünüin nümüin jamüin sukuaippa wayuu, süka nütüjaatüjülüinya saa'u.

3

Jesús yootüshi nümaa Nicodemo

¹ Eeshi wane wayuu fariseo kanüliashi Nicodemo no'ulukua na laülaashiikana na'aka na judiökana. ² Nüntakalaka nünainmüin Jesús aipa'a, sü'nain nümüin nümüin:

—Ekirajüikalee, saa'u paa'inrüin we'rüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, watüjaa aa'uchi pia sü'nain laülaain nütüma süpüla ekirajaa wayuu sü'nain nüchiki Maleiwa. Müleka nnojoiere nüjünalain pia Maleiwa, nnojotsüje puuntüin paa'inrüin kasa eekai müin aka tia —nümakalaka Nicodemo nümüin Jesús.

³ Asouktüshi joolu'u Jesús nümüin:

—Shiimüin tü tamakat pümüin: Müleka nnojorule jemein pia püchikua, müichia pia nnojolin ekerolüin cha'aya eere nuluwataain Maleiwa —nümakalaka nümüin Nicodemo.

⁴ —¿Jeratuaichi wane wayuu jemein nüchikua nütaralaapa? ¿Jeratuaichi ale'ejüin wane wayuu nüchikua süle'eru'ümüin nii süpüla jemelii nüchikua? —nümakalaka Nicodemo nümüin Jesús.

⁵ Asouktüshi Jesús:

—Shiimüin tü tamakat pümüin: Tü paa'inrajatkat süpüla müinjachin aka jemeikai pia püchikua, shia puu'ulaainjatka oulia paainjala süpüla shii'iranajaainjatüin paa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Müleka nnojorule paa'inrüin tia, nnojoleechi pia ekerolüin cha'aya eere nu-luwataain Maleiwa. ⁶ Jülüja paa'in tüü: Sünain jemelin pia sütüma püi, jemeishi pia sünain wayuuin. Otta chi jemeikai nüchikua, nia chi eekai jeketüin nukuaippa süka shii'iranajaaitpain naa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. ⁷ Nnojo puponojooiin sütüma tü tamakat joolu'u pümüin: Che'ojaasü jemelii süchikua sümüin wayuu süpüshua. ⁸ Maa aka tü jouktaikat saapünüin ne'e shiipijana sümaa nnojolüin sütüjaanüin aa'u eejeere su'unüin otta jalamüinjatüin süntüin, müshia chi wayuu jemeikai nüchikua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka ja'yain sünain shii'iranajaain naa'in —nümakalaka Jesús nümüin Nicodemo.

⁹ —Nnojotsü tayaawatüin aa'u tü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jemeinjatüin süchikua wane wayuu —nümakalaka Nicodemo nümüin Jesús.

¹⁰ Asouktüshi Jesús:

—Sünain pi'nnaajünüin ma'i sünain piain ekirajülin tü wayuu Israel-kalüirua, ¿jamüsü nnojotka'a piyaawatüin saa'u tü taküjaitpakat achiki pümüin? ¹¹ Shiimüin tü tamakat pümüin: Wayakana, shia waashajaaka achiki, otta waküjaka achiki, tü kasa eekai we'rüin sümaa watüjaain saa'u. Otta müshi'iya jiakana, ja'itasü shiain tü shiimüinkat tü wekirajakat anain, nnojotsü kapülain jaa'in shia. ¹² Nnojolüiwapaje'e jünoujain tamüin tü taküjakat jümüin süchiki tü kasa yaakat saa'u mmakat, nnojoluja'a jünoujainjatüin tamüin müleka shiale taküjain achiki jümüin tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa.

¹³ “Tountüin taküjüin jümüin süchiki tü kasa chakat iipünaa eere Maleiwa süka tashakatüshin chajee, tayakai chi Shipayakai Wayuu. Nnojoiishi eichin wane wayuu eekai nu'unüin chamüin iipünaamüin nüma'anamüin Maleiwa süpüla aküjaa süchiki nüle'ejapa. ¹⁴ Maa aka nükachertüin paala sümaiwa Moisés wane shiyaakua wüi iipünaa sünain wane wunu'u cha'aya isashiipa'a süpüla neiyajününjanain na wayuu eekai neirakaain sümüin, akaweechia tayakai, chi Shipayakai Wayuu, akachenneechi taya iipünaa sünain wane wunu'u ¹⁵ süpüla shii'iranajaainjatüin naa'in na eekana ne'itaain naa'in sünain anoujaa tanain süpüla einjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua”, nümakalaka Jesús nümüin Nicodemo.

Saalii wayuu nüpüla Maleiwa

¹⁶ Anuu sukuaippa saalii wayuu sainküin mmakat süpüshua nüpüla chi Maleiwakai: Naapüin chi Nüchonkai waa'u, chi waneeshikai Nüchoin. Niasa'a chi eekai nünoujain nünain, ee'iranajaweerü naa'in nütüma Maleiwa. Nnojoleechi amüloulün süchikijee ouktaa, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ¹⁷ Nnojoiishi nüjütüinshin chi Nüchonkai sa'akamüin wayuu süpüla süsalainjatüin saainjala nütüma sümaa nükatälün shia nuulia, süpülaajachi nu'tte'erünjatüin shia suulia süsalaa saainjala.

¹⁸ Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain anoujaa nünain chi Nüchonkai, müichia nnojolin süsalain naainjala nütüma Maleiwa. Akaajasa chi eekai nnojolün nünoujain nünain, e'itaanatüjü'iya nia nütüma Maleiwa süpüla süsalaa naainjala sümaa katatüin nia nuulia saa'u manoujüinyeein nia nünain chi Nüchonkai Maleiwa, chi waneeshikai Nüchoin. ¹⁹ ¿Kasa kasalajanainjatka anainjee saainjala

wayuu sümüin? Shia sünainjee nayouktüin Cristo, chi anakakai súpüna wayuu, ajütünakai sa'akamüin wayuu súpüla nii'iyatünjatüin namüin tü shiimüin nüchikikat Maleiwa. Shia sünainjee masütaajuin sünain aa'inraa tü mojusukat maa aka saa'in tü wayuu makateekat sümaa piyuushi.

²⁰ Chi wayuu eekai naa'inrüin tü mojusukat, nnojotsü kasajatüin nümüin tü shiimüin ee'iyatünakat nümüin. Nnojoiishi jamajachin Cristo nümüin, chi anakakai súpüna wayuu, süka nnojolin nücheküin súpüleerua sütüjaanüin aa'u tü naainjalakat. ²¹ Akaajasa chi wayuu eekai noonooin waneepia sümaa nünüiki Maleiwa, tü shiimüin ekirajünakat anain nia, nnojoiishi mmolüin neema Cristo chi anakakai súpüna wayuu. Anasü nümüin sütüjaanüin aa'u tü naa'inrakat süka naa'inrüin waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

Kojutshi Cristo nütüma Juan

²² Süchikijee tia, o'unüshi Jesús namaa na nikirajüinkana Jerusalénjee wuna'ainküinmüin cha'aya ne'e sulu'u tü mmakat Judea. Chajanakalaka naya nümaa kojuya semaana sünain nawoutisaajüin wayuu. ²³⁻²⁴ Otta müshia Juan, nnojoliwa'aya püreesain nia, chajachi owoutisaajüin wayuu sulu'u wane pueulo kanüliasü Enón, peje sünain tü pueulo kanüliakat Salim, süka miyo'uin tü wüinkat cha'aya. Antüsü waneepia wayuu nünainmüin súpüla owoutisaajünaa nütüma.

²⁵ Je waneeirua na nikirajüinkana Juan, a'ülüjiraashii nümaa wane wayuu judío soo'opünaa jamüinjatüin sukuaipaa judío súpüla saa'inrüinjatüin tü kasa wuleinjatkat akajee sukuaipaa nu'upala Maleiwa. ²⁶ No'unakalaka na nikirajüinkana Juan nünainmüin sünain maa nümüin: —Ekirajüikalee, chi wayuu pümaapü'ukai cha'aya wane sa'ata tü süchikat Jordán, chi püküjakai achiki waneepia wamüin, owoutisaajüshi nia joolu'u wayuu, je o'unüsü wayuu watta saalin püma'anajee súpüla o'unaa nünainmüin —namakalaka nümüin Juan.

²⁷ Asouktüshi Juan ne'ipajee:

—Shia anasükaja'a ma'i sulu'u suushikajaain tü wayuukolüirua nüchiirua Cristo süka shiain nücheküin chi Maleiwakai. ²⁸ Soto jaa'in tü taküjapü'ukat paala jümüin sünain nnojolin tayain Cristoin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Ajütüüshi ne'e taya nütüma Maleiwa súpülapünaa niweetüin Cristo. ²⁹ Soto jaa'in sukuaipaa wane mi'iraa shikiira ka'wayuusee. Nütünajut chi ka'wayuuseshikai, talatüsü ne'e naa'in wanaa sümaa ni'rüin chi ka'wayuuseshikai sünain saapünüin najapulu'u tü jietkat. Akaajaa tayakai, talatüsü taain joolu'u wanaa sümaa te'rüin Jesús sünain antaa wayuu wainma nünainmüin. ³⁰ Kasataalejese'e niain alanaain sünain kojutüin Jesús sütüma wayuu toulia, ja'itashije tayain mojutüin sütüma —nümakalaka Juan namüin.

Shia nünüiki Maleiwa nüküjaka Cristo

³¹ Wayuu súpüshua, sütüjaa aa'ulu kasa eekai shi'nnüin sainküin mma ne'e. Otta müshia Jesús, shiimüin sünain kojutüin suulia wayuu súpüshua süka chaje'ewalin nia iipünaajee. ³² Aküjuna amüinrü wayuu nütüma süchiki tü kasa ni'rakat oo'ulaka tü pütchi naapajakat chaa iipünaa. Otta wainma tü wayuu aapakalüirua nünüiki, nnojotsü kapülain saa'in tü nüküjakat achiki sümüin. ³³ Otta chi wayuu eekai kapülain naa'in tü nümakat, ja'yasü nünainjee sünain pansaa'in nünüiki Maleiwa. ³⁴ Cristo, chi nütünalakai Maleiwa, shiimain sümaa nüküjaain nünüiki chi

Maleiwakai waneepia sümüin wayuu, süka een chi Naa'inkai Maleiwa nümaa waneepia.

³⁵ Saa'u niain Cristo chi Nüchonkai Maleiwa, aishi ma'i nia nüpüla chi Nüshikai. Je laülaashi nia nütüma saa'u kasakat süpüshua. ³⁶ Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünaain anoujaa nünain chi Nüchonkai Maleiwakai, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eenjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Akaajasa chi wayuu eekai nnojolüin noonoin sümaa nünüiki chi Nüchonkai Maleiwa, nnojoleerü ee'iranajaain naa'in, shieerü eeka süsalain nia naainjala nütüma Maleiwa.

4

Yootüshi Jesús sümaa wane jierü Samariaje'ewat

¹⁻² Je na fariseokana, naapüin nüchiki Jesús sünaain koo'omüin ma'i na nümaajanakana je sünaain nawoutisaajünün natüma na nikirajüinkana. Wainma noulia na nümaajanakana Juan. ³ Shiasa nütüjaapa Jesús naa'u na fariseokana sümaa naashajaain nüchiki, nujuittaakalaka noulia sulu'ujee tü mmakat Judea süpüla ale'ejaa nüchikua Galileamüin.

⁴ Anakalaka saa'in nüümüin Jesús nülatünjachin sulu'upünaa tü mmakat Samaria. ⁵ Je nülatakalaka sü'ütpünaa wane pueulo kanüliasü Sicar cha'aya eepünaa wane mma e'ipünaalaa sümaleiwa'aya nütüma Jacob, chi natuushikai na judiökana, nüpüla José, chi nüchonkai. ⁶ Je saa'u nüntün Jesús maa aka kale'o ka'ikat, neameraapünaakalaka sotpa'a wane ishi nüsüle Jacob sümaiwa paala.

⁷⁻⁸ No'unataalakalaka na nikirajüinkana Jesús sünaain apalaalajaa pueu-lopamüin. Shiasa nachikiru'u, süntakalaka joo wane wayuu aja'itüsü sünaainmüin tü ishikat. Wayuu yalajatia ne'e Samaria.

—Nii waa'iraa, tasa maa wüin —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukot.

⁹ Saa'u nnojolüin anaawain tü Samariajatkalüirua namaa na judiökana, sümakalaka tü jietkat:

—Atak, sünaain wayuüin judío pia, ¿jamüshi püchuntaka'a asa'iree wüin tamüin tayakat Samariajatkat? —sümakalaka nüümüin.

¹⁰ Asouktüshi Jesús:

—Müleka piyaawatüle saa'u tü kasa anasü nüsülajeekat chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua, je müleka pütüjaale naa'u jaralin chi achuntakai wüin pümüin, achüntüsüje pia nüümüin wane wüin katajatkat atüma so'u wayuu je naapeerüje shia pümüin —nümakalaka sümüin.

¹¹ Sümakalaka joo nüümüin:

—O'ttüsü tü ishikat. ¿Jalasü sho'olo paja'itajatkat aka tü wüinkat tamüin, tü katajatkat atüma so'u wayuu? ¹² ¿Piataale alanaain ma'i nuulia chi watuushikai Jacob chi ke'ipünaajalakai tü ishikat wapüla? Shia nüsapü'üka niakai otta na nüchooinkana oo'ulaka nüümü'ünün —sümakalaka nüümüin Jesús.

¹³ Asouktüshi Jesús:

—Chi eekai nüsüin tü wüin sulu'ukat ishikat tüü, miyaasechi nüchikua.

¹⁴ Otta chi eekai nüseechin tü wüin taapakat, müichia nnojolin miyaasüin nüchikua. Meerü aka saa'in wane wüin aparatkat mmaapüjee, süka shii'iranajaweerüin naa'in sütüma —nümakalaka Jesús sümüin.

¹⁵ Müsü joolu'u tü jietkat:

—Püsülaja tamüin türa wüin paashajaakat achiki suulia miyaasajain taya tachikua je suulia taja'inajüin waneepia —sümakalaka nüümüin Jesús.

16 —Pu'una püsaajaiwa chi pu'wayuusekai yaamüin yaa —nümakalaka Jesús sümüin.

17 Süsouktakalaka nümüin:

—Ma'wayuusesat taya.

Nümakalaka Jesús sümüin:

—Lotüsü tü pümakat tamüin sünnain ma'wayuusein pia paajüin.

18 Ja'raituairü ma'i pia oo'ulaain pu'wayuuse. Je chi pümaakai maa'ulu yaa, nnojoishi pu'wayuusein. Shiimüinkalaka tü pümakat tamüin —nümakalaka sümüin.

19 —Eekaja'a eera pia saa'in tamüin nünüikimaajachi Maleiwa.

20 Na watuushinuu Samariajanakana, na'waajüin Maleiwa yaa saa'u tü uuchikat. Akaajasa jaajüin jiakana judiókana, chainjachi a'waajünüin Jerusalén —sümakalaka.

21 Nu'ttakalaka joolu'u Jesús sünnain nikirajüin tü wayuukot sünnain maa sümüin:

—Nii waa'iraa, anakaja kapüräle paa'in tü tamüinjatkat joolu'u pümüin: So'uweena wane ka'i, tü a'waajüleekat Maleiwa, nnojoleerü yaain saa'u tü uuchikat, nnojoleerü shia chain Jerusalénya. 22 Jia Samariajanakana, me'raajüinsalii jia chi Maleiwa ju'waajakai. Waya e'raajaka waya judiókana sükajee we'itaanüin nütüma süpüla aküjaa sümüin wayuu jamüinjatüin sukuaippa süpüla su'ttaainjatüin suulia saainjala. 23 Otta jiakana joolu'u wanaa sümaa ju'waajüin Maleiwa, anakaja müleka jüchüntüle nümüin chi Naa'inkai süpüla nii'iyatüin jümüin tü shimüinkat. Shiainjatü jukuaippaka joolu'u sünnain a'waajaa chi Washikai Maleiwa. Shia nüchekaka Maleiwa süpüla saa'inraa wayuu süpüshua.

24 Chi Maleiwakai, me'rujusai sütüma wayuu. E'nnaajünüshi ne'e nia sünnainjee tü shimüin ee'iyatünakat wamüin nütüma chi Naa'inkai. Sükajee tia, chi eekai nu'waajein Maleiwa, anashi müleka nüchüntüle akaaliijünaa nümüin chi Naa'inkai —nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukot.

25 —Tatüjaa aa'uchi chi Cristokai anülia Nüneekajalakai Maleiwa sünnain nünteechin. Je nikirajeena waya sünnain kasa süpüshua nüntapa —sümakalaka nümüin.

26 —Chi paashajaakai achiki, taya'aya ne'e, chi yootokai pümaa —nümakalaka Jesús sümüin.

Aashajaashi Jesús soo'opünaa tü a'yatawaakat nümüin Maleiwa

27 Wanaa sümaa naashajaain Jesús sümaa tü wayuukot, ale'ejüshii na nikirajüinkana pueulopa'ajee. Mayaainge sainkuuin naa'in sütüma yootüin Jesús sümaa wane wayuu Samariajatü, nnojoishi nasakirüin sünnain kasain nüchüntüin sümüin je sünnain kasain naashajaain achiki sümaa.

28 Otta joo tü aja'itüsükat, süpütakalaka tü sümüchikat sünnain süle'ejaain pueulopa'amüin sümaa sümüin sümüin tü wayuukolüirua cha'aya:

29 —Tanta anainchi wane wayuu je nüküjain tamüin süpüshua tü kasa taa'inrapü'ukat. Joo'uya ji'raiwa müleka niale chi Cristokai anülia Nüneekajalakai Maleiwa —müsü namüin.

30 Ojuittüshii na wayuukana yaawalaja sulu'ujee tü pueulokat süpüla o'unaa eemüin Jesús. 31 Otta na nikirajüinkana Jesús süchikiru'u tü jietkat, namüshi Jesús kojuyatua:

—Ekirajüikalee, anashi müleka piküle süpüshi tü eküütakat — namakalaka nümün.

³² Asouktüshi nia namün:

—Eesü wane eküülü tama'ana nnojotsü ji'raajün —müshi.

³³ —Ekinnüshi eera sütüma wayuu —namajirawa'ain namakalaka.

³⁴ Nümakalaka Jesús namün:

—Maa aka wane wayuu eekai talatün naa'in emirapa, akaajaa tayakai talateerü ma'i taa'in müleka taa'inrüle tü ajütünakat apüla taya nütüma Maleiwa, süka kee'ireein ma'i taa'in tekeraajeein tü nüchekakat tapüleerua.

³⁵ Je ni'rapa Jesús na wayuu antakana nünainmün pueulopa'ajee sümaa tü aja'itüsukat, müshi nia namün na nikirajüinkana: "Nnojotsü anain müleka jümüle tamün: 'Isayülia pienchi kashi süpüla jakütün tü a'ttieekat süpüla asü'üjünaa', müleka jümüle. Jiirakaa namün na wayuu antakana joolu'u. Müshii aka naya saa'in wane a'ttiee eekai yapain süpüla asü'üjünaa. Kettaashii naya joolu'u süpüla akotchajünaa süpüla anoujaa tanain ³⁶ süpüla eenjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Chi eekai nüpünajün oo'ulaka chi eekai nükotchajün, talateena naya wanaawa. ³⁷ Shiimün sümakat tü ashajünakat soo'opünaa tü a'yatawaakat nümün Maleiwa, müsü mayaa: 'Apünajüshi wane, oo'ulaka wane, asü'üjashi'. ³⁸ Tajütüinjana jia joolu'u eepünaale nnojölün ji'yatawaajün paala süpüla jükotchajünjanain na eekai kettaain süpüla anoujaa tanain. Talateena jia sünainjee naata ka'yataainshi", nümakalaka Jesús namün na nikirajüinkana.

Anoujashii wainma na wayuu Samariajanakana

³⁹ Otta wainma na wayuu Samariajanakana antakana nünainmün Jesús sulu'ujee tü pueulokat, anoujashii naya nünain sütümajee tü sümakat tü aja'itüsukat namün wanaa sümaa sümün namün: "Nüküjain tamün süpüshua tü kasa taa'inrapü'ukat". ⁴⁰ Je nantapa nünainmün Jesús, na'alijirün nia shii'iree makatün namaa. Je makatakalaka nia oo'ulaka na nikirajüinkana nümaa cha'aya nama'ana so'u piama ka'i. ⁴¹ So'u tü piamakat ka'i, wainma na anoujakana nünain Jesús sütüma tü nümakat namün noulia na anoujakana paala sütüma tü sümakat tü jietkat namün.

⁴² Müshii joo na wayuukana sümün tü jietkat:

—Anoujashii paala waya nünain sütüma tü pümakat ne'e. Alu'ujasa joolu'u, anoujaleeinapa waya nünain süka waapaleeitpa'inya nünüiki. Wayaawatüichipa aa'u nia sünain shiimün niain chi o'ttaainjachikai atüma wayuu sainküin mmakat süpüshua.

Niijajün Jesús nüchon wane sülaülashi mma

⁴³ Süchikijee tü piamakat ka'i, nu'unakalaka Jesús chamün nu-umainpa'amün Galileamün eejeewa'ire nia antün. ⁴⁴⁻⁴⁵ Shiasa nüntapa Galileamün, kamaneshii na wayuukana nümün, süka ne'rüin paala tü kasa anasü naa'inrakat cha'aya Jerusalén su'utpünaa tü mi'iraakat kanüliakat "Pascua". Otta müshia Jesús, nnojoiishi ma'i ataralaain namaa na wayuukana saa'u nikirajün paala sünain mojutün wane nüniikimaajachi Maleiwa sulu'u nuumain.

⁴⁶⁻⁴⁷ Nüntakalaka Jesús nüchikua sulu'umün tü pueulo kanüliakat Caná eejehire paala ni'iratün tü wüinkat sünain wiinoin. Otta yala, nüntakalaka nünainmün Jesús wane wayuu sülaüla mma kepi-ashi sulu'u tü pueulo kanüliakat Capernaum chaa ka'yata sünain

Caná. Chi wayuukai, ayuushi nüchon cha'aya nipialu'u. Mayeinshi ma'i. Naapapa nüchiki Jesús sünain nüntüin chajee Judeajee yaamüin Galileamüin, o'unüshijese'e nia nünainmüin Jesús süpüla nüchüntünjachin ma'i nümüin süpüla nu'unajachin nümaa Capernaummüin süpüla niyajúinjachin chi nüchonkai. ⁴⁸ Nümataalalakalaka Jesús nümüin:

—Jiakana wayuukana, müleka nnojorule ji'rüin taa'inrüin ju'upala wane kasa anashaatasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, nnojoleena jia anoujain tanain.

⁴⁹ —Ekirajüikalee, anashi müleka pu'unamaatüle tamaa. Ouktaawashi taa chi tachonkai —nümakalaka nüshi chi ayuushikai nümüin Jesús.

⁵⁰ —Pu'una maala püchikua pipialu'umüin. Anaichipa chi püchonkai, nnojoleechi ouktüin —nümakalaka Jesús nümüin.

Sünain nünoujain chi wayuukai tü nümakat Jesús, o'unüshi nipi-
alu'umüin. ⁵¹ Nüpanapajakalaka chi wayuukai wane nüchepchiarua wopulu'u. Naküjakalaka nümüin sünain anaichipain chi nüchonkai.

⁵² —¿Jalapshijachi aawalaain nia? —nümakalaka namüin.

—Aawalaasü tü tuttaakat nuulia kale'oinka maa aka süpu'uleematüin ka'ikat —namakalaka nümüin.

⁵³ Niyaawanajaakalaka saa'u joolu'u chi nüshikai sünain niyajúnüin chi nüchonkai wanaa ma'i sümaa "Anaichipa chi püchonkai, nnojoleechi ouktüin" nümüin paala Jesús. Ni'itaakalaka naa'in niakai je napüshua na kepiakana nümaa sünain anoujaa nünain Jesús sükajee tia.

⁵⁴ Piantuairü joo naa'inrüin Jesús cha'aya Galilea tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Naa'inrüin shia süchikijee nüle'ejúin Judeajee süpüla nii'yatüinjatüin nukuaippa sümüin wayuu sünain nüjünalain nia Maleiwa.

5

Eiyajúnüshi nütüma Jesús wane wayuu oukta asa'achi

¹ Je mapa süchikijee, o'unüshi Jesús chamüin Jerusalénmüin nüchikua süpüla e'rajaa sükua wane mi'iraa natüma na judiókana. ² Je peje sünain so'u tü pueulokat eepünaale shikerojinnüin anneerü, eesü wane anua jerutsü so'oojia wayuu. Eesü ja'raisü luma sotpünaa. Je sünülia tü anuakat süka pütchi hebreo, "Betesda". ³⁻⁴ Süka ein nüchiki wane aapieekai nüma'anjeejachi Maleiwa sünain nüntawalin shirokümüin tü wüinkat süpüla nujurulajaanjatüin shia, niasa'a chi ayuushi palajachikai ekerolüin shirokümüin tü wüinkat süchikiyaawain sujurulajaanüin, anashi suulia ayuulii eejatkat nünain. Je wainmakalaka ma'i wayuu eekai ayuulin suupünaa tü lumakalüirua sünain a'atapaa sujurulajaanüinjatüin süchikua tü wüinkat. Eejatü wayuu eekai mo'uin, eekai masa'ain, je eekai ouktüin süsa'a.

⁵ Nüntakalaka Jesús sünainmüin tü anuakat. Eejachikalaka nüpüla wane oukta asa'achikai, apünüinrü shikii juya mekiisalümüin sünain ayuulin nia. ⁶ Je ni'rapa Jesús chi wayuukai je niyaawatapa naa'u sünain wainmainrüin juya nnojolüin waraittüin nia,

—¿Aneeshe pia? —nümataalalakalaka nümüin.

⁷ Nümakalaka chi oukta asa'achikai nümüin Jesús:

—Waa'iraa, nnojotsülee jaralin alü'ujúinjachin taya shirokümüin tü wüinkat wanaa sümaa sujurulajaanüin. Isasü tachiki atamawaa. Antüsülee ne'e wayuu palajana tapüleerua shirokümüin.

⁸ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Pütamaa maala puwarajaiwa. Pülü'úja türa puju'lejiakat yaajee — nümakalaka.

⁹ Anashi yaawalaja'a joo chi wayuukai. Nu'unakalaka süna'in waraittaa jalajee süna'in nülü'újüin tü nuju'lejiakat.

Otta tü ka'i niyajakat o'u Jesús chi wayuukai, sükalia eemerawaa natüma na judiökana. ¹⁰ Je sükajee tia, namakalaka na laülaashii judiökana nümüin chi wayuu eiyajuushikai:

—¿Motüsü paa'in süna'in sükaliain eemerawaa ka'ikat tüü? Achia-jaanüshii waya nütüma Moisés suulia a'yatawaa so'uka'i. Tü paa'inrakat süna'in pülü'újain puju'leja, wane a'yatawaa saa'in wamüin.

¹¹ Nüsouktakalaka chi eiyajuushikai namüin:

—Aluwataaushi ne'e taya nütüma chi wayuu keiyajalakai taya süna'in waraittaa je süna'in alü'újaa toju'leja.

¹² Nasakirakalaka nia:

—¿Jarat wayuuyaa tü aluwataaka pia süna'in waraittaa je alü'újaa puju'leja?

¹³ Otta chi eiyajuushikai, nnojoshi nütüjaain aa'u jaralin chi eiyajakai nia, süka nu'unatüjüli'inya Jesús sa'akajee tü wayuukolüirua cha'aya.

¹⁴ Shiasa mapa, nünta anainchi Jesús chi wayuu eiyajuushikai cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Nümataalalakalaka Jesús nümüin:

—Piirakaa. Anaichipa pia. Otta müleka nnojorule puu'ulaain joolu'u suulia paainjala, eesü süpüla sülatüin pümüin kasa mojusü eekai sülan'a'aleejeerüin süna'in mojuin shia suulia tü ayuulii pünainjatkat paala.

¹⁵ Nu'unakalaka joolu'u chi wayuukai nanainmüin na laülaashii judiökana süpüla nüküjainjatüin namüin süna'in niain Jesús keiyajalaka nia.

Laülaashi Jesús süpüla aapaa kataa o'u sümüin wayuu

¹⁶ Jashichikalaka ma'i na laülaashii judiökana joolu'u nümüin Jesús süna'injee naa'inrüin kasa eekai müin aka tia so'u sükalia eemerawaa.

¹⁷ Nümataalalakalaka Jesús namüin:

—Maa aka masütaajuin chi Tashikai süna'in aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu, akaainjachia tayakai nojolinjachi oo'ulaain suulia aa'inraa tü anasükat —nümakalaka.

¹⁸ Koo'omüinkalaka ma'i naashichin joolu'u na laülaashiikana saali-ijee tü nümakat Jesús namüin. No'uteekalaka naa'in, nnojotsü süna'injeejatüin ne'e niyajúin sükalio'u eemerawaa. No'utee aa'inchi nia süna'injee niain Maleiwa nüshin naashin je wanaawain nia nümaa naashin.

¹⁹ O'ttüshi joolu'u Jesús süna'in nii'yatüin namüin na laülaashii judiökana süna'in shiimüin niain chi Nüchonkai Maleiwa. Müshi nia namüin: “Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Nnojotsü kasain tountüin taa'inrüin tamüiwa. Tü tountakat taa'inrüin, shia tü te'rakat naa'inrüin chi Tashikai. Tü naa'inrakat chi Tashikai, taa'inrüin tayaka'iya süka Nüchoin taya. ²⁰ Süka alin ma'i taya nüpüla chi Tashikai, nii'yatüin tamüin süpüshua tü naa'inrakat. Je nii'yateerü tamüin mapeena tü poneetkat ma'i jaa'in, süka sülan'a'aleejeerüin ma'i süna'in anain suulia tü nii'yatüitpakat tamüin. ²¹ Maa aka chi Tashikai süna'in nüso'irüin saa'in wayuu, akaweechia tayakai chi Nüchonkai Maleiwa, taapeerü kataa o'u nümüin chi wayuu eekai tacheküin süpüleera.

22 “Je mayaainje laūlaain chi Tashikai sūpūla kasalajanainjatūin sūmūin saainjala wayuu nūtūma, ni’itaaichipa taya joolu’u sūpūla kasalajanainjatūin sūmūin saainjala wayuu sūpūshua tatūmaya, 23 sūka nūchekūin chi Tashikai sūpūleerua kojutūinjachin taya Nūchonkai sūtūma wayuu sūpūshua wanaa nūmaa. Chi eekai mojutūin atūma taya Nūchonkai Maleiwa, mojuṣṣai chi Tashikai nūtūmaya, chi kajūnalakai taya.

24 “Shiimūin tū tamakat jūmūin: Chi eekai noonoin sūmaa tanūiki sūmaa nūnoujain nūnain chi Maleiwa kajūnalakai taya, ee’iranajaweerū naa’in sūpūla eenjachin nia nūmaa sūpūla ka’ikat sūpūshua. Je mūichia nnojolin sūsalain naainjala nūtūma Maleiwa je nnojoleechi katatūin nia nuulia. Nnojoliwa’aya nūnoujain, ouktajachi saalūjee naainjala. Otta mūshia joolu’u saa’u nūnoujaichipain, kateechi o’u.

25 “Shiimūin tū tamakat jūmūin joolu’u: Napūshua na wayuu eekai manoujain, mūshii aka ouktakai sūka nnojolin jamajachin Maleiwa namūin. Je wainma na wayuukana so’uweena wane ka’i, naapeerū tanūiki tayakai chi Nūchonkai Maleiwa, tū anuu o’ttūitpain maa’utpūnaa yaa sūnain apajūnaa. Chi eekai noonoin sūmaa, ee’iranajaweerū naa’in. 26 Maa aka chi Tashikai naapūin kataa o’u sūmūin wayuu, akaajaa tayaka’iya chi Nūchonkai, ni’itaa’in taya sūpūla aapaa kataa o’u sūmūin wayuu. 27 Je saa’u tayain chi Shipayakai Wayuu, laūlaashi taya nūtūma chi Tashikai sūpūla kasalajanainjatūin saainjala wayuu sūmūin tatūma.

28 “Nnojo jainkuuin aa’in sūtūma tū takūjainjatkat joolu’u jūmūin: So’uweena wane ka’i, saapeerū tanūiki sūpūshua tū wayuu ouktūskalūirua 29 sūmaa sujūtteerūin mmaapūjee. Chi wayuu eekai naa’inrapū’ūin tū anasūkat kataiwa’aya no’u, oso’iraweechi aa’in sūpūla eenjachin nūmaa Maleiwa sūpūla ka’ikat sūpūshua. Otta chi eekai naa’inrapū’ūin tū mojuṣṣakat kataiwa’aya no’u, oso’iraweechi aa’in sūpūla sūsaleechin nia naainjala”, nūmakalaka Jesús namūin.

Na pansaakana atūma nūchiki Jesús

30 Ayatūshi Jesús sūnain aashajawaa namūin na laūlaayuu judiokana: “Nnojotsū kasain tountūin taa’inrūin tamūiwa. Shia kee’ireeka taa’in tū talatakak atūma naa’in Maleiwa chi kajūnalakai taya, nnojotsū shiain tū talatakak atūma ne’e taa’in tayakai tamūiwa. Sūka shiain taa’inrūin tū nūmakak chi Maleiwakai tamūin, lotūsū waneepia sukuaiippa tatūma sūnain kasalajanain saainjala wayuu. 31 Mūleka tayale ne’e akūjiraain tachiki, nnojoleerū kapūlain jaa’in tū takūjakat jūmūin, nnojoleerū jūnoujain sūnain shiimūin shia. 32 Otta mūshia chi Tashikai, nia pansaaka atūma tachiki. Je tatūjaa aa’ulu sūnain shiimūin tū nūkajakat tachiki.

33 “Otta mūshia chi Juankai nūnūlia, pansaasū tachiki nūtūmaya wanaa sūmaa jūjūtūin paala wane wayuuirua nūnainmūin sūpūla nasakirūinjachin nia too’opūnaa. Akūjashi nia tū shiimūinkat tachiki namūin. 34 Nnojotsū tamūin jūmūin tū sūkajee che’ojaain tamūin wayuu, makai aka Juan, sūpūla apansajaa tachiki. Toso’ireein ne’e jaa’in sūnain nūchiki Juan shii’iree jūnoujeein tū nūmakat tachiki sūpūla ju’tte’ennūinjanain sūtūma. 35 Soto jaa’in wanaa sūmaa talatapūnaainkain jaa’in sūtūma nūnūiki. Saa’u pansaainkain tū nūmakat, mūshinka aka nia saa’in wane anakia sūka jūtūjaainkain taa’u nūtūma.

36 “Sūnainjee tū nūmapū’ūkat Juan tachiki, eesū wayuu eekai sūnoujain sūnain tayain ajūnalaain nūtūma chi Tashikai Maleiwa. Otta eesū wane apansajakat ma’i tachikiya alana’alesia sūnain anain suulia tū shiimūin nūkūjapū’ūkat Juan. Shia tū kasa anasū taa’inrakat. Shiasa’a sūtūma tekeraajūin tū nūchekakat chi Tashikai sūpūleerua taa’inrūin,

koo'omüinsü ma'i tü anoujasükalüürua tanain. ³⁷⁻³⁸ Otta müshia chi Tashika'iya, chi kajünalakai taya, pansaasü tachiki nütüma. Otta saa'u nnojolin jünoujain tanain taya ajütüüshikai nütüma, nnojotsü jaapüin nünüiki, nnojotsü ji'rüin nukuaippa, je nnojoliishii jüüjüün ekii jia süpüla tü nümakat jümüin.

³⁹⁻⁴⁰ "Jiyouktüin taya. Nnojoliishii jia jüüjüün tamüin süpüla shii'iranaajaanjatüin jaa'in tatüma. Saa'in jümüin, eenjana jia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua sünainjee ne'e jaashaje'erüin waneepia tü karaloukta nüchikimaajatkat. Taya tayakai chi saashajaakai achiki, chi anii joo ayouktünüin jütüma.

⁴¹ "Nnojoiishi taya achajaashin su'waajaa wayuu maa'ulu yaa. ⁴² Otta tatüjaa aa'una jia sünain nnojolin alin chi Maleiwakai jüpüla. ⁴³ Sünain tayain nüjünalain chi Tashikai süpüla laülawaa, nnojoiishi kasajachin taya jümüin. Alu'ujasa müleka nüntüle joo ja'akamüin wane wayuu eekai nüküjiraain ne'e nüchiki, kamanejeena jia nüümüin. ⁴⁴ Nnojoiishii jia anoujeein tanain, süka shiain kee'ireein ne'e jaa'in ju'waajüneein sütüma wayuu, je nnojotsü kee'ireein jaa'in aa'inraa tü talatajaikat amaa Maleiwa, chi waneeshikai Maleiwain.

⁴⁵ "Nnojoleechi tayain aküjüin nüümüin chi Tashikai jüchiki sünain kaainjaraliin jia. Shieerü tü nikirajapü'ukat anain Moisés aküjaka jüchiki sünain kaainjaraliin jia, tü o'tte'enneetkat atüma jia saa'in jümüin.

⁴⁶ Müleka shiimüinreje sünain jünoujain nünüiki Moisés, jünoujainje tanüiki süka taya'inya ne'e nüshajüin achiki. ⁴⁷ Saa'u nnojolüin jünoujain tü nüshajakat achiki, nnojoleerü jünoujain tü taküjakat joolu'u jümü'inya", nümakalaka Jesús namüin na laülaashii judiökana.

6

Ekinnüsü watta saalii wayuu nütüma Jesús

¹ Nu'unakalaka Jesús Jerusalénjee nüchikua Galileamüin. Shiasa mapa süchikijee nüntüin, o'unüshi nia namaa na nikirajüinkana sulu'u wane anua waneemüin sa'ata tü palaa kanüliakat Galílea. (Otta suwala'ata sünülia tü palaakat, Tiberias.) ² Okoutsü wayuu watta saalin nüchiirua Jesús süka suu'ui, süka shi'rüin nia sünain aa'inraa tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nüümüiwa, maa aka eiyajaa wayuu eekai ayuulin. ³ Je Jesús namaa na nikirajüinkana, o'unüshii saa'umüin wane namünashii. Naikkaajaakalaka süpüla nekirajününjanain nütüma. ⁴ Alü'ütsü joo sükalia tü Pascuakat, tü nemi'irakat na judiökana.

⁵ Ni'rapa Jesús süntapaatüin watta saalin wayuuirua nünainmüin, nümakalaka nüümüin Felipe:

—¿Jaleena waya ayalajüin eküülü shikajatkat watüma tü wattakat saalin wayuu?

⁶ Asakitshi Jesús sünain tüü süpüla nütüjaainjatüin ne'e saa'u sünain jameerüin nünüiki ni'ipajee. Nütüjaatüjülia aa'u Jesús tü naa'inrüinjatkat. ⁷ Nüsouktakalaka Felipe ni'ipajee:

—Atak, wainma neerü sücheküin shiküinria türa wayuukolüürua. Ja'itakaja'a paliruwalin ne'e neküin, nnojoleerü ekerajüin naka shi'yataainjut wane wayuu so'u mekiisat kashi.

⁸ Nümakalaka joolu'u wane, chi kanüliakai Andrés, chi nimüliakai Simón Pedro:

⁹ —Ani'isa wane jintüi kama'anashi ja'raisü panchen aainjuushi süka "cebada", otta piamasü ne'e jimechen asijuushi. Nnojoluja'a keraainjatüin namaa napüşhua —nümakalaka Andrés nümüin Jesús.

¹⁰ Nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Anakaja müleka jüikkale'erüle tü wayuukolüirua mmalu'u.

Eesü wainma alama yala je süikkaajaakalaka tü wayuukolüirua saa'u tü alamakat. Eejana maa aka 5.000 tooloyuu sa'aka tü wayuukolüirua süpüşhua. ¹¹ Niasa Jesús, naapaakalaka tü pankat sünain naapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u. Niitajakalaka joo tü pankat namüin na nikirajüinkana süpüla neitajüin sümüin tü wayuukolüirua süpüşhua yaasükalüirua joyojoyolüin. Akaajaa sukuaippa tü jimekat nütümaya. Eküshii naya napüşhual'e'eya, emirashii sünainjee. ¹² Shiasa emirapa tü wayuukolüirua,

—Jükotchajapa tü süpütaalakat suulia mojujain —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

¹³ Sükotchajünakalaka tü süpütaalakat, maa aka poloo piämmüin katto'ui süpütaala tü ja'raisukat pan süchikijee shikaain tü wayuukolüirua. ¹⁴ Shiasa ne'rapa na wayuukana tü naa'inrüitpakat Jesús sünain shiain tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, o'ttühii naya sünain aashajajirawaa nüchiki sünain maa:

—Shiimüintaaja'aya Jesús sünain niain chi Nünüikimaajachikai Maleiwa, chi antajachikai anülia sa'akamüin wayuu.

¹⁵ Otta müshia Jesús, süka niyaawatüin naa'u na wayuukana sünain ne'itawein nia süpüla aluwatawaa, o'unajaashi nia noulia nüchikua saa'umüin wane namüna naata.

Waraittushi Jesús soo'opünaa tü palaakat

¹⁶ Shiasa motsopa ka'i, ashakanuwaashii na nikirajüinkana Jesús yalajee saa'ujee tü namünakat solumüin tü palaakat. ¹⁷ Shiasa mapa aipa'a, süka nnojolüin nüntüin Jesús napülamüin, o'otooshii naya sulu'u tü na'anuaikat süpüla ale'ejaa waneemüin sa'ata tü palaakat eemüin tü pueulo kanüliakat Capernaum. ¹⁸⁻¹⁹ Shiasa süchikijee no'unüin sulu'u tü anuakat maa aka aippirua kilómetro, napanapajakalaka joo wane wawai. Katsüinsü ma'i joo tü palaakat sütüma. Ne'rakalaka joolu'u Jesús alü'ülaain nachiirua sünain waraittüin nia soo'opünaa tü palaakat. Süka nnojolüin natüjaain naa'u sünain niain Jesús, mmotshii naya.

²⁰ —Nnojo mmolüin jia. Taya tayakai ji'raka —nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²¹ Talatakalaka ma'i naa'in nikerolapa Jesús sulu'u tü anuakat, je nantalaa namaka'a sotpa'amüin tü palaakat eemüinjanale nantüin.

²² Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, mo'unüinsat tü wattakat saalii wayuu chajee wanejee sa'ata tü palaakat eejanale nekaain paala tü pan naapakat Jesús namüin. Süka natüjaain naa'u sünain no'unüin na nikirajüinkana sulu'u tü waneesukat anua eejatkat paala sotpa'a tü palaakat sümaa nnojolin namaain Jesús, nnojotsü nayaawatüin aa'u jamüin nukuaippa Jesús. ²³ Süntakalaka joolu'u wane anuairua chajee sulu'ujee tü pueulokat Tiberias sotpa'amüin tü palaakat eejatüle paala naapüin chi Senyotkai analu'ut nümüin Maleiwa saa'u tü pankat sümaa nikirüin tü wayuukolüirua. ²⁴ Otta müsia tü wayuukolüirua, sünain nayaawatüin saa'u sümaa nnojoliin Jesús oo'ulaka na nikirajüinkana, no'unakalaka chajee sulu'u tia anuakalüirua Capernaummüin süpüla nachajaainjachin nüchiki Jesús.

Jesús, nia chi pan katakai atüma so'u wayuu

²⁵ Nantapa na wayuukana nünain Jesús cha'aya Capernaum, namakalaka nümüin:

—Ekirajüikalee, ¿joujachi pia antüin yaamüin yaa?

²⁶ Nösouktakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Jüchajaa achikichi ne'e taya süka emirain jia tatüma süka tü pankat, nnojotsü sükajeejatüin jyaawatüin saa'u tü taa'inrakat ju'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. ²⁷ Nnojo kachiirua'in jaa'in tü eküülü atüjakat aja'lajawaa, shia kachiirua jaa'in tü eküülü katüinjatkat atüma jo'u waneepia nümaa Maleiwa. Shia tü eküülü taapeekat jümüin tayakai chi Shipayakai Wayuu, süka laülaain taya süpüla tia nütüma chi Tashikai Maleiwa —nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

²⁸ Nasakirakalaka Jesús:

—¿Kasa waa'inrüinjatka süpüla wekeraajüinjatüin tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua? —namakalaka.

²⁹ Asouktüshi Jesús ne'ipajee:

—Tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, shia jünoujainjanain tanain tayakai chi nüjünalakai —nümakalaka namüin.

³⁰⁻³¹ Namakalaka na wayuukana nümüin Jesús:

—Sotüsü waa'in tü ashajünakat nachiki na watuushikana sümäiwa paala, makat mayaa: “Eküshii naya nütüma tü pan chajeejatkat iipünaajee”, müsü. Otta müsia joolu'u, anakaja müleka paa'inrüle wo'upala wane kasa anasü, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, maa aka tü aa'innakat paala namüin na watuushikana cha'aya isashiipa'a sünain saapünüin waneepia namüin nütüma Maleiwa tü pan kanüliakat “maná” münüin. Müleka pii'iyatüle wamüin sünain shiimüin piain chi nüjünalakai Maleiwa, kapüleerü waa'in tü pümakat wamüin —namakalaka nümüin Jesús.

³² Nümakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Tü eküülü naapakat paala Moisés namüin na jutuushikana, nnojotsü shiain tü pan chajeejatkat iipünaajee. Nia chi Tashikai nümüiwa aapaka jümüin tü pan shiimüinsü iipünaajeejatkat. ³³ Tü pan naapakat chi Maleiwakai, nia chi ashakataki chajee iipünaajee nüma'anajee, nia chi aapünakai atüma kataa o'u sümüin wayuu süpüshua —nümakalaka Jesús namüin.

³⁴ —Ekirajüikalee, paapa tia pankat wamüin waneepia —namakalaka nümüin Jesús.

³⁵ Asouktüshi Jesús:

—Müshi tachikua: Taya chi pan iipünaajeejachikai. Maa aka katsüin naa'in na jutuushikana sütüma tü eküülü naapakat Moisés paala namüin, sümaa nnojolüin jamüsirüin je nnojolüin miyaasüin, akaweenia jiakana talateerü jaa'in müleka jünoujüle tanain süka shii'iranajaweerüin jaa'in. ³⁶ Akanasa'a manoujüinyeein jia tanain, maa aka tü tamayütakat, mayaashije jirüin taya. ³⁷ Otta chi wayuu eekai ni'itaain chi Tashikai süpüla nainjachin tapüshin, anoujeechija'a tanain. Je sükajee tia, nnojoleechi taleejüin nia.

³⁸ “Ashakatüshi taya yaamüin chajee iipünaajee süpüla taa'inrüinjatüin tü talatak atüma naa'in Maleiwa chi kajünalakai taya, nnojotsü shiain süpüla tü talatak atüma ne'e taa'in tayakai tamüiwa. ³⁹ Nnojotsü nücheküin Maleiwa süpüleerua amüloulinjatüin toulia süchikijee ouktaa waneesükajee'e na'akajee napüshua na ni'itaakana süpüla nayain

tapüşhin. Shia nüchekaka napüleerua taso'ire'erüinjateerüin naa'in napüşhua so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujain-satkalüirua. ⁴⁰ Nücheküin chi Tashikai süpüleerua shii'iranajaainjatüin naa'in napüşhua na eekai nanoujain tanain sümaa nayaawatüin taa'u sü'nain tayain chi Nüchonkai Maleiwa. Eejeena naya nümaa süpüla ka'ikat süpüşhua, süka shiimüin sü'nain taso'ire'erüinjateerüin naa'in napüşhua so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujain-satkalüirua", nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

⁴¹ Otta müshi'iya na laülaashii judiökana sütüma tüü, no'ttakalaka sü'nain mojuin nanüiki nümüin Jesús, süka "Taya tayakai chi pan ashakatakai chajee iipünaajee", nümüichipain namüin.

⁴² Aashajaajiraashii naya sü'nain maa:

—Shiimüin sü'nain we'raajüin chi nüshikai je tü niikat. ¿Nnojoishi niain ne'e chi nüchonkai José? ¿Jamakuaippatka'a joo tü nümakat wamüin sü'nain nüshakatshein chajee iipünaajee nüma'anajee Maleiwa? —namakalaka na judiökana.

⁴³ Nümakalaka Jesús namüin:

—Juu'ulaa suulia mojuin jünüiki tamüin. ⁴⁴ Napüşhua na antakana tanainmüin, taso'ire'ereena aa'in so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua. Otta chi eekai nnojolin eenakuushin nütüma chi Tashikai kajünalakai taya, nnojoleechi antüin tanainmüin.

⁴⁵ Soto jaa'in tü ashajünakat paala nütüma wane nünüikimaajachikai Maleiwa noo'opünaa na anteenakana tanainmüin, müsü mayaa: "Eki-rajümeerü wayuu süpüşhua nütüma Maleiwa", müsü. Je joolu'u, tamüshii paala jia: Napüşhua na wayuu kapülakana aa'in nünüiki chi Tashikai shii'iree nashatüin tü nikirajakat anain, anteena naya tanainmüin.

⁴⁶ "Nnojoishi taya aküjashin jümüin süchiki sü'nain ni'nnüin chi Tashikai sütüma wayuu. Chi e'raakai chi Tashikai, taya tayakai tamüiwa süka chajewalin taya nüma'anajee.

⁴⁷ "Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sü'nain anoujaa tanain, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eenjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüşhua. ⁴⁸ Müshi taya tachikua: Taya'a chi pan katakai atüma so'u wayuu. ⁴⁹ Mayaasüje nekapü'üin na jutuushikana paala sümaiwa tü eküülü kanüliakat 'maná' münüin cha'aya isashiipa'a, ayatshii ouktüin sümaa nnojölüin shii'iranajaain naa'in.

⁵⁰ "Otta müsia tü pan chajeejatkat nüma'anajee Maleiwa iipünaajee, ashakatüitpa. Chi eekai niküin shia, nnojoleechi amüloulin. ⁵¹ Taya tayakai chi pan ashakatakai nüma'anajee Maleiwa, taya chi katakai atüma so'u wayuu. Chi eekai niküin tü pankat, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüşhua. Tü pan taashajaakat achiki jümaa, shia tü te'iruku taapüinjatkat süpüla katüinjatüin so'u wayuu wainma", nümataalalakalaka Jesús namüin na judiökana.

⁵² Naashichijaakalaka na judiökana nümüin Jesús saaliijee tü nümakat namüin. Na'ülüjiraakalaka sü'nain maa:

—¿Jamüshikai chira wayuukai naapüinjatka'a ni'iruku wamüin süpüla weküinjatüin shia? —namakalaka.

⁵³ Nümakalaka Jesús namüin:

—Tamüsü paala tü shiimüinkat jümüin: Müleka nnojorule jiküin tü te'irukukat tayakai, chi Shipayakai Wayuu, je müleka nnojorule jüsüin tü tashakat, shiimüin sü'nain nnojoleerüin katüin jo'u. ⁵⁴ Otta chi eekai niküin tü te'irukukat sümaa nüsiin tü tashakat, ee'iranajaweerü naa'in süpüla eenjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüşhua,

je taso'ire'ereerü naa'in so'uweena tü ka'i süsaleetkat o'u saainjala tü manoujainsatkalüirua. ⁵⁵ Süka jamüin, tü te'irukukat, shiimüin sünnain eküülün, je tü tashakat, shiimüin sünnain asüüşhin. ⁵⁶ Chi eekai niküin tü te'irukukat sümaa nüsüin tü tashakat, wanaawajiraweerü naa'in tamaa je eeweechi taya waneepia nümaa.

⁵⁷ "Ajütünüshi taya nütüma chi Tashikai, chi katakai atüma so'u wayuu, sümaa naapüin tamüin kataa o'u. Akaweechia chi wayuu eekai niküin tü te'irukukat, taapeechi amüin nia kataa o'u. ⁵⁸ Tayakai, taya chi pan ashakatakai chajee nüma'anajee Maleiwa. Nnojoiishi taya müin aka saa'in tü eküülü kanüliakat 'maná' nekapü'ukat na jutuushikana. Mayaasüje neküin shia, ayatshi'iya ouktüin naya. Otta chi eekai niküin tü pan iipünaajeejatkat, eejeechi nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua", nümakalaka Jesús namüin.

⁵⁹ Shiairaja'a ne'e nüntüiki Jesús namüin na wayuukana cha'aya Capernaum sulu'u tü ekirajüleekat na judiökana.

Oo'ulaasü wainma tü wayuukolüirua nuulia Jesús

⁶⁰ Sütüma tü nümakat Jesús, sümakalaka wainma tü wayuukolüirua waraitiraapü'ukat nümaa:

—Nnojotsüsa'a kapüleein waa'in tü nümakat wamüin. Nnojoleerü woutüin —namakalaka.

⁶¹ Nütüjaapa saa'u Jesús nojuunajee sünnain mojuin nanüiki nümmüin, nümakalaka namüin:

—¿Mojushisü jümüin tü tamakat? ⁶² ¿Shia cheje jameematüin jünüiki müleka i'rüle taya, chi Shipayakai Wayuu, sünnain o'unaa tachikua chaa iipünaamüin eejachire paala taya?

⁶³ "Anakaja jütüjaale saa'u wane kasa: Nnojoleerü ee'iranajaain saa'in wane wayuu sütüma tü kasa saa'inrakat ne'e sümüiwa, nieechi ee'irataka chi Naa'inkai Maleiwa. Otta müshi'iya jiakana, müleka kapüräle jaa'in tü pütchi tamakat jümüin, aapüneechi jümüin chi Naa'inkai Maleiwa katüinjachikai atüma jo'u. ⁶⁴ Eeshii ja'aka eekai nnojolün nanoujain tanain mayaasüje jaapajün tanüiki", nümakalaka Jesús namüin.

Nümüsü tüü süka nütüjaatjülü'inya saa'u paala sünnain ein wayuu nnojolünjatkat anoujain nünnain je jaralinjachin chi wayuu aapünjachikai nikii. ⁶⁵ Nümakalaka Jesús nüchikua:

—Shiaja'a tü tamakat paala: Chi wayuu eekai nnojolin e'itaushin nütüma chi Tashikai süpüla anoujaa tanain, müichia nnojolin antüin tanainmüin —nümakalaka namüin.

⁶⁶ Süchikijee tia, oo'ulaayaa müsü wainma tü wayuukolüirua waraitiraapü'ükana nümaa.

⁶⁷ Nüsakirakalaka Jesús na polookana piammüin nikirajüin:

—Jama jiakana, ¿jamüinjatü jukuaippa? ¿O'uneeshii jia tama'anaje'eya?

⁶⁸ Nüsouktakalaka Simón Pedro nümmüin Jesús:

—Senyotkalee, nnojotsü wayuu eekai müin aka pia wo'unüinjachikai anainmüin, süka shiimüin sünnain shii'iranajaaitpain waa'in sütüma pünüiki süpüla einjanain waya waneepia nümaa Maleiwa.

⁶⁹ Ayatünjana waya sünnain anoujaa pünain, süka watüjaain paa'u sünnain piain chi Maainjalasaikai ajütünakai wanainmüin nütüma Maleiwa —nümakalaka nümmüin Jesús.

⁷⁰ Nümakalaka Jesús:

—Shiimüin sünnain jüneekuushin tatüma jüpüshua, jiakana polookana piämmüin. Otta waneeshia ja'akajee, oonooshi sümaa nünüiki chi Yolu-jaakai —nümakalaka namüin. ⁷¹ (Chi naashajaakai achiki Jesús, nia Judas chi nüchonkai Simón Iscariote. Mayaainge niain napüshi na polookana piämmüin aneekuushikana nütüma Jesús, nia'a ne'e aapajachika nikii Jesús mapeena.)

7

O'unüshi Jesús sünnainmüin wane mi'iraa cha'aya Jerusalén

¹ Shiasa süchikijee tia, makatüshi Jesús sulu'u tü mmakat Galilea sünnain waraittaa sulu'upünaa tü pueulokalüirua. Nnojishi ale'ejeein chamüin Judeamüin, süka nu'utüneein aa'in natüma na laülaayuu judío chakana cha'aya. ² Otta sülü'ülapa tü mi'iraa kanüliakat "Tü Lumakalüirua" cha'aya Jerusalén natüma na judiokana, ³ namakalaka na nimüliayuukana Jesús nümüin sünnain neme'erainpalain nia:

—Anakaja pu'unüle yaajee yaa chamüin cha'aya Judeamüin sünnainmüin tü mi'iraakat süpüla ne'rüinjanain na pikirajüinkana tü kasa paa'inrakat. ⁴ Müleka shiimüinre sünnain paa'inrüin tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, pii'iyata shia sümüin wayuu süpüshua. Nnojoleechi e'nnaajünüin pia sütüma wayuu wainma müleka punujulajüi tü paa'inrakat suulia —namakalaka nümüin. ⁵ Mayaainge nuwalayuuin naya, nnojishii anoujain nünain.

⁶ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Nnojoyülia antüin tü takaliakat süpüla o'unaa chamüin. Otta jiakana, eeshii süpüla ju'unüin so'u ka'i eekai ein ne'e. ⁷ Nnojotsü kasain maalinjatüin anainjee jia süpüla tü wayuukolüirua sainküin mma. Otta tayakai, kanainshi naa'in saaliijee taküjüin namüin sünnain kaainjalain tü naa'inrakat. ⁸ Ju'una jumata sünnainmüin tü mi'iraakat cha'aya Judeamüin. Nnojishi taya o'unajachin joolu'u, süka nnojolyüülüin kettaain takalia süpüla o'unaa —nümataalalalaka Jesús namüin.

⁹ Makatakalaka joo Jesús kojuya ka'i soo'omüin yaa sulu'u tü mmakat Galilea.

¹⁰ Süchikijee no'unüin na nimüliayuukana Jerusalénmüin sünnainmüin tü mi'iraakat, o'unüshi Jesúsya. Nüntakalaka chamüin sujuunajee wayuu süpüla nnojolinjachin ni'nnüin sütüma. ¹¹ Je na laülaayuu judiokana cha'aya Judea, nasukajaa achikichi Jesús sünnain tü mi'iraakat sünnain:

—¿Jalashi cheje eera nia? —sünnain namüin.

¹² Ejejeraasü nüchiki Jesús wainma tü e'rajüsükalüirua sukua tü mi'iraakat. "Analeeshi chi wayuukai", müshii waneerua. Je tü waneerua, "Nnojishi nia anamiain. Aküjüshi na'alain sümüin wayuu", müshii.

¹³ Nnojishi naashajaain achiki Jesús no'upala na laülaayuu judiokana süka mmolüin naya neema.

Nikirajüin Jesús na e'rajüshiikana sukua tü mi'iraakat

¹⁴ Maa aka shiatapünaa tü mi'iraakat, nikerolokoloko Jesús sulu'umüin süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla ekirajaa tü wayuu e'rajüsükalüirua sukua tü mi'iraakat. ¹⁵ Otta na laülaayuu judiokana, ponusü ma'i naa'in tü nümakat Jesús namüin na wayuukana.

—¿Jamüshi cheje eera nütüjaaka saa'u kasa wainma sümaa nnojolin ekirajuushin nia maa aka waya? —namakalaka.

¹⁶ Nümakalaka Jesús namüin:

—Tü tekirajakat anain, nnojotsü pütchin tale'eru'ujeejatü ne'e, naapajala tamüin chi kajünalakai taya. ¹⁷ Chi wayuu eekai naa'inreein tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, nütüjaweerü aa'u tü tekirajakat anain müleka nüma'anajeejatüle Maleiwa oo'ulaka pütchire ne'e tale'eru'ujeejatü. ¹⁸ Chi wayuu eekai nikirajüin shii'iree kojuteein nia sütüma wayuu, ekirajüshi süka pütchi nüle'eru'ujeejatü ne'e. Otta tayakai, ekirajüshi süpüla niainjachin kojutüin chi kajünalakai taya. Je sükajee tia, jütüjaweечи aa'u taya sünnain shiimüin tanüiki waneepia. Müichia taya nnojolüin aküjain alawaa. ¹⁹ Ju'utee aa'inchi taya süka nnojolin toonoin sümaa nünüiki Moisés saa'in jümüin. Otta jiakana, mayaainje jain aapünüin amüin tü nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü waneesüyaakajee ja'aka eekai soonoin sümaa tü nümakat jümüin — nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judiokana.

²⁰ Nasouktakalaka na wayuukana napüshua sümaa patatüin naya sütüma tü nümakat namüin:

—Mamainnataashi pia sütüma kale'eru'uin yolujaa. ¿Jarai chi o'uteeka paa'in?

²¹ Nümakalaka Jesús namüin na wayuukana:

—Süka taa'inrüin wane kasa anasü ju'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nüümüwa, mojushiisü jümüin süka taa'inrüin shia so'u sükalia eemerawaa süka a'yatawaa'in shia saa'in jümüin. ²² Otta jiakana, a'yataapü'üshii jia so'u sükalia eemerawaa sünnain jiyotooin nüta chi jüchonkai süpüla joonoin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. (Otta na aluwataakana sünnain, naya na jikiishiikana nüpülapünaa Moisés.) ²³ Saa'u jiyotooin nata na jüchooinkana so'u sükalia eemerawaa süpüla keraainjatüin jütüma tü nuluwataakat anain Moisés, ¿jamaka'a jia jashichika'a tamüin saa'u teiyajüin wane ayuushi so'u sükalia eemerawaa süpüla anainjachin nia? ²⁴ Müleka jülüjüle jaa'in tü taa'inrakat so'u ka'ikat tia, jiyawateечи aa'u taya sünnain lotüin takuaippa je nnojoleena jia ayatüin sünnain ayoujoo taya — nümakalaka Jesús namüin.

Aküjüshi Jesús sünnain ajütüüshin nia nütüma Maleiwa

²⁵ Naashajaajiraakalaka noo'opünaa Jesús waneerua wayuu kepiashii Jerusalén sünnain namüin mayaa:

—Atak, shiimüin sünnain niain chi no'uteekai aa'in na laülaayuukana.

²⁶ ¿Jamüshii ko'utaka'a naya joolu'u wanaa sümaa naashajaain su'upala tü wayuukolüirua? ¿Nayaawatataaichipale aa'u sünnain niain chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa? ²⁷ Otta saa'in wamüin, nüntapa Cristo, nnojoleerü atüjaanüin aa'u sünnain jalaje'ewalin nia. Otta chii, watüjaa aa'ut sünnain jalaje'ewalin — müsü tü wayuukolüirua.

²⁸ Otta müshia Jesús, wanaa sümaa nikirajüin tü wayuukolüirua yaa sulu'u tü süpaatiasekat tü a'waajüleekat Maleiwa, nuwoottaakalaka sünnain maa:

—Ji'raajayaain taya jaa'inru'u, jütüjaayaa aa'uchi taya jaa'inru'u sümaa jalaje'ewalin taya. Otta antüshiwalin taya süka taa'in ne'e tamüiwa. Ajütüüshi taya nütüma Maleiwa chi nnojoiakai ji'raajüin. Je pansaasü nünüiki waneepia. ²⁹ Te'raajüin nia süka chajeejachin taya nüma'anajee je süka nuluwanaajalain taya — nümakalaka Jesús sümüin tü wayuukolüirua.

³⁰ Narütkaakalaka joolu'u wane laülaayuu judiokana nünnainmüin Jesús süpüla nata'ülünjachin nia saaliijee tü nümakat sünnain chajeejachin nüma'anajee Maleiwa. Mayaashiije nata'üleein nia, nnojoiishi nountüin

ne'itaain najapü nünain. Süka jamüin, nnojoliyülia kettaain nükalia Jesús süpüla ata'ünnaa. ³¹ Otta sa'aka tü wayuukolüirua, eesü wayuu wainma eekai sünoujain nünain Jesús sünain niain Cristoin, chi Nüneekajalakai Maleiwa. Aashajaajiraashii naya sünain müin mayaa:

—Je saashin tü ekirajünapü'ukat anain waya nüchiki chi Nüneekajalakai Maleiwa, naa'inreerü wainma kasa anasü nüntapa, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Je joolu'u, süka we'rüin Jesús sünain naa'inrüin tia, wanoujaitpa sünain niain Cristoin —namakalaka.

³² Naapakalaka na fariseokana sünüiki tü wayuukolüirua sünain nejejeraain nüchiki Jesús. Na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na fariseokana, najütakalaka nünainmüin Jesús waneerua susurulaatseirua tü a'waajüleekat Maleiwa süpüla nata'ülüinjachin nia. ³³ Je nantapa nünainmüin Jesús, naapüin nünüiki sünain nikirajün tü wayuukolüirua sünain maa sümüin:

—Yaajeichi taya jümaa so'u palit ka'i ne'e. Je süchikjee, o'üneechi taya eemüin chi kajünalakai taya. ³⁴ Jüchajaweichi achiki taya, otta nnojoleechi jüntüin anain taya. Nnojoleerü juuntüin o'unaa chamüin eemüinjachire taya.

³⁵ Aashajaajiraashii joolu'u na laülaayu judiokana sünain maa:

—¿Jalawai cheje o'unüin joolu'u chii, nnojolinjachika'a wantüin nünain naashin? ¿Chainjaittaale eera na'akamüin na wapüshi kepiakana sa'aka tü wayuukolüirua griegokat anülia, süpüla nikirajünjanain na griegokana? ³⁶ ¿Jamalu'ut cheje eera nünüiki nümakalaka wamüin: "Jüchajaweichi achiki taya, otta nnojoleechi jüntüin anain taya"? ¿Je jamalu'ut nütüma tü "Nnojoliyülia juuntüin o'unaa chamüin eejeechire taya" nümakat?

Aashajaashi Jesús süchiki wane wüin kata atümat so'u wayuu

³⁷ Je so'u tü ka'i saja'lajaakat o'u tü mi'iraakat, tü ka'i alana'aleekat sünain anain, nüsha'walaakalaka Jesús sünain maa sümüin tü wayuukolüirua emetut:

—Chi eekai münayaasüin, anashi nüntüle tanainmüin nüsaiwa, ³⁸ maa aka tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa makat: "Chi eekai nünoujain tanain, meerü aka süparalakai wüin sulu'u naa'in, tü katakat atüma so'u wayuu" —nümakalaka Jesús.

³⁹ Tü wüin nümakat Jesús, nia chi Naa'inkai Maleiwa aapüneechikai namüin na eekai nanoujain nünain. Maapujuyülia nia süka nnojoliyülin ayalennüin Jesús iipünaamüin nünainmüin chi Maleiwakai.

⁴⁰ Shiasa su'uluku tü e'rajüsükat sükua tü mi'iraakat saapapa nünüiki Jesús, müshii yaa: "Shiimain sümaa niain chi Nünüikimaajachikai Maleiwa ajütünajachikai so'uweena wane ka'i sa'akamüin wayuu".

⁴¹ Otta sünüiki waneerua:

—Nia chi Cristokai anülia, chi Nüneekajalakai Maleiwa —müshii.

Otta waneerua:

—¿Chaje'ewalinjachika joo chi Cristokai Galileajee? Nnojotaa.

⁴² Saashin tü nüchikimaajatkat Maleiwa, niainjachi wane nuu'uliwo'u David, je chaje'ewalinjachi Belénjee eejechinkale kepiain David —sümakalaka.

⁴³ Nnojotkalaka wanaawain saa'in tü wayuukolüirua noo'opünaa Jesús.

⁴⁴ Mayainje nata'üleein nia waneerua, nnojotsü nountüin ne'itaain najapü nünain.

Meer'epalashii na eekai kapülain naa'in tü nümakat Jesús

45 Nale'ejakalaka joo na susurulaatsekana tü a'waajüleekat Maleiwa eemüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana oo'ulaka na fariseokana. Nasakinnakalaka natüma:

—¿Jamüshi nnojoiika'a jüntirüin nia yaamüin?

46 Nasouktakalaka na surulaatkana namüin:

—Saa'in wamüin, nnojotsü wayuu eekai keme'eriain ma'i sünüiki maa aka niakai.

47 Namakalaka joo na laülaashii judiökana namüin sünain neme'erainpalain naya:

—¿Kapülaitpa jaa'in jiakanaya joo tü alawaa aküjünakat nütüma?

48-49 Otta wa'aka wayakana na laülaayuushii judiökana oo'ulaka na fariseokana, nnojotsü ein eekai sünoujain nünain. Je müleka sünoujüle nünain tü wattakat saalii wayuu, nnojotsü jamajatüin wamüin. Matüjaaainsalii naya saa'u tü nuluwataakat anain Moisés —namakalaka.

50 Wanaa sümaa naashajaaairaain na laülaashiikana, nüsouktakalaka joo waneeshia fariseo chi kanüliakai Nicodemo, chi antakai paala nünainmüin Jesús:

51 —Saashin tü nuluwataakat anain waya Moisés, nnojotsü anain müleka we'itaale wane wayuu süpüla süsalainjachin naainjala süpülapünaa saapünüin nünüiki naa'ujiraa —nümakalaka Nicodemo namüin na nüpüshikana.

52 Nasouktakalaka nümüin:

—¿Galileaje'ewaija'a joolu'u pia? Müleka paashaje'erüle tü nüchikimaajatkat Maleiwa, piyaawateerü aa'u sünain nnojolin Galileaje'ewalinjachin wane nünüikimaajachi Maleiwa —namakalaka nümüin.

53 Süchikijee tia, no'unakalaka napüshua nepialu'umüin.

8

Antinnüsü wane jierü kaainjarat nünainmüin Jesús

1 O'unüshi Jesús saa'umüin wane wutai kanüliasü Olivos sü'üt'pa'asü Jerusalén. 2 Je shiasa mapa watta'a maalü waneemüin ka'ikat, ale'eaashi nia Jerusalénmüin sulu'umüin süpaatiase tü a'waajüleekat Maleiwa. Nüikkalaakalaka süpüla nikirajüinjatüin tü wayuukolüirua eekai süntüin nünainmüin. 3 Otta na karalouktamaajanakana je na fariseokana, nantikalaka joo wane jierü nünainmüin Jesús. Nata'ülüin shia süka süma'üjaain nümaa wane wayuu nnojoiikai su'wayuusein. Nantirüin shia su'upala wayuu süpüshua 4 sümaa namüin nümüin Jesús:

—Ekirajüikalee, antüna aa'ulu jietkat tüü sünain ama'üjawaa nümaa wane wayuu nnojoiikai su'wayuusein. 5 Je saashin tü nüshajakat Moisés, ouktüinjatü süka a'ina'aluushin süka ipa wayuu eekai saa'inrüin makat aka tüü. ¿Jamüinja'a eera pünüiki soo'opünaa tüü? —namakalaka.

6 Müsü nanüiki nümüin shii'iree niweetirüin wane pütchi kasalajanain-jatkat nümüin natüma.

Otta Jesús, ejepülaashi sünain ashajaa süka najapü sünain tü mmakat.

7 Je saa'u masütaajuin naya sünain asakiraa nia, nüsha'walaakalaka sünain nümüin wane pütchi namüin:

—Chi eekai maainjalain yaa ja'aka, anashi niale palajachin sünain a'itaa —nümakalaka namüin.

8 Nejepülaakalaka Jesús nüchikua sünain ashajaa süka najapü sünain tü mmakat. 9 Sütüma tü nümakat Jesús, o'unayaa müshii naya wane'ewai

nakua sünain nayain o'unüin palajanale'eya na alatüinakana ouyase. Je no'unapa napüshua, nia'ala ne'e apütüüka Jesús sümaa tü jietkat yaa sha'watüin nü'ütpa'a. ¹⁰ Asha'walaa müshia Jesús sünain nümüin sümüin:

—¿Jalakuaishii joolu'u na wayuu aapüinjanaka pikii? —nümakalaka sümüin.

¹¹ —Ekirajüikalee, nnojotsü jaralüin —sümakalaka.

—Akaajaa tayakai, nnojolüinjatü pia taapüin ekii. Anakaja pu'unüle. Otta joolu'u, puu'ulaa pümata suulia kaainjalaa —nümakalaka Jesús sümüin.

Nnojotsü kapülain naa'in na fariseokana tü nikirajakat anain Jesús

¹² Süchikijee tia, naashajaakalaka Jesús nüchikua sümüin tü wayuukolüirua sünain maa sümüin:

—Müshiree aka taya saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin saa'u tü shiimüinkat wayuu tatüma. Chi eekai tamaweein, ee'iranajaweerü naa'in tatüma müleka ni'itaale naa'in sünain anoujaa tü shiimüin tekirajakat anain nia. Je müichia nia nnojolin waraittüin sümaa piyuushi otta maa'awaa suulia tü shiimüinkat —nümakalaka Jesús namüin.

¹³ Narütkaataalakalaka joo na fariseokana nachikua nünainmüin Jesús süpüla namajaainjanain nümüin:

—Saa'u piain ne'e aküjiraain püchiki, maawainsat tü pümakat wamüin —namakalaka.

¹⁴ Nüsouktakalaka Jesús namüin na fariseokana:

—Mayaainje taküjiraain tachiki, pansaasü tü tamakat, süka tatüjaain saa'u sümaa jalaje'ewalin taya otta jalamüinjachin taya. Alu'ujasa jiakana, nnojotsü jütüjaain aa'u sümaa jalaje'ewalin taya je sümaa jalamüinjachin taya. ¹⁵ Jiyoujüin taya süka ne'e tü jülüjakat saa'in wayuu. Otta tayakai, nnojoiishi antüshin süpüla kasalajanain tatüma sümüin saainjala wayuu. ¹⁶ Otta müleka süsarale shia saainjala tatüma, lotüsü ma'i tü tamakat, süka nnojolin tamüiwain taya. Eeshi chi Tashikai tamaa, chi kajünalakai taya. ¹⁷ Saashin tü nüshajakat Moisés jüpüla, müleka wanaawale naküjala piamashii wayuu soo'opünaa nukuaippa wane wayuu, pansaasü tia. ¹⁸ Akaajaa müleka taküjiraale tachiki, pansaasü shia süka wanaawain sümaa tü nüküjakat tachiki chi Tashikai, chi kajünalakai taya. Je sükajee tia, anakaja müleka kapürale jaa'in shia —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁹ Nasakirataalakalaka Jesús na fariseokana:

—¿Jalaka'a joo chi püshikai paashin?

Nüsouktakalaka namüin:

—Nnojoiishi ji'raajüin taya, je nnojoiishi ji'raajüin chi Tashika'iyaa. Müleka shiimüinreje ji'raajüin taya, ji'raajüinje wanaa tamaa chi Tashikai —nümakalaka namüin.

²⁰ Nümüüsü tüü wanaa sümaa nikirajüin yaa sulu'u tü a'waajüleekat sü'ütpa'a eere shi'itaanüin tü neerü asülajünakat. Mayaainje eejanain sa'aka tü aapajüsükalüirua nünüiki wane ka'ürülakana nia, nnojoiishi ata'ünnüin natüma süka nnojoyülüin keraain nükalia.

Na laülaayuu judiokana mayaawatüinsalii saa'u tü nümakat Jesús namüin

²¹ Süchikijee tia, aashajaashi Jesús nüchikua sümüin tü wayuukolüirua yaa sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sünain nümüin mayaa:

—O'oneechi taya juulia mapeena. Ja'itakaje jüchajaawalainje tachiki, nnojoleerü juuntüin o'unaa chaa eemüinjachire taya. Oukteena jia sümaa jaainjala —nümakalaka Jesús namüin.

²² Otta na laülaayuu judiökana, naashajaajiraakalaka sünnain maa: —¿Jamalu'ut tü nümakat: “Nnojoleerü juuntüin o'unaa chaa eemüinjachire taya”? O'uniraashijaittaale eera naa'in —namakalaka.

²³ Ayatshi Jesús sünnain yootüin namaa na wayuukana sünnain nümüin mayaa:

—Jiakana, yaaje'ewalii mmolu'u sa'aka wayuu. Otta tayakai, chaje'ewai iipünaajee. Nnojishi taya yaaje'ewalin sa'aka wayuu. ²⁴ Taküjaitpa jümüin sünnain oukteenain jia sümaa jaainjala. Müleka nnojorüle kapülain jaa'in tü tamakat sünnain tayain tayakai chi taküjakai achiki, shiimain sünnain oukteenain jia sümaa jaainjala —nümakalaka Jesús namüin.

²⁵ —¿Jarakai piawai? —namakalaka nümüin.

Nösouktakalaka Jesús:

—Taküjatüjülia tantaiwa'aya ja'akamüin sünnain jaralin taya. Je tamüshii jia jüchikua: Taya tayakai chi taküjakai achiki. ²⁶ Isasü wainma tü kasa tamüinjatkat jümüin sünnain tayoujüin jia saaliijee jiyouktüin tanüiki. Otta tü taküjakat jümüin jiakana sainküin mmakat, shia ne'e tü nüküjalakat tamüin chi kajünalakai taya, süka pansaain waneepia tü nümakat tamüin —nümakalaka namüin.

²⁷ Sükajee nnojolüin nayaawatüin saa'u sünnain niain nüküjüin achiki chi Nüshikai namüin, ²⁸ nümakalaka Jesús namüin:

—Je so'uweena tü ka'i jükachereechikat o'u taya iipünaa, tayakai chi Shipayakai Wayuu, jütüjaweechi aa'u taya sünnain tayain tayakai chi taküjapü'üakai achiki je sümaa nnojolüin talaülaajain tamüiwa sünnain aa'inraa tü kasa anasü taa'inrakat. Tü tamakat jümüin, shia tü pütchi naapajalakat tamüin chi Tashikai. ²⁹ Otta chi Tashikai, chi kajünalakai taya, tamaashi waneepia. Nnojishi nuu'ulaain taya tamüiwa, süka taa'inrüin weinshi tü kasa talatakat atüma naa'in —nümakalaka Jesús namüin.

³⁰ Je wainma tü wayuu aapajüsükalüirua nünüiki Jesús, kapülasü naa'in tü nüküjakat namüin sümaa nanoujain nünain. ³¹ Nümakalaka Jesús namüin:

—Müleka joonoole sümaa tanüiki waneepia, shiimüinshaana jain tekirajüin. ³² Je jiyawateerü aa'u tü shiimainkat süpüla jujuittüinjanain sütüma suulia achepchiaa —nümakalaka namüin.

A'ülüjaashii na laülaayuu kana nümää Jesús

³³ Otta na laülaayuu judiökana, nasouktakalaka nümüin Jesús sünnain maa:

—Wayakana, nuu'uliwo'u Abraham. Nnojoliishii waya süchepchiaajüin wayuu. ¿Jamalu'uja'a joo türa “jiyu'laaiwa suulia achepchiee” pümakat wamüin?

³⁴ Nümakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi wayuu eekai kaainjalain, süchepchiashi kaainjalaa. ³⁵ Soto jaa'in tüü: Wane wayuu achepchiee, nnojishi kasain nünain chi kachepchiakai. Alu'ujasa wane nüchon, nia kasaka nünain waneepia. ³⁶ Müleka nujuittirüle jia chi Nüchonkai Maleiwa, shiimüin sünnain taashiinapain jia. Nnojoliinapa jia müinya aka wane achepchiee. Müinapa aka wane achonlu. ³⁷ Tatüjaa aa'una jia sümaa nuu'uliwo'u Abraham. Otta saa'u nnojolüin kapülain jaa'in tanüiki, ju'utee aa'inchi taya. ³⁸ Taküja achikit jümüin tü nü'yatakat chi Tashikai tamüin. Otta tü jaa'inrakat, shia tü nüküjakat achiki jümüin chi jüshikai —nümakalaka Jesús namüin na laülaayuu judiökana.

39 —Chi washikai, nia Abraham, chi koo'uliwo'ukai waya —namakalaka nümün.

Nüsouktakalaka Jesús namün:

—Müleka shiimünreje nüchooin jia Abraham, jaa'inrüinje tü kasa anasü naa'inrapü'ukat. ⁴⁰ Akaajasa jia, ju'utee aa'inchi taya mayaainje taküjün jümün tü shiimain aküjünakat tamün nütüma Maleiwa. Nnojotsü naa'inrüin Abraham kasa eekai müin aka tia, tü jaa'inrakat jiakana maa'ulu yaa. ⁴¹ Shia jüshataka ne'e tü kasa naa'inrakat chi jüshikai jüpüleerua —nümakalaka namün.

—Nnojishii waya müin aka saa'in tepichi ajunalaa. We'raajün chi Washikai, nia chi Maleiwakai nümüiwa —namakalaka nümün.

Nüchooinkana chi sülaülakai yolujaa

⁴² Nümakalaka Jesús namün na laülaayuu judiökana:

—Müleka shiimünreje niain jüshin Maleiwa, aishije taya jüpüla süka chaje'ewalin taya nüma'anajee Maleiwa. Nia'aya kajunalaka taya, nnojishi antüshin ne'e taya ja'akamün süka taa'in tamüiwa. ⁴³ Nnojotsü jyaawatün aa'u tü taküjakat achiki jümün, süka nnojolün kapülain jaa'in tanüiki. ⁴⁴ Shia jaa'inreeka ma'i tü kasa mojusü nüchekakat jüpüleerua chi sülaülakai yolujaa, süka niain shiimün jüshin. Nia o'ttatüjüikaja'a sünain uwomuyuwaa sümaiwa paala je ayatayüija'a nia maa'ulu yaa sünain. Nia kanainjeejachika'aya tü alawaakat. Niyouktün tü shiimüinkat, shia jülüjaka naa'in tü alawaakat waneepia. ⁴⁵ Akaajaa jiakana, nnojotsü joonooin amaa tü tamakat jümün süka shiain tü shiimüinkat. ⁴⁶ Nnojotsü süpüla “wayuu kaainjarai pia” jümünjatün tamün. Taküjain waneepia tü shiimüinkat jümün, ¿jamüsü nnojotka'a kapülain jaa'in shia? ⁴⁷ Na eekai nüpüshin Maleiwa, kapülasü naa'in nünüiki. Otta jiakana, nnojotka'a kapülain jaa'in nünüiki sükajeejatü nnojoliin nüpüshin jia —nümakalaka Jesús namün.

Naashin Jesús, nia Maleiwa nüshika

⁴⁸ Nasouktakalaka na laülaayuu judiökana sünain mojulu'ulün nanüiki nümün Jesús:

—Lotüsü tü wamakat püchiki sünain “Samariaje'ewai pia je kale'eru'ushi pia yolujaa” wamün pümün.

⁴⁹ Nümakalaka Jesús namün:

—Nnojishi taya kale'eru'ushin yolujaa. Nia kojutka ne'e tatüma Tashi. Otta tayakai jütüma, mojetsai. ⁵⁰ Nnojishi tayain kee'ireein aa'in kojotuu sütüma wayuu. Nia chi Tashikai Maleiwa kee'ireeka aa'in kojotünjachin taya atümaa, süka niain kaneekajalain taya süpüla. ⁵¹ Shiimainkalaka ma'i tü tamakat jümün joolu'u: Chi wayuu eekai noonoin sümaa tanüiki, nnojoleechi e'rüin ouktaa —nümakalaka.

⁵² Nasouktakalaka na laülaayuu judiökana nümün:

—Pi'ra müsüje'e, shia wamakaja'a pümün sünain shiimün kale'eru'uin pia yolujaa. Abraham, ouktüshi oo'ulaka napüshua na nünüikimaajanakana Maleiwa. ¿Jamakuaippalaja'a joo pünüiki “Chi wayuu eekai noonoin sümaa tanüiki, nnojoleechi e'rüin ouktaa” pümakalaka wamün? ⁵³ Abraham, ouktüshi oo'ulaka napüshua na nünüikimaajanakana Maleiwa. ¿Piataale ma'i alana'alein sünain miyo'uwaa noulia? ¿Jaraikai pia saa'in pümün? —namakalaka nümün Jesús.

⁵⁴ Nüsouktakalaka Jesús namün:

—Müleka “wayuu anamia taya” tamüle ne'e, matüjaaja'a aa'ulu müleka shiimüinre je müleka alawaalein. Nia a'waajaka taya chi Tashikai, chi Jümaleiwasekai jaajüin, ⁵⁵ chi ju'waataakai alu'u sümaa nnojolin ji'raajüin nia. Alu'usa tayakai, te'raajüin. Müleka “nnojoishi te'raajüin” tamüle, meechi aka taya jiakana aküjakana alawaa. Shiimüin süinain te'raajüin nia je toonooiin waneepia sümaa nünüiki. ⁵⁶ Otta müshia chi jutuushikai Abraham, talatüshinka ma'i süka nütüjaain saa'u süinain tantajachin so'uweena wane ka'i. Talatüsü ma'i naa'in süka nütüjaain saa'u tü kasa anasü taa'inrajatkat tantapa sa'akamüin wayuu —nümakalaka Jesús namüin.

⁵⁷ Namakalaka na laülaayuu judiökana nümüin Jesús:

—¿Jamakuaippai süpüla pi'rüinjachin Abraham mataashikai kakali-aichikai nia ouktüin? Otta piakai, eeyaa ne'e püsa'wajüirüin ja'ralin shikii juya puuyase.

⁵⁸ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Shiimüin tü tamakat jümüin: Eetüjü'iya taya nnojoliwa'aya jemelin Abraham —nümakalaka namüin süka nütüjaain saa'u süinain niain Maleiwain.

⁵⁹ Nayasa nayakana, naapaakalaka ipa süpüla na'ina'aluinjachin nia saalii tü nümakat namüin süinain niain Maleiwain naajüin. Otta Jesús, nujuittaakalaka najuuna sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa.

9

Anashi wane wayuu mo'usai nütüma Jesús

¹ Süchikijee nujuittüin Jesús sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa, awar-alijaashi nia namaa na nikirajüinkana. Ni'arakalaka wane wayuu mo'usai, jemeishitüjü'iya sümaa mo'uin. ² Nasakirakalaka na nikirajüinkana:

—Ekirajüikalae, ¿jamüshi jemeika'a nia sümaa mo'uin? ¿Saaliijeejachi naainjala, nayataapa kaainjalo'uin na kachoinkana? —namakalaka.

³ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Nnojoiishi saaliijeejachin naainjala je saaliijeejachin naainjala na kachoinkana. Shia ne'e süpüla shi'rüinjatüin wayuu wainma tü kasa anasü naa'inreekat Maleiwa nüka. ⁴ Je süma'inru'u katüin wo'u, anakaja müleka wa'yataale nümüin chi Maleiwakai kajünalakai taya. Ouktapa waya, ¿jamataaleena süpüla wa'yataainjanain nümüin? ⁵ Sükajee tüü, süma'inru'u yaain taya sa'aka wayuu, müshi aka taya saa'in wane anakia, süka shiyaawatüinjatüin tatüma wayuu saa'u tü shiimüinkat —nümakalaka namüin.

⁶ Kettaapa nünüiki Jesús namüin na nikirajüinkana, nejetakalaka mmolu'u süpüla naainjain wane pootshi. Nushulerakalaka shia saa'u no'u chi mo'usakai sümaa nümüin nümüin:

⁷ —Pu'una eemüin tü anua o'oojüleekat Siloékat sünülia pu'lojooiwa tü po'ukot chamüin —müshi nümüin.

Je chi mo'usakai, nu'unakalaka chamüin cha'aya süpüla nu'lojooinjatüin tü no'ukot. Nüle'ejakalaka nipialu'ümüin sümaa ko'uin nia. (Otta tü pütchi “Siloé” makat, “Ajütüüshi” malu'ut.)

⁸ Je shiasa sümakalaka tü wayuukolüirua eekai kepian nü'ütpünaa je eekai shi'rapü'uin nia süinain ajalijaa:

—Atak, ¿nnojoiishi niain chi mo'usai joyotopü'ükai süinain ajalijaa sulu'u wopu chira?

⁹ —Aanee, nia'aya chira —mataalasü waneeirua.

Otta waneeirua:

—Nnojoittaashi niain, mataashi aka naa'in ne'e —müshii.

Otta chi mo'upü'ükai:

—Tayaichija'aya chi ajulijapü'ükai, chi ji'rapü'ükai paalainka —müshi nia namüin.

¹⁰ Nasakirakalaka nia na wayuukana:

—¿Jamüsü pukuaippa süpüla ko'uinjachin pia?

¹¹ Nüsouktakalaka namüin:

—Chi wayuu Jesúskaianülia, naainjüin wane pootshi je nushuletkalaka shia saa'u tü to'ukot. Njütakalaka taya eemüin tü anua kanüliakat Siloé süpüla to'lojuinjatüin tü to'ukot cha'aya. O'una müshia taya sütüma nünüiki. Je süchikijee to'lojuin to'u, e'ralaa müshi taya —nümakalaka namüin na wayuukana.

¹² Nasakirakalaka nia:

—¿Jalaka'a joo chi wayuukai?

—¿Müinja? Nnojoishi tatüjaain aa'u —nümakalaka namüin.

Asakijünüshi chi mo'upü'ükai natüma na laülaayuu judiökana

¹³ Nümaanakalaka chi mo'upü'ükai natüma na wayuukana nanainmüin na fariseokana eejanale naya jutkatüin sulu'u tü ekirajüleekat na judiökana. ¹⁴ Süka sükalio'ujatüin eemerawaa naainjüin Jesús tü pootshi anainjachikat atüma chi mo'usaikai, ¹⁵ nüsakijünakalaka chi wayuukai natüma na fariseokana süinain jamakuaiappalin nia ko'uka'a. Nüsouktakalaka chi wayuukai namüin:

—Nushulejaain wane pootshi saa'u tü to'ukot je nüjütüin taya süpüla to'lojooinjachin tü to'ukot. Ko'u müshia taya süchikijee tia —nümataalakalaka namüin na fariseokana.

¹⁶ Namakalaka joo waneerua fariseo:

—Watüjaachipa aa'u chia wayuukai süinain nnojolin nüma'anajeejachin Maleiwa, süka nnojolüin noonooin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés süpüla nnojoliin wa'yataain sükalio'u eemerawaa. Ayataashi nia su'unnaa tia süinain niyajüin chi wayuukai —müshii naya.

Je nanüiki waneerua na fariseokana:

—Nnojotsü nuuntüin naa'inrüin wane kaainjarai tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa —müshii naya.

Süka nnojolüin paa'inwajiraain naya, ¹⁷ nasakirakalaka chi mo'upü'ükai nüchikua'aya:

—Piakai ko'ushikai nütüma, ¿jarai naa'in pümüin? —namakalaka nümüin.

Nüsouktakalaka chi wayuukai namüin:

—Wane nünüikimaajachi Maleiwa naa'in tamüin —nümakalaka namüin.

¹⁸ Nnojotkalaka nanoujain na laülaayuu judiökana süinain mo'upü'üin chi wayuukai. Neenajitkalaka na kachoinshiikana nia süpüla nasakinnünjanain nünain.

¹⁹ —¿Jüchon chii? ¿Jemeishijasa'aya sümaa mo'uin? ¿Jamataalaka'a joo nia ko'uka'a joolu'u? —müshii namüin.

²⁰ —Aa, wacho'onya, shiimüin süinain jemeishin nia sümaa mo'uin.

²¹ Shia nnojotka watüjaain aa'u jamakuaiappalin ko'uka'a nia joolu'u otta jaralin anain atüma. Naaja nünüiki, niale jüsakirüin. Nüküjeerü süchiki jümüin, jo'uule joo nia —namakalaka namüin na fariseokana.

²² Müsü nanüiki sütüma mmolüin naya seema tü namakat paala na laülaayuu judiökana, tü makat: “Chi eekai kapülain naa'in nünüiki Jesús

sünain niain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa, müichia mekerolüin nüchikua sulu'umüin tü ekirajüleekat". ²³ Je "nüküjeerü süchiki jümüin, jo'uule joo nia", namaka'a na kachoinshiikana chi mo'upü'ükai, sükajana mmolüin neema na laülaayuukana.

²⁴ Je na fariseokana, neenajakalaka nüchikua chi mo'upü'ükai sünain namüin nümüin:

—Watüjaa aa'uchi chi eiyajakai pia sünain wayuuin kaainjarai nia. Anakaja püküjüle wamüin joolu'u tü shiimüinkat noo'opünaa nu'upala Maleiwa —namakalaka nümüin.

²⁵ Nümakalaka namüin:

—Nnojoshi tatüjaain aa'u müleka kaainjairaire nia. Shia'ala ne'e tatüjaaka aa'u, mo'upü'üin taya tamaiwa, otta müsia joolu'u, ko'uichipa taya —nümataalakalaka.

²⁶ Nasakirakalaka nia nüchikua:

—¿Jamüsü pukuaiippa nütüma? ¿Kasa niijajaka aka tü po'ukot? —namakalaka nümüin.

²⁷ —Taküjüitpa'asa jümüin, otta nnojotsü kachipünaain jaa'in tanüiki. ¿Jamataalaka'a joo jaapajeeka'a shia süchikua? ¿Ekirajüneeshii jia nütüma? —nümakalaka namüin.

²⁸ Na'ülüjakalaka na fariseokana nümüin chi wayuukai sünain molu'ulüin nanüiki nümüin:

—Piayaanje ne'e shikirajüin wayuwa'atakata tia. Eitüshi'ireein joo waya nikirajanain Moisés. ²⁹ Watüjaa aa'ut sünain niain Moisés naashajaapü'üin amaa Maleiwa. Akaajasa chia, ¿jara atüjaaka saa'u jalaje'ewalin? —namakalaka nümüin.

³⁰ Nümakalaka chi mo'upü'ükai namüin na laülaayuu judiökana:

—Atak, nia anaka atüma taya su'upala wayuu süpüshua. ¿Jamüsü nnojotka'a jütüjaain aa'u jalaje'ewalin wayuu eekai müin aka chia? ³¹ Jütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain nnojolüin kapülain naa'in sünüiki wayuu eekai kaainjaralüin, alu'ujasa chi eekai keisalain sümüin nukuaippa nu'upala sünain noonoin sümaa nünüiki. ³² Nnojotsü waapüirüin achiki wane wayuu eekai sütüjüin süpüleerua ko'uin wayuu sütüma, eekai jemein sümaa mo'uin maa aka takuaippa. ³³ Müleka nnojoiereje aluwataaushin nütüma Maleiwa, nnojotsüje nuuntüin naa'inrüin kasa eekai müin aka tüü —nümakalaka namüin.

³⁴ Namakalaka nayakana nümüin:

—Pia jemeikai sümaa kaainjalain, e'rüiyaakai aa'in wayumüin, ekirajeekei waya, pu'una yaajee —namakalaka nümüin sünain najünajaain sulu'ujee tü ekirajüleekat.

Achiajaanüshii na laülaayuu judiökana nütüma Jesús saaliijee nayouktüin nünüiki

³⁵ Otta müshia Jesús naapapa nüchiki chi mo'upü'ükai sümaa nüjünajaanüin sulu'ujee tü ekirajüleekat na judiökana, nüchajaakalaka nüchiki. Shiasa nüntapa nünain, nüsakirakalaka nia:

—¿Anoujashi pia nünain chi Shipayakai Wayuu? —müshi nümüin.

³⁶ —Ekirajüikalee, ¿jarai nian? Püküja tamüin nüchiki tanoujaiwa nünain —nümakalaka chi mo'upü'ükai nümüin Jesús.

³⁷ —Nia chi pi'rakai joolu'u, chi yootokai pümaa —nümakalaka Jesús nümüin.

³⁸ —Senyotkalee, anoujashi taya pünain joolu'u —nümakalaka sünain nu'waajüin Jesús.

³⁹ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Antüshi taya yaa mmolu'umüin sa'akamüin wayuu süpüla tee'iyatüinjatüin sümüin sünain kaainjaralüin süpüshua. Chi eekai kapülain naa'in tanüiki, niyaawateerü aa'u tü shiimüinkat, maa aka joo piakai ko'uichipain. Otta chi eekai niyouktüin tanüiki, maa aka naa'in nala fariseokana, müichia mayaawatüin saa'u tü shiimüinkat. Meena aka mo'ukai —nümakalaka Jesús.

⁴⁰ Eejanakalaka waneerua fariseo yaa peje sünain eejachire yootüin. Naapajakalaka tü nümakat. Namataalakalaka nümüin Jesús:

—¿Mo'usalijasa'a joo waya paa'inru'u?

⁴¹ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Sükajee jiyouktüin tanüiki sünain ju'waataain sulu'u jütüjaain saa'u jaashin tü shiimüinkat, kasalajaneerü jümüin jaainjala. Otta chi wayuu eekai kapülain naa'in tü tekirajakat anain, maa aka chi mo'uptü'ukai, nnojoleerü kasalajanain nümüin naainjala —nümakalaka namüin.

10

Nukuaippa chi anneetpü'ü shiimüinshikai

¹ Ayatshia aashajaain Jesús namüin na laülaayuu judiökana sünain nümüin namüin: “Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi wayuu ootokai shiinalu'upünaa sükulaatse anneerü, nnojoiakai ekerolüin so'ulu'upünaa, ka'ruwarai. ² Alu'ujasa'aya chi eekai nikerolüin so'ulu'upünaa, nia'aya chi shiimainkai anneetpü'üin. ³ Ajutannüsü so'u tü kulaatkat nüpüleerua. Je tü na'anneetsekat, shi'raajüin nünüiki neenajapa süka sünülia süpüla nike'erüin nüpüleerua. ⁴ Je nike'etpa shia, o'unüsü süpüshua nümaa eepünaale shia nütüma süka shi'raajüin nünüiki. ⁵ Alu'ujasa sümüin wayuu eekai naatajatüin, nnojoleerü o'unüin sümaa süka nnojolüin shi'raajüin sünüiki, a'walakajaweerü süpüleerua”, nümataalakalaka Jesús namüin. ⁶ Aashajaashi joo Jesús süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma süpüla nii'iyatüinjatüin namüin na laülaayuu judiökana sünain nnojoliin naya müin aka naa'in niakai sünain ekirajaa tü shiimüinkat sümüin wayuu. Otta nnojotkalaka nayaawatüin saa'u jamalu'ulüin tü nüchikikat chi anneetpü'ukai nüküjaitpakat namüin.

Jesús, müshi aka naa'in wane anneetpü'ü eekai anamiain ma'i

⁷ Nümakalaka Jesús namüin nüchikua süka nnojolüin nayaawatüin saa'u na laülaayuu judiökana tü nikirajeekat anain: “Shiimain tü tamakat jümüin: Tayakai, müshi aka saa'in wane so'u sükulaatse anneerü.

⁸ Tü wayuu antakalüirua tapülapünaa, na aküjakana alawaa, müshii aka saa'in ka'ruwaralii napüshua. Je tü anneetkalüirua, nnojotsü shiyaawatüin aa'u nanüiki. ⁹ Tayakai, müshi aka saa'in so'u sükulaatse anneerü süka shikerolüin wayuu tanainjee nümaa'anamüin Maleiwa. Je chi eekai nünoujain tanain, aapüneerü nümüin nütüma Maleiwa süpüshua tü che'ojaakat nümüin. ¹⁰ Chi ka'ruwaraikai, antüshi ne'e süpüla a'luwajaa anneerü je o'una'ala sa'in tü mürütikalüirua. Akaajasa tayakai, antüshi taya süpüla shii'iranajaainjatüin saa'in wayuu tatüma süpüla eenjatüin waneepia nümaa Maleiwa”, nümataalakalaka Jesús namüin.

¹¹ Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: “Tayakai, müshi aka naa'in wane anneetpü'ü eekai anamiain ma'i, chi nnojoiakai mmolüin seema ouktaa saa'ujee aa'inmajaa na'anneetse. ¹² Akaajasa chi aa'inmajiruushikai ne'e saa'u neerü, nnojoiishi müin aka naa'in chi ka'anneetseshikai. Müleka

süntüle wane unaalü sünainmüin, nüpünaajeerü tü anneetkalüirua. A'walakajaa meeria sainküin mmakat, shika sümeeria tü unaatkat. ¹³ Nüpütapünaain tü anneetkalüirua süka maalin shia nüpüla saa'u nnojölün nümü'ünün, a'yataashin ne'e nia saa'u neerü.

¹⁴ "Saa'u müin aka taya naa'in wane anneetpü'ü eekai anamiain ma'i, te'raajüin tü ta'anneetsekalüirua je ne'raajüin taya, ¹⁵ maa aka ni'raajüin taya chi Tashikai je te'raajüin nia'aya. Je yapashi taya süpüla aapajirawaa tekii süpüla ouktaa saa'u tü ta'anneetsekalüirua. ¹⁶ Eeshi'iya wane anneerüruaya'a waneejannuu. Tantireena naya'aya tanainmüin süpüla noonooijnanain sümaa tanüiki. Kotteeshii tatüma na ta'anneetsekana napüshua süpüla naa'inmajününjanain tatüma tamüiwa, tayakai chi napü'üyakai.

¹⁷ "Aishi ma'i taya nüpüla chi Tashikai saa'u taapajiraainjachin tekii süpüla ouktaa saa'u tü ta'anneetsekalüirua. Je oso'iraweerü taa'in süchikijee ouktaa. ¹⁸ Taapajiraain tekii süka taa'in tamüiwa süpüla ouktaa, nnojotsü sükajeejachin o'ütünaa aa'in sütüma wayuu. Laülaa taya tamüiwa süpüla aapajirawaa tekii oo'ulaka süpüla oso'irawaa aa'in, süka shiain aluwataana anain taya nütüma chi Tashikai", nümataalakalaka Jesús namüin.

¹⁹ Otta müshi'iya na laülaayuu judiókana sütüma tü nümakat Jesús, a'ülüjaajiraashii naya nachikua.

²⁰ —Mamainnashi nia sütüma kale'eruwaa yolujaa. Nnojotsü anain süpüla waapajüin nünüiki —müshii wainma na laülaayukana.

²¹ Otta sünüiki waneeirua:

—Wane wayuu eekai kale'eruin yolujaa, nnojotsü aashajaain pütchi eekai müin aka tüü. Je wane yoluja'aya, nnojotsü anain wane wayuu eekai mo'uin sütüma —müshii naya.

A'ürülaashii ma'i waneeirua laülaayuu judío nünain Jesús

²² Wanaa sümaa alin jemiai chaa Jerusalén, o'ttüsü wane mi'iraa natüma na judiókana cha'aya süpüla sotüinjatüin naa'in wanaa sümaa süikkale'ennün süchikua paala tü a'waajüleekat Maleiwa. ²³ Warai müshi Jesús sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa suupünaapünaa tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón. ²⁴ Narütkaakalaka wane laülaayuu judíoirua nünainmüin süpüla noo'ulaküin naa'in. Nasakirataalakalaka nia:

—¿Jamüshi pia kama'aka'a ma'i süpüla aküjaa wamüin sünain jaralin pia? Müleka shiimüinre sünain piain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa, püküjaa wamüin süka pütchi eekai ja'yashin —namakalaka nümüin Jesús.

²⁵ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Taküjüitpa'asa jümüin sünain tayain Cristoin, otta jiakana, nnojotsü kapülain jaa'in tanüiki. Tü kasa anasü taa'inrakat, tü aluwataanakat anain taya nütüma chi Tashikai, tü nütüjakat apüleerua nümüiwa, shii'iyatüin jümüin takuaippa. ²⁶ Masütaajuka'a jia sünain manoujain tanain, shia süka nnojoliin ta'anneetsein jia. ²⁷ Otta na ta'anneetsekana, te'raajüin naya je o'unüshii tamaa süka ne'raajüin tanüiki. ²⁸ Ee'iranajaaitpa naa'in tatüma süpüla eenjanain naya nümaa Maleiwa waneepia. Müina nnojoliin amüloulin naya. Je nnojotsü jaralüinjatüin asütüin naya tajapulu'ujee. ²⁹ Saa'u naapajalain naya tamüin chi Tashikai, chi alana'aleekai sünain pülashin suulia kasakat süpüshua, nnojoruleeja'a

nasütünajanain najapulu'ujee. ³⁰ Tü takuaippakat, a'aniraasü nümaa chi Tashikai, akaajaa tü nukuaippakat tamaa —nümakalaka Jesús namüin.

³¹ Na laülaayuu judiokana, naapaakalaka ipa nachikua süpüla na'ina'alüinjachin nia. ³² Nümakalaka joo Jesús namüin:

—Tountüin taa'inrüin nütüma chi Tashikai kasa wainma eekai anashaatain ma'i ju'upala, tü nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa. ¿Jaratka'a ju'uteein anainjee taa'in süka ipa? —nümakalaka namüin.

³³ Nasouktakalaka nümüin:

—Nnojishi wa'iteein pia süka ipa saaliijee paa'inrüin kasa eekai anain, saaliijeejatü e'rülin wayumüin pia sümaa pünüiki “Taya'aya Maleiwa” pümüin sümaa wayuun ne'e pia —namakalaka nümüin.

³⁴⁻³⁵ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—Pansaasü tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai ashajünakat sulu'u nütüma Moisés sünain “maleiwa jia” nümüin. Saa'u “maleiwa” namünüin na wayuu kamüinjanakana tü pütchikat, ³⁶ ¿jamaka'a joo mojushiika'a jümüin “Nüchon taya Maleiwa” tamüin jümüin? Nnojotsü te'ralain wayumüin tia nümüin Maleiwa. Tayakai, akatannüshi nütüma Maleiwa süpüla nüjütüinjachin taya sa'akamüin wayuu. ³⁷ Müleka nnojorule taa'inrüin tü naa'inrakat chi Tashikai, anasüja'a sulu'u nnojorule kapülain jaa'in tanüiki. ³⁸ Akaajasa taa'inrüle shia, ja'itaichi jiyouktüin taya, anakaja müleka kapürale jaa'in tü taa'inrakat ju'upala süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u sünain sa'aniraain nukuaippa chi Tashikai tamaa je sa'aniraain takuaippa nüma'aya —nümataalakalaka Jesús namüin.

³⁹ Neta'üleekalaka nachikua Jesús, akaisa isain nia noulia.

⁴⁰ Ale'ejaa müshia Jesús chamüin waneemüin sa'ata tü süchikat Jordán eejechire paala Juan sünain owoutisaajaa wayuu. Je saa'u makatüin Jesús cha'aya, ⁴¹ antapaayaa müsü wayuu wainma nünainmüin sünain sümajiraain nüchiki mayaa:

—Mayaainje nnojolüin naa'inrüin Juan wane kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, shiimainshaana tü nümapü'ukat noo'opünaa Jesús —namakalaka.

⁴² Je cha'aya, anoujasü wainma wayuu nünain Jesús.

11

Ouktüshi Lázaro

¹ Eejachi wane wayuu kanüliashi Lázaro, kepiashi cha'aya Beta-nia sulu'u tü mmakat Judea sümaa nushunuumuyuu kanüliasü María oo'ulaka Marta. Ayuukalaka nia. ² (Shia tü María o'yotokat “perfume” saa'u nuu'ui chi Senyotkai je süla'ajain shia süka su'wala.) ³ Na nüshunuukana Lázaro, najütakalaka wane wayuu nünainmüin Jesús eejachire nia wane sa'ata tü süchikat Jordán süpüla naapirüinjachin nia nüchiki Lázaro:

—Senyotkalee, ayuushi chi aishikai püpüla —nümünakalaka.

⁴ Je naapapa Jesús nüchiki Lázaro, nümakalaka:

—Ayuuliikat tia, nnojotsüyaaje'e ouktajachin sütüma. Süpülatatü ne'e sütüjaainjachin wayuu naa'u chi Maleiwakai sünain pülashin ma'i je süpüla sütüjaainjachin naa'u chi Nüchonkai Maleiwa sünain pülashin ma'i nia'aya —nümakalaka Jesús.

⁵⁻⁶ Wanaa sümaa naapinnüin nüchiki Lázaro sünain ayuulin nia, makatüshi Jesús maa aka piama ka'i cha'aya wane sa'ata tü süchikat

Jordán, mayaainje alin ma'i nüpüla Marta je tü shimiiruakat je müshija'a Lázaro.

⁷ Shiasa süchikijee piama ka'i, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana:

—Anakaja wale'ejüle wachikua'aya joolu'u Judeamüin.

⁸ Namakalaka na nikirajüinkana nümüin:

—Ekirajüikalee, mataashi pu'utüneekai aa'in süka ipa natüma na laülaayuu judiokana cha'aya Jerusalén. ¿Jamüinjachi püle'ejeeka'a joolu'u chamüin? —namakalaka.

⁹ Süpüla niiyatüinjatüin Jesús namüin sünain nnojolüin keraain nükalia süpüla ouktaa, nümakalaka namüin:

—Müleka waraittüle wane wayuu so'uka'i, nnojoleechi ashanaain, süka ja'yain tü wopukot sütüma nuwarala chi ka'ikai. ¹⁰ Otta müleka waraittüle nia sa'wai, eeshi süpüla nüshanaain süka nnojolüin ja'yain tü wopukot sütüma tü piyuushikat —nümakalaka namüin.

¹¹ Ayatshi Jesús sünain naashajaain namaa:

—Chi watünajutkai Lázaro, atunküshi nia. Chainjachika'a joo taya sünain achijiraa nia —nümakalaka namüin.

¹² Namakalaka na nikirajüinkana nümüin:

—Senyotkalee, müleka nutunküle, analeerü naa'in.

¹³ Tü nümakat Jesús, shia nüchiki Lázaro sünain ouktüin nia. Otta saa'in namüin na nikirajüinkana, atunkayaaja'a ne'e naa'inru'u.

¹⁴ Lotokalaka joo nünüiki Jesús namüin:

—Ouktüichipa Lázaro, ¹⁵ je anasü saa'in tamüin sünain nnojolin chajachin taya wanaa sümaa ouktüin nia, süka katsüinjeerüin joolu'u tü jönuulakat sütüma tü kasa anasü ji'reetkat cha'aya. Joo'uya jümaala chamüin —nümakalaka Jesús namüin.

¹⁶ Nüsouktakalaka wane chi nikirajüinkai kanüliakai Tomás, chi Senkeyuu münakai:

—Joo'uya wapüshua ouktaiwa waya wanaa nümaa chi ekirajüikai waya —nümakalaka namüin na nüpüshikana.

Aashajaashi Jesús süchiki nüso'iraweechin aa'in Lázaro

¹⁷ Nu'unakalaka Jesús namaa na nikirajüinkana chamüin Judeamüin. Je nüntapa Betaniamüin, naapa achikit sünain sülatüürüin pienchi ka'i süchikijee ni'itaanüin chi ouktüshikai. ¹⁸ Saa'u pejein Betania sünain Jerusalén, maa aka apünüin "kilómetro" eera, ¹⁹ antapaatasü wainma wayuu chajee shipialu'umüin Marta je María sünain alapalawaa naya.

²⁰ Saapaiwa'aya Marta nüchiki Jesús sünain antaa, süpanapajakalaka nia. Shiaka María, makatüin miichipa'a. ²¹ Sümakalaka Marta nümüin Jesús:

—Senyotkalee, müleka yaajachireje pia, nnojoiishije ouktüin chi tawalakai. ²² Otta müsia joolu'u, mayaainje ouktüichipain nia, tatüjaa aa'ulu sümaa naa'inreerüin Maleiwa süpüshua tü puchuntakat nümüin —sümakalaka nümüin.

²³ —Oso'iraweechi aa'in chi puwalakai —nümakalaka Jesús sümüin.

²⁴ —Aa, tatüjaa aa'uchi sümaa nüso'iraweechin aa'in sümaa wayuu süpüshua so'uweena tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasa süpüshua —sümakalaka Marta nümüin.

²⁵ Nümakalaka Jesús sümüin:

—Tayakai, taya atüjaka oso'ire'eraa saa'in wayuu süpüla eenjatüin nümaa Maleiwa waneepia. Chi eekai nünojain tanain, ja'itaichi ouktüin

maa aka wayuu süpüshua, cheechi nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ²⁶ Ee'iranajaweerü naa'in sütüma nünoujain tanain, je nnojoleechi amüloulin. ¿Kapülasü paa'in tü tamakat pümüin? — nümakalaka Jesús sümüin Marta.

²⁷ —Aa, tanoujain sünain piain Cristoin chi Nüneekajalakai Maleiwa, chi Nüchonkai Maleiwa antajachikai yaa mmolu'u sa'akamüin wayuu — sümakalaka Marta nümüin Jesús.

²⁸ Kettaapa sünüiki Marta, ale'ejüsü shia süchikua eemüin María tü shimiiruakat sünain sümüin sümüin sujuuna wayuu: “Isaa antüin chi Ekirajüikai, nüsaa'jirüin pia”, sümakalaka sümüin. ²⁹ Saapapa María tü pütchikat, asha'walaasü yaawalaja'a sünain o'unaa eemüin Jesús. ³⁰ Otta Jesús wanaa sümaa tia, sajachi eejehire paala nia yootüin sümaa Marta. Mekerolüinsai sulu'umüin tü pueulokat. ³¹ Je nayasa na wayuu alapalaashiikana shipialu'umüin María, ne'rapa shia sünain o'unaa yaawalaja'a, noushikajaakalaka süchiirua. Chainjatia naa'inru'u sünain a'yalajaa amouyuupa'amüin eere ni'itaanüin chi ouktüshikai.

³² Mayaasü antüin María nünainmüin Jesús, o'ttüsü süka süsapain nümülatu'umüin süka kojutüin nia sütüma.

—Senyotkalee, müinka yaajachireje pia, nnojoishije ouktüin chi tawalakai — sümakalaka nümüin.

³³ Je ni'rapa Jesús María sünain a'yalajaa oo'ulaka na wayuukana sümaajanakana, mojukalaka ma'i naa'in sütüma.

³⁴ —¿Jalashi nia e'itaanüin? — nümakalaka namüin.

—Joo'uya Senyotkalee, pi'raiwa — namakalaka nümüin.

³⁵ Ni'yalajakalaka Jesús. ³⁶ Shiasa'a nanüiki wane wayuukana:

—Aireekaija'a ma'i nia nüpüla — müshii.

³⁷ Otta sünüiki waneerua:

—¿Jamüshi nnojoika'a niyajúin paala chi wayuukai suulia ouktaa, maa aka niyajúin paala chi mo'usaikai? — sümakalaka.

Nüso'ire'erüin Jesús naa'in Lázaro

³⁸ Je nüntapa Jesús amouyuupa'amüin, mojukalaka ma'i naa'in nüchikua. Je tü eejachire ni'itaanüin chi ouktüshikai, wane ipa müsü aka saa'in sulu'upünaa paü ke'ipolosü wane ipa miyo'u.

³⁹ —Jüsüne'era türa shirousekat — nümakalaka Jesús namüin.

—Senyotkalee, keejuuichin, pienchit ka'i süchiirua'jee ni'itaanüin — sümakalaka Marta tü nüshunuukat chi ouktüshikai.

⁴⁰ Nümakalaka Jesús sümüin:

—Soto paa'in tü tamakat pümüin. Müinka pünoujüle tanain, pütüjaweechi aa'u chi Maleiwakai sünain pülashaatain ma'i nia.

⁴¹ Süsünne'ennakalaka joolu'u tü shi'ipolokat. Eirakaa müshia Jesús iipünaamüin sümaa maa:

—Taataa, taapüin pümüin analu'ut maa'ulu yaa süka paapüin tanüiki.

⁴² Tatüjaa aa'uchi pia sünain paapüin tanüiki meinshi. Tamüsü ne'e tü pütchikat pümüin nayaalu'u na wayuu yaakana süpüla nanoujainjanain sünain püjünalain taya — nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa.

⁴³ Shiasa kettaapa nünüiki Jesús, neenajaka'a chi ouktüshikai:

—Lázaro, pujuittaa yalajee yaa anoopa'amüin — nümakalaka sünain emetuluin nünüiki.

⁴⁴ Nujuittaakalaka chi ouktüshikai paala sünain ko'oin süka kuluulu najapü, nuu'ui oo'ulaka nu'upünaa.

—Juwasta nuulia türa ko'oyookat akan. Juu'ulaapa nu'unaiwa nümüiwa —nümakalaka Jesús namüin na wayuukana.

Aashajiraashii na laülaayuu judiokana süchiki no'utirajachin naa'in Jesús

⁴⁵ Wainma na wayuu antakana shipialu'umüin María, anoujashii nünain Jesús sütüma tü naa'inrakat. ⁴⁶ Otta waneerua, o'unüsü nanainmüin na fariseokana sünain aküjaa namüin süchiki tü naa'inrakat Jesús. ⁴⁷ Je na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na fariseokana, nakotchajiraakalaka napüshua na laülaayuu judiokana. Namakalaka namüin:

—¿Kasa waa'inrüinjatka nüka chia wayuukai? Naa'inrüin wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. ⁴⁸ Müleka woo'ulaale nia, anoujeerü wayuu wainma nünain. Anta meenia na sülaülakana mma Romaje'ewaliikana, süpüla najuttirüin tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa no'una'alüinjatüin waa'in —namakalaka namüin na laülaayuukana napüshua.

⁴⁹ Nüsouktakalaka joo wane na'akajee, Caifás nünülia, chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana so'u juyakat tia. Nümakalaka namüin:

—Matüjüinsalii jia jüpüshua. ⁵⁰ Nnojotsü anain müleka wo'una'annüle aa'in wapüshua natüma na wayuu Romaje'ewaliikana. Shia anaka alu'u, saa'in tamüin, ouktüle waneeshia ne'e wayuu waa'u wayakana judiokana wapüshua —nümakalaka namüin.

⁵¹ Tü nümakat Caifás, shia noo'opünaa Jesús sünain ouktüinjachin saa'ujee tü judiokolüirua süpüshua. (Tü nümakat, nnojotsü niyaawatüin aa'u jamalu'ulüin. Nnojotsü nüle'eru'ujeejatüin ne'e tü pütchikat. Nuuntüin nüküjüin shia nütüma Maleiwa süka laülaashin nia napüleerua na sacerdote judiokana so'u juyakat tia.) ⁵² Nnojoshi ouktajachin ne'e Jesús naa'ujee na judiokana namüiwa, ouktajachi saa'ujee süpüshua tü nüpüshikalüirua Maleiwa eekat sainküin mmakat, süpüla kottüinjanain naya sünain wanaawain naa'in. ⁵³ Otta na laülaayuu judiokana so'ule'eya ka'ikat tia, o'ttüşhii sünain naashajaajiraain süchiki kasainjatüin naa'inrüin süpüla no'utirüinjachin naa'in Jesús.

⁵⁴ Je sükajee tia, nnojolichipa waraittüin ma'i Jesús na'aka na wayuukana sulu'u tü mmakat Judea. Nu'unakalaka namaa na niki-rajúinkana yalajee Judeajee sulu'umüin wane pueulo kanüliakat Efraín chaa sü'ütpa'a wane isashii süpüla chainjanain naya cha'aya.

⁵⁵ Je sülü'ülapa sükalia tü mi'iraakat natüma na judiokana, tü kanüliakat Pascua, o'unüsü wayuu wainma sulu'ujee tü mmakat süpüshua chamüin cha'aya Jerusalénmüin. O'unüşhii naya süpülapünaa su'ttüin tü mi'iraakat süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa wuleinjatkat akajee nakuaippa nu'upala Maleiwa. ⁵⁶ Je tü wayuu antakalüirua sünainmüin tü mi'iraakat, süchajaa achikichi Jesús. Wanaa sümaa sükotchijaa'in sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa, naashajaajiraakalaka sünain maa:

—¿Anteechi cheje nia sünain tü mi'iraakat naa'in jümüin? ¿Nnojottaajeechi antüin?

⁵⁷ Müsü sünüiki tü wayuukolüirua süka saapinnüin paala natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiokana oo'ulaka na fariseokana süka tü pütchi makat: "Müleka sütüjaale wane wayuu naa'u Jesús sünain jalain nia, anasü müleka saapirüle waya süpüla wata'ülüin nia".

12

O'yotünüsü wane "perfume" saa'u nuu'ui Jesús

¹ Je aippirua ka'i süpülapünaa tü mi'iraa kanüliakat Pascua, nüle'ejakalaka Jesús Betaniamüin eere kepian Lázaro chi nüso'ire'erakai aa'in paala. ² Eesü wane ekawaa nüpüla nütüma Lázaro oo'ulaka na nuwalayuukana süpüla nee'iyatüin sümüin wayuu sünain kojutüin ma'i nia natüma. Shiitajakalaka Marta tü eküütakat. Otta müshia Lázaro, yaashi nia eküin sa'aka tü eejatkalüirua sünain tü ekawaakat nümaa Jesús. ³ Shiasa María, shi'yotokalaka wane shiatapünaa maraaja "perfume" kojutüsü ma'i kanüliasü "nardo" saa'u nuu'ui Jesús süpüla shi'iyatüin nujut nümüin sümaa süla'ajaain shia süka su'wala. Jemetuikalaka ma'i tü paikat sütüma eejanale naya.

⁴ Sa'aka tü ekaasükalüirua, eejachi chi nikirajüinkai, chi Judas Iscariotekai anülia, chi aapüinjachikai nikii Jesús sümüin wayuu. Saa'u nnojolüin anain nümüin Judas tü saa'inrakat María, ⁵ nümakalaka nümüin Jesús:

—Kojutpaja'a ma'i tü "perfumekat". ¿Jamüsü nnojotka'a suikkünüin süpüla sükaaliijian wayuu eekai müliain tü süliakat? Tü süliakat, müsü aka shi'yataainjut wane wayuu so'u wane juya —nümakalaka.

⁶ Je tüü, nümaka'a Judas, nnojotsü sükajeejatüin alin wayuu nüpüla eekai müliain, nümüsü süka ka'ruwaralin nia. Nu'luwatapü'ü apüshirü tü neerü nalü'üjapü'ukat na nikirajüinkana Jesús, saa'u niain anaajaalin shia. ⁷ Nüsouktakalaka Jesús nümüin Judas:

—Kettsian, ko'uta ne'e pia.

Je nümakalaka Jesús namüin na wayuukana napüshua:

—Anasü tü saa'inrakat María tamüin, süka sünaajaalatüjülü'inya tü "perfumekat" süpüla sushulerüinjatüin tanain so'u tü ka'i tojoitünajachikat o'u. ⁸ Je na wayuu müliakana, eejeena jümaa waneepia süpüla jüsülajünjanain namüin. Otta tayakai, süpülajachire joo yaawaa jümaa —nümakalaka Jesús namüin.

⁹ Je naapünapa achiki Jesús sünain nüle'ejüin Betaniamüin, antapaayaa müsü wayuu watta saalii nünainmüin süpüla shi'rüinjachin nia oo'ulaka süpüla shi'rüinjachin Lázaro chi nüso'irakai aa'in paala. ¹⁰⁻¹¹ Anoujasü nünain Jesús wainma wayuu judío süka nüso'ire'erüin naa'in Lázaro. Je na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana, süka suu'ulaayaa sümüin tü wayuukolüirua suulia oonowaa sümaa nanüiki, no'utee aa'inchi Lázaro wanaa nümaa Jesús.

A'waajünüshi Jesús wanaa sümaa nüntüin Jerusalénmüin

¹² Shiasa mapa waneemüin ka'ikat, aapüna achikichi Jesús sütüma tü wayuu wattakat saalii antüsükalüirua sünainmüin tü mi'iraakat sünain nüntajachin Jerusalénmüin. ¹³ Su'unakalaka tü wayuukolüirua nüpülamüin Jesús sulu'ujee tü pueulokat sünain kajapulu'uyaa namüin alanatüna süpüla shi'itaainjatüin nüpüla eepünaainjachire nülatüin süpüla shi'iyatüin nujutu nümüin. Namayaa namakalaka emetuluin sünain asakaa nia:

"Aleluya".

"Wa'waajüin chi Maleiwakai

süka nüjütüin wamüin chi Aluwataashikai waa'u wayakana Israelkana".

"Anata'aleeshija'a ma'i chi antakai wanainmüin".

14 Nüntakalaka Jesús saa'u wane püliikü puutut, maa aka tü ashajünakat paala nüchiki sümaiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa makat:

15 "Jia wayuu Jerusalénje'ewaliikana, nnojo mmolün jia neema chi aluwataakai jaa'u.

Anii nia antüin jünainmüin saa'u wane püliikü puutut".

16 (Je na nikirajüinkana Jesús, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü kasa aa'innakat so'u ka'ikat tia. Nayaawatale aa'ulu wanaa sümaa niyalennün Jesús iipünaamüin nünainmüin Maleiwa. Sotüsü naa'in tü ashajünakat nüchiki je tü ka'i a'waatünakat o'u naa'u sütüma tü wattakat saalii wayuu.)

17-18 Je tü wattakat saalii wayuu o'unakat nüpülamüin Jesús, sükajeejatü naapüin süchiki tü kasa anasü alatakat nümüin Lázaro, tü nütüjjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Naapüin nanainjee na wayuu e'rajüshiikana nukua Lázaro wanaa sümaa süso'iraain naa'in sütüma nüniiki Jesús je wanaa sümaa nujuittaain sulu'ujee tü woowirakat eejechire ni'itaanün. 19 Nayasa na fariseokana, naashajaajiraakalaka:

—Atak, anoujasü wayuu watta saalii nünain. Nnojotsü kasakainjatüin watüma tü wayuukolüirua süpüla woo'ule'erüin shia suulia o'unaa nünainmüin —müshii naya sümaa shapaain naa'in.

Aküjüshi Jesús nüchiki sünnain nülu'ülüin süpüla ouktaa

20 Sa'aka tü antüsükalüirua sünnainmüin tü mi'iraakat süpüla a'waajaa Maleiwa, eeshii eekai nnojolün judío. 21 Narütkaakalaka no'ulukua nünainmüin Felipe, chi chaje'ewaikai sulu'ujee tü pueulokat Betsaida cha'aya Galilea, süpüla namünjanain nümüin:

—Ekirajüikalee, aashajaweeshii waya nümaa Jesús —namakalaka nümüin.

22 Otta müshia Felipe, nüküjjakalaka shia nümüin Andrés. Je namakalaka shia nümüin Jesús.

23 Shiasa nantapa nünainmüin Jesús na wayuukana, nümakalaka Jesús namün oo'ulaka namün na nikirajüinkana:

—Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, kettaasü takalia joolu'u süpüla ni'iyatünjatüin Maleiwa sümüin wayuu tü kasa anashaatasü naa'inrüinjatkat taka. 24 Tamüsü paala jümüin tü shiimüinkat: Wane waüyee, mayaainje süpünajünün sulu'u palitchoin, shiasa'a süshannapa, watta saalii. Je müleka nnojorule süpünajünün, amülouijeerü. Akaainjachia taya, ouktajachi süpüla su'tte'ennünjatüin tatüma wayuu wainma. 25 Chi eekai naa'inmajiraweein nukuaippa suulia ouktaa, ouktajachia ne'e. Alu'ujasa chi eekai nnojolün kachipünaain naa'in nukuaippa sükajee ni'yataweein nümüin Maleiwa, ayateechi nümaa Maleiwa waneepia. 26 Chi wayuu eekai ni'yataweein tamüin, anashi müleka ni'itaale naa'in süpüla nünoujain tanain. Je anteechi nia cha'aya ee'ewaite taya sümaa kojuteechin nia nütüma chi Tashikai saa'u ni'yataain tamüin —nümakalaka Jesús namün.

27 Naashajaakalaka joo Jesús nümüin Maleiwa sünnain maa nümüin: "Taataa, shapatüsü ma'i taa'in. ¿Jamünjatü tanüiki pümüin joolu'u? 'Jaliachon taya, pülatira toulia tü alatajatkat tamün joolu'u', ¿münjachi taya? Nnojoleechi müin taya pümüin, süka shiainja tantün apüla tü ouktaakat sa'akamüin wayuu. 28 Taataa, anakaja pii'iyatüle pukuaippa joolu'u sümüin wayuu sünnain pülashaatain ma'i pia", nümakalaka Jesús.

Sūsouktakalaka joo wane pütchi iipünaajee, müsü mayaa: “Tee’iyatüitpa takuaippa sümüin wayuu sünain pülashaatain ma’i taya, je too’ulakeerü shia süchikua”, müsü. ²⁹ Shiasa’a tü wayuukolüürua wattakat saalii eejatkat nü’ütpa’a Jesús, saapaiwa’aya tü pütchikat, müsü aka sütürüla juya saa’in sümüin waneerua. Oo’ulaka saa’in sümüin waneerua, nünüiki wane aapiee.

³⁰ Nümakalaka joo Jesús sümüin tü wayuukolüürua:

—Nnojotsü tayaalujutüin tü pütchikat, jiyaalujutü jiakana. ³¹ Keraaitpa sükalia tü wayuukolüürua sainküin mmakat súpüla kasalajanainjatüin sümüin saainjala nütüma Maleiwa. Otta müshia Satanás, chi aluwataashikai naa’u, alejümeerü joolu’u nuulia tü aluwatawaakat. ³² Otta müshia tayakai chi Shipayakai Wayuu, so’u tü ka’i akachennajachikat o’u taya súpüla ouktaa, teenakeerü wayuu sainküinjee mmakat súpüshua tanainmüin —nümataalalaka. ³³ Nümüsü Jesús tüü namüin súpüla nii’iyatüinjatüin sünain jamüinjatüin nukuaippa sünain ouktaa.

³⁴ Sümakalaka tü wayuukolüürua nümüin Jesús:

—¿Jamalu’ut tü pümakat wamüin sünain nükachennajachin chi Shipayakai Wayuu? Saashin tü nüshajakat Moisés nüchiki Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa, katajachi o’u waneepia. ¿Jaraija’a joo chi Shipayakai Wayuu paashajaakai achiki? —namakalaka.

³⁵ Nūsouktakalaka Jesús namüin:

—Tayakai, shiimüin sünain tayain anaküin súpüna wayuu je yaa-jeechi taya jümaa motso’o ne’e. Anakaja joonoole sümaa tanüiki süma’inru’u yaain taya ja’aka súpüla jütüjaainjatüin saa’u tü shiimüinkat, süka sülü’ülüin súpüla süntüin tü piyuushikat jünainmüin. Chi eekai waraittüin sa’aka piyuushi, maa’awakuu meechi. ³⁶ Anasü müleka jaapawaatüle joolu’u tü shiimüinkat eeiwa’aya shia súpüla nüpüshinjanain jia Maleiwa chi aapakai shia jümüin —nümakalaka Jesús namüin.

Kettaapa nünüiki namüin, o’unüshi anujulaain noulia.

Ayatsia manoujain tü wayuukolüürua nünain Jesús

³⁷ Mayaainje naa’inrapü’üin Jesús wainma kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa su’upala tü wattakat saalii wayuu, ayatsüja’a manoujain nünain. ³⁸ Tüü, shia shikeraajaka tü nümakat Isaiás paala, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, tü makat:

“Maleiwakalee, ja’itairü pii’iyatüin namüin pukuaippa sünain pülashin pia, ayatsia ne’e manoujuuin tü püchikikat waküjakat namüin”.

³⁹ Nnojoliikalaka nountüin nanoujain nünain. Müshii aka saa’in wayuu eekai mo’uin, maa aka tü nümakat Isaiás:

⁴⁰ “Müleka nanoujüle nünain Maleiwa, nüla’ajaajeerü naainjala noulia.

Otta nnojoliishii anoujain nünain.

Süka jamüin, mo’usalii naya nütüma, matüjainsalii naya nütüma, súpüla nnojolüinjatüin nayaawatüin saa’u tü shiimüinkat”.

⁴¹ Tü nükjüjakat Isaiás, nükjüjain süka shii’iyatüin nümüin nütüma Maleiwa sünain anashaateechin ma’i Jesús so’uweena wane ka’i je sünain shiyouktechin nia wayuu.

⁴² Mayaainje manoujain wainma wayuu nünain Jesús, eesü wainma na’akajee na laülaayuu judiókana anoujain nünain. Shiasa süka mmolüin naya neema na fariseokana suulia ajuitinnaa sulu’ujee tü ekirajüleekat,

nounjulajakalaka nachiki sünain nanoujain nünain Jesús, ⁴³ süka shiain kee'ireein ma'i naa'in a'wajünaa sütüma wayuu nuuliale'eya Maleiwa.

Kasalajaneerü sümün wayuu shiyouktün tü nümakat Jesús

⁴⁴ Naashajaakalaka Jesús nüchikua sümaa emetuluin nünüiki: "Chi wayuu eekai nünoujain tanain, nnojoishi tayain ne'e nünouja anain tamüiwa, nünouja anainchiya chi kajünalakai taya. ⁴⁵ Maa'aya aka ni'raajüle taya'aya, ni'raajün chi kajünalakai taya. ⁴⁶ Antüshi taya sa'akamün wayuu yaa mmalu'u sünain müinya aka taya saa'in wane anakia, süka shiyaawatünjatün wayuu saa'u tü shiimüinkat tatüma. Chi eekai nünoujain tanain, nnojolichipa waraittün sümaa piyuushi maa'awakuu mün suulia tü shiimüinkat.

⁴⁷ "Otta müshia chi eekai naapajün tanüiki sümaa nnojolin noonoin sümaa, kasalajaneerü naainjala nümün. Nnojoleechi tayain kasalajanain atüma nümün. Süka jamün, antüshi taya sa'akamün wayuu süpüla to'tte'erüinjatün shia suulia saainjala. ⁴⁸ Na wayuu eekai nayouktün taya oo'ulaka tü tamakat namün maa'ulu yaa, süsaleena naya tüü so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümün saainjala tü manoujain-satkalüirua. ⁴⁹ Süka jamün, tü taküjakat, nnojotsü tale'eru'ujeejatün ne'e, naapajala tamün chi Tashikai, chi kajünalakai taya. ⁵⁰ Shia ne'e taküjaka waneepia tü naapakat tamün chi Tashikai, süka tatüjaain saa'u sünain shiain ee'iranajaweerün atüma naa'in chi eekai noonoin sümaa", nümataalakalaka Jesús sümün tü wayuukolüirua.

13

O'lojüshi Jesús noo'ui na nikirajüinkana

¹ Je so'u tü ka'i nekaainjatkat o'u na judiokana tü ekawaa kanüliakat Pascua, nütüjaa aa'ut Jesús sünain keraain nükalia süpüla o'unaa sa'akajee tü wayuukolüirua eemün chi Nüshikai. Je saa'u alin ma'i nüpüla waneepia na anoujashiikana nünain, ayatshii'ja'a alin ma'i naya nüpüla pejea nükalia süpüla ouktaa naa'ujee.

² Shiasa motsapa tü ka'ikat, nükotchirün Jesús na nikirajüinkana sünainmün tü ekawaakat. Otta chi nikirajüinkai Judaskai anülia, chi nüchonkai Simón Iscariote, e'itaanatüjülia nikiiru'u nütüma Satanás, chi sülaülakai yolujaa, süpüla naapünjachin nikii Jesús süpüla o'utümaa aa'in. ³ Nütüjaa aa'ut Jesús sümaa sülaülain nia kasa süpüshua nütüma chi Nüshikai, je sünain chaje'ewalin nia eejee Maleiwa je sünain nüle'ejünjachin nüchikua nünainmün. ⁴ Otta süpüla nii'iyatün namün na nikirajüinkana sünain nnojolün yaletayaain naa'in noulia, nüsha'walaakalaka joo sünainjee tü ekawaakat je naakatün tü nüshe'inpalajanakat sünain nijittaain wane tuwaaya nüse'eru'upünaa. ⁵ Nipirajakalaka wane irala süka wün. Nu'ttakalaka sünain o'lojoo noo'ui na nikirajüinkana sümaa noosojuin shia süka tü tuwaayakat.

⁶ Je wanaa sümaa nürütkaain nünainmün Simón Pedro,
—Senyotkalee, ¿pu'lojoojinjatü too'ui? —nümakalaka Pedro nümün.

⁷ Nüsouktakalaka Jesús nümün:
—Ja'itairü nnojolün piyaawatün maa'ulu yaa saa'u tü taa'inrakat püka, piyaawateerü aa'u mapeena —nümataalakalaka Jesús nümün.

⁸ —Nnojottaa —nümakalaka Pedro nümün —Nnojotsü tachekün süpüleerua pu'lojoojinjatün too'ui.

Nüsouktakalaka Jesús nümün:

—Müleka nnojoire wulein pia tatüma, nnojoleechi kasajachin pia tamüin —nümakalaka.

⁹—Senyotkalee, müleje shia, pu'lojole'e too'ui, tajapü je tekii süma'alee —nümakalaka Pedro nümün Jesús.

¹⁰Nūsouktakalaka Jesús nümün:

—Wane wayuu süchikijee o'oojoo, wulesü nüta süpüşhua. Shia ne'e che'ojaaka nümün nu'lojooiin nuu'ui süchikijee waraittaa. Otta müshi'iya jiakana, wuleinapa. Waneesha'alaja'a ne'e chi nnojoikai wulein ja'aka —nümakalaka Jesús. ¹¹Nümüsü Jesús tüü süka nütüjaatüjülüin aa'u jaralinjachin aapüin nikii.

¹²Shiasa süchikijee nu'lojoin Jesús noo'ui na nikirajüinkana, na'atüin tü nüshe'inpalajanakat sümaa nüikkalaa'in nüchikua eejechire paala nikaain. Nümakalaka namün na nikirajüinkana:

—¿Jamalu'ut saa'in jümün tü taa'inrakat júka? ¹³“Ekirajüikalee” je “Senyotkalee” müshii jia tamün. Je lotüsü jünüiki süka tia, süka tayainja'a chi jümakai. ¹⁴Maa aka tayakai, chi ekirajüikai jia, chi jüsenyotsekai, to'lojooitpa juu'ui, münjana jia'aya ju'lojoojiraainjatü juu'ui. ¹⁵Tüü, tee'iyatia jümün süna'in nnojölün yaletayaa'in taa'in juulia. Akaainjana jia namün na juwalayuukana, nnojotsü yaletayaa'injatüin jaa'in noulia. Akaalinjiraainjana jia waneepia. ¹⁶Tamüsü paala jümün tü shiimüinkat: Wane wayuu eekai achepchiéein, nnojoiishi alanaain nuulia chi kachepchiakai. Je wane aluwataaushi, nnojoiishi alanaain nuulia chi kajünalakai. ¹⁷Otta müshi'iya jiakana, süka jütüjaaitpain saa'u joolu'u tüü, talatashaateena ma'i jia müleka ji'yataale namün na juwalayuukana sümaa nnojölün yaletayaa'in jaa'in noulia.

Aküjüshi Jesús süchiki naapünajachin ekii

¹⁸“Tü tamakat jümün: ‘Wuleinapa jia’, nnojotsü jümünjatüin jüpüşhua. Tatüjaa aa'ulu jukuaiippa jüpüşhua süka taneekalain jia. Otta tü kasa alateetkat joolu'u tamün, süpülajatü shikeraajünjatüin tü ashajünakat paala sümaiwa sulu'u tü karalouktakat nüchikimaajatkat Maleiwa makat: ‘Nü'ünüüichipa joolu'u taya chi ekiraashikai tamaa’.

¹⁹“Taküjün joolu'u jümün tachiki süpülapünaa saapünün tekii süpüla jünoujünjatüin sülatapeena süna'in tayain tayakai chi aküjapü'ükai tachiki. ²⁰Shiimün tü tamakat jümün: Chi eekai kamaneein namün na eekai tajünalain, kamaneeshi tamü'inya. Je saa'u kamaneein tamün, kamaneeshi nia nümün chi kajünalakai taya'aya”, nümataalalakalaka Jesús namün na nikirajüinkana.

²¹Süchikijee nümün Jesús tüü, antajaasü wane shapashapataa aa'in nümün. Nümakalaka namün na nikirajüinkana:

—Shiimün tü tamakat jümün: Naapeechi ekii taya wane ja'akajee.

²²Neirakaajiraakalaka joo na nikirajüinkana süna'in “¿Jarai cheje eera nia?” sümün naa'in nale'eruu. ²³Otta müshia wane nikirajüinkai Jesús, chi aishikai ma'i nüpüla, yaashi joyotün nü'ütpa'a. ²⁴Nujutachonkalaka najapü Simón Pedro nümün süpüla nüsakirünjachin Jesús süna'in jaralin chi aapünjachin nikii. ²⁵Nejejeraakalaka joo chi nikirajüinkai süna'in nüsakirün nia:

—Senyotkalee, ¿jarai chi aapünjachika pikii? —nümakalaka nümün Jesús.

²⁶Nūsouktakalaka Jesús nümün:

—Nieechi chi tacholotitkai amün pan shiroku tü shirakat asalaa — nümakalaka.

Nüchotirakalaka joo tü pankat sünaïn naapüin shia nümüin Judas, chi nüchonkai Simón Iscariote. ²⁷ Je naapaapa Judas tü pankat, nikerolokalaka Satanás, chi sülaülakai yoluja, nüle'eru'umüin. Nümakalaka Jesús nümüin:

—Pu'una pümaala paa'inramaataiwa tü paa'inrajatkat.

²⁸ Otta müshi'iya na nikirajüinkana yaakana sünaïn tü ekawaakat, nnojotsü nayaawatüin aa'u jamalu'ulüin tü nümakat nümüin Judas.

²⁹ Saa'u niain Judas anaajaalin tü neerü nalü'üjapü'ukat na nikirajüinkana Jesús, aluwataanayaashi ne'e saa'in namüin waneerua sünaïn ayalajaa tü kasa che'ojaakat namüin süpüla tü mi'iraakat. Oo'ulaka saa'in namüin waneerua, aluwataanayaashi sünaïn asülajaa sümüin wayuu eekai müliain.

³⁰ Nujuittaatalakalaka Judas yaawalaja'aya anooipa'amüin süchikijee naapaain tü pankat süpüla o'unaa nama'anajee. Piyuupa tü mmapa'akat.

Aattajaweechi Pedro naa'u Jesús

³¹ Shiasa nüchikiru'u Judas, nümakalaka joo Jesús namüin na nikirajüinkana: “Müshi paala taya jümüin tachikua: Tayakai, chi Shipayakai Wayuu, kettaasü takalia joolu'u süpüla nii'iyatüinjatüin Maleiwa sümüin wayuu tü kasa anashaatasü naa'inrüinjatkat taka. Je sünaïnjee tü naa'inrüinjatkat taka, sütüjaajeerü aa'u wayuu süpüshua sünaïn pülashaatain ma'i nia. ³² Je sütüjaapa wayuu naa'u sünaïn pülashaatain ma'i nia, nii'iyatamaateerü sümüin sünaïn anashaatain ma'i taya maa aka niakai.

³³ “Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, yaashi ne'e taya jümaa motso'o. Jüchajaweechi achiki taya sümaa nnojoleechin jüntüin tanain, süka nnojolyülin juuntüin o'unaa chamüin eemüinjachire to'unüin, maa aka tü tamakat paala namüin na laülaayuu judiökana.

³⁴ “Otta müsia joolu'u, tü taluwataainjatkat anain jia, kasa jeket. Taluwataain jia joolu'u sünaïn aijiraainjanain jia jüpüla wane'ewaire jukua maa aka alin jia tapüla. ³⁵ Müleka shiimüinre sünaïn aijiraain jia jüpüla, ayaawatüneena jia sütüma wayuu süpüshua sünaïn tekirajanain jia”, nümataalalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

³⁶ —Senyotkalee, ¿jalainjachi pia o'unüin? —nümakalaka Simón Pedro nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús:

—Nnojolyüla puuntüin o'unaa tamaa joolu'u cha eemüinjachire taya. Alu'ujasa mapeena, tamaajeечи pia chamüin —nümataalalakalaka nümüin.

³⁷ —Senyotkalee, ¿jamüshikai nnojoi'ka'a tountajachin o'unaa pümaa joolu'u? O'üneeshi taya pümaa, ja'itashi taya o'utünüin aa'in pünainjee —nümakalaka Pedro nümüin.

³⁸ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—¿Shiimüin ma'i tü pümakat tamüin sünaïn yapain pia süpüla ouktaa tanainjee? Taküjüin paala pümüin tü shiimüinkat: Süpülapünaa nükootaleraajüin wane kaliina so'u aikat tüü, aattajaweechi pia paa'u apününtua sünaïn pi'raajüin taya —nümakalaka Jesús nümüin.

14

Naashin Jesús, a'aniraasü nukuaippa nümaa Maleiwa

¹ Ayatüshi Jesús aashajaain namaa na nikirajüinkana sünaïn nümüin namüin: “Nnojo mojuin jaa'in. Anakaja ayatüle jia sünaïn jünoujain nünain Maleiwa maa'aya aka tana'inya. ² Chaa eere kepiain chi Tashikai,

wainma ma'i paü. O'üneechi taya joolu'u chamüin jüpüleerua süpüla yapainjatüin tatüma tü paükalüirua jüpüla. Müleka nnojoruleje ein shia, nnojotsüje taküjain achiki jümüin. ³ Aniin taya o'unüinjachin joolu'u süpüla yapainjatüin tatüma tü paükalüirua jüpüla, ale'ejeechi taya joo'omüin süpüla tasaajüin jia süpüla chainjanain jia eere taya. ⁴ Jütüjaa aa'ulu eemüinjachire to'unüin otta jalapünaainjanain jia süpüla jüntüin chamüin", nümataalakalaka Jesús namüin.

⁵ Aashajaashi joo Tomás, wane chi nikirajüinkai Jesús:

—Senyotkalee, nnojotsü watüjaain aa'u eemüinjachire pu'unüin, shialeeka watüjaweematüin aa'u jalapünaainjanain waya süpüla wantüin chamüin.

⁶ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Tayakai, taya chi süntajachikai akajee wayuu nünainmüin Maleiwa, süka tayain ee'iyatüin sümüin tü shiimüinkat nüchikikat Maleiwa süpüla shii'iranajainjatüin saa'in tatüma süpüla einjatüin nümaa waneepia. Chi e'raajirakai Maleiwa, taya tayakai tamüiwa. ⁷ Müleka shiimüinreje sünaain ji'raajüin ma'i taya, ji'raajüinje chi Tashikai wanaa tamaa. Je shiasa joolu'u, ji'raajeechi chi Tashikai sünaainjee tü naa'inrüinjatkat taka —nümataalakalaka Jesús nümüin Tomás.

⁸ Nüsouktakalaka wane'eya, chi Felipekai anülia:

—Senyotkalee, müleka pii'iyatüle wamüin chi Püshikai, aneerü waa'in sümaa.

⁹ Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Atak, ja'itaichiyala'a kakaliaichin taya jümaa, nnojoliyüitta'aya pi'raajüin taya. Chi eekai ni'rüin taya, ni'rüin chi Tashikai'ya. ¿Jamalu'utka'a pütüma "Pii'iyata wamüin chi Püshikai" pümakalaka tamüin? ¹⁰ ¿Jamüsü nnojotka'a pünoujain tanain sünaain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünaain sa'aniraain nukuaippa tamaa? —nümakalaka Jesús nümüin Felipe.

Aashajaashi joo Jesús namüin napüshua: "Tü pütchi taküjapü'ukat jümüin, nnojotsü pütchi ne'e tale'eru'ujejatü. Je tü kasa anasü taa'inrapü'ukat, tountüin taa'inrüin süka sa'aniraain nukuaippa chi Tashikai tamaa. ¹¹ Anakaja jünoujüle tü tamakat jümüin sünaain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünaain sa'aniraain nukuaippa tamaa. Müleka isale shia jüchiki jünoujain, jünouja shia tamüin sünaainjee ji'rüin tü kasa anasü taa'inrapü'ukat, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nüümüiwa.

¹² "Shiimüin tü tamakat jümüin: Chi eekai ni'taain naa'in sünaain anoujaa tanain, nuunteerü naa'inrüin kasa anasü makat aka saa'in tü taa'inrapü'ukat ju'upala. Je tü naa'inreetkat, alana'aleejeeria sünaain anain ma'i suuliale'eya tü taa'inrapü'ukat, süka to'unüinjachin eemüin chi Tashikai. ¹³ Je süpüshua tü kasa jüchunteetkat nümüin chi Tashikai saa'u tapüshin jia, taa'inreerü shia süpüla nütüjaanüinjachin aa'u sünaain anashaatain ma'i nia sütüma tü taa'inreetkat jümüin, tayakai chi Nüchonkai. ¹⁴ Otta süpüshua tü jüchuntakat tamüin tayakai saa'u tapüshin jia, taa'inreerü jümüin", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Naashin Jesús, ajütünajachi chi Naa'inkai Maleiwa

¹⁵ Ayatshi aashajaain joo Jesús namaa na nikirajüinkana sünaain müin mayaa: "Müleka aire ma'i taya jüpüla, jaa'a meena jia sümüin tü taluwataapü'ukat anain jia. ¹⁶ Otta müshia tayakai, tachunteerü nümüin chi Tashikai süpüla nüjütüin jünainmüin wane Akaaliijü'ya maa aka

tayakai süpüla eenjachin jümaa waneepia. ¹⁷ Níeechi chi Naa'inkai Maleiwa, chi ekirajeekikai jia sünain tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Otta tü wayuukolüürua eekai manoujain tanain, nnojoleechi kapünlain saa'in nia, süka nnojolüin shiyaawatüin saa'u nukuaippa je süka mochoojüin nia so'u. Alu'ujasa jiakana, ji'raajüin süka een nia jümaa. Je mapeena, sulu'ujeechi jaa'in.

¹⁸ "Nnojoleena makatüin jia jümüiwa sünain makaaliijuwa tatüma. Ale'jeechi taya jünainmüin. ¹⁹ Che'ojaasü motso'o ne'e süpüla nnojireeinjachin shi'rüin taya wayuu eekai manoujain tanain. Alu'ujasa jiakana, ji'reechi taya. Saa'u katüinjatüin to'u süchikua, akaweenia jiakana kateena o'u nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ²⁰ Je so'u tü ka'i nüjütüneeckikat o'u jünainmüin chi Naa'inkai Maleiwa, jütüjaweechi aa'u taya sünain sa'aniraain takuaippa nümaa chi Tashikai je sünain sa'aniraain jukuaippa tamaa maa'aya aka takuaippa jüma'aya. ²¹ Chi eekai noonoin sümaa tü taluwataakat anain nia, nia'aya aika apüla taya. Je saa'u alin taya nüpüla, aijeeci nia nüpüla chi Tashikai. Je aijeeci nia tapülaya sümaa tee'iyatüin takuaippa nümmüin", nümataalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²² Nüsouktakalaka wane nikirajüin, chi kanüliakai Judas (nnojoiishi niain chi Judas Iscariotekai):

—Senyotkalee, maa aka pii'iyatüinjatüin pukuaippa wamüin, zjamaka'a nnojolüinjatka'a pii'iyatüin pukuaippa namüin na manoujainsaliikana? —nümakalaka.

²³ Nüsouktakalaka Jesús nümmüin:

—Tamüsü paala pümüin süchikua: Chi eekai alin apüla taya, oonoweechi sümaa tü tekirajakat anain. Aijeeci nia'aya nüpüla chi Tashikai je anteenaa waya nünainmüin süpüla nümaain waya waneepia.

²⁴ Otta chi eekai nnojolüin noonoin sümaa tü tekirajakat anain, maalinsai taya nüpüla. Je tü pütchi tamakat ayouktünakat sütüma tü wayuukolüürua, nnojotsü pütchin tale'eru'ujeejatü ne'e. Naapajala chi Tashikai tamüin, chi kajünalakai taya —nümakalaka Jesús nümmüin.

²⁵ Nümakalaka joo namüin napüshua na nikirajüinkana: "Tamüsü jümüin tüü süma'inru'u yaayülin taya jümaa. ²⁶ Je chi Naa'inkai Maleiwa, chi Akaaliijüikai, ajütüneechi jünainmüin nütüma chi Tashikai sünainjee tapüshin jia. Nikirajeena jia sünain kasa süpüshua noo'opünaa Maleiwa je nüso'ireerü jaa'in sünain süpüshua tü tamapü'ukat jümüin.

²⁷ Aapüneerü joolu'u wane anaa jümüin. Je chi aapüinjachikai shia jümüin, taya tayakai chi Jüsenyotsekai. Otta tü anaa taapajatkat jümüin, nnojotsü müin aka saa'in tü anaa saapakat wayuu. Je sükajee tia, anakaja nnojorule mojuin jaa'in sümaa mmolüin jia seema tü kasa alateetkat.

²⁸ "Soto jaa'in tü tamakat jümüin: Mayaaainje to'unajachin juulia, ale'jeechi taya tachikua jünainmüin. Müleka aireje'eya ma'i taya jüpüla, talateerüje jaa'in sümaa to'unajachin eemüin chi Tashikai, süka laülaain nia toulia. ²⁹ Tamüsü jümüin tüü süpülapünaa to'unüin, süpüla jünoujainjatüin sünain pansaain tanüiki sülatapeena tü tamakat.

³⁰ Alü'ütsü joo süpüla kettaain taashajala jümaa, süka nüntamaateechin Satanás. Mayaaainje nuluwataain saa'u wayuu sainküin mma, nnojoiishi laülaain nia taa'u. ³¹ Chi toonookai amaa waneepia, nia chi Tashikai. Je joolu'u saa'u taa'inrüinjatüin tü nuluwataakat anain taya, atüjaaneerü aa'u sütüma wayuu sainküin mma sünain alin ma'i nia tapüla", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana. Je kettaapa nünnüiki namüin, "Joo'uya wo'unaiwa yaajee", müshi nia namüin.

15

Nukuaippa chi wayuu a'aniraakai akuaippa nümaa Jesús

¹ Je sünaain waraittain Jesús, yootüshi nia namaa na nikirajuinkana sünaain nümuin namüin: "Wane sütüna wunu'u, kachonsü shia süka sünaain shia tü wunu'ukot, akaweenia jiakana juunteerü jaa'inrüin kasa anasü sünaainjee sa'aniraain jukuaippa tamaa. Taya'aya tayakai chi wunu'u shiimüinshikai süka tayain tamüiwa suuntaka akajee wayuu saa'inrüin kasa anasü. Otta chi Tashikai, müshi aka naa'in wane a'yataai sulu'u yüüja, süka nükaaliijain jia süpüla juuntünjatüin jaa'inrüin kasa anasü. ² Akaajasa müleka nnojorule jaa'inrüin kasa anasü, meena aka jia saa'in tü sütünakalüirua wunu'u ashottünakat nütüma chi aa'inmajüikai saaliijee machonwaa. Alu'ujasa chi aa'inrakai kasa anasü, wuleerü naa'in nütüma Maleiwa süpüla nuuntünjatüin naa'inrüin waneepia kasa anasü, maa aka tü wunu'u anaatünakat ma'i atüna süpüla ayatünjatüin kachoin. ³ Je jiakana, wuleitpa jaa'in sütüma tü pütchi tamapü'ukat jümüin. ⁴ Müleka ayatüle sa'aniraain jukuaippa tamaa, ayateerü juuntün tatüma aa'inraa kasa anasü. Nnojorule kachetüin sütüna wane wunu'u sünaain, machonjeerü tü sütünakat. Akaweenia jiakana, nnojoleerü juuntün jaa'inrüin kasa anasü müleka nnojorule ayatün jia tanain.

⁵ "Tayakai, müshi aka saa'in tü wunu'ukot. Otta jiakana, müshii aka saa'in tü sütünakat. Süka jamüin, chi wayuu eekai ayatün sünaain sa'aniraain nukuaippa tamaa je takuaippa nümaa, naa'inreerü wainma kasa anasü. Müleka nnojorule ayatün jia tanain, nnojoleerü juuntün jaa'inrüin kasa anasü. ⁶ Chi wayuu eekai nnojolün sa'aniraain nukuaippa tamaa, müshi aka saa'in wane sütüna wunu'u eekai süshottünün sümaa sükotchijünün süpüla a'ajünaa jutpa. ⁷ Otta müleka sa'aniraale jukuaippa tamaa sümaa jooonoin sümaa tanüiki, jüchunta nümuin chi Tashikai tü kasa kee'ireekat jaa'in, je aapüneerü shia jümüin. ⁸ Müleka jaa'inrüle ma'i wainma kasa anasü, a'waajüneechi chi Tashikai sünaainjee tia je atüjaaneena aa'u sümaa tekirajün jia.

⁹ "Maa aka alin taya nüpüla chi Tashikai, aishii jia tapülaya. Joonoo jumaala sümaa tanüiki süpüla ayatünjanain jia alin tapüla. ¹⁰ Müleka jooonole sümaa tü taluwataakat anain jia, ayateena jia alin tapüla, maa aka ayatün alin taya nüpüla chi Tashikai saa'u toonoin sümaa tü nu-luwataakat anain taya. ¹¹ Taküjain jümüin tüü süpüla talatashaatainjatün ma'i waneepia jaa'in tanainjee.

¹² "Tü taluwataakat anain jia, shia tüü: Aijiraa jia jüpüla maa aka alin jia tapüla. ¹³ Wane wayuu, aapajiraakai nukuaippa süpüla ouktaa saa'ujee nütünajutüirua, miyo'ushaata ma'i naalii nüpüla. ¹⁴ 'Tatünajut' meechi taya jümüin müleka jooonole waneepia sümaa tü taluwataakat anain jia. ¹⁵ Nnojoleena 'tachepchia' tamüin jia. Süka jamüin, wane achepchiee, nnojotsü aküjünün nümuin tü naa'inrakat chi nülaamainkai. Alu'ujasa jiakana, 'tatünajut' tamüshii jia süka taküjün jümüin süpüshua tü aküjünakat tamüin nütüma chi Tashikai. ¹⁶ Nnojoiishi jüneekajalain taya, jia taneekajalaka. Te'itaain jia süpüla jaa'inrüinjatün wainma kasa anasü matüjainkat amalajawaa. Müleka jaa'inrüle tia, naa'inreerü chi Tashikai jümüin süpüshua tü juchuntakat nümuin saa'u tapüshin jia. ¹⁷ Nnojoo motün jaa'in tü taluwataakat anain jia makat: Aijiraa jia jüpüla", nümataalalakalaka Jesús namüin na nikirajuinkana.

Maaliisalii na anoujashiikana napüla na manoujainsaliikana

¹⁸ Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: “Müleka kanainre jia saa'in tü manoujainsatkalüirua, soto jaa'in süna'in tayain kanain saa'in palajana. ¹⁹ Müleka wanaawaleje jaa'in namaa, aishiije jia napüla maa aka alin napüla na wanaawakana namaa. Otta süka taneekajalain jia na'akajee, nnojishii wanaawain jia namaa. Je sükajee tüü, maalinsalii jia napüla. ²⁰ Soto jaa'in tü pütchi tamayütakat jümüin makat: ‘Wane wayuu eekai achepchieein, nnojishi alana'in nuulia chi kachepchiakai’. Maa aka een wayuu kapülakat aa'in tü tekirajakat anain, meenia jiakana atüma'aya. Je maa aka een wayuu eekai ni'rüin wayümüin tamüin, akaweenia jiakana atüma'aya. ²¹ Meena jia atümaa saa'u tapüshin jia je saa'u nnojolin ne'raajüin chi kajünalakai taya.

²² “Müleka nnojoreje tantüin na'akamüin na manoujainsaliikana süna'in ekirajaa naya, nnojotsüje kasain kasalajanainjatüin namüin. Otta müsia saa'u tantüichipain na'akamüin, nnojotsü jamüinjatüin nanüiki. ²³ Je chi eekai kanain naa'in taya, kanainshi naa'in chi Tashikai wanaa tama'aya. ²⁴ Müleka nnojoreje taa'inrüin no'upala tü kasa anasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, nnojotsüje kasain kasalajanainjatüin namüin. Otta mayaa'inje ne'rüin tü kasa anasü taa'inrapü'ukat, ayatshiija'a kanain naa'in taya oo'ulaka chi Tashika'iya. ²⁵ Müsü nakuaippa süpüla shikeraajünjatüin tü pütchi ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa makat: ‘Nnojotsü kasain kanainjeein na'ürüla tanain’.

²⁶ “Nüntapeena jünainmüin chi Akaaliijüikai, chi Naa'inkai Maleiwa, chi tajüteechikai chajee iipünaajee nüma'anajee chi Tashikai, nii'iyateerü jümüin süpüshua tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Je aashajaweechi nia tachiki jümaa. ²⁷ Otta müshi'iya jikanaya, anashii müleka jüküjüle tachiki sümüin wayuu, süka jiainja'a tamaatüjülü'inya to'ttoiwa'aya süna'in ekirajaa wayuu.

16

¹ “Taküjain jümüin süpüshua tüü süpüla sotüinjatüin jaa'in tanüiki jirapa müliaa suulia sümalaja'alaain jünoula tanain. ² So'uweena wane ka'i, ajünajaaneena jia sulu'ujee tü ekirajüleekat. Je chi eekai nu'uteein jaa'in, talateechi Maleiwa nümaa naashin müleka nu'utüle jaa'in. ³ Naa'inreerü kasa mojusü eekai müin aka tia, süka nnojolin ne'raajüin chi Maleiwakai je süka nnojolin ne'raajüin tayaka'iya. ⁴ Taküjüin jümüin joolu'u tüü tama'ichiki süpüla sotüinjatüin jaa'in shia mapeena jirapa tü müliaakat. Nnojotsü taküjapü'üin shia jümüin paalainka süka aniiyülü'inya taya jümaa”, nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Tü naa'inreetkat chi Naa'inkai Maleiwa

⁵⁻⁶ Aashajaashi Jesús nüchikua namüin: “Je joolu'u, o'unajachi taya jüma'anajee eemüin chi Tashikai chi kajünalakai taya. Tatüjaa aa'ulu jamüin nnojoiika'a jüsakirüin taya süna'in jalamüinjachin taya. Shia süka mojushatain ma'i jaa'in sütüma tü kasa tamayütakat jümüin. ⁷ Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Müleka to'unüle jüma'anajee, jiainjana anaka sükajee, süka tajüteechin jünainmüin chi Akaaliijüikai. Müleka yaale taya jümaa, nnojoleechi antün.

⁸ “Je nüntapa yaamüin, nii'iyateerü sümüin wayuu eekai manoujain tanain süna'in nnojolüin lotüin tü sünoujakat anain. Süka jamüin, nnojotsü nanoujain tü shiimüinkat süna'in kaainjaraliin naya, süna'in maainjalasalin tayakai, je süna'in kasalajaneerüin namüin naainjala

so'uweena wane ka'i. ⁹ Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain kasain wayuu tü aainjalaakat, süka nayouktüin anoujaa tanain. ¹⁰ Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain wayuuin maainjalasai taya, süka to'unüinjachin nünainmüin chi Tashikai sümaa nnojoleechin taya shi'rüin wayuu. ¹¹ Nnojotsü lotüin nekiiru'u sünain kasalajaneerüin namüin naainjala, süka kasalajanaipain nümüin naainjala Satanás, chi aluwataashikai naa'u na manoujainsalika sainküin mma.

¹² "Wainma tü pütchi isakat süpüla taküjüin jümüin. Otta nnojoleerü taküjüin jümüin süpüshua, süka kapülejeerüin jümüin jiyaawatüin saa'u maa'ulu yaa. ¹³ Otta müshia chi Naa'inkai Maleiwa nüntapa, chi ekirajeekikai jia sünain tü shiimüinkat, nükaaliijeena jia süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u süpüshua tü shiimüinkat noo'opünaa Maleiwa. Tü nümüinjatkat jümüin, nnojoleerü pütchi ne'e nüle'eru'ujeejatü. Shieerü nüküjaka tü aküjünakat nümüin. Je naapireena jia süchiki tü kasa alateetkat mapeena. ¹⁴⁻¹⁵ Chi Tashikai, nüküjüin tamüin süchiki kasa süpüshua. Otta tü nüküjakat tamüin, shia taküjapü'ukat jümüin. Je chi Naa'inkai Maleiwa, nüso'ireerü jaa'in sünain tü taküjapü'ukat jümüin. Je sünainjee nikirajeenain jia sünain tü taküjakat, kojoteechi taya jütüma.

¹⁶ "Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua", nümakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

Jamüinjatü naa'in na nikirajüinkana nüchikiru'u Jesús

¹⁷ Naashajaajiraakalaka joo wane ne'ipa na nikirajüinkana sünain maa: —¿Jamalu'ut cheje nünüiki wamüin sünain: "Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua", makat? ¿Je jamalu'ut tü nümakat wamüin sünain: "Süka to'unüinjachin nünainmüin chi Tashikai", makat? —namajiraakalaka.

¹⁸ Ayatshii naya sünain nasakijiraain sünain:

—¿Jamalu'ut cheje nünüiki wamüin sünain: "Je joolu'u motsomüin", oo'ulaka "Shiasa palitchon ka'i", makat? Nnojotsü wayaawatüin aa'u tü nümakat wamüin.

¹⁹ Otta müshia Jesús, süka nütüjaain saa'u sünain nasakireein nia süchiki tü nümakat paala namüin, nümakalaka namüin:

—¿Aashajaajiraashii jia sünain tü tamakat sünain: "Je joolu'u, motsomüin yaain taya jümaa. Shiasa palitchon ka'i, ji'reechi taya tachikua", makat? ²⁰ Shiimüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin: Mojeerü ma'i jaa'in sümaa ji'yalajüin mapeena. Otta tü manoujainsatkalüirua sainküin mma, talateerü saa'in. Mayaainje mojeerüin jaa'in, talateerü jaa'in süchikijee.

²¹ "Wane jierü eekai jemeyülüin, aisü sümüin saalii tü süchonkot. Otta süchikijee jemeyülüin, anasü. Motüsü saa'in tü müliaakat süka talatüin ma'i saa'in sujuittapa süchon. ²² Müshii aka jiakana sünain mojuin jaa'in joolu'u. Otta süchikijee mapa ji'rapa taya, talateerü ma'i jaa'in. Je nnojoleerü oo'ulaain juulia tü talataakat aa'in. ²³ Je so'uweena ka'ikat tia, nnojoleechi taya jüsakirüin sünain wane kasa. Shiimüin tü tamakat jümüin: Kasa süpüshua eekai juchunteerüin nümüin chi Tashikai sünainjee jia in tapüshin, naapeerü shia jümüin. ²⁴ Je jüchuntaiwa'aya nümüin chi Tashikai paala, nnojotsü jüchüntüin sünainjee jia in tapüshin. Otta müsia joolu'u, anakaja jüchüntüle sünainjee jia in tapüshin, je aapüneerü tü kasa jüchuntakat jümüin nütüma. Je talatashaateerü ma'i jaa'in süka tia", nümataalikalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²⁵ Ayatüshi Jesús aashajaain namaa: "Aküjüshi taya nüchiki chi Tashikai jümüin süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. Otta so'uweena wane ka'i, nnojoleechi müin aka taya joolu'u sünain ekirajaa

jia, alu'ujasa lotüinjatü tanüiki nüchiki. ²⁶ Je so'u ka'ikat tia, nnojoleechi tayain chi achuntakai nümüin chi Tashikai jaa'ujee. Alu'ujasa juunteerü jüchuntüin nümüin jiakana sünainjee jiain tapüshin, ²⁷ süka alin jia nüpüla niaka'iya. Aishii jia nüpüla chi Tashikai süka alin taya jüpüla je süka jünoujain sünain nüma'anajeejachin taya. ²⁸ Shiimüin sünain tantüshin chajee iipünaajee nüma'anajee chi Tashikai yaamüin yaa sa'akamüin wayuu. Je joolu'u, o'üneechi taya tachikua sa'akajee wayuu eemüin chi Tashikai", nümataalalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

²⁹ Namakalaka na nikirajüinkana nümüin:

—Atak, lotüitpa joo pünüiki wamüin je nnojolüitpa paashajaain süka sukuaippa tü kasa e'nnaajünakat sainküin mma. ³⁰ Watüjaaichipa aa'u pia sünain piyaawatüin saa'u kasa süpüshua. Müleka wasakireere pia sünain wane kasa, pütüjaatüjülia aa'ut tü jülüjakat waa'in. Sükajee tüü, anoujainapa waya süka süpüshua waa'in sünain püntüshin nüma'anajee Maleiwa —namakalaka nümüin Jesús.

³¹ Nüsouktakalaka Jesús namüin:

—¿Shiimüin cheje eera sünain jünoujainapain süka süpüshua jaa'in?

³² Alü'ütsü jükalia süpüla ju'walakajaain wane'ewa'ire jukua. Shiimüin sünain süntüitpain tü jükaliakat süpüla jüpütüinjachin taya sümaa jüle'ejüin jipialu'umüin. Otta müshia tayakai, nnojoleechi tamüiwain süka ein chi Tashikai waneepia tamaa.

³³ "Taküjain jümüin tüü süpüla anainjanain jia sünainjee sa'aniraain jukuaippa tamaa. Mayaashüje mülieenain jia mapeena sütüma tü kasa mojusü saa'inreetkat tü manoujainsatkalüirua jüka, anakaja joolu'u talatüle jaa'in süka tayamülüichipain chi aluwataashikai naa'u na manoujainsaliikana", nümataalalakalaka Jesús namüin na nikirajüinkana.

17

Achuntüshi naa'ujiraa Jesús nümüin Maleiwa

¹ Shiasa süchikijee naashajaain Jesús namaa na nikirajüinkana, eirakaashi nia iipünaamüin süpüla aashajawaa nümaa Maleiwa:

"Taataa, kettaasü joo takalia süpüla ouktaa. Anakaja joolu'u müleka pii'iyatüle sümüin wayuu tü kasa anashaatasü paa'inrüinjatkat taka tayakai chi Püchonkai süpüla sütüjaainjatüin aa'u wayuu süpüshua sünain pülashaatain ma'i pia. ² E'itaanüshi taya pütüma süpüla laülaainjachin saa'u wayuu süpüshua. Otta müshia tü wayuukolüirua e'itaanakat pütüma tajapulu'u, pücheküin süpüleerua shü'iranajaainjatüin saa'in tatüma süpüla einjanain naya pümaa waneepia.

³ "Chi wayuu ee'iranajaaitpakai aa'in, nuuntüin niyaawatüin joolu'u saa'u tü shiimüin ekirajünakat püchiki sünain waneeshin pia sünain Maleiwain, je tachiki tayakai Jesucristo sünain püjünalain taya sa'akamüin wayuu. ⁴ Saa'u tekeraajüin süpüshua tü puluwataakat anain taya, tee'iyatüitpa pukuaippa sümüin wayuu süpüshua sainküin mma sünain anashaatain ma'i pia. ⁵ Taataa, anakaja müleka kojutüle taya pütüma joolu'u chaa iipünaa eere pia, maa aka kojutpü'üin taya pütüma sümaiwa paala nnojolüiwa'aya sükumajünüin tü kasakat süpüshua.

Achuntüshi Jesús naa'u na nikirajüinkana

⁶ "Taataa, na tekirajüinkana, na aneekuushikana pütüma sa'akajee wayuu, tee'iyatüin pukuaippa namüin sünain anashaatain ma'i pia.

Saa'u püpüshin naya, pi'itaan naya süpüla nayainjanain na tekirajüinkana. Je noonooitpain sümaa pünüiki. ⁷ Otta müsia joolu'u, natüjaaitpa aa'u sünnain shiimüin pünainjeejatüin süpüshua tü püküjakat tamüin. ⁸ Tü pütchikat püküjapü'ukat tamüin, taküjain shia namüin je kapülasü naa'in tanüiki. Natüjaa aa'ut sünnain shiimüin tantüshin püma'anajee je nanoujain sünnain püjünalain taya sa'akamüin wayuu.

⁹ "Taataa, achuntüshi joolu'u taya pümüin naa'u na tekirajüinkana. Nnojishi taya achuntüin pümüin saa'u wayuu eekai nnojolüin sünnoujain tanain, alu'ujasa naa'u nayakana süka nayain na aneeku-ushikana pütüma je süka nayain püpüshin. ¹⁰ Je saa'u püpüshin naya, tapüshi tayaka'iya. Je süka nanoujain tanain, na'waajüin ma'i taya.

¹¹ "Nnojoleechi makatüin taya yaaya sa'aka wayuu, süka to'unajachin pünainmüin. Otta müshi'iya na tekirajüinkana, makateena naya yaaya sa'aka tü wayuu manoujainsatkalüirua. Taataa, pia A'waajünakai, tachuntüin pümüin sünnain paa'inmajünjanain na tekirajüinkana süpüla wanaawajiraain naa'in maa aka wayakana sünnain wanaawajiraain waa'in. Paa'inmaja naya süka tü püpülainkat. Saa'u paapüin tü püpülainkat tamüin paala, ¹² tountüin taa'inmajüin naya wanaa sümaa eepü'üin taya namaa. Je süka taa'inmajüin naya suulia kasa eekai mojuin, nnojoliishii naya ojutuuin. Waneeshia ne'e niain Judas ojutuuin süpüla amüloulin, chi e'itaanatüjüika'iya süpüla tia, süpüla shikeraajünjatüin tü ashajünakat nüchiki sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa.

¹³ "O'uneechi taya joolu'u pünainmüin. Otta süka yaayülin taya sa'aka wayuu, aashajaashi taya pümaa joolu'u süpüla talatashaatain ma'i naa'in na tekirajüinkana sütümajee tanüiki maa aka tayakai sünnain talatüin taa'in. ¹⁴ Taküjüitpa namüin süpüshua tü püküjakat tamüin. Akatsa'a maalin naya süpüla tü manoujainsatkalüirua, süka nnojoliin süpüshin naya maa aka tayakai sünnain nnojolin süpüshinya.

¹⁵ "Nnojishi taya achuntüin pümüin süpüla püsaajünjanain naya sa'akajee tü wayuukolüirua eekai manoujain, alu'ujasa süpüla paa'inmajünjanain naya nuulia chi Kama'üraikai. ¹⁶ Nnojoliishii süpüshin naya tü manoujainsatkalüirua, maa aka tayakai sünnain nnojolin süpüshinya. ¹⁷ Anakaja müleka pükatarüle naya pünainmüin sütümajee tü pünüiki shiimüinkat pi'itaakat napüleerua süpüla noonooin sümaa. ¹⁸ Je maa aka püjütüin taya sa'akamüin wayuu, tajütüin na tekirajüinkanaya sa'akamüin. ¹⁹ Je takatalaain pünainmüin süpüla jüjüüin taya pümüin süpüla nakatannünjanain pünainmüin na tekirajüinkanaya", nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa sünnain nüchuntüin naa'u na nikirajüinkana.

Achuntüshi Jesús naa'u napüshua na anoujashiikana

²⁰ Ayatshi Jesús achuntüin nümüin Maleiwa: "Nnojishi taya achuntüin joolu'u pümüin naa'u na tekirajüinkana ne'e namüiwa. Achuntüshi taya'aya naa'u na wayuu anoujainjanakana tanain sütüma tü nekirajünjatkat anain na tekirajüinkana. ²¹ Taataa, achuntüshi taya pümüin naa'u na anoujashiikana napüshua süpüla wanaawajiraainjatüin naa'in. Maa aka sa'aniraain pukaiaippa tamaa je sa'aniraain takuaippa püma'aya, tacheküin müleka sa'aniraale nakuaiippa wamaa süpüla shiyaawatünjatüin aa'u wayuu süpüshua sainküin mma sünnain tajütüshin pütüma.

²² “Tee'iyatüitpa sünain kojutüin naya tatüma, maa aka kojutüin taya pütüma paala sümäiwa, süpüla wanaawajiraainjatüin naa'in, maa aka wayakana sünain wanaawajiraain waa'in. ²³ Saa'u sa'aniraain takuaippa namaa, maa aka sa'aniraain pukuaippa tamaa, tachuntüin süpüla wanaawajiraainjatüin ma'i naa'in waneepia. Je müleka wanaawajiraale naa'in, sütüjaajeerü aa'u wayuu süpüshua sünain ajütüüshin taya pütüma je sünain alin naya püpüla maa aka alin püpüla takaya'ia.

²⁴ “Taataa, na wayuu e'itaanakana pütüma tajapulu'u, tacheküin napüleerua tamaainjanain naya chaa eere taya, süpüla ne'rüinjachin taya sünain anashaatain ma'i. Shiimüin sünain kojutüin ma'i taya pütüma süka alin taya püpüla sümäiwa paala nnojolüüwa'aya sükamajününin tü kasakat süpüshua.

²⁵ “Taataa, pia lotokai akuaiippa sünain kasalajanain pütüma sümün wayuu saainjala, mayaainje nnojolin shi'raajün pia wayuu eekai manoujain, te'raajün pia tayakai. Je na anoujashiikana, natüjaa aa'ulu sümaa püjünalain taya, ²⁶ sükajee tee'iyatüitpain pukuaippa namüin. Je ayatechi taya sünain tee'iyatüin shia namüin süpüla ajiraainjanain naya napüla maa aka alin taya püpüla, je süpüla sa'aniraainjatüin takuaippa namaa”, nümakalaka Jesús nümüin Maleiwa.

18

Aapünüsü niki Jesús nütüma Judas

¹ Shiasa süchikijee nüchuntüin Jesús nümüin chi Nüshikai, nu'unakalaka namaa na nikirajüinkana waneemüin sa'ata wane luwopu kanülüakat Cedrón, suupünaamüin wane wunu'ulia kanüliasü Olivos.

² Otta müshia Judas, chi aapüinjachikai niki Jesús, ni'raajün tü wunu'uliakat süka noutkajaapü'üin cha'aya Jesús namaa na niki-rajüinkana. ³ Nüntakalaka joo Judas eemüin Jesús sümaa wane surulaalüürua je wane suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa ajütünakana natüma na fariseokana je natüma na laülaashiikana na'akajee na sacer-dote judiókana. Kajapulu'uyaa müshii chajaruuta oo'ulaka kasimo'uyaa müshii süpüla nanaküin tü wopukot. ⁴ Otta Jesús, sünain nütüjaain saa'u süpüshua tü aa'innüinjatkat joolu'u nüka, nürütkaakalaka sünainmüin tü surulaatkalüürua sünain nüsakirün naya:

—¿Jarai jüchajaaka achiki?

⁵ —Jesús chi Nazaretje'ewaikai —namakalaka.

—Taya'aya tayakai —nümakalaka Jesús namüin.

Otta müshia Judas chi aapakai niki, eejachi sha'watüin namaa na surulaatkana. ⁶ Je wanaa sümaa nümüin Jesús namüin: “Taya'aya tayakai”, ansünajaashii sünain no'nnajaain mmalu'u. ⁷ Nüsakirakalaka joo Jesús nüchikua:

—¿Jarai jüchajaaka achiki?

—Nia Jesús chi Nazaretje'ewaikai —namakalaka nümüin.

⁸ —Tamünapa'asa jia sünain taya'ayain tayakai. Müleka tayale jüchajaain, juu'ulaa no'unaiwa na wayuu yaakana tamaa —nümakalaka namüin.

⁹ Müsü nünüiki Jesús süpüla shikeraajünjatüin tü nümakat paala sünain maa: “Nnojotsü amüloulin toulia waneesükaije'e na'akajee napüshua na ni'itaakana Maleiwa süpüla nayain tapüshin”.

¹⁰ Je Simón Pedro, nuwatakalaka noo'omüin wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana sümaa wane chajaruuta. Nüchoto'oleekalaka tü nüche'e nikialu'ujeejatkat. Otta müshia chi achepchieekai, Malco nünülia. ¹¹ Nümakalaka Jesús nümüin Pedro:

—Pi'taa püchajaruutse süchikua sulu'u süta. Acheküsü talatirüin tü müliaa nüchekakat chi Tashikai tapüleerua.

O'uninnüshi Jesús nünainmüin Anás

¹² Chi sülaülashikai surulaat namaa na surulaatkana je na suwaari-asekana tü a'waajüleekat Maleiwa, amaanüshi Jesús natüma ¹³ sünnain kapüin nia süpüla no'unirüin nia palajana nünainmüin Anás. Nia nüshimiaka Caifás chi laülaashikai so'u juyakat tia napüleerua na sacerdote judiokana. ¹⁴ Chi Caifáskai anülia, nia maka paala namüin na laülaayuu judiokana sünnain maa: "Shia anaka alu'u, saa'in tamüin, ouktüle waneeshia ne'e wayuu waa'u wayakana judiokana wapüshua".

¹⁵ Otta müshia Simón Pedro, oushikajaashi nüchiirua Jesús nümaa wane'eya. Chi wanee, e'nnaajünüshi nütüma chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Je sükajee tia, nikerotinnakalaka nümaa Jesús sulu'umüin nüpaatiase chi sacerdotekai. ¹⁶ Otta müshia Pedro, makatakalaka nia anoopa'a so'ulu'u tü paatiakat. Otta chi nuwala'ataakai, nujuittaakalaka nüchikua süpüla naashajaain sümaa tü majayüt aa'inmajüsükat tü so'ukot süpüla shikerotirüinjachin Pedro. Je wanaa sümaa nikerolüin, ¹⁷ süsakitkalaka nia tü majayütkat:

—Aashin piyaain wane chi nikirajüinkai —sümakalaka nümüin Pedro.

—Nnojishi tayain —nümakalaka sümüin.

¹⁸ Je yaa sulu'u tü paatiakat, eejana wane nüchepchiairua chi sacerdotekai namaa wane suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa sha'washawaliin sü'ütpa'a wane siki chuwaatsü natüma süpüla aatulajaa. Eejachi Pedro sha'watüin namaa sünnain aatulajaa.

Asakinnüshi Jesús nütüma Anás

¹⁹ Asakinnüshi joolu'u Jesús yaa paülü'ü nütüma Anás chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana nachiki na nikirajüinkana je süchiki tü nikirajapü'ukat anain. ²⁰ Nüsouktakalaka Jesús nüümüin:

—Ekirajapü'üshi taya eepünaapü'üle nakotchajaain na judiokana napüshua sulu'u tü ekirajüleekalüirua je sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa. Aashajaapü'üshi taya su'upala wayuu wainma, nnojishi aashajaain taya sujuuna wayuu. ²¹ ¿Jamakalaka püsakiraka'a taya joolu'u? Shia anaka püsakirüle na wayuu aapajapü'ükana tanüiki. Shiümüin sünnain nayain atüjaain saa'u tü tamapü'ukat —nümataalalaka Jesús nümüin Anás.

²² Je nümapa Jesús tüü, nüshe'ejaanakalaka nuwalapa'anain nütüma wane nuwaariase chi sacerdotekai sha'watüshikai nü'ütpa'a sünnain nümüin emetut nümüin Jesús:

—E'rüikaiche pia wayümüin sümaa pünüiki nümüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana.

²³ Nüsouktakalaka Jesús:

—Müleka moju'uruleje tanüiki nümüin, anasüje pii'iyatüle shia tamüin. Akaajasa taküjüle nümüin tü shiimüinkat, ¿jamaka'a püshe'etaka'a taya saalii? —nümakalaka Jesús.

²⁴ Nu'uninnakalaka joo Jesús nütüma Anás nünainmüin Caifás chi wane laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Maakatüjüyülia tü jikukat nuulia.

Ounjulajüşhi Pedro nüchikua nüchiki Jesús

²⁵ Wanaa sümaa sha'watüin Simón Pedro yaa anooipa'a sünnain aatula-jaa, nüsakinnakalaka sütüma wane wayuu:

—¿Nnojoishijasa piain wane chi nikirajüinkai?

Naattajaakalaka Pedro sünnain maa:

—Nnojoishi tayain.

²⁶ Niasa wane nüchepchia chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nüpüshi chi wayuu ochotoonokoi ache'e paala nütüma Pedro, nümakalaka nümüin:

—Te'rüinsa pia nümaa suupünaa tü wunu'uliakat.

²⁷ Naattajaakalaka Pedro nüchikua. Shiasa wanaa ma'i sümaa nüsouktüin Pedro, akootole'erajaashi wane kaliina.

Asakinnüşhi Jesús nütüma Pilato

²⁸ Nu'uninnakalaka Jesús watta'a maalü natüma na laülaayuu judiökana nipialu'ujee Caifás eemüin tü laülaapiakat eere ni'yataain Pilato chi Romaje'ewaikai sülaülashikai tü mmakat Judea so'u ka'ikat tia. Nayasa na judiökana, nnojoliishii ekerotüin sulu'umüin tü laülaapiakat. Müleka nekerorule, saa'in namüin, na'akamüin na gentilekana, yarütteerü nakuaiippa nu'upala Maleiwa je nnojoleena eküin shikiira tü Pascuakat. ²⁹ Nujuittaakalaka Pilato anooipa'amüin süpüla nüsakirünjanain naya noo'opünaa Jesús:

—¿Kasa naainjalaka wayuukai chii jaajüin süpüla süsalainjachin nia tatüma? —nümakalaka Pilato namüin na laülaayuu judiökana.

³⁰ Nasouktakalaka nümüin:

—Müleka nnojoiere kaainjaralin nia, nnojoiishije waapüin ekii pümüin —namakalaka nümüin.

³¹ Nümakalaka Pilato:

—Ju'una jüchikua süpüla jiaijanain kasalajanain atüma naainjala nümüin süka tü jukuaiappapü'ukat.

Nasouktakalaka na judiökana:

—Nnojoliishii e'itaashin waya judiökana süpüla o'utaa saa'in wayuu —namakalaka nümüin.

³² (Münüsü tüü süpüla keraainjatüin tü nümapü'ukat Jesús soo'opünaa tü nukuaippainjatkat sünnain ouktaa.) ³³ Nikerotokoloko joo Pilato nüchikua paülü'ümüin sümaa neenaküin Jesús nünainmüin süpüla nüsakirünjachin nia:

—¿Piajasa'aya chi Aluwataashikai saa'u tü wayuu judiokolüirua? —nümakalaka Pilato nümüin Jesús.

³⁴ Nüsouktakalaka Jesús:

—¿Püle'eru'ujeejatü tü pümakat tamüin? ¿Shiataapasa ne'e tachiki pümüin sütüma wayuu?

³⁵ Nümakalaka Pilato:

—¿Judiojasa joo taya? Aashin nayain aapüin pikii na püpüshikana je na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana. ¿Kasasalajeeshisa pia namüin süpüla naapüin pikii tamüin?

³⁶ Nüsouktakalaka Jesús:

—Wane'eya sümüin sukuaiippa tü taluwataayakat, nnojotsü müin aka nukuaippa na sülaülashiikana mma. Müleka müleje aka shia, atkaashiije na tamaajanakana taa'ujee suulia tata'ünnüin natüma na laülaayuu judiökana —nümakalaka Jesús nümüin.

³⁷ —¿Shiimüinjasa'a piain wane aluwataashikai? —nümakalaka Pilato nümüin.

Nüsouktakalaka Jesús nümüin:

—Shiimüin tü pümakat tachiki sünain tayain aluwataashin. Shia'aya jemeika apüla taya tia. Je antüshi taya sa'akamüin wayuu süpüla tee'iyatünjatüin tü shiimüinkat sümüin. Chi eekai kachiiruin aa'in tü shiimüinkat, nia aapaka tanüiki —nümakalaka Jesús.

³⁸ —¿Eesüjasa'aya süpüla ountünün tü shiimüinkat? —nümakalaka Pilato nümüin.

Je süchikijee naashajaain nümaa Jesús, ojuittüshi Pilato anooipa'amüin nüchikua süpüla naashajaain namaa na judíokana sünain maa namüin:

—Nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma. ³⁹ Otta saashin jukuaippa jia judíokana so'u tü mi'iraa Pascuakat, ajütünapü'üshi wane püreesashi tatüma. ¿Jücheküin süpüleerua niain tajuittirüin joolu'u jümüin Jesús chi Aluwataashikai jaa'u jia judíokana? —nümakalaka Pilato namüin.

⁴⁰ —Nnojo, nnojoishi niainjachin. Anashi niale püjütüin wamüin Barrabás —namakalaka emetut. Chi Barrabáskai, ata'ülüüshi saaliijee ni'ipolopü'üin chi sülaülashikai mma.

19

O'uninnüshi Jesús nütüma Pilato süpüla o'utinnaa aa'in

¹ Nüjütünakalaka Jesús nütüma Pilato süpüla ni'yaajünün sütüma tü surulaatkalüirua nünainru'upünaa wainmatua süka wane jiiku manirase. ² Shi'itaakalaka tü surulaatkalüirua wane kotse keimsesü saa'u nikii Jesús. Na'atakalaka wane ashe'inyüü anasü nünain, jepisiyaa, maa aka saa'in nüshe'in wane aluwataai saa'u mma. ³ Narütkaajakalaka naya sümaa neme'erainpalain nia wainmatua sünain maa nümüin:

—Pia Aluwataashikai saa'u tü wayuu judíokolüirua —müshii naya nümüin.

Je nashe'ejakalaka nia sünain nu'upünaa.

⁴ Njuittaakalaka Pilato anooipa'amüin nüchikua sünain nümüin namüin na judíokana:

—Anii tojuittirüin joo nia jünainmüin süpüla taapirüin jia sünain nnojölün tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma —nümakalaka Pilato namüin.

⁵ Je nujuittapa Jesús anooipa'amüin sünain een tü kotse keimsesükat sünain nikii oo'ulaka tü ashe'inyüü jepisiyaa nünainjatkat, nümakalaka Pilato namüin na judíokana:

—Anii chi wayuukai.

⁶ Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana je na nawaariasekana, na'waatakalaka ne'rapa Jesús:

—Anashi nüchitinnüle sünain kuruusa süpüla ouktaa. Püchitira pümaala nia —namakalaka.

Niasa Pilato, nüsouktakalaka namüin:

—Anakaja jiale jiakana achitüin nia. Alu'ujasa tayakai, nnojotsü tantüin anain wane aainjalaa nünain süpüla süsalainjachin nia tatüma —nümakalaka namüin.

⁷ Masütaajusalii na laülaashii judíokana sünain na'waatüin sünain maa:

—Saashin tü pütchi e'itaaushikat namüin na watuushiyuukana, acheküshi o'utinnaa aa'in nia saaliijee “Nüchon Maleiwa taya” nümüin —namakalaka.

⁸ Naapapa Pilato tüü, eimolojoolesia ma'i naa'in. ⁹ Nikerotkoloko joo sulu'umüin tü laülaapiakat süpüla naashajaain nüchikua nümaa Jesús:

—¿Jaleje'ewai ma'i pia? —nümakalaka nümüin.

Niasa Jesús, ko'uu müshi nuulia.

¹⁰ —¿Jamüshi ko'utaka'a pia toulia? ¿Nnojotsü pütüjaain aa'u sünaain laülaain taya süpüla tajütüinjachin pia je süpüla tachitirüinjachin pia sünaain kuruusa süpüla ouktaa? —nümakalaka Pilato nümüin.

¹¹ Nüsouktakalaka Jesús ni'ipajee:

—Müleka nnojorule kaawain pünüiki nütüma Maleiwa, nnojoshije pia laülaain toulia. Je sükajee tia, chi alana'aleekai sünaain kaainjalain, nia chi apakai tekii pümüin —nümakalaka Jesús.

¹² Je süchikijee tia, o'unüshi Pilato anoopa'amüin nüchikua süpüla naashajaain namaa na judiökana shii'iree nüjütüin Jesús. Otta nayakana, masütaajusalii sünaain na'waatüin sünaain namüin nümüin:

—Müleka püjütüle chi wayuukai, nnojoshija na'aleewain pia César. Süka jamüin, chi wayuu “Aluwataashi taya saa'u wayuu” makai, nia nü'ünüüka César —namakalaka nümüin Pilato.

¹³ Shiasa naapapa Pilato tü namakat nümüin, nojoyolookoloko eere naikkalaapü'üin na sülaülashiikana mma süpüla kasalajanainjatüin sümüin wayuu saainjala natüma. Je sünülia tü aikkajüleekat, “Ipkat” münüsü. (Je sünülia süka pütchi hebreo, “Gabata”.) Nüntirakalaka joo Jesús anoopa'amüin. ¹⁴ Je wanaa sümaa tia, kale'ojatü. Che'ojaasü wane ka'i süpülapünaa süka'iya tü eemerawaakat sünaain tü mi'iraa Pascua münakat. Nümakalaka joo Pilato namüin na judiökana:

—Anii chi Aluwataashikai jaa'u.

¹⁵ Otta müshi'iya na wayuukana, masütaajusalii sümaa nekiisa sünaain maa nümüin:

—Pi'ikaje'era maala nia yaajee pükacheriraiwan nia sünaain kuruusa süpüla ouktaa —namakalaka.

—¿Shiimüin sünaain jücheküin sünaain takacherirüin jümüin chi Aluwataashikai jaa'u? —nümakalaka Pilato namüin.

Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, nasouktakalaka nümüin:

—Nnojoshi niain aluwataain waa'u. Nia nümüiwa aluwataaka waa'u César.

¹⁶ Naapünakalaka joo Jesús nütüma Pilato sümüin tü surulaatkalüirua süpüla nükachennüinjachin natüma sünaain kuruusa süpüla ouktaa.

Akachennüshi Jesús sünaain kuruusa süpüla ouktaa

Süchikijee naapünüin Jesús namüin na surulaatkana, ¹⁷ o'uninnüshi nia natüma sünaain nülü'üjüin tü wunu'u akachennüinjachikat anain nia eemüin wane wutai kanüliasü “Ekiyüukat”. (Je sünülia tü wutaikat süka pütchi hebreo, “Gólgota”.) ¹⁸ Je yala, nükachennakalaka Jesús. Eeshii piamashii wayuu akachennüin wanaa nümaa. Naatawaisühi naya sünaain wane wunu'u. Je Jesús, akachennüshi pasanain nanain.

¹⁹ Eesü wane pütchi ashajinnüsü nütüma Pilato e'itaanakat shi'ichiru'u tü kuruusa kanainkat Jesús. Müsü mayaa: ANII JESÚS CHI NAZARETJE'EWAIKAI, CHI ALUWATAASHIKAI SAA'U TÜ WAYUU JUDÍOKOLÜIRUA.

²⁰ Aashaje'ennüsü tia sütüma wainma wayuu judío süka pejein süna'in Jerusalén tü wutai akachennakat aa'u Jesús, je süka süshajuushin süka apünüinsü anüikii: hebreo, griego, je latín. ²¹ Otta na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, nayoukta amaalu tü nüshajirakat Pilato. Namakalaka nümüin:

—Nnojotsü anain tü püshajirakat: “Chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío”, pümüin. Anasüje müleka pii'iratüle tü pütchikat: “Chi Aluwataashikai saa'u wayuu judío naashin”, müsüje.

²² —Tü tashajirüitpakat, tashajirüitpa. Nnojoleerü tee'iratüin —nümakalaka Pilato namüin.

²³ Je na surulaatkana süchikijee nakacherüin Jesús süna'in tü kuruusakat, naapaain tü nüshe'inkat sümaa nakatajiraain naka na pienchishiikana. Shiaa apütaain tü nüshe'inpalaajanakat süka me'itia'in shia, akumajuushi süka wane kuluulu waneesia. ²⁴ Aashajiraashii na surulaatkana:

—Nnojo wasüküjiraain tü nüshe'inpalaajanakat. Shia anaka alu'u müleka washantanajiraale saa'u süpüla watüjaain naa'u jaralin chi makatüinjachin apüla shia —namakalaka.

Noo'ulakakalaka shia. Naa'inrüin tüü süpüla shikeraajünjatüin tü ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa süna'in maa:

“Nakatajiraain tashe'in
je nashantanajiraa aa'ulu”.

²⁵ Je peje süna'in tü kuruusakat kachetakat anain Jesús, eejatü tü niikat sha'watüin, oo'ulaka wane nüü'irü, oo'ulaka María nu'wayuuse Cleofas, oo'ulaka María Magdalena. ²⁶ Niasa Jesús wanaa sümaa ni'rüin tü niikat nümaa chi nikirajüin aishikai ma'i nüpüla süna'in sha'watüin nia sü'ütpa'a, nümakalaka sümüin:

—Maachee, iraa chi püchonkai.

²⁷ Otta nümüin chi nikirajüinkai:

—Naa tü püikat —nümakalaka.

Je süchikijee ka'ikat tia, o'ttüshi süna'in jülüjain waneepia naa'in tü niikat Jesús chi nikirajüinkai.

Ouktüshi Jesús

²⁸ Je Jesús süchikijee tia, süna'in nütüjaain aa'u sümaa kettaain süpüshua nütüma tü nuluwataakat anain nia Maleiwa,

—Münyaasüshi taya —nümakalaka.

Müsü nünüiki süpüla keraainjatüin tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa. ²⁹ Eesü wane iita yaa mmolu'u kalu'ukot wane asüüshi jashü'üsü. Sücholetinnakalaka wane maawüi shi'ichiru'u wane lumia süpüla shi'itaanüinjatüin süna'in niimata Jesús. ³⁰ Shiasa süchikijee nuu'ulaküin shia,

—Kettaaitpa tatüma —müshi Jesús süna'in nejepülüin nikii je aja'ttüsü naa'in yala'aya.

³¹ Je tü ka'i ouktakat o'u Jesús, shia süpülapünaa süka'iya tü eemerawaakat süna'in tü Pascuakat. Je na laülaayuu judiökana, süka nnojolüin nacheküin süna'in makatajanain na kachetüshiikana saa'u tü kuruusakalüirua so'u sükaliain eemerawaa, nachuntakalaka nümüin Pilato süpüla süshate'ennüinjatüin nasa'a süpüla ouktamaatünjanain süpüla nashakatinnüin. ³² Nashate'erakalaka na surulaatkana nasa'a na wayuukana piamashii kachetüshiikana na'atalu'u Jesús. ³³ Otta

nantapa nünainmüin Jesús, süka ouktatüjülinya nia napüla, nnojotsü nashate'erüin nüsa'a. ³⁴ Otta müshia wane surulaat, nüsoüin naa'inpünaa Jesús süka wane kachueera kasa e'ichirü. Süparalakalaka yaawala nüsha sümaa sujuittüin wüin sümaa tü nüshakat. ³⁵ (Tatüjaa aa'ulu sünaïn shiimüin tü alatakak nüka Jesús, süka te'rüin tia sünaïn ouktaa. Je tashajüin joolu'u tü nüchikikat jümüin süpüla jünoujainjatüin jiakanaya. ³⁶ Tü naa'inrakat na surulaatkana nüka Jesús, alatüsü süpüla keraainjatüin tü ashajuushikat sünaïn maa: "Nnojoleerü ashate'ennüin niipüse" ³⁷ oo'ulaka wane müsü'üya: "Neirakaajechi amüin chi nasotüinkai".)

E'itaanüshi Jesús

³⁸ Eeshi wane laülaashi judío kanüliashi José cheje'ewaikai Ari-matea yaa sulu'u tü mmakat Judea. Nuunjulajapü'üin sünaïn niain wane nikirajüin Jesús süka mmolüin nia neema na nuwala'atakana. Nüchuntakalaka joolu'u José nümüin Pilato ni'itaaninjachin müliashii sulu'u woowira. Saa'u anain nümüin Pilato tü nüchuntakat apüla, nüntakalaka José sünaïn alü'üjaa müliashii. ³⁹ Je nümaa, eejachi Nicodemo chi antakainka paala so'u wane ai nünainmüin Jesús. Nülü'üjain wane wunu'u jemeta eejulu, wane "mirra" sümaa "áloes", maa aka pienchi shikii "kilo", süpüla shi'itaanüin na'aka müliashii. ⁴⁰ Nashakatorakalaka joo müliashii sünaïnjee tü kuruusakat. Noko'olokoloko nia süka wane kuluulu kojutsü kanüliasü "lino". Je tü wunu'ukot jemetakat ejuut, e'itaanüsü sümaa tü kuluutkot. Shia sukuappaka'aya wayuu judío tia süpüla e'itawaa saamaka.

⁴¹ Je sü'ütpa'a tü wutaikat eejachire nu'ütünüin aa'in Jesús, eesü wane apain. Je sulu'u tü apainkat, eesü wane woowira akumajuushi sulu'u wane ipa miyo'u. Jeket akumajuushin. Me'itaajuyülia aamakaa sulu'u. ⁴² Saa'u pejein tü woowirakat sünaïn tü wutaikat, ne'itaamaatalakalaka müliashii yaa sulu'u, süka sülü'ülüin ma'i su'ttüin süka'iya tü eemerawaakat natüma na judiókana.

20

Tü woowira malu'uwaa makat

¹ Je süchikijee tü ka'i neemeraakat o'u na judiókana, su'unakalaka María Magdalena eeiwa'aya aikat eemüin tü woowirakat eejachire ni'itaanüin Jesús. Shiasa süntapa chamüin, sünta anainrü süsünne'eruushin tü ipa shirousekat. ² Suwataakalaka María eemüin Simón Pedro oo'ulaka wane'eya nikirajüin Jesús aipü'ükai ma'i nüpüla sünaïn sümüin namüin:

—Ayu'nnüshi chi Senyotkai sulu'ujee tü woowirakat je nnojotsü watüjaain aa'u jalakualin nia atümaa —sümakalaka María namüin.

³ Nuwataakalaka Pedro nümaa chi nuwala'ataakai sünaïn müin tü woowirakat. ⁴ Nüntakalaka chi wane nüpüleerua sünaïn müin tü woowirakat süka kawatiraain nia nuulia. ⁵ Je nüntaiwa'aya, nünalaakalaka sulu'u tü woowirakat. Ni'arakalaka tü kuluutkot jachii müin. Otta nnojoiishi ekerotüin nia. ⁶ Nüntakalaka joo Pedro nüchiiruajee sünaïn nikerotomaatüin sünaïn ni'rüin tü kuluutkat jachitüin, tü oko'ojünakat aka müliashii, ⁷ je tü saalajakat nikii sümüiwa'asü sünaïn apaa'awajaaushin shia. ⁸ Nikerotokoloko chi nuwala'ataakai nüchiiruajee, chi antüshikai palajana sünaïn müin tü woowirakat. Ni'arakalaka

joo nüchikanain Jesús. Nünoujakalaka sünain süso'iraain naa'in.
 9 Otta nnojoliyülia nayaawatüin saa'u tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain süso'iraainjatüin naa'in.

Ee'iyataashi Jesús sümüin María Magdalena

10 O'unüshii joo na nikirajüinkana chamüin nepialu'umüin nachikua,
 11 otta María Magdalena, makatüsü anooipa'a sü'ütpa'a tü woowirakat. Sha'watüsü shia yala sünain shi'yalajüin. Sünalaakalaka joo sulu'u tü woowirakat 12 sümaa shi'rüin piamashii aapiee nüma'anaje'ewalii Maleiwa. Kasuutannuu nashe'in. Joyotüshi wane eejatüle nikii je wane eejatüle nuu'ui müliashii. 13 Nasakirakalaka shia:

—Nii waa'iraa, ¿jamüsü pia pi'yalajaka'a? —namakalaka sümüin.

—Ayu'nnüshi chi Tasenyotsekai, je nnojotsü tatüjaain aa'u jalamüinre nia alü'üjünün —sümakalaka namüin.

14 Shiirakaakalaka joo María süchiiruajee sümaa shi'rüin Jesús yaa sha'watüin. Akaisa nnojolin shiyaawatüin nia. 15 Nümakalaka Jesús sümüin:

—Nii waa'iraa, ¿jamüsü pia pi'yalajaka'a? ¿Jarai chi pusukujaaka achiki? —nümakalaka Jesús sümüin.

Wayuuyaa a'yataai ne'e sulu'u tü painkat saa'inru'u María chi saasha-jaakai amaa. Sümakalaka nümüin:

—Müleka piale chi alü'üjakai chi Tasenyotsekai yaajee yaa, anasüje püküjale tamüin jalamüinre nia pütüma tasaajaiwa nia nüchikua —sümakalaka María nümüin.

16 —María —nümakalaka Jesús sümüin.

Sujununaajaakalaka nünainmüin Jesús sümaa sümüin nümüin:

—Raboni.

(Je tü pütchikat süka pütchi hebreo, “Ekirajüikalee” malu'ut.)

17 Nümakalaka Jesús sümüin:

—Nnojo pajapulu'ujain taya süka nnojoliyüliain tale'ejün nüma'anamüin chi Tashikai. Shia anaka alu'u müleka pu'unüle eemüin na tawalayuukana süpüla püküjainjatüin tanüiki namüin sünain maa: “Ale'jeechi taya nüma'anamüin chi Tashikai, chi Jüshikai wanaa tamaa, nüma'anamüin chi Tamaleiwasekai, chi Jümaleiwasekai wanaa tamaa”.

18 Su'unakalaka María Magdalena eemüin na nikirajüinkana Jesús sünain süküjaain tü shi'rakat:

—Te'rüichipa chi Senyotkai —sümakalaka namüin.

Je süküjain namüin tü nümüitpakat Jesús sümüin.

Ee'iyataashi Jesús na'akamüin na nikirajüinkana

19 Je mapa aipa'a so'u tü ka'i naashajaakat o'u Jesús sümaa María Magdalena, eeshii na nikirajüinkana Jesús jutkatüin sulu'u wane müichi. Türankalu'usu so'u tü müichikat süka mmolüin naya neema na laülaayuu judiökana. Ee'iyata'alaa müshi Jesús yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin.

20 Süchikijee nümüin tüü, nii'yatakalaka namüin tü nülio'u nappünaajatkat je tü nüchiro'upünaajatkat. Talatashaanasü ma'i naa'in na nikirajüinkana süka ne'rüin joo chi Senyotkai.

21 —Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin nüchikua. —Maa aka tayakai ajütünüin sa'akamüin wayuu nütüma chi Tashikai, akaajaa jiakana, tajütüin joolu'u jia —nümakalaka namüin.

22 Nuju'ulakalaka naya sünain nümüin namüin:

—Anasü müleka jümaale joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa. ²³ Müleka jülatirüle saainjala wane wayuu, alatinneerü shia nütüma chi Tashikai. Akaajasa müleka nnojorule jülatirüin shia, nnojoleerü alatinnüin — nümakalaka Jesús namüin.

Nii'yatüin Jesús nülio'u nümüin Tomás

²⁴ Otta müshia Tomás, wane na nikirajüin polookana piammüin, chi Senkeyuukai anülia, nnojoiishi eejachin na'aka na nüpüshikana wanaa sümaa nii'yataain Jesús na'akamüin. ²⁵ Aküjünüsü nümüin natüma:

—We'rüichipa chi Senyotkai —müshii naya nümüin.

Otta nünüiki Tomás ne'ipajee, müsü mayaa:

—Müleka nnojorule te'rüin süchikanain tü külaawakat sünain napäpü sümaa te'itaan tajapü sünain tü nülio'ukot je sünain tü nülio'u yaakat sümülatu'u nüchira, nnojoleerü tanoujain sümaa katüin no'u — nümakalaka Tomás namüin.

²⁶ Je süchikijee maa aka wane semaana, eeshii na nikirajüinkana Jesús nachikua sulu'u tü miichikat sümaa ein Tomás namaa. Mayaainje türankalu'uin so'u tü miichikat, ee'yata'ala müshi Jesús yaa pasanain nanain.

—Kasataalejese anain jia —nümakalaka namüin.

²⁷ Nümakalaka nümüin Tomás:

—Piirakaa sümüin süchikanain tü külaawakat yaa sünain tajapü, pi'itaa pajapü sünain talio'u. Je piyurula pütüna yaa sünain tü talio'u sümülatu'ukat tachira pütüjaaiwa saa'u. Puu'ulaa suulia manoujüinyee, pünouja pümata tanain —nümakalaka Jesús nümüin.

²⁸ Nüsouktakalaka Tomás nümüin:

—Shiima'inya sünain piain piakai chi Tasenyotsekai, chi Tamalei-wasekai.

²⁹ Nümakalaka Jesús nümüin:

—Anoujashi pia joolu'u süka pi'rüichipain taya. Otta na wayuu anoujeenakana tanain ja'itashi nnojolin ne'rüin taya, talatashaateena ma'i naya.

³⁰ Wainma kasa anasü naa'inrapü'ukat Jesús no'upala na nikirajüinkana, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa. Otta nnojotsü tashajüin süpüshua sulu'u tü karalouktakat. ³¹ Otta müsia tü tashajakat jümüin, tashajüin süpüla jünoujainjanain nünain Jesús sünain niain chi Cristo Nüneekajalakai Maleiwa, sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa. Je müleka jünoujüle nünain, ee'iranajaweerü jaa'in nütüma süpüla ayatüinjanain jia nümaa Maleiwa waneepia süpüla ka'ikat süpüshua.

21

Ee'yataashi Jesús sotpa'a palaa

¹ Je sülatapa kojuya ka'i süchikijee naashajaan Jesús nümaa Tomás, ee'yataashi nüchikua na'akamüin no'utku na nikirajüinkana sotpa'a tü palaa kanüliakat Galilea, tü Tiberiaskat anüliaya. ² Eejana Simón Pedro, Tomás chi Senkeyuukai, Natanael cheje'ewaikai Caná sulu'u Galilea, na nüchooinkana Zebedeo, oo'ulaka piamashii noo'omüin. ³ —Anakaja tojolüle jime —nümakalaka Simón Pedro namüin na nüpüshikana.

—Anashii pümaale waya —namakalaka nümüin.

No'otookoloko sulu'u wane anua süpüla olojoo jime. Otta natalirüin aikat süpüshua sünain masirüin naya. ⁴ Shiasa nale'ejapa watta'a maalü,

eeshi Jesús sha'watüin sotpa'a tü palaakat. Otta na nikirajüinkana, nnojoiishi natüjaain aa'u sünain niain Jesús. ⁵ Nu'waatakalaka Jesús namüin:

—Tatünajutumuyuwaa, ¿kasirüyaashiije jia? —nümakalaka namüin.

—Nnojo —namakalaka.

⁶ —Müleka jujutüle tü jukusüinkat wopujeeru'u sünain tü anuakat, anteena jia sünain jime —nümakalaka Jesús namüin.

Shiasa najutakalaka tü nakusüinkat shirokumüin tü palaakat, kasitkalaka naya jime watta ma'i saalin. Isasü nachiki ayu'laa süka jawatüin shia noulia. ⁷ Je chi nikirajüin aishikai ma'i nüpüla Jesús, nümakalaka nümüin Pedro:

—Nia'ayaasa chi Senyotkai.

Je Pedro, naapapa nünüiki sünain nümüin: “Nia'ayaasa chi Senyotkai”, na'atakalaka nüshe'in süchikua nünain. Numuttakalaka shirokumüin tü palaakat süpüla o'unaa eemüin Jesús. ⁸ No'unakalaka na nüpüshikana sulu'u tü anuakat sotpa'amüin tü palaakat. Najaralijiraain tü nakusüin wotokot jime, süka pejein tü anuakat sünain tü mmakat, maa aka poloo shikii “metro”. ⁹ Nashakatapa sulu'ujee tü anuakat, eesü napüla wane siki asijüna aa'ulu jime otta pan sü'ütpa'a.

¹⁰ —Iche'era jumaala süpüshi tü jüsitkat —nümakalaka Jesús namüin.

¹¹ No'otookalaka Simón Pedro nüchikua sulu'u tü anuakat süpüla najaralijaain tü nakusüinkat sotpa'amüin tü palaakat. Mayaainje wainmain jime mülo'uyuu sulu'u tü nakusüinkat, nnojotsü asüküijaain sütüma. Eejatü 153 jime sulu'u.

¹² —Jalaina jikaaiwa —nümakalaka Jesús namüin.

Je na nikirajüinkana, mayaainje nasakireein sümaa jaralin nia, nnojoiishi nasakirüin süka japülin naya sheema asakiraa. “Nia cheje Jesús eera”, müsü naa'in nale'eruu. ¹³ Nürütkaakalaka Jesús sünainmüin tü sikikat. Naapaakalaka wane pan sümaa naapüin shia namüin na nikirajüinkana. Akaata'aya tü jimekat nütümaya. ¹⁴ Je süka tüü, apünüintuaichi ee'iyataain joo Jesús namüin na nikirajüinkana süchikijee süso'iraain naa'in.

E'rajiraashi Pedro nüchikua nümaa Jesús

¹⁵ Süchikijee nekaain, aashajaashi Jesús nümaa Simón Pedro:

—Simón, nüchonkai Jonás, ¿alatüsü taalin püpüla suulia taalin napüla na puwala'atakana? —nümakalaka Jesús nümüin.

—Senyotkalee, pütüjaa aa'ut sümaa alin pia tapüla —nümakalaka Pedro.

—Anakaja müleka pikirajüle tü anoujasükalüirua tanain —nümakalaka Jesús nümüin.

¹⁶ Nümakalaka Jesús nüchikua:

—Simón, nüchonkai Jonás, ¿shiiimüin sünain alin taya püpüla?

Nümakalaka Pedro:

—Senyotkalee, shiima'innya pütüjaa aa'ulu sümaa alin pia tapüla.

Nümakalaka Jesús nümüin:

—Anakaja müleka paa'inmajüle tü anoujasükalüirua tanain.

¹⁷ Apünüintuaichi joolu'u nüsakirüin Jesús:

—Simónwaa, nüchonkai Jonás, ¿aishi taya püpüla? —nümakalaka nümüin.

Mojukalaka ma'i naa'in Pedro süka “¿Aishi taya püpüla?” nümüin apünüintua nümüin. Nüsouktakalaka Pedro:

—Senyotkalee, pütüjaa aa'ulu kasakat süpüshua. Pütüjaa aa'uchi alin pia tapüla —nümakalaka Pedro nümün Jesús.

—Anakaja müleka pikirajüle tü anoujasükalüirua tanain —nümakalaka Jesús nümün.

¹⁸ Naashajaakalaka Jesús nümaa Pedro nüchikua:

—Shiimün tü tamakat pümün: Jintülüiwa'aya pia, a'anaapü'üshi pia süpüla o'unaa eemünre pu'ueein. Otta laülaapa pia, piyuruleerü pütüna süpüla sa'atünajatün pünain püshe'in. Je e'ikajaanechi pia atümaa eemünre nnojolün püchekün —nümakalaka Jesús nümün.

¹⁹ Müsü nünüiki Jesús nümün süpüla naapirünjachin nia süchiki jamünjatün nukuaippa sünnain ouktaa so'uweena wane ka'i je süchiki nu'waajününjachin chi Maleiwakai sütüma tü e'rajüsükalüirua nükaa Pedro wanaa sümaa ouktün. Nümakalaka joolu'u Jesús nümün:

—Ja'itairü tü alateetkat püka, anakaja ichere pia tanain waneepia.

²⁰ Niirakaakalaka Pedro yaa nachiiruajee nümün chi nikirajüinkai Jesús, chi aishikai ma'i nüpüla. (Nia chi joyotokai paala nü'ütpa'a Jesús sünnain tü ekawaakat, chi "Senyotkalee, ¿jarai chi aapünjachika pikii?" makai nümün Jesús.) ²¹ Nümakalaka Pedro nümün Jesús:

—Senyotkalee, ¿jamataaleerü nukuaippa chi wachiiruajeeekai?

²² Nüsouktakalaka Jesús nümün Pedro:

—Müleka tacheküleje katün no'u süpüräle'eya tale'ejapa, nnojotsü kasajatünjatün pümün. Shia anaka alu'u müleka ichere pia tanain waneepia —nümakalaka.

²³ Sükajee tia pütchikat, aashajaajiraashii na anoujashiikana nüchiki chi nikirajüinkai sünnain nnojoleechin ni'rün ouktaa naashin. Otta nnojotsü malu'ulün tü nümakat Jesús sünnain nnojolin ouktajachin nia. Tü nümakat, müsü ne'e: "Müleka tacheküleje katün no'u süpüräle'eya tale'ejapa, nnojotsü kasajatünjatün pümün".

²⁴ Tayakai, Juankai anülia, taya'aya chi nikirajüinkai Jesús. Taküjain nüchiki jümün sünnain shiimün ma'i tü alatakat. Süka eepü'üm taya nümaa, jütüjaa aa'ut sünnain shiimün. Je joolu'u tashajüitpa joo shia jümün. ²⁵ Je eesü wane'eya kasairua naa'inrapü'ün Jesús. Müleka tashajüleje shia süpüshua'ale, wotüsüje tü mmakat sütüma tü karalouktakat.

Süchiki tü Naa'inrakat na ALUWATAAUSHIKANA

Nüchiki chi Naa'inkai Maleiwa sünnain naapünajachin

¹ Sulu'u tü palajatkat karaloukta tashajün pümün, Teófilo, taküja achiküt pümün süpüshua'a tü kasa nu'ttakat anain Jesús sünnain naa'inrüin otta nikirajaa anain chejechikü su'ttianainjee, ² sünnainmünre'eya tü ka'i niyalere'ennakat o'u sirumalu'umün. Nümaichiki, süpüla nu'unün sirumalu'umün, aashajaashi nukajee chi Naa'inkai Maleiwa soo'opünaa tü kasa anakat süpüla naa'inrüinjatün na Aluwataaushikana nüchipünaa, na nüneekakana paala süpüla nuluwatawaa sünnain aküjaa tü nüchikukat. ³ Süchikijee süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa, eeshi nia yaa saa'u mmakat pienchi shikii ka'i sünnain nii'yataawalin namün sulu'u wane nukuaippa maa aka wayuu, tü ee'yatakat nia sünnain shiimain katün no'u nüchukua'a. Otta eeshi nia sünnain naashajaain namün süchikü tü nukuaippakat Maleiwa sünnain aluwatawaa. ⁴ So'uma'a yaajachinkain nia, aashajaashi nia namaa na Aluwataaushikana süpüla nnojoliinjanain nojuittün paala suulia tü pueulo kanüliakat Jerusalén. Müshi nia namün:

—Ja'atapa shikeraajün tü kasa nuküjakat achikü paala chi Tashikai süka wane pütchi pansaasü, nüchikukat chi Naa'inkai naapünajachikai jümün, tü anuu taashajaapü'ün achikü jümün. ⁵ Shiimain sünnain nuwoutisaajapü'ün Juan wayuu süka wüin, alu'ujasa'a jiakana, alateerü sünnain anain jükuaippa tatüma. Süka jamün, so'uweena palit ka'i, woutiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in.

Ayalere'ennüshi Jesús sirumalu'umün

⁶ Shiasa'a so'u wane ka'i wanaa sümaa noutkajaain na Aluwataaushikana nümaa Jesús, nasakitkalaka nia:

—Senyotkalee, ¿püikkale'ereerü süchukua'a tü aluwatawaakat watüma wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, yaa woumainru'u maa'utpünaa yaa?

⁷ Nüsouktakalaka Jesús namün:

—Nnojotsü aapüna ekii jümün süpüla jütüjaainjatün saa'u joujainjatün sülatün tüü. Nia ne'e chi Washikai Maleiwa laülaaka saa'u süpüla ni'itaa'injatün süka'iya tü kasa naa'inrajatkat. ⁸ Alu'ujasa'a nüntapeena chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umün jaa'in, pülashiijeena jia nütüma chi Maleiwakai. Ojuitteena jia sulu'upünaa Jerusalén, sulu'upünaa tü mmakat Judea, sulu'upünaa Samaria otta sulu'upünaa süpüshua'a mma wattapünaa ma'i sünnain aküjaa süchikü tü takuaippa ji'rajakat akua. Jüküja tachikü sümün wayuu sünnain yaain taya ja'aka paala sümaa to'utünün aa'in otta toso'iraain aa'in tachukua'a süpüla to'tte'erüinjatün wayuu.

⁹ Sünnain yootün nia otta sünnain chataain no'uirua nünnainmün, niyalere'ennakalaka Jesús iipünaamün no'upala. Shiasa'a wane siruma sunujule'etkalaka nia noulia, nnojoihijese'e nia ne'rün sütüma. ¹⁰ Je yaaiwa'aya chünchürnnün no'u iipünaamün nüchiirua Jesús sünnain nananjün tü nukuaippakat sünnain o'unaa sirumalu'umün, nee'yata'alaa namakalaka, yaa na'ütpa'a, piamashii

aapiee nūma'anajeejana Maleiwa kasuuyuu ashe'inchii. ¹¹ Namakalaka namūin:

—Wayuunnuaa Galileaje'ewaliikana, juu'ulaa jumata suulia ananajaa iipūnaamūin. Chi Jesús yaajachinkakai jūmaa, chi anii o'unūin joolu'u sirumalu'umūin, ouyanteechi nūchukua'a sulu'uya ne'e tū nūkuaiippa ji'rakat alu'u nia sūnain o'unaa.

Matías, nū'irakalu'ushi Judas

¹² Je saa'ujee tū wutaikat kanūliakat Olivos, ale'ejūshii nachukua'a Jerusalénmūin na Aluwataaushikana. Tū wutaikat, motso'o o'unūshi sūnainjee tū pueulokat. ¹³ Nantapa pueulopa'amūin, o'otooshii naya iipūnaamūin sulu'umūin tū miichi eejanale naya kepiyaain, sūcho'ujee tū wane miichikat. Eejana: Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo nūchonkai Alfeo, Simón chi Celote mūnakai otta Judas nūchonkai Jacobo. ¹⁴ Je napūshua'a naainnaa namaa na nuwalayuukana Jesús, María tū niikat otta na wane jieyuukana, outkaja'awaishii meinshi sūpūla aashajawaa nūmaa Maleiwakai.

¹⁵ Je so'u wane ka'i, outkajaashii na anoujashiikana nūnain Jesús. Eeshii naya napūshua'a maa aka 120. Je Pedro nūsha'walaakalaka pasanain nanain sūpūla aashajawaa. Mūshi nia: ¹⁶⁻¹⁷ “Tawalayuuaa, mūinjatia ne'e ekerajūin tū nūmakat chi Naa'inkai Maleiwa noo'opūnaa Judas nuwaralu'upūnaa David sulu'u tū karaloukta nūchikimaajatkat Maleiwa. Judas nia wane wo'ulukushi otta nia eejachinka wamaa apashii sūnain tū a'yatawaakat, akaisa'a nekiipū'ujanayaain nia na wayuu ata'ūlakana Jesús”, nūmakalaka Pedro.

¹⁸ (Sūka tū neerū aapūnakat nūmūin Judas saa'u tū kasa mojusū naa'inrakat nūmūin Jesús, ayalajūshi mma eenjachire ouktūin nia. Sūnain nujutuūin woyotūshi, sūpūstakalaka tū nūle'ekat je shiwewa-jaakalaka tū niyūūlalinkat. ¹⁹ Nayasa'a napūshua'a na wayuu kepiakana Jerusalén naapapa sūchikū tū, ne'itaain sūnūlia tia mmakat Acéldama, “Ishama'ana” malu'ulu sūka tū nanūikukat.)

²⁰ Ayatshija'a Pedro sūnain aashajawaa soo'opūnaa nūkuaiippa Judas: “Sulu'u tū karaloukta kanūliakat Salmos, mūsū nūnūikū David yaa: ‘Mapa'ashijeerū ne'e tū nipiapa'akat.

Nnojoleerū jaralūin kepiain sulu'u’.

Mūsū wane nūnūikū yaa: ‘Naateechi chi wayuu aapaaka tū ni'yataainkat’.

²¹ “Anakat sūpūla waa'inrūin joolu'u, shia wachajaainjachin nūchikū chi nū'irakainjachikai. Ana'aya wayuu wa'aka eekai wamaatūjūliin sūpūla ka'ikat sūpūshua'a nūlatitkat wamaa chi Senyotkai Jesús, ²² eekai wamaatūjūliin so'u tū ka'i nuwoutisaajūnakat o'u nūtūma Juan so'umūinre'eya tū ka'i niyalere'ennakat o'u sirumalu'umūin. Cho'ujaasū sūpūla nikerolūinjachin wane no'uluku nayakana wanainmūin sūpūla nūkūjiraainjachin wanaa wamaa nūchikū Jesús sūnain nūso'iraain aa'in nūchukua'a”, nūmakalaka Pedro namūin.

²³ Ne'itaakalaka piamashii wayuu. Wanee, nia José chi Barsabás mūnakai otta Justo mūnūshi nia'yaa. Je nuwala'atashikai, nia Matías. ²⁴ Je naashajaakalaka nūmaa chi Maleiwakai. Mūsū nanūikū yaa: “Maleiwakalee, atūjaashi pia saa'u saa'in wayuu sūpūshua'a. Anakaja'a pi'iyatūle wamūin sūnain jaralin paapaain na'akajee na piamashiikana wayuu ²⁵ sūpūla nū'irakainjachin nia Judas sūnain tū a'yatawaa aapūnakat paala wamūin wayakana Aluwataaushikana. Otta

Judas, nüpütüin shia sütümajee naainjala süpüla o'unaa chamüin eemüinjachire nia süsalain tü kasa mojusü naa'inrakat".

²⁶ Naleeyajaa namüsüja'a sulu'u wane iita piamasü ipachen nanüliamaajatü na piamashiikana. Shiakalaka ojutuuin palajana tü nanüliamaajatkat Matias. Je yaleje'ere'eya ekerottinnaleeshia Matias na'akamüin na polookana waneemüin Aluwataaushi.

2

Wanaa sümaa nüntüin chi Naa'inkai Maleiwa

¹ Süka'iyö'u tü mi'iraakat kanüliakat "Pentecostés", eejana jutkatüin sulu'u waneesia miichi napüshua'a na anoujashiikana. ² Shiasa'a, süntala'a sümakalaka sirumalu'jee wane kasa ko'lotüinsü ma'i, müsü aka saa'in sujuttüin jouktai eekai katsüin ma'i. Emetutsü ma'i sulu'upünaa tü miichikat eejanale naya jutkatüin. ³ Ne'rakalaka wane kasairua müsü aka saa'in suwaralá siki sulu'u shiyeekuaippayaain shia wayuu. A'walakajaayaa müsü tüüirua sünnain su'nnuwaayaa sümüin naa'u nayakana wane'ewai nakua. ⁴ Nüntakalaka chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'inrua wane'ewai nakua sünnain katsüinshantain ma'i nia naa'uirua napüshua'ale'eya. Aashajaashijese'e naya süka pütchiirua naatajatü nnojotkat nanüiküin, tü eekaleje süpüla naashajaain nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

⁵ Je so'u tia ka'ikalüirua, eejatü wayuuirua judío cha'aya Jerusalén sulu'ujeejatü tü mmakat süpüshua'a, so'ukualu'u atümachii tü akuaippaa noo'ulakakat napüshua'a na judiökana nümüin chi Maleiwakai. ⁶ Nayasa'a na wayuukana, noutkajaakalaka sütüma naapüin tü ko'lotüinkat. Maatshii jalapa'akai naa'in sütüma tü alatakát, süka naapüin sünnain naashajaain na anoujashiikana süka süpüshua'a tü pütchi naashajaakat aka wane'ewai nakua. ⁷ Ainkuusü ma'i naa'inrua otta ponusü ma'i naa'in shia shii'iree natüjaweein saa'u tü alatakát. Majirawa'ain müshii joo naya:

—¿Nnojoiishiiche wayuuin Galileaje'ewalii napüshua'a na yootokana?

⁸ ¿Jamakalaka waapakalaka sünnain naashajaain süka tü pütchi waasha-jaakat aka wane'ewai wakua? ⁹ Anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Partia, sulu'ujeejatü tü mmakat Media, sulu'ujeejatü tü mmakat Elam, sulu'ujeejatü tü mmakat Mesopotamia, sulu'ujeejatü tü mmakat Judea, sulu'ujeejatü tü mmakat Capadocia, sulu'ujeejatü tü mmakat Ponto, sulu'ujeejatü tü mmakat Asia. ¹⁰ Otta anu'uya wayuu sulu'ujeejatü tü mmakat Frigia, sulu'ujeejatü tü mmakat Panfilia, sulu'ujeejatü tü mmakat Egipto. Anu'uya wayuu sü'ütpünaajeejatü tü pueulokat Cirene cha'aya sulu'u tü mmakat Libia. Anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü pueulokat Roma, ¹¹ eekai kashishiin otta keishiin wayuu judío otta eekai nekerotshiin paala sünnainmüin tü akuaippaa oo'ulakúnakat nümüin Maleiwakai natüma na judiökana. Otta anu'uya wayuu eekai süntüsüin sulu'ujee tü mmakat Creta otta sulu'ujeejatüin tü mmakat Arabia. Wapüshua'ale'eya wayakana yaakana, waapüin sünnain naashajaain süka wanüikü wane'ewai wakua süchikü tü kasa anashantasü naa'inrakat Maleiwakai nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa.

¹² Ainkuujusü ma'i naa'inrua napüshua'a sütüma sünnain müin aka jalapa'akai naa'inrua. Asakijirawa'ain müshii joo naya:

—¿Jamalu'utkai süpüshua'a tüü?

¹³ Nayasa'a wane no'ulukuku, namakalaka sulu'u neme'erain:

—Eperuwaajüsü ne'eiruan.

Wanaa sümaa naashajaain Pedro sümüin tü wattakat saalin wayuu

¹⁴ Niasa'a Pedro namaa na na'atakana, na Aluwataaushi polookana waneemüin, nasha'waajaakalaka pasanainmüin nanain na jutkatshikana. Je aashajaashi nia wane pütchi namüin sünnain emetülüin nünüikü: "Wayuunnuaa judoo, jipiajanakana ya'aya Jerusalén otta jiakana antüshiikana, jirakaa, kache'eja jia. Tapansaa'jüin paala jümüin wane kasa: ¹⁵ Wayuukana naainnua, nnojoliishii eperuwaashiin maa aka tü ji'itaakat naa'u. Anaakalaka waya shiinalu'ujeeyülin ka'ikat, nnojotsü jaralüin eperajüin yaa woumainru'u maa'utpünaa ka'i yaa. ¹⁶ Tü alatakat yaa, tü anuu ji'rüin joolu'u, shia ekerajaka tü nüküjakat achikü Joel paala nümaiwa, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, wanaa sümaa nümüin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa:

¹⁷ 'Sülü'ülaapeena tü ka'i taja'ttirüinjatkat o'u tü mmakat', müshi Maleiwakai,

'tajüteechi chi Taa'inkai sünnainmüin wayuu süpüshua'a süpüla nikerolüinjachin sulu'umüin saa'inrua.

Na jüchöökana, tooloyuu otta jieyuu, naküjeerü nütüma süchikü tü pütchi tanainjeejatkat.

Na jima'aliikana, ne'rataaleerü saa'in tü kasa tee'iyateetkat namüin. Otta na laülaayuukana, na'lapüjaweerü amaa tü kasa taküjeetkat namüin.

¹⁸ Mataaja'a, so'u ka'ikat tia'yaa, na tachepchikana, tooloyuu otta jieyuu, tajüteechi chi Taa'inkai nanainmüin süpüla nikerolüinjachin sulu'umüin naa'inrua, aküjeenakalaka naya süchikü tü pütchi tanainjeejatkat.

¹⁹⁻²⁰ Süpülapünaa süntüin tü ka'i süsalainjatkat o'u wayuu saainjala tatüma, tee'iyate'ereerü wane kasa cha'aya iipünaa oo'ulaka yaa saa'u mmakat, tatüjakat apüleerua tayakai tamüiwa, süpüla sütüjaainjatüin aa'u wayuu sünnain sülü'ülaain tü ka'ikat.

Epiyuushijaweichi chi ka'ikai

otta ishapaiteerü nu'upa'a chi kashikai.

Otta saa'u mmakat, amüleerü isha, eeweerü kasa eekai süchuwajaain, otta wateerü saalin sümüsain.

²¹ Alu'usa chi eekai nüchüntün akaalinjünaa tamüin, to'tte'ereechi'.

²² "Wa'lemüinyuwaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, jaapaja tü pütchi tamüinjatkat jümüin joolu'u: Maa aka jütüjaain naa'u Jesús chi Nazaretje'ewaikai, nia wane wayuu naa'inrakai anainjee Maleiwakai watta saalin kasa ji'rakat, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa ni'iyatakat aka nüpülain. Sünnainjee tia, ni'iyatüin Maleiwakai sünnain niain nünainjeejachin. ²³ Wayuukai chii, aapünüsü nikii jümüin sulu'u tü akuaippaa ni'itaatüjütakat Maleiwa nüpüleerua. 'Müinjateerü tü aa'innakat nüka', nümatüjülia paala nüchikü. Sulu'u tü nikeraajatüjütakat Maleiwa sünnain nükuaijpainjatüin Jesús, kojuya ju'uluku süta'ülüin nia otta su'utirüin naa'in wayuu kaainjarannuu sünnain sükacherirüin nia sünnain wane kurusa. ²⁴ Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia. Mayaa'inje'e müliain Jesús süpüla ouktaa, süchikijee tia, Maleiwakai niyu'lüin nia sa'akajee. Nnojoiishi ayatüin ouktüin nia süka pülashin chi Maleiwakai suuliale'eya tü ouktaakat. ²⁵ Müsü'üsa nünüikü David noo'opünaa Jesús:

'Tatüjaa aa'uchi Maleiwakai sünnain ein nia tamaa waneepia.

Sünnain ein nia ta'ato'u sünnain asouktaa taa'u waneepia, nnojoleerü kasain ashapapatüin taa'in.

26 Mūsūjase'e talatashantain taa'in.

Nnojoleechi taya mmolūin seema tū ouktaakat

27 sūka nnojolin puu'ulaweechin taya sa'aka tū ouktūsūkalūirua
je nnojoleerūin puu'ulaain ittūin te'iruku tayakai chi pūchepchiakai,
chi Maainjalasaikai.

28 Pii'iyatūin tamūin tū paa'inrakat taka sūpūla eeinjachin taya waneepia
pūmaa.

Otta sūnain een pia tamaa, talatūsū ma'i taa'in pūtūma'.

29 "Wa'lemūinyuwaa, jiakana judiokana wanaa tamaa, tamūsū paala
jūmūin wane kasa nnojotkat ju'tchejaain amaa: Chi watuushikai David,
ouktūshi otta ojoitūnūshi nia je tū niipūsekak, anuuyūlia maa'ulu yaa
wa'aka. 30 Nnojoiishi aashajaashin David nūchikijiraa ne'e wanaa sūmaa
nūmūin tū. Nūtūjaatūjūlia aa'u sūka nūkūjūin achikū Maleiwakai
nūmūin sūka wane nūnūikū pansaasū sūnain ni'itaainjachin wane
su'uluku tū nuu'uliwo'ukat sūpūla aluwatawaa maa aka nuluwataain
paala niakai. Sūnain nūnūikimaajachin Maleiwakai, 31 aashajaashi
sūchikū tū nii'yatakak Maleiwa nūmūin, sūnain nūso'ire'ennajachin
aa'in nūtūma Maleiwakai chi Nūneekajalakai sūpūla aluwatawaa, chi
kanūliakai Cristoin. Sūnain naashajaain nūchikū Cristo, mūshi nia:
'Nnojoleechi puu'ulaain nia sa'aka tū ouktūsūkalūirua otta nnojoleerū
puu'ulaain ittūin tū ni'irukukat'.

32 "Shia jūtūjaweeaka aa'u tatūma sūnain niain oso'ire'ennūin aa'in
nūtūma Maleiwakai chi Jesūs taashajaakai achikū jūmūin. Wayakana
wapūshua'a wakūjain jūmūin tū sūnain shiimain sūka we'rūin nia
katūin no'u sūchikijee ouktaa. 33 Je joolu'u, niyalere'erūin nia Maleiwakai
iipūnaamūin sūpūla aluwatawaa chaa nikialu'ujee. Aapūnūshi chi
Naa'inkai Maleiwa nūmūin Jesūs nūtūma. Je yalejee, Jesūs, nūjūtūin
nia sūpūla ekeroloo sulu'umūin waa'in wane'ewai wakua, maa aka
nūkūjain Maleiwakai nūchikū paala sūka wane pūtchi pansaasū sūnain
nūjūtūnūinjachin. Shia tū kasa ji'rakat joolu'u otta jaapūin. 34 Atūjaana
aa'u sūnain nnojolin niain David ayalere'ennūin nūtūma Maleiwakai siru-
malu'umūin. Eesūsa'a wane nūnūikū David noo'opūnaa chi naashajaakai
achikū:

'Chi Maleiwakai mūshi nūmūin chi Tasenyotsekai:

"Kojutshaatashi pia tatūma. Pūikkalaa puluwataaiwa tekialu'ujee.

35 So'u wane ka'i, tayamūleerū tū pū'unūkalūirua
sūpūla malainjatūin shiirua pūpūla."

36 "Joolu'u, jūpūshua'a jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, pansaa sūmata
jikiiru'u tū: Jesūsikai chii, su'utitkai aa'in kojuya ju'uluku sūnain
sūkacherirūin nia sūnain wane kuruusa, ni'itaain nia Maleiwakai sūpūla
Wasenyotsee otta nii'iyatūin wamūin sūnain niain chi Nūneekajalakai",
nūmakalaka Pedro namūin.

37 Shiasa'a naapapa sūpūshua'a tū nūmakat Pedro, na wayuu ee-
janakana jutkatūin, amojūlaasū ma'i naa'in sūtūma. Nasakitkalaka nia
otta na waneinnua Aluwataashikana, mūshii namūin:

—Wa'lemūinyuwaa, ¿kasa anaka sūpūla waa'inrūinjatūin joolu'u?

38 Nūsouktakalaka Pedro ne'ipajee:

—Jiyaawajaa jūmata suulia jaainjala otta juwoutisaajira jūmata
wane'ewai jukua sūnain sūchuntūnūin nūnūlia Jesucristo jaa'u
shiyaawase jūnoujainapain nūnain. Je chi Maleiwakai, moteerū
naa'in jaainjala otta nūjūteechikalaka chi Naa'inkai sūpūla ekeroloo
sulu'umūin jaa'in. 39 Tū nūkūjain paala nūchikū chi Naa'inkai sūka
wane nūnūikū pansaasū, jūpūlajatū jiakana otta na juu'uliwo'ukana otta

napūshua'a na wayuu sulu'ukana mmakat cha'aya wattapūnaa, na eekai nūneekūinjaneenain chi Maleiwakai.

⁴⁰ Je Pedro, wainma nūnūikū namūin shii'iree naapaweein nūmūin tū nūmakat namūin. Mūshi joo nia namūin:

—Jiyu'laa suulia tū akuaippaa noo'ulakakat na wayuu kaainjaraliikana, suulia sūsalajūin jia wanaa namaa.

⁴¹ Je na eekai naapaain tū nūkūjalakat Pedro, woutiisashii. Je no'u ka'ikai chia, ekerotsū noo'omūin na anoujashiikana maa aka 3.000 wayuu.

⁴² Je mapa napūshua'ale'eya, ayatshii naya waneepia sūnain noo'ulakūin tū akuaippaa ne'ikakat anain naya na Aluwataaushikana. Ayatshii naya sūnain tū aleewajirawaakat. Ayatshii naya sūnain tū aashajawaakat nūmaa chi Maleiwakai otta ayatshii naya sūnain tū okolochojowaakat sūpūla jatkataa sūnain ekawaa. Sūnain kolotūin naya sūnain ekawaa, nekira'awalin tū pan sotūinjachikat akajee naa'in chi Senyotkai.

Nakuaiippa na anoujashiikana so'u ka'ikat tia

⁴³ Nayasa'a napūshua'a na wayuu e'rakana tū naa'inrakat na Aluwataaushikana, oponojooshii sūmaa, tū kasa nūtūjakat apūleerua Maleiwa nūmūiwa otta tū kasa nii'yatakak aka nūpūlain. ⁴⁴ Otta napūshua'ale'eya na anoujashiikana, kolotiraashii ma'i naya sūnain na-paajira'awalin naka tū kasa eekak nama'ana. ⁴⁵ Kasale cho'ujaain namūin na wane no'uluku, na eekana ama'ana noikkūin noumain otta nakorolo sūpūla napaajūin tū sūliakat naka wane'ewai nakua na cho'ujaakana amūin. ⁴⁶ Meinshi outkaja'awaishii naya sulu'u tū a'waajūleekat Maleiwa. Otta nepialu'uwai, wanaa sūmaa nakolochojowalin sūnain ekawaa, nekira'awalina tū pankat sotojachikat akajee chi Senyotkai naa'in. Otta talatūshii naya je jo'uujiraasū naa'in namūinjiraa. ⁴⁷ A'waajawaishii naya Maleiwakai waneepia otta kojutshii naya sūtūma tū wayuukalūirua sūpūshua'a. Je Maleiwakai nikerotirawalūin nanainmūin tū wayuu nu'tte'erawaikat ka'iwai.

3

Anashi wane masa'asai nūtūma Pedro

¹ Je so'u wane ka'i, Pedro je Juan, o'unūshii naya aliuuka sulu'umūin tū a'waajūleekat Maleiwa wanaa sūmaa sūntūin tū oora shikerotpū'ukat o'upūnaa tū judiokalūirua sūnain aashajawaa nūmaa Maleiwa. ² Je eeshi wane wayuu masa'asai matūjū'iya jemeliwaa'aya. Alū'ūjūnawaishi nia so'u ka'ikat sūpūshua'a sūnain nūpūtūnawalin so'ulu'u tū a'waajūleekat Maleiwa, tū so'u kanūliakat Anasūchan, sūpūla nujulijawalin neerū saa'u tū wayuu ekerotsūkalūirua sulu'umūin tū a'waajūleekat. ³ Je wanaa sūmaa ni'rūin Pedro je Juan sūnain nekerolūin, nujulijakalaka neerū naa'u. ⁴ Niasa'a Pedro je Juan, neirakaakalaka nūmūin. Je nūmakalaka Pedro nūmūin:

—Piirakaa wamūin.

⁵ Je chi masa'asaikai, atanatshi nūche'e sūmūin tū nūmakat Pedro nūmūin sūnain shiain na'atapajūin nasūlajūinjanain neerū nūmūin.

⁶ Niasa'a Pedro, mūshi nūmūin:

—Nnojotsūsa'a neerū tama'ana, alu'ujasa'a shia eeka tama'ana nūpūlain Jesucristo chi Nazaretje'ewaikai, je saa'u nūnūlia, tamūshi pia: Pūsha'walaa je puwara'iraa —nūmakalaka nūmūin.

⁷ Je naapaakalaka nia Pedro sūka najapū sūnain nūsha'wale'erūin nia. Je yaawalaja'aya kalainkalaka tū nuu'uikat otta tū naaluwainkat.

⁸ Je chi wayuukai, nūtamataakalaka sūnain sha'wataatūin nia.

Nuwara'iraakalaka. Je nikerotkalaka namaa sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünain waraittüin je wonnotüin nia otta nu'waajüin Maleiwakai. ⁹ Je shi'rakalaka nia tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain waraittüin je sünain nu'waajüin Maleiwakai. ¹⁰ Je wanaa sümaa shiyaawatüin nia, sünain niain chi wayuu ojulijapü'ükai neerü so'ulu'u tü so'ukat kanüliakat Anasüchan, süponojookalaka aa'inrua sütüma tü kasa alatakak nümüin.

Nünükü Pedro namüin na wayuu eiyajünakana o'upala chi masa'asaikai

¹¹ Chi wayuu masa'asaikai anapa nia, nnojoshi yaleein nuulia Pedro nümaa Juan. Je tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain süponojooiin sümaa tü alatakak nümüin, awanaajaasü nanainmüin eejanale naya suupünaa tü luma sa'ato'ujeekat tü a'waajüleekat Maleiwa, tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón. ¹² Je Pedro, ni'rapa sükolochojooiin naya tü wayuukalüirua, nümakalaka sümünrua: "Wayuunnuaa, jiakana nuu'uliwo'ükana Israel, ¿jamüshii kai jia jüponojookalaka aa'in sütüma tüü? ¿Jamüshii j'i'rajaakalaka waya sünain müin aka wayakai anain atüma chi wayuukai, maa aka anakai nia watüma sükajee ne'e wapülain wamüiwa otta sükajee keisalain waya sümün wakuaiippa nu'upala Maleiwakai? Nnojoshi müin wayain anain atüman.

¹³ "Chi Maleiwakai, Nümaleiwasekai Abraham, Isaac, Jacob otta na waneeinna watuushinuukana, ni'itaan chi kanüliakai Jesús sünain nüchepchiain, süpüla kojütünjachin sütüma wayuu suuliale'eya kasakat süpüshua'a, chi anii saapüinkain ekii ju'uluku nümüin Pilato. Wanaa sümaa nüjüteeyaainje'e achikü nia, jüjütaa amaachi süka nnojolin niain jaajüin chi Nüneekajalakai Maleiwa. ¹⁴ Jiakana, jüjütaa amaachi chi Maainjalasaikai, chi aa'inrakai waneepia tü nüchekakat Maleiwa, alu'usa shia juchuntaka nüjütünajachin achikü chi o'unakai saa'in wayuu. ¹⁵ Je maa'aya aka jiakana, ju'utira aa'inchii Jesús, chi katakai atüma so'u wayuu. Je Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchii nia süchikijee ouktaa. Je watüjaa aa'ulu tüü sünain shiimain süka we'rüin nia nüchukua'a süchikijee ouktaa. ¹⁶ Je joolu'u, saa'u nünülia Jesús, süka pülashin nia, je sünainjee wanoula nünain, kalainsü nuu'ui chi wayuukai, chi anii j'i'rüin otta j'i'raajüin. Maa aka j'i'rüin joolu'u anale'eichipa'aya nia süka nünoujain nünain.

¹⁷ "Wa'lemüinyuuaa, tatüjaa aa'ulu sünain ju'utirüin naa'in Jesús jiakana namaa na jülatülashiikana süka nnojolün jiyawatüin saa'u sünain niain Nüneekajalain Maleiwa. ¹⁸ Je Maleiwakai, nikeraajüin sükajee tüü, tü nüküjatüjütakat achikü nawaralu'upünaa paala napüshua'a na nünükimajaanakana sünain müliainjachin otta nu'utünajachin aa'in chi Nüneekajalakai. ¹⁹ Jiyawajaa jümata suulia jaainjala otta juuyantaa jümata nünainmüin Maleiwakai suulia tü kasa mojusü jaa'inrakat süpüla nülanaainjatüin jaainjala juulia. Je sükajee tüü, meena aka jüsanatkai jaa'in nütüma ²⁰ otta nüjüteechi jümün Jesús, chi ni'itaatüjüikai süpüla niainjachin Nüneekajalain jüpüla jiakana. ²¹ Shiasa chainjachinja'a paala Jesucristo sirumalu'u süpüräle'eja'a tü ka'i nülö'irünjatkat o'u Maleiwakai sükuaiippa süpüshua'a tü nükumalakat paala süpüla anainjatüin shia süchukua'a, maa aka nümüin süka wane pütchi pansaasü nawaralu'upünaa na wayuu eejanakana paala, na nükatajanainkana süpüla nünüike'ejanaa.

²² "Nia Jesús naashajaakai achikü Moisés wanaa sümaa nümüin namüin na watuushinuukana: 'Chi Maleiwakai, Nümaleiwasekai, ni'itaajeachi ja'akajee jiakana wane wayuu nünüike'ejachinjachi maa aka ni'itaan

taya joolu'u. Joonoo sümaa süpüshua'a tü nümüinjatkat jümüin. ²³ Süka jamüin, chira eekai nnojolin jaa'a nümüin nümüin chi nünüikimaajachikai, ayujaaneechi sa'akajee tü nüpüshikat Maleiwa süpüla o'utünaa aa'in'.

²⁴ "Maja'a aka naashajaain Moisés, aashajaashii napüshua'a na nünüikimaajanakana Maleiwakai nünainje'ere'eya Samuel sei sükua, sünain aküjaa süchikü tü kasa alatakat maa'ulu yaa. ²⁵ Tü kasa nüküjakat achikü paala Maleiwakai nawaralu'upünaa na nünüikimaajanakana otta tü pütchi ni'itaakat napüla na jutuushikanainnua, nikeraajüin joolu'u shia jümüin nünainjee Jesús. Müsü'üsa nünüikü Maleiwakai nümüin Abraham: 'Anerü sükuaippa wayuukat süpüshua'a nünainjeweena wane nachon na puu'uliwo'ukana'. ²⁶ Sünain ni'itain Maleiwakai Jesús, chi nüchepchiakai, nüjütüin nia jünainmüin palajanale'eya shii'iree juuyantainjanain suulia jaainjala nünainmüin süpüla anainjatüin jükuaippa nütüma Jesús sünainjee tia".

4

Pedro nümaa Juan, asakijünüshii natüma na laülaayuushiikana

¹ Je yaaiwa'aya Pedro nümaa Juan sünain aashajawaa sümüin tü wayuukalüirua, antapaatasü no'ulukuku na sacerdote judiókana nümaa chi sülaülashikai suwaariase tü a'waajüleekat Maleiwa otta no'ulukuku napüshi na judío kanüliakana saduceo. ² Jashichipüishii ma'i naya noo'omüin Pedro nümaa Juan süka nekirajüin tü wayuukalüirua otta sünainjee naküjain nüchikü Jesús sünain süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa. Süka nnojölüin nanoujain sünain tü oso'irawaakat aa'in, nayouktüin sünoujainjatüin tü wayuukalüirua sünain sütüma tü naküjakat nüchikü Jesús. ³ Nata'ütikalaka naya. Je süka motsoin ka'ikat, nekerotitikalaka naya sulu'u tü püreesaapülekat süpüla na'atapajüinjatüin waneemüin ka'ikat. ⁴ Je no'ulukuku na eejanakana sünain aapajaa tü naküjalakat, kojuya anoujaka. Eekalaka joolu'u tü anoujasükalüirua maa aka 5.000 sünain shia'in yaawain ne'e tü tooloyuukat.

⁵ Je waneemüin ka'ikat, outkajaashii Jerusalén na laülaayuu judío sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín, makana aka: na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana, na laülaayuushiikana naa'u na judiókana otta na karalouktamaajanakana. ⁶ Je yala eejachi Anás, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Eejachi Caifás, Juan, Alejandro otta napüshua'a na kasakana nanain na laülaayuushiikana napüleerua na sacerdotekana. ⁷ Nachuntakalaka süpüla nüntinnajachin Pedro nümaa Juan nama'anamüin. Yaapa naya pasanain nanain, nasakijakalaka naya sünain namüin namüin:

—¿Jarat kapülainkatkatka otta jarat ke'inaajalaka piirua sünain aa'inraa tü kasa jaa'inrakat?

⁸ Niasa'a Pedro süka niain katsüinshaatain ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, nüsouktakalaka ne'ipajee:

—Wayuuinnaa, jia ekiipü'ujanaakana sütüma tü wayuukalüirua:

⁹ ¿Shia jüsakitka achiirua waya tü kasa anasü aa'innakat nümüin wane wayuu ayuushi? ¿Jütüjawee aa'ulu sünain jamakuaippalin sünain weiyajüin nia? ¹⁰ Ajaa, waküjüinsa'a paala jümüin shia süpüla jütüjaainjatüin saa'u jiakana otta sütüjaainjatüin saa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a sulu'ukat tü mmakat Israel. Wayuukai chii, yaakai ji'rüin joolu'u sünain anaa, anashi süka nüpülain Jesucristo

chi Nazaretje'ewaikai. Nia ke'inaajalaka waya sünain aa'inraa kasa makat aka tüü. Jesucristokai chii, nia'a ne'e chi ju'utitkalinka aa'in süka jükacherirüin sünain wane kuruusa, chi anii nüso'ire'erüin aa'in Maleiwakai süchikijee ouktaa. ¹¹ Müsü nünüikü chi Maleiwakai sulu'u tü karaloukta nüchikimaajtkat:

“Tü ipa ayouktünakat paala natüma na akumajülüikana miichi,
e'itaanüsü shia sünain shiain ja'ijaasün ma'i süpüla akumajia tü miichikat”.

Je maa aka shiyouktününin tü ipa ja'ijaasükat, müshia Jesús, ayouktünüshi jütüma. ¹² Nia'a ne'e niakai nümüiwa eeka süpüla o'tte'eraa wayuu suulia saainjala süka nnojolüin ein wane wayuu nütüma Maleiwakai yaa saa'u mmakat yalejeeru'u nuulia eekai süpüla o'tte'eraa waya.

¹³ Nayasa'a na laülaayuukana, ne'rapa Pedro otta Juan sünain aashajawaa sümaa nnojolin mmoikai naa'inrua otta ne'rüin naya sünain wayuuin mekirajaainsalii sünain karaloukta otta sünain wayuuin wayuwa'ata naya, ainuusü ma'i naa'inrua. Nayaawatakalaka naa'u sünain nashatüin tü ekirajünapü'ukat anain naya nütüma Jesús.

¹⁴ Otta müshia chi wayuu anaichipakai natüma, eejachi yala namaa, nnojotkalaka ein jamüinjatüyaain nanüikü ne'ipajee. ¹⁵ Nayasa'a na laülaayuukana, nachuntakalaka süpüla naya'nnaajanain paala Pedro nümaa Juan na'akajee. Je nachikiru'u aashajiraashii naya. ¹⁶ Müshii naya:

—¿Jamüinjatü watüma nakuaippa na wayuukana? Süpüshua'a tü wayuukalüirua yaakat sulu'u Jerusalén, sütüjaa aa'ulu sünain naa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'iyatakak aka nüpülain. Nnojolaja'a süpüla waattajainjanain saa'u. ¹⁷ Anakaja'a müleka weimolojüle ne'e naya süpüla nnojoliinjanain naya ayatüin sünain aküjaa nüchikü chi wayuwa'ataakai kanülüiakai Jesús sümüin tü wayuukalüirua suulia wattaawajüin su'walakalaain tü nüchikikat.

¹⁸ Neenajünakalaka nachukua'a süpüla sümüününin namüin sünain nnojoliinjanain naya ayatüin sünain ekirajaa otta aashajawaa nüchikü Jesús sümüin tü wayuukalüirua. ¹⁹ Nüsouktakalaka Pedro nümaa Juan namüin:

—Jüchaje'era jaa'in jiakanainnua sünain müleka anashiire nümüin Maleiwakai jiainjanain woonooain amaa anüikü suulia nünüikü niakai.

²⁰ Wayakana, nnojoliija'a süpüla woo'ulaainjanain suulia aashajawaa süchikü tü kasa we'rakat otta tü waapakat süka wache'e.

²¹ Neimolojokoloko naya nachukua'a sünain najütününinja'a achikü. Nnojishii ein süpüla jamüinjanain naya natüma, süka jamüin, tü wayuukalüirua süpüshua'a, su'waajüin chi Maleiwakai sünainjee tü kasa alatakak nümüin chi ayuuishikai. ²² Chi wayuu nii'iyatakai anain nüpülain Maleiwakai sünain niyajüin, alatüsü suulia pienchi shikii juya nuuyase.

Na anoujashiikana, achuntüshii yalayalaa

²³ Ajütününin achikü nayaja'a, o'unüshii eemüin na waneainnua napüshikana. Naküjakalaka süchikü süpüshua'a tü kasa münakat namüin natüma na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana otta na laülaayuushiikana naa'u na judiokana. ²⁴ Mayaasü keraain tü naküjalakat namüin, naashajaakalaka napüshua'a nümüin Maleiwakai. Müshii naya: “Maleiwakalee, Maleiwa Pülashikai, piakai kakumalakai tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa lipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku, ²⁵ müshi pia nukajee chi Paa'inkai nuwaralu'upünaa David, chi püchepchiakai:

‘¿Jamüsü saashichijaakalaka tü wayuu nnojotkalüirua judíooin, tü “gentile” münakalüirua?

¿Jameerü tü kasa jülüjakat naa'in naa'inreein?

Nnojoleerü ayatüin maa aka tü jülüjakat naa'inrua, amüleerü ne'e naa'in süna'in.

²⁶ Na laülaashiikana sulu'u tü mmakalüirua

otta na wayuu aluwataashiikana soo'opünaa wayuu, outkajaashii nikiirajee chi Maleiwakai

otta nikiirajee chi Nüneekajalakai, kanüliakai Cristo'.

²⁷ “Shia'a ma'i tü alatakak yaa sulu'u tü pueulokat Jerusalén. Anitaalainkain Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat otta Poncio Pilato chi laülaashikai cheje'ewaikai sulu'u Roma, outkajaain sulu'u tü pueulokat namaa na judiökana otta na gentilekana nikiirajee Jesús, chi püchepchiakai, sulu'u wayuuin maainjalasai otta niain chi Püneekajalakai. ²⁸ Je sükajee tüü, shiataapa'a ne'e naa'inrüin tü kasa pi'itaatüjütakat paala sükajee püpülain süpüla müinjatü'in ya shia alatüin.

²⁹ Je joolu'u Maleiwakalee, piirakaa sümüin tü neimolojiakat wamüin. Paapa wamüin wayakana püchepchiakana wane meimolüinyüü süna'in aküjaa tü pünüikikat. ³⁰ Je sükajee püpülain piakai, anainjatüin watüma eekai ayuulin otta waa'inrüinjatüin saa'u nünülia Jesús, chi püchepchia maainjalasaikai, kasa pii'yatakak aka püpülain piakai otta tü kasa pütüjakat apüleerua pümüiwa”.

³¹ Mayaasü kettaain naashajaala nümaa Maleiwakai, sütütüükalaka tü miichikat eejanale naya jutkatüin. Je katsüinkalaka ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u napüshua'ale'eya. Naküjakalaka nünüikü Maleiwakai süna'in nnojolüin su'ttüin mmoluu nanain.

Na anoujashiikana, napaajiraain tü kasa eekat nama'ana

³² Paa'inwashii na anoujashiikana napüshua'ale'e. Nnojishi eekai sümüin naa'in nüle'eru'u: “Takorolo tüü tamüiwa”. Napaajiraain süpüshua'a tü kasa eekat nama'ana. ³³ Na Aluwataaushikana, katsüinsü naa'in süna'in aküjaa nüchikü chi Senyotkai Jesús süna'in shiimain ne'rüin nia süna'in süso'iraain naa'in süchikijee ouktüin paala. Je anasü ma'i nakuaippa nütüma Maleiwakai napüshua'ale'eya na anoujashiikana.

³⁴ Nnojotsü tü jaralüin cho'ujaain amüin kasa na'aka nayakana. Süka jamüin, eere wane cho'ujawaa, chi eekai kama'anain müichi oo'ulaka chi eekai kama'anain mma, nüikküin shia. Je ni'ikajaain tü süliakat ³⁵ najapulu'u na Aluwataaushikana. Je na Aluwataaushikana, naapüin shia namüin na eekana cho'ujaain amüin kasa.

³⁶ Je eeshi wane no'uluku na wayuukana oikküshiikana mma, kanüliashi José. Eesü wane suwala'ata nünülia natüma na Aluwataaushikana, Bernabé. (Tü Bernabé makat, “amüliajüikai wayuu” malu'ulu.) Je nia, wane wayuu nuu'uliwo'u Leví, cheje'ewai sulu'u tü mmakat Chipre. ³⁷ Nüikküin wane mma nüma'anajatü. Je ni'ikajaain tü süliakat najapulu'u na Aluwataaushikana.

5

Ananías oo'ulaka Safira, ouktüshii süna'injee aküjaa na'alain

¹ Je eeshi wane wayu'uya'asa kanüliashi Ananías oo'ulaka nu'wayuuse kanüliasü Safira. Nüikkakalaka wane mma nüma'anajatü.

² Ni'ikajaakalaka süpüshi ne'e tü süliakat najapulu'umüin na

Aluwataaushikana. Nükatalakalaka nojuuna tü süpüshikat nümüin. Je tü nu'wayuusekat, sütüjaa aa'ulu. ³⁻⁴ Je nümakalaka Pedro nümüin:

—¡Kaatei! ¿Jamüshi poonookalaka nümaa Satanás chi sülaülakai yolujaa süpüla nikerotünjachin sulu'u paa'in? Aküjüshi pia pa'alain nümüin chi Naa'inkai Maleiwa sünnain pümüin wamüin: “Shia'a süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a”. Tü mma püikkakat, pükorolo. Je tü süliakat, pia laülaaka saa'u. Je joolu'u mojusü tü paa'inrakat sünnain pümüin wamüin: “Shia'a süliaka'a ne'e tüü süpüshua'a”, sünnain pükatalüin süpüshi pümüin. Nnojishii wayain ne'e püküja amüin pa'alain, aküjashi pia pa'alain nümüin Maleiwaka'iya.

⁵ Je wanaa sümaa naapüin nünüikü Pedro, nujuttakalaka Ananías sünnain ouktale'einya nia. Je antüsü wane mmoluu sünnain tü wayuukalüirua aapakat süchikü tü alatakat nümüin Ananías. ⁶ Je wane wayuunnua jima'alii, nako'olüin nia süka kuluulu sümaa nalü'üjüin nia süpüla nojoitüin.

⁷ Maa aka apünüin oora süchikijee, süntakalaka tü nu'wayuusekat sünnain nnojolüin sütüjaain saa'u tü alatakat. ⁸ Je nüsakitkalaka shia Pedro:

—¿Shia'a süliaka'a ne'e tüü, tü mma jüikkakat?

Süsouktakalaka:

—Aa. Shia'a ne'e.

⁹ Je nümakalaka Pedro sümüin:

—¿Jamüshii joonoojiraakalaka sünnain jaa'inrüin wane kasa mojusü eekai müin aka tia sünnain jümajiraain: “Joo'uya wakatalaiwa süpüshi sülia tü mmakat nojuuna. Nnojotsü kasajatüin nümüin chi Naa'inkai Maleiwa tü waa'inreetkat”, sünnain jümüin aa'in jüle'eru'u? Iseejüina na jima'alii ojoitakana chi pu'wayuusekai. Nalü'üjüinjatü joo pia'aya'asa nojoitüin.

¹⁰ Sujuttakalaka yaawalaja'a sünnain ouktüin shia nümülatu'u Pedro. Wanaa sümaa nekerotüin na jima'aliikana, eesü shia napüla sünnain ouktüin. Je nalü'üjakalaka shia. Nojoitakalaka shia na'ato'u chi su'wayuusekai. ¹¹ Je mmotsü ma'i tü anoujasükalüirua süpüshua'ale'e oo'ulaka süpüshua'ale'e tü wayuuirua aapakat süchikü tü alatakat.

Maleiwakai, nii'iyatüin nüpülain nanainjee na Aluwataaushikana

¹² Je nakajee na Aluwataaushikana, aa'innüsü nütüma Maleiwakai sa'aka tü wayuukalüirua watta saalin kasa nütüjakat apüleerua nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat aka nüpülain. Napüshua'a na anoujashiikana, ottkaja'awaishii naya suupünaa tü luma e'itaanakat anain nünülia Salomón, tü luma sa'ato'ujeekat tü a'waajüleekat Maleiwa. ¹³ Je tü wayuukalüirua, mmoluwaasü saa'u nanainpünawaa na anoujashiikana, je kojutpaja'a ma'i naya sütüma. ¹⁴ Ako'omüinraashii ma'i na anoujashiikana nünain chi Senyotkai Jesús. Ekerotshi chira eekai tooloin maa aka türa eekai jierüin. ¹⁵ Je tü wayuukalüirua sükajee shi'rüin tü naa'inrakat na Aluwataaushikana, shiyu'lüin anooipa'amüin tü ayuuisükalüirua. Ju'lejuletsü shiairua natüma saa'u wane aju'lejiee. Nayu'lüin shiairua shi'iree aneein nütüma Pedro, otta sütüma niyaluju müleka shiale ne'e alatüin soo'opünaa tü ayuuisükalüirua nülatapa. ¹⁶ Je antüsü Jerusalénmüin tü wayuukalüirua'aya' sulu'ujejatkat tü pueulo sü'ütpünaajatkat. Antitshii naya wayuu ayuuisü otta wayuu eekai müliaajüin sütüma yolujaa. Süpüshua'a tüüirua, anajüsü atümaa.

Pedro nūmaa Juan, mūliashii atūmawaa sūnainjee akūjaa nūchiki Jesús

¹⁷ Niasa'a chi laūlaashikai napūleerua na sacerdotē judiokana namaa napūshua'a na nūmaajanakana, na sūmaajanakana tū kanūliakat saduceo, a'ūrūlaja'alaasū naa'inrua sūnainjee saapaayaa sūmūin wayuu tū nekirajakat anain na Aluwataaushikana. ¹⁸ Nata'ūtkaalaka naya sūnain ne'itaain sulu'u tū pūreesaapūlekat. ¹⁹ Niasa'a wane aapiee nūma'anajeejachi Maleiwakai, neerutkalaka sa'wai tū so'ukot tū pūreesaapūlekat. Nujuittitkalaka naya sūnain nūmūin namūin: ²⁰ "Ju'unapa cha'aya sulu'umūin tū a'waajūleekat Maleiwa jūkūjaiwa sūmūin tū wayuukalūirua sūchikū sūpūshua'a tū akuaiippa jeket sūpūlajakat wayuu, tū nūnainjeejatkat Jesús". ²¹ Maja'a aka sūmūnūin namūin, ekerotshii naya ja'yuumūin, watta'aja'a maalū, sulu'umūin tū a'waajūleekat Maleiwa sūnain ekirajaa tū wayuukalūirua.

Yaashii napūshua'a na laūlaayukana sulu'ukana tū kanūliakat Sanedrīn, akotchojunūin nūtūma chi laūlaashikai napūleerua na sacerdotekana otta na nūmaajanakana. Naluwataakalaka sulu'umūin tū pūreesaapūlekat sūpūla nasaajūnūinjanain na Aluwataaushikana. ²² Shiasa'a nantapa na waariakana sulu'umūin tū pūreesaapūlekat, nnojoliishii naya napūla sulu'u. Nale'ēja'alaakalaka nachukua'a sūnain akūjaa. ²³ Mūshii naya: "Tū pūreesaapūlekat, ayatsia sūtūin wapūla sūnain anashantain ma'i sūsūrūlia maa aka paala. Ayatshi'iya na waariakana wapūla sha'washawalūin so'ulu'u. Shiasa'a wekerotpa, nnojotsū wayuu sulu'u wapūla".

²⁴ Shiasa'a naapapa tūū, chi laūlaashikai napūleerua na sacerdotekana, chi sūlaūlashikai suwaariase tū a'waajūleekat Maleiwa otta na laūlaashiikana na'akajee na sacerdotekana, "¿Kasaseetkajasa'a wayuu mapeena tūū?", maa'ain mūshii naya. ²⁵ Je nūntakalaka wanaa sūmaa tia wane wayuu, chi anii akūjaichin nachikū namūin. Mūshi nia: "Na wayuu jūpūreesajakana aaliikainka, chayūlii sulu'u tū a'waajūleekat Maleiwa ekiraja'attaain tū wayuukalūirua sulujutkat tū pueulokat".

²⁶ Shiasa'a nu'unakalaka chi sūlaūlashikai waaria sūmaa tū waariakalūirua sūnain asaajawaa naya. Sūnain nasaajūn naya, nnojoiishii jamajūn natūma sūka mmolōjūin naya seema a'ina'annaa sūka ipa sūtūma tū wayuukalūirua. ²⁷ Je nantitpa naya, antinnūshii namūlatu'umūin na laūlaayuu sulu'ukana tū kanūliakat Sanedrīn. Nūmakalaka chi laūlaashikai napūleerua na sacerdotekana namūin:

²⁸ —Aashin wapūlajayaain juulia ayatūinjanain jia aashajaain sūchikū tūra anūlieekat. Joolu'u shialeeitpa'a ne'e joutka sainkūin Jerusalén, tū jikirajakat anain. Je sūnainmūin tūū, jo'oteein waa'u tū nu'utūnūin aa'in chi wayuukai jaashajaakai achikū.

²⁹ Nūsouktakalaka Pedro otta na waneinnua Aluwataaushikana. Mūshii naya:

—Alana'alesūja'a sūnain niainjachin woonooiin amaa anūikū Maleiwakai suuliale'eya sūnūikū wayuu. ³⁰ Chi Maleiwakai, Namaleiwasekai na watuushikana, nūso'ire'era aa'inchi Jesús sūchikijee ouktaa, chi anii ju'utirūinkain aa'in sūka jūkacherirūin sūnain wane kuruusa.

³¹ Je nia, nūtūma Maleiwakai, niyalere'ennūin sūpūla chainjachin joyotūin nikialu'ujee sūpūla kojutūinjachin sūtūma wayuu. Je ni'itaain nia sulu'u shikiiptū'ūjanain otta o'tte'erūlin wayuu sūpūla einjajūin sūpūla shiyaawajaainjatūin tū nuu'uliwo'ukalūirua Israel suulia saainjala nūtūma sūpūla motūinjatūin naa'in Maleiwa saainjala. ³² Wayakana,

watūjaa aa'ut süpūshua'a tüü sūnain shiimain süka we'rajūin sukua. Mūsūjase'e wakūjain süchikū wayakana maja'a aka chi Naa'inakai Maleiwa sūnain nii'iyatūin shia wakajee, chi naapakai Maleiwa sūmūin wayuu eekai jūtūjūūin nūmūin.

³³ Nayasa'a na laūlaayuukana sūtūma naapūin tüü, aashichijaashii naya noo'omūin na Aluwataaushikana. No'uteekalaka naa'inrua. ³⁴ Je yala na'aka na laūlaayuukana, eejachi wane wayuu kanūliashi Gamaliel, no'uluku napūshi na judío kanūliakana fariseo. Otta nia, wane wayuu ekirajūi sūnain tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwakai sulu'u kojutūin ma'i nia sūmūin tü wayuukalūirua. Niasa'a niakai, nūtamataakalaka sūnain nüchuntūin süpūla nayu'nnajanain paala na Aluwataaushikana süpūla naashajaainjachin. ³⁵ Mūshi nia:

—Wayuunnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jalia ne'e jiaje'e. Anasū mūleka jūtūjaale ma'i saa'u tü kasa jaa'inreekat naka na wayuukana. ³⁶ Süka jamūin, paala süpūlapūnaa ka'ikalūirua tüü, nu'ttotooloin Teudas sūnain akūjaa süchikū laūlawaa saa'u wayuu. Je nūnainmūin, ekerotsū maa aka 400 wayuu. O'utūna aa'inchi nia, je tü nūmaajatkalūirua, a'walakajaasū, sūmotoloo sūmakalaka tü kasa naa'inrakat. ³⁷ Je mapa süchikije'eyaa, mataaja'a Judas, chi Galileaje'ewaikai, su'unnaa süka'iya sūshaja'annūin sūnūlia tü wayuukalūirua süpūshua'a. Kojuyataaja'a wayuu nūmaajana chijja'a. Ouktataaja'a chijja'a, mataaja'a aka a'walakajaataasūja'aya tü nūmaajatkalūirua, sūmotoloo sūmakalaka süpūshua'a tü kasa naa'inrakat paala. ³⁸ Tamūinjatkalaka wane kasa jūmūin: Kettee na wayuukana. Nnojo jipettūin naya. Mūleka sūnainjeejatūle ne'e wayuu tü jūlūjakat naa'in naa'inreein otta tü na'yataakat anain, aja'laja'alaajeerū ne'e. ³⁹ Akaajasa'a mūleka nūnainjeejatūle shia Maleiwa, nnojoloja'a süpūla jiyunkūinjatūin jujuichajūin shia. Jalia ne'e jia, jütka'ala nūmaa Maleiwakai.

⁴⁰ Naapaakalaka süchikū tü nūmakat namūin. Neenajitkalaka na Aluwataaushikana nachukua'a. Süchikijee na'yaajirūin naya, namūshii naya sūnain nnojolinjanain ayatūin sūnain aashajawaa nüchikū Jesús. Je najūtakalaka nachikū. ⁴¹ Na Aluwataaushikana, ojuitūshii nama'anajee na laūlaayuukana sūnain talatūin ma'i naa'in. Mayaainje'e mūliain ma'i naa'in sūnainjee tü akūjaakat nüchikū Jesús, natūjaa aa'uchi Maleiwakai sūnain talatūin namaa sūnainjee tü naa'inrakat. ⁴² Je meinshi, sulu'upūnaa tü a'waajūleekat Maleiwa otta sulu'upūnaa nepia na anoujashiikana, ayatshii waneepia sūnain ekirajaa otta akūjaa nüchikū Jesús, chi Nūneekajalakai Maleiwa.

6

Aneekūnūshii akaratshishii wayuu süpūla wane a'yatawaa sūnain akaalinjaa na Aluwataaushikana

¹ Je so'u tia ka'ikalūirua, maa aka sükojuyalaain ma'i tü anoujasūkalūirua, ako'omūinraasū tü wayuu mūliasūkalūirua aapūnawaikat amūin tü kasa cho'ujaakat sūmūin. Je tü aashajaasūkalūirua pūtchi griego, ayoojooshii naya soo'omūin tü waneerua aashajaasūkalūirua pūtchi hebreo, saalinjee nnojolūin sūsūlajūnawalin amūin tü neiyeyusekat eekai ouktūin su'wayuuse maa aka sūsūlajūnawalin amūin tü waneerua aashajaasūkalūirua hebreo. ² Je na polookana piammūin Aluwataaushikana, nokotchojooin tü anoujasūkalūirua süpūshua'a sūnain namūin sūmūin: "Suulia woo'ula'alaain suulia akūjaa nūnūiki Maleiwakai, nnojotsū süpūla ayateein wajapulu'uin tü ottonojookat

sümüin wayuu müliasü. ³ Shia anaka, wawalayuwa, müleka jüneeküle ja'akajee wane akaratskishii tooloyuu eekai ji'rüin sünain pansaain nakuaiappa je sünain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'uirua je eekai nayaawatüin saa'u sükuaiappa wane kasa süpüla walate'erüinjatüin najapulu'umüin tü a'yatawaakat, tü ottonojookat kasa sümüin wayuu müliasü. ⁴ Je sükajee tia, wayakana, ayateena sünain wa'yataain waneepia sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai je sünain aküjaa nünüikü waneepia sümüin wayuu".

⁵ Je tü anoujasükalüirua süpüshua'a, saapaain tü namakat sümüin. Je süneekakalaka joo Esteban, wane wayuu kanoulashantashi sünain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Oo'ulaka na na'atakanainnua, nia Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, oo'ulaka Nicolás. Je Nicolás, cheje'ewai nia sulu'u tü pueulokat Antioquía, ekerotshi paala sünainmüin tü akuaippaa nakuaippakat na judiökana nümüin chi Maleiwakai. ⁶ Je nantinnakalaka joo na wayuukana nanainmüin na Aluwataaushikana. Je na Aluwataaushikana, aashajaashii joo naa'uirua nümüin Maleiwakai sünain ne'itaain najapü naa'u shiyaawase ne'itaain najapulu'u tü na'yataainjatkat anain.

⁷ Eesü kojuya wayuu aapaakat nünüikü Maleiwakai. Ako'omüinraashii ma'i na anoujashiikana nünain Jesucristo cha'aya Jerusalén. Je eesü kojuya no'ulukuku na sacerdote judiökana eekai naapaain tü anoujaakat.

Esteban, sa'alainpalashi wane wayuuirua

⁸ Je Esteban, anashi ma'i Maleiwakai nümüin otta naapüin pülaa nümüin. Naainjakalaka Esteban watta saalin kasa sa'aka tü wayuukalüirua, kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa nii'yatakak aka nüpülain. ⁹ Nayasa'a wane wayuunnua sulujuna wane ekirajülee tü judiökälüirua, tü kanüliakat "Ekirajülee na Piuuna Ajütüüshikana Achikü", namaa wane wayuunnua sulu'ujejana tü pueulokalüirua Cirene otta Alejandría otta waneinnua sulu'ujejana tü mmakalüirua Cilicia otta Asia, aa'ayajiraashii nümaa Esteban. ¹⁰ Akatsa'a isain nachikü eejiraainjanain naya nümaa Esteban süka nütüjain ma'i noulia sükajee nükaalinjain nia chi Naa'inkai Maleiwa.

¹¹ Shiasa'a naainjala, nayalajakalaka wane wayuuirua süpüla süküjainjatüin sa'alain sünain mojuyaain nünüiki Esteban sütüma, nüliajatü Moisés otta Maleiwakai. ¹² Je nakajee na yaloushikana, nashüküjakalaka noo'omüin Esteban tü wayuukalüirua, na laülaayuushiikana naa'u na judiökana otta na karalouktamaajanakana. Nayasa'a naainnua, nashutakalaka naa'u Esteban sünain nasirüle'einya nia otta nantirüin nia nama'anamüin na laülaayu sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. ¹³ Nantitkalaka wane wayuuiruaya mojuyaakat o'upala naashin, nünüikü Esteban. Müshii naya:

—Wayuukai chii, meemerüinsai sünain mojuu anüikü süliajatü tü miichi akataluushikak nütüma Maleiwa süpüla a'waajjaa nia otta süliajatü tü nuluwataakat anain Maleiwa, tü nüshajakat paala Moisés sümüin wayuu. ¹⁴ Waapüin nünüikü sünain yootüin nia süchikü sünain nujuichajüinjatüin Jesús, chi Nazaretje'ewaikai, tü a'waajüleekat otta sünain nu'wanajaainjatüin tü akuaippaa ni'itaakat paala Moisés wapüleerua.

¹⁵ Nayasa'a na laülaayuukana otta napüshua'a na eejanakana joyoyolüin, sünain nananajataain Esteban, ne'rakalaka sünain ja'yain nu'upünaautejee ein Maleiwakai nümaa, süka mataalain aka nu'upünaa wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai.

7

Nünüiki Esteban shi'ipajee tü alawaa münakat nüchiki

¹ Niasa'a chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nümakalaka nümüin Esteban:

—¿Shiimainjasa'aya tü münakat tamüin püchikü?

² Nüsouktakalaka Esteban:

—Wa'lemüinyuu otta jiakana taatakanainnuua, jaapaja tü tamüinjatkat jümüin. Paala nümאיwa, chi Maleiwa anashantashikai ma'i, ee'iyataashi nümüin chi watuushikai Abraham. Ee'iyataashi nia nümüin chaiwa'aya nia kepiain sulu'u tü mmakat Mesopotamia, nnojoliwa'aya nu'unüin sulu'umüin tü pueulokat Harán süpüla kepiaa sulu'u. ³ Müshi nia nümüin: "Pu'una sulu'ujee tü puumainkat otta nama'anajee na kasakana pünain. Pu'una sulu'umüin tü mma tee'iyateetkat pümüin". ⁴ Niasa'a Abraham, nujuittakalaka sulu'ujee tü mmakat Caldea, o'unüin nia kepiain sulu'umüin tü pueulokat Harán. Je yala mapa, ouktakalaka chi nüshikai. Niasa'a Maleiwakai nümüin Abraham, nüntitkalaka nia sulu'ujee tia mmakat sulu'umüin tü mma anuu kalu'uin waya maa'ulu yaa. ⁵ Akaisa nnojolin naapüin amüin nia mma jo'uuchonyaakajee'e süpüla nuumainyüü, shiasa pansaain nünüikü nümüin süinain naapüttateerüin shia nümüin süpüla shiainjatüin nüpünalain napüla na nükeyuukana, mayaainje'e machoin nia so'u ka'ikat tia.

⁶ "Otta nümüshi nia Maleiwakai süinain kepiainjatüin tü nuu'uliwo'ukat sulu'u mma naata koumainshi, sa'aka wayuu naata noulia, otta süinain shipiunaseinjanain naya sümaa müliainjatüin ma'i naa'in atümaa so'u 400 juya. ⁷ Nümaleeshia nia Maleiwakai süinain süsälainjatüin nütüma tü wayuukalüirua kepiunaseetkat nayairua, otta süinain nojuitteinain süchikijee süpüla naa'inrüinjatüin kasa nümüin Maleiwakai sulu'u tü mmakat, tü kasa kojutkat aka nia natüma.

⁸ "Je süinain ni'itaain Maleiwakai wane pütchi nüpüla Abraham otta na nükeyuukana süinain naa'inrüinjatüin kasa anasü namüin, ni'itaain wane akuaippaa napüleerua, shiyaawase naapaain tü pütchikat, shia tü shi'yotoonüinjatüin süpüshi nata na tooloyuukana. Müshijese'e ni'yotooin Abraham nüta Isaac, chi nüchonkai, nikeraajapa tü mekiisatkat ka'i süchikijee jemelin nia. Maja'a aka nütüma Isaac nümüin Jacob, chi nüchonkai, otta Jacob namüin na polookana piammüin nüchooin, na wekiishiikana sujuittakana anainjee tü polookat piammüin shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel.

⁹ "Shiasa'a naainjala na nüchooinkana Jacob, na watuushinuukana, sütümajee na'ürülaain noo'omüin José chi nawalakai, noikkakalaka nia süpüla amaanaa chamüin sulu'umüin tü mmakat Egipto. Je Maleiwakai, eejachi nia nümaa José. ¹⁰ Niyu'lüin nia suulia nümüliala otta naapa amüinchi nia atüjaa. Otta nia, anajüshi José nütüma no'ulu'u chi Faraónkai aluwataashikai sulu'u tü mmakat Egipto, chi anii e'itaain José na'ato'ujee süpüla aluwatawaa wanaa nümaa sulu'u tü mmakat Egipto otta ni'itaain najapulu'u tü kasa eekat nipialu'u.

¹¹ "Ee müsüja'a mapa sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Egipto otta sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Canaán jamü sümaa müliaa. Je na watuushinuukana, nnojotsü kasain ein nama'ana nekajatkat. ¹² Shiasa'a naapapa süchikü Jacob süinain ein eküülü sulu'u Egipto, nüjütakalaka chamüin na nüchooinkana süpüla ayalajaa eküülü sulu'ujee Egipto. Shiayüla'aja ne'e palajatkat nakua tüü chamüin. ¹³ Sümaa tü chiirujatkat nakua, aküjiraashi José nüchikü namüin na nuwalayuukana süinain niain

nia chi nawalakai. Je sükajee tia, nütüjaa aa'ulu chi Faraónkai sünain jaralüin kapüşhin José. ¹⁴ Je mapa süchikijee, José, nüsaajitkalaka Jacob, chi nüshikai, namaa na nüpüshikana süpüla nantinnajanain Egiptomüin. Eeshii naya napüşhua'a akaratshi nekii ja'ralimüin wayuu. ¹⁵ Je sükajee tia, o'unüshi Jacob kepiain Egiptomüin. Ouktüshi yalaja'aya. Mataaja'a na nüchooinkana, na watuushinuukana, ouktüshii yala'aya. ¹⁶ Je mapa, e'ikünüshii naya sulu'umüin tü mmakat Siquem. Ojoitünüshii naya yala sulu'u tü amuuyuu niyalajakat paala Abraham süka neerü noulia na nüchooinkana Hamor cha'aya Siquem.

¹⁷ "Je sülü'ütpa süpüla shikeraajüin tü nümakat Maleiwakai paala nümüin Abraham süka wane nünüikü pansaasü, oko'omünraasü ma'i tü nuu'uliwo'ukat Israel cha'aya sulu'u Egipto. ¹⁸ Je so'u tia ka'ikalüirua, o'ttüshi süpüla aluwatawaa sulu'u Egipto wane laülaa jekechi. Je chii, nnojoishi antüin naa'u José, nnojoikalaka ni'naajünün José nütüma. ¹⁹ Shiasa'a naainjala laülaashikai chii, nüpümüinjakalaka naa'in na watuushinuukana sünain müliaatajüin naa'inrua nütüma. Nüsitshii naya sünain noo'ulaainjatüin anouipa'a tü nachooinkat eekai jo'uuin sünain tooloyuun süpüla ouktajatüin shiairua suulia wainmaawajüin naya.

²⁰ "Je su'unnaa ma'i tia, jemeishi Moisés. Otta nia, anashi ma'i no'ulu'u Maleiwakai. Eeshi Moisés nama'ana na kachoinkana nia so'u apünüin kashi. ²¹ Noo'ulaapa nia anouipa'a na kachoinkana sütümajee tü naa'inrakat chi Faraónkai, chi laülaashikai sulu'u Egipto, süntakalaka nünain tü nüchonkat. Je tüü, shipijakalaka nia maa aka naa'in wane eekai süchoin ma'i. ²² Je Moisés, ekirajünüshi sünain sütüjüin tü wayuu sulu'utakat tü mmakat Egipto, wayuukalaka nia yalayatschi ma'i sümaa nünüikü otta sünain tü ni'yataainkat.

²³ "Shiasa'a süntapa nuuyase Moisés sünainmüin tü pienchikat shikii juya, süntakalaka o'una'iree nümüin nama'anamüin na nüpüshikana, na nuu'uliwo'ukana Israel wanaa nümaa. Je nu'unakalaka. ²⁴ Je wanaa sümaa yaain nia na'aka, ni'rüin müliaatajüin wane no'uluku nayakana nütüma wane Egiptoje'ewai, nuwataakalaka naalin süpüla pasalaain-jachin nia nütüma. Nu'utakalaka naa'in chi wayuukai nüsalajee. ²⁵ Tü jülüjakat naa'in Moisés, nayaawatüinjatüyaa aa'u na nüpüshikana naajüin sünain niain nayu'laainjachin akajee nütüma Maleiwakai Egipto-je. Nnojotkalajasa nayaawatüin aa'u shia.

²⁶ "Shiasa'a waneemüin ka'ikat, eejanakalaka piamashii no'uluku nayakana, na nuu'uliwo'ukana Israel, atka'alaain nüpüla. Nüchiaajaakalaka naya sünain nümüin namün: 'Wa'lemüinyuwa, ¿jamüshiiikai jia müliaatajiraakalaka jaa'in jütüma? Aashin jiajiraayaain ne'e'. ²⁷ Niasa'a chi müliaatajüshikai atüma naa'in chi wanee, nüjünaakalaka nüchikü Moisés sünain nümüin nümüin: '¿Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwatawaa waa'u otta süpüla ekerajaa wakuaiipa? ²⁸ ¿Pu'uteetaale aa'in joo taya, maa aka pu'utüin naa'in so'ukalinka chi wayuu Egiptoje'ewaikai?'. ²⁹ Niasa'a Moisés, wanaa sümaa nütüjaain saa'u tü nüchikukat sünain su'walakajaain sainküin wayuu, nu'luwataakalaka yalejee. O'unüshi nia wattamüin sulu'umüin tü mmakat Madián. Je yala, kepiashi nia sa'aka wayuu naata nuulia, sulu'u naata koumainshii, eejachire nia kachooin piamashii wayuu tooloyuu.

³⁰ "Sülatapa pienchi shikii juya süchikijee tü alatak paala, ee'iyataashi wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin Moisés cha'aya isashii-pa eekai tü uuchi kanüliakat Sinai. Ee'iyataashi nia nümüin sa'aka nuhuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i. ³¹ Niasa'a Moisés, aponojoosü

naa'in sütüma tü kasa ni'rakat. Shiasa'a wanaa sümaa nürütkaainjachin süpüla nünalüinjatüin shia süma'anamüin, naapakalaka nünüikü chi Maleiwakai sa'akajee tü ni'rakat. Müsü nümüin: ³² 'Taya chi Namaleiwasekai na putuushikanainnua. Taya Nümaleiwasekai Abraham, Isaac otta Jacob'. Niasa'a Moisés, kutkutta'atshi ne'e sütüma mmoluu. Nnojire'eja'a niirakaweeyaain nümüin chi Maleiwakai. ³³ Je nümakalaka chi Maleiwakai nümüin: 'iPaakajaa püsapaatse su'uyaawa kojutüin taya pütüma! Süka jamüin, tü mma eere pia sha'watüin, pülasü süka aniin taya sulu'u. ³⁴ Te'rüin waneepia tü namülialak na tapüshikana chakana sulu'u tü mmakat Egipto. Taapüin waneepia na'letüinya. Ashakatüshijese'e taya süpüla tayu'lüinjanain naya chejee. Je joolu'u, jalaichi tamüin taluwataaiwa pia Egiptomüin'."

³⁵ Ayatshia Esteban sünain aashajawaa sümüin tü laülaayuukalüirua:

—Moiséskai chii, chi anii najütaainka amaa paala sünain namüin nümüin: "¿Jaraisa'a joo ke'inaajalaka pia süpüla aluwatawaa waa'u otta süpüla ekerajaa wakuaiippa?", nia neenajaka Maleiwakai nükajee wane aapiee sa'akapünaa nuchuwala wane wunu'u chuwatshi ma'i. Neenajüin süpüla nuluwatawaa Egiptomüin sünain laülawaa naa'u otta sünain ayu'laa naya Egiptojee sa'akajee namüliala. ³⁶ Chiyaalai, nia ayu'tka naya süchikijee naa'inrüin watta saalin kasa, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa otta tü kasa nii'iyatakat akajee nüpülain. Naa'inrüin tüü cha'aya sulu'u tü mmakat Egipto, cha'aya eekai tü palaa kanüliakat Palaa Ishosü otta so'u pienchi shikii juya eepünaajanale naya waraittüin sainküinpünaa tü isashiikat.

³⁷ "Moiséskai chii, nia chi makai namüin na watuushinuukana: 'Maleiwakai, chi Jümaleiwasekai, ni'itaajeechi ja'akajee jiakana wane wayuu nünüikimaajachinjachi jümüin maa aka ni'itaain taya joolu'u. Joonoo eemaa süpüshua'a tü nümüinjatkat jümüin'. ³⁸ Moiséskai chii, nia eejachika namaa na watuushinuukana sünain jutkataa cha'aya isashiipa'a eekai tü uuchi kanüliakat Sinai. Nia aashajaanaka amaa palajana so'u ka'ikat tia, nütüma chi aapiee nüma'anajeejachikai Maleiwa, nüntiraakat o'u nümaa saa'u tü uuchikat. Je yalejee, nüshakatapa, nüküjainjatüin shia sümüin tü wayuukalüirua. Nia aapünaaka amüin tü nünüikukat Maleiwa nütüma süpüla nülätirüinjatüin shia wamüin süpüla katüinjatüin wo'u sütüma.

³⁹ "Akatsa'a nnojölün jüüjüweein na watuushinuukana nümüin, nayouktajaa amaachi ma'i nia. Ale'ejaweesü ma'i naa'in nachukua'a Egiptomüin. ⁴⁰ Süka kama'ain Moisés saa'u tü uuchikat, müshii naya nümüin Aarón: 'Paainja wamüin wane su'uyaakua kasa süpüla wamaleiwasee, tü o'unirajatkat waya. Süka jamüin, chi Moisés ayu'tkai waya Egiptojee, nnojotsü watüjaa aa'u kasain alatüin nümüin'. ⁴¹ Je naainjakalaka su'uyaakua paa'a süpüla namaleiwaseyawa. No'utakalaka saa'in mürüt süpüla naapüin sümüin, na'waajia shia. Emi'ijaashii naya saa'u tü kasa naainjakat. ⁴² Je sütümajee tüü, ayakalaashi Maleiwakai noulia. Niyüülajüin naya sünain na'waajüin tü jolotsükalüirua süpüla ne'rüinjatüin tü müliaa saapeetkat namüin. Müshi'isa Maleiwakai sulu'u tü karaloukta kalu'ukat tü nashajakat na nünüikimaajanakana:

'Jiakana nuu'uliwo'ukana Israel, wanaa sümaa chajanainkain jia waraittüin pienchi shikii juya sainküinpünaa tü isashiikat,
 zju'uta aa'inrü mürüt tamüin otta ju'waajüinka taya?

⁴³ Mataasükai shiakai jülü'üjaakuu jümüin tü miichi ju'waajikat chi jümaleiwaseyaa kanüliakai Moloc

otta nu'uyaakua chi jolotshi jümaleiwaseyaashikai, chi jolotshi kanüliakai Refán,
na anaa jaainjüin süpüla ju'waajaa.

Sünainjee tia, tajuiittireena jia sulu'ujee juumain,

je tajünaweena jia chejeeru'u sü'nain tü pueulokat Babilonia',
nümakalaka Maleiwakai namüin.

⁴⁴ "Chaiwa'aya na watuushikana sainküinpünaa tü isashiikat, Moisés, naainjirüin naya wane miichi na'waajjainjatü Maleiwakai. Naainjain shia sulu'u tü sükuaippa nii'iyatakak Maleiwakai nümüin Moisés shiainjatüin saainjia. Je yala sulu'u, nanaajaain tü ipa ashajünakat anain paala tü pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwakai napüla. Nalü'üjaakuu namüsü tü miichikat eepünaale naya cha'aya sainküin tü isashiikat. ⁴⁵ Ouktapa naya yala isashiipa'a, apütünüsü tü miichikat napüla na nachoinkana. Je nalü'üjüin shia namaa nekerotpa nümaa Josué sulu'umüin tü mma nasünaakat suulia tü wane wayuukalüirua, na anaa niipijain Maleiwakai napüleerua. Je tü miichikat, ayatsia nama'ana sünainmüinre'eya nuka'ia David.

⁴⁶ "Chi laülaashikai David, anashiishi nümüin Maleiwakai. Je nia, nüchüntünyaaje'e nümüin Maleiwakai niainjachin niakai aainjüin wane miichi nümüin eekai jimatüinjatüin, süpüla a'waajjaa Maleiwakai, chi Nümaleiwasekai chi watuushikai Jacob. ⁴⁷ Niakajasa akumajirirüin shia Salomón, chi nüchonka'ia ne'e David. Tü miichikat, shia wane miichi miyo'u aainjuushi süka ipa. ⁴⁸ Shiajasa nnojolinja'a kepiaain chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i sulu'u miichi saainjanain wayuu. Maa aka nümakak Maleiwakai nuwaralu'upünaa chi nüniükimaajchikai:

⁴⁹ "Tü sirumakat shia teinaseka süpüla aluwatawaa

otta tü mmakat shia süpülajanaka'aya too'ui.

¿Kasa wayuu miichi tü jaainjeetkat tapüla?', müshi Maleiwakai.

¿Jaraleerü miichi tia teameraainjatkat alu'u

⁵⁰ sü'nain tayain kaainjanain tü kasakat süpüshua'a?' "

⁵¹ Ayatshia Esteban sü'nain aashajawaa sümüin tü laülaayuukalüirua:

—Otta jia kana, wayuu iche aa'inchi jia. Müshijese'e saa'in wayuu manoulasat süka nnojolüin jaa'a jümüin sümüin nüniükü Maleiwa otta nnojolüin joonooin sümaa. Jiyouktüin tü naa'inreekat chi Naa'inkai Maleiwa. Müshi'ia aka ne'e jia naa'in na jutuushinuukanainnua paala sümaiwa. ⁵² Nnojoiishi eeichin wane na'akajee na nüniükimaajanakana Maleiwa eekai nnojolin müliain natüma na jutuushikana. No'uta aa'inna na eekai naküjain süpülainpüshi nüntüin chi Nüchepchiakai Maleiwa, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, chi anii jaapüinkain ekii sü'nain ju'tirüin naa'in. ⁵³ Mayaainje'e saapuushin jümüin nakajee na aapieekana tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, nnojotsü kasa-jatüyaain jümüin.

O'utüna aa'inchi Esteban

⁵⁴ Shiasa'a naapapa tü nümakak Esteban namüin, üttüsü ma'i naa'in otta jashichishii ma'i naya nümüin. ⁵⁵ Je Esteban, sütüma niain katsüin chi Naa'inkai Maleiwa naa'u otta sü'nain chain chüntüin no'u iipünaamüin, ni'rakalaka chi Maleiwakai sü'nain anashantain ma'i nia otta Jesús sha'watüin nikialu'ujee Maleiwakai. ⁵⁶ Nümakalaka namüin na wayuukana:

—Jiirakaa! Te'rüin jutatüin tü sirumakat otta chi Shipayakai Wayuu sha'watüin nikialu'ujee Maleiwa sü'nain laülawaa na'ato'ujee.

⁵⁷ Nayasa'a nayakana, mache'eyaakalaka naya suulia tü nümakat namüin. Sünain na'waatüin, nawanaajaakalaka noo'omüin Esteban sünain nasaapünaajaain nümaa. ⁵⁸ Nayu'tkalaka nia anooipa'amüin suulia tü pueulokat eere nia na'ina'alüin süka ipa. Je na wayuu aküjashiikana ma'i nüchikü, naakajaain nashe'in süpüla na'ina'alüin nia, yaakalaka shia napütüin nüpüla wane jima'ai kanülüashi Saulo.

⁵⁹ Je Esteban sünain yaain nü'ina'annüin süka ipa, aashajaashi nümüin Jesús. Müshi nia: "Senyotkalee Jesús, paapaa taa'in". ⁶⁰ Nujutuukalaka süka nüsapain mmolu'u sünain nu'waatüin emetut: "Senyotkalee, nnojo kachipünaain paa'in namüin na wayuukana tü naa'inrakat taka". Je süchikijee nümüin tüü, ouktakalaka nia.

8

Müliaatajüshii na anoujashiikana atümaa je a'walakajaashii naya

¹ Je eejaattaala Saulo sünain "Anashi müleka nu'utünüle aa'in" sünain maa nümüin Esteban. Je so'uya ne'e ka'ikat tia, saa'innakalaka wane müliaatajaa aa'in namüin na anoujashiikana chajanakana Jerusalén natüma na judío manoujainsaliikana. Na'walakajaakalaka joo napüshua'ale'eya shi'ipa tü mmakat Judea otta Samaria. Naya'ala ne'e apüta'alaaka, na Aluwataaushikana cha'aya Jerusalén. ² Je wane wayuünnua keisalajüshii sümüin nakuaippa nu'upala Maleiwakai, nojoitüin joo Esteban sünain wattain saalin ne'ira nüchiirua. ³ Yaakajasa'a Saulo sümaa naja'laje'ereein ma'i na anoujashiikana. Ekerojotaashi nia sulu'u nepia wane'ewai nakua sünain najaraijüin naya sulu'ujee süpüla nüpüreesajirüinjanain naya, maa aka tooloyuu otta jiejyuu.

Eeshii na wayuu eekai naapaain tü nüchikükat Jesús cha'aya Samaria

⁴ Nayasa'a na a'walakajaakana paala, aküjashii naya tü pütchi nüchikümaajatkat Jesús eepünaaleje naya. ⁵ O'unaka'iya Felipe chai nukua sulu'ümüin tü pueulokat miyo'usukat sulu'u Samaria, je yala nüküja achikichi chi Cristokai sümüin tü wayuukalüirua. ⁶ Je na wayuukana, naapajapa tü nümakat Felipe namüin otta ne'rapa tü kasa naa'inrakat Felipe nütüma Maleiwakai, tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü nii'yatakat aka nüpülain, kache'ejüshii ma'i naya napüshua'a süpüla tü naashajaakat achikü namaa. ⁷ Eesü kojuya wayuu kale'eru'usü yolujaa, ayu'laasü shia nale'eru'ujee. Ayu'laajüsü sünain kookotajüin. Otta eesü kojuya wayuu anakat nütüma, türa eekai ouktüin süsa'a sümaa türa eekai masa'ain. ⁸ Eekalaka ma'i saa'in wane miyo'u talataa sulu'u tia pueulokat.

⁹ Je yala eeshi wane wayuu kanülüashi Simón. Je nia, wane wayuu ouutshi, chajachijese'e nia sulu'u tia pueulokat sünain na'alainpalajüin tü wayuukalüirua chajatkat sulu'u Samaria. Je sümüin tü wayuukalüirua, a'waataashi ma'i nia nulu'ujiraa sünain nülanaain suulia tü waneerua wayuukalüirua naashin. ¹⁰ Napüshua'ale'eya na wayuukana, makat aka wayuu eekai müliain nanainmüinre'eya na wayuu eekai anapülin, kache'ejüshii ma'i süpüla tü nümakat namüin. Otta majataashii naya nümüin: "Nia'a chii, chi 'Nüpülainmaajachi Maleiwa' münakai".

¹¹ Oonooshii naya sümaa tü nümakat namüin süka kakaliainain naya sünain na'alainpalakuu nümüin naya süka tü kasa naa'inrakat süka tü outsüü eekat nüma'ana.

¹² Shiasa'a wanaa sümaa nanoujain nümüin Felipe tü pütchi anasukat nükjakat namüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa

otta nüchikü chi wayuukai kanüliakai Jesucristo, nawoutisaajitkalaka, makana aka wayuu tooloyuu otta wayuu jiejyuu. ¹³ Otta anoujashi chi Simónka'iya sümaa nuwoutisaajirale'einya. Je süchikijee, nümaakuu nüümüshi joo nia Felipe eepünaale nia, ainku'uwaisejese'e ma'i naa'in eepünaale ni'rüin Felipe sünaain naa'inrüin tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nüümüiwa, tü nii'yatakat aka nüpülain.

¹⁴ Nayasa'a na Aluwataaushikana chajanakana Jerusalén, naapapa nachikü na wayuu chajanakana Samaria sünaain nanoujain sünaain tü nüünüükakat chi Maleiwakai, najütüin Pedro nümaa Juan chamüin nanainmüin. ¹⁵ Nantapa chamüin, aashajaashii naya nümaa chi Maleiwakai naa'u na anoujashiikana süpüla nüntajachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ümüin naa'in wane'ewai nakua, ¹⁶ süka mantüinyüli'inya nia sulu'ümüin naa'inrua. Shia eeka ne'e, woutiisain naya saa'u nüümülia chi Senyotkai Jesús. ¹⁷ Je Pedro nümaa Juan, ne'itaakalaka najapü naa'uirua shiyaawase nachuntüin süpüla nikerolüinjachin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ümüin naa'inrua na wayuukana. Nikerotkalaja'ayaka sulu'ümüin naa'inrua.

¹⁸ Ni'rapa Simón sünaain nikerolüin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ümüin naa'inrua na anoujashiikana sükajee ne'itaain najapü na Aluwataaushikana naa'uirua, nüktüjakalaka süchikü neerü namüin ¹⁹ sünaain nüümüin:

—Iche'era tamüin türa pülaa jüma'anakat tama'anaiwa wanaa jümaa süpüla nikerolüinjachi'inya chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ümüin naa'inrua na wayuu eekai te'itaain tajapü naa'uirua, maa aka jütüma.

²⁰ Nümakalaka Pedro nüümüin:

—¡Amülouijiraa pümata nümaa Yolujaakai sümaa tü pünneetsekat saa'u suwataain pikiiru'ümüin piyalajeein tü kasa nüsulajakat Maleiwakai wamüin, tü wainkakak aka waa'inrüin kasa eekai müin aka tüü! ²¹ Nnojoishi pia einjachin apashii sünaain tü a'yataawaakat süka wayuüin pia nnojoishi pansaain aa'in nu'upala chi Maleiwakai. ²² Puu'ulaa suulia türa paainjalakat otta puchunta nüümüin chi Maleiwakai kama'ache moto-toojeerüle naa'in pümüin saashajaala paa'in. ²³ Te'rüin tü pükuaippakat sünaain ayatüin sünaain mojuin ma'i shía. Nülerajüin ma'i chi Maleiwakai akuaippaa eekai müin aka türa. Piakai, müshi isakai püchikü sünaain puu'ulaain suulia paainjala.

²⁴ Niasa'a Simón, nümakalaka:

—Jaashajaa jiakana nümaa chi Maleiwakai taa'u suulia sülanüin tamüin tü kasa mojusü jümakat tamüin.

²⁵ Je mapa Pedro nümaa Juan, süchikijee naküjain süchikü tü kasa ne'rakat namaaiwa'aya Jesús otta naküjain nüünüikü chi Maleiwakai, ale'ejüshii naya Jerusalénmüin nachukua'a. Je nakua'ata, naküja achiküt tü pütchi anasükat nüchikü Jesús chi O'tte'erüikai sulu'upünaa wainma pueulochen sulu'u tü mmakat Samaria.

Felipe nümaa chi wayuu cheje'ewaikai Etiopía

²⁶ Shiasa'a mapa, süchikijee tüü, nümakalaka wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nüümüin Felipe: “¡Pümayawaata! Pu'una uuchimüin pukua sulu'upünaa süpüna Jerusalén chawatkat sünaainmüin tü pueulokat Gaza, tü wopu alatakak eere maa'inyatuulin mmakat”.

²⁷ Amayawaaja'a nüümüin Felipe. O'unüshi nia. Shiasa'a sulu'upünaa tü wopukat, nülatirakalaka nia wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Etiopía. Wayuu kajapulu'ushi wane miyo'u a'yatawaa, süpü'yashi

suwashirüin Candace, tü aluwataasukat sulu'u Etiopía. Otta nia, wayuu akapajuushi. O'unüshi paala Jerusalénmüin sünain a'waajaa Maleiwakai su'yaaawa kojutuün nia nütüma. ²⁸ Ale'ejüshichikalaka nia chai nukua nuumainpa'amüin süchikijee a'waajaakat, joyotojo'olüin sulu'u wane kareeta ne'ejenasü sünain aashaje'eraa tü ashajuushikat nütüma Isaías, chi nüüikimaajachikai Maleiwa.

²⁹ Niasa'a chi Naa'inkai Maleiwa, nümakalaka nümüin Felipe: "Pülü'üla süchiirua tia kareetakat sa'ato'uiwa pia". ³⁰ Nuwataakalaka süchiirua sünain nürütkaain sünainmüin. Shiasa'a wanaa sümaa yaain nüntüin nüma'anamüin chi wayuukai, naapakalaka sünain shiain naashaje'erüin tü ashajuushikat nütüma Isaías. Nüsakitkalaka nia:

—¿Eesüya piyaawata aa'u türa paashaje'etkat?

³¹ Je chi wayuukai, nüsouktakalaka ni'ipajee:

—¿Jamakuaippalüinjatü süpüla tayaawatüin saa'u, nnojolire een wane wayuu aküjainjachikai tamüin sünain jamalu'ulüin?

Je nuchuntakalaka nümüin Felipe süpüla no'otooinjachin otta nükkalaainjachin na'ato'u. ³² Tü shi'ipakat tü ashajuushi naashaje'erakat, shia tü makat mayaa:

"O'uninnüshi nia süpüla o'utünaa aa'in maa aka nu'uninnakai wane anneerü sulu'umüin tü aüjaaleekat süpüla o'utünaa aa'in.

Maa aka naa'in wane anneerü ma'yalajüin najapulu'u chi aüjakai noi, müshia niakai, nnojoiishi asouktüin naa'ujiraa namüin na o'utakana naa'in.

³³ Müliashi nia atümaa süka mojutüin amüinyüü, otta awalaaajüshia ne' atümaa maainjaloule.

Nnojoiere'aja'a jaraleechin müin: 'Shiayaa'in nuu'uliwo'u türairua', müin nümüin

süka nu'utünatüjülin aa'in maalü yaa saa'ujee mmakat".

³⁴ Niasa'a joo chi wayuukai nümakalaka nümüin Felipe:

—Püküja tamüin jaman, ¿jarai nüshajaka achikü chi nüüikimaajachikai Maleiwa, nüchiküjiraa niakai, nüchikütaapa wane naata?

³⁵ Nüsouktakalaka Felipe nümüin:

—Niasa saashajaaka achikü Jesús.

Je nu'ttakalaka sulu'uje'eya ne'e tü shi'ipakat tü ashajuushi sulu'ukat tü karaloukta nüchikimaajakat Maleiwa sünain aküjaa nümüin tü pütchi anasükat nüchikü Jesús chi O'tte'erüikai. ³⁶ Shiasa'a mapa, nalatakalaka sü'ütpünaa wane mma eere eejatüin wane wüin. Nümakalaka chi wayuukai nümüin Felipe:

—Anu'usa wane wüin, ¿eesü wane kasa nnojotka woutiiseein aa'ujee taya?

³⁷ Je nüsouktakalaka Felipe nümüin:

—Eeshi pia süpüla woutisüin müleka pünoujüle süka paa'in shiimain.

Nümakalaka nümüin Felipe:

—Tanoujain sünain niain Jesucristo Nüchoin Maleiwa.

³⁸ Nüsha'wale'eritkalaka tü kareetakat. Nashakanuwaakalaka pi-male'e eemüin tü wüinkat. Je nuwoutisaajakalaka nia Felipe. ³⁹ Shiasa'a wanaa sümaa nayu'laain shirokujee tü wüinkat, aapünaajaanala'a münüshi Felipe nütüma chi Naa'inkai Maleiwa nüma'anajee chi wayuukai. Nnojoi'iraa nümakalaka ni'rüin nia yalejee. Ayataakai-jasa'a o'unüin chi wayuukai ee'ewaare nia sünain talatashantain ma'i naa'in. ⁴⁰ Je chajaittaasa'a Felipe sulu'u tü pueulokat Azoto. Je yalejee, nu'unanajakalaka sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüirua

sünain aküjaa nüchikü chi O'tte'erüikai, antatataalain sulu'umüin tü pueulokat Cesarea.

9

Anoujalaa müshi Saulo nünain Jesús

¹ Je süma'inru'u tü waraittüin Felipe sünain aküjaa nüchikü Jesús, ayatshia Saulo sünain nu'teein saa'in tü anoujasükalüirua nünain chi Senyotkai. Müshijese'e nia o'unüin nünainmüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana süpüla taashinjachin nia sünain olojoo süchiirua tü anoujasükalüirua. ² Achuntüshijese'e nia nümüin wane karalouktairua namüinjatü na laülaashiikana sulu'ukana wane'ewai sükua tü ekirajüleekat na judiokana cha'aya sulu'u tü pueulokat Damasco. Müsü pütchi sulu'ukat tü karalouktakat wane'ewai sükua: "Eesü süpüla nütä'ülirüin Saulo tü wayuukalüirua nüntakat anain cha'aya eekai sünoujain nünain Jesús, tü oo'ulakakalüirua tü akuaippaa kanüliakat 'Wopu Jeket' nünainjeejatkat. Nütä'üliireerü tia wayuukalüirua, maa aka toologyu sümaa jeyuu, süpüla nüntirüinjatüin shia yaamüin Jerusalénmüin süpüla püreesainjanain naya atümaa".

³ Nu'unakalaka joo Saulo chamüin Damascómüin. Shiasa'a chamüin nülü'ülaapa süpüla nüntüin Damascómüin, sootolo'ola sümakalaka wane luusa chejeejatü sirumalu'ujee sünain pasanainjaain nia süchiki.

⁴ Nu'tpünajaakalaka Saulo mmolu'u sünain naapüin wane pütchi müsü yaa:

—Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin, müliakalaka ma'i taa'in pütüma?

⁵ Nüsakitkalaka Saulo:

—¿Jarai pia, Laülaashikalee?

Süsouktakalaka tü pütchikat:

—Taya chi Jesús müliakai aa'in pütüma sünain pulojüin ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkalüirua. ⁶ Pütamawaata pikeroloiwa sulu'umüin tü pueulokat. Je yala aküjüneerü pümüin tü anakat süpüla paa'inrüin.

⁷ Je na nümaajanakana, ainkuusü ma'i naa'in je masouktüinpünaasali süka naapüin wane pütchi sünain nnojolüin ein ne'rüin wane wayuu.

⁸ Nütamaakalaka Saulo mmolu'ujee. Je wanaa sümaa neerulüin tü no'ukat, nnojotsü ni'rüin tü mmapa'akat. Aapaanüshijese'e nia süka najapü sünain najattünüin chamüin Damascómüin. ⁹ Makatakalaka nia cha'aya apünüin ka'i sünain ayatü'inya nia mo'upa'ain, sünain meküin je nnojolüin kasain nüsüin.

¹⁰ Cha'aya Damasco, kepiashi wane wayuu anoujashi, kanüliashi Ananías, je ni'rataalain naa'in chi Senyotkai sünain nümüin nümüin:

—Ananías.

Nüsouktakalaka Ananías ni'ipajee:

—Anii taya, Senyotkalee.

¹¹ Nümakalaka Senyotkai nümüin:

—Pu'unaata sulu'umüin tü kaaye kanüliakat Lotüsü. Je yala nipialu'u Judas, püsakira nünain wane wayuu kanüliashi Saulo cheje'ewai sulu'u tü pueulokat Tarso. Je nia maa'ulu, aashaajaashi nümaa Maleiwakai.

¹² Je ni'rataalain naa'in wane wayuu kanüliashi Ananías ekerolüin nünainmüin sünain ni'taain najapü naa'u süpüla ko'uinjachin nia nüchukua'a.

¹³ Nüsouktakalaka Ananías sütüma tü münakat nümüin:

—Senyotkalee, chi wayuukai, taapüin nüchikü sütüma wayuu wainma sünain wattain saalin kasa mojusü naa'inrakat namüin na wayuu anou-jashiikana pünain chakana sulu'u Jerusalén. ¹⁴ Je antüshi joolu'u nia yaamüin yaa sünain laülaashin natüma na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana süpüla nütaüjirüinjanain napüshua'ale'e na anou-jakana pünain, süpüla nüpüreesajirüinjanain naya.

¹⁵ Je nümakalaka ne'e Senyotkai nüümüin:

—i'Pu'unaata maala! Süka jamüin, chisa wayuukai, taneekajala süpüla naashajaainjachin tachikü sümüin tü wayuu nnojotkalüirua judüin, tü "gentile" nümakalüirua, nama'ale'eya na aluwataaashiikanairua saa'u je sümüin tü nuu'uliwo'ukalüirua Israel süma'aya'a. ¹⁶ Tee'iyateerü nüümüin tü wattakat saalin müliaa ni'rüinjatkat sünainjee aküjaa tachikü.

¹⁷ Nu'unakalaka Ananías eemüin tü miichikat eere Saulo. Shiasa'a nikerotpa, nümakalaka nüümüin sünain ni'itaain najapü naa'u:

—Tawala Sauloo, chi Senyotkai Jesús, chi ee'iyataakai pümüin sulu'u tü wopukot eepünaajachire pia, nuluwataain taya süpüla ko'uinjachin pia püchukua'a je süpüla niainjachin katsüin chi Naa'inkai Maleiwa paa'u.

¹⁸ Shiasa'a yaawalaja'aya, ojunuujaasü süpa'ajee no'u Saulo wane müsü aka saa'in so'i jime. Je anakalaka tü no'ukat süchukua'a. Nütamaakalaka, woutisakalaka nia. ¹⁹ Je süchikijee, nikakalaka. Atütülaasü naa'in süchukua'a. Je makatalaka nia, so'u maa aka jera ka'i eera, namaa na anoujashiikana kepiakana cha'aya Damasco.

Saulo sünain aküjaa nüchikü Jesús sulu'u Damasco

²⁰ Nnojottaainja'a nia eekuu müin, o'ttomaatüshi sünain aküjaa, sulu'upünaa tü ekirajüleekat na judüokana, nüchikü Jesús sünain nia'inya Nüchoin chi Maleiwakai. ²¹ Nayasa'a napüshua'a na eejanakana sünain aapajaa tü nüküjalakat, ainkeusü ma'i naa'inrua sünain namajiraain: "¿Nnojishiche niain chi aja'laje'ereepü'ükai wayuu cha'aya Jerusalén eekai sünoujain nünain chira naashajaakai ma'i achikü joolu'u? ¿Nnojishi nia antüshin yaamüin süpüla nütaüjirüinjatüin türa eekai yaain yaa süpüla nümaainjatüin Jerusalénmüin püreesain nama'anamüin na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana?"

²² Je Saulo aashajaashi sümaa yalayalain ma'i naa'in je sünain niyu'la niyu'la nüümüin tü apansaaajakat nüchikü Jesús sünain nia'inya chi Cristokai, Nüneekajalakai Maleiwa. Je na judüo kepiashiikana Damasco, eetüjütaayai jamüin nanüikü shi'ipajee tü nümakat.

Saulo, isashi noulia na o'uteekana naa'in

²³ Je mapa sülatapa kojuya ka'i, anajiraakalaka nanüikü na judüokana nikiirajee Saulo shii'iree no'utüin naa'in. ²⁴ Je Saulo naapa achiküt tü naa'inreekat na wayuukana nüka. So'uka'i je sa'wai, ko'ulujunayaa müsü wane'ewai sükua natüma so'u sükulaatse tü pueulokat shii'iree nüntüin ne'ipamüin süpüla no'utajachin naa'in. ²⁵ Shiasa'a sa'wai, na anoujashiikana, nashakatirakalaka nia sulu'u wane shaaula sulu'upünaa wane wentaana süpücho'ümüin tü sükulaatsekat. Isaichikalaja'aka nia.

Saulo, aküjiraashi nüchikü Jesús wanaa namaa na Aluwataaushikana

²⁶ Je nüntapa Saulo Jerusalénmüin, kee'ireeyaatsü naa'in kottein nia namaa na anoujashiikana chajanakana cha'aya, akana'sa' nnojolüin nanoujain sünain nünojashichipain. Mmolojokalaka naya napüshua'a neema süka ayatayaayüli'inya nia naashin sünain olojoo nachiiirua.

²⁷ Je niakalaka o'unirüin nia Bernabé nanainmüin na Aluwataaushikana.

Nüküjakalaka Bernabé namüin nüchikü Saulo sünain ni'rüin chi Senyotkai sünain naashajaain chi Senyotkai nümaa sulu'u süpüna Damasco. Otta nüküjain namüin sünain nüküjüin Saulo nüchikü Jesús cha'aya Damasco sümaa yalalashantain ma'i naa'in sünain aküjaa. ²⁸ Makatüichikalaja'aka Saulo yala Jerusalén. Namaakuu namüshi joo nia. Je aküjashi nia nüchikü chi Senyotkai sümaa yalalain ma'i naa'in, eepünaale nia namaa. ²⁹ Otta aashajaashi nia nüchikü chi Senyotkai sünain naa'ayajiraain ma'i namaa na judío aashajaashikana pütchi griego. Shiasa'a sünainjee tia, no'uteekalaka naa'in. ³⁰ Nayasa'a na anoujashiikana, natüjaapa saa'u tü aa'inneekat nüka Saulo, no'unirüin nia Cesareamüin, je yalejee najütüin nia chamüin Tarsomüin.

³¹ Jimatakalaka saa'in mmapa'akat namüin na anoujashiikana napüshua'a chajanakana sulu'u tü mmakalüirua cha'aya Judea, Galilea otta Samaria. Akatsinraasü ma'i naa'inrua sünain nanoula sünain kojotüin chi Senyotkai natüma waneepia. Je sükajee nükaalinjain naya chi Naa'inkai Maleiwa, o'unüshii naya sulu'u nokojuyalaain ma'i.

Anashi Eneas nütüma Pedro

³² Je mapa Pedro, o'unanajüshi sulu'upünaa wane'ewai sukua noumain na anoujashiikana sünain waraittaa naa'u. Je antatataalain nia nanainmüin na kepiakana sulu'u tü pueulo kanüliakat Lida. ³³ Je yala, nünta ainchi wane wayuu oukta asa'achi je oukta atünachi, kanüliashi Eneas. Eichi nia mekiisalü juya sünain ju'letaa.

³⁴—Eneas, ipütamaapa! Anaichipa pia nütüma Jesucristo. Pükotchajaa puju'leja —nümakalaka Pedro nümüin.

Je so'ujee tia, atamataashi Eneas. ³⁵ Je süka anaichipain joo nia shi'rüin tü wayuukolüirua chajatkat sulu'u Lida otta sulu'u tü mmakat Sarón, anoujashii joo naya nünain chi Senyotkai.

Aso'iraasü saa'in Dorcas nütüma Pedro

³⁶ Je sulu'u wane pueulo miyo'u kanüliasü Jope, eesü wane wayuu anoujasü kanüliasü Tabita, je süka pütchi griego, "Dorcas" münüsü. Je tü wayuukat, aa'intüsü waneepia kasa anasü sünain sükaalinjain na wayuu müliashiikana. ³⁷ Shiasa'a so'u wane ka'i, antüsü ayuulii sünain, je mapa, ouktakalaka shia. Je süchikijee so'oojinnüin, e'ikajaanüsü shia sulu'umüin sütaüjia tü iipünaajatkat miichi, süka paa'uwaain tü shipiakat. ³⁸ Je Jope, ka'yatüsü su'unalut sünainjee Lida eere Pedro. Shiasa'a na anoujashiikana, süka natüjaain naa'u sünain yalain nia, naluwataakalaka piamashii wayuu süpüla maa nümüin: "Jalia'aya waya. Anashia pu'unüle wamaa joolu'uchon Jopemüin, eemüin na wawalayuu ajütakana waya".

³⁹ Je o'unamaatüshi joo Pedro namaa. Mayaashi antüin nia, e'ikajaanüshi eemüin tü ouktüsükat. Je yala eeshii nüpüla wane jeyuu oukta a'wayuusechii. Noutkajaakalaka joo nia sünain na'yalajüin ma'i je sünain nee'iyatüin nümüin tü nashe'in saainjanainkat paala Dorcas namüinrua kataiwa'aya so'u. ⁴⁰ Nujuittirüin joo Pedro naya napüshua'ale'eya. Je achuntüshi joo nia nümüin Maleiwa sünain nüsapainkain. Keraapa nia süchikijee achuntaa, apalaitaashi sünainmüin tü ouktüsükat sünain nümüin sümüin: "Pütamaa, Tabitaa". Shiasa'a shiakat, sujutalüin joo tü so'ukot. Je mayaashi shi'rüin Pedro, süikkalaakalaka. ⁴¹ Shiasa'a naapaakalaka shia sajpü'ipa sünain nütamate'erüin. Je neenakalaka na anoujashiikana namaa na jeyuu oukta a'wayuusechikana süpüla nii'iyatüin shia namüin sümaa katüin

so'u. ⁴² Je a'walakajaasü süchikü sulu'upünaa süpüshua'a tü pueulokat Jope. Je wainma wayuu, anoujasü sulu'ujee nünain chi Senyotkai. ⁴³ Makatüshi Pedro kojuya ka'i sulu'u Jope nipialu'u wane wayuu akut-tirajüi kanüliashi Simón.

10

Cornelio, aluwataashi nünain Pedro

¹ Eeshi wane wayuu kanüliashi Cornelio cha'aya sulu'u tü pueulokat Cesarea. Je nia, sülaülashi poloo shikii surulaat sünainjee tü waneekat shi'ipapa'a surulaat romano chakat Cesarea, tü kanüliakat Italiano. ² Je nia, wayuu keisalashi sümüin nükuaiippa nu'upala Maleiwakai. Je kojutshi Maleiwakai nütüma otta natüma napüshua'a na eekana nipialu'u. Je aapawaishi nia neerü süpüla akaalinjiaa na judío müliajüshiikana otta aashaja'awaishi nia waneepia nümaa chi Maleiwakai.

³ Shiasa'a so'u wane ka'i aliika ka'ikat, nii'yataakalaka wane aapiee nümüin, nüma'anajeejachi Maleiwakai. Ni'rashantain ma'i süka no'u sünain ekerolaa nünainmüin eejachire nia. Nümakalaka chi aapieekai nümüin:

—Cornelio.

⁴ Je Cornelio, yalaichija'a nia chüntüin no'u nünain. Nüsouktakalaka nümüin sümaa tüntüin ma'i naa'in:

—¿Kasa wayuu, laülaashikalee?

Naashajaakalaka aapieekai nümüin nüchukua'a:

—Anashiisü nümüin Maleiwakai paashajaain nümaa otta pükaalinjain tü müliajüsükat. ⁵ Je joolu'u, püjüta pümata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa wane wayuu kanüliashi Simón, chi Pedro münakai. ⁶ Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia, akuttiirajüi, kepiakai sotpa'a palaakat.

⁷ Niasa'a Cornelio, nu'unapa chi aapiee aashajaashikai nümaa, neenajakalaka piamashü na nüchepchiakana otta waneeshia surulaat no'uluku na nümaatalakana aa'in, keisalashi sümüin nükuaiippa nu'upala Maleiwakai. ⁸ Je süchikjee nükjüin namüin süpüshua'a tü ni'rakat otta tü nükjüjakat chi aapieekai nümüin, nüjütakalaka naya Jopemüin.

Tü kasa ni'rakat aa'in Pedro

⁹ Shiasa'a watta'amüin, kale'o ma'i ka'ikat, Pedro cha'aya Jope, wanaa sümaa nalü'ülüin ma'i na wayuukana sünainmüin tü pueulokat, nüliikajaakalaka sünainmüin wane müsü saa'in süpa'a miichi yaasü saa'ujee tü miichikat sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai.

¹⁰ Süntakalaka jamü nünain. Nikeekalaka aa'in. Je süma'inru'u sü'lakajaanüin tü niküinkat, antüsü nünainmüin wane müsü saa'in lapü. ¹¹ Eerulaataalasü saa'in sirumakat no'ulu'u. Ni'rakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in wane kuluulu ashakatüin süpa'amüin mmakat. Kaalajasü sünainjee tü pienchisükat sot. ¹² Eesü su'uluku mürüt koo'uisükat yaa sulu'u, otta su'uluku tü kasa lemtüsükat mmolu'u, otta su'uluku tü wuchii waawatsükat iipünaa. Eesü su'uluku süpüshua'ale'eya yaa sulu'u. ¹³ Shiasa'a naapakalaka wane pütchi müsü nümüin:

—Pedroo, püüjawaata pikaaiwan.

¹⁴ Je nüsouktakalaka Pedro:

—iNnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi eeichin teküin eekai süpülajünüin woulia wayakana judiökana.

15 Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a:

—Tü eküülü nüpülaajapü'ukat paala Maleiwakai, nnojotsü apülaajünajatuin maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümüin: Nnojo ayatuin "Apülaajünüsü toulia türa" pümüin sümüin.

16 Je apünüintua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee, ojoolochijaanusü tü kuluutkat chai sükua sirumalu'umüin süchukua'a.

17 Je wanaa sümaa yaain shiüwa'ajaain naa'in Pedro sünaain nüchaje'erüin naa'in sünaain jamalu'ulüin tü ee'yalaakat nümüin, nantapaatakalaka na wayuu nuluwanaajalakana Cornelio so'ulu'umüin nipia Simón eejachire nia. Süka nasakiijain sünaain, nanta anainrü.

18 Nasakitkalaka sünaain emetülüin nanüikü: "¿Nnojoishi yaain ji'rüin katunkülein wane wayuu kanüliashi Simón, chi Pedro münakai?"

19 Je yaataaiwaja'a Pedro sünaain aashaje'eraa naa'in sünaain tü ee'yalaakat nümüin shii'iree niyaawatüin saa'u jamalu'ulüin, nümakalaka chi Naa'inkai Maleiwa nümüin:

—Piirakaa, Pedro, anaa apünüinshii wayuu achajaashii püchikü.

20 Puuntawaata sünaain ashakataa pu'unaiwa namaa. Je nnojo wain-majüin paa'in saa'u o'unaa namaa süka tayain kamajalain naya süpüla nasaajüinjachin pia.

21 Je ashakatüshi Pedro nanainmüin. Je nümakalaka namüin:

—Taya chi wayuu jüchajaakai achikü. ¿Kasa te'iyouka amüin jia?

22 Je nasouktakalaka na wayuukana:

—Nüjünala waya Cornelio, chi sülaülashikai poloo shikii surulaat romano. Wayuu aa'inrakai tü anasukat je kojutshi Maleiwakai nütüma. Otta na judiokana, naashajaa achikichi nia sünaain wayuuin anamia. Aasha-jaashire'e wane aapiee nümää, nümää'anajeejachi Maleiwakai süpüla nusaajirüinjachin pia nipialu'umüin süpüla aküjaa tü püküjüinjatkaleje achikü nümüin.

23 Niasa'a Pedro, nikerotitkalaka naya paülü'umüin. Atunkaashii naya nümää'ana so'u tia. Je watta'amüin, nu'unakalaka namaa. Otta eesü no'uluku na anoujashii Jopeje'ewaliikana o'unüin namaa süpüla nu'uyaaanaa Pedro.

Pedro sünaain aküjaa nipialu'u Cornelio

24 Shiasa'a waneemüin ka'ikat, nantapaatakalaka Cesareamüin, eejachire Cornelio sünaain a'atapajaa naya sümaa nüpüshi otta na nütünajunnuu nnojotkana yalejeein aa'in nuulia, tü naapirüinkalüirua paala.

25 Je wanaa sümaa nüntüin Pedro nipialu'umüin Cornelio, ajuittaashi nia nüpanapa sünaain nu'ttüin süka nüsapain yaa nuu'uleepshimüin, shiyaawase kojutüin nia nütüma süka pülashiyain nia naashin. 26 Nümakalaka Pedro nümüin:

—¡Pütamaa! ¡Wayu'uya ne'e taya wanaa pümaa!

27 Nekerotkalaka paülü'umüin sünaain yootüin naya, eejatüle jutkatüin wainma wayuu nüpüla. 28 Shiasa'a nümakalaka Pedro namüin:

—Jiakana, jütüjaa aa'ulu wakuaippa wayakana judiokana sünaain süpülaajünüin nüpüleerua wane judío aleewainjachin nümää wane wayuu gentile otta nürütkaainjachin nünainmüin. Akaisa'a nüchiaaichipain taya Maleiwakai suulia "Apülaajünüsü toulia" tamüinjachin aa'in tale'eru'u sümüin jaralü yaa. 29 Shiaja'a to'unamaata atümalü chejee sünaain nnojolin tü'alijiraain wanaa sümaa jüsaajirüin taya. Je joolu'u, tatüjawee aa'ulu sünaain kasain jüsaajira apüla taya.

30 Nüsouktakalaka Cornelio:

—Eirü pienchi ka'i süchiirua maja'a ka'i yaa, yaajachi taya tepialu'u aamaja'alüün otta aashaja'alaain nūmaa Maleiwakai. Je nii'yataakalaka wane aapiee tamüin, kachuwala ashe'inchi ma'i, nūma'anajeejachi Maleiwakai. ³¹ Nūmakalaka tamüin: "Cornelioo, naapüin Maleiwakai pünüükü sünain aashajawaa nūmaa otta anashiisü nümüin pūkaalinjain tü müliajüsukat. ³² Püjüta pūmata wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwana", nūmakalaka pümüin. "Katunküleshi nia nipialu'u wane niisholia, akuttiirajüi, kepiakai sotpa'alaalakata", müshire'e tamüin chi aapieekai. ³³ Taluwataamaatalakaja'aka wayuu pünainmüin süpüla nasaajünjachin pia. Anasüja'a tü paa'inrakat sünain püntüin. Anaakalaka joo waya jutkatüin nu'upala Maleiwakai süpüla waapajünjatüin süpūshua'a tü nüküjirünjatkat pia wamüin.

³⁴ Nu'ttakalaka joo Pedro sünain aashajawaa. Müshi nia mayaa:

—Alu'ujasa'a joolu'u, tayaawatüitpa aa'u sünain shiimain nnojölün kö'uin nūkaippa Maleiwakai sümüin wayuu. ³⁵ Wayuu eekai ein sulu'u mmakat süpūshua, kojutkat atüma Maleiwakai otta aa'inrakat tü anasukat, nnojoleerü nüjütaain amaa shia, ja'itairü judío'in otta nnojorüleje'e judío'in shia. ³⁶ Aküjashi paala taya: Chi Maleiwakai, nüküjirüitpa nünükü wamüin wayakana nu'uliwo'ukana Israel, tü süchikükat anajirawaa aa'in einjatkat nūmaa nükajee Jesucristo, chi sülaülashikai wayuu süpūshua'ale'eya. ³⁷ Jüche'ojüle joo süchikü tü alatakak sainküin tü mmakat Judea, o'ttototoolain shia süchikijee nüküjün Juan nüchikü chi Maleiwakai sümüin wayuu sünain nümüin sümüin: "Anashii mūleka juwoutisaajirüle". ³⁸ Jütüjaa aa'uchi Jesús chi Nazaretje'ewakai sünain naapünün nütüma Maleiwakai chi Naa'inkai nümüin otta pūlaa. Je jütüjaa aa'ulu sünain waraittapü'ün nia sainküin mmakat sünain aa'inraa kasa anasü je sünain nüshatirün suulia wayuu tü müliaa shi'rakat nütüma chi Yolujaakai. Nainküin tüü süpüla naa'inrüin süka eejachin Maleiwakai nūmaa.

³⁹ "Je wayakana, tayakai otta na waneinnua eejanakana nūmaa Jesús, we'rajün sükua süpūshua'ale'eya tü naa'inrakat cha'aya Jerusalem otta sulu'upūnaa tü mmakalüirua eekat wanaa sūmaa sulu'u Judea. Je süchikijee, o'ütüna aa'inchi nia sünain nükachennün sünain wane kuruusa. ⁴⁰ Je Maleiwakai, nūso'ire'era aa'inchi nia so'u apünün ka'i je nii'yate'erün nia wamüin. ⁴¹ Nnojoiishi nia ee'yataain sümüin wayuukat süpūshua'a. Waya ne'e nii'yataaka amün, wayakana nūneekatüjülüikana Maleiwakai süpüla we'rajünjatüin sükua tü naa'inrakat nüka. Shiimain tü waküjakat nüchikü, süka eküshii waya nūmaa je asüshii waya nūmaa süchikijee nūso'iraain aa'in. ⁴² Je Maleiwakai, nüjütün waya süpüla waküjünjanain nüchikü Jesús sümüin tü wayuukalüirua süpūshua'a sünain ni'itaa'in nia süpüla joyotoo süpüla kasalajanaa atüma sümüin saainjala wayuu süpūshua'ale'eya, türa eekai katayülün so'u je maa aka türa eekai ouktürün. ⁴³ Je napūshua'a na nünükimaajanakana Maleiwakai, naküja achikichi paala Jesúska chii, sünain moteerün naa'in chi Maleiwakai nükajee, naainjala chira eekai nünoujain nünain".

Chi Naa'inkai Maleiwa, antüshi sulu'ümüin naa'in na gentilekanaya

⁴⁴ Yaataaiwaja'a Pedro sünain aashajawaa, antala'a müshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ümüin naa'in napūshua'ale'eya na eejanakana sünain aapajaa tü pütchikat. ⁴⁵ Nayasa'a, na anoujashii judiökana antüshiikana nūmaa Pedro, naponojoo amaalü sünain nüntün chi Naa'inkai Maleiwa

sulu'umüin naa'in na eejanakana mayaa'inje'e gentilein naya. ⁴⁶ Natüjaa aa'u süna'in nüntüin, süka ne'rüin naya süna'in aashajawaa süka pütchi naata je süna'in a'waajaa Maleiwakai. ⁴⁷ Shiasa'a nümakalaka Pedro:

—Saa'in tamüin, woutiiseeshii na wayuukana joolu'u süka kamüin naya chi Naa'inkai Maleiwa maa aka wamüin nia. ¿Anasü süka tian?

⁴⁸ Nüjütakalaka naya süpüla woutiisainjanain saa'u nünülia Jesu-cristo. Shiasa'a süchikijee, nachuntakalaka nümüin Pedro süpüla makatünjachin nia namaa süpüla kojuya ka'i.

11

Pedro, aküjashi namüin na anoujashiikana cha'aya Jerusalén nachikü na gentilekana süna'in anoujaa

¹ Na Aluwataaushikana otta na anoujashiikana chakana Judea, naapa achikichii na gentilekana süna'in anoujaa nünüikü Maleiwakai. ² Shiasa'a wanaa sümaa nüle'ejüin Pedro Jerusalénmüin, shiyoujünakalaka nümüin tü naa'inrakat natüma na judío anoujashiikana nünain Cristo, na cho'ujaakana aajüin shi'yote'ennüin süta wayuu süpüla su'tte'ennajatüin nütüma Maleiwakai. ³ Je nasakitkalaka nia:

—¿Jamüshi pia chejeekalaka süna'in ayaataa saa'u wayuu gentile je süna'in pikataalain sümaa?

⁴ Je Pedro, nüküjalakala namüin süpüshua'ale'eya su'ttieepüshijee tü alatakak paala, süna'in nümüin namüin:

⁵ —Chajachi taya sulu'u tü mmakat Jope. Shiasa'a wanaa sümaa taashajaain nümaa Maleiwakai, süntala'a sümakalaka tanainmüin wane müsü saa'in lapü. Te'rakalaka wane kasa miyo'u ma'i müsü aka saa'in kuluulu ashakatüin sümaa kaalajain süna'injee tü pienchisukat sot chejee sirumalu'ujee süpa'amüin mmakat eejachire taya. ⁶ Tanalaakalaka sümüin süpüla te'rünjatüin kasain ein yaa sulu'u. Je eekalaka te'rün tü müüt miichipa'ajtkat otta tü kasa jashichi kepiakat wuna'ainküin. Je eesü tü kasa lemtüsukat mmolu'u otta tü wuchii waawatsukat iipünaa.

⁷ Shiasa'a taapakalaka wane pütchi müsü tamüin: “Pedro, püjawaata pikaaiwan”. ⁸ Je tasouktakalaka: “iNnojo, Maleiwakalee! Nnojoishi ein teküichin eekai süpüla'jünüin woulia wayakana judiökana”. ⁹ Je süsouktakalaka tü pütchikat süchukua'a süna'in sümüin tamüin: “Tü eküülü nüpüla'japü'ukat paala Maleiwakai, nnojotsü apüla'jünajatüin maa'utpünaa yaa naashin. Müshijese'e müin taya pümüin: nnojo ayatüin 'Apüla'jünüisü toulia türa' pümüin sümüin”. ¹⁰ Apününtua ma'i sülatüin tüü. Je süchikijee tia, ojoolochijaanüsü süpüshua'a chai sükua sirumalu'umüin süchukua'a.

¹¹ “Wanaa ma'i sümaa tia, nantapaatakalaka so'ulu'umüin tü miichikat apünüinshii wayuu aluwataaushi chejee Cesareajee süna'in asaajaa taya.

¹² Je chi Naa'inkai Maleiwa, nümüshi taya süna'in to'unajachin namaa sümaa nnojölüin wainmajünjatüin taa'in saa'u o'unaa. Je o'unüshii tamaa na aippiruashiikana wawalayuu yaakana joo ji'rün tamaa. Je wakerotkalaka wapüshua'ale'eya sulu'u nipia chi wayuu asaajitkai taya.

¹³ Je nüküjalakala wamüin chi wayuukai süna'in ni'i'yataain wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai nümüin cha'aya nipialu'u. Süna'in yaain sha'watüin chi aapieekai nü'ütpa'a, nümakalaka nümüin: 'Püjüta pümeta wayuu chamüin Jopemüin nasaajaiwa chi wayuu kanüliakai Simón, chi Pedro münakai. ¹⁴ Nieechi aküjaka pümüin süna'in jamünjachin pia süpüla pu'ttaainjachin otta napüshua'a na eekana pümaa pipialu'u suulia jaainjala'.

15 “To'ttaiwa'aya ne'e sünain aashajawaa namüin, antala'a müshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'umüin naa'in maa aka paala nüntüin sulu'umüin waa'in wayakana judío anoujashiikana. 16 Je yalapünaa, sotokalaka taa'in tü nümakat paala chi Senyotkai wamüin: ‘Shiimain sünain nuwoutisaajapü'ün Juan wayuu süka wüin, alu'ujasa'a jaakana, alaterü sünain anain jükuaippa tatüma. Woutiiseena jia nüka chi Naa'inkai Maleiwa sükajee nikeroleechin sulu'u jaa'in', müshi nia wamüin. 17 Süka niain aapüin Maleiwakai chi Naa'inkai namüin, maa aka naapüin nia wamüin wayakana süchikijee wanoujain nünain chi Senyotkai Jesucristo, ¿jaraikalaka joo taya süpüla touküinjachitalain nüchikü Maleiwakai?”

18 Je na wayuukana sütüma naapüin tüü, noo'ulaakalaka suulia ayoujaa. Na'waajakalaka Maleiwakai sünain namüin:

—Anakaiche ma'i chi Maleiwakai sümüin wayuu gentile, sünain een nütüma süpüla shiyaawajaainjatüin suulia saainjala süpüla eenjatüin shia nümaa waneepia.

Na anoujashiikana cha'aya Antioquía

19 Na anoujashiikana a'walakajaakana paala süpüleerua tü müliaa aa'in antakat noo'omüin süchikijee nu'utünüin aa'in Esteban, o'onuwaashii sainküin mmakat süpüshua. Chatataatsü o'otüin napüshi Feniciamüin, Chipremüin otta Antioquiamüin. Je eepünaale no'otüin, naküja achiküt tü pütchi nüchikümaaajtkat Jesús. Akanasa'a nayain ne'e naküja amüin, na judíoiraakana wanaa namaa. Makalaka ne'e na wayuukana griegokana, maküjuuin amüin. 20 Akanasa'a ee'inya wane wayuuinnaa na'aka, cheje'ewalii Chipre otta Cirene, antapaatüin Antioquiamüin. Naküjakalaka joo namüin na griegokanaya süchikü tü pütchi anasukat nüchikü chi Senyotkai Jesús. 21 Je chi Maleiwakai, nükaalinjain naya süka tü nüpülaikat. Kaa'ukalaka ma'i tü nanüikukat sümüin tü wayuukalüirua. Kojuyakalaka ma'i wayuu oo'ulaayaa makat tü sünoujapü'ukat anain paala süpüleerua anoujaa nünain chi Senyotkai.

22 Nayasa'a na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Jerusalén, naapapa nachikü na griegokana sünain anoujaa cha'aya Antioquía, najütüin Bernabé chamüin süpüla analawaa namüin. 23 Je wanaa sümaa nüntüin Bernabé chamüin, talatüshi ma'i nia süka ni'rüin sünain anamiain Maleiwakai namüin na wayuu griegokanaya. Aashajaashi nia namaa napüshua'a süpüla nachecherüinjatüin ma'i naa'in sünain ayataa waneepia nüchiirua chi Senyotkai. 24 Nükaalijüin naya süka wayuuin nia anamia sümaa kanoulain ma'i nia otta niain katsüin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u. Sünainjee tü nükjakat, anoujasü wainma wayuu nünain chi Senyotkai.

25 Nu'unakalaka joo Bernabé Tarsomüin nii'iree Saulo. 26 Je nüntapa nünain, nümaashi nia Antioquiamüin, eejanale naya kettatüin wane juya natüma sünain outkajawaa namaa na anoujashiikana sünain ekirajaa wainma wayuu. Yalejeesü ma'i Antioquajee akumalaain tü “cristianos” namünüin na anoujashiikana, “na nümaajanakana Cristo” malu'ut.

27 Je su'unnaa ka'ikat tiairua, eeshii wane wayuuinnaa nünuikimaajana Maleiwakai antapaatüin Antioquiamüin chejee Jerusalénjee. 28 Je wane no'uluku kanüliashi Agabo, nüsha'walaakalaka pasanainmüin nanain na jutkatshiiikana sünain nükjain nükajee chi Naa'inkai Maleiwa sünain süntajateerüin wane ka'i alinjatkat o'u ma'i jamü saa'u mmakat süpüshua. (Ekerajüsü tüü wanaa sümaa niain joyotüin Claudio cha'aya Roma süpüla aluwatawaa saa'u tü mmakat.) 29 Nayasa'a na anoujashii

chajanakana sulu'u Antioquia, "Anakaja'a müleka waniijiraale wane kasa wakaalinjiajatü na wawalayuu chakana kepiain Judea. We'iteerü tü wainkakaleje ne'e süpüla we'itüin", namajiraakalaka. ³⁰ Makalaja'aka shia natüma. Najütakalaka tü nakotchajalakat nümaa Bernabé otta Saulo namüin na laülaashiikana napüleerua na anoujashiikana cha'aya sulu'u Judea süpüla neitajünjatüin shia naka na anoujashii eekai müliain sütüma tü jamukat.

12

Ata'ülinnüshi Pedro nütüma Herodes

¹ Je su'unnaa ka'ikat tiairua, Herodes chi aluwataashikai sulu'u tü mmakat, nütajirüin joo no'ulukü na anoujashiikana süpüla müliajünjatüin ma'i naa'in nütüma. ² Je nu'utira aa'inchi Jacobo chi nuwalakai Juan süka chajaruuta. ³ Sükajee ni'rüin Herodes naa'in na judiokanairua sümaa talatüin naa'in süka ouktüichipain Jacobo, nüpüreesajitkalaka joo Pedroya'asa. Je tüü, eesü alatüin wanaa sümaa sükalia tü mi'iraa kanüliakat "Pascua" münüin, ekaanapü'ukat anain tü pan ma'akatsakat soolojia. ⁴ Ekerotinnüshi joo Pedro sulu'u püreesaapülekat nütüma Herodes. Je cha'aya kawaariaseshi nia poloo aippiruamüin surulaalüirua sulu'u pienchiwalin shia süna'in pachuku-atüin naya süna'in anajaa naa'u. Je tü jülüjakat naa'in Herodes shia naapajachin nikii Pedro süpüla ouktaa no'upala na judiokanairua süchikijee tü mi'iraakat. ⁵ Eeshijese'e joo nia süna'in a'tapiyowin ma'i nia sulu'u tü püreesaapülekat. Je na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua, achunteshii naa'u nümüin Maleiwakai waneepia.

Ajütüna achikichi Pedro nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa

⁶ Je aipa'a süpülapünaa tü ka'i saapünajatkat o'u nikii Pedro süpüla ouktaa, eejaittaa nia atunkajattaain sa'aka piamasü surulaat süna'in kapüin nia süka piamasü kaleena. Je yaakanaja'a na wane surulaatkana waariain so'ulu'u tü püreesaapülekat. ⁷ Je antüshi joo wane aapiee nüna'inmüin nüma'anajeejachi chi Maleiwakai. Shiasa'a sulu'upünaa tü püreesaapülekat, warattuuisü ma'i nütüma. Nüchijinnakalaka Pedro nütüma süna'in nu'watüin yaa nüchüipa'anain.

—Pütamawaataa —müshi joo nümüin. Je ajunuuyaayaa müsü joo tü kaalenakat nüpüsukat süna'injee najapü.

⁸ —Pa'anaa püshe'in je püsapaatse. Joo'uya, pu'una tachiirua —nümakalaka nümüin. Je makalaja'aka shia nütüma Pedro.

⁹ Je ajüittüshi Pedro sümaa nu'unüin nüchiirua chi aapieekai. Je Pedro, nnojotsü nütüjaakai saa'u tü naa'inrakat chi aapieekai süna'in shiimüin. Ko'upe'ejayaashi ne'e naa'inru'u. ¹⁰ Je o'unüshii naya nalatüin joo tü palajatkat je tü süchiiruajatkat waariapülee eejanale ne'rajüin na surulaatkana. Antüshii naya süna'inmüin tü puatto'u kachueerakat tü antakat süna'inmüin tü kaayekat. Je tüü, ojutalaasü ne'e sümüiwa. Ojuittüshii joo naya süna'in no'unüin sulu'upünaa wane kaaye. Je yajejeechikü, akatala'alaa müshi chi aapieekai nuulia.

¹¹ Je Pedro, niyawatüitpa aa'u joo shia. Je müichipa joo nia: "Tatüjaaitpa aa'u joolu'u süna'in shiimü'inya nuluwataain Maleiwakai chi aapieekai süpüla nujuittirüinjachin taya najapulu'ujee Herodes otta suulia tü kasa naa'inrajatkat na judiokana taka".

12 Je nütüjaapa saa'u Pedro tüü, o'unüshi joo nia shipialu'umüin María, tü niikat Juan, chi Marcos münakai. Je eejatü wayuuirua wainma jutkatüin shipialu'u María sünain aashajawaa nümaa Maleiwakai. 13 Je nütaletüin joo Pedro süpottonseo'u tü paatiakat. Süntakalaka wane jintut kanüliasü Rode sünain analawaa nümüin. 14 Je shiyaawatapa nüümüikü Pedro sünain asakiraa, awataasü paülü'ümüin süpüla süküjüin nüchikü sünain yalain nia so'ulu'u tü paatiakat. Nnojotsü saa'inru'ukai saa'in sünain sujutalaatüin süka talatüin ma'i shia.

15 —¡Mamainnasü pia! —müshii joo naya sümüin.

Je ayatsia shia ichein süchiirua sümaa shiümüin shia.

—Shia ne'e ee tü nujuyakat —müshii joo naya.

16 Je ayatshia ataletüin ma'i Pedro. Nojutat namüsüja'a tü pottonkat nüpüleerua. Mayaashi ne'rüin nia, patatshii ma'i nayairua.

17 Nüchuntüin Pedro süka najapü namüin ko'uko'ulüinjanain. Nüküjain joo tü nükuaippakat sünain nujuittirüin nia chi Maleiwakai sulu'ujee tü püreesaapülekat. Je nüümüshii naya'aya:

—Jüküja süchikü tüü nümüin Jacobo je na wanee wawalayuukana.

Je ojuittüshi joo nia yalajee yala.

18 Je ja'yuupa shia, yoota'in müsü joo tü surulaatkalüirua. Nnojotsü nayaawata aa'u sünain jamüin nükuaiappa Pedro. 19 Nüchaje'era achikichi joo nia Herodes, je nnojoiishi antüna anain joo nia. Je süchikijee, asakijinnüshii na surulaatkana nütüma. Je keraapa süchikü nüsakijirüin naya, nu'tira aa'inchi joo naya sünainjee isain Pedro nama'anajee. Süchikijee mapa, ojuittüshi Herodes Judeajee sulu'ümüin Cesarea süpüla kepiaa chamüin.

Ouktüshi Herodes

20 Je Herodes, jashichishi ma'i namüin na wayuukana kepiakana sulu'u tü pueulokalüirua Tiro otta Sidón. Nayasa'a na wayuukana, paa'inwajiraashii joo naya süpüla su'unüinjatüin no'uluku nüma'anamüin sünain achuntaa nümüin anawaa nümaa. Süka jamüin, tü eküülü ekünakat sulu'u Tiro otta Sidón, sulu'ujeejatia ne'e tü mmakat nuluwataakat alu'u Herodes. Je nantapa, süka jashichishin Herodes namüin, niakalaka neme'era aa'in palajana chi wayuu ni'ipajachikai sünain tü a'yatawaakat kanüliakai Blasto. Je nükejee niakai, eekalaka süpüla nachuntüin anawaa nümüin Herodes.

21 Niasa'a Herodes, ni'itaakalaka wane ka'i napüla naashajaainjatkat o'u namaa. Je so'u tü ka'i ni'itaakat, na'atüin wane ashe'inyüü anasü ma'i süpüla nüikkalaain saa'u tü niinasekat joyotopü'ukat aa'u nia süpüla aluwatawaa. Je nüküjakalaka wane pütchi namüin na wayuukana süpüla naapajüin shia. 22 Je süpüshua'a tü eejatkalüirua sünain aapajaa, su'waatayaa sümakalaka sünain sümüin: "¡Chi aashajaakai, nnojoiishi wayuuin, maleiwan!" 23 Je wanaa ma'i sümaa, ayuuijaakalaka Herodes nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwakai süka kapülain naa'in Herodes nu'waajünüin sütüma tü wayuukalüirua nuulia Maleiwakai. Sükajee tia, oukta'alakalaka nia sütüma jokoma.

24 Je nüümüikü Maleiwakai, ayurulaataalasü sünain aküjünaa sümüin wayuu.

25 Je kettaapa nütüma Bernabé otta Saulo tü a'yatawaa aapünakat najapulu'u, tü e'ikajawaakat neerü Jerusalénmüin, ale'ejüshii naya yalejee Antioquiamüin nachukua'a sünain namaain Juan, chi Marcos münakai.

13

Ajütünüşhii Bernabé nūmaa Saulo sūpūla o'unaa sainkūin mma sūnain akūjaa nūchikū Cristo

¹ Je na'aka na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Antioquia, eejatü wayuuirua aapirülii wayuu süka nünüikü chi Maleiwakai otta wayuuirua ekirajülii wayuu sūnain sükaippainjatkat sūnain anoujaa. Eejachi makai aka Bernabé, Simón chi Niger mūnakai, Lucio chi Cireneje'ewaikai, Manaén chi nūmaajachikai Herodes tepichijaiwa'aya naya (chi Herodes, sülaülashikai Galilea paala), otta wane eejachika nia Saulo. ² Je so'u wane ka'i wanaa sūmaa yaain naya sūnain a'waajaa chi Maleiwakai otta sūnain aamajaa, nūmakalaka chi Naa'inkai Maleiwa namūin: "Jūkatala tamūin Bernabé otta Saulo sūpūla tü a'yatawaa teenajakat apūla naya". ³ Je süchikijee naashajaain nūmaa Maleiwakai otta naamajūin, ne'itaakalaka najapū naa'u shiyaawase naikkale'ennūin sūnain tü a'yatawaaikat. Je ajütünüşhii naya natūma sūnain tü a'yatawaaikat.

Anoujaichipa chi sülaülashikai Chipre

⁴ Sūnain najütünūin nütūma chi Naa'inkai Maleiwa, o'unaja'a namūin chai nakua Seleuciamūin. Je yalejee naapaain wane anua chai nakua Chipremūin, tü mmakat pasanainkat sūnain palaakat. ⁵ Je nantapa chamūin, ashakanuwaashii naya sulu'umūin tü pueulokat Salamina. Je yala o'ttüşhii naya sūnain akūjaa nünüikü chi Maleiwakai sulu'upūnaa tü ekirajüleekat na judiokana. Je eejachia Juan chi Marcos mūnakai namaa sūnain akaalinjaa naya.

⁶ Na'üta achiküt joo süpa'a Chipre sūpūshua'a, antapaatashii naya sulu'u tü pueulokat Pafos yala'aya ne'e sulu'u Chipre. Je yala nanta anainchi wane wayuu judío ouutshi kanülüashi Barjesús. Je nia, wayuu alaa ma'i, akūjūiyaataatshi nünüikü Maleiwakai naashin. ⁷ Je nia chajaittaa apashii nūmaa chi wayuu romanokai sülaülashikai Chipre kanülüakai Sergio Paulo. Sergio Paulo, nia wane wayuu kekiishi ma'i. Neenajitkalaka Bernabé otta Saulo süka naapajeein ma'i nünüikü chi Maleiwakai. ⁸ Niasa'a chi ouutshikai, Elimas mūnakai (tü "Elimas" makat, "ouutshi" malu'ulu), nnojoliishii nuu'ulawein naya sūnain akūjaa tü pütchikat suulia nūnouja'alajūin chi laūlaashikai. ⁹ Niasa'a Saulo, chi Pablo mūnaka'iyasa, sūnain niain katsūin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa naa'u, niirakaakalaka sūpūla nua nūmūin:

¹⁰ —|Wayuu pia alaa, wayuu pia kama'ūrai, müshi aka pia chi Yolujaakai sūnain me'rūinyeein kasa anasü! Ayatshi pia waneepia sūnain alajaa tü akuaiippaa lotüsukat ni'itaakat Maleiwakai sūpüleerua wayuu. ¹¹ Je saa'u tia, süsälainjachi joo pia nütūma chi Maleiwakai. Antajatü wane mo'uaa pūnainmūin, nnojoleetkalaka pi'rūin sūpūla jera ka'i nuwarala chi ka'ikai.

Shiasa'a yala'aya wanaa sūmaa tia, müsata müsata müsü tü mmakat no'ulu'u Elimas. Mo'ukalaka nia. Lemta'ain müshi joo nia sūnain achajawaa wayuu ajattūinjatkat nia süka mo'uichipain nia. ¹² Je chi laūlaashikai, ni'rapa tüü, anoujashi nia. Kapūlasü ma'i naa'in tü nūchikukat chi Senyotkai.

Pablo, aashajaashi nūchikū Jesús cha'aya Antioquia sü'ütpa'a Pisidia

¹³ Je Pablo namaa na nūmaajanakana, naapaain anuakat Pafosjee, o'unūin naya Pergemūin, cha'aya sulu'u tü mmakat Panfilia. Je Juan Marcos yala, nūpütūin naya. Ale'ajaashi nia nuchukua'a Jerusalénmūin.

¹⁴ Je yalejee Pergejee alatüshii naya chai nakua eemüin wane pueulo kanüliasü Antioquia chakat sü'ütpa'a tü mmakat Pisidia. Je yala Antioquia, o'unüshii naya, so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiökana, sulu'umüin tü ekirajüleekat na judiökana je naikkaajaakalaka yala.

¹⁵ Je süchikijee saashaje'ennün shi'ipa tü nüshajalakat Moisés otta na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, na sülaülashiikana tü ekirajüleekat, nachuntakalaka nümüin Pablo otta Bernabé nayainjanain aashajaain. Müshii naya namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, müleka eere wane pütchi jümüinjatkat wamüin süpüla akaalinjia waya, eesü süpüla jümüin joolu'u.

¹⁶ Nütamaakalaka Pablo sümaaja'a nüchüntüin süka najapü yüü'üyüülünjanain naya. Müshi nia namüin:

—Wa'lemüinyuinnuaa, jiakana nuu'uliwo'ukana Israel otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, jaapaja tanüikü. ¹⁷ Chi Maleiwa Wamaleiwasekai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, nukatalüin na watuushinuukana nüpüla. Wattasü naalin otta kanüliashaatashii naya nütüma chaiwa'aya naya kepiain Egipto, tü mma naatakat koumainshi. Je mapa, niyu'lüin naya süka nüpülain sulu'ujee tia mmakat. ¹⁸ Mayaainje wainmain tü kasa mojusü noo'ulakakat nümüin chi Maleiwakai, ayatshia nia aa'inmajüin naya cha'aya sainküin tü isashiikat süpüla pienchi shikii juya. ¹⁹ Je Maleiwakai, naja'ttirün akaratshisü shi'ipapa'a wayuu saa'u suumain sulu'u tü mmakat Canaán süpüla naapajatün shia namüin na watuushinuukana süpüla noumainjatün. ²⁰ Alatüsü 450 juya naa'u Maleiwakai sünnain aa'inraa süpüshua'a tüü.

“Shias'a mapa, ni'ita'awalin Maleiwakai wane wayuu nekiipü'üjanain soo'omüin tü na'ünüükalüirua otta süpüla akumajaa nakuüappa eepa wane mojujirawaa. Laülaayuushii naya nütüma chi Maleiwakai sünnainmüinre'eya nüka'iya Samuel, chi nünüikimaajachikai.

²¹ Nachuntakalaka na watuushikana wane wayuu süpüla aluwatawaa naa'u sulu'u tü mmakat. Ni'itaakalaka Maleiwakai Saül, chi nüchonkai Cis, namüin. Wane wayuu nia Benjamin e'irukuchi. Je chii, eeshi sünnain aluwatawaa naa'u süpüla pienchi shikii juya. ²² Niyu'lakalaka nia Maleiwakai mapa suulia tü ni'yataainkat, niakalaka David ni'itaain nii'iraka. Aashajaashi Maleiwakai noo'opünaa David sünnain müin nia: 'Te'rüin nünnain David, nüchonkai Isaí, sünnain wanein wayuu nia anashi tamüin otta naa'inreerün süpüshua'a tü kasa tachekekak nüpüleerua'.

²³ “Sa'akajee nuu'uliwo'u chii, ni'itaain Maleiwakai wane wayuu süpüla o'tte'eraa wayakana nuu'uliwo'ukana Israel, maa aka tü nümatüjütkat paala süka wane nünüikü pansaasü. Je chi wayuukai, nia Jesús.

²⁴ Nnojoliwa'aya nu'ttüin Jesús sünnain a'yatawaa sa'aka wayuu, eweetüshi Juan nüpüleerajee sünnain aküjaa namüin na nuu'uliwo'ukana Israel sünnain nayaawajaainjanain suulia naainjala otta nawoutisaajününjanain shiyaawase shii'iranajaaipain naa'in. ²⁵ Nikeraajeematapa Juan sümaa tü ni'yataainkat, müshi nia sümüin tü wayuukalüirua: '¿Taya jaajüin chi wayuu ja'atapajakai nünnainjee Maleiwa? Nnojishi tayain. Isee'yü'iya nia tachiiruajee. Je kojutshi ma'i nia toulia. Je süka kojutün ma'i nia toulia, nnojishi taya wanaapünaain sümaa asüüttaa saalaja nüsapaatse', müshi nia sümüinrua.

²⁶ “Wa'lemüinyuwaa, nuu'uliwo'ukana Abraham otta jiakana gentilekana kojutkana atüma chi Maleiwakai, tü pütchikat süchikümaajatkat tü o'tte'eraakat nütüma Maleiwa, antinnüsü wamüin wapüshua'ale'eya wayakana. ²⁷ Na wayuu kepiakana Jerusalén, nama'ale'eya na

aluwataakana naa'u, nnojishi nayaawatüin aa'u Jesús sünain niain aküjünün achikü natüma na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü nashajalakat, tü aashaje'ennawaikat süka'iyowuai tü eemerawaakat sulu'u tü ekirajüleekalüirua. Wanaa sümaa no'utirüin naa'in Jesús, mayaainje'e nnojolüin nayaawatüin saa'u, shia ekeraajaka natüma tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa noo'opünaa Jesús.

28 Mayaainje'e nnojolüin nantüin sünain naa'inrüin Jesús tü kasa anakaleje süpüla o'utünaa anainjee naa'in, nachuntü'inya ne'e nümüin Pilato nu'utirajachin naa'in. 29 Mapa süchikjee, shikeraaja'atpa natüma süpüshua'a tü kasa aküjünakat nüchikü sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, sünain müinjatüinya nükuaiippa atümaa, nashakatirüin nia sünainjee tü kuruusakat süpüla nojoitüin nia.

30 "Otta Maleiwakai, nüso'ire'era aa'inchi nia süchikjee ouktaa. 31 Je süpüla kojuya ka'i, Jesús, ee'iyata'awaishi nia namüin na wayuu nümaajanakana paala sünain nüntüin chejee Galileajee Jerusalénmüin. Naya wayuukana, naya aküjaka'aya nüchikü wamüin wayakana judiokana maa'ulu yaa.

32 "Anaakalaka joo wayakanaya'asa sünain aküjaa jümüin süchikü wane kasa anasü ma'i: Tü kasa nükjüjakat achikü paala Maleiwakai süka wane nünüikü pansaasü namüin na watuushinuukana, 33 nikeraajün shia joolu'u wamüin wayakana oo'uliwo'uukana. Nikeraajün shia sünain nüso'ire'erüin naa'in Jesús, maa aka tü sümakat nünüikü Maleiwakai noo'opünaa Jesús, tü ashajünakat sulu'u Salmo piama: 'Pia Tachonka'aya.

Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia su'upala wayuu süpüshua'a süpüla puluwataainjachin saa'u süka piain tachoin'.

34 "Aashajaashi Maleiwakai paala soo'opünaa tü nüso'ire'erajatün naa'in süchikjee ouktaa, süpüla müchijachin nia nnojolin ouktün nuchukua'a. Müshi nia mayaa:

'Taa'inreerü jümüin süpüshua'a tü kasa anashaatasü ma'i taküjakat achikü nümüin David süka wane tanüikü pansaasü'.

35 "Shiima'inya tüü, süka müinya wane Salmoyaa: 'Nnojoleerü puu'ulaain ittün ni'iruku chi Maainjalasaikai pi'itaakai süpüla a'yatawaa pümüin'.

36 "Pütchikat tüü, nnojotsü aashajaan nüchikü David. Süka jamüin, David, a'yataashi namaa sünain aluwatawaa naa'u na wayuu eejanakana nüka'iyowu, maa aka tü ni'itaakat Maleiwakai nüpüleerua. Ouktüshi mapa süchikjee je ojoitünüshi na'aka na nüpüshikana. Otta nia, ittüsü tü ni'irukukat. 37 Oo'ulaka Jesús, chi nüso'ire'erakai aa'in Maleiwakai, nnojotsü ittün tü ni'irukukat.

38 "Walemüinyuwaa, jütüjaa jümata saa'u wane kasa: Sükajee tü naa'inrakat wayuukai chii, eesü süpüla motüin naa'in chi Maleiwakai jaainjala. Shiakalaka shia tü anuu aküjünün jümüin. 39 Mayaainje'e juu'ulakün jaa'inrüin tü kasa nuluwataakat anain Moisés, nnojoiishi jia anajirain nümaa chi Maleiwakai sütüma. Alu'ujasa'a nükejee Jesús, chi eekai nünoujan nünain, anajirajeechi nia nümaa Maleiwa. 40 Jalia jia suulia sülanün jümüin tü münakat sulu'u tü ashajuushi nashajanainkat na nünüikimaajanakana Maleiwa, tü makat:

41 'Jiirakaa jikana mojutkana atüma nünüikü Maleiwa.

Alü'ütsü süpüla sainkuuin jaa'in otta süpüla jaja'lajaa'injanain. Süka jamüin, wanaa sümaa jüka'iyaa, taa'inreerü wane kasa keemasü ma'i. Ja'itataairü aküjünün jümüin jamüin ma'i tü sükuaippakat,

nnojoleeria ne'e jünoujain',
müsü tü ashajuushikat".

⁴² Je süchikijee keraain nünüikü Pablo, wanaa sümaa nujuittaain nümaa Bernabé sulu'ujee tü ekirajüleekat, süchuntünakalaka namüin sü'nain nale'ejünjanain nachukua'a so'u tü süka'iyakat eemerawaa anteatkat so'umüin wane semaanakat süpüla naashajaainjanain soo'omüin tü pütchikat namüin. ⁴³ Je sujutaapa tü jutkataakat, kojuya no'uluku na judiökana otta na kojutkana atüma chi Maleiwakai eekai nekerotshiin sü'nainmüin tü akuaippaa nakuaippakat na judiökana nüümüin chi Maleiwakai, oushikajaashii nüchiirua Pablo otta Bernabé. Je Pablo otta Bernabé, naashajaakalaka namaa süpüla nanoujamaatünjanain nünain Jesús süpüla ayatünjachin anamiain chi Maleiwakai namüin.

⁴⁴ Shiasa'a so'u süka'iya tü eemerawaakat so'umüin wane semaanakat, watta saalin wayuu sulu'ujeejatkalüirua süpüshua'a tü pueulokat Antioquia outkajaain süpüla aapajaa nünüikü chi Maleiwakai. ⁴⁵ Nayasa'a na judío manoujainsaliikana, achunjasü ma'i naa'in süka ne'rüin wainma wayuu jutkatüin sü'nain aapajaa. Mojukalaka nanüikü sümüin tü nükjajakat achikü Pablo. Müshii naya:

—jTü saashajaakat tü wayuwa'atakat, sa'alain ne'e! jWayuu kaasha-jaarat ne'e! —müshii naya nüümüin sü'nain naa'ayataain ma'i naa'in süka tü nanüikukat.

⁴⁶ Je Pablo nümaa Bernabé, nasouktakalaka ne'ipajee sümaa nnojoliin mmotkai naa'in neema. Müshii naya namüin:

—Jiayaaje'e nüchuntaaka wamüin chi Maleiwakai, jiakana judiökana, sü'nain jiaijnjanain waküja amüin palajanale'eya nünüikü Maleiwa. Anaakalaka jia sü'nain ee'iyataa jükuaiippa sü'nain jiyouktüin shia wamüin, sü'nain müin jia aka sükuaiippa wayuu eekai nnojolüin süpülajatüin ee'iranajawaa aa'in süpüla eenjatüin shia nümaa Maleiwa waneepia. Nayataainapajasa'a joo wojuntaaka anainmüin, na gentilekana. ⁴⁷ Watüjaa aa'ulu sü'nain shiain kee'ireein naa'in chi Maleiwakai waa'inrüin shia, süka sümüin nünüikü tü nüshajitkat paala noo'opünaa chi O'tte'erüikai:

"Te'itaain pia maa aka saa'in wane luusa sümüin tü gentilekalüirua,

süpüla sütüjaainjatüin saa'u tü shiimainkat,

süpüla piainjachin o'ttaain akajee tü wayuukalüirua sainküin tü mmakat süpüshua'a chamüinre'eya saja'ttaphimüin".

⁴⁸ Nayasa'a na gentilekana, naapapa joo tüü, talatüshii ma'i naya sü'nain namüin: "jAnata'aleestüja'a nünüikü chi Maleiwakai!", müshii naya. Je nanoujakalaka napüshua'a na eekai süpülajanatüjüli'inya ee'iranajawaa aa'in nütüma chi Maleiwakai süpüla eenjanain naya nümaa waneepia.

⁴⁹ Ayurulaasü ma'i süpo'u tü nüchikukat chi Senyotkai sü'nain aküjünaa sulu'u süpüshua'a tia mmakat. ⁵⁰ Nayasa'a joo na judiökana manoujainsaliikana, nasakaain na jieyuu kojutkana atüma chi Maleiwakai sulu'u wayuuin kojutshii atümaa naya sulu'u nakuaippa otta tü tooloyuu miyo'uyuukalüirua sulu'u tü pueulokat süpüla müliaatajünjatüin joo naa'in Pablo otta Bernabé natümairua. Ajünajaanüshii naya natüma sulu'ujee tia mmakat. ⁵¹ Je Pablo otta Bernabé, ojuittüshii naya sulu'ujee tia mmakat sü'nain no'otojootin tü mmakat sü'nainjee noo'ui nama'ichikü shiyaawase namüin: "Nnojotsü wasirüitpain eekai manoujinyeein ale saa'in ne'e". O'unaja'a namüin sulu'umüin tü pueulokat Iconio. ⁵² Je na wayuu eekai nanoujirüin cha'aya Antioquia, talatapäishii ma'i naya. Je chi Naa'inkai Maleiwa, katsünshi ma'i nia naa'uirua süka ein nia namaa.

14

Pablo nūmaa Bernabé, akūjashii tū pūtkhikat cha'aya Iconio

¹ Cha'aya Iconio Pablo nūmaa Bernabé, ekerotshii naya sulu'u tū ekirajūleekat na judiokana maa akaapū'ū nekerotawaipū'ūin eepūnaale naya. Je yala naashajaakalaka nūchikū chi Senyotkai Jesús. Je sūtūmajee tū naashajaalakat, anoujasū kojuya wayuu, makat aka wayuu judio otta wayuu gentile. ² Nayasa'a na judio eekai nayouktūin sūchikū tū anoujaakat, nashūkūjūin na gentilekana noo'omūin na anoujashiikana shii'iree letūinjanain naya naa'in. ³ Je sūkajee tia, makatakalaka na piamashii Aluwataashikana yala so'u kojuya ka'i. "Naaja'a wakuaiippa nūtūma chi Senyotkai", mūshii naya sūnain akūjaa sūnain nnojolūin mmolūin naa'in. Je chi Senyotkai, sūkajee naapūin pūlaa namūin, nūpansaajūin ma'i tū namakat sūchikū sūnain anamiain nia sūmūin wayuu. Eekalaka sūpūla naa'inrūinjatūin nayakana nūtūma tū kasa nii'iyatakat aka nūpūlain chi Maleiwakai otta tū kasa nūtūjakat apūleerua niakai nūmūiwa. ⁴ Je tū wayuukalūirua kepiakat sulu'u tū pueulokat, akatajiraasū shiairua: waneerua namaasū na judiokana otta waneerua namaasū na Aluwataashikana.

⁵ Nayasa'a joo na judiokana otta na gentilekana, pansaajiraasū nanūikū namaa na nalaūlashiikana nikiye'eta Pablo nūmaa Bernabé sūpūla mūliainjanain naya natūma otta na'ina'alūinjanain naya sūka ipa. ⁶ Je Pablo nūmaa Bernabé naapapa sūchikū tūū, a'luwataashii naya chai nakua sulu'umūin tū pueulokat Listra otta Derbe sulu'u tū mmakat Licaonia otta sulu'umūin mma eekai sū'ūtpūnaain, ⁷ eejanale naya ayatūin sūnain akūjaa nūchikū chi O'tte'erūikai.

A'waajūneeshi Pablo nūmaa Bernabé sūtūma tū wayuukalūirua cha'aya Listra

⁸ Je cha'aya Listra, eejachi wane wayuu masa'asai. Nnojishi eeichin awara'iraain sūka matūjūli'inya nia jemeliwa'aya. Je chi wayuukai, eejaittaa joyotūin, ⁹ aapaja'alūin tū naashajaalakat Pablo. Je Pablo, niirakaakalaka nūmūin. Ni'rapa sūnain naapūin naa'in sūnain ein sūpūla niijajūnūin, ¹⁰ nūmakalaka nūmūin sūnain emetulūin nūnūikū:

—iPūtamaa, pu'tta sūka puu'uipa'a!

Niasa'a chi wayuukai nūtamaapūnaakalaka sūnain nuwatūin mmolu'ujee sūnain nuwara'irale'einya. ¹¹ Nayasa'a na wayuu eejanakana yala, ne'rapa tū naa'inrakat Pablo, na'waatayaa namakalaka sūka tū nanūikūkat Licaoniaje'ewatkat, mūshii naya:

—iAshakatūsū tū wamaleiwasekalūirua wanainmūin sulu'u wayuukuaippalu'uin shiairua!

¹² Je Bernabé, niashi chi maleiwa kanūliakai Zeus natūma, otta Pablo, niashi chi maleiwa kanūliakai Hermes, sūka niain aashajaashin. ¹³ Niasa'a joo chi sacerdote a'yataaikai nūmūin Zeus, chi maleiwayaa chajachikai ka'waajūlein sū'ūtpa'a tū so'ukot tū ipa sūkulaatsekat tū pueulokat, nūntitkalaka paa'airua toologyu kanunnaajūsū sūsii wunu'u so'ulu'umūin tū pueulokat sūpūla nu'utajatiin saa'in, niakai namaa na wayuukana, sūpūla na'waajūinjanain na Aluwataashikana sūka.

¹⁴ Otta mūshia Bernabé nūmaa Pablo, nayaawatapa saa'u tū aa'inneekat namūin natūma na wayuukana, nasūkūijaakalaka tū nash'einkat, shiyaawase sūnain mojuhiin namūin tū naa'inreekat na wayuukana. Nekeroojookalaka pasanainmūin nanain na wayuukana sūnain na'waatūin:

15 —Wayuunnuaa, ʒjamüinjanakai jia jaa'inreekalaka tüü wamüin? Aashi wayuuyaa'in waya wanaa jümaa. Otta wayayaa, shia wataka apüla waküjainjatüin jümüin süchikü wane kasa anasü süpüla juu'ulaainjanainüin suulia a'waajaa kasa eekai müin aka tüü, nnojotkat kasain anain apüla, ju'wanajaainjatüirüin shia nüka chi Maleiwa kato'uchikai. Nia kakumalaka tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku. 16 Mayaainje'e paala nnojolüin nüta'ülüin Maleiwakai sükuaiippa tü wayuukalüirua sünain saa'inrüin tü saa'inreekat eekai anain sümüin, 17 nnojoittaapaja'a nia oo'ulaain suulia ee'yataa sünain jaralin nia sükajee tü kasa anasü naa'inrakat waneepia. Nia'a a'ititka tü juyakat jaa'u, otta nia aapaka tü a'ttieekat jümüin juyapü. Je nia'aya aapaka jümüin tü jikakat waneepia süpüla emirainjanain jia otta talatüinjatüin jaa'in.

18 Mayaainje'e naashajaain na Aluwataashikana tüü namüin na wayuukana, ayatshi'iya naya mache'eyaa'in suulia tü nanüükukat. Kapüleesü ma'i namüin nountüin nachiaain na wayuukana suulia no'utu'in saa'in tü paa'akalüirua süpüla na'waajüinjanain naya süka.

19 Shiasa'a joo nantapaatalakala wane judíoinnua chejeechikü Antioquíajee, tü chakat Pisidia, otta Iconiojee, na anaa a'wanaje'erüin naa'in na wayuukana noo'omüin Pablo nümaa Bernabé. Na'ina'atkalaka Pablo süka ipa, je süka ouktayaain nia natüma naashin, najaraittalakala nia nojutüin anouipa'amüin suulia tü pueulokat. 20 Shiasa'a mapa, nantapa na anoujashiikana, pasanainjaakalaka nia nachikü. Nütamaakalaka je nikerotkalaka nüchukua'a sulu'umüin tü pueulokat. Je waneemüin ka'ikat nu'unakalaka yalejee nümaa Bernabé chai nakua Derbemüin.

21 Je süchikijee naküjüin nüchikü chi O'tte'erüikai yala Derbe, eejanale nanoujirüin kojuya wayuu, ale'ējaashii naya nachukua'a Listramüin. Je yalejee alatüshii naya Iconiopünaa otta Antioquíapünaa. 22 Je yala sulu'u tü mmakalüirua, nakatsüinjüin naa'in na anoujashiikana sünain namüin namüin: "Anashii müleka ayatüle jia waneepia süchiirua tü anoujaakat. Acheküshii we'rüinjatüin palajana wamüliala naa'ujee Cristo süpülapünaa chainjanain waya mapeena nümaa Maleiwakai eere nuluwataain". 23 Je Pablo nümaa Bernabé, e'inaajaleshi'iya wayuu süpüla laülawaa sulu'u wane'ewai sukua tü noutkajaalekat na anoujashiikana. Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai noo'opünaa na anoujashiikana sünain naamajüin namaa, ne'itaa'in naya najapulu'u chi Senyotkai nanoujakai anain.

Pablo nümaa Bernabé, ale'ejüshii nachukua'a Antioquíamüin

24 Alatüin nayaja'a sulu'upünaa tü mmakat Pisidia, antatataalain joo naya sulu'umüin tü mmakat Panfilia. 25 Je süchikijee naküjüin nünuiki chi Maleiwakai sulu'u Perge, chakualiishii naya sulu'umüin tü pueulokat Atalia. 26 Je yalejee o'otooshii naya sulu'u anua chai nakua Antioquíamüin, tü pueulo eeejejanale ne'itaanüin paala najapulu'u chi Maleiwakai süpüla anainjatüin nakuaippa nütüma sünain tü a'yatawaakat, tü anuu nekeraajüitpain joolu'u. 27 Je nantapa Antioquíamüin, noutkajüin na anoujashiikana chajanakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je naküjakalaka namüin süchikü süpüshua'ale'eya tü kasa naa'inrakat Maleiwakai nakajee nayakana otta sünain jutatüin süpüla wayuu eekai gentilein nütüma Maleiwakai süpüla sünoujainjatüin nüna'inya. 28 Je Pablo nümaa Bernabé, makatüshii naya yala namaa na anoujashiikana so'u kojuya ka'i.

15

Aashajawaa soo'opūnaa tū nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana

¹ Su'unnaa ka'ikat tiarua, nantapaatakalaka wane wayuuirua cha-jechikūjana Judeajee Antioquāmūin sūnain ekirajaa na anoujashii gentilekana. "Nnojotsū sūpūla ju'ttaainjanain mūleka nnojoliire jiyote'erūin jūta maa aka nikirajūin paala Moisés", namakalaka namūin.

² Je Pablo nūmaa Bernabé, nayouktūin tū namakat na wayuukana sūka nnojolūin lotūin tū nekirajakat anain naajūin. Je naa'ayajiraakalaka namaa. Je mapa ma'i, natūma na anoujashiikana, naneekūnakalaka Pablo nūmaa Bernabé otta no'uluku namaa sūpūla o'unaa eemūin na Aluwataaushikana otta na laūlaayuushiikana chajanakana Jerusalén sūpūla aashajawaa soo'opūnaa mūleka cho'ujaale namūin na gentilekana tū akuaippaa o'yotoonaakat ata. ³ Shiasa'a mapa, ajūtūnūshii naya natūma na anoujashii chakana sulu'u tū outkajaaleekat cha'aya Antioquā. Je wanaa sūmaa natalūin sulu'upūnaa tū mmakat Fenicia otta Samaria, nakūjakalaka nachikū na gentilekana sūnain noo'ulaain suulia tū nanoujapū'ukat anain sūpūleerua anoujaa nūnain chi Maleiwakai. Je talatūshii ma'i na anoujashiikana sūtūma tū naapakat achikū.

⁴ Je nantapa Pablo nūmaa Bernabé Jerusalénmūin, okotchojooshii na anoujashiikana sulu'u tū outkajaaleekat cha'aya namaa na Aluwataaushikana otta na laūlaayuushiikana sūnain asakaa naya. Je nakūjakalaka namūin sūpūshua'a tū naa'inrakat Maleiwakai nakajee.

⁵ Shiasa'a, no'uluku na fariseo anoujainapakana, nasha'walaakalaka sūnain namūin:

—Cho'ujaasū shi'yotoonūin nata na anoujashii gentilekana otta naluwataainjanain sūpūla naa'inrūinjatūin tū kasa nuluwataakat Maleiwakai wapūleerua, tū nūshajakat Moisés.

⁶ Shiasa'a na Aluwataaushikana otta na laūlaayuushiikana, noutka-jaakalaka sūpūla aashajawaa soo'opūnaa tū akuaippaa nojuittitkat achikū na fariseokana soo'opūnaa nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana. ⁷ Sūchikijee wainma naashajiraala, nūtamaakalaka Pedro sūnain nūmūin:

—Tawalayuwaa, jūtūjaashanta aa'uchi tayama'inka so'uma'a wane ka'i eetaairūja'a kojuya juya sūchiiruamūin wanaa sūmaa nūneekūin taya Maleiwakai ja'akajee sūpūla akūjaa nūchikū chi O'tte'erūikai namūin na gentilekana sūpūla nanoujainjana'inya. ⁸ Chi Maleiwakai, atūjaakai saa'u saa'in wayuu, nūtūjaa aa'uchii na gentilekana sūnain nanoujainapain nūnain. Mūshijese'e naapūin chi Naa'inkai namūin maa akainka naapūin nia wamūin sūpūla natūjaanūin aa'u sūnain nūchekalain naya sūpūla anoujaa nūnain. ⁹ Nnojotsū kasain naatain alu'u naya nūmūin Maleiwakai woulia. Uleitpa naa'inrua nūtūma Maleiwakai suulia naainjala sūkajee nanoula nūnain, maa aka wayakana sūkajee wanoula. ¹⁰ ¿Jamataalainjanakalaka sūpūla jujuya'alūinjatūin naa'in Maleiwakai sūnain jo'otein wane akuaippaa naa'u na anoujashii gentilekana? Akuaippaakat tū, nnojotsū wainkūirūin sūpūla wekeraajūin amaa wayakana judiokana, ja'itakaja'a ne'e na watuushinuukana, nnojotsūya ne'e nainkūin sūpūla nekeraajūin. ¹¹ Shiasa wayakana, wanoujain sūnain wo'ttaashūin natūma chi Senyotkai Jesús sūka anamiain ne'e nia wamūin, akaaja'a nayakana, mūshii aka wakuaiipa sūnain o'tte'enna.

¹² Je sūtūmajee nūnūikū Pedro, nako'ulaakalaka na wayuu eejanakana sūnain tū outkajawaakat. Naapajakalaka joo tū nūkūjalakat Bernabé otta Pablo sūchikū tū kasa nii'yatakat aka nūpūlain Maleiwakai otta tū

kasa nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa, tü naa'inrakat Maleiwakai nakajee nayakana sa'aka tü gentilekalüirua. ¹³ Je kettaapa tü naküjalakat, nüsouktakalaka Santiago sünain nümüin:

—Tawalayuuinnuaa, jaapajapa tanüikü. ¹⁴ Simón, nüküjüitpa wamüin sünain jamüin nukuaippa Maleiwakai sünain tü palajatkat sükaa nii'iyatüin sünain anumiain nia sümüin tü gentilekalüirua sünain naapain su'uluku süpüla nüchooinjatüin. ¹⁵ Antiraasü tüü sümaa tü nakamat na nünüikimaajanakana Maleiwakai, eere nümüin wane no'uluku sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa:

¹⁶ "Müsü nünüikü chi Maleiwakai:

'Mapeena süchikijee tia, ale'ejeechi taya

sünain taikkale'erüinjatüin süchukua'a tü aluwatawaakat natüma na nüikeyuukana David ojuichajaakat paala.

Tüü, meerü aka saa'in tatüma wane müichi eekai sujuttinnüin otta shiyalennüin süchukua'a.

Te'itaweечи waneeshi nülüin David süpüla aluwatawaa,

süpüla ayatüinjatüin tü aluwatawaakat süchukua'a nütüma maa aka paala sümaiwa,

¹⁷ süpüla nachajaainjanain nüchikü Maleiwakai na waneinnua wayuukana yaakana süpa'a mmakat süpüshua, napüshua'a na gentilekana eekai taneeküin süpüla tachoo'in',

¹⁸ müshi chi Maleiwakai chi atüje'erüichipakai saa'u joolu'u tü kasa nülü'üjakat achikü sulu'u naa'in chejeechikü sümaiwa ma'i, tü anuu numatüjüin: 'Münjateerü tatüma mapeena' ", müshi sulu'u tü karalouktakat.

¹⁹ "Saa'in tamüin anasü müleka nnojorüle we'itaain wane kasa mojushiinjatkat atüma nakuaippa sünain anoujaa na gentilekana ee'irataakana nünainmüin chi Maleiwakai. ²⁰ Shiesü washajaka namüin sünain noo'ulaainjanain suulia ekaa eküülü eekai shikiirain tü a'waajaakat su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasukat, otta suulia a'luwajirawaa nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, otta suulia ekaa süsha mürüt maa aka shi'iruku tü eekai ouktüsüin sütüma aülawaa sümaa mayu'lujuin süsha. ²¹ Anashii müleka nekeraajüle sümaa tüü, na gentilekana, suulia mojushiin tü nakuaip-pakat namüin na judiökana, süka nuluwataain Moisés sünain nnojolüin saa'innajatüin kasa eekai müin aka tüü. Je, tü nuluwataakat anain Moisés, eetüjülia paala sümaiwa sünain aküjünäa sulu'upünaa mmakat süpüshua'a sünain saashaje'ennüin sulu'u tü ekirajüleekat wayakana judiökana so'uwai tü ka'i weemeraakat o'u".

Ajütünüsü wane karaloukta namüin na anoujashii gentilekana

²² Na Aluwataaushikana otta na laülaayuushiikana namaa napüshua'a na anoujashiikana, anashiikalaka saa'in namüin naneeküinjanain wayuu na'akajee nayakana süpüla najütüinjanain chamüin Antioquiamüin nümaa Pablo otta Bernabé süpüla aküjaa süchikü tü akuaippaa ne'itaakat nakuaippainjatkat na anoujashii gentilekana. Naneekakalaka Judas chi Barsabás münakai otta Silas, wayuunnua nemiyo'use na anoujashiikana. ²³ Je najütakalaka wane karaloukta namaa nayakana, müsü sünüikü yaa:

Wayakana Aluwataaushikana je wayakana laülaayuushiikana, juwalayuukana, wasaküin jia, wawalayuu, jiakana gentilekana kepiakana cha'aya Antioquia, je sulu'u süpüshua'a tü mmakat Siria otta Cilicia.

²⁴ Waapa achikichii na wayuu o'unakana yaajee yaa sünain eke'ejaa jaa'in otta sünain müin maa'inkai jikii sütüma tü nekirajakat anain. Je naya, nnojoliishii wajunalain. ²⁵ Müshiijese'e paa'inwain waya wapüshua'a süka anashiin saa'in wamüin wajütajanain wo'uluku jünainmüin namaa na wawalayuu aishiikana ma'i wapüla, Bernabé otta Pablo, ²⁶ na nnojoliikana aka'alirajüin nakuaippa suulia ouktaa sünainjee nukuaippa chi Wasenyotsekai Jesucristo. ²⁷ Anaakalaka wajütüin Judas otta Silas jünainmüin. Je nayakana, shiainjatü namaka jümüin süka nanüikü tü yaakalia ne'e washajüin, shiasa ne'e süpüla sütsünjanain naya tü washajakat jümüin. ²⁸ Anashiisü nümüin chi Naa'inkai Maleiwa otta wamüin wayakana nnojoliinjatüin wo'otüin jaa'u wane akuaippaa nnojotkat ma'i ja'ijaain suulia tü wamüinjateetkat joolu'u: ²⁹ maa aka nnojoliinjanain jiküin shi'iruku mürüt eekai su'utuushin aa'in süpüla a'waajaa su'uyaakua kasa amalei-waseeyaasükat, otta nnojoliinjanain jiküin süsha tü mürütikalüirua maa'aya aka shi'iruku tü mürüt eekai ouktüin sütüma aulawaa, otta nnojoliinjanain ju'luwajiraain jükuaiippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Müleka jiisalajiraale suulia tüüirua, loteerü jükuaiippa.

Shiataaja'a ne'e. Eeshi Maleiwakai jümaa.

³⁰ Shiasa'a süchikijee, kettaapa napünaajüin, no'unakalaka chai nakua Antioquiámüin. Shiasa'a nantapa chamüin, noutkajakalaka na anoujashii chajanakana süpüla naapiin tü karalouktakat namüin. ³¹ Je naashaje'etpa shia na anoujashiikana, talatüsü ma'i naa'in saa'u tü amüliannaakat aa'in alü'üjinnakat namüin yaa sulu'u. ³² Je Judas otta Silas, süka wayuuin naya aapirülii wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai, namüliatkalaka ma'i otta natütülüin ma'i naa'in na anoujashiikana süka wane pütchi kama'a ma'i. ³³ Je süchikijee, eepa nakalia namaa, najütakalaka naya na anoujashiikana nachukua'a nanainmüin na kajünalakana paala naya. Müshii naya namüin: "Kasataalejese anain jükuaiippa nütüma Maleiwakai wopulu'u". ³⁴ Niasa'a Silas, anajakalaka nümüin makataa sulu'u Antioquía. ³⁵ Je Pablo otta Bernabé, makatüshii Antioquía. Je nayakana namaa waneinnua, ayatshi'iya sünain ekirajaa otta aküjaa nüchikü chi Senyotkai cha'aya.

Akatajiraashi Pablo nümaa Bernabé

³⁶ Je kojuya ka'i süchikijee, nümakalaka Pablo nümüin Bernabé:

—Joo'uya wanalaa'iwa na wawalayuukana naa'u Cristo cha'aya sulu'upünaa tü mmakalüirua eepünaajatüle waküjain paala nüchikü chi Senyotkai süpüla watüjaainjatüin saa'u nakuaippa nümaa Maleiwakai maa'ulu.

³⁷ Je Bernabé, kee'ireesü naa'in namaainjachin Juan chi Marcos münakai. ³⁸ Je nümüin Pablo, nnojotsü anashiin süpüla namaainjachin Juan Marcos süka nüpünaainkain naya cha'aya sulu'u Panfilia sünain nuu'ulaajaainkain suulia a'yatawaa namaa. ³⁹ Eekalaka natüma wane mojujirawaa miyo'u sütümajee tia. Je nakatajiraakalaka sünainjee tia. Nu'unakalaka Bernabé nümaa Juan Marcos chai nüka Chipremüin süka anua. ⁴⁰ Je yaakaija'a Pablo aneeküin Silas süpüla nümwawaa. Je süchikijee ne'itaanüin natüma na anoujashiikana najapulu'u chi Senyotkai süpüla anainjatüin nakuaippa nütüma, ojuittüşii naya yalejee. ⁴¹ Alatüşii

naya sulu'upūnaa tü mmakat Siria otta Cilicia sūnain atūtajaa na anoujashiikana cha'aya sulu'upūna'awai tü noutkajaalekalūirua.

16

Pablo nūmaa Silas, namaashi Timoteo sūnain akūjaa nūchikū Cristo sainkiin mmakat

¹ Nantapaatalakala Pablo nūmaa Silas Derbemūin, je yalejee Listramūin eejanale nantūin nūnain wane wayuu anoujashi kanūliashi Timoteo, sūchon wane jierū judío anoujasū. Otta chi nūshikai, wayuu griego. ² Na anoujashiikana chajanakana Lистра otta Iconio, anasū ma'i naashajaala nūchikū. ³ Pablo, nūmawee amūinchi Timoteo. Akaisa'a ni'yote'erūin ata palajana sūpūla nūmaainjachin suulia mojušhiijin namūin na judiokana tü akuaippaa nūnainkat. Sūka jamūin, napūshua'a na judío kepiakana cha'aya sulu'u tia mmakat, natūjaa aa'uchi chi nūshikai Timoteo sūnain wayuūin griego. Mūshijese'e nnojolin ni'yotoonatūjūlin ata Timoteo sūka nnojolūin sūkuaippain wayuu griego tia. ⁴ Je sulu'upūna'awai tü mmakalūirua eepūnaale nalatūin, nakūja achikūt namūin na anoujashii gentilekana tü akuaippaa anakat sūpūla nekeraajaa amaa, tü naapaakat na Aluwataaushikana otta na laūlaayuushiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Jerusalén. ⁵ Je sūkatsūinraakalaja'aka ma'i nanoula na anoujashiikana sulu'upūnaa tü outkajaaleekalūirua sūmaa nokojuyalain ma'i ka'iwai.

Enajūnūshii naya Macedoniamūin

⁶ Je sūka nūchiajaain naya chi Naa'inkai Maleiwa suulia nakūjūinjanain tü pūtchi nūchikūmaajatkat Jesucristo sulu'u tü mmakat Asia, chapūnaajaakalaka naya sūpa'apūnaa tü mmakat Frigia otta Galacia. ⁷ Wanaa sūmaa nantūin sūnainmūin sot tü mmakat Misia, no'unayaakaleje'e'ka sulu'umūin tü mmakat Bitinia, akanasa'a nūta'ūla akuaippa chi Naa'inkai Maleiwa nūnainjeejachikai Jesús. ⁸ Je sūka sūta'unnūitpain nakuaippa, lotokalaka naya sūpa'apūnaa Misia, antūin naya sulu'umūin tü pueulokat Troas sotpa'amūin palaakat. ⁹ Je yala, ni'iyataakalaka aa'in wane wayuu aipa'a nūmūin Pablo, niyalujushi wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü mmakat Macedonia. Ni'rataalain naa'in sha'watūin nū'ūtpa'a sūnain achuntaa kaalinyūū nūmūin: "Pūlata Macedoniapūnaa pūkaalinjaiwa waya", mūshi. ¹⁰ Je sūkajee ni'rūitpain Pablo tia, yapajamaatalakala waya sūpūla o'unaa Macedoniamūin sūnain watūjaashaatain ma'i saa'u, sūkajee tia, sūnain neenajūin waya Maleiwakai chamūin cha'aya sūpūla akūjaa namūin nūchikū chi O'tte'erūikai.

Anoujasū Lidia cha'aya Filipos

¹¹ Wo'otookalaka Troasjee sulu'u anua shirokupūnaa palaakat. Lotūshii waya sūnainmūin wane mma pasanainsū sūnain palaakat kanūliasū Samotracia. Je watta'amūin, wantakalaka sulu'umūin tü pueulokat Neápolis. ¹² Je yalejee, alapaūshii waya chamūin Filiposmūin, wane pueulo su'uluku tü mmakat apaaushinkakat sūtūma wayuu romano sūpūla kepiainjatūin sūpūshi sulu'u. Je shia, shia'a yaletūtchonka aa'in yaa sulu'u tü mmakat Macedonia. Je eesū wakalia yala sulu'u.

¹³ Shiasa'a so'u tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana, wo'unakalaka sūnain awarajawaa anoopa'amūin sūchikijee sūkulaatse tü pueulokat cha'aya sotpa'amūin tü sūchikat sūnain waliraja'alūin waa'inyaka sūnain ein wane aashajaalee nūmaa Maleiwakai natūma na judiokana. Je

wantapa sünain, waikkaajaakalaka sünain aküjaa süchikü tü anoujaakat nünain Jesús sümüin waneerua jeyuu eejatkalüirua outka-jaain. ¹⁴ Eejatkalaka waneesia na'aka kanüliasü Lidia cheje'ewat Tiatira oikkoot kuluulu anajüsü ma'i jepisiiyaa o'ulu. Je shia, kojotshi Maleiwakai sütüma. Saapajakalaka ma'i tü aküjalaakat. Je Maleiwakai nütanatkalaka saa'in süpüla kache'ejünjatüin süpüla tü nüküjakat Pablo. Sünoujakalaka. ¹⁵ Je süchikijee, woutiisakalaka shia süma'ale'e süpüshua'a süpüshi. Je süchikijee, seenajaakalaka waya shipialu'ümüin sümaa sümüin wamüin:

—Maa aka jütüjaaitpan taa'u sünain shiimüin tanoujasüin nünain chi Senyotkai, anashii müleka chamüinre jia keemejülein tepialu'.
Je waapaakalaja'aka sünüiki.

Püreesashii Pablo nümaa Silas cha'aya Filipos

¹⁶ Shiasa'a so'u wane ka'i sünain chainjanain waya eere tü aasha-jaaleekat nümaa Maleiwa, wantiraakalaka sümaa wane wayuu piuuna kaseyuusü, oo'ulaküt süka tü süseyuukat, tü anuu akanajülü ma'i neerü namüin na sülaamainkana sükajee tü oo'ulakaakat. ¹⁷ Shiasa'a tü wayuukat, wachiiruaakuu wamüsü wayakana nümaa Pablo sünain su'waanajakuu sümüin sünain aküjaa wachikü:

—Wayuukana naa, a'yataashii nümüin chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i suulia tü waneerua eekat een, na anaa aküjün jümüin süchikü tü süpüno'ukat tü o'ttawaakat suulia müliaa saa'u jaainjala.

¹⁸ Kojuya ka'i sümakuu sümüin tü pütchikat. Shiasa'a üttapa naa'in Pablo sütüma tü shikiisekat, nuuyanajaakalaka sümaa nümüin sümüin tü süseyuukat:

—Saa'u nünülia Jesucristo, tamüsü paala pia: ¡Pujitta suulia tü jintutkat!

Shiasa'a süchikijeechon nümüin sümüin, sujuittakalaka suulia.

¹⁹ Shiasa'a na sülaamainkana tü wayuukat, ne'rüin sünain nnojölüitpain süpüla nakanajünjanain neerü sükajee shiakat. Nata'ülakalaka Pablo otta Silas. No'unitkalaka naya chamüin süpa'amüin pülaasakat nama'anamüin na laülaayuukana ²⁰ otta na akumajülüikana sükuaiippa kasa sünain maa namüin:

—Judiokana naa, neiwa'aja aa'inrü tü wayuukalüirua yaa sulu'u tü woumainkat ²¹ sünain nekirajün sünain akuaiippa nnojotkat achekünüin wapüleerua sünain waa'inrüinjatüin, wayakana romanokana.

²² Shiasa'a na wayuukana eejanakana nama'ale'eya na sülaamainkana tü wayuukat, napashajaakalaka Pablo je Silas. Shiasa'a na akumajülüikana sükuaiippa kasa, naluwataakalaka sünain saakatünüin tü nashe'inkat süpüla na'yaaajününjanain süka wunu'u. ²³ Shiasa'a, süchikijee nayounjünüin, nekerotinnakalaka sulu'ümüin tü püreesaapülekat sümaa sümünüin nümüin chi kaatsetpü'ukai:

—Pikerotit na wayuukana sümaa pi'rajünjatüin ma'i naa'u.

²⁴ Je chi kaatsetpü'ukai, naa'inrüin tüü yaawalaja'a. Nikerotirüin naya sümaa ni'taain naya cha'aya shiinalu'u ma'i tü püreesaapülekat sümaa su'üttünüin nasa'a sü'ttiralu'upünaa wane wunu'u süpülaajana püreesasü suulia isajün.

²⁵ Je süse'eru'u aikat, Pablo nümaa Silas, aashajaashii nümaa Maleiwakai sümaa nee'irajün nümüin. Je na waneinnua püreesashiikana, naapajün tia. ²⁶ Shiasa'a sükutkuja'alaa sümakalaka tü mmakat sümaa süne'etirüin ma'i tü süsa'akat tü püreesaapülekat. Sujutajaakalaka tü so'ukalüirua süpüshua. Je sujunuujaakalaka tü kaleenakalüirua

noulia na püreesashiikana napüshua. ²⁷ Je nüchijiraakalaka chi kaatsetpü'ükai. Shiasa'a wanaa sümaa niirakaain sümüin tü so'ukalüirua tü püreesaapülekat jutajutalüin, niyuutakalaka nüchajaruutse süpüla nu'uniraaïnjachin naa'in süka isajayaain na püreesashiikana naashin.

²⁸ Nu'waatakalaka Pablo nümüin:

—¡Nnojo pu'uniraaïn paa'in! Ana'aya waya wapüshua. Nnojoishii waya isain.

²⁹ Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, nüsaajitkalaka siko'u anakiaïnjatü nüpüleerua sünaïn ekeroloo. Ekerotshi sünaïn nuwataain ma'i. Kutkutta'atshi ne'e süka mmolüin nia. Nu'ttakalaka nuu'uleepshimüin Pablo je Silas shiyaawase kojutüin naya nütüma. ³⁰ Niyu'tkalaka naya anoopa'amüin sünaïn nüsakirüin naya:

—Wayuüinnuaa, ¿kasa anaka süpüla taa'inrüin süpüla to'ttaainjachin? —müshi.

³¹ Asouktüshii naya nümüin:

—Pünouja nünain chi Senyotkai Jesús pu'tte'ennaiwa nütüma. Meenaya na eekana pümaa pipialu'u, müleka nanoujale, o'tte'enneena.

³² Shiasa'a naashajaakalaka nümüin otta namüin napüshua'a na eekana nümaa nipialu'u nüchikü chi Senyotkai. Nanoujakalaka.

³³ Shiasa'a chi kaatsetpü'ükai, so'ule'e aikat tia, nu'lojokalaka tü nalio'ukat. Woutiisaleekalaka nia namaa napüshua'a na eekana nümaa nipialu'u.

³⁴ Nümaashii Pablo je Silas nipialu'umüin. Nikitkalaka naya. Je talatüsü ma'i naa'in chi kaatsetpü'ükai otta na eekana nümaa nipialu'u süka nanoujainapain nünain Maleiwakai.

³⁵ Shiasa'a watta'amüin watta'a maalü, na akumajüliikana sükuaippa kasa, najütakalaka waneerua pulusiiya nünainmüin chi kaatsetpü'ükai süpüla nüjütüinjachin nüchikü Pablo otta Silas. ³⁶ Je chi kaatsetpü'ükai, nümakalaka nümüin Pablo:

—Na akumajüliikana sükuaippa kasa, najütira achikichii jia. Eekanaja'aka süpüla ju'unüin süka anakat akuaippa.

³⁷ Je Pablo, nümakalaka namüin na pulusiiyakana:

—Wayakana, wayuu romanoshii apashii. Na'yaajirüin waya su'upala wainma wayuu sümaa nnojoliin wekeraajünüin akuaippa palajana müleka kaaïnjalashiire waya. Je nekerotirüin waya sulu'u tü püreesaapülekat süchikijee. Je joolu'u, ¿najütiree achikichii waya sümaa nnojolüin jaralüin atüjaain waa'u? ¡Nnojottaa süpüla tia! ¡Anashii müleka nantüle nayakana sünaïn ajütää wachikü!

³⁸ Je na pulusiiyakana, naküjakalaka tüü namüin na akumajüliikana sükuaippa kasa. Je mmothalaka naya süka naapüin nachikü Pablo nümaa Silas sünaïn wayuüin naya romano apashii. Süka jamüin, nnojotsü aapünüin sünaïn shi'yaajünüinjatüin wane wayuu romano sünaïn nnojolüin shikeraajünüin akuaippa palajana. ³⁹ No'unakalaka na akumajüliikana sükuaippa kasa sünaïn achuntää süpüla jaliainjanain naya naa'in Pablo je Silas. Najütakalaka nachikü sümaa nachuntüin namüin süpüla nojuittajanain sulu'ujee tü mmakat. ⁴⁰ Je nojuittapa Pablo nümaa Silas sulu'ujee tü püreesaapülekat, no'unakalaka shipialu'umüin Lidia. Je süchikijee ne'rüin na anoujashiikana otta nachijire'erüin naa'in, no'unakalaka yalejee.

¹ Je sünain tü waraittaa naainjakat Pablo nümaa Silas, alatüshii naya sulu'upünaa tü pueulokalüürua Anfípolis otta Apolonia. Je yala süchikijee, antüshii naya sulu'umüin tü pueulokat Tesalónica eejatüle napüla wane ekirajülee na judiökana. ² Je Pablo maa aka tü nükuaiappapü'ukat waneepia, o'unüshi nia sulu'umüin tü ekirajüleekat. Je so'uwai tü ka'i neemeraakat o'u na judiökana, aashajira'awaishi nia namaa na judiökana so'u apünüin semaana. ³ Nüküjain namüin jamalu'ulüin tü sümakat tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa otta sünain pansaain ma'i sütüma sünain mülainjachin nia, nu'tünajachin aa'in otta nüso'iraainjachin aa'in süchikijee. Müshi nia namüin: "Chi wayuu Jesús taküjakai achikü jümüin, nia'a chi Nüneekajalakai Maleiwa".

⁴ Eekalaka anoujain no'uluku na judiökana sünain na'ata'ale'einya namaa Pablo otta Silas. Je eesü anoujain kojuya tü wayuu griegokat, wayuu kojutakat atüma Maleiwakai, otta kojuya jiejyuu anoujasü, süchooin wayuu anapüisü. ⁵ Nayasa'a na judío eekai manoujain, achunjasü naa'in sütümajee ne'rüin wainma wayuu sünain anoujaa. Nakotchojookalaka nanainmüin wane wayuuirua, tü wayuu warai müsükat ne'e, süchi'rakat mmapa'a. Shiasa'a naainjala, nashüküjakalaka saa'in tü wayuukalüürua sulujutkat tü pueulokat. Nashutakalaka saa'u nipia Jasón sünain achajawaa nüchiki Pablo nümaa Silas shii'iree nayuleein naya shi'ipamüin tü wayuukalüürua. ⁶ Shiasa'a süka nnojoliin nantüin nanain yala, niakalaka nasirüin Jasón namaa no'uluku na anoujashiikana sünain nantirüin naya nanainmüin na laülaayuukana sulu'u tü pueulokat. Nantirüin naya sünain namüin nekiiseru'u: "Wayuukana naa, amojujashii sükuaiappa wayuukat sainküin mmakat süpüshua'a. Je joolu'u antüshii naya yaamüin süpüla müinjanain waya natümaya. ⁷ Je Jasón, nüntirüin naya nipi-alu'ümüinya'asa. Napüshua'a nayakana, ne'ra amüinrü tü nuluwataakat anain chi romano laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a, chi Césarkai. Eetaalin naashin, wane aluwataashi saa'u wayuu kanüliashi Jesús".

⁸ Shiasa'a tü wayuukalüürua otta na laülaayuukana, naapapa tüü, mojujshijaasü namüin süchikü tü naa'inrakat otta aashichijaashii sütüma. ⁹ Je saa'u napütüin neerü napüla na laülaayuukana su'uyaawa naapüin nanüikü namüin sünain nnojoleerüin sülatüin süchukua'a tü alatakat paala, ajütüna achikichii naya.

Pablo nümaa Silas, cha'aya sulu'u Berea

¹⁰ Nayasa'a na anoujashiikana, najütamaatüin aipa'achiiruale'eya Pablo nümaa Silas chamüin cha'aya Bereamüin. Je nantapa Bereamüin, o'unüshii naya sulu'umüin tü ekirajüleekat na judiökana. Je yala, aküjashii naya tü nünüikikat Maleiwa. ¹¹ Je na judío yalajanakana, wayuu naya anashii, atüjashii akoutiraa pütchi. Nnojoliishii müin aka naa'in na Tesalónicaje'ewaliikana. Kapülakalaka naa'in naapüin tü pütchikat. Naashaje'erawalin waneepia tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süpüla natüjaainjatüin saa'u müleka müle'eya tü münakat namüin. ¹² Eekalaja'aya kojuya no'uluku nayakana anoujain. Kojuya no'uluku na wayuu griegokanaya anoujaka, makai aka chira wayuu toolo otta türa wayuu jierü, jiejyuu süchooin wayuu anapüisü.

¹³ Nayasa'a joo na judío Tesalónicaje'ewaliikana, natüjaapa naa'u Pablo sünain chain nüküjain süchiki tü nünüikikat Maleiwa sulu'u tü pueulokat Berea, o'unüshii naya chamüin sünain nashüküjüin tü wayuukalüürua chajatkat sulu'u tü pueulokat noo'omüin Pablo. ¹⁴ Otta na

anoujashiikana, najütamaatüin Pablo palaaairukumüin. Je Silas nümaa Timoteo, makatüshii yala Berea. ¹⁵ Je na o'unakana nu'uyaaanayaain Pablo, wattashii nümaa sulu'umüin tü pueulokat Atenas. Je yalejee ale'ejüshii naya sümaa nünüiki Pablo nümin Silas otta Timoteo süna'in nantiraamaatüinjainain nümaa maalü.

Aküjüshi Pablo nüchikü chi Maleiwakai sümüin wayuu cha'aya Atenas

¹⁶ Süna'in chain Pablo Atenas a'atapajüin Silas otta Timoteo, mo-jushiisü nümin tü joulüin su'uyaakua kasa maleiwayaakat atümaa sainküinpünaa tü pueulokat. ¹⁷ Mayaainje'e aashajira'awalin nia sulu'u tü ekirajüleekat namaa na judiökana otta namaa na wayuu griegokana eekai kojutüin atüma chi Maleiwakai maa akaapü'ü nütüma waneepia, mataaja'a nia cha'aya pülaasüpa'a sümaa türa eekai süntüin yalamüin, aashajiraashi waneepia. ¹⁸ Mataaja'a no'uluku na wayuu ekirajaakana süna'in tü nekirajakat anain na wayuu kanüliakana Epicúreos otta na kanüliakana Estoicos, pe'ipoloojira'awaishii naya nümaa süka nanüikü. Müsü nanüiki waneeirua:

—¿Kasakai naashajaaka achikü chi koyooroloikai?

Otta waneinnua müshii:

—Süchikimaajachi maleiwairua naata kamaleiwaseshii. —müshii naya süka nüküjain Pablo süchikü tü pütchi anasükat nüchikü Jesús otta süchikü tü oso'irawaakat aa'in.

¹⁹ Niasa'a niakai natüma, no'unitkalaka nia nanainmüin na laülaayuukana sulu'u tü pueulokat sulu'umüin tü noutkajaalekat tü kanüliakat Areópago, eenjachire nia apansaajinnüin soo'opünaa tü naashajaakat achikü. Asakinnüshija'a nia süna'in nüminüin amüin:

—Püküja wamüin kasain wayuu ekirajaa jeket tü püntitkat wanainmüin, ²⁰ tü paashajaain wamüin süchikü wane kasa waneejatü ma'i. Watüjawee aa'ulu jamalu'ulüin.

²¹ (Napüshua'a na wayuu nepiajanakana sulu'u Atenas otta na wayuu naatajanakana kepiakana yaa sulu'u, aapajeeshii otta aashajaweeshii ma'i waneepia süchikü türa kasa eekai jeketüin ma'i.)

²² Niasa'a Pablo, nülatakalaka pasanainmüin süpüla aashajawaa sümüin tü wayuukalüirua eejatkat sulu'u tü kanüliakat Areópago. Müshi nia namüin:

—Wayuüinnuaa, yaaje'ewaliikana sulu'u Atenas, süna'injee süpüshua'a tü te'rakat, wayuu jia kojuta atümachii ma'i tü jümaleiwasekalüirua.

²³ Süka jamüin, süna'in tananaja'alüin tü ju'waajülekalüirua tü jümaleiwasekalüirua, tanta anainrü yala wane ashajuushi süna'in wane ipa eere jaapüin kasa sümüin tü jümaleiwasekalüirua. Müsü mayaa: **NÜMÜNATÜ CHI MALEIWA ME'RAAJUUKAI.**

Ajaa, chi Maleiwa ju'waajakai süna'in nnojolin ji'raajüin nia, nia taasha-jaainjachika'aya achikü jümüin joolu'u.

²⁴ “Chi Maleiwa kakumalakai tü sirumakat sümaa süpüshua'a tü kasa eekat chaa iipünaa, tü mmakat sümaa tü kasa eekat süpa'a, otta tü palaakat sümaa tü kasa eekat shiroku, nia laülaashika'aya saa'uirua. Nnojishi nia kepiain sulu'u miichi saainjanainkat wayuu süpüla a'waajiain nia. ²⁵ Nnojotsü kasain cho'ujaiin nümin süpüla jaralinjaittaain wayuu joolu'u akaalinjainjachin nia. Nia aapaka'aya wamüin kataa o'u, nia aapaka'aya tü jouktai wasanatkak aka waa'in otta kasakat süpüshua'a.

²⁶ “Nünainjee waneeshia wayuu, naainjüin tü wayuukalüirua süpüshua'a, tü wattakat saalin shi'ipapa'a sainküin mmakat, süpüla eenjatüin shia süpa'a. Süpülapünaa naainjain shia, ni'taatüjüla

süka'iya otta tü shiipiapalainjatkat. ²⁷ Nükumajüin shia Maleiwakai süpüla süchajaainjachin nüchikü, kama'ache süntüle nünain müleka süchajaale ma'i nüchikü. Nnojoishijasa wattain Maleiwakai woulia wane'ewai wakua. ²⁸ Müsü wane pütchi: 'Süka jamüin, nünain Maleiwakai, kato'uchii waya, waraittäshii waya otta wayuushii waya'. Müsü nanüiki waneerua no'uluku na jüpüshi atüjashiikana: 'Nüpüshi waya chi Maleiwakai'.

²⁹ "Sünain nüpüshin waya Maleiwakai, nükumajala waya. Nnojliija'a waya süpüla we'itaainjachin nia sünain mataalain aka nia saa'in su'uyaakua kasa eekai shiyujalain wayuu shikiiru'ujee ne'e, türa eekai saainjuushin süka ooro, pülaata, otta ipa. ³⁰ Nnojotsü kasalajanapü'üin sümüin wayuu nütüma Maleiwa tü matüjüinwaakat naa'u. Alu'ujasa'a joolu'u, nuluwataain sümüin wayuukat süpüshua'a otta süpa'a mmakat süpüshua'aya sünain su'ulaainjatüin suulia saainjala otta sünoujainjatüin nünain. ³¹ Süka jamüin, Maleiwakai, ni'itaain wane ka'i nikeraajüinjatkat o'u sükuaiippa tü wayuukalüirua süpüshua'a süka wane sükuaiippa pansaasü. Nikeraajüinjatü nükajee wane wayuu ni'itaala süpüla. Nii'yatüin sümüin wayuukat süpüshua'a, sükajee nuso'ire'erüin naa'in, sünain shiimain niain ni'itaalain".

³² Je no'uluku na eejanakana, naapapa süchiki tü oso'irawaakat aa'in, neme'erainpalashi Pablo. Otta waneerua, müshii ne'e:

—Wapajeeria taa türa so'uweena wane ka'i.

³³ Nu'unakalaka Pablo nama'anajee. ³⁴ Nayasa'a waneinnua, ache'inraashii nümaa otta nanoujakalaka nünain Jesús. Je na'aka na anoujakana, eejachi Dionisio, wane no'uluku na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Areópago otta eejatü wane jierü kanüliasü Dámaris otta waneerua soo'omüin.

18

Kakaliashi Pablo cha'aya Corinto sünain ekirajaa nünüiki Maleiwa

¹ Je süchikijee tüü, ojüttüshi Pablo Atenasjee, o'unüin nia chamüin sulu'umüin tü pueulokat Corinto. ² Je yala, antiraashi nia nümaa wane wayuu judío kanüliashi Aquila. Je nia nümaiwa, cheje'ewai sulu'ujee tü mmakat Ponto. Je Aquila sümaa tü nu'wayuusekat kanüliasü Priscila, palit ka'i paala, antüshii naya sulu'ujee tü mmakat Italia, eejejanale naya ojüttüin sütümajee tü kasa nuluwataakat anain Claudio, chi laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a. Nuluwataain sünain sujüttüinjatüin süpüshua'a tü wayuu judiokalüirua sulu'ujee Roma. Je Pablo, o'unüshi sünain awaraijawaa naa'uirua. ³ Shiasa'a süka müinya aka ne'e tü na'yataainkat tü ni'yataainkat, tü aainjülüükat loona ojotonnokat süpüla miichin, makatakalaka nia yala namaa sünain ni'yataajiraain namaa. ⁴ Je süka'iyowai tü ka'i neemeraakat o'u na judiokana, Pablo, o'unawaishi sulu'umüin tü ekirajüleekat na judiokana, eere nia sünain aashajirawaa nüchikü Jesús sümaa tü judiokalüirua otta tü griegokalüirua shii'iree sünoujeein tü nümakat.

⁵ Shiasa'a nüntapa Silas otta Timoteo chejeechikü Macedoniajee, o'ttüshi Pablo sünain aküjaa waneepia süchikü tü nünükukat Maleiwa. Nüküjain sümüin tü judiokalüirua tü nütüjaakat aa'u noo'opüna Jesús sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa. ⁶ Je nayakana, achechajaashii nuulia otta mojusü nanüikü nümüin. Niasa'a Pablo, no'otojooin nüshe'in su'uyaawa niyu'laain noulia otta nümakalaka namüin:

—Jüsirajiraaja'a jümata jükuaippa müleka amülouire jaa'in. Nnojishija'a tayaichipain kasirüin jia saa'u jiyouktüin tamüin tü nüchikukat Cristo taküjakat jümüin. Yaajee joolu'u, o'uneechi taya nanainmüin na gentilekana.

⁷ Ojuittaashi nia sulu'ujee tü ekirajüleekat, o'unüshi nipialu'umüin wane wayuu kanüliashi Ticio Justo, kojuta atümachi Maleiwakai otta kepiashi yaa sü'ütpa'a tü ekirajüleekat. ⁸ Otta Crispo, wane sülaülashi tü ekirajüleekat, anoujashi nünain chi Senyotkai süma'ale'eya süpüshua'a tü eekat nümaa nipialu'u. Aka'aya kojuya na Corintoje'ewaliikana anoujashii sünain woutiisale'einya naya naapapa tü pütchi nüküjakat Pablo namüin.

⁹ Shiasa'a so'u wane ai, Pablo, ni'rataalain naa'in chi Senyotkai sa'wai sünain nümüin nümüin: "Nnojo piyo'ujaa'in aa'in. Ayata pia sünain aküjaa tü pütchikat. Nnojo piyü'ülaain. ¹⁰ Süka jamüin, eeshi taya pümaa otta nnojoleerü jaralüin jamüin atüma pia. Yaa sulu'u tü pueulokat, wainmayülia wayuu to'tte'erajatkat". ¹¹ Makatakalaka Pablo yala Corinto süpüla wane juya shiatapünaamüin sünain ekirajaa na wayuukana sünain tü nünüükukat Maleiwa.

¹² Shiasa'a naainjala na judiökana, wanaa sümaa niain Galiön laülaashin sulu'u tü mmakat Acaya, oonoojiraashii naya nikiirajee Pablo. No'unitkalaka nia laülaapialu'umüin eere nükumajüin Galiön sükuaippa wayuu. ¹³ Namakalaka nümüin chi laülaashikai:

—Wayuukai chii, nikiraja'alüin tü wayuukalüirua shii'iree kojutüin Maleiwakai sütüma sulu'u wane akuaippaa naata suulia tü aluwataanakat anain waya.

¹⁴ Nnojoliwa'aya nüsouktüin Pablo, nümakalaka Galiön sümüin tü judiokalüirua:

—Müleka nnojoiere nikeraajüin tü waluwataakat anain wayakana romanokana otta müleka naa'inrüle wane kasa eekai mojuin ma'i makat aka o'utaa wayuwa'in, taapajüinje'eya süpüshua'a tü jünüükukat ekikana judiökana. ¹⁵ Akaajasa'a süka jü'ülüjiraain süchiirua tü pütchi ekirajünakat, süchiirua anülee otta süchiirua tü aluwataanakat anain jakana judiökana, nnojoija'a taya o'ttajachin sünain süpüla takumajainjatüin sükuaippa. ¡Jukumaja ne'e sükuaippa jakana!

¹⁶ Je Galiön, nüjünaakalaka naya yalejee. ¹⁷ Nayasa'a napüshua'a na wayuu nnojoliikana judiöin, napashajaakalaka Sóstenes, wane laülaashi sulu'u tü ekirajüleekat. Natunain nia yala'aya nu'upala Galiön otta nnojotsü kasajatüin nümüin Galiön tü naa'inrakat nüka.

Eitaashi Pablo Antioquámüin süpüla o'unaa nüchukua'a sünain aküjaa nünüükü Maleiwa

¹⁸ Je eesü nüka'iya Pablo makatüin paala yala sulu'u tü pueulokat Corinto. Je mapa, aküjashi süchikü o'unaa namüin na anoujashiikana. Niakai nümaa Aquila otta Priscila, o'unüshii sulu'u anua chai nakua sulu'umüin tü mmakat Siria. Nnojoliwa'aya no'unüin, noojirüin Pablo tü nikiikat cha'aya sulu'u tü pueulokat Crenca. Süka jamüin, naapüin nünüükü paala nümüin Maleiwakai sünain nümüin: "Müinjateerü tatüma wane kasa pümüin". Je joolu'u noojirüin shia su'uyaawa nikeraajüitpain tü nümakat paala nümüin Maleiwakai.

¹⁹ Je nantapa sulu'umüin tü pueulokat Éfeso, e'ipünaanüshi Aquila sümaa Priscila nütüma Pablo yala süpüla makatünjanain. Je niakai, o'unüshi sulu'umüin tü ekirajüleekat, eejachire nia aashajiraain sümaa tü wayuu judiokalüirua, outkajaakat yala sulu'u. ²⁰ Je na wayuukana,

a'alijinnayaashije'e Pablo natüma shii'iree yaleein paala nia namaa süpüla kojuya ka'i. Je niakai, niyoukta achiküt. ²¹ O'unüshi nama'anajee sünain nümüin namüin: "Müleka nücheküle Maleiwakai, ale'ejeechi taa taya tachukua'a sünain awaraijawaa jaa'u". Je süchikijee, o'otowaaja'a nümüin Pablo sulu'u anua. O'unüshi nijaja'a yalejee Éfesojee.

²² Je nüntapa Cesareamüin, o'unüshi Jerusalénmüin sünain awaraijawaa naa'u na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Je yalejee, o'unüshi Antioquiamüin. ²³ Je kojuya ka'i süchikijee, o'unüshi nia nuchukua'a sünain alataa sulu'upünaa wane'ewai sukua tü pueulokalüirua sulu'ukat tü mmakat Galicia otta Frigia. Alatapüna'awaishi nia sünain atütajaa naa'in na anoujashiikana sulujunakana tü mmakalüirua.

Ekirajüshi Apolos nüchiki chi Senyotkai

²⁴ Je su'unnaa ka'ikat tiairua, antüshi Éfesomüin wane wayuu judío kanüliashi Apolos. Je nia, wayuu cheje'ewai sulu'ujee tü pueulokat Alejandria. Wayuu nia atütajashi ma'i aashajawaa otta e'raajashantashi tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. ²⁵ E'ikuushi nia sünain tü wopu nünainjeejatkat chi Senyotkai. Aashajaashi nia sulu'u wane yaletaataa aa'in sünain ekirajaa sulu'u wane sükuaippa lotüsü ma'i süpüshua'a tü nütüjaakat aa'u noo'opünaa Jesús, mayaainje'e shiain ne'e nütüjaain aa'u, tü nikirajakat anin Juan wanaa sümaa nuwoutisaajüin wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala. ²⁶ Apolos, aashajaashi sümaa yalayalaa aa'in sulu'u tü ekirajüleekat na judiökana. Shiasa'a naapapa Aquila sümaa Priscila tü nikirajakat anain, nakatalüin nia nümüiwa süpüla naküjain süchikü nümüin tü kasa nnojoliyütka nütüjaain aa'u soo'opünaa tü wopu ni'itaakat Maleiwa süpüleerua wayuu.

²⁷ Je nüküjapa Apolos süchikü o'una'iree sulu'umüin tü mmakat Acaya, na anoujashiikana, namüshi nia sünain anain namüin tü kee'ireekat naa'in. Nashajakalaka wane karaloukta namüin na anoujashii chajanakana cha'aya, süpüla kapülainjachin nia naa'inrua nüntapa nanainmüin. Je nüntapa Acayamüin, nükaaliijain ma'i na anoujashiikana, na ainkakana anoujaa sükajee anamiain Maleiwakai namüin.

²⁸ Je süka wane nünüikü kaa'usü ma'i, pe'ipoloojiraashi nia sümaa tü judiokalüirua su'upala süpüshua'a tü wayuukalüirua. Je shiairua, nnojotsü eejiraain nümaa süka nii'yatüin ma'i sümüinrua tü kasa nnojotkat jamüinjatüin oo'opünaa sünüikü. Otta sükajee tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, nii'yatüin sümüin süpüshua'airua sünain niainya Jesús chi Nüneekajalakai Maleiwa.

19

Tü ni'yataainkat Pablo cha'aya Éfeso

¹ Wanaa sümaa chain Apolos sulu'u Corinto, chashi Pablo alatüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua sü'latiralu'ukat tü uuchikalüirua, antatataalain nia süchikijee Éfesomüin. Je yala, nünta anainchii wane anoujashii. ² Je Pablo, nüsakirüin naya:

—¿Antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in wanaa sümaa jikerolüin sünain anoujaa?

Je nasouktakalaka nümüin:

—Eeyaa ne'e waapüin nüchikü chi Naa'inkai Maleiwa sünain een nia.

³ Nüsakitkalaka naya Pablo nüchukua'a:

—¿Kasasa'a ekirajünaka anain jia wanaa sümaa juwoutisaajünün?

Asouktüshii nayakana nümüin:

—Sünain tü nikirajakat anain Juan wanaa sümaa nuwoutisaajüin wayuu.

⁴ Nümakalaka Pablo namüin:

—Aa shiimain. Juan, nuwoutisaajüin wayuu süpüla ayaawajawaa suulia saainjala sümaa nümüin sümüin sünain sünüujainjatüin nünain chi eweetechnikai mapa nüchiiruajee. Sünain naashajaain nüchikü chi eweetechnikai nüchiiruajee, nia naashajaaka achikü Jesús. Niakalaka sünüujainjachin anain wayuu.

⁵ Je naapapa tüü, awoutisaajitshii naya saa'u nünülia chi Senyotkai Jesús. ⁶ Je ni'itaapa najapü Pablo naa'uirua, antüshi chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ümüin naa'inrua nayakana. Naashajaakalaka pütchi naatajatü sünain naküjale'einya nünüikü Maleiwakai. ⁷ Eeshii na wayuukana maa aka poloo piammüin napüshua'a.

⁸ Eeshi Pablo yunnatüin süpüla apünüin kashi sulu'ümüin tü ekirajüleekat na judiokana, eejachire nia aashajiraain sümaa tü wayuukalüirua, sünain meimolüin naa'in, soo'opünaa tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa shii'ire'eyaa sünüujeein tü nümakat.

⁹ Nayasa'a waneennua, sütümajee ichein ma'i naa'inrua, nnojoiishii anoujeein, shia eeka ne'e mojuin nanüikü sümüin tü Wopu nünainjeejatkat Jesús su'upala tü wayuu outkajaasükalüirua yala. Je Pablo, akatalaashi noulia namaa na anoujashiikana sulu'ümüin tü nikirajüleekat Tirano. Nnojoipta Tirano sünain ekirajaa, ekerolowaishi Pablo namaa na anoujashiikana sulu'ümüin tü ekirajüleekat. Je yala süpüla ka'ikat süpüshua'a, aashajira'awaishi nia sümaa wayuu. ¹⁰ Eeshi nia maa aka piama juya sünain naa'inrüin tia. Je sükajee tia, tü wayuukalüirua süpüshua'a yalajatkat kepiain sulu'u tü mmakat Asia, makat aka judío otta nnojotkat judiöin, saapüin tü nüchikükat chi Senyotkai Jesús.

¹¹ Je nükejee Pablo, naa'inrüin Maleiwakai watta saalin kasa nütüjakat apüleerua nümüiwa. ¹² Alü'üjünüsüjase'e sünainmüin tü ayuuisükalüirua süpüshi nüshe'inpalajana Pablo nünainpü'ukat süpüla a'yatawaa otta wane nüpanyeetseirua. Je sükajee tüü, tü ayuuisükalüirua, anasü. Otta ojuittaasü yolujaa süle'eru'ujee tü kale'eru'usükalüirua yolujaa sütüma tia.

¹³ Shiasa'a naainjala wane judiöirua waraittawashii sünain ayujaa yolujaa süle'eru'ujee wayuu, noo'ulaküin joolu'u nachuunajüin nünülia chi Senyotkai Jesús sünain tü ayujaakat. Müshii naya sümüin tü yolujaakat: "Saa'u nünülia Jesús, chi nüküjakai achikü Pablo, tamüsü pia sünain pujuittajatüin". ¹⁴ Otta no'uluku na a'yataakana sümaa tüü, wane akaratshishii wayuu nüchooin wane wayuu judío kanülüashi Esceva. Je chi wayuukai, wane lälaashi na'akajee na sacerdoté judiökana. ¹⁵ Shiasa'a so'u wane ka'i, nantiraakalaka nümaa wane wayuu kale'eru'ushi yolujaa, chi anii nayu'lünjachin ale'eru'ujee yolujaa süka nünülia Jesús naajüin. Shiasa'a süsouktakalaka tü yolujaakat nüle'eru'ujee namüin: "Te'raajüin Jesús. Tatüjaa aa'uchi jaralin Pablo. ¿Jaraliija'a joo jiakana?". ¹⁶ Müshi nia namüin sünain nuwanaaja'ale'einya noo'omüinrua. Awataashijese'e nia noo'omüinrua sünain nukanajüin nayainnu. Müliashantashii ma'i naya nütüma. Awatawa'ain müshii mashe'inyoule sümaa naliö'u nütüma yalejee sulu'ujee türa miichikat.

¹⁷ Süpüshua'a tü wayuu yalajatkat kepiain sulu'u Éfeso, wayuu judío otta nnojotkat judiöin, saapa achiküt tüü. Je mmolöjüshii ma'i naya

sütüma. Je sünainjee tia, kojutsü amüinyüü nüchikü chi Senyotkai Jesús. ¹⁸ Je kojuya na anoujainapakana aküjakana joo süchikü süpüshua'a tü kasa mojusü naa'inrapü'ukat paala. Nalatira achiküt tia su'upala wayuukat süpüshua'a. ¹⁹ Je kojuyataaja'a na eekai na'yataapü'uin sünain outsüü, nantirüin tü nakaralouktase sükuaiippamaajatkat tü outsüukat. Nantirüin shia süpüla na'ajünjatüin yala su'upala süpüshua'a tü wayuukalüirua. Je shiyu'nnakalaka jerain ma'i tü süliakat süpüshua'a. Eetaasüja'a ojuittüin 50.000 neerü pülaata tü süliakat. ²⁰ Je sükajee tüüirua, ayurulaasü ma'i tü nüchikükat chi Senyotkai Jesús. Otta shia, maapünaajuu amaalü ma'i.

²¹ Je süchikijee süpüshua'a tüü, nüchuntüin o'una'iree Pablo Jerusalénmüin sümaa nülatajachin Macedoniapünaa otta Acayapünaa. Otta jülüjasü naa'in o'unaa Jerusalénjee chamüin sulu'umüin tü pueulokat Roma. ²² Nüjütakalaka palajana nüpüleerua piamashii na akaal-injüliikana nia chamüin Macedoniamüin. Naya nüjütaka Timoteo otta Erasto. Otta niakai, makatüshi yala paala sulu'u tü mmakat Asia.

Aashichijaashii na wayuukana cha'aya Éfeso

²³ Je su'unnaa ka'ikat tiairua cha'aya sulu'u Éfeso, aashichijaashii ma'i na wayuu chajanakana sünainjee kojuyain wayuu o'ttakat sünain anoujaa nünain Jesús. ²⁴ Tüü, nüshüküla akuaippat wane wayuu kanülüashi Demetrio. Je nia, wane wayuu ojojüi kachueera pülaata süpüla naainjiain shia su'uyaakuachen tü miichi eere su'waajünüin tü maleiwayaasü kanülüakat Artemisa. Je niakai, walaasü ma'i nütüma tü a'yataasükalüirua nümaa sünain.

²⁵ Je wayuukai chii, nükotchojokalaka na wayuu a'yataakana nümaa sünain otta na wayuu makanaja'a aka nükuaiippa sünain tü a'yataawaakat sünain nümüin namüin:

—Wayuinnuaa, jütüjaa aa'ulu sünain anain waya saa'u tü wakanainkat sünainjee a'yataawaakat tüü. ²⁶ Maa aka ji'rüin otta jütüjaain saa'u, chi wayuu Pablo münakai, yootokuu müshi nia sünain nnojolin maleiwain tü maleiwa saainjalakat wayuu. Sükajee tü nikirajakat anain, wainma wayuu nu'wanaje'eraka aa'in. Nnojotsü shiachoin ne'e ya'aya sulu'u Éfeso sümüiwa, maleesia sulu'upünaa süpüshua'a tü mmakat Asia. ²⁷ Tajak, kapüleeejeetsa tüüje'e, eesü süpüla nnojolin joo shiyalajejin tü wayuukalüirua tü wa'yataakat anain. Nnojotsü shieerüin ne'e amüloulin ojutpala tü su'uyaakuakat tü wa'waajülekat tü wamaleiwasekat, alataleejeeria ma'i müleka shiale amüloulin sujutpala tü wa'waajülekaliya'asa. Je yalejee, eejeerü süpüla shiain amüloulin ojutpala tü wamaleiwasekat Artemisa, tü kojutkat sütüma wayuu ya'aya Asia otta sainküin mmakat süpüshua'a.

²⁸ Je na wayuukana naapapa tü nümakat, aashichijaashii ma'i naya sünain na'waanajaain ma'i. Müshii naya nekiiseru'u:

—¡Anashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!

²⁹ Je tü wayuukalüirua sulujutkat tü pueulokat, maatsü jamakai saa'inrua. Awatawa'ain müsü, kookoto'oin müsü otta najaraitapünawa'ain namüshi Gayo otta Aristarco, piamashii wayuu cheje'ewalii Macedonia. Je naya, nümaajana Pablo nu'uyaaainain. Ajarajünüshii naya sütümairua chamüin sulu'umüin tü suutkajaalekat tü wayuu cheje'ewatkat sulu'ujee tü pueulokat. ³⁰ Je Pablo, ashuteesü naa'in sa'akamüin tü wayuukalüirua shii'iree naashajaweein sümaa, akaisa'a

nnojolin noo'ulaain nia na anoujashiikana. ³¹ Je no'uluku na laülaayuukana sulu'u tü mmakat Asia, nütünajunnuu Pablo. Mataaja'a naainnaa, aluwataaashii nanüikü nümün sünain nnojolin nüshutajachin sa'akamün tü wayuukalüirua süpüla aashajawaa sümaa.

³² Yaakalajasa tü wayuukalüirua mün jamakai saa'inrua sünain tü jutkataakat. Waneennua, naata kasa namakat nekiiseru'u suulia tü namakat na wane ne'ipa. Kojuya ma'i tü matüja'ainreekat saa'u kasain suutkajaain apüla. ³³ Je na judiokana, nojuta achikichi Alejandro shii'iree nülatajachin sünain aashajawaa. Je nülataka, süküjain nümün su'uluku tü wayuukalüirua kasain wayuu tü alatün yala. Je nuchuntakalaka süka najapü namün na wayuukana nako'ulaainjanain, süpüla naasha-jaainjachin shi'ipamün tü wayuukalüirua sünain nnojolün nasirün na judiokana tü alatakat. ³⁴ Shiasa'a tü wayuukalüirua sütüjaapa naa'u sünain judio'inya ne'e nia, a'waanajaasü ma'i shiirua maa aka süpüla piama oora. Müsü shiirua: "¡Anashaatasü ma'i Artemisa, tü wamaleiwasekat wayakana Éfesojanakana!"

³⁵ Niasa'a chi sülaülashikai tü outkajawaakalüirua sütüma wayuu yaa sulu'u tü pueulokat, niimale'etpa saa'in tü wayuukalüirua, müshi nia sümünrua: "Wayuunnuaa yaajanakana sulu'u Éfeso, wayuukat sainküin mmakat süpüshua'a, sütüjaa aa'ulu sünain wayain wayakana, yaakana sulu'u Éfeso, aa'inmajünjanain tü miichi wa'waajülekat Artemisa tü wamaleiwase anasükat otta tü ipa su'yaaakua ojutuusükat sirumalu'ujee.

³⁶ Nnojotsü süpüla jaralin 'Nnojottaa' mün sümün sünain wajapulu'uin tü. ¡Jiimalaa jümata! ¡Nnojo maa'in jaa'in sünain aa'inraa wane kasa eekai mojuin! ³⁷ Wayuukana naa jüntitkana, nnojoshii a'luwajün kasa sulu'ujee tü a'waajüleekat otta nnojoshii naya mojuin anüküyaa sümün tü wamaleiwasekat.

³⁸ "Eere wane kasa mojushiikat nümün Demetrio sünainjee jaralü yaa otta namün na a'yataalii wanaawakana a'yataain nümaa, eeshii na sülaülashiikana mma süpüla tia. Naküja süchikü namün chamün sulu'umün tü laülaapiakat. Je yala, naajeerüja'a tü nanüiküjiraa naa'u wane'ewaie nakua. ³⁹ Otta kasaleje'e tü jaashajaweein achiküya, atüjasü jüntiraa wanainmün süpüla wakumajiraainjatün sükuaippa sünain tü outkajawaa waa'inrakat waneepia. ⁴⁰ Sükajee ne'e joo tü alatakat, eesü süpüla 'Ayaleraashii naya woo'omün' wamünün ne'e sütüma tü laülaayuu romanokat. ¿Kasataaleerü wanüküka wasakinnüle sütüma tü romanokalüirua sünain kasanainjein wamün tü aashichijawaakat?"

⁴¹ Kettaapa naashajaain tü, nujute'erün tü jutkataakat.

20

Waraittüshi Pablo nüchukua'a sulu'upünaa Macedonia otta Grecia

¹ Ni'rapa Pablo sünain shiimalaain naashichin na wayuukanairua, neenajrün na anoujashiikana süpüla naashajaainjachin namaa süpüla nachecherünjatün naa'in sünain anoujaa. Je süchikijee, apütaashi nia napüla je o'unüshi nia chai nukua sulu'umün tü mmakat Macedonia.

² Alatüshi nia sulu'upünaa tü pueulokalüirua sulu'ukat tia mmakat sünain akatsinjaa naa'in na anoujashiikana süka wainma pütchi. Je yalejee, o'unüshi chamün Greciamün. ³ Je yala, makatüshi süpüla apünün kashi. O'unajachichi ma'i nia sulu'u anua chamün Siriamün, nütüjaapa saa'u anajiraain nanükü na judiokana nikiirajee. So'ujee

tia, nümakalaka aa'in: "Anakaja'a tasaajaale mmakat süchukua'a Macedoniapünaa süpüla tantajachin Siriamüin". ⁴ O'unüshii wayuukana naa nümaa süpüla nu'uyaajanain: Sópater, chi cheje'ewaikai Berea, nüchonkai Pirro, Aristarco otta Segundo cheje'ewaliikana Tesalónica. Eeshi Gayo cheje'ewaikai Derbe. Eejachi Timoteo otta eejana Tíquico je Rófrimo, cheje'ewaliikana sulu'ujee Asia. ⁵ Je naainnua wawalayuukana, ne'ipünaain Pablo Filipos. Je nayakana, lotüshii Troasmüin, eere waya na'atapajüin. ⁶ Je wayakana, süchikijee süka'iya tü mi'iraa ekaanapü'ukat anain tü pan ma'akatskat soolojia, o'unüshii waya yalejee Filiposjee sulu'u anua. Je süchikijee ja'rai ka'i wopulu'u, akotchojiraashii waya namaa Troasmüin. Je yala, makatüshii waya süpüla akaratshi ka'i.

Aashajaashi Pablo namüin na anoujashiikana cha'aya Troas

⁷ No'u chi palajaikai ka'i süka'iya tü seamanakat, okotchojooshii waya süpüla ekirawaa tü pan sotojatkat akajee waa'in chi Senyotkai. Je Pablo, aashajaashi namüin na anoujashiikana. Je süka nu'unajachin waneemüin ka'ikat, ayatshi nia aashajaain sünaimüin süse'eru'u sa'waikat. ⁸ Tü miichi eejanale waya jutkatüin, paa'uwaasü. Je yaashii waya iipünaa sulu'u tü "piso" apünüinkat, eejatüle chuwachuwalüin kojuyasü rampara. ⁹ Otta wane jima'ai kanülüashi Eutico, yaashi joyo'oin müin so'ulu'u tü wentaanakat. Shiasa'a süka kama'ain ma'i Pablo sünaim aashajawaa, o'onoojüsü lapü naa'u chi jima'aikai. Je mapa ma'i, ka'lepa lapükat naa'u, nujutuukalaka iipünaajee, yalejee eejanale waya. Apataanüshi nia mmolu'ujee ouktüin. ¹⁰ Niasa'a Pablo, nüshakatalaka nünainmüin je nu'wachiraakalaka naa'u sünaim nüko'ojooiin nünain. Nümakalaka namüin na anoujashiikana:

—¡Nnojo jainkuuin aa'in! ¡Katüichipa o'u!

¹¹ Je süchikijee, aaliakajawaaja'a nümüin Pablo nuchukua'a. Eküshi nia otta nuttanajüin naka na anoujashiikana tü pan sotojatkat akajee naa'in tü naa'inrakat chi Senyotkai. Je süchikijee, ayatshi nia aashajaain ja'yuumüinre'eya. O'unaaja'a nümüin süchikijee. ¹² Otta chi jima'aikai, amaanüshi nia nipialu'umüin sünaim kataa o'u. Je sütüma tüü, talatüsü ma'i naa'in na anoujashiikana.

O'unüshi Pablo Troasjee Miletomüin

¹³ O'unüshii waya palajana nüpüleerua Pablo sulu'u anua sulu'umüin tü pueulokat Asón. Je niakai, nnojoishi anualu'uin. Je yala, wa'atapajüin nia maa aka tü nümakat paala wamüin. ¹⁴ Nüntapa wanainmüin yala Asónmüin, o'otooshi nia wamaa, o'unüin waya Mitilenemüin. ¹⁵ Ojuittüin waya yalejee, alatüshii waya waneemüin ka'ikat cha'aya Quíopünaa. Je watta'amüin, antüshii waya süsha'wajüleru'umüin tü anuakalüirua cha'aya sulu'u tü mmakat Samo. Wane ka'i yalejee waraittüin sulu'u anua, antüshii waya chamüin sulu'umüin tü pueulokat Mileto. ¹⁶ Yalamüinshii waya antüin süka nnojolin nünteein Pablo Éfesomüin suulia kajajüin nukua yala sulu'u Asia. Ountaweesü naa'in shii'iree nüntamaatein maalü Jerusalénmüin süpüla yalainjachin nia süpüla süka'iya tü mi'iraa kanülüiakat "Pentecostés", müleka eereje süpüla nüntüin süpülapünaa.

Asaajinnüshii nütüma Pablo na laülaayuushiikana sulu'u tü outka-jaaleekat Éfeso chamüin Miletomüin

¹⁷ Sünaim chain waya Mileto, Pablo, nüsaajirüin na laülaayuushiikana sulu'u tü noutkajaalekat na anoujashiikana cha'aya Éfeso. ¹⁸ Je nantapa,

müshi Pablo namüin: "Jiakana, jütüjaa aa'ulu jamüin takuaippa ja'aka cheje'ere'eya so'u tü palajatkat ka'i tantakat o'u sulu'u tü mmakat Asia. ¹⁹ Süpüla ka'ikat süpüshua'a a'yataashi taya nümüin chi Senyotkai sümaa jo'uuin taa'in ja'aka. Mayaainje mojuin taa'in motsowai sütüma tü saa'inrakat tü wayuukalüirua otta suu'ulakünüin taa'in su'unnaa tü müliaa te'rakat sütümajee anajiraain sünüikü tü judiokalüirua teki-irajee, ayatshia taya a'yataain nümüin chi Senyotkai. ²⁰ Nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünain taküjüin jümüin tü anainjatkat alu'ujee jia. Tekirajüin jia anooipa'a su'upala wayuu süpüshua'a otta jipi-alu'uya. ²¹ Sümüin wayuu judío otta nnojotkat judíoin, ayatshi taya mache'ein süchiirua aküjaa sünain shiyaawajaainjatüin suulia saainjala nünainmüin Maleiwakai otta sünoujainjatüin nünain chi Wasenyotsekai Jesús.

²² "Anii joo taya o'unajachin Jerusalénmüin, sünain niain alü'ujain taya chi Naa'inkai Maleiwa, sümaa nnojolin tatüjaain saa'u kasain een tapüla cha'aya. ²³ Tü kasa tatüjaakat aa'u, shia sünain naapirüin taya chi Naa'inkai Maleiwa eepünaale talatüin sulu'upünaa tü pueulokalüirua. Müshi tamüin sünain tasürünnajachin sulu'u tü püreesaapülekat otta müliainjachin taya atümaa mapeena. ²⁴ Akaisa'a nnojolin aa'inmajiraain ma'i taya takuaippa sütümajee tia. Ja'itakaja'a ouktüin taya, meemasat tamüin. Müleka shialeje tainküin tekeraajüin tü a'yatawaa ni'itaakat chi Senyotkai tajapulu'u sünain taküjain süchikü tü pütchi anasükat nüchikü Maleiwa sünain anamiain nia sümüin wayuu, talateerü taa'in tekeraajapeena shia.

²⁵ "Tatüjaa aa'ulu sünain nnojolin jaraleechin ja'akajee e'rüin to'upünaa tachukua'a, jiakana taküjakana amüin süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa. ²⁶ Tamüsü paala jümüin wane kasa süpüla pansaain jikiiru'u: Nnojolichipaja'a tayain kasirüin müleka jaraire amüloulin ja'aka jiakana chakana Éfeso. ²⁷ Süka jamüin, sünain taküjain jümüin süpüshua'a tü naa'inreekat Maleiwa sümüin wayuu, nnojotsü kasain tapüte'erüin juulia sünain taküjain jümüin.

²⁸ "Ee mata jaa'in jaa'ujiraa jiakana otta saa'u süpüshua'a tü anou-jasükalüirua naapaakat Maleiwa süpüla nüpüshin sükajee ouktüin chi Nüchonkai. Chi Naa'inkai Maleiwa, ni'itaan jia süpüla jaa'inmajüin naya maa aka wane wayuu naa'inmajüin tü nümü'ünüinkat. ²⁹ Tatüjaa aa'ulu sünain sünteerüin wayuu jünainmüin, to'unapeena yaajee, sünain e'ike'eraa jia süpüla naja'ttirüin tü jünoulakat juulia. Naya, müshii saa'in wasashi soo'omüin aneerü. ³⁰ Ja'itakaje'e ja'akajee jiakana anoujashiikana, oju'iraaajerü ju'uluku sünain ekirajaa sa'alain shii'iree noushikajaainjanain na anoujashiikana süchiirua. ³¹ Ee mmatakalaka jaa'in. Soto jaa'in sünain taashalaain paala jümaa jüpüshua'a sümaa te'ira, wane'ewai jukua jiakana chakana Éfeso, süpüla juu'ulaküinjatüin tü akuaippaa nüchekakat Maleiwakai jüpüleerua. Aashalaashi taya jümaa so'uka'i otta sa'wai so'u apünüin juya.

³² "Je joolu'u tawalayuwaa, te'itaan jia najapulu'u chi Maleiwakai otta taso'irüin jaa'in sünain tü nüchikukat sünain anamiain nia sümüin wayuu. Jainkeerü jülaüle'erüin jaa'in nütüma sünain jünoula sütümajee tü nünüikikat. Je mayaa, naapeerü jümüin süpüshua'a tü anasü nükjukat achikü sümüin tü nüchooinkat, tü nükatatkat suulia saainjala. ³³ Nnojotsü kachiiruain taa'in nünneetse otta nüshe'in wane jarai. ³⁴ Jütüjaa aa'ulu ma'i sünain ta'yataain süka tajapü süchiirua tü ja'ijaakat tamüin otta tü ja'ijaakat namüin na tamaajanakana. ³⁵ Tekirajüin jia

wanee pia, sükajee takuaippa süna in a'yatawaa, süna in müinjana'inya waya a'yataain süpüla wakaalinjüinjatüün tü wayuu ja'ijaakat amüin kasa. Soto jaa'in tü nümakat chi Senyotkai Jesús wanaa sümaa nümüin: 'Anakuaippa'ire'eya chi wayuu aapakai nuulia chi aapünakai amüin' ".

³⁶ Mayaasü keraain nümüin Pablo tüü, o'ttushi süka nüsapain otta naashajaakalaka nümaa Maleiwakai namaa napüshua'a nayakana. ³⁷ Je napüshua'aya, a'yalajüshii nünain Pablo süna in nako'ojoo in nünain otta nachu'lüin nuwalapa'a. ³⁸ Mojusü ma'i naa'inrua süka nümüin namüin süna in nnojolin ne'reechin nia nüchukua'a. Je süchikijee, o'unüshii naya nümaa süna in e'rajaa nukua eejatüle tü anuakat.

21

O'una a Jerusalénmüin nütüma Pablo

¹ O'unüin waya nama'anajee na anoujashiikana, o'otooshii waya sulu'u anua je o'unüin waya lotüin Cosmüin. Je mapa watta'amüin, chamüinshii waya Rodasmüin, je yalejee, chamüin Pátaramüin. ² Je yala Pátara eejatü wapüla wane anua o'unajatü chamüin sulu'umüin tü mmakat Fenicia. Je wo'otookalaka sulu'u. ³ Wattashijia'a waya alatüin sü'ütpünaa Chipre. Walatüin shia, chasü waa'ujee maa aka tia palaapünaa. Lotüshii waya suulia, Siriamüin. Chakuatsü tü anuakat Tiromüin süka süshakajitpünaainjatüin chisoui sulu'u tü süsha'wajülekat cha'aya. Wantakalaka chamüin.

⁴ Je yala sulu'u Tiro, wachajaakalaka nachiki na anoujashiikana. Je wantapa nanain, makatakalaka waya namaa süpüla akaratschi ka'i. Je nayakana, süka nii'iyatüin chi Naa'inkai Maleiwa namüin tü alatajatkat nümüin Pablo cha'aya Jerusalén, naküjakalaka nümüin süna in nnojölüin anain süpüla nu'unajachin chamüin. ⁵ Mayaainje wamünüin, keraapa sülatüin tü akaratschikat ka'i, o'unüshi'iya ne'e waya yalejee. Napüshua'ale'eya na anoujashiikana sümaa na'wayuuse otta nachoo in, o'unüshii wamaa anoopa'amüin suulia tü pueulokat. Je yala sotpa'a palaakat, wasapainkashii waya wapüshua'a süna in waashajaain nümaa Maleiwakai. ⁶ Süchikijee, apütaashii waya napüla otta o'otooshii waya sulu'u tü anuakat. Je nayakana o'unüshii nachukua'a nepialu'umüinrua.

⁷ O'unüin waya shirokupünaa palaa Tirojee, antüshii waya chamüin Tolemaidamüin. Je yala, wawarajaapünaakalaka wane ka'i naa'u na anoujashiikana. ⁸ Waneemüin ka'ikat, ojuittüshii waya yalejee chai wakua Cesaremüin. Je yala Cesarea, o'unüshii waya nipialu'umüin Felipe, chi aküjaikai nüchikü Jesús sümüin tü manoujainsatkalüirua, chi no'ulukukai na akaratskishii aneekünakana paala süpüla a'yatawaa süna in ottonojoo tü kasa cho'ujaakat sümüin wayuu. Je makatakalaka waya nüma'ana. ⁹ Je Felipe, kachoo inshi pienchisü jieyuu majayünnüü, nünüikimaajatüirua Maleiwakai. ¹⁰ Eepa waka'iya süna in yalain waya nümaa, antüshi Judeajee chi wayuu nünüikimaajachikai Maleiwa, kanüliakai Agabo. ¹¹ Nüntapa wa'ütpa'amüin, naapaain nükooreeyase Pablo je nijinnaji-raakalaka tü najapukat otta tü nuu'uikat süka, süna in nükjüin süchikü tü alatajatkat nümüin Pablo süna in nümüin:

—Chi Naa'inkai Maleiwa, müshi süna in nijittaaneechin cha'aya Jerusalén natüma na judiökana chi kokoreeyasekai tü kooreeyakat otta süna in naapüneechn natüma sajalpu'u tü gentilekalüirua.

¹² Sütümajee waapüin tüü, wayakana otta na chajanakana Cesarea, wa'alijitshantain ma'i Pablo shii'iree nnojolin nu'unüin Jerusalénmüin.

¹³ Je niakai müshi ne'e wamüin:

—¿Jamüshiikai jia ji'yalajakalaka? Nnojo jümalaje'erüin taa'in. Eeshantashi ma'i taya süpüla ejittaanaa, nnojo ne'e shiain süpüla tüü sümüiwa, eeshi taya süpüla oukta'ayaa cha'aya Jerusalén naa'ujee chi Senyotkai Jesús.

¹⁴ Süka nnojolin kasakain nia watüma, woo'ulaain.

—Shia mata ekeraja tü nüchekakat Maleiwa —müinapa ne'e waya.

¹⁵ Yapaaja'a wamüin süchikijee otta o'unüin waya Jerusalénmüin.

¹⁶ O'unüsü no'uluku wamaa na anoujashiikana chajanakana Cesarea. Je wantapa Jerusalénmüin, no'unirüin waya nipialu'müin wane wayuu Chipreje'ewai kanüliashi Mnasón, wane wayuu kama'aichi sünain anoujaa, chi anii aapüshijachin wamüin tü watunküleinjatkat.

Ere nüntiraain Pablo nümaa Santiago otta na laülaayuukana

¹⁷ Je wantapa Jerusalénmüin, talatüsü ma'i naa'in na anoujashiikana wamaa süka wantüin. ¹⁸ Waneemüin ka'ikat, o'unüshi Pablo wamaa sünain awaraijawaa naa'u Santiago. Je eejanakalaka wapüla napüshua'a na laülaayuushiikana napüleerua na anoujashiikana chajanakana Jerusalén.

¹⁹ Nüsaküin naya Pablo. Je süchikijee, nüküjakalaka namüin süpüshua'a wane'ewai sukua tü kasa naa'nrakat Maleiwa nükajee niakai sa'aka tü gentilekalüirua. ²⁰ Shiasa'a naapapa tü nüküjalakat Pablo, müshii naya: "Anayaawatsüja'a nümüin Maleiwa saa'u". Je namakalaka nümüin Pablo:

—Joolu'u wawalaa, pütüjaa aa'ulu wattain naalin na wayuu judío anoujakana, maa aka jera miirü ee. Napüshua'a naainna, ayatshii katsin süchiirua sünain ja'ijaashantain ma'i naashin shikeraajününjatüin amaa tü nuluwataakat anain Moisés. ²¹ Otta naapa achikichi pia sünain pikirajüin na wayuu judío kepiakana sa'aka wayuu gentile sünain noo'ulaainjanain suulia ekeraja sümää tü nuluwataakat anain Moisés. Pikirajüin naya naajün sünain noo'ulaainjanain suulia na'yote'erajatüin nata na nachooin toolyuukana otta sünain nnojolinjatüin kasajatajatüin namüin wakuaippa wayakana judiökana. ²² Tü wayuukalüirua, sütüjaweechi aa'u pia sünain püntüin. ¿Jamüinjatu watüma tüü süpüla pii'iyatünjatüin sünain nnojolün shiimain tü yootokat püchikü?

²³ "Tü anakat süpüla paa'inraa joolu'u, shia tüü: Anaa pienchishii wayuu wa'aka, aapüshii nanüikü paala nümüin Maleiwa sünain naa'inrünjatüin wane kasa nümüin süpüla kojuya ka'i. Je shia sükaliaka'a maa'ulu süpüla nekeraajün tü namakat. ²⁴ Pu'una namaa otta paa'inra wanaa namaa tü kasa ni'itaakat Moisés wapüleerua wayakana judiökana, tü uleinjatkat akajee wakuaippa nümüin Maleiwakai. Je süchikijee, puwalaaja tü kasa naapajatkat nümüin Maleiwa shikeraajapa süka'iya tü naküjakat achikü nümüin otta süliapala tü noojirijajatkat neki wanaa sümää nekeraajün sümää nanüikü. Paa'inra tüü. Je mayaa, sütüjaweerü aa'u tü wayuukalüirua süpüshua'a sünain nnojolün shiimain tü yootokat püchikü sümüinra. Otta sütüjaweerü aa'u sünain ayatü'inya pia lotün süchiirua tü nuluwataakat anain Moisés.

²⁵ "Noo'opünaa na anoujashii gentilekana, washajüitpa namüin tü paa'inwajiraakat anain waya sünain shiain naa'inrünjatüin: maa aka nnojolin neküinjanain shi'iruku mürüt eekai su'utuushin aa'in süpüla a'waajiaa su'uyaakua kasa amaleiwaseeyaasukat, nnojolin neküinjanain süsha tü mürütkaalüirua maa'aya aka shi'iruku mürüt eekai ouktüsüin

sütüma aülawaa otta nnojoliinjanain na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo”.

²⁶ Je Pablo, nümaashii na pienchishiikana wayuu. Je waneemüin ka'ikat, niakai namaa na pienchishiikana, naa'inrüin tü kasa uleinjatkat akajee nakuaippa nüümüin Maleiwa. Mapa, ekerotshi nia sulu'umün tü a'waajüleekat Maleiwa sünaain aküjaa nüümüin chi sacerdotekai süchikü süka'iya tü nojute'erüinjatkat o'u na pienchishiikana wayuu sümaa nanüikü nüümüin Maleiwa je nantirajatkat o'u tü naapajatkat nüümüin.

Ata'ünnüshi Pablo

²⁷ Shiasa'a sülü'ütpa ma'i süpüla shikeraajüin tü akaratschikat ka'irua keraainjatkat o'u süka'iya nantirüin tü nasülajalajatkat nüümüin Maleiwa, wane judioirua Asiaje'ewalüirua, ne'rüin Pablo sünaain ekeroloo sulu'umün tü a'waajüleekat Maleiwa. Shiasa'a naainjala, neiwa'ajaain saa'in tü wayuu eejatkalüirua yala. Awanaajaashii naya noo'omün Pablo sünaain nata'ülün nia sümaa nekiise. ²⁸ A'waatüshii ma'i naya mayaa: “iWayuüinnuaa, nuu'uliwo'ukana Israel, jükaaliija waya! Wayuukai chii, nia chi wayuu a'ütakai süchikü mmakat süpüshua'a sünaain ekirajaa tü wayuukalüirua kasa walijatü wayakana judiokana, kasa sülijatü tü nuluwataakat anain Maleiwakai sulu'u tü nüshajakat Moisés otta sülijatü tü a'waajüleekat Maleiwa. Otta nia'yaa, sünaain nüntirüin wayuu nojotkat judioin sulu'umün tü a'waajüleekat Maleiwa, mojushisü nütüma nüümüin Maleiwa tü miichi akataluushikat nüümüin”. ²⁹ Müshii naya süka ne'rüin paala nia yaa sulu'u tü pueulokat nümaa Trófimo, chi cheje'ewaikai sulu'u Éfeso. Nüntirayaain nia Pablo nümaa, naajüin nayakana, sulu'umün tü a'waajüleekat Maleiwa.

³⁰ Je tü wayuukalüirua süpüshua'a, saapayaa sümapa tüü, maatsü jamakai saa'in. Awatawa'ain müshii naya noo'omün Pablo. Naapaa-jaain nia sünaain najarajajaan anooipa'amün suulia tü a'waajüleekat Maleiwa sünaain nasürütpünaain tü so'ukat. ³¹ Ouktajachichi ma'i Pablo nachikü na wayuukana wanaa sümaa süntüin tü nachikükat nüümüin chi sülaülashikai tü waneekat shi'ipapa'a surulaat romano sünaain neiwa'ajaain ma'i napüshua'a na wayuukana sulujunakana Jerusalén.

³² Je chii, nuutkajaan no'ulukü na sülaülashiikana surulaat nutujeejanakana otta no'ulukü na surulaatkana. Je awataain naya eejatüle kolochuwaain tü wayuukalüirua. Je tü wayuukalüirua shi'rapa chi sülaülashikai surulaat namaa na nusurulaatsekana, suu'ulaain Pablo suulia süshe'ejüinrua.

³³ Je chi sülaülashikai surulaat, antüshi nünaainmün Pablo sünaain nüta'ülün nia sümaa nijitte'erün nia süka piamasü kaleena. Je süchikijee, nusakira anainchi sünaain jaralin nia otta kasain naainjalain. ³⁴ Shiasa'a ne'e tü wayuukalüirua kashüülajüsü ma'i sümaa shikiise ni'ipajee. Mayaawatuju aa'ulu nanüiki sütüma nnojölün wanaawain naküjala, nnojotkalaka kasayaain ne'e nüpansaajirün achikü chi sülaülashikai surulaat sütüma tü kiisekat. Nümaaje'etkalaka ne'e nia chamün sulu'umün tü shipiakat surulaat. ³⁵ Je yaapa nüntün sünaain tü o'onojüleekat yaakat so'ulu'u shipia tü surulaatkat, süpülatkat ekeroloo sulu'umün, alu'üjünüshi Pablo anulo'u natüma na surulaatkana süka müin jamakai saa'in tü wayuukalüirua nii'iree. ³⁶ Nayakana napüshua'a, kouta'ain müshii nüchiirua sümaa nekiise. Müshii naya: “iAnasü ouktülen!”.

Asouktinnüshi Pablo shi'ipajee tü wayuukalüirua

³⁷ Je wanaa sūmaa nikerotinnajachin Pablo sulu'umūin tū shipiakat surulaat, mūshi nūmūin chi sūlaūlashikai surulaat:

—¿Eeshi sūpūla taashajaain pūmaa motso'o?

Nūmakalaka chi sūlaūlashikai surulaat nūmūin:

—Atak, atūjashi pia aashajawaa pūtchi griego. ³⁸ ¿Nnojoshiche piain chi wayuu Egiptoje'ewai kasitkaima'ainka tū atkawaakat sūtūma wayuu nūmaa chi sūlaūlashikai mma, chi ayu'tkai na 4.000 wayuu kanūliakana “Sūpū'ūya o'unalūū wayuwa'in” chamūin isashiipa'amūin?

³⁹ Nūmakalaka Pablo nūmūin:

—Wayuu taya judío. Toumainche'echanka ma'i shia Tarso, eejachire taya jemelin, wane pueulo yaletūsū ma'i sulu'u tū mmakat Cilicia. Tachuntūin pūmūin sūpūla paapūin tamūin taashajaain sūmūin tū wayuukalūirua.

⁴⁰ Je chi sūlaūlashikai surulaat, nuu'ulaain nia sūpūla naashajaain. Niasa'a Pablo, asha'walaashi nia yaa saa'u tū o'onoojūleekat yaakat so'ulu'u tū shipiakat surulaat sūpūla aashajawaa. Nūchuntakalaka sūmūin tū wayuukalūirua sūka najapū shiyū'ūlaainjatūin. Aashajaashi nia sūmūinrua sūka pūtchi hebreo. Mūsū nūnūikū mayaa:

22

¹ “Wa'lemūinyuwaa otta jia taatamūinyuukana, jaapaja tū tanūlinjatkat taa'ujiraa”.

² Je saapapa sūnain naashajaain sūka pūtchi hebreo, koo'omūinre'esia ko'utūin shiairua sūtūma. Ayatshija'a Pablo sūnain aashajawaa:

³ “Wayuu taya judío. Jemeishi taya cha'aya Tarso sulu'u tū mmakat Cilicia, akaisa'a miyo'ushin taya yaa Jerusalén. E'ikuushi taya nūtūma Gamaliel sūnain sūpūshua'ale'e tū nuluwataakat anain Moisés na watu-shinuukana. To'ulakayaainje'e taa'inrūin waneepia tū nūchekakat Maleiwa, maja'a aka jūtūma shia, jiakana maa'utpūnaaja'a ka'i yaa.

⁴ “Paala, tolojo achiiruachii na oo'ulakakana tū akuaippaa kanūliakat Wopu Jeket nūnainjeejatkat Jesús. Shia tachajaaka achikū tū no'utūnajanain aa'in. Tataūjirūin naya otta tekerojirirūin naya sulu'u tū pūreesaapūleekat, makai aka chira wayuu toolo otta tūra wayuu jierū.

⁵ Chi laūlaashikai napūleerua na sacerdotekana otta napūshua'ale'eya na waneinnua laūlaayuuwana sulujunakana tū kanūliakat Sanedrín, natūjaa aa'ut sūnain shūmain tū tamakat, sūka naya'inya ne'e kaapajalain tamūin tū karalouktairua namūinjatkat na wawalayuu judiokanainnua chajanakana Damasco, tū jutatūinjatkat atūma wopu'u tapūleerua sūpūla tōshikaainjachin sūchiirua chamūin. O'unūshi taya chamūin sūnain shi'iyouwaa wayuukat tiairua sūpūla tantirajatūin shia yaamūin Jerusalénmūin sūpūla mūliainjatūin shiairua atūmaa.

Nūnūiki Pablo soo'opūnaa nu'ttaiwa'aya sūnain anoujaa

⁶ “Je sūnain wopulu'ūin taya, talū'ūtpa ma'i sūnain Damasco maa aka kale'o ka'ikat, sootolo'oloō sūmakalaka wane luusa katsinsū ma'i chejee sirumalu'ujee, pasanainjaakalaka taya sūchikū. ⁷ O'nnojoshijase'e taya mmolu'u sūtūma sūnain taapūin wane pūtchi mūsū yaa: ‘Sauloo, ¿jamūshi taya pūmūin mūliakalaka ma'i taa'in pūtūma?’. ⁸ Asakitshijase'e taya: ‘¿Jarai pia, Laūlaashikalee?’. Sūsouktakalaka tū pūtchikat te'ipajee: ‘Taya Jesús chi Nazaretje'ewaikai, chi mūliakai aa'in pūtūma sūnain pulojūin ma'i sūchiirua tū wayuu tamaajatkalūirua’. ⁹ Na wayuu tamaajanakana, ne'rūin tū luusakat otta ainkuusū ma'i naa'inrua, shiasa nnojolūin nayaawatūin sulu'u nūnūikū chi aashajaakai tamaa.

¹⁰ Asakitshijase'e taya tachukua'a: '¿Kasa tü taa'inrajatkat Senyotkalee?'. Nümakalaka chi Senyotkai tamüin: 'Pütamawaata, ayata pu'unüin Damasomüin. Je yala, aküjüneerü pümüin süpüshua'a tü anakat süpüla paa'inraa'. ¹¹ Je süka mo'uin taya süchikü tü luusakat, na wayuu tamaajanakana, najattüin taya tajapü'ipa yalejee chamüin Damasomüin.

¹² "Je yala Damasco, eejachi wane wayuu kanüliashi Ananías, wane wayuu keisalashi sümüin nükuaiippa nu'upala Maleiwa sümaa'a niker-aaüin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Otta nia'yaa, anasü saasha-jaala nüchikü süpüshua'a tü wayuu judiokalüirua kepiakat Damasco. ¹³ Antüshijese'e nia tanainmüin sünain nümüin tamüin: 'Tawala Saulo, ko'u mata pia püchukua'a'. Je yala'aya ne'e, anamaatüsü tü to'ukalüirua süchukua'a. Te'rüinjese'e nia. ¹⁴ Je sünainmüin tia, nümakalaka tamüin: 'Chi Maleiwa Namaleiwasekai na watuushinuukana, naapaain pia süpüla pütüjaainjatüin saa'u tü kee'ireekat naa'in naa'inreein, süpüla pi'rüinjachin Jesús, chi Nüchepchiakai, chi aa'inrakai nümüin waneepia tü nüchekakat, otta süpüla paapajüinjatüin nünüikü nuwar-alu'upünaajatü ma'i pümüin. ¹⁵ Ni'itain pia süpüla püküjainjachin sümüin tü wayuukalüirua süpüshua'a sainküin mmakat süchikü tü pi'ratkat otta tü paapakat. ¹⁶ Je joolu'u, nnojo kajain pükua, pütamaapa, puwoutisaajitpa otta puchunta nümüin Maleiwa motüinjatüin naa'in paainjala je nu'lojooinjatüin shia puulia'.

Nünüiki Pablo soo'opünaa wanaa sümaa nüjütünüin nanainmüin na gentilekana

¹⁷ "Tantapa tachukua'a Jerusalénmüin, o'unüshi taya sulu'umüin tü a'waajüleekat Maleiwa sünain aashajawaa nümaa. Je yala, süntakalaka tanainmüin wane müsü aka ta'lapüinkai saa'in ¹⁸ eere te'rüin chi Senyotkai sünain nümataalain tamüin: '¡Puuntawaata! Pujuittamaata yaajee Jerusalénjee. Süka jamüin, nnojoleerü jaa'a mäna amüin natüma tü püküjakat tachikü'. ¹⁹ Tamakalaka nümüin: 'Senyotkalee, naapawee-ria tamüin süka natüjaain ma'i taa'u nayakana sünain talatapü'üin sulu'upünaa tü ekirajüleekalüirua nachüirua na eekai nanoujain pünain otta tamaapü'üin naya sulu'umüin tü püreesaapülekat otta ta'yaajapü'üin naya. ²⁰ Otta natüjaa aa'ulu eejachin taya wanaa sümaa nu'utünüin aa'in Esteban, chi pi'inaajalakai süpüla aküjaa püchikü. Otta natüjaa aa'ulu sünain wanaawajiraain taya shikiirajee nu'utünajachin aa'in otta eejachin taya anajataain saa'u nashe'in napüla na o'utakana naa'in'. ²¹ Niasa'a ne'e chi Senyotkai nümüshi taya: 'Pu'unaata, tajütüinjachi pia sulu'umüin mma wattapünaa nanainmüin na gentilekana süpüla püküjainjatüin tachiki namüin' "

Pablo, nüma'ana chi sülaülashikai surulaat

²² Shairüja'a ne'e naapajüin tü nüküjalakat Pablo yala'aya. Shi-asa'a wanaa sümaa naapüin nachiki na gentilekana, a'waanajaataalashii nachukua'a, müshii naya: "¡Wayuu makai aka chii, nnojoiishi kateen o'u! ¡Akajee'enneeshi saa'ujee mmakat!". ²³ Je süka ayatüin naya kookotüin sümaa nojunüin nashe'in iipünaamüin otta nojunüin mma nekiyuutajee su'uyaawa jashichin ma'i naya noo'omüin Pablo, ²⁴ chi sülaülashikai surulaat, nuluwataakalaka sünain nikerotinnajachin Pablo sulu'umüin tü shipiakat. Otta nuluwataakalaka ni'yaajünajachin Pablo shii'iree nüküjeein jamüin makalaka tü wayuukalüirua noo'omüin. ²⁵ Yaapa Pablo kapün atümaa süpüla a'yaajünaa, nümakalaka nümüin chi läulaashi eejachikai yala nü'ütpa'a, chi nutujuchikai chi sülaülakai surulaat:

—¿Aapünüsü jümüin shikii ji'yaajüinjachin wane wayuu eekai romanoin apashii, sümaa nnojolin jikeraajüin takuaippa palajana müleka kaainjalashire taya?

²⁶ Shiasa'a sütümajee tü nümakat Pablo, chi laülaashi atujuchiikai, o'unüshi nünainmüin chi laülaashi miyo'ushikai süna'in aküjaa nümüin. Müshi nia nümüin:

—¿Kasasükai wayuu tü paa'inrüinjatkat? Chisa wayuukai, wayuu romano apashii.

²⁷ Niasa'a chi sülaülashikai surulaat nürütkaakalaka nünainmüin Pablo süna'in nüsakirüin nia:

—¿Shiimainjasa'aya wayuuin pia romano apashii?

Nümakalaka Pablo nümüin:

—Aa, shiima'inyan.

²⁸ Je chi sülaülashikai surulaat, nümakalaka:

—Wainma neerü tojutüin süpüla ekeroloo süna'in romanoo apashii.

Nümakalaka Pablo:

—Alu'u tayakai, romanoshi apashii süka matüjülü'inya tashi tapüleerua.

²⁹ Je sütümajee tüü, na a'yaajüinjanakana paala Pablo, ayakajaashii naya nuulia. Ja'itakaja'a chi sülaülashikai surulaat, nütüjaapa naa'u Pablo süna'in wayuuin romano nia apashii, eimolojoosü naa'in naa'u saa'u nijitte'erüin paala nüpu.

Pablo, asouktaashi ne'ipajee na laülaayuu judiökana

³⁰ Je waneemüin ka'ikat, chi sülaülashikai surulaat, shii'iree nütüjaweein ma'i saa'u tü kasain müin anainjee Pablo sütüma tü judiökaliirua, naakatüin tü nüpuakat otta nukotchojirüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiökana otta napüshua'ale'eya na waneennua laülaayuukana sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Je yaapa naya, niyu'lüin Pablo je nüntirüin nia namülatu'umüin.

23

¹ Je Pablo, nünanajashantain ma'i na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín je nümakalaka namüin:

—Wa'lemüinyuwaa, tamüin tayakai, tü takuaippakat, pansaasü nu'upala Maleiwakai. Nnojotkalaka kasain saamatüin aalinjee taa'in maa'utpünaa ka'i yaa.

² Niasa'a Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, nootokalaka na wayuu pejekana nünain Pablo süpüla na'yaajaainjatüin niimatapünaa. ³ Je Pablo nümakalaka nümüin:

—iNi'yaajaajeeria eimatapünaa pia Maleiwakai, wayuu piamakat o'upünaa! Tamüsü pia süka yalain pia joyotüin süpüla pikeraajüinjatüin takuaippa, jaralüinjatüin shia, sükajee tü ni'itaakat Moisés wapüleerua soo'opünaa makat aka tüü. Je, ¿jamakalaka joo pi'yaatikalaka taya süka wane akuaippa naata suulia tü e'itaanakat nütüma Moisés wapüleerua?

⁴ Nayasa'a na eejanakana yala, müshii nümüin Pablo:

—E'rüiyaakai paa'in wayumüin sümaa pünükü nümüin chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana.

⁵ Nümakalaka Pablo ne'ipajee:

—Wa'lemüinyuwaa, nnojishi tatüjaain aa'u süna'in niain chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana. Nnojisheje taya müin nümüin tatüjaale naa'u. Süka jamüin, sulu'u tü karaloukta

nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü: “Nnojo mojuin pünüikü nümüin chi laülaashikai sulu'u tü puumainkat”.

⁶ Niasa'a Pablo, nütüjaapa saa'u sünaïn sümaajatüin no'uluku na laülaayuukana tü kanüliakat saduceo otta no'uluku, sümaajatüin tü kanüliakat fariseo, süka nütüjaain saa'u sünaïn nnojoliin wanaawajiraain naya sünaïn süpüshi tü kasa nanoujakat anaïn, nümakalaka süka wane nünüikü emetüsü:

—Wa'lemüinyuwa, wayuu taya fariseo, kashishi wayuu fariseo. So'uka'i, yaashi taya atümaa süpüla tekeraajünajachin akuaippa, jar-alüinjatüin shia, saaliijee anoujaa sünaïn tü oso'irawaakat aa'in.

⁷ Shiasa'a sütümajee tü nümakat Pablo, na fariseokana namaa na saduceokana, aa'ayajiraashii ne'e naya. Akatajirawaaitpa ne'e natüma na wayuukana. ⁸ Süka jamüin, na saduceokana, nnojotsü oso'iraain aa'in tü oktüsükalüirua naajüin, nnojotsü ein tü aapiee nüma'anajeejatkalüirua Maleiwa naajüin otta nnojotsü nanoujain sünaïn ein tü aa'inyüekalüirua. Akaajasa'a na fariseokana, nanoujain sünaïn ein süpüshua'ale'eya tüürua. ⁹ Napüshua'ale'eya kookoto'oin müshii naya. Je no'uluku na karalouktamaajanakana sümaajanakana tü fariseokalüirua, asouknajaashii naya yalejee sünaïn namüin:

—Nnojotsü kasain mojuin naainjalain chi wayuukai. Eeshi naashajaale era wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa nümüin otta niale aasha-jaaïn wane aa'inyüü nümüin wanaa sümaa wopulu'uin nia Damasomüin.

¹⁰ Süka emetülüin ma'i saa'in shi'ipa'aya tü aa'ayajirawaakat, chi sülaülashikai surulaat mmotsü naa'in naa'u Pablo suulia neewainjain nia sümaaya no'utüin naa'in na wayuukana. Neenajirüichikalaka wane jerasüirua surulaat süpüla naya'lajachin Pablo yalejee otta no'unirajachin nia nuchukua'a sulu'umüin tü shipiakat surulaat.

¹¹ Je aipa'a süchikijee, ee'iyataashi chi Senyotkai nümüin Pablo sünaïn nümüin nümüin: “Jalia pia! Nnojo pümalajaain aa'in. Süka jamüin, maa aka püküjain yaa sulu'u Jerusalén süchikü tü shiimain pütüjaakat aa'u tachikü, meeria shia pütüma chamüin Romamüin”.

O'utünee aa'inchi Pablo natüma na judiokana

¹² Shiasa'a waneemüin ka'ikat, no'uluku na judiokana, anajiraasü nanüikü ojuunaa nikiirajee Pablo süpüla no'utajachin naa'in. Otta aküjashii naya süchikü meküinyüü otta nnojölünjatüin kasain nasüin süma'inru'u nnojolin no'utüin naa'in Pablo sümaa namüin: “Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakak”. ¹³ Alatüshii suulia pienchi shikii wayuu na aküjakana süchikü naa'inrajatüin tüü.

¹⁴ O'unüshijase'e naya nanainmüin na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdotekana, otta na laülaayuukana naa'u na judiokana sünaïn maa namüin: “Wayakana, aküjiraashii süchikü meküinyüü otta nnojölünjatüin kasain wasüin süma'inru'u nnojolin wo'utüin naa'in Pablo sümaa wamüinja'a: ‘Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakak’”. ¹⁵ Joolu'u, jiakana namaa na wane-einnua sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín, juchunta nümüin chi sülaülashikai surulaat süpüla nüntirajachin Pablo nüchukua'a watta'a jümülatu'umüin. Shieerü juchuntayaaka nümüin jüsükiijainjachin Pablo soo'omüin soo'opünaa tü nükuaippakat süpüla nütüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya nia. Eweenakalaka waya yapajüin süpüla wo'utajachin naa'in wopulu'uiwa'aya, nnojoliwa'aya nüntün atümaa yaamüin”.

16 Niasa'a wane nüsüipü Pablo, naapa achiküt tü jülüjakat naa'in na judiokana naa'inreein. O'unüshijase'e nia eemüin tü shipiakat surulaat, nüküjakalaka shia nümüin Pablo. 17 Je Pablo, neenajakalaka wane no'uluku na laülaayuu nutujeejanakana chi sülaülashikai surulaat sünain nümüin nümüin:

—Pu'unira chi jintüikai nünainmüin chi sülaülashikai surulaat, eesü wane kasa nüküjainjatkat achikü nümüin.

18 Niasa'a chi laülaashi atujeejachiikai, nu'unitkalaka chi jintüikai nünainmüin chi laülaashi miyo'ushikai. Nümakalaka nümüin:

—Chi püreesashikai Pablo, neenajüin taya süpüla nuchuntajatüin tamüin tantirajachin pümüin chi jintüikai, eesü wane kasa nüküjainjatkat pümüin.

19 Niasa'a chi sülaülashikai surulaat, najattakalaka chi jintüikai najapü'ipa mamüin aka türa nümüiwa. Nüsakitkalaka nia:

—¿Kasa wayuu tü püküjainjatka achiki tamüin?

20 Nümakalaka chi jintüikai nümüin:

—Na judiokana, anajiraasü nanüikü süpüla nachuntajatüin pümüin pu'unirajachin Pablo watta'a nanainmüin na laülaayuu sulujunakana tü kanüliakat Sanedrín. Shia nachuntayaainjatka pümüin pu'unirajachin nia süpüla nasakiijainjatin nia soo'omüin soo'opünaa tü nükuaiipakat süpüla nütüjaanajachin aa'u müleka kaainjalashire'eya nia. 21 Nnojo pünoujain namüin tü namüinjatkat pümüin. Süka jamüin, alatüsü suulia pienchi shikii wayuuirua اونجلااسؤجاتؤ سؤنائن اوكاجاء نؤپؤلا سؤپؤلا o'utaa naa'in. Shiairua, aküjasü süchikü meküinyüü otta nnojölünjatüin kasain nasüin süma'inru'u nnojolin no'utüin naa'in Pablo sümaa namüin: "Süsalai waya nütüma Maleiwa nnojorüle wekeraajüin sümaa tü wamakat". Je maa'ulu naya, keraajüshii ma'i. Shia ne'e na'atapajaka "anakaja'a" pümüinjachin namüin na laülaayuukana.

22 Je chi sülaülashikai surulaat, nüjutakalaka chi jintüikai sümaa nümüin nümüin sünain nnojölün jaralünjatüin nümüin amüin tü nüküjaitpakat nümüin.

Ajütünüshi Pablo nümüin Félix, chi sülaülashikai mma

23 Chi sülaülashikai surulaat, neenajüin piamashii na nutujeejanakana sünain nuluwataain naya süpüla nekeraajünjatüin 200 surulaat tü suu'uikajatkalüirua, akaratshii shikii amaajunnuu otta 200 surulaat ka'apülajüshii wunu'u ke'ichisü kachueera satsatsü süpüla o'unaa ka'lepa aikat Cesareamüin. 24 Niyapajirale'einya amairua süpüla ne'ejenaa Pablo. Nuluwataain sünain nüntinnajachin Pablo chamüin süka anakat akuaiippa nüma'anamüin chi sülaülashikai tü mmakat Judea, kanüliakai Félix. 25 Je namaa, nuluwataain wane karaloukta müsü sünüikü yaa:

26 Nütüma Claudio Lisias nümüin chi sülaülashikai mma Félix, kojutshikai sütüma wayuu.

Tasaküin pia.

27 Na judiokana, nata'ülün paala wayuukai chii sümaa no'utajachin naa'in. Shiasa'a tatüjaapa naa'u sünain wayuuin nia romanoshi apashii, o'unüshi taya sümaa tü tasurulaatsekalüirua sünain tayu'lün nia noulia. 28 Süka tatüjaweein ma'i saa'u tü makat anainjee nia naküja achikü, tamaakalaka nia watta'amüin nanainmüin na laülaayuukana na'aka na judiokana, na sulu'ukana tü kanüliakat Sanedrín. 29 Süsalajeeshitaapa

ne'e nia natüma, nnojolüin lotüin tü nikirajakat anain süchiirua tü aluwataanakat anain nayakana judiökana. Nnojotsü kasain naainjalain saa'in wamüin ne'e wayakana romanokana su'utünajatkaleje anainjee naa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla tasürülüinjachin nia, nnojotsia ne'e tü müinjatkat anainjee nia tatüma. ³⁰ Je süka kachiküin tamüin sünaain anajiraain sünüikü no'uluku na judiökana nikiirajee süpüla no'utajachin naa'in, tajütüichipa nia pümüin. Te'itaain namüin na aküjashiikana nüchikü nantirajatüin pümülatu'umüin kasain wayuu tü nalü'üja achikü noo'omüin. Iraaichipaja'a nia pütüma.

³¹ Je na surulaatkana, maa aka tü münakat namüin, no'unirüin Pablo sa'wai chai nakua Antípatrismüin. ³² Je waneemüin ka'ikat, na surulaat noo'ulikajanakana, ouyantüshii nachukua'a sulu'umüin tü shipiakat surulaat. Je na amaajunakana, naya wattaka o'unüin nümaa Pablo. ³³ Je nantapa Cesareamüin, naapüin tü karalouktakat nümüin chi sülaülashikai mma otta ne'itaain Pablo najapulu'uyaa. ³⁴ Je chi sülaülashikai mma, süchikijee naashaje'erüin tü karalouktakat, asakinnüshi Pablo nütüma sünaain jaleje'ewalin nia. Je nükjapa nümüin cheje'ewalin nia Ciliciajee, ³⁵ nümüshi nia:

—Taashaje'ereechi taa pia nantapa na aküjashiikana püchikü.

Je süchikijee, nuluwataain sünaain ni'rajünajachin aa'u sulu'u tü miichi ere nuluwataain niakai, eepü'üle kepiain Herodes.

24

Pablo, asouktaashi soo'opünaa nükuaiippa nümüin Félix

¹ Sülatapa ja'rai ka'i süchikijee, Ananías, chi laülaashikai napüleerua na sacerdotekana, antüshi Cesareamüin namaa no'uluku na laülaayuukana naa'u na judiökana. Je namaa, antüshi wane wayuu pütchipü'ü, kanüliashi Tértulo. Naainnua, antüshii süpüla aküjaa nüchikü Pablo nümülatu'umüin Félix chi laülaashikai sulu'u Judea. ² Ayu'nnüin Pablo namülatu'umüin, o'ttotüjüitta'aya Tértulo sünaain maa nüliajatü Pablo nümüin Félix:

—Anayaawatsüja'a pümüin piakai, piakai laülaashikalee sulu'u tü mmakat, piakai Félix kojutshikai sütüma wayuu. Sükajee tü kekiitaain pia süpüla tü a'yatawaakat, jimataatasü saa'in tü mmakat wamüin pütüma, anouktaataasü wakuaiippa sulu'u tü mmakat. ³ Eepünaale waya, we'rüin waneepia tü paa'inrakat. Je soo'opünaa, talatüsü ma'i waa'in pümaa. ⁴ Je sulia kajajüin tatüma pükuaiippa süchiirua tü waashajaainjatkat achikü pümüin, tachuntüin pümüin kapülainjanain waya paa'in sünaain paapajüinjatüin wanüikü mots'o.

⁵ "Wayuukai chii wamüin, süchi'rashi ma'i tü wayuukalüirua. Nü'üta achiküt mmakat sünaain niwa'ajüin saa'in tü judiokalüirua sükajee tü nikirajakat anain. Otta nia'yaa, shikiipü'üjanashi tü nümaajatkalüirua chi Nazaretje'ewaikai. ⁶ Otta nuu'ulaküin naa'inrüin wane kasa mo-jushiikat atüma nümüin Maleiwa tü miichi a'waajüleekat nia, tü anuu wata'üla anainjee nia. Wekeraajüinjatüyaakaije'e tü nükuaiippakat sükajee tü e'itaanakat wapüleerua wayakana judiökana, ⁷ niataalakalaka emenaain Lisias, chi sülaülashikai surulaat, sünaain niyujaain nia wama'anajee. ⁸ Müshi nia wamüin sünaain nantajanain pünaainmüin piakai, na aküjashiikana nüchikü chi wayuukai. Pütüjaweerü aa'u sünaain shiimain tü wamakat nüchikü püsakijapa nia soo'opünaa".

⁹ Je napūshua'a na judío eejanakana yala, wanaawasū nanūikū nūmaa Tértulo noo'omūin Pablo. ¹⁰ Je chi sūlaūlashikai tū mmakat, nūchuntakalaka sūka najapū nūmūin Pablo naashajaainjachin. Je Pablo mūshi yaa:

—Sūmaa wane kapūlaa aa'in, asouktūshija'a paala taya taa'ujiraa pu'upala piakai, sūka jamūin, tatūjaain paa'u sūnain wayuūin pia kama'aichi yaa sulu'u woumain wayakana judiokana sūnain akumajūlūū sūkuaiippa wayuu. ¹¹ Maa aka sūmūneertūin pūmūin, pūsakūijale sūchiirua, polooichi ma'i ne'e taya ka'i piammūin sūchiiruajee tantūin Jerusalēnmūin sūpūla a'waajaa Maleiwakai. ¹² Nnojoishi taya antūna aa'u sūnain aa'ayajirawaa sūmaa jaralū yaa, nnojoishi taya eiwa'ajūin saa'in wayuu apūlaa cha'aya sulu'u tū a'waajūleekat Maleiwa. Ja'itakaja'a sulu'u tū ekirajūleekat na judiokana, ja'itakaja'a sainkūinpūnaa tū pueulokat cha'aya Jerusalēn, nnojoishi taya antūna aa'u sūnain aa'inraa tū aa'ayajirawaakat otta tū eiwa'ajaakat saa'in wayuu. ¹³ Wayuukat tūūirua, isasū sūchikū shū'iyatūinjatūin pūmūin sūnain shiimain tū sūkūjakat anainjee tachikū.

¹⁴ “Shiainja'a nnojolūin taattajaa aa'u puulia sūnain shiain too'ulakūin tū akuaippaa kanūliakat Wopu Jeket, tū anuu shokotūin naajūin. Too'ulakūin shia sūpūla kojotūinjachin tatūma chi Maleiwakai, Namalei-wasekai na tatuushinookana, sūka tū taa'inrakat nūmūin. Je nnojoishi taya oo'ulaain suulia tanoujain sūnain sūpūshua'a tū ashajuushikat nūtūma Moisés otta natūma na nūnūikimaajanakana Maleiwa sulu'u tū karalouka nūchikimaajatkat Maleiwa. ¹⁵ Otta taya'yaa, anoujashi nūnain Maleiwa sūmaa ka'atapalain taya nūnain maja'a aka nayakana ka'atapalain sūnain sūso'iraajeerūin aa'in tū wayuu ouktūsūkalūirua, makat aka wayuu eekai saa'inrūin tū anasūkat otta tūra eekai saa'inrūin tū mojusūkat. ¹⁶ Mūshijase'e taya achajaain sūchikū waneepia aneein taa'in nūmaa Maleiwa otta sūmaa wayuu suulia kasajūin saamatajūin atūma taa'in.

¹⁷ “Sūchikijee jera juya waraittūin taya sulu'upūnaa wane mmairua, ouyantūshi taya tachukua'a toumainru'u sūpūla asūlajaa neerū namūin na wayuu judío mūliashiikana otta sūnain aapaa kasa nūmūin Maleiwakai. ¹⁸ Shiakaja'a ma'i ne'e taa'inrūin tū aapaakat kasa nūmūin Maleiwakai sulu'u tū a'waajūleekat, sūchikijee paala taa'inrūin tū ni'itaakat Moisés wapūleerua, tū uleinjatkat akajee wakuaippa nu'upala Maleiwakai. Eejachi taya napūla wane judiourua cheje'ewalii sulu'ujee tū mmakat Asia, nnojolūinja'a eejatūin wainma wayuu tamaa, nnojoishi taya eiwa'ajūin saa'in jaralū yaa'aya. ¹⁹ Naya anakaja'a sūpūla antaa yaa pūmūlatu'umūin nākūjaiwa tū kasain taainjalain, mūleka eereje taainjala noulia. ²⁰ Nnojoliireje'e naya, anakaja'a namūle na yaakana mūleka nantūle sūnain kasain tū taainjalain so'u ka'ikat tia tantinnakat o'u namūlatu'umūin na laūlaayūkana sulu'u tū kanūliakat Sanedrín. ²¹ Jamaleenje'e shiale taainjalain tū towooloojooin pasanain nanain so'u ka'ikat tia sūnain tamūin: 'Yaashi taya atūmaa so'uka'i sūpūla ekerajūnaa akuaippa, jaralūinjatūin shia, saaliijee tanoujain sūnain sūso'iraajeerūin aa'in tū ouktūsūkalūirua' ”.

²² Naapapa Félix tū nūmakat Pablo, je sūka wainmain kasa nūtūjaakat aa'u soo'opūnaa tū Wopu nūnainjeejatkat Jesús, naawatkalaka paala tū nūkuaippakat sūpūla mapeena sūnain nūmūin:

—Nūntapeena Lisias, chi sūlaūlashikai surulaat, taapeerū nūnūikū otta tekeraajeetkalaka nūkuaiippa chi wayuukai jaralūinjatūin shia.

²³ Je nümakalaka Félix nümüin chi sülaülashikai surulaat atujee-jachiikai sünnain yalainjachi'inya paala Pablo süttüin atümaa, shiasa nuu'ulaanüin nümüüninjachin sünnain aa'inraa tü kasa naa'inreekat otta jutatajatüin nükuaippa napüla na kasakana nünain.

²⁴ Je mapa, sülatapa wane ka'irua, ouyantüshi Félix nuchukua'a sümaa tü nu'wayuusekat, kanüliasü Drusila, wane wayuu judío. Neenajitkalaka Pablo. Naapajakalaka tü naashajaalakat Pablo soo'opünaa nükuaippa chi wayuu eekai nünoujain nünain Jesucristo. ²⁵ Shiasa'a nu'ttopa Pablo sünnain naashajaain nümüin süchikü tü aa'inraakat tü nüchekakat chi Maleiwakai, süchikü tü laülawaakat aa'in otta süchikü sünnain süsalainjatüin wayuu saainjala nütüma Maleiwakai so'uweena wane ka'i, awatüsü naa'in Félix sütüma. Nümüshijese'e nia:

—Pu'una pümata. Teenajireechia taa pia taashipa takuaippa.

²⁶ Je Félix, eejüsü naa'in shii'iree naapeein neerü Pablo nümüin süpüla nüjutajachin nüchikü. Müshijase'e nia neenajirüin kojuyatua ma'i süpüla naashajaain nümaa sünnainja'a een naa'in shii'iree. ²⁷ Alatüsü piama juya sünnain ayatataain neenajirawalin nia. Ekeraajüsüjese'e nüka'ia Félix sünnain laülawaa saa'u Judea. Je nii'iraka, ot'tüshi Porcio Festo. Je Félix, shii'iree talateein naa'in na judiokana nümaa, nnojishi nüjüta achikü Pablo.

25

Nükuaippa Pablo najapulu'u Festo

¹ Je antüshi Festo sulu'ümüin tü mmakat Judea, einjachire nia laülaain. Je apünüin ka'i süchikijee, o'unüshi nia yalejee Cesareajee chamüin Jerusalénümüin. ² Je yala Jerusalén, na laülaayuushiikana na'akajee na sacerdote judiokana namaa na nemiyo'usekana na judiokana, antüshii nünainmüin sünnain namüin nümüin tü naküjakat anainjee paala nüchikü Pablo. ³ Otta nayayaa nachuntüin wane kasa nümüin. Müshii naya:

—Talateereje ma'i waa'in pümaa müleka püntirüle wamüin Pablo Jerusalénümüin süpüla shikeraajünajatüin nükuaippa yaamüin.

Je tü nachajaakat achikü süka tüü, shia noukajirüinjanain nüpüla Pablo sulu'u tü wopukot süpüla nu'ütünajachin aa'in. ⁴ Je Festo, müshi nia namüin:

—Ichaa Pablo süttüin atümaa sulu'u tü püreesaapülekat cha'aya Cesarea otta ojuitteechi taya yaajee so'u palit ka'i chai takua Cesareamüin.

⁵ Eeweüsü o'unüin no'uluku tamaa na laülaayuukana ja'aka chamüin Cesareamüin naküjaiwaje süchikü chamüin tü kasain naainjalain chi wayuukai, müleka kaainjalashireje'eya nia.

⁶ Je Festo, eeshi nia yala Jerusalén süpüla mekiisat ka'i eera otta poloo ka'i shiale. Je süchikijee, o'unüshi nüchukua'a Cesareamüin. Je watta'amüin, aikkalaashi nia süpüla akumajaa sükuaippa wayuu. Je nuluwataakalaka sünnain nüntinnajachin Pablo nümülatu'ümüin.

⁷ Je nüntinnapa Pablo, tü judiokalüirua antüsükalüirua Jerusalénjee, arütkaasüirua nü'ütpa'amüin Pablo sünnain süküjain nüchikü sünnain wattain saalin kasa mojusü tü naa'inrakat, shiasa isain nachikü nee'iyatüin sünnain shiimain tü naküjakat amaa nüchikü Pablo. ⁸ Otta Pablo, asouktüshi naa'ujiraa. Müshi nia:

—Tayakai, nnojotsü kasain taainjalain suulia tü aluwataanakat anain wayakana judiokana, nnojotsü kasain taainjalain mojutkaleje akajee

tatüma tü a'waajüleekat Maleiwa otta nnojotsü kasain taainjalain nuulia chi laülaashikai saa'u mmakat süpüshua'a, chi César münakai.

⁹ Je Festo, shii'iree talateein naa'in na judiökana nümaa sünainjee tü nachuntakat paala, nümakalaka nümüin Pablo:

—¿O'üneeshi pia Jerusalénmüin süpüla tekeraajünjatüin pükuaippa chamü'inya?

¹⁰ Nüsouktakalaka Pablo ni'ipajee:

—Anii taya pümülatu'u piakai, e'itaaushikai nütüma chi César münakai, acheküsü shikeraajünajatüin takuaippa yaa'aya. Maa aka pütüjaain saa'u, nnojotsü kasain taainjalain noulia na judiökana.

¹¹ Müleka eereje'e kasa taainjalain anakaleje süpüla o'ütünaa anainjee taa'in, nnojoi'ja'a taya ojunaain süpüleerua ouktaa. Akaajasa'a nnojorüle shiimain tü aküjünakat amaa tachikü, nnojolojo'o jaralüin laülaain taa'u süpüla taapünajachin namüin na judiökana süpüla no'utajachin taa'in. Sükajee wayuüin romanoshi taya apashii, tachuntüin to'uninnajachin nünainmüin César süpüla niainjachin ekeraajün takuaippa.

¹² Niasa'a Festo, naashajiraakalaka namaa na nutujejejanakana, kasain anain süpüla naa'inrajatüin. Je süchikijee, nümakalaka nümüin Pablo:

—Saa'u puchuntüitpain niainjachin ekeraajün pükuaippa César, tajütüichipäja'a pia nünainmüin.

Festo, yootüshi nümaa Agripa nüchikü Pablo

¹³ Je sülatapa jera ka'i süchikijee, Agripa, chi aluwataashikai naa'u na judiökana, antüshi Cesareamüin sümaa Berenice sünain asakaa Festo.

¹⁴ Je süka ein naka'ya yala, Festo, nükülaakalaka nümüin Agripa soo'opünaa tü nükuaiipakat Pablo. Nümüshi nia:

—Anii wane wayuu püreesashi yaa, nüpünala Félix. ¹⁵ Shiasa'a wanaa sümaa chajachinkain taya Jerusalén, na laülaashiikana na'akajee na sacerdote judiökana namaa na laülaayuushiikana naa'u na judiökana, antüshii naya tanainmüin sünain naküjain tamüin süchikü tü kasain naainjalain naajün otta sünain nachuntüin tamüin shii'iree tamüin nümüin sünain kaainjala'inya nia. ¹⁶ Tamakalaka namüin sünain nnojölüin wakuaiippain wayakana romanokana tü ni'itaanajachin ekii wane wayuu sünain kaainjalashi'inya nia otta sümaa kasalajanain shia nümüin süpülapünaa nüntire'ennüin namaa na aküjashiikana nüchikü. Tüü, waa'inrüin süpüla nüsouktajachin naa'ujiraa shi'ipajee tü aküjünakat amaa nüchikü.

¹⁷ "Müsüjase'e mayaa'in nantüin, nnojotsü eekuu müin tatüma. Waneemüin ka'ikat, aikkalaashi taya süpüla akumajaa nükuaiippa, tasajitkalaka nia ne'ipamüin. ¹⁸ Nayasa'a ne'e na antüshiikana sünain aküjaa süchikü tü kasain naainjalain, nnojotsü neweetira achikü wane kasa noo'omüin eekai mojuin ma'i, tü te'itaayaakat aa'u paala shiain naainjalain. ¹⁹ Tü neweetitkat ne'e achikü noo'omüin, shia nnojölüin wanaawain nükuaiippa sümaa nakuaiippa sünain anoujaa nünain chi namaleiwasekai. Otta wane'eya, shia nüchikü wane wayuu ouktatüjüima'a kanüliashi Jesús, shiasa nüküjain Pablo nüchikü sünain katüin no'u. ²⁰ Je süka nnojölüin tatüjaain saa'u jamünjatüin tatüma süchajaaya sükuaiippa kasa makat aka tüü, tasakitkalaka Pablo sünain müleka nücheküle nu'ünein Jerusalénmüin süpüla nikeraajünjajachin akuaiippa chamüin sünainjee tü aküjünakat amaa nüchikü. ²¹ Je shiakalaka nüchuntüin jimatajatüin tü nükuaiipakat atümaa süpüla niainjachin ekeraajün shia César, chi kojutshikai sütüma wayuu maleekalia.

Iraakalaka nia tasürülirüin sümaa tanajirüin naa'u. Shia ta'atapajaka ne'e eepa süpüla tajütajachin nia nümün César".

- ²² Niasa'a Agripa nümakalaka nümün Festo:
—Anakaja'a taapajüle nünüikü chi wayuukai.
Je Festo müshi nümün Agripa:
—Watta'aya ne'e paapajeerü nünüikü.

Antinnüshi Pablo nümün Agripa

²³ Shiasa'a mapa watta'amüin, antüshi Agripa sümaa Berenice otta na namaatalakana süna'in a'anaashin ma'i naya. Shiasa'a wanaa sümaa nekerolüin süpa'amüin tü miichi eenjanale naya noutkajaain, shii'iyatünakalaka namüin sütüma tü wayuu namaajatkalüirua süna'in kojutüin ma'i naya atümaa. Eejana namaa, na sülaülashiikana surulaat otta na wayuu emiyo'useekana sulu'u tü pueulokat. Je Festo, nüsaajitkalaka Pablo. ²⁴ Je nüntapa, nümakalaka Festo nümün Agripa:

—Laülaashikalee Agripa otta jia wayuunnua yaakana wamaa süpüla ka'ikat tüü, iraa joo wayuukai chira tantirüin jümüin. Napüshua'a na judiokana nantirüin tamüin nüchikü süna'in kaainjalain nia. Nantirüin shia tamüin cha'aya Jerusalén maa aka nantirüin shia tamüin yaa'ayaa Cesarea. Mojolooinsalii naya nekiiseru'u nüchiirua shii'iree nu'utünajachin aa'in. ²⁵ Shiasa nnojolüin kasain naainjalain, saa'in tamüin, anakaleje süpüla nu'utünajachin anainjee naa'in. Jamaleeinja'a, maa aka tü nüchuntakalaja'a ne'e niakai, niainjachin César, chi kojutshikai sütüma wayuu, ekeraajüin nükuaiippa süna'in jaralünjatüin shia, "tajütataaichipaja'a nia nünainmüin" tamakalaja'ayaka taa'in tale'eru'u. ²⁶ Je süka nnojolüin tatüjaain saa'u tü kasain naainjalainjattaain tatüma nümün César, anii nia tantirüin jümüin joolu'u, pümüinre'ēja'a ma'i pikakai laülaashikai Agripa, süpüla eeninatüin tü tashajünjatkalaje nüchikü süchikijee püsakiijain nia. ²⁷ Malaayaakai saa'in tamüin nüjütünüin wane wayuu eekai püreesashin sümaa nnojolüin süküjünüin tü kasain naainjalain.

26

Nünüiki Pablo nümün Agripa

¹ Nümakalaka Agripa nümün Pablo:

—Jutatüsü süpüla pümüinjachin tü pünüiküjatkak paa'ujiraa.
Je Pablo niyalerüin najapü süna'in nu'ttüin süna'in aashajawaa. Müshi nia mayaa:

² —Anataale'e saa'in tamüin yaain taya süpüla ka'i tüü süna'in aashajawaa pümülatu'u piakai Agripa, piakai aluwataashikai waa'u, süpüla tasouktajachin taa'ujiraa suulia süpüshua'a tü naküjakat amaa tachikü na judiokana. ³ Anasü tamüin süka pi'raajüin ma'i tü wakuaippakat wayakana judiokana. Otta pi'raajüin ma'i tü sükuaiippa tü wanoujjakat, ke'epütakat wa'ülüjirawaa achiirua. Tachuntakalaka pümüin paapajünjatüin ma'i süpüshua'a tü tamüinjatkak pümüin.

Nükuaiippa Pablo jintülejeeiwa'aya naashin

⁴ "Napüshua'ale'eya na judiokana, natüjaa aa'ulu jamüin takuaippa jintülejeeiwa'aya taya, na'aka na judiójiraakana wanaa tamaa cha'aya toumainru'u otta cha'aya Jerusalén. ⁵ Otta nayayaa, kaka'iyaiichi taya natüjaain aa'u süna'in shiain too'ulaküin waneepia nakuaippa na fariseokana, eekaja'a shia süpüla namüin pümüin süna'in shiimain,

müleka nacheküle naküjeein. Wayainaja'a wayakana fariseokana alana'aleeka sünain ekeraajaa sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa noulia napüşhua'a na waneinnua judiokana. ⁶ Yaashi taya atümaa joolu'u sünain ekeraajünaa akuaiippa, shiaja'a ma'i ne'e süka ka'atapalain taya sünain tü pütchi pansaakat paala nütüma Maleiwa namüin na watuushinuukana. ⁷ Napüşhua'a na wawalayuu polookana piämmüin shi'ipapa'a nuu'uliwo'u Israel, na'atapajüin nikeraajüinjachin Maleiwakai namüin sümaa tü nüküjakat achikü paala, tü naa'inrajatkat nukajee chi Nüneekajalakai. Müshijase'e naya aa'inrüin nümüin Maleiwa, so'uka'i otta sa'wai, tü kasa kojutkat aka nia natüma. Sünainje'eya ne'e tüü, ka'atapalaakat, laülaashikalee, naküja achikichi taya joolu'u na judiokana. ⁸ ¿Jamüşhiikai jia isakalaka jüchikü jünoujain sünain nüso'ire'erüin saa'in wayuu Maleiwakai?

Nünüiki Pablo soo'opünaa nulojoiwaa'aya nachiiirua na anoujashiikana

⁹ "Majachi tayakai paala, shiayaa taajüin ta'yataainka ouktiraainjachin taya süchiirua aa'inraa kasa mojusü noo'omüin na anoujashiikana nünain Jesús, chi Nazaretje'ewaikai. ¹⁰ Shia ta'yataaka amaa paala tüü cha'aya Jerusalén. Sulu'u nayain kaapajalain tamüin shikii na laülaayuushiiikana na'akajee na sacerdote judiokana, tapüreesajirüin wainma no'ulukua na anoujashiikana. Je nanain na eekana no'utünüin aa'in, eejachi taya apashii sünain aapaa tanüikü sulu'u shia'inya anain tüü. ¹¹ Wainmatua müliaatajüin naya tatüma sulu'upünaa süpüşhua'a tü ekirajüleekat na judiokana shii'iree mojeein nanüikü nümüin Jesús sünain namüin: 'Nnojishi niain chi Nüneekajalakai Maleiwa'. Üttüsü ma'i taa'in noo'omüinrua, ashutatataatshijese'e taya sulu'upünaa pueulo sainküin mma nnojotkat noumain na judiokana sünain olojoo nachiiirua.

Nünüiki Pablo soo'opünaa wanaa sümaa neenajünün nütüma chi Senyotkai

¹² "So'uma'a wane ka'i, sulu'u nayain kaapajalain tamüin shikii otta sulu'u nayain ke'inaajalain shia tajapulu'u na laülaashiikana na'akajee na sacerdotekana, o'unüshi taya Damascomüin süpüla aa'inraa tüü. ¹³ Shiasa'a sulu'u tü wopukot, laülaashikalee, kale'o ma'i ka'ikat, te'rüin wane luuso'u chejeejatü sirumalu'jee, katsinsü ma'i suulia nuwarala ka'ikai, ootolo'oloo müsü pasanainjaakalaka taya süchiki wanaa namaa na tamaajanakana. ¹⁴ O'nnojooshijase'e waya wapüşhua'a mmolu'u otta taapakalaka wane pütchi müsü tamüin süka pütchi hebreo: 'Sauloo, ¿jamüshi taya pümüin müliakalaka ma'i taa'in pütüma? Müshi aka pia saa'in tü paa'a e'ikaajakat sütüma kojunainrü ne'e süsa'a saa'awaa wanaa sümaa süsa'ijünün achüipa'a süka o'ojia. Pasiruwaajiraashi ne'e pia pükuaippa sünain püchechaja'alaain toulia'. ¹⁵ Asakitshijese'e taya: '¿Jarai pia, Laülaashikalee?'. Asouktüshijese'e chi Senyotkai te'ipajee: 'Taya Jesús, chi müliakai aa'in pütüma sünain pulojüin ma'i süchiirua tü wayuu tamaajatkalüirua. ¹⁶ Pütamaapa. Püsha'wala. Ee'iyataashi taya pümüin süpüla te'itaainjachin pia süpüla tachepchiaa otta süpüla püküjünjachin süchikü tü pi'rüitpakat joolu'u otta tü pi'reetkat tee'iyataapeena taa pümü'inya. ¹⁷ Tayu'leechi pia suulia tü kasa eekai naa'inreein püka na judiokana otta noulia na gentilekanaya, na anaa tajütünjachin anainmüin pia joolu'u. ¹⁸ Tajütün pia nanainmüin süpüla pükaalinjünjanain naya sünain ayaawataa saa'u tü shiimainkat süpüla nayu'nnajanain sa'akajee tü piyuushikat sünainmüin tü waratshiikat otta

süpüla nnojoliinjanain naya ayatüin suupünaa nüpülain Satanás, niainjachin nachajaain achikü Maleiwakai. Je yalejee, sünainjee nanoujain tanain, moteerü naa'in niakai naainjala süpüla eenjanain naya apashii sa'aka tü nüchookat, nükatatkat suulia saainjala', müsü tü nüniükukat tamüin.

Pablo, nikeraajüin tü münakat nümiin naashin

19 "Toonookalaja'aka, laülaashikalee, sümaa süpüshua'a tü nümakat tamüin chi ee'iyataashikai tamüin sirumalu'jee. 20 To'ttokoloja'aya sünain aküjaa namüin na judiókana, palajanale'eya Damascojee, je süchikijee Jerusalénmüin je sainküin süpüshua'a tü mmakat Judea ottata'aya namüin na gentilekana, sünain nayaawajaainjanain suulia naainjala, sünain nee'irataainjanain nünainmüin Maleiwakai otta sünain naa'inrajatüin kasa nee'iyatajatkat aka sünain shii'iranajaain naa'in. 21 Shiaja'a ne'e taa'inrakaja'a tüü, tü anuu nata'ülirüin anainjee taya na judiókana cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa otta no'uteein anainjee taa'in.

22 "Je sükajee nükaaliijüin taya Maleiwakai, aniiyüija'a taya ayatüin sünain aküjaa nüniükü sümüin wayuu süpüshua'ale'eya, nünainjee chira wayuu eekai mojutüin nünainmünre'eya chira eekai kojutüin sütüma wayuu. Nnojotsü kasain tamüin namüin yalejeeru'u suulia tü namakat na nüniükimaajanakana Maleiwa otta tü nümakat Moisés sünain shiain alatajatüin. 23 Namüin sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müliainjachin otta nu'tünajachin aa'in chi Nüneekajalakai Maleiwa otta sünain nüso'iraainjachinja'a aa'in süchikijee ouktaa. Je naküjain nüchikü sünain nii'iyatüinjatüin sünain ein tü o'ttawaakat suulia waainjala wapüleerua wayakana judiókana otta na gentilekana sükajee niain palajachin sünain oso'irawaa aa'in".

Anoujinneeshi Agripa nütüma Pablo

24 Wanaa sümaa nümiin Pablo tüü naa'ujiraa, nümakalaka Festo nümiin nikiiseru'a:

—¡Mamainnashiche pia, Pablo! Mamainnaichi pia sütüma waneepiain pia sünain ekirajawaa sünain karaloukta.

25 Nümakalaka Pablo nümiin:

—Nnojishi taya mamainnain. Anashi taya, Festoo, piakai kojutshikai sütüma wayuu. Tü tamakat, kasa lotüsü sümaa shia'inya tü shiimainkat. 26 Ira'asa Agripa, chi aluwataashikai saa'u wayuu, nütüjaa aa'ulu tü kasa anuu taashajaain achikü, müshijase'e taya aashajaain sümaa nnojolüin kasain taa'awa achikü yaa nu'upalapünaa. Tatüjaashaata aa'uchi nia sümaa nütüjaain saa'u tüüyaalai taashajaakat achikü noo'opünaa Jesús, süka nnojolün sülatüsüin sulu'u wane mma eekai me'raajuin.

27 Nümakalaka nümiin Agripa:

—Piakai laülaashikalee, ¿pünouja anainrü tü namakat na nüniükimaajanakana Maleiwa? Tatüjaa aa'ulu sümaa pünoujain.

28 Nümakalaka Agripa nümiin:

—Nnojoi'a taya piyunküinjachin maalü süpüla pünoujiraa sünain niain Cristoin paajüin chi wayuu kanüliakai Jesús.

29 Nümakalaka Pablo nümiin:

—Maalü, otta eepünaale ne'e shiale, nücheküle Maleiwa, nnojoi'a piainjachin ne'e anoujain pümüiwa, laülaashikalee, maa aka taa'in, müinjana'aya anoujain napüshua'a na yaakana süpüla ka'i tüü sünain

aapajaa tü tamakat. Shiasa nnojoliinja'a müinjanain jia aka taa'in sünnain püreesaa atümaa sünnainjee anoujaa.

³⁰ Shiasa'a nütamaakalaka chi aluwataashikai saa'u wayuu, o'ttataala chi sülaülashikai tü mmakat Judea, sümaa Berenice otta na waneennua laülaayuukana eejanakana yala namaa. ³¹ Nakatalaakalaka mamüin aka türa sünnain aashajirawaa soo'opünaa tü nükuaiipakat Pablo. Majiraashii naya:

—Nnojotsü kasain naainjalain chi wayuukai tü anakaleje anainjee süpüla nu'tütünajachin aa'in. Ja'itakaja'a ne'e süpüla yaainjachin nia püreesain watüma, nnojotsü.

³² Nümakalaka Agripa nümüin Festo:

—Ajütünakaije achikü chi wayuukai müleka nnojorüle nuchuntü'inya ne'e niakai niainjachin César ekeraajün nükuaiippa.

27

Ajütünüshi Pablo Romamüin

¹ Je sümünapa wamüin: “Anashii najütünüle chamüin sulu'umüin tü mmakat Italia”, naapünakalaka Pablo namaa na waneennua püreesashiikana najapul'u wane sülaülashi poloo shikii surulaat sulu'ujee tü waneekat shi'ipapa'a surulaat kanüliakat Nusurulaatse César münün. Je chi sülaülashikai surulaat, Julio nünülia. ² O'unüshijese'e waya sulu'u wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Adramitio, wane anua yapairü ma'i süpüla o'unaa sulu'umüin tü süsha'wajülekalürüa anua cha'aya Asia. Je eejachi wamaa Aristarco, wane wayuu cheje'ewai sulu'u tü pueulokat Tesalónica sulu'u tü mmakat Macedonia. ³ Je watta'amüin, antüshii waya sulu'umüin tü süsha'wajülekat anua cha'aya Sidón, eejachire naa'inrüin Julio wane kasa anasü nümüin Pablo sünnain nuu'ulaain nia nuwarajaa'in saa'u tü nütünajunnuukat otta naapünajachin amüin natüma tü cho'ujaakat nümüin. ⁴ Ojuittün waya yalejee Sidónjee, asira'iraashii waya sümaalu'upünaa tü mma kanüliakat Chipre, pasanainkat sünnain palaakat, suulia tü jouktaikat süka wapana-pajeein shia. ⁵ Je alatün waya sü'ütpünaa tü mmakat Cilicia otta Panfilia, antüshii waya Miramüin, wane pueulo sulu'u tü mmakat Licia.

⁶ Je yala, chi sülaülashikai surulaat, nünta anainrü wane anua cheje'ewat sulu'ujee tü pueulokat Alejandria o'unajatü Italiamüin. Je no'onooje'etkalaka waya sulu'u süpüla ayatajanain waya sünnain tü o'unaaikat. ⁷ Süpüla kojuya ka'i ayatshii waya o'unanajün sümaa nnojoliin wountaataain akua sütüma tü jouktaikat. Antüshijja'a waya mojusheeka sü'ülümüin tü pueulokat Gnido. Je süka mojalaajün tü jouktaikat wamüin, chakualajaashii waya suulia, wasajaain shiyaama'apünaa Creta, tü mma pasanainkat sünnain palaakat. Alatün waya sü'ütpünaa tü mmakat Salmón, asira'iraashii waya sümaalu'u Creta, ⁸ antatataalain waya mojusheeka sulu'umüin wane mma yaa'aya ne'e sulu'u Creta kanüliasü Buenos Puertos, sü'ütpa'asü tü pueulokat Lasea.

⁹ Je süka wattairün saalin ka'i tü alatakat, mojutaairü saa'in o'unaa shirokupünaa tü palaakat süka sülü'ülaain süka'iya tü juyapuulin mmpapa'akat. Shiimain tüü, süka sülatürün tü ka'i saamajakat o'u tü judiokalürüa juya'wai. Müshijase'e naashalaain Pablo namaa süpüla jimatajanain waya yala'aya. ¹⁰ Müshi nia namüin:

—Wayuinnuaa, mojusüsa saa'in tamüin o'unaa, wainmeerü kasa amülouikat watüma. Nnojoleerü shiain ne'e amüloulin tü anuakat sümaa tü süisekat, eeshi'iyaa ne'e süpüla ouktüin waya'yaa.

¹¹ Je chi sülaülashikai surulaat, nia noonooka amaa ma'i chi sülaülashikai otta chi suchupeetsekaai tü anuakat nuulia Pablo. ¹² Je süka mojuin tü süsha'wajülekat anua yala süpüla walatirajatüin yala tü juyapuulin mmakat, kojuya na paa'inwakana süna'in shia'inya anain wojuittajanain yalejee je woo'ulaküinjanain wantüin Fenicemüin, wane mma'yaa sulu'u Creta, süka ein wane süsha'wajüle anua yala eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Je tüü, kache'esü, wane süche'ekat wopumüinsü palaapünaalu'u otta wane süche'ewala'atakat wopumüinsü uuchipünaalu'u. Anteeshii waya yalamüin süpüla walatirajatüin tü juyapuuliikat yala'aya.

Pablo sümaa tü eejatkalüirua nümaa, müliaajüshii sütüma wawai shiroku palaa

¹³ Je süka suwawalaain jiyatta'a wane joukta'i uuchijeeekana, anayaairü süpüla ayatüin waya süna'in o'unaa naajüin. Najaraittünjese'e süchukua'a sulu'umüin tü anuakat tü karapinkat. O'unüshii waya süna'in pejepünaainja'a waya süna'in sotkat palaa. ¹⁴ Je yaaulerü süchikijee wojuittüin, antüsü wane wawai wanain, palaajeekuat wiinnaalu'u, süna'injeejatü tü mmakat. Shi'yaatirünjase'e ma'i tü anuakat wamaa. ¹⁵ Otta sülü'üjünjase'e waya. Je süka isain wachikü shi'ipapa'akain watüma tü anuakat shi'ipajee tü wawaikat, waawalüitpa wakuaippa süpüla tü wawaikat, eepünaale ne'e waya sülü'üjün.

¹⁶ Alatüshii waya shiyaama'apünaa wane mmachan pasanain süna'in palaakat, kanüliasü Cauda, eejatüle jiyattain saa'in tü wawaikat. Je süchhipünaa wainma wamüliala, wainküin wo'ote'erün sulu'umüin tü anuakat tü anuachan sükorolokat. ¹⁷ O'otooin shia watüma, wakaalajün tü anuakat süka jiiku suulia saawaja'alaain sükorolo süpüla su'walakajaain. Je mapa süka mmolün naya seema sütüka'alaain tü anuakat süna'in tü mma kanüliakat Sirte, wane jasai ko'oyotsü süle'eru'u palaakat, nasiratitkalaka tü uniakat unapümüinkana'aya suulia tü wawaikat. Je noo'ulaakalaka tü anuakat su'unün sütüma tü wawaikat.

¹⁸ Je waneemün ka'ikat, ayatsü katsün woo'omüin tü wawaikat, nojunüitkalaka süpüshi süise tü anuakat shirokumün tü palaakat süpüla jamaainjatüin shia. ¹⁹ Je apününpa ka'i süna'in waraittün waya, na anuapü'ükanaya ne'e, nojunataainja'aya tü sükorolokat tü anuakat, tü nnojotkat ja'ijaain ma'i. ²⁰ Süpüla kojuya ka'i, nnojoiishi ee'iyalaain chi ka'ikai otta tü jolotsükalüirua. Je sütümajee tü wawaikat, a'yaatirakat ma'i wamaa tü anuakat, nnojolüitpa we'itaan süna'in wo'ttaainjanain.

²¹ Je süka kojuyain ka'i walatitkat sümaa nnojolün kasain weküin, nütamaakalaka Pablo süna'in nüsha'walaain pasanain wanain wapüshua'a. Müshi nia:

—Wayuinnuaa, müleka jaapaaleinkeje tamüin tü tamakat jümün süna'in nnojoliin wojuittajanain Cretajee, nnojolüje we'rün tü müliaa we'rakat maa'ulu otta nnojolüje kasain amüloulin jütüma. ²² Je joolu'u, ¡jalia jia! ¡jüchechera jaa'in! Süka jamüin, nnojoleerü jaralün ouktüin ja'akajee, mayaainje'e shieerün amüloulin tü anuakat woulia. ²³ Aipa'inka, ee'iyataashi tamüin wane aapiee nüma'anajeejachi chi Maleiwakai, chi Maleiwa laülaakai taa'u sulu'u taa'inrüin nümün tü kasa kojutkat aka nia tatüma. ²⁴ Müshi nia tamüin: "Pablo, nnojoo mmolün pia. Nnojoleechi pia nuu'ulaain Maleiwakai ouktüin süka püntajachi'inya

ma'i nümülatsu'umüin César, chi laülaashikai, süpüla püsouktüinjachin paa'ujiraa. Otta pünainjee, nnojoleerü nuu'ulaain Maleiwakai ouktüin tü wayuukalüirua yaakat pümaa sulu'u tü anuakat". ²⁵ Je süainjee tü nümakat tamüin, tamüshii jia: ¡Jalia jia, wayuuinnaaa! ¡Jüchechera jaa'in! Tanoujain süain müinjatü'inya wakuaiipa nütüma Maleiwakai maa aka tü münakat tamüin. ²⁶ Shiasa sütükaajeerüinja'a tü anuakat wamaa saa'ujee wane mma pasanain süain tü palaakat.

Kato'uchii na wayuukana wanaa sümaa amüloulin tü anuakat

²⁷ Shiasa'a so'u wane ai, shikeraajapa tü polookat pienchimüin ai waa'u süain tü o'unaakat, süain walü'üjaatünakuu wamüin sütüma tü jouktaikat shirokupünaa tü palaa kanüliakat Adriático, maa aka süse'eru'u aikat, antajüsü nale'eru'umüin na anuapü'ükana süain pejein waya süain sot tü palaakat. ²⁸ Noo'ulakakalaka je'tsüin shiinot tü palaakat, eekalaka shia piama shikii tüna. Je mamüin aka türa, noo'ulaküin shia süchukua'aya je eekalaka shia poloo ja'ralimüin tüna. ²⁹ Je süka mmolüin naya seema no'onoojüin saa'u tü ipa joyojoyotkat shiroku palaa, nojutüin pienchisü karapin. Yaasü shia nojutüin süchiiruajee tü anuakat süpüla shiialajüinjatüin sukua. Je shapaatusü ma'i naa'inrua shii'iree ja'yuumaatüin.

³⁰ Nayasa'a na anuapü'ükana, a'luwataweesü naa'inrua sulu'ujee tü anuakat. Nojutirüinjase'e shirokumüin palaakat tü anuachan sükorolokot tü anuakat sümaa shiayainjatüin nayurulüin, süpüleeruajee tü anuakat, tü süpükalüirua tü karapinkalüirua. ³¹ Niasa'a Pablo, naapitkalaka chi sülaülashikai surulaat otta na nüsurlaatsekana süain nümüin namüin: —Müleka nnojoliire makatüin nala wayuukana wamaa sulu'u tü anuakat, nnojoleena o'ttaain jia.

³² Na'yonoojookalaka na surulaatkana tü süpükat tü anuachankat süainjee tü anuakat süain najünaain süchikü.

³³ Je eeiwa'aya aikat, Pablo, naashajaa amaana naya napüshua'a süpüla neküinjanain. Müshi nia namüin:

—Alatüirü poloo pienchimüin ka'i jaa'u süain nnojoliin jikakai aa'in, süain shiataain ja'atapajüin ma'i kaseerüin alatüin mapeena. ³⁴ Anashii müleka jiküle jütsinru'uiwa jia süpüla jiyu'laainjanain suulia tüü süka anakat akuaippa. Nnojoleechisa jaralin jamüin, eeyaa ne'e jaraleechin pasiruwain.

³⁵ Je süchikijee nümüin tüü, naapaainjese'e wane pan süain naapüin analu'ut nümüin Maleiwakai saa'u yala no'upala napüshua'ale'eya. Je süain nüshataain shia, ekaaja'a nümüin. ³⁶ Je yalejee, atütülaashii naya napüshua'a süain eka'iree. Nekiinakalaja'aka napüshua'a. ³⁷ Eeshii waya wapüshua'a 276 sulu'u tü anuakat. ³⁸ Ne'ikapaa naa'in süain ekaa, nojunüin tü trigokat shirokumüin tü palaakat süpüla jamaainjatüin tü anuakat.

³⁹ Je ja'yuupa, na anuapü'ükana, nnojotsü nayaawatüin tü mmakat eejanale waya. Akatsaa'a shiain ne'rüin wane sot tü palaakat jutatshisü eere kaanüküin tü mmakat süpüla tü palaakat. Shiajase'e naapaaka sulu'u shiain anain noo'ulaküinjatüin nawatirüin tü anuakat süainmüin tü sotkat palaa. ⁴⁰ Na'yonoojoojinjese'e tü süpükalüirua tü karapinkalüirua süain noo'ulaain shiairua yala'aya. Je nasiwatalakaka tü wunu'u apala'ijiakat sunut tü anuakat süpüla ne'itaainjatüin shia süchukua'a shirokumüin tü palaakat. Nawatalüin iipünaamüin, süpüla tü jouktaikat, tü unia yaakat süpüleeruajee, chakualiikalaka wasünajüin süain tü sotkat palaa. ⁴¹ Shiasa'a ne'e tü anuakat, so'otookalaka saa'u tü jasai

ko'otūsukat süle'eru'u tü palaakat, eejatüle sütükaain. Yalaairaja'a shia ju'ttüin süka shi'ichikat sünain tü mmakat. Yaakalia ojuichajüin sa'ata tü anuakat yaa süchiirujee sütüma sütsin tü süshikat palaa.

⁴² Nayasa'a na surulaatkana, jülüjasü naa'in no'uteein naa'in na püreesashiikana suulia isajüin naya shirokupünaa tü palaakat.

⁴³ Akatsa'a nnojolin nuu'ulaain chi sülaülashikai surulaat naa'inrajatüin shia süka kateein no'u Pablo nütüma. Shiakalaka ne'e naapa ekii nojunuujaainjanain palajana shirokumüin tü palaakat na eekai natüjüin katünaa süpüla nantajanain jososhiipa'amüin. ⁴⁴ Otta na waneinnua, no'unajanain süka taapüla otta süka sa'ata'a tü anuakat. Je mayaa, antüshii waya wapüshua'a jososhiipa'amüin süka anakat akuaippa.

28

Pablo cha'aya Malta

¹ Woujittaapa wapüshua'a jososhiipa'amüin, watüjaa aa'ulu sünain Mal-tain sünülia tü mmakat eejanale wo'otüin. ² Na wayuu yaleje'ewaliikana sulu'u tü mmakat pasanainkat sünain tü palaakat, anashaatashii ma'i naya wamüin. Wantaiwa'aya nachuwajaakalaka siki miyo'usü ma'i suwarala natüma süpüla waaturujüinjanain wapüshua'a süka sü'itüin tü juyakat otta alin tü jemiaikat.

³ Je Pablo, chashi okotchojüin wunu'u jutsü je nujunakalaka shia so'umüin tü sikikat. Shiasa'a yalejee sünainjee tü wunu'u nükotchojonointat, suju'iraakalaka wane wüi ouktasiro'ut süpüleerua saa'ayula tü sikikat sünain sükacheraain sünain tü najapukat. ⁴ Je na wayuu yalajanakana sulu'u tü mmakat, ne'rapa tü wüikat kachetüin sünain najapü Pablo, majiraashii naya: "Eekaja'a eera wayuukai chii, uwomuyuushi eera süchikü wayuu. Müshijase'e nia, nnojolin ship-ije'ereein tü maleiwa süpü'uyakat kasalajanaa atüma sümüin saain-jala wayuu, chi o'ttooshi paala suulia ouktaa shirokujee tü palaakat".

⁵ Je Pablo, nujututajain tü wüikat so'umüin tü sikikat je nnojoi-taainja'a nia jamajüin süchikijee süchotüin. ⁶ Napüshua'a, na'atapajüin nushushujünüinjachin otta nujutuujinjachin mmolu'u shiale sünain ouktüin sütümajee tü shiweneenasekat. Süchikijee watta nama'a sünain ne'rajüin naa'u otta ne'rüin sünain nnojolin jamajüin nia, a'wanajaasü naa'in noo'omüin Pablo. "Maleiwasa chira", majiraashii joo naya.

⁷ Je yala peje sünain tü eejanale waya, eesü wane mmairua nukorolo chi wayuu laülaashikai yala sulu'u tü mmakat Malta, kanülüashi Publio. Je chi wayuukai, kapülashii wayakana naa'in neenajaakalaka waya nipialu'umüin, chajanakalaka waya nüma'ana so'u apünüin ka'i. ⁸ Je yala, eejachi chi nüshikai Publio ju'letiraain sümaa ayuulii. Ja'isü nüle'eru'upünaa otta e'ijashi nia isha. Nu'unakalaka Pablo sünain nünalüin nia. Je süchikijee naashajaain nümaa Maleiwakai naa'u, ni'itaakalaka najapü naa'u otta anakalaka nia nütüma. ⁹ Je sulu'ujee tüü, antüsü tü waneerua ayuusiükalüiruaya'asa eejatkat yala sulu'u tü mmakat. Je anasü tüüiruaya nütüma Pablo. ¹⁰ Saa'u talatüin ma'i naa'in wamaa, nasülajüin wainma kasa wamüin wayakana. Je mapa, wo'unajanapa, naapüin wamüin süpüshua'a tü kasa cho'uajaajetkat wamüin sulu'upünaa wopu sünain tü o'unaakat.

Pablo, antüshi Romamüin

¹¹ O'unüin wayaja'a süchikijee walatirüin tü apünüinkat kashi yala'a sulu'u tü mmakat, o'unüshii waya yalejee sulu'u wane anua yalajataja'a alatirüin tü juyapuulin mmapa'akat. Je shia, wane anua cheje'ewat

sulu'ujee tü pueulokat Alejandría. Otta shia, kanainsü no'uyaakua na maleiwayaa senkeyuukana kanüliakana Cástor otta Pólux yaa shi'ipo'unain. ¹² Antüshii waya sulu'umüin süsha'wajülekat anua sulu'u tü pueulokat Siracusa, eejanale waya makatüin süpüla apünüin ka'i. ¹³ Je yalejee, o'unüshii waya süna'in pejepünaain waya süna'in sot tü palaakat, antatataalain wayaja'a sulu'umüin tü pueulokat Regio. Je waneemüin ka'ikat, awawatsü wane jouktai uuchijeekuwalü. Ojuittüshijese'e waya, antatataalain watta'amüin sulu'umüin tü pueulokat Puteoli. ¹⁴ Je yala sulu'u Puteoli, wanta anainna wane anoujashii, na ana'a'alijirüin waya süpüla makatajanain waya namaa süpüla wane semaana. Je yalejee, o'unüinapainja'a waya Romamüin.

¹⁵ Yalejee Romajee, na anoujashii yalajanakana, naapapa wachikü süna'in wantajanain, o'unüshii naya wapanapa süna'in na'atapajüin waya sulu'u tü pueulo kanüliakat Foro de Apio otta waneeirua eekai wane atunkapünaalee kanüliasü Tres Tabernas, sulu'usü tü wopukat. Je ni'rapa Pablo na anoujashiikana, aapüshi analu'ut nümüin Maleiwakai otta anatchonsü naa'in namaa. ¹⁶ Je wantapa Romamüin, oo'ulaanüshi Pablo kepiayaain sulu'u wane miichi nümüiwa nümaa waneeshichan surulaat e'rajüshi naa'u.

Pablo, aküjüshi nüchikü Senyotkai cha'aya Roma

¹⁷ Apünüin ka'i süchikijee nüntüin Pablo Romamüin, neenajirüin na nemiyo'usekana na judiokana chajanakana Roma. Je yaapa naya jutkatüin, nümüshii naya:

—Wa'lemüinyuuaa, nnojotsü kasain taainjalain noulia na judiokana ko'ulukukana taya otta jiakana. Ja'itakaja'a suulia tü akauiippa nanainjeejokat na watuushinuukana, nnojotsü kasain taainjalain. Soo'opünaa nnojölüin kasain taainjalain, ata'ünnüshi taya cha'aya Jerusalén süpüla püreesaa atümaa. Je chejee, alatinnüshi taya najapulu'umüin na laülaayuu romanokana. ¹⁸ Je naainnua, süchikijee nasakiiain taya süna'in tü takuaippakat, najüteeyaa achikichije'e taya süka nnojoliin nantüin süna'in tü kasa anakaleje süpüla o'utünaa anainjee taa'in. ¹⁹ Akatsa'a nayoukta achikü na judío chajanakana tü tajütünajachin achikü, tü anuu kasirüin takuaippa tachuntajachin süna'in niainjachin ekerajüin takuaippa César. Nnojotsü shiain süka een tü taküjainjokat amaa nachikü na judiokana wanaa tamaa nümüin, shia ne'e süka tasoukta-jachin taa'ujiraa nümülatu'umüin. ²⁰ Tü teenajitka apüla jia shia süpüla te'rüinjanain jia otta taashajaainjachin jümaa süka yaain taya püreesain süna'injee aküjünaa achikü sümaa kasa nnojotkat taa'inrüin. Jütüjawee aa'ulu tatüma süna'in yaain taya püreesain süna'injee anoujaa süna'in nüntüichipain chi Nüneekajalakai Maleiwa, chi wa'atapajakai wayakana nuu'uliwo'ukana Israel.

²¹ Namakalaka nayakana nümüin:

—Wayakana, nnojoiishii waya anta amüin karaloukta chejee Judeajee püchikümaajatü. Ja'itakaja'a na wayuu judío antakana yaamüin chejee, nnojotsü kasain naküja amaa püchikü otta nnojotsü jamüin nanüikü poo'opüna'ayaa. ²² Wayakana, waapajee amüinrü pünüikü jamüin paa'in noo'opünaa chia wayuukai, chi Nüneekajalakai Maleiwa paajüin. Watüjaa aa'ut süna'in mojuin sünüikü wayuu maleekat sümüin tü jünoujakat anain jiakana nümaajanakana chia wayuukai.

²³ Je ne'itaakalaka wane ka'i nümüin Pablo, tü anuu nanta o'u süna'in wainmain naya nüna'inmüin, eejachire nia kepiayaain. Watta'ajee maalü süna'inmüinre'eya motsopa ka'ikat, Pablo, aküjashi namüin

süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa. Nüküjain namüin noo'opünaa Jesús sükajee tü nüshajalakat Moisés otta na nünüikimaajanakana Maleiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa shii'iree nanoujein nünain Jesús sünain niain chi Nüneekajalakai Maleiwa. ²⁴ Waneennua, nanoujain nümüin tü nümakat. Otta wane ne'ipa, nnojotsü nanoujain. ²⁵ Je sünain nnojolüin wanaawain nanüikü soo'opünaa tü nümakat Pablo, o'unayaa müshii naya. Je nnojoliwa'aya na'walakajaain, nümüshii naya Pablo:

—Shiimainja'aya tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa nümüin Isafas, chi nünüikimaajachikai Maleiwa, süpüla nümüinjatüin shia namüin na jutuushinuukana, tü nümakat mayaa:

²⁶ "Pu'unapa sünainmüin wayuukalüirua tüü pümaiwa sümüin: 'Naajüin Maleiwakai, ja'itatataairü ma'i jaapüin otta ji'rüin, nnojottataaleerü jiyaawatüin aa'u'.

²⁷ Pümapa tüü sümüin, süka jamüin, müshi chi Maleiwakai: 'Tü wayuukalüirua, süsülaajaain süche'eirua otta so'uirua toulia.

Süchechajaain saa'inrua

suulia nayaawatüin saa'u tü shiimainkat.

Nnojoiishii naya ouyanteein tanainmüin.

Müleka naa'inrüleje shia, anasüje tatüma nakuaippa suchukua'a tamaa'

²⁸ Ayatshija'a Pablo sünain aashajawaa:

—Jütüjaa jümata saa'u sünain ni'itain Maleiwakai sünain su'uninnajatüin pütchikat tüü, nüchikümaajatkat sünain o'tte'eraa, nanainmüin na gentilekana. Alu'utateerüjasa'aya natüma naa, naapaajeerü.

²⁹ Kettaain nümüin Pablo tüü, o'unüshii naya aa'ayajiraatataalain ma'i nayajiraakana ne'e.

³⁰ Je Pablo, yalajachi yala süpüla piama juya sulu'u wane miichi na'anapala kayanamüinwaisü nütüma. Je yala, kapülawaisü naa'in süpüshua'a tü eekai suwaraijaain naa'u.

³¹ Sünain meimolüin naa'in otta sümaa nnojolin jaralin ataüjüin nükuaippa, Pablo, aküjashi süchikü tü nükuaippakat Maleiwa sünain aluwatawaa otta ekirajüshi nia noo'opünaa chi Senyotkai Jesucristo.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana ROMA

Nüsaküin Pablo na anoujashiikana chakana Roma

¹ Taya, wane chi nüchepchiakai Cristo Jesús, Pablokai anülia, wane chi Aluwataaushikai aneekajalaakai nütüma Maleiwa, tashajüin joolu'u jümüin jia anoujashii nünain Jesucristo kepiakana sulu'u tü pueulokat Roma. E'itaanüshi taya nütüma süpüla taküjainjachin sümüin wayuu tü nüchiki anasukat aapünakat wamüin nütüma Maleiwa. ² Saashin tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümäiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajtkat Maleiwa, pansaasü nünüiki sünain nu'tte'erüinjatüin wayuu nukajee chi Nüchonkai, chi Wasenyotsekai Jesucristo. ³ Watüjaa aa'uchi Jesús sünain wayuuin nia, saa'u nian nuu'uliwo'uin David, chi sülaülashikai mma paala sümäiwa. ⁴ Maainjalasai Jesús. Je watüjaa aa'uchi sünain Nüchoin Maleiwa chi Pülashikai ma'i, süka süso'iraain naa'in nütüma süchikijee ouktaa. ⁵ Saa'ujee anamiain Cristo tamüin, nüneeküin taya süpüla ta'yataainjachin nümüin je süpüla kojutüinjachin nia tatüma. E'itaanüshi taya süpüla taküjainjatüin tü nüchikikat sainküin mma sümüin tü wayuukolüirua nnojotkat judío'in, tü "gentilekalüirua" maa aka jiakana, süpüla sünoujainjatüin nünain je süpüla soonooinjatüin sümaa nünüiki. ⁶⁻⁷ Tasaküin joolu'u jia chakana Roma, jia aishiikana nüpüla Maleiwa, jia aneekünushiikana nütüma süpüla nüpüshinjanain Jesucristo. Achuntüshi taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

Kee'ireesü naa'in Pablo o'unaa Romamüin

⁸ Je palajana, süka yootüin süchiki tü jünoulakat sainküin mmakat süpüshua, taapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u tü kasa anasü naa'inrakat Jesucristo jümüin jiakana jüpüshua. ⁹⁻¹⁰ Nia Maleiwa ta'yataaka amüin süka süpüshua taa'in sünain taküjain nüchiki chi Nüchonkai O'tte'erüikai. Nia atüjaaka taa'u sünain tachuntüin nümüin waneepia joo'opünaa so'uka'i je sa'wai. Je achuntüshi taya nümüin süpüla o'unaa jünainmüin cha'aya Romamüin, müleka nücheküle shia tapüleerua.

¹¹ Cheeshi taya jümaa süpüla taküjainjatüin jümüin wane pütchi anasü aapünakat nütüma chi Naa'inkai Maleiwa tamüin süpüla katsüinjatüin jaa'in sütüma. ¹² Kee'ireesü taa'in wakaaliijiraain wayakana wapüshua sünain achecheraa waa'in sükajee tü wanoulakat. Wanaa sümaa katsüin jaa'in tatüma saa'u ji'rüin tü tanoulakat, katsüinjeerü taa'in jütümaya saa'u te'rüin tü jünoulakat. ¹³ Jütüjaa aa'uchi taya, tawalayuwaa, sünain taküjain nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu gentile sainküin mma, je takaaliijain naya süpüla anoujaa nünain Cristo. Aka'aya na manoujainsaliikana chakana Roma, kee'ireesü taa'in joolu'u takaaliijeein naya süpüla nanoujain nünain. Wainmatuaichi taya achuntüin shi'iree to'ünein jünainmüin. Isasü tachiki o'unaa. Müshi aka ta'alijinnakai aa'in.

¹⁴ E'itaanüshi taya süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sainküin mmakat süpüshua, sümüin wayuu eekai kache'ein pütchi griego je

sümüin wayuu eekai mache'ei griego, sümüin wayuu eekai sütüjain karaloukta je sümüin eekai matüjain. ¹⁵ Je sükajee tia, yapashi taya süpüla taküjainjachin nüchiki sümüin tü wayuukolüirua chakat Roma.

¹⁶ Nnojoiishi taya japülin sünnain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu. Chi wayuu eekai naapüin tü nüchikikat Cristo sümaa nünoujain nünain, o'tte'ennechi nia nütüma chi Maleiwa Pülashikai. Na wayuu aküjünakana amüin tü nüchikikat palajana, naya na judiokana. Je na judío eekana nanoujain nünain, o'tte'ennüshii naya. Aka'aya na gentilekana, mayaasüje maküjuuin nüchiki namüin paala, aküjünüitpa namüin maa'ulu yaa süpüla no'tte'ennajanain na eekana nanoujain nünain. ¹⁷ Je sütüma tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, wayaawatüin saa'u sünnain anajiraainapain waya nümaa Maleiwa sünnainjee tü wanoulakat. Naa'inrüin chi Maleiwakai tü kasa anasükat wamüin saa'ujee wanoujain nünain Jesucristo. Shia tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, sünnain müin mayaa: "Chi wayuu eekai nünoujain nünain Maleiwa, anaawashi nümaa kataiwa'aya no'u. Je oukta nia, ayatshi anaawain nümaa".

Nü'ürüla Maleiwa sünnain wayuu süpüshua

¹⁸ Süka masütaajuin wayuu manoujainsat sünnain kaainjalaa, shiy-ouktüin tü shiimüin nüchikikat chi Maleiwa iipünaajachikai. Je sükajee tia, jashichishi ma'i nia namüin. Süsaleena naya nütüma süka mojutüin nia nütüma je süka ayatüin naya sünnain kaainjalaa. ¹⁹ Tü shiimüin nüchikikat chi Maleiwakai, nnojotsü nunujulüin suulia tü wayuukolüirua. Ja'yasü ma'i sümüin wayuu süpüshua nütüma ²⁰ sünnain niain Maleiwain je sünnain niain pülashin, sükajee tü kasa nükumajakat paala sümaiwa. Nnojotsü wayuu matüjaainkat naa'u Maleiwa, süka shi'rüin wayuu süpüshua tü kasa nükumajakat. Je sükajee tia, nnojotsü jamüinjatüin nanüiki nümüin.

²¹ Soo'opünaa natüjaain naa'u chi Maleiwakai, nnojoiishi kojutüin natüma sümaa nnojolüin naapüin analu'ut nümüin. "Shiimüinshii sünnain piain Maleiwain", nnojoiishii müin nümüin. Nnojotsü nayaawatüin aa'u tü shiimüinkat. Je tü jülüjakat naa'in, nnojotsü kasain anain apüla, süka nayouktüin tü shiimüinkat. ²² Ja'itaina kekiishiin naashin, maa'in aa'inchii ne'e naya. ²³ Sünnain nnojolin na'waajuin chi Maleiwakai Matüjainsaikai ouktaa, shia na'waajaka ne'e shiyaakua kasa wainma, tü namaleiwasekalüirua naajuin. Na'waajuin shiyaakua wayuu, tü ouktajatkat so'u wane ka'i. Je na'waajuin shiyaakua wuchii, shiyaakua müüt, oo'ulaka shiyaakua tü kasa lemtüsukat mmolu'u.

²⁴ Je saa'ujee nnojolin kasajachin chi Maleiwakai namüin, ayüülajünüshii naya nütüma süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa mojusü kee'ireekat ma'i naa'in. Mojulaajiraashii naya napüshua. Naa'inrüin tü kasa japüikat atüma wayuu, maa aka aluwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. ²⁵ Nayouktüitpa tü shiimüinkat nüchikikat chi Maleiwakai süpüla shiain joolu'u nanoujainjatüin tü alawaakat. Chi Maleiwakai akumajakai kasa süpüshua, shiimüin sünnain niainjachin wa'waajuin süpüla ka'i süpüshua. Alu'usa nayakana, nnojoiishi niain na'waajuin. Shia na'waajaka ne'e tü kasa nükumajalakat. ²⁶ Je süka nayouktüitpain tü shiimüinkat, ayüülajünüshii naya nütüma Maleiwa süpüla naa'inrüinjatüin tü mojusü kee'ireekat ma'i naa'in. Oo'ulaashii na jieuukana suulia atunkirawaa nümaa na'wayuuse süpüla nama'üjaainjanain namaa eekai jieuujiraain wanaa namaa. ²⁷ Mataaja'a na tooloyuukana sünnain noo'ulaain suulia

atunkirawaa sümaa na'wayuuse, süka kee'ireein naa'in tü mojusukat namaa eekai toolojiraa'in wanaa namaa. Ama'ujiraashii na tooloyuukana. Je süsalashii naya tia nütüma Maleiwa.

²⁸ Ja'itaina natüjaain aa'u chi Maleiwakai, motüsü naa'in tü nayaawatakat aa'u nünainjee, süka nnojolüin kasain saapüin namüin naajüin. Je sükajee tia, ayüülajünüşhii naya nütüma süpüla ne'iküinjatüin naa'in sünnain aa'inraa tü mojusü jülüjakat waneepia naa'in. ²⁹ Je saa'ujee tia, alana'aleesia saainjala wayuu maa'ulu yaa, sümaa mojulaain ma'i naya, maa aka kachiiruaa aa'in washirüü, je maa aka jülüjaa aa'in tü mojusukat waneepia. Achunjasü naa'in shii'iree o'utaa saa'in wayuu. Ashe'ejiraweeshii naya. Aküjashii naya alawaa. Kanainsü naa'in wayuu. Eperulajaashii naya. ³⁰ Mojusü nanüiki sjuuna wayuu. A'ürülaashii ma'i nünain Maleiwa. E'rüli ma'i wayumüin naya sümüin wayuu. A'waataashii ma'i naya sulu'u nakuaiippa sümaa pülain naa'in suulia wayuu. Jülüjasü naa'in waneepia tü kasa mojusü naa'inrüinjatkat. Nayouktüin süchiawaa nei je nüchiawaa nashi. ³¹ Nnojotsü mojuin naa'in saaliijee naainjala. Nnojotsü pansaain nanüiki. Nnojotsü namüliajüin wayuu eekai müliain ja'itasü nüpüshin naya. ³² Je ja'itasü natüjaain aa'u tü nümakat chi Maleiwakai sünnain: "Kasalajaneerü sümüin wayuu süpüshua eekai saa'inrüin kasa eekai müin aka tia sümaa su'utinnaleein aa'in", sünnain nümüin sümüin wayuu, ayatshi'iya naya sünnain kaainjalaa. Je nanüiki namüin na wayuu aa'inrakana kasa mojusü wanaa namaa: "Anasü tü jaa'inrakat", müshii naya namüin.

2

Kasalajaneerü sümüin saainjala wayuu süpüshua nütüma Maleiwa

¹ Eesüja'a süpüla jümüin tamüin: "Tü wayuukolüirua püküjakat achiki wamüin, shiimüin sünnain kaainjaraliin naya. Acheküsüja'a kasalajanainjatüin namüin naainjala. Otta wayakana, nnojoiishii müin aka nayakana". Tamüshii paala jia: Wanaawashii jia namaa na wayuu jiyoujakana, süka jaa'inrüinya ne'e tü kasa mojusü naa'inrakat. Sükajee tia, kasalajaneerü jümüin jikanaya. ² Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünnain lotüin nukuaippa süpüla kasalajanainjatüin nütüma saainjala tü wayuu aa'inrakat kasa müin aka tia. ³ Müsüja'a eera jaa'in jüle'eru'u: "Kaainjaralii nala, otta wayakana, nnojoliishii müin aka naa'in. ¿Kasakaja eera kasalajaneerüin wamüin nütüma Maleiwa?". Tamüshii paala jia: Shiimüin sünnain ein kasa kasalajaneetkat jümüin, süka jaa'inrüin tü kasa mojusü naa'inrakat nayakana. ⁴ Müshiija'a eera jia te'ipajee: "Nnojoleechi aashichijaa'in chi Maleiwakai wamüin maalü saaliijee waainjala, je nnojoleena süsalain waya nütüma, süka anamiain ma'i nia sümüin wayuu". Tamüshii paala jia: E'rüli wayumüin ma'i nia nümüin Maleiwa. ¿Jamüshii jia nnojolika'a jiyaawatüin saa'u sünnain anamiain nia jümüin shii'iree jiyaawajaainjanain suulia jaainjala?

⁵ Manoujüinyeesalii jia sünnain nnojolüin jaapaain tü nümakat chi Maleiwakai süpüla jükatalaain suulia jaainjala. Sükajee tia, müle'oleejeeria ma'i naashichin chi Maleiwakai jümüin, süka lotüin nukuaippa süpüla süsaleenain jia jaainjala nütüma so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma. ⁶ Je so'u ka'ikat tia, süsaleena jia jaainjala sünnainjee tü jaa'inrakat kataiwa'aya jo'u. ⁷ Eesü wayuu eekai süchecherüin saa'in sünnain aa'inraa tü anasukat sümüin wayuu. Kataiwa'aya no'u, waajünüşhi chi Maleiwakai nütüma sümaa kojutüin nia nütüma, süka kee'ireein ma'i naa'in katein no'u waneepia

nümaa süchikijee ouktaa. So'u ka'ikat tia, aapüneeerü nümüin nümawaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ⁸ Akaajasa chi wayuu ayouktakai tü shiimüinkat sümaa naa'inrüin waneepia tü mojusukat kataiwa'aya no'u, süka kee'ireein naa'in tü anasukat nüpüla niakai ne'e nümüiwa suulia wayuu, ütteeerü ma'i naa'in chi Maleiwakai noo'omüin so'u ka'ikat tia. Süsaleechi nia naainjala nütüma. ⁹ Müle'ojeerü ma'i tü müliaa ne'reetkat na wayuu aa'inrakana tü mojusukat kataiwa'aya no'u. Maa aka judío otta gentile, ne'reerü müliaakat so'u ka'ikat tia. ¹⁰ Otta napüshua na wayuu aa'inrakana tü anasukat sümüin wayuu kataiwa'aya no'u, kojuteena naya nütüma Maleiwa so'u ka'ikat tia, je nnojoleena mmolüin naya neema. Maa aka judío otta gentile, kojuteena nütüma süka ¹¹ matüjain nia kachekalaawa'ataa wayuu.

¹² Na gentilekana, mayaainje nnojolüin nama'anain tü nüshajakat Moisés, amülouijeenia ne'e waneepia naya saaliijee naainjala. Otta na judiökana kama'anakana tü nüshajakat Moisés, kasalajaneerü namüin naainjala nütüma Maleiwa süka moonoin naya sümaa tü nümakat. ¹³ Na wayuu eekai naapüin ne'e tü nümakat Moisés, nnojoliishii anajiraain nümaa chi Maleiwakai sükajee tia. Alu'ujasa müleka naa'inrüle tü nuluwataakat anain Maleiwa, anajiraweena nümaa. ¹⁴⁻¹⁵ Eesü wayuu gentile eekai naa'inrüin süka naa'in namüiwa tü nuluwataakat anain Maleiwa, mayaasüje nnojolüin aapünüin namüin tü nüshajakat Moisés. Akaaliijünüshii naya nütüma Maleiwa sünnain atüjawaa saa'u tü kasa anasukat süpüla naa'inrüin oo'ulaka tü mojusukat süpüla nayouktüinjatüin. Wanaa sümaa naa'inrüin tü kasa anasukat, nayaawata aa'u sünnain anain shia so'ulu'u Maleiwa. Je müleka naa'inrüle tü mojusukat, nayaawata aa'u sünnain mojuin shia. ¹⁶ Saashin tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, tü taküjakat jümüin, eejeechi Jesucristo nümaa chi Maleiwakai so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u sümüin saainjala wayuu süpüshua nütüma. Mayaasüje nnojolüin atüjaanüin aa'u saainjala wane wayuu, atüjaaneerü aa'u kasalajanapa sümüin so'u ka'ikat tia.

Tü na'waataakat alu'u na judiökana

¹⁷ Müshii jia sünnain ju'waataain sulu'u jünüiki: "Wayuu judío waya, waya'aya nüpüshika Maleiwa, je kojutsü watüma süpüshua tü nüshajanainkat Moisés. ¹⁸ Sünnainjee we'ikünüin sünnain tü nüshajakat, wayaawata aa'u tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua, tü kasa anasukat süpüla waa'inrüin otta tü kasa mojusü nnojolüinjatkat waa'inrüin. ¹⁹ Waya ekirajaka wayuu sünnain tü shiimüinkat, je wakaaliijain na eekana nnojoliin natüjaain naa'u Maleiwa. ²⁰ Süka wayain aapünüin amüin tü nüshajakat Moisés, watüjaa aa'ut kasa süpüshua süpüla wekirajüinjatüin wayuu sünnain tü shiimüinkat. Eekai maa'in naa'in, wakaaliijeechi. Eekai matüjaain saa'u tü nüshajakat Moisés, wekirajeechi", müsü jünüiki. ²¹ Tamüshii paala jia: Jia ekirajülüikana wayuu, ¿jamüsü nnojotka'a jaa'inrüin tü jikirajakat anain? Jia achiaajakana wayuu suulia o'uwajaa, ¿jamaka'a ka'ruwaraliika'a jia? ²² Jia achiaajakana wayuu suulia ama'üjawaa sümaa wayuu nnojotkat su'wayuusein, ¿jamaka'a jiakana jüma'üjaaka'a sümaa wayuu nnojotkat ju'wayuusein? Jia alerajakana tü maleiwayaasükalüirua, ¿jamaka'a ju'luwajaka'a tü nakorolokat? ²³ Jia a'waataakana sulu'u aapünaa amüin tü nüshajakat Moisés, ¿jamaka'a mojutka'a chi Maleiwakai jütüma sünnain nnojolüin jaa'inrüin tü nuluwataakat anain? ²⁴ Ashajünüsü jüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, müsü yaa: "Na gentilekana,

mojutsai chi Maleiwakai natüma süka ne'rüin tü kasa mojusü naa'inrakat na judiökana no'upala".

²⁵ "Ayaawatüna aa'uchii waya judiökana sünnain nüpüshin waya Maleiwa, süka shi'yotoonüin wata", müshii jia sünnain ju'waataain sulu'u jukuaippa. Tamüshii paala jia: Aamasü jümüin tü o'yotoonookat ata müleka jüüjüüle jia sümüin tü nuluwataakat anain Moisés. Akaajasa müleka nnojorule jüüjüün jia sümüin, nnojoleerü kasain saamüin jümüin. Müshii aka ne'e naa'in wane wayuu eekai mo'yotoojuin nüta.

²⁶⁻²⁷ Je na gentilekana, mayaainje mo'yotoojuin nata, müleka naa'inrüle tü nuluwataakat anain Moisés, "Jia tapüshika", meechi chi Maleiwakai namüin. Otta jiakana o'yotoona atachiikana, ayoujüneena jia natüma, süka nnojolüin jüüjüün jia sümüin tü nuluwataakat anain Moisés, ja'itaina jia in aapuushin amüin.

²⁸ "Jia tapüshika", nnojoiishi müin chi Maleiwakai sümüin wane wayuu sünnainjee shi'yotoonüin süta. ¿Kasa atüjaanaka atüma naa'u wane wayuu sünnain shiimüin nüpüshin nia Maleiwa? ²⁹ "Jia tapüshika", münüshii napüshua na eekai ne'itaanüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla nüpüshinjanain naya Maleiwa. Nnojoliishii naya e'itaanüin sünnainjee o'yotoonaa ata, süpüla na'waajünün sütüma wayuu. E'itaanüshii naya sünnainjee shi'iranajaaitpain naa'in, süpüla na'waajünün nütüma Maleiwa.

3

Lotüsü nukuaippa Maleiwa sünnain süsaleerüin wayuu saainjala nütüma

¹ Tasakirüin paala jia: ¿Kasa anaka alu'u na wayuu judiökana noulia na gentilekana? ¿Kasa saamaka namüin tü o'yotoonookat ata?

² Eesüja'aya anaka alu'u naya noulia na gentilekana, saa'u nayain aapünün amüin palajana tü pütchi nünüikikat Maleiwa paala sümaiwa, je e'itaanüshii naya nütüma süpüla nekirajünjatün wayuu sünnain tü pütchikat sainküin mmakat süpüshua.

³ Je müleka eere napüshi na judiökana eekai manoulain, ¿amala-jaweerü saa'in jümüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai sütüma?

⁴ Nnojo. Nnojoleerü amalajaain. Ayateeria naa'inrüin chi Maleiwakai tü nümakat. Ja'itairü aküjain alawaa wayuu süpüshua, pansaasü nünüiki chi Maleiwakai waneepia. Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa. Müsü mayaa:

"Lotüsü nukuaippa chi Maleiwakai wanaa sümaa kasalajanain saainjala wayuu nütüma,

süka pansaain waneepia nünüiki".

⁵ Eesü süpüla süsoktüin wane wayuu shi'ipajee tü tamakat, sünnain maa tamüin: "Ja'itaina kaainjalain waya judiökana, nülatirüinya ne'e chi Maleiwakai tü waainjalakat woulia. Müleka nnojoruleje waa'inrüin tü kasa mojusukat, nnojoiishije atüjaanüin aa'u chi Maleiwakai sünnain alana'aleein lotüin ma'i tü nukuaippakat. Sükajee tia, nnojotsü anain süpüla süsaleenain waya waainjala nütüma, saa'in wamüin".

⁶ Tamüshii paala jia: Lotüshaatasü ma'i nukuaippa chi Maleiwakai sünnain süsaleenain jia jaainjala nütüma. Müleka nnojoruleje lotüin nukuaippa sünnain tüü, nnojotsüje nuuntün süsalain saainjala wayuu süpüshua nütüma. ⁷ Mataalasü wane'eya: "Sütümajee waküjain alawaa, shi'yaawatün wayuu naa'u chi Maleiwakai sünnain nnojolin müin aka waya, süka pansaain waneepia nünüiki. Je saa'u kojutün nia sütümajee

tü mojusü waa'inrakat, ¿jamakuaippat süsalainjanain waya nütüma?"
 8 Otta sünüiki wane'eya tamüin: "Pikirajüin waya sünaain ayatüin sünaain waa'inrüin tü mojusukat shii'iree kojuteein chi Maleiwakai sütüma wayuu sünaainjee tü waainjalakat". Tamüshii paala jia: Nnojotsü shiain tekiraja anain tia. ¿Jamüshii ji'rülüika'a wayumüin sümüin tü tamakat jümüin? Shiimüin sünaain lotüin ma'i nukuaippa chi Maleiwakai sünaain kasalajanainjatüin jaainjala nütüma.

Nnojotsü jaralüin anajiraain nümaa Maleiwa sükajee tü nümakat Moisés

9 Sünaainjee süpüshua tü tamüitpakat jümüin, müinjachi taya joolu'u jümüin: Waya judiökana, nnojoliishii waya alanaain noulia na gentilekana nu'upala chi Maleiwakai, süka süchepchiaain kaainjalaa wayuu süpüshua, wayuu judío oo'ulaka wayuu gentile. 10 Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajtkat Maleiwa, müsü mayaa:

"Nnojotsü wayuu eekai anajiraain nümaa Maleiwa.

Nnojotsü een waneesüyaakaleje.

11 Nnojotsü wayuu eekai süshatüin aa'inraa tü anasukat.

Nnojotsü wayuu eekai nümwaweein Maleiwa.

12 Nnojoiishi jamajachin chi Maleiwakai namüin na wayuukana napüshua, süka shiain jülüjüin naa'in tü mojusukat waneepia.

Nnojotsü wayuu eekai saa'inrüin tü anasukat.

Nnojotsü waneesüyaakaleje.

13-14 E'rülii wayumüin ma'i na wayuukana napüshua sümaa na'ürülaain ma'i.

Akülaashii alawaa, je ki'rashii ma'i sünaain aashajawaa perulaa.

Mülia aa'inrü wayuu sütüma nanüiki maa aka süchotokai maa'ala.

15 Nashe'etaain wayuu.

No'utüin saa'in wayuu.

16 Eepünaale no'unüin, shi'rüin müliaa wayuu natüma.

Namojujain sukuaippa wayuu.

17 Natke'erüin wayuu süka tü naa'inrakat je tü namakat.

18 Nnojoiishi jamajachin chi Maleiwakai namüin.

Mojutsai nia natüma".

19-20 Waya judiökana, saa'u saapünüin wamüin tü nuluwataakat anain Maleiwa ashajünakat nütüma Moisés, antinneena waya nümulatu'umüin Maleiwa so'uweena wane ka'i süpüla wasouktünjanain nüümüin saaliijee nnojolüin waa'inrüin tü nümakat. Je iseerü wachiki asouktaa ni'ipajee Maleiwa saa'u waainjala. Soto jaa'in tü anajirawaakat nümaa Maleiwa, sünaain nnojolüin sünaainjeejatüin aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, süka nnojolüin shiain süpülatatüin. Apuushi wamüin nütüma Maleiwa süpüla wayaawatuinjatüin saa'u kaainjalain waya.

Anajiraashii waya nümaa Maleiwa sünaainjee ne'e anoujaa nünaain Jesucristo

21-22 Saa'u nnojolüin anajiraain wayuu nümaa Maleiwa sünaainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, ¿kasataalakalaka anajiraain-jatüin aka wane wayuu nümaa? Anajiraashii waya nümaa Maleiwa sünaainjee wanoujain nünaain Jesucristo. Shia tü aküjünakat achiki paala sümaiwa natüma na nüüikimaajanakana Maleiwa oo'ulaka Moisés. Je nii'iyatüin shia chi Maleiwakai wamüin wapüshua maa'ulu yaa sulu'u tü nüchikikat chi O'tte'erüikai. Wayuu süpüshua, na

judiokana oo'ulaka na gentilekana, che'ojaasü anajiraainjanain naya nümaa Maleiwa. ²³ Che'ojaasü anajirawaa wamüin süka kaainjalain wayuu ütämüinre'eya nuulia Maleiwa je sükatalaain suulia tü kasa anasü nüchekakat süpüleerua. Je nnojotsü nücheküin chi Maleiwakai ayatüin wayuu katatüin nuulia. ²⁴ Anamia ma'i chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua waneepia. Je saa'ujee anamiaain ma'i nia, chi eekai nünoujain nünain Cristo Jesús, taashishi nia suulia naainjala sümaa anajiraain nia nümaa Maleiwa. ²⁵⁻²⁶ Je paalainka, naawalüin chi Maleiwakai wayuu suulia süsalaa saainjala. Otta watüjaa aa'uchi nia sünain lotüin ma'i nukuaippa. Je süka lotüin nukuaippa, ni'rüin sünain che'ojaain nüjütüin chi Nüchonkai süpüla ouktajachin saa'u saainjala wayuu süpüla anajiraainjatüin wayuu nümaa. Shiasa maa'ulu yaa, saa'u ouktüichipain Cristo, nuuntüin chi Maleiwakai nülatirüin saainjala wayuu eekai sünoujain nünain Cristo sünain ouktüin nia saa'u saainjala. Sünain nüjütüin Cristo sa'akamüin wayuu, nii'iyatüin chi Maleiwakai wamüin sünain shiimüin lotüin ma'i nukuaippa je shiimüin nuuntüin anajiraainjatüin nümaa wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain Jesús.

²⁷ Nnojo ju'waataain sulu'u joonooin sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, maa aka taküjaitpain jümüin sünain nnojoliin anajiraain wayuu nümaa Maleiwa sünainjee naa'inrüin tü nüshajakat Moisés. Watüjaa aa'ulu sünain shiaain sümüiwa anajiraain anainjee waya tü wanoulakat nünain Jesús. ²⁸ Tee'iyatüitpa jümüin sünain anajiraain wayuu nümaa Maleiwa, nnojotsü sükajeejatüin naa'inrüin tü nümakat Moisés namüin, sükajeejatü nanoujain nünain Jesús sünain ouktüin saa'u naainjala. ²⁹ Chi Maleiwakai, nnojoishi Wamaleiwasein ne'e wayakana judiokana wamüiwa. Namaleiwase na gentilekana wanaa wamaa. Je sükajee tia, Sümaleiwaseichipa wayuu süpüshua. ³⁰ Waneeshia chi Maleiwakai anajiraakai atüma wayuu süpüshua. Na judiokana, o'yotoona atachiikana, oo'ulaka na gentilekana, mo'yotooju atachiikana, anajiraashii naya napüshua sünainjee ne'e anoujaa nünain Jesucristo. ³¹ ¿Jamakalaka tü nüshajakat Moisés? ¿Jamüinjatü sukuaiwapa watüma, waya anajiraainapakana nümaa Maleiwa sünainjee wanoujain nünain Jesús? ¿Nnojolüitpa kasain saamüin wamüin joolu'u? Nnojolun. Alana'aleesia joolu'u sünain kojütüinjatüin shia watüma, süka wayaawatüitpain joo saa'u kasapülatjütüin shia wamüin nütüma Maleiwa.

4

Abraham, anajiraashi nümaa Maleiwa sünainjee nünoula

¹ Soto jaa'in nüchiki Abraham, chi watuushikai waya judiokana sümäiwa paala. ¿Kasa eejatka nüma'ana wanaa sümaa anajiraain nia nümaa Maleiwa? ² Watüjaa aa'uchi Abraham sünain naa'inrüin wainma kasa anasü sümüin wayuu. Je müleka anajiraaleje nia nümaa Maleiwa sünainjee tü kasa anasü naa'inrakat, a'waataashie sulu'u tü naa'inrakat. Otta tamüshii paala jia: Nnojotsü kasain nu'waataain alu'u nu'upala Maleiwa. ³ ¿Jamüsü sünüiki tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa Abraham? Müsü mayaa: "Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa sünainjee nünoujain nüünüiki".

⁴⁻⁵ Watüjaa aa'ulu sünain nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua anajiraainjatüin wayuu kaainjarat süpüshua nümaa. Wane a'yataai, "Asülajünüsü tamüin neerü", nnojoishi müin. "Awalajünüsü ta'yataain", müshi. Alu'usa wayakana, müshii aka waya naa'in wane wayuu eekai

nūsulajünüin amüin neerü sünain ma'yataain. Saa'ujee wanoujain nünain Maleiwa, nücheka achikit anajiraain waya nümaa. ⁶ Nüküjain David paala sümawai nüchiki wane achekünakai amüin süchiki anajirawaa nümaa Maleiwa. Naashin David, nnojotsü sünainjeejatüin tü kasa anasü naa'inrakat, sükajeejatü nünoujain nünain Maleiwa. Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuukai naashin David. Müsü tü nüshajakat: ⁷⁻⁸ "Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu alatinnakai aainjala nuulia nütüma Maleiwa,

süka motüin naa'in Maleiwa tü kasa mojusü naa'inrakat.

Müiria nnojolüin jülüjüin aa'inyüü naainjala süpüla kasalajanaa nümüin nütüma Maleiwa".

⁹ ¿Naya ne'e kamüinjanaka tü anajirawaakat nümaa Maleiwa na o'yotoona atachiikana namüiwa? Nnojo. Namüinjatü shia na mo'yotooju atachiikana wanaa namaa. Tamüinapa'asa jia soo'opünaa nüchiki Abraham sünain nücheküin süchiki Maleiwa anajiraain nia nümaa süka nünoujain nünain. ¹⁰ ¿Joujatü nücheküin achiki Maleiwa tü anajirawaakat nümaa Abraham? ¿Anajiraashi nia süchikijee shi'yotoonüin nüta? Nnojo. Anajiraashi süpülapünaa. ¹¹ Saa'u anajiraain Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta, shiyaawatüin wayuu saa'u anajiraain nia nümaa Maleiwa sünainjee tü nünoulakat ne'e sümüiwa. Jümeenakalaka joo tamüin: "¿Kasa apüla jatka shi'yotoonüin nüta?". O'yotoona atachi nia süpüla sütüjaainjatüin wayuu naa'u sünain anajiraichipain nia nümaa Maleiwa. Je maa'ulu yaa, na gentilekana, mayaaanje mo'yotoojuin nata, anajiraainapa naya nümaa Maleiwa sünainjee tü nanoulakat nünain, maa aka anajiraain paala Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta. Eekalaka süpüla namüin na gentilekana: "Washi nia'aya". ¹² Watüjaa aa'uchi Abraham sünain natuushin na judiökana, na o'yotoona atachiikana, saa'u ni'irukün naya. Otta müshi'iya joolu'u, na judiökana eekai nashatüin tü nünoulakat Abraham süpülapünaa shi'yotoonüin nüta, shiimainchipa sünain nashin.

Ekettaajüsü tü pütchi pansaakat paala nümüin Abraham, süka nünoujain nünain Maleiwa

¹³ Watüjaa aa'uchi Abraham oo'ulaka na nüükeyuukana sünain pansaain nünüiki chi Maleiwakai namüin sünain maa: "Anashaateechi ma'i Abraham tatüma oo'ulaka tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua eekai sümüin: 'Nia Abraham washika' ". Tasakirüin paala jia: ¿Pansaasü, saa'in jümüin, nünüiki chi Maleiwakai namüin sünainjee naa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés? Nnojo. Shia sünainjee anajiraainapain naya nümaa Maleiwa sünainjee nanoujain nünain. ¹⁴⁻¹⁵ Müleka pansaaleje nünüiki chi Maleiwakai namüin sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, ¿jamaka'a che'ojaaka'a namüin anoujaa nünain Maleiwa? Amülasüja'a mmata pansaain nünüiki sünain anashaatainjanain ma'i naya nütüma, je na wayuu pansaakana amüin nünüiki Maleiwa, acheküsüje süsalain naya nnojorule naa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés. Akaajasa müleka nnojorule anajiraain wayuu sünainjee aa'inraa tü nümakat Moisés, nnojoliija'a süsalainjanain na anoujashiikana maa aka nnojorule naa'inrüin shia.

¹⁶ Tamüshii paala jia jüchikua: Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai nümüin Abraham süka nünoujain nünain. Shiasa süka anamiain ma'i chi Maleiwakai nümüin Abraham, anajiraakalaka nia nümaa. Anamiakalaka nia joolu'u sümüin wayuu süpüshua eekai "Nia Abraham washika" sümüin sünain sünoujain. Nnojoiishi anamiain nia namüin

na judiokana namüiwa, na aapünakana amüin tü nüshajalakat Moisés. Anamiashi namüin napüshua na eekai nanoujain nünain maa aka Abraham. Shiimüinkalaka niain Abraham washin waya anoujashiikana wapüshua. ¹⁷ Jülüja jaa'in jaralin chi pansaain anüiki. Shiimüin niain Maleiwa, chi Maleiwa nünoujakai anain Abraham, chi Maleiwa keraakai atüma tü nümakat sünaain pansaain nünüiki, chi Maleiwa oso'irakai saa'in wayuu ouktüsü, chi Maleiwa aküjakai süchiki tü naa'inrüinjatkat nnojölüiwa'aya naa'inrüin. Wamakalaka waya anoujashiikana süka süpüshua waa'in: "Anata'aleeshija'a ma'i waya süka niain washin Abraham", maa aka tü ashajünakat nüchiki Abraham sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, sünaain müin mayaa: "E'itaanüshi pia tatüma süpüla piainjachin süshin wayuu wainma sainküin mmakat".

¹⁸ Süpüla nikeraajünjatüin chi Maleiwakai tü nümakat nümüin Abraham sünaain pansaain nünüiki, acheküsü naapüin kachonwaa nümüin. "Iseerü süchiki ayaawajünaa tü pükeyuukalüirua, süka wainmeerüin ma'i shia", müshi chi Maleiwakai nümüin Abraham. Mayaainje laülaain Abraham sünaain machonwaa, katsüinsü tü nüoulakat sünaain na'atapajüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai nümüin. Sükajee tia, müürüjese wattain saalin nükeyuu sainküin mmakat maa'ulu yaa. ¹⁹ "¿Jamakuaiippaliikai waya süpüla kachoinjanain?", müsü naa'in nüle'erü'u Abraham. Mayaainje sülü'ülüin polooin shikii juya nuuyase je maralüin Sara tü nu'wayuusekat, ayatsü nünoujain sünaain naapeerüin Maleiwa kachonwaa namüin. ²⁰⁻²¹ Nnojotsü naapüin naa'in sünaain maa: "Matüjainsai Maleiwa ekerajaa tü nümakat tamüin". Shia eeka katsüin tü nüoulakat sümaa nu'waaajüin Maleiwa waneepia. "Shimüin sünaain nuuntuin nikeraajeerüin Maleiwa tü nümakat tamüin sünaain pansaain nünüiki", müshi. ²² Tamüshii paala jia: Sükajee nünoujain Abraham tü nümakat chi Maleiwakai nümüin, ekettaajüsü tü ashajuushikat: "Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa", makat. ²³⁻²⁴ Tia pütchikat, nnojotsü nüpülatatüin Abraham nümüiwa, wapülatatü wayakanaya. Nücheka achikit Maleiwa anajiraain waya nümaa sünaainjee wanoujain nünüiki. Nia chi Maleiwa Pülashikai ma'i, chi oso'ire'etkai naa'in Wasenyotsekai Jesús süchikijee ouktaa. ²⁵ Watüjaa aa'ulu sünaain naapüin chi Nüchonkai süpüla ouktajachin nia saa'u waainjala, je sünaain nüso'ire'erüin naa'in süchikijee ouktaa süpüla anajiraainjanain waya nümaa.

5

Tü anaawaakat nümaa Maleiwa nünainjee Cristo

¹ Saa'u anajiraainapain waya nümaa chi Maleiwakai sünaainjee tü wanoulakat nünain, anaitpa joolu'u tü waa'inkat nu'upala nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo. ² Sünaainjee tü naa'inrakat Cristo, ni'iyatüin chi Maleiwakai na'anasia wamüin. Je maa'ulu yaa, kamalaintpa wamüin tü anajirawaakat nümaa. Je saa'u anajiraainapain waya nümaa, talatashaatasü ma'i waa'in saa'u nnojoliinapain katatüin waya suulia tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa wapüleerua, süka watüjaain saa'u sünaain wama'anainjatüin shia süpüshua so'uweena wane ka'i. ³ Jaitairü we'rüin müliaa, ayatsü talatüin waa'in su'utpünaa tia. Sükajee tü müliaakat, watüjeerü wachecherüin waa'in sünaain anoujaa. ⁴ Je walatirapa tü müliaakat, "Lotüsü jukuaiippa to'upala", meechi chi Maleiwakai wamüin. Je sükajee talatüin nia wamaa, watüjaa aa'ulu sünaain ayateenain nükaaliijüin waya müleka we'rüle müliaa wachikua. ⁵ Je nnojoleena

waya e'ruin japülii, süka wakaaliijüneenain nütüma Maleiwa sünain katsüinjatüin tü wanoulakat. Nükaaliijeena waya süka alin ma'i waya nüpüla. Je chi Naa'inkai Maleiwa aapünakai wamüin, nii'iyatüin wamüin sünain alin ma'i waya nüpüla Maleiwa.

⁶ Je paalainka, nnojotsü wountün anajiraain waya nümaa Maleiwa, süka nnojolin jamajachin nia wamüin. Wanaa sümaa tia, ouktüshi Cristo süpüla nu'tte'erüinjanain waya. ⁷ Ja'itaichi takaaliijeein ma'i wane wayuu, nnojorüleeka'a tacheküin ouktüin taya naa'ujee, ja'itaichi niain wane wayuu aa'inrakai süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés, ja'itaichikeje niain wane wayuu kamaneekai waneepia sümüin wayuu. ⁸ Akaajasa Cristo, nnojotsü niyokta achiki ouktaa waa'u. Je mayaainje kaainjaraliin waya, ouktüshia ne'e nia waneepia waa'ujee. Süka tüü, nii'iyatüin Maleiwa wamüin sünain alin ma'i waya nüpüla.

⁹ Sotoyoosüje jaa'in tü taküjakat jümüin süchiki süsaleerüin saainjala wayuu nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i. Otta wayakana, mayaainje kaainjalain waya paalainka, anajiraainapa waya joolu'u nümaa Maleiwa sünainjee tü nüshakat Jesús amülakat sünain ouktüin saa'u waainjala. Je sükajee tia, o'tte'ennüshii waya nütüma Cristo. Müinaya waya nnojoliin süsalain waainjala nütüma. ¹⁰ Tamüshii paala jia jüchikua: Mayaainje mojaawain waya paalainka nümaa Maleiwa, anaawashii waya joolu'u nümaa sütüma tü naa'inrakat chi Nüchonkai sünain ouktüin nia waa'ujee. Je süka anaawainapain waya nümaa Maleiwa, shiimüin sünain wo'tte'ennüinjanain nütüma Cristo süka katüitpain no'u. ¹¹ Je naapüin wamüin chi Maleiwakai miyo'ushaata talataa aa'in, sükajee tü naa'inrakat Jesucristo chi Wasenyotsekai. Nia kakajeejanaka anaawain waya nümaa Maleiwa.

Ouktaa nünainjee Adán otta anajirawaa nünainjee Cristo

¹² Taso'iree aa'inchii jia sünain anain ma'i tü naapakat wamüin Cristo, je sünain mojuin ma'i tü naapakat wamüin Adán. Kaainjalashi Adán nuulia Maleiwa sükajee niyoktajaan sümaa nünüiki nümüin. Ouktakalaka nia saaliijee. Je sükajee kaainjalain Adán, o'ttüsü wayuu ütämüinre'eya sünain kaainjalaa. Ouktakalaka naya saaliijee. ¹³⁻¹⁴ Je wanaa sümaa tia, nnojotsü kasalajanain sümüin wayuu moonooinwaa sümaa tü nüshajalakat Moisés, süka nnojolüin eejatüin shia. Mayaainje'e nnojolüin nayoktajaan nünüiki Maleiwa, maa aka Adán, ouktüshi'iya ne'e waneepia napüshua'ale'eya süka wayuuin kaainjaralii naya.

¿Jamüsü waneejatüka'a tü aapuushikat wamüin nütüma chi Maleiwakai suulia tü aapuushikat wamüin nütüma Adán? ¹⁵ Sükajee kaainjalain Adán, shi'ruin ouktaa tü wayuukolüirua süpüshua. Alu'usa tü naapakat wamüin chi Maleiwakai nünainjee Jesucristo, alana'alesia ma'i sünain anain shia. Anamiashaatashi ma'i chi Maleiwakai süpüla naapüin chi Nüchonkai wamüin. Je tü kasa anasü naa'inrakat Cristo, süpülatatü wayuu süpüshua'ale'eya. ¹⁶ Müshi taya tachikua: Tü naapakat wamüin chi Maleiwakai, alana'alesia ma'i sünain anain shia. Otta tü naapakat wamüin Adán, mojusü. Saa'ujee naainjala waneeshia wayuu, kasalajanasü sümüin saainjala wayuu süpüshua sümaa sükatalaain nuulia Maleiwa. Otta saa'u tü naa'inrakat Cristo, anajiraajeerü wayuu watta saalin nümaa Maleiwa. ¹⁷ Saa'u naainjala Adán, o'ttüsü wayuu süpüshua sünain kaainjalaa je ouktüshii naya saaliijee. Otta saa'u tü naa'inrakat Jesucristo, chi wayuu aapaakai na'anasia Maleiwa süpüla anajiraainjachin nümaa, katsüinsü naa'in sünain anoujaa.

¹⁸ Tamüshii paala jia jüchikua: Tü naapakat chi Maleiwakai wamüin nünainjee Cristo, alana'aleesia ma'i sünain anain. Otta tü naapakat wamüin Adán, mojusü. Nükajee Adán, saa'u kaainjalain nia, e'itaanüsü wayuu süpüshua nütüma Maleiwa süpüla süsalainjatüin saainjala sümaa katatüinjatüin nuulia. Otta nükajee Cristo, saa'u tü anasü naa'inrakat sünain ouktüin waa'ujee, nnojoleerü kasalajanain wamüin waainjala. Taashishii waya suulia süsalaa waainjala je müinaya nnojoliin akatannüin nuulia Maleiwa. ¹⁹ Saa'ujee moonooiin Adán sümaa nünüiki Maleiwa, o'ttüsü wayuu ütämüinre'eya sünain kaainjalaa. Otta müsia joolu'u, saa'ujee noonooiin Jesucristo sümaa nünüiki Maleiwa, eei'tpa süpüla anajiraain wayuu maleekalia.

²⁰ Mapa kakalia nüchikijee Adán, aapünüsü sümüin tü wayuu judiokalüirua tü nüshajakat Moisés nütüma Maleiwa. Aapünüsü shia süka nücheküin Maleiwa shiyaawatüinjatüin wayuu sünain shiimüin kaainjaraliin naya. Otta müsia joolu'u, mayaainje kaainjaralüin ma'i tü wayukolüirua, nountüitpa anajiraain naya nümaa Maleiwa süka anamiashaatain ma'i nia namüin. ²¹ Tü taküjüitpakat achiki jümüin, müsü mayaa: Na wayuu süchepchiakana kaainjalaa, oukteena naya napüshua sümaa katatüin naya nuulia Maleiwa. Otta wayakana, nnojoleena nükatallüin nuulia, süka anamiashaatain ma'i nia. Saa'u wanoujain nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo, wountüin wapüshua anajirawaa nümaa Maleiwa sümaa su'wanajaain waa'in süpüla chainjanain waya nümaa weinshi.

6

Taashishii waya nütüma Cristo suulia süchepchiaa waainjala

¹ Eesüja'a süpüla sümüin wane wayuu: "Anamiapaja'a ma'i chi Maleiwakai süpüla anajiraainjatüin wayuu nümaa ja'itairü wainmain saainjala. Je saa'u nülätirüin chi Maleiwakai saainjala wayuu, anakaja masütaajule waya sünain waainjala süpüla koo'omüinjatüin na'anasia Maleiwa wamüin". ² Nnojotsü shiain tia. Maa aka taashin wane wayuu ouktüsü suulia sukuaippa, taashiinapa waya suulia süchepchiaa waainjala. Woo'ulaweekalaka suulia kaainjalaa. ³ Wanaa sümaa wowoutisaajünüin waya anoujashiikana, müshii aka ouktiraakai waya nümaa Cristo. ⁴ Je maa aka nojoitünüin Cristo süchikijee ouktaa, müshii aka wojoitünakai wanaa nümaa. Je maa aka nüso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa nütüma chi Nüshikai Pülashikai ma'i, aka'aya wayakana, müshii aka woso'iraakai aa'in wanaa nümaa. Je süka jeketüitpain wakuaippa, wountüin woo'ulaain suulia waainjala.

⁵ Tamüshii jia jüchikua: A'aniraitpa wakuaippa nümaa Cristo. Maa aka ouktüin nia, müshii aka ouktakai waya wanaa nümaa saa'u nnojoliin kasajatüin wamüin kaainjalaa. Je maa aka suso'iraain naa'in Cristo, akaweenia wayakana oso'iraweeria waa'in mapeena. ⁶ Maa aka nüchitünüin Cristo sünain kuruusakat süpüla ouktaa, aka'aya tü wakuaippakat, achitünüsü süpüla ouktaa wanaa nümaa. Nnojoliinapa joolu'u süchepchiain waya kaainjalaa. ⁷ Maa aka taashin wane wayuu ouktüsü suulia sukuaippa, taashiinapa waya suulia süchepchiaa waainjala.

⁸ Saa'u ouktüin waya wanaa nümaa Cristo, watüjaa aa'ulu sünain katüinjatüin wo'u wanaa nümaa. ⁹ Saa'u suso'innüin naa'in Cristo süchikijee ouktaa, watüjaa aa'uchi nia sünain nnojoleechin ouktüin pi'antua. Nnojolichipa süchepchiain nia tü ouktaakat. ¹⁰ Süka ouktüichipain Cristo saa'u saainjala wayuu, nnojoleechi ouktüin nüchikua. Eeshi nia

nümaa Maleiwa maa'ulu yaa sünain katüinjatüin no'u süpüla ka'ikat süpüshua. ¹¹ Akaajaa jiakana, saa'u müin aka ouktakai jia, anakaja jyaawatüle saa'u sünain taashiinapain jia suulia süchepchiaa kaainjalaa.

¹² Sükajee tüü, juu'ulaa jumata suulia süchepchiaa jia kaainjalaa. Nnojo joonooin sümaa tü mojusü keejiakat sümüin tü ji'iruku jookot süpüla ouktaa. ¹³ Nnojo jaapüin ji'iruku süpüla kaainjalaa, süpüla jaa'inrüinjatüin kasa mojusü süka. Nnojo motüin jaa'in sünain katüinjapain jo'u nütüma Maleiwa. Shia anaka alu'u joolu'u jaapajiraale jukuaippa nümüin. Jaapa ji'iruku nümüin süpüla jaa'inrüinjatüin kasa anasü süka. ¹⁴ Soto jaa'in sünain anajiraainapain jia nümaa Maleiwa sünainjee anamiashaatain nia jümüin süpüla taashinjanain jia nütüma suulia süchepchiaa kaainjalaa. Nnojoliishii jia müin aka naa'in na wayuu aapünakana amüin tü nu-luwataakat anain Moisés, tü nnojotkat akaaliijain naya suulia kaainjalaa. Je sükajee tia, juu'ulaa suulia süchepchiaa kaainjalaa.

Nüchepchiainapa waya Maleiwa

¹⁵ ¿Jamakalaka joo shia? ¿Ayatüinjana waya masütaajuin sünain waainjala süka anajiraain waya sünainjee anamiashaatain chi Maleiwakai wamüin je nnojolüin sünainjeejatüin woonooin sümaa tü nüshajakat Moisés? Nnojottaa. ¹⁶ Soto jaa'in wane kasa. Müleka jaapajiraale jukuaippa nümüin wane wayuu süpüla nüchepchiainjanain jia, nieechi jülaamainka. Akaajaa müleka jaapajiraale jukuaippa sünain aa'inraa kasa mojusü, süchepchieena jia kaainjalaa, je oukteena jia saaliijee. Alu'ujasa müleka jaapajiraale jukuaippa nümüin Maleiwa süpüla jüüjüünjanain jia nümüin, loteerü jukuaippa nu'upala. ¹⁷ Taapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u. Süchepchiapü'üshii jia kaainjalaa paalainka. Je joolu'u, oonooshii jia süka süpüshua jaa'in sümaa tü shiimüin ekirajünakat anain jia maa'ulu yaa. ¹⁸ Taashiinapa jia suulia süchepchiaa kaainjalaa. Nüchepchiainapa jia Maleiwa süpüla aa'inraa tü kasa anasü nüchekakat jüpüleerua.

¹⁹ Tü taküjaitpakat jümüin, taküjain süka pütchi sütüjaakat aa'u wayuu sainküin mma. Müsü joo tü tekirajeekat anain jia jüchikua: Süchepchiapü'üshii jia kaainjalaa paalainka sünain jaa'inrapü'üin waneepia tü kasa yarüttakat atüma jaa'in süka tü ji'irukukat. Otta müsia joolu'u, saa'u nüchepchiainapain jia Maleiwa, nücheküin süpüleerua jükatalaain suulia jaainjala. Je sükajee tüü, anakaja müleka jaapüle ji'iruku nümüin süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia tü nu-luwataakat anain jia. ²⁰ Soto jaa'in tü jukuaippakat paalainka. Wanaa sümaa süchepchiapü'üin jia kaainjalaa, nnojotsü kachipünaain jaa'in tü nu-luwataakat anain jia Maleiwa. ²¹ Kasayaa ne'e saapüin jümüin tü kasa mojusü jaa'inrakat. Joolu'u, japülinapa jia süka tü jaa'inrapü'ukat. Chi wayuu ayatakai aa'inrüin kasa makat aka tia, oukteechi nia sümaa amüluleechin nia nuulia Maleiwa. ²² Otta müshi'iyia jia joolu'u, taashiinapa suulia kaainjalaa, je nüchepchiainapa jia Maleiwa. ¿Kasa saapaka jümüin tia? Eejeena jia nümaa chi Maleiwakai süpüla ka'ikat süpüshua süka shii'iranajaaitpain jaa'in sümaa jükatalaain suulia jaainjala. ²³ Alu'ujasa chi wayuu ayatakai süchepchiain kaainjalaa, shiimüin ouktajachin nia saaliijee sümaa amüluleechin nia nuulia Maleiwa. Otta chi eekai sa'aniraain nukuaippa nümaa Cristo Jesús chi Wasenyotsekai, ee'iranajaweerü naa'in süpüla chainjachin nia nümaa Maleiwa waneepia.

7

Müshii aka ouktakai waya suulia tü nüshajakat Moisés

¹ Je joolu'u tawalayuwaa, jütüjaa aa'ulu tü nuluwataakat anain Maleiwa ashajünakat nütüma Moisés napüla na judiokana sünnain sümünjatüün wayuu süma'inru'u katüün so'u. ²⁻³ Maa aka tü wayuu ka'wayuusekat, aluwataanüsü sütüma tü nüshajalakat Moisés sünnain nnojolünjatüün shii'iratüün su'wayuuse süma'inru'u katüün no'u. Müleka ka'wayuuserere shia wane wayuu naata kataiwa'aya no'u chi su'wayuusekai, "Ama'üjaasü nümaa wayuu nnojoiakai su'wayuusein", müneerü shia. Akaajasa müleka ouktüle chi su'wayuusekai, jutatüsü sukuaippa süpüla ka'wayuusee wane jekechi. "Ama'üjaasü nümaa wayuu nnojoiakai su'wayuusein", nnojoleerü münün.

⁴ Akaajaa jiakana tawalayuwaa, müshii aka ouktakai jia suulia tü nüshajakat Moisés sükajee ouktüün Cristo saa'u waainjala. Sükajee jutatütütpain wakuaippa suulia tü suluwataakat anain, a'aniraaipaa wakuaippa nümaa Cristo. Je sünnainjee süso'iraain naa'in süchikijee ouktaa, wountüün joolu'u wa'yataain nümün Maleiwa sümaa waa'inrüün tü anasükat nümün waneepia. ⁵ Soto jaa'in tü wakuaippakat paalainka wanaa sümaa wale'eru'uin süchiki kaainjalaa maa aka wayuu süpüshua. Wanaa sümaa saapünün wamünün tü nuluwataakat anain waya Moisés, müsü aka sootokai waya sünnain aa'inraa tü kasa mojusü achiajaanakat oulia waya sulu'u. Je müleka mache'ere waya sünnain aa'inraa waneepia kasa eekai münün aka tia, shiimün sünnain ouktajanain waya sümaa amüloulinjanain nuulia Maleiwa. ⁶ Mayaainje süchiajaain waya tü nuluwataakat anain Moisés, ayatshi'iyaa waya sünnain süchepchiain waainjala. Alu'usa joolu'u, müshii aka ouktakai waya suulia tü nüshajalakat Moisés, süka jutatütütpain wakuaippa suulia tü suluwataakat anain. Nnojoliikalaka wa'yataain joo nümün Maleiwa süka tü akuaiippaa laülaasükat ee'iyatünakat wamünün sulu'u tü nüshajakat Moisés. Ayataainapa waya nümün Maleiwa joolu'u süka wane jeket akuaiippaa nütüma chi Naa'inkai.

Tü atkawaakat sütüma wale'eru'uin kaainjalaa

⁷ Eesüja'a süpüla sümün wane wayuu: "Mojusüja'a mmata tü nüshajakat Moisés, naakaja münün aka sootokai waya sünnain aa'inraa tü kasa mojusü achiajaanakat oulia sulu'u". Nnojoluyaaaje shiain tia. Nnojotsü mojuin, anasü. Sütüma tü nuluwataakat anain Moisés, tayaawata aa'u sünnain kaainjaralin taya. Je taküjün paala tachiki jümün: Eesü müleka kee'ireere taa'in tü süma'anakat wane wayuu. Tüü, nnojotsü tayaawata aa'u sünnain kaainjalaa'in shia. Tü tayaawatakat atüma saa'u, shia tü nuluwataakat anain, eere sümün: "Nnojo kee'ireein paa'in naata kokoroloshi". ⁸ Je tatüjaapa saa'u sütüma tü nüshajakat Moisés sünnain mojuin tü taa'inrakat, keejialeitpa'aya tamün suulia paalainka. Müleka nnojoruleje tachiajaanün suulia aa'inraa tia, nnojotsüje alana'aleein ma'i keejia'in tamün. ⁹ Nnojolüüwa'aya tatüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü ashapataain taa'in saa'u taainjala. Otta tatüjaapa saa'u, müshi aka sootokai taya sünnain aa'inraa tü kasa mojusü achiajaanakat oulia sulu'u. Je müleka ayatüle taya sünnain süchepchiain kaainjalaa, shiimün sünnain ouktajachin taya saaliijee sümaa amülouleechin nuulia Maleiwa. ¹⁰ Tü nuluwataakat anain Moisés, süpülajatyaaaje'e su'tte'erüinjachin taya suulia amüloulii nuulia Maleiwa. Akatsa e'itaain ouktaa tamün süsala taainjala. ¹¹ Tatüjaapa saa'u sütüma tü nüshajakat

Moisés sünain mojuin tü taa'inrakat, ¿jamaka'a nnojotka'a too'ulaain suulia? Shia süka shiain toonoin amaa tü alawaakat sütüma süchepchiain taya taainjala. Je sükajee nnojolüin jüüjüün taya sümüin tü nuluwataakat anain Moisés, e'itaasü ouktaa tamüin süsala taainjala. ¹² Shia tamaka jümüin tia: Tü nüshajakat Moisés, aapüntüsü wamüin nütüma chi Maleiwa Maainjalasaikai. Nnojotsü mojuin shia, anasü, süka shii'iyatüin wamüin tü kasa anakat süpüla waa'inrüinjatüin je tü kasa mojukat süpüla nnojolüin waa'inrüin.

¹³ Eesü süpüla sümüin wane wayuu: "Müleka anale tü nuluwataakat anain Moisés paajüin, ¿jamakalaka shi'itaaka'a ouktaa sümüin wayuu je amüloulüi nuulia Maleiwa?". Tamüshii paala jia: Nnojotsü shiain tia. Tü nüshajakat Moisés, nnojotsü ouktajatüin wayuu sütüma. Ouktajatü wayuu saaliijee nnojolüin suu'ulaain suulia kaainjalaa. Chi wayuu eekai ayatüin sünain süchepchiaa naainjala, müleka nnojorule kasalajanain nümüin naainjala, nnojoleerü niyaawatüin aa'u sünain mojushaatain ma'i tü kaainjalaakat. Tü nüshajakat Moisés, sükaaliijain waya sünain wayaawatüin saa'u tüü.

¹⁴ Watüjaa aa'ulu tü nuluwataakat anain Moisés sümaa saapünüin nütüma Maleiwa. Otta tayakai, maa aka wayuu süpüshua sünain ke'irukuin, süchepchiashi taya kaainjalaa. ¹⁵⁻¹⁶ Anasü taküjale paala tachiki jümüin. Shiimüin sünain nnojolüin tayaawatüin saa'u jamüinjatüin taa'inrüin tü kasa taa'inrakat. Tü kasa anasü tachekekak sünain taa'inreein, nnojotsü taa'inrüin. Shia taa'inraka tü kasa mojusü nnojotkat tacheküin taa'inreein. Je sükajee tatüjaain saa'u tü taa'inrakat sünain mojuin shia, "Lotüsü ma'i tü nuluwataakat anain Moisés", tamüsü.

¹⁷⁻¹⁸ ¿Jamüsü taa'inraka'a tü mojusü nnojotkat tacheküin taa'inreein je nnojolüin taa'inrüin tü anasükat? Shia süka tale'eru'uin tü kaainjalaakat.

¹⁹ Tamüshii paala jia: Tü taa'inrakat, nnojotsü shiain tü kasa anasü tachekekak taa'inreein, shia ne'e taa'inraka tü kasa mojusü nnojotkat tacheküin taa'inreein. ²⁰ Je taa'inrüin tü mojusü nnojotkat tacheküin taa'inreein, süka jo'uutüjüün taya sümaa taainjala.

²¹ Müsü sukuaippa tü taküjaitpakat achiki jümüin: Mayaainje tacheküin taa'inreein kasa anasü, ayatsia ne'e taneeküin aa'inraa tü kasa mojusükat.

²² Tacheküin taa'inreein tü kasa anasü nuluwataakat anain Maleiwa, süka shii'iranajaaipain takuaippa nütüma. ²³ Otta müleka shiimüinre tia, ¿jamaka'a taneekaka'a waneepia aa'inraa tü kasa mojusükat? Shia süka tale'eru'uin kaainjalaa. Je sükajee tüü, müsü aka eekai wane atkawaa sütüma tü takuaippa jeketkat. Je müshi aka kapüakai taya, süka nnojolüin tountüin taa'inrüin tü anasükat. ²⁴⁻²⁵ Müshi paala tachikua: Saa'u nii'iratüitpain chi Maleiwakai takuaippa, nüchepchiaichipa joo taya, sümaa shiain tacheküin waneepia taa'inreein tü kasa anasü nuluwataakat anain. Akaajasa, süka jo'uushin taya sümaa taainjala, ayatshia müin aka kapüakai taya. Aa'inraa tü kasa anasükat, kapüleesü. Otta aa'inraa tü mojusükat, mapüleesat. Alu'uta'aleeshija ma'i taya süchepchiaka taainjala. Kasataalejese tajüittinnüin maalü suulia. Akatsa ein wane kasa. Tatüjaa aa'ulu sünain tajüittinnechin maalü nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo. Taapakalaka ma'i joo müle'oshaata analu'ut saa'u tia.

8

Chi Naa'inkai Maleiwa nükaaliijain waya suulia kaainjalaa

¹ Chi wayuu eekai sa'aniraain nukuaippa nümaa Cristo Jesús, müichia nnojolin süsalain naainjala nütüma Maleiwa sümaa nnojolin nükatälüin

nia nuulia. ² Chi wayuu eekai jüüjüün waneepia nümün chi Naa'inkai Maleiwa, taashishi suulia süchepchiaa naainjala. Paalainka, ouktajana waya wapüshua süka kaainjaraliin. Otta müsia joolu'u, sünaajee tü naa'inrakat Cristo Jesús, taashishii waya suulia süchepchiaa kaainjalaa je suulia tü ouktaakat, süka pülashin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa aapakai wamün kataa o'u. ³ Tü nuluwataakat anain Moisés, nnojotsü suuntün sujuittirün waya suulia tü ouktaakat, süka wale'eru'uin tü kaainjalaakat. Chi taashikai atüma waya, nia Maleiwa. Nuluwataain Jesucristo chi Nüchonkai, sünaaj wayuun nia maa aka waya kaainjaraliikana. Sünaajee naapajiraain niki süpüla ouktaa saa'u waainjala, süsalashi nia tü waainjalakat nütüma Maleiwa. ⁴ Je saa'u wajuittinnünain suulia tü ouktaakat, wounteerü wekeraajün süpüshua tü kasa anasü nüchekakat wapüleerua chi Maleiwakai sulu'u tü nüshajakat Moisés. Wounteerü wekeraajün sükajee nnojoliinain wale'eru'uin süchiki kaainjalaa saa'u jüüjüün waya waneepia nümün chi Naa'inkai Maleiwa.

⁵ Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in tü mojusukat, shia süka nüle'eru'uin süchiki tü kaainjalaakat. Otta chi eekai kee'ireein naa'in tü nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa, shia süka nüchepchiai Maleiwa. ⁶ Müleka masütaajule wane wayuu sünaaj jülüjün naa'in tü nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa, aapünerü wane anaa nümün nütüma Maleiwa saa'u taashiichipain nia suulia tü ouktaakat. Akaajasa chi eekai masütaajün sünaaj jülüjün naa'in kaainjalaa, ouktechi nia saaliijee tia sümaa nükatannün nuulia Maleiwa. ⁷ Süka jamün, chi jülüjakai aa'in waneepia kaainjalaa, nnojoiishi oonoin sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa. Isasü nüchiki, süka nü'ürülaain nünain. ⁸ Na wayuu eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa, nnojoruleeja kasakainjatün natüma talatün Maleiwa namaa.

⁹ Otta jiakana, nnojoliinapa kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Saa'u ein chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, niaichipa jüüjüka amün jia. Chi wayuu eekai nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u naa'in, nnojoiishi nüpüshin nia Cristo. ¹⁰ Wayakana, saa'u wayuun waya, we'reeria tü ouktaakat saaliijee kaainjalaa. Otta müshi'iya joolu'u, saa'u wamaaichipain Cristo, nümaainjana waya Maleiwa waneepia sükajee anajiraainain waya nümaa. ¹¹ Jütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünaaj niain oso'ire'erün naa'in Jesús süchikijee ouktaa. Meena'aya jiakanaya. Saa'u eechipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, ja'itairü jireerün tü ouktaakat, ayateena nümaa Maleiwa waneepia.

¹² Tawalayuwaa, saajün tü taküjaitpakat jümün, ¿kasa anaka süpüla waa'inrün? ¿Anasü müleka wale'eru'ule süchiki kaainjalaa? Nnojo. Nnojotsü anain tia. Tachiajaain jia joolu'u suulia tia. ¹³ Müleka masütaajule jia sünaaj jüle'eru'uin süchiki kaainjalaa, oukteena jia saaliijee sümaa jükatanneenain nuulia Maleiwa. Akaajasa, müleka juu'ulaale suulia süpüshua tü kasa mojusü kee'ireekat jaa'in, nümaajeena jia Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Nieechi chi Naa'inkai Maleiwa akaaliijaka jia sünaaj tia.

¹⁴ Chi wayuu eekai jüüjüün nümün chi Naa'inkai Maleiwa, shiimün sünaaj nüchoin Maleiwa. ¹⁵ Saa'u naapünüichipain wamün chi Naa'inkai, nnojoliinapa waya mmolün sheema süchepchiaa kaainjalaa wachikua. Alu'ujasa joolu'u, süka nüchooinain waya Maleiwa, "Taata Maleiwa", wainkün wamün nümün. ¹⁶ Nükaaliijain waya chi Naa'inkai sünaaj ayaawataa saa'u sünaaj nüchooinain waya. ¹⁷ Nüchon wane wayuu, kapatseinjachi nütüma. Akaweenia wayakana nütüma Maleiwa, saa'u nüchooinain waya. Eejeerü wama'ana süpüshua tü kasa anasü

anaajuushikat nütüma chi Maleiwakai napüla na nüpüshikana. Je wanaa nümaa Cristo, eejeerü wama'ana süpüshua tü kasa anasü naapuinjatkat chi Maleiwakai nümüin. Watüjaa aa'uchi sünain müliain paala Cristo. Je wayakana, saa'u müliain waya sünainjee wanoujain nünain, meena'aya joo waya maa aka naa'in sünain anashaateenain ma'i waya no'ulu'u Maleiwa so'uweena wane ka'i.

Müliaa joolu'u otta ana mapeena

¹⁸ Shiimüin tü tamakat jümüin: Mayaasüje miyo'ushaatain tü müliaa we'rakat maa'ulu yaa, nnojoleerü sotüin waa'in shia so'uweena ka'ikat tia, süka anashaateenain ma'i waya no'ulu'u Maleiwa. ¹⁹ So'u ka'ikat tia, ee'iyatüneena waya nütüma chi Maleiwakai sümüin tü kasa akumajuushikalüirua sümawaiwa paala sünain nüchooin waya. Sükajee tüü, sa'atapüin ma'i waya türa kasakalüirua süpüla wee'iyatünüin sümüin. ²⁰ Süchikijee nukumajüin Maleiwa tü kasakalüirua süpüshua, niyüülajüin shia suulia shikeraajüin tü akumajünakat apüla. Nnojotsü süchekalain. Aleinjatü nütüma Maleiwa, süka nütüjaain saa'u sünain naa'inruinjatüin wane kasa anasü sümüin so'uweena wane ka'i. ²¹ A'atapüsü ma'i tü akumajuushikalüirua joolu'u sujuittinnüinjatüin suulia sümüliala so'u ka'ikat tia. Meeria aka shia wayakana nüchooinkana Maleiwa sünain anashaataleein ma'i no'ulu'u Maleiwa.

²² Watüjaa aa'ulu sünain müliayülüinya süpüshua tü kasa akumajuushikalüirua, je kee'ireesü ma'i saa'in taasheen shia suulia. Müliasü ma'i shia maa aka saa'in wane wayuu eekai sa'alijaain. ²³ Otta wayakanaya, kee'ireesü ma'i waa'in taasheen waya suulia ouktaa je shii'ree wee'iyatünüin sümüin süpüshua tü akumajuushikalüirua sünain nüchooin waya Maleiwa. Je maa'ulu yaa, sünain wa'atapüin tia ka'ikat, watüjaa aa'ulu sünain shiimüin nüchooin waya Maleiwa, süka naapatüjülin chi Naa'inkai wamüin. ²⁴⁻²⁵ Je paala wekeroloiwa'aya sünain anoujaa süpüla wo'tte'ennünjanain nütüma Cristo, watüjaa aa'ulu sünain taashinjanain waya nütüma Maleiwa suulia ouktaa so'uweena wane ka'i. Müleka shiketajaüle nümüin wane wayuu tü kasa na'atapajakat, nnojoihi asukaakuu müinjachin süpüla. Alu'ujasa wayakana saa'u nnojiiyüliin taashin waya, a'atapajeeshii waya waneepia.

²⁶⁻²⁷ Saa'u matsüin waa'in sünain tü wanoulakat, nükaaliijain waya chi Naa'inkai Maleiwa süma'inru'u wa'atapajüin tia ka'ikat. Nütüjaa aa'ulu chi Maleiwakai tü kee'ireekat waa'in. Je süka nnojolüin watüjaain saa'u tü wachuntajatkat nümüin, nieechi achuntaka chi Naa'inkai süpüla saapünüin wamüin. Nüchunteerü shia chi Naa'inkai Maleiwa süka wane pütchi nnojotkat we'raajüin. Je niyaawatüin Maleiwa saa'u süka nüchüntüin waneepia chi Naa'inkai tü kasa nüchekakat wapüleerua waya na nüchooinkana.

Nnojotsü kasain asütüinjatüin waalii nüpüla Maleiwa

²⁸ Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain nünaatüin waneepia süpüshua tü kasa alatakak namüin na wayuu aikana apüla nia, süpüla koo'omüinjatüin namüin sütsüin tü nanoulakat sütüma tü alatakak namüin, maa aka eekai mojuin otta eekai anain. Naya na nüneekakana süpüla tü kasa naa'inrüinjattüjütkaalia paala sümawaiwa. ²⁹ Aneekajuushitüjülü'iya naya nütüma Maleiwa süpüla nüpüshinjanain. Akataluushitüjülü'iya naya nütüma süpüla müinjanain aka naya naa'in chi Nüchonkai, süpüla kojutüinjachin Jesucristo sütüma wayuu wainma saa'u nuwalayuuinapain naya. ³⁰ Neenaküin joo chi Maleiwakai na akataluushikana süpüla tü naa'inrüinjattüjütkaalia paala sümawaiwa. Je

nücheka achikit anajiraain naya nümaa süpüla eenjanain naya nümaa sünnain anashaateenain ma'i no'ulu'u.

³¹ ¿Jamünjatü wanüiki shi'ipajee tü pütchi anasükat? Ja'itairü wainmain tü wa'ünükalüirua saaliijee tü wanoulakat nünain Cristo, shiimüin wayamüleerüin shia, sükajee niain Maleiwa akaaliijüin waya.

³² Chi Maleiwakai, nnojoshi na'alijirüin chi Nüchonche'echonkai ma'i. Nüjütüin nia wa'akamüin süpüla ouktaa saa'u waainjala. Süka naa'inrüin tia, watüjaa aa'uchi sünnain naapeerüin wamüin süpüshua tü kasa anasükat.

³³ Nnojotsü jaralüin "Kaainjaralii jia" müinjatüin wamüin waya aneekuushikana nütüma Maleiwa, süka nümatüjülin chi Maleiwakai wamüin: "Talatirüitpa süpüshua tü jaainjalakat, je anajiraashii jia joolu'u tamaa".

³⁴ Nnojotsü jaralüin e'itainjanain waya süpüla süsalaa waainjala sümaa wakatannüin nuulia Maleiwa. Jesucristo, nia chi aapajiraakai nikii süpüla ouktaa waa'ujee. Nia chi oso'iraakai aa'in süchikijee ouktaa. Nia chi laülaakai süpüla einjachin nikialu'ujee Maleiwa sümaa nüchuntüin

nümüin waa'u maa'ulu yaa. ³⁵ Nnojotsü kasain oo'ule'ereechin Cristo suulia alin waya nüpüla. ¿Kaseerü asütaka waalii nüpüla? ¿Müliaa? ¿Mojuu akuaiipa? ¿Müleka jashichire wayuu wamüin saaliijee tü wanoulakat? ¿Müleka aire jamü wamüin? ¿Müleka eere mojaa?

¿Müleka mmorule waya? ¿Müleka su'uteere waa'in wayuu? Nnojotsü kasain asütüinjatüin. ³⁶ Aküjünüsü wachiki sütüma tü ashajuushikat sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa, müsü mayaa:

"Jashichisü tü wa'ünükalüirua wamüin shii'iree su'uteein waa'in saa'ujee wanoujain nünain Maleiwa.

Oukteeshii waya atümawaa,

maa aka saa'in anneerü eekai ekiiraainjatüin".

³⁷ Müshi tachikua jümüin: Nnojotsü jaralüin oo'ule'erüinjachin Cristo suulia alin waya nüpüla. Ja'itairü wainmain tü wa'ünükalüirua, shiimüin sünnain wayamüleerüin ütämüinre'eya, süka müichiaain moo'ulaain Cristo suulia alin waya nüpüla.

³⁸⁻³⁹ Müshi tachikua: Chi Maleiwakai, nnojoshi na'alijirüin chi Nüchonkai, chi Wasenyotsekai Jesucristo. Nüjütüin nia wa'akamüin süpüla ouktaa waa'ujee. Sükajee tüü, tatüjaa aa'ulu sünnain nnojolüin kasain asütajatüin joo waalii nüpüla Maleiwa. Ja'itairü kasain alatüin wamüin kataiwa'aya wo'u, ja'itaina ouktüin waya, ayateena waya alin nüpüla.

Ja'itakaja noo'ule'ereein chi Maleiwakai tü yolujaakalüirua oo'ulaka na aapiee chakana iipünaa suulia alin waya nüpüla, ayateena alin waya nüpüla. Ja'itakaja tü alatakat wamüin joolu'u je mapeena, ja'itakaja tü naa'inreekat na sülaülashiikana mma, ja'itakaja tü alatakat chaa sirumatu'upünaa je shiinalu'upünaa mmakat, ja'itakaja tü süchekakat wapüleerua süpüshua tü akumajuushikalüirua, nnojotsü

suu'ule'erüinjachin chi Maleiwakai suulia alin waya nüpüla.

9

Nukuaiippa chi Maleiwakai sünnain aneekaa wayuu

¹ Tü taküjainjatkat joolu'u jümüin, nnojotsü alawaain. Saa'u sa'aniraaipain takuaiippa nümaa Cristo je saa'u jütüjüin taya nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, aküjüshi taya tü shiimüinkat waneepia, saa'in tamüin.

²⁻³ Shiimüin sünnain mojuushaatain ma'i taa'in waneepia naalii na tawalayuukana, na tapüshikanairua judiokana. Takaaliijeein naya sünnain anoujaa nünain Cristo, ja'itashije akatannüin taya naa'ujee nütüma chi Maleiwakai nuulia Cristo.

⁴ Soto jaa'in tü kasa anasü aapünakat paala

namüin. Naya Israelka anülia saa'u nuu'uliwo'uin naya chi watuushi Israelkai anülia. Naya e'itaanaka süpüla nüchooinjanain Maleiwa. Nii'iyatüin Maleiwa nukuaippa namüin süna in anashaatain ma'i nia. Naya aapünaka amüin tü pütchi e'itaanakat paala nütüma Maleiwa. Naya aapünaka amüin süpüshua tü nüshajakat Moisés süpüla natüjaainjatüin saa'u tü nuluwataakat anain Maleiwa. Naya ekirajünaka nütüma Maleiwa süna in a'waajaa nia sulu'u tü a'waajüleekat chi Maleiwakai. Naya aküjünaka amüin süchiki tü kasa anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai süna in pansaain nütüiki namüin. ⁵ Naya noo'uliwo'uka na wekii maalajanama'akana. Otta Cristo, nanainjeejachia ne'e, chi Wamaleiwasekai aluwataakai saa'u kasa süpüshua, chi wa'waajakai süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

⁶ Tamüshii paala jia: Nayapaja'a na judiökana akataluushin nütüma Maleiwa süpüla nüchonwaa, ¿jamaka'a nayouktaka'a Cristo? ¿Shia cheje eera nnojotka pansaain tü nümakat paala Maleiwa namüin? Nnojo. Pansaasü nütüiki Maleiwa waneepia. Akatsa müin mayaa: Eesü wayuu na'aka na nuu'uliwo'ukana Israel eekai manoujüinyeein nünain Cristo süka nnojolüin nüpüshin ma'i Maleiwa. ⁷ Soto jaa'in chi wekii maalajachima'akai kanüliakai Abraham, chi aküjünakai amüin nütüma Maleiwa süna in müin mayaa: "Na nuu'uliwo'ukana chi püchonkai Isaac, nayeena ne'e namüiwa püchooinka ma'i". Eekalaka na'aka na nuu'uliwo'ukana Abraham wayuu eekai nnojolüin shiimüin nüpüshin Maleiwa. ⁸⁻⁹ Müshi chi Maleiwakai paala nümüin Abraham sümaa pansaain nütüiki nümüin: "So'u wane juyakaleena, keraajeerü tü tamakat paala pümüin süna in pansaain tanüiki. Jemeyuleerü Sara tü pu'wayuusekat nümaa wane püchon", müshi nia nümüin. Sükajee tüü, na nuu'uliwo'ukana Isaac chi nüchonkai Abraham sümaa Sara, nayainjana ne'e namüiwa nüpüshika ma'i Maleiwa. Otta na nuu'uliwo'ukana chi wane nüchonkai Abraham, chi jemeikai sümaa nnojolin nükajeejachin Maleiwa, nnojoliishii nüpüshin Maleiwa.

¹⁰ Soto jaa'in nachiki na senkeyuu nüchooinkana chi watuushikai Isaac sümaa tü nu'wayuusekat kanüliakat Rebeca. Mayaainje nüchooin Isaac na piamashiikana tepichi, ¹¹⁻¹² aneekünüshi waneeshia nütüma Maleiwa, otta chi wane'e, maneekujusai. Nnojoliwa'aya neweetüin, nnojoliwa'aya naa'inrüin kasa anasü otta kasa mojusü, "Laülaajeechi chi emülieekai naa'u chi epayaakai", münüsü tü neikat nütüma Maleiwa. Shia süpüla sütüjaainjatüin wayuu naa'u chi Maleiwakai süna in nnojolüin nüneeküin wayuu süna injee tü kasa anasü saa'inrakat. Süna injeejatü tü kasa naa'inrüinjattüjütka nia niakai paala sümaiwa. ¹³ Müsü tü nümakat chi Maleiwakai noo'opünaa na senkeyuukana, tü ashajünakat paala: "Nia taneekaka Jacob, chi emülieekai. Otta Esaü, chi epayaakai, nnojoiishi kasajachin tamüin".

¹⁴ ¿Jamüinjatü wanüiki shi'ipajee tüü? "Nnojotsü lotüin nukuaippa Maleiwa maka'a nüneekajüin wayuu", ¿müinjana waya? Nnojo. ¹⁵ Soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai nümüin Moisés süna in müin mayaa: "Eesü wayuu eekai tamüliajüin sümaa tee'iyatüin ta'anasia sümüin. Je eesü eekai nnojolin tamüliajüin sümaa nnojolin tee'iyatüin ta'anasia sümüin".

¹⁶ Je sükajee tüü, nnojoiishi aneekünüin wane wayuu nütüma chi Maleiwakai süna injee nücheküin chi wayuukai aneekünaa. Je nnojoiishi aneekünüin süna injee kasa anasü naa'inrakat. Sükajeejatü nii'iyatüin Maleiwa na'anasia nümüin. ¹⁷⁻¹⁸ Wane wayuuirua, nii'iyatüin na'anasia Maleiwa namüin shii'iree nanoujain nünain. Otta waneerua,

achechennüsü naa'in nütüma Maleiwa suulia nanoujajüin nünain. Ashajünüsü nüchiki wane wayuu manoujüinyeesai nütüma Maleiwa sulu'u tü karalouka nüchikimaajatkat chi Maleiwakai. Müshi chi Maleiwakai nümün Faraón chi sülaülashikai tü mmakat Egipto: "E'itaanüshi pia tatüma süna'in aluwatawaa, süpüla tatüjaanün aa'u süna'in pülashin taya sütüma tü taa'inrakat püka je süpüla te'nnaajününjachin sütüma wayuu sainkün mma".

19 Eesü süpüla süsoktüin wane wayuu shi'ipajee tü tamakat, süna'in sümün tamün: "Müleka sükaalijünüleje nütüma Maleiwa wane wayuu uirua süna'in anoujaa, otta waneerua, achechenna aa'inrü nütüma suulia nanoujajüin, ¿jamaka'a kasalajanainjatka'a wamün nütüma manoujain waya? Isasü wachiki woo'ula'in suulia tü nüchekakat wapüleerua". 20-21 Tamüshi paala chi wayuukai: Wayuu ne'e pia. ¿Jamüsü mojuka'aka pünüiki ni'ipajee Maleiwa? Wane wayuu atükat, müleka sücheküle süpüleerua sütükeein wane irala iita eekai anain ma'i, sütükain tia. Otta müleka sütükeere ne'e wane amüchi eekai mojuin, "¿Jamüsü maka'a taya pütüma?", nnojotsü süpüla sümünjatün sümün tü wayuu katükalakat.

22 Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai süna'in nii'yateein nukuaippa sümün wayuu süna'in jashichin nia sümün saali saainjala je süna'in pülashin ma'i nia süpüla süsalainjatün shia nütüma. Süka saja'ttinneerün wayuu jashichikat amün chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i, ¿jamaka'a koulainka'a shia nütüma süpüla süsalaa saainjala maa'ulu yaa? 23 Shia süka nii'yateein nukuaippa süna'in anashaatin ma'i nia namün na nüneekatüjülüikana. Nümüliajün naya süpüla einjanain nümaa waneepia cha'a iipünaa.

24 Na wayuu aneekünatüjülüikana nütüma Maleiwa süpüla nüümüliajaa, waya wayakana. Je eenakünüshii waya nütüma süpüla anoujaa nünain, maa aka sa'akajee tü judíokaliirua oo'ulaka tü gentilekaliirua. 25 Tü naa'inrakat chi Maleiwakai süna'in neenakün na gentilekana, shia tü nüshajakat achiki paala Oseas süna'in aküjaa tü nümakat Maleiwa, süna'in müin mayaa:

" 'Jia tapüshika'aya', meechi taya
sümün wayuu eekai nnojolün tapüshipü'ün.
Je sümün wayuu eekai maaliipü'ün tapüla,
'Jia aishiika'aya tapüla', meechi taya namün".

26 Shia tü aküjünakat achiki sulu'u wane ashajuushiya nütüma Oseas süna'in müin mayaa:

"Namün na wayuu, 'Nnojoliishii jia tapüshin',
nümapü'ükana amün Maleiwa,
'Naya nüchooinka Maleiwa Matüjainsaikai ouktaa',
müneena so'uweena wane ka'i".

27-28 Tü naa'inrakat chi Maleiwakai süna'in neenakün na judíokana, shia tü nüshajakat achiki paala Isaías süna'in müin mayaa:

"Alü'ütsü tü ka'i kasalajanainjatkat o'u nütüma Maleiwa namün naainjala
napüshua na kaainjaraliikana saa'u mmakat.
Ja'itaina wainmain na Israelkana, maa aka saa'in jasai sotpünaa palaa,
o'tte'enneerü ne'e palirü na'akajee".

29 Shia tü aküjünakat achiki sulu'u wane ashajuushiya nütüma Isaías, süna'in müin mayaa:

"Chi Maleiwa Pülashaataakai ma'i,
müleka nnojorule nüpüte'erün paala süpüshi naikeyuu na watu-
ushikana,

müshijje aka waya saa'in tü pueulokolüürua Sodoma oo'ulaka Gomorra paala sümaiwa süna'in saja'ttale'einya".

Ayouktünüshi Cristo natüma na Israelkana

³⁰ ¿Jamüinjatü wanüiki shi'ipajee tüü? Na gentilekana, mayaainje nnojölüin kasajatüin paala namüin anainjanain naya no'ulu'u Maleiwa, anajiraainapa naya nümaa süna'injee nanoujain nüna'in Cristo. ³¹⁻³² Otta na wayuu Israelkana, soo'opünaa kee'ireein naa'in anain naya no'ulu'u Maleiwa süna'injee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, nojotsü nountüin anajirawaa nümaa Maleiwa, süka nayouktüin tü anajirawaakat nümaa süna'injeejatkat anoujaa nüna'in Cristo. Nnojoliishii kamaneweain nüna'in chi ajütünakai nütüma Maleiwa, chi o'tte'erüinjachikai naya. ³³ Tü nüchikikat Cristo, süna'in mün aka nia saa'in wane ipa eekai shiyouktünüin sütüma wayuu, ashajünüsü paala. Müsü mayaa:

“Te'itaajeerü wane ipa cha'aya Jerusalén
mojeetkat atüma saa'in wayuu
süka süshanaajeerüin saa'ujee süpüla amalajawaa.
Otta chi eekai nüna'in nüna'in,
talateerü ma'i naa'in nümaa”.

10

¹ Tawalayuwa, kee'ireesü ma'i taa'in shii'iree no'tte'ennüin na tapüshikana judiokanairua. Shia tachuntaka aa'u waneepia nüna'in Maleiwa. ² Tatüjaa aa'uchii naya süna'in na'yataweein nüna'in Maleiwa. Akatsa nnojölüin lotüin nakuaippa süna'in a'yatawaa nüna'in, ³ saa'u nnojölüin noonoin sümaa tü nümakat Maleiwa süpüla anajiraainjanain naya nümaa. Nojotsü nayaawatüin saa'u tü anajiraainjatkat akajee wayuu nümaa. Je saa'u nayouktüin tü nümakat Maleiwa, nachajaa'in anajiraweein nümaa süka nakuaippa namüiwa. ⁴ Müshi taya tachikua jümüin: Nnojoliishii anajiraain waya nümaa Maleiwa süna'injee woonoin sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Süka shikeraajüitpain nütüma Cristo tü nümakat Moisés, anajiraashii nümaa Maleiwa napüshua na eekai nanoujain nüna'in Cristo.

⁵ Akjüshi Moisés süchiki sukuaippa wayuu eekai anajiraweein nümaa Maleiwa, süna'in nüshajüin nüna'iki chi Maleiwakai mayaa: “Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in kataa o'u tamaa cha'a iipünaa, acheküshi noonoin waneepia sümaa tü taluwataakat anain”, müsü. ⁶⁻⁷ Otta saa'u shikeraajüitpain tü nuluwataakat anain Moisés nütüma Cristo, suuntüitpa wayuu anajirawaa nümaa Maleiwa süna'injee süna'in ne'e nüna'in Cristo. Nojotsü che'ojaain wamüin wachuntüin nüna'in Cristo nüshakatüinjachin iipünaajee je nüso'iraain aa'in, süka naa'inratjülü'inya tia.

⁸ Je tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, aapünüsü wamüin süpüla waküjainjatüin shia je süpüla wanoujainjanain süna'in süka süpüshua waa'in. ⁹ Anuu tü shikirajakat anain tü nüchikikat chi O'tte'erüikai: Müleka waküjale sümüin wayuu nüchiki Jesucristo süna'in Wasenyotsein nia, sümaa wanoujain nüna'in süka süpüshua waa'in süna'in süso'iraain naa'in nütüma Maleiwa süchikijee ouktaa, shiimüin süna'in wo'tte'ennüin. ¹⁰ Anajiraashii waya nümaa Maleiwa müleka wanoujüle nüna'in Cristo süka süpüshua waa'in. Je atüjaaneena aa'u waya süna'in wo'tte'ennüin, süka waktjüin nüchiki Jesucristo süna'in Wasenyotsein nia. ¹¹ Je o'tte'ennüsü wayuu süpüshua eekai süna'in nüna'in. Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajtkat Maleiwa,

sünain müin mayaa: “Wayuu süpüshua eekai sünoujain nünain, talateerü ma'i saa'in nümaa”. ¹²⁻¹³ Otta wane ashajuushiya, müsü yaa: “Chi wayuu eekai nüchuntüin saa'u nünülia chi Senyotkai Jesucristo, o'tte'enneechi nia”. Cristo, nia Nasenyoetseka napüshua na eekai nanoujain nünain, je anamiashaatashi na sümüin wayuu süpüshua eekai süchuntüin nümüin. Maa aka wayuu judío otta gentile, o'tte'ennüshii naya wanaawa sünainjee tü naa'inrakat Cristo.

¹⁴⁻¹⁵ ¿Jamüsü nnojotka'a wainmain na judío eekai nachuntüin saa'u nünülia Cristo süpüla no'tte'ennüinjanain? Anuu tü ashajünakat paala sünain müin mayaa: “Anashaatasü ma'i süka süntüin wayuu wa'akamüin sünain aküjaa wamüin süchiki kasa anasü”, müsü. Otta müleka nnojorule suluwataantüin wayuu sünain aküjaa nüchiki Cristo, maküjainjeerü shia. Je müleka nnojorule süküjünüin nüchiki sümüin wayuu, nnojoleena naya atüjaain naa'u Cristo. Je wane wayuu, müleka nnojoiere nütüjaain naa'u Cristo, nnojoleerü nuuntüin anoujaa nünain. Je müleka nnojorule nünoujain nünain Cristo, nnojoleerü nuuntüin achuntaa o'tte'enna nümüin.

¹⁶⁻¹⁷ Müleka süküjünüle nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, sümüin wayuu, shiimüin sünain eejeerüin wayuu eekai sünoujain nünain süpüla su'tte'ennüinjatüin nütüma. Otta na Israelkana, ja'itaina naapüin nüchiki chi O'tte'erüikai, wainma eekai nnojolüin sünoujain nünain. Shia tü nüshajakat achiki paala Isaías sünain müin mayaa: “Maleiwakalee, ¿jamüsü nnojotka'a nanoujain na wayuukana tü tekirajakat anain?”.

¹⁸ Taya Pablo, asakitshi paala taya: ¿Jamüsü nnojotka'a wainmain na anoujakana na'aka na Israelkana? ¿Shia süka nnojoliin naapüin nüchiki chi O'tte'erüikai? Nnojo. Shiimüin sünain naapüin, maa aka tü ashajünakat paala. Müsü mayaa:

“Aküjünüsü nüchiki sainküin mmakat süpüshua.

Shiimüin sünain saapünüin sütüma wayuu süpüshua”.

¹⁹ Asakitshi taya tachikua: ¿Jamüsü nnojotka'a wainmain na anoujakana na'aka na Israelkana? ¿Shia süka nnojolüin nayaawatüin saa'u tü naapakat? Nnojo. Shiimüin sünain nayaawatüin saa'u. Soto jaa'in tü nünüikikat Maleiwa ashajünakat paala nütüma Moisés sünain müin mayaa:

“Jia wayuu Israelkana, achunjeerü jaa'in tatüma nachiirua na gentilekana, na meirakaajukana amüin jütüma.

Jashicheena jia tatüma namüin na gentilekana, na nnojoliikana aapünüin amüin tü nüshajakat Moisés maa aka jiakana”.

²⁰ Jashichishii naya, süka kamaneein chi Maleiwakai namüin na gentilekana. Nnojoiishi mmolüin Isaías neema na Israelkana sünain ashajaa tü nümakat Maleiwa noo'opünaa na gentilekana sünain müin mayaa:

“Na wayuu nnojoliikana achajaain tachiki paala, antüinapa joolu'u tanain.

Tee'iyatüitpa joo takuaippa namüin”.

²¹ Otta nünüiki Maleiwa noo'opünaa na Israelkana, müsü mayaa:

“Ja'itairü kee'ireein taa'in anajiraweein naya tamaa, ayatshi'iyaa ayouktüin tanüiki.

Masütaajusalii naya sünain moonoon sümäa tü taluwataakat anain”.

¹ Asakitshi paala taya soo'opūnaa tūū: Saa'u shiyouktūnūin nūnūiki Maleiwa natūma wainma na wayuu Israelkana, ʒniyūūlajataapa Maleiwa na nūpūshikana? Nnojo. Nnojotsū shiain tia. Nnojoishi niyūūlajūin tayakai, je shiimūin judiōin taya. Noo'uliwo'u taya na watuushikana Israel je Abraham. Je Benjamin te'iruku. ² Shiimūin sūnain nnojolin niyūūlajūin Maleiwa na nūpūshikana, na nūneekatūjūliikanaya paala sūmaiwa. Soto jaa'in nūchiki Elías, tū ashajūnakat sulu'u tū karaloukta nūchikimaajatkat Maleiwa. Mūshi Elías nūmūin Maleiwa sūnain niyoujain na Israelkana: ³ "Maleiwakalee, no'uta aa'inchii wainma na pūnūikimaajanakana je nojunnajirūin tū a'ajūleekalūirua. Taya apūtaaka ne'e tamūiwa sūmaajaa no'utein ma'i taa'inya". ⁴ Je nūnūiki chi Maleiwakai ni'ipajee Elías: "Nnojoishi piain pūmūiwa na'akajee na Israelkana sūnain oonoin sūmaa tanūiki. Takatalūin tanainmūin maa aka 7.000 wayuu na'akajee na wayuu Israelkana eekai ayatūin sūnain oonowaa sūmaa tanūiki, eekai nnojoliin jūūjūūin nūmūin chi maleiwayaa kanūliakai Baal", mūsū. ⁵⁻⁶ Mūsia aka joo maa'ulu yaa. Eesū na'akajee na judiokana eekai nūkatalūin chi Maleiwakai nūnainmūin. Aneekūnūshii naya nūtūma Maleiwa sūnainjee anamiain nia namūin, nnojotsū sūnainjeejatūin kasa anasū naa'inrakat. Mūleka sūneekūnūleje wayuu sūnainjee tū kasa anasū saa'inrakat, nnojotsūje che'ojaain anamiainjachin Maleiwa wamūin.

⁷ Na'akajee na Israelkana, na eekai anajiraain nūmaa Maleiwa, naya ne'e na aneekuushikana nūtūma. Otta tū wane napūshikat, mayaainje kee'ireein saa'in anainjatūin shia no'ulu'u Maleiwa, nnojotsū suuntūin sūka nūchecherūin Maleiwa saa'in suulia sūnouajūūin nūnain. ⁸ Otta tū nachikikat, ashajūnūsū paala, mūsū mayaa:

"Je nayakana nūtūma chi Maleiwakai,
 isasū nachiki nayaawatūinjatūin saa'u tū shiimūinkat.
 Mūshii aka wane mo'usai, otta wane mache'esai,
 nnojotsū nountūin nayaawatūin saa'u tū kasa ne'rakat je tū naapajakat
 achiki.

Ayatshi'iya naya sūnain mūin aka tia maa'ulu yaa".

⁹⁻¹⁰ Je tū nūshajalakat David nachiki, mūsū mayaa:

"Kasataalejese nata'ūnnūin nūtūma Maleiwa wanaa sūmaa nemi'ijaain
 kasalajanaiwa namūin tū naainjalakat.
 Kasataalejese nnojoleerūin nayaawatūin saa'u tū shiimūinkat,
 sūpūla mūliainjatūin ma'i naa'in sūtūma tū kasa mojusū alateetkat
 namūin saaliijee naainjala".

Kamaneeshi Maleiwa namūin na gentilekana sūkajee nayouktūin Cristo na judiokana

¹¹ Asakitshi paala taya: Na wayuu Israelkana, saa'u ayatūin naya sūnain ayouktaa nūnūiki Maleiwa, ʒashanaashii naya sūnain amūloulain sūkajee tia? Nnojo. Nnojotsū shiain tia. Sūkajee kaainjalain naya sūnain nayouktūin Cristo, nūkaaliijain Maleiwa na gentilekana sūnain o'tte'ennaa. Mūleka nachunjale aa'in na judiokana nachiiirua na gentilekana sūnainjee tia, eesū sūpūla kee'ireein naa'in o'tte'ennaa nayakanaya. ¹² Sūkajee nayouktūin Cristo na judiokana, akūjūnūsū nūchiki chi O'tte'erūiakai namūin na gentilekana. Je talatūsū saa'in wayuu sainkūin mma sūka sūkūjūnūin nūchiki Cristo sūmūin wayuu ūtamūinre'eya. Je alana'aleejeeria ma'i sūnain talatūin saa'in so'uweena tia ka'ikat nanoujakat o'u wainma na judiokana sūmaa no'tte'ennūinjanain.

¹³ Aashajaashi taya joolu'u jümüin jia anoujashii gentilekana chakana Roma. Saa'u tayain wane chi Aluwataaushi aneekünakai nütüma Maleiwa süpüla taküjainjatüin nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu eekai gentilein sainküin mmakat süpüshua, kojutsü tatüma tü ta'yataakat anain nümüin Maleiwa ja'aka. ¹⁴ Otta süka nayain tapüshin na judiökana, tacheküin ma'i müleka nachunjale aa'in wainma nayakana jüchiirua jiakana gentilekana, süpüla nanoujainjanain nünain Cristo sümäa no'tte'ennünjanainya. ¹⁵ Sükajee nayouktünün na judiökana nütüma Maleiwa saaliijee manoujain naya, suuntuün joo wayuu süpüshua anaawajirawaa nümaa Maleiwa. Je so'uweena tia ka'ikat kamaneekat o'u chi Maleiwakai namüin na judiökana, talatashaateerü saa'in wayuu sainküin mma, sünain meerüin aka saa'in wane wayuu eekai süso'iraaitpain naa'in wane suwala süchikijee ouktaa.

¹⁶ Aneekünüshii na wayuu Israelkana nütüma Maleiwa sümäiwa paala süpüla nüpüshinjanain naya je süpüla nakatannünjanain suulia kaainjalaa. Akaajaa jia gentilekana maa'ulu yaa, aneekünüshii jia nütüma Maleiwa süpüla nüchooinjanain jia je süpüla nukatalünjanain jia suulia kaainjalaa. ¹⁷ Müshii aka jia saa'in sütüna wunu'u sa'akajatü mojuui eekai shi'yotoonüin sümäa shi'itaanüin yaa müchipa'a sünain süsa'a wane wunu'u ekünaajuui achonlu süpüla kachoinjatüin tü sütünakat. Akaajaa na judiökana, müshii aka naya saa'in sütüna tü wunu'u ekünaajuuikat achon. Oshottünüsü sünainjee tü süsa'akat süpüla ji'itaanjanain jiakana shii'iraka. ¹⁸ Jiakana gentilekana, jalia jia suulia a'waatawaa sulu'u jukuaiippa noulia na judiökana. Soto jaa'in sünain nnojoliin jain süsa'ain tia wunu'ukot, sütüna ne'e jia. ¹⁹ Eesü süpüla jümüin tämüin: "Oshottünüsü sütüna tü wunu'u ekünaajuuikat achon süpüla we'itaanjanain wayakana shii'iraka", müshii. ²⁰ Mayaainje shiimüin tü jümakat, soto jaa'in wane kasa: Niyouktün chi Maleiwakai na judiökana saaliijee manoujain naya, je jia gentilekana, anaawajiraashii jia nümaa sünainjee tü jünoulakat. Je sükajee tüü, jalia jia suulia pülajün jaa'in noulia na judiökana. Shia anaka alu'u mmorule jia neema Maleiwa. ²¹ Saa'u niyouktün Maleiwakai na judiökana saaliijee manoujain naya, shiimüin sünain niyoukteenain jia gentilekana müleka nnojorule jünoujain.

²² Nnojo motüin jaa'in sünain kamaneein ma'i jümüin chi Maleiwakai müleka nnojorule jiyouktün tü na'ansiakat. Alu'ujasa müleka jiyouktüle nia, nuu'ulaajeena jia maa aka naa'inrakat paala naka na judiökana eekai kaainjalain. ²³ Tü sütünakalüirua oshottünakat sünainjee tü wunu'u ekünaajuuikat achon, nnojotsü isain achiküü shi'itaanüin süchikua sünain tü süsa'akat. Meena na wayuu judiökana. Müleka nanoujale nachikua nünain Maleiwa, nii'yateerü na'anasia namüin nüchikua. ²⁴ Tamüshii paala jia jüchikua: Tü sütünakat wunu'u sa'akajeejatkat mojuui, kapüleesü shi'itaanüin sünain süsa'a tü wunu'u müchipa'ajatkat ekünaajuuikat achon. Otta müsia tü sütünakalüirua oshottünakat paala sünainjee tü süsa'akat, mapüleesat shi'itaanüle süchikua sünainmüin.

Ojuittinneena na judiökana suulia kaainjalaa

²⁵ Tawalayuwaa, suulia pülajün jaa'in noulia na judiökana, anashi takjüle joolu'u jümüin süchiki wane kasa matüjaajuukat aa'u paala: Na judio achechennakana aa'in nütüma Maleiwa suulia nanoujajün nünain, ayateena naya manoujain wane'ere'eya keraapa jerainjatüin tü gentile anoujainjatkat nünain Cristo. ²⁶⁻²⁷ Je süchikijee tia, ojuittinneena na

judiokana wainma suulia kaainjalaa. Shia tü ashajünakat achiki paala sünain müin mayaa:

“Anteechi chi ojuttirüikai chajee Jerusalénjee nanainmüin na nuu’uliwo’ukana Jacob süpüla nükatalüinjanain naya suulia tü mojusükat. Je so’u ka’ikat tia, ekettaajeerü tü pütchi jeket te’itaakat süpüla talatirüinjatüin naainjala noulia”.

²⁸ Saa’u nayouktüin na judiokana tü nüchikikat chi O’tte’erüikai, nükaalijain chi Maleiwakai na gentilekana sünain anoujaa nünain Cristo. Otta na judiokana, ja’itain nayain nü’ünüün chi Maleiwakai maa’ulu yaa, ayatshi’iya alin naya nüpüla süka naneekünün nütüma paala sümaiwa süpüla nayainjanain nüpüshin je süka pansaain nünüiki namüin na neki maalanama’akana sünain nu’tte’erüinjanain naya. ²⁹ Je watüjaa aa’uchi chi Maleiwakai, müleka nüneeküle wane wayuu süpüla naa’nrüinjatüin kasa anasü nümüin, ayatsü pansaain waneepia nünüiki nümüin. ³⁰ Jiakana gentilekana, moonoolosalii paala jia sümaa nünüiki Maleiwa waneepia. Otta müsia joolu’u, nümüliajünapa jia Maleiwa sükajee moonoin na judiokana. ³¹ Je maa aka nümüliajünapain jia, nümüliajeena na judiokana. Acheküshii amüliajünaa naya nütüma, süka nayouktüin tü nünüikikat. ³² Otta wayuu süpüshua, saaliijee shiyouktüin nünüiki Maleiwakai, ayüülajünüsü nütüma süpüla saa’nrüinjatüin tü mojusü kee’ireekat ma’i saa’in. Je acheküsü amüliajünaa shia nütüma suulia amüloulii.

A’waajaa Maleiwa

³³ Anashii wa’waajüle chi Maleiwakai. Kekiishaatashi ma’i nia. Nütüjaa aa’ulu kasa süpüshua. Nnojotsü wayaawatüin aa’u süpüshua tü kasa anasü naa’nrakat. ³⁴ Shia tü ashajünakat achiki sümaiwa paala sünain müin mayaa:

“Saa’u nnojölün watüjaain saa’u tü jülüjakat naa’in chi Maleiwakai, nnojotsü wountüin waküjain nümüin tü naa’nrüinjatkat.

³⁵ Nnojotsü kasain che’ojaain nümüin süpüla wojuyaajirün nia süpüla nuwalaajünjatüin süchikua wamüin”.

³⁶ Nia kakumajalaka kasa süpüshua. Nia kataka atüma so’u kasa süpüshua süpüla kojutüinjachin nia sünainjee tü kasa anasü naainjakat. Joo’uya wa’waajaiwa nia süpüla ka’ikat süpüshua. Amén, anasü waa’nrüle tia.

12

Aapünüsü tü atüjaa wa’yataainjatkat aka nümüin Maleiwa

¹ Tawalayuwaa, sünainjee süpüshua tü anasü naa’nrakat chi Maleiwakai jaa’u sünain nümüliajün jia, anakaja toso’irüle jaa’in shii’ree ju’waajünjachin nia süka süpüshua jaa’in. Saa’u jukatannünapain nütüma suulia jaainjala, jaapajiraa jümata jukuaippa nümüin, sünain jiyataain waneepia nümüin kataiwa’aya jo’u süpüla talatüinjachin nia jümaa. ² Alana’alesia sünain anain tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua suulia kasa süpüshua, süka shiain tü talatak atüma naa’in. Je sükajee tia, juu’ulaa suulia ashataa nakuaippa na manoujainsaliikana. Nnoj jülüün jaa’in maa aka tü jülüjakat naa’in nayakana. Müleka juu’ulaale suulia, ni’irateerü jukuaippa Maleiwa. Sünainjee tüü, juunteerü jiyaawatüin saa’u tü nüchekakat jüpüleerua, je kee’ireejeerü jaa’in jaa’inreein tia.

³ Sünainjee na'anasia chi Maleiwakai aapünakat tamüin, tamüshii paala jia jüpüshua: Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa. Shia anaka alu'u müleka jiyaawatüle naa'u Maleiwa sünain niain juuntüin atüma jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua. Anakaja müleka sotüle jaa'in che'ojaajeerüin waneepia akaaliijünäa jümüin nütüma Maleiwa süma'inru'u jiyataain nümüin. ⁴ Jülüja jaa'in wakuaippa sünain wainmain wa'ülia. Mayaainje een wajapü oo'ulaka woo'ui, nnojotsü akatajiraain tiarua. Waneesia ne'e wakuaippa. Maa aka wajapü, ja'ijaasü süpüla aa'inraa wane kasa. Akaajaa woo'ui, ja'ijaasü süpüla aa'inraa wane kasa'aya. ⁵ Müsia wakuaippa waya anoujashiikana wapüshua nünain Cristo. Ja'itaina wainmain wayakana, wayajiraashii sünain tü wanoulakat. A'aniraasü wakuaippa nümaa Cristo süka niain wa'yataain amüin wane'ewaare wakuu. ⁶ Anakaja müleka wa'yataale nümüin Maleiwa süka tü atüjaa eitajünakat wamüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Naata'awaisü tü atüjaa aapünakat wamüin süpüla wa'yataain nümüin Maleiwa. Müleka saapünüle pümüin süpüla aapirülinjachin pia wayuu süka nünüiki Maleiwa, anakaja püküjale waneepia tü shiimüinkat pünüjakat anain. ⁷ Müleka saapünüle pümüin süpüla akaaliijülinjachin pia na puwalayuukana, puu'ulaka pümata tia. Müleka shiale süpüla ekirajülinjachin pia sulu'u tü outkajaaleekat, anasü paa'inrüle tia. ⁸ Chi wayuu eekai naapünüin amüin süpüla achecherülinjachin nia saa'in wayuu sünain anoujaa, anashi müleka naa'inrüle tia. Chi eekai naapünüin amüin süpüla asülajülinjachin nia sümüin wayuu eekai maletsein, anashi nnojiree ji'iyein nia suulia. Müleka shiale süpüla aluwataalinjachin pia wayuu, anakaja tütüle pia sünain aluwatawaa. Müleka shiale süpüla amüliajülinjachin pia wayuu, anashi müleka paa'inrüle tia sümaa talatün paa'in.

Anaawaa sümaa wayuu waneepia

⁹ Nnojo aiyaa'in wayuu jüpüla, shiimüinjatü alin jüpüla. Jiyoukta tü mojusukat süpüleerua jaa'inrüinjatüin tü kasa anasukat. ¹⁰ Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla, süka pawalaawainapain jia. Nnojo yaletüin jukuaippa su'upala wayuu, shia jii'iyata nojut napüshua na juwalayuukana. ¹¹ Anakaja jiyataale nümüin chi Senyotkai süka süpüshua jaa'in sünain nnojoliin jukulajaa'in. ¹² Müleka jirüle müliaa saaliijee tü jünoulakat, anasü jüchecherüle jaa'in su'utpünaa. Jüchunta waneepia nümüin Maleiwa, sümaa talatüin ma'i jaa'in süma'inru'u ja'atapajüin tü naa'inrüinjatkat jümüin. ¹³ Jüsülaja süpüshi tü juwashirüinkat namüin na juwalayuukana eekai maletsein. Je müleka nantüle wane juwalayuu jünainmüin, anashii müleka kapüräle jaa'in naya.

¹⁴ Müleka jirüle müliaa sütüma wayuu sünainjee tü jünoulakat, anakaja müleka jüchüntüle nümüin Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia sümüin tia wayuukot, je nnojotsü süpüla kasalajanainjatüin sümüin nütüma. ¹⁵ Müleka talatüle naa'in wane wayuu ja'aka, talata jaa'in wanaa nümaa. Je müleka mojlere naa'in wane wayuu ja'aka, moju jaa'in wanaa nümaa. ¹⁶ Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa sümaa pülayaa'in jaa'in suulia wayuu, shia jaa'inra akaaliijaa wayuu süpüshua sünain nnojoliin kachekala'atain jia wayuu.

¹⁷ Müleka mojulaale wane wayuu jümüin, anakaja müleka jirakaale nüka. Nnojo mojulaain jia ni'ipajee, shia jaa'inra tü anasukat su'upala wayuu süpüshua. ¹⁸ Anakaja müleka kamaneere jia sümüin wayuu süpüshua suulia pa'ürülaawajirawaa. ¹⁹ Müleka su'utünüle aa'in wane jüpüshi, nnojo kee'ireein jaa'in pasalawaa. Shia anaka alu'u juu'ulaale

chi uwomuyuukai najapulu'u Maleiwa süpüla niainjachin süsalaa atüma nia. Anuu tü nümakat chi Maleiwakai soo'opünaa tia, ashajünüsü paala sümaiwa sünaïn müin mayaa:

“Süsalainjatü wayuu tatüma tayakai
süka tayain pasalaainjachin atüma wayuu”.

²⁰ Je wane ashajuushikalia, müsü mayaa:
“Müleka aire jamü sümüin wane jü'ünüü,
anakaja jikirüle shia.

Je münyaasüle nia,
anakaja jüsülajüle wüin nüsüin
süpüla japülinjachin nia saaliijee tü mojusü naa'inrakat jüka”.

²¹ Jalia jia suulia shiyamülaa tü mojusukat. Shia anaka alu'u müleka jüyamürüle tü mojusukat süka tü anasü jaa'inrakat waneepia.

13

Kojutaa atüma na laülaayuushiikana

¹ Tekirajeena joo jia sünaïn tü anasü jaa'inrüinjatkat shi'ipajee naluwataain na sülaülashiikana mma. E'itaaushi naya nütüma Maleiwa. Müleka nnojoliireje e'itaaushin naya nütüma, nnojoliishiije aluwataain. Je nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jüüjüünjatüin wayuu süpüshua namüin. ² Chi eekai niyouktüin aluwataanaa natüma, niyouktüinj'a mmata tü ni'inaajalakat chi Maleiwakai. Süsaleechi nia nütüma saaliijee tia. ³⁻⁴ Shiimüin sünaïn jashichin chi Maleiwakai namüin na wayuu aa'inrakana tü mojusukat. Ni'itaaïn Maleiwa na sülaülashiikana mma süpüla kasalainjaninjatüin natüma naainjala na mojulaashiikana. Sükajee tia, mmoleena naya neema. Otta chi wayuu aa'inrakai tü anasukat, nnojoleechi mmolüin neema, süka nüchepchiain Maleiwa naya süpüla akaaliijaa wayuu. Nnojoleere jiiimoliain naya, anakaja müleka lotüle jukuaiippa no'upala süpüla neirakaainjanain jüka. ⁵ Tamüshii paala jia jüchikua: Anakaja jüüjüüle jia namüin na sülaülashiikana mma, süka nnojolüin süsaleein jia natüma, je süka jütüjaain saa'u sünaïn shiaïn tü anasukat nu'upala Maleiwa.

⁶⁻⁷ A'yataashii na sülaülashiikana mma waneepia sünaïn aluwatawaa. Oo'ulaka okotchajitshii neerü süpüla tü kasa che'ojaakat sulu'u tü mmakat. Anakaja nnojoliire ja'alijiraain suulia awalaajaa tia namüin, süka e'itaaushin naya nütüma Maleiwa süpüla tia. Je anakaja müleka jii'iyatüle nojut namüin, süka nüchepchiain naya Maleiwa süpüla akaaliijaa wayuu je süpüla süsalaa atüma na mojulaashiikana.

Aiwaa apüla wayuu süka sülü'ülün nükalia Cristo

⁸ Watüjaa aa'ulu sünaïn anain müleka pansaale tü wamakat süpüla wawalaajün süchikua tü wajuyaalakat. Akaajaa jia, pansaa jütüma tü jümakat süpüla aijiraain jia jüpüla jüpüshua waneepia. Na wayuu aijiraakana napüla, nekeraajün süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés sükajee tia. ⁹ Müsü tü nuluwataakat anain Moisés: “Ai jüpüla wayuu süpüshua maa aka alin pia püpülaajiraa”, müsü. Müleka juu'ulaküle tia, nnojoleerü jaa'inrüin tü kasa achiajaanakat oulia waya nütüma sünaïn müin mayaa: “Nnojo püma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojoiak pu'wayuusein. Nnojo pu'uteün saa'in wayuu. Nnojo pu'luwajün sükorolo wayuu. Nnojo kee'ireein paa'in naata kokoroloshi”, müsü. ¹⁰ Müleka aire wapüla wane wayuu, nnojoleena waya e'rülin wayümüin nüümüin. Saa'u aijiraain waya wapüla wapüshua, wekeraajün süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés sükajee tia.

¹¹ Anakaja müleka aire jüpüla wayuu süpüshua, süka kettaaitpain sükalia süpüla eenjatüin ma'i waa'in sünain süpüshua tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua. Ai jüpüla wayuu süpüshua, süka sülü'ülüin nükalia chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain niitaain nüchikua süpüla nujuittirüinjanain waya suulia waainjala. Pejereesia ma'i nükalia suulia paala wekeroloiwa'aya sünain anoujaa nünain Cristo. ¹²⁻¹³ Saa'u sülü'ülüin nükalia Cristo, juu'ulaa suulia aa'inraa kasa mojusü, maa aka tü saa'inrakat wayuu sa'akapünaa piyuushi. Shia anaka alu'u müleka yapale jia süpüla eejirawaa sümaa tü mojusukat sünainmüin aa'inraa tü anasukat. Nnojo maa'in jaa'in sünain emi'ijaa. Nnojo jiperüin. Nnojo ju'luwajiraain jukuaiippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane tooo. Nnojo jüchunjin aa'in saa'u wayuu sünain jü'ülüjaain. ¹⁴ Juu'ulaa suulia jüle'eru'uin süchiki kaainjalaa. Shia anaka alu'u müleka jüshatüle nukuaippa chi Senyotkai Jesucristo, süpüla nükaaliijainjanain jia sünain ayamülaa tü mojusukat.

14

Eewaa aa'in sünain tü nünoujakat anain wane wawala

¹ Ashajüshi taya jümüin joolu'u nachiki na anoujashiikana eekai nnojoliyülüin nayaawatüin ma'i saa'u sukuaippa tü anoujaakat. Anakaja müleka kamaneere jia namüin sünain nnojoliin jü'ülüjaain namaa sünainjee tü nanoujakat anain, müleka lotüle shia, nnojottaale lotüin.

² Eesü süpüla nnojolüin mojuin jümüin ekaa eküülü eekai ein ne'e, süka anain tia no'ulu'u Maleiwa jaajüin. Otta nüümüin chi juwalakai mayaawatüinkai saa'u sukuaippa tü anoujaakat, mojushiüsü süpüla niküin asalaa, süka nnojolüin anain tia no'ulu'u Maleiwa naajüin. ³ Nnojo pülain jaa'in nuulia chi puwala meküinkai asalaa. Je pialeje chi meküinkai asalaa, anakaja nnojire piyoujain chi puwalakai eekai niküin asalaa, süka kamaneein chi Maleiwakai wamüin waya anoujashiikana wapüshua.

⁴ Tamüshii paala jia jüpüshua: Nnojotsü anain jiyoujain wane juwala, süka nüchepchiain Maleiwa waya wapüshua. Nia akaaliijaka waya sünain atüjawaa saa'u tü waa'inrakat müleka anale shia, müleka mojule. Müleka waa'inrüle tü kasa mojusukat, kasalajaneerü wamüin nütüma. Otta wountüin waa'inrüin tü anasukat nütüma.

⁵ Eeshii ja'aka eekai kojutüin atüma nakalia na judiökana, tü na'waaajakat o'u Maleiwa. Otta wanee, nnojotsü kojutüin nütüma. Tamüshii paala jia jüpüshua: Anakaja müleka jiyaawatüle saa'u tü jünoujakat anain. ⁶ Chi kojutkai atüma nakalia na judiökana, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia. Maa'aya aka chi meküinkai asalaa, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia sümaa naapüin analu'ut nüümüin. Maa'aya aka chi ekakai eekai ein ne'e, kojutüshi Maleiwakai nütüma sükajee tia sümaa naapüin analu'ut nüümüin. ⁷⁻⁸ Tü waa'inrakat kataiwa'aya wo'u, nnojotsü süpülatatüin talatüinjatüin ne'e waa'in, süpülatatü kojutüinjachin watüma chi Maleiwakai. Nnojoleena wayain kojutka, niechi chi Maleiwakai. Nüchooin waya sünainjee tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo. Ja'itakaje'e ouktaapa waya, ayateena waya nüchooin.

⁹ Watüjaa aa'uchi Cristo sünain ouktüin saa'u waainjala sümaa süso'iraain naa'in süpüla niainjachin Wasenyotsein. Nia Wasenyotseka joolu'u kataiwa'aya wo'u je ayateechia Wasenyotsein süchikijee ouktüin waya. ¹⁰ Süka niain Wasenyotsein wapüshua, nnojotsü anain pülaale jaa'in nuulia chi juwalakai, je nnojotsü anain jiyoujale nia. Niainjachi Maleiwa ayoujaka, süka washa'wale'enneenain wapüshua nüümülatu'u so'uweena

wane ka'i súpula wasouktünjanain nümüin saa'u tü waa'inrapü'ukat.
 11 Shia tü nünüiki Maleiwa ashajünakat paala sünain pansaain:

“ ‘Shiimüin sünain piain Maleiwain’,
 meerü tamüin tü wayuukolüirua súpüshua'aya
 sünain süsapainyo'ukain shia tamülatu'u”.

12 Asouktinneena waya nümüin wane'ewa'ire wakuu saa'u tü waa'inrapü'ukat kataiwa'aya wo'u, tü eekai anain, je tü eekai mojuin.

13 Sükajee tüü, juu'ulaa suulia jiyoujain na juwalayuukana. Anakaja müleka eere jaa'in sünain súpüshua tü jaa'inrakat, suulia jaa'inrajün wane kasa nujutuweetkat atüma wane juwala.

14 Saa'u sa'aniraaipain takuaippa nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo, tatüjaa aa'ut sünain shiimüin nnojolüin yarüttüin waa'in sütüma wane kasa wekakat. Otta müleka mojushiire nümüin wane juwala ekaa wane eeküülü, anakaja müleka nnojorule niküin shia. 15 Je müleka mojule naa'in chi juwalakai saaliijee masütaajün jia sünain ekaa türa eeküütakat, shiimüinja'a maalin nia jüpüla sükajee tia. Müleka niküle türa eeküütakat jüchiirua, kaainjalashi nia saa'in nümüin sükajee tia, je amalajaweerü tü nünoulakat. Nnojo motüin jaa'in sünain ouktüin Cristo naa'ujee niaka'iya. 16 Müleka jütüjaale naa'u wane juwala sünain mojeerüin naa'in saaliijee tü kasa jaa'inrüinjatkat, anakaja nnojorule jaa'inrüin shia. Ja'itairü nnojolüin mojuin shia saa'in jümüin, mojeerü nünüiki chi juwalakai jümüin müleka jaa'inrüle tia. 17 ¿Kasa nüchekaka chi Maleiwakai wapüleerua, waya eejeenakana nümaa sünain aluwatawaa so'uweena wane ka'i? “Anakaja piküle tüü. Tüü, nnojotsü súpüla piküinjatüin”, ¿münüshii waya nütüma Maleiwa? Nnojo. Naapüin chi Naa'inkai wamüin súpüla woonoinjanain sümaa nünüiki waneepia, súpüla anainjatüin wakuuippa nu'upala je súpüla talatünjatüin ma'i waa'in nümaa. 18 Otta jiakana, müleka kamaneere jia namüin na juwalayuukana wanaa sümaa jiyataain nümüin Cristo, talateechi chi Maleiwakai jümaa je nnojoleerü mojuin sünüiki wayuu jümüin.

19 Saa'u nüchooinapain waya Maleiwa, anakaja wakaaliijiraale suulia a'ülüjaajirawaa, súpüla katsünjatüin waa'in wapüshua sünain tü wanoulakat. 20 Jalia jia jümalaje'erajayaa tü naa'inrakat Maleiwa ja'aka. Watüjaa aa'ulu sünain nnojolüin yarüttüin waa'in sütüma wane kasa wekakat. Otta müleka kaainjarale wane wawala watüma sünainjee tü kasa wekakat, mojusü tü waa'inrakat sükajee tia. 21 Müleka kaainjarale nia sütüma weküin asalaa, nnojotsü weküinjatüin shia. Müleka kaainjarale nia sütüma wasüin wiino, nnojotsü wasüinjatüin shia. Müleka kaainjarale nia sütüma wane kasa eekai ein, nnojotsü waa'inrüinjatüin shia.

22 Müleka anale saa'in jümüin tü jünoujakat anain soo'opünaa eeküülü je soo'opünaa asüülü, anakaja müleka nnojoliire ju'waataain sulu'u tia. Jaashajaa süchiki nümaa Maleiwa nümüiwa. Je müleka jütüjaale saa'u tü nünoujakat anain wane juwala soo'opünaa eeküülü je soo'opünaa asüülü, nnojo jaa'inrüin wane kasa mojakat atüma naa'in. Müleka jaa'inrüle tia, mojeerü nanüiki na juwalayuukana jümüin. 23 Je müleka nnojorule anain saa'in jümüin no'ulu'u Maleiwa jiküinjatüin wane eeküülü, nnojo jiküin shia. Müleka jiküleen, kasalajaneerü jümüin shia nütüma Maleiwa süka nnojolüin sünainjeejatüin shia tü jünoulakat. Nnojo motüin jaa'in tüü: Tü waa'inrakat, müleka nnojorule sünainjeejatüin tü wanoulakat, kaainjalaa tia.

15

1-2 Wayakana ayaawatakana ma'i saa'u sukuaippa tü anoujaakat, anakaja müleka wakaaliijüle na wawalayuu nnojoiyüliikana ayaawatüin ma'i saa'u tü anoujaakat. Nnojotsü anain müleka waa'inrüle tü wachekakat ne'e wamüiwa. Shia anaka alu'u müleka wakaaliijüle na wawalayuukana sümaa wacherüinjatüin naa'in süpüla katsüinjatüin tü nanoulakat. ³ Anakaja müle aka waya naa'in Cristo sünain nnojölüin naa'inrüin tü nüchekakat ne'e nümüiwa wanaa sümaa yaajachin nia mmolu'u. Naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua. Shia tü ashajünakat nüchiki sünain müin mayaa: "Na wayuu e'rüliikana wayümüin nümüin Maleiwa, e'rülii wayümüin tamüinya süka nanüiki", müsü. ⁴ Aamasü ma'i wamüin süpüshua tü pütchi ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süpüla wekijaaajiraain sünain. Müleka we'rüle müliaa, akaaliijünüshii waya sütüma tü pütchikat süpüla sücherüinjatüin waa'in su'utpünaa tü müliaakat. Je müleka süshapajaale waa'in sünain wa'atapajüin tü naa'inrüinjateetkat chi Maleiwakai wamüin, katsüinsü waa'in sütüma tü pütchikat süma'inru'u wa'atapajüin.

⁵ Jia oushikajaakana süchiirua nukuaippa Cristo Jesús, tachuntüin nümüin chi Maleiwa achechetkai waa'in, katsüinkai atüma wanoula, süpüla paa'inwajiraainjanain jia nütüma, ⁶ je süpüla wanaawainjatüin jaa'in nütüma sünain a'waajaa nia, chi Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo.

Kamaneeshi chi Maleiwakai namüin na gentilekana

⁷ Maa aka kamaneein Cristo jümüin, anakaja kamaneejiraale jia süpüla nu'waajününjachin chi Maleiwakai sütüma wayuu süpüshua. ⁸ Nia a'waajünaka natüma na judíokana, süka nüjütüin Jesucristo chi Nüchonkai nanainmüin süpüla natüjaainjachin naa'u sünain nikeraajüin tü nümakat paala namüin na natuushinuu maalajanama'akana sünain pansaain nünüiki namüin sünain nüjütünjachin Cristo na'akamüin so'uweena wane ka'i. ⁹ Je a'waajünüshi chi Maleiwakai natüma na gentilekanaya, süka nümüliajünapain naya. Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa sünain müin mayaa:

"Taapeerü pümüin analu'ut na'akapünaa na wayuu gentilekana.

E'e'irajeechi taya sünain ta'waajün pia no'upala".

¹⁰ Eesü wane ashajuushiya, müsü mayaa:

"Jiakana gentilekana,

anakaja jiajiraale namaa na nüpüshikana Maleiwa sünain ju'waajün nia".

¹¹ Je wane ashajuushikalia sünain maa:

"Jiakana gentilekana jüpüshua,

anakaja ju'waajüle chi Maleiwakai süka süpüshua jaa'in".

¹² Je wane ashajuushikat nütüma Isaías, mataasia yaa:

"So'uweena wane ka'i, anteechi wane nuu'uliwo'u Isai, chi nüshikai David. Aneekünatüjülia nia nütüma Maleiwa süpüla nuluwataainjanain na gentilekana.

Natüjaajeechi aa'u nia sünain naa'inreerüin kasa anasü namüin".

¹³ Je joolu'u, achuntüshi taya tachikua jaa'u jia anoujashiikana chakana Roma, süpüla nükaaliijainjanain jia chi Maleiwakai, achechetkai saa'in wayuu sünain anoujaa, sünain talatünjatüin jaa'in wanaa sümaa ji'yataain nümüin, je süpüla naapünjatüin wane anaa jümüin sükajee jünoujain nünain. Je süma'inru'u ja'atapajüin tü kasa anasü

naa'inrüinjatkat jümüin, achechenneerü jaa'in waneepia sünain anoujaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka pülashin ma'i nia.

Soo'opünaa tü ni'yataainkat Pablo na'aka na gentilekana

¹⁴ Tawalayuwaa chakana Roma, tatüjaa aa'uchii jia sünain wayuuin jia anashii, je sünain jiyawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, je sünain juuntuin jikirajüin na juwalayuwakana sünain tü shiimüinkat. ¹⁵ Saa'u anamiain chi Maleiwakai tamüin je saa'u nüneeküin taya, nnojoiishi mmoluwain taya saa'u toso'irüin jaa'in sünain tü shiimüinkat süka tü tashajüitpakat jümüin. ¹⁶ Aneekünüshi taya nütüma Maleiwa süpüla taküjainjatüin nüchiki chi O'tte'erüikai namüin na gentilekana. A'yataashi taya nümüin Cristo Jesús naa'ujee na gentilekana shii'iree talatüinjachin Maleiwa namaa nanoujapa nüenain sümaa nakatannüin suulia naainjala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

¹⁷ Saa'u sa'aniraaipain takuaippa nümaa Cristo Jesús, a'waataashi taya sulu'u ta'yataain nümüin chi Maleiwakai, ¹⁸⁻¹⁹ süka nükaaliijain taya Cristo sünain tü taa'inrakat na'aka na gentilekana sünain aküjaa nüchiki sümüin wayuu süpüshua chajee Jerusalenje chamüinre'eya Iliricomüin. O'ttüsü wainma wayuu sünain oonowaa sümaa nünuüki Maleiwa, süka ne'rüin tü kasa anasü taa'inrakat no'upala, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümuüwa. Tountüin taa'inrüin shia, süka pülashin ma'i chi Naa'inkai Maleiwa sünain nükaaliijain taya. ²⁰ Keejasü ma'i tamüin aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu eere matüjaajuuin naa'u Cristo. Nnojotsü keejain tamüin a'yatawaa eere ni'yataaichin wane aküjai. ²¹ Anuu tü ashajünakat paala nüchiki Cristo, müsü mayaa: "Aküüneerü nüchiki sümüin wayuu eekai nnojolüin sükjünüin amüin paala süpüla sütüjaainjachin naa'u".

Aküjüshi Pablo süchiki o'unaa Romamüin

²²⁻²⁴ Otta jiakana Romaje'ewaliikana, wainmairü ma'i juya shii'iree te'reein ma'i jia. Isapü'üsü tachiki o'unaa jünainmüin, süka wainmain ta'yataain sünain aküjaa nüchiki Cristo sainküin mmakat süpüshua. Alu'ujasa joolu'u, süka kettaaitpain ta'yataain sulu'u tü mmakat eere taya maa'ulu yaa, yapashi taya süpüla to'unüin jünainmüin. Sünain to'unajachin Españaamüin, ji'iyoupünaajeechi taya palit ka'i. Kaaliijeechi taya jütüma süpüla to'unüin chajee jüma'anajee chamüin Españaamüin. ²⁵ Otta palajana, o'üneechi taya Jerusalénmüin süpüla takaaliijünjanain na wawalayuu judío müliakana jamü. ²⁶ Na anoujashii gentilekana chakana sulu'u tü mmakat Macedonia oo'ulaka yaa sulu'u tü mmakat Acaya, asülajüshii naya süpüshi tü nawashirüinkat süpüla nakaaliijainjanain na wawalayuu chakana Jerusalén. Shia to'unajaika apüla Jerusalénmüin alu'üjaa tü nasülajüinkat. ²⁷ Talatüsü naa'in na gentilekana sünain asülajaa. Anasü saa'in tamüin tü naa'inrakat sünain nasülajüin namüin na judiökana tü che'ojaakat namüin maa'ulu yaa, süka saapünüin namüin na gentilekana na'anasia Maleiwa naapakat paala namüin na judiökana.

²⁸ Süchikijee taapüin tü asülajünakat namüin na judiökana, o'üneechi taya chamüin Españaamüin sünain ji'iyoupünaainjachin taya cha'aya Roma. ²⁹ Achuntüshi taya wainmatua nümüin Cristo jaa'u, shii'iree naapüin jümüin wainma tü kasa anasü iipünaajeejatkat. Je joolu'u sünain to'unüinjachin jünainmüin, tatüjaa aa'ulu sünain shikeraajünjatüin süpüshua tü tachuntakat apüla.

³⁰ Saa'u jünoujain nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo wanaa tamaa, je saa'u aijiraain waya wapüla süka een chi Naa'inkai Maleiwa wamaa, anakaja waneepiale jia sünain achuntaa taa'u nümüin chi Maleiwakai. ³¹ Jüchunta nümüin taa'u süpüla talatüinjatüin naa'in na anoujashii chakana Jerusalén sümaa tü taa'inrüinjatkat cha'aya. Je jüchunta nümüin süpüla taa'inmajünüin nütüma noulia na manoujainsaliikana chakana sulu'u tü mmakat Judea. ³² Müleka nücheküle tapüleerua chi Maleiwakai, anteechi taya ja'akamüin sünain ji'iyouinjachin taya. Talateerü ma'i taa'in süka eenjachin taya jümaa. ³³ Otta tayakai, tachuntuin nümüin Maleiwa apakai wane anaa wamüin, süpüla eenjachin nia jümaa waneepia. Amén, tawalayuwaa.

16

Aluwate'etsüü süpüla asakaa na nawalayuukana

¹ Tü wawalakat Febe anteetkat jünainmüin, yalayalasü shia saa'in tamüin sünain shi'yataain sulu'u tü outkajaaleekat yaaya Cencrea. ² Jia nüpüshikana Maleiwa, anakaja kamaneere jia sümüin, süka jiajiraain sümaa sünain jünoujain nünain chi Senyotkai. Jükaaliija shia sünain tü ja'ijaakat sümüin, süka sükaaliijapü'üin tayakai oo'ulaka wayuu wainma.

³ Tasakeein joolu'u na tawalayuu chakana ja'aka.

Tasaküin Priscila nümaa Aquila a'yataaliikana tamaa paalainka yaaya sünain aküjaa nüchiki Cristo Jesús. ⁴ Soo'opünaa no'utüneein aa'in, ayatshi'iya nakaaliijain taya. Sükajee tüü, tayakai namaa na anoujashii gentilekana sulu'u tü outkajaaleekat süpüshua, waapüin analu'ut namüin.

⁵ Tasaküin tü anoujasü jutkatsükalüirua chaa nepialu'u.

Je tasaküin Epeneto chi tatünajutkai, chi palajachikai sünain anoujaa nünain Cristo yaa sulu'u tü mmakat Acaya.

⁶ Tasaküin joolu'u María, wane wayuu tütüsü sünain a'yatawaa ja'aka.

⁷ Tasaküin joo Andrónico sümaa Junias na tapüshi judiókana püreesapü'ükana wanaa tamaa. Ekerotshii palajana tapüleerua sünain anoujaa nünain Cristo, je kojutshii naya natüma na Aluwataaushikana.

⁸ Tasaküin joolu'u Amplias chi tatünajutkai aishikai tapüla sulu'u anoujaa nünain chi Senyotkai.

⁹ Tasaküin Urbano chi a'yataaikai nümüin Cristo wanaa wamaa, oo'ulaka Estaquis chi tatünajutkai.

¹⁰ Tasaküin Apeles chi anakai ma'i sünain sa'aniraain nukuaippa nümaa Cristo, süka naa'inrüin waneepia tü aluwataanakat anain.

Tasaküin napüshua na nüpüshikanairua Aristóbulo.

¹¹ Tasaküin Herodión chi judiókai wanaa tamaa.

Je tasaküin Narciso oo'ulaka na anoujashii chakana nipialu'u.

¹² Tasaküin Trifena sümaa Trifosa oo'ulaka Pérsida kojutkat ma'i tatüma. Tütüshii ma'i naya sünain a'yatawaa nümüin chi Senyotkai.

¹³ Tasaküin Rufo sümaa tü niikat. Yalayalashi ma'i nia sünain ni'yataain nümüin chi Senyotkai. Je tü niikat, müsü aka shia saa'in wane tei, süka saa'inmajapü'üin taya.

¹⁴ Tasaküin Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes je wawalayuu eekai jutkatüin namaa.

¹⁵ Tasaküin Filólogo, Julia, je Nereo sümaa tü nüshunuukat, oo'ulaka Olimpas namaa napüshua na anoujashiikana eekai jutkatüin cha'aya namaa.

¹⁶ Anakaja jusakiraale jüpüşhua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee anoujaa nünain Cristo. Je na anoujashiikana napüşhua sulu'u tü outkajaaleekalüürua yaaya, nasaküin jia jüpüşhua.

¹⁷ Tawalayuwa, jalia jia noulia na wayuu ekirajakana sünain kasa naata, na wayuu oo'le'etkana jia suulia paa'inwajirawaa je nekirajüin jia sünain kasa mojusü. Nnojo ju'unüin nanainmüin sünain aapajaa nanüiki.

¹⁸ Tü pütchi nalü'üjakat achiki jümüin, nnojoleerü kasain saamüin süpüla jiyataainjanain nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo. Ekirajüşhii naya shii'iree washireein ne'e. Je chi wayuu eekai jekechin sünain anoujaa nünain Cristo, nünoujeerü tü alawaakat aküjünakat nümüin, süka anain ma'i shia sünain keme'erian. ¹⁹ Talatashaatasü ma'i taa'in, süka jinnajünüin sünain joonoin sümaa nünüiki Maleiwa. Anakaja kekiire jia süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü kasa jaa'inrakat, müleka anale, müleka mojule, süpüla jiyoktünjatüin tü kasa mojusukat sünain jaa'inrüin tü anasukat waneepia.

²⁰ Achuntüshi joolu'u taya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesús süpüla nii'iyatüin na'anasia jümüin. Je chi Maleiwa aapakai wane anaa jümüin, ayamülechi Satanás nütüma süpüla malainjachin nia süpüla ja'atajawaa.

²¹ Nüsaküin jia Timoteo chi a'yanaajiraakai tamaa nümüin chi Senyotkai. Nasaküin jia Lucio, Jasón, oo'ulaka Sosípater, na tapüshi judíokana.

²² Oo'ulaka Tercio, chi ashajüikai tü karalouktakat tanüikimaajatkat aluwataanakat jümüin, nüsaküin jiakanaya süka nünoujain nünain Cristo wanaa jümaa.

²³ Nüsaküin jia Gayo, chi kamaneeikai wamüin wayakana anoujashiikana wapüşhua ni'iyoule waya. Nasaküin jia Erasto, chi aa'inmajüikai sünnete tü pueulokot, oo'ulaka chi wawalakai Cuarto.

²⁴ Anasü nii'iyatale Cristo na'anasia jümüin. Amén.

²⁵ Anakaja ju'waajüle chi Maleiwakai katsüinkai atüma tü jünoulakat sünainjee nüchiki Jesucristo, chi O'tte'erüikai, taküjakat jümüin. Ja'itairü nnojolüin ayaawatünüin aa'u tü nüchikikat sütüma wayuu sümaiwa paala, ²⁶ ee'iyatünüitpa joolu'u wamüin. Akaaliijünüşhii waya sünain ayaawataa saa'u sükajee tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa. Je aluwataanüşhii waya nütüma chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu sainküin mmakat süpüşhua süpüla nanoujainjanain nünain je süpüla naa'inrüinjatüin tü nuluwataakat anain. ²⁷ Anakaja joolu'u wa'waajüle wapüşhua chi Maleiwakai waneeshikai sünain Maleiwain, chi kekiikai ma'i sünain süpüşhua tü naa'inrakat. Anakaja kojutule nia watüma süpüla ka'ikat süpüşhua sünainjee tü miyo'ukat ma'i naa'inrakat Jesucristo. Amén, joo'uya waa'inraiwa tia.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana CORINTO

1-2 Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Cristo Jesús, Pablokai anülia, aneequushi taya nütüma chi Maleiwakai süka nücheküin taya süpüleerua nuluwatawaa. Otta tayakai nümaa chi wawalakai Sóstenes, wasaküin jia anoujashiikana nünain chi Maleiwakai chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Corinto, jia akataluushikana suulia jaainjala nünainmüin chi Maleiwakai sünaingee tü naa'inrakat Cristo Jesús. Anii joo taya ashajüin jümüin jiakana je sümüin tü anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua eekai süchuntüin nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo, sümaa niain Nasenyotsein wanaa wamaa saa'u aneequushin waya wapüshua nütüma chi Maleiwakai süpüla wayainjanain nüpüshin.

³ Achuntüshii waya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain anaa jümüin.

Aapaa analu'ut

⁴ Taapüin waneepia analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u, süka anamiashaatain ma'i nia jümüin sünaingee süpüshua tü naa'inrakat Cristo Jesús. ⁵⁻⁶ Yalayatshii jia nütüma chi Maleiwakai süpüla a'yatawaa nümüin sünaingee aküjaa nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, sümüin wayuu saa'u jaapaain tü nüchikikat waküjakat paala jümüin. Je akaaliijünüshii jia nütüma Cristo süpüla ji'raajünjachin chi Maleiwakai. ⁷ Je naapüin chi Naa'inkai Maleiwa jümüin wane'ewaare jukua tü atüjaakat süpüleerua a'yatawaa nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua jaa'in süma'inru'u ja'atapüin nii'yataainjachin wamüin wapüshua chi Wasenyotsekai Jesucristo. ⁸ Akaaliijüneena jia nütüma Maleiwa süpüla katsünjatüin jaa'in waneepia sünaingee tü jünoulakat süpüla lotünjatüin jukuaippa nu'upala so'uweena tü ka'i nii'yataainjachikat o'u chi Wasenyotsekai Jesucristo. ⁹ Shiimüin sünaingee jükaaliijüneenain süpüla katsünjatüin jaa'in, süka pansaain nünüiki chi Maleiwakai sünaingee naa'inrüin waneepia süpüshua tü nükjakat achiki wamüin. Nia aneekaka jia süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in nümaa chi Nüchonkai, chi Wasenyotsekai Jesucristo.

Akatajirawaa sulu'u tü outkajaaleekat

¹⁰ Saa'u jünoujain jüpüshua nünain chi Senyotkai Jesucristo, jalia jia suulia a'ülüjaajirawaa. Anakaja mäleka ayatüle jia sünaingee paa'inwaa sünaingee anoujaa süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in. ¹¹ Tawalayuwaa, taapa achikichii jia sütüma süpüshi tü wawalakat Cloé sünaingee jü'ülüjaajiraain.

¹² "Nikirajala taya Pablo", müsü waneerua ja'aka.

"Nikirajala taya Apolos", müsü nünüiki wane'e.

"Nikirajala taya Pedro", eeshi makai.

"Nia Cristo kekirajalaka taya", eeshi makai ne'e.

Shiimüin eera sünaingee jü'ülüjaajiraain je sünaingee ju'waataain sulu'u nukuaippa chi ekirajakai jia.

¹³ Jiakana anoujashiikana nünain Cristo, nnojotsü anain mäleka jükatajiraale tü jünoulakat sünaingee "Chi ekirajakai taya, nia Pablo" sünaingee namüin waneerua ja'aka. Chi akachennakai sünaingee tü kuruusakat

süpüla o'utinnaa aa'in, nnojishi tayain. Nia Cristo. Je tü woutisakat ananjee jia, nnojotsü shiain tü taa'inrakat. Shia tü naa'inrakat Cristo. ¹⁴⁻¹⁶ Naya tawoutisaajaka ne'e ja'akajee Crispo oo'ulaka Gayo je Estéfanas namaa na nüpüshikana. Nnojotsü sotüin taa'in müleka tawoutisaajüle noo'omüin. Taapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai saa'u nnojolin wainmain na tawoutisaajakana ja'aka, suulia "awoutisaajünüshii na wayuukana nütüma Pablo süpüla suushikajaain ne'e nüchiirua", suulia sümajüin wayuu jümüin. ¹⁷ Nnojishi ajütüin taya nütüma Cristo süpüla awoutisaajaa wayuu, nuluwataain taya süpüla taküjainjachin nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, sümüin. Shiimüin sünain pülashin chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin wayuu sünainjee ouktüin Cristo saa'u tü kuruusakat. Otta tayakai, müleka taküjüle nüchiki chi O'tte'erüikai süka pütchi tekiirujut ne'e, nnojoleena anoujain na wayuukana nünain Cristo süpüla o'tte'enna.

Atüjaa otta nüpülain chi Maleiwakai

¹⁸ Tü nüchikikat Cristo sünain ouktüin saa'u tü kuruusakat, malaa saa'in namüin na wayuu amüloulinjanakana sünainjee manoujain. Otta wayakana anoujashiikana, watüjaa aa'ulu tü pütchikat sünain shiain tü o'tte'ennakat ananjee waya nütüma chi Maleiwakai, süka pülashin nia süpüla nu'tte'erüin waya sünainjee ouktüin Cristo saa'u waainjala. ¹⁹ Shia tü nüküjakat achiki chi Maleiwakai sünain süshajünüin paala:

"Tü jülüjakat naa'in chi wayuu eekai kekiin naashin sünain nnojolin nünoujain tanain,
nnojotsü kasajatüin tamüin.

Amalajaweerü tatüma tü naashajaakat achiki,
süka pütchin nikiirujut ne'e".

²⁰ Soto jaa'in nakuaippa na wayuu kekiishiikana naashin sünain nay-ouktüin chi Maleiwakai, oo'ulaka nakuaippa na karalouktamaajanakana eekana manoujain, oo'ulaka na pütchipü'ükana eekana naashajaain pütchi nikiirujut müle'e. Müshi chi Maleiwakai nachiki: "Mayaashi-ije kekiin naya naashin, maa'insalii naya, süka nekirajün sünain tü shikirajakat anain tü manoujainsatkalüirua sainküin mma". ²¹ Nia Maleiwa kekiika, atüjaka nümüiwa. Otta chi wayuu eekai manoujain, nnojotsü nuuntüin ni'raajün chi Maleiwakai sükajee nikii ne'e nümüiwa, süka nnojolin shiain sukuaippain tia nütüma chi Maleiwakai süpüla ni'nnaajününjachin sütüma wayuu. Alu'ujasa müleka nünoujale nüchiki chi O'tte'erüikai, mayaasüje malaain saashin wayuu, o'tte'ennechi. ²² Na wayuu judiökana, wanaa sümaa naapün tatüma tü nüchikikat Cristo, nachuntüin tamüin taa'inrüin no'upala wane kasa pülasü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süpüla naapaainjatüin tü tamakat namüin. Je na "gentilekana", na nnojoliikana judiöin, shia nachekaka naapajeein sünüiki wayuu eekai kekiin naashin. ²³ Otta waya ekirajülüikana sünain tü shiimüinkat, tü waküjakat achiki, shia nüchiki Cristo sünain nükachennüin sütüma wayuu sünain tü kuruusakat süpüla ouktaa. Mayaasüje keke'erain süchiki tü kuruusakat namüin na judiökana, je mayaasüje malaain tü pütchikat namüin na gentilekana, ayatshi'iya waya aküjün süchiki. ²⁴ Akaajasa'a waya eenakuushikana nütüma chi Maleiwakai süpüla anoujaa, ja'itaina judiöin maa'aya aka eekai gentilein, kamalainsü wamüin tü pütchi nüchikikat Cristo chi O'tte'erüikai. Watüjaa aa'ulu sütüma sünain shiimüin sünain atüjain ma'i chi Maleiwakai, je sünain pülashin ma'i nia süpüla nu'tte'erüinjanain waya. ²⁵ Mayaasüje malaain nüchiki Cristo saashin wayuu, alana'aleeshia ma'i chi Maleiwakai

sünain atújain suulia ekirajaakat pütchi shikiirujut ne'e. Je mayaashije nnojolin púlain chi Maleiwakai saashin wayuu, alana'aleeshia ma'i nia sünain púlain suulia wayuu eekai su'waataain sulu'u sukuaippa ne'e sümüüwa.

²⁶ Tawalayuwaa, soto jaa'in jamakuaippaliin paala jeenakünaiwa'aya nütüma chi Maleiwakai süpüla anoujaa. Nnojoliishi wainmain ja'aka eekai atújain saashin wayuu, eekai kojutüin sütüma wayuu, otta eekai nachooiin washinnuu. ²⁷ Na wayuu "¿Kasakai ne'raajaka aa'u?" münakana amüin, naya aneekünaka nütüma chi Maleiwakai süpüla aapüljiaa na ayouktakana nia saa'u kekiin naya naashin. Je na wayuu malayaakana aa'in, naya aneekünaka nütüma süpüla aapüljiaa na yalayatshiikana naashin. ²⁸⁻²⁹ Je na wayuu nnojoliikana jamajanain amüinyüü natüma na manoujainsaliikana, na pülakana oulia naa'in süka nnojoliin washinnuüin, je na mojutkana sütüma wayuu, naya aneekünaka nütüma chi Maleiwakai süpüla nii'yatüinjatüin namüin na manoujainsaliikana sünain saja'lajaajeerüin tü nawashirüinkat so'u wane ka'i süpüla nnojolüinjatüin na'waataain sulu'u. ³⁰⁻³¹ Maa aka tü sümakat tü ashajünakat paala: "Anakaja nnojoliire ju'waataain sulu'u jukuaippa. Anasü müleka shiale ju'waataain alu'u tü naa'inrakat chi Maleiwakai jümüin". Aneekuushi waya süpüla nüpüshinjanain Cristo Jesús, süpüla sütüjaainjachin naa'u wayuu süpüshua sünain niain Maleiwa atújakai ma'i nümüüwa. Anajiraainapa waya nümaa Maleiwa nütüma Cristo, je akatannüinapa waya suulia waainjala sükajee tü naa'inrakat Cristo, saa'ujee niain aikkalaain süpüla awalaajaa waainjala süpüla taashinjanain waya suulia.

2

¹ Tawalayuwaa, tantaiwa'aya jünainmüin süpüla takújain nüchiki chi Maleiwakai jümüin, tü makújuukat paala sümüin wayuu, nnojoiishi taya a'waataain sulu'u kekiiwaa ju'upala je sulu'u keme'eriaa anüiki jümüin.

² Shia tale'eru'uka ne'e tekirajüinjatüin nüchiki Jesucristo jümüin sünain nükachennüin sünain kuruusakat süpüla ouktaa. ³ Mmoluwaasü taa'in jeema süka müin aka mamalainjeetkai saa'in jümüin tü takújainjatkat achiki jümüin. ⁴ Nnojoiishi tekirajüin jia maa aka nikirajia wane wayuu eekai nütüjain ma'i. Je nnojoiishi teme'ejüin aa'in jia süka pütchi eekai keme'eriain ma'i. Tountüin tee'yatüin sünain shiimüin tü takújakat achiki jümüin, süka niain akaalinjüin taya chi Naa'inkai Maleiwa Pülashikai. ⁵ Jütüjaa jumata saa'u sünain jünoujashiin sünainjee nüpülain chi Maleiwakai, nnojotsü sükajeejatüin keme'eriain tanüiki je nnojotsü sükajeejachin kekiin ma'i taya.

Atüjaa nünainjee chi Naa'inkai Maleiwa

⁶ Na wayuu alaüle'etkana naa'in sünain anoujaa, natújaweerü aa'u tü tekirajakat anain sünain shiain nünüiki chi Maleiwakai atújakai ma'i. Nnojotsü shikiirujutüin wayuu ne'e manoujainsat, mayaashije kekiin naya naajüin. Je nnojotsü nekiirujutüin na sülaülashiikana mma ne'e maa'ulu yaa. Mayaashije kekiin naya naajüin, amalajaweerü tü nekirajakat anain. ⁷ Tü tekirajakat anain, shiimüin sünain shiain tü nünüikikat chi Maleiwakai atújakai ma'i. Je paala, nnojolüiwa'aya sükumajünüin tü mmakat, nütüjaatüjülia aa'u Maleiwa tü naa'inrüinjatkat wamüin waya anoujashiikana so'uweena wane ka'i. Otta nnojotsü aküjünüin shia paala sümüin wayuu eekai manoujain. Ounjunnüsü suulia. Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua sükүjünüinjatüin wamüin joolu'u süpüla watüjaainjatüin saa'u kojutüin waya nütüma. ⁸ Na sülaülashiikana

mma manoujainsaliikana, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü naa'inreekat chi Maleiwakai wamüin waya anoujashiikana. Müleka nayaawatüleje saa'u, nnojoiishije noponojüin chi Senyotkai Jesucristo sünain niain kojutüin ma'i nütüma chi Maleiwakai, je nnojoiishije nakacherüin sünain tü kurusakat süpüla ouktaa. ⁹ Shia tü ashajünakat achiki paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

“Tü kasa anasü yapatüjütkat nütüma chi Maleiwakai napüla na aikana apüla nia,

nnojotsü aküjünüin achiki paala sümüin wayuu,

je nnojotsü e'nnüin sümaa sütüjaanüin aa'u sütüma wayuu”.

¹⁰ Otta joolu'u, ee'iyatünüsü shia wamüin nütüma chi Maleiwakai nükajee chi Naa'inkai.

Chi Naa'inkai Maleiwa, nütüjaa aa'ulu tü kasa jülüjakat saa'in wayuu sainküin mmakat süpüshua. Nnojotsü shiain nütüjaain aa'u tia sümüiwa, nütüjaa aa'ulu süpüshua tü kasa jülüjakat naa'in chi Maleiwakai.

¹¹ Nnojoiishi ein wane wayuu e'raajakai tü jülüjakat taa'in tale'eru'u tamüiwa. Müsia aka tü jülüjakat naa'in chi Maleiwakai, nnojoiishi ein wane wayuu atüjaakai saa'u. Nia ne'e atüjaaka saa'u chi Naa'inkai nümüiwa.

¹² Tü shiimainkat ekirajünakat anain waya, nnojotsü shiki-iru'ujejatiün wayuu manoujainsat. Nia chi Naa'inkai Maleiwa nümüiwa ekirajaka waya sünain tü shiimainkat. Aapünüshi nia wamüin nütüma chi Maleiwakai süpüla wayaawatünjatiün saa'u nütüma tü kasa anasü aapünakat wamüin, tü yapatüjütkat paala.

¹³ Je wanaa sümaa waküjün sümüin wayuu süchiki tü kasa anasü aapünakat wamüin, nnojoiishi aküjün waya süka pütchi wekirujut ne'e, maa aka tü naashajaakat na manoujainsaliikana. Shia waküjaka achiki tü pütchi ekirajünakat anain waya nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je na wayuu eekana ein namaa chi Naa'inkai Maleiwa, nayaawateerü aa'u tü waküjakat achiki sünain shiain nünüikin chi Maleiwakai.

¹⁴ Akaajasa na eekana nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa namaa, nayouktüin tü pütchi wekirajakat anain, süka malaain shia saa'in namüin. Nnojotsü nayaawatüin aa'u, süka makaaliijuun naya sünain nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

¹⁵⁻¹⁶ Shia tü ashajünakat achiki paala:
“Nnojotsü wayuu ayaawatakat saa'u tü jülüjakat naa'in chi Maleiwakai süpüla shikirajünjachin nia sünain wane kasa”.

Alu'ujasa wayakana anoujashiikana, süka ein chi Naa'inkai Maleiwa wamaa, wayaawata aa'u tü kasa jülüjakat naa'in Cristo. Je saa'ujee nükaaliijün waya chi Naa'inkai Maleiwa, wayaawateerü aa'u tü pütchi süküjakat wayuu wamüin, müleka shiimüinre oo'ulaka alawaale shia. Je müleka mojule sünüiki wayuu wamüin sünain shiyoujain wakuaiippa süka malaain tü waküjakat saa'in namüin, nnojoleerü kasajatiün wamüin sünüiki, süka watüjaain saa'u sünain shiimüin tü waküjakat.

3

Akatajirawaa sulu'u tü outkajaaleekat

¹ Tawalayuwaa, wanaa sümaa chajachin taya ja'aka, jo'uusü jaa'in sünain anoujaa nünain Cristo. Otta müsia joolu'u, ayatsia kee'ireein jaa'in tü kasa mojusü kee'ireekat naa'in na manoujainsaliikana. Je süka nnojoliin jüüjüün jia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojotsü jiyaawatüin aa'u tü tekirajakat anain. ² Tekirajünjese'e jia sünain tü shiimüinkat eekai mapüleein, süka isain jüchiki jüshatüin eekai kapüleein. Ja'itakaja maa'ulu yaa, nnojoliüyülia keraain jia süpüla ekirajünaa sünain kasa eekai kapüleein, ³ süka ayatüin keejiajn jümüin tü kasa mojusü nale'eru'ukat

na manoujainsaliikana. Aa'ayajiraashii jia sümaa juchunjiraain aa'in: ⁴ "Nikirajala taya Pablo", müsü waneeirua ja'aka. "Nikirajala taya Apolos", müshii wane'eya sünain ju'waataain sulu'u jukuaiippa. Sukuaiippa wayuu manoujainsat tia juu'ulakakat.

⁵ ¿Jamüshii ju'waataaka'a sulu'u takuaiippa? ¿Jamüshii ju'waataaka'a sulu'u nukuaiippa Apolos? A'yataalii ne'e waya nümüin chi Maleiwakai süpüla akaaliijaa jia sünain ekeroloo sünain anoujaa. Shia waa'inraka ne'e tü nuluwataakat anain waya chi Senyotkai wane'ewaare wakua sünain wa'yataain nümüin. ⁶ Müshii aka waya saa'in wayuu eekai saa'inmajüin wane yüüja, maa aka eein chi apünajakai otta chi o'yonüikai wüin saa'u tü pünajütkat. Otta chi miyo'ukai atüma, nia chi Maleiwakai. Aka'aya tayakai, süka taküjüin paala nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin, müshi aka naa'in chi apünajakai. Otta Apolos, süka nikirajüin jia tachikiru'u, müshi aka naa'in chi o'yonüikai wüin. Otta chi Maleiwakai, nia chi lotokai atüma tü jünoulakat. ⁷ Anakaja müleka kojutüle jütüma chi Maleiwakai wouliale'eya wayakana, mayaainje tayain e'ikajaa'in nüchiki Cristo jümüin, je mayaainje niain ekirajüin Apolos jia. Anashi kojutüle jütüma chi Maleiwakai, süka niain lotüin atüma tü jünoulakat. ⁸⁻⁹ Je wayakana wapüshua, shiimüin sünain wakaaliijünün nütüma chi Maleiwakai sünain wa'yataain nümüin ja'aka. Awalaajüneena waya wane'ewaare wakua nütüma saa'u tü kasa anasü waa'inrakat nümüin. Mayaasüje nnojolüin wanaawain tü wa'yataakat anain ja'aka, maa aka nnojolüin wanaawain tü aa'innakat sulu'u wane yüüja, tü kee'ireekat waa'in wane'ewaare wakua, shia kojutüinjachin chi Maleiwakai jütüma sünainjee tü waküjakat jümüin je sünainjee tü waa'inrakat ju'upala.

Müshi aka taya saa'in wayuu eekai ku'yamalin miichi. ¹⁰ Maa aka sojoitünün ipa mmolu'u palajana nütüma süpüla süikkalaain wane miichi, akaajaa tayakai sünain taküjüin nüchiki Cristo chi O'tte'erüikai jümüin süpüla jünoujainjanain nünain. Tountüin taküjüin nüchiki, süka nii'yatüin chi Maleiwakai na'anasia tamüin. Je maa aka kojuyain wayuu sünain akumajaa wane miichi, akaajaa jünain jiakana, eejana wane a'yataalii sünain ekirajaa jia wanaa tamaa. Otta joolu'u jiakana a'yataaliikana cha'aya Corinto, shiainjatü jikirajaka anain waneepia tü shiimüinkat. ¹¹ Müleka nnojoiere niain Cristo jikirajün achiki, nnojoleena o'ttaain na aapajakana jünüiki. ¹²⁻¹³ Müleka jikirajüle sünain tü nnojotkat kasain saamüin sümüin wayuu, atüjaaneerü aa'u so'u tü nükaliakat Cristo sünain mojuin ma'i tü ji'yataainkat, süka mojuiterüin so'u ka'ikat tia tü pütchi jikirajakat anain münma'a, maa aka sa'ajaain wane miichi eekai sükumajuushin ne'e süka alama. Otta müleka jikirajüle sünain tü shiimüinkat, atüjaaneerü aa'u so'u ka'ikat tia sünain anain tü ji'yataainkat. Nnojoleerü mojuin tü pütchi jikirajakat anain. ¹⁴ Müinka katsünre sünoula tü aapajakat jünüiki sütüma tü jikirajakat anain, walaajeena jia nütüma chi Maleiwakai saa'u tü ji'yataainkat. ¹⁵ Akaajasa müleka nnojorüle kasin saamüin namüin, nnojoleena jia walaain. Ja'itaina o'tte'enneenain jia, meena aka jia wane wayuu eekai shiyu'luushin sulu'ujee wane miichi jotüsü sümaa amüloulain sükorolo.

¹⁶⁻¹⁷ Waya anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua, aashin müin aka waya saa'in tü miichi a'waajüleekat chi Maleiwakai, süka yaain chi Naa'inkai sulu'u waa'in wane'ewaare wakua. Akatannüshii waya wapüshua nümüin chi Maleiwakai suulia waainjala. Je eere wane wayuu wakatajiraale tü wanoulakat nütüma, süsaleechi nia nütüma chi Maleiwakai saa'u tia.

¹⁸ Jiakana jüpüshua, jalia jia suulia jünouja'aluin pütchi alawaa ne'e aküjünakat jümüin natüma na manoujainsaliikana. Kekiishii naya saa'in namüin. Nachekekakala wanaawain jia namaa sünnain kee'ireein jaa'in tü mojustukat. Otta jiakana, maa aka keekiweere jia, anakaja müleka jücheküle tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, mayaashije sümalajüin jia wayuu. ¹⁹ Chi wayuu keekiikai so'ulu'u tü wayuu manoujainsatkalüürua, mala aa'inchi no'ulu'u chi Maleiwakai, maa aka tü ashajünakat achiki paala: "Chi e'rukai wayümüin sümüin wayuu, mayaashije keekiin naa'in nümüin, süsaleechi nütüma Maleiwakai". ²⁰ Je müsia wane ashajuushiya: "Chi eekai nu'waataain sulu'u keekiin so'ulu'u wayuu, nütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünnain malaain tü nu'waataakat alu'u". ²¹ Je sükajee tia, anakaja juu'ulaale suulia ju'waataain nalu'u na ekirajülikana, süka naa'inrüin chi Maleiwakai wainma kasa anasü jümüin. ²²⁻²³ Je nnojotsü naa'inrüin tia naa'ujee na ekirajakana jia. Naa'inrüin naa'ujee Cristo. Waya ekirajülikana, maa aka tayakai, Apolos, oo'ulaka Pedro, ajütüüshi ne'e waya jünainmüin nütüma chi Maleiwakai süpüla wekirajünjanain jia nüchiki Cristo chi Nüchonkai Maleiwa. Nia Maleiwa nümüiwa chi talatakai atüma jaa'in süma'inru'u katüin jo'u je süpalapünaa ouktaa, süka jütüjaain saa'u sünnain eenjanain jia waneepia nümaa.

4

Na Aluwataaushikana nütüma Cristo

¹ Je süka wajütüüshin jünainmüin nütüma chi Maleiwakai, anakaja müleka jirakaale wamüin maa aka wane a'yataalii nümüin Cristo sünnain ekirajaa jia nüchiki chi Maleiwakai, tü maküjuukat paala sümüin wayuu. ² Che'ojaasü tamüin taa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain taya chi Maleiwakai, maa aka na ajünalaakana wanaa tamaa. ³⁻⁴ Ja'itasüjasa mojuin sünniki wane wayuuirua ja'aka sünnain shiyoujain taya saaliijee tü ta'yataainkat nümüin Maleiwa, ja'itasüja mojuin nanüiki na sülaülashiikana mma tamüin saaliijee, nnojotsü jamajatüin shia tamüin. Nnojotsü shiyaawatüin aa'u wayuu müleka analein je müleka mojule tü ta'yataainkat. Akaajaa tayaka'iya, mayaasüje'e anain saa'in tamüin tü ta'yataainkat nümüin Maleiwa, isasü tachiki tatüjaain saa'u. Nia chi Senyotkai Jesucristo nümüiwa atüjaaka saa'u. ⁵ Je sükajee tia, anakaja nnojorule mojuin jünüiki sünnain jiyoujain ni'yataain wane juwala nümüin Maleiwa süpülapünaa tü nükaliaikat chi Senyotkai nüle'ejünjatkat o'u. Nii'yateerü so'u ka'ikat tia tü nale'eru'ukat na wayuukana napüshua, müleka analein je müleka mojule. Niecehi Maleiwa a'waajaka waya anoujashiikana so'u ka'ikat tia saa'u tü wa'yataainkat nümüin.

⁶ Tawalayuwaa, anuu tashajüin jümüin tüü, süpüla jütüjaainjatüin saa'u takuaippa sünnain ta'yataain nümüin Maleiwa, oo'ulaka nukuaippaya Apolos, süpüla sütütülaain jaa'in sünnain ji'yataain nümüin chi Maleiwakai. Aashin aluwataanayaa waya sünnain kojutajiraain wane'ewaare wakua. Nnojotsü anain müleka kachekala'atalüi waa'in. ⁷ Nnojotsü jaralüin alanaain sünnain anain suulia wane'eya no'ulu'u chi Maleiwakai. Müleka jütüjale süpüleerua wane kasa, shia süka jükaaliijünüin nütüma chi Maleiwakai, süpüla nnojoliinjanain ju'waataain sulu'u jukaippa, maa aka makaaliijuukai jia nütüma.

⁸ Jiyouktüin, saa'in tamüin, ekirajünaa je aluwataanaa watüma, süka jülanaain woulia jaashin, müsia laülaayuuin jia jümüiwa jaashin. Kasataalejese shiimüin sünnain laülaayuuin jia jümüiwa, jükaaliijeenaje waya. ⁹ Saa'in tamüin, e'itaanüshii waya Aluwataaushikana nütüma chi

Maleiwakai su'upala tü wayuukolüürua süpüshua je tü yolujaakalüürua süpüshua, süpüla shime'erainpalainjanain waya, maa aka nü'ünüükai waya Maleiwa sünain ni'itaan waya süpüla ouktaa. ¹⁰ Mayaashiije nüpüshin waya Cristo wanaa jümaa, mojetsalii waya jütüma, süka nnojölün kasain we'raajün aa'u je malaa'in tü waküjakat achiki saa'in jümüin. Otta müshi'iya jiakana, a'waataashii jia sulu'u jukuaippa sünainjee katsün jaa'in sünain anoujaa, je sünainjee kekiin jia jaashin. ¹¹ Mayaainje wa'yataain waneepia nümüin chi Maleiwakai, mojetsalii waya sütüma wayuu wainma sünain shi'rülüin wayumün wamün. Mepiasalii waya. Waraittühii waya sümaa jamü, münyaasü, otta mojuu ashe'in sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai. ¹² A'yataashii waya waneepia süpüla tü weküinjatkat aa'u. Mayaainje mojutün waya sütüma wayuu, waa'inrüin tü anasukat sümüin. Müleka shi'rüle wayumün wayuu wamün, achuntühii waya wane anaa nümüin chi Maleiwakai saa'u. Müleka jashichuukale wamün sünainjee waküjain nüchiki Cristo, wachecherüin waa'in süpüla. ¹³ Je müleka mojule sünüiki wamün wojuuna, anashii waya sümüin. Mayaainje wa'yataain nümüin chi Maleiwakai, ayatshi'iya waya mojutün sütüma wayuu, maa aka saa'in wane wasuura ojetünakat ne'e.

¹⁴ Tawalayuwaa, tamüsü jümüin tüü saa'u alin jia tapüla maa aka naa'in wane tachoo'in. Nnojotsü tashajün jümüin süpüla taapülüjünjanain jia süka. Süpülajatü süchiajaainjanain jia suulia jüüjüjün jia namün na wayuu eekai pülain naa'in woulia waya Aluwataaushikana. ¹⁵ Mayaashiije wainmain na aa'inmajüshiikana jia sünain tü jünoulakat nünain Cristo, waneeshia ne'e jüshi, nia chi akaaliijakai jia paala jikeroloiwa'aya sünain anoujaa. Taya jüshika'aya sünain tü jünoulakat, süka tayain aküjain palajana jümüin nüchiki chi O'tte'erüikai. ¹⁶ Je sükajee tayain müin aka naa'in wane jüshi, tachuntün jümüin süka süpüshua taa'in jüshatünjatün tü tanoulakat nünain Cristo. ¹⁷ Je joolu'u, süpüla takaaliijain jia sünain ashataa takuaippa, taluwataajechi Timoteo jünainmün. Aishi ma'i nia tapüla, müshi aka nukuaippa wane tachon tamün. Saa'u naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain chi Senyotkai, nüso'ireerü jaa'in sünain tü takuaippakat sünain anoujaa nünain Cristo Jesús. Je tü tekirajakat anain sulu'u tü outkajaaleekat sainküin mmakat süpüshua, shia tü taa'inrakat waneepia.

¹⁸ Tamüshii paala jia soo'opünaa nakuaippa na wayuu pülakana aa'in woulia waya Aluwataaushikana, na a'waataakana sulu'u nakuaippa. Müichijachiya male'ejün taya jünainmün naashin. ¹⁹ Müleka nücheküle tapüleerua chi Senyotkai, o'üneechi taya maalü jünainmün süpüla tatüjaainjatün naa'u nayakana müleka nukajatüle chi Naa'inkai Maleiwa tü naashajaakat, müleka pütchire ne'e nale'eru'ujeejatü. ²⁰ Tü na'waataakat alu'u, nnojotsü shiain süchiki nukuaippa chi Maleiwakai sünain aluwatawaa je sünain pülashin nia süpüla o'tte'eraa wayuu. ²¹ ¿Jameerü saa'in jümüin takuaippa tantapa jünainmün? Müleka noo'ulaale na wayuukana suulia pülaa aa'in, kamaneeejechi taya namün. Akaajasa nnojorule noo'ulaain suulia, jashicheechi taya namün.

5

Nüchiki chi wawala kaainjalakai

¹ Taapa achiküi waneeshia ja'aka sünain nu'luwajiraain nukuaippa sümaa wayuu jierü, tü nu'wayuusekat chi nüshikai. Kasalajanasü tia saa'innüle sa'aka tü manoujainsatkalüürua, süka mojushaatain ma'i shia.

² Atak, nnojotsü mojuin saa'in jümüin tü naa'inrakat chia wayuukai, aashin wayuuin anashii ma'i jia jaashin. Anakaja müleka jujuittirüle chi wayuukai ja'akajee jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Corinto. ³ Mayaainje nnojolin taya chain jümaa, jülüjashii jia taa'in. Je mojusü tamüin tü naa'inrakat chia wayuukai, maa aka eekai taya cha'aya jümaa. ⁴⁻⁵ Tamüshii paala jia sükajee tia: Wanaa sümaa jutkatüin jia a'waajüshiikana chi Wasenyotsekai Jesucristo, anakaja müleka jaapüle chi kaainjaraikai najapulu'u Satanás süka nünülia Jesucristo, süpüla nuu'ulaainjachin suulia naainjala. Ja'itaichi amüluleechin paala nia nütüma chi Yolujaakai, o'tte'enneechia ne'e nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo so'uweena tü ka'i niitaajeechikai o'u.

⁶ A'waataashii jia sulu'u jukuaippa sünnain anain sümaa yalataain wane juwala sümaa kaainjalaa. Nnojotsü anain tia. Müleka nnojoliin jüchiaain joolu'u chia wayuukai suulia naainjala, ki'reerü jümüin machiaalaa na juwalayuukana suulia kaainjalaa. ⁷ Saa'u jükatannüinapain nümüin chi Maleiwakai suulia jaainjala, anakaja kasalajanale jütüma aainjalaakat süpüshua eekat ja'aka. Soto jaa'in nakuaippa na judiökana paala sümaiwa. Sünnain nemi'ijaain tü "Pascuakat" anülia, no'utirapü'ü aa'inchi wane anneetchon saa'u naainjala na wayuukana. Otta müshia Cristo maa'ulu yaa sünnain nu'utinnüin aa'in saa'u waainjala, müshi aka naa'in chia anneetchonkai. ⁸ Je sükajee süla'ajaanüitpain woulia waainjala, anakaja müleka woo'ulaale suulia kaainjalaa, suulia kanainjiraain waya waa'in, je suulia wa'waataain sulu'u wakuaippa. Shia wa'waataweeka alu'u süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat Cristo wamüin.

⁹ Je sulu'u tü karaloukta tashajakat paala jümüin süpüleerua tüü, taluwataain jia sünnain jükatalaainjanain noulia na wayuu eekai na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. ¹⁰ Otta na kaainjaralii tashajakana achiki jümüin, nnojoliishii nayain na manoujainsaliikana. Müleka nayaleje jükatalaainjanain oulia na manoujainsaliü kaainjaraliikana, acheküin jükatalaain sa'akajee wayuu süpüshua. Süka jamüin, wainma na manoujainsaliikana eekai na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, eekai washireein ma'i naa'in, eekai kemeeraliin sükorolo wayuu, je eekai kamaleiwaseyaa'in. ¹¹ Na jükatalaainjanakana oulia, naya na juwalayuukana eekai na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, eekai washireein ma'i naa'in, eekai kamaleiwaseyaa'in, eekai mojuin nanüiki sujuuna wayuu, eekai neperüliin, je eekai kemeeraliin sükorolo wayuu. Anashii jükatalaale noulia ja'itaina jia neenakirüin sünnain wane ekawaa namaa.

¹²⁻¹³ Waya anoujashiikana, nnojoliishii e'itaanüin süpüla we'rajüinjatüin saa'u naainjala na manoujainsaliikana. Nieechi Maleiwakai kasalajanaka atüma namüin. Shia e'itaanaka apüla waya kasalajanainjatüin watüma naainjala na wawalayuukana, maa aka tü sümakat tü ashajünakat paala: "Jujuittira jümaala chi kaainjaraikai ja'akajee".

6

Akumajaa sukuaippa tü o'ttaakat

¹ Jiakana anoujashiikana, müleka ni'rüle wayümüin wane juwala jümüin, ¿aluwataajeena jia wane pütchipü'ü sümaa jünüiki sümaa jümaajiraain no'upala na manoujainsaliikana? ¿Jamüshii nnojoliika'a jukumajüin sukuaippa tia no'upala na anoujashiikana ne'e namüiwa?

² Soto jaa'in sünain wayeenain anoujashiikana kasalajanain atüma saainjala wayuu manoujainsat süpüshua so'uweena wane ka'i. ¿Jamataaka'a joo jia süpüla isain jüchiki akumajaa sukuaippa kasa eekai sülatüin jümüin? ³ Nnojo motüin jaa'in sünain wayeenain aapünüin amüin shikii tü yolujaakalüirua so'uweena ka'ikat tia. ¿Shiaka ma'i iseematüin jüchiki akumajaa sukuaippa kasa o'ttaakat jümüin? ⁴ Akaajasa joolu'u, müleka ni'rüle wayümüin wane juwala jümüin, ¿jamakuaippatsa'a juluwataaka'a wane pütche'ejachi manoujainsai nünainmüin chi juwalakai? ⁵ Tüü, süpülatü aapülijia jia. ¿Shiataapa süka nnojolin ein ja'aka eekai nütüjain süpüleerua akumajaa sukuaippa tü o'ttaakat jümüin? ⁶ Mojusü ma'i taa'in süka jümaünajüin namüin na juwalayuukana no'upala na manoujainsaliikana.

⁷⁻⁸ ¿Jamüshii jia machecherüinka'a jaa'in soo'opünaa ni'rala wayümüin chi juwalakai jümüin saa'u nimeejüin jükorolo? Tü maünaakat ja'aka jia anoujashiikana, suchiiruajatü akanajaa neerü nanainjee na juwalayuukana. Nnojotsü anain tia no'ulu'u chi Maleiwakai, süka nnojoliin aijiraainjanain jia maa aka tü nuluwataakat anain jia.

⁹ Aashin jütüjaain saa'u tü wayuu kaainjaratkalüirua, müiria nnojoliin ekerolüin nüma'anamüin chi Maleiwakai eere nuluwataain. Nnojoleerü ekerolüin na wayuu eekai nu'luwajiraain nukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je na wayuu kamaleiwaseyaashiikana, je na wayuu eekai nama'üjaain sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojoiakai su'wayuusein, je na tooloyuu ama'üjiraakana sümaa tooloyuu. ¹⁰ Jalia jia majayaa aka sukuaippa tü wayuu kaainjaratkalüirua sünain ka'ruwaraliin jia, sünain kee'ireein jaa'in washirüü, sünain jiperülüin, sünain mojuin jünüiki sujuuna wayuu, je sünain jimeejüin sükorolo wayuu. Müleka jaa'inrüle tia, shiümüin sünain nnojoleenain jikerolüin nüma'anamüin chi Maleiwakai eere nuluwataain. ¹¹ Shia tü naa'inrapü'ukat waneerua ja'aka paalainka. Otta müshi'iyaa joolu'u jia, ala'ajaanüitpa jaainjala juulia, je akatannünäpa jia suulia nümüin chi Maleiwakai. Je anajiraainäpa jia nümaa chi Maleiwakai nütüma chi Naa'inkai sünainjee tü naa'inrakat chi Senyotkai Jesucristo.

A'luwajirawaa akuaiippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo

¹² Otta naashin wane wayuukana cha'aya ja'aka, taashishii naya süpüla naa'inrüin kasa eekai ein ne'e. Otta saa'in tamüin, müleka nnojorule kasain saapüin jümüin tü jaa'inrakat, anakaja müleka juu'ulaale suulia. Je jalia jia süchepchijayaa tü kasa jaa'inreekat ma'i. ¹³ Saashin tia wayuukolüirua, nnojotsü mojuin nümüin chi Maleiwakai a'luwajirawaa akuaiippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka ne'e saa'in tü eküülü wekakat sünain nnojoliin mojuin nümüin, süka ni'itaalain wapüla süpüla weküinjatüin shia süpüshua. Otta tü tamakat joolu'u jümüin, nnojoliishi akumajuushin waya süpüla a'luwajirawaa wakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Shia e'itaanaka apüla waya kojutüinjachin chi Senyotkai watüma süka wakuaippa, süka niain laülaashin waa'u. Nnojo motüin jaa'in sünain saja'tteerüin mapeena tü we'irukukat je tü eküütakat süpüshua nütüma chi Maleiwakai. ¹⁴ Je so'uweena wane ka'i, oso'iraajeerü waa'in nütüma chi Maleiwakai Pülashikai ma'i, maa aka naa'in chi Senyotkai paala nüso'iraain aa'in nütüma süchikijee oktaa. ¹⁵ Soto jaa'in sünain nüpüshinapain jia Cristo, je nücheküin süpüleerua kojutüinjachin nia jütüma süka jukuaippa. ¿Jamakuaippalünjatü süpüla jüsütaain joolu'u nuulia Cristo süpüla jaapünjatüin jukuaippa sümüin wane wayuu

maa'insat? Shiimüin sünain mojuuteechin nia jütüma müleka jaa'inrüle tia. ¹⁶ Chi eekai nüma'üjaain sümaa wane maa'insat, waneesia ne'iruku, maa aka sümakat tü ashajuushikat: "Wane wayuu sümaa nu'wayuuse, a'aniraasü nakuaiippa". ¹⁷ Alu'ujasa jiakana, müleka jaapüle jukuaiippa nüümüin chi Senyotkai süpüla nümaainjanain jia, wanaawajiraweerü jaa'in nümaa.

¹⁸ Jalia jia suulia ju'luwajiraain jukuaiippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Maa aka een ainjalaa eekai nnojoliin kachajaalain ji'iruku sütüma, akaajasa müleka ju'luwajiraale jukuaiippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, shiimüin sünain kachajaaleerüin ji'iruku sütüma. ¹⁹⁻²⁰ Nnojotsü anain müleka jaa'inrüle tü jüchekakat ne'e jümüiwa, alu'ujasa shiale jaa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, süka een chi Naa'inkai sulu'u jaa'in wane'ewa'ire jukua, chi aapünakai nütüma chi Maleiwakai jümüin. Nuwalaajüin Cristo tü jaainjalakat süka tü nüshakat ouktapa nia, süpüla nüpüshinjanain jia, je süpüla kojutüinjachin chi Maleiwakai jütüma süka ji'iruku.

7

Soo'opünaa ka'wayuusee

¹ Saa'u tü jüshajakat achiki tamüin soo'opünaa müleka anale tü ma'wayuuseekat, tamüsü paala jümüin: anasüyaaje'e tü ma'wayuuseekat. ² Shiasa süka joulüin ma'i a'luwajirawaa akuaiippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, chi eekai nücheküin ka'wayuusein, anashi müleka ka'wayuuser. Je wane jierü, müleka sücheküle keechinyüü, anasü müleka keechinre. ³⁻⁴ Chi a'wayuuseekai, anakaja müleka nnojoiire niyouktüin ainkawaa sümaa tü nu'wayuusekat, ja'itakaje tü jietkat nümaa chi su'wayuusekai. Nnojotsü laülaain tü jietkat saa'u sukuaippa sümüiwa, nia chi su'wayuusekai laülaaka saa'u. Maa'aya aka chi a'wayuuseekai, nnojoiishi laülaain saa'u nukuaippa nümüiwa, shia laülaaka tü jietkat saa'u. Wanaawashii naya sünain laülaajirawaa saa'u nakuaiippa. ⁵ Müleka paa'inwajiraale jia sünain nnojoliin jainkaain sümaa ju'wayuuse süpüla aashajawaa kama'alu'u nümaa Maleiwa, anasü tia. Nnojo jülatirüin wainma ka'i suulia ju'wayuuse suulia nüma'ülapalajüin jia Satanás saa'ujee tia. Tashajüin tüü jümüin süka jo'uweein jaa'in. ⁶ Müleka ka'wayuuser jia, anasü tia, suulia kaainjalain jia nütüma Satanás. Nnojoliishii ta'allijain jia suulia ka'wayuusee suulia "nüsirü taya" jümajüin tamüin. ⁷ Kasataalejese müin aka taa'in na anoujashiikana napüshua sünain nnojoliin kee'ireein naa'in ka'wayuusee. Otta tatüjaa aa'ulu sünain nnojoliin wanaawain wayakana anoujashiikana. Eeshii eekai e'itaanüin nütüma chi Maleiwakai süpüla müinjanain aka takuaippa. Oo'ulaka wane, nnojo.

⁸ Otta jiakana tooloyuu je jeyuu ouktakana a'wayuuset, oo'ulaka jia ma'wayuusesaliikana, anasüyaaje'e müleka ayatüle jia jümüiwa'ain maa aka tayakai. ⁹ Otta müleka kee'ireere jaa'in ka'wayuusee, anashii müleka ka'wayuuser jia suulia müliajüin jaa'in sütüma.

¹⁰ Je tü tashajüinjatkat joolu'u, nnojotsü tanüiküin ne'e, shia tü nu-luwataakat anain chi Senyotkai jümüinjatü jiakana ka'wayuuseshiikana. Jiakana jeyuukana, nnojo jükatalaain nuulia ju'wayuuse. ¹¹ Otta müleka jükatalaale nuulia sümaa nnojoliin jütawein jüchikua nümaa, ayatüinjana jia sünain ma'wayuusee. Acheküshi jiite'erüin nia nüchikua. Otta jiakana tooloyuukana, nnojo juu'ulaain suulia ju'wayuuse.

¹² Je tü tashajüinjatkat joolu'u, jümüinjatü jiakana ka'wayuuseshiikana wayuu manoujainsat. Tüü, tanüiki ne'e, nnojotsü paala nikirajüin anain chi Senyotkai. Saa'in tamüin, müleka nnojorule sünoujain nu'wayuuse wane wayuu wanaa nümaa, je müleka ayateere shia nümaa, anakaja müleka nnojorule nuu'ulaain shia. ¹³ Je müleka nnojoiere nünoujain su'wayuuse wane wayuu wanaa sümaa, je müleka ayateere nia sümaa, anakaja müleka nnojoiere suu'ulaain nia. ¹⁴ Wane wayuu manoujainsai, ka'wayuuserere wane anoujashü, anashi nia sünainjee na'akain na nüchooinkana chi Maleiwakai. Mataaja'a wane wayuu manoujainsat, ka'wayuuserere wane anoujashi, anasü shia sünainjee na'akain na nüchooinkana chi Maleiwakai. Je anashii na nachooinkana na wayuukana sünainjee na'akain na nüchooinkana chi Maleiwakai. Müleka nakatannüle noulia na anoujashiikana, ¿jaraleerü akaaliijaka naya sünain tü nanoulakat?

¹⁵⁻¹⁶ Tawalaa, ¿pütüjaaka naa'u pükanajeechin pu'wayuusekai nümüin Maleiwa müleka ayatüle nia pümaa? Müleka nu'uneere, nnojo pa'aliijin nia. Nnojotsü kepin pümaa'ana. Nnojotpaja nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua pütkaain nümaa shii'iree makatüinjachin pümaa. Mataaja'a wane anoujashi, nnojotsü nütüjaain aa'u müleka nükanajeerüin tü nu'wayuusekat nümüin Maleiwa müleka ayatüle shia nümaa. Akaajasa su'uneere, nnojotsü kasain naa'inrüinjatüin süpüla makatüinjatüin nümaa.

¹⁷ Anakaja müleka ayatüle jia maa akaapü'ü wanaa sümaa jeenakünüin paala nütüma chi Maleiwakai süpüla jünoujain nünain Cristo, süka shia'inya naapajalain chi Maleiwakai jümüin. Anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuaiippa. Shiaale tü taluwataakat anain tü anoujasükalüirua sulu'u tü outkajaaleekat süpüshua. ¹⁸ Müleka jiale "na o'yotoonakana ata" jümaiwa, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuaiippa shii'iree "na mo'yotooju atachii" jümüneein. Je müleka jiale "na mo'yotooju atachii" münakat, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin joolu'u jukuaiippa shii'iree "na o'yotoona atachii" jümüneein.

¹⁹ Mayaashiije jia in na o'yotoonakana ata, mayaashiije jia in na mo'yotooju atachiikana, nnojotsü jamajatüin tia nümüin chi Maleiwakai. Shia anaka alu'u jaa'inrüle waneepia tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai. ²⁰ Acheküsü ayatüinjatüin tü jukuaiippakat paala wanaa sümaa jeenakünüin paala nütüma chi Maleiwakai. ²¹ Müleka piunale jia wanaa sümaa jeenakünüin, nnojo mojuin jaa'in sütüma tia. Otta müleka saapünüle taashii jümüin nütüma chi kachepchiakai jia, o'uneenaja nüma'anajee. ²² Chi eekai piunain wanaa sümaa neenakünüin nütüma chi Senyotkai, mayaashije ayatüin piunain nia, müchipa aka taashikai naa'in süpüla ni'yataain nümüin Cristo. Je chi eekai nnojolin piunain wanaa sümaa neenakünüin, eechipa joolu'u wane a'yataai nümüin Cristo. ²³ Taashiinapa jia suulia jaainjala sünainjee suwalaajünüin jaainjala nütüma Cristo. Je nnojoliinjana aluwataanüin jia joolu'u sütüma wayuu, niainjachi aluwataaka jia chi Maleiwakai nümüiwa. ²⁴ Tawalayuwa, müshi taya jümüin tachikua: Süma'inru'u ji'yataain nümüin Cristo, anakaja müleka nnojoliire jii'iratüin tü akuaiippaa jüma'angatüjütkat wanaa sümaa jeenakünüin paala nütüma chi Maleiwakai.

²⁵ Je saa'u tü jüshajakat achiki tamüin soo'opünaa jamüinjatüin jiakana ma'wayuusesaliikana, tamüsü paala jümüin: Sükajee nümüiajüin taya chi Senyotkai, nuluwataaka taya jünainmüin. Anashii müleka jaapüle tü taküjeetkat joolu'u jümüin. Tamüshii ne'e jia: Nnojotsüyaaje nümajalain tamüin chi Senyotkai. ²⁶ Saa'in tamüin, anakaja müleka ayatüle jia

jümüiwa, süka wainmain tü müliaa we'rakat waya anoujashiikana maa'ulu yaa sainküin mmakat. ²⁷ Chi wayuu eekai ka'wayuusein, anashi müleka nnojoiere nuu'ulaain tü nu'wayuusekat. Je chi eekai ma'wayuusein, anashi müleka nnojoiere nüchajaain süchiki ka'wayuusee. ²⁸ Otta müleka ka'wayuuserere nia, nnojotsü kaainjalain tia. Maa'aya aka wane jierü eekai ma'wayuusein, müleka ka'wayuuserere shia, nnojotsü kaainjalain. Tamüshii jia süka koo'omüinjüin jümüin tü müliaakat müleka jüchajaale ka'wayuusee.

²⁹ Tawalayuwaa, jülüja jaa'in tü taküjüinjatkat joolu'u jümüin. Jia ka'wayuuseshiikana, süma'inru'u jaa'inmajüin na ju'wayuusekana, anakaja müleka ji'yataale nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua jaa'in, süka saja'tteerüin maalü tü wakalia wa'yataainjatkat o'u nümüin chi Senyotkai. ³⁰ Je jiakana alapajüshiikana, anakaja müleka nnojoliere kakaliain jia sünaain alapajaa. Jia emi'ijashiikana, anakaja müleka nnojoliere kakaliain jia sünaain emi'ijaa. Jia ayalajülüikana, anakaja müleka nnojorule jaa'inanin ma'i waneepia tü jükorolokot. ³¹ Jia washinnuu oikkaaliikana korolo, nnojoo jaa'inanin ma'i waneepia tü washirü'ireekat. Shiimüin sünaain saja'lajaajeerüin tü mmakat je tü washirüukat süpüshua so'uweena wane ka'i.

³² Tashajüin jümüin tüü, süka tacheküin süpüleerua nnojoliinjanain jüshapataain aa'in saaliijee kasa wainma. Wane wayuu anoujashi eekai ma'wayuusein, jülüjüsü waneepia naa'in tü nüchekakat chi Senyotkai nüpüleerua, je naa'inreein ma'i tü nuluwataakat anain nia.

³³ Akaajasa wane eekai ka'wayuusein, shia jülüjaka ne'e naa'in waneepia tü ni'yataainkat otta müsia tü talatüinjatkat atüma saa'in tü nu'wayuusekat. ³⁴ Kapülejeerü nümüin aa'inraa tü nüchekakat chi Senyotkai nüpüleerua, süka jülüjain naa'in waneepia tü naatajatkat suulia. Maa'aya aka wane anoujasü ka'wayuusesü, jülüjasü ne'e saa'in waneepia tü shi'yataainkat anain je tü talatüinjatkat atüma naa'in chi su'wayuusekai. Akaajasa wane anoujasü eekai ma'wayuusein, je wane eekai ouktüin su'wayuuse, jülüjasü naa'in waneepia tü nüchekakat chi Senyotkai napüleerua, je naa'inreein süka süpüshua naa'in tü nuluwataakat anain naya. ³⁵ Tü tamakat jümüin, nnojotsü süpülatatüin ata'ulia jukuaiippa, süpülatatü takaaliinjüinjanain jia sünaain jaa'inrüinjatüin süka süpüshua jaa'in tü anasükat nüchekakat chi Senyotkai jüpüleerua.

³⁶ Wane wayuu, müliale shii'iree wane majayüt eekai kettaairüin sükalia süpüla ka'wayuusee, müleka ka'wayuuserere ma'i naa'in, anakaja nu'wayuuserere shia. Nnojoiishi kaainjalain süka tia. ³⁷ Akaajasa müleka nuuntule achecheraa naa'in sümaa ma'wayuusee, nnojotsü mojuin müleka ma'wayuuserere nia. ³⁸ Müleka nu'wayuuserere tü nümüraajüinikat, nnojotsü mojuin tü naa'inrakat. Otta müleka ayatüle nia sünaain ma'wayuusee, saa'in tamüin, alana'aleesia sünaain anain tü naa'inrakat.

³⁹ Wane jierü, kataiwa'aya no'u chi su'wayuusekai, nnojotsü anain süpüla ka'wayuusein wane naata nuulia. Müleka ouktüle nia, nnojotsü mojuin ka'wayuuserere shia süchikua. Chi su'wayuuseinjachikai, niainjachi wane wayuu anoujashi. ⁴⁰ Otta saa'in tamüin, alana'aleejeeria sünaain talatüin müleka ayatüle shia sünaain ma'wayuusein. Tamüsü tüü süka ein chi Naa'inkai Maleiwa tamaa.

¹ Saa'u tü jüshajakat achiki tamüin soo'opünaa tü ekawaakat shi'irukuk müüt aapünakat sütüma tü manoujainsatkalüirua sümüin tü sümaleiwaseyaasükalüirua, anuu tü tamüinjatkat jümüin: Püla aa'inchi waneeirua anoujashiikana ja'aka noulia na nawalayuuwana. Saa'in namüin, natüjaa aa'ulu tü anasükat süpüla naa'inrüin, süka natüjaain saa'u sünain nnojolin Maleiwain chi aapünakai amüin tü shi'irukukat müüt. Akaajasa müleka shiimüinreje sünain aijiraain jia jüpüla, akaaliijiraajeena jüpüshua sünain tü jünoulakat. ² Chi eekai nu'waataain sulu'u kekiin ma'i nia naashin, nnojoyülia yalayalain sünain anoujaa. ³ Otta chi eekai shiimüin sünain alin apüla chi Maleiwakai, e'nnaajünüshi nia nütüma süka nüpüshin nia.

⁴ Shiimüin tü jümakat: Nnojoshi Maleiwain chi aapünakai amüin tü shi'irukukat müüt. Watüjaa aa'uchi chi Wamaleiwasekai sünain niain waneeshin Maleiwain. ⁵ Mayaasüje wainmain tü maleiwayaasükalüirua chakat ipünaa oo'ulaka tü yaasükat mmolu'u, je mayaasüje kojutüin shia sütüma wayuu manoujainsat, ⁶ watüjaa aa'uchi chi Wamaleiwasekai sünain niain waneeshin Maleiwain. Nia Washika'aya, chi kama'anaje'ewaikai kasa süpüshua, chi kojutkai watüma nümüiwa. Otta müshia Jesucristo, watüjaa aa'uchi sünain niain waneeshin Wasenyotsein. Nia chi aapakai kataa o'u sümüin wayuu, chi kakumajalakai kasa süpüshua. ⁷ Otta ja'aka jia anoujashiikana cha'aya Corinto, eeshii eekai nnojoyüliain katsüin naa'in sünain anoujaa. Isayülia nachiki nayaawatüin saa'u sünain nnojolünjatüin kasajatüin wane maleiwayaasükat nümüin wane anoujashi. Je müleka nikeere tü aapajuushikat sümüin tia maleiwayaasükalüirua, yarütteerü naa'in sütüma saa'u pülain shia naashin, süka sotoyülü'inya naa'in tü maleiwayaasü nünoujapü'ükalüirua anain paala.

⁸ Otta jünüiki tamüin: "Nnojotsü shiain tü wekakat wountaka atüma wanaawajiraain waa'in nümaa chi Maleiwakai. Müleka weküle wane eküülü, nnojoliijeena alana'aleeinya waya sünain kojutüin nütüma chi Maleiwakai sünainjee tü ekawaakat. Je müleka nnojorule weküin shia, nnojoleena mojutüin waya nütüma saaliijee meküin". ⁹ Shiimüin tü jümakat. Laülaa jia jümüiwa süpüla ekaa tü aapajuushikat sümüin tü maleiwayaasükalüirua. Acheküshi niain soteein jaa'in chi matsüinkai aa'in sünain anoujaa, suulia sümälaja'alaain tü nünoulakat sütüma tü jaa'inrakat nu'upala. ¹⁰ Jütüjaa aa'ut sünain nnojolin Maleiwain chi aapünakai amüin tü shi'irukukat müüt. Akaajasa chi juwala matsüinkai aa'in sünain anoujaa, müleka ni'rüle jia sünain jiküin sulu'u tü a'waajüleekat tü maleiwayaasükat, eesü süpüla nüshatüin tü ekaakat wanaa jümaa. Isasü eera nüchiki niyaawatüin saa'u müleka anale tü naa'inrakat, shiataapa müleka mojule. ¹¹⁻¹² Mayaasüje nnojoleerüin amalajaain tü jünoulakat sütüma tü jaa'inrakat, eeshi süpüla sümälajaajeerüin nünoula chi juwalakai matsüinkai aa'in süpüla nuu'ulaain nuulia Cristo chi ouktakai naa'ujee. Kaainjalashii jia nuulia chi juwalakai saaliijee tia, otta nuulia Cristo. ¹³ ¿Kasa anaka süpüla waa'inrüin? Müleka sümälajaajeere nünoula wane wawala saa'ujee wane kasa waa'inrakat nu'upala, anakaja müleka nnojorule waa'inrüin shia piantua.

1 Eeshii waneerua eekai ayoujain tü ta'yataainkat nümüin Cristo. Anii taya asouktüin joolu'u shi'ipajee tü namakat tachiki: Mayaainje nnojolin eejachin taya nūmaa chi Wasenyotsekai Jesucristo maa aka na polookana piammüin Aluwataaushikana, shiimüinpaja sünain te'riin nia. Je sünainjee takaaliijain jia sünain ekeroloo sünain anoujaa nünain chi Senyotkai, jütüjaa aa'ut sünain shiimüin tayain wane Aluwataaushikai. Je laülaashi taya tamüiwa sünain tü ta'yataainjatkat nümüin chi Maleiwakai. 2 Jiakana, jütüjaa aa'uchi taya sünain tayain wane Aluwataaushikai, mayaashije nnojolin tayain wane Aluwataaushikai saajüin tia wayuukolüirua ja'akakat. Ne'rapa tü jünoulakat sümaa natüjaain saa'u sünain tayain chi ekirajakai jia, nayaawateechi aa'u taya so'uweena wane ka'i sünain tayain Aluwataaushin nütüma Cristo.

3 Anuu tü taküjakat ne'ipajee na mojukana anüiki tachiki: 4 ¿Nnojoliishijasa anain waya süpüla walawaa jütüma süpüla wekinnüin je wasinnüin saa'ujee wa'yataain ja'aka nümüin chi Senyotkai? 5 Je sünain waküjain nüchiki Cristo sainküin mmakat süpüshua, ¿nnojoliishijasa anain waya süpüla saapünüin wamüin süsapia tü wa'wayuusekat süpüla o'unaa wamaa, maa aka nümüin Pedro je napüshi na Aluwataaushikana oo'ulaka nimüliayuu chi Senyotkai? 6 Tayakai nūmaa Bernabé, wanaa sümaa waküjain nüchiki Cristo sümüin wayuu, ¿jamüshiisa wa'yataaka'a wane a'yatawaa yalapünaa süpüla tü weküinjatkat aa'u?

7 ¿Mawalaajuusaijasa wane surulaat? Awalaajünüshi. Je wane apünajüi, ¿a'alijinnüsü süchon tü nüpünajüinkat nuulia? Aapünüsü süpüla nikünjatüin. Oo'ulaka wane arüleejüi, ¿a'alijinnüsü süchira nürüleejüin nuulia? Aapünüsü süpüla nüsünjatüin. 8 Shiimüin sünain walaain chi wayuu eekai ni'yataain. We'riin tüü sainküin mmakat maa'ulu yaa, otta sulu'u tü nüshajakat Moisés. 9 Müsü tü ashajünakat nütüma: "Wanaa sümaa shi'yataain tü jüsachiratkat sünain asaichijaa tü jüpünajüinkat, anasü müleka nnojorule keimataalajain jütüma, süpüla shikünjatüin süpüshi tü süsaichijüinkat". Je pütchikat tüü, nnojotsüyaaje süpülain ekirajaa waya sünain aa'inmajaa wamü'ünüin, 10 alu'ujasa sünain awalaajaa chi eekai a'yataain wamüin. Chi apünajakai, talatajatü naa'in süka nikünjatüin süchon tü nüpünajüinkat. 11-12 Akaajaa waya ekirajakana jia sünain nüchiki Cristo, ¿nnojoliishijasa anain waya süpüla walawaa jütüma saa'u wa'yataain, maa aka napüshi na a'yataashiikana nümüin chi Maleiwakai ja'aka? Shiimüin sünain anain waya süpüla walawaa jütüma, süka wayain wane na Aluwataaushikana nütüma Cristo.

Akaajasa müleka shiyouktüle wayuu nüchiki chi O'tte'erüikai saaliijee wachuntüin walawaa, nnojoleena waya achuntüin awalaajünaa jümüin, mayaashijee müliain waya sünain che'ojain kasa wamüin. 13 Soto jaa'in sünain nawalaajünüin na judío a'yataashiikana sulu'u tü a'waajüleekat chi Maleiwakai. Wanaa sümaa no'utüin saa'in tü mürüt aapününjatkat nümüin chi Maleiwakai, aapünüsü namüin süpüshi tü asalaakat süpüla nekünjatüin shia. 14 Akaajaa wayakana aküjülüikana nüchiki chi O'tte'erüikai, nuluwataain chi Maleiwakai sünain wawalaajününjanain saa'u tü wa'yataainkat.

15 Otta tayakai, nnojoiishi achuntüin paala jümüin awalaajünaa. Je tü tamüitpakat jümüin, nnojotsü süpülajatüin joolu'u juwalaajüin taya. A'waataweechi taya sulu'u ta'yataain maja'uule nu'upala chi Maleiwakai, mayaainje oukteechin taya sulu'u müliaa. 16 Nnojoiishi taya a'waataain sulu'u taküjain nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu, süka ajütüüshin

ne'e taya nütüma chi Maleiwakai sünain aküjaa. Aisha'ajaa, ¿jamaataaleerüje takuaippa müleka nnojoire taa'inrüin tü nüjütakat apüla taya? ¹⁷⁻¹⁸ Aneekuushi taya nütüma chi Maleiwakai süpüla taküjain nüchiki chi O'tte'erükai sümüin wayuu, taa'inrakalaka tü nüjütakat apüla taya. Otta tü takuaippakat sünain aküjaa nüchiki sümüin wayuu, nnojoishi taya achuntüin walaawaa namüin. Je sünainjee tia, alana'alesia ma'i taa'in sünain talataa.

¹⁹ Tayouktüin awalaajünaa jütüma suuliajatü jüin aluwataain taa'u. Mayaainje laülaain taya tamüüwa, müshi aka taya saa'in süchepchia wayuu süpüshua süpüla takaaliijain naya sünain nanoujain nünain Cristo. ²⁰ Wanaa sümaa na'akain taya na judiökana o'unakana süchiirua tü nüshajakat Moisés, süpüla takaaliijünjanain naya sünain anoujaa nünain Cristo, taa'inrüin wanaa namaa tü nüshajakat achiki Moisés, ja'itaichi taya nnojolin o'unüin süchiirua tü nüshajakat Moisés maa aka nayakana. ²¹ Müsia aka takuaippa sünain na'akain taya na gentilekana sünain takaaliijeein naya sünain nanoujain nünain Cristo. Wanaa sümaa een taya na'aka, nnojoishi taya müin aka nakuaippa na judiökana. Mayaainje na'akain taya na gentilekana, nnojotsü taa'inrüin tü nüchijaakat oulia chi Maleiwakai saa'u to'unüin waneepia süchiirua tü nümakat Cristo. ²²⁻²³ Jülüjüsü taa'in waneepia tü taa'inrakat, süka tacheküin takaaliijeein wayuu süpüshua sünain nanoujain nünain Cristo. Müleka nümaale taya wane wayuu eekai isayüli'inya achiki nünoujain nünain Cristo, eesü taa'in suulia taa'inrüin wane kasa niyouktajakat anainjee tü taküjünjatkat nümüin. Teisaljün takuaippa shii'iree naapeein nüchiki chi O'tte'erükai taküjakat nümüin sümaa nünoujain nünain. Talatashaateerü taa'in müleka nünoujale.

²⁴⁻²⁵ Soto jaa'in nukuaippa wane wayuu ayoujiraai. Süpülapünaa tü ka'i niyoujiraainjatkat o'u, eki'rajaashi waneepia süpüla kalainjachin nia. Je sünain tü ayoujirawaakat, awataashi nia süka süpüshua nütsüin shii'iree nükanajeein wane kasa. Otta tü nükanajünjatkat sünain awatawaa, aja'tteerü maalü. Akaajasa tü wakanajeetkat waya anoujashiikana, matüjainsat aja'ttaa. Je sükajee tia, ji'yataa jümaala nümüin chi Maleiwakai süka süpüshua jaa'in süpüla juwalaajüneenain so'uweena wane ka'i nütüma. ²⁶ Je sükajee tia, sünain taküjain nüchiki Cristo, eesü taa'in waneepia sünain tü taa'inrakat süpüshua, maa aka chi eekai yalayalain sünain ayoujirawaa, maa aka chi eekai yalayalain sünain ashe'ejirawaa. ²⁷ Eesü taa'in waneepia suulia taa'inrüin tü süchekalakat taa'in tamüüwa, shia taa'inrüinjatka tü nüchekakat chi Maleiwakai tapüleerua sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erükai, suulia ne'e mawalaajuin taya nütüma so'uweena wane ka'i.

10

Achiajawaa sünainjee nachiki na judiökana

¹ Tawalayuwaa, süpüla jiyaawatüin saa'u tü taküjaitpakat jümüin, anakaja sofüle jaa'in nüchiki chi Maleiwakai wanaa sümaa naa'inmajün paala na watuushinuukana judiökana. Nujuittirüin naya chajee sulu'ujee Egipto, süka anamiain ma'i nia namüin. Nii'iyatüin namüin süka wane siruma eepünaainjanale no'unüin. Naa'inmajün naya sünain nu'unirüin pasanainpünaa sünain tü palaa kanüliakat Palaa Ishosü. Nnojoliishi emeronojooin shiroku tü palaakat, süka josoin shia napüleerua nütüma. ² Je sünain no'unüin süchiirua tü sirumakat je sünain nalatüin pasanainpünaa sünain tü palaakat, paa'inwajiraashii naya nümaa Moisés

chi nekiipü'ukai. ³ Chi Maleiwakai, eepü'ushi namaa sünain naapüin namüin tü eküülü nekapü'ukat. ⁴ Je Cristo, eepü'ushi namaa sünain aa'inraa tü kasa anasukat namüin, makat aka apülaje'eraa wüin eere alin münyaasü. ⁵ Otta müshi'iya na watuushinuukana, ja'itaina aa'inmajünapü'ün naya nütüma chi Maleiwakai eepünaale waraittün naya cha'aya sainküin isashiikat, eesüya ne'e waneepia na'akajee watta saalii eekai nnojoliin naa'inrüin tü talatakak atüma naa'in chi Maleiwakai. O'utinna aa'inchii naya nütüma saaliijee tü kasa mojusü naa'inrakat.

⁶ Sünainjee watüjaain saa'u tü alatakak namüin na watuushinuukana paala sümaiwa, achiajaanüshii waya maa'ulu yaa suulia kee'ireejün waa'in kaainjalaa maa aka naa'inrüin nayakana. ⁷ Anakaja nnojoliire jüüjüün waya sümüin tü namaleiwaseyaasükalüürua na manoujainsaliikana, maa aka tü naa'inrapü'ukat na watuushinuukana. Müsü tü ashajuushikat nachiki: "Tü wayuu judiokolüürua, na'waajün tü namaleiwaseyaasükalüürua na manoujainsaliikana sümaa emi'ijaa, ekawaa, asawaa, oo'ulaka oyonnajaa". ⁸ Je anakaja nnojoliire wa'luwajiraain wakuaiippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka tü naa'inrakat na watuushinuukana. Saaliijee tia, ouktüshii na'akajee maa aka 23.000 wayuu so'ule'eya wane ka'i. ⁹ Je anakaja nnojorule woo'ulakün naa'in chi Maleiwakai, maa aka tü naa'inrakat na watuushinuukana süpüla ouktünjanain naya sütüma wüi saaliijee tia. ¹⁰ Je anakaja nnojoliire keke'eraliin waya nümün chi Maleiwakai süpüleerua tü nüchekakat, maa aka tü naa'inrakat na watuushinuukana sümaa no'utünün aa'in nütüma wane aapiee ajütünakai süpüla süsalainjanain naya. ¹¹ Ashajünüsü nachiki na watuushinuukana wapüla waya katakana o'u maa'ulu yaa saa'ujee sülü'ülün nükalia chi Senyotkai süpüla niitaajeechin nüchikua. Tü alatakak namüin, ashajüna achikit süpüla süchiajaainjanain waya suulia waa'inrajün tü kasa mojusü naa'inrapü'ukat.

¹² Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaiippa sünain nnojoleenain jaa'inrüin kasa mojusü jaajün. Jalia jia, kaainjalashii taa jia maa aka na judiokana paala sümaiwa. ¹³ Oo'ulaküna aa'inchii waya wapüshua waneepia süpüla wojutuün sa'aka kasa mojusü. Otta wanaa sümaa juu'ulakünün aa'in, pansaasü nünüki chi Maleiwakai jümüin süpüla nükaaliijeenain jia. Juunteerü jüchecherün jaa'in su'unnaa tia, süka nii'yateerün jümüin sünain jamünjatün jujuuttia sa'akajee.

Achiajawaa suulia jüüjüwaa sümüin tü maleiwayaasükalüürua

¹⁴ Jia tawalayuu aikana tapüla, saa'u kasalajanain namüin naainjala na watuushinuukana nütüma chi Maleiwakai, juu'ulaa suulia jüüjüün sümüin tü namaleiwaseyaasükalüürua na manoujainsaliikana. ¹⁵ Kekiishii jia süpüla jiyaawatünjatün saa'u sünain shiümüin tü pütchi tashajeekat joolu'u jümüin. ¹⁶ Anakaja jülüjale joolu'u jaa'in tü ekawaa oso'ijitkat waa'in sünain ouktün Cristo. Wanaa sümaa weküin, wasüin, wanaawajiraasü waa'in nümaa chi Wasenyotseka. Waapün analu't saa'u tü asüshikat, süka wanoujin wapüshua sünain amülain nüsha saa'u waainjala. Je tü pankat, ashaletünüsü süpüla shikaanün watüma, süka wanoujin wapüshua sünain naapajiraain nikii süpüla ouktaa waa'ujee. ¹⁷ Ja'itaina wainmain waya, wanaawajiraasü waa'in wapüshua wanaa sümaa weküin tü waneesukat pan. ¹⁸ Maa aka nakuaiippa na judiokana sünain naapün nümüin chi Maleiwakai namü'ünün ouktakat saa'u naainjala, wanaawajiraasü naa'in nümaa chi Maleiwakai wanaa sümaa nekün tü asalaakat.

¹⁹ Soo'opünaa tü shi'irukukat mürüt aapünakat sütüma tü manoujain-satkalüirua sümün tü sümaleiwaseyaasükalüirua, anuu tü tamüinjatkat jümüin: Tü namaleiwaseyaasükat, je tü shi'irukukat mürüt aapünakat sümün, watüjua aa'ut sünain nnojolüin kojutüin watüma waya anou-jashiikana. ²⁰ Soto jaa'in: chi asülejünakai amüin, nnojoiishi niain chi Maleiwakai, shia kamüinka tü yolujaakalüirua. Mojuka'aka tamüin wanaawajiraainjatüin jaa'in sümää tü yolujaakalüirua. ²¹ Müleka jiküle tü apuushikat sümün tü yolujaakalüirua, je jüsüle tü asünakat wanaa sümää na'waaüin tü namaleiwaseyaasükalüirua, jamataaleerü süpüla wanaawajiraain jaa'in nümaa Cristo wanaa sümää jutkatüin jia sünain ekaa tü pankat je asaa tü asüshikat oso'ijitkat waa'in sünain tü naa'inrakat waa'ujee? ²² Je joolu'u, saa'u tü taküjaitpakat jümüin, jütüjaaitpa aa'ut tü kasa anasükat süpüla jaa'inrüinjatüin. Ja'itaina laülaayüin jia jümüiwa süpüla ekaa tü aapajuushikat sümün tü malei-wayaasükalüirua, müleka masütaajule jia sünain jaa'inrüin tü nnojotkat nücheküin chi Maleiwakai jüpüleerua, jüchchera jaa'in nüpüla.

Soo'opünaa laülaain nüümüiwa wane anoujashi

²³ Müshii jia: "Laülaa waya wamüiwa süpüla waa'inrüin kasa eekai een ne'e". Anuu tanüiki shi'ipajee tü jümakat: Müleka nnojorule kasain saamüin tü jaa'inrakat namüin na juwalayuukana, anakaja müleka nnojorule jaa'inrüin tia. ²⁴ Tü kasa anakat süpüla jaa'inrüin, shiainjatü tü jalouikat sümün wayuu wainma, nnojotsü shiainjatüin ne'e tü akaaliijikat jia jümüiwa.

²⁵ Müleka jiyalajünjanale asalaa chaa metkaaralu'u, nnojo jüsakirüin müleka shiale süpüshi tü shi'iruku mürüt apuushikat sümün tü malei-wayaasükalüirua. ²⁶ Soto jaa'in tü pütchi ashajuushikat: "Chi Maleiwakai, kakumalakai tü mmakat, nia kokoroloko tü kasakat süpüshua yaakat saa'u".

²⁷ Je müleka jeenajinnüle sünain wane ekawaa nipialu'umüin wane wayuu manoujainsai, anakaja müleka jiküle tü asalaa naapakat jümüin sümää nnojolüin jüsakirüin müleka apuushire sümün tü malei-wayaasükalüirua. ²⁸⁻²⁹ Akaajasa müleka nüümüle jümüin wane juwala matsüinkai aa'in sünain anoujaa: "Shiasa süpüshi tü shi'irukukat mürüt apuushikat sümün tü maleiwayaasükat", nnojoleerü jiküin niyaalu'u chi juwalakai süpüla jükaaliijainjachin nia sünain achecheraa tü nüoulakat.

Ja'itaina laülaain jia jümüiwa süpüla ekaa asalaa eekai een ne'e, anakaja jaa'inrüle waneepia tü akaaliijünjatkat wane juwala eekai matsüin naa'in sünain anoujaa. ³⁰ Ja'itaina jia aapüin analu'ut nüümüin chi Maleiwakai saa'u tü jikünjatkat, müleka mojule tü jaa'inrakat no'ulu'u chi juwalakai, anakaja nnojorule jiküin shia. ³¹ Wanaa sümää jikaain, wanaa sümää jüsaain, wanaa sümää jaa'inrüin eekai ein, anakaja müleka jaa'inrüle shia süpüla kojutünjachin waneepia chi Maleiwakai sütüma wayuu sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat. ³² Anakaja müleka jüsalajüle jukuaiippa su'upala wayuu süpüshua suulia jaa'inrüin tü kaainjaleetkat atüma naya, maa aka no'upala na judiökana, no'upala na gülele jia, aka oo'ulaka no'upala na anoujashiikana napüshua. ³³ Anakaja müle jia aka taa'in sünain takaaliijeein wayuu süpüshua. Tü taa'inrakat, nnojotsü tapülainjatüin tamüiwa, süpülatatü su'tte'ennünjatüin wayuu wainma.

¹ Anakaja muleka jüshatüle takuaippa maa aka tashatüin nukuaippa Cristo. ² Talatüsü ma'i taa'in süka nnojölün motüin jaa'in tü kasa anasü taa'inrapü'ukat ja'aka, je süka ayatüin jia sünain jünoujain tü shiimüinkat, tü nüchikikat chi O'tte'erükai takujapü'ukat jümüin.

³ Ayatshia taya joolu'u ekirajün jia sünain jamünjatün ju'waajia chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat. Chi laülaakai saa'u wane jierü, nia chi su'wayuusekai. Je chi laülaakai naa'u chi su'wayuusekai, nia Cristo. Oo'ulaka chi laülaakai naa'u Cristo, nia Maleiwa. ⁴ Aashin jütüjaain saa'u nakuaippa na wawalayuukana sulu'u tü outkajaaleekat sainküin mmakat süpüshua: Chi eekai tooloin, nnojotsü anain muleka kakuomale nia wanaa sümaa nüchüntün nümüin chi Maleiwakai su'upala wayuu je wanaa sümaa naapirün wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai. Mojutuyaasai Cristo nütüma muleka kakuomale nia sünain achuntaa, süka shii'iyatün sümüin wayuu sünain nnojolin laülaain chi Senyotkai naa'u.

⁵⁻⁶ Akaajaa wane jierü wanaa sümaa ein shia sulu'u tü outkajaaleekat, anakaja muleka kekiaalajale shia wanaa sümaa süchüntün nümüin chi Maleiwakai su'upala wayuu je wanaa sümaa saapirün wayuu nütüma chi Maleiwakai. Mojutuyaasai chi su'wayuusekai sütüma muleka nnojorule kekiaalajain. Watüjaa aa'tu wane jierü, maa aka mochorole shikii, japüijeerü shia süka tia. Akaajaa wane jierü, muleka nnojorule kekiaalajain sünain süchüntün nümüin chi Maleiwakai, shii'iyatün namün na suwalayuukana sulu'u tü outkajaaleekat sünain shiyouktün süpüleerua laülaain chi su'wayuusekai saa'u. Je sükajee tia, anakaja kekiaalajale shia.

⁷ Wane wayuu toolo, laülaa nia saa'u nu'wayuuse maa aka Cristo laülaain naa'u chi wayuukai. Wanaa sümaa nüchüntün nümüin chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat, kojutshi chi Maleiwakai nütüma muleka nnojore kakuomain nia. Otta wane jierü, wanaa sümaa süchüntün su'upala wayuu, anasü muleka kekiaalajale. Saa'inrüin tia süpüla shii'iyatünjatün nujut chi su'wayuusekai. ⁸ Soto jaa'in nüchiki chi Maleiwakai sünain nükumajün wayuu sümaiwa paala: Chi toolokai, nnojoiishi akumajuushin nia sünainjee tü jietkat, alu'ujasa tü jietkat nünainjeejatü chi toolokai.

⁹ Je chi toolokai, nnojoiishi e'itaanün süpüla tü jietkat, alu'ujasa tü jietkat, e'itaaushi nüpüla chi toolokai. ¹⁰ Muleka kekiaalajale tü jietkat wanaa sümaa süchüntün nümüin chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat, natüjaweerü aa'u na aapieekana chakana iipünaa sünain jüüjüün shia nümüin chi su'wayuusekai wanaa sümaa süchüntün.

¹¹ Anakaja muleka sotüle waa'in waneepia wayakana anoujashiikana: Saa'u wanaawajiraain waa'in wapüshua nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo, che'ojaasü namün na jieyuukana akaaliijünaa natüma na tooloyuukana, oo'ulaka na tooloyuukana, che'ojaasü namün akaaliijünaa natüma na jieyuukana wanaa sümaa wa'yataain nümüin chi Maleiwakai.

¹² Aashin akumajuushin tü jietkat nünainjee chi toolokai, akaajaa chi toolokai, sünain jemeishin nia sünainjee tü jietkat. Shiimün niain chi Maleiwakai kakumajalakai kasa süpüshua.

¹³ ¿Jamüsü jünüiki? ¿Anasü saa'in jümüin muleka süchüntüle wane jierü sünain mekiaalajain su'upala wayuu sulu'u tü outkajaaleekat? ¹⁴ Je wane wayuu toolo, muleka ka'waloulere, mojetsai nia sütüma wayuu, ¿aashi müin? ¹⁵ Alu'usa wane jierü miyo'ule su'wala, anasü shipitün süka tia. ¹⁶ Shia ne'e tü tamünjatkat soo'opünaa tia. Shia wakuaiappaka'aya tia sulu'u tü outkajaaleekat süpüshua. Nnojo jumata jü'ülüjaain saa'ujee tia.

Tü ekawaa oso'irakat waa'in nünain chi Senyotkai

17 Tachiajaainjana joolu'u jia saaliijee tü jaa'inrakat wanaa sümaa jutkatüin jia sulu'u tü outkajaaleekat, süka maamüin tü jaa'inrakat. 18 Taapa achikichii jia süna'in nnojoliin paa'inwajiraain wanaa sümaa juutkajaain. Nnojotpaja alawaawalain saa'in tamüin süpüshua tü aküjünakat achiki tamüin. 19 Püla aa'inchii jia noulia na juwalayuukana, süka talatüin naa'in chi Maleiwakai jümaa jiakana ne'e jümüiwa jaajüin.

20 Nnojo motüin jaa'in süna'in aluwataaushin waya anoujashiikana süpüla wakotchajaain süna'in weküinjatüin tü pankat oso'irakat waa'in nüna'in chi Senyotkai. Jiakana süna'in outkajawaa, nnojoiishi kojutüin jütüma Cristo. 21 Na antakana palajana, nnojoliishii na'atapajüin na nawalayuukana süpüla ekirawaa wanaa namaa. Eperuwaashii jia sümaa emirain süna'in yalain na juwalayuukana jamüsirüin. 22 Müleka ouktüle ma'i jia jamü, anakaja müleka jikaale je jüsaale chajee jipialu'ujee. Nnojoliishii jia ta'waajüin saa'ujee tü jaa'inrakat, süka mojutüin jütüma na anoujashiikana nüna'in chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat, je süka japülin jütüma na juwalayuu mojushiikana.

23 Taso'ireerü joolu'u jaa'in süna'in tü tekirajapü'ukat anain paalainka. Anakaja jülüjale jaa'in shia, süka niain kaküjalain shia tamüin chi Senyotkai. So'u tü ai aapünüinjatkat o'u nikii chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nu'utinnejachin aa'in, nakotchajaakalaka na nikirajüinkana süpüla neküinjanain nümaa. Naapaakalaka chi Senyotkai wane pan 24 süna'in naapüin analu'ut nüümüin Maleiwa. Nüshaletakalaka tü pankat süna'in nüümüin namüin: "Maa aka taapüin joolu'u jümüin tü pankat, meechia taya aapajiraain tekii jaa'u. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülatatü jaa'inrüin waneepia süpüla sotüinjachin jaa'in taya", müshi nia namüin. 25 Akaajaa tü naa'inrakat süka tü iitakat kalu'ukot wiino. Süchikijee nekaain, naapaakalaka shia süna'in nüümüin namüin: "Asüüshikat tüü, anuu jüsüitpain joolu'u, müsü aka sukuaippa tü tasha amülainjatkat süpüla nikeraajüinjatüin chi Maleiwakai tü pütchi jeket pansaatüjütkaalia nütüma. Tü waa'inrakat joolu'u, süpülatatü jaa'inrüin waneepia süpüla sotüinjachin jaa'in taya", müshi nia namüin. 26 Wanaa sümaa jika'walin tü pankat, jüsa'walin tü asüüshikat, sotechi jaa'in chi Senyotkai süna'in ouktüin nia jaa'u. Jaa'inreerü tüü waneepia süpülapünaa nüle'ejüin chi Senyotkai nüchikua.

27 Jülüja jumaala jaa'in jukuaippa süna'in jükotchajaain süpüla jiküin tü pankat oo'ulaka jüsüin tü asüüshikat süpüla sotüinjachin jaa'in chi Senyotkai. Wanaa sümaa jiküin tü pankat, müleka nnojorule kojutüin jütüma nukuaippa Cristo süna'in ouktaa, kaainjalashii jia nuulia sukajee tia. Je wanaa sümaa jüsüin tü asüüshikat, müleka nnojorule kojutüin jütüma tü nüshakat, kaainjalashii jia nuulia. 28 Sukajee tia, süpülapünaa jiküin tü pankat, jüsüin tü asüüshikat, anakaja jülüjale jaa'in tü jukuaipakat jütüjaaiwa saa'u müleka kojutule jütüma chi Senyotkai süna'injee tü jaa'inrüinjatkat. 29 Müleka mojutule jütüma nukuaippa chi Senyotkai wanaa sümaa jiküin oo'ulaka jüsüin, süsaleena jia nütüma. 30 Taapa achikichii jia süna'in wainmain eekai ayuulin ja'aka, eekai matsüin naa'in, je eekai ouktüin, süka mojutüin natüma chi Senyotkai wanaa sümaa nekaain tü pankat. 31 Akaajasa müleka jülüjale waa'in tü waa'inrüinjatkat süpülapünaa weküin, süpülapünaa wasüin, süpüla kojutüinjachin chi Senyotkai watüma, nnojoleena süsalain waya nütüma. 32 Süsalashii waya nütüma chi Senyotkai süka alin waya nüpüla, suulia sümaayajüin waya tü manoujainsatkalüirua.

³³ Tawalayuwaa, jütüjaaipaa aa'u joolu'u: Wanaa sümaa juutka-jaa'in süna'in ekawaa süpüla sotüinjachin jaa'in chi Senyotkai, anakaja ja'atapajiraale. ³⁴ Chi eekai ouktüin ma'i jamü, anakaja niküle nipialu'ujee nüma'ichiki suulia mojutujaain jütüma chi Senyotkai suulia süsalajuin ne'e jia nütüma.

Kettaaipaa joo tü tashajakat jümüin süchiki jükotchajaain süpüla jiküin tü pankat. Otta tantapa jünainmüin, tokoo'omüinjeeü jümüin tü tekirajeekat anain.

12

Tü watüjakat apüleerua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa

¹ Tawalayuwaa, saa'u tü jüsakitkat anain taya soo'opünaa tü jütüjakat apüleerua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, tacheküin süpüleerua jiyaaawatüinjatüin saa'u. ² Soto jaa'in jukuaiippa manoujainwa'aya jia nünain Cristo. Jüüjüüpü'üshii jia sümüin tü jümaleiwaseyaasükalüürua sümaa ju'waajapü'üin shia, mayaainje nnojolüin kasain anain apüla shia. ³ Je joolu'u saa'u jünoujainapain nünain Cristo, çjamushi süpüla jütüjaainjachin naa'u wane ekirajüi süna'in shiimüin nünüiki je alawaale shia? Müleka e'rüire wayumüin nia süka nünüiki nümüin Jesús, jütüjaaeechi aa'u nia süna'in nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. Alu'ujasa müleka nii'iyatüle sümüin wayuu süna'in niain Jesús laülaain naa'u, jütüjaaeechi aa'u süna'in shiimüin ein chi Naa'inkai Maleiwa nümaa.

⁴ Aapünüsü atüjaa wamüin waya anoujashiikana nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wountüinjatüin wa'yataain nümüin chi Maleiwakai. Mayaasüje katata'awain tü atüjaa aapünakat wamüin, waneeshia chi Naa'inkai Maleiwa süna'in eitajaa wamüin tü atüjaakat. ⁵ Je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü wa'yataakat anain nümüin chi Maleiwakai, waneeshia chi Senyotkai aluwataakai waya. ⁶ Je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü naa'inrakat chi Maleiwakai waka, waneeshia chi Maleiwakai aa'inrakat tü anasükat waka wayakana wapüshua.

⁷ Aapünüsü atüjaa wamüin wane'ewaare wakua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wakaaliijiraain wapüshua süna'in tü wanoulakat.

⁸ Nümüin wane, aapünüsü nütüma chi Naa'inkai Maleiwa atüjaa süpüleerua aapiraa wayuu süpüla aa'inraa tü anasükat.

Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua niyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua.

⁹ Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua yalayalaa aa'in süna'in anoujaa.

Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua ayaleraa eekai ayuulin.

¹⁰ Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa nütüma chi Naa'inkai süpüleerua naa'inrüin wane kasa anasü nütüjakat apüleerua chi Maleiwakai nümüiwa.

Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai.

Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua ayaawataa saa'u tü nümakat wane aküjai, müleka shiimüinre, alawaale shia.

Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua a'waajaa chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu.

Nümüin wane'eya, aapünüsü atüjaa süpüleerua niyaawatüin saa'u tia pütchikat.

¹¹ Chi atújakai atúma waya anoujashiikana wapúshua, nia chi Naa'inkai Maleiwa nümüiwa. Naapüin wamüin süka naa'in nümüiwa wane'ewaيرة wakua tü atújaakat süpüla wa'yataain nümüin chi Maleiwakai.

Akaaliijirawaa natüma na anoujashiikana

¹² Mayaasüje nnojolüin wanaawain tü watújakat apüleerua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, je mayaasüje nnojolüin wanaawain tü wa'yataakat anain nümüin Cristo, wayajira'alee ne'e wapúshua, maa aka saa'in sukuaippa waneesia wayuu. Mayaainje ein najapü, nüche'e, nuu'ui, no'u wane wayuu nünain, nnojoiishi sükatajiraain. Waneeshia ne'e nia. ¹³ Je wekerolapa sünaain anoujaa, o'ttúshii waya nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünaain wanaawajiraain waa'in nümaa Cristo. Je joolu'u süka eechipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u waa'in, wayajira'alee ne'e wapúshua, ja'itaina waya judíoain je gentilein, ja'itaina piunain je laülaain wamüiwa.

¹⁴ Anakaja sotüle jaa'in wane wayuu sünaain wainmain sü'ülia sünaain: eesü najapü, nüche'e, nuu'ui, no'u, otta süpúshua eekat nünain. ¹⁵ Ja'itasü müin tü nuu'uikat: "Süka nnojolüin najapüin taya, nnojotsü che'ojaain taya nümüin chi wayuukai", nnojotsü akatalaain suulia nukuaippa. Aya-teeria nünain waneepia. ¹⁶ Ja'itasü müin tü nüche'ekat: "Süka nnojolüin no'uin taya, nnojotsü che'ojaain taya nümüin chi wayuukai", nnojotsü akatalaain suulia nukuaippa. Ayateeria nünain waneepia. ¹⁷ Müleka eere no'u sümüiwa, iseerü nüchiki aapaa sünüiki wayuu. Müleka eere nüche'e sümüiwa, iseerü nüchiki aataa sheejuu niküin. ¹⁸ Soto jaa'in chi Maleiwakai sünaain nükumajüin waya sünaain nünouktüin wakuaiippa sulu'u tü nüchekakat wapüleerua. ¹⁹ Müleka eere wekii sümüiwa ne'e nütüma, isasü wachiki katünjatüin wo'u. ²⁰ Mayaasüje waneesüin wakuaiippa, nükumajüin waya sünaain wainmain wa'ülia wanain, je nnojotsü ein wa'ülia wanain nnojotkat che'ojaain wamüin.

²¹ "Nnojotsü kasain paamüin tamüin", nnojoleerü müin tü wo'ukot sümüin tü wajapukat, je nnojoleerü müin tü wekiikat sümüin tü woo'uikat. ²² Akaajaa tü wa'ülia eekai maamüin wamüin saa'in wamüin, che'ojaashaatasü. ²³ Je tü wa'ülia eekai nnojolüin kasajatuin wamüin saa'in wamüin, ayatsia waa'inmajüin. Oo'ulaka tü nnojotkat shi'rüinjatuin wayuu wanain, wa'atüin washe'in saa'u. ²⁴ Je tü eekai shi'rüinjatuin wayuu wanain, ayatsia ma'atujuin kuluulu saa'u. Aka'aya wayakana anoujashiikana, anouktünüshii waya nütüma chi Maleiwakai sulu'u tü nüchekakat wapüleerua. Chi mojetsai sütüma wayuu, kojutshi nia nütüma chi Maleiwakai. ²⁵ Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua nnojolünjanain wakatajiraain. Akaaliijiraainjana ne'e waya saa'u ajiiraain waya wapüla wapúshua. ²⁶ Müleka eere eekai müliain wa'aka, müliajiraajeena waya wapúshua nümaa. Akaajaa müleka eere eekai kojutuin sütüma wayuu wa'aka, talateerü waa'in wapúshua nümaa.

²⁷ Otta jiaakana anoujashiikana chakana Corinto, shiimüin sünaain jiaain nüpúshin Cristo wane'ewaيرة jukua. Müleka wanaawajiraale jaa'in, jiajiraajeena jüpúshua maa aka sukuaippa wane wayuu waneesia. ²⁸ Waya anoujashiikana wapúshua, e'itaanüshii waya sulu'u tü outka-jaaleekat nütüma chi Maleiwakai süpüla wa'yataainjanain nümüin Cristo. Aapünüsü atújaa wamüin wane'ewaيرة wakua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wakaaliijiraainjanain wapúshua sünaain tü wanoulakat. Nüneeküin chi Maleiwakai na Aluwataaushikana palajana. Je süchikijee tia, nüneeküin waneerua süpüla saapiee wayuu nünüiki. Je süchikijee tia, nüneeküin waneerua süpüla ekirajaa na nawalayuukana. Otta

nümüin wane'eya, aapünüsü atūjaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sūpūla naa'inrūin wane kasa anasū nütūjakat apūleerua chi Maleiwakai nümüiwa. Eeshi aapünakai amūin atūjaa eiyajaa eekai ayuulin. Eeshi aapünakai amūin atūjaa akaalinjaa wayuu. Eeshi atūjakai aluwatawaa sulu'u tü outkajaaleekat. Eeshi atūjakai a'waajaa chi Maleiwakai sūka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu.

²⁹ ¿Nüneeküin chi Maleiwakai wayuu sūpūshua sūpūla nayain na Aluwataaushikana? Nnojo. ¿Nüneeküin sūpūshua sūpūla saapieein wayuu nünüiki? Nnojo. ¿Nüneeküin sūpūshua sūpūla ekirajaa? Nnojo. ¿Atūjashii napūshua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sūpūleerua naa'inrūinjatūin tü nütūjakat apūleerua chi Maleiwakai nümüiwa? Nnojo. ³⁰ Nnojotsū atūjain wayuu sūpūshua eiyajaa wayuu. Nnojotsū atūjain wayuu sūpūshua a'waajaa chi Maleiwakai sūka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu. Nnojotsū atūjain wayuu sūpūshua ayaawataa tia pütchikat.

³¹ Jia chakana Corinto, anakaja shiale kee'ireein jaa'in atūjaa sūpūla akaaliijaa na juwalayuukana sūnain tü nanoulakat. Je tü takūjeetkat achiki joolu'u jümüin, alana'aleesia ma'i sūnain anasūin sūpūla jaa'inrūinjatūin shia waneepia saa'u jūkaaliijuushin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

13

Alii apūla wayuu

¹ Mūleka maalinre wayuu tapūla, nnojoleerū kasain saapūin tü tamakat sümüin. Ja'itairū keme'erian tanūiki, maa aka saa'in nünüiki wane wayuu eekai nütūjain ma'i je nünüiki wane aapiee eejeejachi Maleiwa, meerū aka ne'e saa'in shi'ira türoompa sūnain maamüinsat wamūin.

² Mūleka maalinre wayuu tapūla, nnojoleerū tountūin takaaliijain naya sūnain tü nanoulakat. Ja'itairū tayaawatūin saa'u tü kasa mayaawatujukat aa'u sütüma wayuu, mayaasūje aapūnūin tamūin atūjaa sūpūleerua e'itawaa taa'in sūnain anoujaa sūpūla taa'inrūin tü kasa isakat sūchiki wayuu, je mayaasūje te'itaanūin nütüma Maleiwa sūpūla saapiee wayuu nünüiki, mūleka maalinre wayuu tapūla, nnojoleerū kasain saapūin tü taa'inrakat.

³ Ja'itairū taapajiraalin tekii sūpūla ouktaa sūnainjee anoujaa, ja'itairū tasūlajūin tü tokorolokolūirua sūpūshua sümüin eekai che'ojaa'in kasa sümüin, mūleka maalinre wayuu tapūla, nnojotsū kasain saapūin tamūin, mayaasūje kojuteechin taya sütüma wayuu sūnainjee.

⁴ Mūleka shiimūinre sūnain alin tapūla wayuu, nnojoleerū akulajaain taa'in sūnain kamanewaa namūin, je nnojoleerū achunjain taa'in sūmaa ta'waataain sulu'u takuaippa no'upala sūnain pūlayaain taa'in noulia.

⁵ Nnojoleechi ji'iein taya noulia, je nnojoleechi e'rūlin wayumūin namūin. Nnojoleechi taya aashichijaain maalū namūin sūmaa nnojolūin motūin taa'in sūpūshua tü kasa mojusū naa'inrakat paala tamūin.

⁶ Mūleka shiimūinre sūnain alin tapūla wayuu, talateerū taa'in taapapa nachiki sūnain ayatūin naya sūnain tü shiimūinkat, akaajasa mojule nachiki, mojeerū taa'in.

⁷ Chi wayuu eekai alin tapūla, ayateechia taa'inmajūin je tanoujeerū waneepia tü nükūjakat tamūin. Ja'itashi kaainjalain nia, nnojoleechi taleejūin, sūka kee'ireein ma'i taa'in naa'inrūinjatūin tü anasukat nūchikua.

⁸ Tü aliikat apūla wayuu, ayateerū che'ojaa'in waneepia. Akaajasa tü wayuu eekai aapieein nünüiki Maleiwa, je eekai su'waajūin chi

Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, oo'ulaka eekai niyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua, nnojoleena che'ojaain so'uweena wane ka'i.

⁹ Je maa'ulu yaa, che'ojaayülia wamüin ekirajünaa sünain tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua, je che'ojaayülia wamüin aapinnaa süka nünüiki. ¹⁰ Otta so'uweena wane ka'i, nnojoleerü che'ojaain shia wamüin, süka eeejenain waya nümaa.

¹¹ Maa aka jintülüwa'aya taya, jo'uweesü taa'in süka tanüiki je süka tü jülüjapü'ukat taa'in. Mayaasü miyo'upa taya, alaüle'etshi taya taa'in.

¹² Aka'aya maa'ulu yaa, saa'u matüjaain waya saa'u süpüshua nüchiki chi Maleiwakai, müshii aka waya saa'in tepichi. Otta so'uweena tü ka'i washa'walaajatkat o'u nümülatu'u chi Maleiwakai, we'raajeechi nia maa aka ni'raajüin wayakanaya.

¹³ Anakaja joolu'u müleka ayatüle we'itaain waa'in sünain wanoujain nünain chi Maleiwakai, sünain kee'ireein ma'i waa'in tü kasa anasü naa'inreetkat wamüin, je sünain alin wapüla tü wayuukolüirua süpüshua waneepia. Otta tü alana'aleekat sulu'u anain süpüla waa'inrüin, shia alii apüla wayuu.

14

Tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu je tü aapiraakat süka nünüiki chi Maleiwakai

¹ Tamüshii paala jia jüchikua: Tü alana'aleekat sulu'u anain süpüla jaa'inrüin, shia alii apüla wayuu. Je anakaja müleka shiale kee'ireein jaa'in aapünaa amüin atüjaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Je tü atüjaa wanaakat süpüla kee'ireein jaa'in, shieesü tü atüjaakat süpüleerua aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai. ² Süka jamüin, chi a'waajakai chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, nnojishi aasha-jaashin namüin na nuwalayuukana, nia naashajaaka amüin chi Maleiwakai nümüiwa. Mayaasüje akaaliijuushin nia sünain a'waajaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, tü pütchi nu'waajakat aka, nnojotsü nayaawata aa'u na aapakana shia. ³ Chi wayuu aapirakai wayuu nütüma chi Maleiwakai, nükaaliijain na nuwalayuukana süpüla katsüinjatüin naa'in sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa ne'arakat. ⁴ Akaaliijünüshii nütüma napüshua'ale na sulu'ukana tü outkajaaleekat. Otta chi a'waajakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, süpülainjatü ne'e nütüsin nümüiwa sünain anoujaa. ⁵ Je sükajee tia, müleka eere wane wayuu cha'aya eekai niyaawatüin saa'u tia pütchikat, anasü müleka nüküjale shia namüin na nuwalayuukana süpüla katsüinjatüin naa'in sünain anoujaa sütüma. Müleka jütüjaleje jüpüshua süpüleerua a'waajaa chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, anasü tia tamüin. Otta müleka jütüjaleje jüpüshua süpüleerua aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai, alana'aleesia ma'i sünain anain, süka sükaaliijeenain waneepia na wayuukanairua sulu'u tü outkajaaleekat.

⁶ Tawalayuuaa, müleka tantataarüle joolu'u jünainmüin sünain ta'waajüin chi Maleiwakai süka pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, ¿kaseerü saapaka jümüin? Wanaa sümaa chapü'üin taya ja'aka sünain ekirajaa, takaaliijüin jia süpüla jiyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, sükajee taapirüin jia nütüma chi Maleiwakai, je sükajee taküjain jümüin tü ni'i'yatakak paala tamüin. ⁷ Soto jaa'in sukuaippa wane maasü. Mayaasüje nnojolüin waneein kasa kato'u shia, wacheküin watüjaweein saa'u tü shii'irajakat achiki. Müleka nnojorule

ja'yashin sulu'u tü shii'irainkat, nnojoleerü watüjaain aa'u tü jayeechikat. ⁸ Akaajaa sukuaippa wane jontoroyoi. Müleka nnojorule ja'yashin sulu'u shii'irain, nnojoleerü sütüjaain aa'u tü surulaatkalüirua tü aluwataanakat anain naya. ⁹ Aka'aya jiakana sünain ekirajaa na juwalayuukana sünain tü nanoulakat, müleka nnojorule ja'yashin sulu'u jünüiki, nnojoleerü kasain saapüin tü pütchikat namüin süka nnojolüin ne'raajüin shia. ¹⁰ Soto jaa'in sünain naata'awain sünüiki wayuu sainküin mmakat süpüshua suulia wanüiki. Müleka kache'ere waya sünüiki wane wayuu, watüjaajeerü aa'u tü saashajaakat achiki. ¹¹ Otta müleka mache'ere waya nanüiki, meena aka waya saa'in wayuu naatajatü namüin. Aka'aya mache'ere naya wanüiki, meena aka naya saa'in wayuu naatajatü wamüin. ¹² Saa'u kee'ireein jaa'in aapünaa amüin atüjaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, anakaja müleka shiale jücheküin tü jükaaliijainjatkat na juwalayuukana sünain anoujaa.

¹³ Chi a'waajakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, anashi müleka nüchuntüle aapünaa amüin atüjaa süpüla niyaawatüin saa'u tü pütchikat süpüla nüküjain shia namüin na nuwalayuukana sulu'u tü outkajaaleekat. ¹⁴ Müleka jaashajaale nümaa chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, nnojoleerü jiyaawatüin aa'u mayaasüje jüle'eru'ujeejatüin shia. ¹⁵ Je sükajee tia, ¿kasa anaka süpüla jaa'inrüin? Müleka jaashajaale nümaa chi Maleiwakai sünain jü'irajüin nümüin süka tü pütchi jüle'eru'upünaajatkat, acheküsü jülüjain jaa'in shia süpüla jiyaawatüin saa'u süpüla jüküjain shia namüin na juwalayuukana. ¹⁶ Müleka jaapüle analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka tü pütchikat, ¿jameechi chi juwala nnojokai ayaawatüin saa'u jünüiki? Nnojoleechi "Amén, shiimüin tia", müin nia, süka nnojolüin ni'raajüin shia. ¹⁷ Anasü sulu'u jaapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka tia pütchikat. Shia mojuka alu'u nnojoliin jükaaliijain na juwalayuukana süka.

¹⁸ Taapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka ta'waajüin nia wainmatua juulia süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu. ¹⁹ Otta sulu'u tü outkajaaleekat, ta'waajüin nia waneepia süka pütchi ja'yakat, süka tacheküin süpüleerua nayaawatüin saa'u na tawalayuukana tü tekirajakat anain. Mayaasüje palitchoin tü pütchi ja'yakat, anasü saa'in tamüin suulia wainma pütchi eekai me'raajuuin sütüma wayuu. ²⁰ Tawalayuwaa, anakaja müle aka jia wane jo'uu sünain jükatannüin suulia kaainjalaa. Otta sünain tü jülüjakat jaa'in sulu'u tü outkajaaleekat, juu'ulaa suulia jo'uweein jaa'in. Shia anaka alu'u jülaüle'erüle jaa'in.

²¹ Soto jaa'in tü nünüikikat chi Maleiwakai ashajuushikat paala sümaiwa:

"Na wayuu achiajaajeenakana tatüma na tapüshikana, naatajateerü nanüiki.

Ja'itaka'a tachiaain naya nakajee, nnojoleena oonoin sümaa tanüiki".

²² Nii'iyatüin chi Maleiwakai sünain jashichin namüin na watuushikana süka nüchiajaain naya sükajee wayuu naatakak anüiki. Otta maa'ulu yaa, ekirajünüshii waya nünain chi Maleiwakai sükajee aapinnaa süka nünüiki.

²³ ¿Jameena müleka jutkatüle jia sulu'u tü outkajaaleekat sünain ju'waajüin chi Maleiwakai jüpüshua süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu? Na jeketkana antüin ja'akamüin, eekai anoujashin otta eekai manoujain, "maa'insalii naya", meena naya süka nnojoliin nayaawatüin saa'u tü jaashajaakat achiki. ²⁴⁻²⁵ Otta müleka shiale naapajüin jünüiki jüpüshua sünain aapiraa nütüma chi Maleiwakai, nayaawateerü aa'u

sünain kaainjaraliin naya je sünain kasalajaneerüin namüin tü naainjalakat sünainjee tü jüküjakat achiki namüin. Nayaawateechi aa'u chi Maleiwakai sünain nütüjaain saa'u süpüshua tü jülüjapü'ukat naa'in, je sünain shiimüin sünain ein nia ja'aka. Je nasapainyo'ukeena naya sünain na'waajüin chi Maleiwakai wanaa jümaa.

Anakaja lotüle sukuaiippa süpüshua tü ad'innakat sulu'u tü outkajaaleekat.

²⁶ Tawalayuwaa, jülüja jumaala jaa'in tü tashajüitpakat jümüin süpüla katsünjatüin naa'in na juwalayuukana sünain tü nanoulakat sütüma süpüshua tü jaa'inrakat wanaa sümaa jutkatüin. Eeshii ja'aka sulu'u tü outkajaaleekat eekai nee'irajüin jayeechi, eekai nekirajüin jia, eekai naküjüin süchiki tü nii'iyatakat chi Maleiwakai, eekai na'waajüin süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, oo'ulaka eekai niyaawatüin saa'u tia pütchikat süpüla nüküjain shia sümüin tü nuwalayuukalüirua. ²⁷ Müleka eere eekai na'waajeein chi Maleiwakai süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, anashii müleka na'waajüle maa aka piama oo'ulaka apünüin shiale, shia ne'e, sünain pachukuatüin naya. Otta eeweeshi wane ja'aka eekai niyaawatüin saa'u tia pütchikat süpüla nüküjain shia sümüin tü nuwalayuukalüirua. ²⁸ Akaajasa müleka nnojire wane eekai niyaawatüin saa'u süpüla nüküjain shia sümüin tü juwalayuukalüirua, anakaja ko'utüle naya sulu'u tü outkajaaleekat sümaa na'waajüin chi Maleiwakai sulu'u naa'in ne'e.

²⁹ Je na juwalayuu atüjakana süpüla saapiee wayuu nünüiki chi Maleiwakai, wanaa sümaa jutkatüin jia sulu'u tü outkajaaleekat, anashii müleka nekirajüle maa aka piama oo'ulaka apünüin shiale. Je na wayuu aapakana nanüiki, anashii müleka jülüjale ma'i naa'in shia natüjaaiwa saa'u müleka shiimüinre nünüikin chi Maleiwakai shia. ³⁰⁻³¹ Je wanaa sümaa nikirajüin wane juwala, müleka nii'iyatüle chi Maleiwakai wane kasa nümüin wane awalaa ja'aka, anashi müleka nuu'ulaale chi wane nüpüleerua süpüla nekirajünjanain wane'ewaire nakua. Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jikirajiraain jüpüshua süpüla katsünjatüin jaa'in sünain anoujaa. ³² Jiakana atüjakana süpüleerua saapiee wayuu nünüiki chi Maleiwakai, anakaja müleka jülüjale jaa'in tü jikirajakat anain. Süka jamüin, jülüjasü ma'i naa'in na juwalayuukana süchiki tü jikirajakat anain naya süpüla natüjaain saa'u müleka shiimüinre nünüikin chi Maleiwakai shia. ³³ Jiakana aapajakana nanüiki, müleka jüsakireere soo'opünaa tü ekirajünakat anain jia, anashii jüsakirüle sünain nnojolin jü'ülüjaain. Nnojotsü nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua wa'ülüjaajiraainjanain, shia nüchekaka lotein wakuaiippa sünain jutkataa. Tüü, shia taluwataaka anain na anoujashiikana sulu'upünaa tü outkajaaleekat süpüshua. ³⁴⁻³⁵ Je wane awalaa jierü, müleka süsakireere soo'opünaa tü ekirajünakat anain, anasü süsakirüle chi su'wayuusekai süchikijee nepialu'ümüin. Shia anaka alu'u müleka sotüle saa'in tü nüshajakat Moisés soo'opünaa jüüjüünjatüin wane jierü nümüin chi su'wayuusekai.

³⁶ Eeshii ja'aka cha'aya Corinto eekai nayain namüiwa ne'e saa'in namüin sünain atüjawaa saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai. Nnojotsü shiimüin tia. ³⁷ Saa'u atüjain jia jaajüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla aapiraa wayuu nütüma, jütüjaajeerü saa'u tü tashajakat jümüin sünain shiain tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai. ³⁸ Müleka jiyouktüle tanüiki, nnojoluja shiimüin sünain atüjain jia nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

³⁹ Tawalayuwaa, tamüshii paala jia jüchikua: Anakaja müleka shiale kee'ireein jaa'in atüjaa süpüla aapiraa wayuu süka nünüiki chi Maleiwakai. Je müleka eere wane ja'aka eekai na'waajeein chi Maleiwakai sulu'u tü outkajaaleekat süka tü pütchi me'raajuukat sütüma wayuu, nnojo juu'ule'erüin naya suulia. ⁴⁰ Anakaja müleka lotüle sukuaippa süpüshua tü jaa'inrakat sulu'u tü outkajaaleekat sümaa nnojolin jü'ülüjaajiraain, süpüla talatüin naa'in chi Maleiwakai.

15

Wanaa sümaa nüso'iraain aa'in Cristo

¹⁻² Tawalayuwaa, anakaja joolu'u toso'irüle jaa'in sünaain nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, tü taküjapü'ukat paala jümüin, tü jaapaakat süpüla ju'tte'ennünjanain sütüma. Jüchechereerü jaa'in sünaain anoujaa müleka ji'itaale jaa'in sünaain anoujaa waneepia tü shiimüinkat taküjapü'ukat jümüin. Akaajasa müleka jiyouktüle shia, nnojoleerü kasain saapüin jümüin.

³ Tü ee'iyatünakat tamüin, tekirajüin jia sünaain. Alana'aleesia ma' shia sümaa anain, je anasü süpüla aapaanüin sütüma wayuu süpüshua. Müsü nüchiki Cristo taküjapü'ukat jümüin: Ouktüshi nia saa'u waainjala. ⁴ Ojoitünüshi nia sütüma wayuu, je süchikijee so'u apünün ka'i, süso'iraakalaka naa'in nütüma chi Maleiwakai. Shia tü ashajünakat paala nüchiki Cristo sulu'u tü karalokta nüchikimaajtkat Maleiwa. ⁵ Je süchikijee nüso'iraain aa'in, nii'iyataakalaka nümüin Pedro, oo'ulaka mapa, namüin na waneerua Aluwataaushikana. ⁶ Shiasa süchikijee tia, nii'iyataakalaka namüin maa aka 500 wawalayuu wanaa sümaa jutkatüin naya. Anaayülia wainma no'utku katüin o'u maa'ulu yaa, otta eeshii eekai ouktüinain. ⁷ Je süchikijee tia, nii'iyataakalaka nümüin Santiago oo'ulaka mapa namüin na Aluwataaushikana napüshua'aya. ⁸ Je mapa kakalia nachikijee nayakana, ee'iyataashi Cristo tamü'inya, mayaashije nnojolin nümaajachin taya paala maa aka nakuaippa nayakana.

⁹ Otta müsia joolu'u, mayaashije aneekuushin taya nütüma Cristo süpüla tayainjachin wane Aluwataaushikai maa aka nayakana, nnojotsü sükajeejatüin aa'inraa kasa anasü. Saa'in tamüin, nnojotsü wanaain sümaa kojutüin taya sütüma wayuu maa aka nayakana, saa'u te'rapü'üin wayümüin namüin na anoujashiikana nünain chi Maleiwakai sulu'upünaa tü outkajaaleekat sainküin mmakat süpüshua. Müliashii naya tatüma sümaa to'utirüin naa'in. ¹⁰ ¿Kasa aneekünaka anainjee taya? Aneekünüshi taya nütüma chi Maleiwakai süka anamiain ne'e nia tamüin. Je süka nii'iyatüin na'anasia tamüin, emetutsü ma'i tayataain nümüin nouliale napüshua na Aluwataaushikana. Tountüin tayataain nümüin, süka nükaalijain taya waneepia. ¹¹ Tü nüchikikat chi O'tte'erüikai taküjapü'ukat jümüin, shia'a ne'e tü nüchiki jaapaaitpakat süpüla ju'tte'ennünjanain sütüma. Shia tü naküjakat na waneerua Aluwataaushikana.

Tü oso'irawaakat aa'in süchikijee ouktaa

¹² Wekirajüin wayuu süpüshua sünaain süso'iraain naa'in Cristo süchikijee ouktaa. Je sükajee tia, nnojo jaapaain sünüiki wayuu "matüjünsat oso'irawaa saa'in wayuu" makat. ¹³ Müleka matüjünreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoihsije oso'iraain aa'in Cristo. ¹⁴ Je müleka nnojoruleje nuso'iraain aa'in Cristo, nnojotsüja'a kasain saapüinjatüin jümüin tü nüchiki waküjakat jümüin. Akaajaa ne'e sukuaippa tü

jünoulakalüya. ¹⁵ Müleka matüjünreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije nuso'ire'erüin aa'in Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa, je alawaaje ne'e tü waktüjakat jümün nüchiki chi Maleiwakai sünain nuso'ire'erüin naa'in chi Nüchonkai. ¹⁶ Müleka shiimünreje sünain matüjün oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije oso'iraain aa'in Cristo. ¹⁷ Je müleka nnojoruleje nuso'iraain aa'in Cristo, nnojotsüja'a kasain saapüin jümün tü jünoulakat, je nnojotsüja'a ala'ajaanün jaainjala juulia, ¹⁸ otta na juwalayuu anoujakana nünain Cristo eekai ouktüin, amülouishiija'a naya. ¹⁹ Müleka nnojoruleje shiimün sünain süso'iraainjatüin waa'in süchikijee ouktaa, nnojoluja'a mata kasain anain apüla wanoujain nünain Cristo.

²⁰ Je joolu'u tamüshii paala jia süka süpüshua taa'in: Shiimün ma'i sünain nuso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa. Je sükajee süso'iraain naa'in, watüjaa aa'ut sünain süso'iraainjateerüin waa'in wayakanaya süchikijee ouktaa. ²¹⁻²² Soto jaa'in nüchiki Adán paala sümaiwa. Ouktüshi nia saaliije naainjala. Maleeirüma'aka ouktüin wayuu süpüshua saa'u saainjala maa aka naa'in. Otta nünainjee Cristo, suuntuin joolu'u wayuu katüin so'u. Oso'iraajeerü waa'in waya anoujashiikana wapüshua süka wanaawajiraain waa'in nümaa. ²³ Oso'iraasü naa'in Cristo palajana. Je oso'iraajeerü waa'in wayakanaya süka nüpüshin waya. Je sükajee süso'iraain naa'in palajana, watüjaa aa'ut sünain süso'iraainjateerüin waa'in so'uweena tü ka'i niitaainjateetkat o'u nüchikua.

²⁴⁻²⁶ Süchikijee nüle'ejüin Cristo, aluwataajeechi nia süpüla nükanajünjanain na nü'ünükana. Ja'itaina pülashin na sülaülakana yolujaa, akanajuweena napüshua nütüma. Je süchikijee nükanajün na nü'ünükana napüshua, oo'ulaa meeria tü ouktaakat nütüma. Je wayakana anoujashiikana, sünainjee wayain nüpüshin Cristo, o'üneena waya nütüma nüma'anamüin chi Washikai Maleiwa chaa ipünaamüin eere nuluwataain. Aja'lajaa meeria tü kasa we'rakat yaa mmolu'u je tü chakat cha'aya ipünaa sirumatu'u so'uweena tia ka'ikat. ²⁷ Ashajünüsü paala süchiki tüü: "Akanajuweerü tü kasakat süpüshua'aya süpüla jüjüünjatüin shia nümüin Cristo". Mayaasüje "kasa süpüshua" sümüin tü pütchikat, nnojotsü aashajaain nüchiki chi Maleiwakai sünain jüjüünjachin nümüin Cristo. Saa'u pülashin chi Maleiwakai, nia akanajitka Cristo tü kasakat süpüshua. ²⁸ Je jüjüüpa kasakat süpüshua nümüin Cristo chi Nüchonkai Maleiwa, jüjüüjeechi nia nümüin chi Nüshikai. Nieechikalaka Maleiwa laülaain saa'u kasakat süpüshua'ale.

²⁹ Soto jaa'in sukuaippa tü wayuu manoujainsatkalüirua o'oojakana namüin na eekai ouktüin. Müleka matüjünreje oso'irawaa saa'in wayuu süchikijee ouktaa, nnojotsüje naa'inrüin shia. ³⁰⁻³¹ Je müshia tayakai, mayaainje takaaliijüntüin nütüma chi Wasenyotseka Jesucristo süpüla ta'yataainjachin ja'aka, te'rüin müliaa sünainjee. Müleka matüjünreje oso'irawaa saa'in wayuu, nnojoishije taya achecherüin taa'in su'unnaa tia ³² oo'ulaka su'utpünaa tü ne'ralakat wayümüin tamüin na wayuu jashichikana tamüin yaaya Éfeso.

"Anashii wemi'ijaale ne'e,

süka sülü'ülüin wakalia süpüla ouktaa",

müshije ne'e taya jümüin. ³³ Nnojo jaapaain pütchi eekai müin aka tüü. ³⁴ Anakaja müleka japüire jia saa'u tü kasa mojusü jaa'inrakat, süka eeyülüinya wayuu eekai manoujain nünain chi Maleiwakai ja'aka. Juu'ulaa jumaala suulia kaainjalaa je suulia jüjüün jia namüin na

ekirajüliikana sünain alawaa süchiki tü oso'irawaakat aa'in sütüma wayuu.

Wakuaippa waso'iraapeena aa'in

³⁵ Joolu'u, naya tasouktajanaka e'ipajee na asakitkana sünain jamünjatüin nukuaippa chi Maleiwakai sünain nuso'ire'erüin saa'in wayuu, je sünain jamünjatüin sukuaippa wane wayuu süchikijee süso'iraain saa'in. ³⁶ Na'alainyaakai saa'in tamüin türa asakiraakat. Soto jaa'in sukuaippa wane waüyee süchikijee sojoitünüin mmaapü. Müleka nnojorule süpottüin tü sütakat, nnojoleerü osotüin shia. ³⁷ Tü ojoitünakat yaa mmaapü, nnojotsü shiain tü pünajütkat, shia tü waüyeekat ne'e, maa aka maikki je pitshuushi. ³⁸ Chi Maleiwakai, ni'itaanin tü pünajütkat sünain naata'awain sukuaippa nütüma. ³⁹ Akaajaa waya wayuukana, naatajatü wakuaippa suulia mürüt, suulia wuchii oo'ulaka suulia jime. Naata'awai sukuaippa kasa süpüshua. ⁴⁰ Akaajaa tü kasa anakat ma'i we'rüin chaa iipünaa, naata sukuaippa suulia tü we'rakat anain ma'i yaa mmalu'u. ⁴¹ Naatajatü nukuaippa chi ka'ikai suulia nukuaippa chi kashikai. Akaajaa tü jolotsükalüüria, eesü eekai miyo'uin no'u sünain chuwatüin, je eesü eekai jo'uuchoin no'u.

⁴²⁻⁴³ Aka'aya wayakana, pejepa waya süpüla ouktaa, matsüinsat waa'in. Otta wojoitünapa süchikijee ouktaa, aja'lajaasü tü we'irukukat yala, je mojetsat sütüma wayuu süka saja'lajaaitpain. Otta so'uweena tü ka'i süso'iraainjatkat o'u saa'in wayuu, ee'iranajaweerü wakuaippa süpüla nnojolüin saja'lajaain. Katsünjeerü waa'in. Je kojuteena waneepia waya süpüla ka'ikat süpüshua nütüma chi Maleiwakai. ⁴⁴ Tü sükuaippakat wayuu yaa mmalu'u, naata suulia akuaippaa cha'aya iipünaa nüma'ana chi Maleiwakai. Ke'irukushii waya kataiwa'aya wo'u yaa mmalu'u, otta süchikijee süso'iraainjatüin waa'in, ee'iranajaweerü wakuaippa süpüla katüinjatüin wo'u nümaa chi Maleiwakai waneepia.

⁴⁵ Je Adán, aapünüsü kataa o'u nüümüin, maa aka sümakat tü ashaju-ushikat: "Akumajünüshi Adán, chi palajachikai wayuu, sünain saapünüin kataa o'u nüümüin". Otta Cristo, nia aapaka kataa o'u sümüin wayuu. ⁴⁶⁻⁴⁷ Chi eweetakai palajana, nia Adán. Müshi aka saa'in wayuu süpüshua yaa mmalu'u sünain naapünüin amüin kataa o'u. Je chi eweetakai chiirua, nia Cristo. Nüma'anajeejachi nia chi Maleiwakai je antüshi süpüla naapüinjachin kataa o'u sümüin wayuu. ⁴⁸⁻⁴⁹ Kataiwa'aya wo'u, müshii aka waya naa'in Adán sünain wayuüin waya. Je süso'iraapeena waa'in, meena aka waya naa'in Cristo, süka shii'iranajajeerüin wakuaippa süpüla ayateenain waya nümaa cha'aya iipünaa.

⁵⁰ Tawalayuwaa, tamüshii paala jia jüchikua: Sünain wayuüin waya, aja'lajajeerü tü we'irukukat ouktaa waya. Je müleka nnojorule shii'iranajain wakuaippa, nnojoleena waya ayatüin nümaa chi Maleiwakai waneepia chaa eere nuluwataain. ⁵¹⁻⁵² Taküjeerü achiki joolu'u jümüin tü nnojotkat atüjaanüin aa'u paala: Eejeena eekai kateenain no'u wanaa sümaa nüle'ejüin Cristo. Je waya anoujashiikana eekai kateenain wo'u nüpüla, namaa na eekai ouktüin paala, ee'iranajaweerü wakuaippa waapapa shi'ira wane jontoroyoi chajee iipünaajee. Oso'iraajeerü naa'in na eekai ouktüin sümaa shii'iranajaweerüin nakuaiippa. Je wayakana katakana o'u, ee'iranajaa meeria wakuaippa wanaa namaa, süpüla nnojoliinjanain aja'lajaain wakuaippa süchikijee tia. ⁵³ Müina nnojoliin ouktüin waya piantua, süka taasheerüin tü wakuaippakat suulia aja'lajawaa. ⁵⁴ Je so'u tü ka'i taasheetkat o'u wakuaippa suulia aja'lajawaa, watüjaajeerü aa'u sünain nnojoleenain ouktüin waya piantua. Je so'u tia

ka'ikat, ekeraajeerü tü nünüiki Maleiwa makat: "Nnojo mmolüin jia seema tü ouktaakat, süka takanajüitpain shia". Je wane'e: ⁵⁵ "Nnojoliinapa joolu'u waya mmolüin seema tü ouktaakat, süka nükanajüitpain shia chi Maleiwakai". ⁵⁶ Mmotshii waya paalainka seema tü ouktaakat, süka kaainjaraliin waya wapüshua, je süka ouktajachin chi eekai kaainjaralin saashin tü nünüikikat chi Maleiwakai nüshajakat Moisés paala. ⁵⁷ Otta sünainjee süpüshua tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo, nükanajüitpa tü ouktaakat chi Maleiwakai wapüleerua. Joo'uya waa-paiwa miyo'ushaata analu'ut nümüin saa'u tü naa'inrakat.

⁵⁸ Tawalayuwaa, jia aikana tapüla, süka nükanajüitpain chi Maleiwakai tü ouktaakat, anakaja jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa, süpüla jiyataainjanain nümüin chi Senyotkai waneepia süka süpüshua jaa'in. Soto jaa'in sünain nnojoleerüin sümalajaain tü anasukat jaa'inrakat nümüin.

16

Tü amüliajijatkat na anoujashiikana

¹ Soo'opünaa tü jüsakitkat anain taya sünain tü neerü akotchajünajatkat namüin na wawalayuu müliakana cha'aya Judea, anasü müle aka jütüma maa aka tü tamakat paala namüin na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüerua cha'aya Galacia.

² Riminko'ulu'uwai, anakaja jükatarüle süpüshi tü jüntakat anain süpüla sünaajününjatüin napüla na juwalayuu müliashiikana. Müleka eere kasa jüma'ana, anakaja jüsülajüle süpüshi. Jükotchajeerü shia nama'anajee napüshua sulu'u tü outkajaaleekat süpülapünaa tantüin suulia jükotchajüin ne'e shia tantapa. ³ Je tantapa cha'aya ja'akamüin, taapeerü wane karaloukta namüin na jüneekakana süpüla e'ikajawaa tü jüsülainkat chamüin Jerusalénmüin, süpüla natüjaanüin aa'u sünain ajünalaa'in naya jütüma. ⁴ Je müleka anale to'unünjachin wanaa sümaa no'unüin, anashii tamaainjanain naya.

Tü nüchuntakat Pablo namüin

⁵ Je to'unapeena jünainmüin, chapünaainjachi taya Macedoniapünaa, je süchikijee, o'unaa meechia taya jünainmüin. ⁶ Eeweesü takalia cha'aya jümaa. Ta'atapeerü cha'aya jümaa shijimalaa'in suulia shi'itüin tü juyakat. Acheküshii jükaaliijain taya sünain tü che'ojaweeekat tamüin to'unapa chajee jüma'anajee. ⁷ Müleka to'unüleje jünainmüin joolu'u maa'ulu yaa süpülapünaa to'unüin Macedoniamüin, motso'ojeerü ne'e tama'a jümaa. Nnojotsü tacheküin sulu'u mayaa. Kakaalieeshi taya jümaa müleka nücheküle chi Maleiwakai tapüleerua. ⁸⁻⁹ Otta müshia tayakai joolu'u, makateechi taya yaa sulu'u tü pueulokat Éfeso, süka wainmain a'yatawaa tapüleerua sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai, mayaastüje wainmain eekai shiyouktüin tanüiki. Keraajeechi taya saa'in tamüin süpüla o'unaa sülü'ütpa sükalia tü mi'iraakat kanülüikat "Pentecostés"

¹⁰ Je nüntapeena Timoteo jünainmüin, anakaja müleka kamaneeere jia nümüin, süka ni'yataain nümüin chi Senyotkai maa aka taa'in tayakai. ¹¹ Nnojo jiyeyin jia nuulia. Shia anaka alu'u müleka jükaaliijüle nia süpüla nüle'ejüin nüchikua tanainmüin, je süpüla anain naa'in jümaa. Ta'atapajüin nia namaa na wawalayuu o'unakana paala nümaa jünainmüin.

¹² Otta müshia chi wawalakai Apolos jüsakirakai anain, nnojoiishi o'ünein nia so'u ka'ikat tia. Teme'ejüinyaa'je'e paala naa'in shii'iree

nu'uneein jünainmüin namaa na wawalayuukana. O'unajachi nia naajüin so'u wane ka'i nüchekakat o'u nu'uneein.

¹³ Otta jiakana jüpüshua, anakaja jülüjüle jaa'in tü ka'i niitaainjatkat o'u chi Senyotkai sünain jüchecerüin jaa'in sünain anoujaa tü shiimüinkat ekirajünakat anain jia. Nnojo mmolüin jia seema eekai shiyouktüin jünüiki, katsüin ma'i jaa'in. ¹⁴ Je sünain süpüshua tü kasa jaa'inrakat, anasü aire jüpüla tü wayuukolüirua süpüshua.

¹⁵⁻¹⁶ Maa aka jütüjaain naa'u chi juwalakai Estéfanos sümaa tü nüpüshikalüirua sünain nayain palajanain sünain anoujaa nünain Cristo ja'aka jiakana chakana Acaya, je sünain nakaaliijain jia anoujashiikana süka süpüshua naa'in, anakaja jüüjüüle jia nümüin je namüin na eekai müinya aka naa'in sünain na'yataain nümüin chi Senyotkai. ¹⁷⁻¹⁸ Talatüsü taa'in nantapaatapa tanainmüin Estéfanos, Fortunato je Acaico, na jüjütakana süpüla nakaaliijain taya. Anashii kojutule naya jütüma je wayuu eekai müin aka naya, süka katsüin taa'in sütüma tü naa'inrakat, maa aka paala jiakana natüma cha'aya.

Nüpütaaya Pablo

¹⁹ Nasaküin jia na anoujashii outkajaakana yaa sulu'u tü mmakat Asia, oo'ulaka Aquila sümaa Priscila tü nu'wayuusekat, oo'ulaka na wawalayuu koutkajaalekana namaa sulu'u nepia sünain a'waajaa chi Maleiwakai. Aishii ma'i jia napüla. ²⁰ Nasaküin jia na wawalayuukana napüshua'aya yaaya sulu'u tü pueulokat Éfeso. Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee anoujaa nünain Cristo.

²¹ Pütchikat tüü tasakakat aka jia, tashajala nüka tajapü, nnojotsü nüshajalain chi ashajüikai tamüin.

²² Soto jaa'in wane kasa. Chi eekai maalin chi Senyotkai nüpüla, tachuntüin nümüin Maleiwa süpüla kasalajanainjatüin nümüin nütüma. Otta wayakana, anashii wamüle waneepia, "Senyotkalee, kasataalejese püle'ejüin maalü".

²³ Achunteechi joolu'u taya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nü'iyatüinjatüin na'anasia jümüin.

²⁴ Aishii jia tapüla, saa'u wayajiraainapain sünain tü wanoulakat nünain Cristo Jesús. Amén, shiimüin tia.

Chiiruajtkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana CORINTO

¹ Taya, Pablo, Aluwataaushika nütüma Cristo Jesús. Chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla nuluwatawaa, süka nücheküin taya süpüleerua. Otta joolu'u, tayakai nümaa chi wawalakai Timoteo, wasaküin jia anou-jashiikana nünain Maleiwa chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Corinto otta napüshua na wawalayuukana nüchooinkana Maleiwa sulu'u tü mmakat Acaya. ² Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

Kaalinyüü nüpüla Maleiwa su'unnaa tü müliaakat

³ Anashii wa'waajüle chi Maleiwakai, Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo. Nia Washika'aya, amüliajakaya waya. Nia Wamaleiwaseka'aya, akaaliijaka waya. ⁴ Je müleka müliale waya, akaaliijüneena waya nütüma süpüla wakaaliijainjatüin wayuu eekai müliain. Katsüinjeerü waa'in süpüla akaaliijaa wayuu, süka wakaaliijünüin palajana nütüma chi Maleiwakai. ⁵ Shiimüin sünain müliain waya sünainjee waküjain nüchiki Cristo, maa aka naa'in niakai müliapü'üin paalainka. Otta su'unnaa müliain waya, akaaliijünüshii waneepia nütüma chi Maleiwakai süka nümaan waya Cristo. ⁶ Akaweenia jiakana müliakana wanaa wamaa, akaaliijüneena jia sünain anoujaa süpüla jüchecherünjatüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, maa aka wayakana sünain wakaaliijünüin su'unnaa müliaa. ⁷ Ja'itaina jia müliain maa aka waa'in, watüjaa aa'ulu sümaa nnojoleenain juu'ulaain suulia anoujaa, süka jükaaliijünüin nütüma chi Maleiwakai wanaa wamaa.

⁸ Tawalayuwaa, taküja achiküt paala jümüin wane müliaa miyo'u ma'i te'rakat cha'aya sulu'u tü mmakat Asia sünainjee ta'yataain nümüin chi Senyotkai. Isasü tachiki tachecherün taa'in su'utpünaa. Ouktajachiya taya taajüin. ⁹ Shiimüin saa'in tamüin sünain to'utinnüinjachin aa'in sükajee kapüleein tamüin ojuittaa suulia tü müliaakat tamüiwa. Oo'ulaka müliaakat tüü, shikirajüin taya sünain nnojolinjachin teirakaajiraain tamüin tamüiwa, niainjachi Maleiwa, chi oso'ire'etkai saa'in wayuu. ¹⁰ Nu'tte'erüin taya suulia ouktaa sa'akapünaa tü müliaakat. Je müleka müliale taya tachikua, ayateechi taya nu'tte'erüin. Tatüjaa aa'uchi nia sünain naa'inmajeedin taya waneepia suulia ouktaa. ¹¹ Müinka jüchüntüle nümüin taa'u, wainmeerü wayuu tü apakat analu'ut nümüin chi Maleiwakai sünainjee tü anasü naa'inreetkat tamüin shi'ipajee tü süchuntakat wayuu wainma.

Alatüsü nükalia Pablo süpüla antaa

¹² Anasü saa'in tamüin ta'waataain nu'upala chi Maleiwakai sulu'u taa'inrüin waneepia tü anasukat jümüin je sümüin wayuu süpüshua. Sükajee nnojolüin piamaain takuaippa, lotüsü ma'i tanüiki jümüin waneepia. Nnojoiishi taya aashajaain pütchi tale'eru'ujeejatü maa aka nekirajia na manoujainsaliikana. Je tüü, nnojotsü takajatüin, nükatatü Maleiwa saa'u anamiain ma'i nia. ¹³⁻¹⁴ Ja'yasü ma'i süpüshua tü tashajapükat achiki jümüin süpüla jaashaje'erüinjatüin shia sümaa jiyaawatüin saa'u. Ja'itairü nnojolüin jiyaawatüin aa'u paalainka süpüshua tü tachekekak

jüpüleerua, kasataalejese jiyawatüin saa'u maa'ulu yaa, süpüla tala-teerüin jaa'in tamaa, maa aka tayakai sünnain talateerüin taa'in jümaa, so'u tü ka'i nüle'ejeetkat o'u chi Wasenyotseka Jesucristo.

¹⁵⁻¹⁶ Saa'u jüüjüüpü'üin jia sümüin tanüiki, jülüjasü taa'in paala tanatpünaawein jia to'unajachipa Macedoniamüin. Oo'ülaka jükaaliijüinjacheechi taya talenapa tachikua chajee süpüla o'unaa Judeamüin. Talateerü jaa'in süka jü'rüinjachin taya tachikua. ¹⁷ Otta joolu'u, süka nnojolin tale'ejüin paala jünainmüin chajee Macedoniajee, "Jo'uwee aa'inchii" müshijja eera jia tamüin saa'u "Ale'ejeechi taya" tamüin sünnain male'ejüin taya. Müshijja aka taya saa'in wayuu piamakakai akuaippa jaajüin, eekai nnojolüin lotüin sünnüiki jümüin jaajüin.

¹⁸⁻¹⁹ Tayakai Pablo nümaa Silas je Timoteo, shiimüin sünnain lotüin wanüiki jümüin, süka lotüin nünnüiki chi Maleiwakai wa'yataakai amüin. Otta Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa wekirajakai achiki jümüin, matüjainsai nia aküjaa alawaa. Pansaasü nünnüiki jümüin waneepia. ²⁰ Je sükajee naa'inrüin Jesucristo süpüshua tü nükjüjakat achiki chi Maleiwakai paala, "Amén, anasü ma'i" müshii waya sünnain wa'waajüin chi Maleiwakai saa'u pansaain nünnüiki wamüin. ²¹⁻²² Nia chi akaaliijaka wayakana wapüshua sünnain wachecherüin waa'in sünnain anoujaa nünnain Jesucristo. Nia chi aneekaka waya süpüla naapüin chi Naa'inkai wamüin, süpüla sütüjaainjanain wayuu waa'u sünnain wayain nüchooin Maleiwa. Je süka ein chi Naa'inkai sulu'u waa'in, watüjaa aa'uchi nia sünnain naa'inrüinjatüin waka süpüshua tü nükjüjakat achiki paala.

²³ Müleka alawaale tanüiki, süsaleechi taya nütüma chi Maleiwakai. Nütüjaa aa'uchi sünnain jamüin male'ejüinka'a taya chajee Macedoniajee jünainmüin maa aka tamüin paala jümüin, suuliajana tachajaa'alaain jia. ²⁴ ¿Taluwataajeena jia pejeewa sünnain anoujaa? Nnojo. Alu'ujasa takaaliijeeena jia süpüla talatüinjatüin jaa'in. Tü achecherajatkat jaa'in, nnojoleerü shiain tü taa'inrakat, shia jünoula nünnain Cristo.

2

¹ Müsü taa'in süchikijee to'unüin Corintojee: "Anakaja müleka nnojorule tale'ejüin nanainmüin joolu'u suulia mojujaain naa'in nachikua tatüma maa aka paala wanaa sümaa chejeema'ain taya". ² Müleka mojuleje jaa'in tatüma, iseerü jüchiki talatüin taa'in jütüma. ³ Tashajüin tia karalouktakat jümüin shii'iree sünnouktawein jukuaiippa, suulia mojujain taa'in jütüma so'uweena tü ka'i tanteetkat o'u tachikua jünainmüin. Müleka talatüle taa'in, talateerü jaa'in wanaa tamaa. Je na talatakana atüma taa'in, jia jiakana. ⁴ Tashajüin shia jümüin sümaa ta'wüira süka mojuin ma'i taa'in jaalii. Nnojotsü tashajüin süpüla mojuinjatüin jaa'in. Süpülatatü jütüjaainjatüin saa'u sünnain alin ma'i jia tapüla.

Tü motookat aa'in naainjala wane wayuu

⁵ Taküjainjatü joolu'u jümüin tü anakat süpüla jaa'inrüinjatüin nüka chi wayuu e'rakai wayumüin tamüin wanaa sümaa chejeein taya ja'akajee. Mojusü taa'in sütüma tü naa'inrakat, je mojusü jaa'in jikanaya. Otta tü naa'inrakat, nnojotsü alanaain ma'i sünnain mojuin.

⁶ Sütümajee nüchiaantüin jütüma wainma jiakana anoujashiikana, eesü süpüla niyaawatüitpain saa'u sünnain mojuin tü naa'inrakat. ⁷ Otta müsia joolu'u, anakaja motüle jaa'in naainjala nuulia sümaa kamaneeinjanain jia nümmüin, suulia nuu'ulaajüin suulia anoujaa sütümajee mojuin naa'in.

⁸ Teme'eja aa'inchii jia joolu'u süpüla jii'iyatüinjatüin süchikua nümmüin sünnain alin ma'i nia jüpüla. ⁹ Je tia tashajakat paala jümüin, tashajüin

süpüla tatüjaainjanain jaa'u müleka joonoole sümaa tanüiki waneepia. ¹⁰ Müleka motüle jaa'in tü kasa mojusü naa'inrakat chi wayuukai, moteerü taa'in shia'aya, mayaashije nnojolin kaainjalain nia toulia. Nütüjaa aa'uchi taya Cristo sünaain motüin taa'in tü naainjalakat süpüla wanaawajiraainjatuin jaa'in. ¹¹ Ee Jumata jaa'in sünaain tü mojusü naa'inreekat Satanás chi sülaülakai yolujaa naka na anoujashiikana sainküin mma. Motüsü waa'in naainjala chi wayuukai suulia nükana'alüin waya Satanás.

E'itaanüshi Pablo süpüla aküjaa nüchiki Cristo

¹²⁻¹³ Taküjain joolu'u süchiki tü alatakat tamüin wanaa sümaa to'unüin chajee Éfesojee. O'unüshi taya palajana sulu'umüin tü pueulokat Troas süpüla taküjainjatuin nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, chamüin je süpüla ta'atapajuin chi tawalakai Tito sünaain nüntüin tanainmüin chajee ja'akajee Corintojee. Wainma wayuu tapüla yapasü nütüma chi Senyotkai süpüla saapajuinjatuin nüchiki. Shiasa süka nnojolüin nüntüin Tito, ashapalaasü ma'i taa'in naa'u. Tapütaakalaka napüla na wayuukana chajee süpüla antaa yaamüin Macedoniamüin eere ein taya maa'ulu yaa.

¹⁴ Anashi ma'i chi Maleiwakai. Ja'itaichi taya müliain saa'u ta'yataain nümün, taapüin analu'ut nümün saa'u nukanajuuin Satanás tapüleerua. O'tte'enneerü wayuu sainküin mmakat süpüshua, sükajee nükaaliijain taya chi Maleiwakai sünaain aküjaa nüchiki Cristo namüin. ¹⁵ Maa aka saa'u ta'yataain na'aka na o'ttaashiikana, maa aka na'aka na amülouishiikana, talatüsü naa'in chi Maleiwakai tamaa süka taküjain nüchiki Cristo namüin napüshua. ¹⁶ Namüin na anoujashiikana, keme'eriasü saa'in tanüiki, süka taküjain nüchiki chi Maleiwakai sünaain shii'iranajaanjatuin saa'in wayuu nütüma. Akaajasa namüin na eekai manoujain, mojulu'utsü saa'in tanüiki namüin, süka taküjain nachiki sünaain süsaleenain naya. Müleka nnojore nükaaliijain taya chi Maleiwakai, iseerü tachiki aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sa'akapünaa wayuu. ¹⁷ Nütüjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünaain taküjuin tü shiimüinkat waneepia, süka tayain aluwataaushin nütüma. Nnojoshi taya aküjain nünüiki saa'u neerü, maa aka saa'in wayuu wainma, süka nüpüshin taya Cristo.

3

¹ ¿Ayatshia taya a'waataain sulu'u takuaippa? Nnojo. Nnojoshi taya a'waataain sulu'u takuaippa. ¿Che'ojaasü tamüin karaloukta süpüla tatüjaanünjachin aa'u jütüma sünaain aluwataaushin taya jünainmüin maa aka saa'in wayuu ekirajülü maa'ulu yaa? Nnojo. Je nnojotsü che'ojaain talü'ujain karaloukta jüshajakat. ² Müshii aka jia saa'in wane karaloukta, süka wainmain jia cha'aya sünaain jünoujain nünain Cristo sütüma tü taküjakat achiki. Je na wayuu atüjaakana jaa'u sünaain jünoujain, natüjaweechi aa'u taya sünaain aluwataaushin nütüma chi Maleiwakai, süka jünoujain sütüma tanüiki. ³ Sünaain naapüin jüchiki, nayaawateerü aa'u sünaain ju'tte'ennüin nütüma Cristo sünaainjee tü shiimüinkat tekirajakat anain jia. Nnojoliishii o'tte'ennüin jia sünaainjee tü ashajünakat sütüma wane wayuu ne'e, shia nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Nnojotsü sünaainjeejatuin tü nüshajakat Moisés, shia süka shii'iranajaan jaa'in nütüma Maleiwa.

⁴ Sünaainjee süpüshua tü naa'inrakat Cristo, a'waataashi taya nu'upala chi Maleiwakai sulu'u tü ta'yataapü'ukat anain ja'aka. ⁵ Tountüin taa'inrüin tü kasa anasukat ja'aka sükajee nükaaliijüin taya chi Maleiwakai. Otta müleka nnojoreje nükaaliijain taya, iseerü tachiki taa'inrüin

shia ja'aka. ⁶ Chi yalalayakai atüma taya süpüla ta'yataain ja'aka, nia Maleiwa nümüiwa. Je tü tekirajakat anain jia, nnojotsü müin aka saa'in tü nüshajalakat Moisés. Süka jamüin, saa'u isain nachiki oonowaa sümaa, ouktüshii naya. Tekirajün jia süinain wane pütchi jeket e'itaanakat nütüma chi Maleiwakai süpüla katüinjatüin so'u wayuu sütüma. Saashin tü pütchi jeketkat, aluwataanüshi chi Naa'inkai Maleiwa süpüla shii'iranajaainjatüin saa'in nütüma.

Anajiraasü wayuu sütüma tü pütchi jeketkat

⁷⁻⁸ Mayaasüje anashaatain tü nüshajalakat Moisés, alana'aleesia ma'i süinain anain tü pütchi jeketkat suulia. Soto jaa'in süinain nüshajün chi Maleiwakai tü pütchi nuluwataakat anain süinain wane ipa paala sümaa naapüin shia nümüin Moisés. Warattusü ma'i nu'upünaa Moisés, süka nüntüin chi Maleiwakai nünainmüin. Ja'itairü süchikijee ne'e süshakajapa tü suwaralakat nu'upünaa, isasü süchiki shiirakaain wayuu nümüin. Chi eekai nnojolin naa'inrüin süpüshua tü aluwataanakat anain, ouktüshi. Otta müshi'iya wayakana maa'ulu yaa, nükaaliijain waya chi Naa'inkai Maleiwa süpüla waa'inrüinjatüin tü nüchekakat wapüleerua.

⁹ Anasü saa'in namüin tü pütchi aapünakat paala mayaasüje e'itaanüin wayuu sütüma süpüla süsalaa saainjala sümaa sükatannüin nuulia Maleiwa. Otta tü pütchi jeketkat, alana'aleesia ma'i süinain anain, süka anajiraain waya nümaa chi Maleiwakai sütüma. ¹⁰ Tü nüküjakat Maleiwa nümüin Moisés paala sümaiwa, anasü ma'i saashin wayuu so'u ka'ikat tia. Otta tü jeket naa'inrakat maa'ulu yaa, alana'aleesia ma'i süinain anain shia. ¹¹ Müleka anale tü aja'ttüitpakat, alana'aleesia ma'i süinain anain tü maja'ttiainjatkat.

¹² Nnojoliishii waya mmolüin süinain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai, süka watüjaain saa'u süinain anajiraainapain waya nümaa chi Maleiwakai sütüma. ¹³ Nnojoliishii waya müin aka naa'in Moisés e'itaakai kuluulu nu'upünaain suulia ne'rajün na wayuukana Israelkana tü suwaralakat nu'upünaa süinain süshakajün.

¹⁴⁻¹⁵ Wayuukana naa, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua. Maa'aya aka na judiökana maa'ulu yaa. Wanaa sümaa naashaje'erüin tü nüshajakat Moisés, nnojotsü nayaawatüin aa'u. Alu'ujasa chi judío eekai naapaain Cristo, nieechi ayaawataka saa'u tü nüchekakat nüpüleerua.

¹⁶ Akaweeria wayuu sainküin mmakat süpüshua, eekai sünoujain nünain chi Senyotkai, shiyaawateerü aa'u tü nüchekakat süpüleerua. ¹⁷ Otta chi Senyotkai, nia chi Naa'inkai Maleiwa aapakai wamüin taashii suulia kaainjalaa. ¹⁸ Je süka niain Wasenyotsein, nii'iratüin wakuaippa. Koo'omüinwaisü wamüin müinjanain aka waya naa'in Cristo. Je süka taashiinapain waya suulia kaainjalaa, atüjaaneechi aa'u chi Maleiwakai sütüma wayuu süinain naa'inrüin waneepia tü anasukat.

4

Nia Jesús nüküjakat achiki Pablo

¹ Je sükajee nülatrüin taainjala chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu. Nnojoleechi joölu'u taya oo'ulaain suulia a'yatawaa nümüin chi Senyotkai. ² Tü tekirajakat anain jia, nnojotsü taattajaain aa'u juulia süka nnojolin japülin taya süka. Je nnojotsü ta'wanajün nüntüiki chi Maleiwakai süka alawaa jümüin. Shia taküjaka tü shiimüinkat waneepia jümüin nu'upala süpüla tatüjaanüinjachin aa'u sütüma wayuu süpüshua süinain lotüin ma'i

tanüiki. ³⁻⁴ Otta müsia namüin na wayuukana amülouishiikana, nnojotsü ja'yain ma'i tü nüchikikat chi O'tte'erüikai taküjakat namüin. Isasü nachiki nayaawatüin saa'u, süka nnojoliin nanoujeein tü shiimüinkat. Sathanás, chi aluwataakai sa'aka wayuu manoujainsat, nüsürülün nekii suulia nayaawatüin saa'u. Nnojotsü nücheküin napüleerua ne'raajünjachin Jesucristo, chi wanaawakai nümaa Maleiwa sünain anashaatain ma'i, suulia no'tte'ennajün nütüma. ⁵ Tü taküjapü'ükat achiki jümüin, nnojotsü shii'ireejachin tayain kojutün jütüma, shia shii'iree niainjachin kojutün jütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo waneepia. Otta tayakai, jüchepchia ne'e süpüla takaaliijünjanain jia sünain anoujaa nünain. ⁶ Sükajee taapaaichipain Jesucristo, taküjeerü nüchiki chi Maleiwakai sümün wayuu süpüshua sünain anashaatain ma'i nia. Otta chi Maleiwakai, nia ne'e nümüiwa nayaawataka atüma saa'u nüchiki chi O'tte'erüikai. Soto jaa'in tü nünüikikat Maleiwa ashajünakat paala: "Anakaja müleka ja'yale tü ka'ikat", müshi. Maa aka ja'yain paala tü mmakat nütüma chi ka'ikai, akaajaa joolu'u tü shiimainkat sünain ja'yain nütüma chi Maleiwakai.

Yalayatshi Pablo nukajee Maleiwa

⁷ Nüneekün taya chi Maleiwakai süpüla nii'yatün sünain nukajeejatün niakai nümüiwa tü yalayalaakat, süka nütüjaain saa'u takuaippa sünain matsün taa'in tamüiwa. Nia alana'aleeka sünain pülan nümüiwa. ⁸ Je süka ein nia tamaa, mayaainje te'rüin müliaa waneepia, nnojotsü ayo'ujaain taa'in. Mayaasüje nnojolün tatüjaain saa'u tü anasü taa'inrüinjatkat, nnojoleechi taya shapawa'ain mün. ⁹ Mayaasüje jashichin wayuu tamün sünainjee tanoujain nünain Cristo, nnojoleechi taya niyüülajün Maleiwakai. Mayaasüje e'rüün wayumün wayuu tamün, nnojoleechi taya amalajaan sütüma. ¹⁰⁻¹¹ Kataiwa'aya to'u, te'rüin müliaa waneepia sünain jashichin wayuu tamün sünain su'uteein taa'in, maa aka naa'in Cristo sünain nu'utünnün aa'in. Otta sünainjee süso'iraain naa'in Cristo, ayatshi'iya taya a'yataain nümüin mayaashije taya müliaain. Ja'itaichi ouktün taya so'uweena wane ka'i, müleka tachecherüle taa'in su'unnaa tü müliaa te'rakat maa'ulu yaa, sütüjaajeechi aa'u wayuu Cristo sünain katün no'u je eejeerü süpüla sünoujain nünain. ¹² Nnojoleechi taya anujulaain suulia tü müliaakat sünainjee su'uteein taa'in wayuu, süka nüchekün chi Maleiwakai tü müliaakat tapüleerua süpüla takaaliijünjatün wayuu süpüshua sünain anoujaa süpüla shii'iranajaanjatün saa'in.

¹³ Soto jaa'in tü pütchi ashajünakat paala sümäiwa: "Mayaainje taashajaan süchiki müliaa jümaa, ayatajachia taya sünain anoujaa sünain nünüiki Maleiwa waneepia". Aka'aya tayaka'iya, mayaasüje taashajaan jümaa süchiki tü müliaa te'rakat, nnojoleechi taya oo'ulaain suulia anoujaa nünain Cristo sütüma. ¹⁴ Nnojoiishi taya mmolün seema ouktaa, süka tatüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain süso'iraweerün taa'in so'uweena wane ka'i nütüma, maa aka nüso'ire'erün naa'in chi Wasenyotsekai Jesucristo. Wayakana, otta jiakana, eenaküneena waya nütüma chi Maleiwakai chamün süpüla einjanain waya nümaa Cristo sünainjee wanoujain nünain. ¹⁵ Nüneekün taya chi Maleiwakai süpüla tü müliaa te'rakat süpüla takaaliijünjanain jia sünain anoujaa. Je nüchekün süpüleerua wainmainjatün tü anoujasükalüirua sainkün mmakat süpüshua süpüla naapünjanain analu'ut nümüin sümaa na'waajün nia saa'u anamiain nia namün.

¹⁶ Süka wainmain tü anoujasükalüirua sainkün mmakat süpüshua, nnojoleechi taya oo'ulaain suulia a'yatawaa nümüin chi Senyotkai.

Ja'itairü ashakajüin sütsüin te'iruku, shieerü koo'omüinka tamüin sütsüin taa'in, süka ein chi Maleiwakai tamaa. ¹⁷ Motsomüin ne'e saa'in tamüin tü müliaa te'rakat maa'ulu yaa, nnojotsü waneepiain, süka tatüjain saa'u sümaa nümaaajeechin taya Cristo so'uweena wane ka'i sünain talateerüin ma'i taa'in nümaa süpüla ka'ikat süpüshua. Nümaa Cristo, alana'aleejeeria ma'i sünain anasüin shia suulia tü müliaa te'rapü'ukat. ¹⁸ ;Kasa anaka süpüla jaa'inrüinjatüin suulia jiyo'uja'alaain aa'in su'utpünaa tü müliaa ji'rakat? Anasü jülüjale jaa'in tü kasa chakat iipünaa eere chi Wasenyotsekai sünain einjanain jia nümaa. Juu'ulaa suulia jülüjain ne'e jaa'in tü kasa ji'rakat yaa mmolu'u sümüiwa. Tü we'rakat yaa mmolu'u, aja'lajaajerü so'uweena wane ka'i. Otta tü kasa chakat iipünaa, ja'itairü nnojolüin we'rüin joolu'u, nnojoleerü aja'lajaain. Ayaateeria waneepia.

5

Aapüneerü wamüin wane akuaippaa jeket maja'ttiasat

¹ Koo'omüinsü wamüin sütsüin waa'in süka watüjaain saa'u tü eekat wapüla süchikijee ouktaa. Mayaasüje saja'lajaweerüin tü we'irukukat ouktapa waya, aapüneerü wamüin wane'ewai wakua wane akuaippaa jeket maja'ttiasat, süpüla einjanain waya nümaa chi Maleiwakai waneepia chaa iipünaa. Nnojoleerü aapünüin wamüin sütüma wayuu, niechi Maleiwakai aapaka. ²⁻³ Süka eeyülüinya müliaa wapüla yaa saa'u mmakat kataiwa'aya wo'u, kee'ireesü waa'in saapünein wamüin tü akuaippaa jeket iipünaajeejatkat. Je saapünapa wamüin tü akuaippaa jeketkat, oo'ulaajerü woulia müliaa. ⁴ Tü wakuaiippa ouktajatkat so'uweena wane ka'i, ee'iranajaajerü shia süpüla ayatünjanain waya waneepia nümaa chi Maleiwakai. Shiasa joolu'u sünain katayülüin wo'u, ashapataasü waa'in shii'iree saapüneemaatüin wamüin tü akuaippaa jeketkat, süka miyo'uin ma'i tü müliaa we'rakat. ⁵ Chi Maleiwakai kakumalakai waya, nücheküin wapüleerua nulo'irüin wakuaiippa. Je nuluwataain wamüin chi Naa'inkai süpüla einjachin nia wamaa süpüla watüjaain saa'u sünain shiimainyeerüin sünain naa'inrüinjatüin wamüin süpüshua tü nükjakat achiki paala.

⁶ Wachechereein joolu'u waa'in su'unnaa tü müliaa we'rakat, süka saapüneerüin wamüin wane akuaippaa jeket so'uweena wane ka'i. Nnojotsü motüinjatüin waa'in sünain nnojoliyüli'iyain waya nümaan chi Wasenyotsekai Jesucristo cha'aya iipünaamüin. Katayülia wo'u yaa mmolu'u eere wainmain müliaa. ⁷ Ja'itaichi nnojolin we'rüin Cristo maa'ulu yaa, ayatsia waa'inrüin tü nüchekakat wapüleerua, sükajee wanoujain nünain. ⁸ Tamüshii jia tachikua: Mayaasüje kee'ireein waa'in chamaatein waya nümaa chi Senyotkai chaa iipünaa, ayatsia wachecherüin waa'in su'unnaa tü müliaa we'rakat kataiwa'aya wo'u yaa mmolu'u. ⁹ Müsüjese'e waa'inrüin tü nüchekakat wapüleerua süpüla talatünjachin nia wamaa, maa aka einjanain waya nümaa chaa iipünaa, maa'aya aka katüin wo'u yaa saa'u mmakat eere wainmain müliaa. ¹⁰ Waa'inreein tü anasukat, süka washawale'enneenain wapüshua nümülatu'umüin Cristo so'uweena wane ka'i. Asakinneena waya nütüma sünain tü waa'inrapü'ukat kataiwa'aya wo'u. Aapaajeena waya wane'ewai wakua saa'u tü waa'inrapü'ukat, müleka waa'inrüle kasa anasü, müleka waa'inrüle kasa mojusü.

Tü aküjaakat süchiki anajirawaa nümaa Maleiwa

¹¹ Sũka kee'ireein taa'in sũnain tũ nũchekakat tapũleerua chi Senyotkai, a'yataashi taya waneepia nũmũin sũnain teme'ejuũin saa'in wayuu shii'iree sũnojujeein nũnain. Nũtũjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sũnain nnojolin takũjain alawaa sũmũin wayuu. Kasataalejese jiyaawatũin saa'u tũ takũjakat jũmũin sũnain shiimũin. ¹² Nnojotsũ tashajũin tũ pũtchikat jũmũin sũpũla ta'waataainjachin sulu'u takuaippa ju'upala, shia sũpũla kojuteein taya jũtũma sũnainjee tũ kasa anasũ taa'inrakat, wanaa sũmaa jũchiaain tũ wayuu ekirajũtkalũirua eekai su'waataain sulu'u sukuaippa wayuu ne'e sũmaa nnojolũin sũtũjaain saa'u tũ sulu'ukot saa'in. ¹³ Eesũ wayuu eekai maa'in taya saashin, otta eekai laũlaain taa'in saashin. Tia, nnojotsũ kasajatũin tamũin, sũka taa'inrũin sũpũshua sũpũla kojutũinjachin chi Maleiwakai tatũma je sũpũla takaaliijainjanain jia sũnain anoujaa. ¹⁴ Sũpũshua tũ kasa anasũ taa'inrakat, taa'inrũin sũka alin ma'i waya nũpũla Cristo sũka ouktũin nia saa'u waainjala sũpũla taashinjanain waya suulia. ¹⁵ Ouktũshi nia saa'u waainjala sũmaa sũso'iraain naa'in shii'iree waa'inreein tũ anasũkat waneepia. Sũkajee shii'iratũitpain waa'in nũtũma, anakaja nnojoliire waa'inrũin tũ wachekakat wamũiwa, shiainjatũ tũ talatakat atũma naa'in.

¹⁶ Jalia jia suulia mojujain jũnũiki namũin na juwalayuukana, otta tamũin tayaka'iya, maa aka sũnũiki eekai manoujain wamũin. Je tayakai manoujainwa'aya taya nũnain Cristo, mojuptũ'ũsai nia tatũma maa aka sũtũma wayuu manoujainsat. Je mũsia joolu'u, nnojolũitpa taa'inrũin. ¹⁷ Waya anoujashiikana, jekennuunipa sũka waapaain Cristo sũmaa wanaawajiraain waa'in nũmaa. Oo'ulaaitpa tũ wakuaiappapũ'ũkat paala sũka shii'iratũitpain. ¹⁸⁻¹⁹ Je chi ee'irataakai wakuaiappa, nia Maleiwa. Anajiraainapa waya nũmaa sũnainjee tũ naa'inrakat Cristo sũnain ouktũin nia waa'u. Je joolu'u, anekũnũshii waya anoujashiikana wapũshua nũtũma chi Maleiwakai sũpũla weme'ejuũinjatũin saa'in wayuu shii'iree anajiraainjatũin shia nũmaa. Wakũjeerũ nũchiki namũin sũnain nũlatirũin naainjala sũnainjee tũ naa'inrakat Cristo je sũnain nũchekũin sũpũleerua anajiraainjanain naya nũmaa. ²⁰ Aluwataanũshii waya anoujashiikana wapũshua nũtũma chi Maleiwakai sũpũla waapirũinjatũin wayuu sũka nũnũiki Cristo, je sũpũla weme'ejaainjatũin naa'in shii'iree anajiraainjanain naya nũmaa, maa aka tũ nũmakat chi Maleiwakai waneepia sũmũin tũ manoujainsatkalũirua sũpũshua. Je tũ wamakak namũin na eekai manoujain ja'aka: "Anakaja mũleka anajiraale jia nũmaa", mũshii waya. ²¹ Ja'itaichi maainjalain Cristo, amaĩnajũna amũinchi nia nũtũma chi Maleiwakai maa aka wane eekai kaainjaralin. Awalaajũshi Cristo waainjala sũpũla anajiraainjanain waya nũmaa chi Maleiwakai nũnainjee. Shiimũin sũnain anajiraainapain waya nũmaa nũtũma.

6

¹ Je joolu'u tayakai a'yataakai nũmaa chi Maleiwakai, tachiijaain jia atũjaakana ne'e naa'u Cristo sũnain nuwalaajũin saainjala wayuu, jia mekerolũinkana sũnain anoujaa nũnain. Tũũ, nnojoleerũ kasain saapũin jũmũin. ² "Ekeroleena waya sũnain anoujaa nũnain watta'a", nnojo jũmũin. Soto jaa'in sũnain nũchekũin chi Maleiwakai sũpũleerua jikerolũin sũnain anoujaa so'u ka'ikat tũũ, maa aka nũmakat paala: "Je so'u tũ ka'i tee'iyatũinjatkat o'u tamanee jũmũin, taapeerũ jũnũiki sũpũla to'te'erũinjanain jia".

Tũ mũliaa ni'rakat Pablo sũnain akũjaa nũchiki Cristo

³ Suulia mojujain sünüiki wayuu tamüin sünain nnojolüin nanoujain tü taküjakat namüin, taa'inreein tü anasukat waneepia no'upala. ⁴ Anakaja jyaawatüle saa'u sünain shiimüin sünain tayain nüchepchiain chi Maleiwakai, sükajee ayatüin taya sünain anoujaa su'unnaa tü müliaa te'arakat. Mayaasüje mojuin taa'in sütüma tü kasa mojusü alatakak tamüin, ayatshija'a taya achecherüin taa'in sünain a'yatawaa nümüin chi Senyotkai. ⁵ Mayaasüje sushutüin wayuu wainma taa'u, na'yaatüin taya, napüreesajüin taya, je ja'itaichi taya matunküin, meküin, ayatshi'iya taya a'yataain süka süpüshua taa'in nümüin chi Senyotkai. ⁶ Anakaja jyaawatüle saa'u sünain tayain nüchepchiain chi Maleiwakai, sükajee wulein taa'in su'upala wayuu, sükajee tayaawatüin saa'u tü shiimüinkat, sükajee masütaajuin taya sünain ekirajaa tü shiimüinkat soo'opünaa shiyouktünün sütüma wayuu, je sükajee kamaneein taya sümüin. Nnojoishii aiya'alaashiin ne'e naya tapüla. Shia süka eenin chi Naa'inkai Maleiwa tamaa. ⁷ Je süka pülashin chi Maleiwakai, nükaaliijain taya sünain tekirajüin tü shiimüinkat waneepia. Ja'itairü mojuin sünüiki wayuu sümüin tü tekirajakat anain, nnojotsü kasajatüin tamüin sünüiki, süka taa'inrüin waneepia tü anasukat nu'upala chi Maleiwakai. ⁸ Mojuitsai taya natüma sümaa mojuin nanüiki tamüin, süka taküjain alawaa naajüin. Alu'ujasa na wayuu ayaawatakana saa'u tü taküjakat, kojutshi taya natüma süka nanoujain tü tekirajakat anain. ⁹ E'nnajünüshi taya natüma na kamalainkana amüin tü tekirajakat anain. Akaajasa na mamalainkana amüin tü tekirajakat anain, nnojoishi taya kasajachin namüin. Ja'itaichi taya no'uteein aa'in, ayatshia taya katüin o'u. Ja'itaichi taya na'yaatüin, nnojoishi taya ouktale'einya natüma. ¹⁰ Mayaasüje mojuin taa'in saaliijee jashichin wayuu wainma tamüin, ayatshia ne'e taya talatüin aa'in. Je ja'itaichi nnojolin washirüin taya, aapünüsü waneepia tamüin tü che'ojaaakat tamüin nütüma chi Maleiwakai süpüla takaaliijain jia anoujashiikana süpüla katsüinjatüin tü jünoulakat. Nnojo motüin jaa'in sünain shiimüin sünain tayain nüchepchiain chi Maleiwakai.

¹¹ Jiakana aishiikana tapüla chakana Corinto, lotüsü tanüiki jümüin, sünain alin ma'i jia tapüla süka süpüshua taa'in. ¹² Nnojoliishii maalin-saliin jia tapüla, alu'usa jiakana, motsosü taalin jüpüla. ¹³ Teme'aja aa'inchi jia maa aka naa'in wane tachon: Anakaja aire taya jüpüla süka süpüshua jaa'in, maa aka alin jia tapüla.

Achiajanaa suulia wanaawaa sümaa wayuu manoujainsat

¹⁴ Toso'irüin paala jaa'in sünain wane kasa tekirajapü'ukat anain jia paala: Sünain jiyataain nümüin chi Senyotkai, nnojo wanaawajiraain jia sümaa wayuu eekai manoujain. Jiakana jüüjüükana sümüin tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, nnojotsü süpüla wanaawainjatüin jaa'in sümaa wayuu eekai shiyouktüin nünüiki. Saa'u juu'ulaainapain suulia jaainjala, nnojotsü süpüla wanaawainjatüin jaa'in namaa na kaainjaraliikana. ¹⁵ ¿Wanaawasü naa'in Cristo nümää chi Yolujaakai? Nnojo. Müinjana wayakana anoujashiikana sünain nnojolünjatüin wanaawajiraain waa'in namaa na manoujainsaliikana. ¹⁶ Na wayuukana manoujainsaliikana, na'waajüin tü namaleiwaseyaasukat. Otta chi wa'waajakai wayakana, nia Maleiwa nümüiwa, matüjainsaikai ouktaa. Müshii aka waya nipia chi Maleiwakai, süka eenin nia waneepia wamaa. Maa aka nümüin paala:

“Kepiainjachi taya na'aka na anoujashiikana tanain süpüla yootüinjachin taya namaa.

Nyaaawateechi aa'u taya sünain tayain Namaleiwasein je sünain nayain tapüshin".

¹⁷⁻¹⁸ Je saa'u eechipain chi Maleiwakai wamaa, müsü nünüiki wamüin, tü ashajünakat paala:

" 'Juu'ulaa suulia jaa'inrüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü manoujain-satkalüürua.

Müleka juu'ulaale suulia tü yarüttakat atüma jaa'in, kamanejeechi taya jümüin.

Jiyaawateechi aa'u sünain tayain Jüshin otta sünain jiain tachoo'in', müshi chi Maleiwakai Pülashikai ma'i".

7

¹ Tawalayuwaa, süka pansaain nünüiki chi Maleiwakai wamüin, anakaja woo'ulaale suulia tü yarüttakat atüma waa'in, tü mojukat atüma wakuai. Je müleka shiimüinre kojutüin chi Maleiwakai watüma, anakaja müleka woo'ulaale suulia kaainjalaa süpüla wuleinjatüin waa'in nu'upala.

Talatüsü naa'in Pablo süka nanoujain na Corintojanakana

² Tamüshii paala jia jüchikua: Anakaja aire taya jüpüla süka süpüshua jaa'in süpüla wanaawajiraainjatüin waa'in süchikua. Nnojoishi taya e'rülin wayümüin jümüin. Nnojoishi taya aa'inrüin kasa yarüttakat atüma jaa'in. Je nnojoishii te'ike'erüin jia süka ta'alain saa'u jükorolo.

³ Je tü taküjaitpakat jümüin, nnojotsü sünainjeejatüin kasa jaa'inrakat. Shia soto jaa'in tü tamapü'ukat jümüin sünain alana'aleeinya ma'i sünain alin jia tapüla. Mayaasije te'rüin müliaa sünainjee takaaliijain jia, mayaashije oukteechin taya, ayateena jia alin tapüla. ⁴ Tatüjaa aa'uchii jia sünain joonoinjanain sümaa tanüiki. Je a'waataashi taya sulu'u jukuai, saa'u jükaaliijapü'üin taya su'unnaa tü müliaa te'rapü'ukat süpüla ayatünjachin taya talatüin waneepia.

Talatüsü naa'in Pablo süka nüntüin Tito nünainmüin

⁵ Otta tantapa yaamüin Macedoniamüin, mojusü ma'i taa'in, süka nnojolin nüntüin Tito chajee jüma'anajee Corintojee sümaa tü jüchikikat tamüin. Ashapalaasü taa'in shii'iree tatüjaamaateein jaa'u. Je sünain taküjain nüchiki chi O'tte'erüikai yaaya sümüin wayuu, müliasü ma'i taa'in süka na'ülüjain tamüin na ayouktakana tü tanüikikat. ⁶ Otta chi Maleiwakai, akaaliijakai wayuu eekai mojuin saa'in, nüchecherüin taa'in. Oo'ulaaitpa tü mojuukat aa'in toulia, süka nüntüichipain Tito. ⁷ Talatüsü ma'i taa'in te'rapa nia sümaa taapüin nüküjala sünain jükaaliijain nia. Alana'aleesia ma'i taa'in sünain talatüin, süka nüküjain jüchiki tamüin sünain jusukaain tapüla, sünain jülüjain taya jaa'in waneepia, otta sünain mojuin jaa'in saaliijee tü naa'inrakat chia wawalakai tamüin.

⁸ Tatüjaa aa'uchii jia sünain mojuin jaa'in sütüma tü tashajakat jümüin paala. "Anasüje müleka nnojoruleje tashajüin namüin", müsü taa'in süchikijee taluwataain tü karalouktakat jümüin. Otta müsia joolu'u, "Anasüje tü taa'inrakat", müshi taya, süka motsomüin ne'e mojuin jaa'in sütüma. ⁹ Mayaainje mojuin jaa'in sütüma tü tashajakat jümüin, joonoinapain sümaa tanüiki süpüla juu'ulaainjanain suulia jaainjala. Je talatüsü ma'i taa'in sükajee tia. Tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, mojuinjatüin jaa'in sütüma tü tashajakat jümüin sümaa nnojolin amalaje'erianjatüin tü jünoulakat sütüma. ¹⁰ Müleka juu'ulaale suulia jaainjala sükajee mojuin jaa'in nütüma Maleiwa, o'tte'enneena jia nütüma sümaa talatüin ma'i jaa'in. Akaajasa müleka mojule jaa'in

ne'e sünain nnojolüin juu'ulawein suulia jaainjala, nnojotsü kasain saapeerüin jümüin. Ayateena jia ouktüin sümaa jaainjala. ¹¹ Otta jiakana joolu'u, süka mojuin jaa'in saaliijee jaainjala, oso'iraasü jaa'in sünain asouktaa saa'u tü tashajakat jümüin, süka ji'reein ma'i taya sünain jülüjain taya jaa'in waneepia. Patatsü ma'i jaa'in sütüma tü naa'inrakat chi juwalakai, sümaa jashichin jia nümüin. Je joolu'u, süka kasalajanaitpain nümüin jütüma tü naa'inrakat, atüjaana aa'uchii jia sütüma wayuu sünain nnojoliin kaainjalain jia wanaa nümaa. ¹² Tia karalouktakat, nnojotsü tashajüin nünainjee chi kaainjaraikai, je nnojotsü tashajüin nünainjee chi mülia aa'inchikai atümaa. Tashajüin shia jümüin shii'iree jiyaawatüinjatüin saa'u nu'upala Maleiwakai sünain alin ma'i taya jüpüla.

¹³ Je joolu'u su'unnaa tü müliaa te'rakat, tachecherüin taa'in, süka tatüjaaitpain saa'u sünain alin ma'i taya jüpüla. Je talatüsü ma'i taa'in, süka te'rüin Tito sünain talatüin ma'i nia sükajee kamanein ma'i jia nümüin. ¹⁴ Süpülapünaa taluwataain nia cha'aya jünainmüin, a'waataapü'ushi taya sulu'u jukuaiippa nu'upala. Je joolu'u süka nütüjaaitpain jaa'u sünain shiimüin tü tamakat paala nümüin, nnojoiishi taya japülin. Pansaasü tü tamakat paala nümüin, maa aka tü tekirajapü'ukat anain jia sünain lotüin ma'i shia waneepia. ¹⁵ Je Tito paalainka, naapapü'ü achikichii ne'e jia. Otta joolu'u, aishii ma'i jia nüpüla süka ni'raajüinapain jia. Sotüsü ma'i naa'in jümanee nümüin je sünain joonooin sümaa tü nümakat jümüin süka kojutüin jütüma chi Maleiwakai. ¹⁶ Otta müshia tayakai joolu'u, talataleeichipa'aya ma'i taya süka tatüjaain saa'u sünain joonooin sümaa tü tekirajapü'ukat anain jia.

8

Aso'innüsü naa'in süpüla asülajaa namüin na müliashiikana cha'aya Judea

¹⁻² Tawalayuwaa, anakaja toso'irüle jaa'in sünain nachiki na anou-jashii judiökana chakana Judea, na müliakana sütüma jamü. Akaal-injününjana naya joolu'u natüma na anoujashii yaakana sulu'u tü outkajaleekalüirua yaaya Macedonia. Na wawalayuu yaakana, nnojoliishii ji'iyein saa'u tü kasa eekat nama'ana. Mayaasüje een ja'ijawaa, een müliaa, nasülajüin süpüshi tü nantakat anain sümaa talatüin naa'in saa'u natüjaaitpain saa'u sünain anamiaichipain chi Maleiwakai namüin. ³ Shiimüin sünain nasülajalain süka naa'in namüiwa, nnojotsü sükajeejatüin münajalaain shia namüin. Nasülajüin tü eekat nama'ana. Alana'aleesia tü nasülajakat saa'in tamüin, mayaasüje'e palitchoin tü nama'anakat. ⁴ Wainmatua nachuntüin wamüin süka süpüshua naa'in shii'iree nakaalinjeein na anoujashii chakana Judea. ⁵ Ponusü ma'i waa'in, süka naapiin palajana nakuaippa nümüin chi Senyotkai süpüla noonooijnainin sümaa nünüiki, je süka jüjüüin naya wamüin sulu'u tü nüchekakat chi Maleiwakai.

⁶ Otta müshi'iya jiakana chakana Corinto, anakaja müleka ayatüle jia sünain akotchajaa süpüla jükaaliijain na juwalayuu judiökana, maa aka paala wamüin nümüin Tito süpüla niainjachin müin jümüin. ⁷ Maa aka te'raajüin jia sünain anain ma'i, sünain wayuuin lotüshii ma'i sünain anoujaa nünain Cristo, sünain kamalain jümüin aküjaa nüchiki süka jiyaawatüin saa'u tü shiimüinkat, sünain wayuuin a'yataashii jia süka süpüshua jaa'in nümüin, je sünain alin ma'i waya jüpüla waneepia, kee'ireesü taa'in müinjanain jia sünain tü jüsülajalajatkat süka süpüshua jaa'in.

⁸ Je tü taküjaitpakat jümüin nachiki na anoujashiikana yaakana Macedonia, nnojotsü taküjain süpüla taluwataainjanain jia sünnain asülaajaa. Shia süpüla sotüinjatüin jaa'in sünnain müinjanain aka jia naa'in sünnain alin napüla chi Senyotkai. ⁹ Soto jümata jaa'in nüchiki chi Wasenyotsekai Jesucristo sünnain nüpütüin süpüshua tü kasa anasü nünnainjeejatkat chi Nüshikai süpüla nu'tte'erüinjanain jia. Otta jiakana, süka anajiraainapain jia nümaa chi Maleiwakai sünnainjee tü naa'inrakat Cristo saa'u anamiain ma'i nia jümüin, anakaja kamaneere jia namüin na juwalayuukana.

¹⁰⁻¹¹ Saa'u jiain palajanale'einya sünnain akaalinjeein na juwalayuukana chakana Judea so'u juyakat tiainka, anasü müleka jikeraajüle joolu'u tapüla tü jüsülaajünjatkat. Chi eekai washirüin ja'aka, anashi müleka naapüle kojuya, je chi eekai müliain, anashi müleka naapüle palit. ¹² Müleka kee'ireere jaa'in jüsülaajeein, talateechi chi Maleiwakai jümaa, nümaa eekai washirüin müleka naapüle kojuya, je nümaa eekai müliain ja'itashi aapüin palit.

¹³ Nnojotsü shiain kee'ireein waa'in jüpüleerua müliainjanain jia süchikijee tü jüsülaajakat namüin na juwalayuukana. Shia shii'iree nakaalijirawein na anoujashiikana napüshua. ¹⁴ Süka een jüma'ana kasa maa'ulu yaa, anashii müleka jükaalijüle na müliakana aa'in cha'aya Judea süpüla wanaawajiraainjanain jia anoujashiikana cha'aya Corinto je na chakana Judea, sümaa nnojölünjatüin kasain che'ojaain jümüin. Otta jiapa müliain, nakaalinjeena jia, ¹⁵ maa aka sümakat tü ashajuushikat süchiki naa'inmajünüin na judiökana paala nütüma Maleiwa: "Chi eekai nükotchajüin wainna eeküülü, maamüinsat nüümüin tü süpütaalakat. Je chi eekai nükotchajüin palit ne'e, nnojotsü che'ojaain eeküülü nüümüin".

Ajütünüshi Tito Corintomüin nüchikua

¹⁶ Taapüin analu'ut nüümüin chi Maleiwakai naa'u Tito, süka wanaawain naa'in tamaa sünnain akaalinjaa jia sünnain jünoula. ¹⁷ Kapülasü ma'i naa'in tajütüin nia, süka jülüjatüjülünya naa'in ale'ejaa Corintomüin. ¹⁸ Je nümaa Tito, tajütteechi wane wawalakai kanülüakai ma'i sütüma tü anoujasükalüürua sainküin tü outkajaaleekat süpüshua yaaya Macedonia sünnainjee tütüin ma'i nia sünnain a'yatawaa nüümüin chi Senyotkai. ¹⁹ Nia aneekünaka natüma süpüla o'unaa wamaa sünnain e'ikajawaa tü jüsülaajünjatkat chamüin Judeamüin. Wakaalijeein jia chakana Corinto sünnain akotchajaa tü jüsülaajünjatkat sulu'u nünnülia chi Senyotkai Jesucristo. ²⁰ Süka wainmeerüin tü neerü akotchajüneetkat, keisalashii waya sünnain wakotchajüin shia suulia wayoujünajüin sütüma wayuu. ²¹ Lotelesü watüma sukuaiippa tü waa'inrakat, süka waa'inreein tü anasükat waneepia, maa aka nu'upala chi Maleiwakai, otta su'upala tü wayuukolüürua süpüshua.

²² Otta tajütteechi namaa wane wawalaka'iya. Tatüjaa aa'uchi nia sünnain tütüin ma'i sünnain a'yatawaa yaa wamaa. Je joolu'u, süka nütüjaainapain jaa'u sünnain jüjüüin jia nüümüin chi Senyotkai, alana'alesia ma'i nüümüin nükaalinjeein jia sünnain akotchajaa tü jüsülaajünjatkat. ²³ Otta Tito, nia tatünajutka'aya sünnain ni'yanaajiraashin tamaa sünnain wakaalijain jia sünnain anoujaa. Otta na wane piamashiikana, ajünalaa naya natüma na jutkatshikana yaaya Macedonia süpüla o'unaa Judeamüin, saa'u kojütüin Cristo waneepia natüma. ²⁴ Tawalayuwaa, jia chakana Corinto, kaalin jüpüla na apününshiikana nantapa jünainmüin, süpüla natüjaainjatüin jaa'u na anoujashii kajünalakana naya sünnain alin ma'i chi Senyotkai jüpüla, je sünnain shiimüin tü tamapü'ukat jüchiki.

9

¹ Jiakana chakana Corinto, nnojotsü ja'ijaain jümüin taso'irüin jaa'in sünain asülaajaa namüin na juwalayuukana chakana Judea. ² Süka jükaaliijeein ma'i, a'waataashi taya waneepia sulu'u jukuaiippa no'upala na wayuukana yaa Macedonia. Takujain jüchiki namüin, jiakana chakana Acaya, sünain waneinain jia juya sünain akotchajaa. Je sütüma tü tamakat namüin, kee'ireeitpa naa'in nayakana asülaajaa. ³ Tajütüinjana joolu'u na apününshiikana wawalayuu jünainmüin süpüla nakaalinjain jia sünain akotchajaa tü jüsülaajünjatkat süpüla keraainjatüin shia jütüma. Müleka keraale shia, natüjaweerü aa'u na wayuu yaakana Macedonia sünain pansaain tü tamapü'ukat jüchiki namüin sünain "yapeena naya" tamüin namüin. ⁴ Je müleka no'unule wane wayuunnua tamaa Macedoniajee to'unapa jünainmüin, japüijeechi ma'i taya otta japüijeeina jia wanaa tamaa müleka nnojorule kettaain tapüla tü jüsülaajünjatkat, süka taasha-jaapü'üin jüchiki no'upala. ⁵ Müshijese tasakajün na tawalayuukana süpüla no'unünjanain tapüleerua jünainmüin Corintomüin süpüla keraainjatüin natüma tü jüsülaajünjatkat. Anakaja jüsülaajüle sümaa talataa aa'in, nnojotsü sükajeejalainjatüin münajalaain ma'i jümüin.

Achiaaanüshii naya suulia ji'iyee

⁶ Soto jümata jaa'in wane kasa: Wane apünajüi, müleka nüpünajüle wainna waiyee, wainmeerü nü'ttia, akaajasa müleka nüpünajüle palit, nnojoleerü wainmain shia nümüin. Akaajasa jiakana, müleka jüsülaajüle sümüin wayuu sümaa nnojoliin ji'iyeyin jia saa'u, nükaaliijeeina jia Maleiwa. Otta müleka ji'iyere jia, nnojoleena jia nükaaliijün. ⁷ Anakaja müleka jaapüle süka jaa'in wane'ewai jukua tü jüsülaajünjatkat süpüla keraajünjatüin shia. Nnojotsü jaapünjatüin mojusheeka otta süka münajalaain ma'i jümüin, süka talatüin naa'in chi Maleiwakai nümaa chi wayuu asülaajakai süka naa'in. ⁸ Sükajee tia, chi Maleiwakai, naapeerü jümüin waneepia tü jükaaliijainjatkat wayuu eekai müliain. Nnojoleerü kasain che'ojaain jümüin süpüla juuntüin jükaaliijain na wayuu müliakana. ⁹ Maa aka sümakat tü ashajuushikat paala nüchiki chi eekai nüsülaajün süka naa'in:

"Wane wayuu, müleka nüsülaajüle sümüin eekai müliain sünain nnojolin ji'iyeyin nia, atüjaaneechi aa'u waneepia sünain talatüin chi Maleiwakai nümaa".

¹⁰ Chi Maleiwakai, nia aapeechika tü che'ojaakat jümüin süpüla jaa'inrüinjatüin tü anasükat sümüin wayuu, maa aka naapün tü juyakat süpüla koo'omünjatüin tü a'ttieekat sütüma wayuu. ¹¹ Nükaalinjeena jia süpüla nnojoliinjanain ji'iyeyin jia suulia eekai müliain. Je joolu'u we'ikapeena tü jüsülaajünjatkat chamüin Judea, aapeerü wayuu analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u.

¹² Je so'uweena tü ka'i süntinneetkat o'u tü jüsülaajünjatkat nama'anamüin na nüpüshikana chi Maleiwakai chakana Judea, aapünayaa meerü analu'ut nümüin chi Maleiwakai natüma na anoujashiikana eekai ein saa'u nakaaliijününapain na juwalayuukana cha'aya su'unnaa tü müliaa ne'rapü'ukat. ¹³ Sünainjee jüsülaajün namüin na wayuu müliakana aa'in, nayaawateerü aa'u sünain jüüjüün jia nümüin Cristo je joonoin sümaa nünüiki. Je na'waajeechi chi Maleiwakai sünainjee tü jaa'inrakat sünain jükaaliijain naya oo'ulaka wayuu eekai ein ne'e. ¹⁴ Je achunteena naya jaa'u süka süpüshua naa'in, süka aliinapain ma'i jia napüla. Nayaawateerü aa'u sünain niain Maleiwa kakajatüin tü jünainjeejatkat saa'u anamiain nia sümüin

wayuu süpüshua. ¹⁵ Soto jaa'in wane kasa. Eesü wayuu eekai saapüin kasa anasü. Otta Maleiwakai, alana'alesia ma'i tü naapakat wamüin suulia kasakat süpüshua. Naapüin wamüin Jesucristo chi Nüchonkai, tü soteekat waa'in waneepia nümüin Maleiwa.

10

Asouktüshi Pablo saa'u tü ni'yataainkat nümüin Maleiwa

¹ Nnojotsü shiain takuaippain maa aka nakuaippa na ekirajüliikana sünnain alawaa. Ayounüshi taya natüma sünnain yaletayaain taa'in wanaa sümaa wattain taya juulia naajüin je sünnain manüle'oyaain taya wanaa sümaa jümaain taya naajüin. Cristo, sünnain niain chi Nüchonkai Maleiwa, nnojoihi yaletayaain aa'in suulia wayuu. Shia eeka kamanein ma'i nia sümüin. Aka'aya ne'e takuaippa jümüin. ² Tachuntüin jümüin nnojoliinjanain joonooin sümaa nanüiki na ekirajüliikana sünnain alawaa, suulia jashichijüin taya jümüin tantapa chamüin ja'akamüin. Akaajaa müleka masütaajule naya sünnain ne'reein wayumüin tamüin, tayeichi majiraaka namaa. ³ Wayakana anoujashiikana, mayaashiije kepiaain waya sa'aka wayuu kaainjarannuu, anashii müleka nnojoliire e'rülüin waya wayumüin sümüin wayuu maa aka tü naa'inrakat tamüin na ekirajüliikana sünnain alawaa. ⁴ Sünnain nnojolüin lotüin tü nekirajakat anain, eesü süpüla tanouktüin shia, nnojotsü sükajeejatüin kekiin taya, shia sükajee nükaaliijain taya Maleiwa. ⁵ Tountüin tee'iyatüin sümüin wayuu süpüshua sünnain nnojolüin shiimüin tü nekirajakat anain na ekirajüliikana sünnain alawaa. Mayaainje na'waataain sulu'u atüjawaa saa'u tü nümakat Maleiwa, nnojotsü shiimüin tia. Tachiajaain wayuu wainna suulia kapülajüin naa'in tü alawaa nekirajakat anain na wayuukana. Müleka noo'ulaale tü alawaa aküjünakat namüin, eesü süpüla noonooin nachikua sümaa nünuiki Cristo. ⁶ Süchikijee tekeraajüin süpüshua tü a'yataawaakat tapüleerua ja'aka süpüla takaaliijain jia sünnain tü jünoulakat, kasalajaneerü tatüma sümüin wayuu süpüshua cha'aya eekai nekirajüin sünnain alawaa.

⁷ Mojusü ma'i taa'in jaalin süka jüüjüünainapain jia namüin na ekirajüliikana sünnain alawaa, süka anain ma'i tü nekirajakat anain saa'in jümüin. "Wayakana, waya ajütünaka ne'e wamüiwa nütüma Cristo", mapü'üshii naya jümüin sünnain a'waataawa sulu'u nakuaippa. Anakaja natüjaale saa'u sünnain tayain wane ajütüüshiya. ⁸ Jütüjaa aa'uchi taya sünnain nnojolin ta'waataapü'üin sulu'u takuaippa. Alu'ujasa joolu'u, a'waataajeechi taya sulu'u takuaippa sünnain nnojolin japülin taya, sünnain nuluwanaajalain taya chi Senyotkai süpüla takaalinjanain jia sünnain anoujaa. Je nnojoleerü amalajaain jünoula sütüma tü tekirajakat anain jia. ⁹ Je tü tashajakat jümüin, tashajüin süpüla takaalinjanain jia sünnain anoujaa, nnojotsü süpülajatüin mmolüinjanain jia tema sükajee tü tashajakat jümüin. ¹⁰ Tatüjaaaitpa aa'u tü namakat na ekirajüliikana sünnain alawaa sünnain nayoujain taya. Müshii naya: "Pablo, wanaa sümaa wattain nia, emetutsü nünuiki sünnain nüchiajaain waya süka tü nüshajakat wamüin. Otta wanaa sümaa een nia wamaa, nnojotsü müin aka nünuiki sulu'u tü nüshajakat wamüin, sünnain nnojolüin kamalainkai saa'in wamüin", müshii naya tamüin. ¹¹ Shiimüin sünnain tatüjain achiajawaa süka tü tashajakat jümüin yaa wattajee. Otta tantapa jünainmüin, nayaawatechi aa'u taya na wayuukana sünnain tatüjain achiajawaa süka tanüiki no'upalaya.

¹² Mayaasüje ta'waataain sulu'u takuaippa, nnojoishi taya müin aka naa'in na ekirajülikana sünain alawaa. A'waataashii naya sulu'u nekirajün tü shiimüinkat saa'in namüin. Nnojotsü shiimüin tü nekirajakat anain, müsia aka ne'e saa'in tü nekirajakat anain na natünajunnuukana sünain alawaain shia. Nnojotsü anain tü naa'inrakat. ¹³ Tü ta'waataakat alu'u, shia tü ta'yataainkat ja'aka, süka naapajalain tamüin shia chi Maleiwakai, je süka niain aluwataain taya chamüin eere kepiain jiakana. Müleka nnojoireje niain aapüin tamüin tü ta'yataainkat, nnojoishije taya a'waataain sulu'u takuaippa. ¹⁴ A'waataashi taya sulu'u takuaippa süka tayain chi antakai wattamüin jünainmüin chamüin Corintomüin sünain aküjaa nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai. Müleka nnojoireje tantüin jünainmüin, nnojoishije taya a'waataain sulu'u takuaippa. ¹⁵ Tü ta'waataakat alu'u, shia tü ta'yataainkat ja'aka, nnojotsü ni'yataain wane wayuu naatajachi. Otta müsia joolu'u, wanaa sümaa emetutpa jia sünain anoujaa, kee'ireesü ma'i taa'in o'unaa wattamüin juulia sünain aküjaa nüchiki Cristo. ¹⁶ Je keraapa ta'yataain ja'akajee, o'üneechi taya sulu'umüin wane mma wattamüin sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai eere nnojolüin saapünüin nüchiki, süka taneekünüin süpüla aküjaa nüchiki Cristo cha'aya eere nnojolin nüntüin wane aküjai, süpüla nnojolinjachin ta'waataain sulu'u naata a'yataalee. ¹⁷ Ekirajünüshii waya paala wapüshua sütüma wane ashajuushi, müsü mayaa: "Nnojo ju'waataain sulu'u jukuaippa. Alu'usa shiale ju'waataain alu'u tü naa'inrakat chi Maleiwakai jümüin". ¹⁸ Chi wayuu a'waataakai sulu'u nukuaippa ne'e nümüiwa, nnojotsü kasain saapüin nümüin süpüla talatüinjachin chi Maleiwakai nümaa. Alu'ujasa müleka shiale naa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua, shiimüin sünain talatüin chi Maleiwakai nümaa.

11

Achiajaanaa noulia na ekirajülikana sünain alawaa

¹ Jia kapülakana aa'in tü namakat na ekirajülikana sünain alawaa, anakaja nnojorule jiyouktüin tü tamüinjatkat joolu'u jümüin. ² Nücheküin chi Maleiwakai jüpüleerua sünain maainjalainjanain jia nu'upala so'u tü ka'i nüntajatkat o'u Cristo nüchikua. Je sükajee tia, jülüjasü taa'in waneepia jukuaippa süpüla lotüinjainain jia sünain tü jünoulakat, süka taneekünüin süpüla takaalinjainjanain jia sünain anoujaa. ³ Nnojotsü anain taa'in jaa'u müleka juu'ulaale suulia jüjüwaa nümüin Cristo, maa aka saa'in Eva nütüma Satanás paala sümaiwa sünain nnojolüin jüjüüin nümüin Maleiwa. ⁴ Shiimüin sünain jaapajeein ma'i nanüiki na antakana ja'akamüin sünain aküjaa alawaa. Mayaainje naküjain nüchiki Jesús jümüin, nnojotsü wanaawain tü naküjakat sümaa tü waküjapü'ukat jümüin. Mayaainje naküjain nüchiki chi Naa'inkai Maleiwa jümüin, wane sümüin suulia tü waküjapü'ukat. Je mayaainje nekirajün jia sünain süchiki wane o'tte'enna, nnojotsü wanaawain sümaa nüchiki chi O'tte'erüikai wekirajapü'ukat anain. ⁵ Otta na aküjaliikana alawaa, müshii: "Alana'aleeshi'iya ma'i waya sünain wayain anain süka shiimüin wayain Aluwataaushin nütüma Cristo". Otta saa'in tamüin, nnojoliishii nayain alanaain toulia. ⁶ "Nnojotsü kamalain nünüiki Pablo wamüin", müshii naya tamüin. Otta jia aapajapü'ükana tanüiki, jütüjaa aa'uchi taya sünain tayaawatün saa'u tü shiimüinkat nikirajapü'ukat anain Cristo.

7 “¿Jamüshi Pablo nnojoika'aka nuchuntüin sujut ni'yataain sünnain nikirajüin jia maa aka nakuaippa eekai yalalayain sünnain ekirajaa? Wayuu e'rüi wayumüin nia jümüin”, müshii na ekirajülikana sünnain alawaa. Nnojoishi taya e'rülin wayumüin jümüin. Taküjapü'üin nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin sünnain nnojolin tachuntüin sujut ta'yataain jümüin, süka kojutüin jia tatüma. 8-9 Tü che'ojaakat tamüin wanaa sümaa takaalinjain jia, asülaajünüsü natüma na anoujashiikana wane namüin juulia, maa aka na yaaje'ewaliikana Macedonia. Nnojotsü tayouktüin tü naapakat tamüin. Je süka een tü teküinjatkat aa'u natüma, nnojoishi taya achuntüin jümüin. Je müichia taya machuntüin jümüin. 10 Anasü tamüin ta'waataain joolu'u sulu'u nnojoiüpü'üin tachuntüin sujut ta'yataain jümüin. Eesü süpüla ta'waataain, süka sütüjaain saa'u wayuu süpüshua cha'aya sulu'u tü mmakat Acaya sünnain lotüin takuaippa sünnain aküjaa nüchiki Cristo jümüin. 11 ¿Jamüshi saa'in jümüin nnojoiüpü'üka'a tachuntüin sujut ta'yataain jümüin? ¿Shia süka maalin jia tapüla? Nnojo. Nütüjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünnain alin ma'i jia tapüla. 12 “Wanaawashii waya nümaa Pablo sünnain wa'yataain nümmüin chi Senyotkai”, müshii na aküjaliikana alawaa jümüin sünnain na'waataain sulu'u nakuaippa. Süka müin aka saa'in wayuu süpüshua naya sünnain saapünüin sümüin sujut shi'yataain, nnojoliishii naya wanaawain tamaa. Je sulia majüin aka naa'in taya, nnojoleerü tachuntüin sujut ta'yataain jümüin.

13 Ja'itaina müin na ekirajülikana sünnain alawaa sünnain maa: “Waya Aluwataaushika'aya nütüma Cristo”, aküjashi'iya ne'e naya alawaa waneepia sünnain nekirajüin jia. Nnojoliishii aneekuushin nütüma chi Wasenyotseka. Noo'ulaküin tü wakuaippakat süpüla müinjanain aka waya na Aluwataaushikana. 14 Soto jaa'in nukuaippa Satanás, sünnain nuu'ulaküin nakuaippa na aapiee chaje'ewaliikana eejee Maleiwa shii'iree wanoujeein nünnüiki. 15 Süka jütüjaain saa'u nukuaippa Satanás, nnojoleerü patatüin jaa'in sütüma nanüiki na nüchepchiakana aküjaliikana alawaa jümüin. Noo'ulaküin wakuaippa wayakana nüchepchiakana Maleiwa shii'iree wanoujeein nanüiki. Shümüin sünnain süsaleenain naya mapeña nütüma Maleiwa.

A'waataashi Pablo sulu'u müliain sünnain nükjain nüchiki Cristo

16 Nnojoishi taya jo'uween aa'in sünnain ta'waataain sulu'u takuaippa. Mayaashije maa'in aa'in taya jaajüin, anakaja jaapajüle tanüiki maa aka jaapajüin nanüiki na ekirajülikana sünnain alawaa wanaa sümaa na'waataain. Sünnainjee tü naa'inrakat chi Maleiwakai tamüin, ayatechia taya sünnain a'waatawaa sulu'u takuaippa yaa sulu'u tü tashajakat jümüin. 17-18 Alu'ujasa na ekirajülikana sünnain alawaa, a'waataashii naya waneepia sulu'u tü naa'inrakat ne'e namüiwa. Süka nnojoliin anain wa'waataale sulu'u wakuaippa wamüiwa ne'e, meechi aka taya naa'in wane wayuu maa'inkai aa'in müleka ayatüle taya sünnain a'waatawaa sulu'u takuaippa ju'upala, nnojoleechi taya müin aka naa'in chi Senyotkai. 19 Saa'u kekiin ma'i jia jaajüin, ¿jamüshii jaapajeeka'a tü alawaa naküjakat na wayuu maa'inkana aa'in? 20 Kapülasü jaa'in tü naküjakat jümüin, ja'itaina jia naluwataain müin aka saa'in wane nachepchia, ja'itaina ne'ike'erüin jia shii'iree na'luwajeein tü kasa eekat jüma'ana, ja'itaina pülain aa'in juulia sünnain ne'rüliin wayumüin süka nanüiki jümüin. 21 Otta müshi'iya wayakana, nnojoiüpü'üshii müin aka na ekirajülikana sünnain alawaa, na e'rülikana wayumüin jümüin joolu'u.

Mayaashije maa'in aa'in taya jaajüin, anakaja jaapajüle tanüiki. Saa'u na'waataain na wayuukana sulu'u nakuaippa sünaain ajünalaain nütüma Cristo naajüin, nnojoleechi taya japülin müleka ta'waataale sulu'u takuaippa wanaa namaa. ²² ¿Wayuu hebreo naya? Wayuu hebreo taya'aya. ¿Wayuu Israel naya? Wayuu Israel taya'aya. ¿Nuu'uliwo'u naya Abraham? Nuu'uliwo'u Abraham taya'aya. ²³ (Aisha'ajaa, nnojotsü tacheküin a'waatawaa sulu'u takuaippa maa aka wane wayuu eekai maa'in naa'in.) ¿Nüchepchia Cristo naya? Alana'aleesia ma'i sünaain anain tü ta'yataainkat nümüin Cristo suulia tü na'yataainkat nayakana naajüin, süka te'rapü'üin tü müliaakat waneepia saaliijee aküjaa nüchiki. Püreesashi taya kojuyatua. A'yaatünapü'üshi taya emetut, ouktajachichi taya sütüma. ²⁴ Ja'raitua taya a'yaatünüin süka paa'ata natüma na judiokana laülaayuukana. Apününtuawai shikii mekietsalümüin tü wwuatakat a'yaatüshi. ²⁵ Otta apününtuaichi na'yaatüin taya na laülaayuukana Romaje'ewaliikana süka sütüna wunu'u. Je wwuata, sü'itüin taya wayuu wainma süka ipa shii'iree su'uteein taa'in. Je sünaain taküjain nüchiki Cristo sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua, o'unüshi taya wainmatua chaa waneemüin sa'ata palaakat. Maa aka apününtua sükaa, shimetuuin tü we'ejenakat wamaa sünaain müliain ma'i waya. Je apütünüshi taya shiroku palaakat tamüiwa wane ka'i sünaainmüin wane ai. ²⁶ Okolojooüpü'üshi taya waneepia. Ja'itaichi taya mmolüin aa'in seema alataa waneemüin sa'ata süchi eekai miyo'u ma'i, ayatshia'aya taya alatüin. Je wanaa sümaa waraittüin taya sainküin mma, eipinnapü'üshi taya natüma na tapüshikana judiokana oo'ulaka natüma na "gentilekana". Su'uteepü'ü aa'inchi taya wayuu shii'iree su'uwajein taya. Eepü'üshii eekai jashichin tamüin sulu'u tü pueulokat oo'ulaka sainküin mmakat oo'ulaka sünaain o'unaa shirokupünaa palaakat. Otta sulu'u tü outkajaaleekalüirua, jashichipü'üshii tamüin na anoujayaashiikana. ²⁷ Maa akaapü'üle wainmale a'yatawaa tapüleerua, matunküinpü'üsai taya. Aka'aya wattale mma tapüleerua, müliashi taya jamü je müliashi taya miyaasü sünaain o'unaa. Maa'aya aka püreesale taya, kaka'yashi taya meküin, müliapü'üshi taya jemai süka mashe'in taya. ²⁸ Shiimüin sünaain te'rapü'üin müliaa. Otta müsia joolu'u, müliasü taa'in waneepia shii'iree laülaainjanain sünaain anoujaa na tawalayuukana sainküin mma. ²⁹ Müleka nnojire waneepiain wane tawala sünaain anoujaa, mojeerü ma'i taa'in naaliijee. Müleka kaainjarale wane tawala nütüma wane wayuu, jashichechi taya nümüin chi kaainjalakai atüma nia.

³⁰⁻³¹ Tü ta'waataainjatkat alu'u, shia tachiki sünaain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma chi Maleiwakai. Ta'waajüin chi Maleiwakai, Nüshikai chi Wasenyotsekaí Jesucristo, süka takaalinjünüin nütüma waneepia. Taküjeerü joolu'u jümüin süchiki tü alatakat tamüin sümaiwa paala, jütüjaaiwa saa'u sünaain che'ojaain tamüin akaalinjünaa nütüma chi Maleiwakai. Sünaain taküjeerüin tü süchikikat jümüin, nütüjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünaain nnojolinjachin taküjain alawaa. ³² Eejachi taya sulu'u tü pueulokat Damasco. Je süka tekerolüichipain sünaain anoujaa, jashichishii na laülaashii judiokana tamüin. (Otta chi aluwataashikai wayuu süpüshua so'u ka'ikat tia, nia chi kanüliakai Aretaskai münüin.) Na laülaashii judiokana, nachuntuin nümüin wane sülaülakai mma süpüla nuluwataain wane surulaalüirua tanainmüin sünaain nata'ülirüin taya. ³³ Otta tayakai, ashakatinnüshi taya sulu'u wane shaaula sulu'upünaa wane wentaana süpütcho'ümüin tü sükulaatsekat tü pueulokat. Shiimüin sünaain niain Maleiwa akaaliijakai taya süpüla

ojuittaa.

12

A'waataashi Pablo sulu'u akaaliijūnaa nūtūma chi Senyotkai

¹ Takūjeerū joolu'u jūmūin sūchiki tū kasa anasū ni'i'yatakat chi Senyotkai tamūin, sūkajee sūktūjūnayaain jūmūin sūchiki kasa anasū natūma na ekirajūliikana sūnain alawaa. Ayateechia taya a'waataain sulu'u tia, mayaasūje nnojoleechin kojutūin taya jūtūma sūnainjee a'waatawaa.

² Taya shiimūinshika'aya ma'i sūnain anoujaa nūnain Cristo. Je mūrū aka poloo pienchimūin juya, ayalennūshi taya chaa sirumatu'umūin eemūin chi Maleiwakai. Nnojotsū tatūjaain aa'u sūnain jamūin takuaippa sūnain o'unaa. Nia Maleiwakai atūjaaka saa'u. Mataasū aka ta'lapūinkai saa'in.

³⁻⁴ Shiimūin sūnain tayalennūin cha'aya iipūnaamūin nūma'anamūin Maleiwa. Nia Maleiwakai atūjaaka saa'u jamūin takuaippa sūnain o'unaa. Je cha'aya eejeere taya, taapūin pūtchi anashaatasū ma'i, sūmaa taluwataanūin sūnain nnojolūinjatūin takūjain shia sūmūin wayuu.

⁵ Takūjaitpa jūmūin tachiki sūnain to'uninnūin iipūnaamūin, sūka anain saa'in tamūin ta'waataain sulu'u tia. Otta joolu'u tū ta'waataajeetkat alu'u ju'upala, shia tū takuaippakat sūnain che'ojaain tamūin akaalinjūnaa nūtūma chi Maleiwakai.

⁶ Mūleka ayatūle sūnain ta'waataain sulu'u to'uninnūin iipūnaamūin, nnojoleechi taya sūmaa'injūin wayuu sūka shiimūin tū takūjakat. Otta nnojoleechi taya ayatūin sūnain a'waatawaa sulu'u tia, suulia koo'omūinjain tamūin kojutuu sūtūma wayuu sūnainjee tia. Anashi mūleka kojutule taya jūtūma sūnainjee ne'e tū tekirajakat anain otta sūnainjee tū kasa anasū taa'inrapū'ukat.

⁷ Suulia pūlajūin taa'in sulu'u tū kasa anasū ee'iyatūnūitpakat tamūin chajee sirumatu'ujee, anasū nūmūin Maleiwa mūleka saapūnūle tamūin wane ayuulii. Antinnūsū tū ayuuliikat tanainmūin nūtūma Satanás sūpūla mūliainjachin taya sūtūma.

⁸ "Taataa, anashi mūleka pūlatirūle toulia tū mūliaakat", achuntūshi taya apūnūintua nūmūin chi Senyotkai sūka sūpūshua taa'in. ⁹ Otta nūntūiki te'ipajee: "Sūka anamiain ma'i taya sūmūin wayuu, tachechereerū paa'in su'utpūnaa tū mūliaa pi'rakat. Sūka pūtūjaain saa'u sūnain che'ojaain pūmūin akaalinjūnaa tatūma, alana'aleejeechia ma'i pia sūnain katsūin paa'in tatūma", mūshi tamūin. Je joolu'u sūnainjee tū nūkjūitpakat tamūin, a'waataajeechi taya sulu'u che'ojaain tamūin akaalinjūnaa nūtūma. Shiimūin sūnain nūkaalinjeechin Cristo taya sūka pūlashin ma'i nia.

¹⁰ Keraashi joo taya sūpūla te'rūinjatūin tū mūliaakat sūpūshua shii'iree kojutūinjachin Cristo. Aneerū taa'in mayaasūje antiūin ayuulii tanainmūin, mayaasūje mojuin sūnūiki wayuu tamūin sūmaa jashichin tamūin sūnainjee tanoujain, je mayaasūje alatūin tamūin kasa mojusū sūnainjee ta'yataain nūmūin chi Senyotkai. Sūka tayaawatūin saa'u sūnain che'ojaain tamūin akaalinjūnaa nūtūma Cristo, shiimūin sūnain nūchechereerūin taa'in.

Yapashi Pablo sūpūla o'unaa nanainmūin

¹¹ Mūshi aka maa'inakai taa'in, saa'in tamūin, sūka mūin tanūiki jūmūin. Akūjashi taya sūchiki takuaippa jūmūin, sūka nnojolin kojutūin taya jūtūma maa aka naa'in na ekirajūliikana sūnain alawaa sūnain nayain kojutūin jūtūma. Yalalashi naya naajūin saa'u nayain aluwataashin nūtūma Cristo naajūin. Otta tayakai, mayaashije nnojolin jamajachin taya jūmūin, nnojotsū shiimūin sūnain nayain alanaain toulia. ¹² Jūtūjaa aa'uchi taya sūnain tayain Aluwataashin nūtūma Cristo sūnainjee

tountuün taa'inruün tü kasa nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, maa aka anain wayuu tatüma. Je nükaaliijain taya Maleiwa süpüla taa'inruünjatüin kasa eekai müin aka tia ju'upala shii'iree jünoujeein nüchain. ¹³ Eesü ja'aka eekai nnojolüin anain nanüiki tamüin süka kachekalain taya su'utku wayuu naajüin. Eesü süpüla nayoujain taya süchainjee nnojolüin tachuntüin sujut ta'yataain jümüin wanaa sümaa ta'yataain ja'aka. Müleka mojule shia namüin, anakaja motüle naa'in shia.

¹⁴ Yapashi joolu'u taya süpüla o'unaa chamüin jünainmüin Corintomüin. Apünüintuairü joo takua süchain to'unüin jünainmüin. Je tantapa chamüin, nnojoleechi taya achuntüin sujut ta'yataain jümüin. Shia tacheekaka jüpüleerua kojutüinjachin taya jütüma, nnojotsü tacheeküin süchain juwalaajüinjachin taya. Maa aka wane ashii süchain nnojolüin nüchuntüin neerü namüin na nüchooinkana süka nayain nükaaliijain, akaajaa tayakai jümüin süka müin aka jia saa'in wane tachonni.

¹⁵ Yapashi taya süpüla takaalinjainjanain jia waneepia süka süpüshua taa'in. Mayaasüje saja'tteerüin tanneetse, ayatechia taya süchain takaaliijain jia. Je mayaainje maalin taya jüpüla, ayateenia jia alin tapüla waneepia. ¹⁶ Jütüjaa aa'ulu süchain shiimüin süchain alin jia tapüla je süchain nnojolüin tachuntüin sujut ta'yataain jümüin. Otta nanüiki na ekirajüliikana süchain alawaa jümüin: "Ja'itaichi nnojolin achekajüin Pablo sujut ni'yataain, ni'ike'erüinya ne'e jia saa'u jükorolo". ¹⁷ Nnojotsü shiimüin tü namakat tamüin. Na wayuu tajütakana jünainmüin, ¿ne'ike'erüin jia saa'u jükorolo? Nnojo. ¹⁸ Soto jaa'in Tito wanaa sümaa nüntüin jünainmüin nümaa chi wawalakai tajütakai nümaa. ¿Ne'ike'erüin jia saa'u jükorolo? Nnojo. Müshii aka takuaippa süchain ta'yataapü'üin cha'aya ja'aka süchain anain ma'i tü taa'inrakat ju'upala waneepia.

¹⁹ Tawalayuwaa, jia aishiikana ma'i tapüla, tü tashajakat jümüin, süpülajatü takaaliijüinjanain jia süchain anoujaa, nnojotsü süpülajatüin ta'waataainjachin sulu'u takuaippa ju'upala. Je talatüshi chi Maleiwakai tamaa waneepia, süka alewain taya nümaa Cristo. ²⁰ Otta müsia to'unapa jünainmüin, müleka tantüle nanain wane wayuuirua ja'aka eekai nnojolüin noo'ulaain suulia naainjala, mojeerü ma'i taa'in sütüma tia, je müleka jashichire taya jümüin, nnojoleena jia talatüin tamaa. Müleka jü'ülüjaajiraale süchain juchunjain aa'in, anashii müleka juu'ulaale suulia tia. Nnojo kee'ireein jaa'in akatajirawaa süchain pülayaain jaa'in suulia wayuu je süchain ji'rülüiyain wayumüin süka jünüiki. Müleka jiperulaajiraale, nnojoleerü kasain saapüin jümüin süpüla anajirawaa.

²¹ ¿Jameechi taya tantapa müleka nnojorule suu'ulaain tü wayuukolüirua suulia kaainjalaa, suulia aa'inraa tü yarüttakat atüma saa'in, suulia a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toole, je suulia asülüü? Japüijeechi taya nu'upala chi Maleiwakai tantapa ja'akamüin. Mojeerü ma'i taa'in naaliijee na wayuukana kaainjaraliikana ja'aka, süka nnojoliin noo'ulaain suulia.

13

Tü nüchekakat Pablo napüleerua na anoujashiikana

¹ Apünüintuairü joolu'u takua süchain o'unaa jünainmüin. Je tantapa ja'akamüin, kasalajaneerü tatüma naainjala na wayuukana süchainjee tü pütchi ashajuushikat paala sümaiwa süchain müin mayaa: "Süpüla kasalajanain naainjala wane wayuu, acheküsü atüjaanaa aa'u tü naainjalakat

sütüma wayuu maa aka piama je apünün". ² Je paala so'u tü piantu-akat takua, tachiajaapu'ün eekai kaainjalain ja'aka sünain: "Müleka nnojoliire juu'ulaain suulia, kasalajaneerü tatüma tale'ejapa tachikua", sünain tamüin namüin. Müshi joolu'u taya tachikua: "Shiimüin sünain süsalamaateenain naya tatüma maa aka sümüin süpüshua tü kaain-jaratkalüirua cha'aya". ³ Je nanüiki wane ja'aka: "¿Shiimüinjasa'aya piain aneekuushin süpüla ekirajaa nünüiki Cristo wamüin?", müshii naya tamüin. So'u tü ka'i kasalajaneetkat o'u tatüma naainjala na wayuukana, jütüjaweечи aa'u taya sünain aneekuushin nütüma Cristo. Jiyaawateечи aa'u taya so'u tia sünain pülashin taya ja'aka, süka takaaliijünün nütüma. ⁴ Wanaa sümaa ouktüin Cristo saa'u waainjala, mapülainsai nia saashin wayuu. Otta süchikijee, oso'iraasü naa'in nütüma chi Maleiwa Pülashikai süpüla katüinjatüin no'u waneepia. Müshi aka tayakai sünain mapülain naashin na aküjaliikana alawaa, süka jüüjüün taya nümüin Cristo. Otta süka nükaaliijeechin taya chi Maleiwakai, ayateечи taya sünain ta'yataain ja'aka.

⁵ Anakaja müleka jiyaawatüle saa'u tü jaa'inrakat wane'ewaie jukua süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka shiimüinre sünain jaa'inrüin tü nüchekakat Cristo jüpüleerua. Chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin tü nüchekakat Cristo nüpüleerua, atüjaaneечи aa'u sünain nnojolin Cristo nümaa. ⁶ Kasataalejese jiyaawatüin taa'u sünain shiimüin taa'inrüin waneepia tü nüchekakat Cristo tapüleerua. ⁷ Otta müleka nnojorule taa'inrüin tü nüchekakat Cristo saajün wane wayuuirua, nnojoleerü kasajatüin tamüin tü nanüikikat. Achuntüshi joolu'u taya nümüin Maleiwa jaa'u süpüla nükaaliijainjanain jia suulia kaainjalaa. Tacheküin süpüleerua juu'ulaain suulia kaainjalaa süpüla nu'waajününjachin Maleiwa sütüma wayuu saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat, mayaasüje nnojolinjachin tayain a'waajünün sütüma wayuu. ⁸ Takaaliijeein jia jüpüshua süpüla jünoujain tü shiimüinkat. Aka'aya na eekai kaainjalain ja'aka, müleka nanouktüle nakuaippa süpülapünaa tantüin, nnojoleena süsalain naya tatüma. ⁹ Achuntüshi taya waneepia nümüin chi Maleiwakai shii'iree laülaweein jaa'in sünain anoujaa. Mayaasüje mojuin sünüiki wayuu tamüin, nnojotsü kasajatüin shia tamüin. Müleka jüüjüüle jia nümüin Cristo, talateerü ma'i taa'in, süka nnojoleenain süsalain jia tatüma. ¹⁰ Tü tashajüitpakat jümüin, tashajün yaajee wattajee süpüla jünouktüinjatüin jukuaippa süpülapünaa tantüin, suulia jashichijün taya jümüin tantapa sünainjee nnojolin juu'ulaain suulia jaainjala. Nnojotsüyaaje tacheikalain süpüla süsalainjanain jia tatüma. Tü aluwataanakat anain taya, shia süpüla takaalinjanain jia sünain anoujaa.

Apütaashi Pablo

¹¹ Je joolu'u tawalayuwaa, kettaasü tü tashajakat jümüin. Apütaashi taya jüpüla sünain teme'ejuin jaa'in süpüla laülaainjatüin jaa'in waneepia sünain anoujaa. Anakaja müleka joonoole sümaa tü tamakat jümüin süpüla nnojoliinjanain jü'ülüjaajiraain. Chi Maleiwa aikai apüla jia, aapakai anaa jümüin, nükaaliijeeina jia süpüla wanaawajiraain jaa'in.

¹² Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee anoujaa nünain Cristo. ¹³ Je nasakün jia napüshua na nüpüshikana chi Maleiwakai yaakana yaa.

¹⁴ Achuntüshi joo taya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nii'iyatüin na'anasia jümüin, je nümüin chi Washikai Maleiwa süpüla jiyaawatüin saa'u sünain alin jia nüpüla, je nümüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla nükaaliijain jia sünain wanaawajiraain jaa'in jüpüshua.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana GALACIA

Ashajüşhi Pablo namüin na anoujashii chakana Galacia

¹⁻² Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Cristo Jesús, Pablokai anülia, namaa na tawalayuu yaakana tamaa, wasaküin jia anoujashikana nünain Jesucristo chakana sulu'u tü outkajaaleekalüirua chakat Galacia. Nnojishi ajütüüşhin taya sünain tü a'yatawaakat sütüma wayuu. Na kounejalakana taya nia Jesucristo oo'ulaka chi Washikai Maleiwa oso'ire'etkai naa'in süchikijee ouktaa. ³ Achuntüşhii waya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo súpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je súpüla naapüinjanain wane anaa jümüin. ⁴ Saa'u naa'inreein Cristo tü nüchekakat chi Washikai Maleiwa nüpüleerua, naapajiraain nikii súpüla ouktaa saa'u waainjala súpüla taashinjanain waya suulia müin aka waya naa'in wainma wayuu maa'ulu yaa sünain süchepchiain saainjala. ⁵ Anakaja wa'waajüle chi Maleiwakai waneepia súpüla ka'ikat súpüşhua sükajee tia. Amén.

A'wanajaasü süküjia tü nüchikikat chi O'tte'erüikai natüma na ekirajülikana sünain alawaa

⁶ Oponojooshi ma'i taya sükajee ju'ttüinapain sünain oo'ulawaa nuulia Maleiwa chi eenakakai jia sünainjee na'anasia Cristo. Süka jamüin, kapülasü joolu'u jaa'in wane nüchiki chi O'tte'erüikai sulu'u naatain sukuaippa, ⁷ wane sümüin suulia tü nüchikikat Cristo chi O'tte'erüikai shiimüinsü taküjapü'ukat jümüin. Eesüja'a súpüla süntüitpain ja'akamüin tia ekirajünnüukat sünain alawaa. Nnojolüitpa jütüjaayaain aa'u ne'e tü shiimüinkat natüma. Je su'wanajaanüitpain nüchiki chi O'tte'erüikai natüma. ⁸ Chi eekai nikirajüin wayuu sünain wane nüchiki chi O'tte'erüikai naata suulia tü waküjapü'ukat paala jümüin, ja'itaichi tayain, ja'itaichi niain wane aapiee chajee iipünaajee, e'itaaneechi nia súpüla süsalaa tüü sümaa nukatannüin nuulia Maleiwa súpüla ka'ikat súpüşhua. ⁹ Shia tü waküjakat achiki jümüin paala wanaa sümaa eepü'üin waya ja'aka, sünain müin wanüiki: Müleka eere wane wayuu eekai nikirajüin jia sünain wane nüchiki chi O'tte'erüikai wane sümüin suulia tü jünoujakat anain, e'itaaneechi nia súpüla süsalaa tüü sümaa nukatannüin nuulia Maleiwa súpüla ka'ikat súpüşhua.

¹⁰ Saa'u tashajüitpain jümüin süchiki kasalajanainjatüin namüin naainjala na ekirajülikana sünain alawaa, jiyaawatüinapa taa'u sünain nnojolüin tachajaain süchiki talateein saa'in wayuu tamaa. Müleka shiimüinreje sünain tachajaain a'waajünaa sütüma wayuu, nnojoihsije nüchepchiain taya Cristo. Shia kee'ireeka taa'in talateein naa'in Maleiwa sümaa tü ta'yataainkat nümüin.

Ounekuushi Pablo súpüla ekirajaa na "gentilekana"

¹¹ Tawalayuwaa, anashii müleka jütüjaale saa'u tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erüikai, taküjakat sümüin wayuu sünain nnojolüin süle'eru'ujeejatüin shia wayuu. ¹² Chi ekirajakai taya sünain, nnojoihsii wayuun nia, nia Jesucristo. Nia'a ne'e nümüiwa ee'iyatakai shia tamüin.

13 Jaapa achikit tü taa'inrapü'ukat wanaa sümaa toushikajaain süchiirua nakuaippa na judiökana, sünnain tolojuin nachiirua na anoujashiikana nünain Jesús sainküin tü outkajaaleekalüirua shii'iree taja'laje'erüinjatüin tü anoujasükalüirua süpüshua. 14 Alana'aleeshia ma'i sünnain kachiiruain ma'i taa'in sünnain tashatüin nakuaippa na tatuushi judiökana noulia wainna na tapüshi wanaawakana amaa touyase. 15-16 Otta müshia chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpülapünaa jemein süpüla to'tte'ennüinjachin nütüma Cristo. Je miyo'upa taya, saa'u anamiain ma'i nia, neenaküin taya süpüla a'yatawaa nümüin. Anasü saa'in nümüin nii'iyatüin chi Nüchonkai tamüin süpüla te'raajüinjachin nia je süpüla taküjainjatüin nüchiki sümüin wayuu nnojotkot judiöin, tü "gentilekalüirua" münakat. Je wanaa sümaa tia, nnojoiishi yootüin taya sümaa wayuu süchiki tü alatakat tamüin. 17 Je nnojoiishi taya o'unüin Jerusalénmüin süpüla taashajaain namaa na Aluwataaushikana e'itaanakana tapülapünaa. O'unüshi taya yaawala sulu'ümüin tü mmakat Arabia. Je mapa süchikijee, ale'ejüshi taya Damascomüin.

18 Je sülatapa apünüin juya, o'unüshi taya Jerusalénmüin süpüla aashajawaa nümaa Pedro. Ni'youshi taya maa aka piama semaana cha'aya. 19 Otta Santiago, nuwalakai chi Wasenyotsekai, aashajaashi taya nüma'aya. Otta na waneerua Aluwataaushikana, nnojoliishii tapüla. 20 (Nütüjaa aa'uchi taya Maleiwa sünnain nnojolün tashajüin joolu'u alawaa jümüin.) 21 Je süchikijee tia, o'unüshi taya cha'aya sulu'ümüin tü mmakat Siria oo'ulaka tü mmakat Cilicia. 22 Otta na anoujashiikana nünain Cristo sulu'u tü outkajaaleekalüirua sainküin tü mmakat Judea, ja'itaichi nnojolin taya ne'raajüin, 23-24 na'waajüin Maleiwa sükajee naapüin tachiki, sünnain müin sünüiki wayuu: "Olojünapü'üshii waya nütüma chira wayuukai saaliijee tü wanoulakat nünain Cristo. Otta müsia joolu'u, aküjüshi tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erüikai, sainküin mmakat süpüshua".

2

Achekünüsü tü nikirajakat anain Pablo natüma na anoujashii judiö chakana Jerusalén

1-2 Müirü aka poloo juya pienchimüin süchikijee chajachin taya Jerusalén, nüjütüin taya chi Maleiwakai tachikua chamüin cha'aya süpüla aashajawaa namaa na laülaashiikana na'aka na anoujashii judiökana. Otta Bernabé je Tito, o'unüshii tamaa. Taküjain namüin na laülaashiikana süchiki sukuaippa tü nüchikikat chi O'tte'erüikai tekirajakat anain na gentilekana. Aashajaashi taya namaa sujuuna wayuu, sükajee müin taa'in: "Eesü süpüla shiyouktünüin tü tekirajakat anain natüma na gentilekana müleka shiyouktünüle natüma na anoujashii judiökana". 3-4 Otta wanaa sümaa een waya cha'aya Jerusalén, wanta anainchii wane ekirajülii sünnain alawaa na'aka na anoujashii judiökana. Naashin nala wayuukana, che'ojaasü shi'yotoonüin ata tü anoujasükalüirua maa aka sukuaippa wayuu judío. Ekerotshii naya waa'akamüin, sünnain wawalayuuin naya naajüin, süpüla ne'rajüin waa'u. Nayoujain waya süka wekirajüin sünnain nnojolün kapülain naa'in Maleiwa wayuu sünnainjee ashataa sukuaippa judiö süka shiain sünnainjee tü naa'inrakat Cristo sümüiwa. Nacheküin süpüla ni'yotoonüinjachin ata Tito, chi gentile wamaajachikai, shii'iree anajiraainjatüin naa'in nümaa Maleiwa naajüin. Shia nachekaka wapüleerua süchepchiainjanain waya nakuaippa na

judiokana wachikua. Akaajasa na laülaashiikana na'aka na anoujashii judiokana, süka anain saa'in namüin sukuaippa tü tekirajakat anain na gentilekana, nnojoliishii napüleeruain aa'in Tito süpüla o'yotoonaa ata.⁵ Wayouktüin süpüshua tü nachekakat wapüleerua na ekirajüliikana süna'in alawaa. Müleka kapüraleje waa'in shia, shiimüin süna'in mojeerüin sükújia tü shiimüin wakújakat jümüin, tü nüchikikat chi O'tte'erüikai. Shia wachekaka süpüleerua lotüinjatüin tü nüchikikat Cristo waneepia jüpüla.

⁶ Na laülaashiikana na'aka na anoujashii judiokana chakana Jerusalén, nnojoliishii neke'ejüin aa'in taya süchiirua ta'wanajaain tü tekirajakat anain na gentilekana. (Mayaashiije miyo'uin naya na'aka na judiokana, nnojotsü kasajatüin tamüin tia, süka nnojolin kachekala'atain wayuu Maleiwakai.)⁷ Nnojotsü na'wanajein tü tekirajakat anain, süka natüjaaichipain taa'u süna'in e'itaashin taya nütüma Maleiwa süpüla akújaa nüchiki chi O'tte'erüikai namüin na gentilekana, maa aka naa'in Pedro süna'in e'itaashin nütüma süpüla akújaa shia namüin na judiokana.⁸ Tü kasa anasü naa'inrakat chi Maleiwakai süna'in akaaliijaa Pedro, chi Aluwataaushikai namüin na judiokana, naa'inrüin shia tamü'inya, tayakai chi Aluwataaushikai namüin na gentilekana.⁹ Na laülaashii taashajaakana amaa so'u ka'ikat tia, Santiago, Pedro je Juan, na kojutkana natüma na anoujashii judiokana, nayaawatüitpa saa'u süna'in aneekuushin taya nütüma Maleiwa süpüla tü a'yatawaakat. Namakalaka tamüin je nümüin Bernabé: "Aheküsü wanaawajiraain waa'in jümaa süna'in jiy'ataain sa'aka tü gentilekalüirua oo'ulaka süna'in w'yataain sa'aka tü judiokalüirua".¹⁰ Shia'ala nachuntüin ne'e wamüin saa'u wamüliajüinjatüin tü anoujasükalüirua chakat Judea eekai müliain. Taa'inreein tia tayaka'iya.

Achiajaanüshi Pedro nütüma Pablo saaliijee piamain nu'upünaa

¹¹⁻¹² Shiasa süchikijee tia, antüshi Pedro yaamüin Antioquiámüin. Je wanaa sümaa ein nia wamaa, ekaapü'üshi nia namaa na anoujashiikana eekai nnojoliin judiöin, mayaashiije achiajaanüin na judiokana suulia tia. Otta wanaa sümaa nantüin yaamüin yaa wane wayuuirua ajütüüshi nütüma Santiago chajee Jerusalénjee, o'ttüshi Pedro süna'in akatalawaa yaawala'aya suulia ekawaa namaa na gentilekana. Mmotshi nia sheema ayoujünaa natüma na wayuu antapaatashiikana, na ekirajushikana süna'in anajirawaa nümaa Maleiwa süna'injee o'yotoonoo ata naajüin. Je süchikijee tia, tachiajaan Pedro su'upala tü anoujasükalüirua saaliijee tü naa'inrakat, süka nnojolüin anain tü naa'inrakat saa'in tamüin.¹³ Wainma na judiokana yaaya ashatakana nukuaippa Pedro süna'in piamain nu'upünaa saaliijee mmolüin naya neema na laülaayuu judiokana. Otta ojutuushi Bernabé süna'in aa'inraa tia'aya, ja'itairü nütüjaain saa'u süna'in mojuin shia.¹⁴ Nnojotsü anain tü naa'inrakat na judiokana oo'ulaka Bernabé, je nnojotsü lotüin nakuaiippa, süka nnojolüin wanaawain sümaa tü shiimüin nüchikikat chi O'tte'erüikai. Süna'in tachiajaan Pedro saa'u nükatalaain suulia ekawaa namaa na gentilekana, müshi taya nümüin no'upala na anoujashiikana napüshua: "Ja'itaichi judiöin pia, oo'ulaachipa pia suulia sukuaippa judiö wanaa sümaa pikaain namaa na gentilekana. ¿Jamüshii juluwataaka'a na gentilekana süna'in ashataa sukuaippa judiö?", tamakalaka nümüin Pedro.

¹⁵⁻¹⁶ Tamakalaka namüin napüshua na anoujashii judiokana eejanakana wamaa: "Waya judiokana, nnojoliwwa'aya wanoujain nünain Cristo,

saa'u saapünüin wamüin paala tü nüshajakat Moisés, a'waataapü'üshii waya sulu'u jemein süna'in judío'in je sulu'u nnojolüin gentilein kaainjaralii waya. Wayaawatütüpa aa'u joolu'u süna'in anajiraain wayuu nümaa Maleiwa, nnojotsü süna'injeejatüin aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, alu'ujasa süna'injee anoujaa nüna'in Jesucristo. Je nüküjain wamüin Maleiwa süna'in nnojolüin anajiraainjatüin wayuu nümaa süna'injee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés. Je sükajee tia, anoujainapa wayakanaya nüna'in Jesucristo süka kachiirua'in waa'in süpüla anajirawaa nümaa Maleiwa nüna'injee Cristo, nnojotsü süna'injeejatüin tü nuluwataakat anain Moisés".

¹⁷ Eesüja'a süpüla jümüin tamüin: "Wanaa sümaa wachajaain süchiki anajirawaa nümaa Maleiwa süna'injee anoujaa ne'e nüna'in Cristo, müleka nnojorule waa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés, mojeerü sünüiki wayuu wamüin", müshii jia tamüin. Otta tanüiki jii'ipajee: Nnojoihi niain Cristo kaainjalain atüma wayuu. Süka jamüin, süna'in nnojolüitpainen ein waa'in süna'in tü nüshajakat Moisés, nnojotsü kaainjalaa'in tia nu'upala Maleiwa. ¹⁸ Akaajasa müleka woo'ulaale suulia wachajaain süchiki tü anajirawaakat nümaa Maleiwa nüna'injee Cristo süpüla wachajaainjanain wachikua süchiki wane anajirawaa süna'injee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, shiimüin süna'in kaainjaleenain waya sükajee tia.

¹⁹ Süka tatüjaain saa'u tü nuluwataakat anain Moisés süna'in nnojolüin anajiraain taya sütüma, müshi aka ouktakai taya suulia saa'u nnojolüin kasain saamüin tamüin süpüla anajirawaa nümaa Maleiwa. Je taashi-ichipa taya joolu'u süpüla taa'inrüinjatüin tü nüchekakat chi Maleiwakai tapüleerua. ²⁰ Müshi aka ouktiraakai taya nümaa Cristo wanaa sümaa nu'utünüin aa'in saa'u wane kuruusa. Nnojolüitpa jülüjain taa'in oonowaa sümaa nüdüiki Moisés süpüla anajirawaa nümaa Maleiwa. Shia jülüjaka waneepia taa'in tü nüchekakat Cristo tapüleerua. Saa'u katüichipain no'u, eejeechi nia waneepia tamaa. Je süpüshua tü taa'inrakat, taa'inrüin sükajee tanoujain nüna'in Cristo, chi Nüchonkai Maleiwa, chi aikai apüla taya sümaa naapajiraain nikii süpüla ouktüin taa'ujee. ²¹ Saa'u anamiashaatain chi Maleiwakai tamüin, müichia nnojolüin tayouktüin tü naa'inrakat süpüla nu'tte'erüinjachin taya nükäjee Cristo. Müichia nnojolüin tachajaain tachikua süchiki wane anajirawaa süna'injee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés. Müleka wountüleje anajiraain waya süna'injee oonowaa sümaa tü nüshajakat Moisés, nnojoleerü kasain saapün wamüin tü naa'inrakat Cristo süna'in ouktüin nia waa'ujee.

3

Tü anajirawaakat nümaa Maleiwa nüna'injeejatü Cristo

¹ Tawalayuwaa, jia chaje'ewaliikana Galacia, aisha'ajaa jia. Shiimüin süna'in maa'in jaa'in. Ja'itairüja'aya taküjapü'üin jümüin tü shiimüinkat, tü nüchikikat Jesucristo süna'in ouktüin saa'u kuruusa, ¿jamaka'a kapülaka'a joo jaa'in wane pütchi eekai nnojolüin shiimüin, tü naküjakat jümüin na ekirajüliikana süna'in alawaa? ² Tasakirüin paala jia süna'in wane kasa: ¿Kasa aapünaka anainjee jümüin chi Naa'inkai Maleiwa? ¿Shiataapa süna'injee jaa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés? Nnojo. Aapünüshi nia jümüin sükajee jünoujain ne'e nüchiki chi O'tte'erüikai aküjünakat jümüin. ³ Je paala, jekennuuiwa'aya jia süna'in anoujaa, jücheküin süpüleerua jükaaliijünün nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Otta müsia joolu'u, shiimüin süna'in maa'in jaa'in süka juuntüin jaa'inrüin

jümüiwa tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua saa'in jümüin. ⁴ Soto jaa'in wanaa sümaa kachiiruapü'üin jaa'in akaaliijünaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. ¿Eesü joolu'u süpüla nnojolüitpain kasain saamüin jümüin tü nükaaliijakat anain jia saa'in jümüin? ⁵ Otta chi Maleiwakai, ¿kasa naapaka anainjee chi Naa'inkai jümüin? ¿Je kasa naa'inraka anainjee tü kasa anasükat ju'upala, tü nütüjakat apüleerua niakai nümüiwa? ¿Shiataapa sükajee jaa'inrüin tü nuluwataakat anain Moisés? Nnojo. Shia süka jünoujain ne'e nüchiki chi O'tte'erüikai aküjünakat jümüin.

⁶ Soto jaa'in tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa noo'opünaa Abraham, chi watuushikai wayakana judiökana. Müsü mayaa: "Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa sünainjee nünoujain nünüiki", müsü. ⁷ Anakaja jiyaawatüle saa'u wane kasa: Waya anoujashiikana wapüshua, nüchooin ma'i waya Abraham, nnojotsü sünainjeejatüin nuu'uliwo'uin waya, shia sünainjee wanoujain nünain Maleiwa maa aka tü naa'inrakat paala Abraham. ⁸ Je paala sümaiwa, aküjünüsü süchiki kasa anasü nütüma Maleiwa nümüin Abraham wainma juya süpülapünaa sülatüin tü aküjünakat achiki nümüin. Tü aküjünakat nümüin Abraham so'u ka'ikat tia, ashajünüsü süchikijee sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Shia tü nachikikat na gentilekana sünain anajiraainjanain nümaa Maleiwa sünainjee nanoujain nünain. Anuu nünüiki chi Maleiwakai nümüin Abraham: "Shiimüin sünain kamaneejeechin taya sümüin wayuu sainküin mmakat süpüshua eekai sünoujain tanain maa aka pia", müshi nümüin. ⁹ Sütüma tü ashajuushikat, watüjia aa'ulu sünain kamaneein chi Maleiwakai joolu'u sümüin wayuu süpüshua sünainjee tü sünoulakat, maa aka kamaneein paala nümüin Abraham sünainjee tü sünoulakat.

¹⁰ ¿Jameechi chi wayuu eekai nüchajaain süchiki wane anajirawaa nümaa Maleiwa sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés? Süka nnojolüin nuuntüin nikeraajüin süpüshua tü nümakat Moisés, shiimüin sünain kasalajaneerüin nümüin naainjala nütüma Maleiwa. Shia tü ashajünakat achiki paala sümaiwa sünain müin mayaa: "Süsaleerü nümüin naainjala chi wayuu eekai nnojolin naa'inrüin süpüshua'aya tü nuluwataakat anain Moisés", müsü. ¹¹ Müshi taya tachikua jümüin: Nnojishi anajiraain wane wayuu sünainjee oonowaa sümaa tü nümakat Moisés. Soto jaa'in tü ashajünakat achiki paala sümaiwa sünain müin mayaa: "Chi wayuu eekai nünoujain nünain Maleiwa, anaawashi nümaa kataiwa'aya no'u. Je ouktapa nia, ayatshi anaawain nümaa". ¹² Chi eekai nüchajaain süchiki wane anajirawaa sünainjee tü nümakat Moisés, nnojotsü che'ojaain nümüin tü anoujaakat nünain Cristo saa'in nümüin, süka noonoin sümaa tü ashajuushikat münakat nümüin paala sünain maa: "Chi eekai naa'inrüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés, anaaweechi nümaa Maleiwa", müsü. ¹³ Otta tü tasakirakat anain joolu'u jia: ¿Jameechi chi eekai nnojolin naa'inrüin süpüshua tü nuluwataakat anain Moisés? Süsaleechi naainjala, ¿aashi müin? Müshi paala taya jümüin: Taashiinapa waya anoujashiikana nütüma Cristo suulia süsalainjanain waainjala, süka niaichipain süsalain waainjala nütüma Maleiwa. Shia tü ashajünakat achiki paala sünain müin mayaa: "Atüjaana aa'uchi chi eekai akachennüin sünain wane wunu'u sünain süsalaichipain naainjala nütüma Maleiwa", müsü. ¹⁴ Saa'u taashiinapain jia gentilekana nütüma Cristo suulia süsalainjanain jia jaainjala, jiyaawata aa'ut joolu'u sünain kamaneechipain Maleiwa jümüin maa aka kamaneein nia paala nümüin Abraham. Je aapünüchipa chi Naa'inkai Maleiwa wamüin

wapüşhua sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo. Shia tü nüküjakat achiki paala chi Maleiwakai sünain pansaain nünüiki.

Tü nuluwataakat anain Moisés, shii'iyatüin wamüin waainjala

¹⁵ Tawalayuwaa, saa'u pansaain nünüiki chi Maleiwakai paala nümüin Abraham, nnojoleechi oo'ulaain Maleiwa suulia aa'inraa tü nümakat süpüla naa'inrüinjatüin. Maa aka sukuaiappa wayuu süpüşhua, müleka lotüle nünüiki wane wayuu soo'opünaa tü naa'inrüinjatkat, nnojotsü anain müleka nuu'ulaale suulia naa'inrüin tia. Je nnojotsü anain müleka nu'wanajaale tü pütchi ni'itaakat paala sünain pansaain. Acheküsü nikeraajünjatüin shia so'ujee tia. ¹⁶ Tü pütchi nüküjakat paala chi Maleiwakai nümüin Abraham sünain pansaain nünüiki, nüküjain nümüin chi nuu'uliwo'uka'iya. Saashin tü ashajünakat sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa, nnojotsü aküjünün tü pütchikat namüin na nuu'uliwo'ukana napüşhua, alu'ujasa nümüin waneeshia ne'e chi nuu'uliwo'ukai, nia Cristo. ¹⁷ Anuu tü taküjeekat joolu'u jümüin: Tü pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwa sünain pansaain nünüiki nümüin Abraham, nnojotsü amalaje'ennün sütüma tü nuluwataakat anain Moisés. Süka jamüin, aapünüsü tü nuluwataakat anain Moisés maa aka 430 juya süchikijee naashajaan Maleiwa nümaa Abraham. ¹⁸ Ayatsia pansaain tü nümakat paala Maleiwa nümüin Abraham süpüla anajiraainjatüin wayuu nümaa sünainjee anamiashaatain chi Maleiwakai namüin. Müleka anajiraaleje waya sünainjee aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés, nnojoleerüje kasajatüin wamüin tü nümakat chi Maleiwakai nümüin Abraham.

¹⁹ ¿Kasa kapülajatka tü nuluwataakat anain Moisés? Aapünüsü wainma juya nüchikijee Abraham süpüla shii'iyatüinjatüin sümüin wayuu sünain shiimüin sünain aainjalaa'in tü kasa mojusü saa'inrakat. Nücheküin Maleiwa süpüleerua shiketajünün sütüma wayuu tü nümakat Moisés sünainmüinre'eya nüntün Cristo chi nuu'uliwo'ukai Abraham aküjünakakai achiki paala. Je süpüla nikirajünjanain Maleiwa na wayuu Israelkana sünain tü nüchekakat napüleerua, nüküjain shia nümüin Moisés süpüla müinjachin aka nia wane pütchipü'ü sünain nüküjain tü nümakat Maleiwa namüin na Israelkana. Je süpüla ni'yataainjachin Moisés sünain tia, akaaliijünüşhi nia sütüma wane aapieeirua chaje'ewat iipünaajee. ²⁰ Otta chi Maleiwakai sünain naashajaan paala sümaiwa nümaa Abraham, aashajaajiraashi nümaa. Nnojoshi ashajaan nümaa nüka wane pütchipü'ü.

²¹ ¿Aapünüsü tü nuluwataakat anain Moisés süpüla sümalaje'erüin tü nümakat paala Maleiwa sümaiwa nümüin Abraham sünain pansaain nünüiki nümüin? Nnojo, nnojotsü aapünün süpüla tia. Süka jamüin, nnojotsü suuntün tü nümakat Moisés anajiraain wayuu sütüma. Müleka anajiraaleje wane wayuu nümaa Maleiwa sütüma aa'inraa tü aluwataanakat anain, anajiraainjatüje wayuu süpüşhua sünainjee oonowaa ne'e sümaa tiairua. ²² Ashajünüsü sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa süchiki wayuu süpüşhua sünain süchepchiain naya kaainjalaa. Otta chi eekai niyaawatün saa'u sünain nnojolün nuuntün anajiraain nia sünainjee tü naa'inrakat niakai nümüiwa, taashishi nia süpüla anoujaa nünain Jesucristo. Je tü kasa anasü aküjünakat achiki paala sümaiwa nütüma Maleiwa sünain pansaain nünüiki, aapünüsü maa'ulu yaa sümüin wayuu süpüşhua eekai sünoujain nünain Cristo.

²³ Wayakana, wayuu wapüşhua'aya süpülapünaa nüntün Cristo süpüla wanoujainjanain nünain, kapüpü'üşhi waya sütüma tü nümakat Moisés wane'ere'eya niweetapa Cristo süpüla anajiraainjanain waya

nümaa Maleiwa nünainjee. ²⁴ ¿Kasapülatätü tü nümakat Moisés? Süpülatätü süntirüin waya nünainmüin Cristo süpüla anajiraainjanain waya sünaainjee wanoujain nünain. ²⁵ Je joolu'u, saa'u anajiraainpainen waya sünaainjee tü wanoulakat, nnojolinapa suupünaain waya tü nümakat Moisés.

Nüchonsü Maleiwa wayuu eekai sünoujain nünain Cristo

²⁶ Jia wayuu jüpüshua chakana Galacia eekai jünoujain nünain Jesucristo, nüchooinapa jia Maleiwa. ²⁷ Je wanaa sümaa sa'aniraain jukuaippa nümaa Cristo, müshii aka jia naa'in Cristo sünaain anainapain no'ulu'u Maleiwa. ²⁸ Ja'itakaje judíoain jia oo'ulaka gentilein jia, ja'itakaje süchepchiain jia wayuu oo'ulaka laülaain jia jümüiwa, ja'itakaje tooloin jia oo'ulaka jieyuuin jia, müshii aka jia naa'in Cristo jüpüshua no'ulu'u Maleiwa. ²⁹ Saa'u nüpüshinapain jia Cristo, nuu'uliwo'u ma'i jia Abraham, je kamüinjeena jia nütüma Cristo tü kasa anasü nüküjakat achiki Maleiwa nümüin Abraham sünaain pansaain nünüiki.

4

¹ Anuu tü taküjeekat jümüin: Nüchon wane wayuu, aapüneerü nüpaala chi nüshikai nümüin so'u wane ka'i. Otta müleka ayatayü'ire nia tepichin, müshi aka ne'e wane achepchiee süka maapujuyülüin nümüin tü apaalaakat. ² Je sünaain müin aka naa'in wane achepchiee, nnojishi laülaain nümüiwa. Aluwataanüshi natüma wane aa'inmajüli nia sümaa tü nuwashirüinkat chi nüshikai wane'ere'eya kettaain tü juya ni'itaakat paala chi nüshikai süpüla taashinjachin chi nüchonkai noulia. ³ Aka'aya wayakana wapüshua süpülapünaa anoujaa nünain Cristo, süchepchiashii waya tü kasa shikirajakat anain wayuu manoujainsat. ⁴ Otta chi Maleiwakai, keraapa tü ka'i nüneekatüjütkaalia o'u paala süpüla nuluwataain chi Nüchonkai sa'akamüin wayuu, nüjütüin Cristo sünaain wayuuin nia je sünaain noonoinja'a sümaa tü nuluwataakat anain Moisés, maa aka waya nüpüshikana judiókana. ⁵ Ajütünüshi nia wamüin süpüla taashinjanain waya suulia tü nuluwataakat anain Moisés. Nuluwataain chi Nüchonkai süpüla nüchooinjanain waya judiókana oo'ulaka jiakana gentilekana. ⁶ Je saa'u nüchooinapain jia Maleiwa, ajütünüshi chi Naa'inkai jümüin nütüma süpüla einjachin nia sulu'u jaa'in. Je joolu'u, juuntuin "Taatchee" jümüinjanain nümüin Maleiwa, maa aka naa'in Cristo saa'u niain chi Nüchonkai. ⁷ Nnojolinapa joolu'u jia achepchieein, alu'ujasa nüchooinapa jia Maleiwa. Je saa'u nüchooinapain jia, kamüinjeena jia nütüma wanaajiraa nümaa Cristo.

Ashapataasü naa'in Pablo naalii na anoujashiikana

⁸ Je paala, nnojoliwa'aya ji'raajüin chi Maleiwakai, süchepchiashii jia tü maleiwayaasükalüirua ma'i. ⁹ Otta müsia maa'ulu yaa, saa'u ji'raajüin nia je saa'u ni'raajüin ma'i jiakana, ¿jamüshii jia ju'ttaka'a jüchikua sünaain juushikajaain süchiirua tü shikirajakat anain wayuu manoujainsat? ¿Keejiasü jümüin achepchiawaa jüchikua sütüma tia? Nnojoleena akaaliijünüin jia sütüma sünaain jaa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa. ¹⁰ Taapa achikichii jia sünaain ju'ttüin sünaain jüshateein nakuaippa na judiókana, maa aka jeemeraain so'u sükalia neemeraakat o'u, maa aka jimi'ijaain so'u sükalia nemi'ijaakat o'u, maa aka jikaain so'u sükalia nekaakat o'u. Jaa'inreein kasa eekai müin aka tia süpüla talatüinjachin Maleiwa jümaa jaajüin. ¹¹ Ashapalaasüle ma'i

taa'in jaa'u. Kasataalejese nnojolüin sümalajaain tü ta'yataainkat ja'aka süna'in aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai.

¹² Tawalayuwaa, jütüjaa aa'uchi taya süna'in müichipain aka taya jaa'in jiakana gentilekana. Je sükajee tüü, tachuntuin joolu'u jümüin süka süpüshua taa'in shii'iree jüshatüin takuaippa süna'in nnojolüin suupünaain takuaippa tü nüshajanainkat Moisés. Mayaashijee kama-neein jia tamüin paala, nnojotsü anain tü jaa'inreekat joolu'u tamüin süna'in juu'ulaweein suulia tü anajirawaakat nünainjee Cristo. ¹³ Soto jaa'in wanaa sümaa tantüin ja'akamüin palajana paala. Mayaainje tantüin sümaa ayuulii ja'akamüin, ayatshia taya aküjüin nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. ¹⁴ Ja'itaichi nnojolin anain taya ju'upala saa'ujee tü ayuulii tanainjatkat, nnojoliishii e'rülüin wayumüin jia tamüin, nnojoliishii jime'erainpalain taya. Alu'ujasa, kamaneeshii jia tamüin müin aka tayakajee wane aapiee chajeejachikai iipünaajee, müin aka tayakajee Jesucristoin jümüin. ¹⁵ Müleka tantüleje sümaa mo'uu ja'akamüin, eesüje süpüla jaakatüin tü jo'ukot süpüla ji'itain tanain. Otta müsia joolu'u, ¿jamaka'aka nnojolüitpaka'a talatüin jaa'in tamaa? ¹⁶ Saa'in tamüin, ju'unüüichipa taya saaliijee taküjain tü shiimüinkat jümüin.

¹⁷ Otta na ekirajülikana süna'in alawaa, kee'ireesü naa'in jüüjüweein jia namüin shii'iree kojutüinjanain naya jütüma. Nacheküin süpüleerua jiyouktüinjatüin tü ekirajünakat anain jia tatüma, ja'itairü nnojolüin kasa'in saapüin jümüin tü nekirajeeakat anain nayakana. ¹⁸ Müleka kojutüle jütüma wane wayuu eekai nükaaliijeein jia, anasü tia. Otta nnojotsü anain müleka kojutüle jütüma wane eekai nnojolüin shiimüin süna'in nükaaliijeein jia. Je müshia tayakai, saa'u takaaliijeein jia waneepia, anakaja ayatüle kojutüin taya jütüma, mayaashijee nnojolin jümaain taya maa'ulu yaa. ¹⁹⁻²⁰ Jia tachonnii aishiikana tapüla, nnojotsü tatüjaain aa'u tü taa'inrajatkat júka. Kee'ireesü taa'in to'unüin jünainmüin süpüla taashajaanjachin jümaa süpüla tee'iyatüin jümüin süna'in mülo'uin jaalii tatüma. Maa aka wane wayuu jierü jemeyülüin sümaa süchon, aka'aya tayaka'ia süna'in mülia'in taya jaa'ujee shii'iree müinjanain aka jia naa'in Cristo.

Taashishii waya maa aka naa'in chi süchonkai Sara

²¹ Jia jüüjüweekana aa'in sümüin tü nuluwataakat anain Moisés, tasakirüin paala jia süna'in wane kasa: Saa'u jia'in gentilein, ¿shiimüin jiyaawatüin saa'u tü shikirajakat anain tü nüshajakat Moisés? ²²⁻²³ Soto jaa'in nüchiki Abraham ashajünakat paala sümaiwa nütüma Moisés, tü nachikikat na piamashiikana nüchooin. Chi wane, süchon süchepchia tü nu'wayuusekat. Jemeishi nia maa aka sukuaiippa wayuu süpüshua. Otta chi wane'e, süchon Sara tü nu'wayuusekat. Nnojotsü achepchiaain shia sütüma wayuu. Mayaainje wainmain suuyase, kachonsü shia süka pansaain nünüiki Maleiwa paala sümüin je nümüin Abraham chi su'wayuusekai.

²⁴⁻²⁵ Tü nüchikikat Abraham, aküjasü süchiki wane kasa, anuu shia: Na suu'uliwo'ukana tü süchepchiakat Sara, tü kanüliakat Agar, achepchiaashii naya maa aka shia. Akaajaa na wayuu jüüjüükana maa'ulu yaa sümüin tü nüshajakat Moisés shii'iree anajiraain nümaa Maleiwa sütüma, meena aka naya saa'in süchepchia wayuu, maa aka naa'in na judío chaje'ewaliikana Jerusalén, je maa aka naa'in na wayuu aküjünakana amüin paala tü pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwa, tü aapünakat nümüin Moisés saa'u tü uuchi kanüliakat Sinaí sulu'u tü mmakat Arabia. Je tü pütchi e'itaanakat nütüma wainma juya

nüpülapünaa Moisés, tü aapünakat sümüin Sara oo'ulaka Abraham noo'opünaa chi nachoinjachikai, pansaasü shia'aya. ²⁶ Je joolu'u, müshii aka waya saa'in Sara sünain laülaain waya wamüiwa, süka taashiinapain waya suulia aluwataanaa sütüma tü nümakat Moisés. ²⁷ Watüjaa aa'ut sünain nüchooin ma'i waya Abraham oo'ulaka Sara sütüma tü ashajünakat achiki paala. Müsü mayaa:

“Pia wayuu machonsotkot süka maralüin pia,
ja'itairü nnojolüin kachooiin pia maa'ulu yaa,
anakaja müleka talatüle pia süka süpüshua paa'in.

Ja'itairü ayouktünütütpain pia nütüma chi pu'wayuusekai,
wainmeerü püchooinrua suulia wayuu eekai ka'wayuusein”.

²⁸ Soto jaa'in nüchiki Isaac, chi nüchonkai Abraham sümaa Sara, sünain jemein nia sünainjee pansaain nünüiki Maleiwa namüin. Akaajaa jia tawalayuwaa, müshii aka jia Isaac süka nüchooinapain jia Maleiwa sünainjee tü pütchi nüpansaaajakat paala nümüin Abraham. ²⁹ Otta müshia chi süchonkai Agar, chi jemeikai maa aka wayuu ne'e, jashichishi nümüin Isaac, chi jemeikai sünainjee tü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa. Akaajaa waya anoujashiikana maa'ulu yaa, müshii aka waya naa'in Isaac sünain jashichin wamüin na ekirajülüikana sünain alawaa. ³⁰ Otta tü anasükat süpüla waa'inrüin, aküjünüsü sulu'u tü karaloukta nüchikimaajakat Maleiwa. Anu'usa nünüiki chi Maleiwakai nümüin Abraham:

“Püjüta puulia tü achepchieekat nümaa chi süchonkai,
süka nnojolüin niainjachin aapaain tü taapünjatkat pümüin.
Niainjachi aapaaka chi süchonkai Sara”.

³¹ Müshi taya tachikua jümüin tawalayuwaa: Saa'u nnojoliinapain suupünaain waya tü nuluwataakat anain Moisés, nnojoliishii waya müin aka naa'in chi süchonkai Agar, tü achepchieekat. Müshii aka waya naa'in chi süchonkai Sara sünain taashiinapain waya süpüla oonowaa sümaa nünüiki Maleiwa.

5

Tü taashika apüla waya anoujashiikana

¹ Taashiinapa waya sütüma tü naa'inrakat Cristo sünain ouktüin waa'ujee süpüla nnojoliinjanain kachepchiain waya wane kasa. Je sükajee tia, anakaja joolu'u müleka jüchecherüle jaa'in nünain Cristo süpüla nnojoliinjanain suupünaain jia kasa eekai müin aka shia jüchikua.

² Ee jümaala jaa'in sünain tü taküjainjatkat jümüin, süka shiimüin sünain ajütüüshin taya nütüma Maleiwa. Müleka ji'yote'erüle jüta süka jüchajaain süchiki wane anajirawaa sünainjee tü nümakat Moisés, atüjaaneena aa'u jia sünain jiyouktüin tü naa'inrakat Cristo süpüla anajiraainjanain jia nümaa Maleiwa. ³ Müshi taya tachikua: Chi wayuu eekai ni'yote'erüin nüta shii'iree anajiraain nümaa Maleiwa, acheküshi noonoin sümaa süpüshuale'eya tü nuluwataakat anain Moisés. ⁴ Müleka jüchajaale süchiki wane anajirawaa sünainjee tü nüshajakat Moisés, akatalaainapaja'a jia nuulia Cristo sükajee tia, süka nnojolütütpain kasajatüin jümüin tü kasa anasü naa'inrakat Maleiwa sünainjee anamiain nia jümüin. ⁵ Akaajasa wayakana, watüjaa aa'ulu sünain anajiraainapain waya nümaa Maleiwa sünainjee tü wanoulakat nünain Cristo sümüiwa. Je akaaliijünüshii waya nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süma'inru'u wa'atapajüin keraainjatüin süpüshua tü naa'inrüinjatkat wapüla Maleiwa. ⁶ Tü nüchekakat chi Maleiwakai

wapüleerua waya anoujashiikana nünain Cristo, shia müleka aijiraale waya wapüla sükajee wanoujain nünain. Nnojotsü kasajatüin nümüin müleka wo'yotoonüle ata je müleka mo'yotoojule.

⁷ Aisha'ajaa jia. Achecherapü'üshii jia jaa'in sünain anoujaa. Otta müsia joolu'u, oo'ulaainapa jia suulia joonoonin sümaa tü shiimüinkat tekirajakat anain jia. ¿Jaraliyyu oo'ule'etka jia suulia anoujaa? ⁸ Nnojoshi niain Maleiwa oo'ule'erüin jia, süka niain eenaküin jia süpüla anoujaa. ⁹ Mayaasüje palirüin ne'e tü pütchi alawaa aküjünakat jümün, wainma ma'i tü anoujasükalüirua ja'aka eekai suu'ule'ennüin suulia tü shiimüinkat süpüla suushikajaain süchiirua alawaa. ¹⁰ Otta saa'u sa'aniraaaitpain jukuaiappa nümaa chi Senyotkai, tatüjaa aa'uchii jia sünain ayatüinjanain kache'ein waneepia sünain tü shiimüinkat. Je na ekirajüliikana jia sünain tü alawaakat, mayaasüje nnojölün tatüjaaain saa'u jaraliin naya, shiimüin sünain süsalaenain naya tü naainjakat. ¹¹ Tawalayuwaa, müleka tekirajüleje jia sünain o'yotoonoo ata, nnojoleerü mojuin namüin na judiökana nüchiki Jesús sünain ouktüin saa'u kuruusa. Je nnojoleerü e'rülüin wayumüin naya tamüin. ¹² Je na ekirajüliikana sünain alawaa, aisha'ajaa, kasataalejese nakatalaain ja'akajee.

¹³ Tawalayuwaa, eenakünüshii jia nütüma Maleiwa süpüla taashinjanain jia suulia suupünaajüin tü nüshajakat Moisés. Nnojoliishii jia taashin süpüla kale'erüin süchiki kaainjalaa. Shia taashika apüla jia, jükaaliijiraain süka aijiraain jia jüpüla. ¹⁴ Anuu tü nuluwataakat anain Moisés, tü alana'aleekat sünain anain sa'akajee tü aluwataanakat anain waya. Müsü mayaa: "Anakaja müleka aire püpüla wayuu süpüshua, maa aka alin pia püpülaajiraa", müsü. ¹⁵ Jalia jia suulia a'ülüjaajirawaa. Müleka masütaajule jia sünain e'rülüin wayumüin namüin na juwalayuukana, amalajaajeerü tü jünoulakat sükajee tia.

Nukuaippa chi wayuu jüüjüükai nümüin chi Naa'inkai Maleiwa

¹⁶ Tamüshii paala jia: Suulia kale'erü'in jia süchiki kaainjalaa, anakaja müleka jüüjüüle jia waneepia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa. ¹⁷ Tü kasa mojusü keejiakat nümüin chi eekai kale'erü'in süchiki kaainjalaa, naata suulia tü nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa. Je tü kasa anasü keejiakat nümüin chi eekai jüüjüün nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, wane sümüin suulia tü naa'inreekat chi eekai kale'erü'in süchiki kaainjalaa. Tü naa'inreekat chi wane'e, naata suulia tü naa'inreekat chi wane'eya. Müleka kale'erü'in jia süchiki kaainjalaa, iseerü jüchiki jaa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. ¹⁸ Otta müleka jüüjüüle jia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoleena suupünaain jia tü nümakat Moisés.

¹⁹ Atüjaana aa'ulu sütüma wayuu süpüshua tü naa'inrakat chi eekai kale'erü'in süchiki kaainjalaa. Naa'inrüin tü mojusükat: maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane tooo, ²⁰ maa aka kamaleiwaseyaain nia, maa aka ee'irajiraa outüsü, maa aka kanainwaa aa'in wayuu, maa aka a'ülüjaajirawaa, maa aka achumujaa aa'in, maa aka ülü'üttaa aa'in, maa aka yaletayaa aa'in su'upala wayuu, maa aka akatajirawaa, ²¹ je maa aka eperuwawaa. Chi eekai aa'inrüin kasa eekai müin aka tia, müichia nnojolin ekerölün nüma'anamüin Maleiwa eere nuluwataain. Shia tü tamapü'ukat paala jümün.

²² Otta jiakana, ¿jameena jia müleka jüüjüüle jia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa? Shiimüin ma'i akaaliijüneena jia nütüma süpüla aijiraain jia jüpüla, je talateerü jaa'in mayaasüje ji'reerüin müliaa. Je su'unnaa tü

müliaa ji'reetkat, eimalaajeerü jaa'in nütüma. Je atüjeena jia a'atapajaa mayaaainje nnojoluün jaa'a müin wayuu jümüin. Kamaneeejena jia sümüin wayuu süpüshua sümaa aa'inraa tü kasa anasükat waneepia sümüin. Je jiketaajeerü waneepia tü e'itaanakat jüpüla. ²³ Anamieena jia sümüin wayuu eekai jashichin jümüin. Je jüchereerü jaa'in suulia aa'inraa kasa mojusü süka laülaain jaa'in. Meeria jukuaippa müleka jüüjüüle jia waneepia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa. Je nnojoleerü jaraluün laülaain jaa'u, tü achiajaainjanakat jia suulia aa'inraa tia. ²⁴ Chi eekai sa'aniraain nukuaippa nümaa Jesucristo, saa'ujee müin aka ouktiraakai nia nümaa, nnojotsü naa'inrüin tü kasa mojusü keejiapü'ukat nümüin, süka nnojolichipain kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. ²⁵ Maa aka waluwataanüin joolu'u nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, anakaja woonoole sümaa tü nümakat wamüin. ²⁶ Anakaja nnojorule alaaayain waa'in suulia wayuu sünain kasakaaraliin woo'omüin a'ülüjawaa je sünain wachunjiraain saa'u eekai een.

6

Akaaliijaa wayuu süpüshua

¹ Tawalayuwaa, jiakana jüüjüükana nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, müleka kaainjarale wane juwala, anashii müleka jime'ejüle naa'in süpüla nujuittinnüinjachin suulia tü kaainjalaakat. Je wanaa sümaa jükaaliijain nia, ayata jia kamanein nümüin. Kaainjalajayaa jia wanaa nümaa. ² Anakaja müleka jükaaliijiraale wane'ewai jukua sü'unnaa tü müliaa jirakat, süpüla jikeraajünjatüin tü nüchekakat Cristo jüpüleerua.

³ Je nnojotsü anain müleka yaletayaale jukuaippa su'upala wayuu. Nnojo motüin jaa'in sünain che'ojaain akaaliijirawaa jümüin. ⁴ Anakaja eere jaa'in sünain tü jaa'inrakat süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka anale je müleka mojule. Maa aka analeje'e tü jaa'inrakat, talateeshiija'a jia sümaa. Je nnojolu jiyoujireerüin tü jaa'inrakat namaa juwalayuu. ⁵ Jütüjaa saa'u wasouktinneenain wane'ewai wakua nu'upala Maleiwa so'uweena wane ka'i saa'u süpüshua tü waa'inrakat, müleka anale, müleka mojule.

⁶ Na ekirajünakana sünain nüüiki Maleiwa, anakaja naapawaire süpüshi tü kasa eekat nama'ana nümüin chi ekirajakai naya.

⁷ ¿Kaseerü naa'inraka chi Maleiwakai nümüin chi wayuu mache'ekai süchiirua tü mojusükat? ¿Nnojoleerü cheje eera jamajatüin nümüin? Jamüsüja'a shia, jülüjeerü naa'in süpüshua. Chi aa'inrakai tü kasa anasükat, walaajechi nütüma. Otta chi aa'inrakai tü kasa mojusükat, nnojolechi walaain nütüma. ⁸ Chi wayuu eekai ayatüin sünain kale'eru'uin süchiki kaainjalaa, oukteechi nia saaliijee tia. Otta chi aa'inrakai tü nüchekakat chi Naa'inkai Maleiwa, ee'iranajaaneerü naa'in nütüma süpüla eenjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ⁹ Je sükajee tia, anakaja makulajaainre waa'in sünain aa'inraa tü anasükat sümüin wayuu. Müleka ayatüle waya sünain tia, walaajeena waya nütüma chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i. ¹⁰ Müleka watüjaale saa'u tü anasükat süpüla aa'innaa, anakaja waa'inrüle tia namüin na wawalayuukana palajana je mapa sümüin wayuu süpüshua.

Achiajaashi Pablo nüchikua noulia na ekirajüliikana sünain alawaa

¹¹ Ja'apü süshajia tatüma tü karalouktakat süka tayain kashajalain tü pütchi taküjünjatkat joolu'u jümüin.

¹² Anuu joo tanüiki tachikua jümün: Jalia jia suulia juushikajaain nachirua na wayuu aluwataakana sünain o'yotoonaa ata. A'waataashii naya sulu'u tü nekirajakat anain süpüla kojutüinjanain naya sütüma wayuu. Müleka nnojoliireje nekirajün sünain tia, mojetsaliije naya natüma na judiokana sünainjee tia. ¹³ Na wayuu eekai o'yotoonün ata, nnojoliishii ainkün oonowaa sümaa tü nuluwataakat anain Moisés. Shia kee'ireeka naa'in ne'e shi'yotoonünjatün jüta jiakana süpüla na'waataainjanain sulu'u jüüjüün jia sümün tü nekirajakat anain. ¹⁴ Otta tayakai, kasataalejese nnojolin ta'waataain sulu'u takuaippa. Shia ta'waataainjatka alu'u nukuaippa chi Wasenyotsekai Jesucristo, süka ouktün nia saa'u taainjala. Je sükajee tia, müichipa aka ouktiraakai taya nümaa sünain nnojolüitpain kasajatün tamün tü keejiakat sümün wayuu manoujainsat. Je süka anajiraaichipain joolu'u taya nümaa Maleiwa sünainjee tü naa'inrakat Cristo, nnojolichipa kasajachin taya sümün tü wayuu manoujainsatkalüirua. ¹⁵ Nnojoliishii waya kojutün nütüma Maleiwa sünainjee sukuaiippa wata, müleka shi'yotoonüle otta mo'yotoojule. Shia nüchekaka wapüleerua su'wanajaanünjatün wakuaippa nütüma. ¹⁶ Jia a'wanajaanapakana akuaiippa nütüma Maleiwa, gentilekana oo'ulaka judiokana, saa'u jüüjüün jia sümün tü tekirajakat anain, achuntüshi joo taya nümun Maleiwa süpüla nümliajünjanain jia je süpüla naapünjatün anaa jümün.

¹⁷ Je joolu'u süka keraaitpain tü tashajakat jümün, müshi paala taya namün na eekai e'rüliin wayumün tamün: Kettshia taya. Taya'a nuhepchiaka Cristo je kamojulashi taya sünainjee aküjaa nüchiki.

¹⁸ Tawalayuwaa, achuntüshi joolu'u taya nümun chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nii'iyatünjatün na'anasia waneepia jümün. Amén, kasataalejese nikeraajün tia.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana ÉFESO

¹ Taya, Pablo, Aluwataaushika'aya nütüma Cristo Jesús, taya aneekünaka nütüma chi Maleiwakai süka nücheküin taya süpüleerua nuluwatawaa. Tashajüin joolu'u jümüin jia nüchooinkana chi Maleiwakai chakana Éfeso, jia aa'inrakana waneepia tü nuluwataakat anain süka nümaain Cristo Jesús. ² Achuntüshi taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapünjanain wane anaa jümüin.

Tü kasa anasü naapakat Maleiwa wamüin

³ Anakaja wa'waajüle chi Nüshikai, Nümaleiwasekai chi Wasenyotsekai Jesucristo. Süka nümaainapain waya Cristo, naa'inrüin chi Maleiwakai wapüleerua chajee iipünaajee kasa anashaatakat ma'i, nükaalijakat aka waya sünaain anoujaa. ⁴ Otta müsia paala sümaiwa nnojölüüwa'aya kasain akumajünüin yaa soo'opünaa mmakat, nüneekatüjülü'iya waya chi Maleiwakai süpüla tü naa'inrajatkat Jesucristo wamüin. Nükatalüinjana waya suulia waainjala süpüla lotüinjatüin wakuaippa nu'upala, ⁵ süka aletüjülü'inya nünüiki Maleiwakai sünaain nüchooinyaainjanain waya sünaainjee tü naa'inrakat Cristo. Je süka alin waya nüpüla, talatüsü naa'in sümaa tü naa'inrüinjatkat chi Nüchonkai wamüin. ⁶ Wa'waajeein nia waneepia saa'u anamiashaatain nia wamüin je saa'u nnojolin na'alijiraain suulia nuluwataain wamüin chi Nüchonkai Jesucristo aishikai ma'i nüpüla. ⁷ Sünaainjee anamiain chi Maleiwakai wamüin, nülatirüin waainjala woulia. Taashinapa waya suulia, süka nuwalaajüitpain Jesús süka nüsha amülakat wanaa sümaa ouktüin, süka niain amaünajüna amüin. ⁸ Aishaatashii waya nüpüla chi Maleiwakai, nuluwataakalaka chi Nüchonkai wamüin. Je süka kekiin ma'i nia, nütüja aa'ut sünaain shikeraajeerüin tü nüchekakat süpüleerua naa'inrüinjatüin chi Nüchonkai. ⁹ Talatüsü naa'in chi Maleiwakai saa'u nii'iyatüinjatüin wamüin joolu'u nünainjee Cristo tü nnojotkat atüjaanain aa'u paala. ¹⁰ Ekettaajeerü nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i sünaain nukotchajeerüin kasakat süpüshua tü chasükat iipünaa otta yaasükat saa'u mmakat, süpüla niainjachin Cristo chi Nüneekajalakai aluwataain saa'u, süka ni'itaatüjülü'inya tü sükaliakat paala.

¹¹ Aneekünüshii wayakana judiökana nütüma chi Maleiwakai süpüla nüchooinjanain waya sümaa wakatannüin nütüma süpüla nümaainjanain Cristo, maa aka süpüshua tü naa'inreekat paala, ¹² süka wayain palajanain sünaain a'atapaa Cristo jüpüleerua jiakana "gentilekana". Nücheküin wapüleerua waa'inreein waneepia tü nüchekakat je wa'waajeein nia saa'u anashaatain ma'i wamüin. ¹³ Otta jiakana gentilekana, nüchooinyaainapa jia Maleiwa saa'u jünoujaitpain sünaain tü shümainkat, tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erüikai. Nümaashii joolu'u jia Cristo je aapünüshi jümüin chi Naa'inkai Maleiwa, chi nükjüjaki achiki paala, chi wayaawaseinjachikai, maa aka sukuaippa wane jeerü. ¹⁴ Maa aka naapüichipain chi Naa'inkai Maleiwa wamüin waya nüpüshikana, meeria nütüma süpüshua tü naapajatkat wamüin

mapeena. Wa'waajeechi chi Maleiwakai saa'u taashireejeenain waya nütüma suulia süpüshua waainjala so'uweena tia ka'ikat.

Achuntüshi Pablo naa'u na anoujashiikana

¹⁵⁻¹⁶ Wanaa sümaa taapüin jüchiki sünaain miyo'uin jünoula nünain chi Senyotkai Jesús je süchiki naalin napüshua na anoujashiikana jüpüla, waneepiashi taya achuntüin nümüin chi Maleiwakai jaa'u sünaain taapüin analu'ut nümüin saa'u süpüshua tü naa'inrakat jümüin. ¹⁷ Tachuntüin waneepia nümüin chi Nümaleiwasekai chi Wasenyotsekai Jesucristo, chi Washikai Maleiwa anashaataleekai ma'i, süpüla jiyawatuinjachin naa'u nükajee chi Naa'inkai. Müleka jülüjüle jaa'in tü nii'yateetkat chi Naa'inkai jümüin, kekijeeena jia nütüma süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleera. ¹⁸ Tachuntüin nümüin jaa'u süpüla nükaaliijainjanain jia chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü kasa anasü eenakünakat apüla jia nütüma Maleiwa, tü kasa anasü naa'inrüinjatkat namüin napüshua na anoujashiikana achechetkana naa'in sünaain a'atapaa. ¹⁹⁻²⁰ Tachuntüin jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla jiyawatuinjachin naa'u sünaain pülashin ma'i nia süpüla nükaaliijain na anoujashiikana nünain. Nnojotsü kasain isain nüchiki, müshijese'e nüso'ire'erüin naa'in Cristo süchikijee ouktüin süpüla nükkale'erüin chamüin nikialu'ujee süpüla aluwatawaa wanaa nümaa chaa iipünaa eere nuluwataain. ²¹ Otta Cristo, kojutshi ma'i nütüma chi Maleiwakai suuliale'eya tü aapieekalüirua süpüshua nümaajtkat chaa iipünaa sirumalu'u, je suuliale'eya tü yolujaakalüirua süpüshua, je nouliale'eya na laülaayuukana napüshua yaa mmolu'u, nouliale'eya naya napüshua, na eekai naluwataain maa'ulu yaa je na eekai naluwataajeenain mapeena. ²² E'itaanüshi nia nütüma süpüla nuluwataainjatüin wayuu süpüshua je süpüla kojutuinjachin sütüma suuliale'eya tü kasakat süpüshua. Je aneekünüshi nia nütüma chi Maleiwakai süpüla sülaülainjachin tü anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua sünaain süpüshua tü kasa saa'inrakat. ²³ Wayakana anoujashiikana, süka niain Cristo wekiipü'üin joolu'u, wayajiraainapa, maa aka sukuaippa wane wayuu waneesia. Akaajaa müleka nnojolin niain Cristo wekiipü'üin, katata'aweena waya.

2

O'tte'ennüshii waya sükajee anamiain Maleiwa wamüin

¹ Otta jiaakanaya paalainka, nnojotsü joonoonin amaa nünüiki chi Maleiwakai sütüma kaainjalapü'üin jia, maa aka ne'e wane wayuu eekai ouktüin sünaain moonoonin sümaa nünüiki sülaamain. ² Kaainjalapü'üshii jia so'u ka'ikat tia, süka keejiapü'üin jümüin tü kasa mojusü naa'inrakat na wayuu manoujainsaliikana, süka joonoonin sümaa nünüiki chi sülaülakai yolujaaa yaa iipünaapünaa, chi ootakai wayuu sainküin mma sünaain ayouktaa nünüiki Maleiwa maa'ulu yaa. ³ Shiapü'ü wakuaiippa paala wamaiwa, wo'unapü'üin süchirua tü naa'inrakat na wayuu ayouktakana nünüiki Maleiwa. Süchepchiapü'üin waainjala süka waa'inrüin kasa mojusukat waa'inreekat. Sükajee tia, nü'ürülashii waya Maleiwa wanaa namaa napüshua na kaainjaraliikana sünaainjee waainjala. ⁴⁻⁵ Otta chi Maleiwakai, saa'u alin ma'i waya nüpüla, je süka nümüliajeen wayuu süpüshua shii'iree suu'ulawein suulia saainjala, nujuittirüin waya suulia süchepchiiaa waainjala. Mayaasüje nnojolin kasajachin nia wamüin sütümajee kaainjaraliin waya, nü'iratüin waa'in sükajee tü naa'inrakat Cristo. Nu'tte'erüin waya süka anamiain nia wamüin.

⁶ Maa aka nūso'iraain aa'in Cristo sūchikijee ouktaa, mūshi'iya wayakana, ojuittūinapa waya suulia sūchepchiaa waainjala nūtūma chi Maleiwakai, sūka shii'iranajaaitpain waa'in. Je maa aka nu'unūin Cristo iipūnaamūin sūpūla nuluwataainjachin wanaa nūmaa chi Nūshikai, akaweenia wayakana, o'uneena sūpūla aluwatawaa wanaa nūmaa Cristo chaa iipūnaa. ⁷ Chi Maleiwakai, nii'iratūin waa'in sūpūla sūtūjaainjachin naa'u wayuu mapeena sūnain anamiashaatain ma'i nia wamūin saa'u nu'tte'erūin waya suulia waainjala sūnainjee tū naa'inrakat Cristo Jesús. ⁸⁻⁹ O'tte'ennūshii jia suulia jaainjala sūkajee anamiain ma'i chi Maleiwakai jūmūin je sūkajee nūkaaliujain jia sūpūla jūnoujainjanain nūnain Cristo. Nnojoliishii jia o'tte'ennūin sūnainjee aa'inraa kasa anasū, suulia ju'waata'alaain sulu'u jukuaiippa jūmūiwa. ¹⁰ Aluwataanūshi Cristo Jesús wamūin nūtūma chi Maleiwakai sūpūla nu'tte'erūinjanain waya nūkajee je sūpūla nii'iratūinjatūin waa'in sūpūla waa'inrūinjatūin tū anasūkat, maa aka tū kee'ireetūjūtkat naa'in paala sūmaiwa sūpūleerua waa'inrūin.

Wanaawajiraasū wakuaippa nūnainjee Cristo

¹¹ Jia gentilekana nnojoliikana judiōin, "mo'yotooju atachiikana" jūmūnūin natūma na judiōkana "o'yotoona atachiikana". Tia o'yotoonaakat ata, aa'innūsū ne'e namūin sūtūma wayuu, nnojotsū nūtūmain chi Maleiwakai. ¹² Paalainka, nnojoiishi jūtūjaain aa'u Cristo chi Nūneekajalakai Maleiwa, sūka nnojoliin kasapūnaain jia nanain na judiōkana Israelkana anūlia. Wayuu naatajana jia noulia. Nnojotsū kasapūnaain jūnain paala tū pūtchi e'itaanakat nūtūma chi Maleiwakai napūla, sūka nayain pansaain amūin nūnūiki. Shiimūin sūnain makaaliujuuin paala jia nūtūma chi Maleiwakai, sūka nnojoliin jiraajūin nia. ¹³ Je paalainka, wattashii jia nuulia. Otta mūshi'iya joolu'u, nūnainjee Cristo, sūnainjee amūlain nūsha saa'ujee jaainjala, antinnūnapa jia nūnainmūin chi Maleiwakai sūpūla nūmaainjanain jia.

¹⁴ Waya judiōkana jūmaa jiakana gentilekana, aleewainapa waya joolu'u nūtūma Cristo. Oo'ulaainapa waya suulia pa'ūnūuwajirawaa, sūka ouktūin nia waa'ujee wapūshua. ¹⁵ Sūka ouktūin Cristo waa'ujee, maamūintpa nūtūma tū nūshajakat Moisés paala sūpūla nakuaippain na judiōkana, sūpūla wanaawainjatūin wakuaippa sūpūla nūmawaa Cristo waneepia, maa aka judiō otta gentile. Kolotūinapa joo waya nūtūma. Nnojoliinapa pa'ūnūuwain. ¹⁶ Sūnain wanaawajiraaitpain wakuaippa, waya judiōkana oo'ulaka jia gentilekana, nūchekūin chi Maleiwakai wapūleerua anajiraainjanain waya nūmaa. Mayaainje nū'ūnūūpū'ūin waya saalin waainjala, oo'ulaainapa waya suulia pa'ūnūuwajirawaa nūmaa sūkajee ouktūin Cristo waa'ujee wapūshua. ¹⁷ Antūshi Cristo wanainmūin wayakana judiōkana nūpūshikana chi Maleiwakai, maa aka jūnainmūin jiakana gentile wattakana paala nuulia, sūnain akūjaa sūchiki tū anajirawaakat wamūin. ¹⁸ Je nūnainjee Cristo, jutatūitpa wapūleerua wanaawaa sūnain antaa nūmūlatu'umūin chi Washikai Maleiwa nūkajee chi Naa'inkai.

¹⁹ Otta mūshi'iya jiakana gentilekana joolu'u maa'ulu yaa, sūnainjee tū naa'inrakat Cristo, nnojoliinapa wattain jia nuulia chi Maleiwakai, nnojoliinapa naatain jia woulia. Nūpūshinapa jia Maleiwa wanaa wamaa. Kottūinapa waya sūnain waneesia e'irukuu, tū nūchonwaakat Maleiwa. ²⁰ Waya anoujashiikana wapūshua, waya judiōkana oo'ulaka jia gentilekana, mūshii aka waya saain wane miichi sūka wayajiraain sūnain tū wanoulakat. Akaajaa tū pūtchi nakūjakat wamūin na

Aluwataaushikana je na aapirüliikana süka nünüiki Maleiwa, müsü aka saa'in tü ipa e'itaanakat mmolu'u süpüla sükumajünüinjatüin tü miichikat saa'u. Otta Cristo, saa'u niain ot'te'erüin waya, müshi aka saa'in tü palajatkat ipa e'itaanüin sünain tü miichikat. ²¹⁻²² Nünainjee Cristo, otta sünainjee eechipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u waa'in waya akataluushikana suulia waainjala, müshii aka waya saa'in wane miichi sünain wa'waajiraain otta sünain wa'yanaajiraain wapüshua waneepia nümüin chi Senyotkai.

3

Ajütünüshi Pablo nanainmüin na gentilekana

¹ Püreesashi taya sünainjee aküjaa nüchiki Cristo Jesús jümüin jiakana gentilekana. Je sünainjee tü anasü naa'inrakat chi Maleiwakai wamüin, achuntüshi taya waneepia jaa'u. ² Jütüjaa jümata saa'u sünain kamaneein chi Maleiwakai tamüin maa aka nüneeküin taya süpüla takaaliijain-janain jia gentilekana. ³ Tü kasa naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai, tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu paala nütüma, nii'iyatüin tamüin, maa aka tü tamayütkat jümüin. ⁴ Jütüjaweerü aa'u joolu'u jaashaje'etpa tü karaloukta tashajakat jümüin, sünain tayain atüjaaichipain saa'u joo tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai nüka Cristo, tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu paala. ⁵ Tü nnojotkat nüküjüin achiki chi Maleiwakai paala sümüin wayuu, ee'iyatünüsü joolu'u nütüma chi Naa'inkai namüin na Aluwataaushikana oo'ulaka namüin na aapirüliikana süka nünüiki Maleiwa, na akataluushikana suulia naainjala. ⁶ Tü ee'iyatünakat tamüin joolu'u, shia sünain kamüinjeenain jia wanaa namaa na judiokana, na Israelkana anülia, tü nüpansaajakat achiki paala chi Maleiwakai namüin. Aapüneerü jümüin nünainjee Cristo Jesús süka jünoujain nünain sünain ouktüin süpüla nu'tte'erüin jia suulia jaainjala. Wayajiraajeena joolu'u wayakana anoujashiikana wapüshua, waya judiokana oo'ulaka jia gentilekana, süka wanaawajiraain wakuaippa.

⁷ Sünainjee anamiain tamüin chi Maleiwakai, nüneeküin taya süpüla nüchepchiaa sünain aküjaa nüchiki chi Ot'te'erüikai sümüin wayuu. Süka pülashin ma'i chi Maleiwakai, tountüin taa'inrüin tü nuluwataakat anain sükajee nükaaliijain taya.

⁸ Mayaashije tamülatüin taa'in na'akajee napüshua na nüchooinkana Maleiwa, je saa'u anamiain nia tamüin, ayatshia taya naapaain süpüla taküjainjatüin nüchiki Cristo jümüin jiakana gentilekana, sünain alana'aleein ma'i nia sünain anain. ⁹ Nuluwataain taya chi kakumalakai kasakat süpüshua süpüla tekirajünüinjatüin wayuu süpüshua sünain süchiki tü naa'inrakat joolu'u, tü matüjaajuukat aa'u paala, süka nnojolüin nücheküin paala nii'iyateein sümüin wayuu. ¹⁰ Nanainjee na anoujashiikana napüshua sainküin mmakat, nii'iyateein joolu'u chi Maleiwakai maa'ulu yaa sünain niain kekiin sünain süpüshua tü naa'inrakat süpüla sütüjaainjatüin naa'u tü aapieekalürua chaa ipünaa sirumalu'u. ¹¹ Otta süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai maa'ulu yaa nukajee Cristo chi Wasenyotsekai, shia tü naa'inrüinjattüjütkaalia paala sümäiwa. ¹² Sünainjee wanoujainapain nünain Cristo, nnojolinapa waya mmolüin seema arütkawaa nünainmüin chi Maleiwakai süpüla aashajawaa nümaa. ¹³ Nnojo mojuin jaa'in taalin saa'u müliain taya jünainjee sulu'u tü kaatsetkat, süka tounteerüin takaalinjain jia sütüma tü alatakat tamüin.

Achuntüshi Pablo nüchikua naa'u na anoujashiikana

¹⁴⁻¹⁵ Saa'u tü anasü naa'inrakat chi Washikai Maleiwa wamüin, tasapainyo'ukashi taya nümülatu'umüin süpüla aashajawaa nümaa, süka niain Süshin tü anoujasükalüirua süpüshua maa'ulu yaa, maa aka tü chakat iipünaa oo'ulaka tü yaakat saa'u mmakat. ¹⁶⁻¹⁷ Je saa'u anashaatalee-ichipain chi Maleiwakai wamüin, achuntüshi taya nümüin jaa'u süpüla katsüinjatüin jaa'in nütüma chi Naa'inkai je süpüla jüchekerüinjatüin jaa'in sünaian anoujaa nünain Cristo süpüla eenjachin nia jümaa waneepia. Aijeeci chi Maleiwakai jüpüla nütüma. Otta aijiraweena jia. ¹⁸⁻¹⁹ Maülesat saalin tü wayuukolüirua süpüshua nüpüla Cristo, nnojotsü wainküin wayaawatüin saa'u. Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u tü jaalinkat nüpüla Cristo, süpüla aijiraainjanain jia jüpüla maa aka alin jia nüpüla Maleiwakai.

²⁰⁻²¹ Wa'waajein chi Maleiwakai süka pülashin ma'i nia. Nnojotsü kasain isain nüchiki. Naa'inrüin tü kasa anasükat wamüin waneepia, waya a'yataashiikana nümüin, tü wachuntakat maa'aya aka tü kee'ireekat waa'in nnojotkat wachuntüin nümüin. Kasataalejese kojütüin chi Maleiwakai watüma waya anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua sünaianjee süpüshua tü naa'inrakat Cristo Jesús. Kojuteeshi nia watüma waneepia maa'ulu yaa je mapeena süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

4

Tü atüjünakat nütüma chi Naa'inkai Maleiwa

¹ Taya püreesashikai sünaianjee aküjaa nüchiki chi Senyotkai, teme'aja aa'inchi jia süpüla ayatüinjanainya sünaian tü nüneekakat apüla jia chi Maleiwakai. ² Anakaja müleka nnojorule pülayaain jaa'in noulia na juwalayuukana. Jümüliaja eekai mojuin naa'in. Nnojo jukulajaain aa'in sümaa akaalinjirawaa. Jaa'inra tü anasükat ni'ipajee chi juwalakai eekai ni'rülüin wayümüin jümüin, saa'u alin jia jüpüshua nüpüla chi Maleiwakai. ³ Nnojo jü'ülüjiraain. Nnojo jütkaajiraain. Soto jaa'in sünaian eechipain chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, chi akaalinjünjachikai jia süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in. ⁴ Je maa'aya aka tü aneekünakat apüla waya, wanaawasü wakuaiippa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süka waneeshian nia. ⁵ Otta chi Wasenyotsekai, nia ne'e Jüsenyotseka'aya süka waneeshin nia. Je tü wanoujakat anain wayakana, shia tü jünoujakat anain jiakana. Je tü woutisakat anainjee waya, shia ne'e tü woutisakat anainjee jiakana. ⁶ Otta chi Washikai Maleiwa, nia ne'e Jüshika'aya je nia ne'e Jümaleiwaseka'aya. Nia nümüiwa a'waajüneeke watüma wayakana wapüshua, süka niain laülaain saa'u wayuu süpüshua. Nia akaaliijaka waya sünaian aa'inraa kasa anasü sünaian ein nia waneepia sulu'u waa'in.

⁷ Aapünüsü wamüin wane'ewaire wakua tü watüjakat apüleerua nütüma Cristo. Ka'yataainshii joo waya nütüma, süpüla waa'inrüinjatüin tü kasa anasü nüchekakat wapüleerua sükajee anamiain nia wamüin.

⁸ Maa aka sümakat tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

“Süchikijee nükanajüin tü nü'ünükalüirua,
naapüin tü nüsülajeeekat sümüin tü nüpüshikalüirua
sümaa nu'unüin iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai”.

⁹ ¿Jamalu'ut tü pütchi “nu'unüin iipünaamüin” makat? Shia süka nüshakatüin Cristo paala yaa saa'u mmakat. ¹⁰ Chi antakai paala yaa saa'u mmakat, nia ne'e chi o'unakai iipünaamüin waneemüin sa'ata sirumakat süpüla laülaainjachin nia saa'u kasakat süpüshua. ¹¹ Otta

niakai, nüneeküin su'utku tü anoujasükalüirua je naapüin namüin atüjaa süpüleerua tü a'yatawaa naa'inrüinjatkat nümüin. Je naapale'einya wane anüliee namüin wane'ewai nakua sükajee tü na'yataainkat. Müsü mayaa: na Aluwataaushikana, na aapirülikana süka nünüiki Maleiwa, na aküjaliikana nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin tü manoujainsatkalüirua, je na aa'inmajülüikana süna'in ekirajaa na anoujashiikana. ¹² Nüneeküin naya chi Maleiwakai süpüla nakaalinjünjanain waya anoujashiikana wapüshua süna'in wa'yataain nümüin chi Senyotkai, süpüla koo'omüinjatüin wamüin sütsüin waa'in süna'in anoujaa. ¹³ Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua wountüinjatüin tü aleewaakat süna'in anoujaa nünain chi Nüchonkai, je süpüla wayaawatüin saa'u süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat wamüin, süpüla müin aka waya naa'in Cristo süna'in laülaain waa'in süna'in anoujaa.

¹⁴ Je sükajee tia, nnojotsü jo'uweinjatüin jaa'in, suulia joojüin süpüla e'ike'ennaa süka alawaa sütüma tü anoujayaasükalüirua. ¹⁵ Shieesü wo'unaka achiirua tü shiimüinkat waneepia süpüla aleewainjanain waya namaa na wawalayuukana, süpüla müinjanain aka waya naa'in Cristo süna'in süpüshua tü waa'inrakat, chi aluwataakai saa'u süpüshua tü anoujasükalüirua. ¹⁶ Cristo, nüko'omüinjün waneepia wamüin tü aijiraakat atüma waya wane'ewai wakua wanaa sümaa wa'yataain nümüin.

Nukuaippainjatkat wane anoujashi

¹⁷ Joolu'u tachuntüin jümüin sulu'u nünülia chi Senyotkai süpüla juu'ulaain suulia jaa'inrüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü wayuu manoujainsatkalüirua otta tü jülüjakat saa'in, tü maa'inkat atüma saa'in. ¹⁸ Süka mee'iranajaain saa'in tü wayuukolüirua nütüma chi Maleiwakai, isasü süchiki shiyaaawatüin saa'u sukuaippa tü anasükat. Je süka shiyouktüin tü shiimainkat, nnojoshi jamajachin nia sümüin. Müshi aka saa'in wayuu naatajatü noulia. ¹⁹ Je süka keejia'in namüin tü mojulawaakat, kee'ireesü naa'in naa'inreein waneepia tü kasa yarüttakat atüma naa'in. Maapülsalii süna'in aa'inraa.

²⁰ Akaajasa jiakana, nnojotsü shiainjatüin jukuaippain tia, süka nnojoliin ekirajuushin jia süna'in nütüma Cristo. ²¹ Tü aküjünakat jümüin, shia tü shiimainkat nikirajakat anain Jesucristo je süchiki süpüshua tü naa'inrakat. ²²⁻²³ Je jiakana paala, süchepchiapü'üshii jia jaainjala, süka keejia'in jümüin oonowaa sümaa alawaa, je süka jaa'inrüin tü mojusü yarüttakat atüma jaa'in. Je joolu'u saa'u jünoujan nünain Cristo, anashii müleka juu'ulaale suulia tü kasa mojusü jaa'inrapü'ukat je tü mojusü jülüjapü'ukat jaa'in. ²⁴ Je saa'u shii'iranajaaitpain jukuaippa, anakaja jaa'inrüle waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua süpüla müinjanain aka jia naa'in süna'in jaa'inrüin tü anasükat saa'u jükatannünapain suulia jaainjala.

²⁵ Je sükajee tia, juu'ulaa jumata suulia aküjaa alawaa wane'ewai jukua. Anakaja müleka jüküjiraale tü shiimainkat waneepia namaa na juwalayuu anoujashiikana, süka jiajiraainya ne'e süna'in tü anoujaakat nünain Cristo. ²⁶⁻²⁷ Müleka jashichire jia nümüin wane juwala, juu'ulaa suulia jashiee süpülapünaa atunkaa suulia kaainjalajüin jia sulu'ujee nütüma Satanás chi sülaülakai yolujaa. ²⁸ Chi eekai ka'ruwaralin, anakaja müleka nuu'ulaale joolu'u suulia a'luwajaa. Anashi müleka ni'yataale süpüla tü niküinjatkat aa'u je süpüla tü nümüiajiainjatkat wayuu eekai müliain.

²⁹ Nnojo jaashajaain süka pütchi eekai airu'ulüin sümüin wayuu. Jaashajaa namüin süka pütchi analu'ut akaaliijünjatkat naya süna'in tü

anasukat. ³⁰ Akaajasa jaashajaale süka pütchi mojulu'ut, mojeerü ma'i naa'in chi Naa'inkai Maleiwa, chi jiyaawaseinjachikai maa aka sukuaippa wane jeerü süpüla jütüjaanünjanain aa'u so'uweena wane ka'i sünaïn taashinjanain jia suulia jaainjala. ³¹ Juu'ulaa suulia ülü'uttaa aa'in sümüin wayuu je suulia kanain jaa'in eekai jü'ülüjaain sümaa. Nnojo juwooroolooin sümüin wayuu süka pütchi mojulu'ut. ³² Shia anakaja alu'u müleka anamiajiraale jia jümüin jüpüshua sümaa aijiraain jia jüpüla. Anakaja müleka motüle jaa'in naainjala wane juwala, maa aka naa'in chi Maleiwakai motüin naa'in jaainjala sünaïnjee tü naa'inrakat Cristo sünaïn ouktüin nia jaa'ujee.

5

¹ Anakaja müleka jüshatüle nukuaippa chi Maleiwakai, süka nüchooinapain jia je süka alin ma'i jia nüpüla. ² Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla jüpüshua, maa aka alin jia nüpüla Cristo. Watüjaa aa'uchi nia sünaïn alin waya nüpüla, süka naapajiraain nikii süpüla ouktaa waa'ujee süpüla talatüinjatüin naa'in chi Maleiwakai.

³ Saa'u jükataluushin suulia jaainjala süpüla nüchooinjanain jia chi Maleiwakai, juu'ulaa jümata suulia a'luwajirawaa akuaiippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, suulia aa'inraa kasa yarüttüsü, otta suulia kee'ireein jaa'in washirüü. ⁴ Nnojo jaashajaain süka tü pütchi japüikat atüma wayuu, oo'ulaka süka sünüiki'ipala wayuu eekai maa'in saa'in. Je nnojo jime'erainpalain wayuu süka pütchi yarüttüsü. Shia anaka alu'u müleka jaapüle analu'ut nümüin chi Maleiwakai waneepia. ⁵ Nnojoleerü ein apashii wayuu eekai kaainjaralüin na'aka na aluwataainjanakana chaa iipünaa so'uweena tü ka'i nuluwataainjatkat o'u Cristo nümaa Maleiwakai. Nnojoleerü ein apashii wayuu eekai keejiaïn nümüin a'luwajirawaa akuaiippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, chi aa'inrakai kasa yarüttüsü waneepia, chi kee'ireekai naa'in washirüü, otta chi kamaleiwaseyaashikai. ⁶ Nnojo joonooïn sümaa pütchi eekai ein ne'e suulia ji'ike'ennüin je suulia süsalajüin jia nütüma chi Maleiwakai wanaa namaa na moonooinkana sümaa nünüiki. ⁷ Nnojotkalaka anain süpüla ja'aleewajaain namaa sünaïn aa'inraa kasa mojusü.

⁸ Otta jiakana paala nnojoliwa'aya jünoujain, müshii aka piyuusho'ukai jia, süka nnojolüin ji'raajüin tü shiimainkat nünüikikat chi Maleiwakai. Alu'ujasa joolu'u süka nüchooinapain jia, nuwaralo'ushii jia sükajee ji'raajüitpain tü shiimainkat. Anakaja müleka jülüjale jaa'in waneepia tü shiimainkat süpüla nuwaralo'uinjanain jia Maleiwakai waneepia.

⁹ Müleka waraittüle jia sa'akapünaa nuwarala chi Maleiwakai, jaa'inreerü tü anasukat sümüin wayuu, tü nuluwataakat anain, je jüküjeerü waneepia tü shiimainkat. ¹⁰ Teme'ejüin jaa'in shii'iree jiyaawatüin saa'u tü nüchekakat chi Senyotkai jüpüleerua süpüla jaa'inrüinjatüin shia. ¹¹ Anakaja müleka nnojoliire wanaawain jaa'in namaa na wayuu sa'akakana tü piyuushikat, süka maamüin sümüin wayuu tü naa'inrakat. Shia anaka alu'u müleka jaa'inrüle tü anasukat natüjaaiwa na wayuukana saa'u sünaïn kaainjalain naya. ¹² Tü mojusü naa'inrakat na sa'akakana tü piyuushikat, kalu'usü japülüü ne'e yootüle süchiki, mayaasüje naa'inrüin shia sujuuna wayuu. ¹³ Otta müleka naapaale tü shiimainkat, natüjaajeerü aa'u sünaïn kaainjalain naya. ¹⁴ Chi eekai naapaain, ee'iranajaajeerü naa'in süpüla aa'inraa kasa anasü maa aka sümakat tü jayeichi wee'irajakat:

“Püchijiraa maala,
püso'iraa maala paa'in suulia ouktaa,
süpüla süntünjatüin nuwarala chi Maleiwakai pünainmüin nütüma
Cristo”.

¹⁵ Otta müshi'iyaa jiakana, anakaja müleka jülüjale jaa'in süpüshua tü jaa'inrakat saa'u kekiinapain jia nütüma chi Maleiwakai süpüla jaa'inrüin tü nuluwataakat anain. Jalia jia jümalaja'alaajayaa. ¹⁶ Sükajee wainmain na aküjakana alawaa maa'ulu yaa, nnojo juu'ülaain suulia aküjaa sümüin wayuu tü shiimainkat nünüikikat chi Maleiwakai. ¹⁷ Nnojo maa'in jaa'in. Shia anaka alu'u müleka jiyaawatüle saa'u tü nüchekakat chi Senyotkai jüpüleerua. ¹⁸ Nnojo jiperüin. Maa'inyüü tia. Shia anaka alu'u müleka jüjüüle jia waneepia nümüin chi Naa'inkai Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin tü nüchekakat chi Senyotkai jüpüleerua. ¹⁹ Wanaa sümaa juutkajaain, yoto jumaala süchiki tü jayeeci kanüliakat Salmos, je tü nüchikikat Maleiwa ee'irajünakat paala, je tü jayeeci wa'waajakat aka nia maa'ulu yaa. Jii'iraja nümüin süka süpüshua jaa'in. ²⁰ Saa'u jünoujain nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo, jaapa analu'ut saa'u kasakat süpüshua nümüin chi Maleiwakai Washikai.

Nakuaippainjatkat na ka'wayuuseshiikana

²¹ Je müleka kojutüle Cristo jütüma, anashii müleka jüjüüjiraale jia jümüin jüpüshua. ²² Jia jieyuukana ka'wayuuseshiikana, anashii müleka jüjüüle jia wane'ewa'ire jukua namüin ju'wayuuse maa'aya aka jüjüüin jia nümüin chi Senyotkai. ²³⁻²⁴ Maa aka sünaain jüjüüin waya anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua nümüin Cristo chi O'tte'erüikai süka niain wekiipi'üin, akaainjana jia jieyuu ka'wayuuseshiikana wane'ewa'ire jukua namüin na ju'wayuusekana süka nayain laülaain jaa'u.

²⁵ Aka'aya jiakana tooloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse wane'ewa'ire jukua, maa aka naa'in Cristo sünaain alin nüpüla na anoujashiikana napüshua sainküin mmakat. Je watüjaa aa'uchi Cristo sünaain alin waya nüpüla, süka naapajiraain nukuaippa waa'ujee süpüla ouktaa, ²⁶ shii'iree woonooain sümaa nünüiki chi Maleiwakai süpüla waa'inrüinjatüin tü anasükat. Nükatalüin waya suulia waainjala sümaa nüla'ajaain woulia süpüla wuleinjatüin waa'in. ²⁷ Naapajiraain nukuaippa Cristo süpüla maainjalainjanain waya so'uweena tü ka'ikat washa'wale'enneetkat o'u nü'ütpa'amüin sünaain anashaatain ma'i waya nu'upala Maleiwa süka wuleinjatüin waa'in. ²⁸ Otta jia tooloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse wane'ewa'ire jukua, maa aka naa'in Cristo sünaain alin nüpüla na anoujashiikana, je maa aka alin jia jüpülaajiraa. Chi wayuu eekai alin nüpüla nu'wayuuse, aijiraashi nia nüpüla süka tia. ²⁹⁻³⁰ Wane wayuu, nnojotsü kanain naa'in ni'iruku, shia eeka naa'inmajüin shia. Akaajaa waya nütüma Cristo, naa'inmajüin waya süka kottüin waya nünain.

³¹ Maa aka sümakat tü pütchi ashajünakat paala sümaiwa sulu'u tü nüchikimaaajtkat chi Maleiwakai: “Ka'wayuusepa wane wayuu, acheküshi nükatalaain shipialu'ujee nii je nipialu'ujee nüshi, süpüla sa'aniraaainjatüin nukuaippa sümaa nu'wayuuse. Kakata'awaishii naya paala. Je joolu'u, kottüinapa joo naya süpüla waneesüninatüin nakuaippa”. ³² Tü ashajuushikat, shikirajüin waya sünaain wane kasa anashantasü ma'i, kasa nnojotkat atüjaanüin aa'u paala sümaiwa. Shia tü nüchikikat Jesucristo namaa na anoujashiikana nünain. ³³ Otta shikirajüin waya sünaain wane kasaya: Jia tooloyuukana wane'ewa'ire jukua,

anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse maa aka alin jia jüpülaajiraa. Aka'aya jakana jieyuukana, anakaja müleka kojutule jütüma ju'wayuuse.

6

Nakuaippainjatkat na achoolinkana otta na kachooinkana

¹ Je jia achonlu anoujashiikana nünain chi Senyotkai, anakaja müleka joonole sümaa sünüiki jii je nünüiki jüshi, süka shiain nücheküin chi Maleiwakai jüpüleerua, ²⁻³ süka sümüin paala sümäiwa tü pütchi aluwataanakat anain na watuushikana nütüma Maleiwa: "Kojut pütüma püshi otta püi, süpüla pi'rüinjatüin miyo'uwaa otta kasa anasü yaa saa'u mmakat". Shia palajatkaja ma'i aluwatawaa tüü sünain ke'ipainjatüin nümüin chi aa'inrakai.

⁴ Otta jia kachooinshiikana, anakaja müleka juluwataale na jüchooinkana süka anakat akuaippa suulia jashichijüin naya jümüin sünainjee achiajaanaa waneepia. Anashii jikirajüle naya sünain tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai. Ji'itaa napüleerua tü pütchikat sünain jüchiajaain naya süpüla noonoinjanain sümaa.

Nakuaippainjatkat na piuunakana otta na laamakana

⁵ Otta jia piuunakana, anashii müleka joonole sümaa nanüiki na jülaamainkana sümaa kojutüinjanain naya jütüma. Nnojishii naya kojutuyaainjanain ne'e. Shiimainjatü jütüma, sümaa joonoin sümaa nanüiki maa aka joonoin sümaa nünüiki Cristo. ⁶ Anakaja müleka joonole sümaa nanüiki waneepia sünain jaa'inrüin tü nuluwataakat anain jia, ja'itain nnojoliin. Nnojotsü jaa'inrayaainjatüin ne'e no'upala shii'ree anain jüchiki natüma, shia saa'u nipiunaseinapain jia Cristo sünain aa'inraa waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. ⁷ Ji'yataa nümüin na jülaamainkana süka süpüshua jaa'in, maa aka ji'yataain nümüin chi Senyotkai, ⁸ süpüla juwalaajüneenain nütüma saa'u tü kasa anasü jaa'inrapü'ukat maa aka na eekai nnojoliin piuunain.

⁹ Otta jakana laamakana, anakaja müleka kojutule jütüma na jipiu-unasekana, maa aka naa'in nayakana kojutüin jia natüma. Je nnojo müliain naa'in jütüma shii'ree noonoin sümaa jüntüiki. Soto jaa'in chi Maleiwakai chakai iipünaa sünain nnojolin kachekalain nia na'aka na anoujashiikana. Nia nalaamainka na piuunakana otta jia laamakana.

Tü korolo nütkaayainjatkat wane anoujashi

¹⁰ Alü'ütsü joolu'u süpüla keraain tü tashajakat jümüin. Anakaja müleka katsünre jia waneepia sükajee nütünin chi Senyotkai akaalinjakai jia. ¹¹ Je sünain jütkaain nümaa Satanás sülaülakai yolujaa, nükaaliijeena jia chi Maleiwakai süpüla jiyouktüinjatüin tü mojusükot nüchekakat jüpüleerua Satanás. Jaapaa jumaala tü korolo aapünakat jümüin nütüma chi Maleiwakai süpüla jütkaayain nümaa Satanás. ¹² Nnojoliishii waya atkaashiin sümaa wayuu. Atkaashii sümaa tü yolujaa mojulaasükalüirua, tü aluwataakat saa'u tü manoujainsatkalüirua sainküin mmakat, je saa'u tü wayuukolüirua sa'akakat piyuushi sütüma saainjala, aainjinnakat kasa mojusü sütüma yolujaa.

¹³ Je sükajee tia, jaapaa jumaala tü korolo aapünakat jümüin nütüma chi Maleiwakai süpüla jütkaain nümaa Satanás, süpüla katsüninjatüin jaa'in so'u tü ka'i sünteetkat o'u tü mojulaasükalüirua jünainmüin, süpüla jiyouktüinjatüin tü mojusü jaa'inreekat nütüma Satanás, otta süpüla jüchecherüinjatüin jaa'in sünain atkawaa nümaa. ¹⁴ Anakaja joonole waneepia sümaa tü shiimainkat nüchikikat chi Maleiwakai

süpüla yapainjanain jia süpüla atkawaa, maa aka na'atüin wane surulaat chaje'ewaikai Roma tü si'ira je tü she'in kachueerakat naa'into'upünaa suulia na'apüla'ü na nü'ünükana. ¹⁵ Maa aka na'atüin wane surulaat tü nüsapaatse atkaayakat süpüla yapainjachin nia süpüla atkawaa, anakaja yapale jiakana süpüla aküjaa tü nüchiki Maleiwa anakat atüma saa'in wayuu. ¹⁶ Maa aka wane taapüla najapulu'ukat wane surulaat suulia sülanüin najatü na nü'ünükana nünainmüin, anakaja müleka jüchecherüle jaa'in süna'in anoujaa süpüla jiyouktüinjatüin tü mojusü nüchekakat Satanás süpüleerua jaa'inrüin. ¹⁷ Je maa aka na'atüin wane surulaat tü uwon kachueerakat süna'in nikii süpüla atkawaa suulia sheewa'alaain, anakaja müleka ju'tte'ennüle jüpüshua nütüma Cristo süpüla jiyouktajatüin tü alawaa nüktüjakat Satanás jümüin. Je maa aka najapulu'u'in wane chajaruuta atkaaya, anakaja jaapaale nünüiki chi Maleiwakai akaaliijünakat aka jia nütüma chi Naa'inkai nuulia Satanás. ¹⁸ Anakaja müleka jüchecherüle jaa'in süna'in achuntaa nümüin chi Maleiwakai süpüla naa'inmajüinjanain jia nüka chi Naa'inkai süna'in jüpüshua tü jaa'inrüinjatkat je süna'in atkawaa nümaa Satanás. Je juchunta waneepia sa'wai je so'uka'i saa'u tü anoujasü nüchooinkolüirua Maleiwa.

¹⁹ Juchunta taa'u tayaka'iya süpüla nnojolinjachin mmolüin taya süna'in aküjaa sümüin wayuu nüchiki chi O'tte'erüikai, tü nnojotkat sütüjaain aa'u paala, je süpüla naapüinjatüin chi Maleiwakai tamüin tü pütchi taküjainjatkat sümüin. ²⁰ Ja'itaichi püreesain taya maa'ulu yaa, juchunta taa'u süpüla nnojolinjachin mmolüin taya süna'in aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai, süka taneekünüin nütüma süpüla tia.

Nüpütaaya Pablo

²¹⁻²² Otta müshia Tíquico, chi wawala aishikai wapüla, nüchepchiakai chi Senyotkai süna'in naa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain nia, tajütüinjachi nia jünainmüin süpüla nütütajainjanain jia süna'in anoujaa. Nüküjeerü wachiki jümüin je süchiki tü takuaippakat yaa sulu'u tü kaatsetkat. ²³ Achuntüshi taya jaa'u jiakana wawalayuukana nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla naapüinjatüin wane anaa jümüin. Anakaja müleka aijiraale jia jüpüla jüpüshua saa'u jünoujainapain nünain chi Maleiwakai. ²⁴ Achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai süpüla nü'iyatüinjatüin na'anasia sümüin wayuu jüpüshua eekai alin chi Senyotkai Jesucristo napüla waneepia süka jüpüshua naa'in.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana FILIPOS

Asakiraashi Pablo namaa na anoujashiikana

¹ Taya Pablo, nümaa Timoteo, waya na nüchepchiakana Cristo Jesús, washajüin joolu'u jümüin jüpüshua jia wawalayuukana chakana Filipos, jia nüchooinkana Maleiwa sünaïnjee jünoujain nünaïn Jesucristo. Je washajüin jümüin jia laülaashiikana oo'ulaka jia aa'inmajülüikana chakana sulu'u tü outkajaaleekat. ² Achuntüshii waya nüümüin chi Washikai Maleiwa je nüümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapünjanain wane anaa jümüin.

A'waataashi Pablo nalu'u na anoujashiikana

³ Aapüshi taya analu'ut nüümüin Maleiwa jaa'u jüpüshua jülüjapa jia taa'in. ⁴ Je wanaa sümaa tachuntüin nüümüin jaa'u, talatashaatasü ma'i taa'in ⁵ süka sotüin taa'in sünaïn jükaaliijain taya sünaïn aküjaa nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, wanaa sümaa tantüin ja'akamüin. Je ayatayüli'iya jia sünaïn akaaliijaa taya maa'ulu yaa. ⁶ Tatüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünaïn nu'ttüichipain sünaïn aa'inraa kasa anasü jümüin süpüla juuntüin aküjaa nüchiki Cristo wanaa tamaa. Nnojoleechi oo'ulaain nia suulia aa'inraa tü anasükat jümüin wane'ere'eya keraain süpüshua nütüma so'uweena tü ka'i nüle'ejünjatkat o'u Cristo.

⁷ Aishii ma'i jia tapüla, je nnojoshii japülin taya süka a'waatawaa julu'u süka jükaaliijain taya waneepia. Jütüjaa aa'uchi taya sünaïn sükajeejachin anamiain chi Maleiwakai tamüin nüneekakalaka taya süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai. Je nnojoshii jiyüülajüin taya wanaa sümaa takaaliijain wayuu sünaïn anoujaa tü shiimüinkat sümaa tasouktüin sümüin eekai shiyoujain tü tekirajakat anain. Je joolu'u sünaïn püreesain taya saaliijee taküjain nüchiki Cristo, ayatshia jükaaliijain taya. ⁸ Nütüjaa aa'uchi taya chi Maleiwakai sünaïn shiimüin te'reein ma'i jia, süka alin ma'i jia tapüla maa aka alin jia nüpüla Cristo.

⁹ Anuu tü tachuntakat apüla jaa'u nüümüin chi Maleiwakai: Achuntüshi taya nüümüin süpüla koo'omüinjatüin jaalinjiraa jüpüla. Je achuntüshi süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, sümaa jiyaawatüinjatüin saa'u tü jaa'inrakat müleka analein je müleka mo-julein, ¹⁰ süpüla shiainjatüin jaa'inrüin tü kasa anasükat waneepia. Kasataalejese wulein jaa'in sümaa lotüin jukaippa nu'upala Maleiwa süma'inru'u ja'atapüin tü ka'i nüle'ejajatkat o'u Cristo. ¹¹ Nünaïnjee Jesucristo, juunteerü jaa'inrüin waneepia tü anasükat sümüin wayuu süpüshua. Je kojuteechi chi Maleiwakai sütüma wayuu wainma sümaa nu'waajüneehein sünaïnjee tü kasa anasü jaa'inrakat.

Mayaainje püreesain Pablo, ayatüsü aküjünüin nüchiki Cristo

¹² Tawalayuwaa, acheküshii jiyaawatüin saa'u wane kasa. Mayaainje püreesain taya, nnojotsü sümalaje'erüin tü wa'yatainkat sünaïn aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai. Süka jamüin, aapünüitpa joolu'u nüchiki sütüma wayuu eepünaale nnojolüin süküjünüin paala. ¹³ Süpüshua wayuu yaaya sulu'u nipia chi sülaülashikai mma, tü nuwaariasekalüirua

oo'ulaka tü surulaatkalüirua, nayaawatüitpa joo saa'u saaliijeejachin taküjain nüchiki Cristo püreesakalaka taya.

¹⁴ Je sükajee püreesain taya, katsüüntpa naa'in wainma na wawalayuu yaakana Roma nütüma chi Senyotkai süpüla aküjaa nünüiki chi Maleiwakai. Alana'alesia ma'i joolu'u süna'in yalayalain naya je süna'in nnojoliin mmolüün seema aküjaa. ¹⁵⁻¹⁶ Tatüjaa aa'uchii naya süna'in lotüün nakuaippa süna'in aküjaa. Aküjüshii naya nüchiki Cristo süka alin ma'i taya napüla, je süka natüjaain saa'u süna'in püreesain taya süpüla teme'ejünjanain naa'in na laülaashiikana yaaya süna'in shiimüün nüchiki chi O'tte'erüikai. Otta eeshii wane wawalayuu yaaya Roma, a'üljajeweeshii ma'i naya tamaa. Müshii aka nayoujire'etkai nakuaippa wanaa tamaa süna'in aküjaa nüchiki Cristo. ¹⁷ Na'waataain sulu'u aküjaa nüchiki Cristo sümüün wayuu wainma wanaa sümaa een palitchon ne'e taküjakat amüün süka püreesain taya. ¹⁸ Otta müshi'iya nayakana, nnojoiishii jamajanain tamüün. Mayaasüje nnojoliün wanaawain naa'in tamaa süna'in aküjaa nüchiki Cristo, talatüsü taa'in süka ayatüinya süküjünüün. Ayatsia aküjünüün natüma na wayuukana maa aka natüma na eekai wanaawain naa'in tamaa.

Je ayateechia ne'e taya waneepia talatüün aa'in, ¹⁹ süka tatüjaain saa'u tajuitteechin sulu'ujee tü kaatsetkat süka jüchuntüün taa'u nümüün Maleiwa je süka nükaaliijain taya chi Naa'inkai wanaa sümaa talatirüün tü müliaakat. ²⁰ Tacheküün taa'inrüün waneepia tü kojutkat atüma Cristo, müleka ayatüle taya süna'in katüün to'u, otta müleka to'utinnyüle aa'in. Kasataalejese yalayalain taya süpüla nnojolinjachin taa'inrüün wane kasa japüjjeehikat akajee taya.

²¹ Müleka to'utinnyüle aa'in, nnojotsü mojushiin tamüün, süka cheechin taya nümaa Cristo süpüla ka'ikat süpüshua sükajee tia. Akaajasa müleka ayatüle taya süna'in katüün to'u, tacheküün talateein naa'in Cristo sütüma süpüshua tü taa'inrakat. ²² Je tounteerü ta'yataain nümüün chi Senyotkai süna'in takaaliijain wayuu wainma. Nnojotkalaka tatüjaain aa'u jaralüün anain saa'in tamüün. ²³ Otta müleka to'utinnyüle aa'in, alana'alesia ma'i tia süna'in anain shia saa'in tamüün, süka to'üneechin eemüün Cristo. ²⁴ Otta alana'alesia ma'i süna'in anain jümüün müleka ayatüle taya süna'in katüün to'u, süka che'ojaain jümüün takaaliijain jia. ²⁵ Sükajee tia, tatüjaa aa'ut süna'in nnojolin ouktamaatajachin taya. Eekalaka süpüla takaaliijain jia süna'in anoujaa süpüla talatüünjatüün ma'i jaa'in waneepia. ²⁶ Je tale'ejapa jünainmüün süpüla takaaliijain jia, talatashaateerü ma'i jaa'in süna'in jaapeerüün analu'ut nümüün Cristo saa'u nüle'ejireechin taya tachikua jünainmüün.

²⁷ Otta süma'inru'u ja'atapajüün tü kasa alateetkat tamüün, saa'u jünoujainapain tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erüikai, shiainjatü jaa'inraka tü nüchekakat jüpüleerua. Ja'itaichi mo'unüün taya jünainmüün, taapee achikichii jia süna'in katsüün jaa'in je süna'in paa'inwainjanain jia süna'in ekirajaa tü shiimüünkat nüchikikat chi O'tte'erüikai. ²⁸ Nnojoo mmolüün jia neema na wayuu e'rülüikana wayümüün jümüün. Je ne'rapa jia süna'in nnojoliin mmolüün jia neema, nayaawateerü aa'u süna'in een chi Maleiwakai jümaa süna'in otte'eraa jia. Otta nayakana, amülouleena mapeena. ²⁹ Tü müliaa jülatirakat, antüsü jünainmüün süka jüneekuushin nütüma Maleiwa süpüla jünoujainjanain nünain Cristo otta süpüla jirüinjana'inya tü müliaakat nünainjee. ³⁰ Müshii aka jia joolu'u taa'in süna'in müliaain saa'ujee tü jünoulakat. Tamaapü'üshii jia paala wanaa sümaa te'rüün müliaa saa'ujee ta'yataain

nümüin Maleiwa, je jaapüin joolu'u tachiki sünain ayatüin tü müliaakat tamüin yaa sulu'u tü kaatsetkat.

2

Ashataa nukuaippa Cristo sünain nnojoliin kapülain ne'e naa'in nukuaippa nümüiwa

¹ Talatüsü ma'i taa'in jütüma, süka jühecherüin jaa'in waneepia sünain anoujaa sütümajee sa'aniraaitpain jukuaippa nümaa Cristo. Tatüjaa aa'ulu sünain jükaaliijünüin waneepia nütüma wanaa sümaa mojuin jaa'in, süka alin ma'i jia nüpüla. Tatüjaa aa'ulu sünain wanaawajiraain jaa'in nümaa chi Naa'inkai Maleiwa, je sünain jümüliajüin na juwalayuukana eekai müliain. ² Je joolu'u, süpüla koo'omünjatüin tü talataa eekat tama'ana, tachuntüin joolu'u jümüin süka süpüshua taa'in süpüla paa'inwainjanain jia otta müsia süpüla aijiraainjanain jia jüpüla sünain ji'yataain nümüin chi Senyotkai. ³ Tü kasa anasü jaa'inrakat sümüin wayuu, nnojo jaa'inrüin shia süpüla ju'waajüneein süka oo'ulaka süpüla ju'waataainjanain sulu'u sümaa pülayaain jaa'in suulia wayuu. Je nnojo yaletayaain jukuaippa su'upala wayuu. Shia anaka alu'u kojutule napüshua na juwalayuukana jütüma. ⁴⁻⁵ Meeshii aka jia naa'in Cristo Jesús sünain kapülain jaa'in nukuaippa na juwalayuukana, nnojo kapülain jaa'in jukuaippa ne'e jümüiwa. Anuu wane jayeechi aküjünakat alu'u nüchiki Cristo:

⁶ Mayaainje wanaawain nukuaippa Cristo nümaa Maleiwa, nnojotsü kachiiruain naa'in laülawaa wanaa nümaa.

⁷ Nnojoliitpa kasajatüin nümüin kojutüinjachin wanaa nümaa Maleiwa.

Shia kee'ireeka naa'in wayuujachin nia, maa aka naa'in achepchiaa süpüla nükaaliijain waya.

⁸ Je sünain wayuujin nia, nnojoiishi yaletayaain nukuaippa su'upala wayuu, ayatshia jüüjüüin nümüin Maleiwa sünain ouktajachin nia.

Mayaainje mojutajachin nia sünain o'utinnaa aa'in sünain wane kuruusa, nnojotsü niyoktüin tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua.

⁹ Je saa'ujee tü naa'inrakat Cristo, e'itaanüshi nia nütüma Maleiwa süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu süpüshua.

Aapünüsü laülawaa nümüin sünain kojutüinjachin nia sütüma wayuu noulia napüshua na sülaülashiikana mmakat, otta suulia kasakat süpüshua eekai een.

¹⁰ Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua süsapainyo'ukainjatüin wayuu süpüshua nümülatu'ümüin Cristo sünain nee'iyatüin sünain kojutüinjachin nia natüma, na eekana katüin o'u maa'ulu yaa oo'ulaka na ouktüinapakana, otta müshi'iya natüma na aapiee chakana iipünaa.

¹¹ "Pia Wasenyotseka", meena napüshua nümüin Jesucristo sümaa na'waajeenain chi Washikai Maleiwa sükajee tia.

Na anoujashiikana, shia nee'iyateeka nünüiki Maleiwa sünain anain ma'i

¹² Tawalayuwaa, aishiikana ma'i tapüla, ja'itaichi nnojolin taya jümaa maa'ulu yaa, tatüjaa aa'uchii jia sünain joonoo'in sümaa tanüiki maa aka paala wanaa sümaa chajachin taya jümaa. Anakaja joolu'u ayatüle

jia sünain jaa'inrūin sūpūshua tü kasa nüchekakat Maleiwa jūpūleerua sūmaa kojutūinjachin nia jütūma sūpūla sūtūjaainjatūin wayuu jaa'u sünain shiimūin sünain ju'tte'ennūin. ¹³ Nia Maleiwa nūmūiwa juuntakai atūma aa'inraa tü kasa anasū nüchekakat jūpūleerua, maa aka saa'in tü kee'ireekat jaa'in sünain tü talatak atūma naa'in. ¹⁴ Jaa'inra sūpūshua tü nuluwataakat anain sūmaa nnojolūin mojujiraain jūnūiki je sünain nnojoliin jū'ulūjiraain, ¹⁵ sūpūla lotūinjatūin jukuaippa su'upala wayuu. Je sūkajee nnojolūin jaa'inrūin tü kasa yarūttakat atūma jaa'in, maa aka saa'inrakat sūpūshua wayuu eekai manoujain, atūjaaneena aa'u jia sūtūma wayuu sünain nüchooin jia Maleiwa. Meena aka jia saa'in tü jolotsūkalūirua chakat iipūnaa chuwaatuuin sa'akapūnaa tü piyuushikat, ¹⁶ sūkajee jii'iyatūin sūmūin wayuu sünain anain ma'i tü nūnūikikat chi Maleiwakai katakat atūma o'uu. Je so'u tü ka'i nūle'ejajatkat o'u Cristo, a'waataajechi taya sulu'u nnojolūin sūmalajaain tü ta'yataainkat ja'aka. ¹⁷ Ja'itashi taya o'utinneechn aa'in je amūleerūin tasha atūmawaa saa'u takaaliijain jia sünain tü jūnoulakat, mūleka katsūinre jaa'in te'rūin sünain anoujaa, ayateechi taya sünain talatūin taa'in. ¹⁸ Je anakaja mūleka talatūle jaa'in wanaa tamaa ja'itashi taya o'utinnūin aa'in.

Ajütūneechi Timoteo sūpūla analawaa namūin na anoujashiikana

¹⁹ Anasū saa'in tamūin tajütūle Timoteo maalū jūnainmūin, mūleka nüchekūle chi Senyotkai Jesucristo, sūpūla jütūtūlaainjanain aa'in. Tachekūin taa'inyaka taapeein jūchiki sūpūla tatūtūlaainjachin aa'inya. ²⁰ Nnojoihi ein tamaa wane wayuu makai aka naa'in Timoteo, eekai kapūlain ma'i naa'in sūpūshua tü kasa anasū aamūinjatkat jūmūin. ²¹ Na wayuukana yaakana yaa, shia kapūlaka ne'e naa'in nakuaippa namūiwa, nnojotsū kapūlain naa'in nukuaippa Jesucristo. ²² Jütūjaa aa'uchi Timoteo sünain lotūin ma'i nukuaippa nu'upala Maleiwa. Maa aka wane wayuu eekai ni'yataain nūmaa nūshi, aka'aya nia tamaa sünain akūjaa nüchiki chi O'tte'erūikai. ²³ Je sūkajee tia, tachekūin tajütūinjachin nia jūnainmūin. Tajütamaateechi nia tatūjaapa saa'u takuaippa, mūleka tojuittinnajachire je mūleka to'utinnajachire aa'in. ²⁴ Mūleka nüchekūle chi Maleiwakai tapūleerua sünain tajūittinnūin, tatūjaa aa'ulu sünain to'unamaateechin jūnainmūin.

Ajütūneechi Epafrodito nüchikua Filiposmūin

²⁵ Otta müsia joolu'u, anasū saa'in tamūin mūleka nūle'ejūle nüchikua jūnainmūin chi wawalakai Epafrodito, chi jūjūtakai paala tanainmūin sūpūla naa'inmajūin taya. Ayataashi nia tamaa nūmūin chi Senyotkai sünain ejiraain waya nuulia chi Kama'uraikai. ²⁶ Ni'reein ma'i jia je shapaasū ma'i naa'in sūka jaapūin nüchiki sünain ayuulin. ²⁷ Shiimūin sünain ayuulin nia paala, mayeinshi ma'i. Otta chi Maleiwakai, nūmūliajūin nia sūmaa niyajuūin. Je sūkajee tia, nūmūliajūin tayaka'iya suulia koo'omūinjain mojuu aa'in tamūin. ²⁸ Saa'u anaichipain nia, anasū saa'in tamūin mūleka tajütamaatūle nia nüchikua jūnainmūin sūpūla talatūinjatūin jaa'in nūmaa ji'rapa nia je sūpūla nnojolūinjatūin shapaain taa'in jaa'u. ²⁹ Saa'u nūnoujiraain wanaa jūmaa nūnain chi Senyotkai, anakaja mūleka kamaneere jia nūmūin sūmaa talatūin ma'i jaa'in nūmaa. Anakaja kojutūle jütūma wayuu eekai mūinya aka nia. ³⁰ Saa'u ni'yataween ma'i nūmūin Cristo, mayaashije ouktajachichin nia sünainjee naa'inmajūin taya, ayatsia naa'inrūin tamūin tü kasa anasū isakat jūchiki sūka wattain jia toulia.

3

A'waataashi Pablo nulu'u Cristo

¹ Tawalayuwaa, súpülapünaa kettaain tü tashajakat jümüin, tamüshii paala jia: Anakaja müleka talatüle jaa'in saa'u sa'aniraaaitpain jukuaippa nümaa chi Senyotkai. Je mayaashiije tachiajaain jia paalainka noulia na ekirajüliikana sünaain alawaa, nnojotsüyaaje mojuin tamüin joolu'u tachiajaain jia jüchikua.

² Jalia jia noulia na wayuu masütaajukana sünaain no'yotooin süta wayuu, makana aka saa'in erü sümaa jashiee, sümaa mojulawaa je sümaa ne'rüin wayümüin sümüin wayuu wainma. ³ Na wayuu shiimüinkana sünaain nüpüshin Maleiwa, nnojoliishii nayain na wayuu ekirajüliikana sünaain o'yotoonoo ata, waya wayakana anoujashiikana nünaain Cristo. Wa'waajüin Maleiwa nukajee chi Naa'inkai, je nnojoiishii waya a'waataain sulu'u tü kasa anasü waa'inrakat, shia tü kasa anasü naa'inrakat Cristo waa'ujee.

⁴ Tayakai, müleka ta'waataweere sulu'u tü kasa anasü taa'inrapü'ukat, wainma ma'i tü ta'waataweetkat alu'u suulia wayuu súpüshua: ⁵ A'waataweechi taya sulu'u tayain wane wayuu Israel, je sulu'u Benjamin te'iruku, je sulu'u kache'ein taya pütchi "hebreo" maa aka na tatuushikana napüshua. Otta jo'uuiwa'aya taya, o'yotoona atachi taya so'u tü mekiisatkat ka'i. Je miyo'upa taya, saa'u tayain wane fariseo, kachiiruapü'ü aa'inchi taya súpüshua tü nuluwataakat anain Moisés. ⁶ Je e'nnaajünüshi taya paala sünaain toonoin ma'i sümaa tü nümakat Moisés, süka eipirapü'üin na anoujashiikana nünaain Cristo. Saa'u jüüjüüin taya sümüin súpüshua tü nuluwataakat anain Moisés, lotüsü takuaippa nu'upala Maleiwa, saa'in tamüin.

⁷ Otta müsia joolu'u, sükajee tü kasa anasü naa'inrakat Cristo tamüin, nnojolüitpa kasain saamüin tamüin tü kasa ta'waataapü'ukat alu'u. ⁸ Saa'in tamüin, tü wanaawajirawaakat aa'in nümaa Cristo Jesús chi Tasenyotsekai, alana'aleesia ma'i sünaain anain shia suulia tü kasa súpüshua eekai ein ta'waataapü'ukat alu'u. Je joolu'u, súpüla te'raajüinjachin ma'i Cristo, oo'ulaaichipa taya suulia kachiiruaa aa'in súpüshua tü kasa ta'waataapü'ukat alu'u. Müitpa aka saa'in wane shi'yarüla mma tamüin. Chi kachiiruakai joolu'u taa'in, nia Cristo. ⁹ Acheküshi tayaawatüin saa'u sünaain shiimüin sa'aniraain takuaippa nümaa Cristo je sünaain shiimüin anajiraain taya nümaa Maleiwa sünaainjee anoujaa nünaain Cristo, nnojotsü sünaainjeejatüin aa'inraa tü nuluwataakat anain Moisés. Naapüin tamüin chi Maleiwakai tü anajirawaakat sünaainjee tü tanoulakat. ¹⁰ Je joolu'u saa'u anajiraachipain taya nümaa Maleiwa, tacheküin wanaawajiraain taa'in waneepia nümaa Cristo. Je maa aka nüso'iraain aa'in Cristo sütüma tü nüpülainkat Maleiwa, anasüje tamüin takaalijünüinjachin nütüma. Je maa aka paala ni'rüin Cristo müliaa sünaain noonoin sümaa nü nüiki Maleiwa, yapashi taya súpüla müliaa sünaain taa'inrüin tü nüchekakat tapüleerua. Je maa aka ouktüin Cristo saa'u taainjala, meechi aka ouktiraakai taya wanaa nümaa saa'u tajuittinnüin suulia süchepchiaa taainjala. ¹¹ Je sükajee súpüshua tüü, a'atapajüshi taya joolu'u tü ka'i süso'iraajeetkat o'u taa'in.

O'unaa süchiirua tü o'tte'ennakat apüla waya

¹² Tü touthikajaakat achiirua, shia e'raajaa ma'i Cristo. Shia o'tte'ennaka'aya apüla taya nütüma. Nnojoiishi müin taya jümüin sünaain tasa'wajüitpain shia. Aniiyü'iya taya masütaajuin sünaain o'unaa

süchiirua. ¹³ Tawalayuwaa, nnojoliyülia tasa'wajüin tü tachekekak tapüleerua saa'in tamüin. Otta süma'inru'u touthikajaain süchiirua, nnojölüitpa jülüjüin taa'in tü kasa mojusü ta'waataapü'ukat alu'u paalainka. Shiaitpa jülüjuka taa'in tü kasa anasü tasa'wajeekat amüin. ¹⁴ Shiaitpa kachiiruaka taa'in joolu'u tü kasa anasü nünaajakak tapüla chi Malei-wakai, tü eenajünakat apüla taya nütüma chaa iipünaamüin saa'u to'tte'ennüchিপain nütüma Cristo Jesús.

¹⁵ Otta müshi'iaa jia kana, müleka laülaale jaa'in sünaain anoujaa, anakaja müleka juushikajaale süchiirua e'raajaa ma'i Cristo maa aka tayakai. Otta müleka nnojorule wanaawain jaa'in tamaa soo'opünaa tüü, nükaaliijeena jia Maleiwa süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u. ¹⁶ Anasü müleka ichere jia waneepia sünaain tü shiimüinkat ekirajünakat anain jia.

¹⁷ Tawalayuwaa, soto jaa'in nakuaippa na wayuu aa'inrakana tü wekirajapü'ukat anain wanaa sümaa chajanain waya jümaa. Je joolu'u anakaja müleka jüshatüle wane'ewai jukua tü takuaippakat sünaain aa'inraa tü nüchekakat chi Senyotkai tapüleerua. ¹⁸ Tacheküin tüü jüpüleerua, süka ein wayuu ja'aka nnojotkat oonoo'in sümaa ouktüin Cristo saa'u kuruusa süpüla wo'tte'ennüin. Naya na tachiajaapü'ükana oulia jia wainmatua paalainka. Otta müsia joolu'u, tachiajaain jia jüchikua suulia, je a'yalajüshi taya süka mojuin ma'i taa'in saallijee tia. ¹⁹ Amülouleena naya sünaain nakatannüin nuulia Maleiwa. Shia jülüjuka ne'e naa'in tü neküinjatkat sümüwa, shia na'waataaka alu'u tü kasa japüikat atüma wayuu, shia kamaaka naa'in waneepia tü kasa yaakat saa'u mmakat. ²⁰ Otta waya anoujashiikana, saa'u wayain nüpüshin Maleiwa chakai iipünaa, shia kachiiruaka waa'in tü kasa nüma'anakat cha'aya iipünaa. Je wa'atapüin ma'i nüle'ejüin wanainmüin chajee cha'aya chi O'tte'erüikai, chi Wasenyotsekai Jesucristo. ²¹ Sükajee nuuntüin Cristo niyamülüin kasakat süpüshua süpüla nuluwatawaa, nii'irateerü tü we'iruku jookot süpüla ouktaa süpüla müinjatüinya aka nukuaippa sünaain anashaatain ma'i shia.

4

Aso'inna aa'inchii na anoujashiikana nütüma Pablo

¹ Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, jia te'reekana ma'i, jia talatashaatakana atüma taa'in, jia ta'waataakana alu'u, sünaainjee süpüshua tü tashajüitpakat jümüin, jüchechera jaa'in sünaain anoujaa nünaain chi Senyotkai.

² Je joolu'u, jia tawalayuu Evodia oo'ulaka Síntique, tachuntüin jümüin süpüla anajiraainjanain jia jüchikua saa'u sa'aniraaipain jukuaippa nümaa chi Senyotkai. ³ Otta pia tatünajutkai a'yataajiraakai waneepia tamaa, tachuntüin pümüin süpüla pükaaliijainjanain na jieyuukana süpüla anajirawaa nachikua. Pütüjaa aa'una naya sünaain na'yataajiraapü'üin tamaa süka süpüshua naa'in sünaain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai. Sotüshii jia taa'in jüpüshua, maa aka chi wawalakai Clemente oo'ulaka napüshua na a'yataajiraapü'ükana tamaa. Tatüjaa aa'una jiakana jüpüshua sünaain shiimüin süshajünüin tü jünüliakalüirua cha'aya sulu'u tü karalouka kalu'ukat nanülia na wayuu ee'iranajaaainapakana aa'in nütüma Cristo.

⁴ Otta müshi'iaa jiakana jüpüshua, saa'u sa'aniraaipain jukuaippa nümaa chi Senyotkai, taso'ira aa'inchii jia süpüla talatüin ma'i jaa'in waneepia. Tamüshii paala jia jüchikua: Talata jümata jaa'in. ⁵ Je sükajee

jütüjaain saa'u sünain sülü'ülüin nükalia chi Senyotkai súpüla nüle'ejüin, anakaja müleka ayatüle jia sünain kamaneein sümüin wayuu súpüshua.

⁶ Nnojo jüshapataain aa'in soo'opünaa wane kasa. Shia jaa'inra achuntaa nümüin Maleiwa soo'opünaa kasa súpüshua. Jüküja nümüin tü shapaakat atüma jaa'in. Otta nnojo motüin jaa'in aapaa analu'ut nümüin saa'u tü anasü naa'inrakat jümüin. ⁷ Müleka masütaajule jia sünain achuntaa nümüin Maleiwa, aapüneerü wane anaa jümüin nütüma. Isasü wachiki wayaawatüin saa'u tia anaa naapakat wamüin, saa'u wayuüin ne'e waya. Otta sükajee sa'aniraaipain wakuaippa nümaa Cristo Jesús, jutateena waya suulia shapawaa aa'in je suulia jülüjaa aa'in kasa mojusü wanaa sümaa anain waya nütüma.

⁸ Tawalayuwaa, alü'ütsü joolu'u súpüla kettaain tü tashajakat jümüin. Taso'ira aa'inchi joolu'u jia súpüla masütaajuinjanain jia sünain jülüjaa aa'in tü anasükat: maa aka tü shiimüinkat, maa aka tü kasa anasü kojutkat sütüma wayuu, maa aka tü lotokat atüma wakuaippa, maa aka tü wulekat atüma waa'in, maa aka tü kasa anasü kamalainkat wamüin, maa aka tü wa'waataakat saa'u anain ma'i shia. ⁹ Je sükajee jiyaawatüin saa'u tü tekirajakat anain jia, anakaja müleka jüshatüü tü takuaippakat. Jaa'inra tü taa'inrakat, tü j'rapü'ukat, je joonoo sümaa tü tekirajakat anain, tü jaapapü'ukat. Je chi Maleiwakai aapakai jümüin anaa, eeweechi jümaa waneepia.

Aapüshi Pablo analu'ut saa'u nükaaliijünüin natüma na anoujashüi chakana Filipos

¹⁰ Ji'iyatüitpa süchikua tamüin sünain jaa'inmajeein taya süka sa'aniraaipain wakuaippa nümaa chi Senyotkai. Alana'aleesia ma'i joolu'u sünain talatüin taa'in sükajee tia. Kaka'iya ma'i sünain nnojölüin jaa'inrüin wane kasa anasü tamüin. Tüü, nnojotsü sükajeejatüin maalin taya jüpüla, shia süka isain jüchiki saa'u wattain jia toulia. ¹¹ Tü tamakat jümüin, nnojotsü sükajeejatüin che'ojaain kasa tamüin. Mayaasüje ein tü o'ttaakat tamüin, nnojotsü ponüin taa'in, süka talatirüin tü müliaakat wainmatua. ¹² Te'raaja aa'ut tü che'ojawaakat amüin wane kasa maa'aya aka tü kama'anaakat súpüshua tü tachekekak. Tountakalaka sünain talataa aa'in maa aka keküinre taya oo'ulaka aire jamü tamüin, maa aka kaletsere taya oo'ulaka maletsere taya. ¹³ Nükajee Cristo, tountüin talatirüin súpüshua tü o'ttaakat tamüin, süka naapeerüin waneepia tamüin sütsüin taa'in.

¹⁴ Mayaasüje tountüin joolu'u sünain talataa aa'in wanaa sümaa müliain taya, anasü ma'i tü jaa'inrakat joolu'u sünain juluwataain tamüin tü kasa che'ojaakat tamüin yaa sulu'u tü kaatsetkat.

¹⁵⁻¹⁶ Tayaawata aa'ulu sünain sotüin jaa'in tü takuaippakat taküjaiwa'aya paala nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. Süchikijee to'unüin ja'akajee chamüin Tesalónicamüin, juluwataain tü che'ojaakat tamüin piantua. Ja'itakaja tojuittapa suulia Macedonia, jia ne'e jümüiwa aa'inmajaka taya süka tü kasa juluwataakat tamüin. ¹⁷ Nnojotsü shiain kee'ireein taa'in asülajünaa amüin, shia shii'iree juwalaajünüin nütüma chi Senyotkai saa'u ji'yataajiraain tamaa waneepia nümüin. ¹⁸ Nnojölüitpa kasain che'ojaain tamüin joolu'u süka juluwataain tamüin soo'omüin nümaa chi juwalakai Epafrodito. Tü juluwataakat tamüin, müsü aka saa'in wane asülajuushi talatakat atüma naa'in Maleiwa. ¹⁹ Saa'u sa'aniraaipain jukuaiippa nümaa Cristo, aapüneerü jümüin nütüma chi Tashikai Maleiwa súpüshua tü che'ojaakat jümüin súpüla ji'yataain nümüin.

²⁰ Anakaja joolu'u kojutüle watüma chi Washikai Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Amén, joo'uya wa'waajaiwa nia weinshi.

Süpütaaya nünüiki Pablo napüla na anoujashiikana

²¹ Tayakai nümaa Timoteo, wasaküin jia nüchooinkana Maleiwa cha'aya, jia anoujashiikana nünain Cristo Jesús. Napüshua na tawalayuu yaakana sulu'u Roma, asakitshii naya jünain, ²² otta na tawalayuu yaakana a'yataain nümüin chi sülaülashikai mma. Asakitshii jünain napüshua na nüchooinkana Maleiwa yaakana Roma.

²³ Achuntüshi joolu'u taya nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin. Amén, kasataalejese naa'inrüin tia.

Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana COLOSAS

Tü nüchuntakat Pablo naa'u na anoujashiikana

¹⁻² Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Cristo Jesús, Pablakai anülia, aneequushi taya nütüma chi Maleiwakai süka nücheküin taya süpüleerua nuluwatawaa sünain aküjaa nüchiki chi Nüchonkai. Ashajüshi joo taya jümüin jia nüchooinkana chi Maleiwakai chakana Colosas, jia tawalayuu a'aniraakana akuaippa nümaa Cristo, jia aa'inrakana tü nuluwataakat anain. Otta nüsaküin jia chi wawalakai Timoteo. Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa süpüla nii'yatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin wane anaa jümüin.

³⁻⁴ Je joolu'u süka waapüin jüchiki sünain miyo'uin jünoula nünain Cristo Jesús je sünain alin jüpüla napüshua na anoujashiikana, waneepi-ashii waya achuntüin jaa'u nümüin Maleiwa, chi Nüshikai chi Wasenyotsekai Jesucristo, sünain waapüin analu'ut nümüin saa'u süpüshua tü naa'inrakat jümüin. ⁵ Aapüshii waya analu'ut nümüin süka ayatüin jia sünain anoujaa nünain Cristo je sünain alin jüpüla wayuu. Juuntüin shia süka jüchecherüin jaa'in sünain a'atapajaa tü anasü naa'inreetkat chi Maleiwakai jümüin so'uweena wane ka'i. Jiyaawatüitpa aa'u tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua, süka jikirajününainpain sünain tü shiimainkat, tü nüchikikat Cristo, chi O'tte'erüikai. ⁶ Jiyaawatüitpa aa'u joolu'u sünain nojolüin ju'tte'ennüin sünainjee tü anasü jaa'inrakat, sünainjeejatü anamiain chi Maleiwakai jümüin. Je shiasa süchikijee tü ka'i jikirajünakat o'u sünain nüchiki chi O'tte'erüikai, o'ttühii jia sünain awainmalawaa sünain anoujaa nünain. Maleesia sainküin mmakat süpüshua sünain awainmalawaa. ⁷ Ekirajünüshii jia sünain nüchiki chi O'tte'erüikai nütüma chi wawalakai Epafras aishikai wapüla, chi a'yataaikai nümüin Maleiwa wanaa wamaa. Nia aa'inraka waneepia tü nüchekakat Cristo sünain ni'yataain ja'aka. ⁸ Waapa achikichii jia nütüma sünain aijiraain jia jüpüla jüpüshua sükajee jükaaliijüntüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa.

⁹ Je waapapa jüchiki, o'ttühii waya sünain achuntaa jaa'u nümüin chi Maleiwakai. Je maa'ulu yaa, ayatshi'iya waya achuntüin süpüla keki-injanain jia nütüma süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u nukuaippa nükajee chi Naa'inkai süpüla jütüjaainjatüin saa'u tü nüchekakat jüpüleerua. ¹⁰ Je müleka kapürale jaa'in tü nüküjakat chi Maleiwakai jümüin, jiyaawateerü aa'u nukuaippa. Ayateena jia sünain aa'inraa süpüshua tü nüchekakat jüpüleerua süpüla talatüinjatüin naa'in jümaa. Je ayateena jia sünain aa'inraa tü anasükat sümüin wayuu je sünain koo'omüinjatüin tü jütüjaakat aa'u noo'opünaa chi Maleiwakai. ¹¹ Je ayateena jia sünain katsüin jaa'in sünain anoujaa nükajee chi Maleiwakai Pülashikai ma'i süpüla jüchecherüinjatüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rüinjatkat sünain nojoleerüin süshapalaain jaa'in. Talateerü jaa'in, ¹² otta jaapeerü analu'ut nümüin chi Washikai Maleiwa süka nikeraajünainpain jia süpüla nümaainjanain jia cha'aya eere nuluwataain, eere warattuulin nütüma kasa süpüshua, eere nojolüin kaainjalaa. Kettaainapa jia süpüla kamüinyüü apashii tü kasa anasü naapüinjatkat chi Maleiwakai wamüin

wapüşhua na nüchooinkana. ¹³ Waya anoujashiikana wapüşhua, ayu'nnüşhii nütüma chi Maleiwakai sa'akajee tü piyuushikat, eepü'üle waluwataanüin paala nütüma Satanás. Ojuittüşhii waya nuulia süpüla wo'uninnüin nünainmüin Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa aishikai nüpüla süpüla niain aluwataan waya. ¹⁴ Taashiinapa waya joolu'u nütüma Cristo sümaa sülatinnüin waainjala woulia nütüma.

Cristo, laülaashi soo'opünaa kasakat süpüşhua

¹⁵ Ja'itaichi matüjain e'nnaa chi Maleiwakai, watüjaa aa'uchi nia süka ni'nnüin paala Cristo. Süka jamüin, wanaawasü nukuaippa nümaa Maleiwa. Nia Nüchonka'aya. Nia e'itaanaka'aya süpüla laülawaa soo'opünaa kasa süpüşhua, ¹⁶ süka niain aluwataanüin nütüma Maleiwa süpüla akumajaa tü kasakalüirua süpüşhua chakat iipünaa je yaa mmolu'u, tü shi'rakat wayuu je tü nnojotkat shi'rüin, je süpüla e'itawaa sukuaippa laülawaa yaa mmolu'u otta cha'aya iipünaa. Akumajünüsü süpüşhua nukajee Cristo süpüla kojutuünjachin nia sütüma. ¹⁷ Shiimüin sünain eetüjüli'inya nia süpülapünaa sükumajünüin kasa süpüşhua'aya. Je maa'ulu yaa, ayatshia nia sünain anaataa sukuaippa kasakat süpüşhua. ¹⁸ Nia laülaaka'aya saa'u tü anoujasükalüirua nünain chi Maleiwakai yaakat sainküin mmakat süpüşhua. Je sünain niain wekiishin, a'aniraaitpa wakuaippa nümaa, maa aka wane wayuu sünain waneesiain. Nia kataka atüma wo'u. Je watüjaa aa'ut sünain süso'iraainjatüin waa'in so'uweena wane ka'i sükajee suso'iraaitpain naa'in. Shiimüin sünain laülaain ma'i Cristo waa'u wayakana wapüşhua. ¹⁹ Wanaawashaatasü ma'i nukuaippa nümaa chi Nüşhikai. Shia nüchekaka'aya chi Maleiwakai nüpüleerua. ²⁰ Je nücheküin süpüleerua anaawainjatüin nümaa süchikua tü kasakat süpüşhua nünainjee Cristo, tü yaakat mmolu'u je tü chakat iipünaa, sünainjee amülain nüsha sünain ouktüin saa'u wane kuruusa.

Nnojolüitpa pa'ünüüwain wayuu nümaa Maleiwa

²¹ Je paala manoujainwa'aya jia, nnojoi'pü'üshi kasajachin chi Maleiwakai jümüin. Pa'ünüüwapü'üshii jia nümaa, süka jülüjain jaa'in tü mojulawaakat waneepia sümaa jaa'inrüin shia. ²² Akaajasa joolu'u nünainjee Cristo, süka naapajiraain nukuaippa sünain ouktüin, nnojoliinapa jia pa'ünüüwain nümaa Maleiwa. 'Anajiraainapa jia nütüma sümaa jukatannüin suulia jaainjala. Je sükajee tia, juunteerü arütkawaa nünainmüin Maleiwa so'uweena wane ka'i sümaa lotüin jukuai'pa nu'upala. ²³ Otta süpüla jürütkaainjanain nünainmüin, anakaja joolu'u müleka jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa süma'inru'u ja'atapajün tia kasa anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai jümüin so'uweena wane ka'i. Nnojo juu'ulaain suulia jünoujain sünain tü shiimüin sünainjeejatkat tü nüchikikat chi O'tte'erükai aküjünakat paala jümüin je sümüin wayuu sainküin mmakat süpüşhua. Shia nüchikika'aya tü taküjakat sainküin mma, süka aneekuushin taya süpüla ta'yataainjachin nümüin Maleiwa.

Tü kee'ireekat naa'in Pablo napüleerua na anoujashiikana

²⁴ Maa aka müliain Cristo waa'u wayakana anoujashiikana nünain chi Maleiwakai eekana sainküin mmakat süpüşhua, na wayajiraakanaya maa aka sukuaippa waneesia wayuu, we'reerü mülia'aya sünain wa'yataain nümüin. Mayaa'inje te'rüin müliaa saaliijee takaaliijain jaakana sünain tü jünoulakat, nnojotsü mojuin taa'in sütüma tia. Alatajachia ne'e taya sa'akapünaa tü müliaa te'rakat, maa aka Cristo sünain nülätüin sa'akapünaa tü müliaa ni'rakat. ²⁵ Nüneeküin taya chi

Maleiwakai sūpūla takaaliijūinjanain na anoujashiikana sainkūin mmakat sūpūshua. Achekūshi tekeraajūin tū ta'yataainkat nūmūin Maleiwa sūnain takūjainjatūin jūmūin sūpūshua tū nūnūiki ²⁶ sūchikimaajatkat tū anasū naa'inrūinjatkat chi Maleiwakai, tū nnojotkat atūjaanūin aa'u paala kaka'iya ma'i sūka nunujulūin shia suulia wayuu. Otta mūsia joolu'u, akūjūnūitpa wamūin wayakana na nūchooinkana. ²⁷ Anashaatalesia ma'i tū naa'inrakat chi Maleiwakai sūnain ni'itain Cristo sūpūla eenjachin nia waneepia wamaa waya anoujashiikana nūnain. Je sūkajee eechipain nia wamaa, meena aka waya naa'in sūnain anain so'uweena wane ka'i. Je joolu'u, kapūlasū naa'in chi Maleiwakai sūnain ni'itain taya sūpūla takūjainjatūin nūchiki Cristo sainkūin mmakat sūpūshua sūmūin tū wayuu "gentile" mūnakat, wayuu nnojotkat judioin.

²⁸⁻²⁹ Je sūkajee tia, ayatshia taya akūjūin nūchiki Cristo sūmūin wayuu sūpūshua. Yalayashi taya nūtūma chi Maleiwakai sūpūla tekirajūinjatūin tia wayuukolūirua sūmaa taashalain sūmaa. A'yataashi ma'i taya waneepia sūnain takaaliijain shia sūka sūpūshua taa'in, sūnain kee'ireein taa'in laūlaweein saa'in sūnain anoujaa nūnain Cristo so'uweena tū ka'i sūrūtkaaheetkat o'u nūnainmūin Maleiwa sūmaa lotūin sūkuaippa nu'upala. Tountūin taa'inrūin tū nūnainjee Cristo, sūka katsūin taa'in nūtūma.

2

¹ Anashii mūleka jūtūjaale saa'u takuaippa sūnain ta'yataain waneepia sūnain akaaliijaa na anoujashiikana sainkūin mma, mayaashije nnojolin ne'raajūin taya, maa aka jiakana chakana Colosas oo'ulaka na wayuu chakana Laodicea sūnain nnojolin jū'raajūin taya. ² Kee'ireesū ma'i taa'in jūchechereein jaa'in jia anoujashiikana jūpūshua. Mūleka wanaawajiraale jaa'in sūnain aijiraain jia jūpūla, jiyawateerū aa'u sūpūshua tū kasa anasū naa'inrakat chi Maleiwakai jūmūin jiakana anoujashiikana jūpūshua nūnainjee Cristo, ja'itairū matūjaajuuin aa'u paala sūtūma wayuu. Mūleka shiimūinre sūnain jū'raajūin Cristo, jū'raajechi chi Maleiwakai wanaa nūmaa. ³ Kekiijeena jia nūtūma Cristo sūpūla ayaawataa saa'u tū nikirajakat anain. ⁴ Tashajūin tū karalouktakat jūmūin sūpūla nnojolūinjatūin kapūlain jaa'in sūnūiki wane wayuu eekai sūkūjūin alawaa jūmūin, mayaasūje keme'erian ma'i tū shikirajakat anain. ⁵ Mayaashije nnojolin taya jūmaain maa'ulu yaa, jūlūjashii jia taa'in. Talatūsū taa'in sūka taapūin jūchiki sūnain jūchecherūin jaa'in sūnain anoujaa nūnain Cristo, sūmaa wanaawajiraain jaa'in sūnain jū'yataain nūmūin.

Nnojoliinjanainapa oonoin sūmaa tū nekirajakat anain na manoujain-saliikana

⁶ Saa'u niain Cristo Jūsenyotsein, jaliale'eyan. Iche jia nūnain ⁷ sūpūla katsūinjatūin jaa'in waneepia sūnain tū ekirajūnakat anain jia nūtūma. Achekūshii jaapūin waneepia analu'ut nūmūin. ⁸ Tamūshii paala jia jūchikua: Kamalainchonsū ma'i nanūiki na akūjūliikana alawaa jūmūin. Jalia jia jūkanaju'ulaajayaa sūtūma tū namakat. Tū nekirajakat anain, pūtchi alawaa ne'e, nale'eru'ujeejatū ne'e, shia tū shikirajapū'ukat anain tū natuushi manoujainsatkalūirua.

Nnojotsū mūin aka tū pūtchi shiimūin nūkūjakat Cristo wamūin. ⁹ Alana'alesia ma'i tū nikirajakat anain waya Cristo sūnain anain, sūka wanaawain nukaippa nūmaa chi Maleiwakai. Wayuu nia sūnain nia'inya ma'i Maleiwain. ¹⁰ Otta mūshi'iya jia anoujashiikana nūnain Cristo, mūleka ayatūle sūnain wanaawajiraain jaa'in nūmaa, juunteerū

ji'yataain nümüin sümaa katsüin jaa'in nütüma, süka pülashin ma'i nia suulia tü aapieekalüirua chakat iipünaa je tü yolujaakalüirua süpüshua.

¹¹ Nnojoliinapa süchepchiaain jia jaainjala, süka taashinapain jia suulia nütüma Cristo. Nnojoliishii taashin jia suulia jaainjala süñainjee o'yotoonoo ata, shia süñainjee shii'iranajaaipain jaa'in nütüma Cristo.

¹² Wanaa sümaa juwoutisaajünüin, müshii aka ouktiraakai jia nümaa Cristo, müshii aka jojoitünakai wanaa nümaa. Je maa aka nüso'iraain aa'in Cristo süchikijee ouktaa nütüma chi Nüshikai Pülashikai ma'i, aka'aya jiakana maa'ulu yaa, sükajee jünoujain nünain, müshii aka jüso'iraakai aa'in wanaa nümaa.

¹³ Jiakana paala, müshii aka naa'in na manoujainsaliikana napüshua süñain nnojolin jamajachin chi Maleiwakai jümüin, süka süchepchiapü'üin jia kaainjalaa. Otta müsia joolu'u, ojuittinnüinapa jia nütüma Maleiwa suulia süchepchiaa jaainjala. Nülatirüüpa jaainjala juulia süpüla eenjanain jia waneepia nümaa Cristo. ¹⁴ Mayaaainje kaainjalapü'üin jia paalainka süka moonooain sümaa tü nuluwataakat anain Moisés, nnojolüütpa kasalajaneerüin jümüin jaainjala nütüma Maleiwa, süka ouktüin Cristo süñain tü kuruusakat saa'u jaainjala.

¹⁵ Ayamünnüshi Satanás oo'ulaka tü yolujaakalüirua nütüma chi Maleiwakai. Ee'iyatününinapa naya sümüin wayuu süpüshua süñain mapülain sükajee tü naa'inrakat Cristo süñain tü kuruusakat.

¹⁶ Je sükajee tia, jalia jia suulia jüüjü'ülaajün sümüin süñüiki wane wayuuirua soo'opünaa tü jiküinjatkat oo'ulaka tü jüsüinjatkat, je soo'opünaa tü ka'ikalüirua ju'waajünjatkat o'u chi Maleiwakai oo'ulaka tü jeemeraainjatkat o'u oo'ulaka tü jimi'ijaainjatkat o'u, maa aka wanaa sümaa wopujeein kashikai. ¹⁷ Tüü, shia ne'e aluwataanakat anain na judiökana paala sümaiwa süpüla keraajünjanain naya süpüla tü shimüin antajeteetkat mapeena. Otta maa'ulu yaa, nnojolüütpa waa'inrüin shia, süka nüntüichipain Cristo süñain nikirajün süñain süpüshua tü shimüinkat wamüin. ¹⁸ Na ekirajülikana süñain alawaa, kamaneeyaashii naya, anayaashii naya wanaa sümaa nekirajün wayuu süñain a'waajaa tü aapieekalüirua chakat iipünaa. Kaashajaaralii ma'i naya süchiki tü ne'rakat na'lapiinru'u. Je süka kaainjaralii naya, na'waataain sulu'u tü nale'eru'ujeejatkat ne'e jülüjakat naa'in. Jalia jia suulia ji'ike'ennüin natüma suulia amülouijün juulia tü anasü naapünjatkat chi Maleiwakai jümüin so'uweena wane ka'i. ¹⁹ Nnojotsü kasajatün namüin tü nikirajakat anain Cristo. Alu'ujasa Cristo wamüin waya anoujashiikana, nia laülaaka'aya waa'u. Nia wanaawajiraaitpaka'aya anainjee waa'in. Nia katsüinka'aya atüma waa'in süñain anoujaa. Shia tüü, e'itaanaka'a apüla Cristo nütüma Maleiwa.

²⁰ Saa'u müin aka ouktiraakai jia nümaa Cristo sükajee jünoujain nünain, nnojolünjatü kasajatün jümüin tü shikirajakat anain wayuu manoujainsat. ¿Oonooainjana jia sümaa nanüiki, maa aka saa'in ayatakai jia wanaawain aa'in namaa? Nnojo. ²¹ Eeshii namüle: "Nnojo jiküin tüü. Nnojo ji'itaan jiapü süñain tüü". ²² Tü nekirajakat anain tü wayuukolüirua, süñüiki wayuu ne'e süchiki kasa tü atüjakat aja'ttaa. ²³ Atüjasü wayuu sütüma tü pütchi nekirajakat anain saashin wayuu wainma. Kapülasü saa'in wayuu tü pütchikat, süka saashajaain süchiki a'waajaa tü aapieekalüirua, je süka kamaneeyaain na ekirajülikana, je süka talateerüin naa'in Maleiwa saashin wayuu müleka saapajiraale wayuu sukuaiipa süpüla müliaa. Otta tamüshii paala jia: Süpüshua tü nekirajakat anain na wayuukana, nnojotsü kasain saamüin sümüin wayuu süpüla sujuittinnünjatün suulia süchepchiaa kaainjalaa.

3

Oo'ulawaa suulia tü kasa mojusü keejiapü'ukat paala süpüleerua kee'irewaa aa'in tü nüchekakat Maleiwa

¹ Saa'u müinapain aka jüso'iraakai aa'in wanaa nümaa Cristo, anakaja müleka shiale kachiiruain jaa'in tü kasa nüma'anakat chi Maleiwakai cha'aya iipünaa, eere joyotüin Cristo nikialu'ujee sünnain laülawaa saa'u kasa süpüshua. ²⁻³ Juu'ulaa suulia jülüjain jaa'in tü kee'ireekat saa'in tü manoujainsatkalüürua yaa mmolu'u, süka müin aka ouktakai jia nümaa Cristo. Nia jülüja jümaala jaa'in chi Maleiwakai chakai iipünaa je tü kasa nüchekakat jüpüleerua. Je saa'u sa'aniraaipain jukuaippa nümaa Cristo, nüpüshinjana jia Maleiwa waneepia. ⁴ Je nüntapeena Cristo nüchikua, chi katakai atüma jo'u, nümaajeena jia sünnain anashaatain ma'i maa aka naa'in.

⁵ Je sükajee tia, juu'ulaa jümata suulia süpüshua tü kasa mojusü keejiapü'ukat paala jümüin, tü süchepchiakat atüma jia tü kaainjalaakat, maa aka a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane tooo, maa aka kee'ireein jaa'in tü mojusukat, je maa aka kachiiruua aa'in washirüü sünnain müin aka saa'in jümaleiwase shia. ⁶ Sükajee saa'innüin tüü sütüma tü wayuu moonookat sümaa nünnüiki Maleiwa, jashichishi ma'i nia namüin je süsaleena naya nütüma. ⁷ Mapü'üshii jia aka naa'in na kaainjaraliikana paalainka sünnain kee'ireepü'ün jaa'in tü kasa mojusukat. ⁸ Otta müsia joolu'u, juu'ulaa jümata suulia süpüshua tü kasa mojusü keejiapü'ukat paala jümüin, maa aka üli'üttaa aa'in sünnain wayuu sümaa kanain jaa'in, maa aka mojuin jünüiki sujuuna wayuu, je maa aka jaashajaain süka tü pütchi japüikat atüma wayuu. ⁹ Je nnojo jüküjiraain alawaa, saa'u juu'ulaainapain suulia süpüshua tü kasa mojusü keejiapü'ukat paala jümüin, tü süchepchiakat atüma jia tü kaainjalaakat. ¹⁰ Anakaja jaashajiraale pütchi shiimüin, süka shii'iranajaaipain jukuaippa nütüma Maleiwa akumajakai kasa süpüshua. Je joolu'u shiainjatü kee'ireeka jaa'in tü nüchekakat jüpüleerua. Je süma'inru'u koo'omüin aleewain jia nümaa Maleiwa, a'wanajaasü tü jukuaippakat shi'ipa'aya nütüma süpüla müinjatüin aka shia nukuaippa. ¹¹ Je tü wayuu a'wanajaanakat akuaippa, eenakuushi nütüma Maleiwa sa'akajee wayuu maleekalia: na'akajee na judío o'yotoonokana ata je na'akajee na gentile mo'yotoojukana ata, sa'akajee tü wayuu süchi'rakat mma, sa'akajee tü wayuu naatakak sünnüiki, sa'akajee tü wayuu achipchiaakat oo'ulaka tü laülaasukat sümüiwa. Je eeshi Cristo wamaa waya anoujashiikana wapüshua. Anakaja kojutule nia watüma waneepia süka süpüshua tü waa'inrakat.

¹² Saa'u nüchooin jia Maleiwa, jia aishiikana nüpüla, sümaa aneekuushin nütüma süpüla jukatannüinjanain suulia jaainjala, anakaja müleka kachiiruale jaa'in tü nüchekakat jüpüleerua, maa aka kamaneein jia sümüin wayuu süpüshua, maa aka jümüliajüin eekai müliain, maa aka nnojolüin pülayaain jaa'in suulia wayuu je maa aka nnojolüin juu'ulaain suulia akaaliijaa shia mayaashiije nnojolüin jaa'a müin jümüin. ¹³ Jaa'inra tü anasukat shi'ipajee eekai shi'rülüin wayümüin jümüin, sümaa motüin jaa'in saainjala maa aka naa'in chi Senyotkai motüin naa'in jaainjala. ¹⁴ Müleka aijiraale jia jüpüla, alana'aleejeeria ma'i sünnain anain shia suulia süpüshua tü kasa anasü jaa'inrakat, süka paa'inwajiraainain jia sünnain anoujaa sütüma. Je talateerü naa'in chi Maleiwakai sütüma tia, ¹⁵ süka neenaküin waya süpüla wayajiraainjanain maa aka sukuaippa waneesia wayuu. Saa'u aleewajiraainapain jia nünnainjee Cristo, jalia jia

suulia pa'ürülaawajirawaa. Shia anaka alu'u müleka jaapüle analu'ut waneepia nümüin chi Maleiwakai.

¹⁶ Anakaja müleka jülüjüle jaa'in waneepia tü nikirajakat anain Cristo, süpüla jüüjüünjanain jia sümüin süka süpüshua jaa'in. Saa'u kekiinapain jia sütüma, anakaja müleka jikirajiraale, je anashii sotojiraale jaa'in aapaa analu'ut nümüin chi Maleiwakai sümaa ee'irajaa süka süpüshua jaa'in. Ju'waaaja nia süka jayeechi süpüshua, maa aka tü ee'irajuushi kanüliakat Salmos je maa aka tü wee'irajakat maa'ulu yaa sünain a'waajaa Maleiwa. ¹⁷ Je wanaa sümaa jaapuün analu'ut nümüin chi Washikai Maleiwa, soto jaa'in sünain niain Cristo aa'innüin anainjee tü kasa anasü aa'innakat jümüin nütüma Maleiwa. Je saa'u tia, anakaja müleka kojutüle chi Wasenyotsekai Jesucristo jütüma süka süpüshua tü jaa'inrakat je süpüshua tü jümakat.

Tü nakuaippainjatkat na anoujashiikana yaa nepialu'u

¹⁸ Jia jieyuu ka'wayuuseshiikana, saa'u jünoujainapain nünain chi Senyotkai, anashii müleka jüüjüüle jia wane'ewa'ire jukua namüin ju'wayuuse.

¹⁹ Aka'aya jiakana toloyuukana, anakaja müleka aire jüpüla ju'wayuuse wane'ewa'ire jukua sümaa nnojoliin jashichin jia namüin.

²⁰ Je jia achooinkana, anakaja müleka joonoole waneepia sümaa sünüiki jii je nünüiki jüshi, süka shiain talatüin atüma naa'in chi Senyotkai.

²¹ Otta jia kachooinshiikana, anakaja müleka jikirajüle na jüchooinkana süka anakat akuaippa suulia jashichijüin naya jümüin otta suulia mojujain naa'in sütüma jünüiki.

²² Otta jia piunakana, anashii müleka joonoole sümaa nanüiki na jülaamainkana sünain jaa'inrüin süpüshua tü naluwataakat anain jia, ja'itaina nnojoliin. Nnojotsü jaa'inrayaainjatüin ne'e no'upala shii'iree anein jüchiki natüma. Joonoo sümaa nanüiki waneepia süka süpüshua jaa'in süpüla kojutüinjachin chi Senyotkai jütüma sükajee tia. ²³ Je süpüshua tü jaa'inrakat, jaa'inra shia süka süpüshua jaa'in. Soto jaa'in sünain niain ji'yataain amüin chi Senyotkai, nnojotsü sümüinjatüin wayuu ne'e. ²⁴ Nia Cristo jülaamainkana, ji'yataaka amüin. Je soto jaa'in sünain juwalaajüneenain nütüma chi Senyotkai so'uweena wane ka'i süka tü kasa anasü anaajuushikat nütüma chi Maleiwakai napüla na nüpüshikana. Aapümeerü shia jümüin saa'u ji'yataain namüin na jülaamainkana süka süpüshua jaa'in. ²⁵ Otta chi eekai naa'inrüin waneepia tü mojusukat, süsaleechi nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i, maa aka na laamakana, maa aka na piunakana nayale, süka nnojolin kachekalain nia sa'akajee wayuu.

4

¹ Otta jiakana laamakana, saa'u niain waneeshin Maleiwa jülaamainjiraashi wanaa namaa na jipiunasekana, anakaja müleka lotüle jukuaippa namüin sümaa jaa'inrüin tü anasukat namüin.

Soo'omüin tü kasa anasukat süpüla naa'inraa na anoujashiikana

² Anakaja müleka jüchecherüle jaa'in sünain achuntaa nümüin chi Maleiwakai, sümaa eenjatüin jaa'in sünain. Je nnojo juu'ulaain suulia aapaa analu'ut nümüin.

³ Otta too'opünaa tayakai, püreesashi taya maa'ulu yaa saaliijee taküjain nüchiki Cristo sümüin wayuu, tü achikii nnojotkat atüjaanüin aa'u paala. Juchunta nümüin chi Maleiwakai taa'u, süpüla yapainjanain nütüma tapüleerua na wayuu aapeenakana taküjala. ⁴ Juchunta taa'u süpüla

lotúinjatúin tanúiki súnain akújaa otta súpüla ja'yainjatúin ma'i shia sümúin wayuu, süka shiain tü aneekúnakat apüla taya.

⁵ Anakaja müleka kekiire jia súnain tü jaa'inrakat su'upala tü manoujainsatkalúirua, súpüla yapainjanain jia súpüla akújaa nüchiki Cristo namúin. ⁶ Anakaja müleka keme'eriale jünüiki sümúin wayuu súpüshua sümáa kamaneein ma'i jia namúin súpüla yapainjanain jia súpüla asouktaa namúin.

Súpütaaya nünüiki Pablo napüla na anoujashiikana

⁷ Otta müshia Tíquico, nükújeerü tachiki jümüin. Nia wawala aishikai wapüla, nüchepchiakai chi Senyotkai wanaa tamaa súnain naa'inrüin waneepia tü aluwataanakat anain nia. ⁸ Tajütüinjachi nia jünainmüin súpüla nútüjaainjatúin saa'u jukuaippa je súpüla nútütüünjatúin jaa'in. ⁹ Chi o'üneechikai nümaa Tíquico, nia wane juwala Onésimokaisa, aishikai jüpüla, cheje'ewaikai cha'aya Colosas, aa'inrakai waneepia tü aluwataanakat anain nia. Nakújeerü jümüin süchiki súpüshua tü alatakak yaaya.

¹⁰ Asakitshi jünain Aristarco, chi yaakai püreesain wanaa tamaa. Je asakitshi jünain Marcos, nüpüriimasekai Bernabé. Aapinnüshii jia paala tatüma súpüla kamaneeinjanain jia nümüin müleka nu'unule jünainmüin. ¹¹ Oo'ulaka asakitshi jünain Jesús, chi kanúliakai Justo. Namúliajün taya na tawalayuu apünüinshiikana. Naya namúwa na judío a'yataashiikana tamaa súnain akújaa süchiki nukuaippa Maleiwa súnain aluwatawaa. ¹² Otta asakitshi jünain chi juwalakai Epafras, cheje'ewaikai cha'aya Colosas, nüchepchiakai Jesucristo. Achuntüshi nia waneepia jaa'u nümüin chi Maleiwakai süka súpüshua naa'in súpüla jüchecherüinjanain jaa'in sümáa laúlaainjatúin jaa'in súnain anoujaa. Achuntüshi súpülamüin joonooijnjanain waneepia sümáa tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. ¹³ Tatújaa aa'uchi nia súnain nüchuntüin waneepia jaa'u jiakana chakana Colosas oo'ulaka naa'u na wawalayuu chakana Laodicea oo'ulaka naa'u na chakana Hierápolis. ¹⁴ Asakitshi jünain Lucas chi tottootkai aishikai wapüla, oo'ulaka Demas. ¹⁵ Tasakün jia tawalayuu chakana Laodicea oo'ulaka tü tawalakat Ninfas namaa na anoujashii outkajaakana cha'aya shipialu'u.

¹⁶ Tü karaloukta tashajakat jümüin, süchikijee saashaje'ennüin jümüin, anakaja müleka saashaje'ennüle namúin na wawalayuukana chakana sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya Laodicea. Oo'ulaka tü karaloukta tashajakat namúin nayakana, anakaja müleka saashaje'ennüle jümüin jiakanaya.

¹⁷ Je jooluu, anakaja jüso'irüle naa'in Arquipo súpüla nikettaajüinjatúin tü a'yatawaa aluwataanakat anain nia nútüma chi Senyotkai.

¹⁸ Taya Pabloka, tashajeerü joo jümüin wane pütchi palit süka tajapü súpüla tasaküinjanain jia. Nnojo motüin jaa'in súnain püreesain taya. Achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai súpüla nü'iyatüinjatúin na'anasia jümüin.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana TESALÓNICA

Aapüshi Pablo analu'ut naa'u na anoujashii chakana Tesalónica

¹ Tayakai Pablo, namaa na tawalayuukana Silas oo'ulaka Timoteo, tashajüin joolu'u jümüin iakana anoujashiikana nünain chi Washikai Maleiwa otta chi Wasenyotsekai Jesucristo, jia chakana sulu'u tü outka-jaaleekat cha'aya Tesalónica.

Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjachin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin anaa jümüin. ²⁻³ Wanaa sümaa wachuntüin jaa'u, waapüin analu'ut waneepia nümüin jaa'u jüpüshua, süka sotüin waa'in wanaa sümaa jikerolüin sünain anoujaa nünain chi Wasenyotsekai Jesucristo, je süka ji'yataain nümüin maa'ulu yaa. Saa'u alin ma'i tü wayuukolüirua jüpüla, ayatüshii jia sünain jaa'inrüin tü kasa anasükat sümüin sükajee tia. Je saa'u jütüjaain naa'u chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain nüle'ejüinjachin, achecheraasü ma'i jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat maa'ulu yaa.

⁴ Tawalayuwaa, jia aishiikana nüpüla Maleiwa, watüjaa aa'uchii jia sünain jüneekuushin nütüma süpüla nüpüshinjanain jia. ⁵ Soto jaa'in wanaa sümaa waküjapü'üin nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. Kapülasü jaa'in tü waküjakat jümüin, nnojotsü sükajeejatüin keme'erian ne'e wanüiki, shia süka wakaaliijünüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa Pülashikai ma'i je süka watüjaain saa'u sünain shiimüin tü wekirajakat anain. Jiyaawata aa'ut sünain keisalain wakuaippa ju'upala süpüla wakaaliijüinjanain jia sünain tü jünoulakat. ⁶ Je sünain jünoujain, jüshatüin wakuaippa je nukuaippa chi Senyotkai. Je mayaainje ji'rüin wainma müliaa sünainjee jünoujain tü wekirajakat anain, ayatshi'iya kapülain jaa'in tü waküjakat achiki süka naapüin chi Naa'inkai Maleiwa wane talataa aa'in jümüin.

⁷ Je naapapa jüchiki na anoujashiikana chakana sulu'u tü mmakat Macedonia je yaakana sulu'u tü mmakat Acaya, nashateein jukuaippa. ⁸ Atüjaana aa'uchii jia sütüma wayuu sainküin mmakat süpüshua sünain jünoujainapain nünain Maleiwa, süka saapüin nüchiki chi Senyotkai jüküjapü'ukat cha'aya sulu'u Macedonia oo'ulaka Acaya. Nnojotsü che'ojaain wa'walakajüin jüchiki, ⁹ süka nayain na anoujashiikana aküjain shia wamüin. Naküjain jüchiki wamüin sünain kamaneein jia wamüin so'u tü ka'i wantakat o'u ja'akamüin. Je naküjain jüchiki wamüin sünain juu'ulaainapain suulia tü jümaleiwaseyaasükalüirua süpüla ji'yataainjanain nümüin Maleiwa, chi matüjainkai ouktaa, chi aküjakai tü shiimüinkat waneepia. ¹⁰ Je naküjain jüchiki wamüin sünain ja'atapajüin Jesús, chi Nüchonkai Maleiwa, sünain nüle'ejüinjacheechin iipünaajee, chi oso'ire'ennakai aa'in nütüma chi Nüshikai süchikijee ouktaa, chi o'tte'erakai waya suulia kasalajanajüin wamüin waainjala so'uweena tü ka'i süsalainjatkat o'u naainjala na manoujainsaliikana.

2

Nukuaippapü'ü Pablo no'upala na wayuu chakana Tesalónica

¹ Tawalayuwaa, jütüjaa aa'ut sünain nnojolüin amalajaain tü kasa anasü waa'inrapü'ukat wanaa sümaa eejanain waya ja'aka. ² Soto jaa'in tü kasa mojusü alatakat wamüin paala cha'aya sulu'u tü pueulo Filiposkat anülia süpülapünaa wantüin ja'akamüin. Süka nayouktüin ma'i wainma wayuu chajanakana Filipos tü wekirajeekat anain, e'rülii ma'i wayümüin naya wamüin. Otta mayaa'inje we'rüin tü müliaakat natüma cha'aya, achechennüsü waa'in nütüma chi Wamaleiwasekai süpüla aküjaa tü nüchikikat chi O'tte'erüikai jümüin wantapa ja'akamüin. ³ Jütüjaa aa'ulu sünain shiain tü shiimüin weme'ejapü'ukat aka jaa'in je sünain lotüin wakuaippa ju'upala sümaa nnojolüin we'ike'erüin jia süka pütchi. ⁴ Tü wakuaippakat sünain aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu, nnojotsü süpülatatüin talatüin saa'in wayuu wamaa, alu'ujasa süpüla talatüin naa'in chi Maleiwakai wamaa, süka niain e'itaain waya süpüla aküjaa nüchiki chi Nüchonkai. Ni'rajüin waneepia saa'u waa'in wanaa sümaa wa'yataain süpüla nütüjaainjatüin saa'u müleka wulere shia. ⁵ Jütüjaa aa'uchii waya sünain nnojoliin kamaneeyaashiin ne'e jümüin süka wanüiki. Je nütüjaa aa'uchii waya chi Maleiwakai sünain nnojolüin kachiiruain waa'in tü washirüukat je sünain nnojoliin we'ike'erüin jia süka wane alawaa saa'u tü juwashirüinkat. ⁶ Nnojotsü kee'ireepü'üin waa'in a'waajünaa sütüma wayuu, jütüma jiakana je sütüma wayuu eekai een.

Mayaa'inje wayain waneennua na Aluwataaushikana nütüma Cristo, nnojotsü wachajaapü'üin süchiki kojutuün ma'i waya jütüma. ⁷ Alu'ujasa waya, kamaneepü'üshii jümüin maa aka saa'in wane eyüü wanaa sümaa saa'inmajüin tü süchooinkalüirua. ⁸ Süka mapü'üin aka jia wapüshi sünain aishaatain ma'i jia wapüla, achekapü'üshii waya kepiaa ja'aka süpüla aküjaa jümüin tü nüchikikat chi O'tte'erüikai naapakat wamüin Maleiwa. ⁹ Shiimüin sotiün jaa'in tawalayuwaa sünain wa'yataapü'üin waneepia so'uka'i je sa'wai saa'u tü weküinjatkat aa'u wanaa sümaa waküjüin nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin, suulia wachuunajüin kasa jümüin.

¹⁰ Nütüjaa aa'uchii waya chi Maleiwakai sünain wulein waa'in wanaa sümaa eepü'üin waya ja'aka, sümaa waa'inrapü'üin tü anasükat jümüin je sümaa lotüin wakuaippa ju'upala. Je jütüjaa aa'ulu shia jia anou-jashiikanaya. ¹¹ Jütüjaa aa'uchii waya sünain wakaalijapü'üin jia wane'ewai jukua, maa aka naa'in wane ashüü sünain nükaalijain tü nüchooinkalüirua. ¹² Wakatchinjapü'üin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rapü'ukat süpüla jülatirüinjatüin shia. Wachuntapü'üin jümüin süka süpüshua waa'in shii'iree jaa'inrüinjatüin waneepia tü nüchekakat jüpüleerua Maleiwa, chi eenakakai jia süpüla eenjanain jia nümaa chaa lipünaa eere anashaatain ma'i nia sünain aluwatawaa.

¹³ Waapüin analu'ut waneepia nümüin chi Maleiwakai jaa'u, süka sotiün waa'in wanaa sümaa jaapaain tü nünüiki waküjakat jümüin paalainka. Kapülasü jaa'in shia süka jiyaawatüin saa'u sünain nnojolüin süle'eru'ujeejatüin wayuu ne'e. Shia olo'itka jukuaippa sünain anoujaa. ¹⁴ Shia jücheketka atüma jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat, maa aka nakaalijünüin sütüma tü nünüikikat Maleiwa na anoujashiikana nünain Jesucristo sulu'u tü outkajaaleekalüirua cha'aya Judea wanaa sümaa müliaain nayakanaya. Maa aka jiakana sünain e'nna amüin natüma na wayuu chakana Macedonia sünainjee jünoujain nünain Cristo, akaajaa nayakanaya e'nna amüinchii natüma na wayuu judiökana chakana Judea.

¹⁵ Na judío laulaayuukana, no'utirüin naa'in chi Senyotkai Jesús, maa aka na natuushikana no'utira aa'inchii na nünüikimaajanakana

Maleiwa paala sümaiwa. Je napüshi na judío laülaayuukana, nojuittirüin wayakana ja'akajee sulu'ujee Tesalónica suulia waküja'alajüin nüchiki Cristo jümüin cha'aya. Mojusü ma'i naa'in chi Maleiwakai sütüma tü naa'inrakat. Pa'unüuwajiraashii naya sümaa wayuu süpüshua. ¹⁶ Noo'ule'erüin waya suulia aküjaa nüchiki Cristo süka nnojölüin nacheküin süpüleerua no'tte'ennünjanain na gentilekana. Koo'omüinsü ma'i naainjala süka tia, je kasalajanaitpa shia namüin nütüma chi Maleiwakai.

Ni'reein ma'i Pablo na anoujashii chakana Tesalónica

¹⁷ Tawalayuwaa, süchikijee wajüittinnünin chajee ja'akajee natüma na judío laülaayuukana, kee'ireepü'üsü waa'in wale'ejüin wachikua jünainmüin. Isasü wachiki. Mayaasüje kojuyain kashi süna inno-joliin jümaain waya, jülüjashii ma'i waa'in jia süka we'reein ma'i jia. ¹⁸ O'uneepü'üsü ma'i waa'in jünainmüin, tayakai Pablo oo'ulaka namaa na tawalayuu yaakana. Isasü wachiki süka woukünüin achiki nütüma Satanás.

¹⁹ Shiimüin süna in jia in achecherüin waa'in su'unnaa tü müliaa we'rakat maa'ulu yaa, süka talatashaatain ma'i waa'in waapapa süchiki tü jünoulakat. Je so'uweena tü ka'i nüle'ejüinjachikat o'u chi Wasenyotsekai Jesús, shiimüin süna in jienain wa'waajüin akajee nia. ²⁰ Je maa'ulu yaa, shiimüin süna in wa'waajüin chi Maleiwakai jaa'u waneepia sümaa talatashaatain ma'i waa'in süka laülaaitpain jaa'in süna in anoujaa.

3

¹⁻² Süka kama'airüin waa'in shii'ree waapeein jüchiki, wajütüin jünainmüin chi wawalakai Timoteo süpüla nüchecherüinjatüin jaa'in süna in anoujaa. Nia a'yataaika wanaa wamaa nümüin Maleiwa süna in aküjaa nüchiki chi O'tte'erükai sainküin mma. Anasü saa'in wamüin makatüle waya wamüiwa sulu'u tü pueulokat Atenas süpüla nu'unünjachin. ³ Eesü waa'in jaa'u suulia juu'ulaain suulia anoujaa sükajee jainkuuin aa'in sütüma tü müliaa jirakat süna injee tü jünoulakat. Jütüjaa aa'ulu süna in e'itaaushin waya wapüshua süpüla walatirüinjatüin tia müliaakat. ⁴ Soto jaa'in wanaa sümaa eepü'üin waya ja'aka süna in waapirüin jia süna in tü müliaa we'reetkat wapüshua süna injee tü wanoulakat. Otta müsia joolu'u, jütüjaaitpa aa'u ma'i süna in sülätüin maa'utpünaa. ⁵ Sükajee tüü, je süka kama'airüin taa'in shii'ree tatüjaweein saa'u jukuaiippa, tajütüin Timoteo jünainmüin süpüla taap-innünjachin nütüma süna in sukuaippa tü jünoulakat. „¿Jameenaka-jasa'a naya müleka naainjinnüle kasa mojusü nütüma Satanás? Müleka nayouktüle tü nanoujakat anain, amalajaajerü tü wa'yataapü'ukat anain na'aka“, müsü taa'in tale'eru'u joo'opünaa.

Aapinnüshi Pablo nütüma Timoteo nachiki na anoujashiikana

⁶ Talatüsü ma'i waa'in joolu'u süka nüntüichipain Timoteo jüma'anajee sümaa nüküjain jüchiki wamüin süna in katsüin jaa'in süna in anoujaa je süna in ajiraain ma'i jia jüpüla. Talatüsü jaa'in naajüin wanaa sümaa jülüjüin waya jaa'in süka kee'ireein jaa'in jireein waya, maa aka wayakana süna in we'reein ma'i jia. ⁷ Tawalayuwaa, süka waapüitpain joolu'u jüchiki süna in ayatüinya jia süna in anoujaa, süchecherüitpa waa'in tü jüchikikat su'unnaa tü müliaa we'rakat sa'akapünaa shi'rala wayumüin wayuu wamüin. ⁸ Talataleesia ma'i waa'in süka watüjaaitpain saa'u jukuaiippa süna in ichein jünoula nünain chi Senyotkai. ⁹ Wanaa

sümaa waashajaain nümaa chi Maleiwakai, talatüsü ma'i waa'in jükajee. Waapüin analu'ut nümün jaa'u waneepia, ¹⁰ je achuntüshii waya nümün jaa'u so'uka'i je sa'wai süka süpüshua waa'in shii'iree wale'ejuinjanain jünainmün süpüla wekirajünjanain jia süna'in tü che'ojaakat jümün süpüla laülaainjatün jaa'in süna'in anoujaa.

¹¹ Tachuntün joolu'u nümün chi Washikai Maleiwa oo'ulaka nümün chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla no'unirünjanain waya jünainmün. ¹² Je tachuntün nümün chi Senyotkai jaa'u süpüla koo'omünjatün jümün nütüma süna'in aijiraain jia jüpüla. Je anakaja müleka aire jüpüla tü wayuukolüirua süpüshua maa aka alin jia wapüla. ¹³ Soto jaa'in süna'in nüle'ejüinjachin chi Wasenyotsekai Jesucristo namaa na anou-jashiikana nünain, na akataluushikana suulia naainjala. Kee'ireesü ma'i taa'in jüchheennün aa'in joolu'u süna'in anoujaa nütüma Cristo süpüla maainjalainjanain jia nümülatu'u chi Washikai Maleiwa so'uweena ka'ikat tia, sümaa nnojoleerün kasain mojuin atüma naa'in Cristo soo'opünaa tü jaa'inrapü'ukat.

4

Tü akuaippaa talatüinjakai amaa Maleiwa

¹⁻² Tatüjaa aa'uchii jia süna'in jaa'inrüin tü talatakat atüma naa'in chi Maleiwakai süna'in nnojoliün motün jaa'in tü wekirajapü'ukat anain jia. Tawalayuwaa, saa'u tekeraajeein joolu'u tü tashajakat jümün, tayakai wane Aluwataaushikai nütüma chi Senyotkai Jesús, tachuntün jümün joolu'u süka süpüshua taa'in süpüla koo'omünjatün jütüma aa'inraa tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua.

³ Anakaja taso'irüle jaa'in süna'in tü nüchekakat chi Maleiwakai süna'in jükatalaain nümün süpüla nnojoliinjanain ju'luwajiraain jukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. ⁴ Ee jumata jaa'in süpüla jiyouktünjatün tü yarüttakat atüma jukuaippa, süna'in juu'ulaain suulia kaainjalaa süpüla kojütünjachin chi Maleiwakai jütüma. ⁵ Jalia jia suulia süchepchiaa yarütaa akuaippaa maa aka naa'in na manoujainsalikana me'raajüinkana Maleiwa.

⁶ Akaajaa müleka püma'üjiraale sümaa nu'wayuuse wane puwala, shiimün süna'in kaainjaleechin pia nuulia. Soto jaa'in tü wekirajapü'ukat anain jia paalainka süna'in wachiajaain jia suulia kasa eekai müin aka tia, süka kasalajaneerün süpüshua aainjalaakat tia sümün wayuu nütüma chi Senyotkai. ⁷ Nnojoliishii waya eenakünün nütüma chi Maleiwakai süpüla yarüttünjatün wakuaippa, shia süpüla wakatalaainjanain nümün sümaa woo'ulaain suulia kaainjalaa. ⁸ Soto jaa'in süna'in aapushin wamün chi Naa'inkai Maleiwa süpüla nükaaliijünjanain waya suulia yarüttajün wakuaippa. Je sükajee tia, chi wayuu eekai moonooloin sümaa tü wekirajakat anain, shia niyouktaka nünüiki Maleiwa süka nnojolün sünüikin wayuu ne'e shia.

⁹ Saa'u jikirajününapain nütüma chi Maleiwakai süpüla aijiraainjanain jia jüpüla namaa na juwalayuukana, nnojotsü che'ojaain tashajün jümün süchiki tia. ¹⁰ Tawalayuwaa, saa'u shiimün süna'in alin jüpüla na anou-jashiikana napüshua chakana sulu'u tü mmakat Macedonia, tachuntün joolu'u jümün süka süpüshua taa'in süpüla koo'omünjatün naalin na juwalayuukana jüpüla.

¹¹ Soto jaa'in tü wekirajakat anain jia paala süna'in nnojoliin jü'ülüjaajiraain je süna'in eein jaa'in süna'in tü jiyataakat anain sümaa nnojoliin jukulajaain aa'in. ¹² Müleka ayatüle jia süna'in tü tekirajakat

anain, kojuteena jia sütüma tü manoujainsatkalüirua. Nnojoleerü che'ojaain jümüin tü jiküinjatkat aa'u je nnojoleena jia ojulija'ain müin sainküin wayuu.

Nakuaiippa na anoujashiikana nüntapeena Cristo

¹³ Tawalayuwaa, tacheküin joolu'u süpüleerua jütüjaain saa'u tü alateekat nüntapeena Cristo. Müleka jütüjaale saa'u tia, ouktüle wane jüpüshi, nnojoleena müin aka jia naa'in na manoujainsaliikana mamülialuuin nütüma Cristo wanaa sümaa mojuin naa'in ouktapa wane napüshi. ¹⁴ Watüjaa aa'uchi Cristo sünnain ouktüin paala je sünnain süso'iraa'in naa'in nütüma chi Maleiwakai. Je sünnainjee tü naa'inrakat chi Maleiwakai nüka Jesús, watüjaa aa'ut sünnain nüso'ire'ereerüin naa'in na anoujashiikana eekai ouktüin. ¹⁵ Tü taküjüinjatkat joolu'u jümüin, shia tü ekirajünakat anain taya nütüma chi Senyotkai. Müsü mayaa: So'uweena tü ka'i nüle'ejeechikat o'u Cristo, o'uninneena waya anoujashiikana wapüshua nünainmüin. Otta na anoujashiikana eekai ouktüshiin wanaa sümaa tia, o'üneena naya nünainmüin wapüleerua wayakana kato'uchiikana. ¹⁶ Ashakateechi chi Senyotkai Jesús chajee iipünaajee eejee chi Maleiwakai. Je wanaa sümaa weenaküneenain nütüma Cristo, aapüneerü shi'ira nojontoroyoise chi Maleiwakai oo'ulaka nünüiki chi sülaülakai tü aapieekalüirua. Je na anoujashiikana nünain Cristo eekai ouktüshiin, oso'iraa'eerü naa'in palajana. ¹⁷ Je süchikijee tia, o'uninneena waya kato'uchiikana süpüla kottüinjanain waya namaa chamüin sirumatu'u süpüla we'riraainjanain wapüshua nümaa chi Senyotkai cha'aya. Shiimüin sünnain eeninjanain waya waneepia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua. ¹⁸ Anakaja joolu'u jütütülaajiraale süka tü pütchi taküjaitpakat jümüin nachiki na juwalayuu ouktüshiikana.

5

Yapajaa nüpüla Cristo nüntapeena

¹ Tawalayuwaa, nnojotsü che'ojaain tashajüin joolu'u jümüin soo'opünaa joujaleerüin sülatüin tü taküjüitpakat achiki jümüin, süka taküjain paala jümüin süchiki sukuaiippa nükalia chi Senyotkai sünnain ale'ejaa. ² Maa aka wane wayuu nipiajachi sünnain nnojolüin nütüjaain saa'u joujaleechin nüntüin wane ka'ruwarai nünainmüin, meeria aka tü wayuukolüirua süpülapünaa tü nükaliaikat chi Senyotkai, nnojoleerü sütüjaain aa'u joujaleechin nüntüin. ³ Je maa aka wane wayuu ipoolu sünnain süntalaa sümüin tü saaliikat sümüin, akaweeria tü wayuukolüirua süpülapünaa tü nükaliaikat chi Senyotkai. Wanaa sümaa saashaja'alaataain süchiki anaa akuaiippa, anta meeria wane müliaa miyo'ushaata nanainmüin sünnain süsaleenain naya tü naainjalakat. Nnojoleena ojuittüin naya suulia tü müliaa ne'reetkat.

⁴ Chi nipiajachikai, ainkeusü ma'i naa'in nüntapa chi ka'ruwaraikai, ¿aashi müin? Otta jiakana tawalayuukana, nnojoleerü ainkeuin jaa'in süntapa nükalia chi Senyotkai süka ein jaa'in sünnain nükalia suulia majüin aka jia naa'in na wayuu kaainjaraliikana me'raajüinkana chi Maleiwakai. ⁵ Sükajee ji'raajüin nia, nnojoleena je mmolüin seema süsalainjanain jia jaainjala nütüma chi Senyotkai nüntapa. ⁶⁻⁷ Maa aka wane epetshi sünnain nnojolüin eejüin naa'in sünnain tü alatakat nü'unnaa, akaajaa wane manoujainsai sünnain nnojolüin eejüin naa'in sünnain nükalia chi Senyotkai sünteetkat nünainmüin. Otta jiakana, anakaja nnojoliire müin aka jia naya, alu'ujasa eeninatü jaa'in sünnain nüntajachin chi Senyotkai süpüla laülaainjatüin jaa'in sünnain süpüshua

tü jaa'inrakat. ⁸ Nnojoliishii müin aka waya naa'in na manoujainsaliikana sünain aa'inraa tü mojusukat, süka een waa'in sünain sülü'ülüin nükalia chi Senyotkai. Anakaja joolu'u müleka ayatüle waya sünain laülaain waa'in. Je suulia wakanaju'ulaajüin sütüma tü mojusukat, anashii ayatüle waya sünain katsüin waa'in sünain anoujaa je sünain aijiraain wapüla wapüshua. Je anashii wachecherüle waa'in sünain anoujaa süka watüjaain saa'u sünain wo'tte'ennüinapain nütüma chi Senyotkai.

⁹ Nnojoliishii waya e'itaanüin nütüma chi Maleiwakai süpüla süsalainjanain waya waainjala, alu'ujasa süpüla wo'tte'ennüinjanain sünainjee tü naa'inrakat chi Wasenyotsekai Jesucristo. ¹⁰ Müleka wayale wane na ouktüshiikana so'u tü ka'i nüitaainjachikat o'u Cristo, müsia aka ne'e wayale na kato'uchiikana, ayateena waya anoujashiikana wapüshua nümaa waneepia, süka shiainja'a ouktüin apüla nia. ¹¹ Je joolu'u, süka watüjaain saa'u sünain einjanain waya wapüshua nümaa waneepia, anakaja müleka ayatüle jütütüjüin na juwalayuukana sünain anoujaa süpüla laülaajiraainjatüin jaa'in sünain anoujaa jüpüshua.

Tü wakuaippainjatkat namüin na wawalayuukana

¹² Tawalayuwaa, tachuntüin joolu'u jümüin sünain kojutüinjanain jütüma na laülaayuukana jaa'u cha'aya sulu'u tü outkajaaleekat, süka e'itaashin naya nütüma chi Senyotkai süpüla tia. Ayataashii naya waneepia jümüin sünain naso'ijirüin jaa'in sünain tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. ¹³ Anakaja müleka aire naya jüpüla sümaa kojutüin naya jütüma waneepia süka na'yataain mä'i jümüin. Jalia jia suulia jü'ülüjaajiraain namaa je sümaa tü juwalayuukat süpüshua.

¹⁴ Tawalayuwaa, tamüshii jia süpüla jükaaliijainjanain na juwalayuukana sünain kamanein jia namüin napüshua. Chi eekai shukulain, anakaja müleka jüchiajaale nia suulia. Je chi eekai japülin sünain a'yatawaa nüümüin chi Maleiwakai, anakaja müleka jime'ejüle naa'in. Je chi eekai matsüin naa'in sünain anoujaa, anakaja müleka jüchecherüle naa'in. ¹⁵ Anakaja müleka jüchiaale na juwalayuukana suulia pasalaweejüin na napüshikana natüma. Ja'itaichi aa'inrüin wane juwala tü mojusukat jümüin, anakaja müleka jaa'inrüle tü anasukat nüümüin shi'ipajee otta sümüin wayuu süpüshua.

¹⁶ Talata jaa'in waneepia. ¹⁷ Nnojoleena jia oo'ulaain suulia achuntaa nüümüin chi Maleiwakai, ayata jia sünain waneepia. ¹⁸ Jaapa analu'ut nüümüin chi Maleiwakai su'unnaa tü kasa alatakak jümüin, müleka mojule, müleka anale. Shia nüchekaka'aya chi Maleiwakai jüpüleerua saa'u jünoujain nünain Jesucristo chi Nüchonkai.

¹⁹ Jalia jia suulia mache'eyaajüin suulia nünüiki chi Naa'inkai Maleiwa jümüin. ²⁰ Je müleka jaapinnüle süka nünüiki chi Maleiwakai nütüma wane juwala, nnojoleerü jime'erainpalain shia. ²¹ Anakaja müleka jülüjüle jaa'in sünain tü jaa'inrakat, jütüjaaiwa saa'u müleka anale, müleka mojule. Tü eekai anain, shia jaa'inrüinjatka waneepia, ²² jiyouktajüinjatü tü eekai mojuin süpüshua.

²³ Achuntüshi taya nüümüin chi Maleiwakai joolu'u jaa'u, chi aapakai ana jümüin, süpüla jükatalaainjanain suulia kaainjalaa süpüla lotüinjatüin tü jülüjakat jaa'in, tü kee'ireekat jaa'in, je tü jaa'inrakat. Je achuntüshi taya nüümüin süpüla nükaaliijain jia sünain tü jünoulakat suulia eejüin jütüma kasa mojuinjatkat atüma naa'in chi Wasenyotsekai Jesucristo so'uweena tü ka'i nüle'ejüinjachikat o'u nüchikua. ²⁴ Tü tachuntüitpakat jaa'u nüümüin Maleiwa chi eenakakai jia, shiimüin sünain naa'inrüinjatüin shia süka pansaain nünüiki waneepia.

²⁵ Tawalayuwaa, anakaja müleka jüchüntüle waa'u wayakana.

²⁶ Anakaja jüsakiraale jüpüshua süka aijiraain jia jüpüla sünainjee anoujaa nünain Cristo.

²⁷ Je sünainjee tajütüüshin nütüma chi Senyotkai, tachuntüin jümüin süka süpüshua taa'in süpüla jülatirüinjatüin tü karaloukta tashajakat jümüin süpüla saashaje'ennüinjatüin namüin na juwalayuukana napüshua.

²⁸ Achüntüshi joolu'u taya nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nii'iyatüinjatüin waneepia na'anasia jümüin.

Chiirujatkat Karaloukta nütüma Pablo namüin na Chajanakana TESALÓNICA

¹ Tayakai Pablo, namaa na tawalayuukana Silas oo'ulaka Timoteo, tashajüin joolu'u jümüin jiakana anoujashiikana nünain chi Washikai Maleiwa otta chi Wasenyotsekai Jesucristo, jia chakana sulu'u tü outka-jaaleekat cha'aya Tesalónica.

² Achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nee'iyatünjanain na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapünjanain anaa jümüin.

Achuntüshi Pablo naa'u na anoujashiikana

³ Acheküshii waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai jaa'u waneepia, süka sükoo'omüinrain sütsüin tü jünoulakat je süka sükoo'omüinrain aijirain jia jüpüla wane'ewai jukua. ⁴ Wa'waajüin jia no'upala na anoujashiikana sainküin mmakat süpüshua süka jüchecherüin jaa'in su'unnaa na'ürüla na manoujainsaliikana otta tü müliaa ji'rakat.

⁵ Je sükajee tüü, kamanejeechi chi Maleiwakai jümüin mapeena süpüla einjanain jia nümaa cha'aya eere nuluwataain. Soteerü naa'in jüchecherapü'üin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rapü'ukat sünainjee anou-jaa nünain. Je so'u ka'ikat tia, jütüjaweerü aa'ut sünain pansaain tü nümapü'ukat jümüin sünain naapünjatüin tü anasukat jümüin saa'u tü müliaa ji'rapü'ukat. ⁶ Alu'ujasa na e'rüliipü'ükana wayümüin jümüin, süsaleena naya naainjala nütüma chi Maleiwakai mapeena, süka pansaain ma'i tü nümapü'ukat sümüin wayuu süpüshua sünain kasalajanainjatüin saainjala sümüin. ⁷ Otta jiakana eekai müliain, maa aka wayakana müliakana wanaa jümaa, oo'ule'enneena waya suulia tü müliaakat so'u tü ka'i nii'iyataainjachikat o'u chi Wasenyotsekai Jesucristo sümüin wayuu chajee iipünaajee namaa na aapiee pülashiikana ma'i pasanain sünain wane suwarala siki chuwatsü ma'i.

⁸ Otta na me'raajuinkana chi Maleiwakai saa'u nnojoliin kapülain naa'in nüchiki chi O'tte'erüikai chi Wasenyotsekai Jesucristo, süsaleena naya naainjala so'u ka'ikat tia. ⁹ Ne'reerü müliaa süpüla ka'ikat süpüshua. Je müina naya nnojoliin antüin nüma'anamüin chi Senyotkai, chi pülashikai ma'i, chi anashaataakai akuaiippa. ¹⁰ Otta so'u ka'ikat tia, anteechi chi Senyotkai süpüla kojutüinjachin nia natüma na anoujashiikana napüshuale'eya. Otta jiakana, eejeena apashii sünain ju'waajüin nia sükajee joonoin sümaa tü wekirajapü'ukat anain jia.

¹¹ Süka jülüjüin waa'in ka'ikat tia, achuntüshii waya waneepia jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin tü jeenakünakat apüla nütüma. Achuntüshii waya nümüin chi Maleiwa Pülashikai ma'i süpüla juuntuin jikeraajüin nütüma tü kasa anasü jaa'inreekat sünainjee tü jünoulakat. ¹² Je juunteerü jaa'inrüin süka nee'iyatüin na'anasia jümüin chi Washikai Maleiwa je chi Wasenyotsekai Jesucristo. Je sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat, kojuteechi chi Wasenyotsekai Jesucristo sütüma wayuu je kojuteena jiakana mapeena nütümaya.

2

Nüchiki chi E'rüikai Wayumüin

¹ Tawalayuwaa, soo'opünaa nüntajachin chi Wasenyotsekai Jesu-cristo sümaa wokolochijününjanain nünainmüin, wachuntüin jümüin ² süpüla nnojoliinjanain jüshapataain aa'in sütüma süntüiki wane wayuu sünaain saapirüin jia soo'opünaa nüntüichipain chi Senyotkai saajüin. Saajüin tü wayuukolüirua, aküjünüsü tia nütüma wane aapirüi süka nünüiki Maleiwa oo'ulaka sulu'u wane karaloukta washajalakat. ³ Tamüshii paala jia tachikua: Jalia jia jünouja'alajayaa tü namakat süka alawaain ne'e shia. Aküjashi paala taya süchiki wane kasa: Süpülapünaa tü ka'i nüntünjachikat o'u chi Senyotkai, ayouktüneechi nia sütüma wayuu wainma oo'ulaka ee'iyataajeechi chi E'rüikai Wayumüin, chi e'itaaushitüjüika'iya süpüla amüloulinjachin. ⁴ E'rüjeechi ma'i wayumüin nia nümüin chi Maleiwakai je sümüin tü sümaleiwaseyaasükalüirua wayuu. Ekeroleechi nia sulu'u tü a'waajüleekat Maleiwa sümaa nüikkalaain süpüla aluwatawaa wayuu chaa sulu'u süka niain Maleiwain naajüin.

⁵ Soto jaa'in sünaain taashajaapü'ün jümüin süchiki tüü wanaa sümaa eepü'ün taya jümaa. ⁶ Chi E'rüikai Wayumüin, nnojoyülia ee'iyataain. Otta jakana, jütüjaa aa'uchi chi a'alijitkai nia suulia nii'iyataainjachin wane'ere'eya so'u tü ka'i nüchekakat o'u chi Maleiwakai. ⁷ Shiimüin sünaain koo'omüin kaainjalaa maa'ulu yaa sütüma tü naa'inrakat chi E'rüikai Wayumüin. Otta nnojoyülia emetulüin tü kaainjalaakat süka sa'alijinnüin nuulia. Je chi a'alijitkai nia, ayateechia sünaain na'alijirüin wane'ere'eya nüsünne'ennapa nuulia. ⁸ Je so'uweena ka'ikat tia, taashi meechia chi E'rüikai Wayumüin süpüla nii'iyataainjachin. Otta so'uweena tü ka'i nüntakat o'u chi Senyotkai Jesús, eewoleechi chi E'rüikai Wayumüin sütüma nünüiki Jesús süka pülashaatain ma'i nia. Oukta meechi'a nia nütüma sünaain saja'lajaain tü nüpülainkat.

⁹ Je süchikijee nii'iyataain chi E'rüikai Wayumüin, naa'inreerü tü mojusükot nüchekakat Satanás nüpüleerua. Poneerü ma'i naa'in na wayuukana tü naa'inrakat, süka naa'inreerüin tü kasa eekai müin aka saa'in tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, süka pülashinjachin nia nütüma Satanás. ¹⁰ Chi E'rüikai Wayumüin, süka nüküjeerüin alawaa soo'opünaa tü kasa mojusü naa'inreetkat, oushikajaajeena nüchiirua na wayuu eekai nanoujain tü alawaa nüküjeetkat namüin. Naya na amüloulinjanakana saa'u nayouktüin paala tü shiimüin nümakat chi Maleiwakai namüin, tü o'tte'ennünjanakat akajee naya. ¹¹ Süka nayouktüin chi Maleiwakai, nuu'ulaainapa naya süpüla ayatüin sünaain tü alawaakat. ¹² Shiimüin sünaain süsalainjanain naya naainjala nütüma chi Maleiwakai sümaa kakatünjanain naya nuulia süka nayouktüin tü shiimüinkat süpüla naa'inrüinjatüin tü kasa mojusü keejakat namüin.

Eme'ejüna aa'inchii na anoujashiikana süpüla yalayalainjanain

¹³ Tawalayuwaa, jia aishiikana nüpüla chi Senyotkai, aapüshi analu'ut taya jaa'u waneepia nümüin chi Maleiwakai. Süpülapünaa saainjünüin tü mmakat, aneekajuushitüjüli'iya jia nütüma süpüla ju'tte'ennünjanain. Je joolu'u saa'u joonoinapain sümaa tü shiimüin nünüikikat chi Maleiwakai, akatannüshii jia nünainmüin nütüma chi Naa'inkai suulia kaainjalaa. ¹⁴ Ajütünüshii waya paalainka nütüma chi Maleiwakai jünainmüin sünaain aküjaa nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, shii'iree

ju'tte'ennünjanain nütüma. Nücheküin chi Maleiwakai süpüla eenjanain jia nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain anashaatain ma'i jia no'ulu'u. ¹⁵ Je sükajee tia, tawalayuwaa, anakaja müleka katsüinre jaa'in sünain anoujaa süpüla jaa'inrüinjatüin tü wekirajapü'ukat anain jia, maa aka tü waküjakat oo'ulaka tü washajakat jümüin.

¹⁶⁻¹⁷ Waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai süka alin ma'i waya nüpüla sünain anamiain ma'i nia wamüin. Ayatshi'iya waya sünain wachecherüin waa'in, süka watüjaain naa'u sünain naa'inrüinjatüin süpüshua tü nüküjakat achiki wamüin paala. Je sükajee tia, achuntüshii waya jaa'u nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo je nümüin chi Washikai Maleiwa süpüla natütüjünjanain jia süpüla katsüinjatüin jaa'in sünain aa'inraa tü anasükat sümüin wayuu je sünain jüküjain tü shiimüinkat namüin.

3

Kee'ireesü naa'in Pablo achuntünaa aa'u

¹ Tawalayuwaa, saa'u tekeraajeein joolu'u tü tashajakat jümüin, toso'iree aa'inchii jia süpüla juchuntüin waa'u süpüla su'walakajaamaatüin nüchiki chi O'tte'erüikai watüma, süpüla kojütüinjatüin shia sütüma wayuu wainma maa aka paala jütüma jiakana. ² Soto jaa'in sünain wainmain wayuu eekai e'rülüin wayümüin nnojotkat anoujain nünain Cristo. Anakaja jüchüntüle waa'u süpüla nnojolüin sümalajaain natüma tü wa'yataainkat ja'aka. ³ Akatsa'a watüjaain aa'u sünain nikeraajünjatüin chi Maleiwakai tü naa'inrüinjattüjütkalia ja'aka. Katsüinjeerü jaa'in nütüma sümaa jaa'inmajününjanain suulia sümalajaain tü jünoulakat. ⁴ Je sükajee tüü, watüjaa aa'uchii jia sünain jaa'inrüin joolu'u tü waluwataakat anain jia je sünain nnojoleerüin juu'ulaain suulia. ⁵ Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nükaaliijainjanain jia sünain ajjiraain jia jüpüla maa aka alin jia nüpüla, je sünain jülatirüin tü müliaa ji'rakat, maa aka nülatirüin Cristo tü müliaa ni'rakat.

Achiajaanüshii naya suulia shukulajün

⁶ Tawalayuwaa, sükajee tajütüüshin nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo, taluwataain joolu'u jia sünain nnojolüin wanaawajiraain jaa'in namaa na juwalayuu akulajaakana aa'in sünain a'yatawaa süka moonooloin naya sümaa tü wekirajapü'ukat anain jia. ⁷ Soto jaa'in wanaa sümaa tachuntapü'üin jümüin süpüla jüshatünjatüin tü wakuaippakat. Wanaa sümaa eepü'üin waya ja'aka, nnojotsü akulajaain waa'in sünain a'yatawaa, ⁸ alu'ujasa a'yataapü'üshii waya so'uka'i, sa'wai suulia weke'ejün jaa'in süchiirua tü weküinjatkat. ⁹ Anasüyaa je müleka wawalaajünüle jütüma wanaa sümaa tia saa'u waküjain nüchiki chi O'tte'erüikai jümüin. Akatsa'a nnojotpü'üin wachuntüin awalaajünää jümüin, süpüla jüshatünjatüin wakuaippa sünain nnojoliin shukulain waya. ¹⁰ Soto jaa'in tü waluwataapü'ukat anain jia wanaa sümaa eepü'üin waya ja'aka: "Chi eekai shukulajaain naa'in sünain a'yatawaa, nnojoleechi ekinnün", mapü'üsü tü wamakat jümüin.

¹¹ Taapa achikit sünain ein ja'aka eekai nakulajaain aa'in sünain a'yatawaa. Waraittüşhii ne'e sainküin miichi sünain eperulajawaa namüin na nawalayuwakana. ¹² Sükajee ajütüüshin waya nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo, wachiajaain na shukulashiikana süpüla noo'ulaainjanain suulia tia süpüla na'yataainjanain saa'u tü nekajatkat aa'u. ¹³ Otta jiakana, tawalayuwaa, nnojokukulajaain aa'in sünain jaa'inrüin tü kasa anasükat waneepia.

¹⁴ Jülüja jaa'in chi juwala moonooinkai sümaa tü taluwataakat anain jia sulu'u tü karalouktakat. Anakaja müleka nnojorule wanaawajiraain jaa'in nümaa süpüla japülinjachin nia sütüma tü naa'inrakat. ¹⁵ Otta nnojoleechi jü'ürülaain nia, alu'ujasa jüchiajaa nia süka juwalain nia.

Apütaashi Pablo napüla na nuwalayuukana

¹⁶ Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Senyotkai, chi anajiraakai atüma waya, süpüla naapüinjatüin anaa jümüin waneepia su'unnaa tü alatakakatumün, eekai mojuin je eekai anain. Jütüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünaain ein nia waneepia jümaa jüpüshua.

¹⁷ Anuu tashajüin joolu'u tü tanüliakat süka tajapü, süpüla jütüjaainjatüin saa'u sünaain tama'anajeejatüin tü karalouktakat, tayakai Pablokai, maa aka tü takuaippapü'ukat sünaain ashajaa.

¹⁸ Achuntüshi taya nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla nü'iyatüinjatüin waneepia na'anasia jümüin.

Palajatkat Karaloukta nütüma Pablo nümüin TIMOTEO

Nüsakia Pablo nümüin Timoteo

¹ Taya, Pablo, wane chi Aluwataaushikai nütüma Jesucristo chi wa'atapajakai, otta nütüma chi Maleiwa O'tte'erüikai waya, ² ashajüshi joolu'u taya pümüin Timoteo, pia tachonkai sünainjee pünoujain nünain Cristo taküjapü'ükai achiki pümüin. Achuntüshi waneepia taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla namüliajüinjachin pia, süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia pümüin, je süpüla naapüinjanain wane anaa pümüin.

Achiajaanüshii na anoujashiikana noulia na aküjaliikana alawaa

³ Soto paa'in tü tamakat paala pümüin wanaa sümaa tojuittüin püma'anajee süpüla to'unüinjachin chamüin cha'aya Macedoniamüin. Tachuntüin kojuyatua pümüin shii'iree makatüinjachin pia cha'aya Éfeso. Otta müsia joolu'u, ayatüsü tacheküin püpüleerua makatüin pia cha'aya, süpüla püchiajaainjanain wane wayuuirua cha'aya süpüla noo'ulaain suulia ekirajaa sünain alawaa, ⁴ je süpüla noo'ulaain suulia kapülaa aa'in aküjalaa ne'e oo'ulaka süchiki ne'iruku na natuushinuukana. A'ülüjaajiraasü wayuu wanaa sümaa süsakiraajiraain sünain kasa eekai müin aka tia. Nnojotsü kasain saamüin namüin süpüla na'yataainjanain nümüin Maleiwa süka matsüin tü nanoulakat sütüma. ⁵ Taluwataain pia sünain tüü, süka tacheküin püpüleerua aijiraain napülaajiraa na anoujashiikana napüshua chakana cha'aya. Nounteerü naa'inrüin tia müleka wulere naa'in, müleka natüjaale saa'u tü naa'inrakat sünain anasüin nu'upala Maleiwa, je müleka laülaale naa'in sünain anoujaa nünain Cristo. ⁶ Eeshii wayuu eekai akatalaain suulia tü nanoulakat sütüma tü alawaa ekirajünakat anain. Je tü na'ülüjaajiraakat achiki, nnojotsü kasain saamüin namüin na anoujashiikana. ⁷ Kee'ireesü naa'in ekirajaa sünain tü nuluwataakat anain Moisés. Otta mayaasüje na'waataain sulu'u kekiin ma'i naya naashin, nnojotsü nayaawatüin aa'u tü nekirajakat anain.

⁸ Wayaawata aa'ulu sünain anain ma'i tü nüshajakat Moisés. Acheküsü ekirajünüin shia süpüla shii'iyatüinjatüin sümüin wayuu sünain kaainjalaa'in tü kasa mojusü saa'inrakat. ⁹ Na wayuu che'ojaakana amüin achiajaanaa suulia aa'inraa kasa mojusü, nnojoliishii nayain na wayuu anamiakana, naya na wayuu kaainjaraliikana, maa aka na e'rülüikana wayümüin nümüin Maleiwa sümaa moonoin sümaa nünüiki süka nnojolin kojutüin nia natüma, maa aka na o'utakana naa'in nashi oo'ulaka nei je na o'unaliikana wayuwa'in, ¹⁰ maa aka na wayuu a'luwajiraakana nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, maa aka na tooloyuu ama'üjiraakana sümaa tooloyuu, maa aka na oikkülüikana wayuu süpüla achepchiaa, maa aka na aküjülüikana alawaa, je maa aka na wayuu eekai müin aka tiairua sünain nayouktüin tü shiimüin tekirajakat anain, ¹¹ tü nüchikikat chi O'tte'erüikai aapünakat tamüin nütüma Maleiwa chi a'waataanakai waneepia watüma saa'u anashaatain ma'i nia.

Anamia ma'i chi Maleiwakai nümüin Pablo

¹² Taapüin analu'ut nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süka katsüintpain taa'in nütüma süpüla ta'yataain nümüin. Nüneeküin

taya paala süka nütüjaain saa'u sünain tekeraajeerüin waneepia tü kasa e'itaanüinjatkat tapüla. ¹³ Ni'itaan taya süpüla aküjaa nüchiki sümüin wayuu süpüshua, eereje e'rüipü'üin wayumüin taya nümüin süka tanüiki je mayaashije teipirapü'üin na anoujashiikana. Nümüliajüin taya süka anayaain tü taa'inrakat saa'in tamüin süka manoujain taya nünain. ¹⁴ Anamiashaatale'eya ma' chi Wasenyotsekai Jesucristo tamüin. Je joolu'u, saa'u sa'anirraitpain takuaippa nümaa, akaaliijünüşhi taya nütüma süpüla taikkale'erainjachin taa'in sünain anoujaa je süpüla alinjatüin tapüla tü tawalayuukalüirua.

¹⁵ Anuu wane pütchi shiimüin süpüla kapülainjatüin saa'in wayuu süpüshua, müsü mayaa: "Antüshi Jesucristo sa'akamüin wayuu süpüla nu'tte'erüinjatüin shia süka kaainjalain süpüshua", müsü. Otta müshia tayakai, alana'aleepü'üshi taya sünain kaainjaralin suulia wayuu süpüshua. ¹⁶ Saa'u tamüliajünüichipain nütüma Maleiwa, mayaashije kaainjaraipü'üin ma' taya, sütüjaajeerü aa'u tü kaainjaratkalüirua süpüshua sünain nücheküin ma' Jesucristo süpüleerua sünoujainjatüin nünain. Mayaashije kaainjalain ma' wane wayuu, maa aka tayakai, nuuntüin Cristo ni'iratüin naa'in süpüla eenjachin nia nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. ¹⁷ Sükajee tüü, anashii wa'waajüle chi Maleiwakai waneepia. Nia'aya chi aluwataashikai paala sümäiwa je süpüla ka'ikat süpüshua süka matüjain ouktaa nia. Me'rujusai nia sütüma wayuu. Nia'aya ne'e Maleiwaka nümüiwa. Kasataalejese kojutüin nia sütüma wayuu süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

¹⁸ Je joolu'u Timoteo, pia tachonkai, soto paa'in tü aküjünakat paala pümüin natüma na aapirülüikana süka nünüiki Maleiwa. Shia tü taluwataakat anain joolu'u pia. Müleka sotüle paa'in tü nanüikikat, ounteechi pia eejirawaa sümäa tü mojusukat, ¹⁹ sümäa laülaalain paa'in sünain anoujaa je sümäa pütüjaain saa'u tü paa'inrakat sünain anain nu'upala Maleiwa. Otta chi wayuu eekai nnojolüitpain ein naa'in sünain tü naa'inrakat, müleka anale, müleka mojule, amalajaajeerü tü nünoulakat. ²⁰ Meechi aka nakuaippa Himeneo oo'ulaka Alejandro na mojukana anüiki nümüin Maleiwa. Ayüülajünüşhii naya tatüma nüpüla Satanás süpüla nayaawatüinjatüin saa'u sünain mojuin ma' tü naa'inrakat.

2

Tü nakuaippainjatkat na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat

¹ Tamüshi paala pia palajana: Anakaja pikirajüle na wayuukana cha'aya sünain nachuntüin waneepia nümüin Maleiwa saa'u tü wayuukolüirua süpüshua. Anashii nachuntüle saa'u tü che'ojaakat sümüin tü wayuukolüirua sümäa naapüin analu'ut waneepia nümüin Maleiwa.

² Anasü müleka nachuntüle naa'u na aluwataashiikana sainküin mma je napüshua eekai laülaain saa'u wayuu. Anakaja nachuntüle nümüin Maleiwa süpüla anainjatüin mmapa'a wapüleerua, süpüla keisalinjanain waya sümüin wakuaiippa nu'upala Maleiwa, je süpüla lotüinjatüin wakuaiippa su'upala wayuu. ³ Müleka waa'inrüle tüü, anasü tia je talateerü ma' naa'in chi Maleiwakai O'tte'erüikai waya, ⁴ süka kee'ireein ma' naa'in su'tte'ennüinjatüin wayuu süpüshua sümäa sütüjaainjatüin saa'u tü shiimüinkat. ⁵ Anuu wane pütchi shiimüin: Chi Maleiwakai, nia Maleiwaka nümüiwa. Otta Jesucristo, saa'u wayuuin nia, nia nümüiwa ountaka jutatüin nütüma wapüna nünainmüin Maleiwa. ⁶ Naapajiraain

nikii süpüla ouktaa süpüla taashinjatüin wayuu süpüshua suulia saainjala.

Wanaa sümaa ouktüin Cristo, nii'iyatüin chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua süna'in nu'tte'ereein shia. ⁷ Otta tayakai, süna'in tayain wane chi Aluwataaushikai nütüma Maleiwa, aneekünüshi taya nütüma süpüla taküjainjatüin sümüin wayuu süpüshua nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai. Shiimüin tü tamakat joolu'u pümüin, nnojotsü alawaain. E'itaaushi taya nütüma süpüla tekirajüinjatüin tü wayuu "gentilekalüirua" süna'in tü shiimüinkat süpüla sünoujainjatüin nüna'in Cristo.

⁸ Otta na tooloyuukana chakana sulu'u süpüshua tü outkajaaleekat sainküin mma, anashii müleka nachuntüle waneepia nümüin chi Maleiwakai. Je wanaa sümaa nayalerüin najapü süna'in na'waajüin Maleiwa, anakaja nakatalaale suulia kaainjalaa sümaa nnojoliin naashichijajiraain je sümaa nnojoliin na'ülüjajiraain.

⁹⁻¹⁰ Otta müshi'iya na jeyuu a'waajakana chi Maleiwakai, tü anainjatkat atüma nayolojo su'upala wayuu, nnojolüinjatü sükajeejatüin na'anaain süka kuluulu kojutkat ma'i, nnojolüinjatü sükajeejatüin aa'inraa kasa süna'in na'wala, je nnojolüinjatü sükajeejatüin na'anaain che'esaa je aülüijanaa eekai kojutüin ma'i. Tü e'nnajatkat nanain na jeyuukana, shiainjatü tü kamanewaakat süna'in aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu süpüshua.

¹¹ Je na jeyuukana, wanaa sümaa jutkatüin wayuu sulu'u tü outkajaaleekat süpüla ekirajünaa, anashii müleka eere naa'in süpüla naashaajala na laülaashiikana sümaa nnojolüin nasakiijain soo'opünaa tü ekirajünakat anain. ¹² Je nnojotsü tacheküin napüleerua nekirajüin na jeyuukana wayuu sulu'u tü outkajaaleekat sümaa laülaainjanain naya naa'u na tooloyuukana. ¹³ Süka jamüin, sümaiwa paala nükumajaiwa'aya wayuu Maleiwakai, akumajünüshi Adán palajana oo'ulaka Eva nüchikijee. ¹⁴ Je tü anoujakat tü alawaa aküjünakat nütüma Satanás, shia Eva, nnojoiishi niain Adán. Je wanaa sümaa sünoujain tü alawaakat, kaainjalasü shia nuulia Maleiwa. ¹⁵ Na jeyuukana eekai jemeyulüin sümaa jo'uu, acheküshii talatüin naa'in süna'injee. Je tü anasükat süpüla naa'inrüinjatüin na jeyuukana napüshua, shia ayatüin naya süna'in anoujaa, süna'in alin wayuu süpüshua napüla, süna'in nakatalaain suulia kaainjalaa, je süna'in naa'inrüin kasa anasü su'upala wayuu.

3

Nakuaijpainjatkat na laülaashiikana sulu'u tü outkajaaleekat

¹ Anuu wane pütchi shiimüin, müsü mayaa: "Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in laülawaa napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat, anashaatasü ma'i tü nüchekakat nüpüleerua", müsü. ² Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat: Niainjachi chi eekai lotüin akuaippa no'upala na nuwalayuukana. Müleka ka'wayuusere nia, waneesünjatü ne'e nu'wayuuse. Niainjachi chi eekai laülaain aa'in süpüla kojutüinjachin sütüma wayuu. Niainjachi chi eekai kapülain naa'in ni'iyuu. Niainjachi chi eekai atüjain süpüla ekirajaa wayuu. ³ Nnojoiishi wayuujachin eperüi nia. Nnojoiishi wayuujachin katkaarai nia. Nnojoiishi wayuujachin ka'ülüjaarai nia, alu'ujasa wayuujachin anamia. Nnojoiishi kachiiruujachin aa'in washirüü. ⁴ Niainjachi chi eekai laülaain süpüleerua nüpüshi kepiakat nümaa. Je müleka kachonle nia, kojutüinjatü nünüiki sütüma nüchonnii. ⁵ (Süka jamüin, müleka matüjainre nia laülawaa süpüleerua

tü nüpüshikalüirua, ¿jamataaleechi nia süpüla laülawaa napüleerua na nüpüshikana Maleiwa?) ⁶ Nnojolinjachi wayuuin jekechi nia sünnain anoujaa suulia yaletayaajüin nukuaippa no'upala na nuwalayuukana. Je kasalajaneerü tia nümüin nütüma Maleiwa, maa aka paala chi Yolujaakai sünnain ajuittinnaa nuulia Maleiwa saaliijee yaletayaain nukuaippa. ⁷ Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat, müleka nnojorule lotüin nukuaippa su'upala wayuu eekai manoujain, eejeechi süpüla naa'inrüin tü nüchekakat chi Yolujaakai nüpüleerua, tü japüijeechikat atüma chi wayuukai.

Nakuaippainjatkat na aa'inmajüliikana sulu'u tü outkajaaleekat

⁸ Aka'aya na "diáconokana", na aa'inmajüliikana kasa sulu'u tü outkajaaleekat, nayainjana na eekai kojutüin sütüma wayuu süka shiimüin nakuaippa su'upala. Nnojoliinjana wayuuin eperülüi naya. Nnojoliinjana kachiiruain aa'in washirüü. ⁹ Anakaja müleka ichere naya sünnain tü shiimüin nii'iyatakat Maleiwa namüin süpüla natüjaainjatüin saa'u tü naa'inrakat nayakana sünnain anasüin nu'upala Maleiwa. ¹⁰ Je süpülapünaa ni'itaanüinjachin wane wayuu sünnain tü a'yatawaakat, anakaja müleka ni'nnüle akuaippa palajana. Müleka lotüleje'e nukuaippa, anashi ni'itaanüle.

¹¹ Aka'aya na jieyuu aa'inmajüliikana, nayainjana na eekai kojutüin sütüma wayuu sünnainjee nnojolin perulaayuuliin naya, na eekai laülaain aa'in sünnain aa'inraa waneepia tü e'itaanakat aptüla naya.

¹² Je chi aa'inmajüikakai, müleka ka'wayuusere nia, waneesüinjatü nu'wayuuse. Niainjachi eekai nuuntüin laülawaa süpüleerua nüpüshi kepiakat nümaa. Je müleka kachonle nia, kojutüinjatü nünuiki natüma.

¹³ Chi eekai anain atüma tü a'yatawaakat, kojuteechi natüma na nuwalayuukana. Je nnojoleechi mmolüin seema aküjaa sümüin wayuu nüchiki Jesucristo chi nünojakakai anain.

¹⁴ Timoteo, o'üneeshi ma'i taya maalü püma'anamüin. Otta müsia joolu'u, tashajüin tü karalouktakat pümüin. ¹⁵ Müleka kaka'iyale taya, pütüjaajeerü aa'u sütüma tü tashajakat pümüin sünnain jamüinjatüin pütüma nakuaippa na nüpüshikana Maleiwa sulu'u tü outkajaaleekat cha'aya. Waya anoujashiikana nünnain chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa, e'itaanüshii waya süpüla waa'inmajüinjatüin tü pütchi shiimüinkat naapakat wamüin Maleiwa.

¹⁶ Tü shiimüin nii'iyatakat chi Maleiwakai wamüin, anashaataleesia ma'i. Anuu tü pütchi ashajünakat süchiki: Eweetüshi Jesús sünnain wayuuin nia.

Lotüsü ma'i nukuaippa saa'u niain Maleiwain.

E'nnüshi nia sütüma tü aapieekalüirua nüma'anajeejatkat Maleiwa.

Aküjüna achikichi nia sümüin wayuu sainküin mma.

Anoujüna anainchi nia sütüma wayuu wainma.

Ayalennüshi nia iipünaamüin eemüin chi Maleiwakai.

4

Nakuaippainjatkat Timoteo sünnain ekirajaa na anoujashiikana

¹ Aashajaashi chi Naa'inkai Maleiwa paala sümäiwa naka na nünuikimaaajanakana Maleiwa sünnain aküjaa sümüin wayuu süchiki tü alateekat so'uweena tü ka'i alü'ütakat süpüla saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Naküjain süchiki wane wayuuirua ayouktüinjatkat tü sünnoulatkat süpüla jüüjüinjatüin sümüin wane alawaa ekirajünakat

sütüma yolujaa. ² Je maa'ulu yaa, na wayuu eekai nekirajüin sünaïn kasa eekai müin aka tia, piama o'upünaachii je aküjashii naya alawaa. Sükajee jüüjüünainpain naya nümüin Satanás, isasü nachiki nayaawatüinjatüin saa'u tü nekirajakat anain sünaïn mojuin ma'i shia nu'upala Maleiwa. ³ Nekirajüin sünaïn mojuin ka'wayuusee. Je nekirajüin sünaïn ein wane eküülü eekai mojuin süpüla ekünaa, ja'itasü e'itaashin shia nütüma Maleiwa süpüla ekünaa. Shiimüin sünaïn taashin waya süpüla weküinjatüin eküülü eekai ein ne'e sümaa waapüin analu'ut nümüin Maleiwa saa'u, süka wanoujain nünain je süka watüjaainpain saa'u tü shiimüinkat. ⁴ Anasü süpüshua'ale tü kasa nukumajakat chi Maleiwakai süpüla waapüinjatüin analu'ut saa'u. ¿Jamaka'a wayouktüinjatka'a shia? ⁵ Müleka eere waa'in sünaïn nünüiki Maleiwa je müleka wachuntüle nümüin, watüjaajeerü aa'u tü waa'inrakat müleka anale je müleka mojule.

⁶ Otta piakai Timoteo, müleka pikirajüle na puwalayuukana waneepia sünaïn tü taküjakat pümüin, talateerü ma'i naa'in Jesucristo chi ka-neekajalakai pia süpüla a'yatawaa nümüin. Otta na puwalayuukana, natüjaajeechi aa'u pia sünaïn ichain pia sünaïn tü pütchi shiimüin ekirajünakat anain pia. ⁷ Jalia pia suulia kapülain paa'in tü aküjalaa naatajatü aküjünakat sütüma wayuu mojektat atüma Maleiwa, süka nnojolüin kasain saamüin namüin na anoujashiikana. Shia anaka alu'u müleka kachiruale paa'in keisalaa sümüin pukuaiippa nu'upala Maleiwa. Müinjachi aka pia naa'in wane wayuu ayoujiraai sünaïn niki'rajaain waneepia süpüla kalainjachin nia. ⁸ Tü nükanajeekat chi ayoujiraikai, anasüyaaje mots'o'o ne'e. Otta müleka keisarale pia sümüin pukuaiippa nu'upala Maleiwa, akaaliijüneechee pia sütüma maa'ulu yaa je talateechi chi Maleiwakai pümaa eepa pia nümaa so'uweena wane ka'i. ⁹ Shiimüin tü taküjaitpakat pümüin süpüla kapülainjatüin saa'in wayuu süpüshua. ¹⁰ Je joolu'u, a'yataashii waya süka süpüshua waa'in, süka watüjaain naa'u chi Maleiwa katakai atüma so'u wayuu sünaïn nuuntüin nu'tte'erüin wayuu süpüshua. Chi eekai nünoujain nünain Cristo, shiimüin nu'tte'enneechin nütüma.

¹¹ Anashi pikirajüle na anoujashiikana sünaïn tü taküjakat pümüin sulu'u tü karalouktakat, je puluwataa naya sünaïn nekettaajüin shia. ¹² Anakaja nnojorule kasajatüin pümüin eekai pülain naa'in puulia saalii jintülin pia noulia. Shia anaka alu'u müleka keisarale pia sümüin pukuaiippa su'upala wayuu süpüla süshatüinjatüin pukuaiippa: maa aka tü paashajaakat achiki, maa aka tü kachiiruakat paa'in, maa aka tü saaliikat wayuu püpüla, maa aka tü pünoulakat, je maa aka tü paa'inkat sünaïn wulein. ¹³ Je süpülapünaa tantüin pünainmüin, anakaja ayatüle pia sünaïn aashaje'eraa tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sulu'u tü outkajaaleekat. Anashi ayatüle pia sünaïn ekirajaa wayuu sünaïn nünüiki Maleiwa süpüla nayaawatüin saa'u. Anashi ayatüle pia sünaïn eme'ejaa naa'in shii'iree noonowein sümaa. ¹⁴ Soto paa'in wanaa sümaa ne'itaain najapü na laülaashiikana paa'u sümaa saapünüin wane pütchi pümüin nütüma chi aapirüikai süka nünüiki Maleiwa. Paa'inmaja tü atüjaakat aapünakat paala pümüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa so'u ka'ikat tia.

¹⁵ Soto paa'in tü taluwataaitpakat anain pia süpüla paa'inrüinjatüin shia süka süpüshua paa'in. Müleka tütüle pia sünaïn pi'yataain nümüin Maleiwa, nayaawateechi aa'u pia na puwalayuukana sünaïn laülaain paa'in sünaïn anoujaa. ¹⁶ Ee paa'in sünaïn tü pukuaiippakat suulia paa'inrajuin kasa mojusü je suulia pikirajüin sünaïn kasa naatajatü.

Müleka püchecherüle paa'in sünain tüü, o'tte'enneena na aapajakana pünüiki. Je müshia piaka'iya, o'ttaweечи.

5

Nakuaippainjatkat na anoujashiikana namüin na oukta a'wayuusechiikana

¹ Müleka püchiajaale wane anoujashi eekai laülaaichin, nnojo paa'ayajaain naa'in. Pime'aja naa'in maa aka püshi pümüin. Otta na jima'aliikana, müinjana aka naalii wane pimülia pütüma. ² Je na jieyuu laülaainakana, müinjana aka saalii püi pütüma. Je na majayünnüükana, müinjana aka saalii wane püshunuu pütüma sünain wulein paa'in waneepia no'upala.

³ Anakaja kojutule pütüma na jieyuu eekai ouktüin na'wayuuse. Müleka nnojorule wane wayuu aa'inmajüinjatkat shia, anasü müleka saa'inmajünüle sütüma tü anoujasükalüirua. ⁴ Otta müleka kachooindre je kalüinre shia, naya aa'inmajüinjanaka shia, süka anain nümüin Maleiwa tia. Je anakaja naa'inmajüle shia süpüla nawalaajüinjatüin tü shi'yataainkat namaa paala. Shia talataka atüma naa'in Maleiwa tia.

⁵ Alu'ujasa tü wayuu oukta a'wayuuset eekai sümüiwa'ain sünain makaali-juuin shia, shiain ne'e sa'atapajüin nümüliajüin Maleiwa. Achuntüsü waneepia nümüin sa'wai, so'uka'í süpüla naa'inmajüinjatüin shia. ⁶ Otta tü wayuu oukta a'wayuuset eekai saa'inrüin waneepia tü süchekakat ne'e sümüiwa, mayaasüje katsüinyüliain shia süpüla a'yatawaa nümüin Maleiwa, nnojölüitpa kasajatüin sümüin tü nüchekakat süpüleerua.

⁷ Anashi müleka puluwataale na anoujashiikana sünain tü taküjaitpakat pümüin, suulia mojujain sünüiki wayuu namüin saa'u nnojölüin naa'inmajüin tü napüshikat eekai ouktüin su'wayuuse. ⁸ Wane anoujashi, müleka nnojorule naa'inmajüin na nüpüshikana, na kepiakana nümaa maa aka eekai nnojoliin kepiain nümaa, niyouktüinja'a, sükajee tia, tü nünüikikat Maleiwa ekirajünakat anain nia. Mojuleesia ma'í tü naa'inrakat nuulia wane manoulasai.

⁹ Je tü wayuu oukta a'wayuuset aa'inmajününinjatkat natüma na anoujashiikana, shiainjatü eekai laülaain suulia aippirua shikii juya suuyase je shiainjatü eekai mama'ülain kataiwa'aya no'u su'wayuuse. ¹⁰ Anasü müleka shi'nnaajünüle sünainjee aa'inraa waneepia kasa anasü: maa aka saa'inmajüin süchooin, maa aka kapülain naa'in na shi'iyoukana, maa aka su'lojooin noo'ui na anoujashiikana, maa aka sümüliajüin eekai müliain, je maa aka saapajiraain sukuaiippa süpüla saa'inrüinjatüin wainma kasa anasü sümüin wayuu.

¹¹ Otta wane wayuu oukta a'wayuuset eekat nnojoyülüinya ekettaajüin suuyase, nnojölünjatü aa'inmajününin natüma na anoujashiikana. Süka jamüin, ein süpüla sükulajaweerüin aa'in sünain ma'wayuusein shia, je kee'ireejeerü saa'in ka'wayuusee. ¹² Je ka'wayuusepa, nnojoleerü saa'in sünain a'yatawaa nümüin Cristo, maa aka tü sümakat paala sünain pansaain sünüiki. Je kasalajaneerü sümüin tia nütüma Maleiwa.

¹³ Müleka saa'inmajünüle tü wayuukot natüma na anoujashiikana, eesü süpüla ki'reerüin sünain shukulaa. Waraitta'ain meerü sainküin shipia wayuu sünain eperulajaa sümaa yootüin süchiki tü kasa nnojotkat anain süpüla saashajawaa. ¹⁴⁻¹⁵ Mojusü ma'í ta'in sükajee ein wayuu oukta a'wayuuset eekat nayouktüin tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua süpüla noushikajaain nüchiirua Satanás. Wane wayuu oukta a'wayuuset eekat nnojoyülüin aippirua shikii juya suuyase, anasü

saa'in tamüin müleka ka'wayuusere shia süpüla kachooijnatüin sümaa saa'inmajüinjatüin na süpüshi kepiakana sümaa. Müleka saa'inrüle tia, nnojoleerü mojuin nanüiki na manoujainsaliikana sümüin.

¹⁶ Tamüshi paala pia tachikua: Wane wayuu anoujasü, anasü müleka saa'inmajüle tü süpüshikat eekai ouktüin a'wayuuset. Nnojotsü anain müleka süchüntüle namüin na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat süpüla nayainjanain aa'inmajüin tü süpüshikat. Naya e'itaanaka na süpüshikana süpüla nayainjanain aa'inmajüin shia. Na aa'inmajüünjanakana natüma na anoujashiikana, nayainjana na eekana namüiwa'ain sünain makaaliujuuin naya.

Nakuaippainjatkat na anoujashiikana namüin na laülaashiikana

¹⁷ Na laülaashiikana napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat, saa'u tütüin naya sünain ekirajaa wayuu sünain nünüiki Maleiwa, anasü shipliantünüle nawalaajia saa'u tü na'yataainkat. ¹⁸ Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain maa: "Wanaa sümaa shi'yataain tü jüsachiratkat sünain asaichijaa tü jüpünajüinkat, anasü müleka nnojorule keimataalajain shia jütüma, süpüla shiküinjatüin süpüshi tü süsaichijüinkat", müsü. Oo'ulaka wane ashajuushi, müsü maya'aya: "Chi a'yataakai, acheküshi nuwalaajünün", müsü.

¹⁹ Müleka "kaainjalashi chira laülaashikai", pümünüle sütüma waneesia wayuu ne'e, nnojotsü kasajatüinjatüin pümüin. Alu'usa müleka pümünüle natüma piamashii je apününshii wayuu eekai natüjaain naa'u chira laülaashikai, anakaja paapajüle nanüiki. ²⁰ Je müleka shiimüinre sünain kaainjalain nia, anakaja püchiajaale nia no'upala na anoujashiikana napüshua suulia naa'inrajüin nayakana kasa eekai müin aka tia.

Wane pütchi nümüin Timoteo

²¹ Timoteo, te'itaanin joolu'u tü pütchikat püpüleerua no'upala chi Maleiwakai oo'ulaka Jesucristo oo'ulaka tü aapiee anekajuushikalüirua: Paa'inra süpüshua'ale tü taluwataaitpakat anain pia sünain nnojolin-jachin katata'awain saalii wayuu pütüma. ²² Je süpülapünaa peenaküin wane wayuu süpüla wane a'yatawaa sulu'u tü outkajaaleekat sümaa pi'itaanin pajapü naa'u, anakaja pütüjaale naa'u müleka fütüle nia süpüla tü a'yatawaakat. Je jalia pia suulia wanaawain paa'in sümaa tü kasa mojusü naa'inrakat wane kaainjarai. Shia anaka alu'u müleka wulere paa'in waneepia no'upala na anoujashiikana.

²³ Tawalachee, taapa achikichi pia sünain ayuulin pejeewa. Suulia alin püle'e sütüma tü ekkülü pikakat, anasü saa'in tamüin müleka nnojorule püsüin wüin ne'e sümüiwa. Anasü püsüle yootchon wiino.

²⁴ Tamüshi paala pia wane kasa: Eeshi wayuu eekai e'nnaajünün sünain kaainjaralin. Kasalajaneerü nümüin naainjala. Oo'ulaka eeshi eekai kaainjalain sümaa nnojolün nütüjaanün aa'u sütüma wayuu. Atüjaaneechi aa'u so'u wane ka'i. ²⁵ Akaajaa eeshi wayuu eekai e'nnaajünün sünain aa'inraa kasa anasü. Oo'ulaka eeshi eekai matüjaajuuin saa'u tü anasü naa'inrakat. Atüjaaneechi aa'u so'u wane ka'i.

6

Nakuaippainjatkat na achepchiekana

¹ Otta na puwalayuukana eekai süchepchiaain wayuu, anakaja kojütüle natüma na kachepchiakana naya, suulia mojujain sünüiki wayuu nümüin

Maleiwa je sümüin tü wekirajakat anain. ² Je na eekai süchepchiain wayuu anoujasü, nnojoliinjana oo'ulaain suulia kojutuün natüma saa'ujee nawalain nia. Shia anaka alu'u müleka tütüle ma'i naya sünain a'yatawaa nümüin sümaa alin nia napüla süka anoujashin chi na'yataakai amüin.

Achiajaanüshii na anoujashiikana suulia kachiiruua aa'in washirüü

Nnojo motüin paa'in pikirajaa wayuu sünain tü taküjakat pümüin sümaa pime'ejüin naa'in sünain tü taluwataakat anain. ³⁻⁴ Na wayuu eekai nekirajüin sünain kasa naatajatü, yaletayaasü nakuaippa su'upala wayuu mayaasüje'e maa'awain tü nekirajakat anain. Shia sükajee nnojolüitpain kapülain naa'in tü nikirajakat anain chi Wasenyotsekai Jesucristo oo'ulaka tü shiimüinkat wekirajakat anain noo'opünaa. A'lülüjaweeshii ma'i naya süka natüjaain ma'i naajüin.

Müshi'iyaa na wayuu kapülakana aa'in nanüiki sünain na'lülüjaajiraain sünain tü ekirajünakat anain. Je sükajee tia, achunjasü naa'in sümüin wayuu. Mojusü nanüiki sümüin wayuu je nayoujain wayuu. ⁵ Aashichijaaajiraashii ma'i naya sümaa jülüjain naa'in tü kasa mojusukat waneepia. Süka nnojolüitpain nayaawatüin saa'u jaralüin shiimüin, washireena naya saa'in namüin müleka keisarale nakuaippa.

⁶ Eekai keisalain sümüin nukuaippa nu'upala Maleiwa, müleka talatüle naa'in sümaa tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, anashaatasü ma'i tia. ⁷ Jemeishii waya sümaa makoroloin. Je ouktaapa waya, nnojoleerü kasain walü'ujain. ⁸ Je maa'ulu yaa, müleka eere tü wekakak, eere washe'in, talatüinjana waya sümaa tia. ⁹ Otta chi wayuu eekai kachiiruain naa'in washirüü, naa'inreerü tü nüchekakat chi Yolujaakai nüpüleerua sünain kee'ireein ma'i naa'in kasa mojusü waneepia. Amülüujeerü tü nukuaippakat sükajee tia. ¹⁰ Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünain neerü, naa'inreerü kasa eekai ein shii'iree washirüinjachin nia. Eesü wayuu anoujasü eekai sükatalaain suulia tü sünoulakat sünainjee tia. Je sütüma tia, mojushaatasü ma'i naa'in.

Tü pütchi ni'itaakat Pablo nüpüleerua Timoteo

¹¹ Timoteo, saa'u shiain kee'ireein paa'in tü nüchekakat chi Maleiwakai püpüleerua, anakaja müleka paa'inmajüle pukuaippa suulia aa'inraa kasa mojusü. Shiainjatü kachiiruuka paa'in kasa anasü: maa aka paa'inrüin tü nuluwataakat anain Maleiwa, maa aka keisalain pia sümüin pukuaippa nu'upala Maleiwa, maa aka paa'inmajüin tü pünoulakat, maa aka alin püpüla wayuu, maa aka püchecherüin paa'in sünain anoujaa, je maa aka kamaneein pia sümüin wayuu. ¹² Anakaja müleka katsüinre paa'in sünain anoujaa, maa aka naa'in wane wayuu kalaain süpüla ayamülaa chi ni'ipolokai. Soto paa'in tü ka'i püküjakat o'u süchiki tü pünoulakat sümüin wayuu wainma wanaa sümaa peenakünüin nütüma chi Maleiwakai süpüla eenjachin pia waneepia nümaa. Anakaja masütaajule pia sünain tü nüchekakat Maleiwa püpüleerua. ¹³ Paa'inra tia nu'upala Maleiwa, chi katakai atüma so'u kasa süpüshua, je nu'upala Jesucristo, chi anakai anüiki paala nu'upala Poncio Pilato. ¹⁴ Paa'inra tü nüchekakat Maleiwa püpüleerua wane'ere'eya niweetaleepa chi Wasenyotsekai Jesucristo.

¹⁵ Ee'iyatüneechi nia nütüma chi Maleiwakai so'uweena tü ka'i e'itaanatüjtkalia nütüma süpüla niweetajachin. Anakaja wa'waajüle joolu'u chi Maleiwakai süka niain aluwataain nümüiwa saa'u kasa süpüshua je süka niain alana'aleein sünain anain noulia napüshua na aluwataashiikana saa'u mma. ¹⁶ Nia ne'e waneeshika'aya sünain matüjain ouktaa. Matüjainsat arütkawaa wayuu nünainmüin süka kawaralain

ma'i nü'ütpünaa. Nnojotsü ein wayuu e'rakat chi Maleiwakai süka matüjain nia e'nnaa. Kasatalejese kojutshaatain ma'i nia sütüma wayuu wainma süpüla ka'ikat süpüshua, süka pülashaatain ma'i nia je süka laülaain nia waneepia. Amén.

¹⁷ Püma nümüin chi wayuu eekai washirüin sünain nnojolinjachin pülain naa'in nuulia Maleiwa je sünain nnojolünjatüin ni'itain naa'in sünain tü washirüükat. Süka jamüin, tü washirüükat, nnojotsü süpülain ka'ikat süpüshua. Chi kachiiruainjachikai naa'in, niainjachi Maleiwa nümüiwa, süka naapüin wamüin süpüshua tü che'ojaakat wamüin, süpüla talatünjatüin waa'in nümaa. ¹⁸ Puluwataa naya sünain aa'inraa waneepia kasa anasü sümüin wayuu. Je püchiajaa naya suulia ji'iyee, süpüla asülajüliinjanain naya sümüin wayuu eekai müliain. ¹⁹ Je nayaawateerü aa'u sünain shiimüin eejeenain naya nümaa Maleiwa chaa iipünaa süpüla ka'ikat süpüshua. Je so'uweena wane ka'i, walaajeena naya saa'u tü naa'inrakat nütüma Maleiwa.

²⁰ Timoteo, anakaja taso'irüle paa'in sünain paa'inmajüin tü pütchi shiimüin ekirajünakat anain pia suulia pikiraja'alayaa'in pütchi naatajatü. Anakaja nnojorule kasajatüin pümüin tü shikirajakat anain tü wayuu mojutkat atüma Maleiwa. Jalia pia suulia kapülainjain paa'in tü alawaa nekirajakat anain na wayuukana, mayaasüje na'waataain sulu'u kekiin ma'i naya saa'in namüin. ²¹ Eesü eekai sünoujain tü na'alainkat sümaa suu'ulaain suulia tü sünoulakat sükajee tia.

Tachuntüin joolu'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nü'iyatünjatüin na'anasia waneepia pümüin.

Chiiruajtkat Karaloukta nütüma Pablo nümüin TIMOTEO

¹ Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Jesucristo, Pablokai anülia, aneekuushi taya nütüma chi Maleiwakai. Nüchekuün taya süpüleerua nuluwatawaa sünain aküjaa sümüin wayuu süchiki ee'iranajawaa aa'in nünainjee Jesucristo, tü nüküjakat achiki paala sünain pansaain nünüiki.

² Ashajüshi taya joolu'u pümüin Timoteo, pia tachonkai aishikai tapüla, pia tachonkai sünainjee pünoujain nünain Cristo chi taküjapü'ikai achiki pümüin. Achuntüshi waneepia taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo süpüla namüiajüinjachin pia je süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia pümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa pümüin.

Nkuaippainjtkat Timoteo su'upala wayuu

³ Timoteo, achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai paa'u waneepia sa'wai je so'uka'i sünain taapüin analu'ut nümüin. Nia ta'yataaka amüin, maa aka naa'in na tatuushinuukana, sümaa tatüjaain saa'u tü taa'inrakat sünain anasüin nu'upala. ⁴ Saa'u sotüin taa'in tü pu'wüirakat wanaa sümaa tapütaain paala püpüla, kee'ireesü joolu'u taa'in te'reein pia püchikua süpüla talatüinjatüin taa'in pümaa. ⁵ Shia sotoka ma'i taa'in sünain lotüin ma'i tü pünoulakat. Ayatsü sukuaippa tü pouchikat pütüma sünain anoujaa, tü kanüliakat Loida münüin. Maja'a aka sukuaippa tü püikat Eunice sünain anoujaa. Tatüjaa aa'ut sünain müin aka pia naa'in nayakana sünain anoujaa. ⁶ Je sükajee tüü, taso'irüin joolu'u paa'in süpüla paa'inmajüinjatüin tü atüjaa aapünakat paala pümüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa wanaa sümaa te'itaain tajapü paa'u. ⁷ Je chi Naa'inkai Maleiwa, nnojoshi aapuushin wamüin süpüla weimolojoojinjanain seema wayuu, alu'ujasa süpüla katsüinjatüin waa'in je süpüla aijiraainjanain wapüla je süpüla laulaainjatüin waa'in.

⁸ Je sükajee ein chi Naa'inkai Maleiwa pümaa, nnojo japülin pia süka aküjaa sümüin wayuu süchiki pünoula nünain chi Wasenyotsekai. Je nnojo japülin pia taka saa'u püreesain taya sulu'u tü kaatsetkat. Shia anaka alu'u müleka katsünre paa'in nütüma süpüla puuntüinjatüin pülatirüin müliaa maa aka müliain taya saaliije aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai. ⁹ Nnojo motüin paa'in sünain nu'tte'erüin waya Maleiwa je sünain neenaküin waya süpüla wakatalaainjanain suulia kaainjalaa. Nnojotsü naa'inrüin tia sünainjee tü kasa anasü waa'inrakat, shia sünainjee naa'inrüin tü kasa naa'inrüinjattüjütkaalia paala sümaiwa je sünainjee anamiain nia wamüin. Nnojolüiwa'aya kasain ein yaa soo'opünaa tü mmakat, nütüjaatüjülia aa'u chi Maleiwakai sünain anamiainjachin nia wamüin nükaajee Jesucristo. ¹⁰ Je müsia maa'ulu yaa, eweetüshi Jesucristo chi O'tte'erakai waya, süpüla nüyamülüinjatüin süpülin tü ouktaakat. Sükajee tia, sütüjaa aa'ulu wayuu sünain anamiachipain nia wamüin. Je sütüma tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, wayaawatüitpa aa'u sünain wountüin joolu'u waa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua je sünain eejeenain waya nümaa mapeena süpüla ka'ikat süpüshua.

¹¹ Taya Aluwataaushikai nütüma süpüla taküjainjatüin nüchiki chi O'tte'erüikai sümüin wayuu je süpüla tekirajüinjanain naya sünain, ¹² tü anuu te'rüin anainjee müliaa joolu'u. Otta mayaainje müliain taya yaa sulu'u tü kaatsetkat, nnojoshi taya japülin, süka te'raajüin Jesucristo chi

te'itaakai anain taa'in. Tatüjaa aa'uchi nia sünnain nainküin naa'inmajüin tü taa'inrakat nümüin suulia amülaajüin ne'e shia. Naa'inmajüin shia süpüla tü ka'i wasouktüinjatkat o'u nümüin saa'u tü kasa waa'inrapü'ukat kataiwa'aya wo'u.

¹³ Pütüjaaipaa aa'u sukuaipaa tü kasa anasü pikirajüinjatkat anain, süka paapüitpain süpüshua tü pütchi shiimüin tekirajakat anain tayakai. Je pütüjaaichipa aa'u taya sünnain taikkale'erüin taa'in sünnain anoujaa je sünnain alin tapüla tawalayuu sükajee sa'aniraaipain takuaipaa nümaa Jesucristo. Anakaja joolu'u müleka puushikajaale süchiirua takuaipaa.

¹⁴ Anakaja müleka paa'inmajüle tü pütchi shiimüin aapünakat pümüin suulia amülaajüin ne'e shia. Chi akaalijakai waya sünnain waa'inmajüin tia pütchikat, nia chi Naa'inkai Maleiwa süka een nia sulu'u waa'in.

¹⁵ Pütüjaa aa'uchi taya sünnain tayüülajünüichipain joolu'u sütüma wainma tü anoujasükalüirua chaje'ewatkat sulu'ujee tü mmakat Asia eekai eepü'üin tamaa yaaya sulu'u tü pueulokat Roma. Ja'itakaje'e na tawalayuuukana Figelo oo'ulaka Hermógenes, nayüülajüin taya. ¹⁶ Niaja'a ne'e Onesiforo nümüiwa nnojoka ayüülajüin taya. Kasataalejese nümüliajüin Maleiwa nia sümaa tü nüpüshikalüirua saa'u tia. Kamaneeshi nia tamüin mayaainje püreesain taya. ¹⁷ Antüshi nia yaa Romamüin sünnain nüchajaain ma'i tachiki süpüla naa'inmajüinjachin taya. ¹⁸ Maa aka pütüjaain saa'u, wainma tü kasa anasü naa'inrapü'ukat paala tamüin cha'aya Éfeso. Achuntüshi taya nümüin chi Maleiwakai naa'u süpüla nümüliajüinjachin nia so'uweena tü ka'i wasouktüinjatkat o'u nümüin Maleiwa saa'u tü kasa waa'inrapü'ukat kataiwa'aya wo'u.

2

¹ Tachee, saa'u anamiaachipain pümüin Jesucristo, anakaja müleka katchinre paa'in waneepia nütüma. ² Je tü pütchi tekirajapü'ukat anain pia paala su'upala wayuu wainma, anakaja pi'itaale joolu'u shia napüleerua na anoujashiikana eekai ne'nnaajünüin sünnain aa'inraa waneepia tü aluwataanakat anain naya je eekai tütüin süpüla ekirajaa. Anakaja pi'itaale shia napüleerua süpüla nekirajüinjatüin wayuu sünnain.

³ Anakaja müleka püchecherüle paa'in su'unnaa tü müliaa pi'arakat saaliijee pi'yataain nümüin Jesucristo, maa aka wane surulaat eekai ni'rüin müliaa saaliijee aa'inraa tü aluwataanakat anain nia. ⁴ Wanaa sümaa surulaalüin nia, nnojoiishi aa'inra'ain müin wane kasa naatajatü suulia tü ni'yataainkat, süka naa'inreein tü talatakat atüma naa'in chi nüläülashikai. ⁵ Akaajaa wane wayuu ayoujiraai. Müleka naatajatüin nukuaipaa sünnain niyoujiraain, nnojolechi awalaajünüin mayaainje nükanajüin. ⁶ Akaajaa wane wayuu apünajüi, müleka ni'yataale waneepia süka süpüshua naa'in sünnain tü pünajütakat, nieechi palajachika sünnain aapawaa süpüshi tü a'ttieekat. ⁷ Müleka jülüjale paa'in tü taküjaitpakat pümüin, akaalijüneechi pia nütüma chi Senyotkai süpüla piyaawatüinjatüin saa'u.

⁸ Anakaja müleka sotüle paa'in nüchiki chi O'tte'erüikai tü taküjakat waneepia sümüin wayuu noo'opünaa Jesucristo sünnain nüso'iraain aa'in süchikijee ouktaa, chi nuu'uliwo'ukai David chi sülaülashikai mma paala sümäiwa. ⁹ Je sünnainjee taküjain nüchiki Cristo, te'rashaatain ma'i tamüiala otta püreesain taya atümaa maa aka naa'in wane ka'ruwari. Mayaainje apüreesajünüin taya, nnojoleerü oo'ulaain suulia aküjünaa nünüiki Maleiwa sainküin mmakat süpüshua. ¹⁰ Tatüjaa aa'una na tawalayuuukana sainküin mmakat sünnain aneekuushin naya nütüma

Maleiwa süpüla o'tte'ennaa sünainjee anoujaa nünain Jesucristo süpüla eenjanain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Je müshijese'e taya, achecherüin taa'in su'unnaa süpüshua tü müliaa te'arakat maa'ulu waya shii'iree nashatein tü takuaippakat süpüla sütsüin tü nanoulakat.

¹¹ Anuu wane pütchi shiimüin, müsü mayaa:

Saa'u müin aka ouktakai waya nümaa Cristo,
ayateena waya katüin o'u nümaa.

¹² Müleka wachecherüle waa'in sünain anoujaa nünain,
aluwataweena waya wanaa nümaa.

Akaajasa müleka japüire waya nüka,
japüijeechi nia waka'ya.

¹³ Ja'itasü nnojolüin wekeraajüin tü nüchekakat wapüleerua,
ayateerü naa'inrüin tü nüküjakat achiki paala wamüin
süka pansaain nünüiki waneepia.

Achiajanüshi Timoteo suulia nü'ülüja'alaain

¹⁴ Anakaja müleka püso'irüle naa'in na anoujashii chakana cha'aya sünain tü taküjaitpakat pümüin. Püchiajaa naya nu'upala Maleiwa suulia na'ülüjira'alaajüin soo'opünaa pütchi ne'e, tü nnojotkat kasain saamüin namüin. Amalajaweerüle'e sünoula tü wayuu eekai saapüin nanüiki sünain a'ülüjirawaa. ¹⁵ Otta piakai, anakaja müleka ayatüle pia sünain pi'yataain nümüin Maleiwa süka süpüshua paa'in, süpüla "Anashi ma'i" nümüinjachin pümüin. Nnojoleechi pia japülin nu'upala müleka lotüle pukuaippa sünain ekirajaa tü shiimüinkat.

¹⁶ Anakaja müleka nnojorule kasajatüin pümüin tü pütchi mojusü naashajaakat achiki na wayuu mojutkana atüma Maleiwa, süka shiain no'unüin ma'i alu'u mojutüin Maleiwa natüma süka tü naashajaakat achiki. ¹⁷ Je tüü, müsü aka saa'in wane aja'ttaa ata süka sümalaje'erüin nanoula na wayuukana. Oo'ulaka na'aka na wayuu mojukana anüiki, eeshi Himeneo oo'ulaka Fileto. ¹⁸ Oo'ulaashii naya suulia ekirajaa sünain tü shiimüinkat süpüla ekirajaa sünain wane alawaa. Nekirajüin sünain süso'iraaitpain aa'in wayuu naajüin. Je na kapülakana aa'in nanüiki, amalajaasü tü nanoulakat sütüma.

¹⁹ Otta tü kapülainjatkat waa'in waya anoujashiikana wapüshua, shia tü shiimüinkat aapünaakat wamüin nütüma Maleiwa. Katsüinsü tü wanoulakat süka pansaain nünüiki. Eesüsa'a wane pütchi shiimüin, müsü mayaa: "Na nüpüshikana Maleiwa, e'nnajünüshii napüshua nütüma". Otta wane'eya, müsü mayaa: "Chi wayuu aküjakai sümüin wayuu sünain nünoujain nünain chi Senyotkai, anashi müleka nuu'ulaale suulia kaainjalaa".

²⁰ Sulu'u wane miichi eekai shipiain washinnuu, eesü iita eekai kojütüin ma'i süpüla mi'iraa anasü oo'ulaka eekai jayain süpüla ekiain ne'e miichipa'a. ²¹ Chi wayuu eekai niyouktüin tü pütchi nekirajakat anain na ekirajülüikana sünain alawaa, meechi aka nia saa'in tü iita kojutsükat, süka nukatalaaichipain suulia kaainjalaa süpüla naa'inrüinjatüin kasa anasü sünain a'yatawaa nümüin Maleiwa.

²² Je meechi aka pia tü iita kojutsükat müleka piyouktüle tü kasa mojusü keejakat namüin na jima'ali manoujainsaliikana. Shia anaka alu'u müleka kachiiruale paa'in tü nüchekakat püpüleerua Maleiwa, maa aka paa'inrüinjachin tü nuluwataakat anain pia, maa aka paa'inmajünjatüin tü pünoulakat, maa aka alinjatüin wayuu püpüla, je maa aka nnojolin-jachin pütkaain sümaa wayuu. Anakaja wanaawajiraale paa'in namaa na anoujashii achuntakana nümüin Maleiwa sünainjee wulein naa'in. ²³ Jalia

pia suulia pü'ülüjira'alaajüin sümaa wayuu eekai maa'in saa'in sünnain a'ülüjaa, süka nnojolüin kasain saamüin namüin na anoujashiikana. Pütüjaa aa'ut shia sünnain kalu'uin atkawaa. ²⁴ Je saa'u nüchepchiain pia Maleiwa sümaa pütüjain süpüleerua ekirajaa wayuu, anakaja müleka kamaneere pia namüin na pikirajakana sümaa nnojolüin pütkaain namaa sünnainjee natüjain pi'rüin. ²⁵⁻²⁶ Anasü müleka pime'ejüle naa'in eekai nayouktüin tü pümakat, sümaa anamiain pia namüin. Na kapülakana aa'in tü alawaakat, aa'inreena tü nüchekakat chi Yolujaakai napüleerua. Müleka pime'ejüle naa'in, eeshii süpüla nakaaliijünüinjanain nütüma Maleiwa süpüla su'wanajaainjatüin naa'in süpüla naapaainjatüin tü shiimüinkat pikirajakat anain, süpüla najuittinnünüinjanain nuulia chi Yolujaakai.

3

Tü sukuaijpainjateekat wayuu mapeena

¹ Anakaja piyaawatüle saa'u jamüinjatüin tü ka'ikat mapeena sülü'ütpa sükalia saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Shiimüin sünnain müliainjatüin ma'i wayuu süpüshua so'u ka'ikat tia. ² Eejeerü wainma wayuu eekai kapülain naa'in nakuaippa ne'e namüiwa, eekai kachiiruin naa'in tü washirüukat, eekai na'waataan sulu'u nakuaippa, eekai ne'rüin wayumüin sümüin wayuu, eekai moonoolin sümaa nanüiki nashi je nei, eekai matüjain aapaa analu'ut, je eekai mojutüin Maleiwa natüma. ³ Eejeerü wainma wayuu eekai maalin wayuu napüla, eekai mamüliain amüin wayuu, eekai mojuin nanüiki sujuuna wayuu, eekai maa'in naa'in sümaa jashiee, je eekai nayouktüin tü anasukat. ⁴ Eejeerü wainma wayuu eekai naa'inreerin kasa mojusü, eekai nayouktüin aluwataanaa, eekai yaletayain nakuaippa su'upala wayuu, je eekai shaitteen waneepia saa'u maalin Maleiwa napüla. ⁵ Piama akuaijpachii naya sükajee nanoujayaan nünain Maleiwa sümaa nnojoliin noonoin sümaa nünüiki. Jalia pia noulia.

⁶ Jalia pia noulia, süka kamaneeyain naya sümüin wayuu shii'iree kapülain saa'in tü alawaa nekirajakat anain. Ne'ike'erüin wayuu wainma, maa aka na jiyuu jo'uweekana aa'in, na jookana süpüla anoujaa kasa eekai ein ne'e süka süchepchiain naya kaainjalaa. ⁷ Ekirajaashii na jiyuukana waneepia sünnain kasa jeket. Otta isasü nachiki nayaawatüin saa'u tü shiimüinkat. ⁸ Soto paa'in nachiki na ekirajülüikana sünnain alawaa kanülüakana Janes oo'ulaka Jambres, na ayouktakana nünüiki Moisés paala sümaiwa. Na wayuu kaainjaraliikana taküjüinapakana achiki pümüin, müshii aka naa'in sünnain nayouktüin tü shiimüinkat süka shiain jülüjüin naa'in tü kasa mojusukat waneepia. Otta ayouktüneena naya mapeena natüma na anoujashiikana, ⁹ je süsaleena naya naainjala nütüma Maleiwa, süka shiyaawatüneerüin aa'u sünnain maa'awain tü nekirajakat anain, maa aka Janes oo'ulaka Jambres.

Nukuaipainjatkat Timoteo sünnain ekirajaa wayuu

¹⁰⁻¹¹ Alu'usa piakai, nnojoiishi müin aka na ekirajülüikana sünnain alawaa, süka puushikajaan süchiirua takuaippa waneepia. Pütüjaa aa'ut takuaippa sünnain tekirajüin tü shiimüinkat, sünnain taa'inrüin tü kasa anasü tekirajakat anain, sünnain kachiiruin taa'in tü nüchekakat Maleiwa tapüleerua, sünnain laülaain taa'in sünnain anoujaa, je sünnain alin tapüla wayuu. Pütüjaa aa'ut takuaippa sünnain tachecherüin taa'in sünnain anoujaa sa'akapünaa tü kasa mojusü saa'inrakat wayuu tamüin saaliijee taküjain nüchiki Cristo, maa aka tü müliaa talatirakat cha'aya

sulu'u tü pueulokalüirua Antioquia, Iconio oo'ulaka Listra. Akaisa ajuitinnüin taya nütüma chi Senyotkai sa'akapünaa tia müliaakat süpüshua.

¹² Soto paa'in wane kasa: Chi wayuu eekai keisalain sümüin nukuaippa nu'upala Maleiwa, shi'reechi amüin nia wayuu saaliijee nünoujain nünain Jesucristo. ¹³ Otta na wayuu e'rülüikana wayumüin oo'ulaka na e'ike'erülüikana wayuu, nnojotsü nountüin ekirajaa sünain tü shiimüinkat süka masütaajuin naya sünain anoujaa tü alawaakat. Koo'omüinsü ma'i waneepia namüin tü ekirajaakat sünain alawaa.

¹⁴ Alu'ujasa piakai, anakaja müleka ayatüle pia sünain tü ekirajünakat anain, tü pünoujakat anain, süka pütüjaain saa'u sünain shiimüin tü wamakak wayakana na ekirajakana pia. ¹⁵ Jintülüiwa 'aya pia, pütüjaatüjülia aa'u tü ashajuushikat sulu'u tü karaloukta nüchikimaaatkat Maleiwa, tü kekiikat atüma wayuu süpüla o'tte'ennaa sünainjee anoujaa nünain Jesucristo. ¹⁶ Apünüsü tia pütchikat wamüin waya anoujashiikana wapüshua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa süpüla wekirajünjatüin wayuu sünain. Je na aapaakana shia, achiajaaneena naya sütüma suulia kaainjalaa, anouktüneena akuaippa sütüma, je akaaliijüneena naya sütüma sünain aa'inraa tü kasa anasükat. ¹⁷ Nounteetkalaka naa'inrüin süpüshua tü kasa anasü talatakat atüma naa'in Maleiwa sütüma.

4

¹ Watüjaa aa'uchi Jesucristo sünain niweetechin nüchikua so'uweena wane ka'i süpüla aluwatawaa saa'u wayuu je süpüla kasalajanaa atüma saainjala wayuu sümüin, wayuu eekai katüin no'u oo'ulaka eekai ouktüin. Sükajee tüü, te'itaain joolu'u püpüleerua wane pütchi nu'upala Maleiwa otta nu'upala Jesucristo: ² Püküja pümata waneepia tü nüniikikat Maleiwa sümüin wayuu. Anakaja ayatüle pia sünain aküjaa shia, ja'itasü nnojolüin kapülain saa'in tü wayuukolüirua. Püchiajaa eekai kaainjalain. Pümüliaja eekai mojuin naa'in. Anashi müleka lotüle pukuaippa sünain ekirajaa sümaa nnojolüin pukulajaain aa'in sünainjee nnojolüin jaa'a sümüin pümüin.

³ So'uweena wane ka'i, shiyoukterü wayuu wainma tü shiimüinkat ekirajünapü'ukat anain naya. Eenakeena naya wainma ekirajünnüü eekai alaain süpüla aküjaa namüin wane pütchi keme'eriakat ma'i, tü anakat saa'in namüin süpüla naapajaa. ⁴ Nnojoleerü kasajatüin namüin tü shiimüinkat, süka shiaitpain ne'e kapülain naa'in tü aküjalaakat. ⁵ Otta piakai, anakaja müleka laülaale paa'in waneepia sümaa püchecherüin paa'in su'utpünaa tü müliaa pi'rakat saaliijee pi'yataain nümüin Jesucristo. Anakaja ayatüle pia sünain aküjaa nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, sümüin tü manoujainsatkalüirua. Je süpüshua tü aluwataanakat anain pia saa'u aneekuushin pia süpüla a'yatawaa nümüin, paa'inraa pümata tia.

⁶ Je müshia tayakai, alü'ütsü takalia süpüla to'utünajachin aa'in sütüma wayuu, süpüla amüleerüin tasha atümwaa saa'u takaaliijain wayuu sünain tü sünoulakat. ⁷ Katsüinsü waneepia taa'in sünain anoujaa nünain Cristo, maa aka naa'in wane wayuu eekai kalaain süpüla ayamülaa wane ni'ipolo. Je maa aka naa'in wane wayuu ayoujiraai, tekeraajüitpa tü kee'ireekat paala taa'in. Shiimüin sünain tekeraajüin süpüshua tü tamakat paala nümüin Maleiwa sünain pansaain tanüiki.

⁸ Je so'uweena tü ka'i wasouktünjatkat o'u nümüin Maleiwa soo'opünaa süpüshua tü kasa waa'inrapü'ukat kataiwa'aya wo'u, awalaajüneechi taya saa'u taa'inrüin waneepia tü kasa anasü nüchekakat tapüjünee. Awalaajüneechi taya nütüma chi Senyotkai Jesucristo, chi lotokoi akuaippa sünain kasalajanaa atüma saainjala wayuu sümüin. Nnojoleechi

tayain ne'e tamüiwa awalajünüin. Meena'a napüshua na anoujashiikana a'atapajakana Cristo sünain niweetünjachin nüchikua.

Na nütünajutkana Pablo cha'aya Roma

⁹ Otta müsia joolu'u, anakaja müleka eewaatile paa'in süpüla püntamaatajachin tanainmüin, ¹⁰ süka nu'unajaaichipain Demas toulia chamüin Tesalónicamüin süka shiain kachiiruain naa'in tü washirüukat. Je Crescente, tajütüin nia chamüin Galaciamüin. Oo'ulaka Tito, tajütüin nia chamüin Dalmaciamüin. ¹¹ Nia ne'e Lucas makataka tamaa. Otta müsia püntajachipa yaamüin, anashi müleka pümaale Marcos tamüin, süka nükaalijapü'üin taya paalainka sünain tü a'yatawaakat nümüin Maleiwa. ¹² Otta müshia Tíquico, tajütüichipa nia chaa pünainmüin Éfesomüin. ¹³ Otta müshia piakai püntajachipa yaamüin, anakaja müleka püntirüle tamüin tü tashe'in tapütakat cha'aya nipialu'u Carpo chi kepiakai sulu'u tü pueulokat Troas. Je püntira tamüin tü takaralouktase, tü tashajakat alu'u oo'ulaka tü nashajakat alu'u na anoujashiikana paala.

¹⁴ Otta chi Alejandrokai anülia, chi kachueerapü'ükai, e'rüipü'ü ma'i wayumüin nia tamüin. Süsaleechipaja'a nia nütüma Maleiwa tü kasa mojusü naa'inrapü'ukat tamüin. ¹⁵ Jaliwalaa pia naa'in, süka niyouktün ma'i waneepia tü wekirajakat anain wayuu.

¹⁶ Je wanaa sümaa tasha'wale'ennüin namülatu'u na laülaashiikana sulu'u tü pueulokat Roma, ayüülajünüshi taya so'u ka'ikat tia sütüma tü tatünajutkalirua. Nnojoishi taya akaalijünün natüma. Kasataalejese nnojoliin süsalain naya tia. ¹⁷ Otta chi Senyotkai, nnojoiishi niyüülajün taya. Katsüinsü taa'in nütüma je tountün taküjain nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai, namüin napüshua na laülaashii gentilekana. Aa'inmajünüshi taya nütüma suulia to'utinajachin aa'in so'u tia. ¹⁸ Je joolu'u, tatüjaa aa'uchi chi Senyotkai sünain nujuittireechin taya sa'akajee wayuu eekai shi'rülüin wayumüin tamüin, süpüla nüntirünjachin taya chamüin iipünaamüin eere nuluwataain. Kasataalejese kojütün nia sütüma wayuu wainma maa'ulu yaa je süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Asaküshi Pablo

¹⁹ "Asakitshi pünain", pümawalai sümüin Priscila je nümüin Aquila chi su'wayuusekai oo'ulaka namüin na nüpüshikanairua Onesíforo. ²⁰ Otta müshia chi Erastokai anülia, makatüshi nia cha'aya sulu'u tü pueulokat Corinto. Je chi Trófimokai anülia, tapütün nia cha'aya sulu'u tü pueulokat Mileto süka ayuulin nia. ²¹ Otta piakai, anakaja müleka eewaatile paa'in süpüla püntamaatajachin tanainmüin süpülapünaa juyapuulin mmakat süka aijeerün tü jemiaikat. Je joolu'u yaajee yaa, asakitshii pünain Eubulo, Pudente, Lino je Claudia. Je asakitshii pünain na wawalayuukana napüshua yaakana.

²² Shiataaja'a ne'e tü tashajünjatkat pümüin. Tatüjaa aa'uchi chi Senyotkai sünain einjachin nia pümaa waneepia je sünain nii'yatünjatün na'anasia waneepia pümüin.

Karaloukta nütüma Pablo nümüin TITO

¹ Taya, Pablo, nüchepchiakai Maleiwa je Aluwataaushikai nütüma Jesucristo, e'itaaushi taya süpüla tekirajüinjanain na aneekajuushikana nütüma Maleiwa sünain tü shiimüinkat süpüla katsüinjatüin tü nanoulakat sütüma. Nücheküin Maleiwa süpüleerua keisalainjatüin wayuu sümüin sukuaippa nu'upala. ² Katsüintpa naa'in na anou-jashiikana nünain Cristo je kapülaitpa naa'in tü shiimüinkat, süka natüjaain saa'u sünain shii'iranajaaipain naa'in süpüla eenjanain nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua. Paala sümaiwa nnojolüüwa'aya kasain een yaa soo'opünaa mmakat, pansaatüjülia nünüiki Maleiwa sünain naapüinjatüin kataa o'u namüin. Je nnojoiishi aküjüin alawaa nia. ³ Je joolu'u so'u tü ka'i nüneekatüjütakat paala, ajütünüshi taya nütüma süpüla aküjaa nüchiki niakai, chi O'tte'erüikai waya, sümüin wayuu süpüla su'tte'ennüinjatüin.

⁴ Anuu tü tashajakat pümüin Tito, pia tachonkai sünainjee wayaji-raain sünain anoujaa nünain Cristo, chi taküjapü'ükai achiki pümüin. Achuntüshi taya waneepia nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Wasenyotsekaí Jesucristo süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia pümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa pümüin.

Tü apütünakat apüla Tito cha'aya Creta

⁵ Tapütüin pia cha'aya sulu'u tü mmakat Creta süpüla pikeraajüinjatüin tü kasa nnojotkat taa'inrüin otta süpüla püneeküinjanain wane laülaashii napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat sainküin tü pueu-lokalüürua cha'aya. Soto paa'in tü taküjakat pümüin paala soo'opünaa tia: ⁶ Chi laülaashikai sulu'u tü outkajaaleekat, niainjachi chi eekai lotüin nukuaippa no'upala na nuwalayuuwana. Müleka ka'wayuusere nia, waneesüinjatü ne'e nu'wayuuse. Je müleka kachonle nia, anou-jashiinjana naya sümaa nnojoliin ne'nnaajünüinjain sütüma wayuu sünain maa'inyaain naa'in je sünain e'rülüin wayümüin naya nümüin nashi oo'ulaka nei. ⁷ E'itaaushi nia nütüma Maleiwa süpüla laülaainjachin saa'u tü a'yatawaakat nümüin sulu'u tü outkajaaleekat. Niainjachi chi lotokoi akuaippa sünain nnojolin kaluwanaajaralin nia sümaa jashiee. Nnojoiishi wayuujachin eperüi. Nnojoiishi wayuujachin katkaarai nia. Nnojoiishi kachiiruainjachin aa'in washirüü. ⁸ Niainjachi chi eekai kapülain naa'in ni'iyoo sümaa kachiiruain naa'in aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu. Niainjachi chi eekai laülaain aa'in, eekai aa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua, je eekai akatalaain suulia kaainjalaa. ⁹ Anakaja müleka ichere nia sünain tü shiimüin ekirajünakat anain nia, süpüla nüchecherüinjatüin naa'in na anoujashiikana süka tü pütchi shiimüinkat je süpüla nii'iyatüin sünain alawaain tü ekirajünakat anain natüma na ayouktakana tü shiimüinkat.

¹⁰ Pütüjaa aa'ut sünain wainmain wayuu yala na'aka na anoujashiikana eekai nayouktüin tü shiimüinkat. Ayatshii wainmain na judiokana cha'aya sünain müin aka naa'in sünain nayouktüin tü shiimüinkat. Kaashajaaralii ma'i naya, e'ike'erülii wayuu süka nanüiki. ¹¹ Mojusü ma'i tü naa'inrakat. Ekirajüshii naya sünain kasa eekai nnojolüin lotüin shii'iree washirüü. Je na kapülakana aa'in nanüiki, amalajaasü tü nanoulakat sütüma. Püu'ule'era naya suulia ekirajaa sünain alawaa.

¹² Múshii aka naya saa'in tü wayuu aküjünakat achiki nütüma wane atüjüshi Cretaje'ewai sünain maa: "Na Cretaje'ewaliikana, wayuu alaa. Wayuu e'rünnüü wayumüin. Wayuu kasa ale'et sümaa shukulain", müsü nünüiki. ¹³ Shiimü'inya tia pütchikat saa'in tamüin. Sükajee tia, püchiajaa na anoujashiikana suulia anoujaa tü alawaa nekirajakat anain nala wayuukana. Kasataalejese noo'ulaain tü alawaakat süpüla jüüjüünjanain nachikua sümüin tü shiimüinkat, ¹⁴ sümaa nnojolüin kasajatüinjatüin namüin naküjala na judiökana oo'ulaka tü naluwataakat anain na moonooinkana sümaa tü shiimüinkat. ¹⁵ Pütüjaa aa'ut sünain anain ma'i tü kasa naa'inrakat wane wayuu eekai wulein naa'in. Otta isasü nüchiki aa'inraa tü anasükat wane eekai manoujain, eekai kaainjaralin. Je nnojotsü nütüjaain aa'u sünain mojuin tü naa'inrakat no'ulu'u Maleiwa süka nnojolüin kachipünaain naa'in tü anasükat. ¹⁶ Ni'raajüin Maleiwa naajüin, otta watüjaa aa'uchi nia sünain nnojolin ni'raajüin, süka nnojolüin naa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua. Isasü nüchiki naa'inrüin tü anasükat süka moonooin sümaa nünüiki Maleiwa. Je süpüshua tü naa'inrakat, shia mojuka atüma naa'in Maleiwa.

2

Tü nikirajüinjatkat anain Tito na anoujashiikana

¹ Tito, lotüinjatü pukuaippa sünain ekirajaa na anoujashiikana. Je tü pikirajüinjatkat anain, shia tü pütchi shiimüin tekirajapü'ukat anain pia. ² Otta na tooloyuukana eekai laülaayüin, pikiraja naya sünain nalaüle'erüin naa'in süpüla kojutüinjanain sütüma wayuu, je sünain alinjatüin napüla wayuu süpüshua, je sünain nachecherüinjatüin naa'in sünain anoujaa.

³⁻⁴ Akaajaa na jeyuu eekai laülaayüin, pikiraja naya sünain keisalain sümüin nakuaippa süpüla ne'nnaajününjanain sütüma wayuu sünain nakatalaainapain suulia kaainjalaa. Püchiajaa naya suulia aashajawaa süchiki wayuu sujuuna, je suulia keejain namüin eperaa. Shia anaka napüleerua nekirajüle na majayünnüükana oo'ulaka na ke'irumayünnüükana sünain nee'iyatüinjatüin naalii na na'wayuusekana oo'ulaka na nachonniikana,

⁵ sünain laülaainjatüin naa'in,
 sünain wuleinjatüin naa'in,
 sünain naa'inmajüinjatüin nepia,
 sünain kamaneeinjanain sümüin wayuu,
 je sünain jüüjüünjanain namüin na na'wayuusekana.
 Anasü nekirajüle naya sünain tiarua suulia mojujüin sünüiki wayuu sümüin nünüiki Maleiwa.

⁶ Akaajaa na jima'aliikana, anakaja müleka püchiajaale naya suulia jo'uweein naa'in. ⁷⁻⁸ Anashi müleka keisarale pia sümüin pukuaippa no'upala sümaa paa'inrüin waneepia tü anasükat. Lotüinjatü pukuaippa sünain ekirajaa süpüla kojutüinjachin pia sütüma wayuu. Je na ekirajülüikana sünain alawaa, japüjeena süka nnojolüin kasain nayoujüin akajee waya.

⁹ Otta müshi'iya na puwalayuukana eekai süchepchiain wayuu, pikiraja naya sünain jüüjüünjanain waneepia namüin na kachepchiakana naya sümaa nnojolüin asouktakuu müin ne'ipajee. Naa'inrüinjatü süpüshua tü aluwataanakat anain naya süpüla talatüinjatüin naa'in namaa. ¹⁰ Anakaja keisarale naya sümüin nakorolo na kachepchiakana sümaa nnojolüin

na'luwajüin shia. Müleka lotüle nakuaippa no'upala, eesü süpüla kapülain naa'in tü pütchi wekirajakat anain, tü nüchikikat chi Maleiwa O'tte'erüikai waya.

¹¹ Müinjatü pukuaippa sünain ekirajaa na anoujashiikana, süka nii'iyatüitpain na'anasia chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua je sünain nu'tte'erüinjanain naya sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo süka ouktüin saa'u saainjala. ¹² Nüchiajaain waya chi Maleiwakai suulia süpüshua tü kasa mojutkat akajee nia watüma je suulia kachiiruain waa'in tü kasa mojusü keejiakat namüin na manoujainsaliikana. Tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua maa'ulu yaa, shia laülaainjatüin waa'in, waa'inrüinjatüin tü nüchekakat wapüleerua, je keisalainjanain waya sümüin wakuaiippa nu'upala. ¹³ Waa'inrüinjatü tüü süma'inru'u wa'atapajüin tü ka'i talatashaateetkat o'u waa'in saa'u niweetüinjachin Jesucristo sümaa anashaateerüin ma'i nukuaippa wo'upala süka niain Wamaleiwasein miyo'ushikai, chi O'tte'erüikai waya. ¹⁴ Naapajiraain nikii waa'ujee süpüla ouktaa süpüla taashinjanain waya suulia süpüshua waainjala je süpüla nüla'ajaain waainjala woulia. Nükatalüin waya nünainmüin süpüla nüpüshinjanain waya süpüla aa'inraa tü kasa anasükat.

¹⁵ Tito, pikirajüinjatü anain tü taküjaitpakat pümüin. Pütütüla naa'in sünain anoujaa na puwalayuukana. Je püchiajaa na eekai kaainjalain, süka laülaain pia naa'u. Je nnojoleechi kasajachin pümüin chi eekai pülayaain naa'in puulia.

3

Tü jülüjainjatkat naa'in na anoujashiikana waneepia

¹ Tawalachee, püso'ira naa'in na anoujashii chakana süpüla jüüjüüinjanain naya namüin na sülaülashiikana mma je süpüla yapainjanain naya süpüla aa'inraa kasa eekai anain. ² Püchiajaa naya suulia mojujain nanüiki sümüin wayuu sujuuna, suulia na'ülüjiraain, je suulia pülayaain naa'in suulia wayuu. Anakaja kamaneeere naya sümüin wayuu süpüshua.

³ Süpülapünaa wanoujain nünain Cristo, maa'inpü'ü aa'inchii waya sümaa moonooloin sümaa nüüiki Maleiwa süka wayouktapü'üin tü shiimüinkat. Saa'u süchepchiapü'üin waya kaainjalaa, kachunraliipü'üshii waya. Kanainpü'üsü waa'in wayuu je kanainpü'üshii waya saa'inya. ⁴ Otta chi Maleiwakai, anamiachipa ma'i nia wamüin. Wanaa sümaa nuluwataain Cristo sa'akamüin wayuu, nii'iyatüin sümüin wayuu süpüshua sünain alin ma'i naya nüpüla. ⁵ Nu'tte'erüin waya, nnojotsü sünainjeejatüin waa'inrüin kasa anasü, sünainjeejatü nüümülijüin waya. Je joolu'u, saa'u nüla'ajaaitpain waainjala woulia, jeketüitpa wakuaiippa süka shii'iranajaaipain waa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. ⁶ Talatüsü ma'i naa'in chi Maleiwakai sünain naapüin chi Naa'inkai wamüin nünainjee Jesucristo chi O'tte'erüikai waya. ⁷ Saa'u anajiraainapain waya nümaa Maleiwa sünainjee anamiain nia wamüin, nükaalijain waya chi Naa'inkai süma'inru'u wa'atapajüin süpüla eenjanain waya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

⁸ Tü taküjaitpakat pümüin, pütchi shiimüin. Je tacheküin süpüleerua püso'ijaain naa'in na anoujashiikana nünain Maleiwa sünain tü tekirajakat anain, süka anain ma'i shia. Müleka kachiiruale naa'in aa'inraa tü anasükat, katsüinjeerü tü nanoulakat.

⁹ Jalia pia suulia a'ülüjirawaa namaa na ekirajüliikana sünain alawaa, süka yooteein ma'i naya süchiki ne'iruku na natuushinuukana je süka na'ülüjaweein ma'i süchiki tü nuluwataakat anain Moisés. Nnojotsü kasain saamüin tia namüin na anoujashiikana. ¹⁰ Wane wayuu, müleka nükatajire'erüle na puwalayuukana cha'aya, anashi püchiajaale nia suulia tü naa'inrakat. Müleka nnojorule nuu'ulaain süchikijee püchiaain nia piantua, nnojoi kasajachin nia pümüin. ¹¹ Pütüjaa aa'uchi wayuukai chia sünain kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Shiimüin süsaleechin nia nütüma Maleiwa saaliijee nnojolüin niyaawajaain.

Wane pütchi nüpütaaya Pablo

¹² Otta tayakai, o'unajachi cha'aya Nicópolisüin süpüla chainjachin taya juyapuupa mmakat süka aijeerüin tü jemaiikat. Je joolu'u taluwataa-jeechi pünainmüin Artemas je nieechire Tíquico. Je nüntapa pünainmüin, anakaja müleka pu'unüle Nicópolisüin tanainmüin. ¹³ Otta müshia Zenas chi pütchipü'ükai oo'ulaka Apolos, anakaja müleka pükaaliijüle naya süpüla o'unaa sümaa paapüin namüin tü kasa che'ojaakat. ¹⁴ Je na wawalayuukana napüshua cha'aya, anashii müleka ayatüle naya sünain aa'inraa tü anasukat je sünain tütüin süchiirua a'yatawaa süpüla nasülajüinjatüin süpüshi tü nakanainkat namüin na nawalayuukana eekai müliain.

¹⁵ Na wawalayuu yaakana tamaa, asakitshii pünain. "Asakitshii jünain", pümawalai namüin na wayuu aikana apüla waya cha'aya sükajee wanaawajiraain naa'in wamaa sünain anoujaa.

Shiiria ne'e tü tashajakat pümüin. Tatüjaa aa'uchi chi Senyotkai sünain nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin jiakana jüpüshua.

Karaloukta nütüma Pablo nümüin FILEMÓN

¹ Taya, Pablo, chi püreesakai sünainjee aküjaa nüchiki Jesucristo, nümaa chi wawalakai Timoteo, washajüin joolu'u tüü pümüin piakai Filemón, wawala aishikai wapüla, pia a'yataajiraakai apashii wanaa wamaa nümüin chi Senyotkai. ² Tü tashajakat pümüin, sümüinjatü shia tü wawalakalia kanüliakat Apia oo'ulaka nümüin Arquipo, chi eejiraakai apashii wanaa wamaa, oo'ulaka namüinjatü na anoujashii nünain Cristo chakana outkajaain pipialu'u.

³ Achuntüshi taya nümüin chi Washikai Maleiwa je nümüin chi Senyotkai Jesucristo süpüla nee'iyatüinjanain na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjanain wane anaa jümüin.

Pablo, aapüshi analu'ut nümüin Maleiwakai sünain achuntaa naa'u Filemón

⁴ Taapüin analu'ut waneepia nümüin Maleiwa wanaa sümaa tachuntüin nümüin paa'u, ⁵ süka taapüin pünülia sünain kanoulain nünain chi Senyotkai Jesús je sünain alin püpüla süpüshua tü nüchooinkalüirua Maleiwa. ⁶ Anasü saa'in tamüin tachuntüin paa'u süka tacheküin püpüleerua piyaawatüin saa'u süpüshua tü kasa anasü aapünakat pümüin nütüma Cristo saa'ujee sa'anirain pukuaippa nümaa. Müleka jülüjüle paa'in shia, ayateechi pia sünain wanaawajiraain paa'in namaa na puwalayuukana sünain a'yataajirawaa nümüin Maleiwa süka süpüshua paa'in. ⁷ Tawalachee, talatalesia ma'i taa'in pütüma sümaa tachecherüin taa'in su'unnaa tü müliaa te'rakat maa'ulu yaa, sükajee tatüjaain saa'u sünain pükaaliijain na nüchooinkana Maleiwa saa'u tü naaliikat püpüla.

Aashajaashi Pablo nümaa Filemón naa'u Onésimo

⁸⁻¹⁰ Je saa'u alin na anoujashiikana püpüla, anasü saa'in tamüin müleka tashajüle joolu'u pümüin süpüla tachuntüin pümüin piite'erüinjachin chi pipiuunasekai Onésimo. Nnojoihiyaaje'e pia taluwataween soo'opünaa tü tamüitpakat pümüin, mayaainje ajütüüshin taya nütüma Cristo. Miyo'uichi taya, püreesashi taya'aya saaliijee aküjaa nüchiki Jesucristo. Je tatüjaa aa'uchi pia sünain alin taya püpüla. Je sükajee tüü, anasü saa'in tamüin tachuntüle pümüin süpüla kamaneejachin pia nümüin chi tachonkai Onésimo nüntapa chamüin. Nia tachonka'aya nünain Cristo, süka nüntawalin tanainmüin süpüla nükaaliijain taya yaa sulu'u tü kaatsetkat. Je ekerotshisa'a joo nia sünain anouja'aya nünain chi O'tte'erüikai, chi taküjakai achiki nümüin. ¹¹ Wanaa sümaa ni'yataapü'üin pümüin, nnojoi'üshi a'yataain pümüin süka süpüshua naa'in. Otta müshia joolu'u, kaaliichipa taya nüpüla, je nüle'ejapa püma'anamüin, kaaliijeechi pia nüpüla.

¹² Tajüteechi joolu'u Onésimo pünainmüin nüchikua, chi aishaatakai tapüla. ¹³ Saa'u püreesain taya saaliijee taküjain nüchiki chi O'tte'erüikai, anasüyaaje saa'in tamüin müleka makatüle nia tamaa. Akaaliijünüichipa taya nütüma maa aka piakaije yaain tamaa. ¹⁴ Je nnojotsü tacheküin süpüleerua makatüinjachin nia tamaa müleka nnojorule pücheküin piakai. Otta müleka pücheküleje süpüleerua makatüin nia, anasü tamüin tia. ¹⁵ Mayaashije motuuin paala nia puulia so'u palit ka'i, a'laküsü süpüla eenjachin nia pümaa waneepia. ¹⁶ Nnojolinjachichipa joo nia müin aka

wane pipiuunase ne'e, müinjachichipa aka wane puwala. Maa aka alin nia tapüla, alana'aleejeeria sünnain alin nia püpüla saa'u pipiuunasein nia je saa'u nünnoujain nünnain chi Senyotkai wanaa pümaa.

¹⁷ Anashi müleka kamaneeere pia nümmün Onésimo maa aka kama-neepü'ün pia tamün saa'u wayajiraain waya sünnain a'yatawaa nümmün chi Senyotkai. ¹⁸ Müleka naa'inrüle paala pümmün wane kasa mojusü, je müleka kojuyaarale nia puulia, tawalaajeerü shia pümmün süchikua.

¹⁹ Tayakai Pablo, saa'u tashajün joolu'u tanülia sulu'u tü karalouktakat tashajirakat pümmün, pütüjaweerü aa'u sünnain shiimün tawalaajeerün shia pümmün, mayaashije kojuyaalain pia toulia saa'u taktüjain paala nüchiki chi O'tte'erüikai pümmün, chi ee'iranaajaakai atüma paa'in.

²⁰ Kasataalejese jüüjüün pia sümün tü tachuntakat pümmün nüpüleerua Onésimo, süpüla talatünjatün taa'in saa'u pawalaawashiin waya sünnain anoujaa nünnain chi Wasenyotsekai Jesucristo. ²¹ Je joolu'u sünnain kettaain tü tashajakat pümmün, tatüjaa aa'uchi pia sünnain sülnana'aleeijnatün sünnain paa'inrüin tü tachuntakat nüpüleerua Onésimo.

²² Eesü süpüla tajuitinneechin maalü sulu'ujee tü kaatsetkat müleka ayatüle pia sünnain achuntaa taa'u nümmün Maleiwa. Sükajee tia, tachuntün joolu'u pümmün süpüla yapainjatün tapüla pütüma wane paü pipialu'u süka pi'iyoujeechin taya mapeena saa'in tamün.

²³ Asakitshi jünain Epafra, chi püreesakai wanaa tamaa saaliijee aküjaa nüchiki Cristo Jesús. ²⁴ Asakitshii jünain Marcos, Aristarco, Demas oo'ülaka Lucas, na a'yataashiikana wanaa tamaa nümmün chi Senyotkai.

²⁵ Achuntüshi joolu'u taya nümmün chi Senyotkai Jesucristo süpüla nii'iyatünjatün na'anasia waneepia jümün. Amén, kasataalejese naa'inrüin tia.

Karaloukta namüin na Anoujashii HEBREOKANA

Nia alana'aleeka ma'i chi Nüchonkai Maleiwa noulia na aapieekana

¹ Sümäiwa paala, aashajaashi chi Maleiwakai wainmatua namaa na watuushikana nakajee na nünüikimaajanakana sulu'u naata'awain sukuaippa nüsoukta. ² Otta müsia joolu'u mapainka, aashajaashi wamüin nükejee Jesucristo chi Nüchonkai, chi nüneekakai süpüla naapaa amüin kasakat süpüshua, chi nukumajakai akajee tü mmakat sümäiwa paala je tü jolotsükalüirua süpüshua. ³ Je sütüma nünüiki chi Nüchonkai, kato'ulu tü kasakalüirua süpüshua yaa mmolu'u je chaa iipünaa süka nuluwataain sünain pülashaatain ma'i nia. Müshi aka ma'i nia naa'in chi Nüshikai sünain wanaawain nukuaippa nümaa je sünain anashaatain ma'i nia. Je süchikijee nüla'ajaa'in waainjala woulia, o'unüshi cha'aya iipünaamüin süpüla joyotüinjachin nia nikialu'ujee chi Maleiwa Pülashikai süka kojutüin ma'i nia nütüma. ⁴ Kojutuleeshia ma'i nia noulia na aapiee nüma'anajeejanakana Maleiwa, maa aka tü nünülia "Tachon" makat, e'itaanakat nütüma chi Nüshikai, sünain anale'ein ma'i suulia nanülia na aapieekana. ⁵ Je tü pütchi:

"Pia Tachonka'aya.

Süpüla ka'i tüü, te'itaain pia su'upala wayuu süpüshua'a
süpüla puluwataainjachin saa'u süka piain Tachoin",

münakat paala nütüma chi Maleiwakai, nnojotsü münüirüin nümüin wane aapiee. Maa'aya aka tüü:

"Pia'a Tachonkai,

otta tayakai, taya'aya Püshikai",

nnojotsü ein aapiee münakat amüin. ⁶ Je chi Maleiwakai sünain nüntirüin chi Nüchon e'irumaakai sa'akamüin wayuu, müshi nia:

"Anakaja müleka nasapainyo'ukale na aapieekana napüshua nümülatu'u
chi Tachonkai

sünain na'waajüin nia".

⁷ Je müsü nünüiki Maleiwa noo'opünaa na aapieekana:

"Ayataashii naya tamüin

sünain müin aka naya tatüma saa'in joukta'i oo'ulaka suwarala siki".

⁸ Otta nünüiki nüchiki chi Nüchonkai, müsü:

"Aluwataajeechi pia süpüla ka'ikat süpüshua

süka piain Maleiwain wanaa tamaa.

Paa'inreerü tü anasükat waneepia sümüin tü wayuu puluwataakalüirua,

⁹ je püchekeerü süpüleerua shiakalüiruaya saa'inrüinjatüin tü anasükat.

Müleka saa'inrüle tü mojusükot, pülerajeerü tia.

Je sünainjee tia, kojutshi pia noulia na pümaajanakana tatüma tayakai
chi Pümaleiwasekai.

Je joolu'u, süka taneeküin pia süpüla puluwataainjachin,

talatüsü ma'i paa'in".

¹⁰ Otta wane pütchiya, nünüiki chi Maleiwakai nüchikimaa chi Nüchonkai:

"Senyotkalee, pi'itaala paala sümäiwa tü mmakat nnojölüiwa'aya kasain
ein,

je pükumajüin süka pajapü tü jolotsükalüirua chakat iipünaa.

11 Mayaasüje'e amülouleerüin shia so'uweena wane ka'i, maa aka sututüin wane kuluulu, ayateechi pia waneepia.

12 Pükolochijaweerü tü mmakat oo'ulaka tü jolotsükalüirua süpüla pujutüinjatüin shia. Pii'irateerü shia maa aka nii'iranajaain nüshe'in wane wayuu yarüttapa shia.

Alu'usa piakai, müichia nnojolin ee'iratüin. Kateechi o'u pia süpüla ka'ikat süpüshua".

13 Je tü pütchi, "Püikkalaapa puluwataaiwa yaa tekialu'ujee süka kojutüin pia tatüma", münakat paala nütüma Maleiwa, nnojotsü münuushin nümüin wane aapiee, nia nümaka amüin chi Nüchonkai.

"Yaajeechi pia joyotüin ta'ütpa'a süma'inru'u takanajüin süpüshua tü pü'ünükalüirua", müshi nümüin. 14 Soto jaa'in tü saa'inrakat tü aapieekalüirua. Ja'itaina nnojoliin wayuuin naya, a'yataashii naya waneepia nümüin chi Maleiwakai je aluwataanüshii naya nütüma süpüla nakaalijüinjanain na wayuu o'tte'ennünjanakana.

2

Achiajaanaa suulia sheemiaja'alaain naalin chi O'tte'erüikai

1 Je joolu'u saa'u süküjünüitpain nünüiki chi Maleiwakai wamüin nütüma chi Nüchonkai, taso'irüin jaa'in sünain jüüjüinjatüin jikii sünain tü pütchi jaapüitpakat, suulia sheemiaja'alaain naalin Cristo, chi O'tte'erüikai, jütüma. 2 Soto jaa'in sünain kasalajanapü'ün nümüin chi wayuu eekai niyouktüin tü pütchi shiimüin aküjünakat paala sümüin wayuu süpüshua natüma na aapieekana. Süsalashii süka moonoin naya sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa. 3 Müshi'iyaya wayakana wapüshua maa'ulu yaa. Kasalajaneerü wamüin we'rala wayumüin müleka wayouktüle tü pütchi wo'tte'ennajatkat aka. Jülüja jaa'in tü naa'inrakat chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüinjanain waya nükajee Cristo. Anashaatalesia ma'i tia. Aküjüna achikit palajana paala nütüma chi Senyotkai Jesucristo. Je na wayuu aapakana nünüiki, naküjain nüchiki wamüin sünain shiimüin ma'i. 4 Je nii'iyatüin shia wamüin chi Maleiwakai sünain shiimüin tü pütchikat saa'ujee tü kasa anashaatasü naa'inrakat na aküjakana wamüin nüchiki Cristo, tü nütüjakat apüleerua Maleiwa ne'e nümüiwa. Je tü kasa anasü naa'inrakat na wayuukana, naa'inrüin shii'iree sünoujainjatüin tü wayuukolüirua nünain Cristo. Je watüjaa aa'ut shia sünain shiimüin saa'ujee tü kasa anasü naa'inrakat chi Naa'inkai Maleiwa sünain nükaalijain waya anoujashiikana wane'ewai wakua sünain a'yatawaa nümüin Maleiwa.

Ke'irukuichipa Jesús maa aka wayuu

5 Tashajüin joolu'u jümüin süchiki jamüinjatüin tü mmakat so'uweena wane ka'i. Na aneekuushikana nütüma Maleiwa süpüla naluwataainjanain saa'u tü kasakat süpüshua so'u ka'ikat tia, nnojoliishii nayain na aapieekana. Nayainjana na wayuukana. 6 Ashajünüsü süchiki wayuu sulu'u tü karalouka nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

"Maleiwakalee, ponosü ma'i waa'in süka jülüjain waya paa'in.

Ja'itaina wayuuin ne'e waya, aa'inmajünüshii waya waneepia pütüma.

7 Alanaashii paala sūnain aluwatawaa pūtūma motso'o na aapieekana woulia,
je joolu'u, kojutuleeshi'iya ma'i waya pūtūma noulia sūmaa anain ma'i pūnūiki wamūin.

8 Je pūneekūin waya sūpūla sūlaūlainjanain kasa sūpūshua sainkūin mma".

Shiimūin sūnain sūneekūnūin paala tū wayuukolūirua sūpūla suluwataainjatūin mapeena saa'u kasakat sūpūshua. Akaajasa maa'utpūnaa yaa, nnojoyūlia we'rūin sūnain suluwataain saa'u kasa sūpūshua. Otta mūsia so'uweena wane ka'i, shiimūin sūnain suluwataainjatūin. Nnojoleerū eekai maluwataajuuin aa'u natūma. ⁹ Mayaasūje nnojoyūliain suluwataain wayuu saa'u kasa sūpūshua maa'ulu yaa, watūjaa aa'uchi Jesús sūnain kojutuleeichipain nia noulialee na aapieekana nūtūma Maleiwa saa'ujee naapajiraain nikii sūpūla ouktaa, mayaashiije alanaain paala na aapieekana nuulia motso'o. Je sūka ouktūin nia saa'u saainjala wayuu, nnojoleerū aapūnūin shikii sūpūla ouktaa, nūmūliajeerū chi Maleiwakai.

¹⁰ Tū mūliaa nūlatirakat Jesús, sūpūlajatū shiketiaajūin tū nūchekakat chi Maleiwakai nūpūleerua sūnain nu'tte'erūinjatūin wayuu. Kee'ireeka naa'in chi Maleiwakai, shia suluwataainjatūin wayuu wainma wanaa nūmaa cha'aya iipūnaa so'uweena wane ka'i. Nia kakumalaka tū kasakat sūpūshua sūpūla nu'waajūnūinjachin waneepia sūtūma wayuu. ¹¹ Je nnojoshi japūlin Jesús sūka tū wayuu o'ttaasūkalūirua. "Naya na tawalayuukana", mūshi Jesús namūin, sūka nakatannūin nūtūma suulia naainjala sūpūla nayainjanain nūpūshin chi Maleiwakai wanaa nūmaa. ¹² Shia tū ashajūnakat paala noo'opūnaa sūnain maa:

"Maleiwakalee, takūjeerū namūin na tawalayuukana sūchiki sūpūshua tū paa'inrakat
sūmaa ta'waajeechin pia no'upala wanaa sūmaa jutkatūin naya".

¹³ Otta mūsia nūnūiki namūin na nuwalayuukana:

"Nieechi chi Maleiwakai tanoujaka anain waneepia".

Otta mūsia nūnūiki nūchikua nūmūin chi Nūshikai:

"Anii taya namaa na pūpūshi pi'itaakana tajapulu'u sūpūla taa'inmajūin".

¹⁴ Otta mūshia Jesús, aapajiraashi nikii sūpūla ouktaa sūpūla nūkanajūinjachin chi Yolujaakai, chi eimolojookai wayuu seema ouktaa. Ke'irukuichipa Jesús maa aka shi'iruku wayuu. Wayuukalaka nia ¹⁵ sūpūla taashinjanain nūtūma na wayuu sūchepchiakana waneepia tū mmoluukat seema ouktaa, sūkajee ouktūin nia saa'u saainjala. ¹⁶ Tū nūkaaliijūinjakat Jesús, nnojotsū shiainjatūin tū aapieekalūirua, shiainjatū tū wayuu nuu'uliwo'ukalūirua Abraham. ¹⁷ Sūpūla nūkaaliijūinjatūin shia, achekūsū ni'rūinjatūin tū mūliaakat maa aka wayuu sūpūshua. Sūnain wayuūin nia, a'yataadote nūmūin chi Maleiwakai maa'ulu yaa. Je saa'ujee niain chi sacerdotē mūlo'ushikai, naa'inrūin waneepia tū nūchekakat Maleiwa nūpūleerua. Nuuntūin nūmūliajūinjatūin tū wayuukolūirua sūpūshua sūkajee naapajiraain nikii sūpūla ouktaa saa'u saainjala sūpūla anajiraainjatūin shia nūmaa chi Maleiwakai. ¹⁸ Je sūnain wayuūin Jesús, sūmaa nūlatirūin tū mūliaakat saaliijee niy-ouktūin naa'inrūin tū nūchekalakat chi Yolujaakai nūpūleerua, nuun-terū nūkaalinjūin waya mūleka waainjinneere kasa mojusū maa'ulu nūtūma chi Yolujaakai.

3

Nia alana'aleeka ma'i Jesucristo nuulia Moisés

¹ Tawalayuwaa, jia aneequushikana nütüma chi Maleiwakai süpüla jukatannünjanain suulia jaainjala, anashii joolu'u müleka jülüjale jaa'in waneepia Jesús, süka niain aluwataaushin nütüma Maleiwa süpüla nüküjainjachin nünüiki wamüin. Je sünain niain chi sacerdote mülo'ushikai, nükaaliijüin waya sünain arütkawaa nünainmüin Maleiwa, maa akaapü'ü paala nümaiwa chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana. ² Naa'inrüin Jesús waneepia süpüshua tü nuluwataakat anain chi kaneekajalakai nia, maa akaapü'ü Moisés paala nümaiwa na'aka na nüpüshikana Maleiwa. ³⁻⁴ Kojutshaatashi ma'i chi Maleiwakai natüma na nüpüshikana maa'ulu yaa. Je maa aka kojutüin nia, kojutshi chi Nüchonkai Jesucristo. Je kojutshi Jesús nuulia Moisés. ⁵ Je Moisés, saa'u nüchepchiain nia Maleiwa, naa'inrüin süpüshua tü aluwataanakat anain nia saa'ujee laülaain napüleerua na nüpüshikana Maleiwa. Je joolu'u sülatüitpa wainma juya süchikijee ouktüin nia, ayatshia nia kojutüin sütüma wayuu. ⁶ Alu'ujasa Cristo, saa'ujee naa'inrüin tü aluwataanakat anain, alana'aleeshia sünain kojutüin nütüma chi Maleiwakai, süka laülaain nia nütüma napüleerua na nüpüshikana sünainjee Nüchoin nia. Je wayakana, waya nüpüshika'aya maa'ulu yaa müleka wacherüle waa'in sünain anoujaa sümaa nnojoliin mmolüin waya seema tü müliaa we'arakat.

Achiajaanaa suulia manoulaa

⁷ Anuu wane pütchi ashajünüsü paala, nünüiki chi Naa'inkai Maleiwa: "Jaapa jumaala so'uka'i nünüiki chi Maleiwakai.
⁸ Nnojo jiyouktüin shia majüle aka jia naa'in na jutuushikana paala sümaiwa waraitta'ain namaiwa'aya cha'aya sainküin isashiikat.
 Younakuu müshii naya waneepia nümüin chi Maleiwakai sünain noo'ulaküin naa'in shii'iree naapüin maalü tü kee'ireekat naa'in.
⁹ Noo'ulaka aa'inchi chi Maleiwakai sünain moonoin naya sümaa tü nuluwataakat anain, mayaa'inje ne'rüin tü kasa anasü naa'inrapü'ukat namüin, je mayaa'inje naa'inmajünün nütüma cha'aya isashiipa'a so'u pienchi shikii juya.
¹⁰⁻¹¹ Je sükajee tia, aashichijaashi chi Maleiwakai namüin: 'Ja'itaina aa'inmajünün naya tatüma, ayatshi'iya kaainjalain, ayatsia nayouktüin tanüiki. Müinama'aya mekerolüin naya sulu'u tü mma neemeraainjatüyaakat alu'u tatüma', müshi nia sünain pansaain nünüiki namüin".

¹² Tawalayuwaa, jalia jia suulia eejüin ja'aka eekai kaainjalain je nuu'ulawein suulia anoujaa nünain Maleiwa, chi katakai atüma so'u wayuu. Anakaja jükaaliijiraale jüpüshua suulia nümajüin wane ja'akajee: "Nnojolichipa kasajachin tamüin chi Maleiwakai", süka keejiaain nümüin kaainjalaa. ¹³ Anakaja jüchehejiraale jaa'in waneepia suulia kaainjalajün jia. Jalia jia suulia "Anasü tü waa'inrakat" jümajayaale sümaa mojuin tü jaa'inrakat. Jükaaliijiraa jümaala jüpüshua, süka saja'tteerüin maalü tü ka'i eekat süpüla o'tte'ennaa o'u wayuu. ¹⁴ Jiakana a'yataajiraakana wamaa nümüin Cristo, anakaja jüchecherüle jaa'in

sünain anoujaa nünain waneepia süpüla ka'ikat süpüshua, maa akaapü'u jukuai paala ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa. ¹⁵ Soto jaa'in tü pütchi taküjaitpakat jümüin:

“Jaapa jumaala so'uka'i nünüiki chi Maleiwakai.

Nnojo jiyouktüin shia

majüle aka jia naa'in na jutuushikana sünain younakuu namüin waneepia”.

¹⁶ ¿Jaralii na wayuu younakuu makana soo'opünaa naapüin nünüiki Maleiwa? Naya na nujuittitkana Moisés chajee Egipto. ¹⁷ ¿Je jaralii na wayuu jashichika amüin chi Maleiwakai so'u tü pienchikat shikii juya? Naya na eekai kaainjalain so'u tia, na ouktakana saaliijee naainjala cha'aya eepünaajanale naya waraittüin jalaalashiipa'a. ¹⁸ ¿Je jaralii na wayuu pansaakana amüin nünüiki Maleiwa sünain nnojoliinjanain nekerolüin sulu'u tü mma neemeraainjatkat alu'u nütüma? Naya na moonooinkana sümaa tü nuluwataakat anain. ¹⁹ Niyouktüin chi Maleiwakai süpüleerua nekerolüin na wayuukana sulu'umüin tü mmakat süka nnojoliin nanoujain nünain.

4

Eemerawaa napüla na nüpüshikana Maleiwa

¹ Je joolu'u maa'ulu yaa, pansaasü nünüiki chi Maleiwakai wamü'inya süpüla wekerolüinjanain cha'aya eemüin nia süpüla eemerawaa nümaa. Je sükajee tia, jalia jia suulia eejüin ja'aka eekai “Müichia mekerolüin pia” nümajüin amüin Maleiwakai. ² Aküjünüsü wamüin maa'ulu yaa süchiki tia eemerawaakat maa aka süküjünüin achiki paala namüin na watuushikana. Akatsa'a nnojolüin kasain saapüin namüin, süka nnojolüin nanoujain sünain shiimain tü nümakat chi Maleiwakai namüin. ³⁻⁵ Pansaasü nünüiki chi Maleiwakai paala sünain nümüin sümaa jashiee namüin na watuushikana manoujainkana:

“Müina'aya mekerolüin naya sulu'u tü mma neemeraainjatüyaakat alu'u tatüma”.

Soto jaa'in nüchiki chi akaratshikai ka'i ashajünakat paala: “Eemeraashi chi Maleiwakai no'u chi akaratshikai ka'i süchikijee süpüshua tü ni'yataakat anain”. Je mapa wainma juya süchikijee sükumajünüin tü mmakat, müshi nia: “Müina'aya mekerolüin naya sulu'u tü mma neemeraainjatüyaakat alu'u tatüma”. Mayaasüje ein paala wanaa namaa na watuushikana tü eemerawaa naapakat Maleiwakai paala süchikijee nükumajüin tü mmakat, nnojoliishii naya ekerolüin sulu'umüin. Wayeena wayakana anoujashiikana wapüshua ekeroloka wamüiwa sünainmüin tia eemerawaakat.

⁶ Mayaashüje nnojoliin ekerolüin na watuushikana aküjünakana amüin süchiki tü eemerawaakat saaliijee moonooin naya sümaa tü aluwataanakat anain, watüjaa aa'ut sünain eejeerüin wayuu eekai shikeroleerüin. ⁷ Wainma juya süchikijee ouktüin na watuushikana, aashajaashi chi Maleiwakai süchiki tü ka'i seemeraainjatkat o'u wayuu nümaa sünainjee anoujaa nünain. Shia tü nüshajakat achiki David:

“Jaapa jumaala nünüiki chi Maleiwakai so'u ka'ikat tüü.

Nnojo jiyouktüin shia”.

⁸ Watüjaa aa'ut sünain nantüin sulu'umüin tü mmakat Canaán na nachoinkana na watuushikana nümaa Josué chi nalaülashikai. Nnojotkalaka shiain tü eemerawaa nüshajakat achiki David wanaa sümaa nüküjain süchiki tü ka'i sünoujakat o'u wayuu nünain chi Maleiwakai. ⁹ Je

sükajee tia, yapasü wane eemerawaa nütüma Maleiwa wapüla wayakana nüchooinkana, maa aka neemeraainkain niakai no'u chi akaratshevikai kai' süchikijee nükumajüin tü mmakat. ¹⁰ Je so'uweena ka'ikat tia, eemerawena waya suulia tü wa'yataakat anain, maa aka neemeraainkain chi Maleiwakai süchikijee nükumajüin tü mmakat. ¹¹ Je süka yapain wane eemerawaa wapüleerua, anashii eere waa'in süpüla wountüinjanain wekerolüin wapüshua'ale sünainmüin tü eemerawaakat, suulia eejün waa'aka eekai "Müichia mekerolüin pia" nümajüin amüin chi Maleiwakai saaliijee moonoin nia sümaa tü nuluwataakat anain, maa aka naa'in na watuushikana.

¹² Tü nünüikikat chi Maleiwakai, ja'yasü ma'i wamüin süpüla watüjaainjatüin saa'u müleka woonoole sümaa je moonooindre waya sümaa. Müleka kaainjarale waya, shii'yatüin wamüin. Je sütüma, wayaawata aa'ut tü jülüjakat waa'in, müleka shiimüinre oo'ulaka nnojorüle shiimüin, müleka analein oo'ulaka nnojorüle anain. Je sütüma tü nuluwataakat anain, watüjaa aa'ut tü anasükat süpüla waa'inrüin shia je tü mojusükat süpüla wayouktüin shia. ¹³ Nnojotsü een sa'aka tü nukumajalakat chi Maleiwakai eekai sunujulaain nuulia. Otta wayakana, wasouktüinjatü aa'u nümüin süpüshua tü waa'inrakat.

Jesucristo, chi sacerdote mülo'ushikai ma'i

¹⁴ Chi wanoujakai anain, nia Jesús chi Nüchonkai Maleiwa, chi sacerdote mülo'ushikai, anashaataakai ma'i, ekerolokai nünainmüin Maleiwa süpüla chain na'ato'u. Anashii müleka wachecherüle waa'in sünain tü wanoula waküjakat achiki sümüin wayuu, süka nüsouktüin Jesús waneepia waa'u nümüin Maleiwa. ¹⁵ Süka matsüin waa'in sünain anoujaa, che'ojaasü wamüin akaaliijünäa waainjinneepa kasa mojusü, süpüla nnojoliinjanain kaainjalain. Nieechi Jesús amüliajaka waya saa'u nülätirüitpain süpüshua tü oo'ulakünaakat aa'in süka kasa mojusü, saa'u wayuüin nia maa aka waya. Otta müshia niakai süka maainjalain, alana'aleeshia nuulia chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana sümaiwa paala. ¹⁶ Je sükajee tia, anakaja müleka warütkaale nünainmüin chi Maleiwakai süpüla nükaaliijünjanain waya. Nnojo kaa'in waya neema, süka nümüliajeein waya. Je sünainjee na'anasia, nükaaliijeeena waya so'u tü ka'i wachuntakat o'u nümüin.

5

¹ Soto jaa'in nakuaippa na watuushikana paala sümaiwa. Na sacerdote judiokana, naneeküin waneeshia wayuu na'akajee süpüla laülaainjachin napüleerua. Aneekünüshi nia süpüla niain a'yataainjachin nümüin Maleiwa süpüla asouktaa saa'u tü wayuukolüirua, süpüla naapawalinjatüin nümüin chi Maleiwakai tü kasa anasü saapakat wayuu sünain saapüin analu'ut nümüin, je süpüla naapüinjatüin nümüin tü sümü'ünüin ouktakat saa'u saainjala tü wayuukolüirua. ² Je chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana, saa'u müin aka nia saa'in wayuu süpüshua, nnojoiyaaje maainjalain. Nuuntüin kamanein nia sümüin tü wayuu eekai saa'inrüin wane kasa mojusü eekai matüjaajuuin saa'u sünain mojuin tü saa'inrakat. ³ Je saa'u nnojolin maainjalain nia, süpüla naapüinjatüin tü sümü'ünüinkat wayuu nümüin chi Maleiwakai saa'u saainjala, asülaajünjachi niaka'iya saa'u naainjala.

⁴ Chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana, makai aka naa'in Aarón sümaiwa paala, nnojoiishi aneekajiraain nümüiwa. Nnojoiishi kojotshin ne'e süpüla tüü süka nücheküin naa'in süpüleerua. Nia

keenakajalaka chi Maleiwakai. ⁵ Múshia Cristo, nnojoshi anekajiraain nümüiwa súpüla kojutshaataleein ma'i nia sünain niain chi sacerdoté mülo'ushikai. Nnojotsü naa'inkajatuin nümüiwa. Nia keenakajalaka chi Maleiwakai, maa aka nii'iyatuin paala sünain niain Nüchoin, maa aka tü nümakat nümüin:

“Pia Tachonka'aya.

Súpüla ka'i tüü, te'itaain pia su'upala wayuu súpüshua'a súpüla puluwataainjachin saa'u süka piain Tachoin”.

⁶ Nüneeküin Cristo sünain nümüin:

“Teenaküin pia súpüla piainjachin sacerdoté waneepia súpüla ka'ikat súpüshua

maa aka nukuaippa Melquisedec”.

⁷ Kataiwa'aya no'u Jesús yaa mmolu'u, achuntapü'ushi nümüin Maleiwa sünain ni'yalajüin sümaa emetuluin nünüiki shii'iree nükaaliijin nia su'utpünaa tü müliaa ni'rüinjatkat naapapa nukuaippa sünain ouktaa. Je shiimüin sünain nükaaliijin, süka juüjüüin nia nümüin chi Maleiwakai otta kojutuin nia nütüma. ⁸ Cristo, ja'itaichi niain chi Nüchonkai Maleiwa, nütüjüunya ne'e oonowaa sümaa nünüiki chi Nüshikai sükajee tü müliaa ni'rakat. ⁹ Je niainjachi Jesús chi otte'erüinjachikai súpüla ka'ikat súpüshua tü wayuu onookat sümaa nünüiki. Nuuntuin nu'tte'erüin wayuu sükajee kettaaipain súpüshua tü kee'ireekat naa'in chi Maleiwakai nümüin, ¹⁰ je sükajee e'itaashin nia nütüma chi Maleiwakai súpüla niainjachin sacerdoté mülo'ushikai maa aka naa'in Melquisedec.

Achiajaanaa suulia oo'ulawaa suulia anoujaa

¹¹ Je joolu'u, taküjeein ma'i jümüin soo'omüin nüchiki Cristo sünain niain sacerdoté mülo'ushikai. Otta süka sukulajaain ma'i jaa'in sünain tü ekirajünakat anain jia, isasü tachiki tee'iyatuin shia jümüin maa'ulu yaa. ¹² Kaka'iyaina ma'i jia sünain jütüjaain naa'u Jesús. ¿Jamüshii jia nnojoliyüliika'a juuntuin ekirajaa wayuu nünain? Che'ojaayüta'aya ne'e jümüin ekirajünaa waneepia sünain nünüiki Maleiwa, tü ekirajünakat anain jia paala ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa. Müshii aka jia naa'in wane jo'uu sünain ekajinnaa süchira nii süka isayüliain nüchiki ekaa eküülü ka'üsü. ¹³ Mayaawatünyüliita'aya jia saa'u tü ekirajünakat anain jia soo'opünaa tü anasukat súpüla jaa'inrüinjatuin shia je tü mojusukat súpüla jiyouktüinjatuin shia. Nnojotsü jiyaawata aa'u, süka shukulain ma'i jia sünain ashataa. ¹⁴ ¿Jaralii yapaka ja'aka súpüla nashatüinjatuin tü tekirajeekat anain jia joolu'u? Nia chi eekai laülaain naa'in sünain anoujaa, süka eenja'a ne'e naa'in waneepia sünain tü anasukat súpüla naa'inrüinjatuin shia je sünain tü mojusukat súpüla niyouktüinjatuin shia.

6

¹⁻³ Je joolu'u, súpüla jülaüle'erüinjatuin jaa'in sünain anoujaa, anakaja müleka nnojorule shiain jülüjain jaa'in ne'e waneepia tü nüchikikat Cristo ekirajünakat anain paala jia ju'ttaiwa'aya sünain anoujaa. Ekirajünapü'üshii jia sünain oo'ulawaa suulia tü kasa mojusü ouktak atüma wayuu, sünain tü anoujaakat, sünain tü woutiisaakat, sünain e'itawaa ajapüü saa'u wayuu, je sünain süso'iraainjatuin saa'in wayuu ouktüsü. Je ekirajünapü'üshii jia sünain kasalajaneerüin sümüin wayuu saainjala sümaa müliainjatuin shia súpüla ka'ikat súpüshua. Anashii tekirajüle jia joolu'u sünain tü jeketkat. Shia taa'inreetka müleka nücheküle chi Maleiwakai tapüleerua. Je müleka jüshatüle tü jeketkat, koo'omüinjeerü jümüin jiyaawatüin saa'u tü ekirajünakat anain jia paala.

4⁶ Chi eekai niyouktüin tü shiimain ekirajünakat anain nia, mayaasüje ee'iyatünün nümüin paala kasa anasü nütüma Maleiwa, müiria nnojolün jülüjain naa'in süpüla nünoujainjachin sünnain. Müichia moo'ulaain nia suulia kaainjalaa, mayaashije ekirajünün paala nütüma chi Naa'inkai Maleiwa, ja'itairü niyaawatapü'ün saa'u tü kasa anasü süküjakat nünüiki Maleiwa nümüin, tü kasa anasü naa'inrüinjatkat so'uweena wane ka'i chi Maleiwa Pülashikai. Je sükajee ayatün nia sünnain kaainjalaa, nnojoi ja mmata o'tte'erruushin nütüma Maleiwa. Mojutsa Cristo nütüma su'upala wayuu süpüshua, maa aka paala natüma na jutuushikana wanaa sümaa nakacherün nia sünnain tü kuruusakat süpüla no'utün naa'in.

7 Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in sünnain tü shiimainkat ekirajünakat anain, naa'inrüin kasa anasü. Müshi aka nia saa'in wane yüüja eere süsotün tü apünajuushikat kouyasepa tü mmakat. Je chi Maleiwakai, ayateechi a'itirün juya saa'u türa yüüjakat süpüla koo'omünjatün tü apünajuushikat. 8 Otta chi eekai niyouktün tü shiimainkat ekirajünakat anain nia, naa'inrüin wainma kasa mojusü. Müshi aka nia saa'in wane yüüja eere süsotün ne'e mojuui keimsesü, mayaasüje a'itün juya saa'u. Nnojotsü kasain saamün sümün wayuu türa yüüjakat. Süchikijee kaka'iya sa'atapünün, mojeerü sünüiki tü wayuukolüirua sümün tü yüüjakat sünnain sa'ajeerün shia.

9 Mayaasüje taküjaitpain jümüin süchiki wayuu ayouktakat tü shiimainkat, tatüjaa aa'uchi jia aishiikana tapüla sünnain jaa'inreerün tü kasa anasükat süka shiimün sünnain ju'tte'ennün. 10 Süka naa'inrüin chi Maleiwakai tü kasa anasükat waneepia sümün wayuu, tatüjaa aa'uchi nia sünnain nnojoleerün motün naa'in tü kasa anasü jaa'inrakat jii'iyatakat aka nümüin tü naalikat jüpüla. Sotüshii jia naa'in sünnain jiyataain paala je sünnain ayatün jia a'yataain sünnain akaalinjaa tü nüchooinkalüirua. 11 Je joolu'u, tü kee'ireekat taa'in jüpüleerua, shia tü ayatünjanain jia sünnain jaa'inrüin wane'ewai jukua tü anasükat sümün wayuu süka süpüshua jaa'in. Müleka juu'ulaküle tia süpüla ka'ikat süpüshua kataiwa'aya jo'u, naaperü chi Maleiwakai jümüin so'uweena wane ka'i süpüshua tü kasa anasü ja'atapajakat. 12 Anakaja'a müleka jüshatüle nakuaiippa na wayuu achechetkana naa'in sünnain anoujaa sümaiwa paala. Müleka nnojorüle sukulajaain jaa'in sünnain tü aluwataanakat anain jia, meena aka jia naa'in sünnain jüchecherün jaa'in sünnain ja'atapajün tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai jümüin saa'u pansaain nünüiki jümüin.

Shiimün sünnain pansaain nünüiki Maleiwa waneepia

13-14 Soto jaa'in tü nüküjakat chi Maleiwakai nümüin Abraham chi watuushikai paala sümaiwa sünnain maa nümüin: "Kamaneweechi ma'i taya pümüin. Watteerü saalin puu'uliwo'u tatüma. Pansaasü tanüiki waneepia, süka tayain Maleiwain. Nnojotsü che'ojaain tamün wane wayuu süpüla 'Shiimün nünüiki' süpüla sümün tamün, süka matüjain taya aküjaa alawaa". 15 Süpüshua tü nüküjakat achiki chi Maleiwakai nümüin Abraham sünnain pansaain nünüiki nümüin, aapünüsü nümüin süka shiimün ma'i tü aküjünakat nümüin, je na'atapajün shia.

16 Je wayuu, müleka süküjüle süchiki saa'inrüinjatün wane kasa, che'ojaasü wane wayuu sümün atüjaainjatkat saa'u tü sümakat. Maa aka nüchechajaale saa'u nünüiki, nnojoleerü ein a'ülüjaajirawaa saa'ujee tia. Aluwataaneechia ne'e nia sünnain naa'inrüinjatün tü nümkakat paala su'upala wayuu. 17 Je chi Maleiwakai, süka nüchekün süpüleerua sütüjaainjatün naa'u wayuu sünnain nikeraajün tü naa'inrüinjattüjütkaalia paala, nii'iyatün sümün sünnain pansaain nünüiki je sünnain naa'inrüinjatün tü nümkakat süka niain Maleiwain.

¹⁸ Süka pansaain nünüiki waneepia, nnojoluja'a alawaain tü nūmakat. Je süka niain Maleiwain sūpūla ka'ikat sūpūshua, nūkjūjeerū waneepia tü šiimainkat. Je naa'inrūin tü nūmakat sūpūla nūchecherūinjatūin waa'in sūnain anoujaa su'unnaa tü mūliaa we'rakat. Je watūjaa aa'ut sūnain naa'inreerūin chi Maleiwakai tü nūmakat wamūin. Pansaasū nünüiki wamūin, je matūjainsai nia akūjaa alawaa. ¹⁹⁻²⁰ Je sūkajee tia, watūjaa aa'uchi nia sūnain nūikkale'erūin nikii sūpūla tü wamakat nūmūin. Maa aka tü kachueera ajapulu'ujjakat anua, akaajaa nünüiki Maleiwa sūnain sajpapulu'uinjatūin waa'in. Ja'itaichi chain chi Maleiwakai iipūnaa, nnojoshi wattain woulia. Mūichia nnojolin anujulaain nia woulia, süka nu'unūichipain Jesús nūmūlatu'umūin sūpūla nūsouktūinjachin nūmūin waa'u, maa aka chi laūlaashikai napūleerua na sacerdote judiokana paala sulu'u tü a'waa'jūleekat chi Maleiwakai sūnain nikerolūin nūnainmūin waneemūin sa'ata tü kuluulu sūtaūjjakat tü paūkat. Nia Jesús chi sacerdote mūlo'ushikai sūpūla ka'ikat sūpūshua maa aka naa'in Melquisedec sūnain ni'yataain nūmūin Maleiwa.

7

E'itaushi Melquisedec nütūma Maleiwa

¹ Otta mūshia Melquisedec, nia aluwataashika paala sūmaiwa saa'u wayuu sulu'u tü pueolo kanūliakat Salem, nia wane sacerdote e'itaashikai nütūma chi Maleiwa Miyo'ushikai ma'i. Soto jaa'in wanaa sūmaa nūntiraain nūmaa chi watuushikai Abraham wanaa sūmaa nūle'ejūin Abraham sūchikijee nūkanajūin tü wane laūlaayūsūkalūirua. Nūchuntakalaka Melquisedec nūmūin chi Maleiwakai naa'u sūpūla naapūinjatūin na'anasia nūmūin. ² Otta mūshia Abraham, asūlajūshi nūmūin Melquisedec polo'owai sūnainjee tü polookot shikii sūpūshi tü nūsitkat sūnainjee atkawaa. Otta mūsia tü anūliee "Melquisedec" makat, "naa'inrūin tü anasūkat sūnain aluwatawaa" malu'ut. Je sūnūlia tü pueulokat "Salem" makat, "jimatusū tü mmakat eere nuluwataain" malu'ut. ³ Nnojotsū watūjāain aa'u nūchiki nūshi, sūchiki nii, sūchiki nutuushinuu, nūchiki sūnain jemeishin, otta nūchiki sūnain ouktūin. Shia'ala watūjaaka aa'u tü nūchikikat sūnain sacerdotein nia, maa aka nūkuaiippa chi Nūchonkai Maleiwa sūnain sacerdotein sūpūla ka'ikat sūpūshua.

⁴ Jirakaa sūmūin nukuaiippa Melquisedec sūnain kojutuleein ma'i nia. Watūjaa aa'ut sūnain kojutūin ma'i nia nütūma chi wekiishikai Abraham, süka nūsūlajūin nūmūin sūpūshi tü nūsitkat sūnainjee atkawaa, wane poloo sūnainjee poloo shikii. ⁵ Je na'aka na Levíkana e'iruku, wane nuu'uliwo'ukalūirua Abraham, eeshii eekai na'yataain sūnain sacerdotein. Saashin tü nūshajakat paala Moisés, achekūsū akotchajūnajatūin sūpūshi suwashirūin tü wayuukolūirua, tü polookot sūnainjee poloo shikii, natūma na sacerdote Levíkana nama'anajee na nawalayuukana, mayaashijje'e nūchooin naya Abraham napūshua. ⁶ Je Melquisedec, mayaainje nnojolūin Levīn ni'iruku, asūlajūshi Abraham nūmūin tü polookot sūnainjee poloo shikii. Je Abraham, mayaashijje kojutūin nia nütūma Maleiwa sūmaa aashajaanapū'ūin amaa nia nütūma sūnain pansaain nünüiki Maleiwakai nūmūin, watūjaa aa'uchi sūnain niain alana'aleein Melquisedec sūnain kojutūin nuulia, süka niain achuntūin shii'iree naapūinjatūin chi Maleiwakai na'anasia nūmūin Abraham. ⁷ Šhiimūin sūnain alana'aleein nūpūlain chi achuntakai nuulia chi achuntūnakai aa'u. ⁸ Na wayuu sacerdote Levíkana okotchajapū'ūkana

süpüshi suwashirüin wayuu, antüsü ouktaa namüin maa aka sümüin wayuu süpüshua. Otta müshia Melquisedec, mayaashije müin aka saa'in nakuaippa na Levíkana sünain aapünaa amüin süpüshi suwashirüin wayuu, aküjünüsü nüchiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain katayüliain no'u.

9-10 Na sacerdote Levíkana, naya okotchojülüika süpüshi suwashirüin tü wayuukolüirua. Mayaashijee'e nnojoliin jemelin na Levíkana nuu'uliwo'ukana Abraham wanaa sümäa nüstülaajúin süpüshi tü nuwashirüinkat nümüin Melquisedec, müshii aka eejanakai naya sünain astülaajaa nümüin wanaa nümaa chi natuushikai.

Jesucristo, müshi aka naa'in Melquisedec

11 Saashin tü ashajünakat nütüma Moisés, acheküshii naneekününjanain na sacerdote judiökana na'akajee na nuu'uliwo'ukana Aarón, na Levíkana. Otta nayakana, süka isain nountüin naa'inrüin süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai, aneekünüchipa joolu'u wane sacerdote müin aka naa'in Melquisedec. Je watüjaa aa'uchi Melquisedec sünain nnojolin nuu'uliwo'uin nia Aarón. 12 Je joolu'u, sünainjee su'wanajaaitpain nakuaippa na sacerdote judiökana, ee'iranaajaanünjatü joolu'u wapüleerua tü aluwataanakat anain waya. 13-14 Chi taküjakai achiki, nia chi Wasenyotsekai. Je we'raajúin nia sünain nuu'uliwo'uin Judá. Naatajatü ni'iruku noulia na sacerdote Levíkana. Nnojoshi aashajaain Moisés süchiki naneekününjanain na nuu'uliwo'ukana Judá sünain sacerdoteinjanain naya. Je nnojotsü eepü'üin na'akajee nuu'uliwo'u Judá eekai na'yataapü'üin nümüin Maleiwa sünain sacerdotein. 15 Shiimüin sünain niweetüichipain chi Wasenyotsekai sünain niain wane sacerdote maa aka naa'in Melquisedec. 16 Tü aneekünaka anainjee nia süpüla sacerdotein, nnojotsü sükajeejatüin nayain sacerdotein na nutuushinuukana, shia sünainjee matüjüin nia ouktaa. 17 Maa aka tü ashajünakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

“Teenaküin pia süpüla piainjachin sacerdote waneepia süpüla ka'ikat süpüshua
maa aka nukuaippa Melquisedec”.

18-19 Nnojotpü'üsü akaaliijünün wayuu sütüma tü nuluwataakat anain Moisés süpüla suuntüin tü wayuukolüirua tü nüchekakat chi Maleiwakai süpüleerua. Mayaasüje noo'ulaküin shia, ayatshi'iya mekettaajuuin namüin tü naa'inreekat chi Maleiwakai. Otta wayakana, alana'aleesia ma'i sünain anain tü wa'atapajakat, süka jutatüitpain wapüleerua süpüla warütkaainjanain nünainmüin Maleiwa.

20-21 Je wane kasa anasya: Wanaa sümäa nüneekünün Jesús, pansaasü nünüiki chi Maleiwakai nümüin:

“Shiima'inya ma'i tanüiki pümüin süka Maleiwain taya.

Taneeküin pia süpüla piainjachin sacerdote waneepia tamüin süpüla ka'ikat süpüshua.

Je süka tayain Maleiwa,
nnojoleerü ta'wanajaain tanüiki”,

müshi nia nümüin. Otta na sacerdote Levíkana, nnojotsü majatüin nünüiki chi Maleiwakai namüin. 22 Saa'u pansaain nünüiki chi Maleiwakai nümüin chi Nüchonkai, watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain shimüin sünain nikeraajúinjatüin wapüla süpüshua tü nümakat wamüin, tü pütchi jeket e'itaanakat nütüma sünain pansaain. Alana'aleesia ma'i

tü nümakat chi Maleiwakai wamüin joolu'u suulia tü nümakat paala sümאיwa namüin na watuushikana. Je shiimüin ma'i sünain nükaaliijain waya Jesucristo süpüla waa'inrüinjatüin tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua.

²³ Wainma ma'i tü sacerdotē judiokalüürua sümאיwa. Nnojishii ayatüin naya waneepia sünain sacerdotēin süka ouktawalin naya. Ouktapa wane, aneekünüshi wane nii'irakaya. ²⁴ Alu'usa Jesús, kato'uchi süpüla ka'ikat süpüshua süka matüjüin ouktaa nia. Kapüleeejetkalaka aneekünüin wane nii'iraka süpüla sacerdotēin. ²⁵ Süka nnojoleechin nuu'ulaain suulia sacerdotēin nia, asoukteechi waneepia nümüin chi Maleiwakai saa'u tü wayuukolüürua arütkaakat nünainmüin Maleiwa sünainjee nūsouktüin saa'u. Je süka katüin no'u süpüla ka'ikat süpüshua, nuuntüin nu'tte'erüin tü wayuukolüürua süpüla katünjatüin so'uya süpüla ka'ikat süpüshua.

²⁶ Je Jesús, sükajee niain chi sacerdotē mülo'ushikai, nükaaliijain waya waneepia sünain süpüshua tü che'ojaakat wamüin. Talatashaatasü naa'in chi Maleiwakai nümaa, süka lotüin nukuaippa sümaa maa'injalain nu'upala. Akataluushi nia noulia na wayuu kaainjaraliikana kepiakana yaa mmolu'u. Je eeshi nia joolu'u nümaa Maleiwa chaa iipünaa sümaa kojutüin ma'i nia nütüma. ²⁷ Jesús, nnojoshi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua na sacerdotē judiokana. O'utapü'üshi nia saa'in mürit waneepia nümüin chi Maleiwakai saa'u naainjala niakai palajana, je süchikijee, saa'u saainjala tü wayuukolüürua. Otta münshia Jesús, wwatua ne'e aapajiraashi nikii süpüla ouktaa saa'u saainjala wayuu. Kettaaitpa shia. Nnojotsü che'ojaain nümüin nuu'ulaküin nüchikua. ²⁸ Saashin tü nuluwataakat anain Moisés, aneekünawaisü wayuu süpüla laülaainjatüin napüleerua na sacerdotekana. Otta sa'aka wayuu süpüshua, nnojotsü ein eekai katsüin saa'in waneepia sünain anoujaa süpüla a'yatawaakat tia. Otta chi nüneekakai chi Maleiwakai mapa süchikijee nükalia Moisés sünain pansaain nünüiki nümüin, nia'a ne'e chi Nüchonkai, süka niain atüjain waneepia süpüleerua naa'inrüin süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai.

8

Nikeraajüin Jesús tü pütchi jeket ni'itaakat Maleiwa

¹ Otta Jesús, chi sacerdotē mülo'ushikai, nia tashajaka achiki jümüin sünain nu'unüin chaa iipünaamüin eere nuluwataain chi Maleiwa Pülashikai süpüla joyotoo na'ato'u nikialu'ujee sünain kojutüin ma'i nia nütüma je süpüla asouktaa waa'u waneepia nümüin. ² Nia a'yataaka nümüin chi Maleiwakai maa'ulu yaa sünain sacerdotēin sulu'u tü a'waajüleekat. Tü a'waajülee chakat iipünaa, lotüsü ma'i sukuaippa. Nia ke'inaajalaka Maleiwa, nnojotsü sükumajalain wayuu maa aka saa'in tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na judiokana.

³ Je chi laülaakai napüleerua na sacerdotē judiokana, aneekünüshi süpüla naapawalinjatüin nümüin Maleiwa tü kasa anasü saapakat wayuu sünain saapüin analu'ut nümüin je tü sümü'ünüin ouktajakat saa'u saainjala. Akaaja'a Jesús nüneekünaiwa'aya sünain sacerdotēin, che'ojaasü naapüninatüin kasa nümüin chi Maleiwakai. ⁴ Je müleka yaaleje Jesús waa'aka yaa mmolu'u, nnojishije aneekünüin nia süpüla sacerdotēin, süka einapain na aneekünakana süpüla. Je saashin tü nuluwataakat anain Moisés, nayainjana nayakana asülajaka nümüin Maleiwa tü kasa anasü saapakat wayuu. ⁵ Je tü a'waajüleekat yaa mmolu'u eere ni'yataain chi sacerdotē judiokai, ja'itairü meemain aka saa'in tü a'waajülee iipünaakat,

nnojotsü shiain. Su'uyaakua ne'e. Je süpüla shiainjatüin su'uyaakua tü ipünaajatkat, münüshi Moisés nütüma chi Maleiwakai süpülapünaa naainjain tü a'waajüleekat paala sümaiwa: "Jalia paa'inra ma'i shia maa aka saa'in sukuaippa tü tee'iyatakat paala pümüin saa'u tü uuchikat".
 6 Je jiakana joolu'u, nnojo motüin jaa'in süna'in sülna'aleein süna'in anain tü naa'inrakat chi Maleiwakai wamüin nükajee Jesús suulia tü naa'inrakat paala namüin na watuushinuukana. Shiimüin süna'in nikeraajüinjatüin Jesús wapüla süpüshua tü nümakat chi Maleiwakai wamüin, tü pütchi jeket e'itaanakat nütüma süna'in pansaain nünüiki. Je maa aka sülna'aleein süna'in anain tü nümakat chi Maleiwakai wamüin suulia tü nümakat namüin na watuushinuukana, müsia tü ni'yataakat anain Jesús nümüin Maleiwa süna'in alana'aleein suulia tü na'yataakat anain na sacerdote judiökana.

7 Mayaasüje'e ni'itaalain chi Maleiwakai tü pütchi nümakat namüin na watuushinuukana süna'in pansaain nünüiki namüin, isasü nachiki naa'inrüin süpüshua tü nuluwataakat anain. Je sükajee tia, acheküsü ni'itaainjatüin wapüla wane pütchi jeket saa'ujee pansaain nünüiki wamüin.

8 Saa'u nnojolüin noo'ulaweein na wayuukana suulia naainjala, asouktüshi chi Maleiwakai süna'in aküjaa süchiki tia pütchi jeketkat, süna'in maa:

"Je so'uweena wane ka'i,

te'itaajeerü napüla na wayuu Israelkana oo'ulaka na Judákana wane pütchi jeket sümaa pansaajeerüin tanüiki namüin.

9 Nnojoleerü müin aka saa'in tü pütchi te'itaakat paala napüla na natuushinuukana tojuittiraiwa'aya naya chajee Egiptojee. Too'ulaa'in naya, süka moonoo'in sümaa tanüiki.

10 ¿Otta kaseerü saa'inraka namüin tü pütchi jeket te'itaainjatkat tayakai chi Maleiwakai süpüla tü wayuu Israelkalüirua?

Kee'ireweerü sulu'u jülüjain naa'in tü taluwataakat anain so'uweena tia,

süka takaaliijeenain naya.

Je süna'in Namaleiwasein taya,

tayeichi na'waajaka waneepia süka taa'inmajeenain naya meinshi.

11 Nnojoleerü che'ojaain namüin nekirajiraain tachiki süna'in 'Anakaja jüshatüle nüchiki chi Maleiwakai' namajiraain, süka shi'raajeedin taya wayuu süpüshua, makai aka chira eekai washirüin je chira eekai mojuin.

12 Tamüliajeena naya ja'itaina kaainjaraliin, je müiria nnojolüin sotüin taa'in süpüshua tü kasa mojusü naa'inrakat".

13 Je süka tü "pütchi jeket" nümakat chi Maleiwakai, watüjaaitpa aa'u süna'in nnojolüitpain kasain anain apüla tü pütchi ni'itaakat paala napüla na wayuu judiökana. Je tü kasa eekai nnojolüitpain kasain saamüin nümüin, amoukterü maalü.

9

Tü nakuaippapü'ükat na judiökana süna'in a'waajaa Maleiwa

1 Je sa'aka tü pütchi e'itaanakat paala nütüma chi Maleiwakai napüla na wayuu judiökana, aküjünüsü namüin jamüinjatüin sukuaippa tü a'waajülee nakumajüinjatkat yaa mmolu'u, je jamüinjatüin nakuaippa

sünain a'waajaa chi Maleiwakai. ²⁻³ Je sulu'u tü a'waajüleekat, tü akumajünapü'ukat natüma, kataüjasü wane kuluulu süpüla akatalaa pasanainpünaa. Je sünülia tü palajatkat paü eere nikerolüin palajana chi sacerdote judiokai, "Nü'ütpa'a Maleiwa" münüsü. Je yaa sulu'u, eesü wane rampara aküjünakat achiki paala nütüma Maleiwa oo'ulaka müsia wane meesa e'itaanakat aa'u tü pan a'waajiakat Maleiwa. Shiasa tü paü shiinalu'usukat, "Nümülatu'u Maleiwa" münüsü. ⁴ Je yaa sulu'u tü paükat, eesü wane a'ajülee wunu'u jemeta eejoot, o'oojiruushi süka ooro. Eesü wane juraskeerü süpüla sotüinjatüin naa'in wanaa sümaa ni'itaan paala chi Maleiwakai tü pütchikat namüin. Oorole'eya sütoutajee. Je sulu'u tü juraskeetkat, eeshi wane pachiishichon oorole'eya kalu'ukai süpüshi tü eküülü kanüliakat "maná" münüin nekakat paala na natu-ushikana. Eesü tü nuwaraaratsekat Aarón awü'itkat paala sümaa julaa. Je eesü tü piamasukat ipa makat aka saa'in taapüla ashajünakat anain paala tü pütchi e'itaanakat nütüma Maleiwa napüla. ⁵ Je yaa saa'ujee tü juraskeetkat, eesü nayaakua wane kasa eekai katünain. Wayawayatsü tü natünakat saa'u shirouse tü juraskeetkat eepü'üle sütülüittinnapü'üin süsha tü mürit o'utinnapü'ukat aa'in süpüla sülatinnünjatüin saainjala wayuu. E'itaanüsü tü shiyaakuakat suulia motüin naa'in na wayuukana sünain ein chi Maleiwakai namaa. Keraasü joolu'u süchiki tü kasa yaakat sulu'u tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na judiokana.

⁶ Keraapa tü a'waajüleekat sümaa tü korolokot sulu'u, ekerotpü'üshi chi sacerdoté judiokai weinshi sulu'umüin tü palajatkat ne'e paü süpüla ni'yataainjachin nümüin Maleiwa. ⁷ Otta sulu'umüin tü paü shiinalu'usukat, nia ne'e ekerotka nümüiwa chi laülaashikai napüleerua na sacerdoté judiokana. Wwatua ne'e nukua süpüla juyakat. Je nikerolapa, alü'üjwalinjachi süsha mürit o'utinnakat aa'in süpüla naapüin nümüin Maleiwa saa'u naainjala inkai je saa'u aainjalaa nnojotkat natüjaain aa'u na wayuukana sünain mojuin. ⁸ Nüso'irüin joolu'u waa'in chi Naa'inkai Maleiwa sünain nnojoliin nountüin ekeroloo na wayuukana chamüin nünainmüin chi Maleiwakai sulu'u tü a'waajüleekat chakat iipünaa, sükajee ayatüin tü a'waajüleekat yaa mmolu'u.

⁹ Müleka jülüjüle waa'in sukuaippa tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na judiokana je tü naa'innrakat chi sacerdoté aapüikai yaa sulu'u, shia ne'e kayaakuaka tü kasa ekirajünakat anain waya maa'ulu yaa. Shii'yatüin wamüin sünain nnojolüin kasain anain apüla nümüin chi aapüikai tü nasülajakat na wayuukana nümüin chi Maleiwakai süpüla anainjatüin naa'in inkai oo'ulaka naa'in na wayuukana nümaa Maleiwa. ¹⁰ Aluwataanüshii ne'e naya sünain jamüinjatüin nakuaippa sünain tü ekawaakat je tü asawaakat je tü o'lojowaakat ajapüü. Nnojotsü sükaaliijain naya süpüla wuleinjatüin tü naa'inkat nu'upala Maleiwa. Aluwataanüshii naya sünain kasa eekai müin aka tia süma'inru'u naapüin chi Maleiwakai namüin tü pütchi jeket e'itaaneetkat napüla.

Alana'aleesia ma'i tü nüshakat Cristo suulia tü süshakat mürit

¹¹ Otta müsia joolu'u, jeketüitpa süpüshua. Eweetüshi Cristo sünain niainjachin chi sacerdoté mülo'ushikai süpüla naapüinjatüin wamüin wulee aa'in nu'upala Maleiwa süpüla jutatüin waa'in ja'itaina kaain-jaraliin waya. Ekerotkushi nia sulu'umüin tü a'waajüleekat cha'aya iipünaa, tü nnojotkat sukumalain wayuu. Alana'aleesia ma'i shia sünain anasüin suulia tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na jutuushikana, tü akumajuushikat ne'e sütüma wayuu süpüla motso'o. ¹² Cristo, nnojoiishi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua na sacerdoté judiokana

ekerolopü'ükai juya'wai sulu'umüin tü paü shiinalu'usükat, "Nümülatu'u Maleiwa" münakat. Wwatua ne'e nikerolüin Cristo sulu'umüin tü a'waajüleekat cha'aya iipünaa. Je tü isha naapakat nümüin chi Maleiwakai, nnojotsü nüshain kaa'ula tooo, nnojotsü nüshain wane paa'achon, maa aka tü naapawaitkat chi sacerdoté judiökai paala. Shia naapaka nüsha niakai. Je amülapa nüsha sünain ouktüin nia, nuuntüin taashin waya nütüma suulia waainjala. Müina'aya waya nnojoliin süsalain waainjala nütüma Maleiwa. ¹³ Chi sacerdoté judiökai, nütülüittitpü'üin naa'u na wayuu yarüttakana akuaippa nu'upala Maleiwa nüsha wane kaa'ula tooo, nüsha wane paa'a tooo, otta wane wüin ka'akasü süpali'ise wane paa'achon, süpüla anouktaa nakuaippa süpülapünaa narütkaainjatüin tü a'waajüleekat. ¹⁴ Otta müshia Cristo, sünain naa'inrüin waneepia tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua, je sünain katsüin naa'in nütüma chi Naa'inkai matüjainkai ouktaa, aapajiraashi nikii süpüla ouktaa nümüin chi Maleiwakai. Maa aka nakaalinjünapü'üin na watuushikana süka süsha mürüt ne'e süpüla sünouktaain nakuaippa, alana'aleeshi'iyaa ma'i sünain anain waya sütüma nüsha Cristo amülakat waa'ujee. Je sünainjee ouktüin nia saa'u waainjala, nuuntüin naapüin wamüin jutataa aa'in ja'itaina kaainjaraliin waya, tü nnojotkat aapünüin namüin na watuushikana soo'opünaa süpüshua tü naa'inrakat. Je süka wuleitpain waa'in, acheküshii way'yataain waneepia nümüin chi Maleiwa katakai atüma wo'u.

¹⁵ Nünainjee Cristo, ni'itaain chi Maleiwakai wane pütchi jeket wapüla waya ounejuushikana, süpüla naapüinjatüin wamüin süpüshua tü nüküjakat achiki paala wamüin sümaa pansaain nünüiki, tü kasa anasü wama'aneetkat süpüla ka'ikat süpüshua. Akaajaa na watuushi e'itaanakana apüla paala tü palajotkat pütchikat nütüma Maleiwa, mayaa'inje kaainjalain naya sünainjee moonoo'in sümaa tia, taashiinapa naya joolu'u suulia naainjala süka ouktüichipain Cristo.

¹⁶ Maa aka sukuaippa sütüma wayuu sünain karalouktalu'uin süchiki jaralüinjatüin aapünüin amüin tü nükorolokot wane wayuu ouktapa nia, nnojoliwa'aya ouktüin chi wayuukai, nnojotsü aapünüin tü korolokot. ¹⁷ Otta nütüjaanapa aa'u sünain ouktüin nia, ekeraajüsü süpüla sünoujünüin tü ashajuushikat. Aapüna münüsia tü korolokot. ¹⁸ Müsia aka tü pütchi e'itaashikat paala nütüma Maleiwa napüla na watuushikana. Ekeraajüsü shia amülapa süsha wane mürüt. Nnojoliwa'aya sütülüittinnüin isha, nnojotsü kettaain tü pütchikat. ¹⁹ Soto jaa'in tü naa'inrapü'ukat Moisés. Süchikijee nüso'irüin naa'in na watuushikana sünain süpüshua tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai, tü ashajünakat paala nütüma Moisés sulu'u karaloukta, naapaakalaka wane sütüna wunu'u kanüliakat "hisopo" ke'ichiru'usü soi anneerü ishotot. Je süka tüü, nütülüittirakalaka isha paliraasü sümaa wüin, nüsha wane paa'a oo'ulaka nüsha wane kaa'ula, saa'u tü karalouktakat oo'ulaka saa'u tü wayuukolüirua süpüshua, ²⁰ sünain nümüin namüin: "Anuu tü isha shikeraajakat atüma tü pütchi ni'itaakat jüpüla chi Maleiwakai, tü nuluwataakat anain jia süpüla joonoo'injanain sümaa". ²¹ Je müsia aka sukuaippa nütüma sünain nütülüittirüin tü ishakat saa'u tü a'waajüleekat oo'ulaka saa'u süpüshua tü korolokolüirua yaakat sulu'u, tü ni'yataakat aka nümüin chi Maleiwakai. ²² Saashin tü ashajuushi aluwataanakat anain na watuushi judiökana nütüma Maleiwa, alatinnüsü saainjala tü wayuukolüirua müleka sütülüittinnüin süsha mürüt naa'u. Nnojoliwa'aya ouktüin wane mürüt sümaa sütülüittinnüin süsha naa'u, nnojotsü alatinnüin naainjala.

²³ Saa'u shiyaakuain ne'e shia tü a'waajülee chakat iipünaa, che'ojaawaisü uleinjatüin shia sükajee su'utinnawalin saa'in mürüt süpüla saapünüin tü süshakat nümüin Maleiwa. Otta süpüla tü a'waajülee chakat iipünaa eere chi Maleiwakai, acheküsü aa'innaa kasa eekai alana'aleein süna'in anain suulia. ²⁴ Nnojoshi ekerolüin Cristo sulu'ümüin wane a'waajülee eekai sükumalain wayuu ne'e yaa mmolu'u, sulu'ümüin tü shiyaakua ne'e tü shiimainsü chakat iipünaa. Otta ekerotshi nüma'anamüin chi Maleiwakai chaa iipünaa süpüla asouktaa waa'u waneepia nümüin süpüla nükaaliijain waya. ²⁵ Je Cristo, nnojoshi müin aka naa'in chi laülaashikai napüleerua na sacerdote judiokana ekerolowaikai juya'wai sulu'ümüin tü paü shiinalu'usukat "Nümülatu'u Maleiwa" münakat, süpüla naapawalinjatüin nümüin chi Maleiwakai wane isha nnojotkat nüshain. Nnojotsü kojuyatuain nukua Cristo süna'in ekeroloo nüma'anamüin Maleiwa süna'in aapajirawaa nikii nümüin. ²⁶ Müleka kojuyatualeje naapajiraain nikii, ouktüshije nia wainmatua süchikijee sükumajünüin tü mmakat. Shiaasa joolu'u mapainka pejepa süna'in saja'lajaainjatüin tü ka'ikalüirua süpüshua, antüshi Jesús wainmatua ne'e wa'akamüin süpüla motüinjatüin naa'in waainjala Maleiwa süna'injee aapajiraain nikii Jesús süpüla ouktüin waa'u. Shiairia ne'e, nnojoleechi aapajiraain nikii nüchikua. ²⁷ Maa aka wayuu süpüshua süna'in wwatüainjatüin ouktüin sümaa süsouktüinjateerüin nümüin chi Maleiwakai süchikijee ouktaa, ²⁸ akaajaa Cristo süna'in wwatüainjee naapajiraain nikii süpüla ouktaa, motüinjatka akajee naa'in saainjala wayuu wainma. Shiimüin süna'in nüteechin Cristo nüchikua wa'akamüin. Otta nnojoleechi ale'ejüin nia süpüla nuwalaajüinjachin waainjala nüchikua, alu'ujasa süpüla naapüinjatüin tü o'ttawaakat sümüin süpüshua tü wayuu a'atapajakat süna'in nüntajachin.

10

Cristo, naapajiraain nikii wwatua ne'e süpüla anajiraainjatüin wayuu

¹ Tü nüshajakat Moisés, nnojotsü antiraain sümaa süpüshua tü kasa anasü naapeetkat chi Maleiwakai wamüin waya o'ttaashiikana nütüma Cristo. Sükajee shiyaakuain ne'e tia, maamüinsat shia namüin na wayuu arütkaweekana nüna'inmüin Maleiwa. Nnojotsü suuntuin anajiraain-janain naya nümaa chi Maleiwakai, ja'itairü aapünawalin süsha mürüt juya'wai. ² Müleka anajiraaleje naya sütüma saapünüin tü süshakat mürüt, noo'ulaainje suulia naapüin. Ayatshi'iyaa naya aapüin süka nnojoyüliain süla'ajünüin noulia tü naainjalakat. Müleka shiimüinreje süna'in saakatünüin tü naainjalakat noulia sütüma sütülüittinnüin tü süshakat mürüt, j'amaka'a naya ayataka'a süna'in mojuin naa'in saalii naainjala? ³ Akaajaa sütüma tü naa'inrapü'ukat süna'in naapawalin tü ishakat juya'wai, suso'ira aa'inchii süna'in kaainjaraliin naya, ⁴ süka nnojolüin saakatünüin saainjala wayuu sütüma sütülüittinnüin süsha mürüt.

⁵ Je sükajee shiimüin tüü, pejepa süpüla nüntüinjachin Cristo yaa mmolu'u sa'akamüin wayuu, müshi nia nümüin chi Maleiwakai:

"Tatüjaa aa'uchi pia süna'in piyouktüin
süpüleerua saapünawalin pümüin tü süshakat mürüt.
Shia püchekaka tapüleerua jemeinjachin taya
maa aka sukuaippa wayuu süpüshua
süpüla ouktajachin taya saa'u.

⁶ Nnojotsü shiain talatüin atüma paa'in

tü süshakat mürüt saapakat wayuu saa'u saainjala”.

⁷ Shiasa süchikijee tia, nümakalaka Cristo nümüin:

“Maleiwakalee,

maa aka paala tü tachiki ashajünakat nütüma Moisés,

yapaichipa taya süpüla taa'inrüinjatüin waneepia süpüshua tü kee'ireekat paa'in tapüleerua”.

⁸ Mayaasüje aluwataanüin wayuu paala sütüma tü nüshajakat Moisés sünnain saapawalinjatüin tü kasakat nümüin Maleiwa, nnojotsü nücheküin tia maa'ulu yaa saashin tü nümakat Cristo sümaa sümüin: “Nnojotsü shiain talatüin atüma paa'in tü süshakat mürüt saapakat wayuu saa'u saainjala”. ⁹ Mojutüitpa nümüin Cristo tü saa'inrapü'ukat paala tü judiokalüirua. Nii'iyatüitpa wamüin wane jeketkat shii'iraka süpüla warütkaainjanain nünainmüin Maleiwa. Shia sünnainjee tü naa'inrakat Cristo, maa aka tü nümakat: “Yapaichipa taya süpüla tü püchekakat tapüleerua”. ¹⁰ Je joolu'u, süka naa'inrüitpain Jesucristo süpüshua tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua sünnain aapajirawaa nikii wwatua ne'e süpüla ouktaa waa'u, taashiinapa waya suulia waainjala süpüla warütkaainjanain nünainmüin chi Maleiwakai.

¹¹ Na sacerdote judiokana, sünnain na'yataain nümüin chi Maleiwakai, mayaasüje naapawalin wainmatua tü kasakat nümüin Maleiwa, nnojotsü aakatünüin naainjala na wayuukanairua noulia sütüma. ¹² Otta müshia Cristo, aapajiraashijachi nikii wwatua ne'e süpüla ouktüinjachin saa'u saainjala wayuu. Nnojoleechi aapajiraain nikii nüchikua. Je maa'ulu yaa, ichaa nia joyotüin nikialu'ujee chi Maleiwakai süka kettaaitpain tü ni'yataainkat. ¹³ A'atapajüşhi nia cha'aya iipünaa süma'inru'u sükanajuuinjatüin süpüshua tü nü'ünüükalüirua nütüma Maleiwa. ¹⁴ Sünnainjee naapajiraain nikii Cristo süpüla ouktaa, anajiraainapa nümaa Maleiwa waneepia na wayuu ala'ajaanakana oulia naainjala. Wwatua ne'e naapajiraain nikii süpüla ouktajachin nia.

¹⁵ Je nii'iyatüin wamüin chi Naa'inkai Maleiwa sünnain shiimüin tia. Shia tü nükjajakat achiki Maleiwa sünnain nümüin:

¹⁶ “So'uweena wane ka'i, te'itaaajerü wane pütchi jeket napüla na wayuukana

sümaa pansaaajeerüin tanüiki namüin

süpüla kee'ireinjatüin naa'in waneepia tü taluwataakat anain naya”.

¹⁷ Je nü'iyatüin wamüin wane'eya nümakat Maleiwa:

“Müiria motüin taa'in naainjala”.

¹⁸ Je joolu'u, süka süla'ajaanüitpain waainjala woulia sümaa taashiinapain waya suulia nükejee Cristo, nnojolüitpa che'ojaain wamüin aapaa kasa nümüin Maleiwa saa'u waainjala.

Eme'ennaa aa'in süpüla achecherawaa sünnain anoujaa

¹⁹⁻²⁰ Je joolu'u tawalayuwaa, sünnainjee naapajiraain nikii Jesús süpüla ouktaa saa'u waainjala, taashishii waya süpüla arütkawaa nünainmüin Maleiwa süka jutatüitpain wapüleerua tü wopukat nüma'anamüin, maa aka jutatüin paala nüpüleerua chi sacerdote judiokai süpüla ekerolaa sulu'umüin tü paü shiinalu'usukat kanüliakat “Nümülatu'u Maleiwa”. Süttüsü paala woulia suulia warütkaain nüma'anamüin chi Maleiwakai, maa aka süttüin tü paü shiinalu'ujatkat suulia wayuu sütüma tü kululuu sütaüjiakat. Otta müshia joolu'u, ouktüichipa Cristo süpüla wekerolünjanain nünainmüin Maleiwa süpüla katünjatüin wo'u. ²¹ Je Cristo, chi sacerdote mülo'ushikai, shiimüin sünnain anashaatain, je

niaichipain laulaain wapüleerua wayakana na nüpüshikana chi Maleiwakai. ²² Je sünaainjee süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat Cristo, anakaja warütkaale nünainmüin Maleiwa sümaa nnojolün japülüwain waya sünaain anoujaa nünain, nnojotsü piamaainjatün waa'in. Taashinapa waya süpüla warütkaainjanain nünainmüin, süka shiimüin su'lojoonün waainjala woulia sükajee ouktün Cristo waa'u, suulia mojuin waa'in saalii waainjala. ²³ Sümaa waküjaain sümüin wayuu sünaain wa'atapajün tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai wapüla, anakaja wachecherüle waa'in süma'inru'u nikeraajün shia, süka watüjaain naa'u sünaain pansaain nünüiki waneepia. ²⁴ Anakaja müleka wakaaliijiraale wapüshua sünaain kamaneejiraain je sünaain waa'inrüin tü anasükat. ²⁵ Je anakaja müleka nnojoliire müin aka waya naa'in na wayuu akulajaakana aa'in sünaain jutkatirawaa. Shia anaka alu'u müleka jutkatiraale waya süpüla ekirajirawaa süpüla wachecherüin waa'in sünaain anoujaa. Anakaja wachiaajiraale waneepia, süka sülü'ülün nükalia chi Senyotkai süpüla nüle'ejünjachin nüchikua.

²⁶ Müleka masütaajule wane wayuu sünaain naainjala süchikijee niyaawatün saa'u tü shiimainkat nüchikikat chi Maleiwakai, nnojoleerü kasain saaptün nümüin süpüla sülatinnün naainjala nuulia. ²⁷ A'atapeechi ne'e sümaa mmoluu seema tü ka'i kasalajaneetkat o'u tü aainjalaakat. Aja'lajaaajerü tü nü'ünüükalüirua chi Maleiwakai so'u ka'ikat tia süka wane siki chuwatashaanasü. ²⁸ Nnojo motün jaa'in nakuaippa na watuushi judiokana paala sümaiwa. Müleka masütaajule wane wayuu sünaain ayouktaa tü nuluwataakat anain Moisés, je müleka süküjüle wayuu piana je apünün nüchiki sünaain natüjaain naa'u sünaain kaainjalain chi wayuukai, nnojoi'pü'üshi amülijünün. O'utinnapü'ü aa'inchi. ²⁹ Je maa'ulu yaa, ¿jameechi chi eekai ni'rün wayumün nümüin chi Nüchonkai Maleiwa? ¿Jameechi chi eekai nnojolün kasajatün nümüin tü nüsha Cristo amülakat süpüla süla'ajaanün saainjala wayuu saashin tü pütchi e'itaanakat wapüla nütüma Maleiwa? ¿Jameechi chi eekai mojuin nünüiki nümüin chi Naa'inkai Maleiwa anamiakai ma'i? Alana'aleejeeria ma'i sünaain mojuin tü süsalajeejatkat nümüin suulia tü alatak nümüin chi judío kaainjaraikai paala sümaiwa. ³⁰ Soto jaa'in tü nümakat chi Maleiwakai sünaain nümüin: "Shiimün sünaain mülieenain jia tatüma saaliijee tü kasa mojusü jaa'inrapü'ukat". Mataalashi joo nia'aya: "Jia tachonniikana, kasalajaneerü jümüin jaainjala tatüma". ³¹ Kato'uchi chi Maleiwakai, je müleka süta'ünnüle wane wayuu nütüma, ayo'ujaajerü ma'i saa'in sümaa mmoluu neema.

³² Tawalayuwaa, soto jaa'in jukuaippa paala jikeroloiwa'aya sünaain anoujaa. Watta saalin tü müliaa jülatirakat so'u ka'ikat tia saaliijee tü jünoulakat. Mayaainje ji'rün müliaa, achechetshii jia jaa'in sünaain anoujaa. ³³ Eeshii wane juwalayuu eekai mee'erapalain su'upala wayuu sümaa ne'rün müliaa sütüma wayuu. Otta jia eekana nnojolün ne'rün müliaa, jümülijünün ma'i naya. ³⁴ O'unüshii jia nanainmüin na eekai püreesain süpüla jümülijünjanain naya. Otta jiakana jüpüshua, wanaa sümaa shime'raanün aa'u tü jükorolokat sütüma wayuu, ayatsia talatün jaa'in nümaa Maleiwa, süka jütüjaain saa'u sünaain saapüneerün jümüin tü nüküjakat achiki paala jümüin sünaain pansaain nünüiki. Je tü naapeetkat jümüin, alana'aleesia ma'i sünaain anain suulia tü jükorolo amülouikat.

³⁵ Anakaja joolu'u ayatüle jüchecherün jaa'in sünaain anoujaa sümaa nnojoliin mmolün jia seema tü müliaa ji'rakat, süka shiimün saapüneerün jümüin sünaainjee tü jünoulakat süpüshua tü kasa anasü

nüküjakat achiki chi Maleiwakai. ³⁶ Anakaja nnojorule juu'ulaain suulia anoujaa. Müleka jüchecherüle jaa'in süma'inru'u ja'atapajün tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai jümüin, juunteerü jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua, je naapeerü jümüin tü nüküjakat achiki sümaa pansaain nüüiki. ³⁷ Soto jaa'in tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai:

“Shiimüin sünaain nüntamaatajachin chi antajachikai.

³⁸ Je kateerü no'u na tachonnüi aa'inrakana tü tachekekakat napüleerua.

Otta chi eekai niyouktüin tü nünoulakat,
mojeerü ma'i taa'in nümaa”.

³⁹ Wayakana, nnojoliishii wayain na oo'ulaakana suulia anoujaa süpüla amüloulüi. Waya na wayuu achechetkana naa'in sünaain anoujaa süpüla o'tte'ennaa nütüma.

11

Nachiki na wayuu kanoulakana paala

¹ Süka tü wanoulakat, atüjaashii waya naa'u chi Maleiwakai sünaain naa'inrüinjatüin tü kasa anasü nüküjakat achiki wamüin. Wayaawatüin sütüma sünaain shiimüin tü kasa me'rujukat. ² Soto jaa'in sünaain talatüin ma'i naa'in chi Maleiwakai namaa na watuushikana paala sümaiwa müleka nanoujale waneepia tü nümakat namüin.

³ Je süka tü wanoulakat, wayaawata aa'ulu sünaain sükumajuushin sümaiwa tü mmakat je tü jolotsükalüirua süpüshua süka nüüiki chi Maleiwakai. Tü kasa we'rakat maa'ulu yaa, aainjuushi nütüma süka tü kasa nnojotkat e'nnüin paala.

⁴ Ekirajünüshii waya maa'ulu yaa sünaain tü anoulaakat sütüma nüchiki Abel, mayaashije kaka'iyachin ouktüin. Shiimüin sünaain kanoulain nia nünain Maleiwa. Je süka nünoujain nünain, nüsülajün nümüin tü talatakat atüma naa'in. Je sükajee tia, müshi chi Maleiwakai nümüin: “Pia aa'inraka tü tachekekakat püpüleerua”. Otta sümaa tü nüsülajakat Caín, chi nipayakai, nnojoiishi talatüin nia.

⁵ Otta paala sümaiwa Enoc, nnojotsü ni'rüin ouktaa. Süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, asaajaanüshi nütüma sa'akajee tü wayuukolüirua yaa mmolu'ujee, nnojokalaka nüntüna anain sütüma wayuu süchikijee tia. Sütüma tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, watüjaa aa'uchi Enoc sünaain nünoujain. Nnojoliwa'aya nüsaajaanüin Enoc sa'akajee wayuu, talatüsü naa'in chi Maleiwakai nümaa. ⁶ Je maa'ulu yaa, kamaneeshi chi Maleiwakai namüin na eekana nümaain saa'u nanoujain nünain sünaain niain Maleiwain. Otta nnojotsü talatüin naa'in namaa na manoujainsaliikana.

⁷ Otta Noé paala sümaiwa, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, oonooshi sümaa tü naapirakat achiki nia soo'opünaa tü kasa alateetkat, tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu. Süka noonoo'in sümaa nüüiki, nükumajakalaka wane anua kalu'uinjatkat tü nüpüshikalüirua süpüla su'tte'ennüinjatüin. Tü kasa anasü naa'inrakat Noé sünaainjee tü nünoulakat, suturaaajaan tü kasa mojusü saa'inrakat tü wayuukolüirua süpüshua. Je Noé, süka nünoujain nünain Maleiwa sünaain naa'inrüin tü nüchekakat nüpüleerua, anajiraachipa nia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua.

⁸ Otta paala sümaiwa Abraham, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, naapaain nüüiki wanaa sümaa nüjütünüin nütüma sulu'ujee

nuumain sulu'umüin wane mma naata aapünajatkat nümüin nütüma Maleiwa. Mayaasüje nnojolüin nütüjaain saa'u Abraham jalainjachin no'otüin, ayatshia o'unüin. ⁹⁻¹⁰ Je nüntapa sulu'umüin tia mmakat, kepiashi nia sulu'u maa aka wayuu naatajatü, mayaainje pansaain nünüiki Maleiwa sünain saapününjatüin tü mmakat nümüin. Süka kanoulain nia, talatüsü naa'in sünain kepiyaain kuluulu ne'e, süka nütüjaain naa'u chi Maleiwakai sünain nükumajünjatüin nüpüla wane pueulo kepiainjachikat alu'u nia cha'aya iipünaa nümaa, wane pueulo matüjainsat ojuttaa. Akaajaa ne'e Isaac oo'ulaka Jacob, kepiyaashii kuluulu, mayaasüje pansaain nünüiki chi Maleiwakai sünain saapünajatüin tü mmakat namüin.

¹¹ Mayaainje laülaachoin ma'i Abraham süpüla kachonwaa, je maralüin Sara, tü nu'wayuusekat, nünoujain tü nümakat paala Maleiwa nümüin sünain pansaain nünüiki. Je saa'ujee nünoujain Abraham, kachonshii naya laülaalu'u. ¹² Sükajee nünoula chi waneeshikai wayuu, watta ma'i saalii tü nuu'uliwo'ukalüirua mapa, mayaashije laülaain nia süpüla kachonwaa. Isasü süchiki ayaawajünaa, maa aka isain achikii shiyaawajünüin tü jolotsükalüirua chakat iipünaa je tü jasai sotpünaajatkat palaa.

¹³ Je na wayuu taküjünapakana achiki jümüin, pejepa naya süpüla ouktaa, naashajaa achikit sümüin wayuu sünain naatajanain naya yaa saa'u tü mmakat. Mayaasüje maapujuin namüin tü nüküjakat achiki paala chi Maleiwakai sümaa pansaain nünüiki, ouktüshii naya sümaa talatüin naa'in sünain anoujaa, süka nanoujain sümaa naa'inrüinjatüin chi Maleiwakai shia so'uweena wane ka'i. ¹⁴⁻¹⁵ Na wayuu makana anüiki, watüjaa aa'uchii sünain moumain. Achajaashii süchiki wane mma jeket einjanale kepiain naya. Male'ejüinsalijase naya nachikua cha'aya sulu'umüin eeejere paala nojuittinnüin. ¹⁶ Tü naashajaakat achiki, shia wane noumain alana'aleekat sünain anain suulia tü kepiapü'ukat alu'u paala naya. Jülüjasü naa'in wane noumain jeket, tü chakat iipünaa nüma'ana Maleiwa. Je nikeraajün tia noumainkat napüla süka nnojoliin japülin naya sünain niain Namaleiwasein.

¹⁷⁻¹⁸ Otta Abraham, wanaa sümaa nuu'ulakünüin aa'in nütüma Maleiwa müleka shiimüinre tü nünoulakat nünain, naapaain nünüiki Maleiwa sünain naapünjachin Isaac nümüin süpüla ouktajachin, chi waneeshikai nüchon, chi aküjünakai achiki paala nümüin nütüma Maleiwa sünain pansaain nünüiki nümüin sünain maa: "Tü puu'uliwo'ukalüirua, nanainjeeinjateerü na nüikeyuukana Isaac". Je wanaa sümaa nünoujain Abraham nünain Maleiwa, nu'ütünjachia aa'in waneepia chi nüchonkai ¹⁹ süka nütüjaain aa'u sünain nuuntün Maleiwa nüso'irüin saa'in wayuu eekai ouktüin. Je chi Maleiwakai, na'alijirüin nuulia Abraham nu'ütünjachin naa'in chi nüchonkai. Mataashi maa aka nüso'innakai aa'in nümüin nüchikua.

²⁰ Otta Isaac, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, pansaasü nünüiki sünain nüküjain namüin na nüchooinkana Jacob oo'ulaka Esaü süchiki tü kasa anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai naka so'uweena wane ka'i.

²¹ Otta Jacob, pejepa süpüla ouktaa je sünain nüsha'walaain süka tü nuwaraaratsekat sünain nu'waajün Maleiwa, süka shiimüin nünoula nünain, pansaasü nünüiki sünain naapirüin José chi nüchonkai süchiki tü kasa anasü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i naka na nüchooinkana José.

²² Otta José, pejepa süpüla ouktaa, süka shiimüin nünoula nünain Maleiwa, naashajaakalaka nachiki na Israelkana sünain

najuittinnüinjanain so'uweena wane ka'i sulu'ujee tü mmakat Egipto. Nüküjaleein namüin tü naa'inrüinjatkat süka tü niimsekat no'unapa.

²³ Otta chi nüshikai je tü niikat Moisés, nanujulüin nia süchiki jemelin so'u apünüin kashi suulia o'utinnaa aa'in nütüma chi sülaülakai mma, süka ne'rüin chi nachonkai süinain anashichoin nia je nnojoliishii mmolüin seema tü nuluwataakat anain chi sülaülakai mma.

²⁴ Otta miyo'upa Moisés, süka shiimüin nünoula nüinain Maleiwa, niyouktüin süpüleerua ayataa süinain süchonyaain nia tü nüchonkot chi sülaülakai mma. ²⁵ Anasü saa'in nüümüin müliajiraain namaa na nuwalayuu nüpüshikana Maleiwa suuliale'eya talataa aa'in palit juya sa'aka kaainjalaa. ²⁶ Süka jülüjüin naa'in Moisés waneepia tü kasa anasü naapeetkat chi Maleiwakai nüümüin so'uweena wane ka'i, anasü saa'in nüümüin e'nnaa amüin saaliijee niain nüpüshin Maleiwa. Nütüjaa aa'ut süinain shiain tü wayuukolüirua nünteetka a'akajee chi Nüneekajalakai Maleiwa. Je mayaasüje ni'rüin müliaa maa aka müliainjachin chi Nüneekajalakai Maleiwa, alana'alesia ma'i shia süinain anain suulia tü washirüü Egiptoje'ewatkat aapünapü'ukat nüümüin. ²⁷ Je saa'ujee tü nünoulakat, ajüittüshi sulu'ujee Egipto. Nnojoiishi sükajeejachin mmoluu seema naashichin chi sülaülakai mma, shia süka jülüjüin naa'in waneepia chi Maleiwakai, mayaashije nnojolin ni'rüin. Jülüjasü naa'in tü naa'inrajatkat chi Maleiwakai so'uweena wane ka'i, sümaa nüchecherüin naa'in süinain anoujaa süma'inru'u na'atapajüin shia.

²⁸ Otta süka nünoujain Moisés, süpülapünaa najuittinnüin, nuluwataain na Israelkana süinain natülüittirüinjatüin süsha aneerü sotpünaa so'u tü nepiakat suulia nüntajüin nanainmüin chi aapiee ajütünakai nütüma chi Maleiwakai süpüla o'utaa naa'in na tooloyuu e'irumaakana cha'aya Egipto. Shia e'nnajünaka maa'ulu yaa süka "Pascua" münüin.

²⁹ Otta na wayuu Israelkana, süka shiimüin nanoula nüinain Maleiwa, nountüin nalatüin pasanainpünaa süinain tü palaakat maa aka soo'opünaa mma jososü, tü kanüliakat Palaa Ishosü. Otta tü surulaat Egiptoje'ewatkalüirua, nnojotsü nountüin nalatüin. Kettüshii naya, shimi-ralüin tü palaakat.

³⁰ Otta na judiokana, süinainjee tü nanoulakat, naa'inrüin tü nuluwataakat anain Maleiwa süinain naleeyalüinjatüin süsepo'upünaa tü pueulokat Jericó kepiakana alu'u na na'ünüükana. Je süka shiimüin nanoula nüinain chi Maleiwakai, kettaapa tü akaratshisükat ka'i, ojunna-jaasü tü süsepkat süpüla nekerolüinjanain sulu'ümüin.

³¹ Otta Rahab tü wayuu maa'insatkat, kamaneesü shia namüin na judio ajayajüshiikana süinain sunujulüin naya. Süka shiimüin sünoula nüinain Maleiwa, nnojotsü o'utünüin aa'in wanaa namaa na wayuu kepiakana a'aka, na manoulakana nüinain Maleiwa.

³² Eesü süpüla taktüjain soo'omüin jümüin. Akatsa'a suulia kama'ajechein taya süinain, taso'ireena aa'in jia joolu'u süinain nachiki na anoujashiikana maa aka Gedeón, Barac, Sanson oo'ulaka Jefté, makai aka David, Samuel oo'ulaka na nüniikimaajanakana chi Maleiwakai.

³³ Sükajee tü nanoulakat, nayamülüin tü na'ünüükalüirua süpüla nasütüin suumain suulia. Je naa'inrüin tü anasükat sümüin tü wayuu sülaalakana aa'u naya. Ekeraajüsü tü nümakat chi Maleiwakai namüin süinain pansaain nüniiki. Ja'itaina ojütünüin sütüma tü na'ünüükalüirua sa'aka kalaira, nüsürülüin saanükü chi Maleiwakai. ³⁴ Ja'itaina ojütünüin so'u siki, nnojoliishii jotüin sütüma. Ja'itaina ashütünüin aa'u süka

chajaruuta, nalatirüin noulia. Mayaainje matsüin naya, katsüinshii nütüma Maleiwa süpüla na'walakajüin tü na'ünüükalüirua.

³⁵ Otta wane jiejyuu süinainjee shiimüin nanoula nünain Maleiwa, aapünüshii na napüshikana namüin sümaa kataa o'u süchikijee o'utünaa aa'in. Oo'ulaka wane wayuukana, nnojoliishii taashin sütüma tü na'ünüükalüirua, süka nnojoliin noo'ulaweain suulia tü nanoujakat anain. Je süka masütaajuin naya süinain nanoula nünain chi Maleiwakai, ouktüshii naya sütüma a'yaatünaa natüma na na'ünüükana. Nnojotsü nayouktüin anoujaa, süka natüjaain saa'u süinain süso'iraa'injatüin naa'in so'uweena wane ka'i sümaa alana'aleeinjatüin süinain anain nakuaippa süchikijee. ³⁶ Eeshii eekai mee'erapalain sümaa na'yaatünün. Püreesashii naya sümaa kapüin süka kaleena. ³⁷ Eeshii eekai no'utünün aa'in sümaa na'ina'annün süka ipa. Eeshii eekai ouktüin sükajee shi'yotoonün nase'eru'upünaa. Eeshii eekai o'utünün aa'in süka chajaruuta. E'rünna amüinchii sütüma tü manoujainsatkalüirua. Süka müliain ma'i na anoujashikana, a'atüshii süta annerü je süta kaa'ula nanain. ³⁸ Waraitta'ain müshii naya sainküin isashii je saa'upünaa wutai sümaa natunkapü'ün sulu'upünaa ipa je sulu'upünaa yoroloma. Mayaainje wayuüin anashii naya, kanainshi'ya ne'e saa'in tü manoujainsatkalüirua.

³⁹ Mayaainje talatüin ma'i naa'in chi Maleiwakai namaa na anoujashii taküjaitpakana achiki jümün, süinain ayatüin naya süinain anoujaa su'unnaa tü müliaa ne'rakat, nnojotsü aapünün namüin süpülapünaa ouktaa tü nüküjakat achiki paala chi Maleiwakai süinain pansaain nünüiki namüin. ⁴⁰ Süka jamüin, nüchekalaka chi Maleiwakai, shia saapününjatüin tia namüin wanaa wamaa. Kettaaitpa joo tü nüchekakat chi Maleiwakai napüleerua nayakana je wapüleerua wayakana süpüla warütkaainjanain wapüshua nünainmüin nünainjee Cristo. Alana'alesia ma'i tü kasa aapünakat wamüin joolu'u süinain anain suulia tü kasa aapünakat paala namüin.

12

¹ Süso'irüitpa waa'in nachiki na watuushikana süka nachecherüin naa'in süinain anoujaa su'unnaa tü müliaa ne'rakat. Je joolu'u müitpain tü nanoulakat, anakaja müleka masütaajule waa'in wane'ewai wakua süinain waa'inrüin tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua su'unnaa tü müliaa we'rünjatkat. Süpüla wachecherüinjatüin waa'in, acheküsü woo'ulaainjatüin suulia waainjala oo'ulaka suulia tü kasa eekai ein isakat atüma wachiki woonoo'in sümaa nünüiki Maleiwa. ² Shia anaka alu'u müleka jülüjale waa'in Jesús waneepia. Na watuushikana, nachecherüin naa'in süinain anoujaa süka natüjaain saa'u süinain nünteechin Cristo, chi Nüneekajalakai Maleiwa, so'uweena wane ka'i. Je wayakana maa'ulu yaa, anakaja müleka wachecherüle waa'in su'unnaa müliaa maa akaapü'ü nayakana, süka eichipain Jesucristo wamaa. Nnojotsü niyouktajaain amaa ouktaa saa'u tü kuruusakat mayaasüje nütüjaain saa'u mee'erapaleechin nia süinainjee. Nütüjaa aa'ut süinain talatünjatüin ma'i naa'in Maleiwa nümaa süchikijee. Je maa'ulu yaa, shiimüin süinain nuluwataain wanaa nümaa chi Maleiwakai, süinain joyotüin nia nikialu'ujee süinainjee kojotüin ma'i nütüma. ³ Anakaja sotüle jaa'in tü müliaa nulatirakat Jesús wanaa sümaa niyouktünün sütüma wayuu kaainjarat e'rütakat wayumüin nümüin. Anashii müleka jülüjale jaa'in Jesús, suulia malainjain jaa'in süinain anoujaa su'unnaa tü müliaa ji'rakat münma'a.

Ekirajünüshii waya nütüma Maleiwa süka tü müliaa we'rakat

4 Jiakana, sünain ja'alijirüin jukuaippa suulia aa'inraa tü mojusü nachekakat jüpüleerua na wayuu kaainjaraliikana, ja'itairü ürüttüin naa'in jünain, nnojoliüyülia jia ouktüin natüma saaliijee tia. 5 Sükajee jia in nüchonnii Maleiwa, nnojo motüin jaa'in tü pütchi ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat süpüla sücheherünjatüin jaa'in: "Tachee, ee mmata paa'in nikirajapa pia chi Maleiwakai sünain tü kasa anasükat süpüla paa'inrüinjatüin je tü mojusukat süpüla piyouktüinjatüin.

Je muleka paa'inrüle kasa mojusü, nnojo alin pümüin muleka nüchiajaale pia saaliijee.

6 Tü wayuu eekai shiimüin sünain alin nüpüla Maleiwa, ekirajünüsü nütüma sünain tü anasükat süpüla saa'inrüinjatüin.

Je muleka saa'inrüle tü mojusukat, süsalasü nütüma süpüla nünouktüinjatüin sukuaippa süka nüchoin".

7 Jüchechera jaa'in süpüla tü müliaa ji'rakat sütüma tü wayuu manoujainsatkalüirua. Sükajee tü müliaa ji'rakat, kalio'ushii jia nütüma chi Maleiwakai. Je sünainjee tia, jütüjaa aa'ut sünain jia in nüchonnii chi Maleiwakai. ¿Jarai chi achonlu nnojoikai kalio'uin nütüma nüshi?

8 Atüjeeshii nütüma chi Maleiwakai napüshua na nüchooinkana süka tü müliaa ne'rakat. Muleka malio'uleje nütüma Maleiwa, nnojoliija jia nüchooin. Wayuuja ne'e ojunalaa jia. 9 Soto jaa'in nakuaippa na washikana yaa mmolu'u. Ja'itaichii kalio'uin waya natüma, ayatshii jüüjüün waya namüin je kojutüshii naya watüma. Shialeeka nümüin chi Washikai Maleiwa chakai iipünaa, alana'alesia ma'i sünain anain muleka jüüjüüle waya nümüin süpüla einjanain waya nümaa joolu'u je süpüla ka'ikat süpüshua.

10 Kalio'upü'üshii waya tepichiiwa'aya natüma na washikana, süka kee'ireein naa'in tü anaakat wapüleerua. Akaajaa tü kee'ireekat naa'in chi Maleiwakai wapüleerua süka tü müliaa we'rakat, shia anein waya sükajee tia. Tü nüchekakat wapüleerua, shia süka münjanain aka waya naa'in süpüla ka'ikat süpüshua. 11 Je süma'inru'u nikirajüin waya chi Maleiwakai süka tü müliaa we'rakat, nnojotsü kalu'uin talataa aa'in wamüin, mojusü waa'in sütüma. Otta so'uweena wane ka'i, walatipeena tü müliaakat, "Tü alatakat wamüin paala, kalu'usü anaa", wameerü süka saapüneerüin wamüin jutataa aa'in sümaa wountüin waa'inrüin waneepia tü anasükat sümüin wayuu.

12-13 Je joolu'u süka teme'ejüitpain jaa'in, anakaja muleka sotüle jaa'in tü juwalayuukolüirua eekai malain naa'in sünain anoujaa. Jükaaliijiraa jümaala jüpüshua süpüla sücheherünjatüin jaa'in. Anakaja muleka lotüle jia sünain anoujaa napüleerua na juwalayuukana süpüla katsüinjatüin naa'in nachikua suulia noo'ulaajüin suulia anoujaa.

Achiajaanüshii na manoujainsaliikana suulia ayatüin sünain ayouktaa

14 Ee jümata jaa'in nanain na juwalayuukana jükaaliijiraa'awa süpüla jutatüinjatüin jaa'in jüpüshua. Jaapa jümaala jukuaippa nümüin chi Maleiwakai waneepia saa'ujee jukatannüin joolu'u suulia kaainjalaa. Chi eekai nnojolin nükatannüin suulia naainjala, müichia nnojolin ni'rüin chi Senyotkai. 15 Ee jümata jaa'in süpüla jücheherünjatüin naa'in chi juwala eekai malain naa'in ja'aka, chi oo'ulaweekai suulia anoujaa nünain chi Maleiwa anamiakai. Anakaja jüchiajaale chi eekai masütaajuin sünain kaainjalaa suulia nashatüin na nuwalayuukana tü mojusü naa'inrakat sümaa amalajaain tü nanoulakat sütüma. 16 Je anakaja muleka jüchiaajiraale suulia a'luwajirawaa akuaippaa sümaa

wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane tooło suulia ki'rajüin jia sünnain tia. Otta chi eekai nnojolüin jamajatuin nümüin tü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua, anakaja müleka jime'ejüle naa'in süpüla kojutüinjachin Maleiwakai nütüma nüchikua, suulia majüin aka naa'in Esaú paala sümaiwa sünnain nuikküin sujut e'irumaa saa'u eküülü ne'e.

¹⁷ Watüjaa aa'uuchi nia sünnain isain ma'i naa'in süchiirua süchikijee tia. Ja'itaichi a'yalajüin ma'i, nnojotsü nuuntuin nu'wanajüin tü naa'inrakat. Achuntüshiyaaaje nümüin chi nüshikai shii'iree nuküjainjatüin nümüin süchiki tü kasa anasü anteekat nümüin nünüin sünnainjee e'irumawaa, müichia nnojolin kojutüin atümaa maa aka nujut wane eekai e'irumaain.

¹⁸ Nnojoliishii antüin jia nünainmüin chi Maleiwakai maa aka nantüin nünainmüin na wayuu Israelkana paala sümaiwa cha'aya eere wane uuchi kanüliakat Sinaí, eejatüle süpülaajain sümaa süchuwajaain je sümaa kojoin ma'i tü sirumakat je sümaa kayaa'in.

¹⁹⁻²⁰ Je wanaa sümaa emetupa shi'ira wane jontoroyoi, aapünüsü nünüiki chi Maleiwakai sünnain maa: "Müleka so'otoole wane wayuu je wane müürüt ne'e soo'omüin tü uuchikat, o'utinnajatü aa'in süka ipa", müshi nia. "Nuu'ulaachon numata joolu'u suulia aashajawaa", müsü tü wayuukolüirua, süka shiimolojoo'in ma'i saa'in sütüma tü saapakat.

²¹ Akaajaa Moisés sünnain mmolüin. "Tüntüsü ma'i taa'in sümaa maapлуу", müshi.

²² Alu'ujasa jiakana, chi jüntakai anainmüin maa'ulu yaa, nia Maleiwa eere nuluwataain chaa ipünaa. Nnojoliishii antüin jia sünnainmüin wane uuchi maa aka paala na jutuushikana. Anashaatasü ma'i cha'aya, müsü aka saa'in Jerusalén sünnain anain. Antüshii jia nünainmüin chi Maleiwakai katakai atüma so'u wayuu, eere jutkatüin wane aapieeirua wattakat ma'i saalii sünnain ee'irajaa süka talatüin ma'i saa'in.

²³ Antüshii jia na'akamüin na nüchooinkana Maleiwa, na ashajünakana anülia cha'aya ipünaa saa'u nayain nüpüshin Maleiwa je saa'u müin aka nujut wane e'irumaa naya. Antüshii jia nümülatu'umüin chi Maleiwakai chi süsouktüinjacheechikai amüin wayuu süpüshua saa'ujee tü saa'inrapü'ukat, maa aka anale je mojule. Antüshii jia na'akamüin na juwalayuu ouktakana, sünnain keraaitpain naka süpüshua tü nüchekakat paala Maleiwa.

²⁴ Antüshii jia nünainmüin Jesús chi keraajakai atüma tü pütchi jeket e'itaanakat nütüma Maleiwa, chi amülakai asha sünnain ouktüin waa'ujee süpüla saapünüinjatüin wamüin tü nümakat paala chi Maleiwakai sünnain pansaain nünüiki. Tü nüshakat Cristo amülakat waa'u süpüla süla'ajaain waainjala woulia, alana'aleesia ma'i shia sünnain anain suulia tü nüsülaajakat Abel nümüin chi Maleiwakai.

²⁵ Je sükajee tia, jalia jia jüpüshua suulia jiyouktaja'alüin tü nuluwataakat anain jia chi Maleiwakai. Maa aka no'utinüin aa'in na watuushikana sütümajee nayouktajüin nünüiki wanaa sümaa nüchiajaain naya cha'aya saa'u uuchi, akaajaa wayakana maa'ulu yaa müleka wayouktajüle nünüiki nüchiajaapa chajee ipünaajee eere nuluwataain, miyo'uleejeeria ma'i süsalajana wamüin nütüma.

²⁶ Akutkujaasü tü mmakat paala sütüma nünüiki chi Maleiwakai chajee saa'ujee tü uuchikat. Je joolu'u maa'ulu yaa, pansaa'itpa wane nünüiki wamüin sünnain: "Akutkujaajeerü tü mmakat süchikua tatüma, je amojujaajeerü sukuaippa tü jolotsükalüirua süpüshua wanaa sümaa", sünnain nümüin.

²⁷ Je tia pütchi "süchikua" makat, aküjünüsü wamüin süpüla watüjaain saa'u sünnain süktukujaajeerüin nütüma süchikua süpüshua tü kasa nükamajalakat paala sümaiwa. Je aja'lajaajeerü shia nütüma. Otta tü kasa matujainkat akutkujawaa, müiria nnojolüin aja'lajaain.

28-29 Shiimüin süna'in pülashin chi Maleiwakai süpüla saja'lajaainjatüin nütüma kasa süpüshua, maa aka saja'lajaain kasa süpüshua sütüma wane siki. Je sükajee tia, anakaja kojutüle nia watüma sümaa waa'inrüin tü talatakata atüma naa'in. Je anakaja müleka waapüle analu'ut nümüin sümaa wa'waajüin nia waneepia, süka waneekuushin nütüma süpüla waluwataainjanain wanaa nümaa so'uweena wane ka'i.

13

Aso'innaa aa'in süna'in tü nüchekakat Maleiwa

¹ Anakaja müleka ayatüle jia süna'in aijiraain jüpüla jüpüshua süka pawalaawajiraain jia süna'injee anoujaa nünain Cristo. ² Anakaja müleka kamaneere jia sümüin wayuu antakat süna'in ji'iyoun jipialu'umüin ja'itairü nnojolüin ji'raajüin. Ja'itashi wayuun ne'e saa'in jümüin chi ji'iyokai so'u wane ka'i, eeshi süpüla waneein aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa. ³ Anakaja müleka jükaaliijale na wayuu eekai püreesain, müinjana aka püreesakai jia wanaa namaa. Je tü wayuukolüirua eekai mülia'in, anashü müleka jümüliajüle naya, müinjana aka müliajiraakai jia wanaa namaa.

⁴ Anakaja müleka kojutule jütüma jüpüshua sukuaiippa ka'wayuusee. Je jia ka'wayuusekana, kojut jütüma na ju'wayuusekana. Kasalajaneerü nütüma chi Maleiwakai naainjala chi wayuu eekai nüma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat nu'wayuusein otta nnojokai su'wayuusein, je naainjala chi wayuu a'luwajiraakai nukuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo.

⁵ Anakaja müleka nnojoliire kee'ireein jaa'in washirüü. Shia anaka alu'u müleka talatüle ne'e jaa'in wane'ewai jukua sümaa tü eekai ein jüma'ana, sükajee nümüin wamüin chi Maleiwakai:

"Nnojolechi taya o'unüin jüma'anajee.

Nnojoleena tapütüin jia jümüiwa".

⁶ Je joolu'u saa'ujee ein chi Maleiwakai waneepia wamaa, anasü müleka wachecherüle waa'in nünain süpüla müinjatüin wanüiki sümüin wayuu: "Nia teenakaka chi Maleiwakai süpüla nükaalinjain taya.

Nnojolechi taya mmolüin seema tü saa'inreetkat tü ta'ünüukolüirua".

⁷ Motojoyoo jaa'in na wayuu mülo'ushiikana jüpüleerua, na aküjakana paala nüchiki chi Maleiwakai jümüin. Jülüja jümata jaa'in tü nukuaip-papü'ukat süpüla juushikajaan nachiirua, kataiwa'aya no'u ja'aka oo'ulaka ouktapa naya, süpüla müinjanain aka jia naa'in. ⁸ Eesü wane pütchi aküjuushi:

"Jesucristo, chi wanoujakai anain, matüjainsai a'wanajawaa.

Je tü nukuaippakat paala, müsia aka tü nukuaippakat maa'ulu yaa.

Meeria ayatüin shia süpüla ka'ikat süpüshua".

⁹ Je süka ma'wanajaanüin Jesús, anakaja müleka nnojoliire jüpütüin tü shiimain jikirajaapü'ukat anain paala suulia jüüjüün jia sümüin pütchi ne'e naatajatü, tü nnojotkat wanaawain sümaa tü nüchikikat chi O'tte'erüikai. Süka kamaneein chi Maleiwakai wamüin, katsüinsü waa'in nütüma. Akaajaa chi jüüjüukai sümüin pütchi naatajatü, süchikimaajatkat ne'e nemi'rain na judiökana, nnojoiishi akaaliijünün sütüma.

¹⁰ Nakuaippa na sacerdotekana sulu'u tü a'waajüleekat yaa mmolu'u natüma na judiökana, wane sümüin suulia wakuaiippa waya anou-jashiikana nünain Cristo süna'in wa'waajüin nia saa'ujee naapajiraain nikii süpüla ouktaa saa'u waainjala. ¹¹ Chi laülaashikai napüleerua na

sacerdote judiokana, ekerotpü'ushi wwatua so'u wane juya sulu'umüin tü paü shiinalu'usukat süpüla naapüinjatüin süsha müüt o'utinnakat aa'in saa'u saainjala tü wayuukolüirua. Otta tü shi'irukukat tü müürükat, a'ajünapü'üsü anoopa'a ka'yatamüin suulia shia tü wayuukolüirua.

¹² Müsia aka nukuaippa Jesús süna'in nu'utünüin aa'in cha'aya ka'yatalu'u suulia tü pueulokat, süpüla nüla'ajaanjatüin saainjala wayuu sükajee tü nüsha amülakat wanaa sümaa ouktüin nia. ¹³ Je sükajee tü naa'inrakat waa'u, anakaja müleka wo'unule nünainmüin süna'in wapütüin süpüshua sukuaippa tü a'waajüleekat yaa mmolu'u, mayaashijee e'rüliin wayumüin wayuu wamüin saaliijee wayain nüpüshin Cristo. ¹⁴ Süka nnojölüin pueulo yaa saa'u tü mmakat kepaiinjanakat alu'u waya süpüla ka'ikat süpüshua, kee'ireesü waa'in tü pueulo chakat iipünaa, matüjainsatkat aja'tinnaa, kepaiinjanakat alu'u waya so'uweena wane ka'i.

¹⁵ Je wayakana, saa'u we'nnaajünüin süna'in anoujaa nünain Cristo, anakaja müleka waapüle analu'ut waneepia nümüin chi Maleiwakai saa'u tü naa'inrakat Jesús, maa akaapü'ü paala na judiokana naapapü'üin tü müürükat no'utakat aa'in nümüin Maleiwa. ¹⁶ Je soto jaa'in aa'inraa kasa anasü sümüin wayuu sümaa jükaaliijiraain jüpüshua. Talateerü naa'in chi Maleiwakai sütüma tia suuliale'eya tü müüt naapapü'ukat na judiokana paala.

¹⁷ Anakaja müleka jüüjüüle jia namüin na juwalayuu laülaayukana jüpüleerua sümaa joonoo'in sümaa nanüiki, süpüla talatüinjatüin naa'in süka tü na'yataainkat. Müleka mojule naa'in saaliijee moonoo'in jia sümaa nanüiki, nnojoleerü kasain anasü saapüin tia jümüin. Aneekünüshii naya süpüla naa'inmajüinjanain jia, je nasouktüinjanain nümüin Maleiwa saa'u tü na'yataainkat.

¹⁸ Nnojo juu'ulaain suulia achuntaa waa'u nümüin chi Maleiwakai. Anasü saa'in wamüin tü waa'inrapü'ukat, süka waa'inreein waneepia tü kojutkat atüma Maleiwa. ¹⁹ Tachuntüin süka süpüshua taa'in süpüleerua jaashajaan nümaa Maleiwa taa'u shii'iree tale'ejüinjachin tachikua maalü jünainmüin.

²⁰⁻²¹ Achuntüshi joo taya jaa'u nümüin chi Maleiwa jimataakai atüma waa'in, süpüla nünouktüin jukuaippa süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia tü nüchekakat jüpüleerua. Je süna'injee ouktüin Cristo, e'itaashi chi Maleiwakai wane pütchi süpüla nu'tte'erüinjanain waya süpüla ka'ikat süpüshua. Je watüjaa aa'ut süna'in pansaain tü pütchikat süka nüso'ire'erüin naa'in chi Wasenyotekai Jesucristo süchikijee ouktaa. Otta Cristo, müshi aka naa'in wane anneetpü'ü anashaatashi ma'i süna'in naa'inmajüin waya. Je süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai waka nünainjee Cristo, shia süpüla talatüinjachin nia wamaa je süpüla wa'waajüinjachin Jesucristo süpüla ka'ikat süpüshua. Amén, anashi wa'waajüle nia.

²² Tawalayuwaa, anakaja müleka eere jaa'in süna'in tü palit pütchi tashajüitpakat jümüin süpüla tachiaain jia süpüla lotüin jünoula.

²³ Je joolu'u, taapirüin jia süna'in nujuittinnüichipain chi wawalakai Timoteo sulu'ujee tü kaatsetkat. Müleka nüntüle maalü tanainmüin, o'üneechi nia tamaa chamüin cha'aya süpüla wo'unajaain jaa'u.

²⁴ Anakaja jüsaküle na wawalayuu laülaayukana jüpüleerua wane'ewa'iree nakua je na anoujashiikana napüshua chakana jümaa. Asakünüshii jia natüma na juwalayukana yaakana wamaa sulu'u tü mmakat Italia.

²⁵ Achuntüshi joo taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüin na'anasia jümüin jüpüshua.

Karaloukta nütüma SANTIAGO

¹ Tayakai Santiago, wane suwala'ata tanülia Jacobo. Taya chi nüchepchiakai Maleiwa otta chi Senyotkai Jesucristo. Tashajüin joolu'u jümüin jiakana anoujashiikana nünain Cristo walakatakana sainküin mmakat süpüshua sa'akajee tü poloosükot piammüin e'irukuu, na nuu'uliwo'ukana Israel.

Jamüinjatü wakuaiippa su'unnaa tü müliaa we'rüinjatkat

² Tawalayuwaa, müleka ji'rüle müliaa sütümajee kasa wainma, anakaja müleka talatüle jaa'in su'unnaa tia. ³ Antüsü tü müliaakat jünainmüin süpüla jütüjaanüinjanain aa'u sütüma wayuu sünain lotüin jia sünain anoujaa nünain Jesucristo. Müleka jülatirüle tia müliaakat sünain jüchecherüin jaa'in sünain anoujaa, katsüinjeerü ma'i jaa'in süchikijee. ⁴ Je müleka katsüinre jaa'in, nnojoleena jia jo'uweein aa'in sünain anoujaa. Laülaweerü jaa'in.

⁵ Je müleka eere ja'aka eekai che'ojaain nümüin kekiinjachin nia wanaa sümaa süntüin tü müliaakat nünainmüin, anakaja müleka nüchüntüle nümüin Maleiwa soo'opünaa tia. Napeerü nümüin, nnojoleerü na'alijirüin shia nuulia, süka naapein ma'i shia. Nnojoleechi niyoujain nia sünainjee achuntaa. ⁶ Otta wanaa sümaa nüchüntüin, anakaja nünoujale süka süpüshua naa'in sünain napeerüin Maleiwa nünüiki je sünain napeerüin nümüin tü nüchuntakat aa'u. Müleka matsüinre naa'in sünain anoujaa wanaa sümaa nüchüntüin, meechi aka nia saa'in sukuaippa süshi palaa sünain nnojolüin jimatüin. ⁷⁻⁸ Mayaasüje saapünerüin nümüin nütüma Maleiwa tü nüchuntakat, saa'in nümüin, nnojoleerü aapünüin nümüin süka keiwa'alain naa'in chi wayuukai je süka jo'uweein naa'in sünain süpüshua tü naa'inrakat.

⁹ Je wane juwala eekai mojuin, anakaja müleka talatüle naa'in süka nüpüshin nia Maleiwa. ¹⁰⁻¹¹ Aka'aya chi juwala eekai washirüin, anakaja müleka talatüle naa'in süka nia'inya wane nüpüshin chi Maleiwakai. Otta nnojoiishi nüpüshin sünainjee tü nuwashirüinkat, shia sünainjee tü nünoulakat. Anakaja müleka nnojorule motüin naa'in chi washitkai sünain saja'lajaweerüin tü nuwashirüinkat so'uweena wane ka'i. Maa aka sujutuuin süsü wunu'u ja'ipa ka'i, akaweeria tü nuwashirüinkat sünain saja'lajaain maalü.

¹² Tamüshii paala jia tachikua: Chi eekai nülatirüin tü müliaakat sümaa nüchecherüin naa'in, alana'aleejeechia sünain talataa aa'in. Je chi Maleiwakai, nuwalaajechi nia süka pansaain nünüiki paala sünain napeerüin wane kataa o'u namüin napüshua na eekai alin apüla nia.

¹³ Chi wayuu eekai naa'inreein kasa mojusü, nnojotsü anain müleka "Nia Maleiwa kaainjalaka atüma taya" nümüle. Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai sünain nnojolin kaainjaleein je sünain nnojolüin naa'inrreein wayuu kasa mojusü. ¹⁴ ¿Kasa kaainjaleeka atüma wane wayuu? Kaainjaleeshi nia süka noonoin sümaa tü kasa mojusü kee'ireekat naa'in.

¹⁵ Müleka naa'inrüle tü mojusukat kee'ireekat naa'in, kaainjalaa tia. Je müleka nnojore nuu'ulaain suulia kaainjalaa, oukteechi nia.

¹⁶ Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, nnojo jünoujain tü alawaakat sünain kaainjaleein jia nütüma Maleiwa jaajüin. ¹⁷ Süka jamüin, anasü süpüshua tü nüsülajakat chi Maleiwa kakumalakai tü kasa warattuuitkat

chakat iipūnaa. Je müichia nnojolūin aapūin nia wamūin kasa mojusū süka matūjūin a'wanajawaa nukuaippa. ¹⁸ Je aneekūnūshii waya nütūma sūpūla shii'iranajaainjatūin waa'in sūtūma tü shiimūin nüchikikat chi O'tte'erūkai sūpūla nü'iyatūinjachin wanainjee sūnain anashaatain ma'i sūpūshua tü nukumalakat.

Tü akuaiippaa talatakat atūma naa'in Maleiwa

¹⁹ Tawalayuwaa, jia aishiikana tapūla, jülüja jaa'in tü takūjūinjatkat jūmūin joolu'u: Anakaja müleka eere jaa'in sūnain tü nükūjakat wane juwala jūmūin sūmaa nnojolūin jūsouktūin pejeewa sūnainmūin tü nūmakat. Nnojo jaashichijaain nūmūin. ²⁰ Chi eekai jashichin nūmūin chi nuwalakai, iseerū nüchiki aa'inraa tü kasa anasū nüchekakat chi Maleiwakai nūpūleerua. ²¹ Juu'ulaa jūmata suulia jaa'inrūin tü yarūttakat atūma jaa'in je suulia jaa'inrūin kasa mojusū, maa aka tü saa'inrakat wayuu sainkūin mmakat sūpūshua. Shia anaka alu'u müleka joonoole sūmaa tü pütchi nūnūikikat chi Maleiwakai ni'itaakat sulu'u jaa'in, tü aa'inmajakat jia suulia kaainjalaa.

²² Joonoo jūmata sūmaa nūnūiki Maleiwa sūnain jaa'inrūin sūpūshua tü sūmakat. Nnojo mūin aka jia naa'in chi eekai talatūin naa'in saa'u aapajūlin ne'e nūnūiki sūnain nnojolin naa'inrūin tü suluwataakat anain. ²³⁻²⁴ Chia wayuukai moonolosai, mūshi aka naa'in eekai ni'raain nu'upūnaa paala süka rouya sūnain motūin naa'in shia sūchikijee. ²⁵ Otta chi eekai jülüjūin naa'in nūnūiki Maleiwa sūpūla naa'inrūinjatūin waneepia tü suluwataakat anain, sūmaa nnojolūin motūin naa'in shia, alana'aleejeeria ma'i sūnain talatūin naa'in sūnain sūpūshua tü naa'inrakat, süka shiain nūnūiki Maleiwa taashika atūma wayuu suulia kaainjalaa.

²⁶ Wane wayuu eekai talatūin Maleiwa nūmaa naajūin, müleka nnojorule nūlaüle'erūin naa'in süka nūnūiki, mayaashije nu'waataain sulu'u tü nūnoulakat, nnojotsū kasain saamūin nūmūin tia no'ulu'u Maleiwa. ²⁷ ¿Kasa talataka atūma naa'in chi Washikai Maleiwa? Talatūsū naa'in müleka waa'inmajūle na wayuukana eekai mapūshin, maa aka na tepichi moo'tutshiikana oo'ulaka na jeyuu oukta a'wayuusechiikana. Je nüchekūin chi Maleiwakai nnojorule waa'inrūin tü yarūttakat atūma waa'in, maa aka tü naa'inrakat na wayuu manoujainsaliikana.

2

Achiajaanūshii waya suulia kachekala'ataliin wayuu

¹ Tawalayuwaa, jia anoujashiikana nūnain chi Wasenyotsekai Jesucristo chi anashaataikai ma'i, anakaja müleka nnojoliire jia kachekalain su'utku wayuu. ² ¿Jameena jia müleka nantūle piamashii wayuu jūnainmūin sulu'u tü outkajaaleekat? Chi wane, anashaatasū ma'i nūshe'in je sittiija sūnain najapū oorole'eya ne'e. Oo'ulaka chi wane, mojusū nūshe'in süka mojuin nia. ³ Müleka kachekalain jaa'in nūmūin chi ana ashe'inchikai sūnain jūmūin nūmūin: "Püikkalaa saa'u tü einasee anasūkat", wanaa sūmaa jūmūin nūmūin chi moju ashe'inchikai sūnain "Sha'wata ne'e pia yala'aya" je sūnain "Püikkalaa mmalu'u", sūnain jūmūin nūmūin, ¿kasa mojuka sūnain tia? ⁴ Shiimūin sūnain kachekalain jia su'utku wayuu. Ja'itaichi kapūlain jaa'in antaa ja'akamūin chi mojuishikai, nnojoiishi jamajachiyaa'in ne'e nia jūmūin.

⁵ Jaapa tanūiki tawalayuwaa, jia aishiikana tapūla. Wainma na wayuu mojuishiikana so'ulu'u wayuu. Otta katsūinsū naa'in sūnain anoujaa sūkajee aneekuushin naya nütūma Maleiwa sūpūla aluwatawaa

wanaa nūmaa so'uweena wane ka'i. Shia tü nüküjakat achiki paala Maleiwa sūnain pansaain nūnūiki noo'opūnaa na wayuu eekai alin apūla nia. ⁶ Otta jiakana, mūleka kachekarale jia su'utku wayuu, e'rūlii wayumūin jia namūin eekai mojuin sūkajee tia. Na washinnuu kojutkana jütüma, nayayaain e'ike'erūin jia maa'ulu yaa, nayayaain o'unirūin jia namūlatu'umūin na laūlaayukana sūpūla saapūnūinjatūin jikii natūma, ⁷ nayayaain na mojukana anūiki nūmūin Cristo, chi kojutkai jütüma, chi aneekakai jia sūpūla nūpūshin.

⁸ Soto jaa'in tü ashajūnakat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai, tü nüküjapū'ūkat Cristo sūmūin wayuu sūnain mūin mayaa: "Anashii aire jūpūla wayuu sūpūshua maa aka alin jia jūpūlajiraa". Mūleka joonoolē sūmaa tü pūtchikat, anasū ma'i tü jaa'inrakat. ⁹ Alu'ujasa mūleka kachekarale jia su'utku wayuu, shiimūin sūnain jia in kaainjaraliin sūkajee tia. Je kasalajaneerū jūmūin tia sūka moonooloin jia sūmaa tü ashajuushikat.

¹⁰ Wane eekai oonoo in sūmaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, kaainjalachipa'aya nia ja'itairū wwatua in ne'e tü naainjalakat. ¹¹ Soto jaa'in tü nuluwataakat anain sūnain nūmūin wamūin: "Nnojō pūma'ūjaain sūmaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojōikai pu'wayuusein", je "Nnojō pu'utūin saa'in wayuu", makat. Ja'itairū nnojōlūin pūma'ūjaain sūmaa wayuu nnojotkat pu'wayuusein otta nnojōikai pu'wayuusein, mūleka pu'utūle saa'in wayuu, kaainjalachipa'aya ne'e pia nu'upala Maleiwa sūkajee tia.

¹² Jülüja jaa'in tü jaa'inrakat je sūpūshua tü jūmakat, sūka jütūjaain saa'u sūnain asouktinneenain jia ni'ipajee Maleiwa so'uweena wane ka'i soo'opūnaa tü jaa'inrapū'ūkat, mūleka joonoolē sūmaa tü nuluwataakat anain Cristo sūpūla ajiraa in jia jūpūla. Je soto jaa'in sūnain taashiinapain jia sūtūma tü nūmapū'ūkat Jesús sūpūla ji'yataainjanain nūmūin Maleiwa sūka sūpūshua jaa'in. ¹³ Mūleka mamūliajūinre jia saa'in wayuu, nnojoleena amūliajūnūin jia nütūmaya. Akaajasa na amūliajūliikana saa'in wayuu, talateerū naa'in so'u ka'ikat tia nu'upala Maleiwa.

E'nnaajatū nūnōula wane wayuu sūnainjee tü naa'inrakat

¹⁴ Tawalayuwaa, ŷameechi chi wayuu eekai nūmūin: "Anoujashi taya nūnain Cristo", sūnain nnojōlūin naa'inrūin tü kasa anasū nüchekakat chi Maleiwakai nūpūleerua? ŷO'tte'ennechi sūnainjee tia jaajūin? ¹⁵ ŷJameerū eera nukuaippa chira wayuukai nūmūin wane nuwala eekai che'ojaain nūshe'in, eekai che'ojaain eekūlū nūmūin? ¹⁶ Mūleka nūmūle nūmūin: "Eeshi Maleiwakai pūmaa, kashe'injeechi pia, emireechi pia", sūnain nnojōlūin nūsūlajayaain tü kasa che'ojaakat nūmūin, nnojotsū jaloulin nūmūin chi mojuhikai tü nūmakat nūmūin. ¹⁷ Mayaasūje mūin nūnūiki chi anoujashikai naajūin sūnain "Anoujashi taya nūnain Cristo" nūmūin, nnojotsū kasain anain apūla tü nūnoulakat nu'upala Maleiwa, sūka nnojōlūin naa'inrūin tü kasa anasū nüchekakat chi Maleiwakai nūpūleerua.

¹⁸ Eeshiija'a sūpūla jūmūin tamūin: "Eeshii wawalayuu eekai ne'nnaajūnūin sūnainjee tü kasa anasū naa'inrakat, otta wane e'nnaajūnūshii ne'e sūnainjee na'waataain sulu'u tü nanoulakat".

Tamūshii paala jia: Sūka nnojōliin te'rūin jia sūnain aa'inraa tü kasa anasū nüchekakat Maleiwa jūpūleerua, nnojotsū tatūjaain aa'u mūleka shiimūinre sūnain jūnōujain nūnain Cristo. Otta tayakai, jütūjaa aa'uchi taya sūnain shiimūin tanoujain nūnain, sūka ji'rūin tü kasa anasū taa'inrakat. ¹⁹ Anoujashii jia sūnain waneeshin chi Maleiwakai.

Shiimüin sünain waneeshin nia. Otta müsia tü yolujaakalüirua, nanouja anainrü tia'aya, je mmotshii naya neema Maleiwaya. ¿O'tte'enneena na yolujaakana sünainjee tia jaajüin?

²⁰⁻²¹ Maa'inyüü tü jülüjakat jaa'in. Taküjeerü joolu'u jümüin nüchiki Abraham chi watuushikai süpüla jiyaawatünjatüin saa'u sünain nnojölüin kasain anain apüla tü sünoulakat wane wayuu nu'upala Maleiwa müleka nnojorule saa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai süpüleerua. ¿Kasa anajiraaka anainjee Abraham nümaa Maleiwa? Shia süka naapüin Isaac chi nüchonkai nümüin süpüla nu'utajachin naa'in saa'u tü a'ajüleekat. ²² Yapashi nia süpüla nu'utüinjachin naa'in chi nüchonkai. Süka jamüin, shiimüin sünain nünoujain nünain Maleiwa. Je nütüjaaichipa aa'u Maleiwa sünain shiimüin nünoujain sükajee tü naa'inrakat. ²³ Ekeraajüsü nütüma Abraham tü ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajtkat chi Maleiwakai: "Nücheka achikit Maleiwa anajiraain Abraham nümaa sünainjee nünoujain nünüiki", müsü. Je süka shiimüin sünain nünoujain Abraham, alewashi chi Maleiwakai nümaa. ²⁴ Jiyaawata aa'ulu joolu'u tü tamakat jümüin. Watüjaa aa'ulu müleka anajiraale nümaa Maleiwa wane wayuu sünainjee tü kasa anasü naa'inrakat, nnojotsü sünainjeejatüin ne'e tü nümakat sünain "Anoujashi taya" sünain nümüin.

²⁵ Soto jaa'in süchiki Rahab tü wayuu maa'insatkat paala sümäiwa sünain anajiraain shia nümaa Maleiwa sünainjee tü kasa anasü saa'inrakat. Kamaneesü shia namüin na judío ajayajüshiikana sünain sunjülüin naya noulia na na'ünüükana sümäa shi'itaain naya sulu'u wane wopu wane sümüin. ²⁶ Maa aka wane ouktüsü, watüjaa aa'ulu sünain nnojölüin katüin so'u süka nnojölüin sükutulaain sünain aa'inraa wane kasa. Akaajaa chi wayuu nnojotkai kasain anain apüla tü nünoulakat nu'upala Maleiwa, watüjaa aa'ulu sünain manoujain nia süka nnojölüin naa'inrüin tü kasa anasü nüchekakat chi Maleiwakai nüpüleerua.

3

Achiajaanüshii waya suulia mojuin wanüiki sümüin wayuu

¹ Tawalayuwaa, jia kee'ireekana aa'in ekirajaa wayuu, soto jaa'in wane kasa: Waya ekirajülüikana, saashajaajeena waya wayuu müleka mojushiire tü wamakak sümüin. ² Nnojotsü wayuu eekai aa'inrüin tü anasülakat waneepia, ¿aashi müin? Otta chi wayuu eekai nnojolin kaainjalain süka nünüiki, wayuu anashi ma'i nia. Laülaa aa'inchi nia saa'u süpüshua'aya tü naa'inrakat sükajee tia.

³ Müleka we'itaale wane juleena nünain wane ama we'ejena, jüüjüüshi wamüin eepünaale wacheküin waralin nia. ⁴ Je wane anuaya su'unnaa wane jouktai, ja'itairü miyo'uin tü anuakat, apalaitaasü süka wane ojununtia jo'uuchon nütüma chi süpü'üyakai. ⁵ Je tü wayeekat, mayaasüje jo'uuchoin shia wanain, watta ma'i saalin tü kasa ojuittakat waanükülü'ujee sütüma. Maa aka wane siko'u sünain jotüin alama watapünaa sütüma, ⁶ akaajaa tü wayeekat sünain kaainjalain waya sütüma. Nücheküin Satanás süpüleerua kaainjalainjanain waya waneepia süka wanüiki süpüla yarüttünjatüin waa'in sütüma tü wamakak.

⁷ Jülüja jaa'in tü kasa kepiakat wuna'ainküin, tü wuchiikalüirua, tü wüikalüirua, je tü jimekalüirua. Ja'itairü simaluunain süpüshua, eesü eekai sümaüsijünüin sütüma wayuu. ⁸ Otta tü wayeekat, matüjainsat amaüsijünaa. Kaainjaleeshii waya süka waneepia. Je na wayuu

waküjakana amüin wane pütchi mojulu'ut, eewaajeerü tü nakuaippakat sütüma, maa aka ouktüin wayuu sütüma weneena.

⁹ Wayakana na a'waajakana Maleiwa, müleka wo'ulejüle wane wayuu, wo'ulejüin Maleiwa wanaa nümaa, süka aainjuushin nia nütüma Maleiwa. ¹⁰ Waapüin analu'ut nümüin chi Maleiwakai so'u wane ka'i je wo'ulejüin wayuu so'u wane'eya. Tawalayuwaa, shiimü'inya sünain mojuin tü waa'inrakat sükajee tia. ¹¹⁻¹² Jülüja jaa'in wane jasalira. ¿Eweetüsü wüin palaasü sümaa wüin jemetüsü sulu'ujee? Nnojo. Otta wane wunu'u kanüliasü "higuera" münüin, ¿kachonsü "aceituna"? Nnojo. Otta müsia wane "vid", ¿kachonsü "higo"? Nnojo. Tawalayuwaa, müsia aka tü waanükukat müleka sujuittirataarüle pütchi analu'ut sümaa wane pütchi mojulu'ut.

Nukuaippa chi eekai kekiin nütüma chi Maleiwakai

¹³ Chi wayuu eekai kekiin ja'aka süka nütüjaain saa'u tü anasukat süpüla naa'inrüinjatüin sümüin wayuu, kamaneeshi nia sümüin sünain nnojolüin pülayaain naa'in suulia. ¹⁴ Otta müleka kanainre jaa'in na juwalayuukana sümaa jüchunjain aa'in saa'u nakorolo, je müleka kee'ireere jaa'in a'waajünaa waneepia sütüma wayuu, nnojo ju'waataain sulu'u kekiin jia, je nnojo ju'waataain sünain jütüjaain saa'u tü shiimüinkat jaajüin. ¹⁵ Shiimüin sünain jülüjüin jaa'in tü jülüjakat naa'in na manoujainsaliikana je jaa'inreerüin tü naa'inrakat. Chi ekirajakai jia sünain tia, nnojoishi niain Maleiwa chakai iipünaa, nia kekirajanainka jia chi Yolujaakai. ¹⁶ Müleka nnojorule juu'ulaain suulia achunjaa aa'in je suulia kee'ireerüin jaa'in a'waajünaa, nnojoleena jia paa'inwain sünain a'yatawaa nümüin Maleiwa sütüma tia, je aa'inreena jia kasa mojusü waneepia.

¹⁷ ¿Jameerü nukuaippa chi eekai kekiin nütüma chi Maleiwakai chakai iipünaa? Wuleerü naa'in. Nnojoleechi a'ülüjiraain namaa na nuwalayuukana, anamieechi nia namüin, jüüjüjeechi nia namüin. Amüliajeechi nia waneepia na eekai ni'rüin sünain müliaa. Naa'inreerü kasa anasü sümüin wayuu süpüshua. Nnojoleechi kachekala'atalin nia wayuu. Je nnojoleechi piamaain o'upünaa. ¹⁸ Chi wayuu ja'aka eekai nükaalijain na nuwalayuukana süpüla aijiraainjanain napülaajiraa, nükaalijain naya süpüla naa'inrüinjatüin waneepia kasa anasü.

4

Achiajaanüshii waya suulia ashataa nakuaippa na manoujainsaliikana

¹ ¿Jamüshii jia jü'ülüjaajiraaka'a? Shia süka kee'ireerüin jaa'in tü jüchekakat jümüiwa. ² Je müleka nnojorule juuntuin tü kee'ireekat jaa'in, a'ürülaajiraasü jaa'in je o'uniraweeshii jia jaa'in. Atkaajiraashii jia süka kachiiruain jaa'in tü nama'anakat na juwalayuukana. Otta tü nüsülajeekat chi Maleiwakai, nnojotsü aapünüin jümüin süka nnojolüin shia juchuntuin nümüin. ³ Otta mayaasüje juchuntuin nümüin, nnojoleerü aapünüin jümüin, süka nnojolüin anain jukuaiipa namüin na juwalayuukana. Juchuntuin tü jüchekalakat ne'e jaa'in jümüiwa.

⁴ Jia wayuu nnojoliikana ichein nünain Maleiwa, jalia jia. Müleka kee'ireere jaa'in tü kasa mojusü naa'inrakat na manoujainsaliikana, atüjaaneena aa'u jia sünain kanain jaa'in Maleiwa je sünain niaichipain joo jü'ünüin. ⁵ Nnojo motüin jaa'in tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajkatk Maleiwa: Ni'itaain chi Naa'inkai sulu'u waa'in süka nücheküin tü aleewaakat wamaa. Je chi Naa'inkai Maleiwa, nücheküin süpüleerua icheinjanain waya waneepia nünain. ⁶ Shiimüin sünain

nükaaliijüin waya suulia kee'ireejüin waa'in kasa mojusü. Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü nüchikimaajtkat Maleiwa süna'in müin mayaa:

“Chi wayuu eekai pülain naa'in nuulia Maleiwa,
nnojoleechi akaaliijünüin nütüma.

Nia akaaliijünaka nütüma
chi eekai jüüjüün nümüin”.

⁷ Sükajee tüü, anakaja jüüjüüle jia nümüin Maleiwa waneepia. Müleka jüleejüle chi Yolujaakai, o'unamaateechi juulia. ⁸ Je müleka jürütkaale nünainmüin Maleiwa, arütkaajeechi nia jünainmüin. Jia kaainjaraliikana, juu'ulaa suulia jaainjala. Jia piamakana o'upünaa, juu'ulaa suulia yarüttaa aa'in. ⁹ Jia talatakana aa'in wanaa sümaa jaa'inrüin tü kasa mojusükot, anakaja joolu'u müleka mojule ma'i jaa'in saaliijee tia. ¹⁰ Shiimüin süna'in kojuteenain jia nütüma Maleiwa müleka jüüjüüle jia nümüin.

¹¹ Tawalayuwaa, juu'ulaa suulia mojuu anüiki namüin na juwalayuukana. Müleka jiyoujüle tü naa'inrakat chi juwalakai je süsala'in nia jütüma, jiyoujainja'a mmata tü nannuuyaakat anain Maleiwa sükajee tia. Shiimünja'a nnojolüin jikeraajüin shia. ¹² Nnojoliishii e'itaanüin jia süpüla jiyoujainjachin chi juwalakai. Nia ne'e nümüiwa Maleiwa aa'inrüinjaika tia. Maleiwa, chi aapakai nünüiki wamüin süpüla woonowaa amaa, nia kapülainka süpüla o'tte'eraa waya anoujashiikana, je kapülainshi süpüla süsala'injatüin nütüma saainjala tü manoujainsatkalüirua.

Achiajaanüshii waya suulia a'waatawaa sulu'u tü waa'inrüinjatkat

¹³ Jalia jia suulia a'waatawaa sulu'u tü jaa'inrüinjatkat mapeena jaashin, süna'in müin mayaa: “O'uneena joo waya mapeena sulu'umüin wane pueulo süpüla a'yatawaa maa aka wane juya, süna'in oikkawaa wane kasa shii'iree washirüü”. ¹⁴ Tamüshii paala jia: Nnojotsü jütüjaain aa'u tü alatajateetkat jümüin mapeena. Maa aka tü mannuuyakat watta'a maalü süna'in kerashiin tü alamakat sütüma je soosojooin ja'ipa ka'i, akaajaa wayakana, palit ka'i süna'in katüin wo'u, je oukteena waya mapeena. ¹⁵⁻¹⁶ Mojusü ju'waataain sulu'u jukuaiippa. Shia anaka alu'u müleka jümüle: “Tü waa'inreekat, wounteerü waa'inrüin shia müleka nücheküle chi Maleiwakai wapüleerua. Müleka nnojorule nücheküin wapüleerua shia, aneerü waa'in sümaa tia”. ¹⁷ Tashajüitpa joo jümüin tü pütchikat süpüla joonooinjatüin sümaa. Je joolu'u, süka jütüjaain saa'u tü kasa anakat süpüla jaa'inrüin, müleka nnojorule jaa'inrüin shia, kaainjaleena jia sükajee tia.

5

Achiajaanüshii wayuu washinnuu suulia ji'iyee

¹ Jiakana washinnuukana, jaapa jumaala tü taküjünjatkat joolu'u jümüin. Anakaja ju'ttüle süna'in mojushaatain jaa'in saaliijee tü müliaa ji'reetkat mapeena. ² Nnojoleerü kasain saamüin jümüin tü juwashirüinkat so'uweena wane ka'i. Tü jüshe'in anashaatakat, rumairü maa'ulu. ³ Je tü oorokat oo'ulaka tü pülaatakat, o'ttüitpa süna'in ittüin. Shii'iree washireein ma'i jia, nnojotsü jükaaliijain wayuu eekai müliain. Je saa'ujee tia, süsaleena ma'i jia so'uweena tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u kasa süptüshua. ⁴ Na wayuu a'yataapü'ükana jümüin, na nnojolipü'ükana juwalaajüin, nnojoleerü motüin naa'in tia. Je chi Maleiwa Pülashikai, ni'rüin tü namülialakat je naapüin tü ne'irakat.

5-6 Shia jülujaka jaa'in ne'e ayalajaa kasa kojutsü. Ji'iyepü'üshii jia suulia wayuu, je aapapü'üshii jia shikii wayuu süpüla o'utünaa aa'in, ja'itaina maainjalapü'ün naya juulia, ja'itaina nnojoliin jü'ünüün naya. Je'najotsü jülujayaain jaa'in süna'in nüntajachin Cristo mapeena süpüla süsalainjanain jia nütüma.

Tü wakuaijpainjatkat su'unnaa müliaa

⁷ Tawalayuwaa, anakaja jüchecherüle jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat süma'inru'u ja'atapajüin nüle'ejüin Cristo. Maa aka wane apünajüi süna'in a'atapajaa sü'itüin tü juyakat je süna'in nnojoliin süshapajaain naa'in süma'inru'u kachoin tü nu'ttiakat, ⁸ akaweenia jiakana süna'in jüchecherüin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat. Jüchechera jumata jaa'in süna'in anoujaa süka sülü'ülüin tü ka'i nüle'ejüinjatkat o'u Cristo nüchikua. ⁹ Je tawalayuwaa, mayaashijee jia müliain, jalia jia suulia jaashaja'alaajayaain na juwalayuukana, süpüla nnojoliinjanain jüsouktüin nümüin Cristo saaliijee tia. Je soto jaa'in süna'in nüntamaatajachin nüchikua.

¹⁰ Tawalayuwaa, wanaa sümaa tü müliaa ji'rakat, soto jaa'in nakuaippa na nünüikimaajanakana chi Maleiwakai paala sümaiwa. Mayaainje ne'rapü'ün namüliain süna'injee aküjaa nünüiki Maleiwa, ayatshi'iya süna'in aküjaa süka nachecherüin naa'in. ¹¹ Watüjaa aa'uchi chi Maleiwakai süna'in naa'inrüin wainma kasa anasü sümüin wayuu eekai süchecherüin saa'in su'unnaa sümüliala, maa aka nümüin chi watu-ushikai Job paala sümaiwa. Mayaashijee müliain ma'i nia, nüchecherüin naa'in. Je nümüliajüin nia Maleiwa wanaa sümaa tia.

¹² Tawalayuwaa, tamüshii paala jia: Suulia süsalajüin jia nütüma Maleiwa, nnojo jümüin: "Pansaasü ma'i tanüiki süka taküjain sulu'u nünülia chi Maleiwakai chakai iipünaa", nnojo jümüin. Shia anaka alu'u lotüle jünüiki waneepia.

Achuntüinjana waya nümüin Maleiwa waa'ujiraa

¹³ ¿Eeshi eekai müliain ja'aka? Anakaja nüchüntüle nümüin Maleiwa saa'u tia. Je chi eekai talatüin aa'in, anakaja müleka nii'irajüle süna'in nu'waajüin Maleiwa. ¹⁴ Je chi eekai ayuulin, anakaja müleka neenajirüle na laülaashiikana sulu'u tü outkajaaleekat süpüla nachuntüin nümüin Maleiwa naa'u saa'u nünülia chi Senyotkai sümaa nashulerüin seita nünain. ¹⁵ Müleka nachuntüle, süna'in kanoulain ma'i naa'in, aawalaa-jeechi nütüma Maleiwa chi ayuuishikai. Je müleka kaainjarale nia, alatineerü tü naainjalakat nuulia nütüma. ¹⁶ Je sükajee tüü, anakaja müleka jüküjiraale süchiki tü jaainjalakat sümaa jüchuntiraa'in jaa'u nümüin Maleiwa. Anainjanakalaka na eekana ayuulin ja'aka. Shiimüin süna'in naapeerüin chi Maleiwakai nanüiki na wayuu anajiraakana nümaa, je nücheküin süpüleerua naa'inrüin tü anasü nachuntakat nümüin.

¹⁷ Soto jaa'in nüchiki Elías nünüikimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa süna'in müin aka nia waa'in wayakana wapüshua. Nüchuntüin süka süpüshua naa'in nümüin Maleiwa süpüla nnojoliinjatüin sü'itüin tü juyakat. Ma'itüinkalaka tü juyakat maa aka saa'in apünüin juya shi-atapünaamüin. ¹⁸ Nüchuntakalaka süchikijee tia süpüla sü'itüinjatüin süchikua. A'ita müsia shia süpüla ka'ttiainjatüin wayuu sainküin mmakat süpüshua.

¹⁹⁻²⁰ Tawalayuwaa, jameechi jütüma wane juwala müleka niyouktüle tü shiimüinkat sümaa nuu'ulaain suulia tü nuluwataakat anain Cristo? Müleka jükaaliijüle nia süpüla niitainjachin nüchikua süna'in oonowaa sümaa, o'tte'enneechi nia suulia akatalawaa nuulia Maleiwa. Ja'itairü

wainmain tü naainjalakat, alatinneerü shia nuulia süpüshua nütüma Maleiwa.

Shiairia ne'e tü tashajakat jümüin.

Palajatkat Karaloukta nütüma PEDRO

Pedro ashajüshi namüin na anoujashiikana nünain Jesucristo walakatakana sainküin mma

¹ Taya, wane chi Aluwataaushikai nütüma Jesucristo, Pedrokai anülia, ashajüshi joo taya jümüin, jia aneekajuushikana nütüma Maleiwa, jia walakatakana sainküin mma sünain kepiain joolu'u sulu'upünaa tü mmakat Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, oo'ulaka Bitinia. ² Aneekünüshii jia nütüma chi Washikai Maleiwa süpüla tü naa'inrüinjattüjütkaalia paala sümaiwa. Akatannüshii jia nütüma chi Naa'inkai süpüla nüpüshinjanain jia. Nücheküin süpüleerua joonooinjatüin sümaa nünüiki Jesucristo chi Nüchonkai, chi aapajiraakai nukuaippa süpüla amülain nüsha waa'ujee süpüla nula'ajaainjatüin waainjala woulia.

Achuntüshi waa'uu nümüin Maleiwa süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin wane miyo'u anaa jümüin.

Anaajaanüsü kasa anasü napüla na anoujashiikana

³ Anakaja müleka wa'waajüle chi Maleiwakai saa'u niain nüshin chi Wasenyotsekai Jesucristo otta saa'u niain Nümaleiwaseinya. Jeketüitpa wakuaiippa sümaa shii'iranajaaipain waa'in nütüma Maleiwa, süka nümüiajashaatain waya. Je joolu'u sünainjee süso'iraain naa'in Jesucristo süchikijee ouktaa, watüjaa aa'ulu sünain naa'inrüinjatüin chi Maleiwakai süpüshua tü nüküjakat achiki wamüin sünain pansaain nünüiki. ⁴ Pansaasü nünüiki wamüin waya nüpüshikana sünain nünajaanin wapüla wainma kasa anasü nüma'anakat cha'aya iipünaa.

Nnojotsü müinya aka saa'in tü kasa eekat wama'ana maa'ulu yaa süka matüjain aja'ttaa shia, matüjain yarüttaa, je ayateerü sünain anain sukuaiippa waneepia. ⁵ Otta jakana, shiimüin sünain saapüneerüin jümüin tia kasa anasükat. Otta müsia maa'ulu yaa, sükajee ji'itaan jaa'in sünain anoujaa, aa'inmajünüshii jia nütüma chi Maleiwa Pülashikai ma'i. Ayateena aa'inmajünüin jia wane'ere'eya nikeraajüin süpüshua tü kasa anasü naa'inrüinjattüjütkaalia paalainka nu'tte'eraiwa'aya jia. Alü'ütsü joo sükalia süpüla saja'ttüinjatüin tü kasakat süpüshua. Nii'iyateerü Maleiwa so'uweena ka'ikat tia tü kasa anasü apütaakat, tü naapeetkat jümüin.

⁶ Anakaja müleka talatashaatale ma'i jaa'in saa'ujee süpüshua tü kasa anasü naa'inrakat Maleiwa jümüin. Otta müsia joolu'u, eesü süpüla mojuin jaa'in motso'o ne'e saaliijee juu'ulakünüin aa'in süka süpüshua tü kasa mojusü alatakat jümüin. ⁷ Jülüja jaa'in sukuaiippa tü oorokot wanaa sümaa sojojünüin süpüla sujuittajatüin tü shi'yarülakat. Watüjaa aa'ulu sünain shiimüin ooro'in müleka suuntüle sülatirüin wane siki eekai ja'ishaatain. Tü oorokot süpüshua, aja'tteerü so'u wane ka'i. Akaajasa tü jünoulakat, alana'alesia sünain anain suulia tü oorokot. Je sükajee tia, tü kasa mojusü alatakat jümüin, antüsü jünainmüin süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka shiimüinre sünain ayatüin ji'itaain jaa'in sünain anoujaa. Je müleka ayatüle sünain katsüin tü jünoulakat, a'waajüneena jia nütüma Maleiwa sümaa kojutüin nütüma so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat o'u Jesucristo.

⁸ Ja'itaichi nnojolin ji'rüin Jesucristo paala, ayatshia ne'e nia alin jüpüla. Otta müsia maa'ulu yaa, ja'itaichi nnojoyülin ji'rüin, ayatshi'iya

ne'e jia e'itaain jaa'in sünain anoujaa nünain. Je alana'aleesia sünain talatashaatain ma'i jaa'in, ⁹ sükajee ju'tte'ennünainapain nütüma sünainjee jünoujain nünain.

¹⁰ Otta müshi'iya na nünükimaajanakana Maleiwa paala sümäiwa, süka natüjaain naa'u Maleiwa sünain anamiain ma'i nia, noun-takalaka aküjaa süchiki su'tte'enneerüin wayuu nütüma. Otta nnojotpü'üsü nayaawatüin aa'u sünain jamüinjatüin nukuaippa Maleiwa sünain o'tte'eraa wayuu. Jülüjapü'üsü ma'i naa'in waneepia shia.

¹¹ Ee'iyatünüsü namüin nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ukai naa'in sünain ni'rüinjatüin Cristo müliaa oo'ulaka sünain kojoteechin nia süchikijee tia. Je sükajee tia, natüjawee aa'ulu ma'i sünain jamüinjatüin shia oo'ulaka joujaleerüin shia ekettaajüin. ¹² Nii'iyatüin chi Maleiwakai wane kasa namüin na nünükimaajanakana paala soo'opünaa tü naküjakat sümüin wayuu sünain su'tte'ennüninjatüin wayuu nütüma Maleiwa mapeena. Nii'iyatüin namüin sünain nnojolüin napülajatüin nayakana tü pütchi naküjakat sümüin wayuu, jia kapülajanaka jiakana maa'ulu yaa. Tü naküjakat achiki paala soo'opünaa tü alateekat mapeena, shia'a ne'e tü aküjünüitpakat jümüin natüma na aküjülüikana nüchiki Cristo, chi O'tte'erüikai, na akaaliijünakana nütüma chi Naa'inkai Maleiwa ajütüüshikai chajee iipünaajee. Sükajee sülana'aleein ma'i sünain anain tü aküjünakat jümüin, kapülasü saa'in tü aapieekalüirua nüma'anajeejatkat Maleiwa sünain saapein süchiki.

Achiajaanüshii suulia mache'ejüin süchiirua kaainjalaa

¹³ Otta müsia joolu'u, sünainjee süpüshua tü naa'inrakat chi Maleiwakai süpüla nu'tte'erüin jia, ee jümata jaa'in süpüla lotüinjatüin waneepia tü jaa'inrajatkat maa'ulu yaa. Müleka laülaale jaa'in, jaa'inmaja jukuaippa suulia aa'inraa kasa mojusü. Shiainjatü kachiiruaka jaa'in sümüiwa tü kasa anashaatasü aapüneetkat jümüin so'uweena tü ka'i nii'yataajeetkat o'u Jesucristo. ¹⁴ Joonoo jümaala sümaa nünüiki Maleiwa saa'u nüchooinapain jia. Nnojü jüshatüin tü jukuaippakat paala nnojolüiwa'aya jütüjaain saa'u nüchiki chi O'tte'erüikai, wanaa sümaa kaainjalapü'üin jia. ¹⁵ Saa'u maainjalain chi Maleiwa kaneekajalakai jia, anakaja müleka juu'ulaale suulia kaainjalaa süpüla jüüjüünjanain jia nümüin sünain süpüshua tü jaa'inrakat, ¹⁶ süka shiain nünüiki Maleiwa ashajuushikat paala sulu'u tü nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin mayaa: "Juu'ulaa suulia kaainjalaa süka maainjalain taya".

¹⁷ Anakaja müleka kojutüle chi jüshikai Maleiwa jütüma, chi jüchuntakai amüin waneepia, süka nütüjaain saa'u tü jaa'inrakat, müleka anale oo'ulaka mojuje shia. Jaa'inra tü anasukat nu'upala Maleiwa süka nnojolin kachekala'atalin naa'in wayuu. Je saa'u kepieenain jia so'uweena wane ka'i nümaa Maleiwa, anakaja müleka jüüjüüle jia waneepia nümüin maa'ulu yaa, ¹⁸ süka jütüjaain naa'u sünain niain ojuittirüüchipain jia suulia jaainjala.

Soto jaa'in sünain kaainjalapü'üin jia wanaa sümaa jüshatapü'üin nakuaiippa na jutuushikana sünain jaa'inrüin kasa eekai mojuin, eekai nnojolüin saamüin jümüin. Je tü awalaajünakat nütüma Maleiwa süpüla taashinjanain jia suulia kaainjalaa, nnojotsü shiain wane kasa amüloulinjatkat, maa aka pülaata oo'ulaka ooro, ¹⁹ shia wane kasa alana'aleekat ma'i sünain anain suulia tia. Taashishii jia suulia kaainjalaa sünainjee nüsha Cristo, tü amülakat waa'ujee wanaa sümaa ouktüin nia. Lotüsü nukuaippa maa aka nukuaippa chi anneetchon o'utinnapü'üikai aa'in natüma na watuushikana Israelkana süpüla nawalaajüin naainjala.

20 Aneekajuushitüjü'iya Cristo nütüma chi Maleiwakai paala sümaiwa nnojolüüwa'aya kasain akumajünün yaa soo'opünaa tü mmakat süpüla ouktaa. Otta müsia maa'ulu yaa, wanaa sümaa su'ttüitpain sükalia süpüla saja'ttüinjatün tü kasakat süpüshua, antüshi Cristo mmalu'umün. Ee'iyatünüichipa nia nütüma Maleiwa süpüla nu'tte'erüinjanain jia.

21 Otta müshi'iya jiakana, sünnainjee tü naa'inrakat Cristo, ji'itaain jaa'in joolu'u sünnain anoujaa nünain Maleiwa oso'ire'etkai naa'in chi Nüchonkai süchikijee ouktaa sümaa ni'itaain nia süpüla kojutünjachin sütüma wayuu. Tü nüchekünjattütükalia Maleiwa jüpüleerua, shia jünoujainjanain nünain sümaa ja'atapajün tü kasa anasü naa'inrünjatkat jüpüla. 22 Je joolu'u, saa'u joonoonapain sümaa tü pütchi shiimün aküjakat nüchiki chi O'tte'erüikai, juu'ulaaitpa suulia tü yartttakat atüma jaa'in. Je nnojoliishi aiyaa'in ne'e na juwalayuukana jüpüla, alu'ujasa shiimünsü tü naaliikat jüpüla. Saa'u wuleitpain jaa'in, anakaja joolu'u müleka koo'omünre alin naya jüpüla. 23 Tü pütchi joonookot amaa, shia tü nünüiki Maleiwa matüjünkat aja'ttaa. Shiimünsü tia pütchikat süpüla ka'ikat süpüshua. Je sükajee tia pütchikat, jeketüitpa jukuaiipa nütüma Maleiwa, maa aka jemeikai jüchikua. Nüchooinapa joolu'u jia chi Maleiwa katakai o'u süpüla ka'ikat süpüshua, nnojoshi nüchooin jia ne'e wane jookai süpüla ouktaa.

24-25 Je tü pütchikat nüchiki chi O'tte'erüikai aküjünakat jümün, müsü soo'opünaa sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünnain müin mayaa:

“Wayuu süpüshua, müsia aka ne'e saa'in tü alamakat sünnain sujulujaajeerün.

Mayaasüje kojutün wane wayuu,
ayatsia shia müin aka saa'in süsii wunu'u eekai alaawain sünnain
sujunuujeerün mmolu'u.

Alu'ujasa tü pütchi nünüikikat chi Maleiwakai,
ayateeria sünnain shiimün süpüla ka'ikat süpüshua”.

2

1 Je saa'u nüchooinapain jia Maleiwa, juu'ulaa suulia kanain jaa'in wayuu, suulia aküjaa alawaa, suulia wayuun jia piama akuaippachii, suulia achunjaa aa'in süchiirua sukuaiipa wayuu, je suulia mojuun jünüiki sujuuna wayuu. 2 Shia anaka müleka kee'ireere jaa'in tü pütchi shiimün nüchikimaajatkat chi O'tte'erüikai, maa aka naa'in wane jo'uu sünnain kee'ireein naa'in süchira nii, süpüla katsünjatün jaa'in sünnain tü jünoulakat, 3 süka jiyaawatünapain naa'u chi Senyotkai sünnain anamiain ma'i nia.

Na wayuu anoujakana nünain Cristo, nüpüshinapa naya Maleiwa

4 Sükajee jajiraain jia anoujashiikana jüpüshua, müshii aka jia saa'in wane miichi akumajünakat nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Arütkaashii joolu'u jia nünainmün chi Senyotkai Jesucristo, süka niain aapün kataa o'u jümün. Kojutshaatashi ma'i nia nütüma Maleiwa sümaa nünekünün nütüma, ja'itaichi ayouktünün paala sütüma wayuu wainma. Müshi aka nia saa'in tü ipa ekerajakat sünnain anain ma'i süpüla akumajaa tia miichikat. 5 Je jiakanaya, saa'u katütüitpain jo'u nütüma Cristo, müshii aka jia saa'in ipa akumajaa tia miichikat wanaa nümaa. Je saa'u jukatannünapain suulia kaainjalaa nütüma chi Naa'inkai Maleiwa sünnainjee tü naa'inrakat Jesucristo, juuntün joolu'u jüsülajün nümün Maleiwa tü talatakak atüma naa'in, maa aka naa'in na sacerdoté judiókana paala sünnain no'utapü'ün saa'in mürüt süpüla nasülajün nümün. 6 Shia

tü ashajünakat paala sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa. Anuu tü nümakat chi Maleiwakai noo'opünaa Cristo:

“Taneeküin wane ipa, tü kojutkat ma'i tatüma,
süpüla te'itaainjatüin shia cha'aya Jerusalén
süpüla süsa'ainjatüin tü tepiakat,
tü sha'watüinjatkat atüma sümaa lotüin.

Chi wayuu eekai ni'itaain naa'in nünaain,
nnojoleechi japüliwain süka tia”.

7-8 Jiakana e'itaakana jaa'in nünaain Cristo, kojutshi ma'i nia jütüma. Nia chi ashajünakai achiki paala, müsü mayaa:

“Tü ipa ayouktünakat natüma na akumajülüikana miichi,
ekeraajüitpa sünaain anain ma'i shia süpüla akumajaa tia miichikat”.
Alu'usa na wayuu eekai nnojoliin nanoujain nünaain Cristo, nayeena japüika. Amülouleena naya süka moonoo'in sümaa tü nünuiki Maleiwa aküjünakat namüin. Shia tü naa'inrüinjattüjütkaalia chi Maleiwakai naka. Anuu tü ashajünakat nachiki: “Ashanaajeena naya saa'ujee tü ipakat süpüla amüloulii”.

⁹ Nnojoliishii jia müin aka naya süka jiain nüneekajalain Maleiwa. Jia sacerdoteka a'yataakana nümuin Maleiwa chi aluwataashikai ma'i saa'u wayuu. Jia akatannaka nütüma süpüla nüpüshinjanain je süpüla jüküjainjatüin süchiki tü naa'inrakat jümüin sünaain anashaatain ma'i shia. Neenaküin jia süpüla jujuittinnüin sa'akajee tü piyuushikat eepü'üle kaainjalain jia süpüla jikerolüinjanain nünaainmüin sa'akamüin tü nuwaralakat. ¹⁰ Je paala, nnojoliipü'üshii jiain nüpüshin Maleiwa. Alu'usa joolu'u, shiimüin sünaain jiain nüpüshin. Nnojotpü'üsü jiyaawatüin naa'u Maleiwa paala sünaain anamiain nia. Alu'usa joolu'u, jiyaawatüitpa aa'u sükajee nümliajüinapain jia.

Kojutüinjana atümaa na sülaülakana mma

¹¹ Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, soto jaa'in sünaain kepieenain jia so'uweena wane ka'i nümaa Maleiwa. Je sükajee tia, tachuntüin jümüin süka süpüshua taa'in suulia jüle'eru'ujain süchiki kaainjalaa süpüla jüyamülüinjatüin tü mojusükot. ¹² Shia anaka alu'u müleka jaa'inrüle waneepia tü kasa anasükat no'upala na manoujainsaliikana. Ja'itaina nayoujain jia joolu'u saaliijee jaa'inrüin kasa mojusü naajüin, nayaawaterü aa'u sünaain shiimüin anain tü jaa'inrakat. Je so'uweena tü nükaliaikat chi Maleiwakai süpüla kasalajanainjatüin sümüin saainjala wayuu nütüma, a'waajüneechi Maleiwa natüma na mojukana anüiki jümüin maa'ulu yaa.

¹³ Süpüla nu'waajünüinjachin chi Senyotkai sütüma wayuu wainma, anakaja müleka jütüjüle jia namüin napüshua na wayuu sülaülakana mma. Jüüjüü jümaala nümuin chi aluwataashikai saa'u wayuu süpüshua, ¹⁴ je namüin na sülaülashiikana mma e'itaanakana nütüma süpüla süsalainjatüin natüma wayuu eekai saa'inrüin kasa mojusü je süpüla na'waajüin eekai saa'inrüin kasa anasü. ¹⁵ Nücheküin chi Maleiwakai süpüleerua jaa'inrüin waneepia tü anasükat. Müleka lotüle jukuaiappa su'upala wayuu, nnojoleena antüin sünaain wane kasa nayoujakat anainjee jia na perulaayuuliikana. ¹⁶ Eesüja'a süpüla jümüin tamüin: “Saa'u taashiinapain waya suulia waainjala nütüma Cristo, müleka moonoo'inre waya sümaa nünuiki chi sülaülashikai mma sünaain aa'inraa kasa mojusü, nnojoleerü kasalajanain shia”. Tamüshii paala jia: Saa'u taashiinapain jia suulia kaainjalaa, juuntüin joolu'u ji'yataain nümuin Maleiwa süka süpüshua jaa'in. ¹⁷ Je sükajee tia, anakaja müleka kojutüle wayuu süpüshua jütüma sümaa alin jüpüla na juwalayuukana anoujashiikana

wanaa jümaa. Anakaja kojutshaatale Maleiwa jütüma sümaa ju'waajüin nia waneepia. Je anakaja kojutüle chi aluwataashikai saa'u wayuu süpüshua jütümaya.

Alatiraa müliaa saaliijee aa'inraa ne'e kasa anasü

¹⁸ Otta jia piuunakana, anakaja müleka jütüjüüle jia nümüin chi jülaamainkai. Kojutu jütüma eekai jashichin jümüin maa aka eekai anamiain. ¹⁹ ¿Jameena jia müleka müliale ne'e jia saaliijee tü jaa'inrakat ja'itairü nnojolüin mojuin shia? Müleka jiyaaawatüle saa'u tü müliaa ji'rakat sünnain shiain nüchekalain Maleiwa, juunteerü jüchecherüin jaa'in su'utpünaa. Je nii'iyateerü Maleiwa na'anasia jümüin su'utpünaa.

²⁰ Otta müleka jüchecherüle jaa'in su'utpünaa süsalain jia tü kasa mojusü jaa'inrakat, ¿jarai a'waajaka jia? Akaajasa müleka jüchecherüle jaa'in su'utpünaa wane müliaa eekai ji'rüin saaliijee aa'inraa ne'e kasa anasü, shiimüin a'waajüneechin pia nütüma Maleiwa sükajee tia.

²¹ Saa'u müliain Cristo paala jaa'ujee, eenakünüinapa jia nütüma süpüla müliainjanain wanaa nümaa. Nücheküin süpüleerua juushikajaainjanain süchiirua nukuaippa sünnain alatiraa müliaa, maa aka tü müliaa nülatirakat saaliijee ne'e aa'inraa kasa anasü. Müsü tü ashajünakat:

²² "Maainjalasai Cristo

je matüjainsai aküjaa alawaa nia".

²³ Wanaa sümaa müliain nia sütüma wayuu sünnain neme'erainpalain nia, nnojotsü mojuin nünüiki ne'ipajee. Wanaa sümaa müliain nia saa'u e'rülüin naya wayümüin nümüin, nnojotsü nücheküin pasalaweein nia, alu'ujasa naapajiraain nukuaippa najapul'u Maleiwa chi kasalajanakai atüma saainjala wayuu süka tü akuaippaa lotokot. Je jiakana, anakaja juushikajaale süchiirua nukuaippa Cristo. ²⁴ Je joolu'u, sükajee ouktüin Cristo, anaipa wakuaippa. Müliashi nia sünnain ouktüin saa'u wane kuruusa saa'ujee wayuu süpüshua süpüla nüla'ajaa'injatüin saainjala suulia. Ouktüshi nia waa'ujee süpüla nnojolüinjatüin kasajatüin wamüin kaainjalaa, otta süpüla waa'inrüinjatüin tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa wapüleerua. ²⁵ Paala, müshii aka waya saa'in anneerü eekai sükatalaain suulia süpüshi. Otta müsia joolu'u, ouyantünüshii waya wachikua nünainmüin Cristo, chi aa'inmajakai waya maa aka wane anneetpü'tü sümaa na'anneetse.

3

Nakuaippainjatkat na anoujashiikana namüin na na'wayuusekana

¹ Jia jiyuukana ka'wayuuseshiikana, anashii müleka jütüjüüle jia wane'ewa'ire jukua namüin ju'wayuuse. Mayaashiije naya ayouktüin nünüiki Maleiwa, eesü süpüla jime'ejüin naa'in sümaa nnojolüin jü'ülüjaain namaa, süka jaa'inrüin kasa anasü waneepia no'upala. ² Eesü süpüla kapülain naa'in nünüiki Maleiwa müleka nayaawatüle saa'u sünnain kojutüin nia jütüma waneepia je müleka ne'rüle jia sünnain shiimüin anain jukuaippa no'upala nayakana. ³ Tü kamalainkat namüin na ju'wayuusekana, nnojolüinjatü sükajeejatüin ja'anaain no'upala süka kululu eekai kojutüin ma'i, nnojolüinjatü sükajeejatüin ja'anaain che'esaa ooro je aülüijanaa eekai anain ma'i, je nnojolüinjatü sükajeejatüin anain ma'i ju'wala no'upalapünaa. ⁴ Tü kamalainkat namüin, shiainjatü tü jukuaippakat sünnain anamiashaatain je sünnain kamanein ma'i jia. Shia kojutka no'ulu'u Maleiwa tiairua. ⁵ Anakaja jüshatüle nakuaippa na jiyuukana paala sümaiwa, na akataluushikana suulia kaainjalaa.

Anoujashii naya nünain Maleiwa sünain nikeraajünjatüin süpüshua tü nümakat namüin. Anasü ma'i nayolojo no'upala na na'wayuusekana sükajee kamaneein ma'i naya sümaa jüüjüün namüin. ⁶ Soto jaa'in süchiki Sara paala sümaiwa. Soonoo amaat nünüiki Abraham chi su'wayuusekai sümaa "Nashi tachee" sümapü'ün nümüin. Otta jia jieyuukana, müleka nnojoliire mmolüin jia sheema aa'inraa tü kasa anasü saa'inrapü'ukat Sara nu'upala chi su'wayuusekai, "Wei shia'aya" juunteerü jümüin.

⁷ Aka'aya jiakana toloyuukana, süpüla wanaawajiraain jaa'in namaa na ju'wayuusekana sünain achuntaa nümüin Maleiwa, anakaja müleka kojutule naya jütüma waneepia. Mayaasüje nnojorule wanaawain sütsüin naa'in jümaa, soto jaa'in sünain shii'iranajaaitpain naa'in nütüma Maleiwa wanaa jümaa. Je süma'inru'u jümaain naya maa'ulu yaa, anakaja müleka kapüräle jaa'in naya.

Nukuaippainjatkat wane anoujashi shi'ipajee wayuu eekai aa'inrüin kasa mojusü nümüin

⁸ Süpülapünaa kettaain tü tashajakat jümüin, toso'ira aa'inchii paala jia jüpüshua süpüla jiajiraainjanain sümaa jümülijiraain. Ai jüpülijiraa maa aka naa'in wane wayuu sünain alin nüpüla nuwala, sümaa kamaneejiraain jia jümüin, nnojoliijana jia pülijiraain aa'in. ⁹ Nnojo kee'ireein jaa'in pasalawaa. Müleka e'rüire wayümüin wane wayuu jümüin, nnojotsü anain müleka e'rüliire wayümüin jia nümüin shii'iraka tia. Müleka mojule nünüiki wane wayuu jümüin, nnojotsü anain müleka mojule jünüiki ni'ipajee. Shia anaka alu'u müleka jüchuntüle nümüin Maleiwa naa'u chia wayuukai süpüla nii'iyatünjatüin na'anasia nümüin. Soto jaa'in sünain neenaküin jia Maleiwa süpüla nii'iyatünjatüin na'anasia jümüin jüpüshua'ale. ¹⁰ Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin mayaa:

"Müleka kee'ireere jaa'in anaa akuaippa sümaa talatüin ma'i jaa'in,
anakaja müleka juu'ulaale suulia e'raa wayümüin
je suulia aküjaa alawaa.

¹¹ Anakaja juu'ulaale suulia jaa'inrüin tü mojusükot
süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia tü anasükat sümüin wayuu.
Anakaja kachiiruale jaa'in jükaaliijeein wayuu süpüshua
süpüla anainjatüin mmapa'a.

¹² Naa'inmajüin Maleiwa waneepia chi wayuu eekai aa'inrüin tü anasü
nüchekakat nüpüleerua,
je naapüin nünüiki wanaa sümaa nüchuntüin nümüin.
Akaajasa chi wayuu eekai masütaajuin sünain aa'inraa tü mojusükot,
a'ürülaajeechi Maleiwa nümüin saaliije tia".

¹³ ¿E'reerü wayümüin wayuu jümüin müleka jaa'inrüle tü anasükat
süka süpüshua jaa'in? ¹⁴ Ja'itairü jü'rüin müliaa sütüma wayuu
e'rülü wayümüin saa'ujee jaa'inrüin tü anasü nüchekakat Maleiwa
jüpüleerua, anata'aleeshiija'a ma'i jia nütüma. Nnojo mmolüin jia
sheema, nnojo jüshapajaain aa'in saa'u. ¹⁵ Shia anaka alu'u müleka
ju'waajüle Cristo waneepia süka süpüshua jaa'in süka niain jüsenyotsein.
Kojutu jütüma nia waneepia. Ee jümata jaa'in süpüla asouktaa
nümüin wane wayuu eekai nüsakirüin jia süchiirua tü jünoujakat
anain, süpüla jüküjainjatüin nümüin sünain jamüin jütüjaaka'a naa'u
Maleiwa sünain naa'inrüinjatüin tü nümakat jümüin. Je wanaa sümaa
jüsouktüin, jii'iyata nujut chi asakirakai jia sümaa kamaneein jia nümüin.

¹⁶ Müleka jütüjaale saa'u tü jaa'inrakat sünain anasüin nu'upala Maleiwa,

japüijeechi chi eekai niyoujain tü kasa anasü jaa'inrakat nüpüla Cristo sütüjaanapa aa'u sünain shiimüin nnojolüin jaa'inrüin kasa mojusü. ¹⁷ Müleka nücheküle Maleiwa süpüleerua jirüin müliaa sünainjee jaa'inrüin kasa anasü, alana'aleesia sünain anain tia suulia jirüin jümüliala sünainjee aa'inraa kasa mojusü.

Oso'iraasü naa'in Cristo süchikijee ouktüin nia saa'u saainjala wayuu

¹⁸ Jülüja jaa'in nukuaippa Cristo wanaa sümaa ni'rapü'üin müliaa. Ja'itaichi maainjalain nia, ouktüshi nia saa'u waainjala waya kaain-jaraliikana. Je nnojoleechi ouktüin piantua, süka kettaaitpain tü naa'inrakat süpüla anajiraainjanain waya nümaa Maleiwa. Shia ouktaka ne'e tü ni'irukukat sütüma wayuu. Kato'uchi nüchikua nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. ¹⁹ Je nükejee chi Naa'inkai Maleiwa, o'unüshi Cristo sünainmüin tü ouktüsükalüirua eejatüle shia püreesain süpüla nükjainjatüin namüin nüchikijiraa. ²⁰ Naya na ayouktakana paala sümaiwa nünuiki Maleiwa wanaa sümaa sükumajününin tü anuakat sütüma Noé. Mayaainje na'atapajün Maleiwa kaka'iya shii'iree nanou-jeein, o'tte'ennüshii palit ne'e süka tü anuakat, eeshii maa aka mekiisatshii wayuu ne'e. Wüinsitkalaka süpüshua tü apütaasukat süpa'apünaa tü mmakat süpüshua.

²¹ Tü wüinkat, süso'irüin waa'in wanaa sümaa wowoutisaajününin. Je sütüma wowoutisaajününin, sotüsü waa'in sünain wo'tte'ennünainpain nütüma Maleiwa sünainjee süso'iraain naa'in Jesucristo süchikijee ouktaa. Owoutisaajünüshii waya, nnojotsü süpülaajatüin su'lojooyain wata shia, süpülaajatü ee'iyatia wakuaiippa su'upala wayuu sünain sülatinnüitpain waainjala nütüma Maleiwa. ²² Otta müshia Cristo, süchikijee süso'iraain naa'in, o'unüshi nia chaa iipünaamüin nünaimüin chi Maleiwakai, süpüla eenjachin nia nikialu'ujee sünain laülaain nia saa'u kasa süpüshua, sünain jüüjüün nümüin na aapieekana je na laülaayuushiikana napüshua.

4

Alinjana napüla na nawalayuukana

¹ Saa'u nüchecherüin naa'in Cristo su'utpünaa tü müliaa ni'rakat ouktapa nia, anakaja müle aka jia naa'in sünain jüchecherüin jaa'in su'unnaa tü müliaa jirakat maa'ulu yaa. Katsüinsü waa'in sünain anoujaa sütüma tü müliaa we'rakat, süka nnojolüitpain kasajatüin kaainjalaa nüümüin chi wayuu eekai ni'rüin müliaa. ² Je sükejee tia, süma'inru'u waraittüin jia süpa'a mma, anakaja müleka juu'ulaale suulia süchepchiaa jaainjala süpüla nüchepchiaainjanain jia Maleiwa süpüla jaa'inrüinjatüin waneepia tü nüchekakat jüpüleerua. ³ Kaka'iya ma'i jia paalainka sünain juu'ulaküin tü mojusükot wanaa namaa na manoujainsaliikana. Juu'ulaa jumaala suulia kasa müin aka tia, maa aka jüma'üjaain sümaa wayuu nnojotkat ju'wayuusein, maa aka jiperüin sümaa maa'in jaa'in sünain emi'ijaa, je maa aka aa'inraa kasa mojushaatain sükejee jüüjüün jia namüin na maleiwayaashiikana.

⁴ Otta müsia joolu'u, patatshii na wayuu manoujainsaliikana sükejee nnojoliinainpain ja'aleewajaain namaa sünain aa'inraa kasa eekai mojushaatain. E'rülüshii wayümüin ma'i naya jümüin saaliijee jiyouktüin tü kasa mojusü naa'inrakat. ⁵ Soto jaa'in sünain sülü'ülünin tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu nütüma Cristo, eekai ouktüin maa aka eekai katayülüin so'u. Otta na e'rülüikana wayümüin jümüin, asha'wale'enneena nümlatu'u Cristo süpüla nasouktüinjanain nüümüin

soo'opünaa süpüshua tü kasa mojusü naa'inrapü'ukat. ⁶ Saa'u e'itaashin Cristo süpüla kasalajanainjatüin nütüma sümüin saainjala wayuu, aküjünüsü paala nüchiki sümüin wayuu shii'iree su'tte'ennüninatüin. Ouktüshii naya maa aka wayuu süpüshua maa'ulu yaa. Nüküjüna achikit namüin süpüla eenjaneenain naya nümaa Maleiwa süpüla ka'ikat süpüshua.

⁷ Otta jiakana joolu'u, sükajee sülü'ülüin tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u tü kasa we'rakat maa'ulu yaa, anakaja müleka laülaale jaa'in süpüla eeninatüin jaa'in süna'in achuntaa nüümüin Maleiwa. ⁸ Müleka aire na juwalayuukana jüpüla, moteerü jaa'in müleka kaainjarale naya juulia. Sükajee tia, müleka aijiraale jia jüpüla waneepia süka süpüshua jaa'in, alana'aleesia ma'i tia süna'in anain suulia süpüshua tü anasü jaa'inrakat. ⁹ Anakaja müleka eere jaa'in süpüla ke'iyoin jia na juwalayuukana süna'in nnojolüin mojushiin jümüin.

¹⁰ Naata'awaisü tü atüjaa aapünakat jümüin nütüma Maleiwa. Anakaja müleka jükaaliijiraale süka tü atüjaa aapünakat jümüin wane'ewa'ire jukua, maa aka wane a'yataai eekai naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua. ¹¹ Saa'u sa'aniraaipain jukuaippa nümaa Jesucristo, müleka piale aapünüin amüin atüjaa süpüla aküjaa aküjaa nüünüki Maleiwa, jalia pia suulia aküjaa wane pütchi eekai naatajatüin suulia. Je müleka piale aapünüin amüin atüjaa süpüla akaaliijaa na puwalayuukana, chi katsünjachikai atüma paa'in, nieechi Maleiwa. Anakaja nu'waajünüle sükajee tü paa'inrakat süka tü atüjaa aapünakat pümüin. Süka laülaain nia saa'u kasa süpüshua, nieechi kojutka sütüma wayuu wainma süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Nnojoleena japülin na anoujashiikana eekai müliain nünainjee Cristo

¹² Tatünajutumuyuwaa, jia aishiikana tapüla, nnojoo jainkuuin aa'in sütüma tü müliaa miyo'u jirakat maa'ulu yaa sükajee juu'ulakünüin aa'in sütüma tü kasa mojusü naa'inrakat jümüin na wayuu e'rülüikana wayümüin jümüin. Je nnojoo jümüin: "¿Jamüshii waya makalera su'ttaain wamüin tüü?". ¹³ Shia anaka alu'u müleka talatüle ma'i jaa'in su'utpünaa, süka jamüin, tü jukuaippakat süna'in müliain, müsü aka saa'in nukuaippa Cristo süna'in müliain. Je so'uweena tü ka'i nii'iyataajeetkat o'u Jesucristo süna'in anashaatain ma'i nukuaippa, alana'aleejeeria ma'i süna'in talatüin jaa'in.

¹⁴ Müleka shi'rüle wayümüin wayuu jümüin sümaa shime'erainpalain jia süna'injee juushikajaain nüchiirua Cristo, anata'aleeshijaa jia. Sütümajee tia, jütüjaajeerü aa'u süna'in shiimüin sulu'uin jaa'in chi Naa'inkai Maleiwa anashaataki ma'i. ¹⁵ Otta müleka jirüle müliaa saaliijee jaa'inrüin kasa mojusü, maa aka uwomoyuuin, maa aka ka'ruwaralin, maa aka perulaayuulin, müliashii jia süsalajee tü kasa mojusü jaa'inrakat.

¹⁶ Akaajasa müleka shiale e'rülüin wayümüin wayuu jümüin süna'injee juushikajaain nüchiirua Cristo, anakaja nnojorulé japülin jia süka tia. Shia anaka alu'u müleka jaapüle analu'ut nüümüin Maleiwa süka müliain jia süna'injee jain nüpüshin Cristo. ¹⁷ Waya nüpüshikana chi Maleiwakai, kalio'upaje'e waya maa'unnaa yaa nütüma sükajee tü müliaa we'rakat, otta na eekai moonoo'in sümaa tü nüchikikat chi O'tte'erüikai, shialeekaja'a jameematüin namüliala so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u namüin naainjala nütüma Maleiwa. ¹⁸ Shia tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa süna'in müin mayaa: "Wane wayuu eekai naa'inrüin tü kasa anasükat, ayatshia ne'e ni'rüin müliaa,

nnojoishi ajuttinnuun maalü suulia nütüma Maleiwa.

¿Jama na wayuu nnojotkana oonoin sümaa tü kasa anasü nüküjakat Maleiwa namüin?

¿Jameerü nakuaippa mapeena?”.

¹⁹ Malu'ulu tü taküjaitpakat jümüin: Müleka nücheküle Maleiwa süpüleerua jirüin müliaa, anakaja müleka jaapajiraale jukuaippa najapulu'u niakai, chi akumajakai kasa süpüshua. Je anakaja müleka ayatüle jia sünnain aa'inraa kasa anasü süka jütüjaain naa'u sünnain nikeraajünjatüin süpüshua tü nümakat jümüin.

5

Acheküshii nakaaliijiraain na anoujashiikana

¹ Ashajüshi taya jümüin jakana eekai laülaain napüleerua na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua cha'aya, süpüla taso'irüinjanain jaa'in saa'u wane kasa, süka jamüin, laülaa taya wanaa jüma'aya, oo'ulaka süka eejachin taya sünnain e'rajaa nukua Cristo wanaa sümaa ouktüin nia saa'u wane kuruusa. Je eejechi taya wanaa jümaa sünnain e'rajaa nukua so'uweena tü ka'i nii'yataajeetkat o'u sünnain anashaatain ma'i nukuaippa. ² Maa aka wane anneetpü'ü sünnain naa'inmajüin tü na'anneetsekat, meeria jukuaippa sünnain jaa'inmajüin na anoujashii e'itaushikana jajapulu'u nütüma Maleiwa. Jükaaliija naya süka jaa'in jümüiwa, süka shiain tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Talatünjatü jaa'in sümaa süka jüchekalain shia, nnojotsü sükajeejatüin walaain jia sünnain. ³ Nnojo jülanaain ma'i sünnain aluwatawaa na juwalayuukana, shia jaa'inra tü anasükat waneepia no'upala süpüla nashatuinjatüin tü jukuaippakat. ⁴ Otta niweetapa Cristo chi Anneetpü'ü Miyo'ushikai, nuwalaajeena jia süka tü kasa anasü nüma'anajeejatkat cha'aya iipünaa, tü ayatakat sümaa anaa akuaippa waneepia.

⁵ Aka'aya jia jima'aliikana, anakaja müleka jüüjüüle jia namüin na wayuu laülaayuu wainma ouyasechiikana. Otta jia anoujashiikana jüpüshua, wanaa sümaa jükaaliijain na juwalayuukana, jalia jia suulia ju'waata'alaain sulu'u jukuaippa, süka wachiajaanuin suulia tia sulu'u tü ashajuushikat paala sünnain müin mayaa:

“Aashichijaashi Maleiwa namüin na eekai yaletayaain naa'in sulu'u nakuaippa namüiwa,

otta kamaneeshi nia namüin eekai nnojolüin pülain naa'in suulia wayuu”.

⁶ Je sükajee tia, anakaja müleka jüüjüüchenre ma'i jia nümüin chi Maleiwa Pülashikai ma'i sünnain nnojolüin pülayaain jaa'in nuulia, süpüla kojutünjanain jia nütüma mapeena so'u tü ka'i ju'waajüneetkat o'u nütüma. ⁷ Saa'u jütüjaachipain naa'u Maleiwa sünnain nuuntün naa'inmajüin jia, jüküja jümaala nümüin süpüshuale'eya tü ashapataakat atüma jaa'in süpüla suu'ulaainjatüin juulia tü ashapatawaakat aa'in.

⁸ Anakaja müleka laülaale jaa'in süpüla einjatüin jaa'in sünnain tü alatünjatkat mapeena. Je nnojo motüin jaa'in sünnain nülü'ülün jünainmüin chi jü'ünüükai Satanás, chi sülaülakai yolujaa. Müshi aka nia saa'in wane kalaira sünnain waraittün ja'akapünaa süpüla nümälaje'erünjatüin tü jünoulakat. ⁹ Anakaja ayatüle jia sünnain katsün jaa'in sünnain anoujaa nünain Maleiwa, süpüla nnojolünjatüin jaa'inrüin tü nüchekakat jüpüleerua Satanás. Je nnojo motojün jaa'in nakuaippa na juwalayuukana sainküin mmakat süpüshua sünnain ne'rüin müliaa maa aka tü müliaa jirakat jikanaya.

¹⁰ Je mayaa'inje ji'rüin müliaa maa'ulu yaa, motso'o ne'e tia. Nnojo motüin jaa'in sü'nain anamiain ma'i chi Maleiwakai je nümüliajeein jia su'unnaa süpüshua tü alatakat jümüin. Otta süchikijee jülatirüin tü müliaakat, katsüinjeerü jaa'in sü'nain anoujaa saa'u jümüliajünüinapain nütüma Maleiwa. Je nnojo motüin jaa'in sü'nain sa'aniraaipain jukuaippa nümaa Cristo, je sü'nain jeenakuushiinapain nütüma Maleiwa süpüla eenjanain jia nümaa Cristo süpüla ka'ikat süpüshua süpüla ji'rüin nia sü'nain anashaatain ma'i nia. ¹¹ Kasataalejese jüjüüinjatüin nümüin Maleiwa tü kasakat süpüshua eekai yaa saa'u mmakat waneepia. Amén.

Apütaashi Pedro

¹² Nükaaliijain taya chi tawalakai Silvano sü'nain ashajaa tü pütchi pal-itkat jümüin. Naa'inrüin waneepia tü nüchekakat Maleiwa nüpüleerua. Tashajüin jümüin süpüla jütütülaainjanain aa'in sü'nain anoujaa. Taso'irüin jaa'in süka tü karalouktakat sü'nain shiimüin ma'i tü tekirajakat anain, tü nüchikikat Maleiwa sü'nain anamiain ma'i nia sümüin wayuu. Sükajee tüü, jüchechera jümata jaa'in sü'nain anoujaa nünain Cristo.

¹³ Na juwalayuukana yaakana Babilonia, aneekuushikana wanaa jümaa, oo'ulaka Marcos chi tatünajutchonkai, nasaküin jia. ¹⁴ Anakaja müleka kamaneere jia sü'nain jüsakiraain namaa na juwalayuukana.

Achuntüshi joo taya nümüin Maleiwa jaa'u jüpüshua saa'u sa'aniraaipain jukuaippa nümaa Cristo süpüla naapüinjatüin anaa jümüin.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma PEDRO

Ashajüşhi Pedro namüin na anoujashiikana

¹ Taya, wane nüchepchiakai Jesucristo, wane chi Aluwataaushikai nütüma, Pedrokai anülia, ashajüşhi joo taya jümüin jia anoujashiikana nünain wanaa wamaa. Cristo, nia Wamaleiwasekai, nia O'tte'erüika'aya waya. Anata'aleeshiija'a ma'i waya süka lotüin ma'i nukuaippa sünain nu'tte'erüin waya sünainjee tü naa'inrakat.

² Achuntüşhi taya jaa'u nümüin chi Wamaleiwasekai süpüla nii'iyatüinjatüin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin wane miyo'u anaa jümüin sünainjee wanaawajiraain jaa'in nümaa oo'ulaka nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo.

Alaüle'erüinjana naa'in sünain tü nanoulakat

³ Chi Maleiwa Pülashikai ma'i, saa'u neenaküin waya süpüla we'rüinjatüin nukuaippa sünain anashaatain ma'i nia, naapüitpa tü che'ojaakat wamüin süpüla shii'iranajaainjatüin waa'in. Je joolu'u, saa'u koo'omüin wamüin tü aleewaakat nümaa, nükaaliijain waya waneepia süpüla keisalain waya sümüin wakuaiippa nu'upala. ⁴ Süka pülashaatain ma'i Maleiwa, alana'aleesia ma'i sünain anain tü nümapü'ukat wamüin sünain pansaain nünüiki süpüla nujuittirüinjanain waya suulia tü yarüttakat atüma waa'in, tü kaainjaleekat atüma tü wayuukolüirua kepiakat a'aka waya, süpüla müinjanain aka waya naa'in Maleiwa sünain anain.

⁵ Otta jiakana joolu'u saa'u naa'inrüitpain kasa anasü chi Maleiwakai jümüin, shiainjatü jükuaippa:

Anakaja müleka kachiiruale jaa'in aa'inraa tü nüchekakat jüpüleerua süpüla koo'omüinjatüin sütsüin tü jünoulakat.

Anakaja müleka yalayalale jaa'in süpüla aa'inraa waneepia tü anasukat sümüin wayuu.

Anakaja jiyaawatüle saa'u tü jaa'inrakat müleka anale, müleka mojule.

⁶ Anakaja müleka jülaüle'erüle jaa'in süpüla jaa'inrüin waneepia tü anasukat.

Je wanaa sümaa jirüin müliaa, anashii müleka jüchecherüle jaa'in sünain anoujaa.

Anakaja juushikajaale süchiirua tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua.

⁷ Anakaja ayatüle jia sünain kamaneein namüin na juwalayuu anoujashiikana.

Ai jüpüla wayuu süpüshua.

⁸ Müleka kachiiruale jaa'in tüüirua sünain jülaüle'erüin jaa'in sünain anoujaa, nnojoleerü amalajaain tü jaa'inrakat nümüin chi Wasenyotsekai Jesucristo, alu'ujasa akaaliijüneerü waneepia wayuu jütüma sükajee jiraa'jüin ma'i nia. ⁹ Akaajasa'a chi wayuu eekai nnojolüin kachiiruin naa'in shiirua, eekai malaüle'erüin naa'in sünain anoujaa, müshia aka naa'in wane mo'usai, süka nnojolüin niyaawatüin saa'u tü kasa anasü naa'inrakat Maleiwa nümüin. Je nnojotsü sotüin naa'in sünain süla'ajaanüin naainjala nuulia nütüma Maleiwa süpüla wuleinjatüin naa'in.

¹⁰ Tawalayuwaa, shia anaka alu'u müleka kachiiruale jaa'in aa'inraa tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. Müleka laülaale jaa'in

sünain anoujaa, nnojoleerü amalajaain tü jünoulakat. Je sünainjee tü kasa anasü jaa'inrakat, jütüjaa aa'ulu sünain shiimüin aneekuushin jia nütüma Maleiwa süpüla nüpüshinjanain jia. ¹¹ Müleka masütaajule sünain aa'inraa tü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua, talatashaateerü ma'i jaa'in wanaa sümaa jikerolüin so'uweena wane ka'i nüma'anamüin chi O'tte'erüikai waya, chi Wasenyotsekai Jesucristo, cha'aya eere nuluwataain süpüla ka'ikat süpüshua.

Pansaasü tü nashajakat na nünüikimaajanakana Maleiwa

¹² Je sükajee tia, taso'ireerü jaa'in waneepia sünain tü anasükat süpüla jaa'inrüin, mayaasüje jütüjaain saa'u otta jüchecherüin jaa'in sünain anoujaa tü shiimüin ekirajünakat anain jia. ¹³⁻¹⁴ Saa'u taapinnüin nütüma chi Wasenyotsekai Jesucristo saa'u sülü'ülüin takalia süpüla ouktajachin taya, anasü saa'in tamüin müleka taso'irüle jaa'in süma'inru'u katüin to'u sünain tü kasa anasü jaa'inrüinjatkat. ¹⁵ A'yataashi ma'i taya sünain takaaliijain jia süka süpüshua taa'in, süpüla sotüinjatüin jaa'in waneepia tachipünaa ouktapa taya tü shiimüin tekirajapü'ukat anain.

¹⁶ Jütüjaa aa'ulu sünain nnojolüin wale'eru'ujeejatüin tü pütchi wekirajapü'ukat aka jia nüchiki chi Wasenyotsekai Jesucristo sünain nüle'ejuinjachin so'uweena wane ka'i süka pülashin nia. Shiimüin tü wamapü'ukat jümüin, süka we'rüin paala nia sünain anashaatain ma'i niyolojo so'u tü ka'i shii'iranajaakat o'u nu'upünaa oo'ulaka nüshe'in.

¹⁷ Watüjaa aa'uchi sünain kojutüin nia nütüma Maleiwa wanaa sümaa tia, süka waapüin wane pütchi chejee eejee Maleiwa Pülashikai ma'i sünain müin: "Anii chi Tachonkai aishikai tapüla. Talatüsü ma'i taa'in nümaa", müsü. ¹⁸ Shiimain sünain waapüin tia pütchi iipünaajeejatkat, süka eejanain waya nümaa Jesús so'u ka'ikat tia naa'u chi uuchikai eejachire nu'waajünüin nütüma chi Nüshikai.

¹⁹ Je sütüma tü nünüiki Maleiwa waapakat so'u ka'ikat tia, watüjaaitpa aa'u joolu'u sünain pansaain ma'i tü naküjapü'ukat achiki paala na nünüikimaajanakana Maleiwa. Müsü aka wane anakia süpüna wayuu sa'wai, süka wo'ttüinapain sünain wayaawatüin saa'u tü shiimüinkat sütüma. Je sükajee tia, anakaja müleka eere jaa'in sünain tü nashajakat. Otta so'uweena tü ka'i nii'yataajeeatkat o'u Jesucristo, wayaawaateerü aa'u süpüshua'aya tü shiimüinkat. ²⁰⁻²¹ Soto jaa'in sünain nnojolüin nale'eru'ujeejatüin ne'e na nünüikimaajanakana Maleiwa tü namapü'ukat, je nnojotsü nachekalain ne'e namüüwa tü ashajaakat. Watüjaa aa'ulu sünain shiain tü nünüikikat Maleiwa, süka nashajüin tü nüchekalakat chi Naa'inkai Maleiwa jüpüleerua nashajüin.

2

Aja'ttinneena na ekirajüliikana sünain alawaa

¹ Otta sa'aka tü wayuukolüirua paalainka, eejana wane nünüikimaajanayaakana Maleiwa, na aküjapü'ükana alawaa. Eejeerü mapeena ja'aka jiakana wane ekirajülii eekai müin aka naya sünain aküjaa alawaa. Keme'erierü ma'i nanüiki je nnojoleerü shiyaawatüin aa'u wayuu sünain shiain alawaain tü nekirajakat anain. Amalajaajeerü sünoula tü wayuu kapülakat aa'in nanüiki, süka nnojoleerüin lotüin tü nekirajeetkat anain noo'opünaa Cristo. Antaleejeena sünain ayüülajaa chi Senyotkai awalaajakai naainjala oo'ulaka nayouktechki süpüla laülaainjachin nia naa'u. Kasalajana meeria namüin naainjala mapeena süpüla naja'ttinneenain nütüma. ² Wainmeerü tü wayuu oushikajaakat süchiirua tü kasa mojusü nekirajeetkat anain sümaa süshatüin sukuaiippa

tü kasa mojusü naa'inrakat. Je mojeerü sünüiki wayuu sümüin tü pütchi shiimüin nikirajapü'ukat anain Jesús sükajee tia. ³ Nala ekirajüliikana sünain alawaa, saa'u kachiiruain naa'in washirüü, naküjeerü jümüin pütchi nale'eru'ujeejatü ne'e süpüla ne'ike'erüinjanain jia süka na'alain saa'u jükorolo. Otta saa'u shiimüin sünain kasalajaneerüin namüin naainjala nütüma Maleiwa, aja'ttinneena naya nütüma maalü.

⁴ Soto jaa'in chi Maleiwakai sünain nnojoliin naawalüin na aapiee kaainjalashiikana. Nüjünajaain naya eemüin süpülee tü ouktüsükalüirua kanülüakat Hades, süpüla püreesainjanain naya sa'aka piyuushi wane'ere'eya süntapa tü nakalia kasalajaneetkat o'u naainjala. ⁵ Maa'aya aka nukuaippa Maleiwa sümäiwa paala sünain nnojoliin naawalüin na wayuu mojutkana atüma nia. Nü'itirüin wane juya naa'u miyo'ushaata ma'i süpüla ouktajanain naya sütüma. Achijaanüshiiyaaje naya nütüma Noé, chi wayuu aa'inrakai kasa anasü nu'upala Maleiwa, suulia süsalajüin naya tü naainjalakat nütüma Maleiwa. Niakalaka ne'e o'tte'ennüin namaa akaratskishii na kepiakana nümaa suulia wüinsirüin naya.

⁶ Maa'aya aka nukuaippa Maleiwa sümäiwa paala sünain nnojoliin naawalüin tü wayuukolüirua mojutkat atüma nia kepiasükat sulu'u tü pueulokat Sodoma oo'ulaka Gomorra. Na'ajüin tü pueulokalüirua süka siki süpüla shiyaawatünjatüin wayuu saa'u tü alatajtkat sümüin süpüshua tü eekai müin aka naya sünain mojutüin Maleiwa natüma. ⁷⁻⁸ Otta müshia Lot, chi wayuu aa'inrakai kasa anasü, ajuitinnüshi nütüma Maleiwa sulu'ujee Sodoma eejachire kepiain nia sa'aka wayuu kaainjarannuu. Mojusü ma'i naa'in Lot sütüma naainjala na wayuukana süka yarüttüin ma'i shia. Müliasü ma'i naa'in süka kaainjalain naya nu'upala je süka naapüin süchiki süpüshua tü kasa mojusü saa'inrakat waneepia.

⁹ Saa'u no'tte'ennüinapain Noé oo'ulaka Lot nütüma Maleiwa, shiimüin sünain nuuntüin Maleiwa niyu'lüin waya sa'akajee oo'ulakünaa aa'in, waya aa'inrakana tü anasükat. Otta na kaainjaraliikana, shiimüin sotüinjatüin naa'in Maleiwa tü naainjalakat wane'ere'eya süntapa tü ka'i kasalajaneetkat o'u tü naainjalakat.

¹⁰ Shiimüinre'eya ma'i sünain süsaleenain na ekirajüliikana sünain alawaa so'u ka'ikat tia, süka kale'eru'uin süchiki kaainjalaa je süka naa'inrüin waneepia tü yarüttakat atüma naa'in. E'rülii wayümüin naya nüümüin Maleiwa süka nayouktüin süchiki laülaain nia naa'u. Püla aa'inchii naya waneepia suulia wayuu süpüshua. Je mojusü nanüiki namüin na laülaayuushii chakana iipünaa. ¹¹ Otta na aapieekana nüma'ana Maleiwa, eereje pülashin ma'i noulia na laülaayuushiiikana chakana iipünaa, nnojotsü mojuin nanüiki namüin nu'upala Maleiwa. ¹² Na ekirajüliikana sünain alawaa, mojulaashaatashii ma'i naya. Mojusü ma'i nanüiki süchiki kasa eekai nnojoliin natüjaain saa'u. Müshii aka saa'in mürüt sünain aa'inraa tü nachekalakat ne'e namüiwa. Je maa aka suta'ünnüin mürüt süpüla su'utinnüin aa'in süpüla ekünaa, meena naya aja'lajaain.

¹³ Na ekirajüliikana sünain alawaa, ne'reerü müliaa saaliijee müliain wayuu natüma paala je saaliijee maa'in naa'in wanaa sümäa naa'inrüin kasa mojusü su'upala wayuu wainma je wanaa sümäa nekaain jümaa. Mee'erapalashii jia sütüma wayuu sükajee tia. ¹⁴ Kale'eru'ushii naya süchiki kaainjalaa. Jülüjasü waneepia naa'in ama'üjawaa sümäa wayuu nnojotkat na'wayuusein. Otta na eekai jo'uuin sünain anoujaa, aa'inreeshii kasa mojusü sütüma ne'rüin tia. Na ekirajüliikana sünain

alawaa, ne'ike'ereerü wayuu süka na'alain saa'u sükorolo süka kachiiru-ain naa'in washirüü. Shiimüin sünain süsalainjaneenain naya nütüma Maleiwa sükajee tia. ¹⁵ Nayouktüin tü shiimain ekirajünakat anain naya, maa aka naa'in chi nünüikimaajachikai Maleiwa paala sümaiwa kanüliakai Balaam chi nüchonkai Beor, chi aa'inrakai kasa mojusü shii'iree walaain nümüin. ¹⁶ Achiajaanüshi nia nütüma wane püliikü. Ja'itaichi manülin chi ne'ejenakai saa'u mürlüin nia, ayatshia aashajaain süka sünüiki wayuu süpüla nuu'ulaainjachin chi nünüikimaajachikai suulia mache'ein nia sünain tü kasa mojusü naa'inrüinjatkat.

¹⁷ Na ekirajüliikana sünain alawaa, müshii aka naya saa'in wane ishi eekai me'wiirain eere nnojolüin wüin süpüla wayuu. Müshii aka naya saa'in wane siruma eekai sülatüin ne'e sümaa nnojolüin sü'itüin tü juyakat sütüma. Ajütüneena naya cha'aya shiinalu'umüin tü mmakat sa'akamüin tü piyuushikai nütüma chi Maleiwakai süsala naainjala.

¹⁸ A'waataashii ma'i na ekirajüliikana sünain alawaa sulu'u nakuaiappa süka pütchi nale'eru'ujeejatü no'upala na wayuu ajüttüinapakana na'akajee na manoujainsaliikana. Shii'iree kachiiruain naa'in süchiki kaainjalaa na anoujashiikana natüma, a'waataashii no'upala, süka pütchi eekai keme'eriain, sulu'u tü kasa saa'inrakat wayuu kaainjarannuu. ¹⁹ Na ekirajüliikana sünain alawaa, ja'itaina naya'inya ne'e süchepchiain tü kaainjalaakat, ekirajüshii naya wayuu sünain laulawaa namüiwa süpüla aa'inraa eekai nacheküin. Na'alain ne'e tü namakat. Maa aka wane wayuu eekai naapajiraain nukuaippa süpüla a'yatawaa nümüin nülaamain, akaajaa na ekirajüliikana sünain alawaa sünain süchepchiain kaainjalaa süka naapajiraain nakuaiappa sünain aa'inraa waneepia kasa mojusü.

²⁰ Eere wane wayuu, saa'u aleewain nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo chi O'tte'erüikai, müleka nujuüttüle sa'akajee tü kaainjarannuukat sünain süchepchiain kaainjalaa nüchikua, alana'aleejeeria ma'i sünain mojuin nukuaippa suulia palajana paala. ²¹ Anasüje nümüin müleka nnojoruleje nütüjaain saa'u tü anasükat, tü aluwataanakat anain nütüma Maleiwa, suulia nütüjaain saa'u sümaa niyouktüin shia. ²² Shiimüin tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta nüchikimaajatkat Maleiwa sünain müin mayaa:

“Wane erü eekai sheetüin,
shiküin sheenüin süchikua.

Akaajaa wane pülükü müleka so'oojinnüle paala,

ale'jaasü süchikua sünain shi'yarülajaain süta sa'aka pootshi”.

3

Katsüinjatü waneepia naa'in na anoujashiikana süma'inru'u na'atapajüin niitaainjachin Cristo

¹ Tatünajutumuyuwaa, jia aishiikana tapüla, piantuaichi joo taya ashajüin karaloukta jümüin. Anasü saa'in tamüin toso'irüle jaa'in süpüla jülüjünjatüin jaa'in waneepia kasa anasü. ² Acheküsü süpüla sotüinjatüin jaa'in tü namakat na nünüikimaajanakana Maleiwa paala sümaiwa. Je tacheküin süpüleerua jiyaawatüin saa'u süpüshua tü nuluwataakat anain chi Wasenyotsekai Jesucristo, chi O'tte'erüikai, tü aküjünakat jümüin natüma na Aluwataaushikana ajütünakana jünainmüin.

³ Anakaja jiyaawatüle saa'u wane kasa. So'uweena wane ka'i pejepa süpüla niitaainjachin Cristo, wainmeerü wayuu eekai kale'eru'uin süchiki kaainjalaa. Neme'erainpaleena jia saaliijee tü jünoulakat sünain maa jümüin: ⁴ “¿Pansaayaasükalaje'e tü namakat na nünüikimaajanakana

Maleiwa sünain niitaainjachin Cristo? ¿Jalaka'a nia? Nnojotsü kasain ee'iranajaayaain süchikijee ouktüin na watuushinuukana. Müsü wanaawakai saa'in wamüin kasa süpüshua maa aka paala sümaiwa sükamajaiwa'aya tü mmakat", meena naya.

⁵ Tamüshii paala jia: Natüjaa aa'ulu sünain nnojolüin shiimüin tü namakat jümüin. Nnojotsü nanoujeein nüchiki chi Maleiwakai sünain nükumajüin tü kasa chakat iipünaa. Otta nnojotsü nanoujeein sünain nükumajüin tü mmakat shirokujee tü palaakat süpüla eenjatüin shia pasanain sünain. Shiimüin nükumalain Maleiwa tü kasakalüirua, je naa'inrüin shia süka nünüiki. ⁶ Je shiimüin nü'itirüin paala wane juya miyo'ushaata ma'i saa'u tü wayuu kaainjaratkalüirua süpüla ouktajanain naya sütüma je süpüla saja'ttüinjatüin kasa süpüshua so'u ka'ikat tia. ⁷ Maa aka shiain nünüiki tü nükumajakat aka kasa süpüshua, shieerü kasalajanajtkaka aka mapeena saainjala wayuu sümüin. Otta a'atapajüshi maa'ulu yaa chi Maleiwakai süpüla naja'ttirüinjatüin süka siki so'u ka'ikat tia tü mmakat oo'ulaka na wayuukana mojutkana atüma nia oo'ulaka tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa.

⁸ Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, te'itaainjatü joolu'u jüpüleerua wane pütchi jülüjüinjtkat jaa'in. Je 1.000 juya, müsia aka saa'in wane ka'i ne'e nümüin chi Maleiwakai. Je wane ka'i, müsia aka saa'in 1.000 juya nümüin. ⁹ Eesüja'a süpüla sümüin wane wayuu: "Aawalaashi chi Maleiwakai suulia nikettaajüin tü nümakat sünain pansaain nünüiki". Tamüshii paala jia: Nnojoiishi aawalaain nia suulia. Nnojoyü'iya eitaain Cristo süpüla süsalainjatüin saainjala wayuu, süka nücheküin Maleiwa süpüleerua shiyaawajaainjatüin wayuu süpüshua suulia saainjala. A'atapajüshi nia süka nnojolüin nücheküin süpüleerua eenjatüin wayuu eekai amüloulain saaliijee manoujain.

¹⁰ Otta shiimüin niitaainjachin Cristo mapeena. Je tü ka'i niweeteetkat o'u, meeria aka saa'in nüntia wane ka'ruwarai sünain matüjaajüin naa'u. Je so'uweena ka'ikat tia, aja'ttinneerü tü kasakalüirua süpüshua chakat iipünaa sümaa miyo'ushaatain sütürüla. Maa'aya aka tü jolotsükolüirua süpüshua chakat iipünaa, a'ajüneerü. Maa'aya aka tü mmakat sümaa tü kasa eekalüirua yaa soo'opünaa, a'ajüneerü shia'aya.

¹¹⁻¹² Otta müsia joolu'u, saa'u saja'ttinneerüin kasakat süpüshua, maa aka tü taküjaitpakat achiki jümüin, ¿jamüinjatü jukuaippa süma'inru'u ja'atapajüin nükalia Cristo? Ee jümata jaa'in süpüla ka'ikat tia sümaa jükatalaain suulia kaainjalaa. Je anakaja jaa'inrüle waneepia tü kasa anasü nüchekakat Maleiwa jüpüleerua. Eesü süpüla süntajatüin maalü tü nükaliakat. Anakaja müleka yapaleje jia süpüla. Shiimain sünain sa'ajünüinjatüin tü kasakalüirua chakat iipünaa oo'ulaka tü jolotsükolüirua sünain saja'lajaainjatüin so'u ka'ikat tia. ¹³ Otta ja'itairü aja'lajaajeerüin tü kasakalüirua süpüshua, akumajüneerü wane jeket shii'iraka, wane mma oo'ulaka wane kasakalüirua chakat iipünaa. Je napüshua na wayuu kepieenakana cha'aya, nayeena na jüjüüshiikana nümüin Maleiwa. Watüjaa aa'ulu sünain sülateerüin tia, süka shiain tü nüküjakat achiki paala Maleiwa sünain pansaain nünüiki.

¹⁴ Tatünajutüirua, jia aishiikana tapüla, saa'u een jaa'in sünain ja'atapajüin tü ka'i nüle'ejüinjtkat o'u Cristo, anakaja müleka kachiiruale jaa'in sünain wuleinjatüin jaa'in sümaa lotüinjatüin jukuaippa no'ulu'u Maleiwa sümaa wanaawajiraain jaa'in nümaa. ¹⁵ Müshi taya tachikua: Nnojoyü'iya eitaain Cristo, shia süka na'atapajüin chi Maleiwakai süpüla su'tte'ennüinjatüin wayuu wainma. Otta chi wawalakai Pablo, chi aishikai wapüla, saa'u kekiin ma'i nütüma Maleiwa, ashajüshi nia'aya nüchiki

Maleiwa sünain na'atapajüin. ¹⁶ Shia tü nüshajakat achiki sulu'u tü nükaralouktasekat süpüshua. Eesü pütchi eekai kapüleein sulu'u. Je na wayuukana eekai matüjain, eekai nnojolüin lotüin anüiki, mojusü süküjia natüma tü nüshajakat Pablo. Je mojusü süküjia natüma süpüshua tü ashajuushikat sulu'u tü nüchikimaajatkat chi Maleiwakai. Shiimüin sünain naja'ttinneenain maalü süsalajee tia nütüma Maleiwa.

¹⁷ Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, saa'u jüchiajaanüin tatüma noulia na ayouktakana nünüiki Maleiwa, na ekirajülüikana sünain alawaa, jalia jia suulia kapülajüin jaa'in nanüiki. Müleka jüshatüle nakuaippa, amalajaajeerü tü jünoulakat. ¹⁸ Shia anaka alu'u müleka kachiiruale jaa'in sünain koo'omüinjatüin sütsüin tü jünoulakat sütüma na'anasia Maleiwa aapünakat jümüin. Anakaja müleka juushikajaale süchiirua koo'omüinjatüin jümüin tü aleewaakat nümaa chi Wasenyotsekai Jesucristo, chi O'tte'erüikai. Kasataalejese kojutüinjachin nia sütüma wayuu wainma maa'ulu yaa je süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Palajatkat Karaloukta nütüma JUAN

Chi nüshajakai achiki Juan

¹⁻² Washajüin joolu'u jümüin nüchiki Jesucristo, chi kanüliakai "Pütchi" münüin. Niale'e aapaka kataa o'u sümüin wayuu. Eetüjü'iya nia paala sümaiwa nnojolüwa'aya kasain een so'opünaa tü mmakat. Eweetüshi nia sa'akamüin wayuu süpüla nii'iratüinjatüin waa'in süpüla eenjanain waya waneepia nümaa Maleiwa. Nia chi we'rakai süchikijee niweetüin, je watüjaain saa'u tü nukuaippakat saa'ujee nümaapü'üin waya je süka waapajapü'üin nünüiki. Nia eetüjüika'aya nümaa chi Maleiwakai sümaiwa je eweetüichipa nia wa'akamüin. Waküjakalaka joolu'u tü nüchikikat sümüin wayuu, makalaka washajüin joolu'u jümüin. ³ Chi we'rapü'ükai, chi waapajapü'ükai anüiki, nia waküjainjachika achiki joolu'u jümüin süpüla wanaawajiraainjatüin jaa'in wamaa. Je wanaawajiraain waa'in wapüshua nümaa chi Maleiwakai oo'ulaka nümaa Jesucristo chi Nüchonkai. ⁴ Washajakalaka jümüin tüü süpüla talatashaatainjatüin ma'i jaa'in wanaa wamaa.

Waraittaa süpa'apünaa nuwarala Maleiwa

⁵ Anataasü waküjüle joolu'u jümüin tü nikirajakat anain waya chi kanüliakai "Pütchi" münüin, müsü yaa: "Nukuaippa chi Maleiwakai, müsia aka saa'in suwarala ka'i saa'u shiimüin nünüiki. Je sükajee maainjalain nia, nnojotsü piyuushi cha'aya eere nia. Warattuuisü waneepia".

⁶ Alu'ujasa wayakana, müleka ayatüle sünain kaainjalaa, makateena waya sa'aka tü piyuushikat. Nnojoleetkalaka wountüin waa'inrüin tü shiimüinkat nikirajakat anain waya. Je wanaa sümaa sa'akain waya tü piyuushikat, müleka wamüle: "Wanaawajiraasü waa'in nümaa Maleiwa", alawaa ne'e tü wamakak. ⁷ Alu'ujasa müleka woo'ulaale suulia waainjala, ayateena waya nümaa Maleiwa sa'aka tü nuwaralakat. O'lojüneerü süpüshua tü waainjalakat woulia sükajee amülain nüsha Jesucristo chi Nüchonkai waa'u. Je wanaawajiraa müsia waa'in wayakana wapüshua.

⁸ Müleka "Maainjalasalii waya", wamüle, aküjüshii waya wa'alain, jaitairü shiimüinyaa'in tü wamakak saa'in wamüin. ⁹ Alu'ujasa müleka waküjüle süchiki tü waainjalakat nümüin Maleiwa, pansaasü nünüiki wamüin sünain nülatirüinjatüin shia woulia, je nu'lojeerü woulia tü yarüttüsü eekat sulu'u waa'in. Naa'inrapaja Maleiwa waneepia tü anasükat sümüin wayuu maa aka soonoole sümaa nünüiki. ¹⁰ Otta müleka wamüle: "¿Kasapa waainjalain?", shia ne'e süka nnojolüin jamajatüin wamüin tü nikirajakat anain waya chi Maleiwakai. Wayouktüin ne'e tü nünüikikat, mayaasü aka saa'in alawaa ne'e wamüin.

2

¹ Tachonniwaa, jia anoujashiikana nünain Cristo wanaa tamaa, anuu tashajüin joolu'u tüü jümüin süpüla nnojolinjanain ayatüin jia sünain kaainjalaa. Akaasa müleka kaainjarale wane juwala ja'aka, achunteechi Jesucristo noo'opünaa nümüin chi Nüshikai, chi Maleiwakai. Saa'ujee maainjalain Jesús nu'upala chi Nüshikai, ² nuuntüin nuwalaajüin waainjala sünain nüla'ajaainjatüin shia woulia saa'ujee ouktüichipain nia saa'u.

Nnojoitpaja ouktüin ne'e saa'u waainjala wamüiwa, aashin ouktüin saa'u saainjala wayuu süpüshuale'eya.

³ ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u we'raajüin Maleiwa sümaa anajiraain waya nümaa? Shia süka jaa'a wamüin sümüin tü nuluwataakat anain waya. ⁴ Otta chi wayuu eekai "Te'raajüin Maleiwa" makai sümaa niyouktajüin tü nuluwataakat anain nia, alawaa ne'e tü nünüikikat. ⁵ Müleka laülaale naa'in chi wayuukai sünain mülo'uin naalii chi Maleiwakai nüpüla, jülüjüseje naa'in aa'inraa tü nümakat nüümüin. ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u wanaawajiraain waa'in nümaa Maleiwa? ⁶ Maa aka wamüle: "Kee'ireesü waa'in anakia süpüla ja'yainjatüin sümüin tü jüpünakat". Jümataakalaka ni'ipajee: "Aa, shiimüinya tia pütchikat". Je saa'ujee nnojolüin ayatüin jia sünain kaainjalaa, nnojolünapa jia ein sa'aka tü piyushikat.

⁷ Tawalayuwa, jia aishiikana tapüla, tü tashajakat achiki jümüin, shia tü nuluwataakat anain jia Maleiwa. ¿Naatajatü saa'in jümüin tü pütchi tashajakat? Nnojo. Pütchi shiimüin, kakaliarü. Shia tü aluwataanakat anain wayuu paala sümaiwa. Shia joolu'u tü ekirajünakat anain waya wapüshua maa'ulu yaa. ⁸ Ayatsia joo tia pütchikat sünain jeketüin jümüin jiakana anoujakana nünüiki Cristo sünain nüümüin jümüin: "Shiimüinya tü pütchikat, müsü aka anakia süpüla ja'yainjatüin jümüin tü jüpünakat". Jümataakalaka ni'ipajee: "Aa, shiimüinya tia pütchikat". Je saa'ujee nnojolüin ayatüin jia sünain kaainjalaa, nnojolünapa jia ein sa'aka tü piyushikat.

⁹ Otta chi wayuu makai yaa: "Ayatüshi taya sa'aka tü nuwaralakat Maleiwa", sümaa maalin tü nuwalayuukalüürua nüpüla, ayatayü'ia ne'e nia sa'aka tü piyushikat sümaa naainjala. ¹⁰ Alu'ujasa chi wayuu eekai alin na nuwalayuukana nüpüla, waraittüshi sa'akapünaa tü nuwaralakat Maleiwa. Saa'ujee ja'yaitpain nütüma Cristo tü nüpünakat, nnojoleechi aainjinnüin nia kasa mojusü. ¹¹ Otta chi wayuu eekai maalin na nuwalayuukana nüpüla, ayatayü'ia ne'e waraittüin sa'akapünaa tü piyushikat sümaa maa'awaa, süka mayaawatüin saa'u tü shiimüinkat sütüma tü piyushikat.

¹² Tashajüin jümüin jiakana tachonnii aishiikana tapüla, süka motütpan naa'in Maleiwa jaainjala sünainjee ouktüin Jesús jaa'ujee.

¹³ Tashajüin jümüin jiakana laülaayuukana, süka ji'raajüin chi Maleiwa eetüjüikai paala sümaiwa. Je tashajüin jümüin jiakana jima'aliikana oo'ulaka jümüin jiakana majayünnüükana, süka jüyamülüin chi Kama'üraikai. Tachonniwaa aishiikana tapüla, jia tashajaka amüin, süka ji'raajüin chi Washikai Maleiwa.

¹⁴ Jia laülaayuukana, jia tashajaka amüin, süka ji'raajüin chi Maleiwa eetüjüikai paala sümaiwa. Jima'aliyuwaa je majayünnüwaa, jia tashajaka amüin, süka katsüin jaa'in sünain anoujaa saa'u tütüin jaa'in waneepia sünain nünüiki Maleiwa süpüla jüyamülüinjachin chi Kama'üraikai.

Nnojo keejian jümüin nakuaippa na manoujainsaliikana.

¹⁵ Nnojo keejian jümüin tü kasa mojusü naa'inrakat na manoujainsaliikana. Jiyouktajaa sümaa tü kasa mojusü kee'ireekat naa'in. Chi wayuu eekai nüshatein nakuaippa na manoujainsaliikana, maalinsai Maleiwa nüpüla je nnojoleerü naa'inreein tü nüchekakat nüpüleerua. ¹⁶ Tü nakuaippakat na manoujainsaliikana, nnojotsü ni'ikalain chi Maleiwakai

namüin. Tü kasa mojusü naa'inrakat, keejasü namüin süka kaainjaraliin naya. Kee'ireesü naa'in kaainjalaa. Nachuntüin naa'in tü neirakaakat amüin je a'waatawaa sulu'u nawashirüin oo'ulaka sulu'u tü naa'inrakat. ¹⁷ Je tü nakuaippakat na manoujainsaliikana sümaa tü kasa mojusü kee'ireekat naa'in, yüü'ülaa meerü so'uweena wane ka'i. Alu'ujasa chi wayuu aa'inrakai tü nuluwataakat anain Maleiwa, ayateechi nümaa süpüla ka'ikat süpüshua.

Ee jaa'in noulia na ni'ipolokana Cristo.

¹⁸ Tachonniwaa, alü'ütsü joo tü ka'i saja'lajaainjatkat o'u tü kasakalüirua süpüshua. Aashin aapinnüin jia paala süna'in niweetajachin chi Ni'ipolokai Cristo sülü'ütpa ka'ikat tia. Je joolu'u, süka joolüinapain na no'ünükana Cristo, watüjaa aa'ulu süna'in shiimüin sülü'ülün tia ka'ikat. ¹⁹ Ayu'laashii wa'akajee na ni'ipolokana Cristo, süka nnojoliin nekirajüin süna'in tü shiimüinkat maa aka tü wekirajakat anain wayakana. Müleka wanaawaleje tü kasa nekirajakat anain sümaa tü wekirajakat anain, yaashiije naya wamaa. Otta süka no'unüin wa'akajee, atüjaana aa'uchii naya süna'in wane'in sümüin tü kasa nekirajakat anain.

²⁰ Alu'ujasa jümüin jiakana, aapünüshi chi Naa'inkai Maleiwa nütüma Cristo chi Maainjalasaikai. Je saa'ujee eechipain chi Naa'inkai Maleiwa jümaa, jütüjaa aa'ut jüpüshuale'eya tü shiimüinkat. ²¹ Tashajüin joolu'u jümüin süka jütüjaain saa'u tü shiimüinkat, nnojotsü sükajeejatüin matüjaain jia. Nnojoliishii jia müin aka naa'in na ekirajüliikana süna'in alawaa, süna'in nnojolün jamajatüin namüin tü shiimüinkat. ²² ¿Jarai chi wayuu alaaka? Nia chi ayouktakai Jesús süna'in niain Cristoin Nüneekajalakai Maleiwa. Je süka niyouktüichipain chi Nüchonkai Maleiwa, niyouktüin chi Maleiwakai wanaa nümaa, chi Nüshikai Jesús. Watüjaakalaka naa'in süna'in ekirajülin alawaa süka niain wane chi ni'ipolokai Cristo. ²³ Chi ayouktakai Jesús chi Nüchonkai Maleiwa süna'in niain Cristoin, nnojoihi nuuntüin wanaawajiraain naa'in nümaa chi Maleiwakai Nüshikai Jesús. Alu'usa chi wayuu eekia nünoujain süna'in niain Jesús chi Nüneekajalakai Maleiwa, je müsia nüküjain nüchiki sümüin wayuu, wanaawajiraasü naa'in nümaa Maleiwa.

²⁴ Anashii müleka ayatüle jia jülüjüin jaa'in tü shiimüin ekirajünakat anain jia paala, süpüla wanaawajiraain jaa'in waneepia nümaa chi Nüchonkai Maleiwa je nümaa chi Washikai Maleiwa. ²⁵ Jalia motojoyoo jaa'in süna'in pansaain nünüiki Maleiwa jümüin süpüla ni'iratüinjatüin jaa'in süpüla einjanain jia nümaa weinshi.

²⁶ Tü karaloukta tashajakat joolu'u jümüin, süpülatatü aapiria jia süpüla ein jaa'in noulia na ekirajüliikana süna'in alawaa, süka jamüin, kee'ireein ma'i naa'in jüjüüinjanain jia sümüin nantüiki. ²⁷ Otta süka naapünüin chi Naa'inkai Maleiwa jümüin nütüma Cristo chi Nüchonkai Maleiwa, ee jümata jaa'in süna'in ayatüinjanain jia süna'in wanaawajiraain jaa'in nümaa. Chi Naa'inkai Maleiwa, müchia nnojolin o'unün juulia. Waneepiashi nia sulu'u jaa'in süpüla nikirajüinjanain jia süna'in tü pütchi shiimüinkat, tü nüchikimaajatkat Maleiwa. Nnojoleechi aküjain alawaa jümüin. Je süka jümään nia waneepia, nnojotsü che'ojain jikirajününjanain sütüma wayuu naatajatü.

Wanaawajirawaa aa'in nümaa Cristo

²⁸ Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, anashii ayatüle jia süna'in wanaawajiraain jaa'in nümaa Cristo, süpüla talatüinjatüin waa'in wapüshua niitaapa nüchikua, suulia japülüjain waya nu'upala

nüntapeena. ²⁹ Soto jaa'in Cristo sünain naa'inrüin tü anasukat waneepia. Je jütüjaa aa'ulu sünain shiimüin niain nüchoin Maleiwa chi wayuu aa'inrakai tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo.

3

¹ Mulo'ushaata ma'i tü waaliikat nüpüla chi Maleiwakai. "Tachonni jia", nümakalaka wamüin. Shiimüinpaja nüchooin waya. Oo'ulaka na manoujainsaliikana, süka mochoojüin no'u chi Maleiwakai, nnojotsü nayaawatüin aa'u sünain nüchooin waya. ² Tawalayuwaa, mayaaanje nüchooin waya Maleiwa maa'ulu yaa, nnojoliyülia ee'iyatünüin wamüin jamüinjatüin wakuaippa so'uweena wane ka'i. Shia'la watüjaaka aa'u sünain meenain aka waya naa'in Cristo sünain anain so'uweena tü ka'i niweeteetkat o'u nüchikua, sünain we'reerüin nu'upünaa. ³ Je maa'ulu yaa, saa'u meenain aka waya naa'in Cristo so'uweena ka'ikat tia, anakaja joolu'u müleka woo'ulaale suulia tü yarüttakat atüma waa'in, maa aka Cristo wulein naa'in nu'upala Maleiwa.

⁴ Tü kaainjalaakat, shia tü ayouktaakat tü nuluwataakat anain chi Maleiwakai. Chi wayuu kaainjarakai, moonoolosai sümaa tü nümakat Maleiwa nümüin. ⁵ Jütüjaa aa'uchi Jesucristo sünain maainjalain nia, je sünain nüntüin wa'akamüin süpüla nula'ajaainjatüin waainjala woulia. ⁶ Chi wayuu eekai wanaawajiraa'in naa'in nümaa Cristo, nnojoishi ayatüin sünain kaainjalaa, nuu'ulaain suulia. Alu'ujasa chi wayuu ayataakai sünain kaainjalaa, shiimüin sünain nnojolin ni'raajüin Cristo. Mochoojüshi no'u.

⁷ Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, jalia jia suulia anoujaa alawaa. Chi wayuu eekai naa'inrüin tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo, wayuu anashi no'ulu'u Maleiwa, maa aka naa'in Cristo no'ulu'u. ⁸ Alu'ujasa chi wayuu eekai ayatüin sünain kaainjalaa sümaa naa'inrüin kasa mojusü, nüpüshi Satanás, chi sülaülashikai yolujaa. Aletüjülia chi Yolujaakai sünain kaainjaralin paala nümaiwa, ayatshia sünain kaainjaralin maa'ulu yaa. Eweetüshijese chi Nüchonkai Maleiwa süpüla najajaje'erüinjatüin tü kasa mojusü naa'inrakat chi Yolujaakai. ⁹ Chi wayuu eekai nüchoin Maleiwa, nnojoishi ayatüin sünain kaainjalaa, süka shii'iranajaaitpain naa'in nütüma chi Naa'inkai Maleiwa. Oo'ulaashi nia suulia naainjala, süka nüchoinchipain Maleiwa. ¹⁰ Tü nakuaippakat na nüchooinkana Maleiwa, wane'e sümüin suulia nakuaippa na nüpüshikana chi Yolujaakai. Chi wayuu nnojoikai aa'inrüin tü kasa anasü nikirajakat anain Cristo, sümaa maalin nüpüla na anoujashiikana, nnojoishi nüchoin Maleiwa nia.

Sukuaippa na anoujashiikana sünain ajirawaa

¹¹ Otta jiakana, ¿kasa aluwataanaka anain jia nütüma Maleiwa paala jikeroloiwa'aya sünain anoujaa nünain? ¿Kasasa joolu'u ekirajünaka anain jia nütüma? Aluwataanüshii waya wapüshua waneepia sünain ajijraainjanain wapüla. ¹² Soto jaa'in paala sümaiwa nüchiki chi wayuu kanüliakai Caín, chi nüpüshikai chi Kama'üraikai. Soto jaa'in chi nimüliakai kanüliakai Abel, chi aa'inrakai waneepia tü anasukat nu'upala Maleiwa. Otta Caín, e'rüi wayümüin ma'i. O'utüna aa'inchi Abel nütüma süka süchunjain naa'in naa'u. Jalia jia majayaa aka jia naa'in Caín.

¹³ Tawalayuwaa, jainkuujayaaka aa'in müleka jü'ürülaanüle anain natüma na manoujainsaliikana, maa aka kanain naa'in Caín chi nimüliakai. ¹⁴ Nnojoliwa'aya wanoujain, müshii aka waya saa'in wayuu ouktüsü süka nnojolin kasajachin wamüin Maleiwa. Otta müsia joolu'u, süka alin wapüla na wawalayuukana, münapa aka waya saa'in wayuu

kato'ulu sünain wanaawajiraitpain waa'in nümaa Maleiwa. Alu'ujasa chi wayuu eekai maalin nüpüla na nuwalayuukana, müshi aka saa'in wayuu ouktüsü. ¹⁵ Chi eekai kanain naa'in nuwalayuu, uwomuyuushi, maa aka naa'in Caín. Je mee'iranajaainyülia naa'in süpüla eenjachin nia nümaa Maleiwa waneepia.

¹⁶ Cristo, sünain naapajiraain nikii süpüla ouktaa saa'u saainjala wayuu, nii'iyatüin wamüin jamüinjatüin wakuaippa süpüla aijiraainjanain waya wapüshua. Je joolu'u, müleka shiimüinre alin wapüla wane wawala, anakaja müleka waapiraale wekii noo'opünaa. ¹⁷ Müleka kokoroloin jia sümaa nnojolin jümüliajüin wane chi juwalakai che'ojaakai amüin kasa, ¿aapiraashii cheje jikii noo'opünaa? Nnojo. ¿Aishi cheje jüpüla chi juwalakai maa aka alin wayuu süpüshua nüpüla Maleiwa? Nnojo. Maalinsai nia jüpüla. ¹⁸ Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, anakaja nnojorule "Aishi pia tapüla" wamüin ne'e süka wanüiki. Shia anaka alu'u waa'inrüle tü kasa anasükat namüin na wawalayuukana süpüla natüjaainjatüin saa'u sünain shiimüin naalii wapüla. ¹⁹⁻²⁰ Müleka shiimüinre sünain aijiraain waya wapüla, watüjaajeerü aa'u sünain nüchooin waya Maleiwa. Ja'itairü nütüjaain saa'u waainjala sümaa nüchiajaain waya suulia, nümüliajüin waya weinshi. Müleka mojule tü waa'inkat saaliijee waainjala, naapüin Maleiwa anaa aa'in wamüin süka wee'iyatüin naalii na wawalayuukana wapüla.

²¹ Tawalayuwaa, müleka sotüle waa'in sünain nümüliajüin waya Maleiwa, ja'itaina kaainjaraliin waya, nnojoleena waya mmolüin seema arütkawaa nümülatu'umüin süpüla achuntaa nümüin. ²² Naapeerü chi Maleiwakai wamüin tü wachuntakat, saa'ujee waa'inrüin tü nuluwataakat anain otta tü talatakat atüma naa'in. ²³ ¿Kasa nuluwataaka anain wayuu süpüshua? Nuluwataain waya sünain wanoujainjanain nünain Jesucristo, chi Nüchonkai, je sünain aijiraainjanain wapüla wawalayuu, maa aka tü nikirajakat anain Jesús. ²⁴ Eeshi Maleiwa namaa na wayuu aa'inrakana tü nuluwataakat anain, je wanaawajiraasü naa'in nümaa. Je chi Naa'inkai Maleiwa, chi aapünakai nütüma wamüin, nükaaliijain waya süpüla watüjaainjatüin naa'u Maleiwa sünain een nia wamaa.

4

Je jaa'in noulia na ekirajüliikana sünain alawaa.

¹ Tawalayuwaa, jalia motojoyoo jaa'in na nünüikimaajanayaakana Maleiwa. Jalia jia suulia jünoujajüin süpüshua tü nikirajekat anain wane wayuu eekai nüntüin ja'akamüin. Shia anaka alu'u müleka jülüjüle jaa'in palajana tü pütchikat süpüla jütüjaainjatüin saa'u müleka shiimüinre sünain nünüikin Maleiwa tü nikirajakat anain. Süka jamüin, wainna na nünüikimaajanayaakana Maleiwa sainküin mmakat maa'ulu yaa. ² ¿Jamüsü süpüla watüjaainjatüin saa'u sünain een chi Naa'inkai Maleiwa nümaa wane ekirajüi? Shia müleka nikirajüle sünain wayuuin Jesucristo sünain antaa sa'akamüin wayuu, wayaawatakalaka naa'u sünain een chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. ³ Akaajasa müleka nunujalajüle nüchiki Jesús sünain wayuuin nia, watüjaa aa'ulu sünain nnojolin chi Naa'inkai Maleiwa nümaa. Tü pütchi alawaa nikirajakat anain, e'itaushi nikiiru'u nütüma chi Ni'ipolokai Cristo. Otta jiakana, jaapapü'u achikichi nia sünain nüntajachin sa'akamüin wayuu. Je joolu'u maa'ulu yaa, eechipa wa'akamüin.

⁴ Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, süka nüpüshinapain jia Maleiwa, juuntüin jükatalaain suulia tü alawaa nekirajakat anain na

nünükimaajanayaakana Maleiwa. Süka jamüin, chi Naa'inkai Maleiwa jümaakai waneepia, alana'aleesia ma'i nüpülain nuulia Yolujaakai sümaakai tü wayuu manoujainsatkalüirua. ⁵ Kamalainsü nanüiki na nünükimaajanayaakana Maleiwa sümüin tü manoujainsatkalüirua, süka napüshin naya je süka naashajaain süchiki tü kasa keejjakat namüin. ⁶ Saa'ujee nüpüshin waya Maleiwa, maa aka eere wane wayuu kamalainkat amüin wantüiki, nia eekai shiimüin sünain ni'raajüin Maleiwa. Je chi ayouktakai tü wekirajakat anain, nnojoiishi nüpüshin Maleiwa. Shiakalaka watüjaain aka saa'u jaralüin ekirajüin sünain tü shiimüinkat je sünain tü alawaakat.

Ayatüinjana aijiraain na anoujashiikana

⁷ Tawalayuwaa, süka alin waya nüpüla chi Maleiwakai, anashii müleka aijiraale waya wapüla. Wane wayuu, müleka aire tü wayuukolüirua nüpüla, atüjaaneechi aa'u sünain ni'nnaajünüin Maleiwa nütüma je nüchoinchipain nia. ⁸ Müleka maalinre nüpüla wayuu, nnojoiishi ni'raajüin chi Maleiwakai, süka nii'iyatüin wamüin waya nüchooinkana jamüinjatüin wakuaiippa süpüla alinjatüin wayuu süpüshua wapüla, maa aka alin waya nüpüla. ⁹ ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u alin waya nüpüla Maleiwa? Shia süka nuluwataain chi waneeshikai Nüchon yaa mmolu'umüin süpüla nii'iratüinjatüin waa'in süpüla einjanain waya nümaa chaa ipünaa. ¹⁰ ¿Washatüin tü aijirawaakat saa'ujee alin ma'i chi Maleiwakai wapüla? Nnojo. Washatüin saa'ujee alin ma'i ne'e waya nüpüla chi Maleiwakai. Nuluwataainjee chi Nüchonkai süpüla ouktüinjachin saa'u waainjala süpüla nula'ajaainjatüin woulia. ¹¹ Tawalayuwaa, anuu tanüiki jümüin süchikua: Saa'u alin ma'i waya nüpüla chi Maleiwakai, anakaja aijiraale waya wapüshua. ¹² Wainma wayuu eekai nnojolüin sütüjaain saa'u saalii nüpüla Maleiwa sükajee nnojolin shi'rüin nia. Müleka aire na wayuukana wapüla, nayaawateerü aa'u sünain ein chi Maleiwakai wamaa je alin naya nüpülaya. Je sükajee tia, kettaasü tü nüchekakat chi Maleiwakai wapüleerua.

¹³ Watüjaa aa'ulu sünain wanaawajiraain waa'in nümaa chi Maleiwakai je sünain ein nia wamaa, süka naapüin chi Naa'inkai wamüin. ¹⁴ Je saa'u te'rüin chi Nüchonkai Maleiwa, taküjakalaka nüchiki sümüin wayuu sünain ajütüüshinkain nia nütüma chi Nüshikai süpüla nu'tte'erüinjatüin wayuu yaa sulu'u mmakat süpüshua. ¹⁵ Sünainjee waktüjain nüchiki Jesús sümüin wayuu sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa, watüjaa aa'ulu sünain wanaawajiraain waa'in nümaa Maleiwa je sünain ein nia wamaa. ¹⁶ Shiimüin ma'i sünain alin waya nüpüla Maleiwa.

Nikirajüin waya chi Maleiwakai sünain jamüinjatüin saaliipala wayuu wapüla maa aka waalii nüpüla niakai. Chi aikai apüla wayuu, wanaawajiraasü naa'in nümaa Maleiwa süka ein nia nümaa. ¹⁷ Maa aka nii'iyatüin Cristo sümüin wayuu sünain alin nayakana nüpüla chi Maleiwakai, akaajaa wayakana, anakaja washatüle no'upala tü nukuaipakat Cristo. Müleka waa'inrüle tia, kettaasüja tü nüchekakat Maleiwa wapüleerua sünain alin wayuu süpüshua wapüla. Je nnojoleena waya mmolüin neema so'u tü ka'i wasouktinneenakat o'u ni'ipajee saa'u tü kasa waa'inrapü'ukat kataiwa'aya wo'u. ¹⁸ Nnojoliishii waya mmolüin neema, süka watüjaain saa'u sünain shiimüin nüchooin waya je alin waya nüpüla. Chi wawala eekai mmolüin neema, nnojotsü niyaawatüin aa'u naalii nüpüla Maleiwa je nnojotsü niyaawatüin aa'u sünain masalajanaitpain naainjala.

19 Wayakana, aijiraashii wapüla wapüshua je aishi wapüla chi Maleiwakai süka alin waya nüpüla palajana. 20 "Aishi tapüla chi Maleiwakai", nümüle wane wayuu süna'in kana'in naa'in nuwalayuu, aküjashi ne'e na'alain. Nnojoliireje alin nüpüla na nuwalayuu kana nümaakana, nialeekaja aijeematüin Maleiwa nüpüla, nnojoihsija ni'rüin. 21 Soto jaa'in tü nuluwataakat anain waya chi Maleiwakai: Na wayuu aikana apüla Maleiwa, ai napüla na nuwalayuu kana wanaa nümaa.

5

Nyamülüin na anoujashiikana tü mojusukat sükajee tü nanoulakat

1 Waya na nüchooinkana Maleiwa, waya anoujakana nüna'in Jesús süna'in nia'inya Cristo chi Nüneekajalakai Maleiwa. Müleka "Aishi wapüla chi Maleiwakai" wamüle, anakaja aire wapüla na wawalayuu kana saa'u nüchooin naya Maleiwa wanaa wamaa. 2 ¿Jamüsü watüjaaka'a saa'u naalii na nüchooinkana Maleiwa wapüla? Shia süka alin wapüla Maleiwa, je süka waa'inrüin waneepia tü nuluwataakat anain waya. 3 Müleka waa'inrüle tü nuluwataakat anain waya chi Maleiwakai, shiimüin alin nia wapüla. Je tü nuluwataakat anain waya, nnojotsü isain wachiki. Wounteerü waa'inrüin süka nüchooin waya. 4 Süka nüchooin waya chi Maleiwakai, nnojoleena kaainjalain waya mayaasüje napüleeruain waa'in na manoujainsaliikana. ¿Kasa wayamülaka aka tü mojusukat? Wayamülüin sükajee tü wanoulakat. 5 ¿Jarai ayamülaka tü mojusukat saa'u mmakat? Niaja ne'e chi anoujakai nüna'in Jesús süna'in niain Nüchoin Maleiwa.

6 Wanaa sümaa nuwoutisaajünüin Jesús süka wüin, niatüjülia chi Cristokai anülia Nüneekajalakai Maleiwa. Je wanaa sümaa naapajiraain nikii süpüla ouktaa sümaa amülain nüsha, ayatshia niain chi Nüneekajalakai. Watüjaa aa'uchi niain Nüchoin Maleiwa süka nüküjünüin achiki nütüma chi Naa'inkai Maleiwa aküjakai shiimüin weinshi. 7-8 Watüjaa aa'ulu süna'in shiimüin tü nümakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin, süka we'rüin Jesús yaa mmalu'u süna'in nuwoutisaajünüin je süna'in nu'utinnüin aa'in. Tü nüküjakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin, wanaawasü sümaa tü nümakat chi Washikai Maleiwa chakai iipünaa oo'ulaka tü nümapü'ukat Jesucristo, chi kanüliakai "Pütchi" münüin. 9 Maa aka wanoujain tü süküjakat wamüin wane wayuu, alana'alesia süna'in anain süpüla anoujünaa tü nüküjakat chi Naa'inkai Maleiwa wamüin süka shiain nünüiki Maleiwa. Je nüküjain chi Maleiwakai nüchiki Jesús wamüin süna'in shiimüin niain Nüchoin. 10 Chi eekai nünoujain nüna'in chi Nüchonkai Maleiwa, nütüjaweerü aa'u süna'in shiimüin tü nüküjakat Maleiwa süna'in niain Jesús chi Nüchonkai. Chi ayouktakai nüchiki Jesús süna'in niain Nüchoin Maleiwa, a'alaajünüshija Maleiwa nütüma. 11 Je nünüiki chi Maleiwakai sümüin wayuu süpüshua, müsü mayaa: "Süna'injee tü naa'irakat chi Tachonkai ouktaiwa'aya saa'u jaainjala, tee'irateerü jaa'in süpüla eenjanain jia tamaa waneepia". 12 Chi wayuu eekai wanaawajiraain naa'in nümaa chi Nüchonkai Maleiwa, nütüjaweerü aa'u süna'in shiimüin shii'iranajaain naa'in. Alu'ujasa chi eekai nnojölün wanaawajiraain naa'in nümaa chi Nüchonkai Maleiwa, anashi niyaawatüle saa'u süna'in mee'iranajaainyülüin naa'in. Maleeichija nnojolin ein nümaa chi Maleiwakai.

Nnojoliishii ayatüin kaainjalain na anoujashiikana

¹³ Jia anoujakana nünain Jesucristo sünain niain chi Nüchonkai Maleiwa, tashajüin jümüin tüü süpüla jütüjaainjatüin saa'u sünain shii'iranajaain jaa'in süpüla eenjanain jia weinshi nümaa Maleiwa. ¹⁴⁻¹⁵ ¿Jamüinjatü wakuaiipa sünain arütkawaa nümülatu'umüin chi Maleiwakai süpüla achuntaa nümüin? Müleka wachuntüle nümüin tü nüchekakat wapüleerua, ja'itairü wachuntüin kasa eekai een, watüjaa aa'ulu sünain naapüin wanüiki. Je süka watüjaain naa'u sünain naapüin wanüiki, watüjaa aa'uchi nia sünain naapeerüin tü kasa wachuntakat nümüin.

¹⁶⁻¹⁷ Süka jütüjaaitpain saa'u shii'iranajaain jaa'in, anakaja jüchuntüle naa'u wane juwala müleka kaainjarale nia. Müleka naa'inrüle kasa mojusü, kaainjalaichipa süka tia. Eesü aainjalaa eekai ouktajachin sütüma. Nnojoiishi taluwataain jia sünain achuntaa saa'u. Akaajasa müleka naa'inrüle aainjalaa eekai nnojolin ouktajachin sütüma, anashii jüchuntüle naa'u. Je chi Maleiwakai, nükaaliijeechi chi juwalakai süpüla anaawainjachin nia nümaa nüchikua.

¹⁸ Watüjaa aa'ulu sünain nnojolin ayatüin kaainjalain chi wayuu eekai nüchoin Maleiwa. Aa'inmajünushi nia nütüma chi Nüchonkai Maleiwa sulia nüta'ünnüin nütüma chi Kama'üraikai. ¹⁹ Watüjaa aa'ulu sünain shiimüin nüchooin waya Maleiwa. Otta tü wayuu manoujainsatkalüirua sulu'u mmakat süpüshua, nia aluwataaka saa'u chi Yolujaakai. ²⁰ Je watüjaa aa'ulu sünain nüntüin chi Nüchonkai Maleiwa wa'akamüin süpüla we'raajüinjachin chi Nüshikai nütüma, aküjakai shiimüin, je süpüla wayaawatüinjatüin saa'u tü nikirajakat anain. Je sünainjee tü naa'inrakat Jesucristo chi Nüchonkai Maleiwa, wanaawajiraasü joolu'u waa'in nümaa je nümaa chi Nüshikai. Wanoujain nünain Jesucristo chi waneeshikai sünain Maleiwain. Je nünainjee Cristo, ee'iranajaasü waa'in süpüla eenjanain waya waneepia nümaa Maleiwa.

²¹ Tachonniwaa, jia aishiikana tapüla, saa'u ji'raajüin chi Maleiwakai, chi waneeshikai Maleiwa, jalia jia suulia jüüjüjüin namüin na maleiwayaashiikana aküjünakana achiki natüma na ekirajüliikana sünain alawaa. Amén.

Chiiruajatkat Karaloukta nütüma JUAN

¹ Taya, chi laülaakai napüleerua na anoujashiikana nünain Jesucristo sulu'u tü outkajaaleekat yaaya, tashajüin joolu'u pümüin wawala aneekuushikat nütüma Maleiwa, oo'ulaka namüin na püchooinkana, na a'waajüshiikana Maleiwa jutkatshiikana cha'aya, jia aishiikana tapüla saa'u jünoujain tü shiimüinkat wanaa tamaa. Je nnojoliishii jia alin ne'e tapüla tamüiwa. Aishii jia süpüla tü wayuukolüirua süpüshua eekai sütüjaain saa'u tü shiimüinkat. ² Tashajüin jümüin süka jikirajuushin sünain tü shiimüinkat. Tacheküin süpüleerua jülüjüin jaa'in tü shiimüinkat süpüla jünoujainjatüin shia waneepia.

³ Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Washikai Maleiwa otta nümüin Jesucristo chi Nüchonkai süpüla nee'iyatüin na'anasia jümüin, süpüla namüliajüin jia, je süpüla naapüin wane anaa jümüin. Kasataalejese ayatüin jia sünain tü shiimüinkat sümaa aijiraain jia jüpüla jüpüshua.

⁴ Talatashaatasü ma'i taa'in süka taapüin jüchiki sünain ayatüin jia sünain anoujaa tü shiimüinkat, maa aka saa'in tü nuluwataakat anain waya chi Washikai Maleiwa. ⁵ Tawalayuwaa, jiakana aishiikana tapüla, tü tashajakat achiki joolu'u jümüin, shia tü nuluwataatüjütkaalia anain jia Maleiwa. Nnojotsü wanein pütchi naatajatü. Aluwataanüshii waya paala sümaiwa süpüla aijiraainjanain waya wapüla wapüshua. Shia ne'e tachekaa jüpüleerua maa'ulu yaa. ⁶ Müleka waa'inrüle süpüshua tü kasa nuluwataakat anain waya Maleiwa, watüjaajeerü aa'u shiimüin alin nia wapüla je aijiraain waya wapüla. Je tü waapakat achiki wekeroloiwa'aya sünain anoujaa, shia tü aijirawaakat wapüla wapüshua waneepia.

⁷ Ekerotüsü wainma ekirajünnü sünain alawaa sa'akamüin wayuu sainküin mmakat süpüshua. Naya na anujalajakana nüchiki Cristo sünain nüntüin sünain wayuun sa'akamüin wayuu. Naya na nüpüshikana chi Ni'ipolokai Cristo, chi Ekirajüikai Alawaa. ⁸ Jalia jia suulia sümalaja'alaain tü ji'yataakat apüla saaliijee jüüjüwaa namüin na ni'ipolokana Cristo. Jüchechera jaa'in sünain anoujaa tü shiimüinkat, süpüla juwalaajüneenain jia so'uweena wane ka'i nütüma Maleiwa saa'u tü kasa anasü jaa'inrakat. ⁹ Watüjaa aa'ulu jaraliin na ekirajülii nnojoliikana wanaawajiraain aa'in nümaa Maleiwa. Naya na eekana nekirajüin sünain wane kasa naata suulia tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo. Otta na ayatakana sünain nekirajüin tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo, wanaawajiraasü naa'in nümaa Maleiwa otta nümaa chi Nüchonkai. ¹⁰ Müleka nüntüle wane wayuu jünainmüin eekai nnojolin nikirajüin tü shiimüinkat nikirajakat anain Cristo, nnojo kamaneein jia nümüin. ¹¹ Chi eekai kamaneein nümüin, nükaaliijüin nia sünain tü mojusukat.

¹² Kettaasü tü tashajüinjatkak joolu'u jümüin sulu'u tü karalouktakat, ja'itairü isain wainma tü tashajeekat jümüin. Kasataalejese tountüin to'unüin jünainmüin süpüla taashajaainjachin jümaa jümülatu'u. Tatüjaa aa'ulu sünain talateerüin ma'i taa'in müleka too'ulaküle tia.

¹³ Asakitshii jünain na a'waajüshiikana Maleiwa, na jutkatshiikana yaaya, na aneekuushikana nütüma Maleiwa maa aka jiakana.

Apününtuaitkat Karaloukta nütüma JUAN

¹ Taya, chi laülaakai napüleerua na anoujashiikana nünain Jesucristo sulu'u tü outkajaaleekat yaaya, tashajüin joolu'u pümüin tawala Gayo, pia aishikai tapüla saa'u pünoujain tü shiimüinkat wanaa tamaa.

² Tawalachee, tatüjaa aa'ulu süna'in talatüin Maleiwa pümaa. Kasataalejese ayatüin lotüin pia süna'in anoujaa otta süna'in nnojolin ayuulin pia.

³ Talatüsü ma'i taa'in taapaiwa'aya püchiki aküjünakat tamüin natüma wane wawalayuu ale'ejakana yaamüin chajee püma'anajee. Naküjain püchiki tamüin süna'in pünoujain tü shiimüinkat waneepia otta süna'in paa'inrüin tü nüchekakat chi Maleiwakai püpüleerua süka pütüjaain saa'u süna'in shiimüin tü nümakat pümüin. ⁴ Talataleesia ma'i taa'in taapapa nachiki na tachooinkana, na takaaliijalakana süna'in tü nanoulakat, süna'in noonoo'in waneepia sümaa tü shiimüinkat ekirajünakat anain naya, maa aka paa'inrüin piaka'iya.

⁵ Tawalachee, tatüjaa aa'uchi pia süna'in kamane'in waneepia namüin na wawalayuukana eekai nantapüna'in pünainmüin, mayaashiije nnojoliin pi'raajüin. ⁶ Je nale'ejapa chajee na wawalayuukana yaamüin, naküjain püchiki sümüin tü a'waajüsükalüirua Maleiwa yaaya süna'in pii'iyatüin namüin süna'in alin ma'i naya püpüla. Je nale'ejapeena pünainmüin so'uweena wane ka'i süna'in pi'iyouin naya, tatüjaa aa'uchi pia süna'in pükaaliijainjanain naya nachikua süpüla na'yataain nümüin Maleiwa.

⁷ Süna'in no'unüin nepialu'ujee süpüla aküjaa nüchiki chi O'tte'erüikai, nnojoliishii achuntüin sümüin tü manoujainsatkalüirua tü kasa che'ojaakat namüin süpüla o'unaa. ⁸ Je sükajee tia, anashi müleka ayatüle pia süna'in kamane'in namüin na puwalayuu eekai nantapüna'in pünainmüin süna'in a'yatawaa nümüin chi Senyotkai, süpüla wanaawajira'injatüin paa'in waneepia namaa süna'in ekirajaa tü shiimüinkat.

⁹ Tü taluwataakat anain sulu'u tü karaloukta tashajakat paala jümüin jia a'waajüshiikana Maleiwa cha'aya, ayouktünüsü nütüma chi wayuu ja'akakai, Diótrefeska'i anülia. Nnojoliishii jamajanain waya nümüin, süka nücheküin sülate'in nujut puulia süna'in laülawaa jüpüleerua jia anoujashiikana jüpüshua. ¹⁰ Je müleka to'unule jünainmüin, taashajaweerü achiki jümaa tü naa'inrakat süna'in niperulajüin waya sümaa ni'rülin wayumüin wamüin. Nnojotsü shiain ne'e sümüiwa tü kasa mojusü naa'inrakat. Mamaneesai nia namüin na wawalayuu aküjülüikana nüchiki chi O'tte'erüikai, na chapünaakana jünainmüin. Je na wayuukana ja'aka eekai kamane'in namüin na antakana jünainmüin, achiajaanüshii naya nütüma sümaa najütünüin nütüma sulu'ujee tü outkajaaleekat.

¹¹⁻¹² Taluwataain joolu'u pünainmüin wane wawala kanülüashi Demetrio. Kojutshi nia sütüma tü anoujasükalüirua sainküin mmakat süpüshua, süna'in "Anashi ma'i nia süka nikirajüin waya waneepia süna'in tü shiimüinkat" süna'in maa nümüin. Akaajaa wanüiki wayakana yaaje'ewaliikana nüchikiya. Je pütüjaa aa'ulu süna'in shiimüin süpüshua tü waküjakat pümüin. Tawalachee, nnojo püshatüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü wayuukolüirua eekai müin aka naa'in Diótrefes. Shia anaka alu'u müleka püshatüle tü kasa anasü saa'inrakat wayuu eekai müin aka naa'in Demetrio. Chi wayuu eekai naa'inrüin waneepia tü

anasukat, nüchon Maleiwa nia. Otta chi eekai naa'inrüin waneepia tü mojusukat, nnojoshi ni'raajüin Maleiwa süka nnojolin nüchoin.

¹³ Kettaasü tü tashajünjatkat joolu'u pümüin sulu'u tü karalouktakat, ja'itairü isain wainma tü tashajeekat pümüin. ¹⁴ Kasataalejese tountüin to'unüin pünainmüin maalü süpüla taashajaainjachin pümaa pümülatu'u.

¹⁵ Tachuntüin joolu'u nümüin Maleiwa paa'u süpüla naapüinjachin wane anaa pümüin. Asakitshii pünain na puwalayuukana yaaya. "Asakitshii jünain", pümawalai namüin na wawalayuukana cha'aya wane'ewaيرة nakua.

Karaloukta nütüma JUDAS

¹ Taya, wane nüchepchiakai Jesucristo, Judaskai anülia, nuwalakai Santiago, ashajüşhi joo taya jümüin jia eenakuushikana nütüma chi Washikai Maleiwa sümaa alin jia nüpüla, jia aa'inmajuushikana nütüma Jesucristo.

² Achuntüşhi joo taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nümüliajüin jia je süpüla naapüin wane miyo'u anaa jümüin. Kasataalejese jiyaawatüin saa'u sünain shiimüin alin ma'i jia nüpüla Maleiwa.

Süsaleena na ekirajülikana sünain alawaa saaliijee naainjala

³ Tawalayuwaa, jia aishiikana tapüla, kee'ireepü'üsü taa'in tashajeiin jümüin süchiki tü o'tte'ennakat anainjee waya. Otta müsia joolu'u, anasü saa'in tamüin teme'ejüle jaa'in süpüla eejiraainjanain jia noulia na ekirajülikana sünain alawaa süpüla nnojolüinjatüin sümalaja'alaajüin tü jünoulakat nünain Cristo, chi O'tte'erüikai. Aapünüitpa jümüin tü shiimüinkat nüchikikat, maa aka saapünüin namüin na nüchooinkana Maleiwa napüşhua. Jalia jia joolu'u suulia kapülajüin jaa'in eekai waneajatüin suulia. ⁴ Ashajüşhi taya jümüin tüü süka süntüitpain ja'akamüin wane ekirajünnüü sünain alawaa. Nnojotsü sütüjaain aa'u wayuu sünain alawaain tü nekirajakat anain. Mojuatsai chi Maleiwakai nütüma je nnojishi jamajachin namüin chi Wasenyotsekai Jesucristo, süka nnojolin niain laülaain naa'u saa'in namüin. Nnojoleena süsalain naainjala süka anamiain Maleiwa naajüin. Naa'inrakalaka waneepia kasa mojusü, maa aka a'luwajirawaa akuaiippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. Shiimüin süsaleenain naya tü naa'inrakat nütüma Maleiwa so'uweena wane ka'i, maa aka tü ashajünakat achiki paala.

⁵ Anasü saa'in tamüin taso'irüle jaa'in joolu'u sünain nachiki na nüpüşhikana Maleiwa wanaa sümaa nojuttinnüin nütüma sulu'ujee tü mmakat Egipto. Aja'ttüşhii naya nütüma napüşhua eekai nnojoliin noonooin sümaa nünüiki. ⁶ Akaajaa no'utku na aapiee chaje'ewaliikana eejee Maleiwa, ja'itaina e'itaashin naya nütüma süpüla laülawaa, nayouktüin tü e'itaanakat apüla naya sümaa no'unüin chajee eepü'üle na'yataain nümüin Maleiwa. Je sükajee tia, nnojoliishii aawannüin naya nütüma Maleiwa. Njünajaain naya chaa wattamüin süpüla püreesainjanain waneepia sa'aka piyuushi wane'ere'eya süntapa tü nakalia süsalainjatkat o'u naya.

⁷ Akaajaa paala sümaiwa na wayuu yarüttakana aa'in sulujunakana tü pueulokalüirua Sodoma oo'ulaka Gomorra je eekai pejein sü'ütpa'a, kaainjalashii naya waneepia, maa aka a'luwajirawaa akuaiippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je maa aka na tooloyuu ama'ujiraakana sümaa tooloyuu. Na'ajüin Maleiwa tia wayuukolüirua süka siki süsala saainjala, süpüla shiyaawatüinjatüin saa'u wayuu kaainjarannuu sünain meenain aka naya süsala naainjala süka wane siki matüjainsat oyokujawaa.

⁸ Akaajaa na ekerotshiikana jünainmüin sünain ekirajaa sünain alawaa, sünainjee kasa eekai ne'rüin na'lapäinru'u, naapüin ne'iruku süpüla naa'inrüin kasa mojusü yarüttakat atüma naa'in. Nayouktüin chi Senyotkai suulia laülaain nia naa'u otta e'rülüiyaaain wayumüin namüin na laülaayushii chakana iipünaa süka nanüiki. ⁹ Otta Miguel

sūmaiwa paala, mayaainje niain sūlaūlain tü aapieekalūirua, nnojoiishi müin aka naa'in na ekirajūliikana sūnain alawaa ja'akakana. Wanaa sūmaa nü'ülūjaain Miguel nūmaa Satanás saa'ujee ni'iruku Moisés: "Nūchiajaajeechi pia Maleiwa", müshi ne'e nūmūin sūmaa nnojolin e'rūliyaain wayumūin nia nūmūin süka nūnūiki. ¹⁰ Otta na ekirajūliikana sūnain alawaa, mojusū nanūiki sūmūin tü kasa nnojotkat natūjaain aa'u. Müshii aka naya saa'in mürüt sūnain naa'inrūin ne'e tü nachekakat namūiwa sūnain nnojolūin jūlūjūin naa'in tü naa'inrakat, müleka anale, müleka mojule. Shiimūin sūnain aja'ttinneenain naya saaliijee tia so'uweena wane ka'i.

¹¹ Aisha'ajaa na ekirajūliikana sūnain alawaa süka kasalajaneerūin namūin tü mojusū naa'inrakat. Nayouktūin Maleiwa maa aka naa'in Caín paala sūmaiwa, chi e'rūikai wayumūin sūmūin tü nūnoulakat chi nīmūliakai. Na ekirajūliikana sūnain alawaa, kachiirua aa'inchii washirūū, maa aka naa'in Balaam chi nūnūikimaajachikai Maleiwa paala sūmaiwa, chi aa'inrakai kasa mojusū shii'iree walaain nūmūin. Je nayouktūin na eekai aneekūnūin sūpūla laūlaain naa'u, maa aka naa'in Coré paala sūmaiwa, chi o'utinnekai aa'in saaliijee niyouktūin Moisés sūpūla laūlaain naa'u. Meena aka naya naa'in Coré sūnain no'utūneenain aa'in mapeena.

¹² Mee'erapalashii jia sūtūma wayuu, süka maa'in naa'in na ekirajūliikana sūnain alawaa wanaa sūmaa nekaain jūmaa tü ekawaa sotūinjatkat aka jaa'in chi Senyotkai. Je nnojoliishii japūlin naya sūkajee tia. Naa'inmajeein jia naashin. Na'alain ne'e, shia kapūlaka ne'e naa'in nakuaippa sūmūiwa. Je süka nnojolūin pansaaain nanūiki, müshii aka naya saa'in wane siruma eekai sūlatūin ne'e sūmaa nnojolūin sū'itūin tü juyakat sūtūma. Je süka nnojolūin jūkaaliijūnūin süka tü nekirajakat anain, müshii aka naya saa'in wane wunu'u eekai machoin so'u sūkalia sūpūla kachoinjatūin, tü atu'utūnakat süka ouktūitpain shia.

¹³ Süka yarūttūin saa'in wayuu müleka sūnoujale tü alawaa nekirajakat, müshii aka naya saa'in tü sūshikat palaa sūnain sūpūtūin kasa wainma eekai yarūttūin yaa sotp'a. Müshii aka naya saa'in awalaasū eekai sūlatūin sūnain kettatūin sa'akamūin tü piyuushikat, süka najūtūneenain sa'akamūin tü piyuushikat nūtūma chi Maleiwakai sūsala naainjala.

¹⁴ Tü takūjaitpakat jūmūin, nūkūja achikit Enoc chi nuu'uliwo'ukai Adán maa aka 200 juya sūchikijee ouktūin Adán. Müsū nūnūiki Enoc:

"Shiimūin sūnain nūntajacheechin chi Maleiwakai sūnain einjaneenain watta naalin na aapieekana nūmaa, na akatalushikana nūtūma.

¹⁵ Iseeichi nia sūpūla kasalajaneerūin sūmūin saainjala wayuu sūpūshua nūtūma.

Na wayuu kaainjaraliikana, na mojutkana atūma Maleiwa, nayaawateerū aa'u so'uweena ka'ikat tia sūnain e'rūliin ma'i naya wayumūin nūmūin otta sūnain mojusūhaatain ma'i nanūiki nūmūin".

¹⁶ Na ekirajūliikana sūnain alawaa, saa'u nnojolūin talatūin naya sūmaa tü naa'inrakat Maleiwa, keke'eraii naya nūmūin. Naa'inrūin waneepia tü kasa mojusū nachekakat ne'e namūiwa sūmaa na'waataain sulu'u. Müleka kamaneere naya sūmūin wane wayuu, sūpūlajatū ne'e nakaaliijūnūin nayakana namūiwa sūkajee tia.

¹⁷ Otta müsia tawalayuwaa, soto jaa'in tü naküjapü'ukat achiki paalainka sümüin wayuu na Aluwataaushikana nütüma chi Wasenyotsekaí Jesucristo, sünain naapirüin shia soo'opünaa tü alatajateekat so'uweena wane ka'i. ¹⁸ Mapü'üsü nanüiki: "So'uweena wane ka'i pejepa süpüla niitaainjachin Cristo, wainmeerü wayuu eekai kale'erüuin süchiki kaainjalaa. Neme'erainpaleena jia saaliijee tü jünoulakat". ¹⁹ Shia nachiki na antakana ja'akamüin maa'ulu yaa. Naa'inrüin ne'e tü nachekakat namüiwa, süka nnojolin ein chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u naa'in. Je jia anoujashiikana, nnojoliinapakalaka paa'inwain jia sünain anoujaa sütüma tü nekirajakat anain.

²⁰ Otta müsia tawalayuwaa, anakaja müleka ayatüle jia sünain ekirajaa tü shiimüinkat süpüla jükaaliijiraain sünain koo'omüinjatüin jümüin sütsüin jaa'in sünain anoujaa. Je saa'u ein chi Naa'inkai Maleiwa sulu'u jaa'in, anakaja jüüjüüle jia nümüin süpüla juuntuin achuntaa nümüin Maleiwa. ²¹ Iche jia nünain Cristo süpüla jiyaawatüinjatüin waneepia jaalin nüpüla Maleiwa. Je saa'u nümüliajüinapain jia chi Wasenyotsekaí Jesucristo, anakaja jüchecherüle jaa'in süma'inru'u ja'atapajüin nikeraajüin tü naa'inrakat süpüla einjanain jia nümaa süpüla ka'ikat süpüshua.

²² Anakaja müleka jümüliarüle na juwalayuukana eekai matsüin aa'in sünain anoujaa süpüla katsüinjatüin naa'in. ²³ Je müleka eere ja'aka eekai kale'erüuin süchiki kaainjalaa, anakaja müleka jüchiajaale nia suulia tia süpüla nnojolinjachin süsalain nia nütüma Maleiwa süka tü siki matüjainkat oyokujawaa. Jükaaliija jümaala na juwalayuukana napüshua eekai kaainjalain süpüla najuittüinjanain suulia. Otta jalia jia yarüttajayaa aa'in sütüma tü kasa mojúshaatakat naa'inrakat.

Wane pütchi a'waajia chi Maleiwakai

²⁴ Achuntüshi taya jaa'u joolu'u nümüin chi Maleiwakai süka nia ain aa'inmajüin jia suulia ojutuwwa. Nia aa'inmajaka jia süpüla jüsha'walaajeenain nü'ütpa'a so'uweena wane ka'i sünain lotüin jukuaiippa no'ulu'u. Talataleejeeria ma'i jaa'in so'u ka'ikat tia, süka anashaateechin ma'i nia ji'rüin. ²⁵ Anakaja joolu'u wa'waajüle chi Maleiwa waneeshikai ma'i sünain o'tte'erüin waya sünainjee tü naa'inrakat chi Wasenyotsekaí Jesucristo. Kojutuleeshia ma'i chi Maleiwakai watüma süka pülashin ma'i nia sünain aluwatawaa maa'ulu yaa, maa aka nuluwataapü'üin paala sümaiwa je maa aka nuluwataajeechin süpüla ka'ikat süpüshua. Amén.

Süchiki tü ALATEETKAT MAPEENA

Tü nüshajakat achiki Juan

¹ Anuu tü tashajakat, taya Juankai anülia, süchiki tü kasa alatajkat maalu ee'iyatünakat tamüin nütüma wane aapiee nüma'anajeejachi Maleiwa ajütünakai tanainmüin nütüma Jesucristo. Ee'iyatünüsü shia paala nümüin Jesucristo nütüma Maleiwa süpüla nüküjirüinjatüin namüin na anoujashiikana nünain. ² Tashaja achikit süpüshua tü te'rakat, maa aka soo'opünaa nünüiki Maleiwa je soo'opünaa tü shiimüin nüküjakat tamüin Jesucristo. ³ Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eekai naashaje'erüin sümüin tü wayuukolüirua tü anuu tashajüin achiki sulu'u tü karalouktakat. Je anata'aleeshija'a ma'i napüshua na oonookana sümaa tü pütchi naapakat. Süka jamüin, alü'ütsü joo sükalia süpüla keraainjatüin shia.

A'waajünüshi Jesucristo nütüma Juan

⁴ Taya Juankai anülia, ashajüshi taya jümüin jiakana anoujashiikana nünain Jesucristo chakana sulu'u tü akaratshisükat outkajaalee sulu'u tü mmakat kanülüiakat Asia. Achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Maleiwakai süpüla nii'iyatüinjachin na'anasia waneepia jümüin je süpüla naapüinjachin anaa jümüin. Shiimüin sünain ein nia maa'ulu yaa, sünain eetüjülin nia nümaiwa, je sünain eenjachin nia waneepia süpüla ka'ikat süpüshua. Je achuntüshi taya jaa'u nümüin chi Naa'inkai Maleiwa, chi eekai nümaa sümülatu'u tü ninasekat chakat iipünaa eere nuluwataain, chi eekai jüma'aya wane'ewaire jukua chaa sulu'u tü akaratshisükat outkajaalee. ⁵ Je achuntüshi taya jaa'u nümüin Jesucristo, chi lotokai akuaippa sünain aküjaa nünüiki chi Maleiwakai, chi palajachikai sünain oso'irawaa aa'in süchikjee ouktaa, chi mülo'ushikai napüleerua napüshua na sülaülashiikana mma.

Anakaja wa'waajüle Jesucristo, süka alin ma'i waya nüpüla, je süka taashiinapain waya nütüma sünainjee ouktüin nia waa'ujee suulia süsalajüin waya waainjala. ⁶ Anakaja wa'waajüle nia, süka ni'itaain waya wane'ewaire wakua süpüla a'yatawaa nümüin Maleiwa chi Nüshikai aluwataakai waa'u. E'itaaushi waya nütüma süpüla akaalinjaa na anoujashiikana sünain a'waajaa chi Maleiwakai. Kasataalejese kojütüinjachin Jesucristo sütüma wayuu wainma süpüla ka'ikat süpüshua, süka laülaain nia saa'u kasa süpüshua. Amén, anakaja wa'waajüle nia.

⁷ Anteechi Jesucristo nüchikua sa'aka tü sirumakat.

E'nneechi sütüma wayuu süpüshua.

Otta ne'reechi nia na noo'uliwo'ukana na wayuu o'utakana naa'in paala.

Je so'uweena ka'ikat tia,

a'yalajeerü ma'i sümaa mmoluu tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua.

Amén. Shiimüin sünain nüntajachin nüchikua.

⁸ Je nünüiki chi Maleiwa Aluwataakai, müsü mayaa: "Taya kakumalaka kasa süpüshua, taya ekeraajaka'aya shia. Taya chi Pülashikai ma'i. Eeshi taya maa'ulu yaa, eetüjü'iyaa taya tamaiwa, je eenjachi taya waneepia süpüla ka'ikat süpüshua".

Aluwataanüshi Juan sünain ashajaa tü ni'rakat

⁹ Taya Juan chi juwalakai, wanaawajiraasü takuaippa jümaa sünain waluwataaushin nütüma Maleiwa je sünain wachecherüin waa'in su'unnaa tü müliaa we'rakat saaliijee wanoujain nünain Jesús. Taküjainjatü joolu'u jümüin tü te'rakat wanaa sümaa püreesain taya chaa sulu'u wane mma kanüliasü Patmos pasanainkat sünain palaa. Püreesashi taya saaliijee tanoujain nünüiki Maleiwa je saaliijee aküjaa sümüin wayuu sünain niain Jesús Tasenyotsein. ¹⁰ Je so'u wane ka'i riminko, na'anaain taya chi Naa'inkai Maleiwa. Taapakalaka joo nünüiki wane wayuu yaa tapücho'ujee sünain emetuluin ma'i, müsü aka saa'in shi'ira konneeta, ¹¹ sünain nümüin tamüin: "Tü pi'reetkat joolu'u, anakaja müleka püshajüle shia sulu'u wane karaloukta süpüla püjütüinjatüin shia sümüin tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü akaratshisükat outkajaalee chakat sulu'u tü pueulokalüirua:

Éfeso,
Esmirna,
Pérgamo,
Tiátira,
Sardis,
Filadelfia, je
Laodicea".

¹² Ojununtaashi joo taya süpüla tatüjaainjachin naa'u jaralin chi aasha-jaakai tamaa. Te'rakalaka akaratshisü rampara oorole'eya sütoutajee. ¹³ Je pasanain sünain tü ramparakalüirua, te'rakalaka wane müshi aka saa'in wayuu. Kashe'inyouleshi nia. Je nuluuwainpünaa, eesü wane kuluulu oorole'eya. ¹⁴ Je müsia nu'wala, kasuushaatasü ma'i. Otta no'u, müsü aka saa'in süchuwala siki. ¹⁵ Je tü nuu'uikat, müsü aka saa'in paira eekai eerolojuushin. Otta tü nünüikikat, emetüsü ma'i maa aka saa'in su'lotüin palaa. ¹⁶ Je najapulu'u yaa nikialu'ujee, eesü akaratshisü jolotsü. Otta naanükülu'ujee, ojuüttüsü wane chajaruuta piama asalü, kasasü ma'i. Otta nu'upünaa, müsü aka nuchuwala chi ka'ikai sütsüinru'upa.

¹⁷ Je te'rapa nia, müichipa aka taya saa'in wayuu ouktüsü palastüin yaa nümülatu'u. Ni'itaakalaka tü najapü nikiakat taa'u sünain maa tamüin: "Nnojo mmolüin pia. Eetüjü'iyaa taya süpülapünaa kasakat süpüshua je eenjachi taya meinshi. ¹⁸ Taya kataka atüma so'u wayuu. Mayaashije ouktüin taya paala, anii taya pi'rüin sünain katüin to'u je ayateechi taya katüin o'u süpüla ka'ikat süpüshua. Eesü tama'ana tü shiyaaweinkat tü Hadeskat tü süpüleekat tü ouktüsükalüirua.

¹⁹ "Pi'reerü joolu'u tü alatajatkat maa'ulu yaa je tü alateetkat mapeena. Anakaja müleka püshajüle shia. ²⁰ Taküjeerü joolu'u pümüin tü nnojotkat sütüjaain aa'u wayuu paala soo'opünaa kasain kayaawasein tü akaratshisü jolotsü pi'rakat sulu'u tü tajapü tekiakat je kasain kayaawasein tü akaratshisükat rampara: Tü akaratshisükat rampara, shiyaawase tü akaratshisükat outkajaalee. Je tü akaratshisükat jolotsü, nayaawase na akaratsishiikana aapiee aa'inmajakana tü anoujasükalüirua sulu'u tia outkajaaleekalüirua.

2

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Éfeso

¹ "Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Éfeso:

"Anuu nünüiki chi kajapulu'ukai tü akaratshisükat jolotsü nikialu'u, chi sa'akakai waneepia tü akaratshisükat rampara: ² Tatüjaa aa'uchii

jia anoujashiikana chakana Éfeso sünain jaa'inrūin kasa eekai anain. Ta'waajuin jia süka jüchecherūin jaa'in sünain a'yatawaa tamūin. Tatūjaa aa'uchii jia sünain jūjūnajaain jūma'anajee chi eekai kama'ūralin. Kayaawaseshii jia namūin na antakana ja'akamūin sūpūla ekirajaa nūnūiki Maleiwa naashin sünain nnojolūin shiimūin aluwataaushin tatūma. ³ Sotūsü taa'in sünain jüchecherūin jaa'in su'unnaa tü müliaa ji'rakat saaliijee tü jünoulakat tanain. Mayaainje müliain jia, ayatshi'ya jia ichein tanain.

⁴ "Akaajaa tachiajaaka oulia jia, shia sünain nnojoliin alin jūpūla na juwalayuukana maa aka alin jūpūla naya paalainka jikeroloiwa'aya sünain anoujaa tanain. ⁵ Soto jaa'in anapū'ūin ma'i jukuaippa namūin na juwalayuukana. Anakaja joolu'u müleka juu'ulaale suulia maalin naya jūpūla sūmaa jaa'inrūinjatūin jüchikua tü kasa anasū jaa'inrapū'ukat namūin. Akaajasa nnojorule jaa'inrūin, antamaateechi taya sūpūla taakatūinjatūin ja'akajee tü ramparakat aapūnakat paala jūmūin. ⁶ Otta mayaashiije tachiajaainapain jia, sotūsü taa'in sünain jiyouktūin wanaa tamaa tü naa'inrakat na nikirajūinkana Nicolás, na wayuu ekirajūliikana sünain alawaa.

⁷ "Müleka kapūrale jaa'in tanūiki, anasū jülūjūle jaa'in tü nūmakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jūmūin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalūirua sūpūshua. Je chi eekai nūkanajuuin chi Kama'ūraikai nütūma, te'itaajeechi nia sūpūla nikūinjatūin süchon tü wunu'u sulu'ukot tü na'apainsekat Maleiwa, tü süchon katakat atūma so'u wayuu.

Tü karaloukta sūmūinjatkat tü anoujasūkalūirua chakat Esmirna

⁸ "Pūshaja nūmūin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasūkalūirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Esmirna:

"Anuu nūnūiki chi eetjūjūka'ya sūpūlapūnaa kasakat sūpūshua, chi einjachikai meinshi, chi ouktakai paala sünain sūso'iraain naa'in süchikijee: ⁹ Tatūjaa aa'uchii jia sünain müliain ma'i maa'ulu yaa je sünain wayuūin mojushii jia. Otta soto jaa'in sünain wayuūin anashii jia nu'upala Maleiwa. Je tatūjaa aa'uchii jia sünain mojuin sūnūiki wayuu jūmūin. Na wayuu, nūpūshikana Maleiwa naajūin. Na'alainpaja'a ne'e shia, aluwataaushi ne'e nütūma Sata'nás. ¹⁰ Nnojo mmolūin jia seema tü müliaa anteetkat jūnainmūin maalū. Tamūshii paala jia: Eejeena eekai nata'unneenain ja'akajee sūpūla pūreesain nütūma chi Yolujaakai sūpūla nūpūleeruain jaa'in shi'iree jiyouktūin taya. Ji'reerū müliaa sūpūla poloo ka'i. Otta jiakana, mayaastije su'utinnūin naa'in waneerua ja'akajee sūnainjee tü nanoulakat, anakaja jüchecherūle jaa'in jūpūshua sünain anoujaa waneepia. Soto jaa'in sünain juwalaajūneenain tatūma. Teenakeena jia tanainmūin sūpūla einjanain jia waneepia nūmaa Maleiwa.

¹¹ "Müleka kapūrale jaa'in tanūiki, anasū jülūjūle jaa'in tü nūmakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jūmūin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalūirua sūpūshua. Je chi eekai nūkanajuuin chi Kama'ūraikai nütūma, ja'itaichi ouktūin maa aka wayuu sūpūshua, nnojoleechi akatalaain nuulia Maleiwa sūchikijee.

Tü karaloukta sūmūinjatkat tü anoujasūkalūirua chakat Pérgamo

¹² "Pūshaja nūmūin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasūkalūirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Pérgamo:

"Anuu nūnūiki chi kama'anakai tü chajaruuta piamakak sūsa kasakat ma'i: ¹³ Tatūjaa aa'uchii jia sünain kepaiin cha'aya sulu'u tü pueulo eere

nuluwataain Satanás saa'u wayuu sainküin mma. Ja'itasü kaainjalain wayuu wainma cha'aya, ayatshi'iya jia sünain anoujaa tanain. Sotüsü taa'in wanaa sümaa nu'tinnüin aa'in cha'aya chi juwalakai Antipas, chi aküjapü'ükai tanüiki meinshi. Mayaashiije mmolüin jia wanaa sümaa tia, nnojoliishii jia oo'ulaain toulia.

14 "Akaajaa tachiajaaka oulia jia, shia sünainjee sa'aleewajaain waneerua ja'aka namaa na oushikajaakana süchiirua tü nikirajapü'ukat achiki Balaam, chi ekirajakai sünain alawaa sümaiwa paala wanaa sümaa nuluwataain Balac. Balaam, nii'iyatüin nümüin Balac tü naa'inrüinjatkat süpüla kaainjalainjanain na wayuu Israelkana nuulia Maleiwa. Je Balac, nimeejakalaka na Israelkana süpüla neküinjatüin tü asalaa aapünakat paala sümüin tü maleiwayaasükalüirua, je süpüla a'luwajirawaa akuaippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo. 15 Otta wane tachiajaaka oulia jia, shia sünainjee sa'aleewajaain waneerua ja'aka namaa na nikirajüinkana Nicolás, na ekirajülikana sünain alawaa. 16 Jiyaawajaa jümata suulia kapülaa aa'in tü nekirajakat anain. Müleka nnojoliire jiyaawajaain suulia tia, antamaateechi taya jünainmüin süpüla tatkaainjachin jümaa süka tü chajaruuta tawaralu'ukot.

17 "Müleka kapüräle jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inakai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüirua süpüshua. Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'ürakai nütüma, taapeerü nümüin süpüshi tü eküülü kanüliakat maná, tü anujunnakat paala sümaiwa. Je taapeerü nümüin wane ipachon kasuutat ashajünakat anain wane anüliee jeket atüjaanakat aa'u nütüma ne'e chi aapünakai amüin.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Tiatira

18 "Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüirua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Tiatira:

"Anuu nünüiki chi Nüchonkai Maleiwa, chi kachuwalakai o'u, chi jorottokai oo'ui. 19 Tatüjaa aa'uchii jia sünain jaa'inrüin tü kasa anasükat sümüin wayuu sünain alin shia jüpüla. Süka ichein jia tanain, koo'omüinsü joo tü kasa anasü jaa'inrakat sünain ji'yataain tamüin suulia paala jikerolojiwa'aya sünain anoujaa tanain. Je joolu'u, mayaainje müliain jia, jüchecherüin jaa'in su'unnaa tia.

20 "Akaajaa tachiajaaka oulia jia, shia süka nnojolüin jüleejüin Jezabel, tü jierü aküjatkak alawaa, tü nünüikimaajatkat Maleiwa saashin. Shime'eja aa'inchii na anoujashiikana tanain süka tü alawaa shikirajakat anain süpüla kaainjalainjanain naya, maa aka na'luwajiraain nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je maa aka neküin tü asalaa aapünakat paala sümüin tü maleiwayaasükalüirua. 21 Watta süma'a ta'atapajüin shia shii'iree suu'ulaweein suulia kaainjalaa. Ayouktajaasia ne'e. Ayatsia shia wayuuin maa'insat. 22 Tajüteerü wane ayuulii sünainmüin süpüla müliainjatüin shia saaliijee shiyouktüin taya. Na wayuu aa'inrakana tü kasa mojusü saa'inrakat tü jietkat, müleka nnojorule noo'ulaain suulia naainjala, meena aka tatüma saa'in tü jietkat sünain müliashaatain.

23 To'uteena aa'in napüshua na eekai masütaajuin sünain naa'inrüin tü shikirajakat anain. Je na anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekat süpüshua, natüjaweechikalaka taa'u sünain nnojolüin sunujulaain saainjala wayuu toulia süka te'raajüin saa'in wayuu süpüshua süpüla süsalaingatüin saainjala tatüma.

²⁴ “Taashajaa’in joolu’u jümüin jiakana chakana Tiatira nnojoliikana onoo’in sümaa tü alawaa shikirajakat anain Jezabel, jiakana nnojoliikana ashatüin tü kasa mojusü nii’iyatakat Satanás sümüin wayuu, tü ‘kasa anasükat’ naajüin na ashatakana shia. Nnojoleerü koo’omüin joolu’u tatüma jümüin tü taluwataakat anain jia. ²⁵ Shia tamaka ne’e jümüin tüü. Otta tacheküin jüpüleerua ayatüin katsüin jünoula waneepia süma’inru’u ja’atapajüin tale’ejüin tachikua.

²⁶ “Je chi eekai nükanajuuin chi Kama’üraikai nütüma sümaa ayatüin naa’inrüin tü tachekekakat nüpüleerua süntaleepa’a sükalia tü saja’lajaainjatkat o’u kasakat süpüshua, laülaajeechi nia tatüma saa’u wayuu sainküin mmakat süpüshua, ²⁷ maa aka ni’itaain taya chi Tashikai süpüla laülawaa süna’in nümüin tamüin:

‘Te’itaain pia süpüla aluwatawaa saa’u wayuu süpüshua süna’in me’rujuinjachin amüin pia.

Eekai shi’rüin pümüin su’unnaa puluwataain,

asaichijaweerü pütüma maa aka saa’in amüchi eekai süsottüin’.

²⁸ Je so’u tia süpüla sütüjaainjatüin wayuu saa’u süna’in jükanajüichipain chi Kama’üraikai, taapeerü jümüin tü jolotsü eweetakat watta’a maalü. ²⁹ Müleka kapüräle jaa’in tanüiki, anasü jülüjüle jaa’in tü nümakat joolu’u chi Naa’inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu’u tü outkajaaleekalüirua süpüshua.

3

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüirua chakat Sardis

¹ “Püshaja nümüin chi aapiee aa’inmajakai tü anoujasükalüirua tanain sulu’u tü outkajaaleekat chakat sulu’u tü pueulokat Sardis:

“Anuu nünüiki chi kajapulu’ukai tü akaratshisükat jolotsü, chi eekai amaa chi Naa’inkai Maleiwa sulu’u tü akaratshisükat outkajaalee: E’nnaajünüshii jia sütüma wayuu süna’in wayuuin yalayatshii je süna’in jaa’inrüin kasa anasü saashin. Otta tatüjaa aa’uchii jia süna’in wattain jaa’in toulia. ² Nnojotsü jikeraajüin tü jiyataainkat no’ulu’u chi Tamaleiwasekai. Ee jümata jaa’in süna’in tü a’yatawaa e’itaanakat paala jümüin nütüma süpüla nnojolüin sümalajaain tü nüchekakat jüpüleerua. ³ Soto jümata jaa’in tü pütchi shiimüin ekirajünakat anain jia. Juu’ulaa suulia mashapalaa aa’in süna’in ekerajaa tü nüchekakat chi Maleiwakai jüpüleerua. Je joonoo jümaala jüchikua sümaa tü shiimüinkat. Akaajaa müleka nnojoleerü jiyawajaain, antalaa meechi taya jünainmüin süpüla süsälainjanain jia tatüma. Maa aka matüjaajuuin naa’u joujaleechin nüntüin wane ka’ruwarai, akaweekhia tayakai tantapa.

⁴ “Otta tatüjaa aa’uchii süna’in ein ja’aka cha’aya Sardis palit wayuu eekai nnojolüin yarüttüin naa’in nu’upala Maleiwa. Eejeena naya tamaa süna’in kasuuin ma’i nashe’in, süka nekeraajüin tü nüchekakat Maleiwa napüleerua. ⁵ Je chi eekai nükanajuuin chi Kama’üraikai nütüma, meechi aka naa’in na wayuu a’atakana tü ashe’inyüü kasuukat ma’i. Nnojoleerü tala’ajaain nünüilia sulu’ujee tü karaloukta kalu’ukot nanülia na wayuu ee’iranajaaainapakana aa’in tatüma. Je so’uweena tü ka’ikat tasha’walaweechikat o’u nümlatu’u Maleiwa namaa na aapieekana, ‘Te’raajüin chira wayuukai’, meechi taya nümüin. ⁶ Müleka kapüräle jaa’in tanüiki, anasü jülüjüle jaa’in tü nümakat joolu’u chi Naa’inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu’u tü outkajaaleekalüirua süpüshua.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüürua chakat Filadelfia

⁷ “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüürua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Filadelfia:

“Anuu nünüiki chi Maainjalasaikai, chi aküjakai tü shiimüinkat, chi kama'anakai tü niyaaweinkat David süpüla nikerotirüinjanain namüiwa na anoujashiikana nünainmüin Maleiwa. Na manoujain-saliikana, nnojoleena nikerotirüin. Otta na anoujashiikana, naya nikerotireenaka. ⁸ Tatüjaa aa'uchii jia anoujashiikana sünain jaa'inrüin kasa eekai anain. Ja'itaina mojutüin jia tanainjee sütüma wayuu cha'aya, nnojoliishii jia aattajaain taa'u. Ayatshi'iya jia oonoin sümaa tanüiki. Tamüshii paala jia: Jutatüsü tatüma ekerotoo nünainmüin Maleiwa jüpüleerua je nnojoleena jia aleejünüin nütüma. ⁹ Je nnojotsü motüin taa'in tü kasa mojusü naa'inrakat jümüin na wayuu aluwataashikana nütüma Satanás. Judiokana naashin, nüpüshikana Maleiwa naashin. Na'alainpaja'a ne'e shia, nnojoliishii naya nüpüshin. Tantireena naya jünainmüin süpüla namülialaainjanain jümülatu'u süpüla nayaawatüin saa'u sünain alin jia tapüla.

¹⁰ “Otta jiakana, süka joonoin sümaa tanüiki sümaa jüchekerüin jaa'in su'utpünaa tü kasa mojusü naa'inrakat na wayuukana jümüin, taa'inmajeena jia su'unnaa tü müliaa antajatkat sünainmüin tü wayuukolüürua süpüshua apüleeruinjatkat aa'in sainküin mmakat.

¹¹ “Shiimüin sünain tale'ejeechin tachikua maalü. Ayata jia sünain katsüin jünoula. Jalia jia suulia süsütünüin juulia tü taapüinjatkat jümüin saa'u jükanajüin chi Kama'üraikai. ¹² Je chi eekai nükanajüin chi Kama'üraikai nütüma, te'itaajeechi nia süpüla einjachin nümaa Maleiwa waneepia. Müichia mayu'laain nüma'anajee. Je süka nüpüshin nia chi Tamaleiwasekai, tashajeerü nünülia nünain. Je süka kepiainjachin nia sulu'u wane Jerusalén jeket, tashajeerü tü sünüliakat nünain. Shia tü pueulo nuluwataakat alu'u Maleiwa, tü ashakateetkat maalü chajee iipünaajee nüma'anajee. Je süka nu'te'ennüichipain tatüma, tashajeerü tü tanülia jeketkat nüna'inya.

¹³ Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaaleekalüürua süpüshua.

Tü karaloukta sümüinjatkat tü anoujasükalüürua chakat Laodicea

¹⁴ “Püshaja nümüin chi aapiee aa'inmajakai tü anoujasükalüürua tanain sulu'u tü outkajaaleekat chakat sulu'u tü pueulokat Laodicea:

“Anuu nünüiki chi kanüliakai Amén, chi lotokai akuaippa sünain aküjaa tü shiimainkat nüchiki Maleiwa, chi nükumajakai anainjee kasakat süpüshua Maleiwa: ¹⁵ Tatüjaa aa'ut sünain akulajaain ma'i jaa'in sünain a'yatawaa tamüin. Mayaasüje nnojolüin mojuin jünüiki tamüin, nnojoliishii jia yalayalain aa'in. Müleka nnojorule jücheküin süpüleerua yalayalain jia, anasüje saa'in tamüin müleka mojule jünüiki tamüin wwatuo'ushi. ¹⁶ Shiimüin sünain jukulajaain ma'i aa'in. Je sünainjee müin ne'e jukuaiippa, mojushaatasü taa'in jütüma.

¹⁷ “A'waataashii jia sulu'u juwashirüin sünain maa: 'Anaajaashii waya neerü wainma. Nnojotsü kasain che'ojaain wamüin', müshii jia. Tamüshii paala jia: 'Jamüshiikai jia nnojoliika'a jiyaawatüin saa'u jukuaiippa sünain wayuun müliashaataashii jia no'ulu'u Maleiwa, sünain mojushaatain ma'i jaa'in maa aka saa'in wayuu eekai maletsein, eekai mo'uin je eekai mashe'in? ¹⁸ Tachuntajatkalaka joo jümüin sünain jiyalajüinjanain toulia tü che'ojaakat ma'i jümüin. Je tü taapeetkat

jümüin, meerü aka shia jümüin ooro ojojünakat süka siki süpüla sujuittajatüin tü shi'yarülakat. Meerü aka shia jümüin ashe'inyüü kasuutot ja'atajatkat suulia japülijain jia sütüma mashe'inyüü. Meerü aka shia jümüin wunu'u o'upinasee o'yotünakat sulu'u tü jo'u ma'ülasukat süpüla ko'uinjanain jia jüchikua.

¹⁹ "Tachiajaain jia joolu'u süka alin jia tapüla. Je napüshua na aikana tapüla, kalio'ushii tatüma. Je sükajee tia, anakaja jiyawajaale suulia kaainjalaa süpüla jiyataainjanain tamüin süka süpüshua jaa'in. ²⁰ Jaapaja tanüiki, anii taya antüin jünainmüin maa aka tantakai jipialu'umüin. Müleka eere ja'aka eekai naapajeein tanüiki sümaa nikerotirüin taya, ekeroteechi taya nünainmüin süpüla tekaain nümaa sümaa wanaawajiraain waa'in.

²¹ "Je chi eekai nükanajuuin chi Kama'üraikai nütüma, te'itaajeechi nia süpüla aluwatawaa wanaa tamaa, maa aka e'itaaushin taya nütüma Maleiwa chi Tashikai süpüla aluwatawaa wanaa nüma'aya saa'ujee takanajüichipain chi Kama'üraikai. ²² Müleka kapüräle jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in tü nümakat joolu'u chi Naa'inkai Maleiwa jümüin jia anoujashiikana sulu'u tü outkajaalekalüirua süpüshua.

"Tü taküjaitpakat pümüin, püshajünjatü sümüin tü anoujasükalüirua tanain sulu'ukat tü akaratshisü outkajaalee", nümakalaka tamüin.

4

Tü niinase Maleiwa chakat iipünaa eere nuluwataain

¹ Shiasa süchikijee kettaapa tatüma tü karaloukta ashajinnakat taya sümüin tü akaratshisükat outkajaalee, eirakaashi taya chaa iipünaamüin. Shii'yataakalaka tamüin wane kasa maa aka saa'in so'u miichi jutatüin cha'aya eere Maleiwa. Je chi wayuu aashajaakai tamaa paala, chi makai aka saa'in shi'ira konneeta nünüiki, nümakalaka aa'in tamüin: "Jalaichi yaamüin, tee'yataiwa pümüin tü alatajateetkat". ² Shiasa mapa yaaulerü, na'anaan taya chi Naa'inkai Maleiwa. Shii'yataakalaka tamüin chaa iipünaa wane einasee süpülajatü aluwatawaa, je eeshi chi Maleiwakai joyotüin saa'u. ³ Chinatüshi nia maa aka saa'in tü kakuuna kanüliakat "jaspe" oo'ulaka "cornalina". Je tü niinasekat, pasanainsü shia sünain wane kaspolün jorottüsü ma'i, müsü aka saa'in tü kakuuna kanüliakat "esmeralda". ⁴ Je pasanaintasü joo shia'aya sünain piama shikii pienchimüin einasee. Eeshii joyoyolüin saa'u tü einaseekalüirua piama shikii pienchimüin laülaayuu. Kasuujasü ma'i nashe'in. Otta sünain nekii wane'ewaire nakua, eesü wane kotse oorole'eya maa aka nakotse na sülaülakana mma. ⁵ Je sünainjee tü niinasekat chi Maleiwakai, sümachetaakalaka shiyaa juya sümaa sütüttaain. Je joo sümülatu'u tü niinasekat, eesü akaratshisü rampara chuwachuwatsü. Tiairua, shia niyaawaseka'aya chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ukai tü akaratshisükat outkajaalee. ⁶ Je sümülatu'u tü niinasekat, eesü wane kasa jamatüin müsü aka saa'in wüin sulu'u wane laa, jorottüsü ma'i maa aka saa'in wane rouya.

Je sü'ütpa'a tü niinasekat, eesü pienchisü kasa kato'ulu. Pasanainsü tü niinasekat sünain. Ko'uyaa müsüirua süpüleerujee je süchiirujee. ⁷ Wane, müshi aka saa'in kannajapüt. Je wane'e, müshi aka naa'in paa'a toolo. Otta nu'upünaa chi wane'e, müsü aka saa'in su'upünaa wayuu. Je joo chi wane'eya, müshi aka saa'in warulapai sünain waawataa. ⁸ Katünayaa müshii naya maa aka saa'in sütüna wuchii. Aippiruasüwai natüna wane'ewai nakua. Je ko'uyaa müsü'üya sütoutajee je sütu'ujee tü

natünakat. Meemerüinsalii naya sünain ee'irajaa nümüin Maleiwa, chi joyotokai saa'u niinase. Ee'irajüshii sa'wai je so'uka'i sünain namüin:
 "Shiimüinshaata sünain maainjalain chi Maleiwa Aluwataakai Pülashikai ma'i.

Eetüjü'iya nümawia, eeshi nia maa'ulu yaa, je eenjachi nia waneepia süpüla ka'ikat süpüshua".

9-10 Mawaisü nee'irain na pienchishiikana kasa kato'uchii na'waajapa Maleiwa, chi joyotokai saa'u tü einaseekat, chi matüjainkai ouktaa. Je wanaa sümaa na'waajüin nia sümaa naapüin analu'ut nümüin, a'wachiraawaishii nümülatu'u Maleiwa na laülaayuu piamakana shikii pienchimüin je ne'ita'awalin tü nakotsekalüirua nümülatu'u süpüla nee'iyatüin nujut nümüin sünain namüin nee'irainru'u:

11 "Maleiwakalee, wa'waajüin pia süka piainja'a ne'e piakai aluwataain waa'u.

Alana'aleeshia ma'i pia sünain anain je sünain pülashin,
 süka piainja'a kakumalain kasakat süpüshua sulu'u tü püchekakat paa'inyaka.

Je ayatsüja'a shia waneepia maa'ulu yaa
 süka alejatüinja'a shia pütüma".

5

Chi Anneetchonkai e'itaaushikai süpüla eerulaa tü karalouktakat

1 Te'rakalaka joo wane karaloukta apalapatuushi yaa sulu'u najapü nikiakat chi Maleiwa joyotokai saa'u tü einaseekat. Ashajuushi sulu'ujee je süsapo'ujee. Süttüsü shia süka akaratshitua shipekia. 2 Je te'rakalaka wane aapiee pülashi ma'i sünain asakiraa emetut soo'opünaa tü karalouktakat: "¿Jarai e'itaanaka süpüla aakataa shipekia tü karalouktakat süpüla saashaje'ennajatüin?", nümakalaka. 3 Shiasa nnojyüikalaka jaralin e'itaaushin süpüla aakataa shipekia tü karalouktakat, ja'itakaja'a süpüla ne'e eirakawaa sümüin, nnojotsü cha'aya iipünaa, nnojotsü yaa mmalu'u, nnojotsü cha'aya suupünaa tü mmakat. 4 Ta'yalajakalaka ma'i süka mojuin taa'in süka nnojyülin eeyain chi aakatajachikai shipekia tü karalouktakat je süpüla eirakawaa sümüin. 5 Niasa wane no'uluku na laülaayuu piamakana shikii pienchimüin, nümakalaka tamüin: "Nnojopi'yalajüin. Anii Jesús, chi Kannajapüt münakai nuu'uliwo'ukai Judá, chi Pülashikai ma'i nuu'uliwo'ukai David. Nia e'itaaushika süpüla naakatüinjatüin tü akaratshisukat shipekia sümaa neerulünjatüin tü karalouktakat, süka niyamülüin süpüshua tü nü'ünükalüirua".

6 Te'rakalaka joolu'u Jesús, chi Anneetchonkai anülia, sünain müin aka nia saa'in wane anneerü eekai o'tuushiirüin aa'in. Sha'watüshi nia nü'ütpa'a Maleiwa joyotokai saa'u tü einaseekat, pasanainshi nanain na pienchishii kato'uchiikana je na laülaayuuwana. Je chi Anneetchonkai, akaratshisü nu'uwa je akaratshisü no'u. Tü akaratshisukat no'u, niyaawase chi Naa'inkai Maleiwa sulu'ukai tü akaratshisukat outkajaalee, chi ajütünakai süpa'apünaa mmakat süpüshua. 7 Shiasa nürütkaakalaka joo chi Anneetchonkai sünainmüin tü einaseekat sünain naapaan tü karaloukta najapul'ukat nikialu'ujee chi joyotokai. 8 Je naapaapa shia, a'wachiraashii na pienchishii kato'uchiikana oo'ulaka na piamakana shikii pienchimüin laülaayuu yaa nümülatu'u chi Anneetchonkai sünain nee'iyatüin nujut nümüin. Je najapulu'u na laülaayuuwana wane'ewai nakua, eesü wane "arpa" süpüla atalejünaa. Je eesü najapulu'u wane iita oorole'eya eere sa'ajünüin wane wunu'u jemeta eejut. Je

tü sümüsainkat, shiyaawase naashajaala na anoujashiikana nümaa Maleiwa. ⁹ Nee'irajakalaka joo wane jayeechi jeket nümüin:

“Anneetchonkalee, e'itaaushi pia súpüla paapaainjatüin tü karalouktakat sümaa paakatüinjatüin tü shipekiakat.

Süka jamüin, o'utüna aa'inchi pia súpüla taashinjatüin wayuu suulia kaainjalaa súpüla shi'rajiraainjatüin nümaa chi Maleiwakai.

Pu'tte'erüin wayuu suulia saainjala sa'akajee e'irukuukat súpüshua sainküinjee mmakat súpüshua,

¹⁰ súpüla shiajiraainjatüin sünain a'yatawaa nümüin chi Wamaleiwasekai,

maa aka na sacerdote judiökana sünain na'yataapü'üin nümüin.

Je na o'ttaashiikana, sülaüleena naya wayuu pütüma sainküin mmakat”.

¹¹ Te'arakalaka wane aapieerua wattashaata ma'i saalii je taapüin nee'irain. Pasanainsü nachiki tü einaseekat je na pienchishii kato'uchiikana je na laülaayuukana. ¹² Emetutsü ma'i nee'irain sünain maa:

“Anneetchonkalee, pia o'utinnakai aa'in, alana'aleeshija'a ma'i pia sünain anain.

Wa'waajakalaka ma'i pia,

süka kekiin ma'i pia, pülashin ma'i pia, washirüinya ma'i pia nütüma Maleiwa”.

¹³ Taapakalaka joo sünüiki tü aapieekalüirua cha iipünaa je sünüiki súpüshua tü wayuukolüirua, na kato'uchiikana je na mmaapüshiiikana, otta shi'ira súpüshua tü kasa katakat o'u sainküin mma je shiroku palaa. Ee'irajüshii naya sünain maa:

“Anashi wa'waajüle chi joyotakai saa'u tü einaseekat oo'ulaka chi Anneetchonkai,

süka nalana'aleeinya ma'i sünain pülashiin naya.

Kojutüinjana naya waneepia watüma súpüla ka'ikat súpüshua”.

¹⁴ Otta na pienchishii kato'uchiikana, “Amén, anashii wa'waajüle naya”, müshii. Je na laülaayuukana, wachiwachitshii naya nümülatu'u chi Anneetchonkai oo'ulaka nümülatu'u chi joyotakai saa'u tü einaseekat sünain na'waajüin naya.

6

Aakatinnüsü tü shipekiakalüirua

¹⁻² Teirakaakalaka nümüin chi Anneetchonkai wanaa sümaa naakatüin tü palajatkat shipekia süttakat atüma tü karalouktakat. Taapakalaka joo nünüiki waneeshia no'uluku na pienchishii kato'uchiikana sünain emetuluin ma'i maa aka aa'in sütürüla juya sünain maa: “Jalaichi”, müshii nia. Eweeta müshia wane ama kasuutai je wane wayuu naa'u. Je chi naajuchikai, kajapulu'ushi wane uraichi sümaa jatüirua. Saapünakalaka joo nümüin chi amaajuchikai wane kotse maa aka nakotse na sülaülakana mma. Nuwate'etkalaka ma'i chajee iipünaajee maa aka naa'in wane surulaat eekai nüshutüinjachin saa'u nü'ünüü súpüla nüyamülüinjatüin.

³ Je naakatapa chi Anneetchonkai wane shipekiaya, taapüin joo nünüiki chi wane'eya pienchishii kato'uchiikana: “Jalaichi”, müshii nia.

⁴ Nujuittakalaka joo wane ama'aya, ishotoi ma'i. Je aapünüsü nümüin chi naajuchikai wane chajaruuta miyo'ushaata ma'i. E'itaaushi nia súpüla nütke'erüinjatüin wayuu yaa mmalu'u je súpüla su'uniraa'injatüin saa'in wane'ewai süka.

⁵ Naakatawalajaja' a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai. Taa-pakalaka joo nünüiki wane'eya chi pienchishii kato'uchiikana: "Jalaichi", müshi nia. Eweeta müshia joo wane ama'aya, mütsiyya ma'i. Je najapulu'u chi naajuchikai, eesü wane pesa. ⁶ Je pasanainjee nanain na pienchishii kato'uchiikana, taapüin wane pütchi müsü aka saa'in sünüiki wayuu sünnain maa: "Süka aliiitpain jamü sainküin mma, eisalajüneesü tü seitakat je tü wiinokat. Kojutüitpa ma'i tü ekuütakat süpüshua. Maa aka tü wanekat poote trigo, ketta'alaasü sümaa ni'yataainjut wane wayuu süpüla wane ka'i", malu'utsü tü pütchikat.

⁷ Naakatawalajaja' a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai. Taa-pakalaka joo nünüiki wane'eya chi pienchishii kato'uchiikana: "Jalaichi", müshi nia. ⁸ Eweeta müshia joo wane ama'aya, atsaana. Otta nünülia chi naajuchikai, "Ouktaa". Otta tü kanüliakat "Hades", tü süpüleekat tü naakatusükalüürua, oushikaasü nüchiirujatee. E'itaanüshii naya süpüla no'una'alirüünjatüin saa'in wayuu watta saalin, tü shiatapünaakat tü shiatapünaakat wayuu eekat saa'u mmakat. Eejeerü wayuu eekai su'utünüin aa'in sütüma wayuu, eejeerü eekai ouktüin sütüma jamü, eejeerü eekai ouktüin sütüma ayuulii, je eejeerü eekai su'utünüin aa'in sütüma wasashi.

⁹ Naakatawalajaja' a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai, te'rakalaka naa'in wane wayuuirua joyotüin yaa sü'ütüpa'a tü a'ajülele sulu'ujeepü'ukat tü a'waajüleekat Maleiwa. Naya na o'utinnakana aa'in paala saaliijee nanoujain nünüiki Maleiwa je saaliijee naküjain sümüin wayuu sünnain niain Jesús Nasenyotsein. ¹⁰ Emetutsü ma'i joolu'u nanüiki sünnain namüin: "Maleiwakalee, pia Pülashika ma'i. Kasataalejese kasalajanain pütüma maalü saainjala tü o'utakat waa'in, süpüla pasalaainjanain waya pütüma, süka piain maainjalain je süka piain aküjüin waneepia tü shiimüinkat", namakalaka nümüin. ¹¹ Nüsouktakalaka joo chi Maleiwakai namüin: "Anakaja müleka ja'atapüle ne'e paala motso'o. Nnojoliyülia kettaain tü ka'i pasalaainjatkat o'u jia tatüma. Ta'atapüin no'utünüin aa'in na wane juwalayuukana a'yanaajiraashiikana wanaa jümaa. Je keraapa sünnain jerainjanain naya, pasalaajeena jia tatüma wanaa namaa", müshi chi Maleiwakai namüin sünnain naapale'einya namüin wane'ewai nakua wane nashe'in, kasuujasü ma'i.

¹² Naakatawalajaja' a joo wane shipekiakat chi Anneetchonkai. Eirakaashi joo taya nümüin. Akutkujaayaa müsü tü mmakat. Otta chi ka'ikai, epiyuushijaashi sümaa kojain ma'i tü piyuushikat. Otta chi kashikai, eishojooshi maa aka saa'in wane isha. ¹³ Otta müsüya tü jolotsükalüürua, ojunuujasü chajee iipünaajee yaa mmalu'ümüin, maa aka saa'in süchon wunu'u eekai sututuün sütüma wawai ja'itasü nnojölün jewain. ¹⁴ Je tü siruma wüitakat, awatusü maa aka saa'in wane karalouka. Je tü uuchikalüürua süpüshua, ojunnajasü. Oo'ulaka tü mmakalüürua pasanainkat sünnain palaa, emerojoosü shiinalu'ümüin.

¹⁵ Otta tü wayuukolüürua süpüshua, anujulaasü shia saa'upünaa tü uuchikat, sulu'upünaa tü ipakalüürua. Anujulaashii na sülaülashiikana mma, na laülaayuushiikana, na sülaülakana surulaat, na washin-nuukana, na yalayatshiikana, je napüshua na achepchieekana oo'ulaka na laülaayuukana namüüwa. ¹⁶ Na'waatakalaka sümüin tü uuchikalüürua je sümüin tü ipakalüürua sünnain namüin: "Kasataalejese jujunnajaain waa'u süpüla junujulün waya suulia we'nnaajünüin nütüma chi joyotakai saa'u tü einaseekat je suulia süsalainjanain waya waainjala nütüma chi Anneetchonkai. ¹⁷ Aisha'ajaa, eweetüitpa tü ka'i kasalajanainjatkat o'u

wamüin waainjala natüma. ¿Jaraleechi wayuu o'ttaaka süchikijee tüü?“, müshii naya.

7

Aa'nmajünüsü tü nüchepchiakalüirua Maleiwa

¹⁻² Shiasa süchikijee tia, eirakaashi taya yaa mmalu'u. Ee'iyataashii tamüin wane pienchishii aapiee sha'washawalüin süshekeinru'u tü mmakat, wane palaajeeru'u, wane uuchijeeru'u, wane wopujeeru'u, otta wane wüinpejeeru'u. E'itaaushi naya nütüma Maleiwa süpüla najütünjatüin süchiki pienchisü jouktai süpüla saja'laje'erüinjatüin tü mmakat je tü palaakat je tü wunu'ukolüirua. Akatsa nnojoliyülün najütün achiki tü jouktaikat. Te'rakalaka joolu'u wane aapieeka'iya isee wüinpejeekat. Najapulu'usü wane e'inaajia nejeetse chi Maleiwakai matüjainkai ouktaa. Nuwoorulaakalaka joo chi aapieekai namüin na pienchishiikana aapiee, sünain nümüin namüin: ³ “Jiyatta paala, nnojo jüjütüin paala tü pienchisükat jouktai aja'laje'erüinjatkat tü mmakat je tü palaakat je tü wunu'ukolüirua wane'ere'eya jüjütüin shia shi'itaanapa watüma nejeetse chi Wamaleiwasekai ne'ipo'unain na nüchepchiakana“, nümakalaka namüin.

⁴ Süküjünakalaka tamüin süchiki sünain shi'itaanüitpain nejeetse chi Maleiwakai shi'ipo'unain 144.000 wayuu sa'akajee süpüshua tü polookat piämmüin e'irukuu nanainjee na wayuu Israelkana. ⁵ Tü wayuu e'itaanakat anain tü nejeetsekat, müsü mayaa:

Na'akajee na ni'irukukana Judá, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Rubén, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Gad, 12.000.

⁶ Na'akajee na ni'irukukana Aser, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Neftalí, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Manasés, 12.000.

⁷ Na'akajee na ni'irukukana Simeón, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Leví, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana Isacar, 12.000.

⁸ Na'akajee na ni'irukukana Zabulón, 12.000.

Na'akajee na ni'irukukana José, 12.000.

Je na'akajee na ni'irukukana Benjamín, 12.000.

Watta saalin wayuu sha'washawatsü chaa iipünaa

⁹ Shiasa süchikijee tia, eirakaashi taya chaa iipünaa sünain shii'iyataain tamüin wane wayuuirua watta ma'i saalii sha'washawatsü nümülatu'u chi joyotakai saa'u tü einaseekat je nümülatu'u chi Anneetchonkai. Isasü achiki nayaawajünün süka wainmashaatain ma'i naya. Eesü wayuu sa'akajee shi'irukukat tü wayuukalüirua süpüshua, sainküinjee mmakat süpüshua. Kashe'injashii naya wane'ewai nakua kuluulu kasuujasü ma'i, je kajapulu'ushii naya alanatüna süka talatüin ma'i naya. ¹⁰ A'waatüshii naya emetut ma'i sünain maa:

“Wamaleiwasekalee, piakai joyotakai saa'u tü einaseekat, o'ttaashii waya pütüma je nütüma chi Anneetchonkai”.

¹¹ Otta na aapieekana, sha'washawatsü naya napüshua pasanainsü nachiki tü einaseekat, na laülaayukana, oo'ulaka na pienchishii kato'uchiikana. A'wachiraashii naya sünain na'waajün chi Maleiwakai

¹² sünain maa nümüin:

“Wamaleiwasekalee, alana'aleeshija'a ma'i pia sünain anain.

Wa'waajüin pia
 süka kekiin ma'i pia
 je süka pülashin ma'i pia.

Waapüin pümüin analu'ut
 saa'u kojutuün pia watüma süpüla ka'ikat süpüshua.

Amén, anashi wa'waajüle pia”.

¹³ Otta wane chi laülaashikai, eirakaashi tamüin sünain nüsakirüin taya: “¿Pütüjaa aa'uchii jaraliin na wayuu kasuukana ashe'in, otta jalaje'ewaliin naya?”, nümakalaka tamüin.

¹⁴ Tasouktakalaka nümüin: “Laülaashikalee, nnojoishi tatüjaain aa'u. Pia piakai atüjaaka saa'u”, tamakalaka nümüin.

“Naya na ountakana natalirüin tü müliaa müle'oshaata antakat sünainmüin wayuu sainküin mma. Kasuusü nashe'in süka ala'ajaaushin naainjala noulia sütüma tü nüshakat chi Anneetchonkai.

¹⁵ Müshijese naya ein waneepia nümaa Maleiwa, chi joyotakai saa'u tü einaseekat.

Je na'yataain nümüin waneepia so'uka'i je sa'wai cha'aya sulu'u tü a'waajüleekat nia.

Je aa'inmajüneena naya waneepia nütüma.

¹⁶ Müiria nnojolüin alin jamü namüin, müiria nnojolüin alin münyaasü namüin.

Je nnojoleena e'rüin müliaa sütüma suturula ka'i je sütüma tuttuishii eekai ein.

¹⁷ Nümülialeena naya Maleiwa sümaa nüla'ateerüin na'wiira noulia.

Aa'inmajüneena naya nütüma chi Anneetchonkai sha'wataakai sü'ütpa'a tü einaseekat,

maa aka saa'inmajünüin wane anneerü nütüma wane anneetpü'ü sümaa nu'unirün sünainmüin wüin anasü”.

8

Aakatünüsü tü shipekia saja'ttapshimüinjatkat

¹ Naakatawalaja'a joo chi Anneetchonkai tü shipekia saja'ttapshimüinjatkat. Ko'uko'utsü kasa süpüshua cha'aya iipünaa maa aka shiatapünaa oora.

² Te'rakalaka na akarathishiikana aapiee sha'washawatkana waneepia nümülatu'u chi Maleiwakai sünain saapünüin wane konneeta namüin wane'ewai nakua.

³ Otta wane aapieeka'iya, antüshi sünainmüin tü a'ajülee sümülatu'ukat tü einaseekat sümaa sha'watuün nia sü'ütpa'a. Otta najapulu'u wane iita oorole'eya kalu'usü wainma wunu'u jemeta eejuut aapünakat nümüin süpüla sa'ajününjatüin saa'u tü a'ajüleekat. Je tü sümüsainkat, shiyawaase naashajaala na anoujashiikana nümaa Maleiwa. ⁴ Shiasa nijitapa tü wunu'ukot saa'u tü a'ajüleekat, akalitsü tü sümüsainkat iipünaamüin nünainmüin chi Maleiwakai süpüla sotünjatüin naa'in tü nachuntapü'ukat na anoujashiikana. ⁵ Shiasa mapa, najapatakalaka chi aapieekai tü shimechakat siki süka tü iitakat sünain nü'itüin mmakat süka. Sümachetaakalaka shiyaa juya sümaa sütüttaain. Akutkujaa müsia tü mmakat.

A'yalajinnüsü wane konneetairua

⁶ Je na akarathishiikana aapiee aapünakana amüin paala konneeta wane'ewai nakua, yapakalaka naya süpüla na'yalajirüin tü konneetkalüirua.

⁷ Chi palajachikai aapiee, ni'yalajirüin tü konneeta najapulu'usükat. A'ita müsia tü juyakat süna'in kayeelo'in saa'u tü mmakat sümaale'eya siki oo'ulaka isha. Ajütünüüsü shia mmalu'umüin nütüma chi aapieekai. Joto müsia kasa süpüshua sütüma tü sikikat süna'in süsa'wajüin süse'eru'uweematapünaain tü mmakat. Je chaa eere jotüin tü mmakat, ajalajaasü tü wunu'ukolüürua oo'ulaka tü alamakalüürua süpüshua ja'itasü eekai wüitüin.

⁸ Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, sujütünakalaka wane müsü aka saa'in uuchi miyo'u ma'i sümaa jotüin shi-rokumüin tü palaakat. Ishalaa sümakalaka süse'eru'uweematapünaain tü palaakat sütüma. ⁹ Je chaa eere ishain tü palaakat, ouktüsü tü she'ekalüürua sütüma. Je ojuichijaasü tü anuakalüürua sütüma.

¹⁰⁻¹¹ Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, oju-tuu müsia wane jolotsü miyo'u ma'i chajee iipünaajee süna'in chuwaatüin ma'i shia. Ojutuusuü saa'u süse'eru'uweematapünaain tü süchikalüürua otta tü su'wüirakalüürua wüin. Ouktüsü wayuu wainma süsapa tü wüinkat süka süma'amaaitpain tü jolotsükat. Je sünülia tü jolotsükat, "Ouktasiro'ut".

¹² Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, nikuukalaka chi ka'ikai, chi kashikai, otta tü jolotsükalüürua süse'eru'uweematapünaa. Piyuushikalaka ma'i watta'ajee maalü süna'inmüin kale'owematüin ka'ikai. Je sa'wai, piyuushikalaka ma'i süse'eru'ujee aikat süna'inmüinree eeiwa'aya aikat.

¹³ Wanaa sümaa teirakaain namüin na aapieekana, taapakalaka nünüiki wane warulapai chashi waawatüin iipünaa sirumatu'upünaa. Müshi emetut: "Aisha'ajaa, mülialeweetkalaja'a ma'i saa'in tü wayuu manou-jainsat yaakat saa'u tü mmakat shi'yalajapeena tü apünüinsü konneeta isayütkalia, tü a'yalajeetkat joolu'u", müshi.

9

¹ Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, te'arakalaka wane aapiee müshi aka saa'in jolotsü eekai sujutuüin iipünaajee. Aapünüüsü nümüin nütüma Maleiwa shiyaawe'in shirouse tü Ishi miyo'ukat ma'i. ² Shiasa naakatapa shirouse tü Ishikat, ojuittüsü wane sümüsain miyo'u ma'i maa aka sümüsain siki. Je süka kojain ma'i tü sümüsain ojuittakat sulu'ujee tü Ishikat, epiyuushijaasü chaa iipünaa sütüma je oukuushi chi ka'ikai sütüma. ³ Je sa'akajee tü sümüsainkat, shiweetakalaka wane yolujaairua kaashapayaasü saa'umüin tü mmakat. Jashichisü shia atümaa maa aka saa'in je'yulu. ⁴ Achiaanüsü tü kaashapakalüürua suulia sheewainjüin tü alamakalüürua je tü a'ttieekalüürua je tü wunu'ukalüürua eekat saa'u mmakat. Nayainjana sheewainka na wayuu nnojoliikana e'itaana anain nejeetse chi Maleiwakai ne'ipo'unain. ⁵ Nnojotsü e'itaashin süpüla su'una'alajatüin naa'in na wayuukana, süpülatatü müliainjanain sütüma so'u ja'rai kashi. Sü'lana'alüinjana naya maa aka sü'lenio'u je'yulu. ⁶ Je tia wayuukolüürua so'u tü ja'raikat kashi, kee'ireesü ma'i naa'in ouktüin naya. Nnojoiishii ouktüin, süka maapujuin tü ouktaakat namüin nütüma Maleiwa.

⁷ Je sukuaippa tü kaashapakalüürua, müsü aka saa'in sukuaippa ama eekai yapain süpüla atkaayaa. Süna'in neki, eesü wane kasa müsü aka saa'in kotse oorole'eya shia. Je no'upünaa, müsü aka saa'in su'upünaa wayuu. ⁸ Je tü na'walakat, müsü aka saa'in su'wala jieyuu. Je tü naikat, müsü aka saa'in sai kannajapüt. ⁹ Je naa'into'upünaa, eesü wane müsü aka saa'in kachueera naa'into'upünaakat wane surulaat. Je

shipijana tü natünakat, müsü aka saa'in suu'uipsana'ira wainma ama eekai sajaralajüin ayat atkaaya. ¹⁰ Tü kaashapakalüirua, kasisü, müsü saa'in süsi je'yulu, süpüla müliainjatüin saa'in tü wayuukolüirua sütüma so'u tü ja'raikat kashi. ¹¹ Je chi aluwataakai naya, nia chi aapiee laülaashikai saa'u tü Ishikat. Je nünülia süka pütchi hebreo, Abadón, oo'ulaka süka pütchi griego, Apolión. (Je tü pütchikat, "O'unaiakai wayuwa'in" malu'ut.)

¹² Keraaitpa joolu'u tü palajatkat müliaa ajütünakat sünainmüin tü wayuukolüirua nütüma Maleiwa. Otta isayülia piamasü soo'omüin.

¹³ Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapulu'usükat, taapüin wane pütchi müsü aka saa'in sünüiki wayuu yaa sü'latira tü makat aka su'uwa paa'a sünainkat tü a'ajülee oorokot sütoutajee nümülatu'ukat chi Maleiwakai. ¹⁴ Müsü nümüin chi aapiee a'yalajitkai tü konneetakat: "Anakaja müleka püsiwatüle napü na pienchishii aapiee kapükana atümaa chaa sotpa'a tü süchi miyo'usükat kanülüiakat Eufrates", müsü nümüin. ¹⁵ Süsiwatünakalaka napü na pienchishiikana aapiee süpüla no'utirünjatüin saa'in maa aka süse'eru'uweematapünaain wayuu eekat saa'u mmakat. Ekerajaushitüjülü'iya naya süpüla tia. E'itaaushitüjülia tü juyakat, kashikat, je tü ka'ikat naa'inrajatkat o'u.

¹⁶ Wattashaata ma'i saalii surulaat amajut ajütünakat joolu'u natüma na aapieekana süpüla no'utünjatüin saa'in tü wayuukolüirua. Aküjünüsü tamüin sünain jerain naya, eetaashijja'a maa aka "doscientos millones".

¹⁷ Na surulaat amajunakana te'rakana aa'in, eesü kachueera naa'into'upünaa, eesü eekai ishoin maa aka suwarala siki, je eesü eekai wüitüin, je eesü eekai maloukatüin maa aka saa'in so'u "azufre". Je shikii tü ne'ejenakalüirua, müsü aka saa'in shikii kannajapüt. Ojuittüsü siki saanükülu'ujee sümaa sümüsain oo'ulaka "azufre". ¹⁸ Ouktüsü süse'eru'uweematapünaain wayuu eekat yaa saa'u mmakat sütüma tü ojuittakat saanükülu'ujee. Tü o'utakat saa'in tü wayuukolüirua, shia tü sikikat, je tü sümüsainkat, je tü "azufrekat". ¹⁹ Je süsi, müsü aka saa'in wüi. Kekiisü süpüla süchotüin tü wayuukolüirua. Pülasü ma'i tü amakalüirua süpüla o'utaa saa'in wayuu süka saanükü je süka süsi.

²⁰ Otta na wayuu ayatakana katüin o'u süchikijee tüü, mayaasüje ne'rüin tü kasa mojusü alatakat, nnojoliishii naya oo'ulaain suulia akumajaa tü namaleiwaseyaasükalüirua. Ayatshi'iya naya sünaain a'waajaa tü yolujaakalüirua. Ayatshi'iya naya sünaain a'waajaa tü namaleiwaseyaakat akumajuushikat süka ooro, süka pülaata, süka kachueera paira, süka ipa, je süka wunu'u. Na'waajüin shia ja'itairü me'rüin kasa, ja'itairü maapüin pütchi, je ja'itairü makutulaaain. ²¹ Je ayatshi'iya naya sünaain o'utaa wayuwa'in, sünaain ee'irajiraa ouutsü, sünaain a'luwajirawaa akuaiippaa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, je sünaain o'uwajaa sükorolo wayuu.

10

Chi aapiee kajapulu'ukai wane karaloukta jo'uuchon

¹ Te'rakalaka wane aapieeka'iya pülashi ma'i sünaain nüshakatüin iipünaajee ejee Maleiwa. Je nüshe'in, müsü aka saa'in wane siruma. Eesü wane kaspolüin iipünaa sünaain nikii. Otta nu'upünaa, müsü aka naa'in chi ka'ikai. Otta nüsa'a, müsü aka saa'in süsa'a wane miichi eekai miyo'uin. Chuwatsü ma'i. ² Eesü wane karaloukta jo'uuchon najapulu'u awastuushisü. Je tü nüsa'a nikialu'ujeeekat, ni'itain saa'u tü palaakat, je

tü nusa'a nipe'eru'ujeekat, ni'itaain saa'u mmakat. ³ Owoorulaashi nia emetut maa aka saa'in sulonüin wane kannajapüt. Je nuwoorulaapa, atüttaasü wane sütürüla juya akaratshitua. ⁴ Je taapapa tü sütürülakat juya, anaataashi taya süpüla tashajüinjatüin tü sümakat tü sütürülakat juya. Je wanaa ma'i sümäa tia, taapakalaka wane pütchi chajee iipünaajee sünain maa tamüin: "Nnojo püshajüin tü aküjünüitpakat pümüin sütüma tü sütürülakat juya. Punujulaja süchiki", müsü.

⁵ Otta chi aapiee te'arakai sünain sha'watüin saa'u tü palaakat je saa'u tü mmakat, niyaleralakala tü nütüna nikiakat chaa iipünaamüin sünain maa: ⁶ "Tamüshii paala jia: Alü'ütsü joolu'u süpüla shiker-ajüinjatüin nütüma Maleiwa tü naa'inrüinjattüjütkalia paala. Tamüsü tüü jümüin nu'upala Maleiwa chi matüjüinkai ouktaa, chi kakumalakai kasakat süpüshua'aya chakat iipünaa, yaakat mmolu'u, je tü eekat shiroku palaakat. ⁷ So'u tü ka'i ni'yajireetkat o'u konneeta chi waneeshia aapiee isayüika'ia, nikeraajeerü chi Maleiwakai süpüshuale'eya tü kasa naa'inreetüjütkalia, maa aka nüküjüin paala namüin na nünüikimaajanakana, tü nnojotkat ayaawatünüin aa'u sütüma wayuu", nümakalaka chi aapieekai.

⁸ Taapakalaka joo tü pütchikat süchikua chajee iipünaajee, tü taapakat paala, sünain maa tamüin: "Pu'una nünainmüin chi aapieekai sha'wataakai saa'u tü palaakat je tü mmakat, süpüla paapaainjatüin tü karaloukta jutatakat najapulu'u", müsü tamüin.

⁹ To'unakalaka nünainmüin chi aapieekai sünain tachuntüin nümüin tü karaloukta jo'uuchonkot. Otta chi aapieekai, nümakalaka te'ipajee: "Na, paapaapa, pikapan. Meerü aka saa'in mapa shia pikaaiwa'aya süka püsiain shia. Je pimiralapa shia, ishiraa meerü püle'eru'ümüin", nümakalaka tamüin. ¹⁰ Taapaakalaka tü karaloukta jo'uuchonkot najapulu'ujee chi aapieekai sünain teküin shia. Püsiäsü ma'i shia tekaaia'aya, maa aka saa'in mapa. Otta temiralapa shia, ishiraa müsü shia tale'eru'ümüin. ¹¹ Nümakalaka chi aapieekai tamüin: "Anakaja püküjale püchikua süchiki tü naa'inrüinjateetkat chi Maleiwakai naka na wayuu aluwataanakana natüma napüshua na sülaülashiikana mma sa'akajee e'irukuukat süpüshua sainküinjee mmakat süpüshua", nümakalaka tamüin.

11

Na piamashii nünüikimaajanakana Maleiwa

¹ Saapünakalaka tamüin wane koushat emirüjia. Je chi Maleiwakai, nümakalaka tamüin: "Pu'una chamüin Jerusalénmüin sünainmüin tü a'waajüleekat taya, pimiriijaiwa tü a'waajüleekat oo'ulaka tü a'ajüleekat. Je piyaawaja na wayuu chakana a'waajüin taya. ² Otta tü süpaatiasekat, nnojoleerü shia pimiriijain, süka saapünüin paala namüin na gentilekana, na anteenakana so'uweena wane ka'i süpüla napümüin saa'in tü wayuu sulu'ukat tü pueulokat so'u apünüin juya shiatapünaa, tü 1.260 ka'i. ³ Tajüteena piamashii tanüikimaajana süpüla o'unaa sa'akamüin wayuu süpüla naküjainjatüin tanüiki sümüin su'unnaa tü 1.260 ka'i. Ka'lesü ma'i nashe'in na'atüinjatkat saa'u mojuin ma'i naa'in sütüma tü kasa taa'inrüinjatkat sümüin tü wayuukolüirua", nümakalaka chi Maleiwakai tamüin.

⁴ Na piamashiikana nünüikimaajana, naya kayaawaseka tü piamasükat wunu'u "olivo" münakat oo'ulaka tü piamasükat rampara sulu'upü'ukat tü a'waajüleekat Maleiwa Aluwataakai saa'u wayuu süpüshua. ⁵ Je tü

wayuu eekai su'uteein naa'in na nünüikimaajanakana, aja'tteerü natüma süka siki ojuittakat naanükülu'ujee. Meerü nütüma Maleiwa süpüshua eekai su'uteein naa'in. ⁶ Je e'itaanüshii naya nütüma Maleiwa süpüla nata'ülünjatüin tü juyakat suulia sü'itüin süma'inru'u naküjün nünüiki. Je e'itaanüshii naya nütüma süpüla na'wanajaainjatüin tü süchikalürüa süna'in ishain je süpüla najütünjatüin ayuulli je müliaa süna'inmüin wayuu sainkün mmakat eepünaakai jeratüain nachekakat.

⁷ Shiasa süchikijee kettaain naküjain nünüiki Maleiwa, eweetechi chi wanülüü sulu'ujeejachikai tü Ishikat. Amutteechi naa'u na piamashiikana süna'in ouktaleeinya naya nütüma, süka katsün ma'i nia noulia. ⁸ Süchikijee tia, napüteena naya palastün yaa pülaasüpa'a sulu'u tü pueulo müle'osukat, tü akachennakat alu'u paala chi Nasenyotseka'i süna'in wane wunu'u süpüla ouktaa. Na wayuu yaakana sulu'u, müshii aka saa'in tü wayuukolürüa paala sümaiwa chajatkalürüa sulu'u tü pueulokat Sodoma oo'ulaka sulu'u tü mmakat Egipto süna'in e'rüliin wayumün naya namün na nüpüshikana Maleiwa. ⁹ Je so'u apünüin ka'i shiatapünaamün, ayateena naya palastün. Shi'rajaweena wayuu sa'akajejatü tü e'irukuukat süpüshua sulu'ujee mmakat süpüshua. A'alijinneena naya suulia ojoitünaa.

¹⁰ Je tü wayuukolürüa sainkün mmakat süpüshua, emi'iaajeerü sümaa süsülajiraain kasa anasü süka ouktünapain na piamashii nünüikimaajanakana Maleiwa müliapü'ükana atüma wayuu sainkün mmakat süpüshua.

¹¹ Shiasa süchikijee tü apünüinkat ka'i shiatapünaamün, oso'iraasü naa'in na piamashiikana nütüma chi Maleiwakai. Mmotkalaka ma'i tü wayuukolürüa shi'rapa na ouktüshiikana paala süna'in sha'washawalün yaa pasanain nanain. ¹² Je na piamashii nünüikimaajanakana Maleiwa, naapakalaka joo wane pütchi chajee iipünaajee süna'in emetuluin ma'i shia süna'in maa namün: "Jalaina yaa iipünaamün", sümakalaka namün. Je wanaa sümaa eirakaashiin na na'unüükana namün, ayaler-aashii naya iipünaamün no'upala sa'aka wane siruma.

¹³ Akutkujaa müsia joo tü mmakat sümaa sujuttün miichi wainma mmolu'umün sütüma, waneesüwai süna'injee poloosü miichi sulu'u tü pueulokat. Ouktüsü wayuu wainma sütüma, maa aka 7,000. Je na wayuu apütaakana süna'in katün no'u, eimolojooshii naya sütüma tü ne'rakat je nee'iyatakalaka nujut chi Maleiwakai chakai iipünaa.

¹⁴ Keraaitpa joolu'u tü chiiruajakat müliaa ajütünakat süna'inmün tü wayuukolürüa nütüma Maleiwa. Otta alü'ütsü waneesia soo'omünya.

A'yalajinnüsü joo tü konneeta saja'ttapshimünjatkat

¹⁵ Je ni'yalajitpa joo wane aapieekai tü konneeta najapul'usukat, eweetüsü sünüiki wane aapieerüa chajee iipünaajee eejee chi Maleiwakai süna'in emetuluin ma'i nanüiki süna'in maa:

"Naapaain joolu'u chi Maleiwakai nümaa chi Cristo Nüneekajalakai tü aluwatawaakat saa'u wayuu süpüshua.

Aluwataajeечи joolu'u chi Maleiwakai waneepia süpüla ka'ikat süpüshua".

¹⁶ Je na piamakana shikii pienchimün laülaayuu, na joyojoyotkana nümülatu'u chi Maleiwakai, ashakatüshii naya saa'ujee tü neinasekat süpüla na'wachiraainjanain süna'in na'waa'jün chi Maleiwakai. ¹⁷ Müshii naya nümüin:

"Maleiwakalee, Aluwataakai Pülashikai ma'i, shiimün süna'in ein pia maa'ulu yaa, süna'in eetüjülin pia sümaiwa,

je sünain eenjachin pia waneepia süpüla ka'ikat süpüshua.
 Waapüin pümüin analu'ut,
 süka pu'ttüin sünain aluwatawaa
 sümaa pii'iyatüin sümüin wayuu sünain piain laülaain.
 18 Jashichisü ma'i tü wayuu manoujainsatkalüirua sainküin mmakat
 süpüshua pümüin.
 Otta müsia joolu'u, pii'iyateerü sümüin wayuu süpüshua sünain
 jashichishaatain ma'i pia saa'u naainjala.
 Antüitpa sükalia süpüla kasalajanainjatüin pütüma saainjala tü wayuu
 ouktüsükalüirua.
 Je aja'tteena pütüma na wayuu o'utapü'ükana saa'in wayuu sainküin
 mma.
 Je antüitpa sükalia süpüla puwalaajünjanain na anoujashiikana pünain,
 na eekai ne'nnaajünüin sütüma wayuu je eekai me'nnaajuuin.
 Awalaajüneena pütüma napüshua na eekai na'yataain pümüin saa'u
 kojutüin pünülia,
 maa aka na pünüikimaajanakana sümaiwa paala".
 19 Otta müsia joolu'u, ojotalaaitpa tü a'waajüleekat chi Maleiwakai
 chakat iipünaa. Je chaa sulu'u, ja'yashiitpa tü juraskeerü sulu'upü'ukat
 tü a'waajüleekat Maleiwa yaa mmalu'u. Sümachetaakalaka shiyaa juya
 sümaa sütütaain. Je akutkujaa müsia tü mmakat. Je a'ita müsia tü
 juyakat sünain kayeeloin saa'u tü mmakat.

12

Tü jietkat oo'ulaka chi kayuushikai

1 Ee'iyataasü joolu'u wane jierü chaa iipünaa sirumatu'u, ponosü ma'i
 saa'in wayuu. Je tü süshe'inkat, müsü aka naa'in chi ka'ikai. Je suupünaa
 suu'ui, eeshi chi kashikai. Je sünain shikii, eesü wane kotse mäa aka
 nakotse na sülaülakana mma, kanainsü poloo piammüin jolotsü. 2 Ipootsü
 shia. Ayalajüsü ma'i shia sütüma saalin tü jo'uukot süka yapain süpüla
 jemeyulaa.

3 Ee'iyataasü joolu'u wane kasaya keemasü ma'i chaa sirumatu'u,
 wane kayuushi miyo'ushaata ma'i sünain ishoiin ma'i nüta. Pono-
 tooshi saa'in wayuu chii'iya. Akaratshisü nikii je poloosü nu'uwa. Je
 saa'u tü akaratshisükat nikii, eesü kotse jo'uuchen. 4 Nipitakalaka
 süse'eru'uweematapünaain tü jolotsükalüirua chajee iipünaajee süka
 nüsi yaa mmalu'umüin. Otta yaa mmalu'u, nüsha'walaakalaka
 sümülatu'u tü jietkat shii'iree nikeein chi süchonkai jemeipa.

5 Jemeyutkalaka joolu'u tü jietkat nümaa wane jo'uu toolo. Chi
 jo'uu anii jemein, e'itaashitjü'iya paala süpüla nuluwataainjacheechin
 saa'u wayuu sainküin mmakat süpüshua, sünain me'rujuinjachin
 amüin nia. Niweetapa chi süchonkai, asaajaanüshi nia nütüma
 Maleiwa chaa iipünaamüin süpüla chainjachin nümaa eere nuluwataain.

6 Su'luwataakalaka tü jietkat sulu'umüin wane mma maa'inyatuuisü, tü
 yapatjütükalaka nütüma Maleiwa süpüla, einjatüle saa'inmajünüin so'u
 1.260 ka'i.

7 Je eesü wane atkawaa cha'aya iipünaa eere chi Maleiwakai. Chi aapiee
 müle'oshikai kanüliakai Miguel je na aapiee nümaajanakana nütüma
 Maleiwa, atkaashii naya nümaa chi kayuushikai je sümaa tü aapiee
 nümaajatkalüirua. Otta nayakana, eejiraashii naya nümaa Miguel. 8 Otta
 chi kayuushikai je na nümaajanakana, ayamüluushi nütüma Miguel.
 Nujutüin naya chajee iipünaajee. Male'ejüinreesalii naya chamüin. 9 Chi
 kayuushi miyo'ushaata ojütünakai nüma'anajee Maleiwa, nia chi wüi

nūmaiwajaikai, chi sūlaūlakai yolujaa kanūliakai Satanás, chi e'ike'erakai wayuu sainküin mmakat sūpūshua. Ojutūnūichipa nia yaa mmalu'umūin namaa na aapiee nūmaajanakana.

¹⁰ Taapakalaka wane pūtchi chajee iipūnaajee sūnain emetuluin ma'ishia sūnain maa:

“Ekerajaajerū joolu'u tū naa'inrūinjatkat chi Maleiwakai sūpūla nu'tte'erūinjanain na nūpūshikanairua.

Sūtūjaajerū aa'u joolu'u wayuu sūpūshua sūnain niain pūlashin sūpūla aluwatawaa.

Akaajaa Cristo chi Nūneekajalakai, o'ttūichipa nia sūnain aluwatawaa.

Sūka jamūin, nnojolichipa een chi Yolujaakai nūmūlatu'u Maleiwa sūnain eperulajaa waneepia nachiki na wawalayuukana so'uka'i je sa'wai.

Ajutūnūichipa nūtūma Maleiwa chajee nūma'anajee.

¹¹ Je yaa mmalu'u sūma'aya, akanajuuichipa nia natūma na wawalayuukana sūkajee tū nūshakat chi Anneetchonkai amūlakat paala saa'u saainjala wayuu,

je sūkajee nakūjain nachiki sūnain no'tte'ennūin nūtūma Cristo. Nnojoliishii mmolūin seema o'utūnaa aa'in sūnainjee akūjaa nachiki sūnain anoujaa nūnain.

¹² Je sūkajee nujutūnūichipain chi Yolujaakai, anakaja mūleka talatūle waa'in wapūshua waya yaakana iipūnaa nūmaa Maleiwa.

Otta mūshi'iyaa jia kepiakana sainküin mmakat sūpūshua'ale,

mūle'o ma'i tū mūliaa ji'reetkat,

sūka nujutūnūichipain chi Yolujaakai ja'akamūin.

Je jashichishaatashi ma'i nia, sūka nūtūjaain saa'u sūnain sūlū'ūlūin nūkalia sūpūla ata'ūnnaa”.

¹³ Shiasa ni'rapa chi kayuushikai sūnain nujutūnūin mmalu'umūin, nūlojokalaka sūchiirua tū jietkat jemeyulūitpakat nūmaa chi jo'uukai.

¹⁴ Shiasa tū jietkat, aapūnūsū katūnaa sūmūin, maa aka saa'in warulapai, sūpūla suwatūinjatūin nūpūleerua chi kayuushikai sulu'umūin tū mma maa'inyatuuisūkat, tū yapatūjūtkalia nūtūma chi Maleiwakai sūpūla, eenjatūle saa'inmajūnūin so'u apūnūin juya shiatapūnaa.

¹⁵ Niasa chi kayuushikai, neetakalaka wane wūin miyo'u ma'i, mūsū aka saa'in sūchi, sūchiirua tū jietkat sūpūla sūsaapūnaainjatūin sūmaa.

¹⁶ Sūkaaliijūnakalaka tū jietkat sūtūma tū mmakat, sujutalūin saanūkū sūpūla tū wūin neetakat chi kayuushikai. ¹⁷⁻¹⁸ Jashichishaatakalaka joo chi kayuushikai sūmūin tū jietkat. Nu'unakalaka sūpūla nūtkaainjachin namaa na wane sūchooinkana, na oonookana waneepia sūmaa tū nuluwataakat anain chi Maleiwakai, na akūjakana nūchiki Jesús sūmūin wayuu sūnain niain Nasenyotsein.

13

¹ Sha'watūshi chi kayuushikai sotpa'amūin tū palaakat.

Chi wanūlūū shirokujeejachikai palaa

Te'ralakala wane wanūlūū sūnain nujuittaain shirokujee tū palaakat. Poloosū nu'uwa oo'ulaka akaratshisū nikii. Eesū kotse jo'uuchen sūnain wane'ewai sūkua tū poloosūkat nu'uwa. Je sūnain wane'ewai sūkua tū akaratshisūkat nikii, ashajūnūsū wane anūliee airu'ut nūmūinjatū Maleiwa. ² Je chi wanūlūūkai, mūshi aka naa'in wane kalaira. Otta

tü nuu'uikat, müsü aka saa'in suu'ui jeesü. Otta tü naanükukat, müsü aka saa'in saanükü wane kannajapüt. Pülashi ma'i nia nütüma chi kayuushikai. Je süka laülaain chi kayuushikai saa'u mmakat süpüshua, ni'itaanin chi wanülüükai süpüla aluwatawaa wanaa nümaa.³ Je wane tü nikiikat chi wanülüükai, kasipalası maa aka süsipala shikii wayuu eekai o'utuushin aa'in. Oo'ulaka müsia tü wayuukolüürua sainküin mmakat süpüshua, ponushi ma'i saa'in chi wanülüükai süka katüin no'u süchikijee mayalii. Soonookalaka sümaa nünüiki.⁴ Nasapainyo'ukakalaka naya sünaain na'waajüin chi kayuushikai süka ni'itaanin chi wanülüükai süpüla aluwatawaa. Akaajaa nümüin chi wanülüükai sünaain na'waajüin nia sünaain maa: "Nnojishi een wane makai aka naa'in chi wanülüükai sünaain pülashin ma'i. Nnojotsü jaraleerüin ayamülüin nia", namakalaka.

⁵ Chi wanülüükai, oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa sünaain aluwatawaa so'u apünüin juya shiatapünaamüin. Nuu'ulaain sünaain mojuin nünüiki nümüin je sünaain pülain naa'in nuulia. ⁶ Mojukalaka nünüiki nümüin Maleiwa, sümüin tü a'waajüleekat nia, je namüin napüshua na eekana nümaa chaa iipünaa. Airu'utsü ma'i nünüiki nümüin waneepia. ⁷ Oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa sünaain aluwatawaa saa'u e'irukuukat süpüshua sainküin mmakat süpüshua. Otta na nüpüshikana Maleiwa, ayamütshii naya nütüma chi wanülüükai süka nuu'ulaanüin nanain. ⁸ A'waajünüshi chi wanülüükai sütüma wainma wayuu sainküin mmakat, tü nnojotkat ashajünün anülia sulu'u tü karaloukta kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma chi Anneetchonkai o'utinnaakai aa'in, chi eetüjüika'ia achiki sükumajaiwa'aya tü mmakat sünaain ouktajachin.

⁹ Tayakai Juan, tamüshii paala jia: Müleka kapürale jaa'in tanüiki, anasü jülüjüle jaa'in pütchikat tüü:

¹⁰ Chi eekai e'itaaushin nütüma Maleiwa süpüla püreesaa, püreeseechi. Chi eekai e'itaaushin nütüma süpüla o'utinnaa aa'in, o'ütüneechi aa'in.

Je sükajee tia, jia anoujashiikana jüpüshua, anakaja müleka jüchecherüle jaa'in sünaain anoujaa su'unnaa tü müliaa ji'rakat.

Chi wanülüü mmaapüjeejachikai

¹¹ Te'arakalaka joo wane wanülü'üya sünaain nujuittain shiinalu'ujee tü mmakat. Piamasü nu'uwa jo'uuchen maa aka saa'in nu'uwa wane anneetchon. Otta emetsü ma'i nünüiki sünaain nuwoorolooin, maa aka saa'in nünüiki wane kayuushi. ¹² E'itaanüshi chi wanülüü antüshikai nütüma chi palajachikai wanülüü süpüla nükaalinjünjachin nia sünaain aluwatawaa. Aluwataanüsü tü wayuu manoujainsatkalüürua nütüma chi chiiruajachikai wanülüü sainküin mmakat sünaain süsapainyo'ukainjatüin shia sümaa su'waajüin chi palajachikai wanülüü, chi katakai o'u süchikijee mayalii. ¹³ Naa'inrüin chi chiiruajachikai wanülüü wainma kasa maa aka tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ponokat saa'in wayuu, maa aka nujutuün siki chajee iipünaajee yaa mmalu'umüin su'upala wayuu wainma.

¹⁴ Je tü kasa naa'inrakat, naa'inrüin süpüla kojutuünjachin sütüma wayuu chi palajachikai wanülüü. Je chi chiiruajachikai wanülüü, ni'ike'erüin tü wayuu manoujainsatkalüürua sainküin mmakat. Nu-luwataain na wayuukana sünaain akumajaa niyaakua chi palajachikai wanülüü süpüla kojutuünjachin nia natüma, chi kasipalakai nikiinain süka wane chajaruuta. A'waajünüshi nia natüma na wayuukana süka katüin no'u süchikijee tü kasipalakat atüma.

¹⁵ Chi chiiruajachikai wanülüü, oo'ulaanüshi nütüma Maleiwa sünain naapüinjatüin kataa o'u sümüin niyaakua chi palajachikai wanülüü je süpüla saashajaanjatüin. Otta süpüshua tü wayuukolüürua eekai nnojolüin su'waajüin tü ayaakuuakat, o'utinna aa'in nütüma.

¹⁶ Aluwataanüsü tü wayuukolüürua süpüshuale'eya nütüma chi chiiruajachikai wanülüü süpüla shi'itaanajatüin wane jeerü sünain tü najapü nekiakat je ne'ipo'unain shiale. E'itaanajatü tü jeetkat sünain wayuu süpüshua, sünain wayuu eekai kojutüin, sünain eekai mojutüin, sünain eekai washinnuun, sünain eekai müliain, sünain wayuu eekai achepchieein, je sünain wayuu eekai laülaain sümüiwa. ¹⁷ Je chi eekai nnojolüin ni'itaanüin anain tü jeetkat, nnojoleerü taashin nüpüla oikkaa je ayalajaa wane kasa. Je tü jeerü e'itaanakat sünain tü wayuukolüürua, shia nünülia chi palajachikai wanülüü oo'ulaka wane "número" shiyaawase.

¹⁸ Tamüshii paala jia: Tü nejeetsekat chi palajachikai wanülüü, 666. Kasataalejese kekiin jia süpüla jiyaawatüinjatüin saa'u kasain kayaawa-sein tü nünúmerosekat. Shiyaawasesa'a shia nünülia wane wayuu.

14

Chi Anneetchonkai je na wayuu taashishiikana suulia naainjala

¹ Eirakaataalasü joo taa'in iipünaamüin. Te'rataalakalaka joo chi Anneetchonkai sha'watüin cha'aya saa'u tü wutai kanüliakat Sion sümaa wayuu watta saalii, maa aka 144.000 wayuu. Naya na ashajünakana e'ipo'unain nünülia chi Anneetchonkai je nünülia chi Nüshikai. ² Taapakalaka joo wane ee'irajaa chajee iipünaajee müsü aka saa'in su'lotüin süchi eekai müle'oin, müsü aka saa'in sütürüla juya eekai emetuluin, müsü aka saa'in shi'ira wane "arpairua" atalejuushi. ³ Je tü wattakat saalii wayuu, asha'walaashii naya nümülatu'u chi joyotüshikai saa'u tü einaseekat, je namülatu'u na pienchishii kato'uchiikana, je namülatu'u na piamakana shikii pienchimüin laülaayuu. Nee'irajüin wane jayeechi jeket. Naya namüiwa atüjaka ee'irajaa tü jayeechikat süka nayain taashiinapain nütüma Maleiwa suulia naainjala sa'akajee wayuukot süpüshua. ⁴ Naya na nnojoliikana yarüttüin aa'in sütüma ama'ujawaa sümaa jeyuu. Wulesü naa'in, süka ichein naya waneepia nünain chi Anneetchonkai soo'opünaa tü alatakamüin. Je saa'u taashiinapain naya nütüma Maleiwa sa'akajee wayuu, kee'ireesü naa'in süpüshua tü nüchekakat napüleerua je tü nüchekakat chi Anneetchonkai napüleerua. ⁵ Matjüinsalii aküjaa alawaa, lotüsü nakuaippa nu'upala Maleiwa.

Tü naküjakat wane aapiee apünüinshii

⁶ Te'rakalaka wane aapiee waawatüin iipünaa sirumatu'upünaa. E'itaaushi nia süpüla aküjaa sümüin wayuu nünüiki chi Maleiwakai, tü pütchi shiimüinkat süpüla ka'ikat süpüshua. Nüküjainjatü shia sümüin e'irukuukat süpüshua sainküin mmakat süpüshua. ⁷ Nümakalaka sünain emetuluin ma'i nünüiki: "Anakaja kojutule jütüma chi Maleiwakai sümaa ju'waajüin nia, süka sülü'ülüin nükalia sünain süsalaainjatüin saainjala wayuu nütüma. Anakaja müleka jüsapainyo'ukale jia nümülatu'u sünain jii'iyatüin nümüin nujut, süka niain kakumalain kasakat süpüshua cha'aya iipünaa, je süka niain kakumalain tü mmakat je tü palaakat oo'ulaka tü su'wüirakalüürua wüin", müsü nünüiki chi aapieekai.

⁸ Ee'iyataatalashi joolu'u wane aapieeka'iya sünain maa: "Ajuttamaa-teerü joolu'u tü pueulo kanüliakat Babilonia, kojutpü'ukat sütüma wayuu. Na kepiakana cha'aya, kaainjaralii napüshua. Nayouktüin chi Maleiwakai

süpüla o'unaa süchiirua tü maleiwayaasükat natüma. Je naainjirapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua süka tü maleiwayaasükat", nümakalaka.

⁹ Ee'iyataatalashi joo wane aapieeka'iya. Emetutsü ma'i nünüiki süna in maa: "Chi wayuu eekai nüsapainyo'ukain sümaa nu'waajüin chi palajachikai wanülüü, chi kasipalakai nikiinain, oo'ulaka nu'waajüin tü niyaakuakat sümaa kanain tü nejeetsekat ni'ipo'unain oo'ulaka napajünain shiale, ¹⁰ süsaleechi nia nütüma Maleiwa. Jashicheechi ma'i chi Maleiwakai namüin na wayuu aa'inrakana tia. Müliashaateena naya nütüma. Ojutüneena naya nütüma Maleiwa so'umüin tü siki ka'akakat 'azufre'. Mülieena ma'i naya sütüma tü sikikat no'upala na aapiee eekana nümaa Maleiwa je nu'upala chi Anneetchonkai. ¹¹ E'reena naya müliaa waneepia so'uka'i je sa'wai. Müiria moyokojooin tü siki müliakat atüma naya", nümakalaka chi aapieekai.

¹² Tamüshii paala jia anoujashiikana, jia oonookana waneepia sümaa tü nuluwataakat anain Maleiwa, jia ichekana nünain Jesús: Anakaja müleka jücheherüle jaa'in süna in anoujaa. Jiyaawata saa'ü süna in süsaleenain maalü nütüma Maleiwa naainjala na kaainjaraliikana.

¹³ Taapakalaka joolu'u wane pütchi chajee iipünaajee süna in maa tamüin: "Püshaja tüü: No'ujee ka'ikai chi, anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu ouktakai süna in anoujaa nünain chi Senyotkai", müsü tamüin.

Otta nünüiki chi Naa'inkai Maleiwa: "Shiimain ma'i tia. Eemeraajeena naya suulia tü müliaakat. Je nnojoleerü motüin taa'in tü kasa anasü naa'inrapü'ukat kataiwa'aya no'u", müshi.

Süsalasü wayuu saainjala nütüma Maleiwa

¹⁴ Eirakaataasü joo taa'in iipünaamüin. Te'ratalakalaka wane siruma kasuusü je wane wayuu joyotüin saa'u. Eesü wane kotse oorole'eya süna in nikii oo'ulaka wane rüi najapulu'u, o'yonoojia pünajüt, kasasü ma'i. ¹⁵ Nujuittaakalaka wane aapiee sulu'ujee tü a'waajüleekat Maleiwa. Nu'waatakalaka nümüin chi joyotüshikai saa'u tü sirumakat süna in maa nümüin: "Anakaja pu'unüle joolu'u süna in pajapulu'uin tü rüikat, süpüla pükotchajüinjatüin tü wayuukolüirua, maa aka sükotchajünüin tü pünajütakat. Süka jamüin, keraaitpa sükalia süpüla okotchajünaa sainküinjee mmakat süpüshua", nümakalaka chi aapieekai nümüin. ¹⁶ Je chi joyotüshikai saa'u tü sirumakat, o'yonoojoo müshia nia sümaa nükotchajüin shia sainküinjee mmakat.

¹⁷ Nujuittaakalaka joo wane aapieeka'iya sulu'ujee tü a'waajüleekat. Kajapulu'utaashia chi'iya rüi o'yonoojia pünajüt, kasasü ma'i. ¹⁸ Otta wane aapieeka'iya, chi aa'inmajüikai siki saa'ukat tü a'ajüle sulu'ukat tü a'waajüleekat, nujuittaakalaka sü'ütpa'ajee tü a'ajüleekat. Nümakalaka süna in emetuluin nünüiki nümüin chi aapiee kajapulu'ukai tü rüikat: "Paapaa pümata tü pürülia kasakat ma'i. Pu'na pükotchajaiwa tü wayuukolüirua, maa aka sütpajünün uua, süka jamüin, keraaitpain sükalia süpüla okotchajünaa sainküinjee mmakat süpüshua", nümakalaka nümüin. ¹⁹⁻²⁰ Nükotchaja nümüsia chi aapieekai tü manoujainsatkalüirua sainküinjee mmakat. Nu'utüin saa'in anouipa'amüin suulia tü pueulokat. Amülakalaka tü nashakat na wayuukana, na wayuu süsalashiikana naainjala nütüma Maleiwa. Palantüsü süpa'apünaa tü mmakat maa aka saa'in süchi. Süsa'watüin maa aka 300 "kilómetro". Otta süka'lein saa'u mmakat, shi'ieinsepünaasü wane ama.

15

Yapashii akaratshishii aapiee süpüla ajütaa nü'ürüla Maleiwa saa'u wayuu

¹ Ee'iyataasü joolu'u wane kasa chaa iipünaa sirumatu'u, ponüsü ma'i saa'in wayuu. Akaratshishii aapieerua yapashii süpüla ajütaa akaratshisü müliaa sünaaimüin wayuu. Je süjütunapeena süpüshua, keraajeerü tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai sümüin tü wayuukolüirua süsala saainjala. ² Te'rakalaka joo wane kasa jamatüin müsü aka saa'in palaa, jorottüsü ma'i maa aka saa'in wane rouya. Chuwatüsü ma'i süpa'apünaa müsü aka suwarala siki. Te'rakalaka joo na wayuu eekai nayouktüin a'waajaa chi wanülüü kasipalakai nikiinain, eekai nayouktüin a'waajaa tü niyaakuakat, eekai nayouktüin e'itaanüin anain sünumerose tü nünüliakat süka noonooiin nümaa Jesús. Sha'washawatshii naya sotpa'a tü palaakat sünaain kajapulu'uin wane'ewai nakua wane "arpa" naapajala Maleiwa namüin. ³ Ee'irajüshii naya wane jayeechi kojutkai atüma chi Anneetchonkai, maa aka saa'in tü jayeechi kojutkat atüma chi Maleiwakai sümaiwa paala nütüma Moisés, chi a'yataapü'ükai nümüin Maleiwa, sünaain müin nanüiki:

"Maleiwakalee, pia chi Aluwataakai Pülashikai ma'i,
wa'waajüin pia süka alana'aleein ma'i pia sünaain anain tü paa'inrakat.
Pia Aluwataakai saa'u wayuu sainküin mmakat süpüshua,
je lotüsü ma'i pukuaippa sünaain paa'inrüin tü anasukat waneepia sümüin wayuu.

⁴ Maleiwakalee, kojuteechi pia sütüma wayuu süpüshua je na'waajeechi pia
süka waneeshinya piain maainjalain.
Shiimüin sünaain sünteerüin tü wayuukolüirua pünainmüin sainküinjee mmakat süpüshua,
süpüla nasapainyo'ukain pümülatu'u sünaain na'waajüin pia,
süka ne'rüin tü kasa lotüsü paa'inrakat".

⁵ Shiasa süchikijee tia, teirakaakalaka chaa iipünaa. Te'rakalaka sulu'upünaa tü a'waajüleekat Maleiwa sünaain jutatüin tü paü shinalu'usukat. ⁶ Najuittaakalaka na akaratshishiikana aapiee sulu'ujee tü a'waajüleekat sünaain yapain süpüla ajütaa tü akaratshisükalüirua müliaa sünaaimüin wayuu. Wulejashaatasü ma'i nashe'in, wane kuluulu kanüliasü "lino" sünaain chinatüin shia. Je naluuwainpünaa, eesü wane kuluulu oorole'eya. ⁷ Je wane na pienchishii kato'uchiikana, naapakalaka wane iita oorole'eya namüin wane'ewai nakua na akaratshishiikana aapiee. Kalu'usü nü'ürüla chi Maleiwakai matijainkai ouktaa süliainjatkat wayuu süsala saainjala. ⁸ Je tü a'waajüleekat, warattuuüsü ma'i süka een chi Maleiwa Pülashikai ma'i sulu'u. Isasü süchiki shikerolüin wayuu sulu'umüin tü a'waajüleekat wane'ere'eya shikeraajapa tü akaratshisükalüirua müliaa ajütünajatkat sünaaimüin wayuu natüma na akaratshishiikana aapiee.

16

Tü akaratshisükat iita müliaamaajtkat

¹ Taapakalaka joo wane pütchi emetutsü ma'i sulu'ujee tü a'waajüleekat chaa iipünaa sünaain maa namüin na akaratshishiikana aapiee: "Ju'una jumata ji'yotoiwa saa'u wayuu süpüshua sainküin mmakat tü müliaa sulu'ukot tü akaratshisükat iita, tü naashichinkat chi Maleiwakai", sümakalaka.

² Nu'unakalaka chi palajachikai aapiee sünain ni'yotüin tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u wayuu sainküin mmakat süpüshua. Je na wayuu kanainkana nejeetse chi wanülüükai, na eekai na'waajüin tü niyaakuakat, eweetüsü nanain wane yooi kajükat atüma ma'i nata sümaa alin ma'i namüin.

³ O'yototojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u tü palaakat. Ishalaa müsia tü palaakat sütüma, müsü aka saa'in nüsha wane müliashii. Ouktakalaka süpüshua tü she'ekat palaa sütüma.

⁴ O'yototojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u tü süchikalüirua je tü su'wüirakalüirua wüin. Ishalaa müsia tü wüinkat sütüma. ⁵ Taapakalaka joo nünüiki chi aapiee aa'inmajüikai tü wüinkat süpüshua sünain maa:
"Pia Maleiwa Maainjalasaikai.

Eeshi pia maa'ulu yaa, eetüjü'iya pia sümaiwa.

Anasü tü paa'inrakat joolu'u sünain kasalajanain naainjala na wayuukana pütüma namüin.

⁶ Süka jamüin, amülasü nasha na püpüshikana je na pünüikimaajanakana natüma.

Je joolu'u, püsirüinjana naya isha süka kaainjalainja'a naya puulia".

⁷ Taapakalaka wane pütchi ni'ipajee chi aapieekai eejee tü a'ajüleekat sünain maa:

"Maleiwakalee, pia Aluwataakai Pülashikai ma'i, shiimüin sünain lotüin ma'i pukuaippa joolu'u sünain kasalajanain naainjala na wayuukana namüin pütüma".

⁸ O'yototojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat naa'u chi ka'ikai. Koo'omüin müsia naa'ira chi ka'ikai nütüma Maleiwa süpüla jotüinjatüin tü wayuukolüirua sütüma tü nu chuwalakat.

⁹ Ishakalaka ma'i nata na wayuukana nütüma chi ka'ikai süka ja'in ma'i. Mojukalaka nanüiki nümüin Maleiwa, süka nüjütüin tü müliaakat nanainmüin. Je nnojoliishii oo'ulaain suulia naainjala süpüla na'waajüin Maleiwa.

¹⁰ O'yototojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u tü einasee eere nuluwataain chi wanülüükai. Epiyushijaa müsia eere kepiain na a'waajakana nia. Je koo'omüinsü ma'i namüin na wayuukana müliaa. ¹¹ Mojukalaka ma'i nanüiki nümüin chi Maleiwa chakai iipünaa süka müliain ma'i naya saalii tü yooi nanainkat, otta nnojoliishii naya oo'ulaain suulia noonooin sümaa nünüiki chi wanülüükai.

¹² O'yototojo'o joolu'u chi wane aapieeka'iya tü sulu'ukat tü iita najapulujutkat saa'u tü süchi miyo'usükat kanülüiakat Eufrates. Osojoo müsia tü wüinkat süpüla anashinjatüin alataa napüleerua na sülaülashiikana mma chaje'ewaliikana wiinnaa. ¹³ Te'rakalaka wane apünüinsüirua yolujaa sünain müin aka saa'in eperü'üi, ojuittüsü wane naanükülü'ujee chi kayuushikai, oo'ulaka wane naanükülü'ujee chi palajachikai wanülüü, chi kasipalakai nikiinain, oo'ulaka wane naanükülü'ujee chi chiirujachikai wanülüü, chi e'ike'erüikai wayuu. ¹⁴ Je na apünüinshiikana yolujaa, nountüin naa'inrüin kasa, maa aka tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, shii'ree sünoujeein wayuu tü alawaa naküjakat sümüin. O'unüshii na yolujaakana nanainmüin napüshua na sülaülashiikana mma süpüla nakotchajiraain na wayuu namaajanakana süpüla atkawaa nümaa chi Maleiwa Pülashikai ma'i so'uweena tü ka'i kasalajaneetkat o'u saainjala wayuu sümüin.

¹⁵ (Tayakai Juan, tamüshii paala jia: Müsü nünüiki chi Wasenyotsekai Jesucristo: "Jalia jia suulia mótojuin jaa'in süna'in teitaainjachin tachikua. Maa aka matüjaajuin naa'u joujaleechin nüntüin wane ka'ruwarai, akaweechia tayakai tantapa. Je so'u ka'ikat tia, talateechi ma'i taya nümaa chi eekai ein naa'in tapüla süna'in naa'inrüin waneepia tü tachekakat nüpüleerua. Nnojoleechi japülin nia tantapa", nümakalaka.)

¹⁶ Nakotchajinnakalaka na sülaülashiikana mma, je na wayuu namaajanakana, natüma na yolujaakana sulu'ümüin wane mma kanüliasü süka pütchi hebreo, Armagedón.

¹⁷ O'yototoojo'o joolu'u chi chiiruajaikai aapiee tü sulujutkat tü iita najapulujutkat yaa iipünaapünaa. Shiweetakalaka joo nünüiki Maleiwa emetut ma'i sulu'ujee tü a'waajüleekat eere nia joyotüin saa'u tü ninasekat, süna'in maa: "Kettaaitpa tatüma tü müliaakat süpüshua", müshi nia. ¹⁸ Sümachetaakalaka shiyaa juya sümaa süttütaain süna'in emetuluin ma'i. Akutkujaa müsia tü mmakat. Nnojotsü eewaajuin paalainka otta nnojotsü aapünaajünüin sütüma wayuu yaa saa'u tü mmakat süchiki eekai müin aka tüü. ¹⁹ Je sükutkujaapa tü mmakat, ojunnajaasü mmolu'ümüin tü pueulokalüirua sainküin mmakat süpüshua. Otta tü pueulo müle'osükat kanüliakat Babilonia, awakajaasü süna'in apünüinsü sü'ülia. Süka jamüin, sotüsü naa'in chi Maleiwakai naainjala na kepiakana sulu'u. Üttashaatasü ma'i naa'in chi Maleiwakai noo'ümüin. Süsalashiikalaka naya nütüma. ²⁰ Je sükajee sükutkujaain tü mmakat, amouktaasü tü uuchikalüirua süpüshua. Oo'ulaka tü mmakalüirua pasanainsükat süna'in palaa, emerojoosü shiinalu'ümüin. ²¹ A'ita müsia tü juyakat süna'in kayeeloin saa'u wayuu. Müle'oyuu ma'i tü shiyeeloinkat, maa aka pienchi shiki ja'ralümüin "kilo" saawain. Otta na wayuukana, mojusü nanüiki nüümüin Maleiwa süka müliashaatain ma'i naya sütüma tü ajütünakat nanainümüin.

17

Tü jierü aainjirapü'ukat kasa mojusü tü wayuukolüirua

¹ Nüntakalaka tanainümüin wane aapiee na'akajee na akarathshiiikana aapiee kajapulu'ukana iita süna'in nüümüin tamüin: "Jalaichi yaamüin tee'iyataiwa pümüin tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai süpüla süsalainjatüin nütüma tü wayuu maa'insatkat ma'i, tü jierü joyotokot sotpa'a süchi wainma. ² Na aluwataashiikana sainküin mmakat süpüshua, kaainjalashii naya süka nashatüin tü kasa mojusü saa'inrakat tü jietkat. Akaajaa tü manoujainsatkalüirua sainküin mmakat, kaainjalashii süna'in nashatüin tü kasa mojusü saa'inrakat, süka saainjirapü'üin naya kasa mojusü", nümakalaka chi aapieekai tamüin.

³ Shiasa mapa tia, nu'unitkalaka taya chi aapieekai süpümüin wane ishahii süna'in na'anaain taya chi Naa'inkai Maleiwa. Te'arakalaka saa'in wane jierü joyotüin naa'u wane wanülüü ishotoi. Je chi wanülüükai, akarathshisü niki oo'ulaka poloosü nu'uwa. Je nütoutajee süpüshua, ashajünüüsü wane anülieeirua airu'ut nüümüinjatü Maleiwa. ⁴ Je süshe'in tü jietkat, jepisiiyaa je ishosü. Kanainsü ooro, tu'uma oo'ulaka saa'ürüi. Je yaa saajapulu'u, eesü wane iita oorole'eya, piratsü ma'i tü kasa mojusü saa'inrapü'ukat. ⁵ Eesü wane ashajuushi yaa shi'ipo'unain. Shia tü sünüliakat, matüjaajuu aa'ulu jamalu'ülüin. Müsü tü ashajuushikat mayaa: "Babilonia, tü pueulo kojutkat sütüma wayuu, tü shiikat süpüshua wayuu maa'insat, tü shikiisükat kasa mojusü saa'inrakat wayuu sainküin mmakat". ⁶ Patatsü ma'i taa'in te'rapa tü jietkat, süka talatüin ma'i saa'in

saa'u su'utüin naa'in na anoujashiikana nünain Maleiwa saaliijee ichain naya nünain Jesús.

⁷ Nümakalaka chi aapieekai tamüin: “¿Jamüsü patataka'a paa'in sütüma tü jietkat je nütüma chi wanülüü akaratshisüakai nikii je poloosü nu'uwa? Taküjeerü joolu'a pümüin sünain kasasüin wayuu tü jietkat otta chi wanülüü she'ejenakai. ⁸ Chi wanülüü pi'rakai aa'in, kato'uchi nia paala. Je müshia maa'ulu yaa, ouktüshi. Otta so'u palitchon ka'i, ojuitteechi sulu'ujee tü Ishikat. Je süchikijee, ojütüneechi sa'akamüin tü siki matüjüinsatkat ayokujawaa. Je na wayuu manoujainsaliikana sainküin mmakat, poneechi ma'i naa'in chi wanülüüakai ne'rapa nujuittüin sulu'ujee tü Ishikat sünain katüichipain no'u. Naya na nnojoliikana ashajünün anülia sulu'u tü karaloukta kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma Maleiwa, na eetüjüliikana anülia sulu'u tü karaloukta sükamajaiwa'aya tü mmakat.

⁹ “Tamüshi paala pia: Kasataalejese kekiin pia süpüla piyaawatüinjatüin saa'u kasain kayaawasein chi wanülüüakai. Tü akaratshisükat nikii, shiyaawase akaratshisü namüna joyotokot aa'u tü jietkat. ¹⁰ Otta shiyaawase shia'aya wane akaratshisü aluwataasüirua. Na ja'raishiikana, maa'ulu yaa, nnojoiishii aluwataain süka ouktüinapain naya. Oo'ulaka wane, nia chi aluwataakai maa'ulu yaa. Oo'ulaka chi wane, meweetüinyü'ia süpüla aluwatawaa. Otta niweetapeena, aluwataweechi ne'e motso'o. ¹¹ Otta müshia nüchikijee, aluwataweechi wane napüshi na akaratsishiikana. Nieechi chi wanülüü katakai o'u paala, chi ouktakai maa'ulu yaa, chi ojuittineechikai süpüla ojütünüinjachin mapeena sa'akamüin tü siki matüjüinsatkat ayokujawaa.

¹² “Je tü poloosükat nu'uwa pi'rakat, nayaawase polooshii wayuu aluwataashii. Nnojoyülii o'ttüin sünain aluwatawaa. Otta e'itaaneena naya mapeena süpüla aluwatawaa nümaa chi wanülüüakai so'u palit ka'i ne'e. ¹³ Wanaaweerü naa'in na polooshiikana sünain jüüjüün naya nümüin chi wanülüüakai. ¹⁴ Niasa chi wanülüüakai oo'ulaka na polooshiikana aluwataashii, atkaajeena nümaa chi Anneetchonkai je na eekana nümaa. Otta chi Anneetchonkai, nüyamüleena naya. Süka jamüin, pülashi ma'i nia, chi kanüliakai chi Senyotkai Aluwataakai Pülashikai. Na eekana nümaa, naya na neenakakana, na nüneekakana, na ichekana nünain”, nümakalaka chi aapieekai tamüin.

¹⁵ Je nümakalaka joo tamüin chi aapieeka'ia: “Tü süchikalüirua eere joyotüin tü jierü maa'insatkat, shiyaawase wayuu eekat sainküin mmakat süpüshua je e'irukuukat süpüshua. ¹⁶ Otta chi wanülüüakai je na polooshiikana aluwataashii, naja'ttirüin tü pueulo kaainjaratkat kayaakuakat tü jietkat. Na'luwateerü süpüshua kasa sulu'ujee tü pueulokat. Yüütüjeerü ma'i natüma. Je mala'aleejeeria shia natüma sümaa na'ajeerüin.

¹⁷ “Nikeraajünjatü Maleiwa tü naa'inrüinjattüjütkat naka na wayuukana. Tü naa'inreetkat na polooshiikana aluwataashii sünain jüüjüün naya nümüin chi wanülüüakai, aleinjatü nütüma Maleiwa namüin. Aluwataajeena naya nümaa chi wanülüüakai kettaaleepa'aya tü naa'inrüinjatkat chi Maleiwakai. ¹⁸ Je tü jierü pi'rakat, shiyaawase tü pueulo müle'osükat, tü kapümüinkat naa'in napüshua na sülaülashiikana mma sainküin mmakat süpüshua”.

1 Shiasa süchikijee tia, te'arakalaka wane aapieeka'iya sünain nüshakatüin chajee iipünaajee. Müle'oshi sünain aluwatawaa chaa iipünaa. Warattuuisü tü mmapa'akat nütüma süka nüntüshin nüma'anajee Maleiwa. 2 Owoorolaashi nia sünain emetuluin nünüiki sünain maa:

"Ajuttüsü tü pueulo kanüliakat Babilonia,
tü kojutkat sütüma wayuu manoujainsat.

Yüütü'üleesia shia.

Shipiasü yolujaa ne'e,

je shipiasü wuchii eekai nülerajüin Maleiwa.

3 Na kepiapü'ükana cha'aya, kaainjaralii napüshua.

Nayouktüin chi Maleiwakai súpüla o'unaa süchiirua tü maleiwayaasükat natüma.

Je naainjrapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat súpüshua süka tü maleiwayaasükat.

Na aluwataashiikana sainküin mmakat súpüshua,

kaainjalashii naya wanaa namaa na kepiakana cha'aya sulu'u tü pueulokat.

Je na oikkaaliikana sainküinjee mmakat súpüshua,

washinnuushii naya sünainjee tü shiyalajakat tü wayuu sulu'ukot tü pueulokat nouliä".

4 Taapakalaka joo nünüiki Maleiwa chajee iipünaajee:

"Jia tapüshikana, jujuiitta jumaala chajee sulu'ujee tü pueulokat Babilonia, súpüla nnojoliinjanain jaa'inrüin tü kasa mojusükat makat aka tü

saa'inrakat tü wayuukolüirua cha'aya,

je súpüla nnojoliinjanain süsälain jia wanaajiraa sümaa süka tü müliaa antajatkat sünainmüin saaliijee saainjala.

5 Wattairü ma'i saalii tü saainjalakat to'upala.

Shiimüin sünain nnojolüin motüin taa'in tü kasa mojusü saa'inrakat.

6 Anakaja müliale joolu'u tü pueulokat

saaliijee saainjrapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat súpüshua.

Anakaja müleka sülataleere müliaa sümüin

saaliijee tü kasa mojusü saa'inrapü'ukat sümüin wayuu.

7 Maa aka koo'omüinpü'üin talataa sümüin sütüma tü suwashirüinkat,

anakaja müleka koo'omüinre joolu'u jouju aa'in sümüin.

A'waataapü'üsü shia sulu'u sukuaippa sünain maa:

'Talatüsü ma'i taa'in maa aka wane sülaüla mma,

nnojotsü müinya aka taya saa'in wayuu oukta a'wayuuset mojukat aa'in waneepia'.

8 Saalinjee tü saainjalakat, antalaa meerü müliaa sünainmüin.

Je sütüma tü müliaakat, mojeerü ma'i saa'in tü wayuukolüirua cha'aya

süka ouktüin súpüshi

je süka alin jamü.

Aja'lajaa meeria washirüükat sütüma.

Ta'ajireerü suulia süka pülashin ma'i tayakai chi Maleiwakai süsälakai atüma saainjala".

9 Je na aluwataashiikana sainküin mmakat súpüshua, na kaainjalapü'ükana wanaa sümaa tü wayuukolüirua chakat Babilonia, na washinnuukana sünainjee tü saa'inrakat tü wayuukolüirua, a'yalajeena ma'i naya ne'rapa sümüsain tü pueulokat kaittäain. 10 Sha'wateena naya ka'yata suulia süka mmolüin seema sülanüin namüin tü alatakat sümüin tü pueulokat. Majateena naya sümaa mmoluu:

“Aisha'ajaa, mülialeekalaja'a ma'i tü wayuukolüirua sulu'u tü pueulokat Babilonia,
tü kojutpü'ukat sütüma wayuu wainma.
Kama'ajaataayai shia saja'lajaapa”.

¹¹ Je na oikkaaliikana sainküinjeejanakana mmakat süpüshua, mojeerü ma'i naa'in saalin tü pueulokat süka nnojolüitpain jaralin ayalajüinjatüin noikkaain noulia. ¹² Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin ooro, pülaata, tu'uma, oo'ulaka kaa'ürüi. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü kuluulu anashaatasü kanüliakat “lino”, oo'ulaka kuluulu kojutsü maa aka seera je kuluulu jepisiiyaa je ishosü. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü wunu'u jemetakat sheejuu oo'ulaka tü kasa anasü akumajünakat süka su'uwa “elefante”, süka wunu'u eekai kojutüin, süka paira je kachueera, oo'ulaka süka ipa eekai erolojuushin. ¹³ Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü she'ejukat eküülü maa aka “canela”. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin tü wunu'u jemetakat seejuu sa'ajünapa, je tü wunu'u jemetakat eejoot kanüliakat “mirra”, je tü perfumekat. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin wiino, seita, jaliina eekai anain ma'i, oo'ulaka “trigo”. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin paa'a, anneerü, je ama sümaa kareeta. Nnojolüitpa jaralin ayalajüinjatüin süchepchia wayuu je wayuu eekai süta'ünnüin sünainjee atkawaa.

¹⁴ Na oikkaaliikana sainküinjeejanakana mmakat süpüshua, meena naya: “Jiakana kepiakana sulu'u tü pueulokat Babilonia, aja'lajaaitpa süpüshua tü kasa anasü kachiiruakat jaa'in. Amülouitpa juulia tü washirüükat je süpüshua tü korolo kojutkat ma'i jütüma. Müiria nnojolüin jüntüin anain”, meena naya ¹⁵ sünain sha'washawalüin naya wat-talu'u suulia, süka mmolüin naya seema sümaayajüin naya. Ayalajeena ma'i naya sümaa mojuu aa'in süka nnojolüitpain jaralin ayalajüinjatüin noikkaain. ¹⁶ Majateena naya:

“Alu'uleekalaja'a ma'i tü wayuukolüirua sulu'u tü pueulokat Babilonia,
tü kojutpü'ukat sütüma wayuu wainma.
Kashe'inpü'üshii naya kuluulu anashaatasü kanüliakat 'lino' je tü kuluulu jepisiiyaa je ishosü.
Kanainpü'üshii ooro, tu'uma oo'ulaka kaa'ürüi.

¹⁷ Kama'ajaataayai saja'lajaapa nawashirüin”.

Je na wayuu sülaülashiikana anua, oo'ulaka na a'yataashiikana nümüin sünain alü'üjaa korolo shirokupünaa palaa sainküinjee mmakat süpüshua, oo'ulaka na o'unakana sulu'u anua, oo'ulaka napüshua eekai ne'ikajiraain korolo sulu'u wane anua süpüla oikkünaa, sha'washawaleena naya ka'yata suulia tü pueulokat. ¹⁸ Je ne'rapa sümüsain tü pueulokat kaitataain, majateena naya: “Nnojotsü ein wane pueulo makat aka saa'in Babilonia sünain sülana'aleein ma'i sünain kojutüin sütüma wayuu”, meena naya. ¹⁹ Je nejiteerü mma nekiyuutajee shiyaawase mojuin ma'i naa'in sünain na'yalajüin sümaa maa:

“Aisha'ajaa, mülialeekalaja'a ma'i tü wayuukolüirua sulu'u tü pueulo kojutpü'ukat paala sütüma wayuu wainma,
eere wantapü'üin sulu'u anua sümaa oikkaa korolo sümüin shii'iree washirüü.
Kama'ajaataayai saja'lajaapa nawashirüin”.

²⁰ Taya, Juankai, tamüshii paala jia: Anakaja talatüle joolu'u jaa'in jüpüshua jia kepiakana chaa iipünaa nümaa Maleiwa, oo'ulaka jiakana anoujashiikana, jiakana Aluwataaushikana, otta jiakana

nünüikimajaanakana Maleiwa, süka kasalajanaitpain nütüma Maleiwa sümüin tü pueulokat shi'rapü'üin wayumüin jümüin.

²¹ Niweetakalaka joolu'u wane aapiee pülashi ma'i. Naapaakalaka joo wane ipa miyo'u ma'i, müsü aka saa'in tü amoliinajiakat "trigo", sünain nujutuün shia shirokumüin tü palaakat sümaa jashichishaatain ma'i nia sünain nümüin:

"Babilonia, pia tü pueulo kojutkat paala sütüma wayuu,
meeria pia sümaa jashiee nütüma chi Maleiwakai nujuttitpeena pia.
Müiria pia makumajuuin püchikua.

²² Müiria pia maapajuuin maasi'ira pulu'u,
müiria maapajuuin shi'ira 'arpa', shi'ira konneeta, oo'ulaka jayeechi.
Müiria ma'yataain pulu'u wayuu eekai natüjain süpüleerua akumajaa korolo eekai anain.

Je nnojoleerü aapünüin shijijana moliina.

²³ Müiria machuwajaajuuin rampara pulu'u.

Je nnojoleerü aapünüin nasira na jekenuukana ka'wayuusein.

Na ayalajülüikana pulu'u,

e'nnaajünapü'üshii naya sünain washinnuun sütüma wayuu wainma.

Je na ouutshiikana chaa pulu'u,

naainjirapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua.

²⁴ Süsalasü joo tü pueulokat su'utirapü'üin naa'in wainma na nünüikimajaanakana Maleiwa oo'ulaka wainma na anoujashiikana oo'ulaka wainma wayuu sainküin mmakat süpüshua".

19

A'waajünüshi Maleiwa saa'u sujuttüin Babilonia

¹ Shiasa kettaapa nünüiki chi aapieekai, taapakalaka wane mataasü aka saa'in shii'irain wayuu wattashaata saalin chaa iipünaa eere chi Maleiwakai sünain emetuluin ma'i shia sünain maa:

"Aleluya,

anakaja wa'waajüle chi Wamaleiwase Pülashikai ma'i, chi O'tte'erakai waya.

² Shiimüin sünain lotüin ma'i nukuaippa

sünain kasalajanain naainjala na wayuukana namüin nütüma.

Kasalajanaitpa nütüma sümüin saainjala tü jierü maa'insat kaainjaratkat sünainjee saainjirapü'üin kasa mojusü tü wayuukolüirua sainküin mmakat süpüshua.

Pasalaashii na nüchepchiakana nütüma

süka tü jierü maa'insat o'utirapü'ukat naa'in".

³ Namakalaka nachikua sünain emetuluin:

"Aleluya, anakaja wa'waajüle chi Maleiwakai.

Naja'ttirüin tü pueulokat.

Kaitteerü tü sümüsainkat waneepia".

⁴ Otta na piamakana shikii pienchimüin laülaayuu je na pienchishii kato'uchiikana, a'wachiraashii naya nümülatu'u chi Maleiwa joyotüshikai saa'u tü einaseekat sünain maa nümüin:

"Amén, Aleluya,

anakaja wa'waajüle pia".

⁵ Shiweetakalaka joo wane pütchi sü'ütupa'ajee tü einaseekat sünain maa:

“Anakaja müleka wa'waajüle chi Wamaleiwasekai,
jia a'yataashiikana nümüin,
jia kojutkana atüma nia,
jia e'naajünakana sütüma wayuu, je na me'naajuukana”.

Wane talataa aa'in saa'u ka'wayuusein chi Anneetchonkai

⁶ Taapakalaka joo wane mataasü aka saa'in shii'irain wayuu wattashaata saalin süna'in emetulüin ma'i, müsü aka saa'in su'lotüin wüin je sütürüla juya süna'in maa:

“Aleluya, anakaja wa'waajüle chi Maleiwa Aluwataakai Pülashikai ma'i süka sülü'ülüin tü ka'i ni'itaainjatkat o'u tü aluwatawaakat nütüma.

⁷ Anashi wa'waajüle nia süka süpüshua waa'in saa'u alana'aleeinya nia süna'in pülashin.

Je anakaja müleka talatüle waa'in, süka süntütpain nükalia chi Anneetchonkai süpüla ka'wayuusein nia.

Je tü nu'wayuuseinjatkat, yapasü süpüla nümaain shia.

⁸ Aapünüitpa sümüin tü süshe'injatkat nütüma Maleiwa, tü kuluulu anasükat, tü kanülüakat 'lino', wane kuluulu kasuusü sümaa wulein ma'i”.

(Je tü “lino” kanainjatkat, shia shiyaawase tü kasa anasü naa'inrapü'ukat na anoujashiikana kataiwa'aya no'u.)

⁹ Nümakalaka chi aapieekai tamüin: “Anakaja püshajüle tüü: Anata'aleeshija'a ma'i chi wayuu eenajinnakai süna'inmüin tü mi'iraa shikiirakat ka'wayuusein chi Anneetchonkai”, müshi. Je nümakalaka joo nüchikua tamüin: “Shiimüin tüü, süka shiain nünüiki Maleiwa”.

¹⁰ Ta'wachiraakalaka joo nümülatu'u chi aapieekai süpüla ta'waajüinjachin nia. Otta nümakalaka joo tamüin: “Puu'ulaa suulia. Shia anaka alu'u müleka niale Maleiwa pu'waajüin nümüiwa. Tayakai, wane a'yataai ne'e nümüin Maleiwa maa aka piakai je maa aka na puwalayuukana, na oonookana sümaa tü shiimüin nikirajapü'ukat anain Jesús, tü ekirajünakat anain maa'ulu yaa natüma na aküjakana nünüiki Maleiwa”.

Akanajuushi chi wanülüükai nütüma chi Nüneekajalakai Maleiwa

¹¹ Teirakaakalaka. Te'rakalaka saa'in jutatüin chaa iipünaa eere chi Maleiwakai. Eweeta müshia wane ama kasuatai ma'i. Je nünülia chi naajuchikai, “Lotokai Akuaippa” münüsi. Lotüsü ma'i nukuaippa süna'in kasalajanain saainjala wayuu sümüin nütüma, je süna'in nütkaain sümaa tü nü'ünüikalüirua. ¹² Otta no'u, müsü aka saa'in süchuwala siki. Je süna'in nikii, eesü wainma kotse maa aka saa'in nakotse na sülaülakana mma. Je eesü wane anliee ashajuushi nünain, me'raajuusat sütüma wayuu. Nia ne'e e'raajaka niakai nümüiwa. ¹³ Je na'atüin wane kuluulu ajüjüüshi süka isha. Je tü nünülia e'naajünakat sütüma wayuu, “Pütchi, Nünüiki Maleiwa” münüshi.

¹⁴ Je na nususulaatsekana, ke'enenajüshii naya ama kasuutannuu. Kashe'injashii naya kuluulu “lino” anashaatasü, kasuusü je wulesü ma'i.

¹⁵ Otta chi amaajuchikai, ojuittüsü wane chajaruuta kasasü ma'i naanükülu'ujee, tü nükanajeetkat aka na nü'ünüükana sainküin mmakat süpüshua. Je nuluwataapa saa'u wayuu, me'rujechiümüin. E'itaashii nia nütüma Maleiwa süpüla süsalainjatüin saainjala wayuu nütüma, chi Maleiwa jashichikai ma'i sümüin tü kaainjarannuukat. ¹⁶ Otta süna'in tü nüshe'inkat je nüpü'ünain, ashajuushisü nünülia mayaa: CHI SENYOTKAI ALUWATAAKAI PÜLASHIKAI.

¹⁷ Te'rakalaka joo wane aapieeka'iya sha'watüin chaa naa'u chi ka'ikai sünain nuwooroloin sümüin süpüshua tü samutkalüirua chaa iipünaa sünain maa: "Jüshakata jumaala sünainmüin wane ekawaa müle'o ma'i yapasü jüpüla nütüma Maleiwa, ¹⁸ jikaiwa asalaa, ne'iruku na aluwataashiikana, ne'iruku na sülaülashiikana surulaat oo'ulaka tü surulaatkalüirua, shi'iruku ama oo'ulaka tü amaajutkalüirua, je shi'iruku tü wayuukolüirua süpüshua, eekai achepchieein oo'ulaka eekai laülaain sümüiwa, eekai shi'nnaajuushin oo'ulaka eekai me'nnaajuuin", nümakalaka.

¹⁹ Te'rakalaka chi wanülüükai kasipalakai nikiinain namaa na aluwataashiikana sainküinjee mmakat süpüshua je na nasurulaatsekana. Outkajaashii naya süpüla natkaainjanain nümaa chi naajuchikai chi ama kasuutaikai ma'i oo'ulaka na nusurulaatsekana. ²⁰ Otta chi amaajuchikai namaa na nusurulaatsekana, nata'ülakalaka chi wanülüü kasipalakai nikiinain nümaale'eya chi wanülüü e'ike'erüikai wayuu. Wanülüükai chii, nia chi aluwataanakai paala sünain aa'inraa wainma kasa, maa aka tü nütüjakat apüleerua Maleiwa nümüiwa, tü ni'ike'erakat aka tü wayuu e'itaanakalüirua anain nejeetse chi wanülüü kasipalakai nikiinain, tü a'waajakalüirua tü niyaakuakat. Naairua piamale, ajutünüshii naya sünain katüin no'u shirokumüin tü sikikat makat aka saa'in laa eekai sa'ajünüin alu'u "azufre". ²¹ Je napüshua na aluwataashiikana oo'ulaka na nasurulaatsekana, o'utüna aa'inchii naya nütüma chi amaajuchikai süka tü chajaruuta ojuittakat naanükülu'ujee. Emirakalaka joo tü samutkalüirua sütüma ne'iruku.

20

Kapüshi chi Yolujaakai so'u 1.000 juya

¹ Shiasa süchikijee tia, te'rakalaka wane aapieeka'iya sünain nüshakatüin chajee iipünaajee. Najapüipasü shiyaawein shirouse tü Ishikat oo'ulaka wane kaleena miyo'u. ² Nüntakalaka nünainmüin chi kayuushikai süpüla nütü'ülüin nia, süpüla kapünjachin nütüma süka tü kaleenakat so'u 1.000 juya. (Chi kayuushikai, nia chi wüi nümaiwajaikai, chi sülaülakai yolujaa kanülüiakai Satanás.) ³ Nujütünakalaka joo chi kayuushikai nütüma chi aapieekai sulu'umüin tü Ishikat. Je chi aapieekai, nüsülajaain tü shirousekat nümaa süka wane kantaawa je ni'itaan wane ashajuushi sünain suulia sujutannüin. Nnojolüitpa e'ike'ennüin wayuu nütüma chi kayuushikai sainküin mmakat süka alawaa wane'ere'eya shikeraajapa tü 1.000 juya. Otta kettaapeena shia, ojuittinnechi nia süpüla taashinjachin so'u palit ne'e ka'i.

⁴ Te'rakalaka wane einaseeirua, müsü aka neinase na sülaülakana mma. Je na wayuu joyotakana saa'u, e'itaashi naya nütüma Maleiwa süpüla aluwatawaa. Je te'rüin na wayuu o'yotoonakana paala anutpünaa saaliijee aküjaa sümüin wayuu sünain niain Jesús Nasenyotsein je saaliijee nanou-jain nüntüiki Maleiwa, na nnojoliikana a'waajüin chi wanülüükai oo'ulaka tü niyaakuakat, na ayoutakana süpüleerua shi'itaanüin ne'ipo'unain oo'ulaka najapünain shiale tü nejeetsekat. Oso'iraaitpa naa'in süpüla aluwatawaa wanaa nümaa Cristo so'u tü 1.000 juya. ⁵⁻⁶ Naya palajanaka naa sünain oso'irawaa aa'in nütüma Maleiwa. Anata'aleeshijja'a ma'i naya. Müina naya nnojoliin ojutünüin sa'akamüin tü sikikat maa aka nojutünüinjanain na manoujainsalikana. Nounteerü arütkawaa nünainmüin Maleiwa je nünainmüin Cristo chi Nüneekajalakai süpüla wanaawajiraain naa'in namaa je süpüla aluwatawaa waneepia nümaa

Cristo so'u tü 1.000 juya. Otta na waneerua ouktüshiikana, wane'ere'eya süso'irain naa'in shikeraajapa tü 1.000 juya.

Tü alatajatkat nüka chi Yolujaakai mapeena

⁷ Shiasa süchikijee keraapa tü 1.000 juya, ojuittinneechi Satanás sulu'ujee tü Ishikat eejachire paala püreesain, ⁸ süpüla o'unaa sainküin mmakat süpüshua chamüinre'eya noumain Gog oo'ulaka Magog süpüla ni'ike'erüinjatüin tü wayuukolüirua süpüshua sümaa nükotchajirüinjatüin shia süpüla wane atkawaa. Watta ma'i saalii tü wayuukolüirua maatsü aka jasai sotpünaajatü palaa, isasü achikii shiyaawajünüin.

⁹ Nantapaatalakala wattajee sü'ülümüin Jerusalén, tü pueulo aisukat nüpüla Maleiwa, eere kepiain na nüpüshikana. Pasanainsü tü pueulokat nachiki. Otta süpülapünaa nashutüin saa'u tü pueulokat, anta müsia wane siki chajee iipünaajee nütüma Maleiwa süna'in saja'ttirüin naya.

¹⁰ Je chi Yolujaakai, chi e'ike'erapü'ükai naya süka alawaa, ojutünüshi shi-rokumüin tü sikikat makat aka saa'in laa eekai sa'ajünüin alu'u "azufre", eere nujutünüin paala chi wanülüü kasipalakai nikiinain oo'ulaka chi wanülüü e'ike'erüikai wayuu. Mülieena naya sütüma tü sikikat waneepia so'uka'je sa'wai süpüla juyakat süpüshua.

Asakijünüsü nütüma Maleiwa tü ouktüsükalüirua

¹¹ Te'rakalaka chi Maleiwakai joyotüin saa'u wane einasee kasuutot miyo'u ma'i. Yüütüüitaasü nütüma Maleiwa süchiki tü mmakat oo'ulaka tü kasakalüirua süpüshua chajatkat iipünaa. ¹² Te'rakalaka joolu'u napüshua na wayuu ouktakana paala sha'washawalüin nümülatu'u chi joyotüshikai saa'u tü einaseekat, wayuu eekai shi'nnaajuushin sütüma wayuu oo'ulaka eekai me'nnaajuuin. Oso'iraaipä naa'in nütüma chi Maleiwakai süpüla nantüinjanain nümülatu'umüin. Suju-tannakalaka joolu'u wane karalouktairua süchikimaajatkat süpüshua tü naa'inrapü'ukat na wayuukana kataiwa'aya no'u. Ajutannataalasü joo wane karalouktaya, tü kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma Maleiwa. Asakijünüshii nütüma chi Maleiwakai wane'ewai nakua napüshua na ouktüshiikana soo'opünaa tü kasa naa'inrapü'ukat kataiwa'aya no'u, eekat achiki sulu'u tü karalouktakalüirua. ¹³ Tü wayuu eekai ouktüin paala shiroku tü palaakat, je tü wayuukolüirua sulujutkat tü Hadeskat, tü süpüleekat tü ouktüsükalüirua, ojuittinnüsü nünainmüin Maleiwa süpüla asakinnaa nütüma. Nasakinnakalaka wane'ewai nakua napüshua nütüma soo'opünaa tü kasa naa'inrapü'ukat kataiwa'aya no'u.

¹⁴ Je napüshuale'eya na e'itaanakana nütüma Maleiwa süpüla süsalaa naainjala, ojutünüshii naya sa'akamüin tü sikikat. Süchikijee tia, aja'ttüsü tü ouktaakat. Katateena naya nuulia Maleiwa süna'in mülieenain süpüla ka'ikat süpüshua sa'aka tü sikikat, ¹⁵ eere nojutünüin napüshua na wayuu nnojoliikana anülia sulu'u tü karalouktakat kalu'ukot nanülia na ee'iranajaakana aa'in nütüma.

21

Ee'iratünüsü kasa süpüshua chaa iipünaa je yaa mmolu'u

¹ Te'rakalaka saa'in süna'in shii'iratünüin kasa süpüshua chaa iipünaa je yaa mmolu'u. Akumajünüsü wane jeket shii'iraka süka ajattütpain tü mmakat oo'ulaka tü palaakat oo'ulaka tü kasakalüirua süpüshua chajatkat iipünaa. ² Te'rakalaka wane Jerusalén jeket, tü pueulo aisukat nüpüla Maleiwa, süna'in süshakatüin chajee iipünaajee eejee

chi Maleiwakai. Anashaatasü ma'i sukuaiippa tü pueulokat, maa aka wane jierü a'anaushikat nüpüla chi su'wayuuseinjachikai. ³ Taapakalaka joo wane pütchi eejee tü einaseekat süna'in emetuluin ma'i süna'in maa: "Eejechi joolu'u chi Maleiwakai sümaa wayuu je kepiainjachi nia namaa. Nüpüshinjana naya. Eeinjachi nia namaa waneepia süka niain Namaleiwasein. ⁴ Nümülüaleena naya. Müiria nnojolüin ouktaa, mojuu aa'in, a'yalajaa, je saalii ayuulii, süka sülatütpain süpüshua'ale makat aka tia".

⁵ Nümakalaka joo chi Maleiwa joyotüshikai saa'u tü einaseekat: "Anuu, jeketüitpa tatüma kasa süpüshua", müshi nia. "Püshaja pümata tü tanüikikat süpüla kapülainjatüin saa'in wayuu shia süka shiimüin", nümakalaka tamüin.

⁶ Ayatshi joo nia aashajaain tamaa: "Kettaaitpa tatüma joo süpüshua tü te'itaatjütkaalia paala süpüla müinjatüin. Taya kakumalaka kasa süpüshua, taya ekeraajaka'aya shia. Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in kataa o'u waneepia, teenajaain nia süpüla nünoujain tanain je süpüla eenjachin nia tamaa masaloule süpüla ka'ikat süpüshua. ⁷ Na eekai nayamülüin chi Kama'uraikai, taapeerü namüin tü kataa o'u taküjüitpakat achiki. Tayeechi Namaleiwaseka, je nayeena tachooinka'aya. ⁸ Otta na kaainjaraliikana, ojütüneena naya sa'akamüin tü siki makat aka saa'in laa eekai sa'ajünüin alu'u 'azufre'. Ojütüneena napüshua, makana aka na naa'uwakana saa'u anoujaa, na manoulakana, na yarüttakana aa'in, na o'unaliikana wayuwa'in, na a'luwajiraakana nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, na ouutshiikana, na kamaleiwaseyaakana, je napüshua na aküjülüikana alawaa. Katateena naya toulia süna'in müliain naya sa'aka tü sikikat waneepia".

Tü Jerusalén jeketkat

⁹ Soo'opünaa tü Jerusalén te'rakat, müsü yaa: Arütkaashi tanainmüin wane aapiee no'uluku na akaratshishii aapiee kajapulu'ukana paala tü iita kalu'ukot tü akaratshisükat müliaa, süna'in nümüin tamüin: "Jalaichi yaamüin tee'yataiwa pümüin tü süpüleekat tü nüpüshikalüirua chi Anneetchonkai", nümakalaka. ¹⁰ Nu'unirakalaka taya saa'umüin wane uuchi müle'o ma'i, süna'in na'anaain taya chi Naa'inkai Maleiwa. Nii'yatakalaka tamüin tü Jerusalén jeketkat, tü pueulo aisükat nüpüla Maleiwa, süna'in süshakatüin iipünaajee eejee Maleiwa. ¹¹ Je süka ein chi Maleiwakai yala sulu'u, warattuusü ma'i shia maa aka sümachera kakuuna eekai kojutshaatain ma'i, maa aka saa'in tü kakuuna kanülüikat "jaspe" jorottokat maa aka saa'in rouya.

¹²⁻¹³ Yaletüsü ma'i iipünaamüin sükulaatse tü pueulokat. Poloosü piammüin so'u, apünüin wüinpejeeru'u, apünüin palaajeeru'u, apünüin uuchijeeru'u, je apünüin wopujeeru'u. Je so'ulu'u wane'ewai sükua, eeshi wane aapiee sha'watüin. Je süna'in tü so'ukot, ashajünüsü wane'ewai sükua sünülia tü polookat piammüin ne'iruku na wayuu Israelkana. ¹⁴ Je tü sükulaatsekat tü pueulokat, polooutasü piammüin tü süchechejiakat. Je ashajünüsü süna'in wane'ewai sükua nanülia na polookana piammüin Aluwataaushi e'itaanakana nütüma chi Anneetchonkai.

¹⁵ Je chi aapieekai aashajaakai tamaa, kajapulu'ushi wane emirijia oorole'eya süpüla nimiriijainjatüin tü pueulokat, tü sükulaatsekat, oo'ulaka tü so'ukolüirua. ¹⁶ Nimiriijakalaka chi aapieekai tü pueulokat. Tü süpa'akat süpüshua, sulu'u uuchimüin, palaamüin, wopumüin, wüinpümüin, eesü maa aka 2.200 "kilómetro". Je tü saja'apüinkat

iipünaamüin, eesü maa aka 2.200 “kilómetro”. ¹⁷ Je süchikijee, nimiri-ijakalaka tü süka'lein tü sükulaatsekat. Eesü maa aka aippirua shikii ja'ralimüin “metro”. Je tü emiriiija nüma'anakat chi aapieekai, müsü aka ne'e saa'in tü emiriiija süma'anakat wayuu maa'ulu yaa.

¹⁸ Je müsia tü sükulaatsekat, aainjuushi süka wane kakuuna kanüliasü “jaspe”. Oo'ulaka tü pueulokat, aainjuushi süka ooro anasü, jorottokalaka ma'i shia maa aka saa'in rouya. ¹⁹ Je müsia tü polookot piämmüin süchechejia yaakat suupünaa sükulaatse, anashaatasü ma'i süka aainjuushin süna'in kanain wane'ewai sükua kakuuna kojütüsü:

“jaspe”,
 “zafiro”,
 “ágata”,
 “esmeralda”,
²⁰ “ónice”,
 “cornalina”,
 “crisólito”,
 “berilo”,
 “topacio”,
 “crisoprasa”,
 “jacinto”,
 “amatista”.

²¹ Otta müsia tü shirousekalüirua tü polookat piämmüin so'u, aainjuushi wane'ewai sükua süka wane kaa'ürüi. Je tü kaaye pasanainpünaakat süna'in tü pueulokat, aainjuushi süka ooro anasü, jorottokalaka ma'i shia maa aka saa'in rouya.

²² Nnojotkalaka te'rüin wane a'waajülee chi Maleiwakai chaa sulu'u tü pueulokat. Nnojotsü che'ojaain süka einjachin chi Maleiwa Aluwataakai Pülashikai ma'i oo'ulaka chi Anneetchonkai waneepia sulu'u tü pueulokat.

²³ Je nnojotsü che'ojaain nuwarala chi ka'ikai je nuwarala chi kashikai, süka warattuun ma'i tü pueulokat nütüma chi Maleiwakai je süka chuwatuun shia nütüma chi Anneetchonkai. ²⁴ Tü wayuukolüirua sainküinjee mmakat süpüshua, suwaralapeena tü pueulokat. Je na aluwataashükana sainküin mma, nantireerü tü nawashirüinkat sulu'ümüin tü pueulokat. ²⁵ Je süka nnojoleerüin tü piyuushikat cha'aya, jutateerü tü so'ukat tü pueulokat waneepia sa'wai je so'uka'i. ²⁶ Je antinneerü sulu'ümüin tü pueulokat wainma kasa anajüsü sainküinjee mmakat süpüshua. ²⁷ Nnojoleerü ekerotinnüin sulu'ümüin tü pueulokat kasa eekai nülerajüin Maleiwa, maa aka na eekai naa'inrüin kasa mojusü süna'in a'waajaa maleiwayaasü oo'ulaka eekai naküjain alawaa. Nayeena ekerotka namüiwa na wayuu ashajünakana anülia sulu'u nukaraluktase chi Anneetchonkai, tü kalu'ukot nanülia na wayuu ee'iranajaakana aa'in nütüma Maleiwa.

22

Tü wüin katakat atüma so'u wayuu

¹ Nii'iyatalakala tamüin chi aapieekai wane süchi jorotto'ulu ma'i, maa aka saa'in rouya, tü katakat atüma so'u wayuu. Kekiüsü eejee niinase chi Maleiwakai je chi Anneetchonkai. ² Palatüsü tü süchikat pasanainpünaa süna'in tü kaaye pasanainpünaakat süna'in tü pueulokat. Je sotpünaa tü süchikat sulu'u piamaale sa'ata, eesü tü wunu'ukalüirua katakat atüma so'u wayuu. Kachonsü kashiwai. Otta tü süpanakat, ayatüsü süna'in anain tü wayuukolüirua cha'aya sütüma. ³ Je yala sulu'u tü pueulokat, nnojotsü kasain nülerajüin Maleiwa.

Tü eekat sulu'u tü pueulokat, shia niinase chi Maleiwakai oo'ulaka chi Anneetchonkai, eere na'waajünün natüma na anoujashiikana, ⁴ na e'reenakana nu'upünaa, na kanainkana nünülia ne'ipo'unain. ⁵ Nnojoleerü piyuushi cha'aya. Je nnojoleerü che'ojaain namüin suwarala rampara je nuwarala chi ka'ikai, süka warattuuleerün tü mmapa'akat nütüma chi Maleiwa Aluwataakai. Je aluwataajeena na anoujashiikana wanaa nümaa waneepia süpüla ka'ikat süpüshua.

Eitaajeечи Jesús nüchikua

⁶ Nümakalaka chi aapieekai tamüin: "Shiimüin ma'i süpüshua tü pütchi aküjünüitpakat pümüin. Kapüleesüja'a saa'in wayuu shia. Süka jamüin, chi Maleiwa Aluwataakai, nüjütün chi aapieekai pünainmüin maa aka nüjütün paala chi Naa'inkai nanainmüin na nünüikimaajanakana, süna'in aküjaa namüin na nüpüshikana süchiki tü kasa alateematüitpakat", nümakalaka chi aapieekai tamüin.

⁷ Müshi Jesús: "Jaapa jumaala tanüiki. Eitaamaateechi taya tachikua. Anata'aleeshiija'a ma'i na wayuu eekai noonoo'in sümaa tü ashajünakat achiki sulu'u tü karaloukta süchikimaajatkat tü kasa alateematüitpakat".

⁸ Tayakai Juan, taya aküjünaka amüin, taya ee'iyatünaka amüin süpüshua tü ashajünakat yaa sulu'u tü karalouktakat. Shiasa süchikijee kettaapa taapüin je te'rüin shia, ta'wachiraakalaka nümülatu'u chi aapiee ee'iyataakai tamüin shia süpüla ta'waajünjachin nia. ⁹ Otta nümakalaka joo tamüin: "Nnojo paa'inrüin tüü. Nia Maleiwa pu'waajünjachika nümüiwa. Tayakai, wane a'yataai ne'e nümüin Maleiwa maa aka piakai je maa aka na puwalayuukana, na aküjülüikana nünüiki Maleiwa, je maa aka napüshua na oonookana sümaa tü ashajünakat sulu'u tü karalouktakat", nümakalaka tamüin.

¹⁰ Ayatshi aashajaain chi aapieekai tamüin süna'in maa tamüin: "Nnojo punujulajün saa'u tü pütchi sulu'ukot tü karalouktakat, süchiki tü kasa alateematüitpakat, süka sülü'ülün sükalia süpüla shikeraajünjatün.

¹¹ Je süka sülü'ütchoin ma'i tia ka'ikat, eeshii süpüla nantu'ulaain aa'u na wayuu kaainjaraliikana, na yarüttakana aa'in, süna'in ayatün süna'in aa'inraa tü mojusukat. Otta na aa'inrakana waneepia tü anasü nüchekakat Maleiwa napüleerua, antuujeena aa'u süna'in aa'inraa tü anasukat", nümakalaka chi aapieekai tamüin.

¹² Müshi Jesús: "Jaapa jumaala tanüiki. Eitaamaateechi taya tachikua. Anteechi taya süpüla tawalaajün wayuu je süpüla süsalainjatün wayuu tatüma tü kasa saa'inrapü'ukat kataiwa'aya so'u wane'ewaire sükua.

¹³ Eetüjü'iya taya süpülapünaa tü kasakat süpüshua je eenjachi taya meinshi. Taya kakumalaka kasa süpüshua, taya ekerajaka'aya shia", müsülee nünüiki Jesús.

¹⁴ Alana'aleejeena ma'i sümaa talatün ma'i naa'in na alatinnakana oulia naainjala nütüma Maleiwa. E'itaashinapa naya nütüma Maleiwa süpüla nekerolün sulu'upünaa so'u tü pueulokat süpüla nekünjatün süchon tü wunu'u katakat atüma so'u wayuu. ¹⁵ Otta müshi'iya na wayuu malatirujukana oulia naainjala, nnojoleena ekerolün naya. Naya na wayuu yarüttakana aa'in, maa aka na ooutshiiikana, na a'luwajiraakana nakuaippa sümaa wayuu jierü otta wane jierü nümaa wane toolo, na o'unaliikana wayuwa'in, na a'waajakana maleiwayaa, oo'ulaka na aküjülüikana waneepia alawaa.

¹⁶ Müshi Jesús tamüin: "Taya Jesúska'aya, taya nuu'uliwo'uka'aya David, chi sülaülakai mma paala sümaiwa. Maa aka tü jolotsü eweetakat eeiwa'aya ai, akaajaa tayakai süna'in tee'iyatün tü nüchekakat Maleiwa

sümüin wayuu wainma. Tamüshi paala pia: Süpüshua tü aküjünakat pümüin nütüma chi aapiee tajütakai pünainmüin, napülatatü na anoujashii sulu'ukana tü outkajaaleekalüirua", müsüleee nünüiki Jesús tamüin.

¹⁷ Chi wayuu eekai kee'ireein naa'in kataa o'u waneepia, anakaja nünoujüle nünain Jesús süpüla eeninjachin nia nümaa masaloule süpüla ka'ikat süpüshua. "Jalaina", müshi chi Naa'inkai Maleiwa. Maja'a aka nanüiki na anoujashiikana, na kanüliakana nu'wayuusein chi Anneetchonkai: "Jalaina", müshii. Je na wayuu aapakana tü ashajünakat sulu'u tü karalouktakat, anakaja namüleya: "Jalaina".

Nüchiajaain Juan na aapakana sünüiki tü karalouktakat

¹⁸ Tayakai Juan, tamüshii paala jia jüpüshua aapakana joo tü pütchi tashajakat sulu'u tü karalouktakat, süchiki tü kasa alateematüitpakat, suulia ju'wanaja'alaain tü pütchikat: Chi eekai nükkoo'omüinjain tü pütchi sulu'ukot tü karalouktakat, süsaleechi nütüma Maleiwa süka tü müliaa aküjünakat achiki sulu'u tü karalouktakat. ¹⁹ Oo'ulaka chi wayuu eekai nunujulajüin süpüshi tü pütchi sulu'ukat tü karalouktakat, nuu'ule'ereechi Maleiwa suulia ekeroloo sulu'upünaa so'u tü pueulokat süpüla niküinjachin süchon tü wunu'u katakat atüma so'u wayuu, tü aküjünakat achiki sulu'u tü karalouktakat.

²⁰ Nütüjaa aa'ut Jesús sünain shiimüin süpüshua tü tashajakat achiki jümüin jia anoujashii sulu'ukana tü outkajaaleekalüirua. Je nünüiki jümüin: "Shiimüin sünain teitaamaateechin tachikua", müshi nia jümüin.

Je tamakalaka ni'ipajee: "Senyotkalee Jesús, anakaja püle'ejüle maalü. Amén".

²¹ Je süma'inru'u wa'atapajüin chi Wasenyotsekai Jesús, tachuntüin nümüin süpüla naapüinjachin na'anasia waneepia jümüin jia anoujashiikana jüpüshua. Kettaasü joolu'u tü tashajakat jümüin. Amén.